

Notes du mont Royal

www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

W. Faithorne sculp.

M. VERVS AVRELIVS ANTONINVS
IMPERATOR ET PHILOSOPHVS .

ΜΑΡΚΟΥ
ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ
ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ
ΤΩΝ ΕΙΣ ΕΑΥΤΟΝ
ΒΙΒΛΙΑ Β'.

MARCI
ANTONINI
IMPERATORIS

de rebus suis, *five* de eis quæ ad se
pertinere censebat,
Libri XII,

*Locis hæc paucis repurgati, suppleti,
restituti:*

*Versione insuper Latinâ novâ; Lectionibus item
variis, Locisque parallelis, ad margi-
nem adjectis;*

*Ac Commentario perpetuo, explicati atque
illustrati;*

Studio operâque

THOMÆ GATAKERI
LONDINATIS.

CANTABRIGIÆ:

Excudebat *Thomas Buck*, celeberrimæ Academiæ Typographus.
Anno Dom. MDCLII.

Veniunt ibidem per Antonium Nicolson, Bibliopolum.

W. C. A. B.
P. L. D. B. A.
C. C. D. B. A.
C. C. D. B. A.
C. C. D. B. A.

ALL AT HAND, AND THE

THEY ARE THE ONLY

THEY ARE THE ONLY

THEY ARE THE ONLY

THEY ARE THE ONLY

Viris eruditione pariter ac pietate præstantissimis
amicisq; sibi conjunctissimis,

In Academia

CANTABRIGIENSIS

ad Sacrosanctæ Theologiæ Doctoratûs
gradum evectis;

D. ANTONIO TUCKNEY,

Coll. Emmanuelis,

D. JOANNI ARROWSMITH,

Coll. S. Joannis,

D. THOMÆ HILL,

Coll. S. Trinitatis,

Præfectis;

Operis hujus edendi Avtoribus & Promotoribus
præcipuis;

In animi benevoli gratiq; testimonium, ac
monumentum,

Id ipsum, quicquid est, jure merito inscribit
dedicatq;

THOMAS GATAKERUS,

In Academia eadem Collegii
quondam *Joannensis* alumnus,
Sidnejsis Socius.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

DEPARTMENT OF THE HISTORY OF ARTS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

(M.S. 2.1.1)

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PRÆLOQUIUM,

In qo de Disciplina Stoica, cum Sectis aliis, Peripatetica & Academica Vetere, Epicurea verò præcipuè collata; deq̃ eorum, q̃i hanc secuti sunt, q̃æ supersunt, Seneca, Epicteti, Marci nostri cumprimis, scriptis differitur: Operisq̃ hujus totius ratio atq̃ institutum exponitur.

Stoicam Disciplinam, præ cæteris Philosophorum priscorum Sectis ad dogma Christianum proximè accessisse, è nostris q̃i censuerint, non desunt. Et Josephus quidem Judæus, ubi *vite sue* rationem denarrat, de *Phariseorum*, qam apud s̃tos αἱρεσὶν ἀρετῆς οὐκ ἦν fuisse * Paulus pronunciat, qamq̃ horum uterq̃, & Josephus & Paulus, aliquando sectatus fuerat; ^b ἡ Φαρισαίων, inquit, αἱρεσις ἡ ἀρετὴς ἐστὶ τῆς παρ' Εὐδαίμων Στωικῆς διανοίας. *Phariseorum Secta ei est asinis, q̃æ Græcis Stoica nuncupatur.* Hieronymus verò noster verbis planè disertis; ^c *Stoici*, inquit, *nostro dogmati in plerisque concordant.* Et in multis quidem convenire, ambigi non potest, si quis instituti utriusq̃ αἱρεσὶν ὁμοιοῦσιν regulas legēsque secum invicem contulerit: in pluribus etiam, opinor, qam Secta alia ulla; qum nulla, crèdo, comperta sit, q̃æ pietatis ac virtutis studium exercitiūq̃ aūt pluris faciat, aūt altius evehat, aūt fortius spiret, aūt acrius urgeat, aūt penitus inculcet, aūt enixius provehat.

Hoc qo clariùs elucescat, de Sectis eminentioribus quibŹdam cum ista collatis videbitur. Atq; hic mitto Pythagoræ, ^d mysticam an magicam dixerim, disciplinam, cujus rudera duntaxat & λείψανα disiecta jam supersunt. *Aureum* enim *carmen*, qod hujus nomine prostar, ejusdem esse notæ censent eruditi cum Phocylidæ *Monitorio*; supposititium utrumq̃. Sed nec in ullo numero habendam existimem, aūt Cynicorum affectatam illuviem, foedāq̃ in propatulo etiam perpetrata ^e χαίμαρ; (qos ^f à *Stoicis tunicā tantum distare*, havd ritè pronunciāsse videtur Sary-

* Paul. apud Lucam, Act. 26. 5.

^b Joseph. in Vita sua, de Bello Judaic. libris subjunctis.

^c In Esaiam Comment. cap. 11.

^d Videatur Pythagoræ Vita, apud Laert. l. 8. & ab Iamblico conscripta, cap. 13, 14, 23, 24. necnon Iamblichi vita, apud Evnap. in Vit. Sophist.

^e De qo videri

poterit, n̄ pudor prohibeat, Dio Prus. orat. 6. in Diogen. sive, de Tyræ. & Laert. l. 6. in Diogen. qo loca vim vocabuli non assecutum Ambros. Camald. Interpretem, non est mirum, qum H. Stephanus præterierit. ^f Juvenal. Sat. 23.

PRÆLOQUIUM.

Proinde Zeno
 οὐδὲν μὲν
 ἀπὸ τοῦ κοιν-
 οῦ ἐκκαλεῖται
 αὐτὸν, à Cicerone
 defecit. Laert.
 l. 7.

h Iδ' ἡγεμονίαν
 πάντων ἐν τῇ
 φύσει τῶ ἀν-
 θρώπου παρὰ
 ἑαυτὸν ἡ εἰς πῶ
 ἄλλων, ἡ τὴν
 φύσιν ὡς ἂν ἡγε-
 λῆται. Epictet.
 dissert. l. 4. &
 per totum cap.

ii. qod his
 verbis claudi-
 tur, Πᾶσι ἐν-
 τὸν αὐτὸν πῶς
 ἀνθρώπου γί-
 νεται αὐτὸν ὃ
 ἑγγύς ἐστι πῶ
 μὴ ἀνθρώπου
 εἶναι. Naturā
 homo mundum
 & elegans a-
 nimal est. Sen-
 nec. epist. 92.

i Epictet. dis-
 fert. l. 1. c. 5.
 & l. 2. c. 20.
 & Senec. ad
 Lucil. ep. 88.

k Cicer. Aca-
 dem. l. 1.

l Musicam, Ma-
 thematicam,
 Medicam non
 adjicio, qia
 perisse viden-
 tur, qz de his
 scripsisse disci-
 mus ex Laër-
 tii laterculo:
 sed nec Meta-

ricus, qum illi & obscenitates istiusmodi, sordēsq; etiam, h tan-
 qam à natura humana alienas, sint averfati:) aut Academiæ etiam
 Novæ ἀκαδησίαν. qz cū sensibus tam externis qām & inter-
 nis fidem omnem detrahat, i mentisq; pariter atq; corporis ocu-
 los penitus revellat, hominem nec rationis particeps esse animal
 patitur.

Ad illos accedo, q; Philosophiam nobis excultiorem dede-
 runt, Scholāsque frequentiores, ampliores, illustriores habuerunt.
 Ex his sunt, q; è Platonis Gymnasio prodire, *Academici Ve-*
teres, & Peripatetici: qos, qia k *nominibus* solis *locisq;* (cū
Academiā alteri, *Lycaum* alteri tenerent) à se invicem *divisi*,
rebus interim *conveniebant*, unā junxisse, compendio dabitur.
 Inter istos cumprimis emicuit Aristoteles. Is in scientiis disci-
 plinisq; omne genus tradendis, *Logicā*, *Rheticā*, *Poeticā*, *Politi-*
cā, *Oeconomicā*, *Ethicā*, *Physiologā* l, ad m miraculum usq; tan-
 tum præstitit, ut plus illi hac in parte totus eruditionis humanio-
 ris circulus debeat, n qām priscorum, non dico uni alteri ali-
 cui, sed eis, qorum saltem ad ætatem hanc scripta perennârunt,
 etiam universis. Nam qd * *Platonem* hujus Magistrum, fa-
 miliæq; illius utriusq; parentem, *excipere* solent, q; huic alioqi
 primas deferunt; havd advertisse satīs videntur, *Platonem* non
 tam in disciplinis tradendis, qām in sui temporis o *Sophistis*,
 sub persona Socratis, defricandis, ludendis, traducendis, refel-
 lendis, horum phaleris detrahendis, fucis detergendis, tricis
 exolvendis, operam maxima ex parte collocasse. Unde na-
 tum, ut in *Dialogis* plerisq; per anfractuōsas disceptationum
 ambages, artificio singulari sibi invicem implicatas & innexas,
 in immensum ferme protractā dissertationis serie, veri certiq;
 sitiens lector, nisi qd dictionis amœnitatē, inventionis varie-
 tate, structuræq; elegantia, qz fessum interim reficiant, dum de-
 linitur detinetur, logis longis ac laciniosis penē delassatus, cū
 p qd pro certo statuatur nihil occurrat, in qo pedem figat, nec
 jam animi pendens, opinatione dubitationeq; omni depositā,

physicam, qia nomen priscis illis ignotum; aliudq; planē sonat τὸ μὲν τὸ οὐσιῶδες.

num hominem miraculosum est potius, qām humanum. Averteōs in *Proem. Physic.*

judicio in *Philosophia* prope singularis. Cicer. *Academ.* l. 4.

l Aristoteles, excepto Platone, *Philo-*

sophorum princeps. Cicer. de finib. lib. 1. Aristot. longē omnibus (Platonem semper excipio)

præstans ingenio & diligentia. Idem *Tusculan.* lib. 1.

o *Sophistas* à Platone intelligimus lu-
 sos à Socrate. Cicer. de finib. lib. 2.

p *Platonis* in libris nihil affirmatur; & dum in u-
 traque partem multa differuntur, de omnibus queritur, nihil certi dicitur. Cicer. *Academ.*

lib. 1.

l Talem esse

o Aristoteles meo

* Aristoteles, excepto Platone, *Philo-*

sophorum princeps. Cicer. de finib. lib. 1. Aristot. longē omnibus (Platonem semper excipio)

o *Sophistas* à Platone intelligimus lu-
 sos à Socrate. Cicer. de finib. lib. 2.

p *Platonis* in libris nihil affirmatur; & dum in u-
 traque partem multa differuntur, de omnibus queritur, nihil certi dicitur. Cicer. *Academ.*

lib. 1.

firmus

PRÆLOQUIUM.

firmus consistat, ac securus acquiescat, vix aut nè vix quidem tandem deprehendere queat.

Aristotelem itaque feligemus, qui in eis, quæ ad mores formandos, vitæque rationem ritè instituendam pertinent, (de his enim jam agimus) reliquorum nomine sententiam ferat. Is post Platonem, cum agmine utroque dicto, in tres classes *Bona* dispescit universa, *animi*, *corporis*, & quæ extra horum utrumque consistunt, vitæ hujus adminicula. Quivis autem *animi bona præstantissima* esse censeat, & per se maximè esse *expetenda* concedat; tanti tamen posteriora duo ista facit, tantumque ad sortem beatam constituendam momenti viriumque eis tribuit, ut virum virtute licet universè instructum, sed alteris illis orbatum ac destitutum, *beatorum numero* eximat, præsertim si in adversa graviora, calamitatesque insigniores inciderit; ista siquidem, ubi incurfaverint, *beatitudinem*, quæquam *mutata haurd facilem*, *intercidere* tamen, *abrumperè & corrumpere* prorsus.

At Stoici, aded nihil hanc in partem efficaciae corporeis externisq; istis permittebant, ut prae animi illis nec in *bonorum malorumve* censu collocanda conferrent, sed pro rebus *mediis* prorsus haberent, quae in nevitram partem momenti multum conferrent: cum ^a *nihil bonum* statuerent, nisi quod *pium, justum, humanum, honestum* foret; *nihil malum*, nisi quod *impium, injustum, inhumanum, inhonestum* existeret. Proinde *miserum* esse *insipientem, iniquum, improbum, impium* quemque, quantumcunque, quae aliis habentur, *bonis, corporeis externisque instructus, suffultusque vitam* exegerit; ^b *beatum* contra *bonum piūque* quemlibet, quantumcunque, *malis*, quae ceteris reputantur, *obstrictus divexatusque avum* transegerit. Hunc denique solum sapere, verè liberum esse, sui competentem, *numini charum, cuius sub tutela curaq; cum perpetim agat,*

σοφίῃμονα ἴδ). Arist. Eth. Mag. l. 2. c. 8. ^a ἐ μακρὸς γὰρ, ἀν Πιεραμικῆς πύχης σπεισιν. Arist.
Eth. Nicom. l. 1. c. 10. Οὐδ' περιζήμιον ἐπὶ ταῖς δυστυχίαις μεγάλας σπεισίν ποτα σοφίῃμονα ἴδ) φάσκοι-
τες, εἰάν τις ἀγαθόν, εὖτε λήγουσι. Idem Magn. l. 6. c. 13. ^b Οἱκ ἐμακροέλοος. ^c Θάλειε κ' αὐμά-
ισται πὲρ μακροῦ. Ibid. Idem Eth. Nicom. l. 1. c. 10. ^d Τῶν ὅτων, τὰ μὲν ἀγαθὰ ἴδ) τὰ δ'
^e κακά τὰ δ' ἐλάττω. ἀγαθὰ μὲν τὰς ἀρετὰς· κακὰ δ' τὰ τραυτία· ἐξέπερα δ', ἃ μὲν θωρόεις, μή-
τε βλάβηται, οὐ ζοί, ὑγεία, ἡδονή, κάλλος, ἰσχύς, σωτηρία, δόξα, ευνομία. Lact. l. 7. Zenon. Μόνον τὸ κα-
λὸν ἀγαθόν, διὸ καὶ ἡ βαρύκαρτος οὐλαστορεῖα. Clemens Alex. Strom. l. 5. Mox post nonnulla ejusdem notæ
interjecta, ταῦτα θρονάζουσιν οἱ Στοιχαί. Union bonum est, qd bonum est est: catera falsa & adulteraria
bona sunt. Sen. Epist. 71. Nihil est bonum nisi qd bonum est. Idem Epist. 120. Sed & Ambros. noster,
idem Scripturam asserere, Offic. l. 2. c. 3. Media, sive indifferentia vocamus, qæ nec bona, nec mala, morbum, dolo-
rem, paupertatem, exilium, mortem. Sen. ep. 82. ^f Virtus ad vitam beatam per se ipsa satis est. {Hæc
prædicto} adjice cæcitatem, debilitatem, dolores conjugum &c graves, neq̄ sit miser, Quæ tam multa mala in mi-
seram vitam non transferunt, nec ex beata gemit educunt. Sen. epist. 91.

Solùm

PRÆLÖQIUM.

[illegible]

4 "Εν τούτο δια-
νοοῦντι διὰ ἀλη-
θείας, ὅτι ἐκ ἑσται
ἀνδρὶ ἀγαθῷ
κακὸν εἶδεν ὅτι
ζῶντι, ὅτι πι-
λάτησαν, ἐδὶ
ἀμαλῶται ὑπὸ
Θεοῦ τὰ τέτων
πράγματα.

Socrat. apud
Plat. in *Apol.*
Pro certissimo
habeatur, quod
dictum sum.
Nec cuiquam
bono quicquam
mali evenire
potest, nec vivo
nec mortuo, nec
unquam res eo-
rum à Deo ne-
gligetur. Cic.
ex Plat. Tu-
scul. l. 1. & E-
picet. differt.

lib. 3. c. 26. ecqld hæc, qàm qz Solomon Parcm. 1. 33. & Paulus Rom. 8. 28. ^{αὐτὸν δὲ} Ζεῦ, ^{ὃς οὐ γὰρ ἡ παρρησία} ὅτι παρρησία ^{οὐκ ἐστὶν ἀντιπαρρησία} οὐκ ἐστὶν ἀντιπαρρησία. ^{ὅτι ἡ παρρησία γὰρ ἀκούσθαι} Cleanthes ὅτι παρρησία ἐκκρίνει ταιρία. ^{ἐπὶ δὲ} Εἰς δὲ ἐκκρίνει. c. 52. diff. l. 3. c. 21. Duc me parens, celsiq; dominator poli, ^{locutusque placuit:} Locutusque placuit: nulla parendi mora est; ^{Assum impiger.} Assum impiger. Sen. epist. 107. ^{Cicer. de Deor. nat. lib. 1.} Cicer. de finib. lib. 4. ^{August. de Civit. Dei. lib. 9. c. 4.} Cic. de fin. lib. 3. ^{Cicer. ibid. lib. 2.} ^{ἡ δὲ παρρησία, ἐλευθερία γινώσκου ἐστὶν παρρησία μάχην.} ^{durs res,} ^{Mastrona cum meretrice contestatio.} Menand. apud Cyril. advers. Julian, lib. 7. ^{Senec. de Vit. beas. c. 13.} Senec. ibid.

solum posse ^c *securum* malique omnis metu immunem degere, ut-
pote ^d *cui mali nihil aut viventi aut morienti obtingere permissurus*
is sit, c cui ipse regendum se totum permisit: nec posse itaque fieri,
ut vel sorte beatâ unquam excidas, vel in calamitates ulla ejusmodi
incidat, qâ beatitudinem incidendo miserum faciant. Et hæc qi-
dem fuere Stoicorum dogmata, in quibus quatenus tam Peripate-
ticos, quàm & Academicos veteres transcendebant, eò ad regu-
lam populò Christiano præscriptam illis utrifque propiùs utique
accesserunt.

Etiamsi autem concedere nequeam, quod post ^f Antiochum & Cicero, post Ciceronem ^h Augustinus, ab istis illos *vocabulis* tantum *discrepantes rebus* inter se *convenisse*, cum hoc apud ⁱ Ciceronem Cato nervosè ac luculenter satis refellere videatur, nolim tamen diffiteri, quod Orator celeberrimus ille, ^k *honestum* saltem *inter hos certamen* fuisse, cum *omnis* esset *de Virtutis dignitate contentio*; hoc tantum interesset, quod partes *primas* alteri, alteri *totas* integrasque *Virtuti* concederent. Cæterum Epicuri hortulos cum Zenonis porticu, *Voluptatis* Magistros cum *Virtutis* patronis, molles cum rigidis, disinctos & dissolutos cum altè cinctis, arctè strictis committi & in certamen descendere, ^l indignissimum planè videtur, & à ratione omni alienum non immeritò habeatur. Nec defuere tamen istud qui tentarent: idque, quod mirum magis minúsque ferendum, ex eis etiam, qui Stoicis nomen dederant, horum saltem in classe locum ambiebant. Sed quid in hunc sensum proferatur, audiamus, ab eo qui Stoicus ipse haberi volebat.

^m *Non est, inquit, quod putes magnum, in quo dissidemus.* Exiguum scilicet spatium interjectum fuerat, quod utroque à se invicem discesceret, cum *Virtuti illi totum deferrent, Voluptatem isti pro bono vel summo, vel solo etiam haberent.*

Sed, ^a *Quam, inquit, virtuti legem dicimus, ille dicit voluptati.*
At Stoici *Virtuti legem non dicunt, à virtutis norma legem accipi-*
unt ipsi. Nec si eadem suis quæ & illi in nonnullis præcipiunt,

ideo

PRÆLOQUIUM.

ideo non longè à se invicem divisi existunt. Ecquis *Medicum* à *Philosopho* non distare multum dixerit? Eadem tamen suis in victu vitæque communi præcipiunt isti, præscribunt illi. Medicorum principem & parentem avdiamus. ° Πάροι, inquit, πάντα, πάντα, ὅπως, ἀρεσθίστα· ταῦτα μίσεια. *Labores, æsa, potiones, somni, venerea; moderata sunt omnia.* Ecquid aliud *Philosophus*, sive *Stoicus*, sive *Epicureus* etiam, sive alius quilibet: sed aliis planè rationibus, & diversis prorsus, singuli. ° *Finem* aiunt, *dare appellacionem*, & *in re ethica forma rationem habere.* Istic ergò verè usurpatur, quod diverbio vulgari dicitur,

° Χωρὶς τὰ Μυσῶν καὶ Φρυγῶν ὀνόματα.

Fines Mysorum sunt Phrygumque dissi.

nec secus: *Medici & Philosophi, Epicurei & Stoici* fines sunt divisi. Medicus siquidem valetudini prospicit, nè in morbum mutet; Epicureus voluptati, nè in dolorem vertat; Stoicus virtuti, nè à tramite istius vel tantillum declinando, in vitium protinus proruatur. Toto denique, quod ajunt, coelo à se invicem sunt dissi, quorum alteri *Virtutem*, tanquam Reginam legitimam, Principem justam, cui cætera concedant omnia, in fastigio summo collocant; *Voluptatem* huic vix in famulitium etiam admittunt, quæ vel ad pedes subserviat, vel à tergo subsequatur; alteri *Virtuti* de Principatu dejectæ *Voluptatem* substituunt, cui in folio regali sedenti, ancillulæ instar, astet illa, hoc duntaxat officium suum ducens, Dominam in avrem admonere, caveat, ne quid perficiat, à quo dolor aliquis oriatur.

Sed, ° *sancta*, inquit, & *recta præcipit Epicurus*; imò *rigida & tristia*, fortia etiam, si propius accesseris.

Et propius igitur accedamus, quò penitius & accuratiùs introspeciamus. idque eò lubentiùs, quia ° multos monet Orator hac officià allectos Epicureas partes seqi, quia *recta & honesta* ipsum plurimum facere putant.

Sancta ergò scilicet præcipit is, cui ° *numen rerum humanarum curam nullam planè gerit.* cui ° *πρόνοια ὁ θεός, ἢτε αὐτὸς ἔχει, ἢτε ἄλλοις παρέχει.* ° *negotii quicquam Deus nec ipse habet, nec alteri exhibet.* quod impii illi olim facibus suis immerfi infixique Judæi; ° *Deus nec beneficio nec maleficio quicquam est affecturus; nec propitius esse, nec irasci cuiquam potest.* quid denique, uti gloriantur asseclæ ipsius, ° *pri-*

• Hippocrat. epidem. l. 6. scilicet. 6. § 5. & ex Hipp. Galen. Hortat. c. 6. ° Οὐδ' ἐν ἰατρῶν τῶν τέλει. Aristot. Ethic. l. 3. c. 7. ° Strabo geogr. l. 12.

° Χωρὶς τὰ φιλοσόφων καὶ ἰατρῶν, ὡς περ τῶν Μυσῶν καὶ Φρυγῶν ὀνόματα. Plot. de valetud. præcept. quod idem de *Vasibus & Philosophis* usurpavit Damascius in *Vit. Isidori*, à Svida adductus, quem ex Photio alibi restitutum damus.

° Videatur Cleonthis pictura apud Cicer. de fin. lib. 2.

° Senec. ubi supra epist. 33. & alibi.

° Cic. de fin. l. 1.

° Semota à rebus nostris, sejunctaq; longè; Nec bene pro meritis capitur, neque tangitur ira. Lucret. l. 1.

° Senec. Σαφολογικῶν. τὸ μακάριον καὶ ἀρετῶν, ἢτε αὐτὸ ἀρετῶν ἔχει, ἢτε ἄλλω παρέχει. ὥς ἐπεὶ ὁ θεός, ἢτε χάρις συνέχει. Epi-

cur. apud Laert. lib. 10.

° Cicer. de nat. Deor. lib. 1.

° Zeph. 1. 12.

° Cicer. in Pison.

° Lucret. de rer. nat. lib. 1.

PRÆLOQUIUM.

^a Cicer. de nat. Deor. l. 1.

^b Quia hæc benevolentia conciliant, & quod aptissimum est ad quicquid vivendum, caritatem.

Torqat. apud Cic. de fin. l. 1.

^c Quia iustiorum vitam, & voluptatem efficiunt pleniorum. Idem ibid.

^d Nec iustitiam quidem recte quis dixerit: per se ipsam optabilem; sed quia iucunditatem asserat. Idem ibid.

^e Nihil iustum esse naturæ, & omnia vitanda esse, quia morum vitari non possit. Sen. ep. 97.

^f Torq. ubi sup. Nihil tam turpe, quod hominum conscientiam remota non facit. Cic. de fin. lib. 2.

Vide Sen. sup. ^g h. ad iustitiam & hæc iustitia &

καὶ ἐκείνη κα-

κό. ἀλλ' ἐν τῇ καὶ τῇ ἰσοψία φέρεται, ἐν μὲν λήσσει ὑπὲρ τῆς τοῦτον ἰσοψηκίας καλῶς. Epicur. apud Laërt.

^h Plus hinc in ipsa injuria detrimenti est, quam in eis rebus emolumentis, quæ injuriæ patiuntur. Torqat. ubi sup.

ⁱ ἢ ἐστὶ τὸ λάβειν πὺνύλα πνεύνη ὅτι λήσσει, καὶ μυελικὸς ἰσὸς τῷ παρίστος λαβόντων. μέγας γὰρ καλακροῦς ἀνδρῶν ἐν τῇ λήσει. Epicur. apud Laërt. Eleganter Epicurus, Potest nocenti contingere ut laeas, latendi fides non potest. Sen. epist. 97.

^k Tuta scelera esse possunt, secreta non possunt. Senec. ipse ibid.

^l Torqat. apud Cicer. de finib. l. 1. ^m Torqat. ibid.

ⁿ Παῖδα ἡδονῇ ἀγαθῶν. Epicur. apud Laërt. lib. 10.

^o Epicur. in xuelais δόξαις Cicerone interprete, de fin. lib. 2. Εἰ τὰ ποιητῶν τῶν πάλαι καὶ ἀσώτων ἡδονῶν εἶναι καὶ πόδες τῆς διαγωγῆς, τίς τις τῶν μεταφύρων καὶ θανάτου καὶ ἀλγηδόνος, ἐν τῇ τὸ πλεονεξία τῶν ἐπιθυμιῶν ἐξιδύσκειν, ἢ ἂν πᾶσι εἰρησίου ἐπὶ μεμψαίμεθα αὐτοῖς, πανταχόθεν ἐμπληρωμένοι τῶν ἡδονῶν, καὶ ἰδαμόθεν μήτε τὸ ἀλγὺν, μήτε τὸ λυ-

mus adversus nomen celeste oculos attollere est ausus, ^a omnemque sumditus (quantum in ipso fuerat) religionem sustulit.

Recta verò ab eis quænam, aut quorsum quis expectet? quæ amicitiam, fidem, justitiam, virtutem ullam, nisi ^c proprii vel emolumentis, vel oblectamenti intuitu, nec colant, nec colendam censeant; (cum ^e nihil horum per se bonum, sui quæ causâ expetendum existiment;) quæ ^h honestum ipsum inanem sine re subjecta sonum, nec tam solidum, quam splendidum nomen pronunciant; quoniam ⁱ nec flagitio, facinore, scelere nullo, quod voluptatem conciliet, lucellumve pariat, propter se abstinentium statuunt, (cum ^k hujusmodi nihil ex se malum reputent) nisi supplicii, ^l damni, mali alicujus infecturi metu coercantur; nec a numine hoc (à quo iram vindictamve ob istiusmodi quicquam, vel expectare, vel formidare vanitatis & superstitionis nomine, non damnant tantum, verum etiam derident) sed ^m ab hominum conscientia, quæ ab iniqua & scelestis perpetrantibus pœnas exigere, ac vindictam sumere, siue pro auctoritate publica, siue pro viribus privatis valent; hos autem ⁿ latendi fiducia nulla possit unquam haberi.

Sed pergamus, & rigida ac tristitia ista Epicurea videamus, ut ^o imperitorum scilicet errore sublato, ex horum patrono intelligamus, ea quæ voluptuaria, delicata, mollis habetur disciplina, quam gravis, quam continens, quam severa sit. ^p Epicurus ergo ipse καὶ ἀκολάστως καὶ ἀσώτως castigat & damnat, quæ voluptatis specie objectâ allecti, presentium deliciarum blanditiis delinuti, cupiditatēque enormi corrupti & occacati, luxuriis ac libidinibus constringendos se temerè tradunt, nec quid porro eventurum sit, quos morbos, quos dolores excepturi sint, provident.

Verum quo fundamento istos reprehendat, extrema hæc satis liquidò produnt. ^q Luxuriam utique severus iste, per se, aut propter se reprehendendam non putat: siquidem ^r Voluptas omnis, inquit, bonum est: (ita nec ex turpissima re ulla perceptam excludit) Et, ^s si ea,

inquit,

PRÆLOQUIUM.

inquit, quæ sunt luxuriosis efficiunt voluptatum, liberarent eos Deorum & mortis & doloris metum, docerentque, quæ essent fines cupiditatum, nihil esset eorum quod reprehenderem, cum undique complerentur voluptatibus, nec haberent ulla ex parte aut dolens aut agrum, aut malum. Ità nec luxuriosos ob eam causam reprehendit, quia luxuriosè vivant; probat potius ac collaudat, quia voluptatibus omni ex parte complentur; modò cætera caveant, quorum primum quidem & præcipuum est, ut omnem numinis è mentibus metum excutiant. Quæ ergò ratione castigat afortos istos damnatque Epicurus? quia utique Voluptates, quas immodicè sectantur isti, Voluptatem ipsam multis modis conturbant & corrumpunt, dum istis procurandis & prosequendis, in morbos graves, in damna, in dedecora incurrunt, sæpe etiam legum judiciorumque pænis obligantur. Hæc scilicet rigida, hæc severa, hæc tristia sunt, quæ suis præcipit Epicurus. Voluptatibus vel foedissimis, vel obscenissimis indulgeant, totosque se dedant, concedit, caveant duntaxat, nè usu an abusu immodico, vel morbum contrahant, vel facultates profundant, vel infamiam attrahant, vel legibus indicta in se arceffant supplicia.

Sed temperantes, sobrii, bonæque frugis fuisse referuntur, ex eis, qui Voluptatis tamen parenti ac magistro existere, eamque pro bono summo habuerunt. Gloriatur utique Epicurus ipse, asse non toto se pasci; Metrodorum, qui nondum tantum profecerit, toto. & disfluere se corporeculi voluptate proficitur, aqua & pane vescentem, epulæque sumptu magno comparatas despiciere ac despungere: aquam & polentam si habueris, Fovi ipsi de felicitate controversiam facturum: summam enim ista voluptatem exhibere, ubi indigentia affectus ea quis sumserit, nec minorem voluptatem ex victu tenuissimo, & contentissimis escis & potionibus percipi, quam ex rebus ad epulandum exquisitissimis, ubi quicquid dolorem creat, eis sublatum fuerit.

Et Eudoxo quidem, qui Epicuro prior, de Voluptate huic gemina tenuisse & tradidisse videtur, temperantia & sobrietatis in victu insignioris testimonium perhibet Aristoteles luculentum. quæ etiam vita ratione fidem dogmati suo est ampliorem consecutus, utpote qui non affectu vitioso, aut partium studio, sed iudicio incorrupto

Εὐδοξὸς τὴν ἀνεργάτην δίδωσιν ἡδονῶν, ἐπειδὴν ἐσθλὴν τὴν αὐτὰ περὶ τούτων. Epicur. ibid. b Idem apud Ciceron. de finib. lib. 2. Οἱ ἄλλοι πολλὰ ὄντων πολυτελεῖ διαίτη τὴν ἡδονῶν. ἄλλοι δὲ πᾶσι τὸ ἀγαθὸν ἐξαιροῦσι. apud Laert. lib. 10. Διαφερὸν τὸς ἡδονὰς οὐκ ἔχοντων. Ibid. c ὅχι οὐκ ἐπὶ τῷ ἡδονῶν.

Τὰ πρῶτα ἡδονῶν πολλὰ καὶ πολλὰ ἀπαιτούμενα, ἀπαιτοῦνται τὰς ὁχλοῦς τῶν ἡδονῶν. Epicur. ibid.

a Torq. apud Cicero. de finib. lib. 1.

Senec. epist. 18.

b Βρυλάω τὸ ἄν τὸ σωματικόν ἡδονῶν, ὡς δὲ καὶ ἡ ψυχὴ καὶ ἡ σὺν τῇ ψυχῇ τῶν πολυτελειῶν ἡδονῶν. Epicur. apud Stob. tom. 2. sit. 17.

c Ἐξ ὧν καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὰ αἰσθητικὰ ἐκ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ ἐκ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ. Idem apud eundem, sed vitiatum, & sic restituendus, quam vocem ἀποκρίσας notat. Clem. Alex. Strom. l. 1. ac amplius intendit & extendit Seneca Epist. 110. Faciamus, inquit, ut te, etiam si ista defuerint. Et ipse Epist. 25. Intra hæc quisque desiderium suum clausit, cum ipso Fove de felicitate contendat.

d Καὶ μὲν καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὰ αἰσθητικὰ ἐκ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ ἐκ τῶν ἐν τῇ ψυχῇ. Ibid. e ὅχι οὐκ ἐπὶ τῷ ἡδονῶν.

PRÆLOQUIUM.

ἔστιν ἡ ἐν τοῖς
ἀλλήλοις. Ibid.
ἡ συνήθεια
τοῦ ἀνθρώπου
τῇ ἡδονῇ. Ibid.
lib. 1. c. 12.

ἡ μὲν ἀναλι-
σκεῖν ἡμετέρας
εἰς τὴν περὶ
λατῆ. Laert.
lib. 10.

In epist. ad
Leontium merce-
triculam, & ad
discipulos suos
obseruantes Mi-
tylenios philo-
sophos.

Senec. epist.
18. ex Epicuri
ad Polyxum
epist.

Idem ibid.

Ibid.

ἡ δὲ αὐτῶν,
ἀλλὰ διὰ τὰ αἰ-
καλοῦντα αἰ-
τῶν δοχεῖ. E-
picur. apud
Stob. tom. 2.
sis. 17.

Torquat apud
Cicer. de finib.
lib. 1.

Idem ibid.

ἡ ἐν αἰσθη-
σιν ἡ παρὰ
αὐτῶν, ἡ πᾶν
ἡ τοῦ αἰσθη-
σιν ἡ παρὰ
κατασκευῆς τοῦ
Alexis Critia,
apud Athen.
lib. 4.

ἡ αὐτῶν ἡδονῶν
τοῦ αἰσθη-
σιν ἡ παρὰ
κατασκευῆς τοῦ
κατασκευῆς τοῦ

Nicomach. apud eund. lib. 2.

Torquat apud Cicer. ex Epicuri sententia, de finib. lib. 1.

Senec. epist. 95.

Idem

Ibid.

Ibid.

Ibid.

Ibid.

Ibid.

Ibid.

Ibid.

Ibid.

Ibid.

Ibid.

Ibid.

Ibid.

¶ *Veritatis vi victus & de principatu pro voluptate sententiam tu-
lisset.* de Epicuro verò ambigi non immeritò potest; quem Timo-
chares narrat, non *assem nec totum*, sed *minam integram in vi-
ctum diurnum quotidie impendere solitum*, idque ipsum alibi de se
esse professum. Aliud itaque fuisse videtur, quod ex usu communi,
aliud quod per exercitium peculiare facitabat. ¶ *Certos utique habe-
bat dies, quibus malignè famem exstingeret, visurus an aliquid de-
esset ex plena & consummata voluptate, vel quantum deesset, & an
dignum quod quis magno labare pensaret.* sive, quibus tanquam *ad pa-
lum exerceretur, ne imparatum fortuna deprehenderet, & ut con-
tra injurias fortuna inter ejusdem beneficia firmaretur.* Hoc per in-
tervallia fecisse videtur, quod Evdocus forsitan jugiter. Victum
autem tenuem simplicemque, quia de cavilla laetiori ac multiplici,
perpetim usurpatæ præsertim, præferendam existimet, rationes
ab ipso proditas habemus. Et primo quidem loco, *non ob luxum
ipsum aut intemperantiam, quod nec propter se fugiendam, uti
nec temperantiam propter se expetendam, definiat, sed ob mole-
stias graves, quæ inde provenire possint.* Quia nimirum ex largiore
ac laetiore victu jugiter habito, ingentes in re familiari excitantur
tempestates, quibus, dum epulandi modus nullus adhibetur, facul-
tates funditus exhauriuntur, & patrimonia integra, quasi *pila in
modum convoluta, uti sorbilis instar*, ita penitus deglutiuntur, ut
rerum omnium egestas summa protinus consequatur. Sed nec in
re familiari tantummodo tam gravia isthinc emergunt, sed & in
corpore ipso, quod est illis *boni malique omnis, quia voluptatis &
doloris, uti mox videbitur, sedes præcipua.* ¶ *Consequuntur enim,
inquit, magni dolores eas, quæ voluptatem ratione sequi nesciunt: dum
quæ desiderantibus alimenta erant, onera fiunt plenis; multosque
morbos multa faciunt fercula, & miserabilior ex cruditatibus quam
ex fame enascatur macies; ex denique crapulam ebrietatemque se-
quuntur: capitis vertigines, oculorum suffusiones, cerebri aestuan-
tis verminationes, artuum resolutiones, corporis totius affectus
molestissimi, quos si vel præsentiscerent homines, vel prævisos*

Videantur, quæ apud Cicer. ex Epicuro de finib. lib. 2. paulò post ex-
hibentur. ¶ Torquat apud Cicer. ex Epicuri sententia, de finib. lib. 1. ¶ Senec. epist. 95. ¶ Idem
ibid. ¶ Ibid. ¶ Ibid. ¶ *Εἰ τὸ μὲν οὐκ ἔστιν ὡς περὶ τὸ κεφάλαιον Παρρησίαν ἡμῶν, ὡς δὲ ἐν
τοῖς ποταμοῖς πλεῖστον πλεῖστον τὸ μῆκος· οὕτως ἡ τῶν πινυμένων ὡς περὶ τὸ κεφάλαιον τῆς μῆδος ἡ ἐξου-
σίας τοῦ ἀνθρώπου πινυμένου. Alexis Phryge. Et in eandem mentem Clearchus Corinth.* ¶ *Εἰ τοῖς μεθυστικοῖς
ἐκείνης ἡμέρας, Ἀλγείν συνίσταται τὴν κεφαλὴν περὶ τὸ πῶν τὸν ἀνθρώπον, ἡμῶν ὡς ἐν τῇ ἐπείρῃ αὐ-
τῶν ὡς περὶ τὸν ποταμὸν τὸν ἡδονῶν περιλαμβανόντες ὑπερὶ τοῦ τῶν αἰσθη-
σιν.* Habet utrumque Athenæus in Dipno-
sophistis, hoc lib. 1. illud lib. 15.

haberen,

PRÆLOQUIUM.

haberent, negat ille apud Comicum Græcum, futurum, ut luxui
vinolentiæque, aut toties, aut tantopere indulgerent. Adhæc pro-
spectum hac ratione volebant, cum ipse, tum & ipsius asseclæ,
ut ^b cum in ipsa securitate animus ad difficilia se preparasset, nun-
quam expavescerent, quod sapius experti, prius didicerant, minusque
molestè id perferrent, si necessitas incideret, cui antè assueverant.
Porro ut experiundo addiscerent, ^c quàm exiguum natura satisfac-
ciat, quantumque ex istis voluptatis percipi possit, ^d ubi indigentia af-
fectus quis sumserit ea. Denique ut ^e ex victu lautiore voluptas plenior
accresceret, cum ^f voluptates usus rarior commendare atque ^g inten-
dere sit natus, frequentior autem, & continuus magis multò sen-
sum contrà obtundere atque hebetare consueverit. ac proinde af-
fiduam escæ delicatioris usurpationem ^h sumtus quàm oblectamenti
amplius habere pronunciant. ⁱ Acriores utique ad res placitas in-
termittas revertimur: esuique ^k lenocinium est antecedens esuries, ut
liberationis muneri metus. ^l Cibi itaque condimentum famem So-
crates dicebat, potationis sitim. quemadmodum autem ille ^m ad cæ-
nam vespertinam famem se obsonare aiebat ambulando: Epicurus
itidem ⁿ ad epulas infecuturas appetitum vehementiorem, ^o famem
malignius exstinguendo, aucupabatur, quàm amplior ex lautitiis habe-
retur voluptas. Cæterum ad virtutem veram, laudemque justam
nihil habet momenti, quicquid non honesti causâ, sed vel luben-
tiæ ampliori conciliandæ, vel molestiæ majori amoliendæ fuscipitur.

• Ità rigida, severa, tristia vidimus; fortia videamus. Fortis, inquit, est Epicurus, & fortia loquitur: p fortis, licet manuleatus; fortis, sed stola indutus. Ecqa re fortis? Qia non prudenter tantum, sed & fortiter agit. Etiam si enim, 9 Voluptatem omnem in se bonum, dolorem omnem in se malum censeat; 1 bono tamen quandoque tanquam malo utitur; & malo vicissim tanquam bono, 2 prout expedire vel non expedire visum fuerit. 3 siquidem & voluptatibus quibusdam quandoque se abstinet, ob molestias, quas admissa essent paritura; 4 & labores dolorisque graviores etiam ac diuturnos nonnunquam sponte lubensque sustinet, qd voluptatem inde ampliorem deinceps consequatur: (* istius enim

* Τούτ' πολυτελέων ἐν διατεμμάτων πρὸς ἐργασίας κρείττον ἡμᾶς διατίθησι. Epicur. apud Laert. ° Sen.
 epist. 18. ° Idem epist. 33. & de Vit. beat. c. 13. ° Πᾶσα ἡδονὴ διὰ τὴ φύσιν ἔχει οὐκεία, ἀγαθόν κ' ἀλ-
 γηδὸν πᾶσα, κακόν. Epicur. apud Laert. l. 10. ° Χρᾶμεθα πρὸ ἀγαθῷ κατὰ πᾶν καὶ οἷς κακῷ πρὸ βί-
 κῃ τοῦ ἐμμελὸς οἷς ἀγαθῷ. Ibid. ° Τῇ συμμετρήσει κ' συμφρεσίῳ κ' ἀσυνμύρῳ βλέπει ταῦτα πάντα κε-
 νοῦντες. ° Ἐστὶ γὰρ ὅτε πολλὰς ἡδονὰς ὑπερβαίνει, ὅταν πλείον, ἢ μὲν τοῦ συζυγῆς ἐκ τέτων ἔσται. ° Καὶ πλε-
 ον ἄλγυνδονα ἡδονῶν κρείττε νομιζομένη ἐκείδων μείζον ἡμῶν ἡδονὴν παρεκλάβη, πολλὴν χεῖρον ἰσ-
 μεναι τὰς ἀλγυνδονα. Idem, ibid. ° Τύτῃ γὰρ χάριν ἀπᾶντα ἀφᾶρτε. Ibid.

^b Sen. epist. 18.
 οὐδὲ τὸ πικρὸν
 ἀποδύει παρ-
 οξεύει. Epi-
 cur. apud Ka-
 err. lib. 10.

^c Epicur. apud
Senec. & La-
ert. *ibid.*

^d Epicur. apud
Stob. *sup.*

*** Torqat. apud
Cicer. de finib.
lib. 1.**

^f Juven. sat. 11.

ε τῶν ἡδίστων καὶ
 σπουδαιότατα χ-
 νόμια μάλιστα
 τέρπει. Democ-
 rit. apud Stob.
 tom. 2. iit. 17.

ἡ ὑπερβαλλουσα
 ἡ πέρυσι μετὰ
 ἡ ἐν ἐστρατεία
 τέλεια δὲ. Ale-
 xis Amanse. ἡ-
 νε, Δαπάνη
 ἀφ' ἑσται, ἡ δὲ
 δ' ἡ δὲ ἡ δὲ.

Idem *Mentien-*
re. Athen. l. 10.

*Aciores sunt
morsus inter-
mixti libertatis,
quam retentæ.*

Cic. Offic. l. 2.

^k Senec. de be-
nef. l. 1. c. 11.

¹ Cicer. de fi-
nib. lib. 2. -

= Cic. *Tuscul.*
 l. 5. ὁ δὲ συνά-
 γειν πρὸς τὸ
 δέπνον. La-
 cer. lib. 2.

Laerr. • Sen.

α', ἀγαθόν καὶ ἀλ-

ଆମିତା ବାବୁରା ନେ-

■ Καὶ πελ-

οὐλὸν χεῖρον ἔσται·

PRÆLOQUIUM.

consequenda gratiâ universa & patrare & perpeti discretè proficitur)
 quod non prudentis duntaxat, sed & fortis est.

Verum non est illico *fortis* pronunciandus, quicunque asperi aut adversi quicquam subire sustinuerit. Alioqui *fortes amantes* cum a Nasone praedicemus, vel *amantes* etiam; quorum illi libidinis oestro perciti, nihil non laboriosum sustinent ultronei, illi per mentis errorem arrepti abreptique, in nihil non periculi plenum b citra formidinem ullam prouunt. *Fortis* fuerit c Mutium agens maleficus, qui *tunicâ praesente molestâ*, in focum ardentem manum ultrò immittit. *Fortes* fuerint, qui d *vita tadio, quam vita genere inquietam sibi fecerint ipsi, ad mortem confugiunt*; adversus quos e Epicurus ipse pronunciat: *fortius* facturi, censente Epigrammatario, si f refugerit ille, & sustinerent isti. *Fortes* contra, qui h vitae cupidine numiâ, cruciatûs & tormenti nihil subire ac perpeti recusent, i non tam qd *vitam ulterius protollant*, qàm qd *mortem diutius protrahant*. *Fortis* fuerit Mœcenas, k *mollitiae* infamis, si carmen illud horridum ex vero animi sensu emisit;

*1 Debilem facito manu,
Debilem pede, coxâ :
Taber astrue gisserum ;
Lubricos qate dentes.
Vita si superest, bene est :
Hanc mihi, vel acutano
Subde, sustineo, crucem.*

*m suffigas, inquit, licet, & acutam seffuro crucem subdas. est tanti vul-
nus suum premere, & patibulo pendere districtum, dum differat id,
quod est in malis optimum, supplicii finem. Fortis demum fuerit,
quicunque dura pertulerit, quod vel naturæ necessitatibus urgentibus
satisdet, vel affectui vitioso alicui gratum faciat. ^a Causa, ajunt,
non pœna, martyrem facit. nec fortem arguunt perpersiones ipsæ,
sed perpetiendi rationes. Ille duntaxat fortis jure censetur, ^o qui
honesti causâ istiusmodi strenuè pertulerit. Nunquam avtem ho-
nesti causâ quicquam perpeti sustinuerit, cui honestum ipsum, vo-
luptate semotâ, vel pro nihilo, vel pro re nihili habetur, utpote
quod ^p umbram nescio quam meram reputat, cui solidi nihil subfit;*

^a *Amar lib. 1.
eleg. 9.*

***Mente lapsæ,
mortem non me-
tuunt. Senec.
epist. 36.***

c In matutina
nuper spectatum
arena Mutius,
imposuit q̃ sua
membra focis,
Si patiens for-
tisq̃ tibi du-
ransq̃ videtur,
Abderitana
pectora plebs
habes. Martial.
lib. 10. ep. 25.

^d Senec. ep. 24.

• Idem *ibid.*

*2 Nam cum di-
catur, tunicâ
præsente mole-
stâ, Ure ma-
num, plus est
dicere, Non
facio. Martial.
ubi sup.*

Rebus in angustis facile est continere vitam :

**Fortiter ille fa-
cit, qui miser
esse potest. Idem
lib. 11. cap. 57.**

^b Optat ultima
malorum, & qz

pati gravissi-
mum est, vitæ

longioris merce-
de. Senec epist.
101. 102.

Senec. ep.
potest censura.

• Augult. in P
Aristot. ethic. l

ετοι, & βίον μακρότατον πειν. Plur. de ser. num. vindict. Quid hujus vivere est? diu
ft. 101. ^k Apparet mollem fuisse, non mitem. Sen. epist. 114. cujus de eodem videri

cum ibi, tum & *epist.* 19. & *epist.* 92. ¹ Apud Sen *epist.* 101. ² Senec. *ibid.*
l. 34. & *epist.* 167. * Καὶ ἐν τῷ ὁ ἀνδρὶος ὑπομνήται καὶ ἀφ' αὐτῆς τὰ χτ' πῶς ἀνδρῶν.

3. c. 7. P Torgat. apud Cicer. *de fin. lib. 1.* qique

PRÆLOQUIUM.

quique ^a fortitudinem ex rei natura nullam esse existimat, nisi quòd utilitatis ratione dura tolerantur.

Sed fortia tamen Epicurus loquitur, extantque hujus revera quædam vaniloquæ magis quam magnanimæ voces. Sapiens utique suum affirmat, ^b etiamsi torqueatur beatum fore; imò, ^c si in Phalaridis taro peruratur, exclamaturum, Quam suave, quam dulce hoc est? quam hoc non curo? Se verò decumbentem spiritumque extremum trahentem, ^d supremum eundem & beatissimum vitæ diem agere profitetur, ^e cum tanti vesica viscerumque morbi cruciatúsque adessent, ut nihil ad eorum magnitudinem posset accedere. ^f compensatam enim cum summis torminibus letitiam, quam ex inventorum suorum memoria capiebat.

Cæterum, ^g non quid dicat quis, sed quid sentiat, refert. Et ista quidem is dicere poterat, cui ^h unum bonum honestum, unum malum turpitudine; cui ⁱ nihil bonum malumque sit, nisi bonus malusque animus; cui ^k virtus sola ad vitam beatam sufficit, & ^l ipsa per se satis est; cui per cruciatus quoscunque, quantoscunque ^m de sorte beata nihil defringitur, nihil decedit, nihil deperit; cum virtus, nec ⁿ ad rotam unâ ascendere, nec ad equeleum unâ descendere, defugiat; nec ad ^o tunicam incendialem admotam, aut indutam etiam deserat, sed in ea comes individua adhæreat, & ^p per ignes illos ipsos, qui corporis membra depascunt & absumunt, colluceat. his principiis imbutum istiusmodi proloqui fas est, quum decretis dicta sint consentanea, nec à dogmate sermo dissentiat. Ecquis verò est adeò aut mentis impos, aut sensus communis expers, qui hæc ex animi sententiâ protulisse, aut proferre potuisse credat eum, qui ^q Voluptatem statuit esse summum bonum, dolorem & cruciatum summum malum, ^r omnesque, etiam animi voluptates & dolores, ad corporis voluptates & dolores pertinere contendit; qui negat ^s gaudere quengam nisi propter corpus, aut ^t animi gaudium esse ullum, nisi quod à corpore oriatur, & ad corpus referatur; qui denique disertè profitetur, ^u nec intelligere quidem se posse, ubi sit, aut quid sit ullum bonum, præter illud, quod sensibus corporeis, ex cibis potionèque, formarum aspectu, aurium delectatione, & obscenâ voluptate percipiatur.

^x Non est, inquit poeta, beatus, esse se qui non putat. astipulatur Epicurus; nec, qui non beatum se putat, dixisse contentus, ^y qui non beatissimum se iudicat, dixit. Quæ autem, non jam, beatum, dico,

^p Senec. de benef. l. 6. c. 4.

^q Epicuri dogma apud Laërt. lib. 10. & Cicer. de finib. l. 1. & 2. ^r Cicer. de fin. l. 2.

^s Torquat. ibid. l. 1. r.

^t Ibid. l. 1. & 2.

^u Οὐ γὰρ ἔχωτε ἔχω πρὸς τὰ χαλὰν, θάλασσαν τὰς δὲ ἀφροδίτων, καὶ τὰς δὲ ἀκραμάτων, καὶ τὰς δὲ μορφὰς. Epicur. l. de fin. apud Laërt. l. 10. & Cic. de fin. l. 2. & Tusc. l. 3.

^x Poeta nescio quis, apud Senecam epist. 9.

^a Τὴν ἀσθένειαν οὐκ ἐν τῇ φύσει, ἀλλ' ἐν τῇ συμφορῇ. Epicur. apud Laërt.

^b Ἐὰν ἐπὶ τῆς δυνάμεως, ἢ αὐτὸν ἐκδύωμεν. Idem ibid.

^c Idem, apud Cicer. Tusc. l. 2. & l. 5. & Senec. epist. 66.

^d Μαργείας ἀγρίους καὶ ἀγὰς τελευτάρας ἡμίραν τὸ βίον ἐκράουθι ταυτί. Epicur. ep. ad Idomen. l. 3. et. l. 10. Cicer. Tusc. l. 2. & de fin. l. 2. Sen. ep. 66. & 92.

^e πρᾶγμα τὸ παραλαμβάνει, καὶ διασπέρει καὶ πάλιν, ὡς ὁ κολῶν ἐκ ἀπολείπει. τὸ ἐν αὐτοῖς μέγιστον. Ibid.

^f Ἀντιπαρτάλετο ὅτι τὸ πικρὸν καὶ ἡδυγὰν χαίρει, ὅτι τὸ πικρὸν χερνύων ἡμῶν διαλογισμῶν μὴ μὴ. Ibid.

^g Senec. epist. 9.

^h Idem de vit. beat. c. 4.

ⁱ Idem ibid.

^k Ibid. c. 16.

^l Idem ep. 92.

^m Ibid.

ⁿ Cicer. Tusc. lib. 5.

^o Tertull. ad Nat. l. 1. c. 18.

PRÆLOQUIUM.

citra tergiversationem aut murmurationem, sponte sequendum; ^a locum stationemque, quemcumque is assignaverit, strenuè tuendum, enixè tenendum, etiam si mortem milles oppetere oporteret.

Hæc de Numine Stoici, & erga Numen affectu: de Homine quid, & officiis adversus congenerem sibi præstandis?

Hunc & ^a corditis diligere, & ^b curare, ^c & sustinere, ^d injuriæque omni (ut quæ ^e impietatis etiam notam inurat) abstinere, & ^f beneficentiâ prosequi, & nec sibi soli genitum censere se, aut vivere, sed ^h in commune bonum ac beneficium ⁱ cunctis, pro facultate viribusque, semet exhibere; ^k re ipsâ, reique bene gesta conscientiâ, (^l nec hac etiam ipsâ quâdantenus reputatâ) citra ^m vestem, aut ⁿ mercedis spem, ^o commodi,ve proprii intuitum, contentum agere, ^p à beneficio uno præstito ad aliud transire, ^q nec unquam benefaciendo defetisci; ^r sed vitæ telam, tanquam vivendi fructus hic sit, benefactis sibi invicem continenter annexis ita totam pertexere, ^s ut nusquam interveniat ^t hiatus ullus vel minimus; ^u beneficii loco, quod benefecerit habentem; ^x sibi que profuisse existimantem, si alii cuiquam usui esse potuerit; ^y nec extra se proinde quicquam vel laudis humana vel lucelli, aut avocantem aut expetentem. Adhæc ^z nihil mentis cultu amigius, ^a nihil honesti studio potius aut pretiosius habere: ^b ab eo denique, quod officii sui esse nôrit, ^c nullâ vel vitæ, nedum aliâ rei cuiuspiam, cupi-

^a Optimum est Deum, à quo omnia proveniunt, sine murmuratione sequi. Imperatorem gemens sequitur. Sen. epist. 107. ^b ἢν ἂν χάριν καὶ τάξιν εἰσέποις, μὴ εὐχόμενος ἀποβαίνειαι σέβειρον ἢ ταύτην ἐκκαλέεισαι. Epict. l. 3. c. 24. post Socratem in Platon. apolog. ^c Ἰδὼν οὖν ἀνθρώπου διὰ καρδίας φιλεῖν τὸν ἀνθρώπου Mor. l. 7. § 12. καὶ εὐνοεῖν αὐτοῖς, ὡς φίλοι φιλοῖς. Idem l. 9. § 29. ^d Καὶ κινδυνὸν αὐτοῦ. Idem l. 9. § 18.

^e Καὶ ἀνέχασθαι αὐτοῦ. Idem l. 5. § 33. ^f Καὶ ἀνέχασθαι αὐτοῦ. Idem ibid. ^g Ὁ ἀδικῶν ἀσπίς. Idem l. 9. § 1. ^h Καὶ εὐνοεῖν. Idem l. 5. § 33. ⁱ Κατασκευάσαι τὰ λογικὰ ἀλλήλων ἔντεκα τὸ μὴ εἶναι σέβειρον ἐν τῇ τῷ ἀνθρώπῳ φύσει τὸ κοινωνικόν ἐστι. Idem l. 7. § 55. ^k Ἀρκέται ἡ φύσις λογική, τὰς ὁρμὰς ὅπῃ τὰ κοινωνικὰ ἔργα μόνον ἀπευθύνονται. Idem l. 8. § 5. ^l Πάντων κινδυνῶν. Idem l. 3. § 4. ^m Ἀρκέται ἡ παρῶσα πράξις κοινωνική. Idem l. 9. § 6. ἰαυτὸν ἀρκέει δὲ χρηστοτερά. Idem l. 7. § 28. ⁿ Οὐδὲ δίδωμι ὁ πιστοῖσιν. Idem l. 5. § 6. dedisse dum daret, oblitus. Senec. de benef. l. 2. c. 6. ^o Οὐ δίδωμι ἀνθρώπῳ μάρτυρας. Marc. l. 3. § 5. In omnibus factis te, non teste, moveri. Cicero de fin. l. 2. ^p Μιᾶ δὲ ἀνθρώπων τις ἀνθρώπων φιλεῖ, καὶ Ἐπίκουρον. Plutarch. de amor. prol. ^q Καταλληλικῶς διδόναι, ὅτε ἐξ αὐτῆς τῆς πράξεως εὐθὺς ἀπειληθῇ πᾶσι τὰ καρπία. Marc. l. 9. fin. ^r Ἐνί τέρπῃ καὶ σεχαρὰ παικί, τῷ διὰ πράξεως κοινωνικῆς μεταβαίνειν ἐπὶ πράξιν κοινωνικῇ. Idem l. 6. § 7. & l. 5. § 6. ^s Καὶ μὴ κέρην. Idem l. 7. § 74. ^t Τὸ ζῆν ὑπολαβεῖν, σιωπῶσιν ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ ἀγαθόν. Marc. l. 12. § 29. ^u Ὡστε μήτε τὸ βραχὺ ταπεινὸν διδόναι ἀπολαμπῆται. Idem ibid. ^v Ἦτις δὲ πρᾶξις καὶ μὴ ἔχει τὴν ἀναφορὴν, εἴτε σέβειρος, εἴτε πόρρωδεν, ὅπῃ τὸ κοινωνικὸν τέλος, αὐτὴ διασπᾶται βίον. Idem l. 9. § 23. ^w Ἀνθρώποις εὐεργετικῶς ποικίλως ὅπῃ ταν πειρησμένοι, ἢ ἄλλως οἷς τὰ μὲν ἀπορροῦν πρᾶξις, πεπαισμένοι σέβει ὁ καλὸς καὶ ἀσπίς, καὶ ἐπὶ τῷ αὐτοῦ. Idem l. 9. fin. ^x Περιλέμβω, ἐν ᾧ σέβειρος. Ibid. § 74. ^y Ὅταν οὖν ἐν πιστοῖς καὶ ἄλλος ἐν πιστοῖς, τὸ ἐπὶ ζητείς τελεῖται, ὥστε οἱ μὲν, τὸ καὶ δεῖται ἐν πιστοῖς καὶ, ἢ τὸ ἀμοιβῆς τυχάνει. Ibid. § 72. ^z Τὸ ἐν οἱ κέρησιν πᾶν, τὸ τοῖς ἄλλοις χαρίων, καὶ ὅφ' ὃ οὐδὲν εἰς δόξαν δόκταιται. Idem l. 5. § 21. Πρὸς τῷ μόνῳ εἶναι ἀρκέει, καὶ ὅταν γνησίως διεσπῶνται. Idem lib. 2. § 13. ^a Μὴδὲν χρεῖστον ἐν τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι ἀρκέει, σωφροσύνης, ἀνδρείας, &c. τίτων τὰλλα πάντα μικρότερα καὶ ἐυτελέστερα. Idem l. 5. § 21. Τὴν ἡμῶν καλεῖται καὶ τὸ καὶ τῷ ἰδίῳ καλεῖται καὶ κινδυνῶν καὶ ἰσχυρῶν. Idem lib. 6. § 16. ^b Ἐγὼ τὸ ἑμαυτὸ καθῆκον ποιῶ τὰ ἄλλα μὴ ἀφαισθῶ. Idem lib. 6. § 22. ^c Ὅπ' ἂν τις παῖς, ἢ λόγος, ἡμῶν δὲ ἀγαθόν εἴη. Idem lib. 7. § 15. Μημνησέας, ἐπὶ ἀγαθόν οἱ εἶναι δεῖ, καὶ πὶ τῷ ἀνθρώπῳ φύσις ἀναστῇ, πρᾶξιν τῷ ἀμείλιχῳ. Idem lib. 8. § 4. ^d Μὴδὲ κινδυνὸν ἀπολογίζεσθαι ἢ ζῆν ἢ τεθῆναι ἀνδρῶς, ὅτε πὶ καὶ μικρὸν ὄρεσθαι, ἀλλ' ἐκείνο μόνον σκοπεῖν, πότῃ δίκαιον ἢ ἀδίκον πρᾶξιν, καὶ ἀνδρῶς ἀγαθὸν ἔργον, ἢ κακόν. Idem ex Platon. apol. l. 7. § 44.

Idem lib. 7. 25

***

dine

PRÆLOQUIUM.

dine abducendum, nullâ mortis, cruciatûsve ullius, nedum damni aut detrimenti, formidine abigendum, se permittere.

Hæc Stoicorum sunt decreta & præcepta, & ipsorum principiis quidem planè congruentia, sancta, recta, severa, fortia, pietatem, caritatem, humanitatem, magnanimitatem spirantia: quibus priora illa, quæ sunt saltem verè Epicurea, nihil sapiunt, nihil sonant minus.

Sed adversus Stoici nominis professores obijciuntur, raritas, hypocrisis, defectio, defectus. de singulis videbitur.

Ac primo quidem loco raritas sub animadversionem venit. Pavciores utique omni ævo reperiri, qui disciplinam hanc sunt amplexati, quàm qui ad sectas alias sese applicuerunt. Et hac revera in parte triumphant splendidè, atque efferunt sese Epicurei, qui Epicurum tot amicos & sectatores nactum gloriantur, ut nec urbes integra eos capere possent. agnoscitque, qui in Torquato Epicurum oppugnat Cicero, ^b populum, qui vim maximam, auctoritatem minimam habet, cum Epicuro facere.

Nec reverà quicquam istis mirandum occurrit. Notum est Stratonis Physici illud, ^c Plures esse qui lavari, quàm qui ungi velint. hoc est, ad thermas plures itare quàm ad palæstras. ^d Semita utique arctiori atque asperiori pavciores insistant; latiore & leviori conser-tim inceditur. ^e Multitudo numerum habet, pondus non habet. Calculi ubique numerosiores sunt quàm gemmulae. Diverbium vetus est, ^f Plures mali. ^g Turba pessimi indicium est. ^h eximia, raritate commendat natura: ⁱ nec unquam cum rebus humanis tam feliciter est actum, ut meliora pluribus placerent.

Verùm sicut in disciplinam hanc se pavciores dedere; ita ab eadem hac ad alias, Epicuream præsertim, complures desciverunt, cum ab aliis ad hanc rari deprehendantur transisse.

Nec hoc certè quàm illud mirum magis. Celebre satis est Arcefilai illud, qui percunctanti, cur à sectis aliis ad Epicureos tam frequentes deficerent, non contrà vicissim ab his ad illos, respondit, *Quia è viris Galli sunt, non autem è Gallis viri.* Gallorum nomine non gentem aliquam, sed Cybeles mystas, qui testâ Samiâ resecti, virilitatem exuebant, volens intelligi. nos nostris familiari magis dicterio diceremus, *Quia è gallis capi sunt, non è capis vicissim galli.* Nec gnarum minus, quod Calistoni meretriculæ Socrates, glorianti Philosopho præferendam se; ipsum enim suorum neminem ad se pellicere posse, cum ipsa illius sectatores plerosque

^a φίλοι τοσούτοι
τὸ πλῆθος ὅς
μιν' ἐν πόλει
συνέλαυνε με-
τ' ἐξ ἑαυτοῦ. Laërt.
lib. 10.

^b Cicero. de fin.
lib. 2.

^c Πλείους εἶναι
τὸν λουόμενον ἢ
τὸν ἀλείφμενον
βαλάντιον.

^d Matth. 7. 13,
14.

^e Multi sunt, &
quis numeret?
frateram profer,
appende: vide
contra pauca
grana quantam
paleam leve.
Avg. in Psal.
39.

^f Πλείους κακοί.
Bias. Avlon.
Lud. 7. sap.

^g Senec. de Vit.
beat. c. 2.

^h Idem ep. 42.

ⁱ Idem de Vit.
beat. c. 2.

^k Ex τῶν ἀν-
δρῶν Γάλλοι, καὶ
τῶν Γάλλων ἀν-
δρες ἐκρίνοντο.
Laërt. lib. 8.

^l Varro de re
rustic. l. 2. c. 7.
& l. 3. c. 9.

PRÆLOQUIUM.

plerosque ad se, si id vellet, traducere valeret; ^a *Probabile admodum esse quod dicat: ipsam enim ad declivia homines deorsum propellere, cum ipse contra ad ardua sursum impellat.* Ad voluptatem utique proclivis est via; ad virtutem ^b acclivis semita. cum autem ingenium humanum ex vitio innato sit sponte sua propensum ac ^c *proclive à labore ad libidinem*, ecquid mirum complures, itineris tædio devictos, hac desertâ, ad illam transcurrere.

Sed ex eis etiam qui in disciplinæ hujus professione perstiterunt, extitisse hævď paucos, qui à dogmate, quod mordicũs tamen tenebant, & enixè interim tuebantur, vitæ rationem diversam & aversam planè instituerint atq; institerint, cũ ex studio vitæq; instituto Epicurei, aut aliud quid potiũs quàm Stoici jure censerentur, adversus Stoicos, post ^d Lucianum, qui hoc nomine sectam hanc passim infectatur, ab aliis pariter intorquetur.

Nec est scilicet hæc nova nuperve nata, sed antiqua quærimonia, in
secta unaquæque repertos, ^a citharis, ^b lyris, ^c tubis, ^d lituis compares,
quæ eorum utique, quæ aliis modulantur, canunt, crepant, personant,
et nihil quicquam audiunt, percipiuntve ipsæ. Et in aliis sectis, non
Stoicâ solâ, ^e compertum est deprehensos, quod ex Pacuvio Ma-
cedo, homines ignavâ operâ, et philosophâ sententiâ, sive, quod
ex Epicteto Favorinus, ^f Verbis tenuis Philosophos, factis procul.
Quin & inter nominis Christiani professores, quod Scriptores quoque
sacros & confessos & conquestos legimus, comparuere, qui ^g Nu-
minis notitiam, quam dictis jactitabant, factis abdicarent; qui ^h pietatis,
cujus larvâ gerebant, vim virtutemque abnuerent, qui ⁱ gratiam
divinam in lasciviam verterent; qui ^k libertatem Christianam nequi-
tiæ improbitatisque velamentum facerent; ^l libertatemque aliis pollice-
rentur, cum in corruptela servitio agerent ipsi. nec ex horum ta-
men moribus de religione Christiana sententiam ferre, æquum
fuerit, quum politiæ Christianæ isti, nec viva, nec vera, nedum
sana, sunt integra membra jure censeantur, sed ^m φύματα potius mera
ⁿ εὐνοίαςματα, ut cum Marco nostro loquar, sive ^o vomitæ & carci-
nomata, ut de suis Augustus. Hæc est incelebre Cratetis illud,
^p In malo Punico etiam probo, granum putre aliquid; Varronis itidem,

a Καὶ μάλα γὰρ
 εὐχόμενος· σὺ μὲν
 γὰρ ἐπὶ πᾶσι κα-
 τάντας αὐτοὺς
 πάντας ἀγῶνι,
 ἐγὼ δ' ἐπὶ τῷ ἀ-
 ρετιῷ ἡκὺν βιά-
 ζομαι· ὁρθία δ'
 ἢ ἀνοσῶς, καὶ ἀ-
 νόθως τοῖς πλε-
 τοῖς. *Æl. bift.*
Var. l. 3. c. 32.
 b *Προν. 15. 24.*

c Terent.
Andr. 1. 1.
d In Vitarum
aversione, de se-
dis, Micillo,
alibi.

* Κι δὲ αὖτος μὴ-
δὲν διαφέρει, ἐ-
κ τοῦ ἀπεδύα
λέγοντας, ὃ πο-
τεῖντας δὲ. Di-
og. Laert. I. 6.

εὐὸμοιόν τι
πάθειν τῆς λυ-
ρακι, αἱ χαλὰς
φθεγγόμεναι
ἐκ ἀκύνων. de
Feripareticis
Cleans. La-
ert. l. 7.

^f Σάλπηγμα
Antisthenem
vocabat Dio-
genes: αἰτῷ γὰρ
ἐκ ἀκέρῃ φθε-
ρομένη μέγιστον.
Dio Pruf.
orat. 8.

² Μήτε ἀκούει,
μήτε αἰσθάνε-
ται. Laërt. l. 6.
³ Gellius Noct.
Attic. l. 13. c. 8.

ἰ^α Ἄδ τῷ
ἀπείρῳ, μέγιστον

ἔτι λέγειν. Idem l. 17. c. 19. ¹ Θεὸν ὁμολογεῖν εἶδέναι, τοῖς ᾗ ἔργους ἀρρύνται. *Pavl ad Tit. i. 16.*
² Ἐρχοῖς μύρωσιν εὐσεβείας, ᾗ ᾗ δύναιμι αὐτῆς ἡρηκῆναι. Idem *ad Titum. ep. 2. c. 3. v. 5.* ³ Τὸν τῷ Θεῷ
 χρεῖν μεταποθεῖν εἰς ἀσέλγην. *Jud. epist. v. 4.* ⁴ Ἐπελάμματα ἔχοντες τὴν κακίαν ἐν ἀδελείᾳ. *Petr. ep. 1. c. 2.*
 v. 16. ⁵ Ἐλαθεῖαν ἄλλοις ἐπαγγελόμενοι, αὐτοὶ δὲ οἱ ὑπάρχοντες τὴν θοερῶς. Idem *ep. 2. c. 2. v. 19.*
¶ Marc. l. 2. § 16. ⁶ Idem l. 4. § 28. ⁷ *Sueton. l. 2. c. 85.* ⁸ Ἐν τοιαύτῃ καλῇ σαφὲς πᾶσι πέκεν.
Laert. lib. 6.

PRÆLOQUIUM.

Varro Leg.
Mœn. apud
Nonium, in
Spicum.
^b Ζαΐνια.
Matth. 13. 25.
27. de q̃a voce
alibi diximus.
^c De seculo suo,
Salvian. de Dei
gubern. lib. 3.
Præter paucissi-
mos q̃osdam, q̃i
mala fugiunt,
q̃id est aliud pe-
nè omnis cætus.
Christianorum,
q̃am sentina iu-
riorum?
^a O: δὲκύντες
ζύλοι ἱδ). Pavl.
ad Galat. 2. 9.
^d Πολλὰ ἡλί-
κουεν ἀπαιτεῖ.
Jacobi. 3. 1.
^e Beda in Jac.
epist.
^f Εὐὲν εἰ πορὸς
ὅτι ἀμαρτίαι ἐκ
ἐξουρῶν, ἐκ τῆς
πλευρῶν. Jo-
an. ep. 1. c. 1 v. 8
^g De Phariseo
Luc. 18. 15.
Bern. de grad.
humil. & su-
perb. Dum in se
singulariter ex-
ultat; alii ar-
roganter insul-
tat. & se solum
decipit, q̃em so-
lum excipit,
dum alios dam-
nat.

^a Avg. in
1. Joan.

ⁱ Matth. 10. 2.

ⁱ 1. Cor. 4. 9. &
15. 8, 9.

^k Gal. 2. 11.

Act. 19. 39.

^l Stob tom. 2. tit. 3.

^m Non dicebant, q̃emadmodum ipsi viverent, sed q̃emadmodum vivendum esset. Sen. de vit.

βίαι. c. 18. ⁿ ἐκ ὅτι ἔλαβον, ἢ πενήλειάμας ἐν ᾧ ἐπιλήθοντος καὶ σκοπὸν διόκω. Pavl. ad Phil. 3. 12. 14.

instituto.

^a Nec in segete bona nullum spicum neq̃am reperiri. In agro Do-
minico q̃oq̃ ^b zizania sterilésq̃e, non succrescunt tantummodo,
sed ^c dominantur etiam aliquando avenæ: ex quibus tamen de segete
tota judicari iniquissimum fuerit.

Qod deniq̃e præscribitur, insigniores etiam plerosq̃e non per
omnia decretis præceptisq̃e suis consentanea præstitisse, sed à
norma regulæq̃e, q̃am fixerant ipsi, in nonnullis declinasse.

Ecq̃em, q̃æso, mihi dabis, ex eis etiam q̃i sunt ^g ῥήτορες Χριστιανοί, q̃i ab
ea q̃am profitetur, vitæ instituendæ ratione non q̃andôq̃e declinet.
Ex eis inter hos fuerat, ^c q̃i columna & existimabantur & revera
existebant, cujus ingenua vox illa, ^d In multis offendimus omnes;
sive, *impingimus universi.* ad q̃æ verba Beda noster, Non, Offen-
ditis, dixit; sed, Offendimus, inquit, & In multis præmisit; Omnes,
subjunxit. Ex eisdem & q̃i illud, ^f Si dixerimus, q̃od peccatum non
habemus, decipimus nos, (dum & peccantium utiq̃e numero excipi-
mus) nec penes nos est veritas. ^h Nec, habuimus, (inquit Avgusti-
nus) Sed, habemus, dixit; ne de vita præterita, (q̃æ per ignoran-
tiam variâq̃e indè enatas cupiditates tota exacta est) dictum q̃is
suspicietur. Ex apostolis ipsis, q̃i Christum proximè accesserant,
q̃iq̃e lateri ejusdem comites individui adhæserant, ut reliq̃os mir-
tam, nec de proditore q̃icq̃am dicam, ⁱ primi & ⁱ novissimi,
agmen q̃i ducit, & q̃i claudit, utriusq̃e etiam firmati jam, ^k nævi
alq̃i in tabulis sacris proditi extant: ut apud exteros q̃osvis disci-
plinæ etiam severissimæ professores, sectæq̃e exactissimæ secta-
tores, à dogmate aliena nonnunquam deprehendi, minùs mirum
videri debeat. Oraculi vicem meritò sibi vindicat Æschyli illud,

^l Ἀδριάνης πὶ καὶ σοφῇ σφωτέρως.

Sapiente q̃i plus sapiat, est cum labitur.

Stoici certè præceptis decretisq̃e suis, ^m non tam q̃id ipsi valerent,
aut affecuti jam essent, q̃am ad q̃id contenderent, modisq̃e
omnibus elaborandum atq̃e enitendum censerent, designatum
volebant. q̃od & idem de se ^a Apostolus liberè ingenuèq̃e pro-
fitetur.

Veruntamen ex eis q̃i sectæ hujus in disciplinam seriò sedulôq̃e
sefe dederunt, per singulas q̃asq̃e fere ætates reperti sunt, q̃i fide
dignorum Scriptorum suffragiis consensu consono attestantibus,
ita dogmata sua factis consentaneis consignata, decretâq̃e vitæ

PRÆLOQUIUM.

instituto æqabili fere comprobata exhibuerint, ut nominis etiam Christiani professoribus plerisque pudorem incutere, ruborem suffundere merito queat. In his fuisse post Zenonem, cui testimonium dat insigne Atheniensium psephisma, quo ^a *virtutis ac temperantia nomine*, eò quòd ^b *visâ suâ eis quæ differebat congruente cunctis in exemplum expositâ*, ad optima quæque quosque incitaret, ^c *imagine arcâ, coronâ aureâ donandum*, ^d *sepulcrum sumptu publico extruendum*, ^e *pilasque duas, quarum utriusque testimonium istud incideretur, erigendas*, decernitur: post hunc, inquam, aliosque qui in Schola hac eidem successerant, emicuere viri magni, disciplinâ istâ imbuti, virtutis maculæ imagines vivæ vivacisque, conditionis eminentioris ratione, Scriptorum nobilium calamis celebrati, (ut Philosophiam disertè professos præteream) Cato Uticensis, Thræseas Pætus, Helvidius Priscus, & Marcus cum primis Antoninus, qui ista commentandi occasionem nobis præbuit.

Verùm à disciplina ipsa, ad eos, qui eam scriptis suis illustrarunt, hos præsertim quos reliquos habemus, transeamus. Ex eis præcipui fuerant Zeno & Chrysippus: quorum alter Stoam primus condidit; unde & Straboni, ^f *ὁ τὸ Στωικῆς αἵρέσεως ἀρχηγίτης* & Galeno, ^g *ὁ πατὴρ αἰρέσεως τῆς τὸ Στωικῆν αἵρέσεως* *secta Stoica totius princeps patetque*; & Balbo apud Ciceronem, ^h *Stoicorum pater*, dicitur. alter eandem adeò strenuè feliciterque ⁱ *suffulsi*, ut de eo dictum fuerit,

^k *Ἐὶ μὴ γὰρ ὡς χυλίσκος, οὐκ ἔστιν Ὀψία.*

Chrysippus nō fuisset, nec Stoa foret.

Et complura quidem uterque reliquit scripta: alter iste ^l *usque ad septingenta quinque συγγράμματα*, sive ^m *opuscula*: cùm ⁿ Epicuri πολυγραφίαν æmularetur, ^o quem tamen affectum negant; cùm ^p *ad quæ volumina ter centena usque* iste pertigerit, quorum quodlibet utique συγγράμματα complura complectebatur: alioqui Chrysippum πολυγραφία non æquasset, nedum scriptorum numerositate antecessisset. Cæterùm par scripta utriusque fatum sunt experta. nec Zenonis siquidem, nec Chrysippi, quin nec seculi prisca illius è Stoa cujusquam scriptum ullum integrum ad tempora nostra perennavit. Superfunt fragmenta duntaxat, ἀποσπασμένα, apud Plutarchum, ^r qui passim exagitat; Galenum, ^s qui plerumque oppugnat; Laërtium, ^t qui simpliciter recitat; Ciceronem, ^u qui in partem utramque disceptat.

de, Laërt. l. 10. ^v *Πάντα λαμβάνμενος πλήθει βιβλίων*. de Epicuro, Laërt. ^w *Κύλινδρον γὰρ οὗτος ἡρώδης κοσίων εἶσι*. Laërt. ibid. ^x *Κύλινδρος, volumina, quæ cylindri figuram convoluta referebant*. vocabulum notione eadem vix alibi repertum. ^y *In Stoic. repugnans. de commun. notitiis & de paradox.* ^z *In libris de dogmat. Hippocrati. & Platon.* ^{aa} *Lib. 7. in 2. & non. & Chrysip.* ^{ab} *In Academ. Tuscul. de finib. & de natur. Deor.*

* * *

3.

Cite:

^a ἀρετῆς ἐξ ἑαυτοῦ, ὡς οὐκ ἐστὶν ἐπὶ ψευδίστα ἀπὸ Λαέρτ. l. 7.

^b οὗτος τὰ βιβλία, πρὸς τὸν ἴδιον βίον ἐκείνους ἀπασι, ἀκόλουθον οἷα τοῖς ἀνθρώποις, παρὰ ἑαυτοῦ.

^c ἐκείνους χαλκῶν, χρυσῶν τεράτων.

^d οἰκοδομησάμενος τὰς ἐν δυνάμει.

^e ἐγγράψαι τὸ ψήφισμα ἐν ταῖς δύο.

^f Strab. geogr. lib. 14.

^g Galen. de dogmat. Hippocr. & Platon. l. 2. c. 6.

^h Cic. de nat. Deor. l. 3. de Zenone, non Cleanibe, uti inadventitiâ, an memoriâ, lapsus Lipsius, manu dicit. ad Stoic. philosophi. differt. 11.

ⁱ Qui sulcare putatur porticum. Cic. Acad. l. 4.

^j Laërt. l. 7.

^k Idem ibid.

^l Ita malim vertere, eo sensu, quò post mortem opera, non opuscula pensanda, dixit Sardonius l. 8. ep. 4. quàm cum Lipsio, volumina.

^m Ex Carne-

PRÆLOQUIUM.

Ceterioris ævi superant ex eis qui disciplinam hanc sunt affectati, quorum dissertationes commentationesque ad manus nostras pervenerunt, Seneca, Epictetus, & Marcus noster iste.

Ætatis ratione Senecæ locum primum tribuo: quem dignitate tamen æstimationeque verâ è duobus illis alterutri posthabendum existimem.

^a Multa in eo clara q; sententia; multa etiam morum gratia legenda. multa in eo probanda; multa etiam admiranda sunt, eligere modò cura sit. Fabius instid. 10. c. 1.

^b Πλάτωνα ἐκαστὸν τῶν φιλοσόφων ποιεῖν πλάγην. Dio Cass. l. 61. in Jo. Xiphilin. excerptis.

^c In Consolato-rio ad Polybium.

^d Morari eum inter homines defuisse, producit primâ syllabâ jocabatur. Sveton. lib. 6. c. 33.

^e Cum in scena Pantomimus illud protulisset, Ἀπόρρητος ἔστιν εὐτυχεῖς. μαστράς, omnium oculos in Polybium hunc defixos

^a Habet ille revera multa eximia, utilia, fortia, sublimia; & arguta, subtiliaque complura; estque dignus admodum, qui non ab humanioris literaturæ tantum, sed à Theologiæ etiam studiosis, sedulo quidem, sed iudicio atque examine iusto adhibito, legatur. Verum non est unius ejusdemque ubique coloris; nec per omnia constat sibi. Neque verò vitam attingo; quam Cassius tamen arrodit, ^b tanquam à dogmate præceptionibusque quam maxime dissentaneam: de scriptis ago. In his, ^c quam foedè Claudio, dum apud superos, ex mente etiam Neronianâ, ^d morabatur; nec huic duntaxat, sed & in gratiam illius, ejusdem mancipio, ^e licentia intoleranda castigia, Polybio, adulatur? quem tamen è vivis exemptum, ^f dictione Satyricâ & sarcasticâ, vernilitatis prægnate, acerbissimè proscidit, & publicè subsannandum propinavit. De animæ corpore excedentis statu, quam repugnantia statuit? dum τῇ ἐσθλοῦσι δυνάμει, nunc ^g in sedes cœlestes integram subvehit, nunc ^h in flatum halitumve merum dispergit, tædæque instar, materiâ, quâ alebatur, absumptâ, deficientis prorsus extingvit. Epicurum est ubi accusat, increpat, deprimit, damnat, ut ⁱ degeneris & humillimæ mentis, apud quem voluptas imperat hominem, ^k voluptatis Magistrum ipsum, scholam, ^l voluptatis officinam, nuncupat. Est contra, ubi (quo Lucilio suo forsitan hujus assecræ, quem ^m Virorum optimi titulo subinde cohonestat, gratum faciat) eundem non excusat tantum, ut qui ⁿ immeritus malè avdiat & infamis sit; sed comprobat etiam & collaudat, ut qui ^o sancta & recta præcipiat, & si propius accesseris, tristitia. Denique quod in ^p Chrysippo & ^q Zenone non semel reprehendit, contraque id ^r quod ipse

^r fert Dio Cass. l. 60. ^s In Στοιχειωδῶσι. ^t Ad Lucil. epist. 102. ad Polyb. consol. c. 28. ad Marc. consol. c. 25. ad Helv. c. 17. ^u Ad Lucil. epist. 54. cum morti proximus videretur. ^v Ad Lucil. epist. 42. ^w Epist. 18. ^x Epist. 9. ^y Epist. 13. & 21. & 48. & quest. natur. præfat. l. 1. ^z De vit. beat. c. 13. ^{aa} Ibid. ^{ab} Chrysippi acumen nimis tenue retunditur, & in se sæpe replicatur: etiam cum agere aliquid videtur, pungit, non perforat. Sen. de ben. l. 1. c. 4. Chrys. pene quem subtile acumen est, totum librum suum his ineptiis replet. Ibid. c. 3. ^{ac} Libet ridere ineptias Græcos; quas quævis mirer, (mirere Lips.) nondum excussi. non vis severius loqui, nec morituro risum moveret adversum mortem tam minuta jaculari? subulâ leonem excipit acuta sunt ista quæ dicis. nihil est acutius aristâ. quedam inutilia & inefficacia ipsa subtilitas reddit. de Zenone. Idem epist. 82. ^{ad} Pro veritate simplicius agendum est. Ibid. At qui ingenia sanare, & officiorum memoriam ingerere volunt, seridè loquuntur, & magni viribus agant. Idem de benef. l. 1. c. 4.

præcipit,

PRÆLOQUIUM.

præcipit, ^a ingenii acumini nimio opere indulgens, ad subtilitates rei vacuas non raro delabitur, & argutiolis leviuſculis, frigidis etiam ineptiſque aliquoties ludit. Neque tamen hæc, quæ, nec primus, nec ſolus, dixi, ſed me priores, & eruditione & iudicio cum primis pollentes, ita ſumi velim, quaſi ^b à Senecæ lectione (quem tyronibus ſtudioſis de ſcriptoribus eligendis legendiſque conſultus, inter alios commendare conſueverim) abſtentum quoniam, atque abſterritum, aut quò de viri tanti (quem eruditi quique indolis ingeniſque acerrimi nomine ſuſpiciunt, imitandum etiam propoſuiſſe ſibi videntur haud pauci) magnitudinē juſtā quicquam detractum eam: ſed quò oſtendam, à virilitate illa Stoicis peculiariter ab ipſo etiam adſcriptā (quam Chryſippus quoque ſubtilitate nimia enervāſſe, eidem ipſi ^c cum aliis inculatur,) deſciviſſe; nec duobus illis alteris (Epiſtetum & Marcum dico) aut ſcripto, aut factò etiam, parem ſeſe præſtituiſſe: quia in ſorte diverſa, vel adverſa etiam quam maximè, in ^c ſervitii gradu infimo alter, ſummo alter in imperii ſaſtigio, poſiti, diſciplina hæc quanti ſit, quantumque in ſtatu quovis poſſit, tum præceptionibus ſanctiſſimis virtutis genus omne ſpirantibus, tum & vitæ formā ad decreta ſua accuratè compoſitā, uberrimè demonſtrāunt. Et noſter quidem (prout & ^d Epiſtetus eo prior, ^e cujus ex commentariis profeciſſe ſe profiteretur) ſui per omnia ſimilis, ſeriuſque ac ſeverus (quod ^f ille poſcit, licet ipſe non ſervaverit) ubique deprehenditur.

Denique, ut ad illud revertar, quod in pagina liminari ex Hieronymo monueram, ad diſciplinam noſtram quod horum utriuſque ſcriptis monitiſque propius accedat, in exterorum priſcorum, quæ hodie extant, monumentis, nihil reperiri, fidenter pronunciari poſſe exiſtimem. Certè quæcunque Dominus ipſe Chriſtus in con-

^a Rerum pondera minusſimè ſententiis frangit. Fabius. l. 10. c. 1. Iniquius tamen illi, nescio, quia apud Gellium. (An Agellium, quod Lipſ. mauult) Noſt. Attic. l. 12. c. 2. Res atque ſententia, aut inopto inaniqui impetu, aut ut levi & quaſi dicaci argutiā, &c. Moderatus Eralmus, præſat. ad Sen. Habent nonnihil veri, quæ doctiſſimi ſcriptores de illo pronunciāunt. ſubinde ludit in Graculos, & interdum abſque cauſa. Naſonem aliquoties attingit, quod indulſeris ingenio ſuo. at magis ipſe indulget ingenio ſuo in oratione proſa ac ſeriis argumentis, quam Ovidium in poematibus ple-

runge ludicris. Nam hoc ipſum, quod in Seneca cum primis laudatur, corruptum eſt. Inſectatur mores hominum liberè ſalſeque ſed non ſemper in loco, interdum immodicè; tum aliquoties affectatiùs, iſſeque modis, ut non ita multum abſit à ſcurrilitate. quædam vitia ſic deſcribit, dum inſectatur, ut videatur ridere potius quam odiſſe, atque doceas magis quam deſeſtetur. quia ubique plurimum videtur jocorum affectator, etiam in rebus maximè ſeriis, in quibus optarim illum aliquanto longius abeſſe ab ineptia, obſcœnitæ, vitiōſe ſcurrilitatis. Hæc inter alia Eralmus. mitto enim ea, quæ cum Marci patris ſunt, Lucio filio, nomine communi deceptus, aſcribit. Lipſius denique ipſe, qui adverſus priores duos illos Senecam defendere latagit, in iudicio ſuper Senecam, ejuſque ſcript. Ego Senecam univerſè admirationis magis quam laude proſequentium arbitror. in paribus aliquid eſſe, quod cenſeas, aut cui ſuccenſeas, non nego. Sanè decidit interdum, aut à ſe mutat: ut in jocis aut diſſis, quam ineptus alibi, five affectatus eſt? in laudibus, vituperiis, ſine modo? &c. ^b Quod apud Gellium cenſores rigidi atque importuni illi, Cuius libros attingere nullum pretium opera ſit. Noſt. lib. 12. c. 2. ^c Notant eundem hoc nomine Plutarchus, Galenus, alii. ^d Δύλος Ἐπίκτου Ἰουλιανὸς, καὶ οὐκ ἄνδρως, καὶ μάλιστα Ἰππ. Leonid. epitaph. Epiſt. ^e Epiſt. verus ac ſeverus Stoicus & Stoicorum vel maximus. Herodes apud Gellium l. 1. c. 2. Philoſophorum maximus. Favorinus ibid. l. 17. c. 19. ^f Marc. lib. 1. § 7. ^g Seneca de benef. l. 1. c. 4. & epiſt. 82.

cionibus.

PRÆLOQUIUM.

^a Matth. 15.
19.
^b Matth. 5.
22, 28.
^c Matth. 12.
36.
^d Matth. 5. 20.
& 6. 33.
^e Matth. 5.
45, 48.
^f Matth. 6. 1, 3.
^g Matth. 5. 39.
^h Matth. 18.
15, 16.
ⁱ Luc. 14. 26,
33.
^k Matth. 22.
37.
^l Matth. 22.
39.
^m Matth. 7. 12.
ⁿ Matth. 5. 44.
^o Luc. 10. 37.
^p Matth. 5.
19, 20.

cionibus collationibúsque suis Historiæ Evangelicæ insertis in-
textisq; de ^a *mali cogitatione etiam abstinenda*, de ^b *affectibus vi-*
tiosis suppressendis, de ^c *sermone otioso non insuper habendo*, de ^d *ani-*
mo cum primis excolendo, & ^e *ad imaginem divinam effingendo*,
de ^f *beneficentia simplicissimè exhibenda*, de ^g *injuriis æqanimiter*
ferendis, de ^h *admonitione & increpatione cum moderatione cautio-*
nèq; accurata exercendis, de ⁱ *rebus quibuslibet, adeoque vitâ ipsâ,*
ubi res ratioq; poscit, nihili habendis, de aliis deniq; plerisque ^k *pie-*
tatis, ^l *caritatis*, ^m *æqitatis*, ⁿ *humanitatis officiiis* ^o *qam exquisitis-*
simè obeundis exequendisq; præcepta dedit; apud nostrum hunc ea-
dem, perinde ac si illa lectitasset ipse, in disertationum commen-
tationumque harum congerie inspersa passim, nec sine vehemen-
tia & vivacitate insigni, quæ in præcordia ipsa penitiùs penetret,
atq; in animo infixos altius relinquat aculeos, inculcata subinde,
Lector quivis sedulus advertet, ingenuus agnoscet.

Sed ista forsitan dixerit quis, quorsum aliunde, ab extero præ-
sertim, eoque fidei Christianæ adverso, petantur? quum è pagina
sacra, in qua prostant, possint promtiùs haberi, & à Magistri ipsi-
us ore profecta, cum imperii auctoritate potiore præcipiantur,
tum & obsequii necessitate arctiore percipiantur.

Cui ego præscriptioni possum verbulo occurrere; pari utiq; ra-
tione rejici posse omnes in universum ab eruditis piisque concin-
natas Instrumenti sacrosancti utriusque enarrationes: ut eodem
tandem deveniatur, quo processerant apud nos hanc ita pridem,
par ferè geminum, cerebri certè parùm sani uterq; quorum alter
præter paginam sacram nihil aut legebat, aut lectitandum cense-
bat; alter, postquam Anachoretæ cujuspiam instar, cum suis domi-
sue se concluderat, librorum (qam pro hominis privati forte cen-
sûq; amplam satis habebat) supellectilem omnem, Bibliis sacris
exceptis, foco accenso, flammis absumendam tradidit; ne-
ver sanè, aut fundo justo, aut exemplo bono, & quod imitatione suâ
dignum sobrius quis sanusq; sentiat.

Verùm enimvero ratione non unâ utilis esse poterit nostri hu-
jus in his, cum animadversione seria conjuncta, lectio sedula.

Primò, quod quæ in Sermonibus Dominicis (quorum Capita
præcipua duntaxat, *quædam* plerunq; apud Scriptores sacros ex-
tant delibata & digesta) summatim ferè proposita habemus, istic
latiùs diducta, fusiùs explicata, magnâ argumentorum insigni-
um varietate firmata, illustrata, ingesta, inculcata, ad vitæ usum
communem

• PRÆLOQUIUM.

communem accommodata habeantur. quod ut est scriptis aliis cum isto commune, ita in hoc genere habet paucis istud præcellit.

Tum nec illud levis est momenti, quod dogmatis Christiani æquitas rationi etiam ipsi consentanea deprehenditur, dum ab ipsis etiam extraneis & adversariis comprobata & collata demonstratur. *a Grave est, ponderisq; non exigui (ut Isidorus Ægyptius) testimonium ab inimicis profectum.* Et, (quod Dio Prusæus) *b Encomium ab eis, qui non suscipiunt, & suspiciunt, tamen, palam est illius, siue personæ, siue disciplinæ, laudem esse præstantissimam.* Non nesciebat hoc Apostolus, cum ab *c* exterorum inscriptionibus scriptisq; ei quod afferebat & promulgabat, dogmati asserendo, testimonia advocabat. Nec parum idcirco præcepti documentiq; Dominici æquitati ac *d rationabilitati* (si ita loqui licuerit) apud quosvis vindicandæ formandæq; conduxerit, quod ab homine extero, nec nomini Christiano favente (cum nec mysterii nostri gnarus esset, nec fidei rationes assequeretur) tanta tamen cum vehementia, argumentisq; tam validis, commendata ac confirmata habuerimus. *e Quis non intelligat, (inquit gravis Autor) bonam eos habuisse causam, qui eam apud medios iudices obtinere potuerunt?* quid eam dixerit quis, quæ apud aversos & adversos etiam, ubi *f* hostes ipsi iudices confident, obtineat?

Adhæc divina in istis relucet & providentia & benignitas, quod in homine à se dilapso imaginem sui non intercideret omnino & aboleri prorsus passus est, sed scintillulas quasdam asservavit reliqas, qas & disciplinis variis excitavit, & ad miraculum usque evexit: partim, quod societati humanæ conservandæ ac continendæ prospiceretur; nè s efferati prorsus homines, belluarum ritu, in exitium mutuum proruerent universi; cum ^h *absque disciplina nulla homine truculentior aut immanior sit bellua*: partim, quod Numini ⁱ *dignoscendo*, ^k & *indagando*, his adminiculis adjuti, possent operam dare; quæ si vel contemptim, vel neglectim haberent, ^l *ἀφανίζονται* planè haberentur. Verum est proculdubio Claravallensis illud, ^m *Imaginem divinam uri posse, exuri non posse*. ° *Imaginem* certè animæ rationali primitus impressam funditus eradere, ° *facem* in mente hominis coëlis accensam penitus extingvere, nec vitiositas humana, nec malignitas diabolica valere: (tertium quiddam, ^p *flammas gehennales* adjecit ille) quam inter ruinas & in-

² Σαυρὴ γὰρ ἡ
παρὰ τὴν ἑχθρὰν
μαρτυρία. Iri-
dor. Pelus. l. 3.
epist. 228. 69
l. 3. ep. 335.

• Τὸ ἐν [μὴ]
ἀποδεχόμενον καὶ
πρωτότων ἐγ-
κάμει, δῖλον
ὡς κάλλιστος ἐ-
παινος ἀκείῃ
αὐτῇ. Dio

Pruf. orat. 51.
Act. 17.23,
28.

^d Λογική λα-
τρεία. Rom. .
12. 1. Ἰππάζ
τῷ λόγῳ καὶ τῷ
Θεῷ. Marc.
1. 12. 6 31.

* Avg. cp. 170.
f Devt. 32 31

8 Μνηστὲν ἀπο-
βύσαντων ἀποβύσας.
πρ, μνηστὲ ἀποβύ-
σαντων, ὅπως ἀ-
παύσας ἀποβύσαν-
των. Polyb. hist.
l. 1. & legat.

122.
 ὁ ἀνθρώπου
 παιδείας μὴ
 τυχεῖν, ἀλλὰ
 τυχεῖν γίνεται
 πάντων, ὅσα γὰρ
 γένηται. Plato
 de legib l.6.

ἡ πρὸς γινώσκοντες
 Σαῖ. Rom. 1.
 19. & v. 21.
 γινώσκοντες ὁ
 Σαῖ.

ἡ ἐξ ἁρὰ καὶ ψή-
λασησιν αὐ-

20. 27. Rom. 2. 15. *Imago in gehenna ipsa tui poteris, non occuri; ardere, non deleri.* Bern. ubi sup.

* * * *

cendia

PRÆLOQUIUM.

cendia defectionem primitivam consecuta, in generis humani commodum, suorumque beneficium servatam confortamque volebat bonitas divina.

Qin nec divinæ erga nos misericordiæ gratiæque planè gratuitæ testimonium monumentumque luculentum minus in istis oculis nostris obversatur; cum ^a eis, apud qos dotes tam eximiæ, tam admiratione penè omni superiores, se produnt, præteritis, nobis, nobis, inquam, ^b in tenebris, umbræque ferali ac letiferà cum illis pariter confidentibus, imò in vitiorum coeno altius longè demersis, foediùs contaminatis, tenaciùs etiam ac pertinaciùs infixis, lumen illud salutiferum, ^c *Sermonis sui sacri Spiritusque sancti ope operæque usus*, ^d effulgere procuraverit; ^e qo prævio ac prælucen- te, per ^f seculi tenebricosi hujus caliginem plusquam Cimmeriam, aut ^g Ægyptiacam etiam, veritatis supernæ, vitæque verè sic dictæ, inter diverticula tam frequentia, à recto utrinque abducentia, tranitem & invenire, & inventum ad itineris exitum usque tenere possemus, & absque qo per obliqas & tortuosas mundi hujus nequissimi ac perturbatissimi semitas, sine luce, sine duce temere palantes, in exitii æterni voraginem horrendam præcipientes tandem prolaberemur. Subit me certè subinde (ita ista dum lego, affectum me sentio, & ingenuè agnosco) non stupor duntaxat, sed horror etiam, cum arcani divini admiratione vehementissima conjunctus, seriò apud me reputantem, qàm longè in multis ab eo absim, qod de se Vir iste, veri ad salutem perducentis tramitis ignarus, de se profitetur; nec qin verè & ingenuè, ambigi posse videtur. Ut proinde & Marco & Epicteto altius assurgens, *Hymnum* ^h illius vel *maximo* majorem ac præstantiorem decantare jugiter debeam; ⁱ *Magnus*, ^j *divèsque misericordiâ Deus*, *qi me miserum*, ^k *cum gente humana universâ collapsum* ^l *& perditum*, *sed cum paucis è turba reliqua* ^m *selectum*, ⁿ *massâ secretum*, ^o *mibi restituit*, ^p *sibi reconciliavit*, ^q *Filium misit*, ^r *qi redimeret*, ^s *Spiritum immisit*, ^t *qi resingeret*, ^u *culpam omnino omnem remisit*, ^v *qo & x supplicio culpæ debito omni eriperet*, ^w *& supplicii subeundi metum dirum eximeret*, ^x *nequitia servitio liberum emisit*, ^y *qo in famulitium suum adsciceret*, ^z *& in filiorum suorum numerum cooptaret*, ^a *gratiam spiritualem impræsentiarum donavit*, ^b *gloriam cælestem deinceps* ^c *donaturum repromisit*.

^a Matth. 11.
25, 26.

^b Esai. 9. 2.
Luc. 1. 79.

^c Esai. 59. 21.

^d 2. Cor. 4. 6.

^e Luc. 1. 79.

^f Ephes. 6. 12.

^g Exod. 10.
23, 23.

^h Epicteti Hymnum habes, supra ad marginem ex differt. 1. 1. c. 16.

ⁱ Psal. 145. 8, 9.

^j Eph. 2. 4.

^k Rom. 3. 19,
23.

^l Matth. 18. 11.

^m Matth. 20.

16. & 22. 14.

ⁿ Rom. 9. 21.

^o Eph. 2. 5.

^p Col. 1. 21.

^q Gal. 4. 4.

^r Apoc. 5. 9.

^s Ezek. 36. 27.

^t Joann. 3. 5.

^u 2. Cor. 3. 18.

^v Col. 2. 13.

^w Rom. 8. 1. Gal. 3. 13. 1. Thess. 1. 10. ^x Rom. 8. 15. Heb. 2. 15. ^y Rom. 6. 22. ^z Eph. 2. 19.

^a Rom. 8. 14, 15. Gal. 4. 6. ^b Joan. 1. 16. ^c Rom. 8. 18, 39. ^d Rom. 6. 23. *deus quæ donativum.* Tertull.

Est

PRÆLOQVIUM.

Est in his denique, quod ad altiora erigendi, nomen Christianum profectis, calcar acerrimum subiciat, cum à fide ac familia ea externos in tam celsa evasisse adverterint; ac pudore merito suffundat, quod in imis adhuc subselliis subsistant hæreantque; cum adminiculis fortioribus firmioribusque tam amplis ad ea consequenda instructi sint, & adjuvari, non nolint ipsi, possint. Certè plus posse naturæ jam collapsæ reliquas vires, disciplinæ secularis accedentibus auxilium, quam gratiæ divinæ animis coelitus illapsæ, cujus operi etiam promovendo eadem illa pariter inserviunt, pro dedecore insigni non immerito habeatur, estque quod probro eos, qui hujus participes se ferunt, jure merito afficiat, cum hoc ipso nomine, nomini, quod profitentur, Christiano opprobrio esse se senserint, quod à nomine alienis hac in parte inferiores comperiuntur. Grande quippiam & insigne visus est, sibi saltem, protulisse, qui adversus mortis metum dissertatiunculam clavfit monitu illo;

^b *Nec infantes, nec pueros, nec mente lapsos, timere mortem: & esse turpissimum, si eam securitatem nobis ratio non præstat, ad quam stultitia perducit.* futile revera & frivolum est. Pari siquidem ratione Epicurus probaverit, *Turpissimum esse, aut Numinis offensam subvereri, aut sceleris conscientiam formidare; cum neutrum hoc timeant, vel infantes, vel amentes, vel fatui; eamque nobis securitatem non præstare sapientiam, ad quam inscitia & desipientia perducit.* ^c Fatui scilicet laminam candentem contrectare non metuunt, ^d infantuli facis accensæ flammæ manum admoveere non formidant. num turpissimum ideo horum alterutrum scientem prudentem timendo refugere, quia neutrum neutri illi timeant? Verum turpe est revera, dedecus, opprobria, damna, exilia, vulnera, tormenta, mortem ipsam, mortemque ipsam peiores gravioresque mortis moras, pro veritate divina, fide Christiana, asserenda, conscientia integra & intaminata custodienda, non deficere & delinquere velimus interminata atque intentata; si defugere maluerimus, aut detrectare, nec mente promptam, animo proposito alacriter constantemque subire ac perpeti; cum hæc omnia pro pietate fidemque conservandam, homines ethnici, & fortiter libenterque sustinenda definierint, & ipsi strenue sustinuerint. turpe est præcepta documentaque Dominica, ^e *de sui ipsius abnegatione,* ^f *deque suorum omnium, honorum, opum, facultatum, necessitudinum, affectuum, vitæque adeo ipsius abdicatione* gravia, molesta, dura, difficilia, tristia, rigida, iniqua congerendo ducere homines

^a *Christiani in opprobrium & consumeliam Christi.* Salvian. de provid. lib. 4.
^b Senec. ep. 36.

^c Fatui mentio fit in Legend. Pontific. apud Discipul. de Tempor. qui ferri candentis massam sine laesione contrectavit imprudens. Credat qui volet.

^d Ind Joan. Chrysost. de stat. orat. 4. ait, eos qui mortem metuum, peccatum non metuunt. τὸν φόβον ποβέοντες, puerulis compares, qui larvam timeant, lucernam non timeant.

^e Matth. 16: 24.
^f Luc. 9: 23.
^g Luc. 14: 26, 33.

PRÆLOQUIUM.

Christianos; cū à religione Christianā alieni quoque, argumentis etiam validissimis adjectis, hæc eadem pia, iusta, æqua, rationi rectæ consentanea, naturæque humanæ congruentia censuerint; nec eam nobis magnanimitatem aut æquanimitatem præstare fidem veram, ad quam ratio illos, recta quidem, nec renata tamen & recocta adhuc, perduxerit. Insignis igitur Scriptorum istiusmodi usus, apud Christianos etiam, nomine non uno, vel ista quæ diximus, vel istis paria, seriò perpendenti, liquidò comparietur.

Illud interim observatu non indignum fuerit, aliâ ratione Epicteti, aliâ Marci monumenta fuisse ad nos transmissa. Epicteti siquidem ^a ab ore differentis excepta, Arriani operâ sunt scripto tradita, eisdem ipsis, quantum assequi poterat, quibus ille differebat verbis. quo modo à Domino Christo, dum in terris inter mortales agebat, habiti sermones, (cū ^b nihil ipse scripsisset) ^c ab audientibus memoriter conservati, Evangelistarum calamo, sed Spiritu Sancto assistente, & linguâ quidem aliâ, Græcâ utique, cū is Syriacâ usus fuerit, sunt evulgati. Id quod tam de Enchiridio, quàm de *Dissertationum* libris, ex *Epistola* ejusdem ad *Masgalenum*, cui scriptum illud dedicabat Arrianus, licet jam perierit, constare testatur, qui eam vidit, Simplicius. At Marci *dissertationes* & *commentatiunculas* istas, ex ipsius *Adversariis* desumpta liquet. quo modo Regis Sapientissimi *Paræmiarum* partem non exiguam ab Ezechiae Regis amanuensibus ex ipsius autographis fuisse descriptam; docet *Capiti* 25°. præfixum lemma. In more namque habebat Vir iste summus, studiis philosophicis, sive domi, sive militiæ agebat, intentus, quæ inter meditandum succurrebant, chartis, quas ad hos usus jugiter præstò habebat, illinere: nullâ rerum ipsarum serie continuâ constanter observatâ; sed pro locorum temporumque, quibus vel ab ipso concipiebantur, vel aliunde in mentem memoriâque se ingesserant, ratione digesta. patet hoc ex locis alicubi, quibus scripserat, nominatim designatis; cujusmodi sunt *libris*, vel *primo* & *secundo* adnexa, vel *secundo* potius *tertiòque* (ut ego reor) præfixa lemmata, de quibus suo loco ^d disseruimus. Indè natum est, ut neque sibi invicem cohæreant pleraque (quoniam *Liber primus* uno quasi filo perpetuo totus pertexitur) eademque sæpius iterata reperiantur, prout mentem sæpius pulsabant: nec succinctè tantum, sed succisè quoque repræsentata reperiantur complura; (prout in Ciceronis *ad Articum* aliosque

^a Οσα ἡμεῖς
αὐτὸ λέγουμεν,
ταῦτα αὐτὰ ἱ-
στορεῖται αὐ-
τοῖς ὁβρισταῖς,
ὡς εἶναι τοῦ
Ἰησοῦ Χριστοῦ.
Arrian. præfat.
ad differt.

^b Fictitiz sunt
enim *litteræ a-*
mœbæ Ag-
bari ad Chri-
stum, Christi
ad Agbarum,
quomodo & *Se-*
neca ad Pau-
lum. quarum me-
minere tamen
Euseb. *hist. Ec-*
cles. l. 1. c. 13.
& Hieron. in
Scriptor. Ec-
cles. catalog.

^c Καθὼς παρὰ
Ἰσοκράτους ἡμῶν ἐ-
στὶν ἀρχαῖς αὐ-
τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ
καὶ ἡμεῖς οὐκ ἔχομεν
Luc. præfat.
Evang.

^d Cui adje-
ctum velim, ex
perpetuo dicti-
onis contextu,
tot temporum
variorum res
singulas com-
plexo, domi
potius per ori-
um, quàm mili-
tiz sub pellibus
agenti *Librum*
primum confe-
ctum conscri-
ptumque videri.

aliòsque

PRÆLOQUIUM.

aliòsque *Epistolis*, Græca, formularumque usitatarum havd pauca) quod ad rei ipsius notæ satîs ac familiaris memoriam reficiendam & reficiendam suffecerat, cum ad usum privatum maximè destinarentur. quin & ἀκρίβεια, & quasi abruptè inchoata nonnulla. quod & de Serpentis ad Evam dictione prima prout à Mose refertur, opinantur. Interpretes quidam eruditi. Indè aliis obscuriora multa, & de dictionis vel sensu vel scopo divinationes incertæ; cum vel quæ adnotantis mens, vel quæ adnotandi occasio fuerit, conjicere difficile admodum existat. sed & de locis variis, quasi vel mutilatis vel depravatis suspiciones frustra conceptæ, de lectione quasi non sincera & genuina vel integra sollicitationes admissæ, immutationes tentatæ; cum non aliter se habeant, quàm ab Auctoris ipsius calamo primitus prodierint. Verùm de istis, in *Commentario*, prout occasio dabitur, amplius videbitur.

De hoc videri poterunt Tremellius & Junius; sed imprimis Picator.

Atque hæc quidem suffecerint, cum de *Stoica disciplina* ipsa, tum & de eis hanc amplexis & secutis, quorum ad nos scripta pervenire, Marco præsertim nostro, cujus impræsentiarum denovo edendi consilium institutumque paucis expositum ubi dederim, in limine Lectorem non sum diutius detenturus. Anni itaque ultra quadraginta jam excesserunt, ex quo, dum apud Juris nostratis Professores ac studiosos in Hospitio Lincolnensi, quod est in suburbano Londinensi situm, agentes Præconis Evangelici munus sustinebam, in Marci Imperatoris scriptum hoc, à Viro doctissimo, & in negotio hoc exercitatissimo Gul. Xylandro Basileæ iteratò cum Græcis aliis quibusdam editum, inter codices à manu secunda (quod ajunt) venum expositos, incideram. Hoc nactus, per vacationem à munere publico autumnalem, ex Justitio solenni intercedente obvenientem, otium aliquod adeptus, dum ruri ago, cum diligentius evolvissem, adeò meditationibus ac præceptionibus pietatem, gravitatem, caritatem, magnanimitatem, virtutis nullum non genus spirantibus, à capite ad calcem usque constipatum reperi, ut nec possem non perlecto summopere affici, nec lectione repetitâ etiam affectui satisfacere; cum nihil in hoc genere apud exterum quendam (Epicteto uno excepto; quo nec inferiorem; nisi quòd ille amplior est, Marcum nostrum censuerim) eximium magis legissem meminissem. Cum autem in multis vitiatum, mutilatum, lacerum, luxatum animadverterem, nec Versionem Xylandria-

PRÆLOQUIUM.

nam Græcis commodè satis respondere, de recensione pariter & versione novâ instituendâ animum subibat cogitatio. Hæc meditati ad manus venit scripti ejusdem editio altera Lugdunensis, à qua subsidium aliquod sperabam: sed frustra: cum Xylandriana ea, quâ usus fueram, inquinatiorem ac corruptiorem deprehenderem. jam autem ex viri doctiss. cujus *Versio* scripti hujus *Anglicana* post prodiit, D. Merici Casavboni *prolegomenis* Editioni Græcæ à se nuper adornatæ præfixis, è Xylandri priore Tigurina (cujus in Basileensis *Præfatione* mentionem ipse facit, quamque nisi in Viri Doctiss. manibus, cum me comiter invisisset, quod in *Prolegomenis* illis ipse commemorat, nunquam oculis usurpavi) expressam edoctus sum. Cum autem codicum penuriâ laborarem, partim ex ingenio, partim ex Svida scriptoribusque aliis, qui ex libris his nonnulla laudaverant, partim eruditorum quorundam, quibuscum necessitudinem aut familiaritatem aliquam habebam, consilio opèque usus, loca quæ vitii quoque modo suspecta videbantur, restituere annitebar. Quamque in Viri Illustriss. D. Cl. Salmasii *commentariis* nullo non literaturæ humanioris genere refertissimis, Marci nonnulla secius, quam in eis, quos penes me habebam, codicibus expressa offendissem; unde editionem aliam aliquam secutum suspicabar; amici communis interventione usus, (aliter enim compellare ignotum planè verecundia prohibebat) Virum Clariss. per literas consulebam, quibus tum quid moliret significabam, tum & de locis tam illis, quos ab ipso aliter quam aut Basileensis, aut Lugdunensis habebat, exhibitos repereram, quam aliis etiam, ad quos hæsitabam, mensque tunc temporis suggererat, nec conjecturis de quibusdam propriis celatis, sententiam illius censuramque sciscitabar. Is pro eximia, quâ cumprimis pollet humanitate, inter cætera, in hæc verba ingenuè rescripsit. *In tam utili ad vitæ præcepta scripto, & ad imbuendos virtute illâ forti & humanorum contemptrice animos, quam ponere operam destinas, summopere laudo. Editum illud scivi lingua Anglicanâ à Merico Casavbono, sed ultra nihil. quid enim præstiterit, præ illius lingvæ ignorantia hæud etiam scire mihi licuit. Hoc tamen mihi pronunciare cerò posse videor, satis opera esse in illo opere perfectè absolvendo quæ non solum duos, sed etiam plures fabros distineat. ita spissa est materia, vix multis cuneis evincenda, vix optimis runcinis dedolanda. Hæud alium puto autorem ex antiquitate Græca corruptiorem ad nos, injuriâ temporum*

PRÆLOQUIUM.

porum, fortean etiam hominum, qui cum interpolârunt, transmissum. Ubique hiatus, & lacuna, quæ tamen solidum mentiantur. Transpositiones etiam multis locis commissa ab hominibus, uti videtur, sciolis, qui sententias plerumque minutis punctuunculis Stoico more signatas non capiebant. Præter ea, quæ observâsti, atque in schedam mihi missam coniecisti, alia toto passim opere vitio laborant. & quedam ex his tibi impertienda duxi, ut locum expleant eorum, quæ à te proposita dissolvere non potui. Hæc vir summus ille; qui & liberaliter admodum mecum, homine peregrino, nec de nomine etiam, opinor, antè noto, egit; cum non de eis duntaxat, quæ quæsieram, sed de aliis quoque, quæ inter ea disquirenda occurrerant, nec requisitus, animi sui sensum ultroneus impertiretur; adjectâ insuper invitatione humanissimâ, quâ ad alia quælibet ulterius operam præstare promptum, tempusque eo fine negotiis aliis suffuraturum, nec imputaturum profitebatur. Et de aliis quidem, pollicitatione tam liberâ, tam largâ animatus, per literas alteras Virum Clarissimum sum percontatus. Verum per subitanæ illius occasionibus quibusdam Lugduno-Batavorum in Gallias susceptam profectionem, (sive literis meis ad manus illius non pervenientibus, sive ab ipso ad acceptas responsione in reditum dilatâ: simul per amici communis, cujus interventu usus fueram, è partibus istis demigrationem, sponsionis repetendæ opportunitate sublatâ) factum est, ut à Viro Celebratissimo nihil amplius acceperim. Illud obiter monere visum est, *Editione Argentinensi* usum se scribere, sed quæ cum *Basileensi* per omnia convenire visa sit. Præter hunc operâ usus sum Viri Eruditissimi, lingvarumque peritissimi D. Arnoldi Bootii, Doctoris Medici, qui vir quantus in his sit, *Animadversionum Sacrarum* opus elaboratissimum uberrimè testatur. Is pro animi propensione, & humanitate singulari, sæpius consulenti non deerat. Sed nec Virum Doctissimum, nec comitatus nomine illorum alterutri postponendum, D. Patricium Junium fas est mihi hinc præteritum, qui & conjecturas mihi suas communicavit; sicut & ipse illi vicissim meas; & ubi ad Conventum Vestmonasteriensem evocatus fueram, in partibus illis occurrentem non semel de Antonino edendo sollicitabat. Ab his autem aliisque, quorum scripta pervolutaveram, quicquid accepi, suo cuiusque loco mentione factâ, animo liberrimo lubentissimoque acceptum cuique gratanter fero.

Versione

PRÆLOQUIUM.

Versione siquidem jam confectâ, de *Annotationibus* succinctoribus porro adjiciendis cogitare primò ceperam. post de *Commentario* justo & ampliore etiam, quò Scriptum tam insigne dignum valde videbatur. Huic conficiendo inter curas operâsq; pastorales, quibus per annos ultra quadraginta eodem loci, quò ab Hospitio dicto transferam, jugiter districtus insudavi, nisi quòd ante sexennium morbo gravi correptus, ad tempus aliquod intermittere, tum reversus denuo remittere aliquid, demum incidere ferè prorsus, coactus fuero) inter horas subsécivas, quæ & rariores intervenerant, & per intervalla diductiora redierant, dum intendo, in molem eam opus istud excrevisse animadverteram, ut de evulgando spem omnem abjicerem; siquidem, contra quàm in Flacciano illo, *urceus institui cum cepisset, rotâ currente, amphora exiit*; expertus utique, Bibliopolæ & Typographi nostri, quàm ægrè aliquid etiam minoris negotii in hoc genere suscipiant. Verùm cum annos apud me delitasset hævè paucos, amicorum tandem quorundam flagitatione frequente, qui & edendum poscebant, & de impensa ad id perficiendum prospectum iri, fiduciam faciebant, eorum in manus quod confeceram totum contradidi, pro ipsorum optione, vel premendum, vel prelo subjiciendum, & in lucem publicam (quod ab illis jam est effectum) emittendum.

Ipse in hoc opere quid præstiterim, præstare saltem conatus sum (dextrè ac feliciter, an seciùs alii viderint) sic habeas. Primo loco; post Scriptorum variorum, tam antiquioris quàm & ævi recentioris de Marco Scripti hujus Auctore *elogia & encomia*, de què *Scripto* hoc ipso *testimonia & judicia*; Marci *contextus Græcus* exhibetur, (nisi si, dum affectus imponit, spes fallat) vitiis mendisque, quibus antè passim scatebat, hævè paucis sublatis, repurgatior; lacunis, quibus hiabat, suppletis aliquot, integrior; loco motis quibusdam ad sedes proprias revocatis, aptius hævè paulò concinnatus & compositus; interpunctionibus necessariis, & sectionibus, sive paragraphis, (ut Juri stæ loqui solent) commodis (quod Lugdunensis infelicius paulò primus tentaverat) accuratius quàm antea, pro dictionis sensu genuino interstinctus, pro materiæ subjectæ ratione distinctus: ad marginem adscriptis lectionibus variantibus, locisque parallelis, in quibus sententiæ, formulæ, voculæ, vel eædem, vel geminæ, reperiuntur, ut nec ad *Commentarium* ampliorem in fin-

• gulis

PRÆLOQUIUM.

gulis quibuscque recurrere necessum esset; & Marcus ex Marco ipso, vel explicatus, vel illustratus, haberetur. Adjecta est *Versio Latina* nova, ad Græcum contextum eo, quo superius est dictum, modo restitutum, accommodata. Sequitur *Commentarius* in Scriptum totum perpetuus, in quo Versionis à prioribus discrepantis, mutationis, suppletionis, commissionis, distinctionis, expunctionis cuiusque ratio redditur; *versionibus* etiam atque *annotationibus* antegressis, prout occasio se tulserat, examini subjectis, & pro ea, quæ probabilis tunc videbatur, ratione, vel admissis, vel rejectis: formulæ Marco usurpatæ, ex aliis, vel Græcis, vel Latinis, (nam & ex sermone Latino hominem Romanum, licet Græcè scribentem, mutuari non est insolens) sacris etiam nonnullæ Scriptoribus explicantur. Sententiæ & dogmata ex aliorum itidem, vel consentientium, vel dissentientium & diffidentium etiam, siue scriptis, siue dictis, siue moribus factisque, vel firmanur, vel illustrantur. ad eos, eorumque loca, à quibus, & è quibus, Marcus mutuo sumserit, aut excerpserit quicquam, quantum assequi datum est, digitus intenditur. de hominibus locisque, quorum mentio alicubi occurrit, ex monumentis historicis, quæ in manibus habentur, prout in horum etiam rudibus rursus deprehendi quicquam poterat, lux aliqua datur. Sacræ denique pagine periochæ formulæque nonnullæ, prout occasio intervenerat, obiter, vel è Marco ipso, vel aliunde enarratæ, aliorum quoque Scriptorum emendatæ insuper complures repræsentantur. In his autem quamvis diligentiam aliquam sum usus, multa tamen sedulitatem meam subterfugisse nullus ambigo; plura quoque restare, quæ cum vel mihi forsitan sine causa *avisa* sint visa, vel dextræ minus tentata aut curata fuerint, medici peritioris manum operumque requirant. Nihil in hoc genere, vel in alio ullo, prodit, cui non aliquid (meis quibuscque plurimum, sat scio) adjecto opus sit: latus ampliusque satis adhuc patet istic campus, in quo ingenia feliciora, cum laude fructusque se exercent. In meis his interim siquid præstitum sit, quod vel Theologiæ sacræ candidatis, vel literaturæ humanioris studiosis, vel aliis etiam quibuscunque usui esse poterit, laboris in eis suscepti insumique merces ampla satis futura est. Siquid autem vel istic, vel in Opere toto, (quod evenisse sæpenumero suspicor ipse) humanitatis admissum occurrerit, quod notam sequiorem severiorémve mereri jure videbitur, Lectorem humanum rogatum pervelim,

PRÆLOQUIUM.

^a Τὸ μὲν δὲν ἀ-
μαρτυρεῖν ὄντως
ὕπαιρ ἀνθρώπων,
καὶ αὐτὸν θεῶν.

Gregor. Naz.

orat. 15.

^b Terent. *ſſ*

punient. 1. 1.

ut nè ſtrictò jure agere volupe ſit, ſed ^a fortis memor humanæ, humanitatĩſque (prout in Schola loqi amant) ſuæ quoque ſibi conſcius, utpote qĩ, ^b *homo cùm ſit, humani nihil à ſe alienum cenſere aut ſentire debeat*, pro humanitate, qâ ingeniâ, qâ inſitâ, humaniter ignoſcat. Iſtam enimvero *diſſertatiunculam*, mente, ratione non unâ minùs validâ, oculo à ſenio caligante à lema lippiente; manu tam à frigore, (cùm nec rigens ignem propinquiorem ſuſtineam; qod nôrunt probè, qĩ me familiariter habent) qàm à morbo, tremulâ, (cùm ad manum amianuenſis nullus exiſteret) non tam concinnabam, qàm conſarcinabam, conſcribillabam magis qàm conſcribebam, in agri Surrejenſis pago Urbi natali adſito Rotherienſi, menſe Januario, hyeme ſæviente, cui & gemina altera, ^c *ætatis & invaletudiniſ*, (qæ ^d rariùs ſejunctæ reperiuntur) acceſſerat; Anno à Virginis *διωφῶν* καὶ *διωφῶν* conceptu ſalutifero (ſecundùm computandi ritum vulgò receptum) Milleſimo ſexcenteſimo qinqageſimo primo; *Ætatis* propriæ, non tam currentis, qàm decurrentis & divergentis, ſeptuageſimo octavo.

^c Χειρῶν τε
βλῆ, ſeneſtu-
tem dixere, Py-
thagoras, apud
Laert. 1. 8. A-
riſtoteles in
Chrii, Era-
toſthenes, &
Parracles, apud

Stob. tom. 2. tit. 117.

^d - πῶς ἔχει, *Μνῆμον* ἑρῶτα τῶν ἐν τῇ γέγρατ' ἰδίᾳ, ἢ χαλῶν τῶν ἰδίᾳ δ' ἐν-
δῶς, ὅτι χαλῶς ἔχει. Philem. apud Stob. & Maxim. *collectan.* c. 41. Τὸ γῆγῆς ἔστιν αὐτὸ τὸ νόσημα. Apollo-
dor. *Senectus ipſa morbus eſt.* Ter. *Phorm.* 4. 1. Senec. ad illud Virgilii ex *georg. lib. 3. ſubeunt morbi,*
triftiſque ſenectus. morbos & ſenectutem una ponit, non immeritiſ; ſenectus enim inſanabilis morbus eſt.
epiſt. 108.

ΜΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ

Τῶν ἐκείνων Βασιλεὺς εἶ.

1. B avo meo Vero accepisse agnosco. moris esse candidi, & ab iracundia alieni.

§ 2. A facta memoriaq; genitoris mei, modestam simul ac matriculam indolem.

§ 3. A matre, pietatis studium, & largiendi promptitudinem: nec a malo patiendo talitatem, sed cogitando etiam, continere. tum victu simplici, qsq; ab opulentiorum more ac instituto abcedat quam longissime, contentum esse.

§ 4. A proavo, quod publicas exercitationes adierim; quodq; bonis præceptoribus privatum sum usus; & quod in res istiusmodi impensè erogandum intellexerim.

§ 5. Ab educatore, ne in certamine equestri Præfixæ, aut Venetæ factioni, nève in gladiatorio Thraci aut secutori favor fierem: ut labores sustinerem; minimo contentus agerem; operi manus admovebam: negotiis alienis me nevitquam immiscerem; nec delationem facilis ullam admitterem.

§ 6. A Diogneto, ne rebus inanibus studium impenderem: nève eis fidem adhiberem, quæ a præfugiatoribus magisque de intractationibus, deq; dæmonibus averruncandis, alijsq; ejusmodi imposturis diebatur: ne coturnices ad pugnam alerem, nève rebus istiusmodi animum adjicerem: neq; liberè dicta equanimiter sustinerem. eidem debeo, quod philosophiæ me addiderim; quodq; Bacchium primum, tum Tandasisdem, & Marcianum addiderim: quod dialogos, puer adhuc, conscripserim; quodq; prostratis grabatulum ac pollem expectivorum; ceteraq; institutionis Græcæ adimacula.

§ 7. A Rustico, quod in eam cogitationem devenerim, morum correctione cura-

1. APA' πῶ πάντως ὀφείλω, τὸ καλὸν, καὶ ἁγνόν.

§ 2. Παρὰ τῆς δέξης, καὶ μήνης τῆς καὶ τοῦ φρονήσεως, τὸ εὐδαιμον, καὶ ἀρετῶν.

§ 3. Παρὰ τῆς μητρὸς, = τὸ διοσι-
τέες καὶ μεταδιδόντες καὶ ἐκτελεῖν ἐκεί-
νον τὸ κενότατον, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὅτι ἐν-
τάτας γινώσκω τοιαύτης. ἐπὶ δὲ τὸ κατὰ
ἐξὶ τῶν διατάξεων, καὶ πόρῳ τῆς πνευμα-
τικῆς διαγωγῆς.

§ 4. Παρὰ τοῦ προπάππου, τὸ μὴ
= εἰς δημόσιαν διατελεῖς φοιτῆται. καὶ τὸ ἀ-
μαρτῆς διδασκάλους καὶ ἑκὼν γράψας. καὶ
τὸ γινώσκαι, ὅτι οἱ = τὰ τοιαῦτα δεῖ ὁρίσασθαι
ἀναλοῦν.

§ 5. Παρὰ τοῦ ἐφοῦ, τὸ μήτε Περ-
σιανὸς, μήτε Βονσιανὸς, μήτε παλμυ-
λαεὶς ἢ τεκτονέας γινώσκαι καὶ τὰ α-
ρίστοι, καὶ ἀμαρτῆς, καὶ αὐτοκτονίαν
καὶ τὸ ὑπολύπτεσθαι, καὶ τὸ δὲ
αὐτοκτονίαν διαβόλῃς.

§ 6. Παρὰ Διογνήτου, τὸ ἀκροα-
σθαι καὶ τὸ = ἀκροαθῆναι τοῖς κατὰ τὴν
ἐκείνου, καὶ γινώσκαι καὶ ὁμοῦ, καὶ
ἐπὶ ἀμαρτῶν ἀποσιμῆς καὶ τῶν τοιαύτων
παράδοξοις. καὶ τὸ μὴ = ἐργαστῆσθαι,
μηδὲ ἐπὶ τὰ τοιαῦτα ἐπὶ ὁρᾶν καὶ τὸ
ἐκείνου παρρησίας καὶ τὸ ἐκείνου
φρονήσεως. καὶ τὸ ἀκούειν, καὶ τὸν
αὐτὸν = Βακχίαν, οἷον = Τανδασίδην, καὶ
τὸν Μαρκανθόν, καὶ τὸν γράψαι διαλόγους
ἐν παιδείᾳ καὶ τὸν ἐκείνου καὶ τοῦ
ἐκείνου, καὶ τοῦ τοιαύτου τῆς ἐκείνου
ἐκείνου ἀγωγῆς ἐκείνου.

§ 7. Παρὰ Ρουστίου, τὸ λαβεῖν ἐκεί-
νου τὸν καὶ τὸν ἐκείνου καὶ τὸν ἐκείνου

^a Confer. l.

6. § 48. l. 9.

§ 19.

^b L. 2. §. 5.

^c L. 6. §. 30.

^d Inf. § 14.

^e τὸ με, vel,
τὸ ἐκ. Μετ.

^f πῶ πῶ-
τα. f. Jun.

^g σκεπτικῶ-
ς. L. 1. §. 5.

^h L. 5. §. 5.

ⁱ L. 9. §. 12.

^j L. 3. §. 5.

^k L. 6. §. 30.

^l Διογενῆ.

^m ἐκείνου. Suid.

ⁿ ἀκροα-
σθαι. Suid.

^o Εὐτυχίαν.
Suid.

^p Ἀνδρόνικον.
Caf.

^q Μαρκαν-
θόν. Suid.

^r Eutychi-
um, f.

^s Andro-
nem, f.

^t Marcia-
num, f.

^u L. 7 § 12.

corum observationem: & imperitorum, eorumque qui citra considerationem opinione merā ducuntur, tolerationem: & mores quibusvis accommodatos, ita ut quamvis convetudo ipsius adulationem omnem s'vavitate vicerit, in veneratione tamen eisdem ipsis eodem ipso tempore non minus extiterit. adhuc dilucidam ac methodicam cum inventionem, tum & dispositionem, decretorum ejusmodi, quæ ad vitam rectè instituendam conducere. quodque nec iracundiæ, nec perturbationis aliis alicujus, indicium exhibebat; sed cum affectibus immunis prorsus existeret, ad affectum genuinum erat tamen propensissimus: favere promptus, sed sine strepitu: varièque, citra ostentationem, eruditus.

§ 10. Ab Alexandro Grammatico, in crepationibus abstinere; nec probrosè excipere, si quis barbarum quid, vel solœcum, vel absconum protulerit, sed illud tantum, quod dici debuerat, dextrè proponere; idque sub specie vel respondendi, vel calculum dictis contribuendi, vel de re ipsa, non autem de dictione, unā dispiciendi, vel per aliam aliquam istiusmodi sciam, sed quæ oblique facta sit, commonefactionem.

§ 11. A Frontone, ut scirem, quæ invidentia, verſutia, simulatio tyrannidem consequatur: quodque ut plurimum qui patricii nobis nuncupantur, ab affectu genuino alieniores existant.

§ 12. Ab Alexandro Platónico, nè crebro, nève nisi necessitate adactus, aut dicto aut scripto significem alicui, non vacare me: hoc modo sub negotiorum distinentium prætextu officiā ea, quæ vitæ hujus necessitudo à nobis exigit, solens deferam.

§ 13. A Catulo, ne insuper haberem amicorum gerimonias, etiam si ratio earum nulla subesset, sed in statum ipsos pristinum restituere anniterer: ut præceptores promptè impensèque prædicarem; quod de Domitio atque Athenodoto refertur; liberòsque meos affectu sincero prosequeretur.

§ 14. A fratre meo Severo, famili-

ἀνελικόν τῆς ἰδιότητος ἡδὲ τὸ ἀδελφικόν τῆς οἰκίας: καὶ τὸ πρὸς πάντας ἐὶν ἄριστον, ὥστε καλακίας μὴ πίσης σεσηπνέσθαι: καὶ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, αἰδουμένην τῶν αὐτοῖς ἐκείνοις παρ' αὐτὸν ἐκείνων ἢ καί τινος ἄλλου. καὶ τὸ καλῶς καὶ ὡς ἐδὴ ἡδελφικόν τε καὶ ἀνελικόν τῆς οἰκίας βίον ἀναγκαῖον διγυμνασίων: καὶ τὸ μηδὲ μισοῦσιν ποτὲ ὀργῆς, ἢ ἄλλου τινὸς πύθης παραχεῖν, ἀλλὰ ἀμα μὴ ἀπαδέσθαι δύναι, ἅμα δὲ φιλοσοφῆσαι καὶ τὸ εὖ φρονεῖν, καὶ τοῦτο ἀποφθεῖν: καὶ τὸ πολυμάθεος ἀνελικόν.

§ 10. Παρὰ Ἀλεξάνδρου τῷ γραμματικῷ, τὸ ἀνελικτικόν: καὶ τὸ μὴ ὀνειδιστικῶς ἐπὶ λαμπρότατοι τῆς βάρβαρον, ἢ σόλοικόν τι, ἢ ἀπὸ πρὸς σεσηπνέσθαι, ἀλλ' ἐπὶ δέξιας αὐτὸ μόνον ἐκείνου, ὃ ἐκεῖ ἐπὶ πρὸς, σεσηπνέσθαι, ἐπὶ πρὸς ἀποκρίσεις, ἢ συναπληρωμάτων, ἢ συνδιαλέξεως περὶ αὐτοῦ τοῦ πρὸς γυμνασίου, ἐκ τῆς αὐτοῦ ῥήματος, ἢ δὲ ἑτέρας τινὸς τοιαύτης ἐμμελῆς παρασκευῆς.

§ 11. Παρὰ Φρόντωνος, τὸ ἐπισημαίνειν, δια ἢ πυρρῆς βασιλείας, καὶ ποικιλίας, καὶ ὑπερβολῆς: καὶ ὅτι αἱ ἐπισημαίνοντες οἱ καλῶς ἐπὶ παρ' ἡμῶν ἐκπαιδεύονται, ἐπὶ ἀποκρίσεως πρὸς αὐτοῖς.

§ 12. Παρὰ Ἀλεξάνδρου τῷ πλατωνικῷ, τὸ μὴ πολλὰ καὶ, μηδὲ χαλεπὰ ἀτάκτως λέγειν πρὸς πᾶσα, ἢ ἐπὶ ὅποια ἡδέσθαι, ἐπὶ ἀφελὲς εἶναι: μηδὲ διὰ ταῦτα πρὸς συνήθειαν παραβῆναι τὰ κατὰ τὰς ἀφελὲς καὶ συνήθειας ὁμοίους καὶ ἀπὸ τῆς, σεσηπνέσθαι. καὶ τὰ πρὸς τὰ πρὸς γυμνασία.

§ 13. Παρὰ Κατῶλου, τὸ μὴ ὀνειδίζεσθαι ἑλπίαν εἰς αὐτοὺς τι, καὶ τὴν αὐτοῦ ἀφελὲς εἰς αὐτοὺς, ἀλλὰ πρὸς τὴν καὶ ἀφελὲς εἶναι: ἐπὶ τὸ εὖ φρονεῖν: καὶ τὸ πρὸς τὴν διδασκαλίαν ἐκείνου εὖ φρονεῖν, δια τὰ ἐπὶ Δομίτιου καὶ Ἀθηνόδοτου ἀπομακρυνόμενα: καὶ τὸ πρὸς τὰ τέκνα ἢ ἀλλοτρίων, ἀγαπᾶσθαι.

§ 14. Παρὰ τῷ ἀδελφῷ μου Σεβερῷ τὸ εἶναι

τὸν ἀδελφικόν τῆς οἰκίας: καὶ τὸ πρὸς πάντας ἐὶν ἄριστον. Salm. τὸ ἀδελφικόν τῆς οἰκίας. L. 6. § 16. B.

L. 3. § 11. L. 5. § 25. L. 6. § 17. 26.

Sup. § 7. L. 7. § 67. L. 9. § 29.

Inf. § 16. L. 11. § 13. 18.

Inf. § 13.

L. 3. § 1. L. 8. § 27. L. 11. § 18.

Inf. § 15. L. 6. § 11.

Sup. § 11. L. 7. § 67. Scal. L. 6. § 11. Salm. An, vero.

tius ubi remissius agere opus esset; quod ab adolescentium amoribus coercuerat se. quod civiliter admodum se gessit. quod amicis vel cenandi secum, vel abstinendi optionem liberam permittebat, nec peregrè euntē comitari, nisi ipsis allubesceret, necesse erat: quod affectum adversus se pariter semper deprehendebant, etiamsi occasione aliquā impediti, eum nevtquam essent comitati. quod in consiliis, quid facto opus esset, accurate perquirendo constanter insistebat, nec specie rerum obviā quāvis acquiescens, indagacionem incidebat. quod etiam amicorum retinendi studiosus; nec fastidio mutans, nec insane diligens. quod in statu quocunque sorte contentus, vultuque serenus. è longinquo futuri prælagus; & de minimis quibusque citra tumultum providus. acclamationes omnēque adulationem reprimere; imperio quæ necessaria erant sedulo custodire, sumptus cavē attemperare; de rebus istiusmodi sugillantes patienter sustinere. nec in Deis colendis supersticiosus, nec in hominibus, aut muneribus, aut blanditiis avram captans popularem; sed in rebus quibusque sobrius, solidus, nullquam ineptus, aut novitatis studiosus. Porro quod ad vitam commodius transigendam conducen-
tibus rebus, quarum copiam illi dapilem fors suppeditabat, citra fastum, nec libere tamen minus, utebatur; ut & presentibus simpliciter frueretur, neque absentia multum desideraret. quod nemo illum aut sophistam, aut vernaculum, aut scholasticum dixerit, sed virum maturum, consummatum, adulatione superiorem, rebus & propriis & alienis administrandis idoneum. adhuc quod verè philosophantes in honore habebat, cæteris nihil exprobrabat in congressibus facilis, & festivus, nec ad fastidium id tamen corporis sui curā tam probe attemperatā, ut nec vitæ avidus videretur, aut elegantiz studiosus, nec neglectui tamen id haberet, sed per suam ipsius diligentiam efficeret, ut medicorum pharmacis fomentisve externis quā minime indigeret. quod maximum est, quod c

ἡρία ἐντάσσει, καὶ δὲ ἀνέστη· καὶ πρὸ
 παύσαι τὰ περὶ τοῦ ἐρωτοῦ ἐπὶ μείσεσιν
 καὶ ἡ κοινονομοσύνη· καὶ τὸ ἐφείδαι τοῖς
 φίλοις μὴτε συμβαίνειν αὐτῷ πάντως,
 μὴτε σωμαπονημεῖν ἐπ' αὐτοῦ· ἀλλ' οἱ δὲ
 ὁμοιοὶ αὐτὸν καὶ ἀλαμβάνουσι ἐπὶ τῇ
 διὰ ἡρίας πινὰς ἀπολειφθάντων· καὶ τὸ
 ζητητικὸν ἀκριβοῦς ἐν τοῖς συμβεβηκόσι, καὶ
 ὁπλήμων, ἀλλ' ἢ τὸ ἐπεραπένη τῆς
 ἐρευνῆς· ἀρκυαῖς τοῖς ἀεργαῖς φαν-
 τασίας· καὶ τὸ διατηρητικὸν τῇ φίλῳ, καὶ
 μηδαμῇ ἀψύχου, μηδὲ ὁπμαγῆς· καὶ τὸ
 αὐταρκείας ἐν παντί· καὶ τὸ φαιδρὸν καὶ τὸ
 πῦρ φανερὸν ἀερονητικόν· καὶ τῇ ἐλαχίστων
 ἀεριοικητικόν· ἀεργαφύδης· καὶ τὸ πᾶς
 ὁπβοήσεις, καὶ πῶσαι κολακαῖαι ἐπ' αὐ-
 τῷ· καλῶν καὶ τὸ φυλακτικόν αἰετῇ τῇ
 ἀναγκάσιον τῇ ἀρχῇ, καὶ ταμνικὸν τῆς
 χορηγίας, καὶ ἐσπεριτικὸν τῆς ἐπὶ τῇ τω-
 ῦτον· ἐπὶ τῶν κατωπαύσεως· καὶ τὸ κμ-
 τε πρὸς τοὺς θεοὺς δεισιδεύμων, μὴτε πρὸς
 ἀνδρῶπις δημοκοπικόν, ἢ ἀερεαδικόν,
 ἢ ὁχλοχαρεῖς, ἀλλὰ ἐμφορὸν ἐν πᾶσι, καὶ
 βέβαιον, καὶ μηδαμῇ ἀπερεγκλον, μηδὲ
 κρινοτόμον· καὶ τὸ τοῖς εἰς ἐλμαρείαν
 βίῃ φέρουσιν, ὅν ἢ τῇ παρὰ χειρὶ διαψί-
 λειαν, χρηστικὸν ἀπύφως αἵμα καὶ ἀπε-
 φασίσως, ὡς παρόντων μὴ ἀνεπιτηδευ-
 τῶς ἐπιτελεῖται, ἀπέναντι δὲ μὴ εἶδαι· καὶ
 τὸ μὴτε ἀνπινὰ εἰπεν, μὴτε ὅπ' ὁσφί-
 σος, μὴτε ὅπ' ὠκορῶν ἐπὶ ἀερεατικόν, μὴτε
 ὅπ' ὁλοαρισκός, ἀλλ' ὅπ' αἵμα καὶ πᾶσι
 πᾶσι, ἀκαλακδικόν, ἀερεατικὸν διω-
 κτικόν καὶ τῇ αἵμα καὶ αἵμα. πρὸς τέ-
 λους ἢ καὶ τὸ πμνικὸν τῇ ἀλμῶς φιλο-
 σφέντων, τοῖς δὲ αἵμα· ἐκ ἐξουσιδισ-
 τῶν. ὅτι δὲ τὸ ἐλμαρῶν, καὶ αἵμα καὶ
 ἐλμαρῶν· καὶ τὸ τῷ ἰδίῳ σφματικόν ἐπ-
 μελνικὸν ἐμψόσας, ὅτι ὡς ἂν τις φι-
 λῶν, ὅτι πρὸς καλῶς πμνόν, ὅτι μὴ
 ὁλορῶν ἀλλ' ὡς διὰ τῷ ἰδίῳ ἀερεα-
 ρῶν, εἰς ὁλορῶν· ἀερεατικὸν καὶ τῇ
 φαρμακῶν καὶ ὁπθημάτων ἐκτός. μα-
 λισ δὲ τὸ ἐλμαρῶν ἀερεατικὸν

Sup. § 8.
 L. 6. § 30.
 ἐπὶ μόνον
 ἀλλὰ καὶ περὶ
 Mer.
 ἀλλ' ἢ πρὸς
 Πρ. Cal.
 ἀλλ' ἢ πρὸς
 πρὸς Boor.
 ἐπὶ Lug. καὶ
 ὅπ' ἐπὶ πρ. f.
 ἐπὶ ἀερεαπν-
 σῶναι Jun.
 ἀρκυαῖς f.
 L. 1. § 3.
 ἐπὶ συσταλ.
 Xyl.
 πρὸς
 L. 6. § 30.
 L. 5. § 5.
 L. 4. § 18.
 L. 4. § 3.
 Sup. § 7.
 L. 6.
 § 30.
 Sup. § 10.
 ὁλορῶν πρὸς
 Dvid.
 ἀερεατικὸν
 Dvid.
 ἐπὶ πρὸς καὶ
 ἐπὶ πρὸς Dvid.

intra invidentiam eis concedebat, qui

L.6. § 29.

μὴ διατηρεῖν τὰς ἐκ τοῦ Θεοῦ ὑπομι-
σεις, καὶ ἐκτρέφειν διδασκαλίαν τὸ ἀντι-
χεῖν μοι τὸ δόγμα ἐπὶ τοσούτων ἐν τοιούτῳ
βίῳ· τὸ μὴτε βινεδικτῆς ἀβιδου, μὴ-
τε Θεοδότη· ἀλλὰ καὶ ὅτε ἐπὶ ἐρασιμότη-
τι πᾶσι γυναικῶν ὅμοιαν· τὸ χαλκισθῆναι
παραδίδει· Ποσειδών, μὴ δὲν πάλιν περὶ
ἐπὶ τὸ ἀντιχεῖν. τὸ μέλλουσιν τῶν τε-
λευτῶν πάλιν τελευτῶν, ὅπως διηκῆται μὴ ἐ-
μὲ τὰ τελευτῶν ἐπὶ τὸ ὅπως ἐκκλη-
σθαι διηκῆται πρὶν περὶ τοῦ, ἢ εἰς ἀλλόθεν
χρηστέρι, μὴ τὴν ἀλλοτρίαν με, ἐπὶ ἐπὶ
ἐστὶ μοι χρηματῶν, ὅθεν γίνονται καὶ τὸ
αὐτῶν ἐμοὶ χρεῖαν διώκων, καὶ παρ' ἐπὶ
μετακαθεστῆναι, μὴ ἐμπνεῖν τὸ πάλιν
γυναικῶν τοιαύτων (1); ὅπως μὴ πει-
σθῆναι ὅτι δὲ φιλοδοξῶν, ὅτι δὲ ἀφί-
λῳ· τὸ ἀντιχεῖν ἐπὶ τὸ πάλιν ἐπὶ
ἐμπνεῖται. τὸ δὲ ὁνειδιστῶν βοήθημα-
τα δίδόναι, ἀλλὰ τε, καὶ ὡς μὴ πύειν
ἄλλα, καὶ μὴ ἐμπεῖν, καὶ ἐπὶ τῶν ἐν
καὶ τῶν ὡς δὲ χρηστέρι. ὅπως τε ἐπὶ
θύμῳ φιλοδοξῶν, μὴ ἐμπνεῖν εἰς τινὰ
σοφιστῶν, μὴ δὲ ἀποκαθῆναι ἐπὶ τῶν
σοφιστῶν, ἢ συλλογισμῶν ἀναλύειν, ἢ
περὶ τὰ μετὰ σοφιστῶν καὶ ἀντιχεῖν. πάλιν
ταχὺ ταῦτα διὼν βοήθων καὶ πάλιν
δίδωμι.

enim ista omnia Diis adiutoribus ac

sim, q̄ Deorum submonitiones, & tantum
non claras præceptiones nequam observem.
quod in vita, qualis ea fuerit, corpus mihi tam
diu perduraverit: quod nec benedictam, nec
Theodotum attingerent: sed & postea, ex
affectibus amatoris, quibus correptus fueram,
ad sanitatem redierim. quod cum Rustico
saepe succenserem nihil ultra admiserim. cu-
jus poenitere me posset. quod mater mea,
quamvis juvenis esset decessura, mecum tamen
novissimos ætatis annos transigerit. quod,
quotiescunque animas fuit pauperi alicui aut
aliis indigo, opem ferre, nunquam respon-
sum est, non suppetere nummos mihi, unde
id fieret: quodq; nulla mihi unquam talis ne-
cessitas obtigerit, ut ab alio sumere cogeret.
quod uxor ejusmodi mihi obveniret, tam ob-
sequens, tam amans, tam simplex. quod ea
fuerim illorum copia instructus, q̄ ad liberos
educandos mihi idonei existerent. quod per
insomnia remedia mihi fuerint indicata, cum
alia, tum adversus sanguinis excreationem
& capitis vertiginem; quod & Cajeta aliquan-
do factum est. quod cum philosophandi cu-
piditas incessisset, non in sophistam aliquem
inciderim, nec commentariis evolvendis, vel
syllogismis resolvendis, vel meteorologicis
discutiendis, tempus desces contriverim: et
Fortunæ indigebant.

Τὰ ἐν Κυάδοις περὶ τῶν Γραμμάτων

Quæ apud Qados ad Grammam

BIBLION Β'.

LIBER II.

a. Εισαγ.

Xyl.

b. Inf. § 13.

c. l. 3. §

11. c. l. 7.

§ 22. 26. c.

l. 11. § 18.

c. l. 3. § 4.

11. c. l. 7.

§ 22. c. l.

9. § 22. c.

l. 12. § 16.

α. ὅτιν σπύργον ἐαυτοῦ,
σπύργον ἐαυτοῦ, ἀ-
χρεῖον, ὅς ἐστι, ἀλλοτρί-
ον βασιλῆως, ἀποκρινόμενον.
πάντα ταῦτα συμβεβηκέναι ἐπὶ τοῖς b πα-
ρὰ τῶν ἀγνοούντων ἀγαθῶν καὶ κακῶν.
ἐγὼ δὲ μετὰ σοφιστῶν πάλιν φύσιν τῶν ἀγα-
θῶν, ὅτι καλὸν, καὶ τὸ κακὸν, ὅτι αἰσχρὸν,
καὶ τὸ αὐτὸ τῶν ἀμειψανόντων φύσιν, c ὅτι

M. Anè prædicere memento tibi,
Hodie futurum est, ut rem ha-
beam cum curioso aliquo, in-
grato, protervo, doloso, in-
vido. illiberali. obveniunt illis ista omnia
à bonorum malorumque inscitia. ego ve-
rò, cum & naturam boni nostram, quod
honestum, malique, quod inhonestum sit,
ipsamque adeo delinquentis naturam, quod
congener

ideo.

ideo infelicitè agere deprehensus est, quia in alienis animis quid ageretur non animadvertit. ceterum qui animorum suorum motus non attendunt, hi verò infelicitè agant, necesse est.

§ 9. Horum meminisse semper oportet: quæ universi, quæ tua natura sit; quomodo hac ad illam affecta, qualisq; pars qualis universi existat: quod etiam nemo sit, qui prohibere te possit, quò minus ea facias dicâsq; semper, quæ naturæ illi, cuius pars es, consentanea fuerint.

§ 10. Philosophicè Theophrastus, in peccatis inter se conferendis (prout vulgò conferrî solent) dicit; graviora esse quæ per cupidinem, quàm quæ per iram admittuntur. etenim, qui irascitur, cum dolore quodam & contractione animi occultâ à rationis tramite declinare videtur: qui verò per cupidinem delinquit, quia voluptate vincitur, intemperantior quodammodo, & in peccando effeminatior videtur. rectè igitur, nec indignè philosopho, promuniavit, amplioris esse criminis, quod cum voluptate, quàm quod cum dolore admittitur. atque omnino alter ei similior existit, qui prior læsus, doloris ratione ad irascendum adigitur: cum is sponte suâ ad lædendum feratur, qui ad perpetrandum quidquam cupidine ducitur.

§ 11. Ita quæq; facias cogitâsq; oportet, ut qui confestim è vita hac possis discedere. humanis autem excedere, siquidem Dii sunt, nihil est grave. neq; enim malo ulli illi involvent te. si verò, vel nulli sunt, vel nullam rerum humanarum curam gerunt, quid attinet tandem vivere in mundo vel Deorum, vel providentiæ inani? ceterum & sunt illi, & res humanas curant: & ne in ea, quæ verè mala sunt, incidat quisquam, in ipsius arbitrio prorsus posuere. reliquorum siquid malum existeret, & de hoc utiq; pariter prospexissent, quò in ipso situm foret, in istud quoq; ne incideret. at verò, quod hominem deteriozem non facit, vitam hominis deteriozem efficere qui possit? nec imprudens autem, nec prudens

ἐκ τῆς ἄλλης ψυχῆ γίνεται, ἐξ ἑαυτοῦ τις ἄφθνη κακοδαίμων. καὶ δὲ τοῖς τῆς ἰδίας ψυχῆς κινήμασι μὴ παρακαλῶντες, ἀτάλῃ κακοδαίμονες.

§ 9. Τούτων αἰὶ δὲ μνηστέον, τίς ἢ ὅτι ἔλατ φύσις, καὶ τίς ἢ ἐμὸς, καὶ πῶς αὐτῇ πρὸς ἐκείνῃ ἔχουσι, καὶ ὅποιον τι μέρους, ὅποιος τοῦ ὅλου ὅσα, καὶ ὅτι ὁ ἑαυτοῦ ὁ καλῶν τὰ ἀκόλυντα τῇ φύσει, ὅς τις μέρους ἔσται, πρὸς αὐτὴν τι αἰὶ καὶ λόγῳ.

§ 10. Φιλοσόφως δὲ Θεόφραστος ἐν τῇ συγκρίσει ὅτι ἀμύρσιμα τῶν, ὡς αὖτις ἐκινῶν τὸ τοιαῦτα συγκρίνει, φησὶ, βαρύτερα ἢ τὰ κατ' ἐπιθυμίαν πλημμελέμενα ἢ κατ' ἐμῶν. ὁ γὰρ θυμώδης μετὰ πινθὺ λυπῆς καὶ ἀσθενείας συνάφῃ φαίνεται ἢ λόγον ἀποστρεφόμενος: ὁ δὲ κατ' ἐπιθυμίαν ἀμύρσιμα, ὅς ἂν ἀδούκῃ πηλαίῃ, ἀκαλαστέρος πως φαίνεται, καὶ θυμώτερος ἐν ταῖς ἀμύρσιμας ὁρθῶς ἐν καὶ φιλοσοφίᾳ αἰτίας ἔχει, μείζονος ἐγκλήματος ἔχοντα, τὸ μὲν ἰδούσης ἀμύρσιμα, ἢ ἄρ' τὸ μὲν λυπῆς. ὅλος τε ὁ μὲν ἀποστρεφόμενος μάλιστα ὅσῃ, καὶ διὰ λυπῆς ἀναγχεσμένη θυμώδεια: ὁ δὲ, αὐτόθεν πρὸς τὸ ἀδικεῖν ὁρμῶνται, φερόμενος δὲ τὸ πρὸς αὐτὴν πᾶσι κατ' ἐπιθυμίαν.

§ 11. Ἐπεὶ ἡδὴ δυνάμεις ὄντες ἐξείναι τὸ βίαιον, ὥτως ἔχουσι ποιεῖν καὶ διασκεδᾶν. τὸ δὲ ἐξ ἀνθρώπων ἀπαλλῆλιν, ἢ ἢ ἢ τοῖς εἰσὶν, ἢ δὲ δεινόν καὶ γὰρ σὺ ἐκ αὐτῶν ἀποκαλοῖται: ἢ δὲ εἰ τι ἐκ εἰσιν, ἢ ἐμῶν αὐτοῖς ὅτι ἀνθρώπων, ἢ τί μοι ζῆν ἐν κόσμῳ κατὰ δυνάμιν, ἢ πρὸς αὐτὸν κατὰ; ἀλλὰ καὶ εἰσι, καὶ πᾶσι αὐτοῖς ὅτι ἀνθρώπων καὶ τοῖς μὲν κατ' ἀλήθειαν καλοῖται, ἵνα μὴ ἀποστρέψῃ ὁ ἀνθρώπων, ἢ ἢ αὐτῶν τὸ πᾶν εἶναι: ὅτι ἢ γὰρ πᾶν εἰ τι κατὰ ἢ, καὶ τὸ αὐτὸ ἀνθρώπων, ἵνα ἐπὶ πάντι τὸ μὴ ἀποστρέψῃ αὐτῶν. ὁ δὲ χεῖρα μὴ ποιεῖ ἀνθρώπων, πῶς αὖ τὸ βίον ἀνθρώπου χεῖρα ποιήσεται; ὅτι κατ' ἀρετὴν, ἔτι εἰδὼς

L. 5. § 24.
L. 12. § 32.
L. 1. § 17.
L. 3. § 12.
L. 5. § 10.
29. 34. L. 6.
§ 17. § 1.
10. § 32.
33. L. 11. 39
Sup. § 3. 4.
L. 6. § 45.

Sup. § 2. 5.
L. 5. § 29. 1.
6. § 30. 1. 7.
§ 29. 69.
L. 3. § 3.
L. 9. § 28.
L. 5. § 1.
Lug. An.
L. 6. § 10.
L. 1.
§ 28.
L. 1. § 17.
L. 6. § 44. 6.
L. 9. § 11. 67.
L. 8. § 55.
36. L. 9.
§ 40.
L. 10. § 7.

23.16. §
 44.1. 12.
 § 36.
 1.10 § 11.
 3.3. § 10.
 4.4. § 16.
 1.5. § 24.
 2.6. § 36.
 1.5. § 33.
 Ibid.
 α συγκρο-
 σης, Jun.
 1.1. § 1.
 1.4. § 3.
 Xyl.
 1.4. § 43.
 1.5. § 23.
 1.6. § 15.
 1.6. § 31.
 1.10. § 5.
 23.1.12. §
 31.4.27.
 1.4. § 10.
 1.4. § 3.19.
 1.7. § 10.
 r Sup. § 13.
 r Sup. § 16.
 1.8. § 8.
 1. Sup. § 5.
 1. Sup. § 16.
 1.4. § 29.
 1. Sup. § 3.
 1.8. § 23.1.
 10. § 5.
 1. Sup. § 3.
 1.4. § 8.1

§ 17. Vita humanæ tempus, punctum est materia, fluida; sensus, obscurus: corporis universi fabrica, putrescere prona: anima, vaga: fortuna, res impervestigabilis: fama, res incerta: & ut verbo dicam, omnia, corporis quidem, fluviis; animæ verò, somnium & fumus: vita, militia, & hospitis in peregrino mora: fama posthuma, oblivio mera. quidam est ergo, quod hominem deducere & transmittere possit? res sola & unica est, philosophia. ea autem in hoc consistit, ut genium quis suum interim conservet integrum, contumeliâ ac læsione omni immunem, voluptate ac dolore omni superiorem, nihil temerè aut, fictè simulatèq; agentem, sibi sufficientem, cum ut alii faciant aut nè faciant quid, opus nil habeat: porro quæcunq; eveniunt ac destinantur sibi ita excipientem, tanquam inde obvenientia, unde venerit ipse: mente denique propitiâ placidâq; mortem ipsam expectantem, tanquam elementorum eorum dissolutionem, ex quibus animal unumquodq; consistit. si autem elementis ipsis nihil grave contingit, quod in alterum unumquodq; eorum jugiter transmutatur, cur corporis universi mutationem ac dissolutionem metuat aut suspectam quis habeat? secundum naturam quippe fit. nihil est autem malum, quod est naturæ consentaneum.

Qæ Carnunti.

L. 4. \$ 5. L. 7. \$ 32. L. 8. \$ 25. L. 8. \$ 18. L. 10. \$ 7. L. 4. \$ 37. Sup. \$ 12. L. 6. \$ 1. L. 33. L. 10. \$ 7. L. 11 \$ 34. ¹⁸⁷⁶ Lug.

[illegible][illegible]

1.8. § 50.

Lug. - m.
min. Xyl.

[illegible]

U.S.

1. L. 9. \$ 18.27.
 2. 10 \$ 13.1.11.
 3. \$ 18.
 4. L. 6. \$ 57.1.
 5. \$ 52, 53.1.
 6. \$ 27.

^a L. 5. § 1.

^b L. 2. § 2.

^c Inf. § 6. l. 8.

^d L. 1. § 37.

^e L. 2. § 2. l. 10.

^f L. 36.

^g L. 1. § 7. 15.

^h Inf. § 8.

ⁱ L. 1. § 5. l. 4.

^j § 24.

^k Sup. § 3. l.

^l 12. § 26.

^m L. 5. § 27.

ⁿ L. 2. § 5.

^o L. 9. § 3. l. 11.

^p § 1. 20.

^q ἐκλύτως f. ut

^r Inf. § 7. & l.

^s § 33. Inf.

^t § 16.

^u L. 7. § 67. l. 9.

^v § 29.

^w ἐν Boot. ὡς f.

^x vel ἐπὶ

^y L. 10. § 12.

^z L. 4. § 29. l. 7.

^{aa} § 16. l. 11. § 1.

^{ab} L. 7. § 12.

^{ac} Inf. § 7.

^{ad} L. 5. § 14, 15,

^{ae} 16. l. 9. § 26.

^{af} L. 2. § 13. 17.

^{ag} Sup. § 3. 4. 5.

^{ah} Inf. § 7. 16.

^{ai} Sup. § 5.

^{aj} L. 5. § 16. l. 6.

^{ak} § 5. l. 7. § 55.

^{al} L. 4. § 31. 34.

^{am} l. 10. § 14.

^{an} Sup. § 4.

^{ao} L. 7. § 72.

^{ap} L. 1. § 8.

^{aq} L. 2. § 16.

^{ar} * πολιτικῶς ut

^{as} L. 7. § 72. L.

^{at} 10. § 1. l. 11.

^{au} § 21.

^{av} L. 1. § 8. l. 2.

^{aw} § 16.

§ 5. Μὴτε ^a ἀκούσῃ ἐνέργει, μή-
τε ^b ἀκονισθῇ, μήτε ^c ἀνέξω-
σθῇ, μήτε ^d ἀνθρακίσθῃ. μήτε ^e κο-
ψεία τῶν διατοίαν σου καμνησθῇ. μή-
τε πολυρήμων, μήτε ^f πολυπραγμων.
ἔσθ' ἐπὶ ^g ὅ ἐσὶ σὺ θεὸς ἔσθ' ^h πε-
ράτης ζώνῃ ⁱ ἄρρενος, καὶ ἀρεσβύτου, καὶ πο-
λιτικῆς, καὶ ^j Ρωμαίων, καὶ ἀρχαίου, ἀγαπῶ-
ταχότος ἑαυτῶν, διὸς ^k ἂν εἴη τις ^l περὶ
τὸ ἀνακλητικὸν ἐκ τοῦ βίου ^m ἐλευ-
ρον. μήτε ⁿ ὅρα δειδύμεν, μήτε ^o ἀν-
δράπειαν πινος μάστιγος. ^p * ἐν ^q ᾧ πρὸς πα-
τρὸν, καὶ τὸ ἀπερσδιές τῆς ἐξωθεν ὑπε-
ρεσίας, καὶ ^r πρὸς ἀπερσδιές ἡουχίας, ἢ
ἄλλοι παρέχουσιν. ^s ὁρδὸν δὲ οὐ ^t ἔχῃ,
ὅχι ὁρδόμενον.

rectum denique, non surrectum ac

§ 6. ^a Εἰ μὴ κρείττον ἐνείκησις ἐν
τῇ ἀνθρωπίνῃ βίῃ διακοσμήσῃ, ἀνα-
δείξας, σωφροσύνης, ἀνδρείας, καὶ κα-
τάπαξ τοῦ ^b ἀρεσκῆς ἑαυτῇ τῶν δια-
τοίαν σου ἐν δέξῃ τῶν λόγων τῶν ὁρ-
δὸν ἀπερσδιές σου παρέχεται, καὶ ἐν τῇ
ἐμμένει, ἐν τοῖς ἀπερσδιέταις ἀπονε-
μομύοις· εἰ τότε, φησὶ, κρείττον πρὸς
ῥῆς, ἐσθ' ἐμμένει ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς
παραπόμηνος, τοῦ ἀείναι ἐνείκησις
ἀπύλου. εἰ δὲ μηδὲν κρείττον φαίνεται
ἑαυτῇ ^c τῷ ἐμμένει ἐν σου δειμά-
νῃ, καὶ τε ἰδίᾳ ὁμαῖς ἀποστειλα-
χρόνῃ ἑαυτῇ, καὶ καὶ φαλασίᾳ ^d ἐξ-
σταζόντῃ, καὶ ^e ᾧ ἀδικοῦν πύσων,
ὡς ὁ Σωκράτης ἔλεγε, ἑαυτῶν ἀφελ-
κυστῇ, καὶ ^f γὰρ τοῖς θεοῖς ἀποστειλαχ-
τῇ ἑαυτῶν, καὶ ^g ᾧ ἀνθρώπων περ-
κυστῇ. εἰ ^h τότε παύται τὰ ἄλλα
μικρότερα καὶ ἐντελέστερα ἐνείκησις,
ἢ μηδὲν ⁱ χρεὼν διδοῦν ἐπίτρεψ, πρὸς δὲ
ῥῆς ἀπαξ καὶ ἀποκλίνας, ἐκ ἐπὶ ^j ἀ-
περσδιές τὸ ἀγαθὸν ἐμμένει τὸ ἴδιον,
καὶ τὸ σὺν προσημῶν διωκῶν ἀνίστασθαι
ᾧ τὸ λογικῶ καὶ ^k ποιητικῶ ἀγαθῶ,
ὃ δέμης, ὃ δὲ ὅπῃ ἐπερσδιές, ὃ δὲ ^l πρὸς
πολλῶν ἑπαινον, ἢ ἀρχαίς, ἢ πλῆτον, ἢ
ἀπολαύσις ἡδονῶν, πάντα ταῦτα, καὶ

§ 5. Neq; invitū qicqam agas, neq; so-
cietatis communis immemor, nec nisi re-
probe prius exploratā, aggressus, nec affe-
ctibus abreptus. sed nec sensus tuos exornet
sermonis elegantia; nec dictionis multæ
fueris, nec negotii multi avidus. faxis verò,
ut qī in te residet Deus, præsēs sit animan-
tis masculi, ætate provecti, reipub. studiosi,
Romani, principis; qī itā se composuerit, ut
qī promptus decedere, classicum duntaxat,
qō ē vita avocetur, expectet. qīq; nec jura-
mento proprio, nec alius cupisqam testimo-
nio opus habeat. porrò vultus addit hilaris;
animusq; itā comparatus, ut nec externo
aliquo indigeas ministerio, nec tranquillitate
ea, qam ab aliis suppeditari necesse sit.
suffultum esse oportet.

§ 6. Si qid in vitā humana deprehende-
ris præstabilius iustitiā, veritate, temperan-
tiā, fortitudine; & ut uno verbo absolvam
omnia, animo itā affecto, ut in eis, qæ se-
cundum rationis dictamen peragenda sunt,
sibi ipse, in eis qæ citra consilii proprii
opem obveniunt, fato acquiescat. si qtd, in-
qam, præstantius hoc adverteris, eō te ver-
tas, eodēmq; tanqam bono præstantissimo,
qō fruaris; toto animo fac incumbas. sin
præstabilius nihil offenderis, genio in te
collocato, cum itā fuerit comparatus, ut
motus suos omnes sibi subjecerit, & visa
qæq; diligenter exploret, & a sensuum affe-
ctionibus; qod Socrates dicebat, sese ab-
straxerit; Deis avtem se regendum permi-
serit, hominibsq; qibusvis curam lubens
impendat. si animo sic affecto inferiora vi-
lioraq; cætera omnia deprehendis, nulli
alii rei cuiqam locum concedas, ad qam
animo divergente si inclinaveris qicqam,
bonum illud proprium & peculiariter tuum
qō minū liberè colas præferasq; obstabit.
bono siqdem rationali & publicum spe-
ctante nihil extraneum ex-adversum con-
sistere fas est; vulgi, puta, existimatio-
nem, principatus, divitias, aut vitam
voluptuariam. horum enī qisqam si

vel

vel minimum adungere visum fuerit, prae-
valebit confectum, & abripiet te. at tu sim-
pliciter liberéque id quod praestantius est eli-
gito, eiq; strenuè adhaerescito. praestat av-
tem id quod conducit. itaq; si conducere tibi
videbitur, qatenus ratione praeditus es, re-
tineas; sin, qatenus animatus es tantum,
repudies; judiciúmque, qò minùs externá
rerum facie speciéque corrumpatur, inte-
grum servare curæ sit, qò rerum examen

§ 7. Nihil unquam in pretio pro utili
habeas, quod eò te adigat, ut fidem fallas,
modestiam deseras, oderis quendam, suspec-
tum habeas, execreris, simules, appetas
quicquam, quod parietes circumjectos vela-
mentaque desideret. qui enim mentem geni-
umq; eundem suum, & virtutis hujusce ritus
factos, cæteris omnibus antetulerit, is tra-
gœdiam nullam excitat, non ingemiscit,
non solitudine, non frequentia opus habet:
quod est maximum, victurus est, mortis nec
appetens, nec metuens. quin nec tantillum
interesse censebit, spatio temporis prolixio-
re an contractiore animá suá corpore in-
clusá utatur. utpote qui, si statim demigran-
dum fuerit, perinde promptus sit decedere,
ac aliud quid agere, quod modeste & decore
agi oporteat. hoc autem unum per vitam
totam cavet religiosè, ne mens sibi quicquam
eorum subterfugiat, quæ animantis ratio-
nalis & civilis propria sunt munera.

§ 8. In hominis castigati atq; expurgati
animo, nihil suppurati, nihil impuri, nihil
subdoli offendas. neque verò vitam hujus
non consummatam fatum unquam abrupe-
rit. perinde ac si tragœdum dixerit quis ante
fabulam peractam scená cessisse. quin nec
servile quippiam in eodem aut affectatum
deprehendas, aut addictum, aut abscissum,
aut quod censuram refugiat, aut quod late-
bras requirat.

§ 9. Facultatem opinatricem venerare.
in hoc enim sita sunt omnia, ut menti tuæ
nulla infit cogitatio. quæ vel naturæ, vel ani-
mantis ratione praediti conditioni non sit

αὐτὸς ὁλόγον ἐναρμύζῃ διέξῃ, κατε-
κρήσθων ἄφρων, καὶ παρήνεγκαν. οὐ δὲ
φρημ, ἀπὸ αὐτῆς καὶ ἐλπίσεως ἐλθὼν τὸ
κρεττόν, καὶ ἂν τότε ἀντίχῃ. κρεττόν
ἢ τὸ συμφέρον, ἢ εἰ μὴ τὸ ὡς λο-
γικῶς, τοῦτο τῆρε· εἰ ἢ τὸ ὡς ζῶν,
ἀποφθῆναι, καὶ ἂν τούτῳ φύλασσι τὴν
καίσιν μόνον, ὅπως ἀσφαλῶς τὴν ἐξ-
τασιν ποιήσῃ.

exquisitiùs instituas.

§ 7. Ἄ μὴ τιμώμενος ποτὶ ὅς συμ-
φάρον σταντοῦ, ὃ ἀναγκάσει σὶ ποῖο
τὴν πίστιν παρελθῆναι, τὴν αἰδῶ ἐνχα-
ταλυσθῆναι, μυσθῆναι πῖνα, ὑποπλῆυσθαι, ἐπι-
αερίσθῃ, ὑποκρίσθῃ, ἐπιθυμῆσθαι
ποῦ. ἢ πῶς καὶ παρεπιστασμάτων δι-
ακρίβῃ. ὃ γὰρ τὸ ἑαυτοῦ ἔργον καὶ δαίμονα,
καὶ πᾶς ὅρα τῆς τῆς ἀρετῆς ἀρετῆς ἀρετῆς
μὴ, ἢ ὅρα τῆς τῆς ἀρετῆς ἀρετῆς ἀρετῆς
ἢ ἐκ ἐρημίας, ἢ πολυπραγμοσύνης ἢ διεί-
στανται τὸ μίμνῃ, ζήσῃ, ἢ μίμνῃ δαίμονα,
μίμνῃ φούρον. ἢ πῶς τῆς τῆς ἀρετῆς ἀρετῆς
διάστημα χρόνου τῆς σώματι ἀναγκάσει
τῆς ψυχῆς, ἢ ἐπὶ ἑλαστον χρίσῃται, ἐπὶ
ὅλῳ αὐτῇ μίμνῃ. ἢ καὶ γὰρ ἡδὴ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς
συνδύει, ὅπως ὁ ἐλευθέρως ἀπὸ τῆς ἀρετῆς
ἀλλὰ πᾶς ἀεικνήμενος καὶ κοσμίως ἐκτερεῖ-
σθαι δυνάμενος ἐκτερεῖσθαι. ὅσοι μόνον
παρ' ὅλον τὸν βίον ἐυλαβεῖσθαι, τὸ τὴν
δαίμονα ἢ ἐν πᾶσι τῇς ἐκείνου πᾶσι πο-
λυπῆ καὶ ζῶν ἢ ἑαυτοῦ καὶ.

§ 8. Ὅθεν αὖ ἐν τῇ διανοίᾳ ἢ κο-
λοασμένη καὶ ἀκαταστασία πῶς δὲ,
ἐπὶ μὴν μακροχρόνιον, ἐπὶ ὑπὸ τὸν ἐν-
εργῆς ἐπὶ αὐτοῦ τῆς βίον αὐτῆς ἢ πᾶ-
σιν ἐπὶ τῇ καταστάσει, ἢ ὅς αὖ πᾶ-
σιν ἐπὶ τῇ καταστάσει, ἀπὸ τῆς τῆς ἀρετῆς
ἐπὶ δὲ τῆς ἀρετῆς, ἐπὶ καμῆν, ἐπὶ ἀρετῆς
ἀμείνων, ἐπὶ τῇ ἀπὸ τῆς ἀρετῆς, ἐπὶ ὑπὸ
δυνον, ἐπὶ ἐμφανῶν.

§ 9. ἢ τῇ ἀπολαυστικῇ δυνάμει σίβῃ.
ἢ ἐν ταύτῃ τὸ πᾶν, ἢ ἀπολαυστικῇ τῇ ἡμέ-
μερικῇ σου μικρίᾳ ἐγγλήνῃ ἀνακόλουθον
τῇ φύσει, καὶ τῇ τῇ λογικῇ ζῆν καὶ κατασκευῇ.

ἢ L. 4. § 32.

ἢ L. 10. § 2. l.

12. § 31.

ἢ ἀποφθῆναι f. L. 2.

§ 12. l. 6. § 13.

ἢ Sup. § 6.

ἢ Inf. § 8. l. 6.

l. 10. § 9.

ἢ Sup. § 3. 5.

ἢ ἔργα Lug.

ἢ ἔργα Annot.

ἢ L. 5. § 28. l. 9.

§ 19.

ἢ Sup. § 4. 5.

Inf. § 8. l. 6.

ἢ δῆσται

Lug.

ἢ [τῇ δυνάμει]

μ. f. L. 9. § 3.

Inf. § 12.

ἢ L. 2. § 14.

Inf. § 8. l. 7.

ἢ § 49. l. 10. § 1.

ἢ L. 2. § 11.

ἢ Sup. § 5.

ἢ L. 6. § 2.

ἢ Sup. § 6.

ἢ ἔργα Lug.

ἢ L. 9. § 3.

ἢ Sup. § 7. l. 5.

§ 31. l. 7. § 69.

l. 8. § 32. l. 10. §

1. l. 11. § 1. 3.

ἢ L. 12. § 36.

ἢ Sup. § 5. l. 4.

§ 51.

ἢ L. 8. § 34.

ἢ Sup. § 7.

ἢ L. 5. § 21. l. 6.

§ 16. l. 11. § 1.

ἢ L. 2. § 15.

ἢ - ἔργα Lug.

- 2 L. 1. § 33.
 1.6. § 16. 18.
 3 L. 2. § 2.
 * Vide Not.
 4. [πῶν] π.
 Lug. αἰγῶν δ.
 πῶν π. Xyl.
 [ἰπῶν] π. f.
 5 Sup. § 7. 8.
 6 L. 12. § 31.
 7 Sup. § 4.
 8 L. 2. § 3.
 9 Sup. § 34.
 5, 6.
 10 L. 12. § 3.
 11 Sup. § 12. 1.
 12. § 31.
 13 L. 6. § 47. 1.
 14. § 1. 3. 29.
 15 Sup. § 1. 17.
 § 62.
 16 L. 2. § 1. 15.
 § 32.
 17 L. 1. § 16. 1.
 18. § 8. 1. 12.
 § 1. 14.
 19 Sup. § 5. 7.
 20 L. 10. § 28. 1.
 21. § 68.
 22 L. 4. § 23.

τὸ μὲν ^a καὶ πῶν παλαιῶν, καὶ ἡ
 βασιλευμένη. τὸ δὲ ^b νεωτερώμενη
 ἐρημικῶς, καὶ ἡ δεινὴ, καὶ ἡ ἀν-
 δρομῶν, καὶ Φαλαρίδου, καὶ Νερόν-
 * τὸ [δ] τὸν οὖν ἡγεμόνα εἶχεν ἐπὶ.
 τὰ φαινόμενα καθήκοντα, καὶ ἡ δὲ
 μὴ νομιζόντων, καὶ ἡ τὴν πατρίδα
 ἐγκαταλείποντων, καὶ ἡ * πονήσαν, c
 περὶ δὲν κλείουσι τὰς πόλεις. οἱ δὲ τὰ
 λοιπὰ κοινὰ ὅτι πρὸς τὰ εὐρημένα, λαι-
 πὸν τὸ ἰδίον ὅτι τὸ ἀγαθόν, e φιλοῦν μὲν
 καὶ ἀσπάζεσθαι τὰ συμβαίνοντα, καὶ f συγ-
 κλωθεύμενα αὐτῶν. g τὸν δὲ ἔνδον ἐν τῇ
 εἰσῆτι ἰδρυμένον δαίμονα μὴ φύρειν, μη-
 δὲ θορυβεῖν ὅχλῳ. παρρησιῶν, ἀλλὰ
 h ἴσως διατηρεῖν, κοσμίως i ἐπὶ τοὺς
 ὡς δεῖν, k μάλιστα φθιγγόμενον π παρὰ
 τὰ ἀληθῆ, μάλιστα ἐνεργεῖν παρὰ τὰ
 δίκαια. l δὲ ἡ ἀποτίσιν αὐτῶν πάντες ἀν-
 δρωποι, ὅτι ἀπὸ τῶν καὶ ἀδικοῦντων καὶ ἐν-
 δύμους βίῳ, m ὅτι χαλεπαίνει πρὶ
 τῶντων, n ὅτι παρρησιῶν τὸ δὲ τὸ ἀγρί-
 σις ὅτι τὸ τίλος τῶν βίῳ, ἐφ' ὃ δὲ ἀλθῆν
 κατὰ τὸν, ἡσύχον, o ἡλυτων, p ἀετι-
 αῶν τῇ αὐτοῦ μοίρῃ q συμπεροσμένον.

visorum imagines admittere, etiam pecu-
 dum commune est: affectibus tanquam fidi-
 culis agitari, atq; abripi, feris quoq; compe-
 tit, & effeminatis, & Phalaridi, & Neroni,
 & Deos negantibus, & patriam dese-
 rendibus, & postquam fores sibi occluserint,
 quilibet perpetrantibus. Si cetera ergo eo-
 rum, qui jam dicti sunt, communia fuerint,
 restat, ut viri boni hoc sit peculiare, in eis
 quæ officii sui esse videbuntur, mentis du-
 ctum sequi, & fatis volventibus casus vitæ
 intextos lubenter amplexari; genium verò
 intra se in pectore situm, nec polluere,
 nec visorum congerie perturbare; sed
 placidum servare; huic tanquam Deo, de-
 center obsequi: nihil à veritate alienum
 proloquendo, nihil à iustitiæ ratione de-
 vium exegendo. Quod si nemo illi fidem
 adhibuerit, quod simpliciter, modestè,
 tranquillè degat, neque id à quocumque agrè
 ferre, aut à via ea, quæ ad vitæ finem
 ducit, ideo divertere: ad quem par est
 accedere purum, pacatum, promptum,
 sponte suâ fato suo sese accommodan-
 tem.

BIBLION δ'.

LIBER IV.

- 1 L. 10. § 38.
 2 L. 7. § 64.
 3 ἐπὶ Jun.
 4 L. 3. § 4. 16.
 5 αὐτῇ. Jun.
 6 σεμνίμω
 Xyl. σεμνί-
 μω f. vel σε-
 μνίμω.
 7 L. 5. § 20. 1. 6.
 8 § 50. 1. 11. § 37.
 9 L. 6. § 50. 1. 7.
 10 § 58. 68. 1. 8.
 11 § 32.
 12 L. 10. § 31.

Ο' ^a ἔνδον ^b καὶ πῶν, ὅταν
 καὶ φύσιν ἔχῃ, ἔσως * ὅ-
 τινι πρὸς τὰ συμβαίνον-
 τα, ὡς c ἀεὶ πρὸς τὸ
 δυνάμει καὶ διδόμενον μετατίθεσθαι ῥα-
 δίας. ὅλως δὲ * ἀποτελεσθῆναι ἐν-
 μίαν φιλοῦν ἀλλὰ ὁρμῇ μὲν πρὸς τὰ * ἡ-
 γέμενα d μὲν ὑπεξαίρεσιν, e τὸ δὲ
 ἀντισταθόμενον ὅλως αὐτῇ ποιεῖν f ὅ-
 σον τὸ πῦρ, ὅταν ἐκπρᾶτῃ ἡ ἔμ-
 πύων, ὅφ' ὃν ἂν μικρὸς τις λυχνος
 ἐπὶ βῆδιν τὸ δὲ λαμπρὸν πῦρ, τάχιστα
 ἐξοκίσωσιν αὐτῇ τὸ ἐπιφορέμενα, καὶ
 καπνίσωσιν, καὶ ἐξ αὐτῇ ἐκείνην ἐπὶ
 μεῖζον ἤρῃ.

Quæ intra nos pars principatum
 obtinet, ubi secundum natu-
 ram habuerit se, adversus ea
 quæ contingunt ita est compa-
 rata, ut ad id quod potest & concessum
 est, facile se transferat. neque enim de ma-
 teria certa ulla sollicita est: sed ad ipsa
 etiam præposita cum exceptione fertur:
 & quicquid eorum loco adversi se ingerit,
 id pro materia, in qua exerceat se, habet:
 quemadmodum ignis validior, ubi ea, vel
 obvia facta, vel injecta, corripuerit, quæ
 lucernam exilem citò extinxissent, accom-
 modat sibi & absumit, & ex eis ipsis incre-
 menta capit.

§ 2. Nihil operis est frustra temerè exequendum, neq; aliter qàm ut artis regulis qàm exactissimè respondeat.

§ 3. Recessus sibi requirunt multi multos, villas agrestes, litora, montes. istiusmodi loca & ipse plurimum soles appetere. hoc autem totum vulgarium cum primis est hominum. cum liceat, quocunq; ipse volueris tempore, in teipsum secedere. nusquam enim aut quietior aut otii amplioris cuiquam secessus datur, qàm in suam ipsius animam. præcipuè, si quis ea intra se reposita habuerit, quorum contemplatione summam extemplo tranquillitatem consequatur. tranquillitatem eam dico, quæ in animi probè compositi statu consistit. hoc itaq; recessu jugiter usus, te renova. habeas autem penes te brevia quædam & principalia documenta, quæ statim ubi succurrerint, omnem animi molestiam elucere tibi possint, remittantq; te nihil ægrè ferentem eorum, ad quæ reverteris. ecquid est enim, quod ægrè ferre debeas? nunquid hominum improbitatem? perpendens tecum dogma illud, homines alterum alterius causâ natos esse; tum æqanimitatem esse iustitiæ portionem; porro invitos delinquere; deniq; qàm multi, ubi inimicitijs exercendis, suspicionibus fovendis, odijs, litigijs, vitam exegissent, tandem defuncti & in cineres redacti sint, desine tandem tibi molestiam facessere. At universi ipsius administratio, & inde obvenientia, ægrè tibi faciunt. reduc tibi in memoriam disjunctivum illud, aut numinis providentiâ, aut atomorum concursu constant universa: vel ea etiam argumenta, quibus liquidò demonstratur, mundum istum civitatis instar obtinere. Verum tanguit angustiq; te ea quæ corpus attingunt. at tu confidera, mentem tuam ubi semel agnitâ vi propriâ, subduxerit sese, spiritui sive leniter sive asperè moto nevtiqam immisceri: quibus adjicias licet &, quæ de dolore ac voluptate avdieris aliquando, & assensu tuo comprobaveris. Sed gloriolæ cupido forsan te torquet. cogita qàm citò oblivione sepeliantur omnia,

§ 2. Μηδὲν ἐπιχειρῆμα ἄδικον, μηδὲ ἄλλως ἢ ὡς τὸ δῶκεν συμπληρωτικὸν τῆς τέχνης ἐπιχειρῆσαι. L. 2. § 5. L. 8. § 32.

§ 3. Ἀναχωρήσεις ἀνθρώποις ἡσυχίας, ἀρχαίας, καὶ ἀγροῦ, καὶ ὄρη· σταθὰς δὲ καὶ οὐ τὰ τοιαῦτα μάλιστα ποθεῖν. ὅλον δὲ τοῦτο ἰδιωματικὸν τῶν ὄντων, ἐξ ὧν ἡς αὐτὸς ἐβλήθη εἰς ταῦτα ἀναχωρεῖν. ἰδιωμὶ δὲ ὅτι ἡσυχώτερον, ὅτε ἀποσυρμένον ἄνθρωπος ἀναχωρεῖ, ἢ ὅτε εἰς τὴν ταῦτα ψυχὴν μάλιστα, ὅτε ἔχει ἐνδοῦ τοιαῦτα, εἰς αὐτὴν ἐγκύψας, ἐν πύσῃ δὲ ἐνυπαρξὶς ἐνδοῦ γίνεται τὴν δὲ ἐνυπαρξίαν λέγειν ἐνδοῦ ἄλλοι, ἢ ἐνυποσίαν. ὁ σωκράτης ἐν δια- L. 7. § 59. L. 1. § 16. L. 6. § 11.

δου σταυρῇ τῶν τῶν ταῦτα ἀναχωρήσας, καὶ ἀνάνυσταυτίν. β. βερεχία δὲ ὅτι καὶ σοκράτης, ὁ ἐνδοῦ ἀπαρτήσας, ἀρκῶν εἰς τὸ πᾶσαν ἀντίκω ἀποκλύσει, καὶ ἀποπύμασθαι, ὁ μὲν δια- L. 7. § 2. L. 2. § 3. Sup. § 3. ἀνάνυσταυτίν, ὁ μὲν δια- L. 3. § 9. L. 12. § 12. L. 2. § 1. L. 3. § 4. L. 5. § 33. L. 7. § 22. 63. L. 11. § 18. L. 7. § 58.

ἐνδοῦ ἀποπύμασθαι, ὁ δὲ ἀνάνυσταυτίν, ὁ μὲν δια- L. 7. § 22. 63. L. 11. § 18. L. 7. § 58.

ἐνδοῦ ἀποπύμασθαι, ὁ δὲ ἀνάνυσταυτίν, ὁ μὲν δια- L. 7. § 22. 63. L. 11. § 18. L. 7. § 58.

ἐνδοῦ ἀποπύμασθαι, ὁ δὲ ἀνάνυσταυτίν, ὁ μὲν δια- L. 7. § 22. 63. L. 11. § 18. L. 7. § 58.

nec partem sui ullam laudem habet. itaque laudando nec melius, nec deterius efficitur. atque hoc de eis quoque dico, quia vulgari fermone bona dicuntur: puta, de rebus corporeis artiumque operibus. quod est igitur verè bonum, id nihilo ulterius indigebit, non magis quam lex, quam veritas, quam benevolentia, quam modestia. ecquid enim horum vel laude fit bonum, vel corruptioni vituperio? smaragdus num deterior fit, nisi laudatur? quid avrum, ebur, purpura, pugio, flosculus, arbutuscula?

§ 21. Animæ si perennant, quomodo eas ab æterno ceperit aër? quomodo verò, quæ ab ævo tam immenso in ea condita sunt, corpora terra capit? sicut enim hæc corpora, ubi ad spatium aliquod temporis in terra permanferint, mutata & dissipata, cadaveribus aliis locum concedunt: ita & animæ, in aërem translatae, ubi aliquandiu ibi perstiterint, mutantur, funduntur, succeduntur, in seminalem universi rationem receptæ: locumque hoc pacto faciunt aliis intra sedes easdem insuper recipiendis. hoc respondere licebit, si pro concessio sumatur, animas corporibus esse superstites. quin & reputanda est non sepulcorum tantum hoc modo corporum multitudo, sed & animalium, quæ quotidie tum à nobis, tum à bestiis, comeduntur. quàm ingens enim horum turba absumitur, & in viscetum visceribus hæc ratione quasi sepelitur? & tamen capit hæc omnia locus iste, dum partem in sanguinem, partem in aëriam, igneamque naturam transmutantur. quænam est istius veritatis notitia? elicitur ea per distributionem rei in materiam & formam.

§ 22. Noli divagari ; sed in omni conatu tuo iustitiæ ratio habeatur, in omni viso intellectus integer fervetur.

§ 23. Qicqid tibi convenit, ô Munde, convenit & mihi. nihil mihi immaturum vel serum est, qod est tibi tempestivum. fructûs instar id est omne mihi, qod tem-

[illegible]

§ 21. Ἐν διαμένοντι αἱ ψυχαί, πῶς αὐταὶ ἐξ αἰδίου χωρεῖ ὁ ἀήρ· πῶς δὲ ἢ γῆ χωρεῖ τὸ ἥλ' ἐν τούτοις αἰῶσι· Διαπρόμνηται σῶματα· ὁποῦ γῆ ἐνθάδε, ἢ τίτων * ἀπὸ τοῦ πνεύματος ὁποδιακονῶν μεταβολὴ καὶ διάλυσις χωρῶν ἄλλως ταχυῖς πρὸς ἑτέρας αἰ εἰς τὸν αἰῶνα μεθιστάμεναι ψυχὰς, ὅτι ποσὸν συμπίπτουσι μεταβάλλουσι, καὶ χροῦται, καὶ ἐξέφθοιαι, ἢ εἰς τὸν ἥλ' ὅλων ἀπρηματικὸν λόγον ἀναλαμβανόμεναι, καὶ πάλιν τὰν ἑτέραν χωρῶν ταῖς * περιουνοικισμένους παρέχουσι. τοῦτο δ' εἰς πρὸς ἀνακρίσεις, ἐκ ὑποθέσεως * τῶ καὶ ψυχὰς διαμένειν. καὶ δὲ ἢ καὶ μένον ἐνθυμῶνται καὶ πάλιν· ἢ διαπρόμνηται ἑταῶς συμμάτων, ἀλλὰ καὶ τὸ ἢ ἐνθάδε ἡμέρας ἐπαμένον ζῶον, ὑφ' ἡμῶν τε καὶ ἥλ' ἄλλων ζῶον. ὅστις γὰρ ἀερώμενος καθαναλίσσεται, καὶ ἔτι τὸν πῶς ἀπὸ τῆς αἰδίου ἐν τοῖς ἥλ' περιφρονῶν σῶματι, καὶ ἄλλως ἀλλάσσεται ἢ χωρῶν * ἄλλῃ, διὰ τοῦ ἐξαμαυτῶστος, διὰ τοῦ εἰς τὸ αἰετῶδες ἢ πυρῶδες ἀλλοιωσέναι. τίς δὲ τίς ἢ ἰσοεία τ' ἀληθείας; ἢ διαίτης εἰς τὸ ὑλικόν, καὶ εἰς τὸ αἰσῶδες.

§ 22. Ε Μὲν ἀπορίμενοι, ἀλλ' ἐπὶ
πάσης ὁρμῆς ἡ τὸ δίκαιον ἀποδιδναί· καὶ
ἐπὶ πάσης φασίας σιζῶν τὸ κατὰ
ληπτικόν.

§ 23. ἡ Πάν μοι συναγωγή, ὅ σοι
ἐνάρμοσόν ὄν, ὦ κόσμῃ. ἡ δὲ μοι
μοι χαρπὸς, ὅ οὐκ ἐστὶν καὶ σοὶ ὄν.

L. 6. § 2.

* [x'] πρὸς νε
τιν

^b L 7. § 15.

* [ʔχ] i. Lug.

L. 2 § 3. l. 6.
§ 15.

* [κτ] πόςλω
πνὰ f.

L. 12. 5.

• Sup. § 14 L.
6. § 24.

* **అధ్యక్షుడు**

* ॐ Lug.

* αὐτὰ ἑ.

^f L. 26 12.4.75

\$ 29.18.511

L. 12. § 10.18.

29.

L. 2. § 7.43.

§ 4.

Sup. § 18.

inf. § 32.

¹ L.R. § 36.1.

7. § 54.

* L. 3. § 4.16.

46.5 39.44,

45. L. 7. § 57.

L.10.5 10.
L.11.6 11.

1.11.5 13 1.

12.535.

a L. 6. § 36. l.
 10. § 1.
 b L. 8. § 10.
 c Sup. 14. 21.
 1.8. § 18.
 d Sup. § 3.
 e L. 3. § 11.
 f Democritus.
 * μηδὲν ἀμ. τῷ
 αἰ. Xyl.
 g L. 11. § 19.
 h L. 9. § 10. 12.

i Sup. § 18. l.
 12. § 2.

k L. 2. § 16. l.
 3. § 4.
 l L. 1. § 161.
 Sup. § 13.
 m L. 3. § 16. l.
 7. § 66.
 n L. 3. § 12.
 l. 7. § 3.
 o L. 7. § 16. l. 9.
 § 32.
 p L. 7. § 1. l. 10.
 § 9.
 q L. 9. § 4.
 20. 38.
 r L. 2. § 3. l. 5. §
 8. l. 8. § 23. 27.
 s L. 2. § 17.
 t L. 2. § 4. l. 6. §
 2. l. 8. § 44.
 u L. 1. § 16. l. 6.
 § 31.
 v L. 1. § 8.
 w Inf. § 45. l. 6.
 x L. 1. § 39.
 l. 12. § 14.
 y L. 6. § 38.
 z Inf. § 40.
 b Sup. § 18.
 c L. 5. § 11.
 l. 9 § 39.
 d Inf. § 44. 46.
 l. 8. § 15. 49.

α φύσιν αἰ. οὐ πῦρ αἰ. ἐν οὐ πῦρ
 αἰ. οὐ πῦρ αἰ. οὐ πῦρ αἰ. οὐ πῦρ
 αἰ. οὐ πῦρ αἰ. οὐ πῦρ αἰ. οὐ πῦρ
 αἰ. οὐ πῦρ αἰ. οὐ πῦρ αἰ. οὐ πῦρ

§ 24. c. Οὐκ ἀποκρίσας, ἔφησαν, οἱ
 μὲν δὲ εὐθυμῶντες. * μὴ ποτε ἀμύνον
 8. γ. ἀναγκάσια περὶ αὐτῶν, καὶ ἡ δὲ οὐ
 φύσιν πολιτικῶς ζῶν λόγος αἰσῶς, καὶ οἱ
 αἰσῶς. ὅσοι γὰρ ἔμεινον πᾶσι τοῖς κα-
 λῶς περὶ αὐτῶν εὐθυμῶντες ἔφην, ἀλλὰ καὶ
 πᾶσι τοῖς τῷ ὅλῳ περὶ αὐτῶν. τὰ πᾶσι
 γὰρ οὐ λόγος καὶ περὶ αὐτῶν, ἐν αἰσῶ-
 κῳ ὅλῳ, ἐν πᾶσι περὶ αὐτῶν, ἐν αἰσῶ-
 κῳ καὶ ἀποκρίσας ἔφην. ἔδωκε δὲ
 καὶ παρ' αὐτῶν ἑαυτῶν ἀποκρίσας, μὴ
 πᾶσι τοῖς ἔμεινον ἀναγκάσια; Διὸς γὰρ μὴ
 μόνον περὶ αὐτῶν μὴ ἀναγκάσια πε-
 ρὶ αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτῶν. ὅσοι γὰρ ἔδω-
 κεν περὶ αὐτῶν ἐπακροῦσθαι.

§ 25. Πείρασαν, πῶς οὐ καὶ καὶ
 7. ἀγαθὸν ἀνθρώπου βίον, τῷ καὶ ἀρετῶ-
 νος καὶ τοῦ ἐν αὐτῷ ὄντος ἀποκρίσας,
 ἀρετῶν καὶ τῷ ὄντι. περὶ αὐτῶν
 καὶ διακρίσας αὐτῶν.

§ 26. Εὐεργετῶν ἐστὶν; ἔδωκε καὶ ταῦ-
 τα. σπουδὴν οὐ μὴ τῶν αὐτῶν. Ἐπειδὴ
 σπουδῶν. αὐτῶν αὐτῶν πᾶσι καὶ αὐτῶν
 πάντων. συμβεβηκέναι οὐ πᾶσι καὶ αὐτῶν;
 καὶ ὅτι ὄντος ἀπ' ἀρχῆς οὐ συγκαταβέβηκεν,
 καὶ συνεκλήθησαν πᾶν τὸ συμβεβηκέναι
 τὸ ὄντος, ἔβραχεν ὁ βίος. κερδαίνει
 τὸ πᾶν σὺν εὐλογιστῇ καὶ δίκῃ. ὅσοι
 αὐτῶν.

§ 27. Ἦτοι κόσμος διατεταγμέν-
 ος, ἢ κινεῖται συμφορῶν καὶ μὴ,
 ἀλλὰ κόσμος. ἢ ἐν οὐ καὶ πᾶσι κόσμος
 ὅλῳ αὐτῶν, ἐν ᾧ τῷ πα-
 ρὶ ἀποκρίσας; καὶ ταῦτα, ὅσοι καὶ πᾶν
 πᾶν διακρίσας καὶ διακρίσας καὶ
 αὐτῶν.

§ 28. b. Μέλαν ἦτο, ὅλῳ ἦτο,
 αὐτοκρίσας ἦτο, ὅλῳ αὐτῶν, βοσκῶν
 αὐτῶν. περὶ αὐτῶν, βλακῶν, κίβητος,
 βρομολόγος, χαλκῶν, περὶ αὐτῶν.

§ 29. Εἰ δὲ ἐν κόσμῳ, ὁ μὴ

pestates tuz; ὁ Natura, ferunt. a te omnia
 sunt, in te consistunt, ad te redeunt. O urbs
 amica Cicropis, inquit ille: tu verò non di-
 cturus es, O urbs amica Iovis.

§ 24. *Pauca agas*, inquit, *si tranquillus*
esse cupis. an non praestiterat dixisse, quæ
 necessaria sunt agas, quæq; animantis civilis
 ratio dicat, & quò modo dicat. istud enim
 non eam duntaxat, quæ bona agendo, sed
 & eam, quæ pauca agendo comparatur,
 tranquillitatem producit. pleraque enim eo-
 rum quæ dicere & facere consuevimus, cum
 necessaria non sint, si amputaverimus, à
 negotiis multò vacabit magis, minùque
 perturbata futura est nobis vita nostra.
 oportet itaq; ad singula sibi suggerere, an
 non istud ex earum numero est, quæ non
 sunt necessaria? nec actiones tantum, sed
 cogitationes etiam minùs necessariae sunt
 recidendæ. siquidem id agendo fiet, ut nec
 actiones consequantur supervacaneæ.

§ 25. Periculum facito, quomodo pro-
 cedat tibi vita viri boni. eum dico, qui rebus
 ab universo sibi assignatis acquiescit, & pro-
 pria actione, quæ iustâ, affectione, quæ be-
 nevola sit, contentus agit.

§ 26. Illa vidisti; & ista vide. nè te con-
 turbes. simplicem te praestes. peccat aliquis
 sibi peccat. boni aliquid tibi obvenit? ab in-
 itio tibi, quicquid contingit, ab universo de-
 stinatum & fato certo assignatum est. huc
 summa redit; brevis est vita: quod instat tem-
 pus lucrandum est, consideratè justeq; agen-
 do. in animo remittendo sobriè te geras.

§ 27. Mundus vel est ordine justo dispo-
 situs, vel miscela temeraria, congesta quidem
 ea, sed ut mundus sit tamen. quid enim? fie-
 rine potest, ut in te mundus quidam sit & dis-
 positio concinna, in universo verò incon-
 cinnitas mera? idq; rebus omnibus ita quan-
 tà discretis ac diffusis, conspirantibus tamen.

§ 28. Mores nigri, effoeminati, praefra-
 cti, belluini, pecuini, pueriles, stolidi, sub-
 doli, scurriles, perfidi, tyrannici.

§ 29. Si peregrinus in mundo est, qui
 ignarus

§ 36. Hoc jugiter considera, omnia ista q̄ sunt, mutatione fieri. & assuesce te cogitationi isti, nihil x̄q̄ diligere universi naturam, ac ea q̄ jam existunt mutare, & ex eis sic mutatis nova germina refingere. seminis enim rationem habet q̄dam quicquid est, ad id quod ex eodem futurum est. etenim semina ea sola opinari, q̄ in terram

ram uterumque deijciuntur, plebeium est nimis.

37. Jam jam moriturus es: necdum simplex es, imperturbatus. posse extrinsecus lædi suspitione immunis, cunctis propitius, iuste agere unicam prudentiam ratus?

§ 38. Mentis illorum intueri, & studia etiam, qalia fugiant, qalia proficiantur.

§ 39. In alterius mente malum tuum non est situm. sed nec in mutatione & alteratione corporis animam ambientis. ubi ergo? in ea nimirum parte tui, qæ de malis opinatur. ista malum nihil opinetur, & bene se habitura sunt omnia. etiamsi, qod huic proximum est, corpusculum secetur, uratur, suppuretur, putrescat, quiescat tamen pars ea qæ de istis opinatur. hoc est, nè censeat aut malum aut bonum esse, qod viro malo bonoq; pariter potest obvenire. quicquid enim & secundum naturam & præter eandem viventi ex æqo contingit, id ipsum neque secundum neque præter naturam est.

§ 40. Cogita jugiter, mundum esse animalis unius iustar, qod materiam unam, animamque unam obtineat: item qomodo ad sensum huiusce, unum & illum, omnia referantur: unoq; quasi impetu ferantur universa, & ad omnia producenda cooperentur; quis denique rerum connexus & contextus sit.

§ 41. *Animula es cadaver gestans*; aiebat Epictetus.

§ 42. Nihil mali est rebus mutationem subeuntibus, sicut nec eis qæ mutatione interveniente consistunt.

§ 43. Flumen quoddam & torrens rapidus, est ævum, ex eis qæ hîc fiunt consistens. simul enim atq; comparuerit. quicquam, abripitur; & aliud quidem abripitur, illud verò denuo inferetur.

§ 44. Qodcumq; contingit, tam constetum tamque notum est, qam aut rosa ve-

η μήποτε καταλαμβάνει· τούτο ἢ λίαν ἰδιωτικόν.

§ 37. ἂν ἡδὲ ταυτίσῃ, καὶ ὑποῦν ἔτι ἀπλῆς, ἔτι ἀπείραχτος, ἔτι ἀνύποπτος ἢ βλαστῆναι ἀν' ἑαυτὴν, ἔτι εἰς αὐτὴν περὶ τῆς, ἔτι τὸ φρονεῖν δ' ἐν μόνῃ τῇ διανοουμένην πρὸς αὐτὴν;

§ 38. ὅτι ἡ ἡμερικὴ αὐτῆς διαβλεπῇ, καὶ τὸ φρονεῖν, εἰς αὐτὴν φέρῃ, δια ἢ διακινῇ.

§ 39. ὅτι ἐν ἀλλοτρίῳ ἡμερικῇ κακῶν οὐκ ἔχ' ὑφάρκην· ἔστι ἢ ἐν πνιγνῇ καὶ ἐπερῶσιν τοῦ ἀπείραχτος. ποδὶ δὴν; ἢ ὅπου τὸ πρὸς κακῶν καταλαμβάνον σοι ὄρεται. ἢ τοῦτο δὴν μὴ καταλαμβάνοντι, καὶ ἡ πάντα ἐν ἑαυτῇ καὶ τὸ ἐγγυτάτω αὐτῇ τὸ συνάπον, τέμνηται καὶ διαπύσσεται, σήπεται, ὅμως τὸ καταλαμβάνον πρὸς τῶν μέρων, ἡσυχάζειται. ἢ τοῦτόν ὄρεται, ἢ κενόντα μὴ κακὸν πρὸς, μὴτε ἀγαθόν, ὅστις δὴν αὐτῇ κακῶν ἀντὶ καὶ ἀγαθῶν συμβαίνει· ὁ γὰρ καὶ τῇ καὶ φύσιν βίοντα ὅστις συμβαίνει, ἔτι οὐτο καὶ φύσιν ὄρεται, ἔτι πρὸς φύσιν.

§ 40. Ὡς ἂν ζῶον τὸν κόσμον, ὁ μίαν φύσιν, καὶ ἡ ψυχὴ μίαν ἐπὶ τὸν σωζομένην ἐκινῇ καὶ πᾶς ἡ φύσις αἰσθάνεται μίαν τὴν τέτα, πάντα ἀναδίδεται καὶ πᾶς ὁρμῇ μίαν πάντα πρὸς αὐτὴν καὶ πᾶς πάντα πάντων ὅτι γινόμενον συνάπτει καὶ διὰ τῆς ἢ συνήσεως καὶ συμμέτρως.

§ 41. ὅτι ψυχῶν ἐν βασίλειον πρὸς, ὡς ἐπὶ καὶ ἑαυτῶν.

§ 42. ὅτι οὐδὲν ὄρεται κακόν, πρὸς ἐν μισαβολῇ γινόμενῳ· ὡς ἡδὲ ἀγαθόν ἐν μισαβολῇς ὑφάρκῃ τοις.

§ 43. ὅτι ποταμὸς περὶ ἐν ὅτι γινόμενον καὶ ῥεύμα βίαντα, ὁ αἰὼν. ἢ ἅμα τῇ καὶ ὡς ἐν ἑαυτῇ, καὶ παραγίνεται, καὶ ἄλλο πρὸς τῇ καὶ ἐκθρονοῦται.

§ 44. Πᾶν τὸ συμβαίνον ὥτως ὡς οὐδὲ καὶ ἡ γένεσις, αἰς τὸ ῥόδον ἐν τῷ ἑα-

Sup. § 17. l.

10. § 1.

b. l. 2. § 17.

L. 7. § 13. l.

10. § 12.

c. l. 8. § 26. l.

11. § 13.

d. Sup. § 15.

c. l. 9. § 18. 27.

* τῶν φροντι-

δαί.

f. l. 7. § 34. l.

10. § 13.

e. l. 8. § 15, 16.

l. 9. § 4. 38.

* μὴ

b. l. 9. § 15.

f. l. 2. § 15.

Sup. § 7.

a. l. 10. § 1.

l. 7. § 68.

* τούτοις Xyl.

m. l. 2. § 11. l.

11. § 11. 18.

* [τῶν πρὸς]

φύσιν] καὶ

φύσιν]

a. l. 5. § 8.

b. l. 7. § 9. l. 12.

§ 30. 32.

f. l. 6. § 14. l. 9.

§ 8.

g. Sup. § 27.

l. 6. § 42.

l. 6. § 38, 39.

l. 8. § 23.

l. 9. § 24. l.

10. § 33.

h. Sup. § 5. l. 7.

§ 23. l. 9. § 21.

l. 11. § 17.

i. l. 2. § 17. l.

7. § 19.

j. l. 5. § 23. l. 6.

§ 15.

k. Sup. § 32. l.

7. § 1. l. 2.

§ 14.

l. Sup. § 29. l. 7.

§ 29. 66. 68.

ei.

§ 48. Crebrò apud te reputa, qot mē-
dici sunt mortui, q̄i super decumbentes, tan-
quam conclamatos jam, supercilia contra-
xerint: qot mathematici, q̄i aliorum fata,
q̄asi magnum qid esset id posse, prædixe-
runt: qot philosophi, postq̄am de morte &
immortalitate tam multa disseruissent: qot
strenui bellatores, cū multos trucidassent:
qot

* [ὅπ'] τέ-
τους, vel ἐπ'
ἐκείνων μ. f.
*- τη τέλει ὅπ'
δὲ f.

* **θήση Boot.**

² L.2 § 2.1.6.

§ 32.

^b L. 4: § 4.

61-6216

6.15 / 26.18

25.48 618.

4.9.6 28.

0.013

^d L. 10.6.7.6

21. 61.

• 6.4.513, 25.

1.7.5 18.18.5

7.1.11.9 i.

¹ Inf. 6 34.

L. 8. 6. 60.

Abstract

8 L. 4. 518. 51.

L.8.512.26.

ποιοῦσάς τις, ἐξαιρέσται, ἡ βασιλεὺς δι-
 ξεται, ὡς οἰκίαις ἐπαλαρθεύον τὸ ἄσπε-
 ρον κορυμνοὶ εἰρημάνον. ἔπειτα καὶ οἱ
 πολλοὶ παρτίσθησι πάλιν διαφερέν. ἡ
 38 αἶψα * οὕτω μὲν ἡ σφραγισμένη καὶ ἀ-
 σπένδεται *. τὸ δὲ ὅτι τὸ πάλιν καὶ ὅτι
 ἀπὸς σφραγίσαι ἡ δὲ ἔξω ἐπαλαρθεύσας
 παρὰ τὴν βασιλίσσαν, ὡς ἐκκεντρώσας καὶ ἀπεί-
 ρως εἰρημάνον. ἀπὸ τοῦ οὗ καὶ ἔρρωτα, οἱ
 πηκτικὸν καὶ ἀναδὰ ἡσυχαστικὸν τὰ τε-
 αῦτα, ὅτι σφραγισμένης, οἰκίαις
 αἶψα ὁπφείδειτο, πρὸς τὴν καλῶς ἀντι-
 στά, ἡ δὲ τῆς ἀπορίας καὶ ἔχον ὅτι
 * ἡ δὲ

§ 13. ^a Ἐξ ἀπορίας καὶ ὑπεροπίας; ^b ἰδίαντες ἢ τίτων οἱ σὺ μὴ ὄν φθαρύσονται· ἄσπερ ὅθι ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ὑπάρχει· ἕκαστος ἑκατομυθίζονται· πάντες μὲν ἄμυν καὶ μεταβολῶν οἱ μὲν πρὸ κόσμου καὶ σάλυν ὁπότε οἱ ὅταν μὲν τῷ κόσμῳ μεταβαλεῖ· καὶ ὅθι οἱ ἄσπερ. καὶ σπύγναι ἢ μεταβολῶν καὶ ὑπὸ τῶν καὶ οἱ ἕκαστος ἡννοσώσονται, καὶ ὑπὸ τῶν οἱ ἄλλοι ἄσπερ. ἰδίαν καὶ κοινῶν ὅσας φαίνεται, καὶ ἢ καὶ ὅσων τῶν ποικιλομένων ὁ κόσμος διελύεται.

§ 14. Ὁ λόγος ἐν τῇ λογικῇ τῇ
 ᾗ ἐκ δυνάμεως ἐστὶν ἐκείνης. ἀρχήμα-
 ναι, ἐν τοῖς καὶ ἐαυτῶν ἔργοις. ἀρ-
 μωνίας μὲν ἐν αὐτῷ τῷ οὐκ ἐκείνῳ
 ἐξιδύναται ἀπὸ τοῦ ἀποκαλύφοντος τὴν
 καὶ τοῦ ἀποκαλύφοντος αἱ ταυταὶ ἀποκαλύ-
 φονται, ὅτι πᾶν ἀποκαλύπτει τῷ οὐκ
 σπουδαίον.

§ 15. Οὐδὲν τῶτων ἦντιον ἀνθρώ-
πων, ἢ αἱ ἀνθρώπων, καὶ δὲ ἀνθρώποι, καὶ
ἐπὶ ἀλλοι, καὶ ἐπὶ ἀπαιτήματα ἀνθρώπων,
καὶ ἐπὶ γὰρ αὐτὰ ὅ τῶ ἀνθρώπων
φύσει. καὶ ἐπὶ ταύτην οὖν οὖν πᾶσι τοῖς
ἀνθρώποις φύσει. ὅ τῶν καὶ τὸ τέ-
λος ἐν αὐτοῖς ἐστὶν τῶ ἀνθρώπων καί-
μιον, καὶ συμπαρονομαζὺν τῶ τίλει τὸ
ἐπὶ αὐτῶν. ἐπὶ ὅ τῶν καὶ ὁπότε αὐτοῖς

perit quis, a viribus aquis accipiet, faciliq; admitteret, tanquam aptè adjectum id, quod à comico quandoq; dictum est, ita etiam vulgus hominum differentia istius habent aliquam noticiam. alioqi enim non offenderet & tanquam dictu indignum repudiaretur, si de illis enunciaretur, cum de divitiis eiusq; fortunæ bonis quæ ad luxum pompæq; ferunt, tanquam aptè scitèq; dictum, admittamus. Eas nunc & quæras licet, utrum in honore habendæ, aut in bonis censendæ sint res huiusmodi, quibus animo prius conceptis illud commodè possit adjici, homini istis instructo præ opulentia sua non suspicet, ubi ventris onus deponat.

§ 13. Formā confito & materiā. ha-
rum neutra in nihilum interibit, q̄mad-
modum nec ex nihilo processit. omnis ergo
pars mei, mutatione interveniente, in mun-
di partem aliquam pro ratione sui redige-
tur. & hæc rursus in aliam mundi partem
mutabitur: & sic in infinitum. mutationis
autem hujusmodi operā & ipse exiit, &
q̄i me genuerant, atq̄: ita retro in aliud
infinicum. nihil enim vetus, q̄o minus
hoc dicam, etiam si secundum periodos
finibus certis terminatas mundus iste dige-
ratur.

S 14 .Ratio árque ipsa rationalis, facultates sunt, qæ sibi operibúsqe suis ipsæ sufficient. à suo itaqe cientur prodeúneqæ principio; at ad propositum sibi finem rectè proficiuntur. unde & rectè factorum appellationem sortitæ sunt actiones istiusmodi; qá viz rectitudo significetur.

S 15. Nihil horum hominis esse dicen-
dum est, quod non ad hominem quia homo
est, pertinet. ista enim nec ab homine
exiguntur, nec pollicetur ea natura hu-
mana, nec ad eam perficiendam ferunt.
nec proinde in istis consistit, aut natura
humanae finis, aut bonum aliquod quod ad
finem hunc conficiendum conducatur. tum
quid istorum ad hominem pertineret,
hominis

pro facio meriti habeatur, qui istis vel inflatur, vel cruciatur, vel de re aliqua, quæ ad spatium perbreve molestiam exhibeat, quiritatur, quasi diu id fiat.

§ 24. Memineris et naturæ universæ, cujus particulam exiguam admodum obtines; & ævi universi, cujus spatium breve & momentaneum tibi assignatum est; & faci, cujus quantilla es particula?

§ 25. Peccat quis aliquid adversus me? ipse viderit: propriam habet dispositionem, operationem propriam. ego nunc habeo, quod nunc habere me vult rerum natura; facioque quod nunc me facere vult natura mea.

§ 26. Quæ principatum ac dominiam obcinet pars animæ tuæ, immota maneat, ad levem vel asperum carnis tuæ motum: nec se carni immisceat, sed circumscribat sese, & intra membrorum limites coerceat affectiones istas. quod si aliâ ratione se ad mentem subvexerint, quatenus nempe ea corpori unita est, tunc sensui, cum à natura sit, non est obviandum, sed sistenda partis principalis censura, ne de his tanquam aut bonis aut malis sententiam ullam ferat.

§ 27. Cum Deis vivendum. hoc autem faciet, qui animam exhibuerit ita iugiter affectum, ut rebus sibi destinatis acquiescat; faciatque quæcumque genius ille voluerit, quem sui particulam à se avulsam Jupiter cuique attribuit, præsidem ducemque eidem futurum. hic autem cuiusque mens est & ratio.

§ 28. Num succenses ei qui hircum olet? num ei, cui halitum gravem os emittit? quid enim fecerint ejusmodi os huic, illi ubi sunt, ut fieri nequeat, quæ tale quid ab utroque se proferat. aut homo, inquit, ratione præditus est, potestque si advertat, dignoscere quid delinquit. Bene tibi sit. proinde, tu quoque ratione cum sis præditus, rationali facultate tuâ eandem in illo excitato, errorem ostendito, commune facito. si quidem

ἡ ψυχὴ, ἡ ἐν τέτοις φουσιμῶν, ἡ ἀσκήσιον, ἡ ἀσκήσιον, ὡς ἐν πνι χροῖον καὶ δὴ μικρὸν ἐνοχλήσασθαι;

§ 24. Μήμνησο τῆς συμπάσης οὐσίας, ἢ ἡ ἀλγίστην ἐκτίχῃς, καὶ τῆ συμπατος αἰῶνος, ἢ ἡ βραχύ καὶ ἀκαταμέτρητον οὐ διάστημα ἀφαιρέσθαι, καὶ ἡ ἐν μικροῦς, ἢ ἡ πῶς οὐ καὶ;

§ 25. Ἄλλο ἀμύρταις * π εἰς αὐτὸν ὁρίζεται ἡ ἰδία ἔχει διάδοσιν, ἰδίας ἐνέργειας ἢ ἔχον τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἢ ἡ δύναμις τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, καὶ ἡ ἀσκήσιον ἢ με τὴν ἀσκήσιον δύναμις ἢ ἡ φύσις.

§ 26. Τὸ ἡμερικὸν καὶ κατεῖον τῆς ψυχῆς οὐ μὲν, ἡ ἀσκήσιον ἔχει, ὡς τῆς ἐν τῇ σαρκὶ λέγει ἡ τεχνικὴς ἐνέργειας καὶ ἡ μὴ συγκεκλιμένη, ἀλλὰ περικυκλωμένη αὐτὸν, ἡ ἀσκήσιον τῆς πνεύματος ἐνέργειας τῶν μελῶν. ὅπως ἡ ἀναδιδόνται καὶ ἡ ἐνέργεια συμπάσης εἰς ἡ δυνάμιν, ὡς ἐν σύμπασι ἐνέργεια, τότε πρὸς ἡ ἀσκήσιον, φουσιμῶν ἔχει, ἡ ἀσκήσιον ἀσκήσιον ἢ ἡ ἀσκήσιον, ἢ ὡς ἀσκήσιον ἢ ἀσκήσιον, καὶ ἀσκήσιον δέ τὸ ἡμερικὸν ἐξ αὐτοῦ.

§ 27. Ἡ σοφία δυνάμεις οὐκ ἔχει, ὡς ὁ σωφρονισμὸς δυνάμεις αὐτοῖς τῶν ἐν αὐτῷ ψυχῆς ἀσκήσιον τῶν ἀσκήσιον, ἢ πῶς οὐ καὶ βλάσται ὁ δυνάμιν, ὡς ἐνέργεια ἡ ἀσκήσιον καὶ ἡ ἀσκήσιον. ὡς ἐνέργεια ἡ ἀσκήσιον, ὡς ἐνέργεια ἡ ἀσκήσιον, ὡς ἐνέργεια ἡ ἀσκήσιον.

§ 28. Ἡ τῶν χροῖων μὴ ὁρίζῃς, μὴ τῶν ἀσκήσιον ὁρίζῃς; τί σοι ποιήσῃς; τοιοῦτον σῶμα ἔχει, τοιαύτας μάλα ἔχει ἀνάγκας τοιαύτων ἀποφορῶν ὡς τοιοῦτον χροῖον. ἀλλὰ ὁ ἀνθρώπος λόγον ἔχει, φησὶ, καὶ δύναται συννοῆναι ἐφ' ἑαυτὸν τὴν πλημμελίαν. ὅπως οὐ γίνονται τοιοῦτον ἢ καὶ οὐ λόγον ἔχεις, ἀλλὰ λογικὴν διαδίδῃς, λογικὴν διαδίδῃς, ὡς ἀσκήσιον, ὡς ἀσκήσιον, ὡς ἀσκήσιον.

L. 4. § 44.

L. 2. § 9. l. 12.

§ 32.

L. 4. § 26.

L. 4. § 48. l.

11. § 18.

L. 4. § 26. l.

11. § 13. l. 12.

§ 26.

πρὸς Xyl.

Sup. § 3.

L. 4. § 34. l. 7.

§ 57.

L. 6. § 22.

L. 4. § 3. Sup.

§ 19.

L. 7. § 16. 67.

l. 10. § 24.

* αὐτὸς L. 7.

§ 68.

L. 3. § 6. l. 7.

§ 55. l. 8. § 16.

L. 4. § 8. l. 7.

§ 14.

L. 10. § 1. l.

12. § 5.

L. 2. § 17. l. 3.

§ 16. l. 7. § 54.

Sup. § 10.

L. 3. § 5.

L. 2. § 4. l. 12.

§ 26.

L. 11. § 15.

Sup. § 17.

L. 4. § 13. l.

11. § 39.

Sup. § 22. l.

6. § 27. l. 8. §

59. l. 9. § 11. l.

10. § 4. l. 11.

§ 13.

^a L. 4. § 31.
^b L. 3. § 7. l. 11.
§ 18.

^c L. 2. § 11. l.
11. § 3.

^d L. 8. § 47.

^e L. 2. § 11. l. 12.
* ei f.

^f L. 4. § 50.

^g L. 1. § 16. l.
2. § 9. l. 8. § 48.

^h L. 1. § 9. l. 3.
§ 4. Sup. § 15.

ⁱ L. 6. § 14.

^j Sup. § 16.

^k L. 8. § 59.

^l Sup. § 8. l. 9.
§ 1.

^m L. 9. § 9.

ⁿ L. 1. § 17.
Sup. § 11. l. 6.

§ 48. l. 10.
§ 37.

^o L. 2. § 14.

^p L. 3. § 8.

^q Sup. § 15.

^r Sup. § 1.

^s L. 7. 65.

^t L. 2. § 11. 3.

§ 16. l. 6. § 35.

^u L. 19 § 18.

^v L. 8. § 3.

^w L. 4. § 40.

^x Sup. § 13.

^y Sup. § 21.

^z Lib. 4. § 48.

^{aa} L. 12. § 27.

^{ab} L. 4. § 6. l. 6.
* 3.

ἐπαίσι, διατριβήσι, καὶ οὐ χροία
ἐργῆς. ^a [ἔτι ^b τραγῳδοῖς, ἔτι πέρ-
τη.]

§ 29. ^c Ὡς ἔξῃδὼν ζῆν διατρέ-
ψας ἐσπαύσῃ ζῆν ἔξω. ἐὰν δ' μὴ
ἐπιτρέψῃσι, τότε ^d καὶ τῷ ζῆν ἔ-
ξῃδ. ὅπως μὲν τοῦ, ὡς ^e μᾶλλον πα-
κὰν πάρον. * καὶ παρὸς ἐστὶ ἀπὸρχομαι.
τί αὐτοῦ ^f παρὰ γὰρ ἀπὸς; μήχρη δ'
μὲν τῷ τὸν ἑδὼν ἔξῃδ, ἰδίῳ ἐλθόντι-
ρθ, καὶ ^g ἑδὼς μὲν καλῶσι ποιο-
ῦν ^h ἄδελφον. δῖλῳ δ' ⁱ καὶ φέσθι τῷ
λογικῷ, καὶ κοινοτικῷ ζῶν.
velim autem, quæ animantis ratione
consentanea.

§ 30. Ὁ τὸν δὲν τῶς κοινοτικῆς.
παιδείας γὰρ ^j τὰ χεῖρα ἢ ^k κρι-
τῶν ἐτερον. καὶ ^l τὰ προῖκα ἀλλή-
λοις συνήρμοστον. ὅρῳ ^m πῶς ὁ πῶταξ,
συντάξ, καὶ τὸ κατ' ἀξίαν ἀπὸνταιν
ἐξῃδ, καὶ ⁿ τὰ κατὰ τὸν οἶκον
ἐτερον ἀλλήλων συντάξ.

§ 31. ^o Πῶς περὶ τῶνδε μέρ-
τῳ δῖοις, γονεῦσι, ἀδελφοῖς, γυναι-
κί, τέκνοις, διδασκαλοῖς, ἑταῖροις,
φίλοις, οἰκείοις, οἰκίταις. οἱ περὶ πα-
τασι μέρη τῷ ἐστὶ τὸ μὲν πᾶ-
ρῃδ ἐξῃδ, μὲν οἰκίταις. ἀναμμεν-
ται ^p καὶ δὲ ἑὸν διδάσκαλος, καὶ δὲ
ἑταῖρος ἐσπαύσῃ καὶ ἑτ' οἰκίταις ἑδὼ
σιν ἐτερία τῷ βίῳ, καὶ ^q περὶ τῶνδε ἑ-
ταῖροις: καὶ πῶς οἰκίταις κατὰ καὶ
^r πῶς μὲν ἑδὼν καὶ πῶς οἰκί-
ταις. ^s πῶς δὲ ἑδὼν οἰκίταις.
^t οἱ δὲ οἱ κατὰ τὸν οἶκον οἰκίταις
ἑδὼν.

§ 32. ^u Διὰ τὴν συγχροῦν ἀπὸ
καὶ ἀμῶν ψυχῇ ἐντερον καὶ ἐπὶ
μῶν; τῶν ἐν ψυχῇ ἐντερον καὶ ἐπὶ
μῶν; ἢ ἐπὶ τῶν ἀρχῶν καὶ τῶν
^v καὶ τὸν διὰ τῶν οἰκίταις διδάσκαλος
καὶ δὲ πᾶσι ^w αἰσῶν ^x καὶ περὶ
τεταγμένους ^y οἰκονομίας τὸ πᾶν.

§ 33. Ὅσον ἐδὼν ^z ἀπὸς ἢ οἰ-
κίταις, καὶ ^{aa} ἑτ' οἶκον, ἢ ^{ab} ἐδὼν οἶκον.

enim te audiverit, sanasti eum, nec id
amplius opus jam erit. [Nec tragœdus,
nec scortum.]

§ 29. Qo modo vivere cogitas vitâ
mox excessurus; eodem, si volueris, vivere
jam licet. Im id minus permiserint, quibul-
cum hic degis, exeat licet è vita; ita ta-
men, nè tanquam mali quid passus. si fu-
mus molestus est mihi, discedo: cur hoc
momenti alicujus esse videatur? interim
verò dum nihil me ad educendum me adi-
git, liber maneo; utpote quem nemo pro-
hibere possit, qo minus faciam qz velim
imbuti & ad societatem nati naturæ sunt

§ 30. Universi mens communionis mu-
tua amans est. itaq; deteriora qzq; præ-
stantiorum causâ fecit: præstantiora sibi
invicem conciliavit. vides ut res singulas or-
dine justo subdiderit, congeserit, pro digni-
tate sua suum cuiq; attribuerit, præstantissi-
mas mutuo sibi invicè consensu devinxerit.

§ 31. Recole tecum, qo modo te ha-
ctenus gesseris erga Deos, parentes, fratres,
conjugem, liberos, præceptores, educato-
res, amicos, familiares, famulos; nunquid
hactenus adversus horum aliquem, quod mi-
nus deceat, quicquid vel factò, vel dictò etiam
admiseris. recole quoq; qz transigeris ne-
gotia, quibsq; sustinendis suffoceris. cogita
& vitæ tuæ historiam jam esse consumma-
tam, munetq; tuo te jam defunctum. re-
cole itidem, qot præclara videris; qot vo-
luptates ac dolores spreveris; qot pro glo-
riosis habita neglectui habueris; qot im-
probis denique æquum te exhibueris.

§ 32. Quorsum arte instructum ac peri-
tum quenquam rudes animæ imperitæ qe
conturbent? verum quamnam est anima pe-
rita artēq; instructa? Ea qz principii fi-
nisq; rerum est gnara, rationisq; illius qz
res omnes permeat, ac per ævum omne
statis periodis universum hoc administrat.

§ 33. Cinis jamjam futurus es, aut ossa
nuda; nomenq; tantum, vel nè nomen
quidem

quidem tui, superfuturum est. nomen autem ipsum nihil est aliud quam sonitus inanis & echo quædam. quoniam & illa ipsa, quæ in hac vita tanto habentur in pretio, vana sunt, putida, exilia, canicularum iuxta invicem rixantium, aut puerulorum secum invicem litigantium, & ridentium modo, mox plorantium. Caterum fides, modestia, justitia, & veritas, Ad cælum, à terra longè latèq; patente, sese contulerunt. ecquid igitur restat quod te istuc detineat? siquidem res sensui subjectæ, mutari pronæ, & consistere nesciæ; sensus ipsi hebetes & imagines falsas admittere proclives: animula ipsa, exhalatio à sanguine emissa: apud eos, qui istiusmodi sint, celebrem esse, inane quiddam. quoniam ergo expectas placidus, vel extinctionem tui, vel translationem? istius temporis donec obvenit, quid suffecerit, nisi ut Deos colas celebrèsq; hominibus benefacias, sustineas eos eisdemq; abstineas; meminerisq; ea omnia, quæ extra corpusculi animulæque tuæ terminos consistunt, nec tua esse, nec in potestate tua sita?

§ 34. Prosperè tibi res tuæ sunt perpetuo processuræ, si ritè incedere potueris, rectèq; methodo & opinari & agere. communia sunt animæ ratione præditæ sive hominis sive alius alicujus animantis duo ista: alterum, quod ab alia re nulla possit impediri; alterum, quod in animis affectione actioneq; iuxta bonum suum situm habeat, nec ultra hæc quicquam appetere necesse habeat.

§ 35. Si nec aut vitiositas hæc mea sit, aut effectum vitiositatis meæ; nec communitas eâ læditur, cur de re ista ipse differor? communitatem autem quid læserit?

§ 36. Nè imaginatione ullâ temerè abripiaris: sed opis tuæ indigis, prout potes & par est, opem feras. nec si in rebus mediis hisce detrimentum sustinuerunt, ideo lædi eos existimes. nihil enim mali subest. sed quemadmodum senex discedens alumni turbinem poscebat, cum turbinem tamen, hoc est, ludicrum quiddam, esse meminisset:

α τὸ ὄνομα, ψόφῳ καὶ ἀπῆχμα·
τὰ δ' ἐν τοῖς βίῳ πολυτήματα, β μι-
ναί, καὶ γ σαπρῆς, καὶ δ μυκρῆς, καὶ
ε κυνῖδια διαδιδυμῖδια, καὶ ζ παιδία
φιλόνοκα, χαλῶντα, ἔτα θυβύς κλαί-
οντα. πίστις δ' καὶ αἰδώς, καὶ δίκη, καὶ
ἀλήθεια, β σπὸς ὀλυμπον, ἀπὸ χρο-
νὸς ἐκρυοδίνης. τί δὴ ἐπὶ τὸ ἐσταυῖδα
κατῆχον; εἴη β τὰ μὲν αἰδωνά, ἐμμε-
τάλητα, καὶ γ ὕχ ἔστω. τὰ δ' αἰ-
διπτεία, δ ἀμυδρά καὶ ἐνέσθρηπτα-
τα. αὐτὸ δ' τὸ ψυχάειον, ι ἀραδυ-
μῖας αἰσῶματῳ. κ τὸ δ' ἐνδου-
μῖον ὄρεα τοῦτα, καὶ λ. * τί ἔν π' ὀρι-
μένους; ο ἱλαος ρ ἢ εἴτε σβίσιν εἴτε μι-
τῖσαν. ἔως δ' ὀκείνης ὁ καλὸς ἐρετα-
ται, τί γ ἀρεκῶ; τίς δ' ἄλλο ἢ ε' τοῦς μῦ-
σίεσιν καὶ ἐνσημῶν. ζ ἀνδραῖους δ' ἐν
ποῖσιν καὶ ζ ἀνέχουσι αὐτῶν καὶ ἀπι-
χουσι. ὅσα δ' ἐν τοῖς ὄρεσιν τοῦ κραδίν,
καὶ τοῦ πιδυμῖον, ταῦτα μεμνῖσθαι μῆ-
τι σὰ ὄντα, μήτε ὅπ' σοι;

tua esse, nec in potestate tua sita?

§ 34. Δύνασαι αἰεὶ * εὐερεῖν,
εἴη καὶ γ ὀδύειν, εἴη καὶ ζ ὀδῶν
ἱστολαμῶνεν; καὶ σπρῶσεν * δυο
ταῦτα κοινὰ, τῆτι τοῦ θεοῦ, καὶ
τῇ τοῦ ἀνδραῖου, καὶ παντὸς λογ-
κοῦ ζαῖς ψυχῇ. τὸ α' μὴ ἐμψοδί-
ζεσθαι ὑπὸ ἄλλῳ. καὶ τὸ β ἐν τῇ δμ-
καίῃ διαδέσθαι καὶ σπρῶξαι ἔχον τὸ
ἀγαθόν, καὶ γ ἐνταῦθα τὴν ὄρεσιν
ἀποκρίναι.

§ 35. Εἰ δ' μήτε κακία ἐστὶ τὸ
ἐμὴ, μήτε ἐνέργεια καὶ παλιν ἐμὴ;
ε' μήτε τὸ κοινὸν βλάπτει, ἢ ἡσυχίᾳ
διαδέσθαι; ζ τίς δ' βλάπτει τὸ κοινόν;

§ 36. Μὴ β ὀλοχαρῶς β τῇ φαν-
τασίᾳ σωματικῶς εἶδαι. ἀλλὰ ι βοηθῶν
μῦ καὶ δύναμιν καὶ κ κατ' ἀξίαν καὶ
εἰς τὰ μέγα ἐλαττωῖται, μὴ μὲν τοῖ
ι βλάπτω αὐτὸ φαντατικῶς, κα-
κὸν γάρ * εἶθι. ἀλλ' αἰεὶ ὁ γί-
νον ἀπαιδων τὸν τοῦ θρόνου ῥόμ-
βον ἀσπῆται, μεμνῖσθαι ὅπ' ῥήματῳ

α L. 4. § 3.
β L. 4. § 32.
γ L. 9. § 36.
δ L. 6. § 36.
ε L. 7. § 3.
ζ L. 9. § 24.

η Hesiod. l. 1.
θ v. 195.
ι L. 3. § 17. l. 6.
κ L. 4. § 14.
λ Sup. § 23.
μ L. 2. § 17.
ν L. 4. § 3.
ξ L. 4. § 33.
ο π' ὁ π' ἰλ.
π Sup. § 10. j.
ρ L. 2. § 3.
σ L. 7. § 32.
τ Sup. § 14.
θ L. 6. § 10. 30.
ι L. 5. § 20.
κ Sup. § 20.

λ L. 12. § 3.

α L. 2. § 5.
β Sup. § 14.
γ L. 1. § 9.
δ αἰεὶν. δ.

α Sup. § 20.
β Sup. § 16.

γ L. 4. § 20.
δ L. 9. § 31.

ε Sup. § 25. l.
ζ L. 22. l. 9. § 4.
η Sup. § 21.

θ L. 8. § 55.

ι L. 9. § 3.
κ L. 4. § 22. l. 7.

λ L. 6. § 30.
μ L. 3. § 11.
ν Sup. § 35.

ξ αἰεὶν.

* γίνηται χαλόν
Xyl.
^a L. 9. § 29.
^b L. 4. § 44.
* ἐπ' ἐνυμ. Sal.
γένοιο ἀν, ὁ καὶ
ἐνυμ. Brot.
* ἀποθεῖς S.
Ο. B.
* ἀνδρωπε, π
ῆ ἐνυμ. κατ. S.
^c L. 7. § 17.
* - ἐνὶ πρύπαι
Sal.

ἄνθρωπος ἐν καὶ ὡς. ἐπεί τοι * γίνη χαλόν
ὅτι ᾧ ἐμύσαν. ἀνδρωπε, ἐπιδόθι π
ταῦτα λῶ; καὶ. ἀλλὰ τέτοις ἀντι-
δασα. ^a διὰ τούτ' ἐν ὧ σὺ βιωρὸς γί-
νη; * ἐκασμὲν ποτὶ, ἐπιδόποτε κα-
ταλειφθεῖς, * ἐνυμοῖτο ἀνδρωπε.
τὸ ῆ * ἐνυμοῖτο, ἀγαθὴν μὲν σι-
αυτὴ ἀπονοίμας. ἀγαθὴ ῆ μῆεσι,
ἀγαθὴ * ἔσται ἡμεῖς, ἀγαθὴ ὁμοί,
ἀγαθὴ περὶ ξίς.

ita & istic te geras. ad rostra ubi declami-
tans fueris, an oblitus es, homo, hæc qid-
nam sint? memini satis, inqis; verum ea
sunt, in quibus isti pretium studiūque po-
nunt. num ergo & te fatuum esse necesse
est, quia illi sunt? quocumque loco deprehen-
sus, felix futurus sis. felix est autem qui sor-
tem sibi bonam comparaverit. fors verò
bona si qid sit qaras, ea moribus bonis, mo-
ribus bonis, bonis deniq; actionib; constat.

BIBΛΙΟΝ 5'.

LIBER VI.

^a Inf. § 5. L. 7.
§ 23.

^b L. 2. § 11.
L. 10. § 7.

^c L. 3. § 11.
Inf. § 8.

^d L. 1. § 16. l.
4. § 25. l. 5. §
3. Inf. § 7. l.
8. § 2.

^e L. 7. § 44,
45, 46.

^f L. 3. § 7. l.
10. § 8.

^g L. 8. § 3. l. 9.
§ 6.

^h L. 2. § 5. l. 3.
§ 12.

ⁱ L. 3. § 11. l.
18. § 36. l. 7. §
29. 30.

^k L. 5. § 23.
Inf. § 15.

^l L. 8. § 25.
L. 10. § 7.

* - ἀδύναται
Lug.

^m L. 2. § 4.
Sup. § 1. l. 10.

§ 25.
ⁿ L. 7. § 15. 65.

^o L. 8. § 26. 42.
^p L. 4. § 31.

 Τὸν δὲ καὶ εὐσεία, ἐν-
πειθὲς, καὶ ἐντροπία.
^b ὁ καὶ ταῦτα διοικῶν
λόγῳ ἐδιδόκει ἐν ἐ-
αυτῷ αὐτῷ ἔχει τὸ ἐκκαταστῆναι. κα-
κίαν γὰρ ἐκ ἔχει, ἐδὲ π κακῶς ποιεῖ,
ἐδὲ βλαπτεῖται π ὑπ' ἐαυτοῦ. ^c πάντα
ῆ κατ' ἐαυτοῦ γίνεθ, καὶ περὶ αὐτοῦ.

§ 2. Μὴ διαφύγει, πότρεν ἐργῶν,
ἢ διαλείπειτο τὸ πρῶτον ποιεῖς. καὶ
πότρεν νουθετῶν, ἢ ἰκανῶς ὑπὸν ἔχων.
^d καὶ πότρεν κακῶς ἀκούων, ἢ εὐση-
μύμῳτος. καὶ ^e πότρεν ἀποδιδόσκων, ἢ
περὶ αὐτοῦ π ἀλλοῖον. ἑμία γὰρ ἐπ' βί-
ωτικῶν περὶ ξίς καὶ αὐτῇ ἐπ' ἑαυτοῦ, καδ' ὡς
ἀποδιδόσκων. ^f ἀρκεῖ δὲ καὶ ἐπὶ ταῖς
της ^h τὸ παρὸν ἐν δὲ ξίς.

§ 3. ⁱ Ἐπὶ βλέπει μὴδὲν περὶ-
γματοῦ μῆτε ἢ ἰδέα ποιότης, μῆτε ἢ
ἀξία, περὶ αὐτοῦ ἔχει.

§ 4. Πάντα τὰ ἐκκαταστῆναι. ^k τὰ
χρῆστα μεταβάλλει, καὶ ^l ἥτοι ἐκκαταστῆναι
οὐκ ἐστὶ, ἐστὶ ἥτοι καὶ ἡσυχία, ἢ οὐκ ἐστὶ
ἀδύναται.

§ 5. ^m Ὁ διοικῶν λόγος δὲ ἰδέα πῶς
διοικεῖται, καὶ πὶ ποιεῖ, καὶ ἐπὶ τίνῃ
ὕλη.

§ 6. ⁿ Ἀεὶ τοῦτο ἔχει δὲ αὐτοῦ
δου. ^o τὸ μὴ ἐξομολογεῖται.

§ 7. Ἐπὶ ὁ πῶς καὶ ^p περὶ αὐτοῦ.

Universi materia oblegens est
& parere prompta. mens
rectrix ejusdem, nullam in
se maleficij cavssiam habet;
cum malitiam in se nullam habeat; neque
malefacit cuiquam, nec a quoquam læditur.
secundum hanc verò fiunt & perficiuntur
universa.

§ 2. Pari loco habeas, frigore ri-
gens, an calore fatus, qd est officii tui;
feceris. item utrum dormituriens, an so-
mni satur; malè avdiens, an collauda-
tus; moriens itidem, an aliud qd agens.
nam ex vitæ hujus officiis, hoc est
etiam, qd morimur. & in hoc ergo suf-
ficit, qd præ manibus est ritè dispo-
nere.

§ 3. Introspecte, cavèq; nè rei cu-
jusqam qalitas dignitasve propria te fu-
giat.

§ 4. Præsentia hæc omnia qam citissi-
mè mutabuntur; & vel in exhalationem
abibunt, (siquidem unita sit rerum omnium
substantia) vel dissipabuntur.

§ 5. Novit mens universi rectrix, qo-
modo se habeat, qid faciat, & in qa ma-
teria versetur.

§ 6. Optimus injuriam ulciscendi mo-
dus est, inferenti nè sis similis.

§ 7. Hoc uno te oblecta, in eoq; ac-
quiesce,

quiesce, ut ab una, quæ communitatem ju-
vet, actione, ad alteram transeas, numi-
nis memor.

§ 8. Pars animæ principalis se suscitatur,
se vertit; se facit, qualem ipsa voluerit, quæque
contingunt quolibet, eadem sibi videri facit,
qualia ipsa voluerit.

§ 9. Secundum universi naturam per-
ficiuntur singula. neque enim secundum
aliam ullam, quæ vel externis contineat, vel
internis contineatur, vel extra etiam quasi
appensa sit.

§ 10. Universam autem est cinnus quidam
rerum, nunc concursu fortuito invicem im-
plexarum, mox dissipatarum denuo; aut
est compages rerum in unum ordine iusto
convenientium, quæ providentiâ regatur.
si prius illud, quid est, quod desiderem in te-
meraria miscela colluviæque istiusmodi ulte-
rius commorari? aut cur aliud quicquam mihi
curæ sit, quam ut quoquo modo in terram
redigar? quorsum etiam perturbor? quicquid
enim egero, superveniet aliquando dissipa-
tio. sin quod posterius est positum, recto-
rem veneror, eodemque fretus, firmus animi

§ 11. Si quando a rebus circumstantibus
per vim quandam adactum perturbari te
senseris, cito ad te redi, nec plus quam ne-
cesse est, ab animi tenore congruo rece-
de. tenoris enim servandi valentior fies,
ad eum jugiter recurrendo.

§ 12. Si novitram simul matremque
habeas, etiam si & illam coleres, ad istam
tamen frequentissime te reciperes. harum
instar habeant apud te, avia & philoso-
phia. ad hanc sepius accede, hac acquiesce,
cujus ope, cum quæ ibi occurrunt tibi futu-
ra sunt toleratu facilia, tum & ipse in eis
toleratu facilis.

§ 13. Quemadmodum de obfoniis atque
edulis ejusmodi cogitare licet, hoc piscis
esse cadaver, hoc avis, hoc suis: ac rursus,
de falerno, esse uvulæ succum; de purpura,
esse oviculæ capillos conchylii cruore tin-

παύν, τὸ ἀπὸ ἀσφῆρας κοινωνικῆς
α μεταβαίνειν ἐπὶ ἀσφῆρ κοινωτικῶν,
β σὺν μήτρῃ διῶ.

§ 8. c τὸ ἡγεμονικόν ἐστὶν, τὸ ἐαυ-
τὸ ἐγείρειν καὶ πείπειν, καὶ ποιῶν μὲν ἐαυτὸ
ὅς ἐστι καὶ διάν, d ποιῶν δὲ ἐαυτὸ φαίνει-
ν ὅς ἐστι τὸ συμβαλόν, ὅς αὐτὸ δίδει.

§ 9. e Κατὰ τὴν τοῦ θεοῦ ὁλὴν φύσιν
ἐκείνη πρᾶτται. ἢ γὰρ κατ' ἄλλω
γίγνεται φύσιν, ἢ τοῦ ἐξωθεν ἀσφῆρας,
ἢ ἐκαστοῦ ἀσφῆρος ἐκείνου, ἢ ἐξ αὐ-
τοῦ συμβαλόντος.

§ 10. f Ἦτοι κοινῶν, καὶ ἀντ-
ιμεποσῶν, καὶ σκεδασμένων. ἢ ἐννοεῖται
καὶ τῶν, * ἀσφῆρας. ἢ εἰ μὴ δύο
τὰ ἀσφῆρας, ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ
συγκρίματα, καὶ συρμῶν τοῦτον ἐνδια-
ταίον; τί γὰρ μοι καὶ μέλει ἄλλω π-
νός, ἢ τοῦ ὅπως ποτε * αἰα γίγ-
νεται; τί γὰρ καὶ ταράσσεται; ἢ ἤξει
γὰρ ἐὰν αἰα ὁ σκεδασμένος, δ, π αὐ-
τοῦ. εἰ δὲ ἀσφῆρας ἐστὶν, ἢ οὐκ αὐτὸ καὶ
κ ἐκαστὸν ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ
κρίνον.

consulto.

§ 11. g Ὅταν ἀναγκασθῇ, καὶ ἀπὸ τοῦ
ἀσφῆρας τοῦτον διοικῇ διασφῆρας, ἢ τα-
ράσας ἐπὶ αὐτῷ. * εἰς ἐαυτὸν, καὶ μὴ ἐπὶ τῷ
ἀναγκάσει ἐξίστασθαι τὸ ῥυθμῷ. ἢ ὅτι γὰρ
ἐγκρατέστερος ἢ ἀρμονίας, τὸ συνεχῶς
εἰς αὐτὸν ἐπαυτὸν χαίνει.

§ 12. h Εἰ μὴ τὴν αὐτὴν αἰα εἶδος
καὶ μητέρας, ἐκείνην τ' αὐτὴν ἐννοεῖται, πᾶσι,
καὶ ὅπως ἢ ἐκείνης σοι ἀσφῆρας ἢ πατρίδα
συνεχῶς ἐκείνη. εἴ ποτε σοι νυνὶ ἐκείνη ἢ αὐ-
τῇ, καὶ φιλοσοφία. ὅδε πολλαὶς ὁ ἐ-
κείνη, καὶ p ἀσφῆρας παύσας τῶν, δ,
καὶ τὰ ἐκείνη σοι ἀσφῆρας φαίνεται, καὶ
οὐ ἐν αὐτοῖς ἀσφῆρας.

§ 13. i Ὅταν δὲ, τὸ q ἀσφῆρας
λαμβάνειν ἐπὶ τοῦ ὅλμου, καὶ τὸ τοῦτον
ἐκείνου. ὅτι νεκρὸς ἐστὶν ἰχθύς, ὅς γὰρ
νεκρὸς ὀφθαλμῷ, ἢ χόρμῃ. καὶ πάλιν,
ὅτι ὁ φάλακρ, χαλαρεὶν ἐστὶν τοῦ
καὶ

a L. 5. § 6.

b L. 3. § 13.

Inf. § 23.

c L. 5. § 14. l.

11. § 1.

d L. 3. § 9. l. 5.

§ 19. l. 7. §

14. l. 12. § 25.

e Sup. § 1. 4.

f L. 4. § 27.

* [x] ap.

§ L. 2. § 11.

* Iliad. n. v. 99.

b L. 7. § 46.

i L. 5. § 21. 33.

k L. 5. § 18.

l Sup. § 5. 9.

m L. 1. § 11. l.

11. § 9.

n L. 4. § 3.

Inf. § 12.

* πρὸς Lug.

Am.

o Sup. § 11.

p L. 5. § 9. 10.

q L. 3. § 11.

Sup. § 3. Inf.

§ 14. L. 7.

§ 19. 30.

r L. 9. § 34.

κ' ἐπὶ τῇ κ' τὴν συνείαν, ἐνταύτῃ
 ὡς περὶ, κ' ματὶ πνθ' αὐτοῦ
 * μὲν αὖτε ἐκείνῃ * οἷον δὲ αὐτῇ
 οἷον αὖτε φαντασίαν καὶ διανοήσασθαι αὐτῇ
 τῇ περὶ γυμνασίου κ' διανοήσασθαι δι' αὐ-
 τῇ, ὡς ὁρᾷν ἀπὸ τοῦ ὅτι. b ἔ-
 πως δὲ παρ' ὅλον τὸν βίον ποιῆν, κ'
 ὅπως λίαν ἀξιολογῆται περὶ γυμνα-
 σίου φαντασίαν, c ἀπογομῶν αὐτῇ, κ'
 τὴν ἐντέλειαν αὐτῇ καὶ ὁρᾷν, κ' τὴν
 ἰσχυρίαν, * ὅφ' ἡ σπουδήται, φαντασίαν
 d ἀπὸ τοῦ γ' ὅτι τὸ περὶ γυμνασίου κ' ὅτι
 διανοήσασθαι περὶ τὴν ἀντιπαραστήσασθαι
 ὡς, τὴν μάλιστα φαντασίαν ποιῆσαι. δεῖ γὰρ ὅ
 καὶ τῇ, ὅφ' αὐτῇ ἡ φαντασία τῇ.

* L. 4. § 48.
 * διαί, vel ὅ

b L. 10. § 26.
 l. 11. § 2.

c L. 2. § 12. l.
 10. § 9. l. 12.
 § 8.
 * ὅφ' f.

d L. 2. § 12. l.
 3. § 6.

e Sup. § 13.

§ 14. c Τὰ πλεῖστα ὧν ἡ πλὴθος
 διανομᾶται, εἰς γινώσκοντα ἀνάγκη,
 τὰ ὡς ἔξωθεν ἢ εὐστίας συντήρησις,
 λίθος, ξύλα, σκεύη, ἀμπέλεις, ἐλαί-
 ας· τὰ δ' ὡς ἔσωθεν ὁλίγη μετεωρί-
 ρων, εἰς τὰ ὡς ψυχῆς, ὅς, ποι-
 μνας, ἀρίστας· τὰ δ' ὡς ἔσωθεν ἔπ' ἡ κα-
 εἰσέρων, εἰς τὰ ὡς λογικῆς ψυχῆς,
 ἡ μὲν τὴν καὶ λογικῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν
 κη, ἡ ἀλλοῦ πως ἐνταύτῃ, ἡ καὶ ψυ-
 λὸν, τὸ πλεῖστον ἀνδραγαθῶν καὶ
 δου. f ὅς ψυχῆς λογικῆς καὶ καὶ
 κη καὶ πολιτικῆς πμῶν, ὅδ' ἔπ'
 τῇ ἀλλοῦ ἐνταύτῃ. ὡς ἀπὸ τῶν
 ὅς τὴν ἑαυτοῦ ψυχῆς ἡ λογικῆς κ'
 κοινωνικῆς * ἔχουσιν, κ' κινεῖται δι-
 ατάξιν, κ' i τὴν ὁμογενῆ εἰς τὸ το
 k συνεργῇ.

f L. 3. § 9.

* L. 5. § 21. l.
 12. § 30. 32.

b L. 5. § 19.
 * ἰσχυρίαν f. Inf.
 § 16.

i L. 5. § 21.
 k Inf. § 42.

l L. 5. § 23.
 Sup. § 4.

m L. 2. § 3. l. 7.
 § 25.

* -ται [τὸν ἀ-
 πειρεῖν αἰώνα.]

a L. 2. § 17. l.
 7. § 19.

b L. 5. § 10.
 c L. 5. § 23.

d L. 4. § 43.

ctos; de coitu, esse intestini frictionem,
 mucique cum convulsione quadam excretio-
 nem: cogitationes enim istæ ita res ipsas
 attingunt, easdemque pervadunt, ut quæ-
 nam ex sint, penitus per hoc cernere de-
 tur. ad eundem modum per vitam totam
 agendum est, ut res eas etiam, quæ compro-
 batu dignissimæ videbuntur, prorsus denu-
 demus, vilitatemque earum intueamur, &
 tollamus eam, quæ evehi solent, narratio-
 nis pompam omnem. gravis enim impo-
 stor fastus est; & tum maximè effasci-
 nat, cum circa ea quis versatur, quæ stu-
 dio digna videntur. Videt igitur, de
 Xenocrate ipso Crates quid dixerit.

§ 14. Eorum quæ vulgus hominum ad-
 miratur, pleraque ad generalissima rerum
 capita referuntur, quæ vel formam meram vel
 naturam continentur; qualia sunt lapides,
 ligna, ficus, vites, oleæ: quæ autem mode-
 rationes paulo suspiciunt, ad ea referuntur,
 quæ animam sunt prædita, veluti greges &
 armenta. quæ vero politiores adhuc affici-
 unt, ad ea pertinent, quæ animam continen-
 tur rationali, non quidem universali illâ, sed
 quæ artium cultrix, aliâve solers existit, aut
 quæ merè talis, ut servitiorum turbam possi-
 dere. cæterum qui animam rationalem uni-
 versalem ac civilem veneratur, is reliquis
 rebus omnibus insuper habitis, in hoc præ-
 cipue incumbit, ut animam in eo statu su-
 am conservet, quo rationi ac communioni
 consentaneè se habeat geratque, & conge-
 neri suo cuilibet, ut hoc ipsum præstet, operam itidem mutuatur suam.

§ 15. Qædam fieri properant, quædam
 fuisse: & illius etiam quod fit, aliquid jam
 abcessit. fluxus & mutationes mundum
 perpetim renovant, sicut temporis succes-
 sio nunquam intermissa ævum intermina-
 tum exhibet novum subinde. in hoc igitur
 flumine, in quo consistere non datur,
 quorsum quis horum sic præterlabentium
 quicquam in pretio habeat? perinde ac si
 avicularum prætervolantium aliquam di-
 ligere quis inciperet, cum ea è conspe-
 ctu

γδ = αψιχα, η αλογα, θ β παρα-
τηρώα, ις πτω όδον άγοούχα.

[illegible]

§ 24. ἡ Ἀλεξάνδρῳ ὁ Μακεδών,
 καὶ ὁ ἀρεσκόμενος αὐτῷ ἀποβαίνοντες εἰς
 ταῦτα κατέστησαν. ἡ ἦτοι γὰρ ἐλάβη-
 σαν εἰς τοὺς αὐτὸς τοὺς χρόνους ἀνταρμα-
 τικὰς λόγους ἢ διωκεσθῆναι ὁμοίως
 εἰς τοὺς αὐτοὺς.

§ 25. Ενθυμώμεθα πόσα χ' ἔ-
 τω ἀκαταίτων χροῖον ἐν ἡμέρᾳ ἡμῶν ἁ-
 μαρτία συμπαγῆ ὁμῶς ἡ ψυχὴ· καὶ
 ἕως ἡ θαυμαστος, οἱ πολλοὶ πλείον,
 μᾶλλον ἢ πάντα τὰ νηρόεντα ἐν τῇ
 ἐκείνῃ καὶ συμπαγῇ, ὃ δὴ κόσμος ὀνο-
 μαζομένῳ, αἶμα ἐνοίσεται.

§ 26. Ἐάν τις σε θεωρᾷ, πῶς
χαίρει; τὸ Ἀνταίνειν ὄνομα, μή π¹ καὶ
ἐν τῇ ἐκείνῃ θεωροῖται ἕκασον ἥλ' ου-
χείων; τί ἐν; ἐὰν ὀρθῶς ληθῇ, μή π²
ἀπὸ τῆς; μή π³ ἐκ ἐξ ἀεθμῶν θεωρεῖται,
θεωρεῖται ἕκασον ἥλ' * χαμμημάτων; ὅ-
πως οὖν καὶ ἐν ταῖς μέμενται, ὅτι π⁴ πάν-
τες καὶ ἐκ ἀεθμῶν πᾶσαν συμπληροῦ-
ται. τάς δὲ πᾶν, καὶ καὶ ὁμο-
γενῶν, ^a καὶ τοῖς ἀνταίνειν ἀν-
τιπαρατίθενται, ^b περὶ τὴν ὁδὸν τὴν
θεωροῦμεν.

§ 27. * Πῶς ὁμῶν δεῖ, ῥ' μὴ ὀπι-
στῆσιν τοῖς ἀνθρώποις ὁρμᾶν ἐπὶ τὰ
φανόμῃνα αὐτοῖς οἰκεία καὶ συμφέροντα.
καὶ τὰ γέγονεν πᾶσι ἐπ' αὐτοῖς αἰ-
τοῖς οὗτο ποιεῖν, ὅπως ἀγαθὰί τις ὅπ
ἀμείψαντο. φέρον' ἵδ' πᾶσι ὡς δεῖ
οἰκεία καὶ συμφέροντα αὐτοῖς. ἀλλ' ἐκ
ἑσθ' ἑσθ'· ἐκὼν δ' εἰδέναι, καὶ εἰ-
ρημὴ ἢ μὴ ἀγαθὰί τις.

^b L. 9. § 42.

737

^d L. 4. § 13.

• L 561620

^f Sup. § 7. l. 9.

L. 9. § 33.

i L. 4.6 14.47.

994

5. 5 8.

— L. 3. § 1.

Inf. § 21.30.

° L. 5. § 34.

μόν, vel' Ὠμό

P Inf. § 50.1.

L. 10. § 4.

(L. 11. § 13)

^aL. 9. § 21.
^bL. 3. § 16.
 Sup. § 16.
^cL. 2. § 2.
^dL. 3. § 3.
^eL. 1. § 17.
^fL. 5. § 9. l. 11.
 § 15.

^gL. 5. § 16.
 * -πν Lug.
^hL. 7. § 31.
ⁱL. 3. § 5.

^kL. 10. § 8.
^lL. 1. § 9.
^mL. 5. l. 33.
 l. 7. 31.
ⁿL. 5. § 20.
 36. l. 7. § 46.
^oL. 2. § 4. 17.
^pL. 1. § 16.
 * ενδιον Xyl.

^qL. 1. § 16.
 * Ibid.

^rL. 11. § 13. 18.
 * Sup. § 24.
^sL. 1. § 16.
^tL. 10. § 12.
^uL. 1. § 5.
^vL. 1. § 16.
 * Ibid.
 * Ibid.

* μὲν ἐν τῷ
 [αὐτῷ] μ.
 Gal.

^wIbid.
^xIbid.
 * Sup. § 21.
^yL. 1. § 3.
^zL. 2. § 11. l. 5.
 § 29.

§ 28. Θάτατο ἀναπαύειν ἀντιπύας, καὶ ὑμνητικῆς ἐνδυναμίας, καὶ διαπονητικῆς διεξόδου, καὶ τῆς πρὸς τὴν σάρκα λογιστικῆς.

§ 29. Ἀρχὸν ἔχει, ἐν ᾧ ἄλλο ἐπὶ τῷ αὐτῷ σοὶ μὴ ἀπαυδαῖ, ἐν τῷ τῷ ψυχῷ σεραπαυδαῖ.

§ 30. Οὐδὲ μὴ ἀποκατασταθῆς, ἔμὴ βαρῆς· γὰρ. πῆρσαι * ἐν σπαιτῷ ἢ ἀπλῶν, ἀγαθόν, ἀπείρατον, σμιλόν, ἢ ἀκομψόν, τῷ δικαίῳ φίλον, δι-
 ουσίῃ, ἐυμάρῃ, φιλόστοργον, ἡφαιμάγον πρὸς τὰ ἀνέποντα ἔργα. ἢ ἀγασίαν, ἵνα ταῦτ' ἐν συμμεινῇ¹, διὸν σὺ ἡδίστησι πεπαισῶ φιλοσοφία. ^m αἰδοῖς δι-
 οῦς, ⁿ σαῖς ἀνδράποδας. ^o βραχὺς ὁ βίος· εἰς καρπὸς τῆς ἐπιγῆς ζωῆς, δι-
 αθέσις ὅσα, καὶ ἀράξεις κοιναντηαῖ. ^p πάντα, ὡς Ἀντωνίνου μαθητῆς τὸ ἰσθ' ἡδ' ἔτι λόγον σεραπομένην εὐτο-
 τον ἐκείνου, καὶ τὸ ὁμαλὲς παιταχρὺ, καὶ τὸ ὅσον, καὶ τὸ * ἐυδιον τοῦ σεραπο-
 νου, καὶ τὸ μαλίσχον, καὶ τὸ Ἐκκαρόδρον, καὶ τὸ σὺ τῷ κατὰληψιν ἡδ' σερα-
 γμάτων φιλοτιμιῶν καὶ * ὡς ἐκείν' ἢ ἐκ αὐτῶν παρῆκαν, μὴ σεράτορον ἐν μάλα καπνῶν, καὶ σαφῶς νοήσας· καὶ ὡς ἔπαρεν ἐκείν' τοῦ ἀδίκως μεμ-
 φομένης, * μὴ ἀντιμεμφομένη· καὶ ὡς * ἐπ' ἐκείν' ἔαυτον· καὶ ὡς * διαβο-
 λὰς ἐκ ἐξέχον· καὶ ὡς ἀκείδης ἦν ἐξ-
 τασῆς ἡδῶν καὶ ἀράξεων· καὶ ἔκ ὀνει-
 δισης, ἢ ψοφοδῆς, ἢ χ' ὑπόψης², ἢ σφοδρῆς· καὶ ὡς * ἐκείν' ἀρετῶν, ὅς οἱ κήσει, σφαιρῇ, ἐδῆπ, ὑπὸ, ὑπ-
 ρεσίῃ· καὶ ὡς ἢ φιλόπονος, καὶ μακροδύ-
 μος· καὶ δι' * ἢ ἐν τῷ μὲν ἐκείν' ἐκείν' δια τὴν λητὴν διαταῖν, μὴδὲ τοῦ ὑποκείν' τὰ σφαιρῶμαλα παρὰ τὴν συνήθη ὥραν χεῖζων· καὶ τὸ βίβλαιον καὶ ὁμοιον ἐν ταῖς φιλίας αὐτῶ· καὶ τὸ ἀνέχου ἀνθεαυόντων παρρησιασ-
 τῶς ταῖς γραμμαῖς αὐτῶ, καὶ * χαίρειν ἐκ τῆς δεινυτοῦ κρείττον· καὶ ὡς ἔθεοσι-
 βῆς χρεῖς διεισδυματίας· ἵν' ἔστωι ἐν συνήθη σὺ δὲ τῇ ἢ πλεοναῖα ὥρα, ὡς ἐκείν'.

§ 28. Mores finem imponit sensuum impressioni, & affectuum impulsui, & mentis discursui, & obeundo circa carnem ministerio.

§ 29. Turpe est in vita tua instituto-
 ritus animam tibi deficere, quam corpus deficiat.

§ 30. Cave ne in mores Casareos trans-
 eas, ne inficiaris. Solet enim hoc fieri. itaque serva te simplicem, bonum, integrum, gravem, serium, iusti amantem, pium, placidum, affectu genuino praeclitum, in of-
 ficio praestando strenuum. contende, ta-
 lis ut persistas, qalem facere te philosophia volebat. Deos verere, homines tuere. bre-
 vis est vita. fructus unus hic terrestis vitae istius, dispositio pia, actioque benefica. Tanquam Antonini discipulus, fac quaecunq;
 facis. imitare constantem illius in rebus ri-
 te gestis tenorem, in cunctis aequabilitatem, pietatem, vultus serenitatem, comitatem, gloriae inanis contemptum, in rebus inda-
 gandis studium; utque nihil omnino prae-
 terierit, priusquam sedulo considerasset & liquidò perspexisset: utque tulerit immerito reprehendentes, nec eos vicissim redargue-
 rit. ut nihil enixe aut festine moliebatur: ut delationes non admiserit. ut morum actionumque accuratus explorator fuerit; non conviciator, non meticulosus, non suspiciosus, non sophista. ut paucis contentus, tecto nempe, strato, veste, victu, servitio: ut laborum amans, irasci tar-
 dus, eodem loci ad vesperam usque, dia-
 ta tenuis beneficio, manere potis; nec excernere, nisi tempore confiveto, ne-
 cesse habens. adhuc constantiam & aequabilitatem in amicitia colendis. utque sententia ipsius libere se opposcentes sus-
 tineret; gavisus etiam, si quis melius quicquam proferret. deniq; ut citra substitutionem fuerit religiosus. haec, inquam, imitare, ut probe conscio tibi, sicut illi olim, superve-
 niat hora novissima.

ac intelligentes, alii effectibus inscii quo modo dormientes quoque; Heraclitus, opior, operarios esse dixit, & ad ea quae in mundo aguntur, operas conferre. alius vero alio modo operam confert. ex abundanti vero & is qui quiescit, & qui in adversum nititur, & qui ea quae fiunt, tollere conatur. nam & sic affectis mundus opus habebat. proinde cogita tandem, quorum in numerum te referas. siquidem rector ille universi omnino te probe utetur, teque in operariorum operamque; mutuas conferentium partem recipiet. tu vero cave pars ejusmodi sis, qualis in fabula vitis & ridiculus versus ille, cuius meminit Chrysippus.

§ 43. Nunquid Sol pluviae munus am-
bit; aut telluris Aesculapius? quid sidera
ipsa, nonne diversa quamvis sint, ad unum
tamen idemque; efficiendum operas mutuas
conferunt?

§ 44. Siquid de me eisque; quae mihi sunt
obventura Dii consuluerint, omnino bene
consuluerunt. etenim consilii expertem
Deum nec cogitare facile fuerit. ut autem
male mihi facerent, ecquid eos impelleret?
ecquid enim vel illis ipsis, vel universo, cu-
jus praecipue curam gerunt, inde accederet?
quod si de me speciatim nihil consuluerint,
at de rebus universi saltem omnino consu-
luerunt; quibus & mea cum consecutione ne-
cessaria cohaereat, amplecti haec debeo eisque;
acquiescere. sin de nulla prorsus re consilia
ineunt, quod tamen impium est credere,
quorsum tunc immolemus, supplicemus, ju-
remus, alia faciamus, quae facimus singuli,
tanquam si Deos praesentes & conversantes
nobiscum habeamus: at si de nulla re, in-
quam, nostra consilia ineunt, quidni egomet
mihi consulam? mihi autem deliberatio
competit, de eo quod conducatur mihi. con-
ducit vero unicuique, quod est constitutioni
& naturae ipsius consentaneum. porro na-
tura mea rationalis & civilis est: civitas &
patria, quae Antoninus, Roma; quae homo,
imundus. hisce civitatibus quae utilia, &
mihi sunt bona.

καὶ παρακληθῆναι, οἱ δ' ἀντιπαύειν.
αὐτὰρ καὶ πάλιν καθύπευκτος, ἑρμῆς, δ'
Ἡρόκλητος ἐρηγᾶτες ἵ) λέγει, καὶ συν-
οργᾶς ἦν ἐν τῷ κόσμῳ γενόμενος. ἀλ-
λο, ὅς τ' ἔσθ' ἀλλοθι σωρευθεὶς. αὐτὸς πε-
ρυσθεὶς ὅς καὶ ὁ κορυμβοῦσθαι, καὶ ἀν-
τιπαύειν περυσθεὶς, καὶ ἀνταρῶν τὰ
γενόμενα. καὶ γὰρ ἐπὶ ταύτῃ ἐχρη-
ζεν ὁ κορυμβοῦσθαι. λοιπὸν δὲ οὐκ ὄντι
τίνας ἀντιπαύειν. ἀλλ' οὐ μὴν γὰρ
πάλιν οὐκ ἔστιν ἡρμῆς, ἀλλ' οὐκ ἔστιν
ἡρμῆς, καὶ περυσθεὶς οὐκ ἔστιν ἡρμῆς.
π. ὅς τ' οὐκ ὄντι καὶ σωρευθῆναι. ἀλ-
λο, οὐ μὴν ταύτῃ μέρους γένεσι, δι. ὅς τ'
πάλιν καὶ γὰρ ἐστὶν ἐν τῷ δράματι,
καὶ κορυμβοῦσθαι μέγιστον.

§ 43. Μὴν ὁ πᾶσι τὰ τῶν ὄντων
ὡς οἱ ποιεῖν, ὡς ὁ Ἀπλυντὸς τὰ τῆς
καρποφορίας; τί δὲ ἦν ἄσπον ἐξέσπον, ἐχρῆ-
ς διαφορᾶς, συνεργᾶ δὲ αὐτῶν.

§ 44. Ἐἰ μὴ δὲ οὐκ ἐβλαύσαντο
οὐκ ἔμοδον καὶ ἦν ὁμοῦ συμβῆναι ἐκείνῃ
λόγῳ ἐν τοῖς, καλῶς ἐβλαύσαντο
ἐβλαύσαντο γὰρ ἐκείνῃ ἐπὶ τῇ τῆς
οὐκ ἔμοδον δὲ μετὰ τὰ πᾶσι αὐ-
τῶν ὅμοιον. ὁμοῦν; ἢ γὰρ αὐτῶν, ἢ
τῶν κοίτης, ἢ μέγιστον συνεῖναι, ὅτι τὰ
ταύτῃ τῇ; οἱ δὲ μὴ ἐβλαύσαντο
κατ' ἴδαν. περὶ ἐμοῦ, περὶ γὰρ καὶ κοι-
νῶν πάντων ἐβλαύσαντο, δι. ὅς τ' κατ'
ἐπακολούθησιν καὶ ταῦτα συμβαίνοντα, ἀ-
σπείζεις καὶ σπείζεις ὁμοῦν. οἱ δ' ἄρα περὶ
μετὰ τῶν βλαύσαντο, περὶ τῶν ὅμοιον
οὐκ ἔμοδον δὲ δύναται, μὴ δὲ ἐχρημάζει, αὐ-
τῶν ὅμοιον, μὴ δὲ τὰ ἄλλα περὶ αὐτῶν,
ἀλλ' ἕκαστος αὐτῶν περὶ τῶν καὶ συμβι-
ντας τοῦ διὸς ἀπὸ τοῦ. οἱ δ' ἄρα περὶ
μετὰ τῶν κατ' ἴδαν βλαύσαντο, ὅτι ἐμοῦ
μὴ ἐβλαύσαντο ἐκείνῃ βλαύσαντο. ἐμοῦ δὲ
ἐκείνῃ περὶ τῶν συμβαίνοντος. οὐ συμβαίνει
ἢ ἐξέσπον, τὸ κατ' ἴδαν κατὰ τὸν καὶ
φύσιν. ἢ γὰρ ἐκείνῃ φύσιν λογικὴ καὶ πολιτικὴ
ἐκείνῃ καὶ ἡ παρῆς, ὅς μὴ Ἀντωνίνου
μοῦ ἢ τοῦμοῦ, ὅς τ' ἀπὸ τοῦ, ὁ κόσμος.
τὰ δὲ πᾶσι ἐν ταύταις ἀφ' ἑαυτῶν, μὴ
γὰρ μοι ἀγαθὰ.

αὐτῶν f.

L. 7. § 56.

L. 8. § 35.

L. 10. § 28.

L. 9. § 42.

Sup. § 1. 5.

Sup. § 14. 1.

7. § 19.

L. 4. § 27.

L. 9. § 9.

L. 3. § 4. 1.

7. § 41. 1. 9.

§ 28.

L. 2. § 11.

Sup. § 1.

L. 5. § 8.

L. 3. § 16.

L. 9. § 28.

Sup. § 16. 40.

L. 2. § 16. 1.

3. § 11.

L. 12. § 1.

L. 2. § 5.

L. 4. § 23.

L. 5. § 22.

§ 45.

¹ L. 5, § 8.

543. 3. Ὁτι ἰσχυρὸν συμβαίνει, καὶ οὗτ' ἐπ' ὅλῃ συμφορᾷ ἔχει καὶ οὗτ' ἀλλ' ἐν αὐαῖο, ὡς ὁπίσθεν ὄψιν παρ' ἐσθλαῖσαι, ὅτε ἀνδραγαθὸν * ἢ ἐπὶ αὐτῶν ἀνδραγαθῶν. βλαπτόμενος καὶ τὸ συμβαίνειν. ὅτε πᾶν μέγεθος λαμβάνει.

· 4 f.

L. 2. 62.

§ 45. * Ὁμοῖα ἀποδείκναι οὐ τὰ
ἀμφοὶ τῷ διακρίνῃ καὶ τοῖς τούτοις ἡμε-
οῖς, οἷς ἐ- αὐτὰ τὰ αὐτὰ ὁρῶμεθα, καὶ τὸ
ὁμοειδές, ἀλλὰ καὶ τὰ διακρίναι τῶ-
τα καὶ ὅτι ὅλα τὰ εἶδη πάσων. ὁ αὐτὸς
γὰρ ἀποκρίνεται τὰ αὐτὰ, καὶ ἐν τῶν αὐ-
τῶν. μέλει τίνας ἔσθαι :

* "Nowe Zug.

"Οπερ Xyl.

^c L. 2, § 14.

Sup. 37.

41 2 6 1 1

9.628.

§ 47. Ένός σουχῆς ἡ παλαιὰ ἀνδριάντας, καὶ παλαιὰν μὲν ὀρθοστάτην.

• *L. 3. § 3.1.*

4. \$ 48.

μάταιον, παρῳδῶσαι καὶ ἐνδοῦν, περι-
 ὤμεναι. αὐτὰ ἀποκρίσασθαι τοῖς μέγεθι τοῦ λα-
 οῦ, καὶ ἀνίστασθαι καὶ ὀργισθῆναι.
 μέγα δὲ νῦν ὅτι τὰ ἄλλα φύλα. ἐκείναι καὶ
 ἀποκρίσασθαι καὶ ἐνδοῦν καὶ περι-
 ὤμεναι.

L. 7. § 19.

Διανοίξις ῥήτορας, τοῦτο ἔστι· ὁμιλοῦντες
 φησὶ, Ἡρώδης, Πυθαγόρας, Σωκράτης
 τοῦτο αὐτοὶ ἢ ἄλλας πρότερον· τοῦτο ἢ
 ἄλλους παλαιὰ πρότερον· ἢ πρότερον ἢ

EL. 10. § 9.

Εὐαγγέλιον, Ἰσχυάρχος, Ἀρχιμάντις, ἀλλὰ
φύσιντες ὀξοῖαι, μεγαλόφρονες, οὐλόπονοι,
ἀνδραγαθὶ, β' αὐδαίαις, αὐτῆς τῆς ὀπλή-
σεως ὀρμήν. τῶν ἀνδρῶν ζῶντες χαλ-
αράς, οἱ Μένιστοι, ἢ ὅσοι ταῦται.

Inf. § 56.

L 7. § 23.

* L. 4. § 33.

L. 2. § 17.1

4. § 33.

§ L. 3, § 16.

L. 3. § 11.
L. 2. 6. 11. /

11 60 18.

21. 9 9. 10.
° L. 5. 6 31.

2. J. S. S. S.

οὗτοι· πᾶντων γέγονεν ἑνὸς, ὅτι ἡ πόλις
 κτίσθη. τί ἐν ὅλῳ ἰδὼν ἐν αὐτοῖς· τί
 καὶ τοῖς κ' μὴ ὀνομαζομένοις ἄλλοις·
 ἰὲν ὅδε πολλὰ ἄξιον, τὸ μ' μὲν ἄλκ-
 ῃς καὶ δίκαιοσύνῃς ὁ ὑμῶν τοῖς ἑσ-
 τας καὶ ἀδίκους διακρίν.

§ 48. Ὅτιαι ἐνφραῖναι σταυτὸν δι-
 λης, ὁ ἐνθυμὸς τὰ ἀρετῆματ' αὐτῶν

P L. I. § 2.

9L. 1,5-3.14.

συμμίσχοντων. ὅς, τοῦ μὲν, τὸ ἀρσέν-
 εον τοῦ καὶ Ρ τὸ ἀνδρῆμον· τοῦ καὶ τὸ
 9. ἐμπατρίδιον· ἄλλο καὶ ἄλλο π. ἐ-
 σθαι γὰρ ἕως ἐμφανέει, ὡς τὰ ὁ-
 μοιώματα τῶν ἀρσένων ἐμφανέμενα
 τοῖς ἥθεσι τῶν συζώντων, καὶ ἀδελφὰ ὡς
 ἴδιόν τε συμπαίθεοντα. διὸ καὶ ἐπαρκεῖται
 αὐτὰ ἐκτίον.

L. 3. § 13.

§ 45. Quoniam, tamen, contingant, universo condiment. hoc sufficere poterat. sed & illud adiciatur, quod in universum observatione habita deprehendes, quicquid alicui conducit, etiam alii conducere. conducibilis, verò vocabulum in sensu communi sunc sumatur, cum de rebus mediis adhibetur.

§ 46. Quomodo afficere te solent ea quæ in theatro locisq. ejusmodi representantur, ut eadem semper uniformiter exhibita, spectandi satietatem pariant: eodem modo & in vita tota sis affectus. universa enim sunt sursum deorsum eadem, & ex eisdem. quousq. igitur?

§ 47. Istud jugiter cogita, omnis generis, omniumq; tam studiorum, qam & nationum, homines, mortem obuisse; descende hoc modo usq; ad Philistionem, Pbœbum, Origanionem. tum ad alias classes te transfer, eò nimirum nos concedere oportet, qò tot oratores disertî, tot philosophi verendi, Heraclitus, Pythagoras, Socrates; tot heroes p̄fici; tot hos secuti imperatores, tyranni: Evdoxus insuper, Hipparchus, Archimedes: alia acuta, sublimia, industria, versuta, arrogantia ingenia: ipsi vitæ hujusce caducæ & in dieculam durantis subfannatores, qualis Menippus, illiusq; similes. hos omnes jam olim occubuisse memineris. at ecquid indè illis mali? ecquid & illis, quorum nè nomina quidem superflunt? unicum ergò istic est, quod sit plurimi faciendum, ut veritatem justitiâmq; colens ipse, cum mendacibus, injustisq; benevolè deas.

§ 48. Oblectare te siquando liberit, virtutes eorum, qui tecum vivunt, cogita, hujus industriam, illius modestiam, alterius liberalitatem, alterius aliam aliquam. nihil enim animus oblectat magis, quam virtutum imagines in moribus eorum qui unâ degunt nobiscum exerentes se, & quam fieri potest conferriſſimè, mentis oculis se ingereantes in promptu itaq; esto tibi istiusmodi.

ἰσχυρὸν τὸ διαφθερόμενον, ἢ τὸ χαλκόν τοῦ
ἐκτετακένου, καὶ ὁ ἴδους τοῦ λυποδύκους.

* L. 2. § 9.

* L. 5. § 8.

§ 58. * Κατὰ τὴν λόγον τῆς οὐσίας φύσεως, βίβιν οὐ ἐδέχθη καλύψει. b. * τὴν τὴν λόγον τῆς κατῆς φύσεως, ἐδὲν οὐ συμ-
βήσεται.

* L. 4. § 3. 17.

§ 62. 1. 9. § 27.

* L. 10. § 19.

* L. 2. § 12. 1.

3. § 10.

† Sup. § 56.

§ 59. * Οἱοί εἰσιν, δις δὲ λανθάνον
ἀρρεσκύν, καὶ δ' δις δὲ φεραμένην,
καὶ δις δὲ εἰς ἐκτροχέων ὡς ε' παρὰ τὴν
αἰὼν πάντα καλύψει, καὶ ε' ὅσα ἐκεί-
νου λυφάν ἦδν.

posse putas mentis effrocti, quæsi apud ar-
qatum bilem, apud lymphaticam virus?

§ 58. Quid animis secundum naturæ
tuæ rationem vivas, nemo te coegerit.
præter rationem verò naturæ communis
nihil tibi conegerit.

§ 59. Perpende tecum, quales sint qi-
bus placere cupis, & quærum rerum potian-
di causâ id velis, quibusque officiis ista de-
merearis. item quàm cito ævum omnia con-
det, quæque etiam res jam condiderit.

BIBΛION Ζ'

LIBER VII.

* Inf. § 58.

† ὅτι καὶ τὰ τῶν ἐσιν,
* ὁ πολλὰς εἰδὲς. καὶ
ὅτι πάντες ἡ εὐ συμβαί-
νοντος τοῦ χειρὸν ἔχον, ὅτι
τοῦτο ὅτι ὁ πολλὰς εἰδὲς. b. ὅπως ἀνὴρ
ἐστὶν τὰ αὐτὰ ἐνρήσας, ὡς μετὰ αἱ ἱστο-
ρίαι αἱ παλαιαί, αἱ μέσαι, αἱ ὑπόγυοι. ὡς
νῦν μετὰ αἱ πόλεις, καὶ οἰκίαι. d. ἐδὲν
καὶ ὅτι * πάντα * καὶ συνήθη. ἐλὶ γὰρ ῥέοντα.

* L. 2. § 14.

L. 6. § 17. 46.

* L. 8. § 15. 1.

16. § 26.

* L. 8. § 6.

* L. 6. § 37.

* συνήθη καὶ.

* L. 5. § 11. Inf.

§ 23. 1. 2. §

24.

* L. 8. § 1.

* αἱ f.

* L. 6. § 52.

* L. 5. § 19.

* L. 3. § 5.

Inf. § 12.

* L. 4. § 3.

* L. 6. § 31.

* L. 12. § 29.

* Inf. § 48. 1.

9. § 24.

* L. 4. § 3.

* L. 5. § 33.

* -μενός,

* L. 21. § 22.

* L. 2. § 2.

* L. 4. § 25.

1. 8. § 43.

§ 2. Ταῖς ὁγμὰς πῶς ἄλλως δι-
ναται περιρῶναι, ἔαν μὴ αἱ κατὰ δι-
καιαυτοῦ φαταπταίσι σβαδῶσιν; * ὡς
διηκτικῶς ἀναζώπυρρῖν ὅτι σοὶ ὅτι. b. δι-
ναται, ὅτι τότε ὁ δὲ ἰσολαμῶν ἐν-
εἶ δόναται, ἢ παρὰ τὴν καὶ; τὰ ἔξω
τῆς ἐμῆς διανοίας ἐλάν ὅπως τοῦ τῶ
ἐμῶ διανοίαν τοῦτο πᾶσι, καὶ b. ὅπως
εἶ. 1. ἀναζώναι σοὶ ἔστιν. π. ἴδε πᾶ-
σι τὰ κατὰ τὰ, ὡς ἐν τῇ. b. ἐν τῇ
τῇ καὶ τὸ ἀναζώναι.

§ 3. * Πομπῆς κινεσιδία, ἐλὶ σκῆ-
της δράματα, πομπῆς, ἀγῆλαι, p. δια-
δραπομοί, q. κινιδίοις ὁσάειον ὁρμη-
μῶν, λαμῶν εἰς τὰς ὁρμῆς ἰχθύων δι-
ἐξελθῆς, μνημῶν ταλαιπωρίαι, καὶ
αἰδοφορίαι, * μνημῶν ἐπισημῶν δια-
δρομαί, f. σιμῶν ἐν τῇ ταλαιπωρίαι.
καὶ ὅτι ἐν τῇ τῇ. b. ἐν τῇ τῇ. καὶ
μὴ σιμῶν ἐν τῇ τῇ. b. ἐν τῇ τῇ.

Id est vitiositas? hoc, quod
sæpe vidisti. in omni casu
occurrat idem, hoc est quod
sæpe vidi. omnino sursum
deorsum eadem deprehendes, quibus re-
fertur sunt historiae priscae, mediae, præ-
sentes; quibus civitates atque familiae sca-
tent. nihil est novi. consveta & caduca
sunt omnia.

§ 2. Dognata in te aboleri quomodo
poterunt, nisi cogitationes bis con-
gruæ extingvantur? quas resuscitare tibi,
quoties libuerit, licet. possum de re ista,
quod oportet, opinari. Si possum, quid
perturbatur mihi animus? nihil quicquam
ad mentem faciunt, quæ extra mentem
sunt sita. hoc modo sis affectus, &
rectus consistis. reviviscere tibi licet. res
ipsas intueri prout prius vidisti. hoc est
enim reviviscere.

§ 3. Pompæ studium inane, fabulae
scenicae, greges, armenta, velitationes, ca-
tulis projectum officulum, offula in pisci-
nam immissa, fornicarum ærumnae &
bajulationes, musculorum perterisomum
discursus, sigillaria verticillis cita. hoc
genus sunt externa cuncta. in his igitur
benevolum placidumque consistere
par est, non autem insolescere: intel-
ligere

καὶ τελειότητι μία τῶν ὁμογενῶν, καὶ πρὸς αὐτὴ λόγῳ μετεχόντων ζώων.

§ 10. ὁ Πάν τὸ ὄφρυον, ἐσαφ-
ρίζῃ τέχῃσι τῇ αἰῶν ἔλκον ὑπὸ· καὶ
πάν αἰπὸν, ὃ ἐκ τῶν ἔλκον λυγρὸν
τέχῃσι ἀναλαμβάνεται· καὶ ὁ πυρρὸς
μύμων τέχῃσι ἐγκαταχέονται τῷ
αἰῶνι.

§ II. Τῷ λογικῷ ζώῳ ἡ αὐτὴ
μεθεξῆς ἡ κατὰ φύσιν ὄξις, καὶ κατὰ
λόγον.

12. 'O₂ သဲ, နီ ခဲဟိုက်ထဲ..

[illegible]

§ 14. Ὁ δὲ Σίλν, ἔχων περὶ
 πέντε τοὺς πατρὶς ἐκ τῶν ἀρχαίων
 πατρὶς δουλείοις. ὡς ὁρῶντα γὰρ, ἐκ
 Σιλήσι, μέγα τὰ πατρὶα. ὡς ἔχον
 ἢ, ὅτι καὶ ἡλικίαν ἐκ κατὰ τὸ συμ-
 βολικόν, ἔκτο βίβλαμμα. ὡς ἔχον δὲ
 μοι μὴ ἡλικίαν.

Σ 15. Ρ "Ου αὖ πε ποιεῖ ἡ λέγῃ.
 ἔμπε δέει ἀγαθὸν ἦ). ὡς αὖ τοῦ ὀχρ-
 ούς, ἡ τοῦ σμασσοῦτος, ἡ π. πορφυρε-
 τὰ τοῦ αἵτι ἐλεγον, * ὅ, πε αὖ ποιεῖ, ἡ
 λέγῃ, ἐμπε δέει σμασσοῦτον ἦ), καὶ τοῦ
 ματαιοῦ χροῦμα, ἔχον.

§. 16. Ἐν τῷ ὑπομνηματί, αὐτὸ ἐκείνου
 τῷ ἢ ἐκ ἐνοχλεῖ. Ὁ, λέγω, ἢ φοβῶμαι
 * ἑαυτὸ * εἰς ἐκδιδυμίαν. οἱ δὲ πα-
 ῖλαι αὐτὸ φοβῶνται ἢ λατρεύουσι. δύνα-
 ται, ποιεῖτω. αὐτὸ γὰρ ἑαυτὸ ὑποπα-
 ρηκῶς ἢ ἐν τῷ εἰς τοιαύτας ὑποστά-
 τας. τὰ σωματικά, μὴ πᾶσι τι, αὐτὸ

& perfectio una animantium sibi invicem
congenerū, ejusdēq; rationis participum.

§ 10. Materiale omne, in universi substantiam quàm celerrimè evanescit: cavillale omne, in universi rationem non minùs citò reformatur; memoria denique rei cuiusq. pari celeritate in ævo quasi defossa sepelitur.

§ II. Animali ratione prædito eadem actio est, & secundum naturam, & secundum rationem.

§ 12. Ayr rectus, ayt erectus sis.

§. 13. Qomodo se habent in continuis corporis membra, eodem se habent in distitis q̃a ratione sunt prodita. ad mutuas enim rei eidem conficiendæ operas confendas nata sunt utraq̃. consideratio hæc animum tuum magis attinget, si te frequenter sic allocutus fueris, *Membrum sum ego compagis isti, q̃a ex ratione præditis componitur. sin partē duntaxat esse te dixeris, homines ex animo nondum diligis, hoc ipsum benefacere per se nondū oblectat: adhuc tanq̃m q̃d fieri deceat tantū facis, nondū perinde ac si tibi ipsi benefacias.*

§ 14. Qicquid voluerit, eis extrinsecus accadat, qæ casibus istiusmodi affici possunt. ipsa enim, qæ affecta sunt, congerantur, si velint. ipse nisi malum censuero id quod contingit, nondum sum læsus. in me autem situm est, nihil tale opinari.

S. 15. Qicqid vel fecerit vel dixerit
qisqam, probum esse me oportet. havd
aliter, qam si avrum avt smaragdus avt
purpura ita jugiter diceret, Qicqid fecerit
dixeritve qisqam, smaragdum esse me o-
portet, nitoremqve meum retinere.

§ 16. Mens an non ipsa perturbat se? verbi gratiâ, an non ipsa in formidinem, in moestitiam impellit se? alius quis si terrefacere eam aut contristari possit, faciat. in ipsius voluntate situm est, ut nè ad motus istiusmodi opinando se commoveat. corpusculum nè quid patiat, sibi cura-

8. 5. 28.

- Inf. § 54.
- Sup. § 26.
- L. 2. § 17. l. 5.
- § 3. l. 4. l. 6. § 2.
- L. 12. § 23.
- Inf. § 74.
- L. 6. § 17.
- L. 10. § 12.
- L. 5. § 16. l. 10. § 32.
- L. 2. § 11. l. 3. § 12.
- L. 6. § 2. 3. 2.
- L. 1. § 27. l. 10. § 6. 11.
- Sup. § 28.
- L. 4. § 33.
- παρίση
- L. 4. § 22.
- Inf. § 55. l. 8.
- § 7.
- L. 2. § 8. l. 5.
- § 3.
- L. 8. § 60.
- Inf. § 56. l. 8.
- § 1.
- L. 3. § 16.
- L. 5. § 32.
- Sup. § 13.
- L. 3. § 4. Inf.
- § 67. l. 9. § 23.
- l. 12. § 37.
- L. 3. § 6.
- Inf. § 64.
- L. 3. § 16. l. 5. § 26. l. 11.
- § 1.
- Inf. § 67.
- L. 1. § 2. l. 12.
- § 20.
- L. 5 § 21. Inf.
- § 68. l. 10. § 38.
- L. 3. § 9. l. 4.
- § 49. Sup.
- § 54.
- L. 5. § 14. 34.
- l. 6. § 26. l. 10.
- § 11. 12.
- L. 9. § 42.
- l. 11. § 1.
- Sup. § 46.
- L. 6. § 42.

ἔδ' αὖ ἐνταχέστερος ὅτι τοῖς συμβαί-
νουσιν, ἐδὲ β' ἐνμαρτυρεῖς πρὸς τὰ τῶν
πλησίων παρορμήματα.

§ 53. c. Ὅπου ἔργον ἐπιτελεῖσθαι
δύναται καὶ τῶν δ' κοινὸν θεοῖς καὶ ἀν-
θρώποις ληρὸν, ἐκεῖ ἐδὲν διόνον ὅπου
καὶ αὐρελίας πρᾶξιν ἔξεισι, f. διὰ δ'
ἐνδοξασ, καὶ καὶ τῶν κατακτείνων πρὸς-
τῶν ἐσθραγείας, ἐκεῖ δ' ἐδὲν βλά-
βῶν ὑποσχετῶν.

§ 54. b. Πανταχῶ καὶ πανταχῶς
ἰδὲν οὐκ ἐστὶν, καὶ k. τῇ παρίση ἰσχυρὰ
οὐκ ἐστὶν. ἐνταχέστερος, καὶ τοῖς παρ-
εῖν αὐτῶν τοῖς καὶ δικαιοσύνη πρὸς-
φίρεται, καὶ τῇ * ὑπὸ φαντασίᾳ ἐμφε-
λοτηρεῖν, ἵνα αὐτὴ ἀκατάληπτον
παρεῖρη.

§ 55. o. καὶ ἐπεὶ ἐλπίς ἀλλοτρία ἡ-
γεμονικὰ ἀλλ' ἐκεῖ βλέπει p. κατ' ἐν-
δοξόν, q. ἐπὶ τί σὺ ἡ φύσις ὁδηγεῖ, ἥτε
τὸ ἄλλο, διὰ τῶν συμβαινόντων σοι, καὶ
ἡ σὴ, διὰ τῶν πρᾶξεων ὑποσχε-
σθῶν ἢ ἐνδοξόν τὸ ἐξῆς τῇ καλῶς ἐλπί-
κατακτείνων ἢ τὰ μὲν λοιπὰ τῶν λογ-
κῶν ἔνεκον, ὡς καὶ ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἄλλοις,
f. τὰ χεῖρα τῇ κρείττερον ἔνεκον, c. τὰ ἢ
λογικὰ ἀλλοτρίων ἔνεκον. τὸ μὲν ὅτι πρὸς
ἡγεμονικὸν ἐστὶ τῇ τῷ ἀνθρώπῳ κατακτείνων,
c. τὸ κοινονικὸν ὅτι δ' ἐνδοξόν ἢ, x. τὸ
ἀνένδοξον πρὸς τὰς σωματικὰς πείσεις.
γ. λογικὰς γὰρ καὶ νοητὰς κινήσεως ἰδίον
τὸ πρὸς ἐλπίσιν ἐαυτοῦ, καὶ μήποτε ἡγε-
μονικὰ μὴτε ἀλλοτρίων μὴτε ὁμηγεμονικῶς κί-
νήσεως. ζῶντες γὰρ ἐνδοξοί. α. ἢ ἢ
νοητὰ ἰδίως πρὸς πείσεις, καὶ μὴ κα-
τακτείνων ὑποσχετῶν ἐκείνων. διχασίαν
γὰρ πρὸς καὶ πρὸς καὶ πρὸς πρὸς ἐκεί-
νοις. τίτῳ ἐστὶ τῇ λογικῇ κατακτείνων
c. τὸ ἀσχετῶν καὶ ἀνεξαρτήτων.
τίτῳ δ' ἐκείνων τὸ ἡγεμονικὸν αὐτῶν
διὰ πρὸς πείσεις, καὶ c. ἔχει τὰ ἐαυτοῦ.

§ 56. Ὡς ἀποτιννόμενα δεῖ καὶ
μέγιστον νῦν βίβλια, f. τὸ λοιπὸν
δ' ἐκ τῶν πρὸς πείσεις, ζῶντες κατὰ τῶν
φύσιν.

nè ad casus quosvis obsequentior, nè ad-
versus aliorum errata placidior.

§ 53. Ubicunque effici poterit opus
ullum secundum rationem eam, quæ morta-
libus est cum Diis ipsis communis, nihil
ibi potest esse grave. ubi enim fructum
consequi licet actionis prosperè fluentis, &
juxta conditionis propriæ naturam pro-
gredientis, nulla ibi superest damni su-
spicio.

§ 54. Omni loco omnique tempore,
in te situm est, & casu præsentis piè
acquiescere, & cum hominibus præsen-
tibus secundum jus fasque versari, & vi-
sa præsentia peritè explorare, nequid in-
compertum clam subrepat.

§ 55. Nolito aliorum mentes circum-
spicere, sed eò rectà intueri, quò natura te
ducit; natura, inquam, universi, in eis quæ
tibi contingunt, & tua etiam, in eis quæ tibi
sunt agenda. illud autem est unicuique a-
gendum, quod est conditioni ipsius con-
sistentaneum. porro, condita sunt, reliqua qui-
dem rationalium gratiâ, quemadmodum
& in re omni alia, deteriora præstantio-
rum; rationalia verò sui invicem. itaque in
hominis natura primum ac præcipuum est
societatem colere; secundum, corporis af-
fectionibus nequiquam succumbere. est enim
hoc motus rationalis & intellectualis pro-
prium, circumscribere semet, & nec sen-
sus nec affectus motibus unquam supe-
rari: animalis enim uterque est. vis au-
tem intellectualis principatum sibi ven-
dicat, nec ab eis in ordinem redigi
patitur. jure quidem. etenim intellectus
natus est eis omnibus uti. tertium in
natura rationali est, lapsu & seductione
immunem esse. his igitur adhærens
mens rectà procedat, habetque quicquid su-
um est.

§ 56. Tanquam vitâ jam functus, ejus-
demque munere defunctus planè, quod re-
liquum est tanquam ex abundantia, naturæ
convenienter fac vivas.

§ 57. Id solum diligas, quod obvenit, & à fato destinatum est tibi. ecquid enim magis est congruum?

§ 58. In omni casu eos ob oculos habebas, quibus eadem cum contigissent, ægre tulerunt, pro insveto habuerunt, qritati sunt. at ubi tandem jam illi? nusquam plane. cur tu igitur horum similis esse velis? aut cur non potius motus alienos eis relinqas, qui his alios afficiunt, & afficiuntur ipsi; ipse totus in hoc intentus, quo modo casibus istiusmodi utare? etenim recte uti poteris, virtutisq; materiam tibi suppeditabunt. tu tantum attende tibi, atq; in omni actione tua bonum præstare te velis. deniq; in utroq; horum memineris, medium quiddam esse illud, circa quod actio versatur.

§ 59. Introspecte te. intus est boni fons, qui perenniter scatebit, si jugiter foderis.

§ 60. Corpus etiam fixum esse oportet, ut nec motu, nec gestu temere jactetur. quale enim in vultu specimen sui exhibet mens, dum scitè eum atq; decenter componit; tale quiddam & in toto corpore exigitur. ceterum ista citra affectationem sunt observanda.

§ 61. Ars vivendi est luctatoriarum quam saltatoriarum similior. cum in hoc sit posita, ut adversus contingentia improvisa in procinctu semper quis ac immotus consistat.

§ 62. Crebro tecum perpende, qualenam sint à quibus probari & prædicari velis, qualisq; sint mente præditi. ita neq; aut inculabis eos, ubi impingunt invitati, nec approbationem eorum expetes, si opinionis affectuumque fontes quos habeant, perspexeris.

§ 63. *Omnia anima*, inquit ille, *veritate privatur in vita*. quin & iustitia pariter, & temperantia, & æquanimitate, & huiusmodi quavis virtute. hoc jugiter meminisse cum primis necessarium est. eris enim erga omnes mitior.

§ 57. *Μόνον φιλεῖν τὸ ἐαυτῷ συμβαῖνον καὶ συγκαταβέβηκός. * πῶς ἀρεμοδιώττει;

§ 58. *Ἐρ' ἐκείσε συμβαίματος ἐκείνους ἀπὸ ὁμιάτων ἔχειν, ὅς τις τὰ αὐτὰ συνβέβαιεν, ἔπειτα ἤχθοιτο, ἐξαρρίζοντο, ἐμμέθορον τῷ ἔν ἐκείνοι πᾶσι; ἡδυνῶν. ἢ ἔν καὶ συ βέβαιος ὁμοίως; ἢ καὶ ἡ καὶ τὰς ἄλλας αἰτίας τροπὰς καταλιπεῖν τοῖς πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς αὐτοὺς; ὅς αὐτὸς ἡ ἀπὸ τῶν πᾶσι χρεῖσθαι αὐτοῖς ὅλα ῥίνεσθαι; χρεῖσθαι γὰρ καλῶς, καὶ ὅλη * συ ἔσας μόνον * πρὸς ἑαυτὸν, καὶ ὅλη σπουδῇ καλῶς ἔσας, ἐπὶ παντὶ ἡ πρὸς αὐτοὺς καὶ μέγιστος * ἀμφοτέρω, ἢ καὶ * διαφύγειν ἐφ' ἡ πρὸς ἑαυτὸν.

§ 59. *Ἐνδὸν βλέπειν, ἐνδὸν ἡ πηγὴ τοῦ ἀγαθοῦ, καὶ αὐτὴ ἀνακλύειν διαφανέως, ἵνα αὐτὴ σαφέως.

§ 60. Δεῖ καὶ τὸ σῶμα πειναῖν, καὶ μὴ διαρρίσθαι, μήτε ἐν κινήσει, μήτε ἐν ἡσυχίᾳ. ὅς γὰρ πᾶσι τῷ σώματι παρέχεται ἡ διατροφή, συντετὸν αὐτὸ καὶ εὐχρηστον συντηρῶσα, τοῦτο καὶ ὅτι ὅλη τῷ σώματι ἀσπαστήριον. πάντα ἡ ταῦτα ἐκ τῶν τῶν ἀρετῶν διὰ τὴν φυλακτικὰ.

§ 61. *Ἡ βιωτικὴ τῇ παλαιᾷ ὁμοιοτέρεσ. ἢ τῇ ὁρχησικῇ, κατὰ τὸ πρὸς τὰ ἐμπιπτόντα καὶ ἡ πρὸς αὐτοῖς ἀναγκαζόμενα, ἐτοιμῶς καὶ ἀπῶς εἶναι.

§ 62. Συνεχῶς ἐπιστάναι, ὅς πᾶσι εἶσιν ἔτι ὅς ὡς μαρτυρεῖσθαι θέλεις, καὶ πᾶσι ἡγεμονικῶς ἔχουσιν. ἔτι γὰρ μέγιστος ὅς τοῖς ἀκούσις πᾶσι, ἔτι ὅς μὲν μὲν πρὸς αὐτοὺς δεῖσθαι, * εἰ βλέπων εἰς τὸ πρὸς αὐτοὺς τῆς ἐπιλήψεως ἢ ὁρμῆς αὐτῶν.

§ 63. * Πᾶσα ψυχὴ ἀκούσα, φησὶν, στρεψ, ἀληθείας * ἔτι ἐν ἡλικασούνης καὶ σφαιρούνης, καὶ ἐμμελείας, καὶ παντὸς τοῦ ταῦτα. ἀναγκαστικῶν ἢ το διηγουμένων τότε μεμνησθαι ἢ ἔτι γὰρ πρὸς πάντας ἀρετῶν.

* L. 3. § 4. Sup. § 54.

* L. 4. § 23.

33. 34.

* L. 4. § 3. 32. L.

11. § 6. 18.

* L. 6. § 27. 2.

9. § 26, 27.

* L. 6. § 50.

Inf. § 68.

* L. 4. § 4.

* σοι f.

* ἀπὸ τῶν ὅλων

* Sup. § 15.

Inf. § 67.

* [ἐπ'] ἀμφ. ἡ

* ἀδιαφ. L. 6.

§ 32.

* L. 8. § 18. L.

10. § 38.

* Inf. § 62. L. 8.

§ 51.

* Sup. § 24.

L. 11. § 17.

* L. 1. § 16.

* L. 11. § 1. L.

12. § 9.

* L. 4. § 3. 38.

L. 6. § 59.

* Inf. § 63. L.

11. § 18. L. 12.

§ 12.

* L. 3. § 4, 5.

* εἰς ἐλπίδων f.

vel, εἰ βλέπων f.

* Sup. § 59.

* Plato Sophist.

* Sup. § 62.

* Sup. § 26.

§ 64. Ἐπὶ μὲν παντὶς πόνοι, πρῶτον ἔστω, ὅτι ἂν αἰσθάνῃ, ὅτι δὲ τὴν διάνοιαν τὴν κυβερνήσαντα χεῖρα ποιῇ· ἔτι γὰρ καὶ ὑλικὴν εἶναι, ἔτι καὶ κοινωνικὴν, διαρθεῖν αὐτῇ· ὅτι μὲν τοὶ ἄλλοι πλείων πόνον, καὶ τὸ εὖ Ἐπικύρῃ βοήθειαν, ὅτι ἔστι ἀφόρητον, ἔστι αἰώνιον, ἐὰν ἄλλοι ὄρων μνημονεύσῃ, καὶ δὲ μὴ θεωροῦσθαι· κακίαν δὲ μάλιστα, ὅτι πολλὰ πόνοι τὰ αἰσθητὰ ὄντα, λαμβάνει διγλωσσισμῶν· ὅτι τὸ νοσεῖν, καὶ τὸ καμναπίζεσθαι, καὶ τὸ ἀνορεκτεῖν· ὅταν ἐν τῇ τῶν διασπαρῆς, λέγει αὐτῶν, ὅτι ἔστι πόνος ἐν δίδωκεν.

§ 65. Ὅσα ἐμὴ ποτε τοῦτον πάθος πρὸς τὸ ἀπαυθρῶπυς, ὅτι οἱ ἄνθρωποι πρὸς τὸ ἀνθρώπῳ.

§ 66. Πόνοι ἴσμεν, εἰ πλεονέχῃς Σουκράτης, καὶ διάδοσις κρείωνων μὴ· ἔτι γὰρ ἀρκεί, εἰ Σουκράτης ἐνδοξότερον ἀπέθανεν, καὶ ἐνδοξότερον τοῖς σοφισταῖς διαλέγεται, καὶ καρτερώτερον ἐν τῷ πόνο διατηρεῖται, καὶ ἐν τῷ Σαλαμίνιον καλῶς εἶναι, καὶ ἐν τῷ ἐνδοξότερον ἐνδοξότερον ἀπεθνήσκειν, καὶ ἐν τῷ ἐνδοξότερον ἐνδοξότερον· ὅτι ἔτι καὶ μάστις ἂν τις ἐπιτίθειεν, ἢ ἂν ἀλλοτρίῳ μὴ· ἀλλ' ἐκείνο δὲ σκοπεῖν, πῶς πᾶσι τὴν ψυχὴν εἶχε Σουκράτης, καὶ εἰ ἐνδοξότερον ἢ ἀρκείει τὴν ἰδέαν· ὅτι τὰ πρὸς ἀνθρώπους, καὶ ὅτι τὰ πρὸς θεούς, καὶ μὴτε εἰκὴ πρὸς τὴν καλὴν ἀγαθότητα, μὴδὲ μὴ δυνάμει πρὸς ἀγαθότητα, ἢ μὴτε ἄλλοι ἀπονομιμύων ἐν τῷ ὅτι ὡς ξένον πειράσκει, ἢ ὡς ἀφόρητον ὑπομένειν, ἢ μὴτε τοῖς πρὸς σαυτοῦ πᾶσι ἐκπαύων συμπαθεῖν ἢ οὐκ.

§ 67. Ἡ φύσις ἔχει ὅπως συνεκρίσασθαι τὴν συγκρίσασθαι, ὡς μὴ ἐφείδῃ οὐκ ἐπείκειν ἐαυτῶν, καὶ τὰ ἐαυτῶν ὅτι ἐαυτῶν ποιῇ. Πᾶσι γὰρ ἐνδοξότερον ἀνδραγαθῶς, καὶ ὑπομεινόντος, γινώσκοντα τὸν μὴ μὴτε ἀεί· ὅτι ἐπὶ ἐκείνῃ, ὅτι ἔστι ἐνδοξότερον καὶ τὸ ἐνδοξότερον βίωσι.

§ 64. In dolore omni hoc praesto sit, nec turpem eum esse, nec mentem gubernatricem facere deteriore. neque enim eam, aut quatenus materiale quiddam, aut quatenus societatis est studiosa, corrumpit. in plerisque verò horum Epicuri illud tibi adsit, nec intolerandum, nec æternum esse, si terminorum memor fueris, nec opinionem adjeceris. illud etiam memineris, multa tædio nos afficere, quæ non advertimus eandem cum dolore rationem habere, verbi gratiâ, dormire, quando vigilare libet, æstu affici, fastidio laborare. quoties ergo horum aliquid ægrè fers, dic tibi, dolori succumbere te.

§ 65. Cave erga inhumanos sic afficiaris, quomodo ipsi erga homines solent.

§ 66. Unde constat nobis Socratem clarâ fuisse reliquisque præstantiore indole? neque enim hoc sufficit, quod mortem gloriosissimè oppetebat; aut quod cum sophistis acutissimè differebat; aut quod in frigore summo patientissimè sub dio pernoctabat; aut quod Salaminium illum sistere jussus, resistere generosissimè malebat; aut quod per compita fastuosè incedebat; quod tamen an verum fuerit, meritò dubitaveris. verum illud considerare oportet, quò modo affectam animam habuerit Socrates. humanum hoc contentus agere poterat, quod in rebus humanis iustus, in divinis pius existeret, nec malitiæ cuiusquam frustra indignatus, nec cuiusquam incitiæ assentatus, nec ab universo assignatum quicquam, aut tanquam peregrinum quid excipiens, aut tanquam intolerandum sustinens, nec caruncularum affectionibus mentem passus coaffici.

§ 67. Non ita commisit natura compagem tui, ut tibi nequeas terminos figere, & quæ tui sunt munus per te exequi. omnino enim fieri potest, ut divinus homo quis sit, & ignotus tamen cunctis degat. hoc semper memineris; sed & illud, paucissimis ad beatè vivendum opus esse.

quodque;

quodq; etiam si desperes dialecticæ aut naturalis scientiæ peritiā, nihil esse tamen quod animam despondeas, quasi liber & modestus fieri nequeas, & communitatis cultor, & obsequens Deo.

§ 68. Vi omni immunem, in summa animi hilaritate, vitam transigere licet, etiam si quæ libuerit adversus te vociferentur homines universi, etiam si massæ istius corporeæ coalitæ & circumdatæ tibi membra feræ discerpant. quid enim obstat, quo minus inter hæc omnia mens tranquillam se servet, de rebus circumstantibus verè iudicet, objectisq; commodè utatur? ut iudicium occurrenti ac irruenti rei cuivis dicat, Hoc es revera, etiam si opinione aliusmodi esse videaris. usus dicat eidem, Te quærebam, etenim semper mihi præfens res omnis materiam præbet virtutis rationalis & socialis, artisque; prorsus vel humanæ vel divinæ exercendæ. siquidem quicquid contingit, vel ad hominem spectat vel ad Deum, nec aut novum est, aut tractatu difficile, sed familiare & facile.

§ 69. Hoc in se habet morum perfectio, quod diem omnem tanquam novissimum exigit, nec aut festinat, aut torpescit, aut simulatè quicquam agit.

§ 70. Dii, immortales cum sint, non aggrè ferunt tamen, quod per ævum tam immensum ipsos oporteat omnino, tot talisq; qui sint, improbos jugiter sustinere. imò, quod amplius est, omnimodam horum curam gerunt. tu verò, qui mox es desiturus, malos tolerando defetisceris; idque cum ex eorum ipse sis numero.

§ 71. Ridiculum est malitiam cum tuam, quod potes, non effugas, fugere te velle, quod non potes, alienam.

§ 72. Quicquid intellectualis socialisq; facultas, nec ad intellectum nec ad usum socialem facere deprehenderit, id ipsum inferius se meritò iudicat.

§ 73. Ubi bene tu alicui fecisti, & beneficio ille affectus est, quid stultorum instar

καὶ ἂ μὴ ὅτι ἀπάληπτος διαλεκτικός καὶ φυσικός ἔσται, διὰ τοῦτο ἀπο-
ρίης καὶ β' ἐλευνερ, * καὶ ἀλ-
θιμων, καὶ c κοινωνικός, καὶ d ἐν πε-
δῆς δεῖ.

§ 68. c' Ἀδείκνυς διαλέτται ἐν
πλείσῃ θυμῷ, καὶ πᾶσι κατὰ βο-
ῶσιν ἀπὸ βύλωνται, καὶ τὰ θερία
διαπᾶ τὰ μαλὺδρια τοῦ σφαιθροῦ
μήν τέτι φρεσμάτῃ. f τί γὰρ κα-
λὺν ἐν πᾶσι τέτοις πῶ διανοιαν σῶ-
ζον ἑαυτῶν ἐν γαλήνῃ, καὶ b κρίσει
αὐτῶν ἀφ' ἀφαιστικῶν ἀληθεί, καὶ h χρεῖ-
ται τῶν ὑποβελιμῶν ἐπὶ τῇ; ὥστε
πῶ μὲν κρίσειν λήγειν τὴν σφαιθροῦ
i τοῦτο ὑπάρχει κατ' αὐτῶν, καὶ καὶ
δύξαν ἀλλοίον φάνη πῶ γὰρ χρεῖται
λήγειν τὴν ὑποβελιμῶν, οὐ ἐξήν-
k αὐτῶν γὰρ μοι τὸ παρὸν, ὅλη ἀρετῆς
λογικῆς καὶ πολιτικῆς, καὶ τὸ σύνολον τί-
χης ἀνθρώπου ἢ θεῶν πᾶν γὰρ τὸ συμ-
βαῖνον, l δεῖ ἢ ἀνθρώπου ἐξοικειῶν,
καὶ m ἔτι καὶ τὸν, ὅτε δευτερευέει, καὶ
ἀλλὰ n γινώσκον καὶ ἐντολῆς.

§ 69. Τοῦτο εἶναι ὁ ἡ τελειότης οὗ
ἥδης, p τὸ πάσαις ἡμέρῃς ὡς τελευτῶ-
αν διεξάγειν, καὶ q μὴτε σφύζειν, μὴτε
ναρκᾶν, r μὴτε ὑπερβίνειν.

§ 70. Oi θεοὶ ἀθάνατοι ὄντες,
f ἐν διακρίσει, ὅτι ἐν ποσῶν αἰ-
ῶνι δίδωσι αὐτοὺς πᾶσι αἰεὶ τοῖς
τῶν ὄντων καὶ ποσῶν φάσεων ἀνέ-
χεται. σφαιθρὶ γὰρ καὶ i κήδονται αἰ-
τῶν πᾶσι. οὐ γὰρ u ὅσον ἐξέπῃ λή-
γειν μέλλων, * ἀπαυδάς; καὶ πῶτα,
γ' εἰς ὧν τῶν φάσεων;

§ 71. Τελὸν ὅτι πῶ μὲν ἰδίαν κα-
κίαν μὴ φέρειν, * b καὶ δυνατόν ὅτι γ' ὅ
γ' ἄλλων φέρειν, * c ἀφ' ἀδύνατον.

§ 72. b' O ἂν ἡ λογικὴ καὶ πολιτι-
κὴ δύναμις ἐνεργῇ καὶ μὴτε νοερεῖν, d μί-
τε κοινωνικὸν, ἐυλόγως * e καταδέετον
ἑαυτῆς κείνῃ.

§ 73. f' Οὗτοι οὐκ εἰς πεποιθῆς
ἦν, καὶ ἄλλος εἰς πεπονθῆς, ἡ ἔπ' ζητεῖς
καὶ τῶν

inq̃is, decreta? de bonis malisq̃e, ut nihil nimirum homini bonum censeat, q̃od non iustum, temperantem, fortem, liberalem faciat; nihil malum, q̃od non istis contrarium.

§ 2. In omni actione interroga te, q̃omodo ista mihi sese habet? num futurum est, ut ejus poeniteat me? propè adest tempus, q̃o moriturus sum, omniāq̃e mihi transitura. q̃id ergo expẽto ulterius, q̃am ut illud q̃od impraesentiarum ago, opus sit animantis rationalis, socialis, eadēq̃e cum Deo ipso lege agentis.

§ 3. Alexander, Cajus, Pompejus, q̃id ad Diogenem, Heraclitum, Socratem? isti siquidem res ipsas perspectas habebant, formasq̃; earundem & materias. atq̃; hoc modo instructæ erant mentes horum. illis vero, cum ea nevtiq̃am perspecta haberent, de q̃am multis sollicitos esse necesse fuit? q̃am multis rebus inservire?

§ 4. Eadem nihilominus facturos meminervis, etiamsi tu te ruperis.

§ 5. Inprimis nè comovearis. obveniunt enim secundum rerum naturam universa: ipse avtem pavlo post, nullus, nufquam futurus es, q̃omodo & Hadrianus, & Augustus. tum rem ipsam penitiùs intuitus, eam in se considera. simul memineris, probum esse te oportere. q̃od avtem hominis à te natura exigit, hoc constanter facito, q̃odq̃e justissimum videbitur, loq̃itor; placide duntaxat, modestè, citraq̃e dissimulationem.

§ 6. Universi natura hoc solenne habet; q̃æ istis existunt illò transferre, res mutare, hinc tollere, illic deponere, omnia vices has subeunt: usitata sunt omnia, ut metuendum non sit, neq̃id novi emergat. Siremps deniq̃; omnibus de istis lex.

§ 7. Natura omnis sese prosperè procedente acquiescit, prosperè avtem procedit rationalis natura, ubi in cogitando nec falso, nec incerto assentitur, impulsus suos ad opera, q̃æ societatem juvent, sola dirigit, appetitiones & aver-

δύματα; ἃ τὰ αὐτὰ ἀγαθῶν, καὶ κακῶν. ἡ Inf. § 14.
ὡς ὁ ἑλνὸς ἔχει ἀγαθὸν ὅσον ἀνθρώπου, ὁ L. 2. § 11.
καὶ ποιεῖ δίκαιον, σώφρονα, ἀνδρείον,
ἐλευθέρων; ὁ ἑλνὸς ἔχει κακόν, ὁ καὶ ποιεῖ
τὴν ἀναρχίαν τοῖς ἀνθρώποις. * -δίκαιον Mer.
L. 7. § 67.
L. 5. § 11.

§ 2. Καθ' ἑαυτὸν ποιεῖ ἔργα
τα σπουδαῖα, πῶς μοι αὐτὴ ἔχει; καὶ
ἀ μετανοήσω ἐπ' αὐτῇ; ὁ μικρὸν καὶ τί-
θηκα, καὶ πάλιν ἐν μέσῳ. ἡ ἡ πᾶσι ἐπι-
ζητῶ, εἰ δὲ τὸ παρὸν ἔργον ἔχω ἡ ποιεῖ,
καὶ κοινωνικῶς καὶ ἰσοσύνῃ διδῶ;
cum Deo ipso lege agentis.

§ 3. Ἁλέξανδρος δὲ καὶ Ταί-
ος, καὶ Πομπήϊος ἡ ποιεῖ Διογένην,
καὶ Ἡρακλίτην, καὶ Σωκράτην; ὁ δὲ
καὶ ὁ ἑλνὸς τὰ ποιεῖματα, καὶ
τὰς αἰτίας, καὶ τὰς ὕλεις, καὶ τὰ ἡ-
γεμονικὰ καὶ αὐτῶν * ταυτὰ ἐκεῖ
δὲ ὅσον ποιεῖται; καὶ ὡς δολοῖα
πύων;

§ 4. Ὅπως ὁ ἑλνὸς ἦτον τὰ αὐτὰ
ποιήσας, καὶ οὐ διαφράσσῃς.

§ 5. Τὰ ποιεῖται, ὁ μὴ ποιεῖται.
ἡ ταυτὰ καὶ καὶ τὸ πᾶν φύσιν καὶ ὁ ἑ-
λνὸς χρόνος ὡς αὐτὸς ἐκεῖ ἐστι, ὡς ποιεῖ
ὡς Ἁδριανὸς, ὡς Ἀντωνίνος. ἡ ποιεῖται
* ἀντίστασις εἰς τὸ ποιεῖν, ὡς αὐτὸς,
καὶ συμμεμενημένος, ὅπως ἡ ἀγαθὸν σε
ἀνθρώπων ἦ δίκαιον, καὶ ἡ πᾶσι ἀνθρώπων
ἡ φύσις ἀπειτῇ, ποιεῖται τὸ πᾶν αὐ-
ταπεινῇ. καὶ ἐπὶ, ὡς διακρίνεται ποιεῖ-
ται σοὶ μόνον * οὐδὲν ὡς, καὶ αἰδου-
μένως, καὶ ὡς ἀνυποκρίτως.

§ 6. ἡ ἡ ἑλνὸς φύσις τὸ πᾶν ἐρ-
γον ἔχει, τὰ ὅσα ὄντα ἐκεῖ μεταπιδόναι,
μεταβάλλειν, αἰρεῖν ἕνθεν καὶ ἐκεῖ φέ-
ρειν. ἡ ταυτὰ ποιεῖται. ἡ ὡς ποιεῖται ποιεῖ-
ται, ὡς καὶ καὶ ποιεῖται συνήθειαν ἀλλὰ
καὶ ὡς αἰ ἀπονεμήσεις.

§ 7. ἡ Ἀρκέται πᾶσα φύσις αὐτῇ
ἐυδοκίᾳ. φύσις ἡ λογικὴ ἐυδοκίᾳ, ἡ ἐν
μὴ φαντασίαις, μὴ τῷ ἑλνῷ, μὴ τῷ α-
δύλῳ συγκαταπιδέσθῃ. ἡ τὰς ὁρμὰς καὶ
ἐπὶ τὰ κοινωνικὰ ἔργα μόνον ἀποδο-
θῆναι. ἡ τὰς ὁρμὰς δὲ καὶ ἐγκλι-

οὗτοι οἱ ἐφ' ἡμῶν μόνον παροινωθέν.
 * L. 2. § 17. l. 2 τὸ δ' ὑπὸ τῆς κοιτῆς φύσεως ἀπονεμώ-
 3. § 4. μέρον πᾶν ἀπαζομένῃ. * μέρῳ γὰρ
 * L. 2. § 3. 4. αὐτῆς ἔστιν ὡς ἡ τοῦ φύλλου φύσις τῆς
 τοῦ φυτοῦ φύσεως. πάλιν ὅτι ὡς ἡ
 ἡ τοῦ φύλλου φύσις μέρῳ ἔστι φύσις
 καὶ ἀναμνήτης, καὶ ἀλόγου, καὶ ἐμποδίζε-
 δαι δυναμένης· ἡ δ' τοῦ ἀνθρώπου φύ-
 σις, ἡ μέρῳ ἔστι ἀνεμποδίστα φύσις
 καὶ νοεῖς καὶ διαφάνης * εἴη ἡ φύσις καὶ
 κατ' ἀξίαν τοῦ ἐμειωμένου χρόνου, ἐ-
 σίας, αἰτίου, ἐισαγωγίας, συμβαδύου, ἐ-
 κείνης ποιῶται σκόπευε δ' ἡ μὲν εἰ τὸ
 σφῶς τὸ ἐν ἴσον ἐνότητις ἔστι παντός
 ἀλλὰ εἰ συλλήβδην τὰ πάντα * τοῦ δ'
 * -τῷ δ' Mer.

§ 8. Ἐν Ἀραγινώσκειν ἐκ ἔξεστιν ἀλ-
 λὰ ὕβριν ἀνέργειν ἔξεστιν ἀλλὰ ἡ ἡδ-
 νῶν καὶ πόνον καθυπερβαίνειν ἔξεστιν ἀλλὰ
 ἡ δ' ὁδὸς ἐστὶν ἀφ' ἧς ἔξεστιν ἀλλὰ
 * L. 4. § 3. ἀναμνήτης καὶ ἀχρεΐστους καὶ θυμῷ
 * L. 2. § 1. l. 9. ὡς ἐστὶν ἡ καὶ δὲ αὐτῶν ἔξεστιν.
 § 42.

* L. 3. § 4. l. 7. § 22. 70.
 * L. 5. § 16. * οὐ λυγ.
 * Sup. § 1. l. 12. § 16.

* L. 6. § 45. § 10. Ἡ μετανοία ἔστιν ὁπλὴν ψί-
 ρις ἑαυτοῦ, ὡς ὁ χρεΐσμων π. παρὸν τῷ
 τὸ δ' ἀγαθὸν χρεΐσμων π. δ' εἰ ἡ, καὶ
 ἐπιμελητέον αὐτῷ πρὸς ἀγαθὸν καὶ καλῶ
 ἀνδρὶ π. ἑδῶς δ' ἂν καλὸς καὶ ἀγαθὸς
 ἀνὴρ μετανοήσῃ, ἐπὶ τῷ ἡδονῇ πρὸς
 παρεκκλίνειν ἔτι ἀγαθὸν χρεΐσμων, ἔτι
 ἀγαθὸν ἡδονή.

§ 11. Ἡ τὸ πρὸς αὐτὸ κατ' ἑαυτοῦ
 τῷ ἰδίῳ καὶ ἀσχεδίῳ * πρὸς τὸ ὑπὸ δὲ αὐ-
 τῷ καὶ ὑλικόν πρὸς τὸ αἰσθητικόν * πρὸς
 ἐν τῷ κόσμῳ πρὸς τὸν χρόνον ὅτι πρὸς
 * L. 3. § 11.

* L. 4. § 21. § 12. Ὁπότε ἡ φύσις ἀναμνήτης
 ἐγέρῃ, ἀναμνήτης, ὅτι καὶ πρὸς τὴν κα-
 τακλίαν σε ἔστι, καὶ καὶ πρὸς τὴν ἀνθρώ-
 πιν φύσιν, τὸ πρὸς τοὺς κοινωνοὺς
 ἀποδοδόντι τὸ καθεύδειν, κοινὸν καὶ
 οἱ ἀλόγων ζώων ὅτι καὶ φύσιν ἐκεί-
 νων, τὸ οὐκ ἐκείνους καὶ οὐκ ἐκείνους,
 * L. 5. § 9. καὶ δὴ καὶ οὐκ ἐκείνους.

sationes ad ea sola, quæ in nobis sita sunt,
 adhibet, à rerum natura deniq; quicquid af-
 signatum fuerit, amplectitur. hujus enim
 pars est, ut folii natura pars naturæ est ar-
 boris. hoc tantum interest, quod ibi folii
 natura pars est naturæ sensus rationisq; ex-
 ortis, & impedimento obnoxia. cum ho-
 minis natura pars sit naturæ impediri ne-
 scire, rationalis, justæ. hæc autem & tem-
 pora, & materiam, & formam, & faculta-
 tes, & casus ex æquo distribuit singulis qi-
 busq; pro uniuscujusq; dignitate. id quod
 deprehendere licebit, si non seorsim unum
 aliquid in re ulla consideraveris, sed istius
 omnia cum alterius alicujus confertim
 sumptis contuleris.

§ 8. Adeo es illiteratus, ut nec legere
 possis. at potes contumeliâ abstinere, po-
 tes voluptate & dolore superiorem te præ-
 stare, potes gloriolam nihili facere, potes
 stupidis & ingratis non succensere, imò &
 illorum curam gerere.

§ 9. Nemo, aut vitam avlicam,
 aut tuam etiam, insimulantem te av-
 diat.

§ 10. Pœnitentia est suiipsius repre-
 hensio quædam, ut quod utile aliquid omiserit.
 bonum autem quodq; necessario etiam est
 utile; quodq; est ejusmodi, id viro bono
 proboque curæ esse oportet. at neminem vi-
 rum bonum probumq; pœnituerit, quod vo-
 luptatem unquam ullam omiserit. neq; utile
 itaque, neque bonum voluptas est.

§ 11. Hoc quidnam in se est ex consti-
 tutione suâ? quænam illius substantia sive
 materia? quæ forma? quid in mundo facit?
 quamdiu consistit?

§ 12. Quando somnum gravatim excu-
 tis, reminiscere, & conditioni tuæ & na-
 turæ humanæ consentaneum esse, ut acti-
 ones ad communitatem conducentes edas,
 cum dormire etiam brutis animantibus
 commune sit. quod autem est naturæ cu-
 jusq; consentaneum, hoc & familiarius,
 & aptius, & jucundius est utique.

§ 13. Assidue, in omni, quantum potes, viso menti oblato, considera, quantum ejus natura, ad mores quid faciat, quid in se habeat veritatis.

§ 14. Ubi quoniam conveneris, statim tu tecum, iste quantum habet de bonis malisque decreta? quoniam enim de voluptate ac dolore, & efficientibus utriusque, vel de fama & ignominia, morte & vita, decreta istiusmodi habeat, si huiusmodi fecerit, nihil mihi mirum novumque videbitur. simul & hoc succurret, necessario facere illum quod facit.

§ 15. Memineris, atque turpe esse mirari quoniam tanquam de re inveterata, quod ea mundus, quorum ferax est, profert; ac mirari quoniam, quod ficus ficus ferat, aut mirari medicum, quod quis febricitaverit, gubernatorem, quod ventus adversus flaverit.

§ 16. Memineris, atque tibiliberum esse sententiam mutare & corrigenti parere, atque in re cepta ulla persistere. etenim & hæc tua est operatio, utpote quod juxta intentionem iudiciumque tuum, atque adeo ex animi etiam tui sententia perficiatur.

§ 17. Si tui istud est arbitrii, cur facis? sin alterius, quem inculcas? atomos, an Deos? infani utrumque est. neminem igitur est inculandum. siquidem enim potes, rem ipsam corrige. sin minus, quid tibi queri profuerit? nihil autem est agendum frustra.

§ 18. Nihil, quod moritur, mundo excidit. istuc autem si manet ac mutat, istuc & in sua, quæ & mundi & tui eadem sunt, elementa resolvitur. atque hæc quoque mutant, nec murmurant tamen.

§ 19. Ad opus aliquod natum est unumquodque; puta, equus, vitis, quid miraris? sol etiam ipse, Diuque; reliqui ad opus aliquod extitere. tu ergo ad quid? nunquid ad oblectandum te? cogita tecum an sensus communis id ferat.

§ 20. Natura rei cuiusque rationem habet; tam finem, quam ortum & durationem, quod attinet: quemadmodum & is qui

§ 13. Διηρηκώς καὶ ἐν παντί πότες εἰ δίδόν τι παραταίᾳ, ἢ φυσιολογῶν, παθολογῶν, διαλεκτικεύειν.

§ 14. ὅταν ἐν συντυχίᾳ, ἐνδὺς σου τῆς ψυχῆς ἔσῃ, τίνα δόγματα ἔχεις; καὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν; ἢ καὶ ἡδονῆς καὶ πόνου καὶ ποιητικῶν ἐκστέρων, καὶ καὶ δόξης, ἀδολείας, θανάτου, ζωῆς ταύτης; τίνα δόγματα ἔχεις, καὶ ἐν δόγμασιν ἢ ἔξωτον μοι δόξει, ἐάν τι δὲ πᾶσι ποιῇ καὶ μαμήσεται, ἐπὶ ἀναγκῇ ἔσῃ πεισθῆναι.

§ 15. Ὅμισηται, ἐπὶ, ὅσων ἐκείνων ἐκείνων, οἱ δὲ οὐκ οὐκ φέρει, ὅπως ἂν οἱ κόσμῳ ταῦτα πᾶσι φέρει, ὡς ἐν τοῖς καὶ ἰσχυρῶς καὶ κωδονήτῃ, αἰσθῶν ἐκείνων, οἱ πᾶσι καὶ ἐπὶ αὐτοῖς γίνονται.

§ 16. Ὅμισηται, ἐπὶ καὶ τὸ μεταπίδιδαι καὶ ἰπιδαι τῇ διορίσει, ὁμοίως ἐκείνων ἐπὶ. ὅτι καὶ ἐκείνων καὶ πᾶσι τῶν ὁμοίων καὶ κείνων, καὶ δὲ καὶ πᾶσι τῶν σὺν πεισθῆναι.

§ 17. Ἐν μὲν ἐπὶ σοὶ, τί αὐτὸ πεισθῆναι; ἐπὶ ἀλλοτρίᾳ, τί μίμησις; τοῖς ἀπίμοις, ἢ τοῖς δοκίμοις ἀμφοτέρωθεν μανῶν. καὶ ἐκείνων μίμησιν. οἱ δὲ καὶ δύναται, διορίσασθαι τὰς ψυχὰς αὐτῶν εἰ καὶ τὸ μὴ δύναται, καὶ ἐπὶ σοὶ φέρει τὸ μίμησιν, οἱ δὲ καὶ ἐκείνων πεισθῆναι.

§ 18. Ὅτι ἐξ οὗ κόσμῳ τὸ ἀποθανόν ἐκείνων οἱ καὶ μίμησις καὶ μεταβάλλει, καὶ οἱ διαλύει, εἰς τὰ ἴδια αὐτοῖς καὶ ἐπὶ οὗ κόσμῳ καὶ σά. καὶ αὐτὰ ἢ μεταβάλλει, καὶ οἱ γὰρ γίνονται.

§ 19. Ὅτι ἐκείνων καὶ πᾶσι γίνονται, ἰσχυρῶς, ἀμφοτέρωθεν τῇ δαυμάσει; καὶ οἱ ἔσῃ, καὶ οἱ ἐκείνων γίνονται, καὶ οἱ λοιποὶ δοκοῦν. οὐδὲν καὶ τί; τὸ ἡδονῆς; ἴδε εἰ ἀνέχῃ ἢ ἐννοεῖται.

§ 20. Ὅτι ἡ φύσις ἐκείνων ἐκείνων, ἐκείνων πᾶσι καὶ ἀπολήξεως, ἢ τῆς ἀρχῆς καὶ διοξαγωγῆς, αἱ δὲ οἱ αἰα-

L. 10. § 9.

L. 7. § 62. l. 9.

§ 18. l. 11. § 18.

Sup. § 1. l. 7.

§ 26.

ἢ γ. Lug. εἰ

Cal. ἢ καὶ f. vel

ὁ γ.

* [γάρ] πᾶσι f.

ἐκείνων f.

L. 6. § 27.

Inf. § 15. l. 9.

§ 42.

* [ταῦτα πᾶσι

L. 4. § 6. l. 6.

§ 57. l. 10. § 30.

* Μιμήσομαι

Lug.

L. 4. § 6. l. 12

§ 16.

L. 4. § 29. l.

12. § 1. 13.

L. 4. § 12.

* οἱ Lug.

* οἱ Idem.

L. 4. § 3. l. 12.

§ 24.

L. 12. § 12.

L. 2. § 5. l. 3.

§ 4. l. 4. § 2.

L. 4. § 23.

Inf. § 50.

L. 5. § 13.

L. 4. § 32.

Inf. § 25.

L. 2. § 17. l. 9.

§ 19.

L. 2. § 3.

L. 5. § 1.

* ἀεὶ καὶ πᾶσι

* πᾶσι γίνονται

Lug.

L. 2. § 4. l. 6.

§ 49.

* L. 7 § 23. l. 9.
§ 17. l. 10. § 5.
l. 12. § 23. 36.

ἀναβάλλον τὴν σφαῖραν * τί ἐν ἀγα-
θὸν τῷ σφαίρῳ ἀναφερόμενον, ἢ κακὸν
καταφερόμενον, ἢ καὶ πεπωκός; τί δ'
ἀγαθὸν τῇ σφαιρῷ συνεστῶς, ἢ
κακὸν διαλυθείτης; τὰ ὅμοια δ' καὶ ἐπὶ
λύχνῳ.

* Ἐστρέφον
Eug. Στρέφον
Annot.
L. 3. § 11. Sup.
§ 11. l. 11. § 17.

* σάπτε, καὶ
ἀπεννύσσει f.
L. 9. § 2.

* L. 3. § 10. l. 7.
§ 6. l. 10. § 34.

* L. 3 § 10. l. 6.
§ 36.

* L. 4. § 3. l. 11.
§ 18.

* L. 3. § 4. Inf.
§ 53.

* L. 4. § 3. l. 10.
§ 17.

* L. 4. § 32. l.
9. § 22.

* L. 5. § 10.
l. 9. § 6.

* L. 7. § 4. l.
10. § 8.

* L. 9. § 16.
l. 4. § 17.

* L. 10. § 6.
L. 2. § 17.

* L. 6. § 36.
L. 5. § 10. Inf.

* L. 4. § 32. 33.
50. Inf. § 32.

* L. 9. § 30. l.
10. § 27. 34.

* Inf. § 37.
A. Φ. ἔτα A.

* K. A. ἔτα κ.
τ' π' Sal.

* L. 4. § 48. l.
10. § 11.

* χάραξ Lug.
ἰεραξ f.

* L. 9. § 29.
L. 4. § 35. 48.

* l. 9. § 14.
L. 5. § 33.

* L. 7. § 32.

§ 21. * Ἐστρέφον, καὶ διατάττει δὶόν
ἐστὶ, γρηγόρας δ' ὅς γίνεταί, νοήσας
δ', * σφενεύσας. b βεσχυρίσιν δ' καὶ ὁ
ἐπαυῶν καὶ ὁ ἐπαυμένω. c σφες-
ἐπὶ δ' καὶ c ἐν γωνίᾳ τέτε τοῦ κλίματος,
καὶ d ἐδὲ ἐν ταῦτα παύσας συμφωνῶσι,
καὶ e ἐδὲ αὐτὸς τις ἐαυτῷ καὶ f ὅλη δ'
ἢ γῆ στυμί.

§ 22. b Περὶ εὐχῆς ἢ τῷ ὑποκειμέ-
νω, ἢ τῷ δόγματι, ἢ τῇ ἐνέργειᾳ, ἢ
* τῷ σημειομένῳ. i διχῶς ταῦτα πεί-
χους k μάλλον δ' ἔλεως ἀγαθὸς αὐ-
ριον γυνώσκει, ἢ σήμερον ἴδ.

§ 23. Περὶ οὗ π; i περὶ οὗ ἐπ'
ἀνθρώπων ἐννοοῖται ἀναφέρειν. συμ-
βαλεῖ τί μοι; m δόχμας, ἐπὶ τοῦ
θεοῦ ἀναφύων, καὶ n ἅ πάντων πηγῶν,
ἀφ' ἧς πάντα τὰ γινώσκοντα συμπερὶν.

§ 24. Ὅσπ' ὅσον σι φανερὸν τὸ λέγε-
σαι; ἔλασον, ἰδρῶς, ῥύπον, ὕδωρ,
γλοῦνδες, πάντα σικχαντά. o τοῦτον
πάν μέρος τοῦ βίου, καὶ πάν ὑποκείμενον.

§ 25. P. Λυκίλλᾳ Ὀνήρῳ. ἔτα
Λυκίλλᾳ. Σέκυνδα Μάξιμον. ἔτα Σέ-
κυνδα. Ἐπιτύγχαν. q Διότιμον. ἔτα
Ἐπιτύγχαν. * παύσιναν Ἀντωνίνους.

ἔτα Ἀντωνίνου. ταῦτα πάντα. Κέ-
λερ Ἀδριανόν. ἔτα Κέλερ. r οἱ δ' ὀρι-
μῆς ἀνήνιοι, ἢ σφελιστικοί, ἢ πετυ-
ραμένοι, πῶς; ὅς. ὀριμῆς μ, * Χα-
ραξ καὶ f Δημιότει. ὁ Πλάτωνικός, καὶ

ἑυδαίμων, καὶ εἰ τις ταῦτ' ὅ. s πάν-
τα ἐρήμους, πεδνηκῶτα σάλας. u ὅτι
μὲν ἐδὲ ἐπ' ἑλῖγον μνημονοῦντες οἱ
δ' εἰς μύθους μεταβαλόντες. οἱ δ' ἡδὴ
ἐν μύθῳ ἐξήγηται. τέτων ἐν μαμῶ-
σαι, ὅπ' x δέσσει ἥτοι σκαδαδῶναι
τὸ συγχρημάτιον σκ. y ἢ σβεσθῆναι τὸ

pilam mitti, pilæ pariter rationem habet.
ecquid autem pilæ, vel sursum missæ boni,
vel descendenti cadentique mali? ecquid &
bullæ vel consistenti boni, vel subfidenti
mali? de lucerna idem dictum sit.

§ 21. Inverte corpus tuum, atque in-
spice, qale sit, ubi senuerit; qale sit, ubi
morbidum fuerit; qale sit, spiritum ubi ef-
flaverit. brevis autem est vitæ & q̄i cele-
brat, & q̄i celebratur, & q̄i commemorat
pariter, & q̄i commemoratur. adhæc & in
plagæ istius angulo duntaxat id geritur;
ubi etiam neque omnes inter se consentiunt,
neq; quisquam sibi. deniq; terra omnis pun-
cti instar habet.

§ 22. Animum adverte præsentī vel
decreto, vel facto, vel dicto. merito hæc
pateris, q̄i bonus mavis cras fieri, q̄am
esse hodie.

§ 23. Facio quicquam? ita facio, ut
ad homines juvandos referam. contingit
mihi quicquam? ita excipio, ut ad De-
os referam, fontemq; rerum omnium, à
q̄o, quæcunque fiunt, ordine præstituto de-
rivantur.

§ 24. Ipsum lavari qale quid tibi vide-
tur? oleum, sudor, fordes, aqua, strigmen-
tum; putida omnia. tale quiddam est & vitæ
pars quævis, & materia subjecta quælibet.

§ 25. Lucilla Verum extulit; mox &
Lucilla ipsa elata est. Secunda Maximum;
mox & Secunda Epitynchanus. Dioti-
mum; mox & Epitynchanus. Antoninus
Favstinam; mox & Antoninus. Celer
Hadrianum; mox & Celer: hujusmodi
sunt omnia. q̄in & solertes illi, aut futu-
rorum præscii, aut fastu inflati, ubinam jam
sunt? solertes, inquam, qales Charax, Deme-
trius Platonius, Evdæmon, & si quis alius
eiusmodi. omnia caduca sunt, & jam o-
lim morte sepulta sunt. alii nec brevem
sui memoriam sunt consecuti; alii in fabu-
las abierunt; alii etiam è fabulis eva-
nuerunt. horum ergo memineris, aut compa-
gem tui dissipatum iri, aut extinctum
spiritum;

spiritum, aut migraturum, atque alibi iri dispositum.

§ 26. Homini volupe est, quæ hominis propria sunt, facere. proprium autem est hominis, contribuli suo benevolum esse, sensuum motus insuper habere, visa probabilia discernere, universi naturam, eaq; quæ secundum hanc fiunt, contemplari.

§ 27. Affectiones singuli quique tres habent; unam, ad cavillam ambientem, alteram, ad cavillam divinam, à qua proveniunt omnibus omnia; tertiam, ad eos quibuscum in hac vita versatur.

§ 28. Dolor autem est corpori malum. quod si sit, corpus id censeat. aut animæ. at illi licet etiam inter dolores serenitatem suam tranquillitatemque servare, nec opinari malum esse. omne enim iudicium, & impetus, & appetitus, & aversatio intus est; quod mali nihil ascendit.

§ 29. Imaginationes dele; sæpe tecum sic loquendo. In potestate mea nunc situm est, ut nulla in hac anima existat improbitas, nulla cupiditas, nulla omnino perturbatio: sed ut omnibus qualia reapse sint perspectis, pro existimatione sua singulis utar. memento potestatis hujus à natura tibi tributæ.

§ 30. Et in senatu, & apud quemlibet privatim, curæ sit modestè potius quam diserte loqui. sano verò apud omnes sermone utare.

§ 31. Augusti avla, uxor, filia, nepotes, privigni, soror, Agrippa, cognati, familiares, amici, Arius, Mæcenas, medici, popæ, avla tota morti concessit. tum ad alia te transfer; mortemque cogita, non unius hominis, sed gentis totius, Pompejorum puta. nec illud minis, quod tumulis inscribi solet, *Ultimus hic generis sui*. dein reputa tecum, quam anxie egerint hominum antecessores, ut successorem aliquem sibi superstitem relinquerent: cum necesse tamen fuerit, ut aliquis tandem ultimus

παιδαίποι, ἢ μεταστῆναι, καὶ ἀλλὰ χεῖ κατὰ χεῖναι.

§ 26. ἡ εὐφροσύνη ἀνδράσιν, πῶς ἐν τῷ ἴδιᾳ ἀνδράσιν. ἴδιον δὲ ἀνδράσιν ἐννοία σφίσι τὸ ὁμοφυλον, ἀνδράσιν σφίσι αἰσθητικῶν κινήσεων, ἐν ἀκρίσει σφίσι πιθανῶν φαντασιῶν, ἐν ἐπιθεώρησι τῆς σφίσι ὅλων φύσεως, καὶ σφίσι κατ' αὐτὴν γινομένων.

§ 27. Τρεῖς εἰς χεῖρας ἢ μὲν σφίσι τὸ αἰσθητικὸν τὸ σκευακτικόν ἢ δὲ σφίσι τὸ πᾶσι δόξαν ἀληθῆ, ἢ δὲ σφίσι συμπασι πᾶσι πάντα ἢ δὲ σφίσι τὸν συμπασι.

§ 28. Ὁ πόνος ἦτοι τὸ σῶμα καὶ τὸν ἢ ἐκ τῆς ἀποφαινεῖται ἢ τῆς ψυχῆς. ἀλλ' ἡ ἐξέστιν αὐτῇ τὴν ἴδιαν αἰσθητικὴν καὶ γαλήνην διαφυλάσσειν, καὶ οὐ μὴ λαμβάνειν ὅτι κακόν. πᾶσι γὰρ καὶ σφίσι, καὶ ὁρμῇ, καὶ ὁρεξί, καὶ ἐκκλίσει, ἢ ἐνδον καὶ ἢ ἐξον κακόν ἢ δὲ ἀναβαίνει.

§ 29. Ἡ ἐξ ἀληθείας τὰς φαντασίας συνεχῶς σταθερὰ λέγων ἢ γὰρ ἐν ἐμοὶ ἔστιν, ἵνα ἐν ταύτῃ τῇ ψυχῇ μηδὲν ἀπορρησία, μηδὲ ἐπιθυμία, μηδὲ ὁλως παρεχῇ τίς ἢ ἀλλὰ ἢ βλάπῃ πᾶντα ὅποια ἔστιν, ἢ χεῖμαι ἐξέσθαι κατ' ἀξίαν. μέμνηται ταύτης ἢ τῆς ἐξέσθαι καὶ φύσιν.

§ 30. Λαλεῖν, καὶ ἐν συγκαλήτῃ, καὶ σφίσι πάνθ' ὁντινόν κοσμίως, ἢ μὴ σπειρατῶς ἢ ὕμνῃ ἢ λόγῳ χεῖναι.

§ 31. Ἡ Ἀυλὴ Ἀυγέστου, γυνὴ, θυγάτηρ, ἑγγονοί, ἀδελφεὶ, ἀρχιερεῖς, συγγενεῖς, οἰκεῖοι, φίλοι, ἄρειοι, Μαικήνας, ἱατροὶ, θύται, ὅλης αὐτῆς θάνατος. ἔτι ἐπιδὲ καὶ ἄλλαι, μὴ καὶ ἐνδὲ ἀνδράσιν θάνατον, οἷον Πομπηίων. κακῶς ἢ τὸ ἐπιχαρῶν ὅτις μὴ μῆσαν, ἔχοντες ἢ τὸ ἴδιον γένος ἐπιλογίζεσθαι, πῶς ἐπαύσαντο οἱ σφίσι ἀνδράσιν, ἵνα διαδοχῇ πᾶσι καὶ ἀνδράσιν ἔχοντες πᾶσι γένος.

L. 6. § 7. l. 7. § 43. - πῶς. f. L. 5. § 15, 16. L. 4. § 37 l. 7. § 22. l. 11. § 1. l. 12. § 30. L. 5. § 26. Sup. § 7. l. 5. § 36. l. 6. § 3. L. 7. § 47, 48. L. 1. § 11. L. 2. § 3. 17. L. 11. § 18. l. 12. § 26.

L. 7. § 16, 33. L. 5. § 2. 26. L. 7. § 68. L. 2. § 4. L. 7. § 28. Inf. § 47, 48. L. 7. § 59. Inf. § 41. 48. L. 7. § 29. L. 7. § 5. 54. Sup. § 8.

L. 3. § 11. Sup. § 11. L. 3. § 11. L. 11. § 18. 37. L. 5. § 5. L. 3. § 5. L. 4. § 51. - εἰ [δὲ] f. Τῷ. ἀδελφῆ. αὐτῇ A. Boot. Sup. § 15. Inf. § 37. τὰ ἄλλα f.

- απο Lug. An. L. 4. § 50. γένος.

γινώσκω· πάλιν ἔτι ἔτι γένος ἀν-
τατων.

^a L. 4. § 2. 25.
^{26.} L. 1. 12. § 35.
^{36.}

^b L. 6. § 2. 32.
^{4.} L. 4. § 54. 1. 9.
^{6.}

^c L. 4. § 49.
^{4.} L. 2. § 91. 5.
^{5.} 10.

^d L. 5. § 10.
^{Inf.} § 41.
^{1.} 10. § 12.

^e L. 4. § 1. 6.
^{5.} 50.
^{Inf.} § 35.

^f L. 1. § 16.
^{4.} L. 3. § 5. 7.
^{16.} L. 10. § 14.

§ 32. ὡς περὶ τὸν βίον, καὶ
μὴν περὶ τὸν βίον, καὶ
ἐστὶν ὅς ἐστιν τὸ, ἀρκούν· ἵνα ὁ
ἐαυτοῦ ἀπὸ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ
δύναται. ἀλλὰ εἴς τὸν βίον, ἔστιν
ὅς γὰρ τὸ δικαίως καὶ σωφρονέως καὶ ἐλευθε-
ρίας· ὁ ἄλλος δὲ πᾶσι ἐκφυγεῖν
καταδύει· ἀλλὰ ὁ τῆς ἀφ' αὐτοῦ
καὶ τῆς ἐλευθερίας, καὶ τῆς ἐλευθερίας
ἐλευθερίας μεταβάλλει ἐν τῷ
καὶ τῷ ἀπὸ τῆς ἀφ' αὐτοῦ
καὶ τῷ ἀπὸ τῆς ἀφ' αὐτοῦ.

§ 33. ὡς περὶ τὸν βίον, καὶ
μὴν περὶ τὸν βίον, καὶ
ἐστὶν ὅς ἐστιν τὸ, ἀρκούν· ἵνα ὁ
ἐαυτοῦ ἀπὸ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ
δύναται. ἀλλὰ εἴς τὸν βίον, ἔστιν
ὅς γὰρ τὸ δικαίως καὶ σωφρονέως καὶ ἐλευθε-
ρίας· ὁ ἄλλος δὲ πᾶσι ἐκφυγεῖν
καταδύει· ἀλλὰ ὁ τῆς ἀφ' αὐτοῦ
καὶ τῆς ἐλευθερίας, καὶ τῆς ἐλευθερίας
ἐλευθερίας μεταβάλλει ἐν τῷ
καὶ τῷ ἀπὸ τῆς ἀφ' αὐτοῦ
καὶ τῷ ἀπὸ τῆς ἀφ' αὐτοῦ.

§ 34. ὡς περὶ τὸν βίον, καὶ
μὴν περὶ τὸν βίον, καὶ
ἐστὶν ὅς ἐστιν τὸ, ἀρκούν· ἵνα ὁ
ἐαυτοῦ ἀπὸ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ
δύναται. ἀλλὰ εἴς τὸν βίον, ἔστιν
ὅς γὰρ τὸ δικαίως καὶ σωφρονέως καὶ ἐλευθε-
ρίας· ὁ ἄλλος δὲ πᾶσι ἐκφυγεῖν
καταδύει· ἀλλὰ ὁ τῆς ἀφ' αὐτοῦ
καὶ τῆς ἐλευθερίας, καὶ τῆς ἐλευθερίας
ἐλευθερίας μεταβάλλει ἐν τῷ
καὶ τῷ ἀπὸ τῆς ἀφ' αὐτοῦ
καὶ τῷ ἀπὸ τῆς ἀφ' αὐτοῦ.

§ 35. ὡς περὶ τὸν βίον, καὶ
μὴν περὶ τὸν βίον, καὶ
ἐστὶν ὅς ἐστιν τὸ, ἀρκούν· ἵνα ὁ
ἐαυτοῦ ἀπὸ τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ
δύναται. ἀλλὰ εἴς τὸν βίον, ἔστιν
ὅς γὰρ τὸ δικαίως καὶ σωφρονέως καὶ ἐλευθε-
ρίας· ὁ ἄλλος δὲ πᾶσι ἐκφυγεῖν
καταδύει· ἀλλὰ ὁ τῆς ἀφ' αὐτοῦ
καὶ τῆς ἐλευθερίας, καὶ τῆς ἐλευθερίας
ἐλευθερίας μεταβάλλει ἐν τῷ
καὶ τῷ ἀπὸ τῆς ἀφ' αὐτοῦ
καὶ τῷ ἀπὸ τῆς ἀφ' αὐτοῦ.

existeret. atq; hic rursus gentis totius mor-
tem considera.

§ 32. In singulis actionibus vitam
componere oportet; ut si unaquæque quan-
tum datur, quod suum est tulerit, in eo ac-
quiescas. quod minus autem ferat, quicquid su-
um est, prohibere nemo poterit. sed ex-
terius aliquid obstat? nihil quicquam, quod
minus iuste, sobrie, considerate in ea te ge-
ras. sed alius alicujus facultatis fortassis
effectus impeditur. atqi dum impedi-
mentum ipsum placide fers, & ad id quod
datur exo animo te transfers, alia statim
prioris vice actio emergit, quæ ad eam, de-
positionem non minus aptè conducatur.

§ 33. Sic accipe, nè fastuosus fias; sic
posside, ut dimittere proclivis sis.

§ 34. Si quando manum abscissam vi-
disti, vel pedem, aut caput etiam amputa-
tum, & seorsum alicubi à reliquo corpore
situm; talem planè se facit, quantum in ipso
est, qui abscindit sese, dum vel id quod con-
tingit non vult, vel adversus societatis jus
aliquid perpetrat. revulsam quodammodo
abiecasti te aliquò ab ea quæ secundum na-
turam est unione. pars enim naturæ fueras:
nunc verò temet abscidisti. ceterum istud
illud scitum est, quod unire te denuo licet.
hoc autem nulli alii parti est à Deo con-
cessum, ut revulsa semel & præcisa denuo
coalescat. Verùm benignitatem ejus con-
sidera, quæ hominem cohonestavit: cum
& in ipso posuerit, nè primitus ab univer-
so revelleretur, & facultatem tribuerit,
ubi fuerit revulsus, redeundi denuoque coa-
lescendi, & partis ordinem, quem tenuerat,
recuperandi.

§ 35. Sicut reliquas facultates ratio-
narium unusquisque ferè ab universi natu-
ra accepit; ita hanc nos ab eadem fa-
cultatem accepimus: quod quodammodo
illa quicquid obstat & renititur, in usum
suum circumvertit, & in facto dispo-
nit, atque ita partem sui facit; ita
& animal rationale, ex impedimento
omni

^a L. 4. § 29.
^{Inf.} § 43.

^b L. 2. § 16. 3.
^{5.}

^c L. 9. § 23.
^{1.}

^d L. 2. § 3.
^{FL.} 11. § 8.

^e L. 9. § 23.

^a L. 4. § 2.
^{Sup.} § 32.

^b L. 4. § 2.
^{Sup.} § 32.

omni materiam creare sibi possit, eoque
uti ad illud quod intenderat, quodcumque
tandem id fuerit.

S: 36. Ne confundat te vitæ tuæ totius cogitatio: neque animo simul complectere, quod qualesque molestias superventuras esse tibi verisimile sit. sed ad præsentium unumquodque interroga te, quidnam hac in re est, quod subiri aut sustineri nequeat? confiteri namque erubescas. tum cogita tecum, nec quod futurum est, nec quod præteritum est, sed id semper duntaxat quod præsens est, molestiam tibi facessere. minuetur autem istud, si seorsim per se circumscriptum dederis, mentemque redargueris, si nè huic quidem soli tolerando suffecerit.

§ 37. Nunquid etiamnum Veri tamulo
affidet Panthea; avt Pergamus? nunquid
Hadriani Chabrias, avt Diotimus? ridicu-
lum foret. verum, si affiderent, nunquid
ipsi hoc sentirent? avt si sentirent, nun-
quid illos juvaret? avt si eos juvaret, nun-
quid hi immortales futuri essent? annon &
istis destinatum est, ut primo senescant,
tum moriantur? ecquid ergo facerent illi,
mortuis istis? fœtor est hoc omne, & fan-
nies in sacco.

§ 38. Si acutè cernere vales, acumine tuo utere, inquit ille, in rebus eis, quæ sapientiam maximè exigunt.

§ 39. In animantis rationalis constitutione virtutem nullam video, quæ justitiæ se opponat: at voluptati quæ opponat sese, continentiam video.

§ 40. Si opinionem tuam ab eo, quod vexare te videtur, semoveris, ipse in tutissimo mox confistes. quis ipse? ratio. at non sum ratio. esto, ratio itaque nè vexet se: siquid autem aliud tibi male habet, id ipsum de hoc ipso, si poterit, opinetur.

§ 41. Sensus impeditio, malum est naturæ animalis. motus impeditio itidem ejusdem est malum. est & aliud qd.

[illegible]

§ 36. ^a Μὴ σε συγχέτω ἡ τῷ
 ἑλκε βίη φαυλοῦ· μὴ συμπαύῃς ὅπ-
 πονα διὰ τῷ ὅσα πῶνδεν ^a ὀπιρμα-
 νῆδαι· ἀλλὰ κατ' ἑκαστὸν ἔχῃ παρὸν-
 τας ἐφάρματα στανῶν, ^b ἢ τῷ ἔργῳ
 τὸ ἀφορῆται καὶ ἀνόποιον· αἰρηθῆσθαι
 γὰρ οὐκ οὐλοῦμαι· ἔπειτα ἀναμίσθαι σε-
 αὐτὸν, ὅτι ^c ὅτε τὸ μέλλον, ὅτε
 τὸ παρῆκός βαρὺ σε, ἀλλὰ αὐτὸ
 τὸ παρῆκον. ^d τῶν δὲ κατασκευα-
 ρῶν, ἐὰν αὐτὸ μόνον περὶ τῆς
 κατ' ἀπειλῆς τῆς πλὴν διὰ τῆς, ἐκ
 αὐτῆς πᾶσι ψαλὸν ἀντίχων μὴ δὲ
 παύται.

§ 37. Μὴ νῦν ἀφραδίῃ τῇ σὺ
 * κυεῖς σαρῶ, Πάνθηα, ἢ Πέγραμος; τί
 ἢ Ἰ' Ἀδριανῶ, * Χανείας ἢ * Διότμος; γα-
 λῶον τί ἢ εἰ σφακερήνῃτε, ἕμμελον αἰδῶ-
 τας; τί ἢ εἰ ῥιζαντο, ἕμμελον ἡδιστο-
 δαι; τί ἢ εἰ ῥύοντο, ἕμμελον ἔτοι αἰ-
 δάναται ἦ; ἢ ἢ τῶντος περὶ τῶν ἡ' χεί-
 ας ἢ ἡερίας γινώξῃς ὅπως αἰνῶνται, οἷτοι
 ἀφραδίῃ; τί ἐν ὕστερον ἕμμελον αἰνῶνται
 πωεῖν τῶντος ἀποθαιόντων; ἢ ἡείων
 * πῶν ὅντο, ἢ λύθρον ἐν θυλάκῃ.

§ 38. Ἡ ἐν δυνάμει αὐτὴν βλέ- § 24.
πτει, βλέπει * χρίαν, φασί, σφα- * σκί L. 9.
τάται * § 36.
L. 10. § 12.

§ 39. Διακομίνης καταξασα-
κλώ ἀρτίω ἔχ. ὁρῶ ἐν τῇ γῆ λοκαῖ
ζῶν κατακλῆ. ἰ ἡδυνῶς ὁ ὁρῶ, πλὴ
ἐγκοφτίαν.

§ 40. κ' Ἐὰν ἀφ' οὗς ᾗ σὺν ὑπέκ-
 -ψῃ σέι ᾗ λυγῇ σε λαλῇ, αὐτὸς ἐν
 τῇ ἀσφαλεστάτῃ ἔσκαμ· πῶς αὐτὸς; ὁ λό-
 -γος. ἀλλ' ἢ ἐν οὐκ ἄλογος. ἔσω. ἔκ' ἢ ὁ μὲν
 λόγος αὐτὸς ἐαυτὸν μὴ λυγίτω· οἱ
 δὲ π' αὐτὸς σε κακῶς ἔχει, ἢ ὑπελα-
 -βῶ αὐτὸ σέι αὐτῷ.

§ 41. Ἐμποδισμὸς αἰδέσεως, καὶ ὁ ὅτι ὁ ὁρμητικὸς φύσις. Ἐμποδισμὸς ὁρμῆς, ὁμοίως καὶ ὁ ὁρμητικὸς φύσις. Ἐστὶ δὲ πᾶν ἄλλο.

ὁμοίως ἐμποδισκὸν καὶ κακὸν τῆς φυ-
κῆς καὶ σαρκῆς. ὅπως τῶντων ἐμπε-
δισμὸς γὰρ, κακὸν νοεῖται φύσεως.
πάντα δὲ ταῦτα, ὅπῃ σταυτὸν μετα-
φύσει. πόρῳ, ἡδονὴ ἀπὸ τῶν σου; * ὅ-
λαται ἡ ἀδωσις. ἀρμήσονται ἐν τῇ
ἐργασίᾳ; * ὅ ἐν μὲν ἀνυπαίρετος ὄν-
τας, ἡδονὴς λογικῆς κακὸν. ὅ ἐν τῷ
κοινῷ λαμβάνεις, ὅπως βλάπτει,
ἐν δὲ ἐμπόδισται. * τὰ μὲν τοι τοῦ γὰρ
ἰδία ἐν δὲ ἄλλῳ εἶναι ἐμποδίσ-
κει. * τὸ γὰρ ἐν τῷ, ἐν δὲ ὁδῷ,
ἐν τῷ ἐργασίᾳ, ἐν βλαπτικῇ, ἐν ὅπῃ
ἀπὸ τῆς * ὅπως γίνονται σφαῖρα, κυκλο-
τρὴς μὲν.

§ 42. Οὐκ εἰμὶ ἀξίῳ εἰς ἐμαυτὸν
λαμπρύνειν. ἐν δὲ γὰρ ἄνθρωπος πῶποτε ἐκὼν ἐ-
λπίσται.

§ 43. Ἐυφραίνει ἄλλον, ἄλλο * εἰμὶ
γὰρ ἐκὼν ἰσχυρὸς τὸ ἡγεμονικόν, καὶ μὴ
ὑποτασσόμενον, μήτε ἀνθρώπῳ πῃ, * μὴ
τε ἢ ἀνθρώποις συμβαινόντων. ἄλλῃ
* πᾶν ἐν μὲν τῷ ὁρθῷ καὶ * ὁρθῷ καὶ ἐν
ῥήματι, καὶ ῥήματι ἐκείνῳ καὶ ἀξίῳ.

§ 44. * Τὸ γὰρ * ἰδὲ τὸν ῥήμον
σταυτὸν ῥήματι. * ὅ ἐν τῷ ὁρθῷ
μὲν ἄλλῳ διδόντες, ἐν λογίζοντι,
ὅπῃ ἄλλοι τοῦτοι μὲν ἄλλοι ἐκείνοι εἶ-
ναι, οἱ οἱ εἰσὶν ὅτι ἐν βαρύντι. καὶ
καὶ οἱ εἰσὶν ὅτι ἐν βαρύντι. τί δὲ ὅλας πᾶσι
ἐν ἐκείνῳ * ὅπως τοιαύταις ἀπ-
χρῶσι; * ὅπως τῶν τοιαύτων πᾶσι
ἐχρῶσι.

§ 45. * Ἄξιόν μοι καὶ βάλλειν τῶν
δύλεις. ἐκείνῳ γὰρ ἐξ ὅτι τὸ ἐμὸν δύν-
αμινα ἔλπειν, τὸ γὰρ ἐστίν, * ἀνθρώπων
ἐν ἔχῳ καὶ ἐν ἐργασίᾳ καὶ τὸ ἐξ ὅτι * τῇ
ἰδίᾳ κατασκευῇ. * ἀξίον τοῦτο ἀξίον, ἵνα
δὲ αὐτὸ κακῶς μοι ἐχῇ ψυχῇ, καὶ χεῖ-
ρον ἐκείνης ἢ, ταπεινωμένη, ὀρεγμένη,
* συνδουμένη, πηρυμένη; καὶ τί ὑπάρχει
τῷ ἀξίῳ;

§ 46. * Ἀνθρώπων ἐκείνῳ συμβαί-
νειν πᾶσι, ὅ ἐκ ὅτι ἀνθρώπων
σύμψυχον. ἐν δὲ βοῦ, ὅ ἐκ ὅτι βοῦ ἐκ
ἐκείνου.

vegetativam conditionem pariter impedi-
at. estq; malum ejusdem mentis quoque per-
inde impeditio, naturæ intellectivæ ma-
lum est. hæc jam tu omnia ad te transfe-
ras. dolor, voluptas attingit te? viderit
sensus: aliquid molienti tibi obstitit quippi-
am? si citra exceptionem moliebaris, jam
tuum, qâ rationalis, malum est. at, si id
quod communiter fieri solet, tibi propo-
nebas, nondum aut læsus es, aut impeditus
etiam. mentis utiq; propria qâ sunt, nemo
alius impedire solet. hanc enim nec ignis,
nec ferrum, nec tyrannus, nec vituperium,
nec aliud quidlibet attingit, ubi facta fuerit
sphaeræ instar, teres tota atq; rotunda.

§ 42. Indignum censeo, ut me ipse
vexem, qî neminem unquam volens ve-
xarim.

§ 43. Alia oblectant alios. me ve-
rò, si mentem sanam habuerim, qâ
nec hominem quendam, aut humanum
quicquam averfetur; sed quicquid obvenit,
oculo benigno aspiciat excipiatq; & pro
sui existimatione singulis utatur.

§ 44. Hoc ipsum, quod jam adest, tem-
pus tibi met fac impertias. qî famam post-
humam affectant potius, non cogitant, ali-
os quosdam ejusmodi fore posteros illos,
quales isti sunt, quos nunc gravatim ferunt.
sed & utiq; sunt mortales. quid autem tuâ
interest, si vocibus istiusmodi adstrepu-
erint illi tibi, aut existimationem hanc vel
illam de te habuerint.

§ 45. Tolle me, & quocunq; libuerit
projice. etenim illic quoque genium meum
habiturus sum propitium placidumq; hoc
nempe contentum, si pro conditionis suæ
officio habere se agereque possit. num hoc
tanti est, ut hac de causa anima mea malè
se habeat, ac deterior fiat, dum deprimi-
tur, extenditur, confunditur, consternatur.
ecquid reperiam, quod tanti sit?

§ 46. Nihil homini cuiquam contin-
gere potest, quod non humanus sit ca-
lus; nec bovi, quod non bovis sit; nec
viti

Sup. 28. 40.

L. 4. § 1. 1. 5.
§ 20.

Sup. § 32.
Inf. § 47.

Sup. § 28. 1.
21. § 36.

Inf. § 48. 1.
11. § 12. 1. 12.

§ 3.
L. 7. § 16. Inf.

§ 47.

L. 6. § 34. 1.
10. § 10.

Sup. § 26.
L. 10. § 35.

Sup. § 34.
μήτε [7]

Lug. An.
Sup. § 7. 2.

L. 4. § 25. 1. 7.
§ 3.

ὅπως f.
Sup. § 29.

L. 4. § 17. 26.
μήτε f.

L. 2. § 17. 1. 4.
§ 19.

L. 4. § 3. 1. 5.
§ 33.

L. 10. § 15.
23. 33.

L. 2. § 13. 1. 3.
§ 5. 7. 16.

Sup. § 7. 1. 9.
§ 26.

L. 5. § 16.
L. 9. § 37.

σωτηριώδη f.
vel, σωτηρι-
ώδη

L. 5. § 18.
Sup. § 36.

videt, quod non vitis sit, nec lapidi, quod non lapidis ipsius sit. Si ergo contingit id cuique, quod & usui & naturæ ejus est consentaneum, quid est, ægrè quod feras? neque enim quicquam tibi tulisset natura communis, quod ferri non posset.

§ 47. Si qua te angit res externa, non est ea ipsa, quæ molestiam facessit tibi, sed tuum ipsius de re ea judicium. hoc autem statim delere in te situm est. siquid verò in interna animi dispositione te angit, quis prohibere potest, quò minus opinionem tuam corrigas? pari modo, si anxium te habet, quia hoc aut illud quod rectum tibi videtur, non facis, cur non facere potius quam angere velis? sed obstat, inquis, valentius aliquid: nihil est ergo quod anxius sis. neque enim non agendi causa in te est. sed nec vivere tanti est, nisi id fiat. excede ergo à vita æquo animo, quò modo excederes si id agere daretur, simul etiam obstantibus ipsis propitius.

§ 48. Memineris, inexpugnabilem fieri mentem, quando in se contracta, ipsa se contenta manet, dummodo nil faciat quod ipsa nolit, tamen si non ratione, sed obstinatione merà instructa sit. quid ergo futurum est, si ratione in consilium adhibita consideratè de re aliqua sententiam tulerit? propterea arx est quædam mens perturbationibus immunis. neque enim aliud ullum habet homo hoc validius communium præsidium, ad quod ubi confugerit, in nullius potestatem possit deinceps venire. hoc quia non videt, imperitus; quia videt, nec eo recipit se; infelix est.

§ 49. Nihil ulterius tecum reputa, quam quod visa primario renunciaverint. nunciat tibi, hunc vel illum tibi conviciatum. hoc nunciatum est. non & illud læsum esse te. video, puerulum ægrotare. hoc video. at periclitari, non video. hoc igitur modo in primò visis consistit semper, nec amplius quicquam eis à te intus adjicias, & nihil tibi accidit, quod commoveat te. vel

ἀμύλην, ὃ ἐκ ἔστιν ἀμύλητον. ἐκ
λίθου, ὃ ἐκ ἔστι λίθου ἰδιον. α ἢ
δύω ἐκείνῳ συμβαίνει, ὃ καὶ β' εἶω-
θεν, καὶ πέφυκεν, π' αὖν συζυγμένοις;
ε ἢ γὰρ ἀφόρητόν σοι ἔφερον ἢ κοι-
νὴ φύσις.

§ 47. ε' Εἰ μὲν δὲ π' ἦν ἐκεί-
νου, ἐκ ἐκείνου σοι ἐνοχλεῖ, ἀλλὰ τὸ
σοὶ περὶ αὐτοῦ κείμενον. ε' οὗτο δ' ἦν
ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐκείνῳ σοι ἔστιν. εἰ δ' αὖ
οὐ π' ἦν ἐν τῇ σὴ διαθήσει, ε' ἢ
καὶ αὐτὸν ἀποβάλλει τὸ δόγμα; δυνά-
μις δ' καὶ ἐν αὐτῇ, ὅπ' ἐκείνῳ π'
ἐνοχλεῖς ὕμεις σοι φανόμενον, π' ἐκ
μᾶλλον ἐνοχλεῖς, ἢ αὐτῇ; ἀλλὰ ἰσχυρό-
τερόν π' ἐστὶν αὐτῇ. ε' μὴ ἐν αὐτῇ. ε'
γὰρ περὶ σὲ ἡ αἰτία τοῦ καὶ ἐνο-
χλεῖσθαι. ἀλλὰ ἐκ αἰτίου ζῆν, μὴ
ἐνοχλεῖσθαι τούτου. ε' ἀπὸ τοῦ δυν ἐκ
τοῦ ζῆν εὐμενέως, * ἢ καὶ ὃ ἐνο-
χλῶν ἀποδείκνυται, αἶμα ἐκείνῳ τοῖς ἐνο-
χλεῖσθαι.

§ 48. Μύμησον, ὅπ' αὐτῇ
μυμήσθαι γίνεται τὸ ἡρμονικόν, ὅπ' αὖ
εἰς αὐτὸν συρραπὴν π' ἀρμονίῃ ἐ-
αυτοῦ, ο' μὴ ποιοῦν π' μὴ θέλει,
π' καὶ ἀλόγως ὡραταῖσθαι. π' δυν
α' ὅπ' αὖ καὶ μετὰ λόγῳ περὶ αὐτοῦ
καὶ ἐκείνῳ περὶ πνέου; διὰ τοῦτο α-
περὶ πολλῶν ἔστιν ἢ ἐκδοθέντων παρὰ
διάνοιαν. οὐδὲν γὰρ ὀχρεώτερον ἔ-
χει ἀνθρώπου, ἐφ' ὃ καταφυγὼν α-
νέλωτο λοιπὸν αὐτῷ εἶναι. ὃ μὴ
δυν μὴ ἐπερχομένῳ τούτῳ, αἶμα δὲ
ὃ δὲ ἐπερχομένῳ καὶ μὴ καταφεύγον,
ἀτυχής.

§ 49. ε' Μὴδὲν πλέον σαυτοῦ λέγει,
ὅπ' αὖ ἐπερχομένῳ φαντασίας ἀναγγέ-
λουν ἡγρεῖ, ὅπ' ὃ δεινὰ σε κακῶς
λέγει. ε' ἡγρεῖ δ' τούτο. π' δ', ὅπ' βλε-
ψαί, ἐκ ἡγρεῖ βλεψαί, ὅπ' νοσῇ τὸ
παθόν; βλέπω. ὅπ' δ' κινδυνεύει,
ε' βλέπω. ὅπ' δυν μὴ εἰς αὐτὸν
περὶ αὐτοῦ φαντασιῶν, καὶ μὴδὲν αὐτῷ
ἐκδοθέντων ὅπ' αὖ, καὶ ὅπ' αὖ σοι γίνεται
μᾶλλον

L. 10. § 3. L.
11. § 13.
L. 12. § 26.

L. 6. § 19. L.
7. § 66.

L. 4. § 7. B.
L. 5. § 26.

Sup. § 29. L.
L. 6. § 52. L.
7. § 2. 14.

L. 9. § 11.
L. 12. § 25.

* τὸ δὲ π'
τὸ δὲ π'

Sup. § 32.
42. 49.

L. 5. § 29.
* ἢ ε.

L. 2. § 3.

Sup. § 42.

L. 7. § 28.
Sup. § 7.
L. 5. § 29. L.
10. § 33.
L. 11. § 3.
L. 5. § 18.

L. 1. § 9.

L. 11. § 36.

L. 7. § 64.

L. 4. § 7. 13.

L. 10, § 33.

dm mundi naturæ adversatur. adversatur enim, qī, qantum in se est, ad ea qæ veritati adversa sunt, fertur. à natura siquidem subsidia jam olim acceperat, qibus neglectis factum est, ut falsa à veris nunc dignoscere nequeat. Qm etiam, qī voluptates, tanqam qæ sint bonæ, sectatur, dolores, tanqam qæ mala sint, fugit, impiè hic quoque agit. necesse est enim, ut is qī sic affectus fuerit, de rerum natura sæpe congeratur, qasi ea bonis malisque præter meritum utriusque aliquid attribuat; cum mali sæpenumero voluptatibus diffuant, eisq; rebus, qibus eæ comparantur, abundant; boni contrā in dolore versentur, atq; in casus ejusmodi, qī dolorem solent parere, incidant. adhæc, qī dolorem timet, eorum aliquid timebit, qæ in mundo necessario futura sunt. hoc est avtem impium. & qī voluptatem sectatur, injuriam inferendo non abstinebit. hoc avtem apertè impium. oportet avtem, ad qæ rerum natura ex æqo se habet, (nec fecisset utiq; utraq; nisi ad utraq; se ex æqo haberet) adversus hæc eadem cum pariter esse ex æqo affectum, qī naturæ ductum sequi desiderat, qo naturæ consentire possit. qicunq; ergo adversus dolorem & voluptatem, vel mortem & vitam, vel gloriam & ignominiam, ad qæ rerum natura ex æqo se habet, non ex æqo afficitur, impiè hunc agere liquidò constat. per hoc avtem qod dicitur universi naturam istis ex æqo uti, intelligo ista ex æqo evenire ex serie qadam rerum prodeuntium sibiq; invicem succedentium juxta antiquissimum qendam providentiæ motum, qo à principio illa ad hanc rerum omnium ordinationem & adorationem se contulit, cum rationes qasdam rerum futurarum apud se concepisset, & facultates qasdam existentiarum, transmutationum, & successionum istiusmodi fecundas disceverat.

§ 2. Gratius eqidem foret, ut prius defungeretur quispiam, qām mendacitatem, simulationem, luxum, fastum deli-

ἀκροῦται, μαχόμενῳ τῇ τῇ κόσμῳ φύσει· μάχεται γὰρ ὁ ἐπὶ τ' ἀναστροφῇ τῆς ἀληθείας φερόμενῳ παρ' ἑαυτὸν. ἀρετὰς γὰρ περιεληφει παρὰ τῆς φύσεως, ὧν ἀμυλῆσαι ἐχ' οὐδὲν τὸ ἐπὶ τῷ
 α. διακρίνειν τὰ ψάδι' αὐτὸ ὅτ' ἀληθῶν· καὶ μὴ β. ὅ τας ἡδονὰς ὡς ἀρετὰς δεικνύν, καὶ ὅ πόνους ὡς κακὰ φεύγων, ἀσθεῖν. c. ἐν ἀγῶνι γὰρ τὸν τοῦτον, μὴ φεῖσθαι πολλὰς τῇ κοινῇ φύσει, ὡς παρ' ἀξίαν π. ἀποκατέστη τῆς φωνῆς, καὶ τῶν ἀποκαταστάσεων· διὰ τὸ πολλὰς καὶ π. φωνῆς ἐν ἡδοναῖς ἔχει, καὶ τὰ ποιητικὰ τῶν κλῆδων καὶ ὅ ἀποκαταστάσεων, πόνου, καὶ τῶν ποιητικῶν τέτε ἀκατέστην. ἔπ' ὅ φερόμενῳ καὶ πόνους, φερόμενται ποτε ὅτ' ἐπομένῳν π. ἐν τῷ κόσμῳ. ἔπ' ὅ ἡδὴ ἀσθεῖς. ὅ, τὴ δεικνύν τας ἡδονὰς, d. ἐκ ἀφ' ἑαυτῆς αὐτῆς ἀδικεῖν. ἔπ' ὅ ἐναργῶς ἀσθεῖς. καὶ ὅ παρὰ τῇ φύσει βυλομένης ἐπιδεικνύται, e. ὁμογενομένης ὄντας, g. ὁμοιοῦς διακρίνεται. ὅς τ' ἐπὶ πόνους καὶ ἡδονὰς, ἡ δ' ἀναστροφή καὶ ζῶντι, ἡ δ' ἔξω καὶ ἀδελφίαν, οὐδὲν ὅτ' ἔστιν φύσεως καὶ πόνου, αὐτὸς ἐκ ὁμοιοῦς ἔχει, δ' ἡδὸν ὡς ἀσθεῖς. λέγω ὅ τὸ καὶ πόνου τῶν ὁμοιοῦς πλὴν κοινῇ φύσιν, ἀντὶ τῆς καὶ τὸ ἡ συμβαίνειν ὁμοιοῦς καὶ τὸ ἐξ ἑαυτῆς γενομένης, καὶ ὁμογενομένης ὁμοιοῦς πνι i. ἀρχαίᾳ τῆς αἰσθητικῆς, k. καὶ τῷ ἀπὸ πνιῶν ἀρχαίᾳ ὁμοιοῦς ὁμοιοῦς πνιῶν πλὴν διακρίνεται, συλλεγόμενα πνιῶν λέγουσ' ὅτ' ἐπομένῳν, καὶ διὰ τῆς γένεως ἀποκαταστάσεων, ἀποκαταστάσεων τε, καὶ μεταβολῶν, καὶ διαδοχῶν τῶντων.

§ 2. Χαλεπίτε μὴ πρὸ ἀνδρῶν ἡ δ' ἀνδρῶν ἀδελφίας, καὶ πάσης ἀποκαταστάσεως καὶ πνιῶν καὶ τῶν γένε-

^a L. 8. § 26.

^b L. 2. § 11.

^c L. 6. § 16. 41.

^d L. 11. § 18.

^e L. 3. § 12. 1.

6. § 55. 1. 10.

§ 15.

^f L. 8. § 54. 1.

10. § 21.

^g L. 11. § 16.

^h L. 2. § 11. 1. 6.

§ 34.

ⁱ L. 11. § 20.

^k L. 7. § 75.

Inf. § 28.

¹ L. 3. § 8.

^a Inf. § 37.

^b L. 5. § 4.

^c * * * * *
* * * * *
* * * * *

^d * * * * *

^e * * * * *

^f * * * * *

^g * * * * *

^h * * * * *

ⁱ * * * * *

^j * * * * *

^k * * * * *

^l * * * * *

^m * * * * *

ⁿ * * * * *

^o * * * * *

^p * * * * *

^q * * * * *

^r * * * * *

^s * * * * *

^t * * * * *

^u * * * * *

^v * * * * *

^w * * * * *

^x * * * * *

^y * * * * *

^z * * * * *

^{aa} * * * * *

^{ab} * * * * *

^{ac} * * * * *

^{ad} * * * * *

^{ae} * * * * *

^{af} * * * * *

^{ag} * * * * *

^{ah} * * * * *

^{ai} * * * * *

^{aj} * * * * *

^{ak} * * * * *

^{al} * * * * *

^{am} * * * * *

^{an} * * * * *

^{ao} * * * * *

^{ap} * * * * *

^{aq} * * * * *

^{ar} * * * * *

^{as} * * * * *

^{at} * * * * *

^{au} * * * * *

^{av} * * * * *

^{aw} * * * * *

^{ax} * * * * *

^{ay} * * * * *

^{az} * * * * *

^{ba} * * * * *

^{bb} * * * * *

^{bc} * * * * *

^{bd} * * * * *

^{be} * * * * *

^{bf} * * * * *

^{bg} * * * * *

^{bh} * * * * *

τον ἐξ ἀνθρώπων ἀπαλθεῖν. τὸ δ' ἐν
α. κορεδίντῃ γὰρ τῶν β. ἀποπνεύσας
ἀνθρώπων πῦρ, * ἢ περιεπῆσαι περι-
καθῆσαι τῇ καλῇ. καὶ ἔπειτα σὺ ἐπὶ τῇ
πύρρι πῦρρι πῦρρι πῦρρι πῦρρι πῦρρι
μὲν γὰρ διαφθορὰ διαφθορὰ, πολλὰ γὰρ
μῶλλον ἢ τῇ πύρρι πῦρρι πῦρρι πῦρρι
τῇ πύρρι πῦρρι πῦρρι πῦρρι πῦρρι
σῖα καὶ ἔπειτα. αὐτὸ μὲν γὰρ ζῶντων λοι-
μῶς, καὶ δὲ ζῶντων ἐστὶν ἀνθρώ-
πων, καὶ δὲ ἀνθρώπων οἶον.

§ 3. Μὴ καὶ ἀποφύγετε θάνατον, ἀλ-
λὰ * ἐπαίρετε αὐτὸν, ὡς καὶ τὴν ἐνδὲς
αὐτῷ, ὅν * ἢ φύσας ἐδέχθη. ὅς γὰρ ἐστὶ
τὸ νῦν αὐτοῦ, καὶ τὸ γηράσκον, καὶ τὸ αὐξήσκειν,
καὶ τὸ ἀκμαῖον, καὶ ὁδόντας, καὶ γίνεσθαι,
καὶ πολλὰς ἐπιγὰς, καὶ ἀσπίδας, καὶ κυ-
νοφύλακας, καὶ ἀποκνήσας, καὶ τὰ ἄλλα τὰ
θυσιὰς ἐκτελέγοντα, ὅσα αὐτῷ σὺ βίῃ
ἀρετῇ φέρεις, * τῷ αὐτῷ καὶ τὸ διαλυ-
θῆναι. τῷ αὐτῷ μὲν ἐν αὐτῷ ἀνθρώπων ἐστὶ
λελογισμένον, * μὴ δὲ ἐλοομένον, μὴ δὲ
ἀσπίδας, μὴ δὲ ἀποκνήσας πρὸς τὸν
θάνατον ἔχειν. ἀλλὰ * ἀποφύγετε ὡς
ἐμὴν καὶ θυσιὰν ἐκτελέγοντα. ὡς καὶ
ἀποφύγετε, πῶς ἐμὴν ὡς καὶ τῇ γα-
μῇ πῶς γυναικὸς σὺ ἐδέχθη, ὡς καὶ ἐν-
δέχθαι πῶς ὡς ἐν τῇ ψυχῇ
ἐν σὺ τῇ ἐλευθέρῃ τῇ ἐλευθέρῃ. εἰ
καὶ καὶ ἐλευθέρῃ περὶ πῶς ἀποφύ-
γειν θέλεις, μάλιστα σὺ εὐκολον πρὸς
τὸν θάνατον ποιήσεις, ἢ ἐπὶ τῇ
ἐλευθέρῃ πῶς, * ὡς καὶ μάλιστα ἀρί-
στατον, καὶ * μὴ δὲ διὰ τὸν ὅτι ἐστὶ
* ἢ ἐμπροσθεν. * ὡς καὶ πῶς μὲν γὰρ
αὐτοῖς πῶς δίδω, ἀλλὰ καὶ * καὶ δίδω καὶ
πρὸς φέρεις. μάλιστα μάλιστα ὅτι ὡς
αὐτῷ ἀνθρώπων ἐκτελέγοντα σὺ ἢ
ἀπαλλαγὴ ἐστὶ. τῷ αὐτῷ μόνον, εἰ καὶ ἀ-
ρετῇ, ἀνθρώπων αὐτῷ καὶ ἀποφύγειν ἐν τῇ
ἐν σὺ πῶς ἐπὶ τῇ πῶς * τῷ αὐτῷ δὲ
γὰρ ἀποφύγετε. νῦν ἢ ὡς, ὡς
ὅτι ὁ ὅτι ἐν τῇ διαφθορᾷ τῇ συμφορᾷ
ἐστὶ, ὡς ἐπὶ, ὡς πῶς ἐπὶ, ὡς θάνατον, μὴ πῶς καὶ αὐτοῖς * ἐκτελέγοντα ἐκτελέγει.

§ 4. Ὅτι ἀμάρτανται ἐαυτοὶ ἀμάρ-
τανται. secundus autem ab hoc gradu,
horum satur saltem ut emori præoptet,
quàm improbitati immorari. an nondum
experientia tibi ipsa svadet, ut è peste
ista profugias. pestis est enim, mentis
corruptio, & perniciofa quidem magis
ea, quàm aeris hujus circumfusi inten-
peries & alteratio ejusmodi. hæc enim
animalium, quæ sunt animalia; illa homi-
num læs est, quæ sunt homines.

§ 3. Mortem noli contemnere, sed
animo lubenti excipe, tanquam ex eorum
quæ natura vult, numero quod sit. cujusmo-
di enim res est, adolescere, senescere,
crescere, adultum esse, barbatum esse, den-
tire, canescere, ferere, prægnantem esse,
parere, aliq; id genus opera naturalia,
quæ vitæ tuæ secum ferunt ætates, ejus-
modi planè res est & dissolvi. hominis est
igitur considerati, nec temerariè, nec im-
petuosè, nec fastuosè adversus mortem
se gerere: sed tanquam opus naturale,
eam præstolari, quò modo nunc præstola-
ris, donec uxoris tuæ utero fortis prodeat.
ita expectanda est hora, quæ animula tua
invulcro isti excidet. si autem vulgare
vis pharmacum, quod cor tamen attingat,
morti facilem cumprimis præstabit te, si
consideraveris res subjectas à quibus mor-
te divelleris, morèsque hominum qales-
sint, quibus anima tua ulterius non immi-
scebatur. etiamsi enim offendi eis te nev-
tiqam oportet, sed curare eos, placidèq;
ferre; meminisse tamen licuerit, quod ab
hominibus havd idem tecum sentientibus
discessurus es. hoc enim solum, siquid
aliud, nos retraheret & in vita retine-
ret, si cum eadem sentientibus vitam
degere daretur. nunc autem vides, quanta
molestia ex dissenfu mutuo eorum quibus-
cum vivitur, oritur: ut dicere liceat, Pro-
perè accedas ò mors; nequando etiam ipse
obliviscar mei.

§ 4. Qi peccat, sibi met ipsi peccat

qi

^a Inf. § 9.

^b L. 5 § 25.35.

πάντες. αὐτὸς ἀποθνήσκων ἑαυτὸν κρατοῦν, κρατῶν
ἑαυτὸν πάντων.

§ 5. Ἀλλὰ πολλὰκις ὁ μὲ ποιῶν
π, ἢ μόνον ὁ ποιῶν π.

§ 6. ὁ Ἀρχὴ ἡ ἐκ παλαιῶν ἀποστο-
λῆς καὶ ἀποστολῆς, καὶ ἡ παλαιὰ ἐκ-
κλῆσις καὶ ἀποστολῆς, καὶ ἡ παλαιὰ ἀποστολῆς
ἐκ παλαιῶν ἀποστολῶν πᾶν τὸ παλαιὸν
τῆς αἰτίας συμμετέχον.

§ 7. Ε' Εξαλειψαι παντασιν· ὅτι
 σου ὁρμηλόν· στίχους ὁρξίν· ἐρ' ἐκαστῶ
 ἔχον τὸ ἡμιονικόν.

§ 8. ἡ Εἰς μὲν τὰ ἄλογα ζῶα, ἡ L. 4. § 40. l.
μία ψυχὴ διήρηται ἡ εἰς τὰ λογικὰ 12. § 30.
μία νοερά ψυχὴ μεμείκειται. ὡς αὖτε ἡ L. 4. § 41. 7.
ἡ μία γῆ ὅτιν ἀπαύτων ἡβῆ γαλῶν, § 9.
ἡ ἐνὶ φωτὶ ὁρώμεν, ἡ ἕνα ἄξια ἡ Inf. § 9.
ἀναπνέουσαν, ἡ ὅσα ὁρατὰ ἡ ἡ ψυχὰ ἡ L. 8. § 57. l.
παύει 12. § 30.
ἡ L. 8. § 54.

§ 9. ὅσα καὶ πνθ ματίχει, ὡς L. 5. § 4. l.
 ὅτι τοὺς ὁμοίους ἀπεύδει. ὅτι τοὺς ὁμοίους
 πᾶν ῥέπει ἐπὶ γῆν, τὸ ὑγρὸν πᾶν
 * σῦρρον, τὸ ἀερώδες ὁμοίως, ὡς ῥέ-
 ζειν ὅτι διεσπέντων καὶ βίαι. τὸ πῦρ
 ἀναφαιρῶν ῥῆ, διὰ τὸ σπαιρώδες πῦρ.
 παντὶ δὲ πυρὶ ἐσταυθῶς ὡς τὸ συνεξ-
 ἀπείδου ἔτοιμον ἔσται, ὡς καὶ πᾶν τὸ
 ὑλικὸν τὸ ἐλγῶ ἐκέρπει, ἐνέξα-
 σθον ἔτι, διὰ τὸ ἐλαπθον ἐγκυκλῶσαι
 αὐτὰ τὸ κωλυτικὸν ὡς ἐξάγειν. καὶ τοί-
 νυν F πᾶν τὸ καίτης τοσούτος φυσικῶς
 μέτερον, ὡς τὸ συγκατεῖν ὁμοίως
 ἀπεύδει, ἢ καὶ μάλλον. ὅτι γὰρ ὅτι
 κρεῖττον ὡς τὰ ἀλλὰ, τοσούτω καὶ
 ὡς τὸ συγκατεῖν τὸ δίκαιον καὶ
 συγκατεῖν ἐπιμύπτει. ἐνδὺς γῆν
 9 ἐπὶ ῥῆ ὅτι ἀλγῶν ἐνέειν σπαιρῶν
 καὶ ἀλγῶν, καὶ νοσοπορφίαι, καὶ ὅτι
 ἐρωτες. ψυχὰς γὰρ ἡδὴ πᾶν ἐσταυ-
 ρα, καὶ τὸ συναγῶν ἐν τῇ κρεῖτ-
 τῳ ἐπιτενιόμεν ἐνείκετο, διὸν ἔ-
 τε ὅτι συρρῶν ῥῆ, ὅτε ὅτι λίθοι,
 ἢ ξύλων. ἐπὶ δὲ τῶν λογικῶν
 ζῶων, πολιτεία, καὶ φιλία, καὶ
 δικαιοσύνη, καὶ σύλλογοι, καὶ ἐν πολέ-

^a L. 6. § 43.

^b L. 11. § 27.

^c L. 7. § 13.

^d L. 11. § 18.
20.

^e Sup. § 3.

^f L. 12. § 30.

^g L. 8. § 34.

^h L. 8. § 19.

ⁱ L. 11. § 1.

^j πέρσιν

Lug.

^k L. 4. § 24.

^l L. 5. § 28. l.

^m § 59.

ⁿ Inf. § 42.

^o L. 7. § 70.

^p Inf. § 27.

^q L. 5. § 5.

^r L. 8. § 8.

^s L. 3. § 12. l.

^t § 47.

^u L. 1. § 5. ω

^v L. 5. § 5.

^w L. 1. § 15.

^x 16.

^y L. 1. § 7.

^z L. 4. § 24.

^{aa} Sup. § 8.

^{ab} L. 1. § 15.

^{ac} Inf. § 41.

^{ad} L. 4. § 3.

^{ae} L. 10. § 38.

^{af} * ταῦτα Inf.

^{ag} § 28. l. 7. § 1.

^{ah} L. 4. § 44.

^{ai} L. 4. § 48.

^{aj} Inf. § 36.

^{ak} L. 2. § 14.

μοις συνθήκαι καὶ ἀνοχαί. ἐπὶ ᾧ ᾧ
ἐπὶ κρείττονων, καὶ ἐκδιεσπύκτων ἡρώτων
πῶτα ἐννοεῖται ὑπὸ τῆς, δια = ἐπὶ ᾧ ᾧ ἄστρον.
ἔτι καὶ ἐπὶ τὸ κρείττον ἐπαλάσσει συμ-
πάθειαν, ὅ καὶ ἐν διακρίσει ἐργασασθαι
ἐδίδατο. ὅσα ἔν τῳ νῦν γινώσκον. ὁ μὲν
καὶ γὰρ τὰ νοεῖται. νῦν δὲ ἀπὸ λήθη καὶ τῆς
σφιδος ἀλλήλα παρσφιδος καὶ συννοήσεως,
καὶ τὸ σύμφων ὅδε μόνον ὁ βλέπεται.
ἀλλ' ὅμως καὶ τοὶ φεύγοντες φελοῦται-
λαμψάνονται. καὶ τῇ γὰρ ἡ φύσις.
ὅψιν ᾧ ὁ λόγος παραφυσιάσων. ὁ δὲ
σὺν ἑαυτῷ πῶς αὖν καὶ οὐδὲ π μὴ-
δενὸς καὶ οὐδὲς οὐδὲ ἀπὸ κινήσεων,
ἡσυχασαν ὁ ἀνδρώσων ἀπερριπτόμενον.
rit, qām hominem ab homine omni

§ 10. ὁ φέρει καρπὸν, καὶ ἀνθρώ-
που, καὶ διδός, καὶ ὁ κόπῃ. ἐν ταῖς
οὐκείαις ἀρεταῖς ἐκαστα φέρει. ἐπὶ ᾧ ἡ
συνέθεια κυρίως, * τῷ φέρει ἐπὶ ἀμπί-
λε καὶ ᾧ ὁμοίαν, ὁ δὲν τῷτο. ὁ δὲ λό-
γος δὲ, καὶ κοινὴν, καὶ ἴδιον καρ-
πὸν ἔχει. καὶ γίνεται ἐξ αὐτοῦ τοῦ-
αὐτοῦ ἔτι καὶ, ὁ ποῖον π αὐτός ἐστιν ὁ
λόγος.

§ 11. ἡ ἐξ ἑαυτοῦ δύναται, μεταδίδου-
σα. ἐπὶ ᾧ μὴ, μέμνηται, ὅτι καὶ πῶς
τῷτο ἡ ἐμμένειν αὐτῷ διδόν. καὶ ὁ
διδόν ᾧ ἐμμένειν ταῖς ταῖς ταῖς ἐπὶ
ἐντα ᾧ καὶ σωκεργῶσιν, εἰς ὑψίστην, εἰς
πλούτων, εἰς δὲ καὶ ἔτι καὶ ἔτι καὶ
εἰς. ὁ ἐξέστι καὶ καὶ σὺ. ἐπὶ καὶ, πῶς
ὁ καλύπτει.

§ 12. ὁ πόρει, μὲν ὡς ἀθλῶ, ὁ
μὲν δὲ ὡς ἐλατῶν ἡ ὁ θαυμάζειν δι-
λυν. ἀλλὰ μόνον ἐν διάνοι, κινεῖται καὶ
ἰσχυραται, ὡς ὁ πολυπλὺς λόγος ἀξιοῖ.

§ 13. Σήμερον ἐξ ἡλθον πάσης π-
εριστάσεως. μᾶλλον ᾧ ἐξ ἑαυτοῦ πᾶσαν
ἐπερίσταν. ὁ ἐξω γὰρ ἐκ ἡν, ἀλλὰ ὁ ἐν-
δον ἐν ταῖς ἐπαλήθεσι.

§ 14. Πάντα * ταῦτα, * συνήθη
μὲν τῇ πείρῃ ὡς ἐφύμερα καὶ πᾶσι χρόνῳ.
καὶ ὁ δὲ καὶ τῇ ὕλῃ καὶ πᾶσι νῦν, δια-
κρίσει ὁ αἰώνων ὡς κατετάταται.

pore foedera, & induciæ. qin & in præstan-
tioribus adhuc, licet modo quodam a se
invicem diffitis, in astris nempe, unio ta-
men quædam existit. ita fortis præstantio-
ris eminentia etiam in distantibus affecti-
onem ad se invicem mutuam producere
valuit. vide interim quò res redierit. sola
enim rationalia mutui hujus in se invicem
studii ac consensûs nunc sunt oblita: con-
fluxusque ille apud ista sola non cernitur.
veruntamen, fugiant licet hoc homines,
undiq; occupantur. prævalet enim natu-
ra. observando avtem id, quod loquor,
comperies. facilius enim quis terreni quip-
pam terrenæ rei nulli adjunctum repere-
prorsus sejunctum.

§ 10. Fructum fert & homo, & Deus,
& mundus. & in propria tempestate fert
horum unumquodque, etiam si avtem usus
formulam hanc loquendi viti ac similibus
præcipue attribuerit, nihil tamen hoc ob-
stat, quò minus & de illis dicatur. ratio
verò fructum habet & communem & pro-
prium. oriunturque ex ea alia ejusmodi,
cujusmodi ipsa est ratio.

§ 11. Peccantem, si potes, meliora
doceto. si minus, memineris, hoc sine cle-
mentiam tibi datam esse. & Dii avtem
adversus tales clementer se gerunt. in qui-
busdam etiam opem eis porrigunt suam, ad
sanitatem nempe, divitias, gloriam conse-
quendam adeò benigni existunt. idem & tibi
licet facere. avt dicas, quis te prohibeat.

§ 12. Laborem sustine, non ut miser,
nec quò miserationi vel admirationi sis aliis.
sed hoc unum velis, ita moveri motumve
sistere, prout ratio civilis exigit.

§ 13. Hodie molestia me omnia exe-
mi. vel potius molestiam a me omnem
abjeci. neque enim extra, sed intra me, in
opinione mea exisitebat.

§ 14. Eadem sunt omnia, usu fami-
liaria, tempore diaria, materia sordida.
præsentia omnia, qualia apud illos quos se-
peliimus.

§ 15. Res ipse foris apud semet consistunt; nec de se quicquam aut norunt ipsae, aut narrant nobis. quid ergo de eis pronunciat? mens.

§ 16. Non in passione, sed actione finum est, rationalis ac civilis animantis bonum malumque: quo modo nec virtus vitiumve illius in passione, sed in actione consistit.

§ 17. Lapidem projecto nihil est mali, quod deorsum feratur; quod sursum, nihil boni.

§ 18. Mentis hominum penitus introspice. videbis, quos iudices pertimescas; quales etiam de semet iudices sint.

§ 19. In transmutatione universa existunt. tu quoque in jugi alteratione, & corruptione quadam versaris; & mundus tecum universus.

§ 20. Quod alteri delictum est, apud eum relinquendum est.

§ 21. Actionis terminatio, intentionis aut opinionationis cessatio, mors eidem est quadam. veruntamen nihil in se mali habet. ad aetates transi, puerilem puta, adolescentiam, juvenilem, senilem. & harum mutatio omnis mors est quadam. sed nunquid grave? transi rursus ad aetatem subavo, tum sub matre, mox sub patre transactam: cumque alias habu paucas differentias mutationesque; deprehenderis, interroga te, ecquid in his grave sit. pari igitur modo nec grave quicquam in vitae totius terminatione, cessatione, mutatione.

§ 22. Recurro ad mentem tuam, ad universi, ad delinquentis cuiusvis. ad tuam, ut ipsam iustam exhibeas: ad universi, ut recorderis, cuiusnam sis pars: ad delinquentis cuiusvis, ut consideres, inscius an consulto deliquerit; cogitesque simul esse tibi cognatum.

§ 23. Sicut ipse es ad coetum civilem complendum constitutus: ita actio tua quaevis ad vitam ejusmodi consummandam referatur. quaecunque igitur actio tua ad finem hunc vel immediate vel mediate

§ 15. * Τα πάθηματ' ἔξω θυρῶν ἔσονται, αὐτὰ ἐφ' ἑαυτῶν, μηδὲν μήτε εἰδότες οὐδ' αὐτῶν, μήτε ἀποφανόμενα. ὅτι ἂν ἀποφαίνεσθαι οὐκ αὐτῶν; τὸ ἡγεμονικόν. ὡς αὐτῶν L. 4. § 39.

§ 16. * Οὐκ ἐν πάθει, ἀλλ' ἐν πράξει τὸ ἄριστον καὶ ὁ κακὸς ἔστιν ἡ λογικῇ πολιτικῇ ζωῇ κατὰ τὸν ἀγαθόν. ὡς αὐτῶν ἐν τῇ ἀρετῇ καὶ κακίᾳ αὐτῶν ἐν πάθει, ἀλλὰ ἐν πράξει. L. 6. § 51. Sup. § 8, 9.

§ 17. * Τῷ ἀναρρίφοντι λίθον εἰς τὸν κακόν τὸ κατενεχθῆναι, ἐν τῷ ἀγαθόν τὸ ἀνενεχθῆναι. L. 8. § 20.

§ 18. * Διέλθε ἴσου εἰς τὰ ἡγεμονικὰ αὐτῶν, καὶ ὅψει ὅτινας κραταί φρονεῖ, ὅτιους καὶ οὐκ αὐτῶν ὄντας κραταί. L. 7. § 62. L. 8. § 61. L. 5. § 32. L. 3. § 4. L.

§ 19. * Πάντα ἐν μεταβολῇ, καὶ αὐτὸς σὺ ἐν διηλεκτῇ ἀλλοιώσει, καὶ κατὰ τὴν φθορὰν καὶ τὸ κόσμῳ δὲ ὅλῳ. L. 5. § 53. L. 5. § 23. L. 7. § 18. Inf. § 21. L. 4. § 3.

§ 20. * Τὸ ἄλλο ἀμάχημα, ὡς καὶ δὲ καὶ ἀλλοτρίον. L. 7. § 29. Inf. § 38.

§ 21. * Ἐνέργειας ἀπόληψις, ὁρμῆς, ἡ ἐπιθυμία, καὶ ὁ δεινὸς θάνατος, ὅτι ἐν τῷ κακόν. μήτις γὰρ ἐπὶ ἡλικίᾳ, δεινὸς τὸ παιδικόν, πῶς γὰρ μετὰ τὴν, πῶς νεότητι, τὸ γῆρας καὶ γὰρ τῶν πᾶσι μεταβολῇ, θάνατος. μήτις θεινόν; μήτις γὰρ ἐπὶ βίον τὰ ἴσα τῷ πάσῃ, ὅτι τὰ ἴσα τῷ μητρὶ, ὅτι τὰ ἴσα τῷ πατρὶ καὶ ἄλλαις πολλὰς διαφορῇ καὶ μεταβολαῖς καὶ ἀπολήξεσι ἐναίσις, ἐπεὶ οὗτοι σταυτὸν, μήτις θεινόν. ὅτις γὰρ οὗτοι ὅτι ἡ γὰρ ὅλοι σὺ βίῃ λείπεις, καὶ πᾶν, καὶ μεταβολῇ. L. 12. § 23. [L.] ὅτι. L. 2. § 17. L. 11. § 34.

Sup. § 19. L. 11. § 35.

L. 7. § 23. L. 8. § 20.

L. 5. § 3. L. 8. § 7. 22.

L. 3. § 16. L. 2. § 3, 4.

L. 11. § 18. ὡς αὐτῶν L. 2. § 1.

Sup. § 9. L. 4. L. 2. § 16.

ἡ τις ἐν τῷ L. 11. § 19.

ἡ τις ἐν τῷ L. 11. § 19.

ἡ τις ἐν τῷ L. 11. § 19.

* L. 2. § 2. l. 4.
 § 29.
 * ασημ. Sal.
 * L. 5. § 33. l.
 7. § 3.
 * L. 4. § 41.
 * L. 7. § 29. l.
 10. § 26.
 * L. 3. § 11. l.
 10. § 9.
 * L. 10. § 7. l.
 12. § 30.
 * L. 4. § 32. l.
 10. § 33.
 * L. 5. § 14.
 15. 16.
 * ποιῶ τινος
 Arg. ποιῶντι
 Lug.
 * ἀλλ' ἄλλοια
 Boot. * Ἄλλ' ὁ
 τας ἀλλοι Sal.
 * Inf. § 17.
 * νόση f.
 * Sup. § 18.
 Inf. § 34.
 * L. 4. § 3.
 * L. 7. § 22.
 * L. 11. § 9.
 * Sup. § 11.
 * L. 1. § 17.
 * Inf. § 40. l.
 11. § 10.
 * τα αὐτά
 Mer. Sup. § 14.
 * L. 4. § 32.
 * L. 2. § 14.
 * L. 7. § 1.
 * Inf. § 35.
 * L. 6. § 36.
 * ἢ
 * ἔν τι γίνεσθαι
 * Book. π
 * τινι Sal. V.
 N.
 * ἄτομα Sal. f.
 ἢ ἂν [x] ἀμ.
 f. Inf. § 39.
 * L. 2. § 11.
 * L. 6. § 44. l.
 12. § 20.
 * L. 6. § 59.
 * L. 2. § 17.
 * L. 7. § 34.
 * Inf. § 29.
 32, 33.

πῶσαν δὲ τὸ κοινωνικὸν πάλῃ, αὐ-
 τὴν ἡ διασπάρῃ τὸν βίον, καὶ ἐκ τῆς ἑνῆς
 καὶ σαπυδῆς ἔστιν, ὡς περὶ τὸν δῆμον ὁ τὸ
 καὶ αὐτὸν μέρῃ διεισάμην. ἀπὸ
 τῆς τοιαύτης * συμφορίας.

§ 24. b Παιδίων ἱερὰ, καὶ πα-
 ρια, καὶ πάλαια πατρὸς βασιζο-
 μενα, ὥς ἐκτελέσθαι περὶ τὸν τῆς
 νεκρίας.

§ 25. d Ἰδιὸν δὲ τὸ ποιότητα τῆς αἰ-
 τίας, καὶ ἀπὸ τῆς ὕλης αὐτὴν περιελάμ-
 νει. ὅσα καὶ τὸν χρόνον περιλαμβάνει,
 ὅσων πλείονος ὑφίσταται πύρκα τὸ τὸ
 ἰδίως ποιόν.

§ 26. b Ἀνέτης μυσία, διὰ τὸ
 μὴ ἀρκεῖναι τὴν σὺν ἡγεμονικῇ * ποιῶ
 π ταῦτα διὰ κατισχύοντος * ἀλλὰ
 ἰ αἰς.

§ 27. * Οὗτοι ἄλλοι ψέγη σὲ, ἢ
 μὴ, ἢ τοιαῦτά πνα ἐκρηγῶσιν *,
 καὶ ἔρχη δὲ τὰ ψυχραία αὐτῶν, διελ-
 θὲν ἐπὶ, καὶ ἰδε ποιοῖ πνες εἰσὶν ὅφει,
 ὅπ' ἰ δὲ σὺ πᾶσιν, ἵνα τέτοις π πο-
 τε πεί σὺ δοκῇ * ἐννοεῖν μὲν τὰ αὐ-
 τοῖς δὲ * φύσιν καὶ φίλοι. καὶ ὅι εἰσι
 τῶν πτωχῶν αὐτοῖς βοηθεῖσι, π δὲ ἐνέ-
 ρων, διὰ μαντιῶν, πρὸς ταῦτα μὲν
 τοι, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐκείνοι διατρέχοντα.

§ 28. * Ταῦτά ἐστι τὰ τῷ κόσμῳ
 ἐγγυκλεια, ἢ αὐτὸ καὶ τὸ ἐξ αἰῶντος
 εἰς αἰῶνα. καὶ ἢ τοι ἐφ' ἑαυτὸν ὁρμῇ
 ἢ τῷ ὅλῳ διάνοια. ὅσῳ εἰ ἐστίν, ἀπο-
 δέχῃ * τὸ ἐκείνης ὁρμητῶν. * ἢ ἀπαξ
 ὁρμητῶν, τὰ δὲ λοιπὰ καὶ ἐπακο-
 λούσων. καὶ * π ἔν πίν. πρὸς τὸν γάρ π-
 να * ἄτομοι, ἢ ἀμαρτῇ τὸ τὸ ὅλον, γ εἰ
 πς εἰς, εἰ ἔχει πᾶντα. εἴτε τὸ εἰκῇ,
 καὶ καὶ σὺ εἰκῇ. * ἢ δὲ πᾶντας ἡμᾶς
 γῇ καλῶν-ἑσπετα καὶ ὅ αὐτὴ μετα-
 βαλεῖ. καὶ εἰς αὐτὴν μετα-
 βαλεῖ καὶ πάλιν ἐκείνη εἰς ἄπληρον.
 * τὰς γὰρ ἐπιπωματώσεις τῶν μετα-
 λῶν καὶ ἀλλοιώσεων ἐσθμύμενός τις, καὶ
 δ τὸ τέχος, πᾶν τὸς δὲ καὶ ἀφροσύνην.

vicem supervenientes, & vicissitudinum harum celeritatem consideraverit, nec ille
 mortale quicquid est despectui habebit.

non tendit, ita vitam tuam divellit, nec
 unam eandemque esse patitur, & est sedi-
 tiosa, perinde ac in populo ille, qui factionis
 suae homines à consensione istiusmodi
 in partes trahit.

§ 24. Puerulorum rixae, & ludicra; &
 animulae cadavera gestantes; ut vehe-
 mentius afficiat quod in Mortualibus ex-
 hibetur.

§ 25. Formae qualitate animo adi-
 & à materia abstractam contempla-
 re: tum & tempus tecum definito ad
 quod plurimum res sic affecta perdurare
 possit.

§ 26. Innumera perpeffus es, quia non
 didicisti mente tuâ contentus esse agente
 ea ad quae condita est, sed ad alia eadem
 abuteris.

§ 27. Ubi te alii vituperaverint, vel o-
 derint, vel ejusmodi aliquid oblocuti fuerint,
 adi animulas eorum, penitus introspecte cu-
 jusmodi sint. facile videbis, nihil esse quod
 te angat, quicquid illi de te judicent. bene
 velle tamen illis oportet. sunt enim naturâ
 amici. quin & Dii ipsi omnimodam illis o-
 pem ferunt, per insomnia, per vaticinia,
 etiam in eis ad quae feruntur illi.

§ 28. Eadem planè sunt mundana o-
 mnia, sursum deorsum, à seculo ad seculum,
 in orbem redeuntia. mens autem universi
 vel ad singula quaeque se promovet. quod si fu-
 erit, ad quod illa se promoverit, tu excipe.
 vel semel operi se admovit; reliqua verò per
 consequentiam necessariam à primis illis ita
 proflium, ut serie quâdam continuâ unum
 quiddam constituent. vel atomi & corpora
 indivisibilia pro rerum principis habenda
 erunt. denique, si quis Deus est, omnia bene
 se habent. sive temerè ferantur; tu nè te-
 merè feraris, mox futurum est ut tellus nos
 omnes condant: dein & ipsa in alia muta-
 bitur: & ista in infinitum mutabuntur: &
 ista rursus in infinitum. siquidem qui mutatio-
 nes & alterationes fluctuum instar sibi in-
 vicem supervenientes, & vicissitudinum harum celeritatem consideraverit, nec ille
 mortale quicquid est despectui habebit.

teria? & hanc. extra hanc autem nihil est. quin erga Deos itaq; tandem aliquando simplicior meliusque affectus sis. perinde habet annis centum an tribus ista nôris.

§ 38. Siquis deliquerit, penes ipsum est malum. fortassis autem nec deliquit.

§ 39. Vel ab una mente, quasi fonte communi, tanquam uni corpori superveniunt universa: nec partem oportet de eis congeri, quæ à toto fiunt. vel atomi obtinent, nec aliud est quicquam quam cinnus & dispersio temeraria. quid ergo perturbaris? num menti dices, mortua es, corrumparis, egeris, armentitia es, pecudis instar pascaris, in feram belluam transisti.

§ 40. Aut nihil possunt Dii, aut possunt. si nihil possunt, cur precaris? si possunt, cur non hoc potius ab eis prece poscis, nequid horum cupias, nequid de horum ullo anxius sis, quam ut horum quicquam vel eveniat vel non eveniat? siquidem enim omnino hominibus opem suam conferre possunt, etiam ad hæc possunt. sed dices fortasse, Deos ista in potestate tua posuisse. an non ergo potius fuerit eis quæ in potestate tua sunt cum libertate uti, quam ad ea quæ extra potestatem tuam sunt, cum servitute animique abiectione anxie ferri? quancumque quis dixerit, Deos nobis opem non conferre ad ea etiam quæ in nobis sita sunt? ista ergo Deos prece poscere incipias, videbis quid futurum sit. orat hic, quomodo fiet, ut illius mulierculæ concubitum obtineam? tu ora, quomodo fiet, ut illius concubitum ne concupiscam? alter, quomodo illius imperium abiciam? tu, quomodo ut ne abicere opus habeam? alias, quomodo filiolum ne amittam? tu, quomodo ne amittere metumam? huc, inquam, omnino vota verte tua, & vide quid futurum sit.

§ 41. Ego, cum decumberem, inquit Epicurus, non de corporis affectionibus cum eis, qui invisebant me, colloquia habebam, nec istiusmodi sermonibus illos alloquebar, verum eis, quæ circa rerum naturam

ὑλῆς; ἰδὲ αὐτῶν. ἔξω ἤτέτων ἔδιν ἔδιν. ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς θεοὺς ἥδη ποτὶ ἀπλῶς καὶ χρηστέρως * γίνεαι. ἂ ἴσον τὸ ἐκ- τὸ ἔστιν, καὶ τὸ πρὸς ταῦτα ἰσορροπία.

§ 38. ἂ Ἐπὶ μὲν ἡμῶν, καὶ τὸ κακόν. ἂ πᾶσα δ' ἐκ ἡμῶν.

§ 39. Ἦτοι δ' ἀπὸ μιᾶς πηγῆς νοεῖς πάντα, ὥς ἐπὶ σώματι, ἔδιν συμβαίνει καὶ ἔδιν δὲ τὸ μίρον τοῖς ἡμῶν καὶ ὅλα νοεῖται μίρονται ἢ ἂ ἄτομοι, καὶ ἔδιν ἄλλα, ἢ ἂ κυκλῶν καὶ σφαλερῶν. ἢ πᾶσι τα- ρασι; ἢ τῶν ἡγεμονικῶν λέγεις, πᾶσι δυνάμει, ἔφαρται. ἂ ὑποκρίνεται, ἂ συναρ- ἂ λέγει, ἂ βίον.

§ 40. Ἦτοι ἔδιν δύναται ἐκ θεοῦ, ἢ * [δυνάμει] δύναται. εἰ μὲν ἔδιν δύναται, τί ἔστιν; εἰ δ' ἔδιν δύναται, διὰ τί ἔχει μᾶλλον ἔστιν, δίδιναι αὐτὸς, ἢ τὸ μᾶλλον φοβεῖται πᾶσι τῶν, μήτε ἐπι- θυμῶν πρὸς τῶν, μήτε λυπῶν δὲ πρὸς τῶν, ἢ τῶν παρῶν; πᾶσι τῶν δὲ δύ- νανται συνεργεῖν ἀνθρώποις, καὶ οἱ ταῦτα δύναται συνεργεῖν. ἀλλὰ ἴσως ἔρεις, ὅτι ὁ ἐπὶ ἡμῶν αὐτὰ οἱ θεοὶ ἐποίησαν. ἔστιν, ἢ κρῖνον χρῆσθαι τοῖς ἐπὶ σοὶ μετ' ἑλ- θεῖας, ἢ πᾶσι διαφύλαξαι πρὸς τὰ μὴ ἐπὶ σοὶ μὲν ἡμῶν καὶ ταπεινότητι; τίς δ' ἐπὶ σοὶ ἔστιν, ὅτι ἔχει καὶ ἔστι τὰ ἐπὶ ἡμῶν οἱ θεοὶ συλλαμψάμενοι; ἔστιν. ἔστι γὰρ αὐτὰ τῶν ἐν ἡμῶν, καὶ ὅτι. ἔστι ἔστι, πᾶσι κοιμῶν μετ' ἐπὶ σοὶ; σὺ, πᾶσι μὴ ἐπιθυμῶν τοῦ κοιμῶνται μετ' ἐπὶ σοὶ; ἀλλ' ὅτι, πᾶσι τῶν ἐπὶ σοὶ; σὺ, πᾶσι μὴ χρῆ- ζαι τοῦ τῶν ἐπὶ σοὶ; ἀλλ' ὅτι, ἢ πᾶσι μὴ ἀποβάλλειν τὸ τῶν ἐπὶ σοὶ; σὺ, πᾶσι μὴ φοβεῖσθαι τῶν ἐπὶ σοὶ; ἔστιν ὅτι ἔστιν. ἔστιν καὶ ἐπὶ σοὶ, καὶ διὰ τοῦτο τί γίνεσαι.

§ 41. Ὁ Ἐπίκουρος λέγει, ὅτι ἐκ τῆς φύσεως ἐκ φύσεως αἱ ὁμιλίαι ἐπὶ τῶν ἡμῶν συμπασι παθῶν, ἐπὶ πρὸς τὰ ἐπὶ σοὶ τῶν ἐπὶ σοὶ, φησὶν, ἐ- κείνη ἀπὸ τῶν ἐπὶ σοὶ φύσει.

* ἐπὶ Xyl. γὰρ Lug. * L. 3. § 7. L. 6. § 23.

* Sup. § 4. L. 12. § 26.

* L. 11. § 18. L. 12. § 16.

* L. 2. § 3. L. 6. § 36.

* L. 4. § 40. * L. 5. § 8.

* L. 2. § 3. * Sup. § 28.

* L. 4. § 27. * Sup. § 37.

* L. 4. § 28. L. 5. § 15.

* πᾶσι λέγεις, πᾶσι ἡγ. Sal.

* ὑποκρίνεται. Met. -ven vel -τη f.

* L. 6. § 16. * λέγει Lug.

* [τῶν δυνά- μει] β. Inf. § 40.

* πᾶσι δύναν- Lug. An.

* L. 4. § 49. * τῶν

* τῶν * L. 2. § 11.

* Sup. § 27. * L. 8. § 3.

* L. 1. § 17. L. 12. § 14.

* L. 6. § 23. * L. 10. § 35.

* L. 11. § 33. 34.

* L. 5. § 26.

* φρυάττις

Sal. L. 7. § 3.

ω l. 10. § 13.

* ἤγετι Βιοτ.

* ταυτά

h Sup. § 13.

* μὲν οὖν vel,

κ[υ] [μ] σ' vel,

αγρυς f. L. 10.

§ 9.

* L. 7. § 43.

d Sup § 6.

* [N] τῷ

* L. 6. § 41. l. 8.

§ 15.

* L. 5. § 17. l.

7. § 71. l. 11.

§ 18. 33.

* L. 1. § 9. l. 4.

§ 37. l. 7.

§ 63.

* L. 3. § 11.

Sup. § 11. l.

10. § 33.

* L. 8. § 59.

Sup. § 11.

* L. 6. § 22.

* L. 8. § 49. 55.

* L. 2 § 1. l.

5. § 35. l. 7.

§ 22.

* L. 4 § 39.

l. 8. § 56.

* L. 11. § 13.

* L. 12. § 16.

* L. 10. § 4.

λογῶν διατέλῃ, καὶ πρὸς αὐτῷ τίτῳ ὦν, πῶς * ἡ διάνοια συμμαλαμύσανου ἔῃ ἐν τῷ σαρκιδίῳ τοῦτων κινήσεων ἀπεργατῇ, τὸ ἴδιο ἀγαθὸν πρῶτα. ἔδῃ τῆς ἱατρικῆς ἐμπαρεῖχον, φασὶ, καὶ ἐξήττησεν, * ὡς π. ποιῶσιν, ἀλλ' ὁ βίβ * ἤρετο ἐν καλῶς. * ταῦτα ἦν ἐκείνῳ, ἐν νόσῳ, ἐάν νοσῇ, καὶ ἐν ἀλλῇ πρὶς ὁ περὶ αὐτοῦ. τὸ γὰρ μὴ ἀφίστασθαι φιλοσοφίας ἐν οἷς διήκοντε τῆς περὶ πᾶσι, μὲν δὲ τῷ ἰδιώτῃ * καὶ φυσιολόγῳ c συμφανερῇ, πάσης αἰτίας κατὰ, ἀπὸ δὲ μόνῳ * τῷ νῦν περὶ σομίνῳ (ἔ), καὶ τῷ ὀργάνῳ δὲ δυπερῶσται.

§ 42. Ὅταν πρὸς ἀναμετρίαν προσκόπῃς, ἐνθὺς πυκνῶν σπαιτῶν, c δύναμις ἔν ἐν τῷ κόσμῳ ἀναίχῃται μὴ (ἔ); ἢ δύναται. f μὴ ἐν ἀπείρῃ τὸ ἀδύνατον. ἐς γὰρ καὶ ἔτις ἐστὶν ἐκείνων ἔῃ ἀναμετρίων, ὡς ἀνάγκη ἐν τῷ κόσμῳ (ἔ); τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῷ πυκνῷ, καὶ ἐπὶ τῷ ἀπείρῳ, καὶ πᾶσι τῷ ὅπῃ ἀμείψαντο, ἔσω σοι ἀπόχρησιν. ἀμα γὰρ τῷ ὑπομεινῶνται, ἐπὶ τὸ γίγθαι ἔῃ τοῦτων ἀδύνατον ἐστὶ μὴ ὑπάρχειν, ὅ ἐκμετρίων ἐστὶ πρὸς τὸ κατ' ἐνα. εὐχρηστον δὲ κινῆσθαι ἐνθὺς ἐνεῖν, ἢ πᾶσι ἐδῶκεν ἢ φύσις τῷ ἀνθρώπῳ ἀρετῇ πρὸς τὸ τὸ ἀμείψματα. ἐδῶκε γὰρ, ὡς ἀντιπράγματον, πρὸς μὲν τὴν ἀναμείψαντα τὴν ἀρετῇ, πρὸς δὲ ἄλλον, ἄλλῳ πᾶσι δύναται. ὅπως δὲ ἢ ἐξῆς σοι μεταδιδύσκειν τὴν παιδαγωγίαν. πᾶς δὲ ὁ ἀμείψαντων, ἀφ' αὐτῶν τὸ περὶ κινῆσθαι, καὶ ἐκ παιδείας. l πὶ δὲ καὶ βίβλαται; εὐρήσεις γὰρ μὲν αὐτὰ τέτων πρὸς ὡς παροξύνῃ, m πᾶσι κατὰ τὴν τοῦτον, ἢ ἢ ἢ διάνοια σε χερῶν ἐμελλε βουήσας. n τὸ δὲ κακὸν σε καὶ τὸ βλαβερόν, ἐκταῦθα πᾶσιν τῷ ὑποπᾶσιν ἔχει. o πὶ δὲ κακὸν, ἢ p ἔξινον γίγνῃ, ἢ ὁ ἀπαιδευτοῦ; τὰ f ἀπαιδευτοῦ πρὸς ὡς ὅσα μὴ q σαυτῷ μᾶλλον ἢ ἑαυτῷ ὁφείλῃς, ὅπῃ ἢ περὶ δόκηται; τῶν τῶν ἀμείψαντων. q ὅδε

prius meditatatus fueram, differebam. atque in hoc præcipue incumberebam, quò mens, etiamsi motuum in corpusculo istiusmodi particeps unà, imperturbata consisteret nihilominus, bonumque suum retineret. sed nec medicis ita præbebam me, ut efferrent se, quasi magni quid agerent. sed vita mihi etiam tunc quam optimè agebatur. eadem tu, quæ ille, sive in morbo, si contigerit, sive in alio quovis casu adverso, feceris. etenim hoc est sectæ cuiusvis commune, in casibus quibuscunque à philosophia non abstinere, nec cum plebeiis hominibus naturæ rerum imperitis unà nugari: sed rei tantum præsentis agendæ intendere, & instrumento per quod fiat.

§ 42. Quando alterius cuiuspiam impudentiæ offenderis, statim sic percontare te, Fierine ergò potest, ut impudentes in mundo nè sint? non potest. tu itaque quod non potest, nè possas. est enim hic impudentium illorum unus, quos in mundo esse necesse est. idem in promptu tibi sit, de fraudulento, infido, delinquente quolibet. ubi enim recordatus fueris, fieri non posse, quin existat hoc genus hominum, mox erga singulos mitius te habiturus es. utile est admodum & ut apud te cogites etiam homini virtutem natura dederit adversus hoc vitium. dedit enim ea; tanquam antidotum, adversus stolidum mansuetudinem; adversus alium, aliam aliquam facultatem. omnino verò licet tibi deceptum melius edocere. quisquis enim delinquit, à proposito aberrat & deceptus est. tum tibi quid is obfuit? nihil enim horum, quibus succentes, quæquam fecisse deprehendes, quod mentem tuam deteriore reddat. tuum verò malum damnūque in hoc solo consistit. ecquid autem mali aut insulti sit, si ineruditus, quæ ineruditi sunt, fecerit? tu vide, annon te potius incusare debeas, quòd non expectaveris fore, ut hoc ille delinqueret; ὁφείλῃς, ὅπῃ ἢ περὶ δόκηται; τῶν τῶν ἀμείψαντων. q ὅδε

^a Sup. § 1. 9.

§ 32. 33.

^b L. 4. § 36. 1.

8 § 21.

^c L. 3. § 11.

^d Inf. § 15. 1. 7.

§ 70.

^e L. 4. § 34.

Sup. § 8.

^f ἀνὴρ Lug.

An.

^g L. 3. § 16.

^h μὴ Lug.

ⁱ L. 3. § 1.

^j L. 6. § 1.

^k L. 7. § 28.

^l L. 12. § 1, 2.

^m L. 5. § 1.

9 § 6.

ⁿ L. 4. § 18. 1.

12. § 2.

^o L. 5. § 3.

^p L. 2. § 16. 1.

21. § 1.

^q L. 7. § 31.

^r L. 4. § 37. 1. 7.

§ 53.

^s Inf. § 33.

^t L. 8. § 5.

^u [χ] ἀμ. Boet.

^v L. 7. § 5. 7.

^w L. 6. § 50. 1.

8. § 32.

^x L. 4. § 12. 1.

§ 4.

^y ὅτι Boet.

^z L. 4. § 12.

^{aa} L. 6. § 21.

^{ab} L. 3. § 5.

^{ac} L. 3. § 12.

^{ad} L. 4. § 18. 1.

^{ae} L. 3. § 1. 8.

§ 56.

^{af} L. 3. § 4. 1. 9.

^{ag} § 18. Inf. § 19.

^{ah} L. 11. § 18.

^{ai} L. 4. § 38.

^{aj} L. 8. § 55.

^{ak} L. 7. § 17.

§ 11. Ἄπὸς εἰς ἄλλα πάντα μεταβάλλει, διατηρητικῶν μέθυσον κτί-
σαι. καὶ ^b διηρηκώς περὶ ἑαυτοῦ καὶ συγ-
μασθῆναι περὶ τοῦ τοῦ μέθυσον. ^c ἔστιν ὅτι
ἔτι μεγαλοφροσύνης ποιητικόν. ἔστι δὲ
σατο τὸ σῶμα, καὶ ἐνοήτως, ὅτι δὲ ὅσον
ἐδύναται πάντα ταῦτα καταλαμβάνειν ἀπ-
όντα ἔξ ἀνθρώπων δέσσει, ^e ἀνῆκαν
ὅλον ἑαυτῶν, ἐδύναται ^f μὴ εἰς τὰ
ὅσα ἑαυτῶν ἐπεργάζονται, ἐν ᾧ τοῖς ἄλλοις
συμβαίνει, τῇ ὅσῃ ὅλων φύσει. ^g τί
δὲ ὅσῃ περὶ, ἢ ἐκπλήττειται περὶ αὐτοῦ, ἢ
περὶ καὶ αὐτοῦ, ἔστι εἰς τὴν βλάβην.
ὁ δὲ τέτοις ^h ἀρκούντως αὐτοῦ, ⁱ δικαιο-
σύνην τὸ νῦν παρασῶν, καὶ φιλεῖν
τὸ νῦν ἀπονεύμενον ἑαυτοῦ ^j ἀσκολίας ὅ
πάσας καὶ συνεδῶς ἀφῆκεν. καὶ ἔστιν ἄλλο
βλάβη, ἢ ^k ἐκπλήττειται περὶ αὐτοῦ, ^l διὰ τὸ
μα, καὶ ἐκπλήττειται περὶ αὐτοῦ. ^m ἐκπλήττειται περὶ αὐτοῦ.

§ 12. Πῶς ἐκπλήττειται ἡ ψυχή, καὶ πα-
ρὸν σκοπεῖν τὴν δὲ ἐκπλήττειται, καὶ ἂν
σωφρονεῖ, καὶ ἀνδρείως, ⁿ ἀμασθῆναι ταῦ-
τα χρεῖται. ἔστιν ὅτι μὴ σωφρονεῖ, ἐκπλή-
ττειται, καὶ ἐκπλήττειται τοῖς ἀείροις καὶ
δικαίως. ^o ἔστιν ὅτι ἐκπλήττειται περὶ ταῦτα
ἀντιδικαίως, ἐκπλήττειται καὶ περὶ παρὰ
ἀφορμὰς λελογισμένως, ^p ἐκπλήττειται οὕ-
τως φανερῶς δικαίως. ἀείρειν γὰρ κατὰ
τὴν γὰρ τὴν τέτη. ἐκπλήττειται ἢ καὶ ἀποπλήττειται
ἀπὸ τέτη. ^q ἐκπλήττειται, καὶ ἂν
καὶ ἐκπλήττειται ἐκπλήττειται, καὶ ἂν
σωφρονεῖ, ^r ἐκπλήττειται καὶ πᾶν ἐκπλή-
ττειται.

§ 13. Πῶς ἐκπλήττειται ἡ ψυχή, ἐκπλήττειται
ὑπὲρ γινόμενον, ^s καὶ μὴ διοίσει σοι, ἔστιν
ἐκπλήττειται ἄλλῃ γένει τὰ δίκαια καὶ καλῶς ἐκ-
πλήττειται. ^t διοίσει, καὶ μὴ ἐκπλήττειται, ὅτι ὅτι
οἱ ἐν τοῖς περὶ ἄλλων ἐκπλήττειται καὶ ὅτι
φρονεῖται, ^u καὶ οἱ μὴ ἐκπλήττειται καὶ κλίνης
οἱ, καὶ οἱ μὴ ἐκπλήττειται, ^v διοίσει, ^w διοίσει
ποιοῦσιν, ^x διοίσει καὶ φουρῶσιν, ^y διοίσει καὶ δίκαι-
ον, ^z διοίσει καὶ ἐκπλήττειται, ^{aa} διοίσει καὶ ἐκπλήττειται,
καὶ οἱ καὶ οἱ, ^{ab} ἀλλὰ περὶ πᾶσι ταῖς ἐκπλή-
ττειται μέθυσον, ^{ac} καὶ οἱ καὶ οἱ, ^{ad} καὶ οἱ καὶ οἱ,
αἰδώς, ἀλάβεια, νόμος, ^{ae} ἀγαθὸς δαίμων;

§ 11. Methodo contemplativa instru-
ctus sis, qđ perspectum habeas, qomodo
cuncta in se invicem mutant. huic jugiter
attende, & in hac parte temet exerce. nihil
enim ad animi celsitatem confert magis.
corpus exuit, qđ sic affectus est, reputansq;
secum, mox esse sibi, relictis his omnibus,
ab hominibus discedendum, totum sese per-
mittit, justitiæ, in eis qæ ab ipso fiunt;
universi naturæ, in eis qæ obveniunt ipsi.
qid autem alius quispiam de ipso sive dicat,
sive existimet, aut adversus ipsum faciat, ne
cogitat qidē. utpote qđ duobus hūc etiam
contentus sit, qicquid impræsentiarum agit,
justum præstare, & qicquid impræsentiarum
sibi obvenit, diligere: negotiis verò studi-
isq; reliquis omnibus missis, nihil aliud velit,
qam rectā juxta legem proficisci, rectāq;
proficientem Deum ipsum sequi.

§ 12. Ecquis suspicionis usus est, cum qđ
fieri oporteat considerare præsto sit? & si-
quidem id perspexeris, placide ac constanter
eā progredi; sin minus, consistere, & opti-
mos qosq; in consilium adhibere; deniq; si
aliud quippiam, qđ minus eā procedas; ob-
stiterit, prout occasiones præsentēs se ob-
tulerint, consideratē progredi, ei qđ ju-
stum tibi visum fuerit, adhærendo? hoc
enim assequi, ut justē agas, optimum est:
nec nisi ab hoc aberrando excideris. qđ-
etum quiddam, & agile tamen, alacre pari-
ter & compositum est, quisq; rationi per
omnia obsequitur.

§ 13. Somno excusso statim percon-
tare te, nunquid tuā intererit, si juxta bo-
næque ab alio aliquo fiant. nihil intererit.
nunquid oblitus sis, qales isti, qđ de aliis
laudandis vituperandisque tamopere se ef-
ferunt, in lecto sint, qales ad mensam,
qæ faciant, qæ fugiant, qæ sectentur,
qæ suffurentur, qæ rapiant a se, non ma-
nibus pedibusq; qđ dici solet, sed parte
sui pretiosissimā, qđ, ubi libuerit, consequi
liceat fidem, modestiam, veritatem, le-
gem, genium deniq; bonum.

* L. 12. § 36.

ἢ ἀποδείκναι, καὶ ἂ ἀπαιτεῖται
πρὸς δὲ ταῦτα ἔστι· ἔκιν ἐν-
θύμει.

* π[ι] [π, οἶ]

ἐκ f.

Sup. § 19.

* Plato Ἰβει-

στη

* τὸ π[ι]χρὸν ἀφ

L. 5. § 11.

L. 12. § 33.

L. 5. § 8.

L. 7. § 66. 67.

L. 5. § 26.

L. 4. § 29.

L. 1. n. § 8. 9.

* ἐπ[ι] f.

L. 6. § 1. 9.

L. 4. § 10.

L. 7. § 7.

L. 5. § 4. 1.

12. § 26.

L. 4. § 48.

L. 6. § 13.

Inf. § 38.

L. 4. § 36.

L. 7. § 29 30.

L. 9. § 25.

L. 12. § 30.

L. 3. § 15. 1.

11. § 12.

L. 2. § 14.

L. 7. § 49.

L. 6. § 44.

§ 23. Ἐταρὶς ὅταν αἰὶ π[ι], ἐπ[ι] τοῦ
ἔπ[ι] * ὁμῶς ὁ ἀρχὸς ἔστι· καὶ πῶς ὁ παῖς
ταῦτα ὅτι τὰ αὐτὰ ἐσθλὰ πῶς ἐν ἀκρῇ τοῦ
ὄρει, ἢ ἐπ[ι] τῷ αἰμαλῷ, ἢ ὅπως διέλες.
ἀπ[ι]κρὺς γὰρ ἐν ἑρῆσιν τὰ τῷ Πλάτωνι
ἐσθλὸν ἐν ὄρει, φησὶ, * ἀπ[ι] ἀλλοτρίῳ
[καὶ βαλάνῳ βλήματι.]

§ 24. d. τί ἔστι μοι, τὸ ἡμερικόν
μὲν· καὶ πῶς π[ι] τῷ αὐτῷ ποίῳ νῦν· καὶ
ἐπεὶ τί ποτε αὐτῷ νῦν χρῶμαι. μήτι
καὶ ἐν τῷ ὅτι· μήτι ἀπόλυτον καὶ ἂ ἀπ[ι]-
σπασμένον κοινωνίαν· ἢ μήτι σπαστικὸς
καὶ ἀνακαταμεινόν τῷ συγκρίτῳ, ὡς
ἡ τάδε συντρέχει.

§ 25. i. Ὁ τὸν κύειν φάνηται,
δραπέτης. κύει· ὁ νόμος· καὶ ὁ πα-
ρασκευῶν, δραπέτης, ἅμα καὶ ὁ λυπέ-
μενος, ἢ ὀργιζόμενος, ἢ φοβούμενος,
* ὁ βύβαιται π[ι] γινώσκαι, ἢ γινώσκει, ἢ
γινώσκει, ὅτι ἔστι τὰ πάντα διαι-
κύντ· π[ι]λαγμένον, ὅς ἐστι νόμος,
ἢ νόμος, ὅπου ἐστὶν ἡ ἀπ[ι] ἀλλοτρίῳ. ὁ ἀ-
π[ι] φοβούμενος· ἢ λυπέμενος, ἢ ὀργι-
ζόμενος, δραπέτης.

§ 26. o. Σπέρμα εἰς μήτραν ἀφ[ι]ς
ἀπ[ι]χρήσιν, καὶ λοιπὸν ἄλλη αἰτία πα-
ραλαβῶσα ἐργάζεται, καὶ ἀποτρεῖ βρέ-
φους· p. ἔξ ὅου, ὅς· πάλιν ἑσθλὴ διὰ
φύσιν ἀφ[ι]ς, καὶ λοιπὸν ἄλλη αἰ-
τία παραλαβῶσα αἰδομένη ὁρμῶν τὸ
ὅλον ζῶν καὶ ῥώμην, καὶ ἄλλα (ὅσα καὶ
διασ) ποιεῖ. ταῦτα ἐν τῷ τοιαύτῳ
ἐγκαλῶν ἡμετέρας δευτέρας, καὶ πῶς
δύναμιν ἔχει ὁρᾶν, ὡς καὶ τῷ βέλ-
θοντι, καὶ πῶς ἀνωφερῶν ὁρᾶμεν, ἢ ἐ-
κ τῶν ὁρμῶν, ἀλλ' ἔχ ἥτον
ἐσθλῶς.

§ 27. Συναχῶς ἐπ[ι] τοῦ, πῶς ἡ π[ι]-
τα τοιαῦτα, ὅποια νῦν γίνονται, καὶ
συνεῖν ἐκίνετο καὶ ἔπ[ι] τοῦ γινώσκαι
καὶ τὰ ὅλα δράματα καὶ σκηνὰς ὁμο-
μοίαις, ὅσα ἐκ π[ι] τοῦ τῆς σῆς, ἢ τῆς

vel moreris, & munere defunctus es:
præter ista nihil restat. bono itaque sis
animo.

§ 23. Illud tibi semper constet, ejus-
modi quiddam agrum esse, cujusmodi est lo-
cus alius quilibet. eademq; esse omnia istis
agentibus, quæ eis, qui in montium vertici-
bus, vel in litorum crepidinibus, vel alibi
ubicunque volueris, versantur. palam enim
invenies Platonis illa, Urbis mure, ac
caula septeo.circundatur.

§ 24. Quidā est mihi nunc mens mea?
vel qalem ego eam præsto? ad quidnam eā
jam utor? nunquid est intellectu vacua?
nunquid à societate communi soluta & re-
vulsa? nunquid carunculae ipsa agglutinata
& permixta, ut cum illa mutetur una?

§ 25. Qui dominum fugit, fugitivus
est. dominus autem est lex. ergo qui le-
gem transgreditur, fugitivus est. idem est
& qui idem angitur, vel irascitur, vel me-
tuit, quod secus, quam ipse velit, aut factum
sit, aut fiat, aut futurum sit eorum quic-
quam, quæ ab universi rectore sunt consti-
tuta, qui est ipse lex unicuique; quod suum est
tribuens. fugitivus est igitur, qui metuit, vel
angitur, vel irascitur.

§ 26. In uterum semen qui misit, abscē-
dit. hoc alia deinceps excipiens natura, fœ-
tum fabricat & absolvit; ex quali qalem? ali-
mentum rursus mater per gulam demittit;
quod alia insuper cavisa ubi exceperit, sen-
sum, motumq; adeoq; vitam ac vires & alia
(quod ea numero & qualia?) conficit. hæc
tantā licet involvantur caligine, contem-
plari oportet, facultatēq; ita intueri quæ
ista facit, prout vim eam cernimus, quæ vel
deorsum, vel sursum corpora feruntur, non
oculis quidem externis, sed nec minus clarē
tamen.

§ 27. Cogita tecum jugiter, qualia
nunc sunt omnia, talia prius actita-
ta; cogita & talia futura esse. propo-
ne tibi ob oculos, fabulas totas scenasq;
uniformes, quæcunque vel ex notitia tua, vel
ex

ex historia antiq̃a cognita habueris; av-
lam Hadriani totam, totam Antonini,
illam item Philippi, Alexandri, Crecsi.
ejusdem planè modi fuerunt omnia illa,
nisi q̃od per alios agebantur.

§ 28. Hominem de re ulla dolentem;
atq̃e agrè ferentem qicqam, similem ha-
be porcello, q̃i dum mactatur, calcitrat &
vociferatur: cujusmodi est & q̃i decum-
bens tacitè solus secum sortem deplorat
suam. considera & fato nos illigatos te-
neri: & rationali animali soli datum esse,
ut eis. q̃æ eveniunt, sponte obseq̃i possit;
cum seq̃i ipsum omnibus sit necessarium.

§ 29. Consideratà seorsim, qam insti-
tuis, re omni, percontare te, num ideo
mors gravis habenda sit, q̃ia eā te priveret.

§ 30. Ubi peccato alicujus offenderis,
translatione factā perpende tecum, annon
ipse ejusmodi aliquid pecces. puta, argen-
tum in bonis habendo, vel voluptatem,
vel gloriolam, vel aliud istiusmodi. hoc
enim si adverteris, ira statim tibi excideret.
præsertim, si succurrerit una, cogi homi-
nem. q̃id enim faceret? avt, si poteris, tu
illum vi illā expedis.

§ 31. Satyrionem ubi videris Socrati-
cum, Evtrychem cogita vel Hymenem. &
Evphratem ubi videris, Evtychionem co-
gita vel Sylvanum. & Alciphronem viso,
Tropæophorum cogita; & Xenophonte,
Critonem vel Severum. & temet ubi re-
spexeris, Caesarum aliquem. & in q̃olibet
cogitando, geminum ei qempiam. tum
mentem tibi subeat, Ubi nunc sunt illi?
nuscq̃am sanè: avt ubi tandem? itā enim
perspectum jugiter habebis, humana om-
nia fumum ac nihil esse, præsertim, si si-
mul fueris recordatus, qicq̃id semel mutā-
rit, per spatium temporis infinitum non
esse amplius futurum. tu verò spatii illius
quantulum occupas? cur ergo tibi non suf-
ficat spatium hoc tam breve, prout te de-
cet, transigere? qam pulcrum bene agen-
di materiam occasionemq̃e subterfugis?

προσβυτίαις ἰστιάς ὄντας, πρὸς ὁμιλί-
ων τῶνδε αὐτῶν. ὅς τ' αὖτε ὅλως Ἀδρι-
ανῶν, καὶ αὖτε ὅλως Ἀντωνίνου, καὶ αὖτε
ὅλως Φιλίππου, Κροῦσου· πάντα γὰρ ἐκεί-
να τοιαῦτα ἦν, μόνον δ' ἐτίθεν.

§ 28. Φαντάζεσθαι πάντα τὸν ἐν ἁπ-
λῶν λυσιμέλειον, ἢ δυσμενέοντα, βέλ-
μοιον τῷ δυσμενέοντι χαλεπῶς, ἀπολαλ-
ζοντι καὶ καμνόντι. * ὁμοιον καὶ ὁ δι-
μῶζων ἐπὶ τῷ κρινιδίῳ μόνον στα-
σῇ τὴν ἐνδοξον ἡμῶν. καὶ ἐπὶ μόνῳ τῷ
λογικῷ (ὡς δὶδεσθαι), τὸ ἐκκενώσειν ἑπείδει
τοῖς μηχανοῖσι. ὁ τὸ γὰρ ἑπείδει ψιλλόν,
πάντων ἀναγκάσθαι.

§ 29. Κατὰ μέρος ἐν ἑκάστῳ ὡς
ποιεῖς ἐρισάνων, ὅρατα σκαυτῶν, ἐπὶ ὁ
θάνατος θεινὸν διὰ τὸ τότε σέβειν.

§ 30. Ὅταν ἀποσπασθῇς ἐπὶ πινυ-
σῇ, ἐνθὺς μεταβάλλεις, ἐπιλογίζεαι, εἴ
παροῦσιν ἀμύρταντες. ὅς ἀργύρεον ἀ-
γαθὸν εἶναι κείνων, τὸ δὲ ἡδονῶν, ἢ τὸ δε-
ξάμενον, καὶ κατ' εἶδος. τότε γὰρ ἐπὶ ἐκεί-
νων, ταχέως ἐπιλήσῃ τῆς ὀργῆς συμ-
πίπτουσι τὰ, ὅτι ἐβιδέσθαι. ἢ τί γὰρ
ποιήσει; ἢ ἡ δύναμις, ἀφ' ἧς αὐτῶν τὸ
βιάζεσθαι.

§ 31. Σατύριονα * ἰδὼν Σωκρά-
τιον, φαντάζεσθαι ἢ Εὐτυχίον, ἢ Τυ-
ραν. καὶ Εὐφράτην ἰδὼν, Εὐτυχίονα,
ἢ Σιλβανὸν φαντάζεσθαι. καὶ Ἀλκιφρόνα,
Τροπαιοφρόν φαντάζεσθαι. καὶ Ξενοφῶντα
ἰδὼν, Κριτόνα ἢ Σεβερόν φαντάζεσθαι. καὶ
εἰς ἑαυτὸν ἀποδὼν, ἥτις Καίσαρα πρὸς
να φαντάζεσθαι, καὶ ἐφ' ἑκάστῳ τὸ ἀνά-
λογον. εἴτα συμπαρασπλάττω σοι. καὶ πῶς
ἐν ἐκείνοι; ἐδαμῶδ' ἢ * ὁπασθῇ. ἔ-
παις γὰρ συνήχας διάσῃ τὰ ἀνδρα-
γῆνα, ἡ καπνὸν, καὶ τὸ μολύνει. μάλι-
στα εἰάν συμμνημονεύσης, ὅτι τὸ
ἀπ᾽ ἐξ μεταβολῶν ἐκίπτεται ἐν τῷ ἀ-
σπείρῳ χρόνῳ. σὺ γὰρ ἐν ἐκείνῳ; ἢ δ' ἐκ
τῶν ἀρκείῃ σοι. ὁ τὸ βραχὺ τοῦτο κομι-
νὸς διαπερᾶσαι; Πρὸς ὅλως καὶ ἐπὶ ὅ-
σων φεύγεις; τί γὰρ ἐπὶ πάντα ταῦτα
q̃id enim sunt aliud. hæc omnia,

L. 8. § 25. 31.

L. 11. § 18. 1.

12. § 27.

* ὁμοιον.

Sup. § 8.

L. 2. § 3. 1. 4.

§ 42.

L. 12. § 31.

L. 7. § 26. 1.

11. § 18.

L. 5. § 28.

L. 8. § 14.

L. 12. § 16.

L. 9. § 11.

* - ιωνα f.

L. 7. § 38. 1.

8. § 25. 31. 1.

12. § 27.

* ὁπασθῇ;

L. 2. § 17. 1.

12. § 33.

L. 4. § 3.

L. 6. § 2. 1. 2.

§ 6.

L. 4. § 26.

L. 7. § 58. 68.

L. 6. § 20.

L. 8. § 26.

L. 10. § 9.

Inf. § 35.

L. 4. § 1.

ἄλλο, πάλιν α γυμνάσιον λόγῳ β ἐν-
 ρακῶτ' ἀκείῳς κ' α φυσολόγῳ τὰ
 ἐς τὴν βίαν; μὲν ἔν, μὲντοι ἐξοικειώσης
 παυτῶ κ' ταῦτα. δ ὡς ὁ ἄρραμὲν σέ-
 μαχ' πάντα ἐξοικηοί, ε ὡς τὸ λαμ-
 πρὸν πῦρ, ὅ, π' ἀν' βάλῃς, φλόγα ἐξ
 αὐτῆ κ' ἀνγλῶ ποιεῖ.

L. 11. § 13.

L. 12. § 1.

L. 5. § 5.

L. 8. § 32.

Inf. § 33.

Sup. § 8.

§ 32. Εἰ μὴ δὲν ἐξ ἑνὸς εἰπεῖν ἀλη-
 θεύοντι περὶ σοῦ, ὅ, π' ἔχ' α ἀπλῶς, ἢ
 ὅ, π' ἐκ ἀγαθῶς· ἀλλὰ ἰδὲ δίδω, ὅς τις
 τέτονον π' σοὶ σε ὑποπλήσει. β π' ἂν
 ἢ τοῦτο ὅτι σοι. γ π' ἂν ὁ καλῶν
 ἀγαθῶν εἶναι κ' ἀπλῶν; δ μόνον
 κείνον κ' μηκέτι ζῆν, εἰ μὴ τοῦτο
 ἔσῃ. ἐδὲ γὰρ αἰεὶ λόγῳ μὴ τοῦ-
 τον ὄντα.

Sup. § 12. § 11.

§ 33. Ἰ Τί ἐστὶ τὸ ὅτι ταῦτες π' εἰ-
 ὕλης δυναμῶρον κ' τὸ ὑμέστων περ-
 αχθῆναι; ἢ ἰνδῆναι; ὅ, π' γὰρ ἂν τοῦ-
 το ἦ, α ἐξέστιν αὐτὸ περὶ σοῦ ἢ εἰ-
 πεῖν. κ' μὴ περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. β π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. γ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. δ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ε π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ζ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. η π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. θ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ι π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. κ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. λ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. μ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ν π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ξ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ο π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. π π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ρ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. σ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. τ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. θ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ι π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. κ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. λ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. μ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ν π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ξ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ο π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. π π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ρ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. σ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. τ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ.

L. 5. § 16. l.

6. § 16. 40.

L. 6. § 7. l. 8.

§ 26. 43. l. 11.

§ 16.

L. 7. § 54. l.

8. § 45. l. 11.

§ 7.

Sup. § 2.

L. 5. § 10. 20.

l. 8. § 7. 32. 41.

L. 7. § 73. l.

8. § 2.

L. 4. § 41. l.

12. § 33. o.

L. 4. § 7. 11.

L. 8. § 56. 57.

L. 8. § 28.

L. 8. § 55.

§ 33. Ἰ Τί ἐστὶ τὸ ὅτι ταῦτες π' εἰ-
 ὕλης δυναμῶρον κ' τὸ ὑμέστων περ-
 αχθῆναι; ἢ ἰνδῆναι; ὅ, π' γὰρ ἂν τοῦ-
 το ἦ, α ἐξέστιν αὐτὸ περὶ σοῦ ἢ εἰ-
 πεῖν. κ' μὴ περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. β π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. γ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. δ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ε π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ζ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. η π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. θ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ι π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. κ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. λ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. μ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ν π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ξ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ο π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. π π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. ρ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. σ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ. τ π' ἂν περὶ σοῦ, ὡς καλῶν
 ἔσῃ.

qam mentis, qæ, hac in vita qæ contin-
 gunt, naturam eorum rimata, accuratè
 perspexerit, exercitationes. persiste ergo,
 dum & ista tibi familiaria effeceris, qo mo-
 do stomachus robustus cuncta sibi ac-
 commodat, ignisqæ validus, qicqid inges-
 feris, flammam inde ac fulgorem edit.

§ 32. Nulli liceat verè de te dicere,
 non esse te simplicem, avt non esse te
 bonum. sed mentiatu, qisqis horum
 qicqam de te opinatus fuerit. hoc av-
 tem totum in te situm est. qis enim te
 bonum simplicemve esse prohibuerit? tu
 tantum statuas, nec ulterius vivere, qam
 talisfuturus sis. neq; enim ratio id poscit,
 nì talis sis.

§ 33. Ecqid est, qod de materia ista
 rectissimè vel fieri vel dici possit? qicqid
 enim hoc fuerit, vel facere idipsum, vel
 dicere licet, nec obtendas, impediri te.
 antè ingemiscere non desinas, qam eò te
 adegeris, ut qod voluptuariis hominibus
 est luxu diffuere, hoc tibi fuerit de sub-
 jecta qaqe oblata tibi materia ea facere,
 qæ humanæ constitutioni convenient. et-
 enim pro oblectamento esse tibi debet,
 qicqid secundum naturam tuam agere tibi
 datur. datur avtem hoc ubiqe. siquidem
 cylindro qidem non conceditur, ut motu
 proprio ubiqe feratur; sed nec aqæ, nec
 igni, nec alii rei cuiqam, qæ à natura
 mera, vel anima regitur irrationali. qæ
 enim coerceant & obsistant, multa sunt.
 verum mens & ratio per obstantia qæ-
 libet, prout nata est, & prout vult
 ipsa, procedit. tu ergo ob oculos istud
 habens, rationem per omnia facilitate
 ferri eadè planè, qâ ignis sursum, la-
 pis deorsum, per declive cylindrus, nihil
 qæras ulterius. reliqa enim obstacula, vel
 sunt corporis, qod cadaveris instar ha-
 bet, vel opinione, & rationis inclina-
 tione semotà, non infringunt, avt mali
 qicqam efficiunt. alioqi ea qi patitur,

malus fieret. atqi in aliis quidem operibus omnibus ita se habet, ut quicquid alicui horum mali contigerit, deterius illud faciat, quod eo afficitur. istic verò, si ita dicere licuerit, praestantior fit homo ac lavde dignior, dum eis quae obijciuntur, recte utitur. in summa memineris, civem indigenam nihil laedere, nisi civitatem laedat: civitatem nihil laedere, nisi legem laedat. horum avtem, quae infortunia dicimus, nihil legem laedit. quod avtem legem non laedit, nec civitatem, nec civem laeserit.

§ 34. Qi decretis veris imbutus est, hunc dictum brevissimum & è trivio arreptum quodlibet commonere suffecerit de timore metùve pellendo. quale illud est,

Sternit humi frondes alias vis aspera venti:

Ast alias natura parat, quae vere virescent.

Sic hominum genus est: hic nascitur, occidit ille.

foliola sunt & filioli tui; foliola sunt & homunciones isti, qui tanto cum strepitu, tanquam fide digni, alios celebrant, vel è contrario diris devovent, vel clam vituperant & subsannant. foliola itidem, qui famam tui posthumam excepturi sunt. ista enim omnia verno tempore prodeunt; dein ventus ubi straverit, sylva horum vice novà alia profert. commune avtem omnium est, breve existendi spatium. at tu omnia, tanquam aeterna futura, fugis appetisve. mora parvula, & lumina tibi condecuntur: eumque qui te extulerit, alius aliquis lugebit.

§ 35. Sani est oculi, cernere visibilia quavis, nec dicere, *Viridia velim*. hoc etenim lippientis est. sed & auditus ac olfactus est sani, ad sonos odoresve quosvis percipiendos promptum esse. & stomachi valentis, adversus edulia quavis pariter se habere; sicut molà ad omnia, ad quae molenda con-

αὐτὸ, καὶ οὐκ ἂν ἐνθὺς ἐγίνετο. ἐπὶ γὰρ οἷς ἄλλων κατασκευασμάτων παύ-
των, ὅππῃ ἂν κακὸν πνι αὐτοῖς συμβῇ,
ὅθεν τὰ τοιαῦτα γίνεται αὐτοῖς τὸ πά-
ρον· ἐπὶ ταῦτα δὲ, εἰ δὲ εἰσῆν, καὶ
ἂ κατεῖχον γίνεται ὁ ἀνθρώπος, καὶ
ἂ ἐπαυνοῦνται, ὅθεν ὁρῶντες καὶ αὐτοῖς
πολλὰ πρὸς τὴν ψυχὴν μέμνηται, ὅππῃ
δὲ φῶσι πολὺν ἔδον βλάπτει, ὁ πόλιν
ἂ βλάπτει· ἔδον γὰρ πόλιν βλάπτει, ὁ νόμον
ἂ βλάπτει· τῶν δὲ καλῶν νόμων ἀκλιν-
ημαίων ἔδον βλάπτει νόμον. ὁ πόλιν
νόμον ἂ βλάπτει, ὅτε πόλιν, ὅτε πόλιν.

§ 34. Τῷ * διδρυμένῳ ὑπὸ οἷς
ἀληθῶν δογμάτων, ἀρκεῖ καὶ τὸ βρα-
χύτατον, καὶ ἐν μέσῳ κειμένων εἰς ἀπο-
μνησιν ἀλυσίας καὶ ἀφορίας. οἷς,
ἐφύλλα πᾶ μὲν τ' ἀνεμὸς χαράδρις
χάει, ἄλλα δὲ θ' ὕλη
ἠλαιοῦσα φύει, ἑαυτὸ δ' ὀπίχεται
καὶ ὥρη
ὡς ἀνδρῶν ψυχῇ, ἡ δὲ φύει, ἡ δ'
ἀπολήγει.

ἐφυλάειον δὲ καὶ τὰ τεύχεα οὐκ ἐφυλά-
εια δὲ καὶ ταῦτα τὰ ὀπίσθοντα ἀξιο-
πίστως, καὶ ἐπισημαίνοντα, ἢ ὅσα οἷς ἐναντι-
ων καταρτίσματα, ἢ ἡσυχῇ φέροντα, καὶ
χλευάζοντα φυλάεια δὲ ὁμοίως, καὶ
ἢ τὰ διαδεχόμενα πᾶσι ὑπερσημαίνον-
τα πάντα γὰρ ταῦτα ἑαυτὸ ἐπιγίγνεται
ἄλλῃ· εἴτα ἀνεμὸς καθ' ἑαυτὸν ἔ-
πειθε· ἡ ὕλη ἔπειτα ἀπὸ τῶν φύει.
καὶ τὸ δὲ ὁλοκαύστητον κοινὸν πάντων ἀλ-
λά οὐ πάντα, ὡς αἰώνια ἐστὶν ὕλη,
φύεις, καὶ διαίσεις. ἡ μικρὸν καὶ κα-
ταμύσεις. τὸν δὲ ἐξεργάζοντα οὐκ ἔδον,
ἀλλ' ὁ δρῶν.

§ 35. Τὸν ὑμῶντα ὀφθαλμῶν
πάντα ὁρᾶν δὲ τὰ ὀρεγὰ, καὶ μὴ λί-
γειν, τὰ χλωρὰ δὴ δὴ· τὸτο γὰρ ὁ
ὀφθαλμῶντος ὅτι. καὶ πᾶσι ὑμῶντα ἀ-
κολῶ, καὶ ὁσπερ ἐν εἰς πᾶσι δὲ τὰ
ἀκρεῖα καὶ ὁσπερ ἐν εἰς πᾶσι δὲ τὰ
καὶ τὸν ὑμῶντα σῶμα καὶ πρὸς πᾶν-
τα τῶν ὁμοίων ἔχειν, ὡς μύλων πρὸς
πάντα ὅσα αὐτοῦ κατασκευ-
άζονται

^a L. 4. § 1.
^b L. 5. § 15.
^c L. 7. § 68. l.
8. § 29.
^d L. 5. § 22.

* διδρυμ. Xyl.
& Lug. δι-
δρυμ. L. 3. § 4.

* Homer. Iliad.
ξ. v. 147.

^f L. 11. § 34.
^g L. 5. § 36.
18. § 21.

^h L. 4. § 19.

ⁱ L. 7. § 23. 25.
^k L. 5. § 10.

^l L. 7. § 70. l.
8. § 2. 5.
^m L. 4. § 50.

ⁿ Sup. § 31.

* L. 8. § 43.

* L. 9. § 40.

* L. 5. § 10. l.
9. § 3.

* σιδρ
* L. 5. § 9. l.
11. § 18.

* L. 4. § 50.

* L. 5. § 10.

* L. 7. § 15.

* L. 7. § 22.

* L. 2. § 3.

* L. 3. § 5.

* L. 6. § 39.]

* L. 3. § 5.

* L. 2. § 12. 17.

* L. 2. § 16. l. 7.
§ 4.

* L. 3. § 5. l. 5.
§ 11.

* L. 2. § 2.

* L. 7. § 19.

* L. 8. § 18.

* L. 12. § 33.

αση * καὶ τίναν * πῶς ὑγιαίνουσιν δι-
ποισαν πρὸς πάντα τοῖς τὰ συμβαί-
νοισι ἐπιμέλει. ὅ. ἢ ὅ λήγουσα, ἢ τὰ
στεινὰ συζῆδον, καὶ πάντες ὅ, π ἂν
πρὸς αὐτὸν ἐπιμαίωσιν, ὁφθαλμοὶ ἐστὶ τὰ
χλαροὶ ζῆσι, ἢ ἰδόντες τὰ ἀπαλά.

§ 36. * Οὐδείς ἐστὶν ὅπως ὑπο-
μῆ, ὃ ἀποδοσέοντι ἐ παρῆσιν οὐκ
πνίς ἀσπαζόμενοι τὸ συμβαίνον καλόν.
συνδύει καὶ σφῶς ἡδ. μὴ τὸ παρῆ-
σιν ὅπως πῶς ὁ καὶ αὐτὸν λήγων;
ἀναπνεύσας * μὴ ποτε ὁ ἀπὸ τότε πῶ
παιδαγωγῶ. Καλὸς μὲν ἔστιν ἡμῶν
ἢν ἀλλὰ ἡδυνόμενοι, ὅ, π ἡσυχῇ καλῶ-
νόμενοι ἡμῶν. ταῦτα μὲν ἔν ὅ, π ὅ
συνδύει. ἐπ' ἡμῶν ὃ πόσι ἀλλὰ ἐστὶ,
ὁ ὁ πολὺς ὁ ἀπαλαλίστων ἡμῶν. ὁ σῶ-
το ἔν ἐννοήσας ἀποδοσέον, καὶ ἐνκα-
λώτερον ἐξελεύσῃ, λογίζομενοι, ἐκ
ἐκείνου βίαι ἀπέρχεται, ἐν ὃ αὐτὸν δι
κοινωνοί, ὡς ὅ, π τὰ παλαιὰ ἡγνι-
σάμενοι, ἡσυχάμενοι, ἐφρόντισα, αὐτοὶ ἐ-
κείνοι ἐπίλυσις ὑπάγειν, ἀλλὰ πνῆ
πρὸς ἐκ τότε φασάντων ἐλπίζοντες. τί
ἂν ἔν πῶς ἀντίχοιτο πῶς ἐν αὐτῷ μα-
κροτέρως διατείσῃ; * μὴ μὲν τοι διὰ
τὸ πῶς ἐλαφρὸν ἐμμανὲς αὐτοῖς ἀπῆλ,
ἀλλὰ ὅ τὸ ἴδιον ἐπὶ διαπύζαν, ἢ φῶ-
λῶ, καὶ ὅπως, καὶ ἰσως, καὶ μὴ πῶ-
λιν ὡς ἀποσπῶμεν. ἀλλ', ὡς ὅ, π
τὸ ἐυδανεύοντος ἢ ἐυκόλως τὸ ἡ-
χάειν ἀπὸ τῶν σῶματ' ἐξελεῖται,
παιδείῃ καὶ πῶς ἀπὸ τῶν ἀποχέ-
ρισιν δὲ ἡμῶν καὶ ὅ τῶν πῶς ἡ φύ-
σις συνῆλθε, καὶ συνῆλθεν. ἀλλὰ πῶς
διαλύει; διαλύομαι, ὡς ἀπὸ δικαίων
μὲν, ἐ μὲν ἐν ἀνδραγαθίᾳ, ἀλλ' ἀξίως. * ἐν καὶ καὶ τὸ πῶς καὶ φῶσιν.

§ 37. * Ἐθίπον ἐπὶ παιδείᾳ, ὡς δῖον
πῶς, πῶς ἀποδοσέοντι ἀπὸ πῶς, ἐπῶ-
ζῆσιν καὶ σῶματ', * ἔπῶ τῶν ἐπὶ
πῶς φῶσι; ἀρχὴ ὃ ἀπὸ σῶματ', καὶ
πῶς σῶματ' ἀπὸ ἐξῆταξ.

§ 38. Μήμνησθαι, ὅ, π τὸ πῶς ἀποδο-
σῶν ἐστὶν ἐκείνου, * τὸ ἔνδον ἐγκυκλι-
μῶν. * ἐκείνου ῥητορεία, ἐκείνου ζῆσι,

dita est. pari igitur ratione & mentis est
fanz, ad obvenientia qazq; idoneam esse.
qaz verò dixerit, *Liberos mihi saluos ve-*
lim; & Omnes qicqid fecero laudent, ve-
lim; oculi est instar viridia poscentis, vel
dentium tenella postulantium.

§ 36. Nemo quisqam adeo felix est,
cui morienti non adstabant aliqui, qi præ-
senti latentur malo. bonus sapiensq; fue-
rit, annon ad extremum futurus est q; de
illo dicat, *Respirabimus jam tandem à*
padagogo isto. non erat reverà asper nostrì
cuiqam: sensi tamen, tacitè illum damnasse
nos. hæc igitur de viro bono. at nos qod
attinet, qam multa sunt alia, ob qaz à no-
bis liberari desiderent havd pauci? hoc si
inter moriendum cogitaveris, libentius
discedes; cum ita tecum tem putaveris, Ex
ea vita discedo, in qaz ipsi ejusdem mecum
participes, pro qibus tam multa exantla-
vi, supplicavi, procuravi, illi, inqam, ipsi
elatum me optant, tanqam qi levamen
forlan hinc aliquid sperent. cur ergo diu-
tius istic moram trahere quis cupiat? nec
propterea tamen minùs illis propitius dis-
cedas, sed moris tui tenax, amicus, be-
nevolus, mitis. qin rursus, nec tanqam
vitæ avulsus, sed, prout eis, qibus mortis
felicitas qadā obtigit, animula à cor-
pore leniter exolvitur, talis & tua ab istis
etiam esto discessio. eis enim te natura
annexuit & conjunxit. at nunc disjungit.
disjungor itaq; tanqam à necessariis, non
abstractus tamen, sed sponte discedens.
nam & hoc ex eis est, qaz sunt secundum
naturam.

§ 37. Solenne tibi fit, in cuiusq;
(quod ejus fieri potest) actione omni, a-
pud te qazere, *Istud iste qo sine facit?* à
temet avtem avspicare, teqe primo loco
scrutare.

§ 38. Memento illud qod te velut
fidiculis citat, esse intra te reconditum
quiddam, illud est svadela, illud vita,
illud

(T' fas dicere) homo est. nè cum illo junctim contempleris unquam circumjectum, vasis instar, conceptaculum hoc, & instrumenta hæc undiq; ex eodem efficta. sunt enim afciz similia ista. hoc tantum interest, quod agnata sint. siquidem membrorum istorum, absq; forma qæ ea cieat sistatq; non magis usus est, qam radii textrici, aut scriptori calami, aut avrigæ flagelli.

^a οὐκ ἔστιν, οἱ δὲ οὐκ ἔστιν, ἀνθρώπου μὴ
ἴσως συμπεραταίξι· ^b τὸ θεωρητι-
κὸν ἢ ἀγνοῦν, καὶ τὰ ὄργανα ταῦτα
τὰ θεωρητικὰ ἀσκήσια. ὁμοίαν γὰρ ἔστιν ἀν-
θρώπου· μένον ἢ διαφύσσει, καὶ δὲ τὸ θεω-
ρητικὸν ἔστιν. ἔστιν τοις ἐμὰλλον πέντε τῶν
φιλῶν ἔστιν ἢ μείων, καὶ ἔστιν ἢ κινήσει· καὶ
ἔστιν αὐτὰ αἰσθάνει, ἢ ἢ κινήσει· τὸ
ὁρατικόν, καὶ τὸ κατὰ μέτρον καὶ κατὰ φύσιν,
καὶ τὸ κατὰ φύσιν καὶ κατὰ φύσιν.

^a L. 12. § 3.
^b L. 12. § 2, 3.
^c L. 3. § 3.
^d L. 5. § 11.
^e L. 7. § 55. Sup.
^f § 16.

LIBER XI.

BIBAI ON 44.

E sunt animæ ratione prædi-
tæ proprietates. se cernit, fin-
git, artatq; ut lubet, qæ-
lémq; vult ipsa, facit: fru-
ctum, qem profert, ipsa carpit. cum ar-
borum fructus, qódq; istis in animalibus
respondet, alii carpant. finem semper su-
um assequitur, ubicunq; constiterit vitæ
terminus. neq; enim sic se habet, qo mo-
do in saltando aut in fabulam agendo
aliisq; ejusmodi, in qibus siquid incideris,
actio tota fit mutila; sed in qacunq; par-
te, & ubicunq; deprehensa fuerit, qod
præcessit plenum prorsus & perfectum sibi
facit: ut dicere liceat, *Ego qæ mea sunt,*
omnia habeo. adhæc mundum totum per-
vagatur, & qod ambit hunc, vacuum, fi-
guramq; ejusdem contemplatur, & in ævi
immensitatem se porrigit, & universi per
intervalla certa renovationem compre-
hendit & confiderat; videtq; simul, qod
nihil novi visuri sint posteri nostri, sicut
nec amplius qicqam viderunt antecessores
nostri, sed ita fit qodammodo, ut qadra-
ginta annos qi egerit, mentem modo ali-
qam habuerit, & res gestas animadverte-
rit, ex uniformitatis ratione, & præterita
omnia & futura viderit. propria sunt ani-
mæ rationalis & ista; proximos diligere,
veracem, verecundam esse, nihil sibi præ-

A ἴδια τῆς λογικῆς ψυ-
χῆς· αἰσθάνω ὅρα, βἰαι-
νίω διαφύσσει, αἰσθάνω ἐ-
κείνην ἀνθρώπου ποιῶν, καὶ
τὸν καρπὸν ὃν φέρει αὐτὴ καρπῶν
(καὶ γὰρ τῶν φυτῶν καρπὸς, καὶ τὸ ἀνέ-
λογον ὅτι τῶν ζώων, αἰσθάνω καρπῶνται)
τὸ ἴδιον τέλος περὶ γὰρ, ὅρα ἀν-
τὸ τὸ βίω πᾶσι ὅρα. ἢ ἢ ὅρα
ὅρα ὁρῶντος καὶ κατὰ φύσιν καὶ τῶν τοι-
ούτων ἀπλῶς γὰρ ἢ ἢ ὅρα, ἢ
ἀν πέντε τῶν· ἀλλ' ἐπὶ πάντεσι μι-
κροῖς, καὶ ὅρα ἀν κατὰ φύσιν, ἢ κατὰ
καὶ ἀποφαστικῶς αὐτῶν τὸ θεωρητικόν
ποιῶν. ὅρα αἰσθάνω, ἢ ἢ ἀπὸ τῶν
ἐμῶν. ἢ ἢ ἢ ἀποφαστικῶς τὸν ὅρα κα-
τὰ φύσιν, καὶ τὸ ὅρα αὐτὸν κατὰ φύσιν, καὶ τὸ
κατὰ φύσιν, καὶ ἢ ὅρα κατὰ φύσιν τὸ
αἰσθάνω ὅρα, καὶ τὸ κατὰ φύσιν
κατὰ φύσιν τῶν ὅρα κατὰ φύσιν ἀποφασ-
τικῶς, καὶ ἀποφαστικῶς, ὅρα ἢ ἢ
ἀν τῶν τῶν ὅρα τῶν ὅρα κατὰ φύσιν,
ἢ ἢ ἀποφαστικῶς ἢ ὅρα ὅρα κατὰ φύσιν.
ἀλλὰ ἢ ὅρα τῶν ὅρα τῶν ὅρα κατὰ φύσιν.
τῶν, ἢ ὅρα τῶν ὅρα τῶν ὅρα κατὰ φύσιν,
καὶ τὰ κατὰ φύσιν, καὶ τὰ κατὰ φύσιν
κατὰ φύσιν κατὰ τὸ ὅρα κατὰ φύσιν. ἢ ὅρα
τῶν λογικῶν ψυχῶν, καὶ ὅρα τὸ φιλῶν
τῶν πλείων, καὶ ἀλλήλων, καὶ αἰ-
σθάνω, καὶ τὸ τῶν κατὰ φύσιν κατὰ φύσιν
κατὰ φύσιν.

^a Inf. § 12.
^b L. 6. § 3.
^c L. 9. § 10.
^d L. 3. § 8.
^e L. 12. § 36.
^f L. 2. § 17. l.
3. § 5.
^g L. 4. § 29 49.
^h L. 7. § 35.
l. 9. § 30.
ⁱ L. 10. § 31.
^k L. 9. § 28. l.
10. § 7.
^l L. 6. § 37. l.
7. § 1.
^m L. 2. § 14.
l. 12. § 35.
ⁿ L. 7. § 49.
^o L. 6. § 16. l.
8. § 16.
^p L. 3. § 9. l.
5. § 21.

Ramus etiam duntaxat ratio. Et rursus,
Nam nevirginitas hominem rebus irasci
debet. Et,

Spicas velut frugiferas, sic vitam meti.
Et cetera quæ sunt ejusmodi. Tragediæ
succellit votis comœdia, quæ libertate ma-
gistrati instructa, nec obliqua sed disertâ
oratione usâ, sœstum deicere non ineptè
satagebat: quo fine & Diogenes ex his
quædam adhibuit. considera & quæ deinceps
fuerit media comœdia, & quorsum tandem
introducenda sit nova, quæ in inimicum arti-
ficium pavlatim defluxit. (nam & ab istis
utilia dici nonnulla, nemo est qui nesciat.)
sed & quo spectet totum hoc poëfios hu-
jusmodi & fabularum agendi institutum.

§ 7. Quam liquidò compertum habes,
nullum aliud vitæ institutum ad philoso-
phandum magis esse idoneum, quam hoc
in quo jam versaris?

§ 8. Ramus à ramo cui proximè ad-
hæsit abscissus, non potest non à stirpe
totâ abscindi. ad eundem modum ergo
& homo ab homine quovis rescissus, com-
munitate totâ excidit. porro ramum alius
abscindit; homo verò se ipse à proximo
suo separat, dum eum odit & averfatur:
nec advertit interim, quod una semet à so-
cietate civitatis totâ absciderit. veruntamen
hoc à societatis hujusce conditore Jove
inductum sibi habet, quod ei liceat demum
coalescere, cui prius adhaeserat, & ad uni-
versum complementum locum recuperare
suum. quæquam hoc frequentius fiat, dis-
sociatio istiusmodi & difficilis refertur,
& restitutio agnè procedere consuevit.
omnino denique non pariter se habent sur-
culi duo, quorum alter à prima germinati-
one coherat, & cum stirpe reliqua constan-
ter quasi conspicitur; alter post abscissio-
nem insertus est: quæ plantarum cultores
dicere solent, *confusio loci* quidem, sed non
configuratio.

§ 9. Quæ ad rationis rectæ normam

ἔχει λόγον καὶ τοῦτο. — καὶ πάλιν,

ἂ τοῖς ἀνθρώποις ὁ δὲ καὶ θυμῷ. * Ibid. § 38.

Διὰ. καὶ,

ἂ * βίη διεξίεν, ὥστε κέρμιον εἶναι. ἂ Euphr. Hysfir.
καὶ ὅσα ταῦτα. μὴ δὲ τὴν τετραγώνιον Ibid. § 40.
ἢ ἀρχαῖα κωμῳδία παρήχθη, ἢ πω- * Bion
δωμένην περὶ ῥήσιν. ἔχουσι, καὶ τῆς * Inf. § 18.
ἀποφάσεως ἐκ ἀρχῆς δι' αὐτῆς τῆς ἐν-
θυμήσεως ἡ ἀπομνηστικὴ πρὸς δι-
όν πη καὶ Διογένης ταυτὴ παραλάμβανε.
μὴ ταῦτα τις ἢ μίση κωμῳδία, καὶ
λοιπὸν ἢ τὰ πρὸς τὴν ποτὶ παραίτη-
σιν, * ἢ κατ' ὁλόγον ἐπὶ τὴν ἐν μι- * §
νήσεως φιλοτεχνίαν ἐστὶν, ὅτις ποτε.
ἐπὶ δὲ ὁ λόγος καὶ ἐπὶ τὸ τέχνην πο-
νὲ χρῆσιμα, ἐκ ἀρχῆς. ἀλλὰ ἢ ὅλη
ἐκείνη ἡ ποιήσεως ποιήσεως καὶ δραματικῆς πρὸς τὴν ποτὶ σκόπον ἀπὸ τῆς ψ.

§ 7. Πῶς ἑαυτὸς ἀποσπῇ, τὸ
μὴ ἢ ἄλλω βίῃ ἀποδοῖν εἰς τὸ φιλο-
σοφῆν ἔπος ἐπιπείθει, ὥς ταύτην ἐν
ἡμῶν ὧν τυγχάνει;

§ 8. ἂ καὶ δὲ τὸ ἀποσπῇ καὶ 4 L. 2. § 16. l.
δὲ ἀποκοπῇ, ἢ δὲ καὶ τὸ δὲ 8. § 34.
φυτὴ ἀποκοπῇ. ἔπειτα δὲ καὶ ἂ ἀνθρώ- * L. 5. § 8.
ποι, ἐνδὲ ἀνθρώπου ἀποκοπῇ ὅλης
τῆς κοινότητος ἀποσπῇ. καὶ δὲ μὴ
ἢ ἄλλω ἀποκοπῇ. ἢ ἀνθρώποι δὲ
αὐτοὺς ἑαυτὸν τὴν κοινότητα χωρίζει, μι-
νήσεως καὶ * ἀποκοπῇ. ἀπὸ τῆς δὲ καὶ
τῆς ὅλης πολιτευματος ἀμα ἀποσπῇ
μικρὴν ἑαυτὸν. καὶ δὲ καὶ τὴν δὲ δὲ τὴν
συνομιλίαν τὴν κοινότητα διό. ἢ ἔτι- * L. 8. § 34.
σι ὁ δὲ πάλιν ἡμῶν συμφύει τὸ ἀποσπῇ
ἐξῆ, καὶ πάλιν τὸ δὲ συμπα-
ρήκεις * γίνεσθαι. πλεονακίς μὴ * - ῥήματος
τῆς γινώσκοντος τὸ καὶ τὴν ποιήσιν
διαίρειν, διότι καὶ διακοπῇ
εἶναι ἀποκοπῇ ποιεῖ. ὅλος τε καὶ
διωκῇ ἢ καὶ δὲ ἢ ἀπὸ ἀρχῆς συμ-
πλασῇ, καὶ σύμπτῃ συμπτῇ, τὸ
μὴ τὴν ἀποκοπῇ αὐτοὺς ἐγκατε-
στήν. ὅ, τὴν ποτὶ λόγον δὲ φυτε-
ρῇ, * ὁμοθυμῶν μὴ, μὴ ὁμοθυ-
μηματῶν δ.

§ 9. Οἱ ἐνταύθα ἀποσπῇ σὺ καὶ

P 3

τὸν

* ὁμοθυμῶν,
vel ὁμοιοπαθῶν
Boet. ὁμοθυμῶν
τῶν Salm. ὁμο-
θυματῶν f. L.

9. § 3.

L. 4. § 31.

Sup. 69.

L. 7. § 64.

d L. 9.5 17.

* $\alpha_1 \alpha_2 \alpha_3 \mu \eta$

• L. 7. § 71.

L. 6. § 27.

2 Sup. §. 16.

^b L. 4. § 24.

i L. 9. 6 23.

k L. 2. § 16.

* σωαιλήσδε ε.

1. L. 3 § 3.

^mL. 12. § 19.

• L. 4. 641.

• L. 3. 55.

ἔως ζῆς· ἡ φυλακτικὸν ἢ ἐπίσκοπὸν πρὸς
 ὀργίζοντα αὐτοῖς, τὸ κατακλύειν αὐ-
 τοῖς· ἀμφοτέρω γὰρ ἀκαινόντα, καὶ
 ἀπὸς βλαβερῶν φόβου· ἀφ' ἑκαστου ἢ ἐκ
 αὐτῶν ὀργαίς, ἢ πρὸς ἐκ τὸ θυμῷ αὐ-
 τῶν ἀνδρῶν, ἀλλὰ τὸ ἀφ' ὧν καὶ ἡμεῖς,
 ὡς ἀνδραποικίους, ἔσως καὶ ἀφ-
 ῥαισινῶν, καὶ ἐκ τῶν καὶ τούτων καὶ
 ἀνδρείας τῶν μάλιστα, ἐκ τῶν ἀ-
 γαστατέρων καὶ δυνατοτέρων. ὅσα γὰρ
 ἀπὸ τοῦ εὐτοῦ ἡμεῖς ἐσμεν, πούτω καὶ
 διατάσσεται. ὡς περὶ τὴν ἡμετέραν ἀνδρείαν·
 ἔσως καὶ ἡ ὀργή· ἀμφοτέρω γὰρ τί-
 νωνται, καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ.

καὶ ἡ βύλη, καὶ ἡ κροτάλη παρὰ τοῦ
 μουσίου ἔχον λάβει· ὅτι καὶ τὸ * μὴ
 ἀξίον αὐμῶνεν τὸν θάνατον μαρτυρῶν.
 εἰ ἀδυνατεὶ γὰρ ἐρίστω· τὸ δὲ συγ-
 γράφει ἄλλοις μὴ τῷ τοῦτο, ἀξίον δὲ
 μὴ οἷς σὺ αὐμῶνεις, εἰ ἀγαπῶν καὶ πυ-
 ραγνικῶν.

§ 19. Τίτλων καὶ λατὰς ὕπαις τοῦ
ἡλιακοῦ παραφυλακτικῶν ὀργανῶν, καὶ
ἐπὶ τῶν φασμάτων, ὁ ἀπαλῆθρον, ἐπιλε-
γόμενα ἐπὶ ἐξέταστος· τὸτο τὸ φάσμα
ἢ καὶ ἀναλῆθρον· τὸτο, ἢ λυκῶν κεινογι-
ας· τὸτο καὶ ἐκ τῶν σαυτῶν μέλλας ἀλγειν-
τὸ γὰρ μὴ ἀφ' αὐτοῦ ἀλγῆν ἐν τοῖς ἀπο-
πνύταις νόμοις. Τέταρτον δὲ δεῖ,
καθ' ὃ σπανῶν * ὁπλῶν, ὅτι τὸτο ἢ ἰπ-
πομόν· δεῖ καὶ ἰσχυρὰ κλινομόν * ἐν
σοι μ' ἐποτικῶν μέρως τῇ ἀπμωτῆρ καὶ
ἢ δητῇ μοίρα τῇ τῷ σὺμκλῖθ καὶ ταῖς
τέτε παχέαις ἡδοναῖς.

§ 20. Τὸ μὲν πόλειματόν σε, καὶ τὸ
 πυρῶδες πᾶν ὄντι ἐγκρίναται, καὶ τοὶ
 φύσει ἀναφίη ὄντα, ὅμως κηδόμενα τῇ
 πῶν ὄντων διατάξει, ἀδραγετῆται ἐκ-
 ταύδα ὅτι τῷ συγκείμενῳ καὶ τὸ γ-
 ῶδες καὶ τὸ ἐκ σοὶ πᾶν, καὶ τὸ ὕψος,
 καὶ τοὶ καταφίη ὄντα, ὅμως ἐγγρά-
 ται καὶ ἔσται πῶς ἔχ' ἑαυτῶν φυσικῶν
 εἶσιν. ὣτως ἀρετὴ καὶ τὰ σωζέμενα ὑπα-
 κύναι τοῖς ὅλοις, ὁ ὅτι δὲν πε κατα-

dum vivis. Veruntamen ex aqo cavendum, sicut nè irascaris eis, ita etiam nè aduleris. utrumque enim societatis jus violat, & ad damnum tendit. adversus iram vero præsto sit illud; irasci hæc virile esse; sed mansuetum placidumque animi affectum, ut humanius quiddam, ita & masculinum magis. atq; is certè, q; ita affectus est, robur animi nervosq; & fortitudinem penes se habet, non autem is q; indignatur & offenditur. qo enim propius hoc ad immunitatem ab affectibus omnem prorsus, eo etiam ad potentiam propius accedit. quemadmodum autem tristitia, sic & n vulnus accepit, & succubuit.

Quod si volueris, etiam decimum à Musarum præside donum accipe. velle, improbi nè peccent, infamia est. id enim quod fieri non potest, appetit. tum concedere, ut adversus alios tales sint, sed nè in te peccent postulare, & stolidum est & tyrannicum etiam.

§ 19. Mentis affectiones quatuor potissimum sunt jugiter cavendæ; & ubi deprehensæ fuerint, confestim inducendæ, de singulis earum sic censendo: cogitatio ista non est necessaria; ista societatis inimica; istud non à te dicturus es. aliquid enim non à teipso dicere, in rerum absurdissimarum numero habeto. quartum esto, quicquid conscientia tibi dictaverit, fore per illud, ut pars tui diviniore devicta succumbat villiori, corpori nempe mortali ejusque crassiss. volutratibus.

§ 20. Qicqid aëreum & igneum im-
mixtum est tibi, etiãmsi naturâ sursum fe-
ratur, utrumq; ut tamen universi dispositi-
oni obsequatur, in massa composita istic
detinetur. qicqid itidem in te terreum
& aqueum existit, etiãmsi naturâ deor-
sum vergat, attollitur nihilominus, &
stationem occupat non suam. usqueadeo
etiam elementa universò obtemperant,
dum ibi, ubi per vim disposita sunt,
manent.

Q § 26.

quidem abstinendum prorsus, averfationem
verò in re nulla adhibendam, quæ nomen
pauis non fit.

§ 38. Non est rāge, inqir, de re vul-
gari certamen, sed de eo, utrum infantia-
mus, necne.

S 39. Societas dictum: Quid vultis? rationalium, an irrationalium animas haberet rationalium. quorundam rationalium? sanctorum an peccatorum? sanctorum. quare ergo non caritis? quia jam habemus. cur ergo pugnat et contendit invicem?

၁၁။ ပညာပေးအောင် အစီအစဉ်ထား၍ အခမဲ့
 စားနပ်ရိက္ခာပေးမည် ဟု ဝန်ခံခဲ့ရသည်။

§ 38. Ὁ, ^αὅτι πάλιν παύσῃς ^βἐν, ^γἐφ', ^δὅτι ὁ ἀγῶν, ἀλλὰ ^εὅτι ἔτι ^ςμακάριον, ^ζεἰ μὴ.

§ 39. Ὁ Σακερτης ἐλθον· τί
 σφλετε; λογιζὼν ψυχὰς ἔχον, ἢ α-
 λθον; λογιζὼν. πῶς λογιζὼν; ὁ
 ἄνθρωπος τὸ φάσκειν; ὅτι· ἔν
 τῷ πνεύματι; ὅτι· ἐν ἡμῶν καὶ
 ἐν τοῦτον;

* L. 10. § 25.
b L. 5. § 17.
* п мн.

c L. 10. § 35.
 * 87 [2] Xyl.
 Litg.
 d L. 4. § 13.
 L. 5. § 28.

LIBER XI°

BIBLION 18.

Sed omnia, quæ per ambages
assequi contendis, jam consequi
potes nisi tibi ipse invidas. hoc
autem fiet, si præteritum omne
missum feceris, futurum omne providentiæ
divinæ permiseris, & quod præsens est tan-
tum ad pietatis ac iustitiæ normam direxe-
ris: ad pietatis normam, dum quicquid desti-
natur tibi diligis; cum & tibi hoc natura
taceat, & huic re: ad iustitiæ, dum liberè &
sine umbræ ulla quæ vera sunt proloqueris,
& quæ legi consentanea ac pro rei cuiusque
dignitate sunt, facis: nec impediverit te,
quod minus sic te geras, aut aliena sive vi-
tiositas, sive opinio, sive sermo, aut sen-
sus etiam ingentis te maleficus carnea
viderit enim id quod patitur. si igitur
cum in extenuare jam sis, nullis taceas
omnibus, id duntaxat, quod in te printi-
patum gerit & divinum est, in pretio ac
honore habueris, nec hoc metueris, ne
vivere desinas aliquando, sed ne secun-
dum naturam vivere tandem occipias
mundo quæ te protulit, dignum te præsta-
bis, desinensque in patria tua peregrinus
esse, cæque quæ quotidie eveniunt tanquam
inopinata admirari, & ex hac vel illa re
suspensus teneri.

Α ἴτα ἔπειτα ἐρ' α' α' δια
 σπώδω ἐυχ' ἔλθειν, ἢ π
 δι' ἔχειν δύναται, ἐὰν
 μὴ σωτὴρ θνητῶν· ὅστις
 δὲ ἔστιν, ἔαν' ε' πᾶν τὸ παρακλόντες κατὰ
 λήσῃς, καὶ δ' τὸ μάλλον ἐπαυρῆται τῇ
 σπουδαίᾳ, καὶ ε' τὸ παρὸν μόνον ἀπαθύνηται
 ε' αὖτις ὁποῦνται καὶ δικασοῦνται. οὐσίτη
 τα μὲν, ἵνα ε' φιλήσῃ τὸ ἀπονεμώμενον
 ἢ οὐκ ἔχοντα τὴν φύσιν ἑσέρι, καὶ σὺ τέ
 τῳ δικασοῦντι, ἵνα ε' ἐκδιδώσῃ καὶ
 χάρις ἀποδοῖς καὶ ἀνάγκη τε τ' ἀλλοτρίᾳ
 καὶ παρὰ τὴν τὰ ἴ καὶ νόμον, καὶ π' κατὰ
 αἵμα. α' μὴ ἐμποδίζῃ δὲ σε, μήτις
 κακία ἀλλοτρίᾳ, μήτις ἑσέων καὶ
 μήτις φωνή, μηδὲ μὴ καὶ αἰδέσῃς τὴν
 σφαιροσφαιμὴν σου ἀπαυρῆσαι, τ' ὅλα πα
 ρὰ τὸ πᾶσι. ἐάν' ἔν' ε' ὅτι δύναται
 σφαιρὸς ἐξὸς φέρειν, πάντα τὰ ἄλλα
 καταλιπὼν, μόνον τὸ ἡγεμονικὸν σου
 καὶ ε' τὸ ἐν σοὶ εἶναι πηλίκης, καὶ ε' τ
 μὴ παύσασθαι ποιεῖν καὶ φρονεῖν, ἀλλὰ
 τὰ καὶ μὴ ποτε ἀφ' ἑσέως καὶ φύσιν ζῆν
 εἰς ἀνθρώπου τ' ἀξίον, καὶ ε' ἡμετέρας
 τὸς κόσμους, καὶ πᾶσι α' ἐξωθεν ὡς ἂν
 παύσῃς, καὶ ε' θαυμάζων ὡς ἀποσπῶν
 κηται δ' τὰ κατὰ νῦν καὶ γὰρ ἡμεῖς, καὶ
 ε' καὶ αὐτὸς ἐν τῷ καὶ τῷ.

a L. 8. § 1.
 b L. 3. § 14.7.
 8. § 15.

 c Inf. § 2. L. 6.
 § 33.
 d L. 7. § 8. 46.
 e L. 3. § 12.
 f L. 11. § 20.
 g L. 3. § 16.
 h L. 5. § 8.
 i L. 7. § 31.
 j L. 3. § 16.
 k L. 10. § 11.
 l L. 11. § 37.
 m L. 5. § 34.
 n L. 5. § 33.
 o L. 5. § 3.
 p L. 7. § 15.
 q L. 7. § 68.
 r L. 7. § 16.
 s L. 6. § 2.
 t L. 2. § 12.
 * *"un tior"*
 L. 3. § 3.
 u L. 10. § 1.
 v Inf. § 5. 14.
 z Inf. § 26.
 a L. 4. § 29.
 b L. 6. § 44.
 c L. 8. § 15.
 d L. 4. § 46.

 e L. 9. § 16.

^a L. 2. § 11.
^b L. 8. § 1.
^c L. 7. § 72.
^d L. 10 § 20,
21.
^e L. 2. § 3.
^f Sup. § 5. l.
7. § 53.

^f Sup. § 20.
^g Sup. § 1.

^h Sup. § 14.
ⁱ L. 8. § 17.
^k Sup. § 12.
^l Sup. § 10. 18.
^m σωτηρίας,
vel σωτηρίας
τοῦ f. L. 10.
§ 26.
ⁿ L. 3. § 11.
^o L. 11. § 17.
^p L. 7. 48. 49.

^r L. 9. § 28.
^s L. 6. § 37.
^t L. 7. § 1.
^u L. 6. § 13.
^v Sup. § 12.

^w L. 5. § 8.
^x L. 4. § 26.

^y L. 7. § 1.
^z L. 8. § 4.
^{aa} L. 3. § 4.

^{ab} L. 2. § 1.
^{ac} L. 5. § 10.
^{ad} Sup. § 1, 2.
^{ae} L. 2. § 3.

^{af} L. 4. § 23.
^{ag} Sup. § 22.
^{ah} L. 2. § 14.
^{ai} L. 7. § 58.

ἐκείνου. ^a ἢ καὶ μὴ, ὅτι μὴ αἰσχρὸν
εἶναι καὶ ἀποβαίνειν, καὶ ^b ἐκ αἰσ-
χρήτων ἀναδόν, ^c εἴθε ^c τὸ ὅλον
καίτοι, καὶ ^d συμφέρον, καὶ συμφερέμενον.
ἔτι καὶ θεοφόρητον, ^e ὁ θεοφόρος
καὶ ταῦτα θεῶν, καὶ ἐπὶ ταῦτα τῇ γο-
μῇ θεοφόρητον.

§ 24. Τεῖα ταῦτα διὰ τοῦτο
ἔχον, ὅτι μὴ ἂν ποιῶν, εἰ μὴτε εὐκ-
μενὲς ἀλλὰς ἢ ὡς ἂν ὅτι δίκαιον αὐτῇ
ἐνέργειαν. ἐπὶ τῇ ἑξῆς ἐκείνην συμ-
βόλων, ὅτι ^h ἡτοίκα καὶ ὁπτιχῶν, ἢ
καὶ ἀντιοίαν. ⁱ ἔτι τῇ ὁπτιχῇ
μαμῶν, ^k ἔτι τῇ περὶ αἰσθη-
σι. διὸ τρεῖς, τὸ ὁποῖον ἔκαστος ἀπὸ
^l στήματος, μέχρι ψυχῆς, καὶ ἔτι
ψυχῆς, μέχρι τοῦ πνεύματος κα-
τασκευῆς, καὶ ^m ἐξ ὧν ἡ σύγκρισις, καὶ
ⁿ εἰς διὰ τὴν λύσιν. τίττον, ^o εἰ ἂν
μαμῶν ἐξαρθεῖς κατασκευῆς τὰ ἀ-
νθρώπινα, καὶ πνεύματος ὅσον κα-
τασκευῆς συνιδὸν αἶμα, καὶ ὅσον τὸ π-
νεύματι, ἐκείνην καὶ ἐκείνην [καὶ]
ὅτι ὅσους ἂν ἐξαρθεῖς, ^p ταῦτα ὅσον,
καὶ ὁμοῦς, ^r τὰ ὁμοῦς, ὅτι
τέτοις, ^s ὁ πῦρ.

§ 25. Βέβαιον ἔξω πνεύματος
αἰσθησι. τίς ἐν ὁ καλῶν ἐκείνων;

§ 26. Ὅσαι δυσφορίαι ἐπὶ πνεύματι,
ἐκείνην, ὅτι ^a πάντα καὶ πνεύματος
ὅλων φύσιν γίνεται, καὶ ὅτι, ὅτι τὸ ἀ-
νθρώπινον ἀλλοτρίον. καὶ ὅτι τέτοις
πνεύματος, ὅτι ἡ φύσιν, καὶ πνεύματος
γίνεται, πνεύματος, ὅτι ἡ σύγκρισις ἀνθρώ-
που πνεύματος πνεύματος τὸ ἀνθρώπινον γένος.
^b ἢ καὶ αἰσθησις ἢ ἀνθρώπου, ἀλλὰ οὐ
κοινωνία. ἐκείνην καὶ καὶ πνεύματος, ὅτι ^c ὁ
ἐκείνου πνεύματος, καὶ ^d ἐκείνην ἀνθρώπου
πνεύματος, ὅτι ^e ἐκείνου ἰδίον ἐκείνου. ἀλλὰ
καὶ τὸ πνεύματος, καὶ τὸ σωματικόν, καὶ αὐτὸ
τὸ πνεύματος ἐκείνην ἐκείνην. ^f ὅτι
ἡ φύσιν πνεύματος, ^g ὅτι τὸ πνεύματος
μόνον ἐκείνου ζῆν, καὶ τὸ πνεύματος ἀποδοῦναι.

§ 27. Σωτηρίας ἀναπολεῖν, καὶ πνεύματος

non est malum cuiquam, quia nec inhonestum: siquidem nec optionis sit nostrae, nec communitatis legibus adverfetur. imò bonum est; siquidem universo tempestivum, eide[m]q; conducens & continuum. ita numine divino fertur, qui eadem, quā Deus, viā fertur, mentēq; suā ad eadem fertur.

§ 24. Tria hæc in promptu habenda sunt. in eis quæ agis, nequid frustra, aut secus fiat, quā jus ipsum fecisset. in eis verò quæ extrinsecus eveniunt, vel fortè fortunā quodque vel providentiā obvenire. atque nec de fortuna conquerendum est, nec providentiam incusandum. secundum, qualem unumquodque sit à satione usque ad animationem, ab animatione usque ad animam emissam. item ex quibus confiat, & in quānam resolvitur. tertium, si in sublimē subvectus res humanas despiceres, ubi varietatem earum quanta esset perspexisses, simulq; uno conspectu comprehenderes, quantum undiq; æriorum & ætheriorum sedes suas habeat, quod quotiescunque subvectus esses, eadem semper occurrerent. ejusdem enim generis sunt omnia, & ævi brevis. & de his tamen inolescimus.

§ 25. Opinionem ejice; salvus es. ejicere autem ecquis impedit?

§ 26. Quid molestè fers quicquam; oblitus es, omnia secundum universi naturam fieri. item peccatum alterius nihil ad te. adhæc, quicquid fit, ita semper factum, semperque futurum, & nunc etiam ubique fieri. porro, quæ homini cuivis cum toto genere humano intercedat cognatio. neque enim tam sanguinis aut seminis, quā mentis existit communio. oblitus es, & mentem cujusque Deum esse, & divinitus defluxisse. &, nihil esse cujusquam proprium; sed & filiolum, & corpusculum, & animulam ipsam inde prodixisse. sed &, opinione constare cuncta. & quod tempus denique præsens tantum cuique & vivitur, & amittitur.

§ 27. Eos apud te crebrò recolas, qui de

re aliqua vehementer indignati fuerint, qui vel in summa gloria, vel in insigni miseria, inimicitia, fortunæ quilibet exitere. tum sciscitare, *ubi ista nunc sunt omnia?* futurus utique sunt, & cinis, & fabula, vel nè fabula quidem. succurrat tibi simul & quicquid est ejusmodi, quale est Fabius Catullinus in agro, Lucius Lupus & Stertinius Bajis, Tiberius Capreis, & Velius Rufus; omnisque omnino cum existimatione in re ulla eminentia. quàmque vile sit omne in quod studium tantopere impenditur. quantumque sit philosophiæ magis consentaneum in oblata sibi materia justum, temperantem, Deis obsequentem se simpliciter præstare. fastus dein de fastus contemptu infusus omnium est maximè intolerabilis.

§ 28. Interrogantibus, ubi Deos conspicias, aut unde esse compertum habens, hos ita veneraris, responsum sit. Primò etiam visu percipi possunt. deinde, animam meam, cum nullus unquam viderim, in honore tamen habeo. pari igitur ratione & Deos, cum eorum potentiam jugiter experiar, propterea & esse compertum habeo & veneror.

§ 29. In hoc vitæ salus sita est, ut unumquodque quid sit in universum discernat; quidque materiæ, quid formæ habeat. atque ex animo toto iusta facias, & vera dicas. quid enim superest, nisi vitæ frui, bonum bono ita adnectendo, ut nè minimum quidem intervallum bono vacuum relinquitur.

§ 30. Unum solis est lumen, licet parietibus, montibus, aliis innumerabilibus dispescatur: una materia communis, etiamsi corporibus peculiaribus affectionibus distinctis innumerabilibus dispescatur: una anima, etiamsi naturis innumerabilibus, & circumscriptionibus peculiaribus dispescatur. una anima rationalis, etiamsi dirimi videatur. alia ergo rerum dictarum particula, formæ nempe & materiæ sensus expertes, necessitudinis vinculo non connectuntur sibi invicem. & ista tamen mens universi continet, & facultas illa, cujus vi eodem

ὅτι πῶς λίαν ἀγαπητὰς, ἢ καὶ ἐν μεγάλῃ δόξῃ, ἢ συμφορῇ, ἢ ἐχθρῇ, ἢ ὁποιοῦν τύχῃ ἀκμάσαι-
ται. εἴτα ἐρριζαίην, ἢ πῶς νῦν πάντα ἐκείνα; ἢ ἐκείνης, ἢ ἀποδοῖς, ἢ μὴ-
δοῖς, ἢ ἐδὲ μῦθος· συμφορῇ πῶς ἢ καὶ τὸ τοῦτο πᾶν, ὅτι, Φίλιος Κατελλί-
νος ἐπ' ἀρχῇ, καὶ Ἀΐσιος Λύσιος, καὶ Σπερτίνιος ἐν Βαταίς, καὶ Τιζέσιος ἐν Καρφαίς, καὶ Οὐλίσιος ἐν Ράφῃ, καὶ θλῶς ἢ πρὸς ὅπῃν ἐμὴ ὀήσας διαφ-
ρεῖ. καὶ ὅς ἐστιν ἐντελὲς πᾶν τὸ χατηντή-
μων. καὶ ὅσα φιλοσοφώτερον, ἢ τὸ ὅτι τῆς ἀδελφῆς ὕλης ἐαυτὸν δύνανται παρέρ-
να, ἢ τοῖς ἐπὶ μὲν ἀφελῶς παρέρχον-
το καὶ ἰσὺ ἀτυφία, καὶ τῷ τυφῷ τυφῶ-
μεν, πᾶν χαλεπὸν τῆς.

§ 28. Πρὸς τοῦ ἐπιζητῶντος, πῶς καὶ ἰδὼν τοῦ θεοῦ, ἢ πῶθεν κατεληλυθὸς ὅτι καὶ εἶσιν, ἔγωγε σέβεις; πρὸς τὸν μὲν καὶ ὅψις ὁρᾷ εἶσιν. ἐπεὶ μὲντοι ἐ-
δὲ πῶς ψυχῇ πῶς ἐμαυτὸν ἐώρετο, καὶ ὅμως ἰπμῶ. ἔτος ἐν καὶ τοῦ θε-
οῦ, ἐξ ὧν τῆς δυνάμεως αὐτῆς ἐκείνη πρὸς ὧμαι, ἐκ τούτων ὅτι τί εἶσι καὶ λα-
λασάν, καὶ αἰδέομαι.

§ 29. Ὡς ἀποδείξαι βίβλιν, ἢ ἵκασον δι-
δασκαλὸν τὸ πᾶν ὁρᾷ, ἢ ἔγωγε τὸ ὕλη-
κόν, ἢ διὰ τὸ αἰσθῆναι ὅτι ἐξ ὧν τῆς ψυχῆς
καὶ τὰ δίκαια ποιεῖν, καὶ τὰ ἀλλήλων λείπειν, τὴν
λοιπὴν, ἢ ἀποκρίνῃ τῇ ζῇ, ἢ συνάπτον-
τα ἄλλο ἐπ' ἄλλω ἀναδόν, ὥστε ἡμεῖς
τὸ βεβηχέντων διάστημα ἀποκρίνῃ;

§ 30. Ὡς ἐν φῶς ἡλίου, καὶ ὡς διείρ-
γνται τοῖς τοῖς, ὅρασι, ἄλλοις μυείσι·
καὶ μία ἐστὶ κοινὴ, καὶ διείρῃ τῇ ἰδίῳ
ποιοῖς σώμασι μυείσι. καὶ μία ψυχὴ,
καὶ φύσει διείρῃται μυείας, καὶ ἰδί-
αις περιγραφαῖς. καὶ μία νοεῖς ψυχὴ,
καὶ διακρίνεται δοκῇ· τὰ μὲν ἐν ἄλ-
λα μέρη τῆς εἰρημῶν, διὸν πνεύ-
ματα καὶ ὑποκείμενα, ἀνάδωτα καὶ
ἀνοικέωτα ἀλλήλοις· καὶ τοὶ κακεί-
να καὶ τὸν νῦν συνέχει, καὶ τὸ ἐ-
πὶ τὰ φ.

L. 3. § 3.

L. 10. § 31.

L. 2. § 17.

L. 4. § 48.

L. 8. § 25.

L. 10. § 11.

L. 9. § 34.

L. 2. § 12.

L. 7. § 58.67.

L. 10. § 11.

L. 10. § 11.

L. 10. § 11.

L. 10. § 11.

L. 2. § 11.

L. 3. § 9.

L. 7. § 2.

Sup. § 18.

L. 3. § 4.

Sup. § 1. 3.

L. 3. § 6.

L. 5. § 6.

L. 3. § 13.

L. 9. § 8.

L. 8. § 33.

L. 4. § 40.

L. 9. § 25.

Inf. § 32.

Sup. § 26.

L. 10. § 16.

L. 10. § 16.

L. 10. § 16.

^a L. 3. § 11.
^b L. 9. § 9.

πειτα αὐτὰ βεῖδον, διανοία δὲ ἰδί-
ως ^a ἐπὶ τὸ ὁμάρυλον γίνεται, καὶ
συνίσταται, καὶ ^b ἐν διεργαίᾳ τὸ κοινω-
νικὸν παύσθαι.

^c L. 3 § 6. 16.
^d L. 2. § 12.

§ 31. Τί ἐμπέτηται; τὸ διαγί-
ναι; ἀλλὰ τὸ αἰσθάνεσθαι; τὸ ὁρμᾶν; τὸ
αὐξάνειν; τὸ λήγειν αὐτίς; τὸ φανῆ
δοῦναι; τὸ διανοεῖσθαι; ^c ἢ τέτων πόθεν
σοι ἄξιον δοκεῖ; εἰ γὰρ ἔκαστα ^d ἐν κα-
ταφύρῳ, περὶ οὗτοι δὲ τὰ τελευτῶν, τὸ
^e ἐπὶ τοῦ λόγου καὶ τῷ θεῷ. ἀλλὰ
βράχυνται τῶν πρὸς ταῦτα, τὸ ἀχθεῖσθαι, ^f ἢ
ἡ διατρεπτικὴν ἀποφασίζονται πρὸς αὐτὸν.

^e L. 3. § 12.
^f Sup. § 27.
^g L. 9. § 1.
^h L. 10. § 28.
ⁱ L. 5 § 24.
^k L. 5. § 23.
^l L. 5. § 24.
^m L. 6. § 14.
ⁿ L. 3. § 10.
^o L. 6. § 36.

§ 32. Ὅσον μέρους τοῦ ἀπειρου
καὶ ἀχανὲς αἰῶνος ἀπομαρτυρεῖται ἐν-
σω; ^k τὰ πάντα γὰρ ἐναρπάζονται τῷ
αἰετῷ. Ὅσον δὲ τῆς ὅλης ἐξέως;
Ὅσον γὰρ ^m τῆς ὅλης ψυχῆς; ⁿ ἐν πεί-
ρῃ γὰρ ^o βλαβερὴ τῆς ὅλης γὰρ ἐστίν;
παντα ταῦτα ἐκδυμῶμεθα, μηδὲν μέ-
γα φαντάζεσθαι, ἢ τὸ ὡς μὲν ἢ οὐ φύ-
σις ἀρχή, ποιῆν, ^r πάρεστι γὰρ, ὡς ἡ κοι-
νὴ φύσις φέρεται.

^p L. 6. § 58.
^q L. 10 § 2.
^r L. 10. § 14.
^s L. 10. § 24.
^t L. 3. § 9.

§ 33. Πῶς ἐκείνῳ χεῖται τὸ ἡ-
μιονικόν; ^t ἐν γὰρ τέτρω τὸ πᾶν ὅτι τὰ
γὰρ λοιπὰ, εἰ περιαίρετά ἐστιν, ἢ ἀπερ-
αίρετα, ^u νεκρὰ καὶ ^x καπνός.

^u L. 2. § 12.
^x L. 10. § 31.
^y L. 9. § 41.

§ 34. Πρὸς θανάτου καθάρ-
ησιν ἐγερτικώτατον, ὅτι καὶ ἵ οἱ πῶς
ἡδονῇ ἀγαθὸν καὶ τὸν πόνον κακὸν
κρίνοντες, ὁμοῦς τότε καταφύσσονται.

^z Sup. § 23.
^a L. 8. § 2.

§ 35. Ὡς τὸ εὐκαίρως μόνον ἀ-
γαθὸν, καὶ ^a ὅ τὸ πλείους κατὰ λόγον
ὀρθὸν περὶ αὐτὸ ἀποδιδόναι τῷ ὀλιγο-
τέρει, ἐν ἴσῳ ὅτι, καὶ ^b ὅ τὸν κέ-
ριον θανατῆται πλείονι ἢ ἐλάσσονι χρό-
νῳ ὡς διαφέρει, τότε ἰδὲ ὁ θάνατος
φωβερὸν.

^c L. 10. § 1.
^d L. 3. § 12.
^e Sup. 35.

§ 36. Ἄνθρωπος, ἐπολιτευόμενος ἐν
τῇ μεγάλῃ ταύτῃ πόλει; ^e ἢ σὺ δια-
φέρει εἰ πάντε ἐπεί; τὸ γὰρ κατὰ
νόμον, ἴσον ἐκείνῳ, ἢ ἔν δειρὸν, εἰ
τῆς πόλεως ἀπεπύμπησεν ὡς ὡς ἔστιν
ἐν δὲ δικαστῇ ἀδικῶν, ἀλλ' ^f ἢ
φύσις, εἰς ἀρχὴν; ὅτι εἰ καὶ μὴ

^f L. 8. § 20.

loci feruntur. intellectus verò adversus
contribulem suum peculiariter afficitur,
eidemque consociatur, nec potest commu-
nionis appetitus prorsus revelli.

§ 31. Quid expetis? num existere? num
sentire, movere, crescere, denasci? an rur-
sus voce uti, cogitare? ecquid horum tibi de-
sideratu dignum videtur? si ergo contem-
ptu digna satis ista videntur omnia, ad il-
lud perge, quod ultimum restat, Deo nempe
ac rationi obsequi. atque instituto huic repu-
gnat, siquis ægrè ferat, quod istis morte pri-
vandus sit.

§ 32. Qantula pars infiniti ac im-
mensi ævi unicuique assignatur? ab in-
terminato enim quàm celerrimè absorbe-
tur. qantula item totius materiæ? qan-
tulum & animæ universæ? in qantula
etiam telluris totius glebulâ repis? hæc
omnia cum cogitaveris, nihil magnum
reputa, hoc solo excepto, ut ea facias ad
quæ natura tua te ducit, ea sustineas quæ
natura communis infert.

§ 33. Vide, quò modo se mens utatur
tua. in hoc enim sunt omnia. reliqua, sive
arbitrii tui sint, sive non sint, cadavera
sunt & fumus.

§ 34. Nichil magis ad mortem contem-
nendam incitaverit, quàm si consideres, etiam
eos qui voluptatem in bonis, dolorem in
malis habent, eam tamen contempsisse.

§ 35. Cui illud tantummodo quod
tempestivum est, bonum habetur; nec in-
teresse putat, plures an pauciores rationi
rectæ consentaneas actiones ediderit, mun-
dumque longiori an breviori temporis spa-
tio contemplatus sit; huic nec mors for-
midabilis esse poterit.

§ 36. In hac magna civitate versa-
tus es, homo. quid tuâ refert, si quinque
duntaxat annos? etenim quod secundum
leges fit, id omnibus æquale est. ec-
quid igitur grave pateris, si te non ty-
rannus, nec iudex iniquus, sed natura, quæ
induxit, emittat: perinde ac si histrionem
prætor

prætor qui conduxerat, è scena dimitteret.
sed actus fabulæ quinque nondum absolvi.
rectè dicis. cæterum in vita etiam tres
actus fabulam integram faciunt. terminat
enim hanc, qui ejusdem olim componen-
dæ cum fuerit, nunc & dissolvendæ auctor
est. neutrum autem horum à te est. dis-
cede ergo propitius. nam & qui te dimit-
tit, propitius est.

ἄπολύει ἂ τῆς σκηνῆς ὁ ὀφθαλμαγωγὸν τρα- L. 11. § 6.
πήρως· ἀλλ' ἐκ εἰσῶν τὰ πάντα μέρη,
ἀλλὰ τὰ τρία καλῶς εἶπας· ὅ ἐν L. 9. § 37.
μὲν τοι τῶ βίῳ τὰ τρία ὅλον τὸ δρά-
μὰ ἔστι. τὸ γὰρ τέλειον ἐκείνῳ δείξει,
ὅ ὅτε μὲν τῆς συγκρίσεως, νῦν δὲ τῆς L. 11. § 20.
διαλύσεως αἰτῶ· σὺ δ' ἀναίτητον αἰμ-
φοτέρων· ὃ ἀπὸ ἐν ἴσως· καὶ γὰρ ὁ L. 2. § 3.
ἄπολύων ἴσως.

*Finis duodecim librorum
Antonini.*

Τέλος τοῦ τοῦ Ἀντωνίνου
12' βιβλίου.

Svidas in Μαῖνος.

Ident.

Idem de eodem.

Dio Cassius hist. Rom. l. 71. ex Joan. Xiphilini epitome.

"Ὁ μὲν Μάρκος, αἰσῶν δὲ πάντων ἔτι ἐν περὶ τοῦ θανάτου ἀρχῆς, ἕως μαρτυράει, ὅτι
 μὲν γὰρ καὶ τὰς ἄλλας ἀρετὰς, πᾶσι δὲ ἐν ευφροσύνῃ διδόναι αὐτοῖς· γὰρ ἀπάντων ἔτι αὐτο-
 μάτων ἀπειροχῶς καὶ ἐπὶ ἀκρόασι ἀκρόατο μνημονεύει· τὰ δὲ δι' ἑλλαν ἀμφοτέρωθεν, καὶ μάστιγα
 τὰ τῆς γυναικός, ὄφθαλμοι καὶ ἐπὶ πολλοὺς τραυματίας, καὶ ἐκείλῃ καὶ ἐπὶ ἀπὸ τῶν χειρῶν τὶ ὀφθαλμοί,
 ἐπὶ καὶ ἐπὶ τοῖς ἐκείνῳ αὐτῷ, ἔτι δὲ ἐπὶ τῶν ἐπεσεκοιμήσθαι καὶ ἐπὶ ἐπεσεκοιμήσθαι, ἀλλ' ἐξ ἀρε-
 τῆς πάντα ἐπεσεκοιμήσθαι, πρὸς τὸν οὐρανόν· ἐπὶ γὰρ οὐκ ἔτι καὶ πνεύματα, καὶ ὅπως διὰ τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὸν οὐ-
 ρανόν· καὶ τὰς τῶν περὶ τὸν Ἀντώνιον συγγένων χεῖρας μαρτυρεῖ, καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν καὶ διὰ τὸν ἄνθρωπον
 καὶ ἄλλους ἀνθρώπους, ἀναστὰς διὰ πάντων ἐκείνων, καὶ ἐν ἐκείνῳ ἡλικίᾳ, ὡς καὶ ἀναστὰς ἀνα-

δὸς ἀνὴρ ἦν, καὶ ἐδὲν σεβασποιοῦντιν εἶχε. παύσασθαι μὲν γὰρ καὶ ὑπὸ παιδείας ἀφελήθη, ἐν τε τοῖς
 ῥητορικοῖς, ἐν τε τοῖς ἐκ φιλοσοφίας λόγοις ἀκνηδεῖς --- πλείον δὲ ὅμως ὑπὸ τῆς φύσεως ἐξάρδη
 καὶ γὰρ ὡς ἐκείνοισι ἀμιλλῆσαι, ἰσορῶς πρὸς ἀρετῶν ἀρεμῆτα. τοῖς τε γὰρ ἀγαθήσι πᾶσι, πολλοῖς
 καὶ δυνατοῖς πλουσίοις τε ἔστιν, ἔτι πᾶσι ὧν ἤρεσιν, ὡς ὑπὸ πάντων ἀγαπηθῆναι. καὶ διὰ
 τοῦτο ὑπὸ τοῦ Ἀδριανῆ, ὅτι μάλιστα εἰς τὸ γινῆσθαι ποιεῖται, ἔχ' ὡς ἐφ' ἑρμήνησιν. Ἑλλήνων τε καὶ Λα-
 τίνων, ῥητορικῶν τε καὶ φιλοσόφων λόγων αἰεὶ διεπικύματα.

Herodianus histor. l. 1.

Τῷ βασιλεύοντι Μάρκῳ, ἀρετῆς μὲν πάσης ἐμελεν αὐτῷ. λόγων τε ἀρχαῖότητος καὶ ἑρως, ὡς
 μηδενὸς μὲν τῶν Ῥωμαίων μὲν τε Ἑλλήνων ἀπολείπεται. διηλοὶ δὲ ὅσα καὶ εἰς ἡμᾶς ἦλθεν, ἢ λαχόντα
 πρὸς αὐτὸν ἢ χραμένηα. παρῆχε δὲ καὶ τοῖς ἀρχαίοις αὐτῶν ὅτινα καὶ μνησθῆναι βασιλῆα, τοῦ δὲ παρῆ-
 οντος Διζιεύου, καλύων τε τοῦ σφαι, αὐτὸν δορυφόρος ἀποστέλλειν τοῦ ἐντυγχάνοντος. μάλιστα
 βασιλῶν φιλοσοφίαν ἐ λόγους, ἐδὲ δογματικῶν γινώσκων, οὐκ ἔστιν ἢ ἦν, καὶ βίῳ σφαιρῶν, ἐπιστάτοιο πο-
 λυ τε πλεονάζον ἀνδρῶν σφῶν ἡγεῖσθαι, καὶ ὅτι ἐκείνους κερῶν φορεῖ. φιλεῖ γὰρ πως αἰεὶ τὸ ὑπὸ κοινῶν
 ζῆλον τῆς τοῦ ἀρχαίου γινώσκου βίῳ.

Τὰς θυγατέρας ἐν ὧρα θυομένηας ἐξέδωτο ἀνδράσι τῆς συγκαλῆτε βελῆς τοῖς αἰετοῖς, ἐ' τοῖς γί-
 νους μακροῖς διαδοχαῖς ἐπαυτέρας, ὡς τοῦ πλείου σφαιολογῆς λαμπρῶς, κοσμίως δὲ δὲ τέρπον,
 καὶ σφαιρῶν δὲ βίον, γαμβρὸς αὐτῶν θυγατέρας δίδων. ταῦτα γὰρ μόνον ψυχῆς ἰδίας, καὶ ἀναφαίρετα
 ἡγεῖτο κτήματα.

Τελειώσασθαι δὲ Μάρκῳ ἐπὶ δὲ διεποιήσθαι τὴν φήμην, πᾶν τε τὸ παρὸν στρατιωτικόν, καὶ τὸ δημόσιον πᾶ-
 ρος ὁμοῖως πίνδει κατέχευτο. ἐδὲ πᾶσι καὶ ἀνθρώπων δὲ ὑπὸ Ῥωμαίων ἀρχῇ, ὡς ἀδελφικῶς τῶν
 αὐτῶν ἀγγέλων ἐπὶ ἐλπίδι. πάντες δὲ ὡς αὐτῶν ἐκ μίας φωνῆς, οἱ μὲν πατέρας χρεῖσιν, οἱ δὲ ἀγαθὸν βα-
 σιλέα, γυναικῶν δὲ ἑστῶν στρατηγῶν, οἱ δὲ σφαιρῶν καὶ κοσμίως ἀρχοῖα ἀντιθέμεν. καὶ ἐδὲ εἰς ἐ-
 ψεύδεσσι.

Aristides oratione in Regem.

Ἄλλ' ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ δὲ καλῶν ἔθους, ἐν ἑστέῳ καὶ ἐν ἑσπερίῳ, μεμνησθαι καὶ λόγῳ, σφαιρῶν δὲ δόξαι καὶ
 φιλαδελφείᾳ βασιλέως. ἐ γὰρ δὴ δὲ γὰρ, μὲν ἐπαυτεῖν αὐτὸν σφαιρῶν, ἐπεὶ αὐτὸς ἀπορήσας λόγων,
 ἀλλὰ μὴ τὰ τοιαῦτα δὲ τὸ ὑπάρχοντα τῷ βασιλεῖ, ὡς μηδὲν αἰετῶν ἀξίως ἐν δυνασθῆναι
 σφαιρῶν αὐτῶν. Ἐγὼ δὲ ὅτι χροῖν πλείους ἰκανόν, ὅτι λόγῳ ἐδὲνα ὅρῳ τῷ βασιλέως ἀξίον, ἐδὲ
 * ὅτις [* ὡς πᾶσι f.] αὐτὸν ἰκανῶς ἐγκωμιάσαι δυνασθῆναι.

Ἐν μὲν ἐν τῷ σφαιρῶν καὶ μέγιστον ὑπάρχει λέγειν σφαιρῶν αὐτῶν, ὅτι καὶ πρότερον δὲ καλῶν εἰς τὴν
 ἀρχῇ, ἀξίον τῆς βασιλείας καὶ. — εἴτα γὰρ σφαιρῶν τῷ πρὸς αὐτὸν, εἴτα αἰετῶν τῷ κρείττω, εἴτα
 γινώμῃ τῇ βελίτῃ καὶ δικαιοσύνῃ συγκορεῖν οἰοῖται δέειν, πῶς ἐκ ἐξ ἀπάντων τῶν φαιρῶν, ὅτι
 ἐχρῆν δὲ τῷ βασιλεῖ.

Τὸν γὰρ μαδούριον αὐτῷ χρῆν, καὶ παιδαγωγίαν, καὶ μηδενὸς δὲ καλῶν ἀμειψασθαι, μηδὲ ἀμαθῆ θυ-
 μῶν, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς τῆς ἀρετῆς μέρεσι καλῶς κοσμήσασθαι τὴν ψυχῇ, εἰκὸς καὶ πάσης ἐξ ὧν θυ-
 μῶν αἰσθῆται. ταῦτα τοῖς τῶν παιδείας, καὶ ὁ βασιλεὺς παιδαγωγῆς, καὶ πάντων δὲ καλλίστων με-
 ταχῶν, δὲ καὶ ὑπὸ φύσεως ὑπαρξάντων αὐτῶν, δὲ καὶ ὑπὸ παιδείας θυομένων, ἐ μέσως, ἐδὲ ὡς
 τοῖς ἄλλοις πῶν, ἀλλὰ πρὸς ὡς σφαιρῶν ἐχέει, καὶ μὲν μέγα ὄφελος τῇ βασιλείᾳ καὶ πρὸς εἰς σφαι-
 ρῶν καλῶν. Ἐπεὶ δὲ ὅτι πᾶν τὰ διοικῶσα πρὸνοια καὶ διατάξις, καὶ τῶν ἐν ἐξέσῃ εἰς τὴν βα-
 σιλικῶν θυομένων, δὲ δικαιοσύνη, καὶ ὁσιότητα βασιλέων. — ὡς ἐν ἐμπειρότατος βασιλέων, καὶ γινώ-
 μη πρὸς ὧν, — ὅτι ἐξ ἡγεῖται καὶ δίδωσι τὸ τῆς ἀρετῆς, ὅτι καὶ τέρπον τὴν ἐπιστάσαν μὲν καὶ
 δικαιοσύνην, ὅτι δὲ σφαιρῶν, καὶ ἐγκωμιάσαι, καὶ φέρειν, καὶ τὴν ἄλλαν κοσμῶν γὰρ ἀρετῶν ἡ-
 ξατο

ἔπειτα μὲν γὰρ ὡς περὶ ἀρετῆς, ἀπὸ εὐσεβείας διεξῆλθε ἢ καὶ διὰ τῶν ἄλλων μερῶν τῆς ἀρετῆς. τίς γὰρ δικαιοσύνης; τίς ἢ φιλευθροσύνης; τίς ἢ τῆς ἄλλης ἀρετῆς τοιαῦτα δείγματα καὶ τοιαῦτα, ὅσα καὶ [δια] ὁ βασιλεὺς σοῦ ἐξήνεγκε;

Ὁ δὲ ἐπέδειξεν, ὅτι καὶ ἰδιωτικῶς ὄντα καὶ βασιλεία δόντες ὅτι. καὶ αὐτὸν διὰ τέλος ἤ. τοιοῦτον μὲν περὶ τῆς βασιλείας παρὰ τῶν αὐτῶν, ὥστε δικαίως ἀξιοδοῦναι ταύτης. ἐν δὲ τῇ βασιλείᾳ, ἐκ ὧν αὐτῶν, ἀλλὰ τῷ αὐτῷ γὰρ καὶ τῷ ἄλλῳ χροῦνται.

Verum videnda integra oratio; quam, ad Commodum deflexione facta, sic claudit.

Σὺ δὲ, ὅτι πᾶσι θνητοῖς θνητῶν, κατὰ ἔχου ὅτι βῆναι τὸ πατρὸς. τὸτο γὰρ ὡς γὰρ ἐν βραχέει πλείων εἰρηδῶ.

Idem oratione in Romam.

Ὁ γὰρ μὲν νῦν ἄρχων μέγας, δὸν ἀγωνιστὴς καὶ ἀρετῶν, ποσῶν ὑπεράγει. καὶ περὶ αὐτοῦ [καὶ] κατὰ τὴν, ὅσον, ὅτι εἰπὼν ῥάδιον, ἑτέρας αὐτὸς ὑπεράγει. καὶ δὲ φάσι περὶ αὐτοῦ δικαιοσύνην καὶ νόμιμον ἔχει. τὸτο ὡς ἀληθῶς, ὅτι κρείττερος σοῦ.

Idem in Panegyrica Cyzicena de Marci imperio.

Ἄξιον ἢ καὶ τῆς πόλεως ἔνεκα, ὡς σπουδαῖον ἐπὶ γὰρ ἡμεῖς μὲν γὰρ ἀείδοντες ἢ εἰς ἐκείνον καὶ ἡμεῖς βασιλέων ἢ καὶ ὅτι τὸ ἔργον περὶ τέλος ἐν τοῖς δὲ τοῖς κατέστη, οἱ τὰ καλὰ αὐτοῦ καλῶς εἰλή-
χασιν, καὶ ὑπὸ αὐτοῦ δικαιοσύνην αὐτοῦ κατέστησαν τοιοῦτον ἐπὶ τῶν τοῖς δικαίᾳ, ἐπὶ δὲ τῶν ῥάδιον καὶ μεί-
ζον ἐξάγειν.

Στρατηγὸς μὲν στρατηγὸς ἦν ἐν κινδύνοις περιελάμβανεν. καὶ πόλεως ἀλλήλας ἐπὶ κατὰ παράλαβον. καὶ βασιλεὺς περὶ βασιλείας φιλαίας καὶ σπουδαῖας ἐπὶ πόλεως καὶ ὅτι τῆς κατέστη ὡς τὰ πολλὰ ἐπὶ πόλεως, καὶ μίχας τότε κοινωνίας ἰσχυρὰ θηροφύας. Βασιλεὺς ἢ εἶναι, βασιλεία δὲ περιελάμβανεν αὐτῷ ἢ ὅλων, καὶ μόνον ἢ ἐν τῷ πατρὶ ὡς αὐτῷ, ἐκ ἀρχῆς περιελάμβανεν μάλλον ἐξήνεγκε, ἢ βασιλεία περιελάμβανεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἔσται. ὅτι καὶ ἢ εἰς μετὰ πόλεως ἢ ἐν πόλεως ἀντιμαρτυροῦν, καὶ πᾶσι τὴν ἐν πόλεως τε καὶ σπουδαῖαν ἔχει συλλαβὴν, καὶ ὅτι ἰδιωτικῶς ὡς ἐν πόλεως σπουδαῖαν, πόλεως τε ἀπασα καὶ γὰρ ἀπὸ αὐτῆς ἀντιμαρτυροῦν ἐκπύκνυνται.

Idem Palinodia in Smyrnam restavratam.

Τοῖς τε πάντα ἀείδουσιν βασιλεὺς πᾶσι πόλεως ὡς αὐτοῖς ἔχου τὴν καλῶς οἰκίαν. φιλοφιλίαν ἔχει. τῇ τε πόλει τὸ διὰ τῶν ἀντιμαρτυροῦν, καὶ τῶν ἀντιμαρτυροῦν ὅτι κατέστη, τὴν συμφορὰν οἱς ἐν πόλεως μετέλαβε. περὶ τὸν μὲν γὰρ ὅτι ὅτι καὶ ἀντιμαρτυροῦν πόλεως. καὶ μὲν γὰρ ἐν Ἑλληνιστῶν, φιλευθροσύνην καὶ ἢ συμπαροῦς βασιλέων μάλλον δὲ σπουδαῖαν τῆς εἰς τὸν πόλεως πόλεως ἐνε-
κα. νῦν δὲ ἐπὶ λαμπρότερος καὶ μείζονας οἰκίαν περιελάμβανεν. εἰς πᾶσι μὲν γὰρ καὶ ἐν πόλεως ὡς πόλεως, ἐκ πατέρων τε καὶ ἐξ ὧν αὐτοῖς περιελάμβανεν, σοφίας δὲ καὶ δικαιοσύνης, καὶ ἀληθείας, καὶ κατέστη. ἐκ ἐλπίαν, εἰ μὲν καὶ πόλεως ὡς τῆς πόλεως ὡς πόλεως.

Philostratus in vitis Sophistar. l. 2. in Philisco.

Ἀφῶν γὰρ δὲ καὶ αὐτοῦ ὡς ὅτι φιλοφιλίαν πᾶσι.

Idem in Herode.

Ἐπεὶ δὲ μὲν ὁ ἀντιμαρτυροῦν Μάρκῳ περὶ Σέξτον καὶ ἐν Βοιωτίας φιλοφιλίαν, ἀντιμαρτυροῦν αὐτῷ, καὶ
φοιτῶν.

φοιτῶν ἐπὶ θύραις. ἄρτι δ' ἔκων ἐς τὴν Ῥώμην, ὁ Λύκιος ἤρθε δ' αὐτοπροσώπως προσέειπεν, Ποίῳ Βασιλεὺς δίδει, καὶ ἐπ' αὐτῷ; καὶ ὁ Μάρκος, χαλὸν, ἔφη, καὶ γνησιότατον τὸ μανθάνειν. εἰμι δ' ὡς Σίξτων δ' φιλόσοφον, μαθησιμώτερον αὐτῷ εἶπεν διδασκαλίας. καὶ ὁ Λύκιος ἐξάερος τὴν χεῖρα ἐς τὸν ὕερον, ὃ ζεῦ, ἔφη, ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς γνησιότατον ἦδη Νίλῳ ἐξαίμακτον ἐς διδασκαλίας φασί, ὡς οἱ πύδες ὁ δ' ἐμὸς βασιλεὺς Ἀλέξανδρος, δὺο καὶ τριάκοντα ἔτην ἀπιδύειν.

Ibid.

Ὁ Μάρκος οὐδὲν θυμολογῶν. *Quia vero, et Herodotum Sophistam quā patientiā Marcus tulerit, refert.*

Idem in Theodoto.

Πρόσθετο δ' καὶ ὁ Ἀθηναίων νεώτερος προσέειπεν ὅτι ταῖς ἐκ βασιλέως μυθίαις, καὶ ἐν τῇ αὐτῇ λόγῳ ἀξίον ἐστὶ πάντες οἱ ἐπιβατεύοντες τῷ θρόνῳ τότε, λόγῳ ἀξίον ἀλλ' ὅτι καὶ μὴν Πλατωνεύεις, καὶ κατὰ τῆς σοφίας, καὶ τῷ Περικλέει, καὶ αὐτῷ Ἐπικύρῳ [* ὡς Ἐπικύρῳ] προσέταξεν ὁ Μάρκος τῷ Ἡρόδῳ κείνῳ δ' ἄνδρα εὖτον, κατὰ τῆς αὐτῆς δόξης αὐτὸς ἀπικνεῖ τοῖς νόμοις, ἀγωνιστῶν δ' πολιτικῶν προσέειπεν λόγον, καὶ ῥητορικῶς ὅφελος.

Idem in Hermogene.

Ἐρμωγόνος ἐκ ἑταίρων, ὅς ἐστι μῆλα προσέειπεν τῶν σοφιστῶν δόξης, ὡς καὶ Μάρκος βασιλεὺς ἔδωκεν ἑρῶν ἀκροάσας. ἐξάδισι γὰρ ὅτι δ' ἀκροάσιν αὐτῷ ὁ Μάρκος καὶ ἦδη μὴν διαλεγόμενος, ἐθαύμαζε δ' ἡδονάζοντος, δωρεὰς δ' λαμπράς ἔδωκεν.

Idem in Aristide.

Οἰκιστῶν δ' καὶ ὁ Ἀρκεσίδημος τῆς Σμύρνης, ἐκ ἀλαζων ἑταίρων, ἀλλὰ δεινότητος τε καὶ ἀληθείας ἵος. δ' πόλιν ταύτην ἀφανισθεῖσαν ὑπὸ σεισμῶν τε καὶ χαλμάτων, ἔτι πω ὠλοφύετο πρὸς τὸν Μάρκον, ὡς τῇ μὴν ἄλλῃ μορφῇ, θαυμάσιον ἔδειξε καὶ βασιλέα, ὅτι δ' τῷ, ζήλοισι ἐρήμιον αὐτῷ καταπύσει, καὶ δάκρυα τῶν βελήφοντα ἔδειξε. — Καὶ ἐφ' αὐτῷ ταῦτα ὡς ἐπὶ καὶ τῷ βασιλέως, ἀνοικταῖς αὐτῷ ἀποκαλῶν πόλιν, ὡς ἔσαν ἐθαύμαστον; ἀλλ' ὅτι αἱ βασιλικοὶ τε καὶ πρῶτοι φύσεις, ὡς προσεγείρει αὐτὰς ξυμβολὰ καὶ λόγῳ, ἀναλάμπουσι μᾶλλον, καὶ ὡς τὸ ποιεῖν ἐν ζωῇ ἐρμῇ φέρεται. *Eodem quā familiariter Marcus habuerit, ibid. vide.*

Ibid. in Adriano.

Κατὰ δ' καὶ τὸν χρόνον, ὅς ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκος Ἀδριανὸς ὑπὸ μυστηρίων ἐστάλη, ἐκράτεε μὴν ἦδη τῷ δ' σοφιστῶν θρόνῳ ὁ ἀνὴρ ὅσος. ἐν μέρει δ' ὁ Μάρκος τῆς δ' Ἀθηναίων ἰσορίας [ἐπίβη] μὴδὲ πᾶσι ἐκείνῳ σοφίαν, ἀγωνίσαι. καὶ δ' ὅτι ἐπὶ ταῖς αὐτῶν τοῖς νόμοις, ἐκ ἀκροάσεως βασιλέως, ἀλλὰ ξυμμετρίῳ τῇ αὐτῇ φημι. — ἀγαθὸς αὐτὸν ὁ αὐτοκράτωρ ὅτι μῆλα ἦρε δωρεὰς τε καὶ δώρεα. καλῶ δ' δωρεὰς μὴν, τὰς τε σιπύσεις, καὶ τὰς προσεδρίας, καὶ τὰς ἀτελείας, καὶ τὸ ἐρῶσαι, καὶ ὅσα ἄλλα λαμπρῶς ἀνδρας δίδω. δ' χρυσὸν, ἀργύριον, ἱππύς, ἀνδράποδα, καὶ ὅσα ἑρανεύειν πλεονάζει αὐτῷ τὸ ἀνέπληστο καὶ μὴ τὸ ἐκείνῳ πάντας.

Galenus de Theriaca ad Pisonem.

Τὸν δέον Μάρκον καὶ ἡμῶς οἶδαμεν ἐπιθίσιμος πρὸς βασιλεύοντι, καὶ ἀκείνῳ ἑαυτῷ διὰ τὴν συνέσιν τῇ συγκράσει τῷ σώματι παρακαλεσθῆναι.

Idem

Idem de libris suis.

Ἐπορεύθην μὲν ἐξ ἀνάγκης. ἐλπίζων δὲ τεύξασθαι παρατήσεως. ἤκουον γὰρ τῶν ἑτέρων αὐτῶν τῶν ἀποσβύσεων, ἐνθυμήματα καὶ μύθων, ἡμερὸν τε καὶ πρῶτον, ὅς ἐκαλεῖτο μὲν ἀρχῆς Βῆρϑ, ὅς τ'.

Idem lib. περὶ τοῦ σερμῶντος.

Χρηστὸν τε ὄντα καὶ φιλεῖνδρον αὐτῶν ἐδωθήθην πείσαι πεισθέντα με ἐν τῇ Ῥώμῃ.

Marcellus in Regillæ Epitaph.

Καὶ βασιλεὺς Διδὸν πατρὶ φύλῳ καὶ μήν. ὁμοῦ.

Athenæus Dipnosophistarum l. i.

Ὁ παῖς ἄετι βασιλεὺς Μάρκῳ.

Zosimus histor. l. i.

Ἐντεῦθεν ἄνδρες ἀγαθοὶ ἡγεμονία φθασάντες, Νερῆας τε καὶ Τραϊανός, καὶ μὲν τέτον Ἀδριανός, ὅτε ἐπιστάτης Ἀντωνίου, καὶ ἡ δὲ ἀδελφῶν συμμαχίαι Βῆρϑ καὶ Λέκιϑ, πολλὰ τῶν λαλῶντων ἡξίωσαν διορθώσεως καὶ ἐμάνον, ἀπὸ εἶχον ἀπολαλοκότες οἱ περὶ αὐτῶν ἀνεκτίσασιν, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τῶν ἐκ τῶν ἀποσβύσεων.

Julianus in Symposio.

Ἐδόξε δὲ ὅτι ὁ Μάρκος, τὰ τε ἄλλα θαυμάσιός τις ἦν, καὶ σοφὸς διαφερόντως, ἀλλὰ διὰ τὴν διακρίσεως
λέγειν δὲ ὅσα χρῆ, καὶ σὺν ὅσῳ καλόν.

Justinianus in Novellam. tit. 22.

Τὸ καὶ ἐν μὲν ἀρχαῖς, καὶ φιλοσοφία ἐξίσταται Μάρκῳ.

Ibid. tit. 108.

Ὁ φιλόσοφος ἐν βασιλεῦσι Μάρκῳ.

Lucius apud Justinum apologiā i.

Ὅτι ἀποπνεύοντα ἐπιστάτης ἀνταρξάτορι, ἐδὲ φιλοσόφῳ καίτοι παιδί, ἐδὲ τῇ ἱερᾷ συγκλήτῳ κείνῳ, ὁ Ὀυρελίκας.

Justinus apologiā 2. ad Adrianum, Antoninum Pium, Marcum, & Lucium.

Εὐσεβίος, καὶ φιλόσοφοι, καὶ φύλακας διακρίσεως, καὶ ἐξασκῶν παιδείας αἰκίε παρὰ τῶν.

Melito lib. ad Imperatorem apud Eusebium hist. Ecclef. l. 4. c. 26.

Ὁ καὶ μᾶλλον περὶ τῶν αὐτῶν ἐκείνοις ἔχοντα γινώσκων, καὶ πολλὰ καὶ φιλεῖνδρον καὶ φιλοσοφίας, πεισθέντα πᾶσι ἀποσβύσεσιν, ὅσα σε διδάσκω.

Athenagoras in legatione pro Christianis, ad M. Antoninum, & Commodum.

Ἀυτοκράτορι Μάρκῳ Ἀντωνίῳ, καὶ Λεκιῳ Ἀντωνίῳ Κομμόδῳ, Ἀρμενίαις, Σαρματικαῖς, τὸ καὶ μὲν
γινώσκων φιλοσόφους, τὸ πρῶτον ὁμοῦ καὶ ἡμερὸν, καὶ τὸ περὶ πάντα εἰρηνικὸν καὶ φιλεῖνδρον θαυμάζοντα

τες, οἱ μὲν καὶ ἔνα ἰσχυρομένῃαι αἱ ἢ πόλεις πρὸς αἰξίαν τῆς ἰσχύος μετέχουσιν τμηθεῖς· καὶ ἡ σύμπασις οἰκουμενὴ ὑμετέρᾳ συνέσει βαθείας ἐνέωκας ἀπολαύουσιν. — ἡ δ' αὖ δὴ πρὸς ὑμᾶς πάντα λόγον καυτηκώτας, ἡ ποιηταὶ μνημονεύειν, ἡ καὶ ἑτέροις διόξας ἐξετάζειν;

Ἰτε καὶ ὑμεῖς ταῦτα ἀξιολογώτερον, ὥς ἂν ἐν πάσι, καὶ ὑπὸ πάντας τοὺς παλαιούς συγγινώσκουσιν· Οἶδα γάρ, ὅτι ὅσον σωμάτων καὶ ἰσχύϊ τῆς βασιλείας πάντων ὑφ' ἑστέ, τοσούτων καὶ πάλιν πάντων παιδείας ἀκείων πάντων κρατεῖτε· ὅταν καὶ ἕως παιδείας μίσηθ' ἐκείνην, ὥς ἔστι ἐν αὐτῇ μόνον ἀποβιβάσις.

Ἰμεῖς καὶ, ὡς πάντα ἐν πᾶσι φύσει καὶ παιδείᾳ χρῆσθαι, καὶ μίσησι, καὶ φιλόθεοι, καὶ τῇ βασιλείᾳ ἀξιοί.

Jo. Zonaras annal. tom. 2.

Ἦν μὲν ὁ Μάρκος ἀδελφὸς τοῦ σάβου, ἐσχολάζει καὶ τοὺς λόγους ἔτι, ὥστε καὶ αὐτοκράτωρ γινόμενος, ἐκ τῆς τοῦ διδασκαλίου φοιτᾶν, ἀλλὰ Σίξτω σωματοφύλακον, τῷ Βοιωτῷ, καὶ Ἐρμιόγανει τῷ ῥήτορι σωματοφύλακον, μάλλον δ' ἀνίστοιχόν τῳ Στωϊκῷ.

Οὗτοι καὶ ἐν σωφρονίᾳ καὶ ἐγκρατείᾳ ἦσαν, ὥστε καὶ ἐν πολιτικῇσι πολλοῖς μάλιστα π. δωδεκάτην πρὸς καὶ γραμμάτας εἶπεν, μάλιστα π. φόβῳ ποιεῖται.

Ὅτε καὶ μὴ πολλοῖς ἦν σχολάζων, ἐδίκαζε, καὶ τοὺς ῥήτορας πρὸς ὑμῶν λέγουσιν πλείον ἐγχεῖναι τὸ ὑμῶν ἐκείνων, ἐν ἔχῃ πάντων τὸ δίκαιον ἀκείων. ἦν καὶ καὶ φιλόσοφος, ὥς καὶ νυκτὸς διακρίνει καὶ ἔστι ἐν παύσει ὅτ' ἐποίησε, ὅτ' ἐχρᾶτο, ὅτ' ἐλατ' μὴ δὲν νομίζων τὸ αὐτοκράτορα ἐν παύσει πρὸς πλείον μὴδὲ τελέχων καὶ ταῦτα σώματι πρὸς ἀδελφῷ.

Ἀεὶ ἐν ἀρετῇ μετέλλετο. — ὡς γὰρ καὶ φύσει ἀγαθὸς ἀνὴρ, πλείον καὶ ὑπὸ παιδείας βελτίων ἐγένετο. ἡ μὲν τῇ αἰσίᾳ τῇ ἀρετῇ ἐνδεδυμένον. ἐβίβητο καὶ μάλλον δαυμάσσειν ἂν τις αὐτὸν, ὅτι ἀλ-
λοκότως, καὶ ἐξαισίοις χρῆσθαι μὴ πρὸς πλείον καὶ πάλιν ἀρχὴν διδοῦσιν.

Constantin. Manasses in annal.

Οὗτος ἐν πάσι πρὸς σοφίᾳ καὶ παιδείᾳ.

Καὶ χάρις τῆς ἀρετῆς κατέχομεν ὑπὸ πρῶ.

Καὶ σάφους κατηγάρισον ὅτ' ἀρετῇ ἰδίᾳ.

Διὰ καὶ προεφύετο πᾶσι σοφοῖς ἐν τῇ,

Καὶ σωφρονίᾳ ἡρώδης τῆς μεγαλοδυνείας.

Adrianus apud Jul. Capitolinum in Marco.

Ab Adriano Annius Verissimus vocatus est:

Ad quem locum Il. Casavbonus.

Antè dicebatur Annius Verus. Hadrianus jussit dici Annium Verissimum. quare? quod tunc quod Papias inquit & innotat, inquit Dio. hoc est, quod esset veritatis amantissimus & tenacissimus; magnum recte indolis argumentum, & animi verè generosi.

Jul. Capitolinus in Marco.

Marco Antonino in omni vita philosophanti viro, & qui sanctitate vita omnibus principibus antecellit, &c. Erat enim ipse tanta tranquillitatis, ut vultum nunquam mutaverit mœrore vel gaudio. Philosophia deditus Stoica, quam & per optimos quosque magistros acceperat, & undique ipse collegerat.

Quamvis esset constans, erat etiam verecundus: erat frangi sine contumacia, verecundus sine ignavia, sine tristitia gravis.

In imperio ita civiliter se gessit, ut lenitatem Pii nemo desideraret.

Dabat totum se philosophia, amorem civium affectans.

Cum populo non aliter egit, quam est actum in civitate libera.

Fuit per omnia moderatissimus, in hominibus deterrendis à malo, invitandis ad bona, remunerandis copiâ, indulgentiâ liberandis; fecitque ex malis bonos, ex bonis optimos. Cum igitur in amore omnium imperasset, atque ab aliis modò pater, modò frater, modò filius, ut cuiusque aetas faciebat, & diceretur, & amaretur, octavo-decimo anno imperii sui, sexagesimo & primo vitæ, diem ultimum clausit. tantusque illius amor die regii funeris claruit, ut nemo illum plangendum censuerit; certis omnibus quod à diis commodatus, ad deos redisset. Denique; priusquam funus conderetur, ut plerique dicunt, (quod neque antea factum fuerat, neque postea) Senatus populusque non divisis locis, sed in una sede propitiū Deum dixit.

Tantum sanè valet boni principis vitæ, sanctitatis, tranquillitatis, pietatis, ut ejus famam nullius proximi decoloret invidia. Denique Antonino, cum suos mores semper teneret, neque alicujus insusurratione moveretur, non obfuit gladiator filius, uxor infamis; Denique etiam nunc habetur.

Vir tantus & talis, ac diis vitæ & morte conjunctus.

Vulcatius Gallic. in Avidio Cassio.

Antoninum hoc nomine (Dialogista) significans; qui tantum enituit in philosophia, ut iterum ad bellum Marcomannicum, timentibus cunctis nè quid fatale proveniret, rogatus sit, non adulatione, sed serio, ut philosophiæ præcepta ederet. nec ille * timuit, * [re-nuit Cas.] sed per ordinem paranesiæ, id est, præceptionum, per triduum disputavit.

Avidius Cassius apud eundem, & epistolâ ad generum suum.

Marcus homo sanè optimus, qui dum clemens dici cupit, eos patitur vivere, quorum ipse non probat vitam.

Marcus Antoninus philosophatur, & querit de elementis, & de animis, & de honesto ac iusto; nec sentit pro republica.

Idem in Opilio Macrino.

Marcus nomen illud sanctum (Antoninorum) vite genere auxisse videtur, Verus autem degenerasse.

Avrel. Victor in Breviario.

Iste virtutum omnium, celestisque ingenii exstitit; arumisque publicis quasi defensor obiectus est. Etenim nisi ad illa tempora natus esset, profecto, quasi uno lapsu ruisissent omnia status Romani.

A principio vite tranquillissimus, ut ab infantia vultum nec ex gaudio nec ex mœrore mutaverit.

Philosophia studens, literarumque Græcarum peritissimus.

Constat tantum Marco sapientie, lenitudinis, innocentia ac literarum fuisse, ut is Marcomannos cum filio Commodo petiturus, philosophorum obtestantium vi circumfunderetur, ne se expeditioni aut pugna prius committeret, quam sectarum ardua & occulta explanavisset. ita incerta belli, ejus salute, doctrina studiis metuebantur: tantumque illo imperante florere artes, ut illam gloriam etiam temporum putem.

Quod de Romulo agere creditum est, omnes pari sensu præsumerunt; Marcum caute receptum esse.

Eutropius hist. Rom. l. 8.

Marcus Antoninus, quem facilius quis admirari quam laudare possit.

A principio vite tranquillissimus, adeo ut in infantia quoque vultum neque ex gaudio neque mœrore mutaverit. Philosophia deditus Stoica: ipse etiam non solum vite moribus, sed etiam eruditione philosophus. tantâ admiratione adhuc juvenis, ut eum successorem paraverit Adrianus relinquere.

Hic cum omnibus Roma æque jure egit; ad nullam insolentiam elatus est, imperii fastigio.

Cum igitur fortunatam rempublicam, & virtute & mansuetudine reddidisset, obiit imperii anno xviii, vite Lxi, & omnibus certatim admittentibus, inter deos relatus est.

Æl. Spartianus in Severo.

Sed ut omittamus adoptivos, ne nobis Antonini Pius & Marcus, numina reipublicæ occurrant.

Quid Marco felicius fuisset, si Commodum non reliquisset heredem?

Pescennius apud eundem.

Amavit de principibus Augustum, Vespasianum, Titum, Pium, Marcum; reliquos fœmineos vel venenatos vocans.

Flavius Vopiscus in Caro.

Romana respub. Domitiani vulnerata immanitate, per Nervam atque Trajanum usque ad Marcum solito melior.

Idem in Avreliano.

Sed ex his, optimi, ipse Augustus, Flavius Vespasianus, Titus, Cocceius Nerva, Divus Trajanus, Divus Adrianus, Pius & Marcus Antonini.

Manliant

Manlianus Statianus apud eundem in Probo.

Si rectè cogitemus, non nobis Aurelianus, non Alexander, non Antonini, non Trajanus, non Claudius, requirendi sunt, omnia in uno principe constituta sunt; rei militaris scientia, animus clemens, vita venerabilis, exemplar agenda reipub. atque omnium prerogativa virtutum.

Gordianus senior referente Jul. Capitolino.

Scripsit praterea, quemadmodum Virgilius Aeneidos, Statius Achilleidos, & multi alii Iliados, ita etiam ille Antonineidos; hoc est, Antoninum Pium, & Antoninum Marcum, versibus disertissimis; libris triginta, vitam illorum, & bella, & publicè privatimque gesta perscribens.

Æl. Lampridius in Anton. Diadumeno.

Ut scirent omnes Antoninos pluris esse quam deos, ac trium principum amorem, quo sapientia, bonitas, pietas consecrata sit; in Antonino pietas, in Vero bonitas, in Marco sapientia.

Idem in Heliogabalo.

Compensationem sibi lector faciet, cum legerit Augustum, Vespasianum, Titum, Trajanum, Adrianum, Pium, & Marcum, contra hos prodigiosos tyrannos.

Alex. Severus Imper. referente Æl. Lampridio.

Antoninorum nomen, vel jam numen potius, quale fuerit, meminit vestra clementia. si pietatem, quid Pio sanctius? si doctrinam, quid Marco prudentius?

Diocletianus referente Jul. Capitolino.

Eum vos ipsi, sacratissime Imperator Diocletiane, inter numina vestra, non ut ceteros, sed specialiter veneramini; ac saepe dicitis, vos vitam & clementiam tales esse cupere, qualis fuit Marcus; etiamsi in philosophia, nec Plato esse possit, si revertatur in vitam.

Constantinus Imper. referente Æl. Lampridio.

Quod [Antoninorum nomen] tu Constantine sacratissime, ita veneraris, ut Marcum & Pium inter Constantios Claudiisque, velut majores tuos, aureos formaveris, adorans virtutes veterum, tuis moribus congruentes, & tibi amicas charasque.

Ammianus Marcellinus rerum gest. lib. 21.

Marci illius dissimilis principis verecundi.

Tertullianus apologet. cap. 5.

Marcus Aurelius gravissimus Imperator.

Quales ergo leges ista, quas adversus nos soli exequentur impii, iniusti, turpes, truces, vani, dementes? quas nullus Pius, nullus Verus impressit?

Pavlus Oroſius hiſtor. l. 7. c. 17.

Marcus Antoninus graviffimus ac modeſtiſſimus Imperator.

Joan. Bapt. Egnatius de Rom. princip. lib. 1.

Quam leta felixq; ſucceſſio optimis; piis, philoſophis, imperatoribus, referendis! nam hic eâ ingenii bonitate, hic virtutibus excelluit, ut exemplum deſit. & ea temporum calamitas affuit, ut ſolus ærumnis publicis obſtiterit. niſi enim hic profuiſſet majeſtas Romani nominis facile tum concidiſſet. — Feliciſſimus certè princeps, niſi heredem Commodum reliquiſſet.

Clavdianus de Honorii conſulatu 4.

*Non tantis patria ſtudiis ad templa vocatus,
Clemens Marce redis. — Et mox: — omne tonantis
Obſequium Marci mores ponere mereri.*

Auſonius in Cæſaribus.

*Post Marco tutela datur, q̃ ſcita Platonis
Fecit ad imperium, patre Pio melior.*

Joan. Aventinus annal. Bojor. l. 2.

Marcus Aurélius Antoninus Pius, antè Annus dictus, ſapientiſſimus graviffimſq; principum; omni virtutum genere ſe exercuit: literarum ſtudio, nemini Græcorum Romanorumq; ſecundus. quæ obrem philoſophus & cognominatus eſt, & fuit.

Admodum clemens & civilis erga omnes, adveniens civis dextram placide dabat: Tranquillitati ſumma ſucceſſerat, q̃o manifeſta ſunt rerum humanarum volumina, ſeviſſima tempeſtas: cui divinitus Marci prudentia conſtantiq; objecta eſt. niſi hiſce virtutibus præditus rector contigiſſet, de Romano imperio actum fuiſſet.

Conradus Urſpergenſ. in Chron.

Hic omnes virtutes, & cæleſte habebat ingenium, & in calamitatibus publicis factus eſt quaſi deſenſor. et ſi in illis temporibus ipſe non fuiſſet, ſine dubio gloria Romana periſſet.

Martinus Polonus, in ſupputationibus.

Iſte optimus fuit.

Philippus Bergom. ſupplement. Chron. l. 8.

Marcus Antoninus, q̃ & Verus, cognomento Philoſophus: quem certè ob ejus præſtantiſſimam virtutem, laudare plurimum licet. quippe q̃ ad nullum rei eventum unquam ſe extulit. tanta enim fuit ſoliditatis, ut ejusdem vultus, quævis fortunâ adverſa, ſemper fuerit habitus. literarumq; ſemper ſtudioſus; & quæ maxime philoſophia. nec propterea ipſa philoſophia illum à rebus imperii & bellicis retardavit. propterea ita diligebatur amabatúrque, ut ſacrilegi nomen incurreret, q̃ imaginem ejus domi non haberet. — Et omnibus acclamantibus inter deos relat⁹ eſt.

Warnerus

Warnerus Rolevinkus fasciculo temporum.

His bonus & victoriosus fuisse describitur. Dicitur quòd tanta severitatis & constantie fuerit, quòd ad nullum eventum unquam vultum mutaverit, sive ex latitia, sive ex mœrore, &c. dum adhuc esset puer. Tanta fuit humanitatis, ut quâdam vice, cum jam exhausto arario nihil haberet quòd militibus daret, nulli volens esse molestus, magis elegit vasa aurea & ornamenta uxoris, & alia suppellectilia vendere, quàm senatum, vel provincias pręgravare. sed victoriâ habitâ, & illa recuperavit, & provinciis tributa relaxavit.

Jo. Carion, Chron. lib. 13.

Princeps optimus fuit, sapiens, justusque, modestus, beneficus, amans, & intelligens doctrinarum.

Fra. Petrarca, de officio & virtutibus Imperatoriis.

Adde his M. Aurelium Antoninum longè sapientissimum. eum dico, quì philosophum maluit quàm Cæsarem nomen.

Idem in libro Avgustali.

Fuit enim magnus philosophus, sanctitate vita omnibus præponendus; nunquam mutans vultum. quì vir tanta virtutis, poterat dici felix, si uxorem Faustina, & filium Commodum non habuisset.

Lilius Gyraldus, historię de poëtis dialog. 3.

Fuit hic unus inter Cæsares omnes æquissimus, ac optimus, expressum illud certò in eo est, quòd à philosophis queri solet, cur ex optimis parentibus pessimi plerumque filii nascantur. Nam quò M. Antoninus melior & justior, eò filius Commodus immanior & sceleratior.

Sebast. Munsterus, Cosmograph. lib. 2.

Fuit M. Antoninus vir omnium virtutum, & sanctitate vita præcipuus, celestisque ingenii; in omni vita philosophia deditus.

Pandolph. Collenutius in panegyrico Maximilian.

Ipse rerum omnium sator, à quo princeps terrarum gubernaculis imponitur, — fessas res humanas pro sapientiæ suæ luce, bonos interdum principes indulgendo sublevat, erigit, solatur, fovet. Sic Octavianum post civilium bellorum lacrymas dedit: sic Vespasianum post Neronis; post Domitiani crudelitatem Trajanum & Antoninos; post Commodi furores Severum; post Heliogabali vesaniam, Alexandrum: sic alios plures quasi distinguendis malorum principum ordinibus, sedandisque reipub. fluctibus moderatores dedit. Hæc virtutes (pietas, prudentia, justitia, mansuetudo, magnitudo animi, clementia; liberalitas) Augustum consecrârunt; Trajanum, Antoninos, omnesque bonos principes, cælestes planè viros effecerunt.

Joan. Boterus de illustr. politia l. 1. cap. 20.

M. Aurelius in imperio constitutus, nihil magis aut timuit, aut deprecatus est, quam avaritia infamiam, quam ut deterrimum malum, & imperii labem detestatus semper fuerat.

Jo. Bodinus de repub. lib. 6.

Quis Aurelio Imperatore moderatius unquam se gessit?

Ibid. lib. 4.

Commodum Imperatorem Aurelii patris virtus amabilem fecit: etsi patri omnino dissimilis esset.

Bapt. Fulgosus memorabilium lib. 2. c. 5.

Legitur Antoninum philosophum, propter doctrinam, virtutemque in eam venisse estimationem majestatemque, ut eo imperante ferrent palam, Platonis impletum esse verbum, quod dicebat; Tum orbem terrarum feliciter habiturum cum contigisset, ut philosophi rerum potirentur:

Idem l. 3. c. 2.

Fiducia ingentis verbum, sed non majoris tamen, quam illius virtus, & morum sanctitas requireret. quod dixit, Non ita nos cum diis hominibusque gerimus, ut Aufidius unquam bello vincere nos deberet.

Ibid. lib. 5. c. 1.

Omnes clementia atque humanitate, M. Antoninus philosophus Imperator longe superat.

Ibid. l. 8. c. 7.

M. Antoninus phil. Imp. ultra publicas curas quas nunquam deseruit (cujus rei argumentum est, quod diu paratum tenuit Romanum imperium) plurimum studiis literis impendit, cum de philosophia vel scriberet vel disputaret. itaque ejus dicta scriptaque, inter philosophos eo tempore magni facta fuerunt.

Cæs. Baronius annal. tom. 2. ad annum 164.

Quod in philosophia Stoicos sectatus esset, sic se vultu, animoque compositum esse monstravit, ut nec tristibus & adversis doleat, nec jucundis & prosperis lataretur.

Rich. Dinothus de rebus & factis memorabilibus l. 8. c. 4.

M. Antoninus adeo philosophia studiis addictus fuit ut Stoicorum precepta perfecte didicerit; in aliarum sectarum placitis, non segniter versatus. ita ut Philosophus peculiari inter Imperatores cognomine fuerit vocatus.

Seth. Calvisius in opere chronologico.

Marcus Imperator ipse philosophus & philosophis deditus, eos Romam evocat & stipendius fovet.

Gul.

Marcus Aurelius Antoninus Imperator optimus, atque idem philosophus tantus, ut hoc meruerit proprium cognomen.

Just. Lipsius monit. politic. l. 1. c. 8.

M. Antonino Philosophi cognomen habet, quod supra alios in eo studio deditus esset. Stoicam etiam sectam professus: & quis tamen vita melior, imperio mitior, aut felicius dabitur?

If. Casavbonus ad Athen. dipnosophist. l. 13. c. 8.

M. Antoninus Imperator, re, & nomine philosophus.

Idem ad Persii satyr. 1.

Sapientissimus ille Imperator Marcus ὁ ἐν παντὶ φιλοσοφῶν.

Idem ad Capitolini Marcum.

Vir ille divinus, neque satis unquam vel cognitus, vel laudatus. Optimus, nec ambiciosus princeps.

Sapientissimus princeps, jam inde à puero philosophans.

Cl. Salmasius ad Capitolini Marcum.

Princeps optimus, in cuius vita, ac moribus nihil fictum aut simulatum.

Princeps Philosophus, Stoica philosophia plurimum deditus: plurimus in philosophia studiis.

Meric. Casavbonus præfat. in versionem Marci Anglicanam.

Antoninus, opum ac magnitudinis secularis ratione, hoc Salomone longe major, quo regnorum plurimum magnorum (avsum dicere) dominus, quam opidarius per totum regnum magnorum Solomon fuerat. Bonitatis verò ac sapientia nomine, ab omnibus dum viveret in ea estimatione honorèq; habitus, quàm nemo unquam vel ante ipsum, vel, quod novimus, post ipsum fuerit.

Ad Antonini illustris huiusce laudem nunquam intermorituram dictum sit, prout scripserat vixisse.

Hac igitur Antonini laus esto, prout dixerat scripseratq; vixisse: meditationes illi actiones erant, cum sententiis actionibus conveniebat.

Nunquam ita conspirarunt scriptores in tribuendo cuiquam quacunq; poterant bonitatis, integritatis, innocentia, cujusvis denique tituli apud Ethnicos speciosissimi testimonia. Celebrant illum non tantum ut principem optimum, sed simpliciter atque absolute, ut hominem optimum, & philosophum optimum omnium qui unquam extiterunt. Estq; hoc ipsius peculiare encomium; quod cum ita predicetur, citra exceptionem ullam predicatur. Si quid adversus illum in vulgus sparsum fuerit, tanquam rumore merum commemorant, non tanquam apud alios fide dignos fidem meruerit.

De hoc Scripto.

Svidas in Μάρκος.

ΟΥΤΘ ἔγραφε οὗ ἰδίου βίου διαγωγὴν ἐν βιβλίῳ 1β'.

Anonymus quidam οὐς βιβλίον Μάρκου, quod ex vetustis membranis exhibuit Cl. Salmasius ad Vulcatii Cassium.

Ἐι λυγρὸς καττίειν ἐθέλει,
Τὴν δὲ μάστιγαν ἀναπύουσαν
Βίβλον, ἐπὶ ῥέοι ἐδουλίαν.
Ἦς ὑπὸ γράμμιον ὁλοβίβλου
Ρῆτ' αὖν ὄψαι, ἐνομήντων,
Ὅτων, ἡδὲ παροχρημένων
Τερπώλει ἀνίλω τι
Κατὶ μὲν δὲ ἀρροτίλῳ.

Nicephorus Callist. histor. Eccles. l. 3. c. 31. incertum tamen de hoc an alio aliquo.

Πάλιν γὰρ εἰδέναι χρὴ, ὡς ὁ Μάρκος Ἀλωνῖν ἔτ' καὶ βιβλίον παιδείας τῷ παιδὶ Μάρκῳ συντάξει πρὸς κοσμικῆς ἐμπειρίας καὶ παιδείας μισόν.

Themistius in Philadelpho.

Οὐδέ σοι περὶ τοῦ ἡ' Μάρκου παραγγελάτων, ἐδ' εἶπ' χρὴσθ' ὁ δῶνα ἡ' αὐτοπροτέρων ῥήμα περὶ κατὰ.

Jo. Carion. chronic. l. 3.

Extat M. Antonini liber de seipso, qui recens editus est. in eo libro sunt communefactiones, de virtutibus principi necessariis, de justitia, de beneficentia, de patientia in ferendis injuriis.

Ibid.

Marcus in libris de vita sua.

Lilius Gyraldus de poetis histor. dialog. 3.

Dignus & [ut inter poetas connumeretur] Marcus Antoninus, Pius cognomento, Philosophus. cujus licet versus non legerim, tanta tamen eruditionis, & doctrina fuit, ut merito cum his laudandus sit.

Ejus certe librum græcè scriptum, legi. cujus titulus Μάρκου Ἀλωνίνα ἐκ ἡ' κατ' ἑαυτὸν. ex quo variam illius & multiplicem sapientiam faciliè colligere possumus.

Gal. Canterus novar. lect. l. 7. c. 1.

Duodecim conscripsit de officio suo libros; maxima pietatis, humanitatis, temperantia, eruditionis, aliarum rerum praeclararum testes plenissimos: Et cum quibus multorum philosophorum operosa praecepta collata merito sordere possint.

Iust.

Just. Lipsius ad Tacit. annal. l. 1. 1.

Marcus Antoninus in libro Vita sua.

Idem in Saturnal. l. 2. c. 24,

Antoninus Imperator in Vita sua.

If. Casaub. in Jul. Capitolini Marcum.

In primo aureolorum Marci librorum.

Res humanas, non ridere, sed ritè suo pretio aestimare solitus hic vir sapientissimus.

Hoc ille nos docet divinis illis suis libris; non enim mihi tempero, quin mellitissimi doctoris verba adscribam.

Idem in Baronii annales exercit. 1. § 10.

Multa in hanc sententiam scribit M. Antoninus Imperator in suis illis divinis libris.

Idem in Persii satyr. 1.

Quam sententiam Imperator Marcus iis, quae de se scripsit, saepe inseruit.

Ibid. in satyr. 2.

Antoninus in tertio eorum quae de scripsit.

Et in satyr. 3.

Spectat eodem sapientissimum Marci praeceptum.

Cl. Salmasius ad Capitolini Pium.

Marcus Antoninus de vita sua. Et mox: Locus Marci. Philosophi insignis est.

Idem ad ejusdem Marcum.

Marcus in vita enumerans omnes per quos, aut in literis, aut in vita & moribus profecit.

Annotator Lugdunensis.

Marci Philosophi scriptio abscissa & horrida est, sed firma & potens, quae sapit Imperatorem, & in qua multa silentur quae suppleri oporteat. Utitur vocibus planè suis, quae raro apud alios auctores invenias.

Jo. Rualdus in vit. Plutarch. c. 5.

M. Antoninus, in primo aureolorum librorum, quos de vita sua composuit.

Admissa & omissa in prægressis nonnulla, quæ sunt morientem
alicujus, sic poterunt restitui.

In Præloquio.

*** pag. 1. lin. 9. beneficium l. 11. restitui *** 2. p. 1. l. 11. instituerint; titulo habitusque duxerit speciem Stoicam præferentes, cum

In Contextu Græco.

Pag. 6. lin. 20. εως ibid. ε δ- p. 7. litteræ ^{h m} &c. sua minime dispositæ: sed Lector intelligens seriem justam facile dignoscer. p. 21. l. 1. οτι τι p. 22. l. 15. οχλο παλασιων p. 23. l. 13. παση ευ-
μαρεια p. 24. l. 28. η μη, p. 33. § 49. l. 19. μηδεναι. p. 37. § 8. l. 20. ται. p. 45. l. 17. τι δ' αλλοι. § 7.
l. 4. εφ' εφ' p. 59. § 5. l. 8. και, p. 79. § 49. l. 2. παλασιου p. 81. § 56. l. 3. πνδμυον p. 83. l. 23.
εισε) p. 84. l. 3. ερηνηδ p. 85. § 9. l. 23. λιθων p. 86. § 11. l. 7. * ει επ' αργ. * η l. p. 92. l. 4.
ιδιον § 42. l. 25. χειρων p. 99. § 18. l. 1. συνεκμετρων p. 101. § 30. l. 8. η ει δ- § 31. l. 14. μετα-
βαλδν p. 104. § 37. l. ult. εξεταζς. p. 113. § 21. l. 8. τυτιν

In Versione Latina.

P. 4. 2. § 22. l. 3. noceri. p. 45. § 34. l. 4. præditæ, sive Dei, sive l. 7. animi p. 60. § 13. l. 3. præ-
dita p. 62. § 27. l. 1. Non tam tñ. ult. tegerit p. 64. § 39. l. 1. loco p. 70. l. anapem. quoniam ergo p. 74.
§ 25. l. 3. Secunda. Epirynchanus Dioti- p. 89. l. 19. qis p. 97. § 9. l. 2. tua, nī caveas, p. 109. l. 3.
cupiam p. 110. l. ult. nōsti p. 116. l. 3. demadatus p. 120. l. 5. & congruum

In Elegiis.

R. 4. p. 1. l. 29. ε τωις p. 21. l. penult. ενδιαιμας § 2. p. 2. l. 30. Quid M.

Annotationes in Titulum.

MΑΡΚΟΥ ΑΝΤΩΝΙΝΟΥ
[Αὐτοπαράτης] De Marco Antonino
Imperatore τῆς συγγραφῆς Iliius, uti
Svidas vocat, auctore, q̄i ab Antonino
Pio Adriani iussu adoptatus, nominis
id adeptus est, cūn̄ ex patris aviq; paterni, *Anninus*
Vetus, ex proavi materni nomine, *Catilinus* antē dice-
retur, videndi cum primis Jul. Capitolinus, & Dio
Cassius à Joanne Xiphilino in compendium reda-
ctus; Aristides etiam Rhetor oratione εἰς βασιλῆα, &
in *Panegyrica Cyzicena*. Philosophiæ, Stoicæ cum
primis, serid deditur, etiam illi nulli dicerent,
commentarii isti, q̄os præ manibus habemus, cumu-
latissimè testarentur; de quibus consuli poterunt Gvil.
Canterus novar. lectio. l. 7. c. 1. Cl. Salmas. annot.
ad Jul. Capitol. Marc. II. Calavbon. in *Commentar.*
ad *Perf. Sat.* 1. Meric. deniq; Calavbon. (τὸ πρῶτον
τὸ πρῶτον) in *Prolegom.* ad versionem suam Angli-
canam.

Τὸν εἰς ἑαυτὸν] de vita sua, Scaliger, Lipsius,
Salmastius, Xylander; Svidam forsitan secuti, q̄i τὰ
ἰδίῳ βίῃ διαγογῶν Marcum asserit scripsisse. qan-
quam aliud est vitam suam scribere, aliud *vita* institu-
tum describere. Calavbonus, de sc. ita fuerit εἰς
ἑαυτὸν, de se; q̄o modo εἰς αὐτὸν, de eo. Lucæ, Aff.
c. 2. v. 25. & Pavlo ad Ephes. c. 5. v. 32. εἰς Χριστόν,
αὐτὸν εἰς ἐκκλησίαν, de Christo, & de Ecclesia. q̄d facit &
& q̄d de Marco nostro Svidas, λέγει καὶ ἄλλος μὲλ-
ος ἐπαύρις εἰς αὐτὸν ὁ Δίον. & q̄d ad Latinum sic
usurpari qandoq; monent Critici nostri. Plavto
Aulul. 3. 5. Nimis lepidè fecit verba ad parsimoniam.
pro, de parsimonia. & Symmacho, lib. 4. ep. 56. Post-
quam vos ad virtutem verba fecistis. i. e. de virtute. nec
sp̄nenda forsitan Calavboni filii argutia, q̄i exponi po-
stulat ex Apuleii dicto illo in *de Socratis Deo*: *Inve-
nies in rationibus multa profusa, & in semet nihil, in
sui, dico, damonici cultum.* Canterus, q̄d non impro-
bem, de officio suo, h. e. de eis, q̄ ad ipsum se spectare
ac pertinere, sive officii sui esse ducebat: ego laxius
tamen malim, de rebus suis, q̄o modo Pavianias in
Attic. Τὰ ἰδίῳ εἰς Τολμίδην, πρῶτον ἐκπαιδευόμε-
νῳ. Et in *Corinth.* de Medusa, τὰ ἴδιῳ εἰς αὐ-

τῶν, εἰς ἐνεδία. de Tolmida rebus ista accepimus
& alia res ejus dicta sunt. Et de Avgca Elian. 1.
Οἱ ἀπογεμνῶντες τὰ εἰς αὐτὸν, &c. Q̄i res illius
attollunt, non Elei, sed Helii, i. e. Solis filium fuisse
dicunt. & Evnapius de se in *Proeres.* Τὰ εἰς αὐτὸν
δὴ τὸν ὅσον ὅσον τὸν ὅσον. Agnoscit scriptor
ipse res suas divine providentia haud expertes fuisse.
Addere liceat & alteram conjecturam, licet præ prio-
re illa minùs placeat; posse τὰ εἰς αὐτὸν esse, q̄a propter
se, in sui gratiam, in usum suum descriperat, & in ad-
versaria miserat. q̄o modo εἰς αὐτὸν V. C. Ludovi-
cus de Diev posse accipi existimat, Arabemq; acce-
pisse docet, apud Lucam *Evang.* c. 16. v. 16. Propter
ipsam, in gratiam ipsius: & Paulus Apost. ad *Tim.* ep.
1. c. 4. v. 10. dixit, εἰς τὸ κατὰ. hujus rei
gratiā laboramus. Alii viderint: Ceterum Lilius
Gyraldus de *Poetis* l. 8. titulum his verbis conceptum
legisse ait; M. Ἀντωνίου ἐν τῷ κατὰ αὐτὸν. tanquam
ista tantum excerpta sint q̄dam ex eis q̄a apud se in
usum suum reposita habebat. & τὰ κατὰ αὐτὸν ea nun-
cupantur, q̄omodo Synesi Dionem inscriptum volunt,
καὶ τῆς κατὰ αὐτὸν, vel κατὰ ἑαυτὸν (q̄d Vulgari co-
dices κατὰ αὐτὸν præferunt) διαγογῶν. Themistius
in *Philadelpho*, τὰ Μάρκου παραγογῶν, i. e. Marci
præcepta, nuncupasse videtur. nisi fortè ad illa respexit
præcepta philosophiæ, q̄a per ordinem paraneicon, q̄o-
diano suorum convitio efflagitatus, ut cum Fabio lo-
gar, antequam expeditionem Marcomannicam iniret,
per triduum à Marco nostro disputata refert Vulcatius
in *Avidio Cassio*: vel etiam ad *Institutionis Imperialis*
librum, q̄em πῶτος κοσμητικῆς ἐμπειρίας καὶ παιδείας με-
σῶν, seculari peritiā, & eruditione omni modò refertum,
Commodo filio relixisse auctor est Nicephorus Cal-
list. *hif. Eccles.* l. 3. c. 31.

Βιβλία 18'] Itā Svid. εἰς βιβλίους 18'. q̄a tamen
distributio operis in libros duodecim, utrū à Marco
ipso fuerit, an ab aliis, q̄i postea in unam congeriem
coacta digesserunt, q̄a ab illo per varias occasiones
concepta, sparsimq; chartis commissa fuerant, (q̄d
in Solomonis *paramis* factum novimus) ambigi po-
test non immeritò: atq; in istam partem mihi mens
propendet magis.

A

Anno-

Annotationes in librum I.

§ 1.

Αποτ. τοῦ πάππυ] Verbum ἔμα-
 θον, aut aliquid tale subintelli-
 gendum, & ἴσθι, & in sequenti-
 bus quibusdam temerariis, monet
 Guil. Xylander. itaq; vertit, *Ab*

avo didici, Svidā forsan auctores q; quādam istinc de-
 libans, vocabulum illud interfecit. Ego potius, qd
 latius pateat qdpiam ἔλαβον, aut εἶχον, *accepi, habui*
 cum sequantur non pauca, quibus ἔμαθον illud compete-
 re nequeat. vel etiam fortasse pro argumento, de qo
 agit, vario, varia substituere commodum fuerit voca-
 bula.

Οὐνός] *Avus Annii Verus*, cujus in domo edu-
 catus est. Jul. Capitol.

Καλὸν δὲ] *Placidos mores*. Xyl. Ego candidos
 πάλιν; ut τὸ καλὸν δὲ τὸ κακὸν δὲ opponatur, qd
 malignitatis significationem obtinet. Vocabulum ali-
 bi non memini legisse.

§ 2. Τῆς μνήμης τοῦ γυνήσιου] *A memoria*
genitoris. Eodem cum avo is cum nomine, tum &
 cognomine gauderet, *Annii Verus* itidem dictus.
 Capitol. *A memoria* verò *genitoris* dixisse videtur,
 qd in ætate minori patrem amiseris; uti ex eodem
 colligere licet: itaq; recordando potius perdiscere
 adultior jam poterat, qz apud patrem puer adhuc vi-
 disset, qm in ea ætate ita in animum deligere, ut pe-
 nitis eis, qsi imbueretur. Κέντρον ὃ ἡ μήμη περὶ
 τὰ ἴσα. Gregor. Naz. in *Maccab.*

Τὸ αἰδῆμον καὶ ἀφειρητόν] De Marco pariter Capi-
 tol. Sanē *genuis* esset *constans*, erat tamen *verecun-
 dus*. Et rursus, *erat frugi sine continentia*, *verecundus*
sine ignavia, *sine tristitia* *gravis*. De Catone pariter
 Salust. in *Catilin.* Cum strenuus virtute, cum modesto
 pudore certabas.

§ 3. Τῆς μητρός] *Mater Domitia Calvilla*. Capi-
 tol. eadem & *Lucilla* eidem post dicitur: & *Domitia*
Lucilla, Spartiano in *Did. Julian.*

Θεοσιβί] Itā Timotheus ab Evnice matre aviāq;
 Lucide pietatem habuisse perhibetur, Lucz, *Ad. c. 16.*
v. 1. & *Pavlo, ad Tim. epist. 1. c. 4. v. 6.* & *epist. 2.*
c. 2. v. 5. & *c. 3. v. 15.* commemoratur & à *Luca* *ai*
σεβασίας γυναικας. Ad. c. 13. v. 50. Pronior nimi-
 rum cum ad religionem, tum & ad superstitionem,
 sexus ille seqior. *Peribua, Sat. 2. v. 31.*

Εκκο αἰα, ἀνιμεμένα διὰ τὴν μακρότητα
 & *Sat. 5. v. 93.*

Dum veteres avias sibi de pulmone revellat:
 De Antonino Pio à qo adoptatus, exquiritiis pavlo *L. 6.*

§ 30. ὡς δευσιβίη, χαλκὸς δευσιδαμναίος.
 καὶ μετὰ δολιχόν] qd Apost. *ad Tim. epist. 1. c. 6. v. 50*
v. 18. *δευσιβίητος* id, largiri promptum; & *Marc.*
infr. § 14.

Καὶ τοῦ ἐν ἐνοίᾳ ἡμῶν ποιῆσαι] *Abstineret non*
à perpetrando tantum, sed ab intendendo malum. Cal.
 melius Xyl. à *cogitando*. qd amplius est. potest enim
 cogitare qis, qd non intendat tamen. Vide § 9.
 Idem valent, ἐν ἐνοίᾳ πρὸς γινεῖν πρᾶ, ἐννοίᾳ
 πρὸς γινεῖν πρᾶ, & ἐννοίᾳ πρᾶ, *cogitare aliquid*
aligem. Est autem hoc sanē religionis peculiare cum
 primis, cogitatorum etiam religionem habere. Ter-
 tullian. in *apolog. c. 36.* dogma Christianum referens;
 Malè velle, malè facere, malè dicere, malè cogitare de
 qoqam, ex quo videtur. Et Minutius in *Offen. Apud*
nos *est* cogitare, peccare est.

Ναμ scelus intra se tacitum q; cogitas nullum,
 Facti crimen habes.— Juvenal. *Sat. 13. v. 209.*

impurè scil. mente, licet pura manu: ut Apul. in *apo-*
log. Qin &, qd Thales, auctore Laertio, qærenti,
 τίς ληθείς διὸς ἀνθρώπου ἀδικῶν, respondit, Ἀλλ'
 ἡδὲ διανομεῖσθαι. Nec cogitata nomen latere possunt.

Idemq; cum primis dicendum proponit Epictetus,

20 *discert. l. 2. c. 14.* Μαθεῖν δὲ πρῶτον τὸ πρᾶ, ὅτι ἐστὶ
 διὸς καὶ ἀνθρώπου ὅτι ἐστὶ λαθεῖν αὐτὸν, ὃ
 μόνον ποιῶντα, ἀλλ' ἡδὲ διανομεῖσθαι, ἢ ἐνθυμῶνται.

Socrates (Xenophonte referente, *memorab. lib. 1.*)

πάντα διὸς εἰδέναι τὰ τε λεγόμενα, καὶ πρᾶτῶν,
 καὶ τὰ σὺν βουλόμενα. & Justinus, *apolog. 2.* Θεὸν
 ἀδυνάτων λαθεῖν π, ὃ μόνον πρᾶτῶν, ἀλλὰ καὶ
 βουλόμενον. Nimirum ut Clemens Alex. *paedag.*

l. 2. c. 10. Λίσσεται ἴσως τὸ αἰδῆτον φῶς πρὸς τὸ ὅτι νο-

τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ λαθεῖν. ἢ, ὡς Ἡρόδοτος, τὸ μὴ

διωκὼν ποτε ποῖς ἐν τῇ λαδοί; imò, ποῖς ἐν τῇ λαδοί;

Qd Isidorus *Pelusi. l. 4. ep. 47.* Τὸν ἀκούμνον ὁρθῶ-

μὸν ἡδὲ λίσσεται. ἡδὲ λίσσεται. Siquidem, Nihil Deo

clusum est. interest animis nostris *est* cogitationibus

medis intervenit. Senec. *epist. 83.* qd respexerit for-

san Minutius in *Offen.* ubi dixit: Deus auctor omnium,

ac speculator omnium, à qo nullum potest esse secretum,

tenebris interest; interest cogitationibus, qsi aliter tene-

bris. Vide *L. 6. § 30.* & *l. 12 § 2.*

Τὸ ληθὲν καὶ τὴν δόξαν] Lavdat & in Marco pa-

40 *riter Aristides*, *ἐν ἐυκολίᾳ*, καὶ *δράτῃ* *εὐτέλειᾳ*.

Bam *Christicolis* commendat & Clemens Alex. *pa-*

dag. l. 2. c. 12. his verbis. Περιποιεῖ τὴν αὐτὴν

ἀσπίδα τοῦ κακοῦ λαθροῦσαι. τὸ ὅτι καὶ ἡ ἀσπίς

ἀκρωτῆος περιμνηται, ἐξέσθαι τὰς πλεονεξίας, καὶ

διὰ τῆς περιμνηται τὴν αὐτὴν ἀσπίδα καμίζουμένη

χρῆται. τὸ γὰρ λέγειν, ὅτι καὶ τὸτοια ἐμφαίνει, ἐκ ἐξέχει,

ἡδὲ ἐκείνῃ περιμνηται ἢ περιμνηται ὁμαλὸν ὃ δλον, καὶ

λεῖον, καὶ ἴσον, καὶ ἀπείριστον, καὶ ταύτη ἰκανὸν ἐστίν. qo

loco forsan pro *ταύτῃ* Clemens *πρὸς* ἴσχυρῃ

vide qz de Pertinace ex Herodiano post pavlo ex-

hibentur.

Τῆς ἀνωτακτῆς διαγωγῆς] Πλησιαιὸς dictum ca-

dem

dem analogiâ, q̃a. Ἀναδμυαῖος, pro q̃o vulgò Ἀναδμυαῖος dicitur, ad divites pertinet, sive divitibus solennis & familiaris. Neque enim H. Stephano, q̃a idem q̃od πῶτος, vel πῶτα, potius, esse vult, possum assensiri: malimque opulentior, q̃am opulentiam, cum Xyl. & Cas. comitante, sive conseguente, vertere. Est enim à πῶτος, non à πῶτος, efformatum. Διαγωγὴν autem πλουτοῦ Marcus dixit, q̃od δ' ἔργον πλουτοῦ. Plutarchus de curis. postquam illam epularum sumptuosam ac magnificam, q̃a apud ditiores exhiberi solet. At Alexis apud Athenzum lib. 13. πλουτοῦ ἔργον etiam molliorem dixit veribus illis, q̃os Calabyon felicius q̃am Stephanus restituit.

§ 4. Τὸ πατρὶον] Proavus paternus, Annus Vetus; maternus, Cæcilius Severus. Capitol. illum opinor hic voluit.

Τὸ μὴ εἶναι δημοσίαν διατριβὰς ποίηται] τὸ μὴ εἶναι δημοσίαν, sive τὸ εἶναι δημ. &c. negativâ proflus expunctâ legit Meric. Calaby. ductus illis præcipuè Jul. Capitolini verbis; Frequentavit & declamatorum scholas publicas. Qod est idem proflus cum eo, q̃od de se Marcus iſtic. De Pertinace Herodianus lib. 2. Οὐ γὰρ εἰς τὴν ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἡδὴ μετακινῶν ὄντα, μὴ τὸ εἶναι τῶν βασιλέων αὐτῶν ἀναγκαῖον, ἀλλ' ἐν τῇ πατρὶα μένειν οἰκίᾳ, & εἰς τὰ γυναικῶν ἀφ' ὧν διδασκαλία & γυναικῶν, ἰδιωτικῶν λαοῦ τῶν λαοῦ πᾶσι δ' αὖτε τῇ ἐκ τῶν πατρὶων, ἡδὴ μὴ τῶν ἰδίων ἡ πατρὶα παρακλῆσις βασιλέων.

Οἱ εἰς τὰ πατρὶα δὲ ἐκ τῶν ἀνακλῶν] ἐκ τῶν ἀνακλῶν potest esse, vel promptè, alacriter, sic enim Hesych. Ἐκ τῶν, ἀφ' ὧν, vel studiose, vehementer: Svid. ἐκ τῶν, ἀφ' ὧν, vel impensè, prolixè. Pollux, ἐκ τῶν, ἀφ' ὧν, q̃od & pro ἐκ τῶν Phrynici substitui monet. Vult certe Marcus fieri coactè planè q̃am in Scoptica illi Crætes Thebani, q̃am Laërtius exhibet, Ephemeride;

Τὶς μαγείρῳ μᾶς δὲ, ἰατρῷ δ' ἀρχαῖον.
Κόλας πάλιν αὖτε, συμβόλον κτηνῶν
Πόρην τάλαντον, φιλοσόφῳ τριώβολον.
Cocus minas decem, medicus drachmam feras;
Talenta quinq; scurra, fumum consulens;
Scortum talentum, philosophus triobolum.

ante q̃am suo seculo fieri solitum non sine stomacho monet Juvenalis Sat. 7. q̃o loco, post impensas in ædificia extruenda exornandq; immensas enarratas, hæc subiicit:

Quintumq; domus, veniet q̃i sercula doctæ
Componit, veniet q̃i pulmentaria condit.
Hos inter sumptus, sestertia Quintiana,
(Ne multum) duo sufficiens res nulla minoris
Constabat patri q̃am filius. cui hic il. erudien-

do conductur. Hæc autem ratione se tutabatur Aristippus, q̃d à discipulis pecunias mercedis loco vel exigeret, vel acciperet saltem notatus: ἀρχαῖος λαμβάνει εἶπον, ἔχ' ἵνα αὐτὸς χορτοῖ, ἀλλ' ἵνα εἰδῶν, εἰς τὴν δὲ γῆν τῶν ἀρχαίων, refert Laërtius lib. 2.

Q̃in & de Alexandro Gramm. pariter Aristides: τῷ αὐτῷ τῷ τέχνῃ ἐκ ἡρώδου λαμβάνων ἔδωκε γὰρ αὐτῷ λυσιστρατὶ τῶν νόσων μαθημάτων εἶνεκα πολλὰν ἀρετὴν. Et Libanius in orolog. Τὸ μὴ δ' εἶναι, παρὰ μὲν τῶν πᾶσι. τὸ δ' εἶναι ἀρετῇ λαβεῖν, ἐδὲ ἀρετῇ μὲν ἐπαγαγεῖν λαμβάνει. ὅν γὰρ πῶς ἢ τῶν πᾶσι, ταῦτα ἐκ ἀλλ' ἢ μὴ κλῶν. Nec incelebre illud à Philostrato laudatum Damiani Sophistæ dictum, cū mercede data nevigam Vulgari, Aristidem, Adrianūque Rhetores avdivisset, Πολλὰ ἡδ' ὅν ἐστι τοῦτο δὲ παρὰ παιδείᾳ, ἢ ἐκ καλῶς τῇ ἐκ καλῶς, ἀφ' ὧν εἶναι. Lavdantur Principes hoc nomine, Alexander Macedo, q̃i præterquam q̃od in Philosopho Anaxarchum, Xenocratem, Callisthenem, alios, munificus admodum exiit, in unam illam Stagiritæ animalium historiam octingenta talenta dicitur contulisse. ut Athenæus diplomoph. l. 9. Vespasianus, q̃i licet alioqi pecuniz avidior, ingenia & artes vel maxime fovit, primūq; è fisco Latinis, Græcisq;

Rhetoribus annua centena constituit: Sueton. l. 10. c. 18. Antoninus Pius, q̃i Rhetoribus & Philosophis per omnes provincias & honores & salaria dedit. Capitol. in Pro. q̃od & ab Alexandro Severo, q̃em post Marcum nostrum summè suspiciendum Svidas censet, & continuatum & dilatatum, avtor est Lampridius. Marcus ipse, q̃i & Philosophos omne genus ἐκ μὲν ἀφ' ὧν Athenis instituit, uti ex Luciano & Philostrato, ad Capitolini Pium docet Clar. Salmasius. Nec tacendi videntur, avt M. Scavrus civitatis princeps, q̃i

Lucatium Daphnidem Grammaticum IIIMDCC (vel ut Budzus, de asse CCCMDCC) sestertii emerat, pretio hominū in servitio geniti maximo ad hanc diem, inquit Plinius l. 7. c. 39. q̃anquam à Q. Catulo, & ducentis milibus nummū emptum, ac brevi manumissum, apud Svetonium habetur de illust. Gram. c. 3. Avt Leo Macelles, q̃i cū annonam Evlogio Philosopho dari præcipienti, dixisset Evnuchus quidam, in milites potius ista esse infumenda, respondit; "Εἰς γὰρ ἡμεῖς ἐκ τῶν ἡμεῶν χεῖρε, ὅτε τὰ ἑξ' ὅσων ἐστὶν εἰς τὸν διδασκαλῶν παρὰ χεῖρε. Utinam melis id temporibus contingeret, ut militum stipendia ad doctores transferrentur. Svidas, Cæterum nolim omisum, q̃od doctis.

Patr. Junius, pro eis τὰ τοιαῦτα, suspicatur eis τὰ τοιαῦτα legi debere: utrumvis ceptris, eodem redibit: in istiusmodi, vel homines instituētes, vel instituta ipsa.

§ 5. Τοῦ προσφῶτος] Educatorum suum mortuum fuisse Marcum, refert Capitolinus. Verūm is q̃i fuerit, nullus dicit. Vide infra ad § 8.

Μῆτε προσφῶτος, μῆτε βερναπῶς] Avrigarum factiones Præfina & Veneta, à vestitum, q̃as habebant, coloribus sic nuncupatz, de quibus videndi Tertullian. de spectac. c. 9. Calliodor. Var. l. 3. epist. 51. & Onuphr. de Lud. Circens. c. 10. De L. Vero Marci consorte, Capitol. Amavus & avrigas, præfina favens, & Volucris ego Præfina autem simulacrum fecerit.

rat, quod fecum portabit. et Venetæ contra Vitellius, qui quidam de plebe, quod Venetæ factioni clarè maledixerant, interemit. Sveton. l. 9. c. 14. Marcus quod hisce se nequiquam immiscuerit, educatori suo, quicquid is fuerat, acceptum refert. Plinius min. l. 9. epist. 6. de Circensibus, populoque ad eos spectandos confertim iugiterque confluere locutus; Si tamen, inquit, aut velocitate eorum, aut hominum arte traherentur, esset ratio nonnulla: nunc favens panno, pannum amant: et si in ipso cursu, mediisque certamine, hic color illuc, ille huc transferatur, studium favorque transibit, et repente agitatores illos, quos procul noscitant, eorum clamitante nomina, relinquent. tanta grutia, tanta auctoritas in una vilissima tunica; mitto apud Vulgus, quod vilis tunica est; sed apud quosdam graves homines.

Πάμμουλαιος & οὐλιδαιος. Παμμουλιδαιος, Parmularius. Mevrs. in Glossar. & Παμμουλιδαιος, ὄνομα κίβερων. Svidas. quod idem & de Βενέτιανος pronunciat. falsus uterque. Est enim Παμμουλιδαιος, Parmularius, litera aperiore in leniorem immutata, ut κολιαννον, coriandrum, κολιανδρον; sarcimen, σαρμιλινος; barca, βαλκα; cardinalis, καρδιναιδαιος; κελικαν, κελικαν, clibanus; λειαν, lilium; γαργαραν, γαργαραν, gurgulio; μυρμιλον, myrmillo; nec est proprium personæ, sed sectæ studii; vocabulum; si cut rei quæ istuc similes recensentur. Parma, sive par-mula, & scutum, inter arma gladiatoria, illa Thracum, istud Samnitum; uti ex Festo & Livio docet Liphius in Saturnal. lib. 2. c. 9. & c. 11. Martialis magnitudine maxime discrepasse docet, l. 14. epigr. 213

Hæc quæ sæpe solet vinci, quæ vincere raro,

Parma, tibi scutum pumilionis erit.

& Nonius: Parma scutum breve. Quamquam Parmæ militares bene magnæ videantur fuisse. Polybius de disciplin. Rom. Περὶ τῆς πόλεως τοῦ ὅλμου, τὸ πᾶν ἔχει τὴν διὰ κίβερων. Et de Velitibus Livius l. 38. Hic miles tripedalem parmam habet. Κιτταίος, Scutarius. Xyland & Κιτταίος, scutarius, scutatus. Mevrs. in Glossar. eandem scripturam agnoscit & Svidas in Περὶ στρατῶν. quod si sequimur, alterius factionis studium designabitur, cui scutum parma loco fuerit. Verum Liphius hic, non οὐλιδαιος, sed οὐλιδαιος legit, ubi supra c. 24. Id. Parmularius, qui Thracibus, scutarius, sive scutorianus, qui secutoribus favebat; de quibus videri poterit Liphius idem ibid. c. 7. Martialis l. 9. epigr. 70.

Vincit parma cum sua turba favet.

Hos autem Parmularios nuncupatos ex Svetonio discimus; qui l. 12. c. 10. patrem familiis quendam, quod Thracem myrmilloni parem, munerario imparem dixerat, refert à Domitiano canibus obiectum cum hoc titulo, Impie locus Parmularius. Ad quod facinus respexit in Panegyri. Plinius, ubi dicit, Jam quàm liberæ spectantium studia? quàm securus favor? nemini impictas, ut solbat, obiecta, quod odisset gladiatorem. nemo spectator spectaculum factum, miseris voluptate

unco et canibus explevit. Marcus ergo nulli gladiatorum factioni addictus: contra planè quàm filius, imperii paterni, non & instituti, hæres; qui, ut Lampri-dius, gladiatoribus convixit, et gladiatorem sese perfectum exhibuit: Secutoribus cum primis tam impensè favens, ut (Dione autore) eorundem armaturâ uteretur, & inter triumphalia nomina gestiret audire, Περὶ πάλλου & Σακτόρων quæ de voce videatur, post Liphium & Scaligerum, V. Cl. Salmasius in Lamprid.

10 Τὸ αὐτομαχὸν] manibus propriis operari; sive operi manibus ipsummet admove-re, suisque id nonnunquam manibus exequi, quod alienis, si vellet, poterat. De Danna Lucianus dialog. marin. 6. Σάλμας γὰρ τὰς δουρὰς, καὶ αὐτομαχὸν διδάσκει. Catonis majoris τὴν αὐτομαχίαν prædicat Plutarchus, καὶ ἔστιν ἡ κατὰ ἑρμῆδα soliti. De Quintio Dictatore apud Svidam avtor innominatur: τὴν αὐτομαχίαν ἡγάπα ἔστω. Pacatus panegyri. Theodos. Detrahit laudem patientia inopias majoris exempli est labor sine necessitate. Lavs ea Trajani apud Svidam, ex avtore incerto: Καὶ ἰσχυρὰ ἐξί-
20 σεν πάντα τοῖς ἀλλοῖς τείνοντι πᾶσι πολεμῶν. At verò mollitiem hominum, qui alienis ad omnia manibus utuntur, falsè tetigit Cynicus, qui (referente l. 6. La-
30 ertio) ex his quendam à famulo calceari conspicatus, dixit, ἔγωγε μαχόμενος εἰ, ἀντὶ τοῦ καὶ ἀπομύχνης. τὸτο δὲ ἔστω προδότην οἱ τὰς χεῖρας. Nondum satis beatus es, nisi te alter etiam emungat (non, uti Erasmus reddidit, abstergat) quod si mancus fueris, futurum est. id quod de Aristagora suspicata est Gorgo puella Lacena, quem cum idem factiure animadverteret, ad patrem (Cleomenes is erat) conversa, Πάτερ, inquit, ὁ ἔστις ὅς τις χεῖρας ἐκ ἔχει. Pater, hospes iste manibus caret. Plur. in Apophth. Itaque adulatore nimis Constantino Panegyritas: Deceat te, Imperator, hostem ferire? imò non deceat laborare. De Imperatore nimirum censuit, quod de Deo sensit, qui Aristotelis nomen præfert, Avtor de Mundo c. 6. Μὴ αὐτομαχὸν εἶ; μήτε καλὸν μὴδὲ ἐυχαριον αὐτομαχὸν τὰ ἐν τῇ γῆς. τὸτο δὲ ἐστὶν ἀνθρώπων ἡγάπησι ἀμύχτειν, παντὶ καὶ τὸ τυχερὸν ἐπιμαχῶν ἀπομύχνη. Quod Apuleius sic persequitur, Non ut orbem manibus suis instruxerim talis quippe humilitas dejecti et minus sublimis officii; nec cum homine quidem convenis qui sit paululum conscientia celsioris, qualis militia principes, et Curia proceres, et urbium ac domorum rectores, ut id. suis manibus factum velit, quod sit cura levioris. Atque de Deo nos aliter docent literæ sacræ, etiam τὰ ἐν τῇ γῆς αὐτομαχὸν non dedignari proflus; etiam ad plurima exegenda creaturatur ministerio utatur. Quia & apud Homerum (qui id
30 Heroibus suis dedecori non est futurum opinatus) αὐτομαχὸν ἦναι, ἵνα καὶ αὐτοδιδάκτοι, ut Eustathius monet ad Iliad. 1. αὐτομαχὸν Ulysses, & Achilles ipse; αὐτομαχὸν deprehenditur ab Ulyssē Laërtes. quod observat Aelianus hist. var. l. 7. c. 5. eo utique semet exercent opere, quod in Cyro minore admiratus est Lylander apud Xenophontem in Oeconomico; & quo
nihil

collocetur, vel tū tūc πωδίας, ἢ γὰρ οὐκ, περιδιερα-
 go nomine. Laco quidam Athenienses notabat, q̄s di-
 cebat, αἰχάλα ἀποδύειν, αὐτὸ ἀποδύει εἰς τὴν πω-
 δίαν καὶ ἀναλίσκει. Plut. de gloriā. Ἀθῆνα. live ὁ
 σπερσέναι τὴν πωδὴν καὶ περὶ αὐτὴν ἀποδύει πάλιν.
 Idem Sympoſ. l. 7. c. 9. q̄i & recte subiungit. Τῷ δὲ
 ὅττι παρ' οὐκ αὐτὸν πωδὴν. Hi Cato Major dicere sole-
 bant, τὰς ἀποδύσεις αὐτὸς καὶ τὸς γαλοῖς, ὡς τοὺς ἀποδύειν
 ἐστὶν καὶ γαλοῖς. Idem in Apophth. Itaq; Mocras.
 ad Demon. § 13. μὴν αὖτε τὰ γαλοῖς ἀποδύειν
 μὴν τὰς πωδίας τοὺς γαλοῖς χαράν. Vel
 etiam τὰ περὶ τὰς πωδίας, q̄a licet terla sint, fru-
 ctus tamen & emolumenta iocundis exiliunt. q̄ales μα-
 τισσὶ γυμναί illae, q̄as commemorat dactylotiq; si-
 mul, Galenus, bonae. c. 6. & Fabius, infat. l. 2. c. 23.
 ὡς τὸ τὰς πωδίας, ἢ Ἰσidorus Pol. lib. 3. epist.
 18 n. q̄sq; nihil esse aliud, q̄am χάρις περὶ ἀνάστασιν,
 Aelianus pronunciat, var. hist. lib. 1. c. 17. sed & τῆς
 illae incepta, uti Cæcilius apud Senec. epist. 513. &
 auga diffinita, ut Martialia loquuntur, l. 2. epigr. 86.
 q̄as Seneca idem (licet eisdem ipse indulgentior par-
 lo, & in q̄ibus Ceryſippus nimius fuisse videtur)
 tametsi exagitat toties, epist. 45. ep. 48. & 49. & 88.
 & 106. & 111. & de benef. l. 5. c. 12. Vide lib. 4.
 § 32. καὶ ἀποδύειν. Optime Plut. de comitia-
 πωδ. c. 4. Ἀλλ' ὅτι ἰδὼν φιλοπύρρον τὸν κατόπιν
 ἀποδύειν εἰς τὴν πωδίαν, ἢ τὴν πωδίαν
 εἰς ἀποδύειν, πωδία καὶ ἀποδύειν, τὴν δὲ πωδίαν
 ἀποδύειν, καὶ ἀποδύειν.

Tō ἀποδύειν. Recte: nec cur ἀποδύειν legisse
 Xylandrum veli; Mericus noster, cavissimam ullam video:
 etiam tū τὸ ἀποδύειν infra § 15. legatur. at Svidæ
 codices illinc omnino corrigendos, q̄i ἀποδύειν per-
 p̄ram exhibent: nam q̄od vir eruditus admitti posse
 exilimam; & παρὰ τὸ ἀποδύειν ὡς ἐπὶ αὐτῷ deducit,
 q̄as eis Marcus ex parte saltem animorum adjecerit; nos
 Grammatica ratio id patitur, q̄a παρὰ τὸ ἀποδύειν τὸ
 ἀποδύειν, (non τὸ ἀποδύειν, q̄od ab ἀποδύειν oritur,)
 ἀποδύειν deducit: nec præter tantum, sed con-
 tra præcisa, auctoris ipsius mentem esse videtur. Ouid
 ὅτι μάλλον συνήκειν ἢ γαλοῖς ὁ Μάρκος χάρις ἰσ-
 γνῆται. Joan Xiphilin. in M. Anton. Neq; enim ma-
 gnum consuetudinis aut præstigiis deditum fuisse Mar-
 cum quisq̄am meminit. & ipse etiam hoc loco id aperte
 diffinitur, q̄a ratione subnixus Xiphilinus idem fabu-
 lam illam refutatum it à Dione allatum, de pluvie in
 aquarum penuria insigni, Arnuphis magi procurations
 impetratis, de q̄ibus infra ad huiusce libri calcem de-
 cerur. Qm & scripturam receptam probat Jos. Scali-
 ger in Euseb. q̄i & ad Dionē Claudianiq; vanilogem-
 iam considerandam, non posse velum testimonio hoc effi-
 caciū inveniri avumat, siq̄e omnem industria sua
 vim intendat. Cui enim, inq̄is, parum q̄d ipse Marco
 de se scribenti, magis nunquam fidem adhibuisse, & ab
 eorum vanitate ipsum aversisse Diogenem? Accedit
 q̄od Pavlus in Digest. l. 48. tit. 19. de p̄m, lib. 30,

Marcum, ait, scripsisse, in insulam relegendus, q̄i al-
 quid facerent, q̄o levius hominum animi superstitione nu-
 mis terrentur. q̄od Modestini nomine laudat Il.
 Casar. ad Capitol. Christianos autem q̄od hac loco
 à Marco notatos Mericus exilimam, fieri potest rever-
 us ad illos etiam spectet illud ἐπὶ ἀποδύειν ἀποδύειν
 τῶν; de q̄ibus Terrall. apolog. c. 32. Demones
 adjuvare consueverunt, ut illos de hominibus exiga-
 mus. Latius tamen se extendere Marci verba, &
 ad Ethnicos superstitiones perungere, etiam paret ip-
 sis ὁ μαγιστὸς cales. Verum de istis vocib; se res
 habuerit, τὸ ἀποδύειν, cum sit planè ut vox navi, nul-
 là ratione hic admittimetur: nec cur scriptura re-
 cepta ave mutetur, ave sollicitetur, q̄icq̄am comparet.
 Xylandri lapsus geminam habet infra, § 11. ὁ-
 στου.

[Taci δαίμονων ἀποδύειν] Huius generis est su-
 perstitio illa mox ille, q̄o axis cinis luminaribus
 costi laborantibus, vel rebantur ipsi, succurrere sole-
 bant. Alex. Aphrodis. problem. l. 1. p. 46. Καὶ οὐκ ὅτι
 χάρις ἢ ἀποδύειν, ὡς καὶ δαίμονες ἀποδύειν αὐτοὺς δι-
 νῆται καὶ ἀποδύειν τὴν χάρις ὡς ποτὶς καὶ ἀποδύειν
 τὴν γὰρ ἀποδύειν ἀποδύειν, καὶ ἀποδύειν ἐπὶ πάλιν
 ἀποδύειν. Pariq; ratione Manes evigi prodix Nalo
 Hist. lib. 5.

Rursus aqua tangis, Temesadq; concipiat ara,
 Et regas ut totis occuas umbra suis.

Cum dixit novius, Manes evigi paterui,
 Respicias et parè sacra potesta putas.

Cui gemina planè Papicolarum superstitio, q̄i can-
 panis tintinnabulisq; pulsas damonas abigi credunt,
 Vide Pavl. Girland. de sortilog. & Hier. Magium
 miscell. l. 4. c. 14.

[Ὁρῶντο γὰρ οὐκ] At Svidas non ὁρῶντο γὰρ οὐκ, sed
 ἀποδύειν hic legis. Id ludi genus Græcis famili-
 re designat: de q̄o consuli possunt Svidasabid. à Leo-
 pardo l. 1. c. 5. emendatus: Aristophanis Scholiastes
 ad avet, ab eodem laudatus: & Pollux lib. 9. c. 8. à
 Mevrio de lud. Græc. adductus. Meminere Plato in
 Atabid. 1. Plut. de legend. part. & Athen. dipno-
 soph. l. 11.

[Περὶ τὰ πωδία ἐν τῷ δὲ] robur istiusmodi do-
 ditum, live additum, eiusq; nimio opere affectum esse.
 Vide ad l. 4. § 19.

Tō ἀποδύειν παρὶς] De Marco Capitol. Mo-
 denatè nonnullarum cavillationes ferebat: malè loquenti-
 um diffis, vel literis, vel sermone, respondebat. & de
 Marco Lucioq; pariter: Adepti imperium ita civili-
 ter se ambo egerunt, ut lenitatem Pii nemo desideraret,
 cum eos Marullus sui temporis mimographum cavillando
 impudè perstringeret.

Bacchus] Bacchus iste quis fuerit, nusquam comperio.
 neq; enim quoniam hoc nomine inter illos reperio,
 q̄ibus Marcus noster in disciplinam se dedisse perhi-
 betur: Euloyus forsitan ipse scripserit; q̄od in Bacchus,
 literis fugientibus an confusus, per excerptorum erro-
 rem

rem transtulit. Eutybium Proculus Siccensis centē inter Grammaticos Latinos, quibus Marcus usus est, à Capitolino ponitur. Verum in re tam incerta quid statuas certi? Vide l. 10 § 31.

Tod *Andrōs*] Depravatum esse etiam nomen istud Calavbonus ad Capitol. censuit, & suspicatur *Andronem* posse reponi, qd Magistro Musicae de Geometria usus est Marcus. De *Basilide* haud minus forsitan probabilis conjectura fuerit; qm̄ Marco *praeceptorum* quoq; exstitisse, ex Evichio auctores sunt Georgius Manachus, & Marianus Scotus.

Magnus] Qd si conjecturis indulgere libuerit, istuc nihilominus oboriri possit suspicio, pro *Mariano Metianum* subititendum, de qo Capitol. *studium* & *juri*, audient L. *Volusium Metianum*. Ea poro mutatio proclivior fuerit, si cum Calavbono, non Metianum, sed Macianum legarimus. ex leg. 17. de *jure patronatus*. ut rō *Magnus* autē rō *Macianus* interpretis, deflexione plane levissimā.

Tō *γερ. λαι. διαλόγος*] Ingenii scil. & calami exercitandi caviā. Alioq; tangit hominem Epictetus apud Arrian. l. 2. c. 1. q̄ hoc tantam re magnā gloriabatur, *ἰδὲ πῶς διαλόγους συνισθῆναι*. Eosē gamade dialogos componam. Hinc avtem *Dialogistum* Cassio Marcum dictum, referente Vulcatio, avtumat Calavb. in not. ad *Vulcat.* Vide ad § 7.

Er *παῖδ*] In puerili aetate, Xyland. five, puer cum effem. phraſis insolens; nec illeſta tamen. De Maximino Herodianus, l. 6. *Περὶ τῶν αὐτῶν ἐς παῖδ' ἡλικίας*, &c. pro qo Lucianus etiam ἐς *παῖδ'* dixit, in *Neomantia*. *Ἐπεὶ δ' ἄλλοι αὐτῶν ἐς παῖδ' ἡλικίας*, quāquam ibi ἐς *παῖδ' ἡλικίας* potest tunc, inter pueros versari, & puerorum numero esse. Sed eodem plane modo Philostratus ἐς *μυῖα* dixit in *Hermocrate* Sophista, αἱ μὲν δὲ *δαιμον* ἐπ' αὐτῷ *τῶν ἑλπίδων ἀπορῆναι* ἐς *μυῖα* *ἀπορῆναι*, ut nec lacrymam emitteres *Calisto* ad mortem illius in adolescentia defuncti. Observavit & Calavbonus ad Athenaei l. 13. c. 8. Tā *παῖς* pro *ἡλικία* *παῖδ' ἡλικίας* usurpatum ab Hermeciano & Colephonio in *Elegia* illa qm̄ in *Leontium* metreticulum composuit, ubi inter alia de Hesiodo,

Πόλλ' ἡμῶν, πῶτος ἢ λῆγον ἀναγνῶντα βίβλος
"Τῶν, ἐν πρώτῃ παῖδ' ἀνδρῶν."

& in Praxinoc apud Theocritum *Idyll.* 15.

"Ἰππον καὶ τὸν περὶ χερσὶν ὄντα παλαιὰν δαδῖκα"

Ex *παῖδ*.

qod Marc. *Evang.* c. 9. v. 11. *παῖδ' ὄντα*. à puero, i. à puerili aetate. Paul. ad *Timoth.* ep. 2 c. 3. v. 15. *ὑπὸ βέβαιον* dixit. Plato *Hipp. maj.* ἐν *παῖδ' ἡλικίας* *ἀφ' ἑσθέρου*. qomodo Lucianus etiam, plurali usus numero, cum de *Demonacte* sole, & Longinus in *de Fine*, apud Porphyrium in *Plotini vita*, cum de se solo loqueretur. sed & qod ἐν *μυῖα* *Epictetus* dixit. in epist. ad *Idomeneum* apud Laert. l. 10. verbis illis *ὑπὸ ἡλικίας* *πῶς ἐν μυῖα* *μεταστῆναι* *πρὸς τὴν φιλοσοφίαν*, &c. id ab adolescentia, Cicero de *fini-*

bus l. 2. *sed ut, ut dignum est tua erga me & philosophiam voluntate ab adolescentia suscepta*, &c. Aliud tamen phraſis illa, ex puero, apud Sidonium sonare videtur, ubi dixit l. 8. ep. 6. *Andrivi cum adolescent, atq; adhuc nuper ex puero*. hoc est, cum nuperrime ex pueris excessisset. ut *Ter. Andr.* 1. 1. vel, ut *Cicero*, ad *Brut.* adolescentulus & pene puer. Sidon. ipse l. 9. ep. 14. *adolescent, vel pene adhuc puer*. ut ex illic eam vim obtineat, qm̄ in illis *Exproressetur*, *Exadvocatus*, &c. nec puerilem aetatem includat, sed excludat potius.

Συμπεδοὶ καὶ ἀγῶν] i. Pro stratis grabatulum & pellem, caterq; *Græcæ* institutis, eorum nempe q̄ à Philosophis Stoicis instituebantur. Calavb. ad *Perf. Sat.* 3. v. 53. factum huc q̄ de Marco nostro *Capitolinus*: *Duodecimum annum ingressus habitum philosophicum assumpsit* & deinceps *voluntatem* cum *studeret* in *pallio*, & *humo cubaret*, vix autem, *matro agente*, in *strato* *pellibus lectulo cubaret*. q̄ verba de *lectulis* *lucubratoriis*, quibus pelle *instratis* philosophi *studebant*, exponunt Calavb. & Salmat. de quibus vide sis illum ad *Sveton.* l. 2. c. 78. Plena manu, vel etiam *ἐν τῷ δουλῶν* congerentem, cui ego acervo adjectam tantum illud *Gellii* ex *Noſt.* *Attic.* l. 19. c. 10. de *Coen.* *Frontone*; *Offendimus eum cubantem in simpodio Græcensis*; *circum andiq; sedentibus multis doctissimā, aut genere, aut fortunā nobilibus*.

Ἐν λυκίῳ ἀγῶν] qm̄ & *παῖδ' ἡλικίας* *Ἐν λυκίῳ*, *Plut.* in *Alex.* de *Barfene*.

§ 7. *Ποῖος*] *Andrivi*, & *præceptor*, *Junium Rusticum*, qm̄ & *revertitur* & *seſſatus*, q̄ domi *militia* q̄ *pallebat*, *Stoica disciplina* peritissimum, cum q̄ *omnia communicavit publica privatq; consilia*. *Capitolin.* Alius ergo iste à *Junio Rustico*, cujus meminit *Plutarch.* de *curiositas*. qm̄q; *Svetonius* l. 12. c. 10. à *Domitiano* *caſum* narrat, qd̄ *Patri Thraseæ* & *Helvidii Prisci* *lavdes* edidisset, appellassetq; eos *sanctissimos homines*. Stoicus tamen uterq; unde priorem illum, qm̄ & *Plinius Arulenum*, *Regulus* ille, ex *Modesti* *eologio*, *bipedum omnium nequissimus*, *Stoicorum finem*, per *contumeliam* appellabat. *Plin. min. lib.* 1. ep. 5.

Tō *χρῆς* *ἐν ἀνδρῶν*] Qā nimirum opus habere & *præstantissimi* quoq; unde & *Basilius Cæsar.* *epist.* 77. *poscit à suis χράμματα*, ἢ *σφραγῆται*, *δι' ὁρδῆς*. *ἢ ἀπὸ μαζῶν* γδ, inquit, *μαζικῶς* *ὁράματι* *ἰσχυρῶς*, *ἀνδρῶν ὄντων*, καὶ ἐν *σφραγῆται*. *Seneca*, *epist.* 6. *Intelligo non emendari metantem, sed transfigurari* nec hoc promitto jam aut spero, *nihil in me superesse, qd̄ mutandum sit*. qd̄ n̄ multa habeam q̄ *debeant corrigi*, q̄ *exemari*, q̄ *assalti* & hoc ipsum *argumentum* est in *malis* *translati* *animi*, qd̄ *vitia* *sua*, q̄ *adhuc* *ignoratis*, *vides*. quibusdam *egriū* *gratulationi* sit, *om̄* *scip̄os* *egros* *esse* *senserunt*. *Epictet.* apud *Stob.* *tom.* 2. *tit.* 1. *Ἐὶ βῆται ἀγῶν* ἡδ, *ἀπὸ τῶν πινδάρων*, ἢ *πινδαρίων*. Vide ad *lib.* 1. § 39.

ἄλλαν σοφιστὴν] quem exagitat passim apud Platonem Socrates ille Sophistomastix: de quo & Plutarch. Tὸν δ' ἄριστον, ὅς ποτε χερσὶν παρὰ φιλοσοφίας οἷς τοῦ σοφιστῆς ἀποσπασθεὶς, &c. lib. de Socrat. genio. Vide lib. 7. § 66. Hoc autem genus hominum Dio Prus. q1 & ipse tamen Sophista audit; nunc Pantomimus con-
fetti, oras. 12. Ταῖς ποικίλαις, δὲ καὶ μαθηταῖς ἐπα-
ρεσθῆναι, ὅς τις ἴσῃ. nunc Spadonibus libidinosis:
oras. 4. Ὅτι ἐν δὲ διαφύρῃ σοφιστῆς ἀνδρῶν ἐνὶ γυμ-
νασίου. τῶν γὰρ φασὶν οἱ ἀσκηταὶ, ἄνδρες δ' ἔ-
στιν ὅς τις γυμνασίου, καὶ συγχρόνως αὐτοῖς, καὶ
ἀσκητῶν, γίνεσθαι ἢ ἐν γυμνασίῳ, ἢ ἐν τοῖς τῶν γυμ-
νασίων ἡμέτεροις σωμασίοις καὶ παρὰ τοῖς σοφιστῶν
πολλοῖς ἐνέσθαι γυμνασίου ἀμαθείας; πολλοὶ γὰρ
πλανοῦντες ἐν τοῖς λόγοις, ἢ τὸν Ὀδυσσεὺς φασὶν Ὅ-
μηρον ἐν τῇ Σαλαμῇ, καὶ σφύττεσθαι ἐν αὐτῇ ἀνὰ κροῖστον
ἀσπὶν ἐν γυμνασίῳ; ἢ γινώσκοντες ἀνδρῶν ἀγασθὸς λόγων τε καὶ
αἰσῶν.

Μὴδ' οὖν συγχάρεσθαι] leg. forsan, μὴδ' τὸ συγχ-
alioqi contra Marci mentem sensus futurus est, si ar-
ticulum τὸν ad εὐχαριστῆναι, quod proxime praecessit,
retuleris. neq; enim probare possum, quod ad φατ-
μασιν λαβὴν referre videtur Cl. Casaub. malim cum
Mer. filio, q1 sic legisse videtur, μὴδ' τὸ συγχ-
φασιν neq; conscribendo, vel neq; ut conscriberem. nisi
forte an τὸ fuerit ἀπὸ τῶν αἰσῶν.

Ἡ σοφιστικὴ λόγια διαλέγεσθαι] Colligit
hinc Casaub. ad bist. Rom. penitusse Marcum scripti
illius dialogi comprehensū, cujus meminerat supra §
6. quod id genus scriptonis multa habeat εὐχαρισ-
τικὰ, & ad ostentationem comparata. Citatq; idem
sic Marci verba, Παρὰ P. τὸ λαβεῖν φατμασιν τὸ
χρῆσθαι σοφιστικῇ λόγια καὶ μὴ διαλέγεσθαι. Vi-
derint alii. Certè aliud est exercitationis cavisa, ali-
ud ostentationis & emulationis, argumentum aliquod
tractare. ut nē adiciamus, illud in ætate puerili factum,
cum adolescentis jam studia illuc attingantur.

Φαλασσιπλῆκος ἀσκητῶν] φαλασσιπλῆκος,
Vocabulum, opinor, ὅς τις ἀπὸ γυμνασίου. quod nul-
quam certè alibi legisse commemorerim. φαλασσι-
πλῆκος ὁπτεῖν ἐστὶν cum eo apparatu, eoque ostent-
ationis studio aliquid moliri atq; edere, ut in stuporem
et admirationem summam spectantes audientesve con-
ficiat. Ità φαλασία hic eandem significationem ob-
tinet, quam apud Lucam habet ἄσθ. 6. 25. v. 23. ubi
Agrippa Rex, conjuge Regina comitante, καὶ πολλοῖς
φαλασίου, i. cum pompa insigni, spectatoresq; admodum, si-
ue splendidissimo, apparatu, auditorium ingressus di-
citur. Sed & apud Polybium, cujus vocabula solens
usurpat Evangelista, in Excerptis. l. 16. de P. Scipione
à Carthagine debellatā reverso, μεγάλῳ δ' ὄντι
σώφει τῶν φαλασίων ἀπὸ τὸν ἄνδρα, magnam spect-
em ejus pompam habuit. quem locum adducit Cl. Ca-
saubonus in notis ad N. T. Cui adjici possunt & illa à
Camerario laudata; ex Posidonii narratione de Athe-
nionē apud Athenarum l. 5. ἐν δὲ ἐν τῇ Παλαιᾷ ἐν

τῶν φαλασίων καὶ ἀσκητῶν τῆς Ἀθήνης, τα-
το cum apparatu, vel tanta cum ostentatione. ex Hip-
procrate, ὅς τις ἐν γυμνασίῳ καὶ ἄλλοις μὴδ' αὐτῷ
ἀσκητῶν, μὴδ' καὶ φαλασίου: nihil curiosè, vel
ostentatorie facere. ex Aristotelis Rhetor. l. 3. c. 1.

Ἀπαντα ταῦτα φαλασία ἐστὶν hac omnia ad pom-
pam et speciem tantam faciunt. inde Clementi, Pe-
dag. l. 3. c. 1. καὶ ὅτι φαλασίου, forma, five de-
cor ostentationis, five ostentationis expositum. Et par-
ticulariter verbum, apud Herodotum l. 7. ubi Artaba-
nus Xerxi, τὰ φαλασίου (ἢ αὐτοῖς ἐν δόξῃ, ἢ ἐν
ἐν φαλασίου. neq; patitur efferre et ostentare scilicet
quomodo plumis expansis pavi solent. Sed & τὰ ἐμ-
φαλασίου Marco nostro l. 2. § 12. Vim voca-
bali optime explicabit nobis Dio de Regno, ubi Ty-
rannos ait θαλασσιπλῆκος ἐνὶ γυμνασίῳ φαλασίου,
quasi miracula edant, cum afficiendum stupore visen-
dos se præbere; & amplius adhuc, si pro φαλασίου,
φαλασίου dixisset. De exercitiis autem ad ostent-
ationem adhibitis Epictetus in dissertatione. l. 3. c. 12.

Τὰς ἀσκήσεις ἢ δὲ διὰ τῶν παρὰ φύσιν καὶ παρὰ φύσιν
ποιεῖν ἐπὶ τῇ τῇ θαλασσιπλῆκος ἐνὶ γυμνασίῳ
ἐν λόγῳ φιλοσοφῇ. Νισκοῦν δὲ γὰρ καὶ τὸ ἐπὶ
χορῆν φαλασίου καὶ ἐν μόνῳ δισκοῦν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ
κινδυνῶν. τῶν ἄλλων δὲ καὶ ἡμῶν μελετᾷ, ὅτι χο-
ρῆν φαλασίου, ἢ φοινικῶν ἰστέον, ἢ ἀνδρῶν πε-
ριλαμβάνειν; ἢ ἡμῶν ἢ ἐν τῷ δισκοῦν τῶν καὶ
ἐπὶ κινδυνῶν, ἐπὶ τῶν παρὰ φύσιν ἀλλὰ τὸ φαλα-
σίου τῶν φαλασίου ἐκπονηθῆναι τὴν δ' ἐν τῷ
φαλασίου ἐκπονηθῆναι; ὅρῳ καὶ ἐκκλίσαι ἀκ-
λυτῶν ἀναστρέφει. Quod autem dicit, ἀνδρῶν πε-
ριλαμβάνειν, Diogenem Cynicum notare videtur,
q1 gelu cunctis rigentibus, staturas apneas infestante
populo circospectante brachia amplecti solebat. Laert.
l. 6. Καὶ δὲ τῶν μὴ ἐπὶ γυμνασίου ἐκπονηθῆναι
χορῆν καὶ ἀνδρῶν περιλαμβάνειν φαλασίου
παλαχρόδον ἑαυτὸν σωμασίων. Itaq; vanitatem ho-
minis perstringens Plato, cum aliquandò φαλασίου ἐ-
κπονηθῆναι id est, gelidā undiq; perfusus in turba media
confisteret, miteranti populo, εἰ βέλεθαι, inquit, αὐτὸν
ἐλεῖναι, ἀποστῆναι. Si misereri vultis illius, discedite.

Sed & alii hac ratione tolerantiae gloriam amiebant;
uti ille apud Plut. in apoph. Laconic. cui Spartanus,
ἐν ἀλγείν, dolorem inde percipere nullum neganti, τὴν
ἐν μύθῳ ποιεῖς; quid ergo, inquit, magni facti? Sub-
jungit autem prioribus illis Epictetus: Ὅσα τὰ σῶ-
ματι φαλασίου ἐστὶν καὶ τῇ γυμνασίῳ αὐτοῦ, ἀν-
τὶς δ' ἐν τῇ γυμνασίῳ φαλασίου καὶ ἐκκλίσαι, ἐπὶ
αὐτῷ καὶ αὐτῷ ἀσκητῶν. ἀντὶς δ' ἐπὶ τῇ γυμνασίῳ
καὶ ἐκκλίσαι, (quod Plut. ἐν βέλεθαι dixit; vide
ad l. 9. § 29. quāquam leg. forsan, ἐν νενδύκῳ
ἐστὶ, sunt ejus q1 extra promineat, Volph. ut cum
sequentibus cohaereat aptius) ἢ ἀλλοτῇ θρησκείῃ,
καὶ διατάξῃ ἡγεῖναι τὸν ἐπὶ τῇ γυμνασίῳ ἀνδρῶν.
Concludit deniq; dissertationem suam Apollo-
nii cujusdam monito, ὅτι ἐστὶν δὴ τῆς φαλασίου ἀσκή-
σεως.

αι, δι' ὧν ποτε καίμην, ἐβέλκυσαι βέλχον ἰ-
 χθός, καὶ ἀπύσσω, καὶ μηδὲν ἔπης. Apollonii verò
 illius, quicquid est facti, (vix enim crediderim esse, de
 eo proxime Marcus) dictum, videtur librarium in-
 curiā pervenisse ad nos minus sincerum. nec satis
 animo facit illud, ἐβέλκυσαι βέλχον ἰχθός. cogi-
 tabam aliquando ἐβέλχον illud expungendum, vel etiam
 usum fortan Apollonium verbo βέλχου, quod ἀντι-
 σὺ ῥοήσῃ positum in problemat. Aristoteli tribuitis
 l. 7. q. 3. verbis illis, τὸ μὴ πίνειν, ἀλλὰ καὶ βέλχισσαι.
 id dixisse potuerit, ἐβέλκυσαι βέλχον ἰχθός. Ve-
 rum Etymologum, quem Favorinus transcripsit, Βέλχθος
 est ὀλίγον ποῦμα. & Helychio, Βέλχθος, ῥοήσας ῥί-
 σθημα, opinor. Sorbitio, pro eo quod forbetur. hoc si
 admiserimus, nihil mutato erit opus. *Frigida*, inquit,
 aliquamulum bibillando sumas, & nemo dixit.
 Epictetus ipse lib. 3. §. 14. Ὅταν τις ὕδωρ πῖνῃ,
 ἢ ποτὶ πᾶσι πῖναι, ὡς πῶς ἀπορροῖς λέγει αὐτὸ πρὸς
 πᾶσι. Ἐγὼ ὕδωρ πίνω. διὰ τοῦτο ὕδωρ πίνω, διὰ τὸ
 ὕδωρ πίνειν, ἀδράστῃ, εἰ σὺ λυσίλαος πίνω, τίνα
 εἰς μὴ, γλώσσῃ ποιῇς. εἰ δὲ συμφορῇ σοι, καὶ πίνω,
 σὺ ποτὶ. Οὐ ποτὶ. καὶ ἀρκεῖ τὸ μὴδὲν ἀλγεῖν, ἀρ' μὴ κα-
 ρίας. Quid & vitium hoc corrigens, ἐπιβί. c. 45.
 Μὴδὲν αὖ ὕδωρ πίνω, ὡς πῶς ἀπορροῖς λέγει, ὅτι
 ὕδωρ πίνω. καὶ ἀσκήσας ποτὶ πρὸς πῶς δὲ λέγει, σπ-
 αῖται, καὶ μὴ τοῖς ἔξω, μὴ τοῖς ἀνδράσι καὶ θεοῖς ἀμεί-
 νει. ἀλλὰ [καὶ] δι' ὧν ποτε σφοδρῶς, ἐπάσασαι ἰ-
 χθός ὕδατος, καὶ ἀπύσσω, καὶ μηδὲν ἔπης. ἐπάσασ-
 αι ἰχθός ὕδατος hic dixit, quod illic ἐβέλκυσαι βέλ-
 χον ἰχθός. quoniam istis non tam moderationis, quàm
 tolerantiae exercitium insinuari videtur, cum de ex-
 puendo, non demittendo illud subiciat. quomodo hy-
 dropicos qui curant, aqua illos os colluere permittunt,
 quam demittere tamen prohibent. De stultis ample-
 xandis quid voluerit, ex supra dictis patet satis. Quod
 eo magis moneo, quia Simplicius istis ab Epicteti men-
 te quàm longissime aberravit. Vide Aristid. in Eikon.
 ad l. 9 § 29. vide & lib. 9 § 12. »

Ἐβελγισκόν] ut ἐμπωλινκόν, infra § 14. sed ἐ-
 βελγισκόν, Xyland. optime, opinor. ἐβελγισκόν αἰ-
 δρα ἐπιδείκνυται, bifariam potest intelligi: vel de eo,
 qui occupatissimum esse se simulat, & qui multis variisq;
 negotiis distineatur: vel de eo qui virum roborisq;
 corpori ostentandi gratiā sese exercet. Nos anglicè sic
 distingvimus, ut alterum dicamus, *A man of acti-*
on, hoc est, assuans; alterum, *A man of man,*
 quasi *actum* dixeris. Prioris generis fuit Antalus ille,
 de quo Martial. l. 1. epigr. 80.

Semper agis causas, & res agis, Attale, semper:

Est, non est quod agas, Attale, semper agis.

de quo eodem videndus & idem l. 2. epigr. 7. Sed &
 Juridicus ille, de quo festivè Chavcerus noster in fabu-
 lis suis quas Cantuarienses indigantavit,

A busier man then he no where there nas:

And yet he seemed busier then he was.

Notat vitium hoc Seneca epist. 62. Simulans occupati-

ones, & evagari, & ipsi se occupant. Notat & Marcus
 noster, infra §. 12. ubi morem tangit quorundam, qui,
 vel cum ad suos scriberent, vel ab eis convenerant,
 occupationes & negotia prætendere solenne habebant.
 Ad posterius pertinet, quod de studio athletico verbis
 proximis dixerat: quod eodem & ista referri possunt.
 De Marco siquidem in istis quoq; non infelicitur ver-
 sato, ex Cassio Xiphilinus, Τεσσατὴ ἐνεβίβ. ἀπ' ἀρ-
 χῆς χρησάμενος, ὥστε καὶ ἀπομαχεῖν, καὶ οὐς ἀρχὴς καὶ
 δὴ καὶ καλὰ λαλεῖν ἀπὸ ἱππῶ. Et Capitol. Αἰνεῖται πυ-
 γιλατὴν, λυβητῆνα, & eursum & εὐκυρῆτα, & πῶς
 ἀπρὸς ἑαυτὸν ἔσχετο. Sed ab omnibus his in-
 ventionibus studium cum Philosophiæ abduxit, seriatimq;
 & gravem reddidit. De Constantio majore Libani-
 us orat. 3. Οὐ γὰρ ὥσθιν δὲν καὶ ἀνέμῳ πνεῦμα, ἀλλ'
 αὐτὸς ἀπὸ χαλμῶν ἐσθλῶς ἐδιδάσκτο. Mox de Con-
 stantino: Αἰσθῆς ἔργῳ καὶ τὰς τῶν χεῖρας καὶ τὸν λο-
 γισμὸν καὶ ἐπὶ πᾶσι φανερῶς, ὥστε νυκτὶ ἐπιβύσας,
 ἔχει τις αὐτὸν ἐπὶ τῇ χειρὶ, ἢ αὐτομαστέραν, ἢ
 πᾶν τὸν γὰρ διὰ τῆς.

Τὸ ἀποδείκναι ἰσοπεπτοῦς, καὶ ποιητικῶς] Zeno certe
 Stoicus, auctore Laetio l. 7. diceret solebat, μηδὲν ἔ-
 πης ποιῶντας ἀλλοτριῶν τρεῖς ἀπὸ καλῶν καὶ ἐπὶ ὁπ-
 τισμῶν. qm & idem non rhetorica solum, sed & dia-
 lectica fugillasse videtur, cum diceret, Ἐοικῶσι τὸς
 διαλεκτικὸς λόγος τοῖς ἀσχηκτοῖς, ὅτι καὶ δοκῶντα τι-
 χνικὸν τι ἐμφανῶς, ἀσχηκτὰ εἶναι. Denique, si Cassio
 Sceptico ab eodem adducto fides, τὴν εὐκλείην παι-
 δειᾶν ἀρχῶν ἀπὸ τῶν ἀντιπαρασταν, artium liberalium orbem
 integrum in vitium prorsus pronuntiavit: nec Seneca
 ipse hac in parte à Zenone longè discessisse videtur:
 quem videas licet epist. 88. prolixius ista differrentem.
 quoniam ἐκτρέφει καὶ τὰ ἐγκύκλια μαθημᾶτα, dixit
 Chrysippus: nec id omnino diffiteri avus est Seneca.
 Cæterum Marcus, cum istis, tum & infra § 17.
 gratulatur sibi, quod vel ab istis abstinerit, vel hanc
 magnos in eis progressus fecerit, utpote quæ animum à
 gravioribus magisq; necessariis avocaturæ fuissent.

Ἀσπερολογία] Ἀσπερολογία. Xyland. Seneca epist.

88. Venio nunc ad illum, qui celestium novitiā gloria-
 tur, &c. Et Gregor. Naz. in Hieron. Ταῦτα (phi-
 losophiæ utiq; præcepta salubria) ἐπὶ συλλογισμῶν
 καὶ ἐπὶ γρημμῶν, καὶ τὰ κατὰ τὴν φύσιν ἀσέβητος, ἀρ-
 ᾷ μακρῶς ἐπισημῶσι τὴν εὐσεβείαν. Ἐκεῖνο ἐνδυμ-
 νῶν, ὅτι σωματίζων καὶ πάντων, ἢ γυμνασθέντων, ἢ
 ἀσκησθέντων, ὅτιν ἀπὸ τοῦ βίου ἡμῶν παρὰ τοῦτο ἀφεί-
 λαντο, ὅτι μὴ καὶ τὰ πάντα λυθίσαντο. Ego tamen
 nihil istis movendum censuerim: quoniam ἀσπερολογία,
 sermonis elegantiam sive festivitatem indicet: cuius
 studium cum Rhetorica ac Poetica apprissime conjun-
 gitur. Seneca epist. 75. ubi orationem, quam Philo-
 sopho vult convenire, describit: Non delectemur verbis
 nostra, sed proficiat: si tamen contingere eloquentia non so-
 licito potest, aut si parata est, a parvo constat, assit,
 & res pulcherrimas prosequatur. sit talis, ut res totius
 quàm se ostendat alia artes ad ingenium totæ pertinent:

hic animi negotium agitur. Verum, elegantiam ut aliq̃a ex parte admittat, festivitatem certe illam sive urbanitatem, q̃a facietis jocisq̃ plurimam constat, q̃amq̃ in oratore probant laudantq̃ dicendi magistri, in philosopho Stoicorum gens severa vix ferat. Siquidem illi, ut Laert. in Zenon. Ἀυστρίος φασιν ἐν παύσει καὶ σπουδαίῳ, τῷ μᾶλλον αὐτῷ σφίσι ἡδονὴν ὁμιλεῖν, μᾶλλον παρ' ἄλλων τῷ σφίσι ἡδονὴν σφίσι δὲ χαρὰς καὶ ἄλλας δ' ἐν αὐτοῖς, παρασκευάσεις λέγειν τῷ αὐτοῦ οὐκ, ὅτι σφίσι μὲν φαρμακοποιῶν γινώσκουσι, σφίσι δ' ἀσπασίον ἢ πᾶν Stob. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 8. αὐτοῖς δὲ λέγειν τὸν σπουδαῖον, καὶ ὅτι ἔστι σφίσι φῆμι, ἔστι σφίσι τὸν σφίσι χαρὰς λέγειν. Itaq̃ Epictet. Enchir. c. 3. 2. ubi characterem tyrannum; certum delineat, quem in congressibus ac conventibus observari postulat, § 13. Ἀνδρὶ δ' καὶ τὸ γὰρ αὐτῷ ἀνδρὶ δὲ τῷ δ' τῷ δ' οἱ δὲ ἰδιωτικῶν, καὶ ἄλλα ἱκανῶς τῷ αὐτῷ τῷ πρὸς τὸν πᾶν ἀνδρῶν. Marcus ipse l. 3. § 5. Μᾶλλον κομῶμεθα τῷ διαφέρειν οὐ καλλίστην.

Τὸ μὴ εἶναι σφίσι καὶ τὸν δίκον ἀπαιτεῖν] domi neq̃ vestitu, neq̃ aliis huiusmodi rebus utendum. Xyl. quod merito notat Annotator Lugdunensis. Quid vero, inquit, domi nudum ambulare oportet. tu certe, ne domi stola famineā, vel talari, q̃ale est Syria Citharidorum & Scenicorum, utaris. id enim est stola. Fuit reverā stola vestis muliebris. unde illud Tullii in Antonium Philipp. 2. Sumptisti virilem togam, quam statur muliebrem stolan reddidisti. Et Petronii illud de cinereo; Quid ille aliter, q̃i toga virilis die stola sumis? ita enim restituenda traiectione vitiata dictio. Fuerit & Citharidorum ac Scenicorum Syria; (quam Syria proprie non tam vestis ipsa, q̃am pars velis oblonga, q̃a solum verrit, cauda quibusdam nostris tracta dicta, aut ejusmodi saltem, qualis illa;) ac foemineo amictu, & citharæ dico aut Scenico multo minus, nec domi, nec foris indutum conspici Marcum nostrum ullo modo oportebat. Stola itaq̃ (ut nihil dicam de Medorum stola peculiariter sic dicta, quam describit Xenophon pad. l. 8.) laxius noster hunc usurpasse videtur, pro toga, sive proximior gavis veste, q̃a induti in publicum procedere solebant. Aliam enim domesticam vestem habebant plerique, q̃i notæ saltem alicujus erant, aliam forensensem. Cicero de finibus l. 2. Aut ut vestitum, sic sententiam habeam, aliam domesticam, aliam forensensem. Cato in carmine de moribus, apud Gellium l. 11. c. 2. Vestiri in foro honeste, mos erat; domi, quod sanctum erat. Plutarchus Sylla; ἐδύτα δ' ἄλλω αὐτῷ οὐκ, ἀλλ' ἢ οἱ ἀρετῶν σφίσι χαρὰς. Vestem aliam, cum domi maneret, aliam cum ad forum procederet. Sveton. l. 9. c. 8. de Vitellio: Subito à militibus à cubiculo raptus, ita ut erat in veste domestica, Imperator est consularis. De Maximo & Balbino Imper. Herodianus, Ἀπὸ τοῦ τοῦ σπουδαίου, ἀπὸ τῆς αὐτῆς δ' αὖτε εἶχον ἀπὸ τοῖς σφίσι ἐδύτα, καὶ αὐτῶν.

ἀπὸ τῶν διασφίσι. Sciam utrumq̃; corrumpunt, laceratisque vestibus q̃as gerebant, vilioribus sane, utpote domi se continentium, &c. De Hunnis Ammian. hist. l. 31. Nec est alia illi domestica vestis, alia forensis. Itaq̃ tam domi forensi veste uti, curiositatis ac fastus, q̃am foris domestica, rudicitatis ac rusticitatis fuerit. Romanis Forensis Toga. Nonius Toga à tegendo dicta, vestimentum, q̃o in foro utimur, quod & Testum dictum antiquis tradit idem ex Titinnii Gemina; (nā restituerunt Lud. Carrione antiq. lect. l. 1. c. 11.)

—si rus

Cum scorto instruitis ire, claves illic

Abstrudi jubet, testis ne sit copis.

id est, Toga rustica, inquit Nonius: nimis forsan de suo liberalis. Siquidem togam, quam in foro, sive foris, gestare solebant, Romani (quod Baycius de re vesti. observat) ubi domum redierant, componere & seponere consueverant: nisi si q̃ fastuosiores forsan fuerant. Hoc autem quod à Rustico accepisse se Marcus scribit, potuisse & à Pio patre, observat Clariss. Casaub. quem & visum ab amicis cum privatis vestibus, (id est, sine toga, tunica tantum, aut, si frigus esset, pauculatum) & domestica quadam genere, refert Capitolinus. Verto itaq̃, ne togā indutus intra aedes obambularem. narrat enim de se Marcus, non præcipit. Nec illud prætereundum pro eo solū Svidam hic, eo solū legere. quod vestem philosophicam H. Stephanus esse vult, ad stola instar salarem. Amictus certe istiusmodi alium, tanquam fastus gravitatisq̃ affectatæ indicium, in Phariseis notat D. Christus, re eisdem planè cum Marco verbis; καὶ ὁ δὲ ἄλλος ἐς σολῆς ἀπαιτεῖται. q̃i stolis, sive togis, vetricibus prolixis ad talos demissis, induti, libenter obambulavit. Marc. c. 12. v. 38. & Luc. c. 20. v. 46. Fastus idem, sed & mollitiei simul, Flaccus epod. 4. in Mena Pompeii Magni liberto.

Videsne sacrum meretricem te viam,

Cum bis ter ubinarum togā,

Ut ora vertat huc & huc eunium

Liberrima indignatio.

hujus Cicerō itidem in Carilini affectis. Pexo capillo nitidos, manicatis ac talaribus tunich, (ita Nonius, tristis, merito exerto, reddit) Velis amictos, non togis.

Tā ἐπιστολῇ ἀρετῶν γινώσκου] Seneca epist. 75. Lucilio congerenti, quod minus accurate scriberet: Quid sermo meus esset, si unā sederemus aut ambularem, illaboratus & facilis; tales esse epistolas meas volo, q̃a nihil habeant accersitum, nec fictum. Philostratus item de characteribus epistolico; Ἐχόντων δ' τὸ ἐνυμνον ἐς τὸ μὴ ἐκρηματίζεσθαι. Ἐἰ γὰρ ἐκρηματίζεσθαι, φιλοτιμῶν δὲ ἐξαρτῶν φιλοτιμῶν δ' ἐν ἐπιστολῇ μεμεγαλυνῆσθαι. Qm̃ & idem ex Regibus Marcum asserit in hoc descriptionis genere primas tulisse: σφίσι γὰρ, inquit, τῷ κακρυμμένῳ σφίσι λόβῳ, καὶ τῷ ἐδύσαν τῷ ἡδονῇ ἐπὶ τῷ πᾶσι τοῖς γράμμασι. Siquidem præter limatum

Marcus usus videtur *lib. 4. § 36. & lib. 9. § 3.*

Μὴδὲ τοῖς *ῥηλαιῶσι* τὰς *οὐκ ἐπατιθεῖς*]
ῥεῖ [*ῥῆλαι*], vel *ῥεῖ* [*αὐτῶν*] *ῥηλαῖς*, Xyland.
 ut vel de *calumniatoribus*, vel de *ordelionibus*, qqs
 Græci *ῥηλαιῶν*, cavido data intelligitur. Ver-
 ūm retineri potest istud *ῥηλαῖς*, ut *blasphemes*,
 garruli, nugacésque designentur. Aristoph. *concio-*
nari.

Με φιλοδοξίαν.--

Idemq; de Euvripide in *Nebulæ*, si Lærtio l. 2. in 10
Socrate credimus, [*Ευερίπιδος δ' ὁ τὰς τραγῳδί-
αις ποιῶν [τὰς φιλαλήσους, ὥς ἐστι τὰς σφῆας. αἰγῶς
ἐκ Σvidas adductis etiam Marci ipsius verbis. φι-
λαλέσθαι. ἀπὸ τοῦ φιρρῖολογῆσαι, φιλῶρεσθαι. Hinc φι-
λαλήματα, vocabulum eidem restituendum, in Κα-
ταγλοησιμαία, pro qo perperam ibi φιλαλέμι-
μαία legitur. Sic enim Etymologus : φιλῶμαία, α,
φιλαλήματα. & Svidas alibi, Κομῶν, ᾠήτων,
πολλῶν. Cui suffragatur & qod Scholiastes
ad Sophoclis *Antigon.* Κομῶν, φιλαλῶν κομῶν 20
γὰ ἐλεγον, ὅς πῶν ἡμεῖς ἀπ' αὐτοῦ καὶ περὶ αὐτοῦ
φαρόν. qæ novissima laudans D. Heinsius, in *ad Cor.*
ep. 1. c. 13. u. 4. ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἀπ' αὐτοῦ legit. Inde
& Aristophani in *Ran.* Ἀφιλαλῶντος. qod Schol.
pessimè, ἢ ἐισθῆτα λαλεῖν, est interpretatus. Vide
Gellium l. 2. c. 15. melius Svidas ὃν ἢ ἢ πρὸς πρὸς
ἐλαλήσθαι. qem loqacitate vel superare vel compescere
autus possit.*

Tò ἐπιτυχεῖν] quod inciderim. Cal. melius forsan, *naſtus ſim*; cum non caſu fortuito, ſed amici hominis Marci commodo proſpicientis, beneficio an offi-
cio, commentariorum illorum compos ſit factus. qo
ſenſu & ἐπιτυχεῖν pro adipiſci uſurpatur. Verum Xyl. vertit, quod commentarios legerim. nec ſpernenda
ea verſio. ſiquidem χαρμῶν ἐπιτυχεῖν eſt ſcriptum
legere. Apud Herodianum l. 4. Antoninus Severi
ſilius, καὶ δὲ Μακρίνῳ ἀποſτάειν καὶ ἰδιώτῳ, ἐπι-
τυχεῖν τοῖς χαρμῶσι, καὶ ἐπὶ πλεονεξίᾳ, διδάσκει
αὐτῷ. Macrinum jubet, ubi ſceſſerit, literas ad ſe
datas ſibi, in manum traditas, privatim legere, &
ſi quid contineant, quod propter opus ſit, id ſibi
indicare. atq; ita accipere licuerit etiam in illis Dio-
ſcorid. in praſat. Oper. Παράκληſις δὲ οὐ, καὶ τῶν
ἐκδιδομένων τοῖς ἀπομνημονίοις. qui commentarios iſtos
lecturi ſint, tam poteſt veni, qam, qui in eoſdem in-
ciderint, vel eoſdem naſti fuerint.

Tois ἐκκλησίαις ἑτοιμασάν] Itā in operis *pro-*
*o**m**i**o* indigitat Arrianus ipse *dissertationes Epicteti*,
qas diligentē illius debemus. Idēmq; qod hāc per-
inde vulgo innoscit, *Enchiridion* qoq; concinnavit
ex ejusdem *dictis collectaneis*, qod ex *epistola* ad Mal-
galenum qendam, cui commentarium illum inscrip-
sit, constare monet Simplicius in *prolegomenis* ad
eundem. Verūm peritiss videtur *epistola* illa, unā
cum Philosophi ipsius *visa*, qam & prolixē descripsisse
Arrianum eundem ex eodem autore discimus : q

cum Epicteto superfluis fuisse videtur, & post obitum ejusdem rum *disertationes distiq; collectanea*, tum & *historiam* illam conscripisse, haud sit probabile, quod Svidas refert, Epictetum ipsum ad Marci imperium pertigisse. Vide *ad l. 7. § 19. & l. 8. § 21.*

§ 8. Ἀπολλωνίῳ] Nomen est ὁ Apollonio Chalcedonio (Chalcidensis, Salmast. & Calavb. qanqam & Evseb. χαλκεδωνίῳ.) Stoico Philosopho. Jul. Capitolinus. qm & in imperatorum dignitatem jam aditum ad domum Apollonii discendi causâ venturasse testatur. De eodem idem in Pio : Cùm Apollonium, qm Chalcide acciverat, ad Tiberianum domum, in qa habitabat, vocâisset, ut ei Marcum Antoninum traderet, atq; ille dixisset, Non magister ad discipulum debet venire, sed discipulus ad Magistrum; risit eum, dicens, Facilius fuit Apollonio à Chalcide Romam venire, qm à domo sua in palatium: cujus avaritiam etiam mercedibus notavit. Qin & Lucianus eundem à Demonax Cynico peritrictum meminit, cùm de ipso accomitatu ejus ad Imperatorem proficiscentis, per ludibrium diceret, En Apollonium ὁ Argonavitas ejus : quasi vellus avreum petiturus, hoc est, qstus causâ, se ad avlam regiam conferret. Hunc avtem Apollonium Njomediensem Dio cur dicat, alii dispiciant. Ac fieri potest ut Arriani nomen intercederit, qm & Philosophum vocat Evsebii, & Njomediensem fuisse testatur, & inter Marci nostri magistros recenset. Cæterum Apollonius idem hic esse videtur, qm Epiphani. l. 2. tom. 1. hæc 56. Ἀρλωνίῳ ἐπὶ τῶν vocat, & à qo Barდანем de fide deserenda frustra sollicitatum refert.

Ἀναμυρίσθαι ἀνυβόλῳ] De hoc ipso, inter alia,
loco, cum clarissimum virum dominum Cl. Salma-
sium, cui ob operam in hoc opere defungendo luben-
tissime ac candidissime praebitam, plurimum debere me
semper agnoscam, per epistolam consuluissem, is in
haec verba responsum dedit; Τὸ ἀναμυρίσθαι ἀνυ-
βόλῳ. Homini est qui certo semper proposito & consilio
res agit; qui non fluctuat in deliberatione sua, nec quic-
quam incertis fortuna casibus eorum qui aditus est com-
mittit: quod qui faciant, κυβδέν τῷς περὶ ἡμᾶς Graci
eos dicunt. τὸ ἀνυβόλῳ igitur in eo est, qui nihil ag-
greditur, nisi cuius certum est futurum eventus. κυβδέν
eo τὸ τί βίβῃ Graci dicunt, qui vitam suam periculis
exponunt. Κυβδέν & κύβορ ἀναρρίψειν πόλεμῳ, ille
dux vel Imperator dicitur, qui praelium cum hoste com-
mittit, de exitu securus, quem fortuna commendat. In-
certum auctori apud Svidam: Τὸ στρατηγὸν ἀδωκίαι
ἔχει] & κύβορ ἀναρρίψαι πόλεμῳ ποτε. Polybium
apud eundem: Οἱ μὲν ἀνορίστην χυμάνται ἔρασαν εἶναι,
τὸ παρὰ βάλαντος χὲν κυβδέν τῷ βίβῃ. quod ipse exponit,
Παρελόντων π πρῶτον χὲν ῥι-φοκινδύνως. (qibus
adici potest, quod Svidas idem: Κυβδέν, κύβορ, εἰς
κινδύνον ἀερίσθῃ. μὴ παρὰ βάλαντος, (χὲν) κυβδ-
έν τῷ βίβῃ. Et rursus, Ἐγκυβδέν τῷς περὶ ἡμᾶς, τὸ
ῥι-φοκινδύνως π ἀρρίπειν, χὲν ὀπλήζειν, ἑρρίσθω κύ-
βορ.

66. quod tamen ad τὸ κωλύειν, κωλύειν τὸ ἐπὶ κωλύειν πῶς, rectius ille retulisset) q̄i certā itaq; ratione omnia agere instituit, τὸ ἀκούειν ἔχει. Κωλύει etiam ἀνθρώπων eodem (sensu usurpatur ab Apostolo eo loco qm̄ notasti. (simul enim de loco illo Ephes. c. 4. v. 14. quiescam) puerorum enim aetas improvida, q̄i nondum certa rationis usum habent, paulo momento huc & illuc impellitur. κωλύειν ἀνθρώπων Apostolus appellat actiones hominum temerarias & fortuitas, q̄a nullo certo consilio explicantur. Veteres tamen κωλύειν πανουργίας interpretati sunt. quod minus placet. nam de πανουργία sequitur statim. Ed̄ referenda hac Svida glossa. Κωλύειν, πανουργία. Interpres quoq; Arabs exponit, quod est fallacia & astutia, certē in ludo testatorio, τῶν κούων ut veteres iis ludebant, non solum fortuna locum habebat, sed etiam ars, cū id quod male cecideras ex iesseraturam iactu, arte corrigebant; ut ex Platone & aliis auctoribus explicavimus ad historiam Augustam. Hæc vir ille illustrissimus. Cujus verbis novissimis & illud adjici potest, non artem solum in jactibus disponendis, sed fravdem etiam in procurandis, in eo ludi genere frequenter nimis intervenire: qd̄ & Apostolus forsan respexerat. Ed̄ certe loci, more ipsi non insolente, ἡγορευτὸς πᾶν, metaphoras, tanquam tessellas qualdam, orationi suæ varias intexuit. prima est à puerulis ducta, q̄os pomis, crepundiis, rebus leviculis q̄ibusvis pellicias facili & traducas qd̄ ipse velis, altera à navibus, q̄a ἀνέμεσσιν, & justo sine pondere labant,

Perḡ mare instabiles nimis levitate ferantur, ut Nalo Metam. l. 2. tertia, posteriorem hunc si admittimus sensum, ab astutia ac fraudibus aleatorum, q̄ibus ludi ignaris aut improvidis facili imponunt; prout Lyfandri dictum celebre illud docet, quod quidam tamen Philippo Maced. ut Ælianus l. 2. c. 7. aliis Dionysio majori, ut Plutarchi nom. avtor de Alex. l. 1. tribuant; Τὸ ἐπὶ πᾶσι καὶ οὐκ ἔστιν ἀπαράλοισ, καὶ ὃ ἀνδρας ἔνιμασι καὶ θεοῖς ἐξαναλῶν δύν. Plut. in apoph. & in Lyfand. & Sympos. l. 9. c. 20. & Dio Prul. orat. 74. itaq; κωλύειν, Erasmus versutus; Augustinus illusionem reddidit. de Civit. Dei, l. 22. c. 18. Apostolus ipse forsitan per πανουργίας expositum volebat. Ad eum autem Apostoli locum respexisse videtur Clemens Alex. in hortat. ubi mysteria exotica appellat, μυστὶς ἀνθρώπων ἀνθρώπων σοφισμῶν, καὶ πλάτης ἀνθρώπων καὶ δόξια. q̄a verba novissima cum excipitorum incuria exciderint, ex Evsebio præparat. l. 1. c. 5. Clementi sunt restituenda. Verūm de loco Apostoli viderint eruditi: Marci mentem q̄i vir literatissimus clarissime explicaverit, ambigi vix potest.

Περὶ μὲν δὲ ἄλλο βλέπειν] Vide supra ad § 7. ex Epictet. l. 3. c. 12. Idem Enchir. c. 50. (καὶ ἐπὶ τὸν ἀνθρώπον, ἐπὶ πάντων ἀνθρώπων ἑαυτὸν, μὴ δὲ ἄλλω ἀνθρώπῳ, ἢ τῷ λόγῳ.

Μακρὸν ἐκ ἑλπίων] Vide ad l. 3. §. 6. Synes. de

de provident. Ὡς ὁ θεὸς ὁ δὲ ἄνθρωπος ἡ ἀρετὴ καὶ τὰ κατὰ τὴν ἀρετὴν, ἀρετῶν πλεον ἀεὶ τι ποιεῖ, καὶ πλεονεκτηματικῶς εἰς πλεον τὸ ἀντικειμένον ἔτιος ἰδοὶ περὶ καὶ ἐπὶ τῇ νύκτι γινώσκον, καὶ τὸ σμικρὸν εἰς διαφοράν, πλεον ἀρετῶν ἀρετῶν.

Αἱ δμοιον] Vide infra ad § 16. Senec. epist. 20. Maximum hoc est & officium sapientia, & indicium, ut ipse ubiq; par sibi idemq; sit. De Marco nostro Dio. l. 71. Ὁμοῖον δὲ πάντων ἐχέτω, καὶ ἐν ἐνὶ ἡλλοῖσιν. quod est illi argumentum, q̄i ὁ σοφιστικῶς, ἀλλ' ἐξ ἀρετῆς πᾶσι ἐπαρτε. ἔτιος, inquit, ὡς ἀλλοῖς ἀγαθὸς ἀνὴρ ὡς, καὶ ἑαυτὸν σοφιστικῶς εἶχε. De eodem Svidas. Ἐκ πρώτης γὰρ ἡδὲ τῆς ἡλικίας ἐπαρτε καὶ ἡσυχίας βίον ὑποσώζειν, ἔτε καὶ δεῖ, ἔτε καὶ ἡσυχίας τραπεζῆς τὸ σοφιστικῶν ὁρᾶν πᾶσι. Capitolin. item, Erat ipse tanta tranquillitatis, ut vultum nunquam mutaverit morore vel gaudio. Et Avrel. Victor. A principio tranquillissimus, adeo ut ab infantia (in infantia quoq; Evtrop.) vultum nec ex gaudio, nec ex morore mutaverit. Cui geminum de Socrate marito suo Xanthippe dictum refert Ælian. l. 9. c. 7. Ὡς δμοιον ὡς τὸ ὅσον καὶ σοφιστικῶν, καὶ σοφιστικῶν ἐν τῇ δικίᾳ, καὶ ἐπὶ τῇ δικίᾳ αἱ δμοιον, quod de eodem Epictet. differt; l. 3. c. 5. Τὸ αὐτὸ σοφιστικῶν αἱ καὶ ἐπὶ τῇ δικίᾳ, καὶ ἐπὶ τῇ δικίᾳ. & l. 1. c. 25. Ὡς ὡς σοφιστικῶν αἱ δμοιον. Plinius l. 7. c. 19. Ferunt Socratem clarum sapientia, eodem semper visum vultu, nec aut hilario magis aut turbato. Hinc Seneca epist. 104. ubi Socratem senem perpessissimū; per omnia aspera (quæ & recenlet q̄am plurima) quietum dixerat: Hæc, inquit, usq; eod̄ animum Socratis non moverunt, ut ne vultum quidem moverint. illam mirabilem levitatem & singularem usq; ad extremum servavit: non hilaritatem quicquam, non tristitiam Socratem vidit. aq̄alis fuit in tanta inaequalitate fortune. Idemq; de ira l. 2. c. 6. Quid indignū, q̄am sapientis affectum ex aliena pendere nequitia i desinet ille Socrates posse eundem vultum domo referre, qm̄ domo extulerat. De Socrate tamen Hieronymo fidenti non faciunt. Sic enim adv. Pelag. l. 3. Eundem semper vultum habere non possumus, quod de Socrate falsò Philosophi gloriantur, q̄antò magis animum? Ærasm. in Annot. ad eund. Is agelastos est diffusus, semper eodem vultu habitu, nec alio fuit, cū ebiberet cicutam; q̄am q̄o solebat vinum bibere. De Alexandro Mammææ filio, Lampridiuss Fronte semper pari, & letus ad omnia. De se tale quidpiam pollicetur Flaccus ad Florum, l. 2. epist. 2.

—ego utrum

Nave ferat magnā an parvā, ferat unus & idem. Quicquid de Marco Dio refert, quod Favstinæ uxoris mortem exorās ἐπὶ τὴν δόξαν, vehementius luxerit: πλεον ἢ σοφιστικῶν, πλεοναμ̄ convenerat, Julianus, q̄i hoc nomine Marcum norat in symposio. & Capitolinus, quod educatorem suum mortuum fleverit, unde cū ab aulicis ministris notaretur ab ostentatione pietatis, dixerit Plin.

Pius, Permite illi, ut homo sit neque enim vel philosophia, vel imperium, tollit affectus. ut in hoc saltem vel Apollonio, vel Socrati dispar videatur. Verum Dio de animi moderatione sinceritatem; minimè fucatam, non de affectibus istiusmodi, locutus videtur. Capitoline quoque secum consistere possit, ipse viderit. Ceterum Svidas, vel alius quis apud Svidam, Apollonio Tyanensi tribuit, quæ de Chalcidensi Marcus istic, in *Æt.* *Æt. χη τὴν σφῆρην ἔδωκεν, ἐν ἀλγυπῶσιν ὀφείλας, ἐν ἀποβολῇ τέκνων, ἐν μακρῶν ὁδῶν. διος δὲ Ἀπολλωνίου ὁ Τυανεύς.* Ad quem locum Portus mirum in modum, sed incausum, se torquet.

Ἐπὶ παραδείσματος (ὄντος) Ennodius, l. 1. ep. 1. Domi habes, unde adhortationis mea vix sumas exempla. Quam avtem vim habeant vix exempla ista, docet Seneca Epist. 6. *Plus tibi, inquit, vixit, quæ convicius, quam oratio proderit. in rem presentem venias oportet. primum, quia homines amplius oculis quam auribus credimus. deinde quia longum est iter per præcepta, breve et efficax per exempla. Zenonem Cleanthes non expressisset, si cum tantummodo audisset. Vita ejus interfuit, secreta perspexit, observavit illum, utrum ex formula sua viveret. plus Plato ex moribus quam ex verbis Socratis traxit. Metrodorum, et Hermachum, et Polyanum, magnos viros, non scholasticos, sed contubernium fecit. Itaque Aristides in Alex. Epitaph. ex Platone, Phædr. concludit, Παράδεισος ἔστι δοκεῖν τὰ ἐν τοῖς χράμμασι, τοῖς τὰς ὁμιλίαις αὐτὰς εἶναι σφῆραν ἀνδρῶν.*

Ὅτι δυνάμει ὁ αὐτὸς σφοδρότατος τε ἔστι, καὶ ἀντιδρῶν [ ] posse eundem et vehementissimum esse, et remissum esse. pro rerum scilicet in quibus versatur, varietate. quod de Pio infra, § 16. De patre suo Gregor. Naz. in epitaph. *Ἀλλ' ἢν ὁ αὐτὸς, ἡμεῖς μὲν, εἰ καὶ τις ἄλλος, ἐν γὰρ δὲ, καὶ τὸ ἡμεῖς. Νῦν γὰρ τέτων ὡς τὰ πολλὰ μακροχρόνιοι ἀνθρώποι καὶ ἀντιδρῶν, ἀπόβητες καὶ τραχύτατοι, καὶ τῆς μὲν τὸ ἡμεῖς ἐχέμεν μὲν τὸ ἀπεχθάνειν, τῆς δὲ τὸ ἀρεσκέντων δίχα τὸ φιλανδρῶν, σκῆψιν συνήλθε δαυματοῖς ἀμφοτέρω. ἀρεσκέντων μὲν, ὡς αὐτῶν, μὲν τῆς ἡμετέρας ὑπερῶς δὲ, ὡς ἀρεσκέντων, μὲν τὸ ἐντελεῖαι.*

Τὸ ἐν ταῖς ἐκζηήσεσι μὴ διαλεγεσθῆναι [ ] ut in percipienda doctrina me non morosum praberem. Xyl. tanquam in differens audiendo morositatem eam notaret, quam in auditoribus havi paucis observat multisque exagitat Plur. lib. de audiendo. at Cal. cui assentior potius, in disciplinis tradendis morositatem omnem immuncem vult intelligi; utpote qui audientium ac discentium, vel importunitate, vel incapacitate, neviqum offenderetur. Sigidem ut ex Philemone Comico Theophilus ad *Atolyc.* l. 3.

Χημεῖον ἀχροατὴς ἀσώματος καὶ δῆμιος.

Τὸ γὰρ ἀνείας ἔχ' ἐκ τῶν μέρους.

Molesta res est fatuus auditor sedens.

Se namque præ stupore non redarguit.

Vide infra § 9. Τὸ ἀρεσκέντων εἶναι ἰδιωτῶν.

Καὶ τὸ ἰδεῖν ἀνδρῶν σφῆρας [ ] Sed circumspicere de homine. Xyl. ut cum clavula priore coherereat, quod non videretur. ex. mpla. utrum hominem. Cal. ad verbum, et quod viderem hominem. pro σφῆρας autem σφῆρας legendum conjicere doctissim. Junius. utrumlibet constare poterit. vel quod manifeste id is sentire se ostendebat, vel quod sapienter agebat, quod id sentiret.

Ελάττωσεν εἶς ἑαυτὸν καὶ τὸν ἡμέτερον πᾶσι ἐμπερίαν [ ] Eodem (enim) Heraclitus apud Laert. l. 9. Πολυμαθὴν ἦν ὁ δὲ διδάσκει. Ἡρόδοτος γὰρ ἐδίδασκε καὶ Πυθαγόραν. Quod Philosophi dictum ab Ambrosio Camald. Laetii interprete pessimè acceptum; à Gellio, cuius codicibus jam diu exciderat, in præfatione operis adductum, restituit simul explicatque Salmalius exercit. in Solin. Apud Athenæum de *epitaph.* l. 13. secius paulò sic esset; Πολυμαθὴν ἦν ἔχειν, ὁ δὲ διδάσκει. qo loco etiam Hipponis Athei, & Timonis Philasii in eandem ferè sententiam dictum refertur, qo pronunciat, τῶν

Πολυμαθῶν μωσίων ἐκ τῶν κατώτερων ἄλλοι. Clemens itidem Stromas. l. 1. ubi Platonis illud, tanquam ex Demodoco, quod in *Εἰσοδῶν*, legitur, (ubi Socrates πολυμαθεῖαν aliud à philosophia esse multis contendit) adduxisset; Μὴ δὲ ἡγεῖν τὸ φιλοσοφεῖν λέγειν, ἀλλὰ τὰς τέχνας καταδύοντα ἔχειν, καὶ πολυμαθεῖντα, ἀλλὰ ἄλλοι π. Subjungit, Ἡδὲ γὰρ, δῖμοι, ὡς ἀρετὴν ἡδὲ πολυμαθὴν ἦν ἔχειν ὁ διδάσκει καὶ Ἡρόδοτος. q. locus cum sit depravatissimus, ex M. S. Heischalius legendo, ὡς ἀρετὴ πολυμαθεῖαν ἦν ἔχειν, ex parte satis feliciter restituit; sed mendum omnium foedissimum intactum reliquit. legendum ergo, Πολυμαθεῖαν, ἦν ἔχειν ὁ διδάσκει. atq; ita fortasse etiam Athenæus scripserat. Denique tanquam Democriti idem ferè laudat Stobæus tom. 2. tit. 4. Πολλοὶ πολυμαθεῖς, ἦν ἔχειν, quod apud nostros vulgari dictio est celebre, *Forisissimos quosque non et prudentissimos esse. The greatest scholars are not always the wisest men.* Ceterum Apollonius bonorum suorum minimum censet, quod alii in se summum reputant: hi vero inane prorsus ac futile quiddam pronunciant. Vide infra § 9. Τὸ πολυμαθεῖς ἀνεπαρκῶς. Optimè verò sive Democritus, sive Heraclitus (alterius enim dictum esse nullus ambigo, etiam si nomen nullum adscriptum esset) apud Stob. tit. 34. Πολυμαθὴν κέρτα μὲν ἀρετῆς, κέρτα δὲ βλάπτει τὸν ἔχοντα. ἀρετῆς μὲν τὸν δεῖον ἀνδρᾶ. βλάπτει δὲ τὸν ἡμετέρας φρονεῖν τῶν ὅτων, καὶ ἐν ταύτῃ δῆμιος. Nec dispar Aristippi illud, ἐπὶ πολυμαθῶν συμποσίων. Ὅσοι ἔχ' οἱ πλείους ἐδιδόσαντες καὶ γυμναζομένοι οὐκ αἰσθάνονται μᾶλλον εἶς τὰ διόσια περὶ φρονησάντων ἔτοι; ἔχ' οἱ πολλὰ, ἀλλ' οἱ χροῖμα ἀναχρονόποντες, εἰσι σπουδαῖοι. Porphyrius denique de abstinent. l. 1. καὶ ἔστιν ἡ ἐυδαίμωνική ἡμῶν διαίτα, λόγον ἀδρόσις, καὶ μαθημάτων ἀλῆτος, ὡς αὐτὸς πρὸς φιλοσοφίαν. --- ἔτοι γὰρ ἔστιν ἡ ἐκείνη

λυσιν τοῦ πᾶν μέγεθος συνήκοντες, ἢ ἐυδαίμονας. τῷ δ' ἔχ' ὅπως πᾶν μέγεθος ἔσται συμπαρεῖσι τῷ διασείων, ἀλλ' ἐστὶ τὸ ἐπὶ ὅσων ὅσων, ἐὰν μὴ αὐτοῦ, καὶ ἡ κατ' αὐτὰ φύσιν καὶ ζῶν. Audiant Christiani, ab ore hominis nomini Christiano infesti, dogma sanè Christianissimum.

Πῶς δὲ λαμβάνον τὰς δοκίμας χάριτας] τὰς δοκίμας χάριτας, sicut instr. § 16. τὰς δοκίμας πᾶσι. & l. 4. § 3. Τῶν οὐρημῶν δοκίμων. qia hoc loco multa vulgò habeatur, qz Stoici eo nomine nevtiqam dignanda censent. Ars est quædam in beneficiis dextre tam accipiendis, qam & largiendis. Plutarch. de docat. genio: Ἡ χάρις ἔχ' ἥπ' ὅσον διὰ τὴν λαμβάνοντος ἢ τὴν δίδοντος, ἐς αὐτοῦ πειλαῖται πρὸς τὸ κλῆν. ὁ ἢ μὴ δεχάμενος, ἀπὸ σοφῶν ἐν περὶ αὐτοῦ, κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς πᾶσι. Eandem imaginem aliò transulit Plutarchus idem in lib. de audiendo: Ὡς δὲ ἐν τῷ σοφῶν τῷ βαλόντι δὲ συλινάμενος ἐν τῷ φέρει τὸν δεχάμενος ἔπος ἐπὶ αὐτῷ λόγον ἐπὶ τῷ ἐν τῷ φέρει τὸν λόγον, καὶ ἐπὶ τὸν ἀποδοῦναι, ἀν' ἐξέτης τὸν πρὸς αὐτὸν εὐλαῖαν. Seneca. de benefic. l. 2. c. 17. Volo Cnysippi nostri uti similitudine de pile lusu: qam cadere non est dubium aut mittentis vitio, aut accipientis. tunc cursum suum servat, ubi inter manus nititurque, apud ab utroque & jactata & excerta, versatur. Lavdat hoc nomine Lacedæmonios apud Herodotum l. 4. Anacharis, τῶν πρὸς ἢ μύνοισι σωφρονιστῶν δὲναί τε καὶ δεχάμενος λόγον. Διὰ ταῦτα] D. Jun. vult ταῦτας, χάριτας

scil.

§ 9. Σέξτε] Audivit & Sextum Charonensem Plutarchi nepotem. Capitolin. & Eutrop. ἀλλὰ δὲν. Euseb. τὸν δὲ Βοιωτῶν. Dio, Svidas & Philostrat. in Herod. Qzri forsan possit an idem sit, qz Pyrrhonias opinione scripto propugnat. negant in Plut. vit. c. 5. Kualdus, & ad Histor. Aug. Salmafius; qz & Sexto Afro istud tribui monent. negat & ad histor. eand. Calavbonus, qz ad Laert. vit. tamen secus statuerat.

Οἷος τὸ πατρονομικὸν] domus ad arbitrium patrisfamilias instituta. Xyl. qo ferè sensu Svidas: Πατρονομικοὶ, οἱ τοῦ πατρὸς ὅς πατρῶν παρὰ δαδῶν νόμους τηροῦντες. nisi quòd hic ad majorem jam defunctorum, illis ad superstitem adhuc parentum leges vivitur. Ità certè Plato primos mortales ait, de leg. l. 3. Ἐπειὶ καὶ τοῖς πατρικῶν νόμοις ἐπιτάσσεται, instituitur: legibusqz patris vixisse. moxqz ubi de Cyclopiibus Homeri illud ex Odys. 1. lavdaverat.

—Θυμῶν δὲ ἡγεῖται Παιδῶν ἡδ' ἀδελφῶν— à patrio hoc regimine regum dicit profuxisse, in qo scil. primo ætati honos ille deferrebat, διὰ τὸ τῷ ἀρχῇ ἐν πατρὶ καὶ μητρὶ γερνῆναι, δις ἐπὶ τοῖς κατὰ φύσιν ὁρίεσθαι, ἀρχὴν ἐπὶ πᾶσι, πατρονομικοὶ καὶ βασιλικοὶ πατρὸς ἀγκυρατῶν βασιλικοῦ

vor. qem locum Svidas, opinor, explicare volebat. Verum melius Calavb. domum patrio affectu gubernatam intelligit: in qz Dominus domus, etiam quoad servos & famulos, non titulo tenus tantum, sed re vera, paterfamilias existit. non eà quidem ratione, qz Martialis, l. 1. ep. 85. qia

Domumqz & agros implet equitibus vernis,
Pater familia verus est Cirinalis:

Sed qz Seneca ex majorem mente monet, epist. 47. Vide, inquit, qam omnem invidiam majores nostri domini, omnem contumeliam servus detraxerint. dominum patrem familiae appellarunt; Servos, qod etiam in nimis adhuc duras, familiares. Verus ergo paterfamilias, qz & erga servos paterno more se gerit. Plinius l. 5. ep. 19. Est mihi semper in animo, & Homericum illud, πατὴρ δ' ὅς ἡπ' ὅσον, & hoc nostrum, paterfamilias. Tertull. apologes. c. 34. Gravior est nomen pietatis, qam potestatis: etiam familia magis pater, qam domini vocantur. Ceterum frustra vocantur, nisi nomini suo re ipsa respondeant. Qalem autem hic Marcus Sexti domum, tale Dionysii regnum voluit esse Dio, σωφροσύνη καὶ δικαιοσύνη μετ' εὐδοκίας πατρονομικῶν. Plut. Dion. Atqz hoc est qod in Ulyssè suo celebrat Homerus Odys. c. v. 47.

Τοῖς δὲ τὸν βασιλῆα πατὴρ δ' ὅς ἡπ' ὅσον ἔεν.
& ibid. v. 234. & l. v. 12.

Λαὼν δισιν ἀναστ' πατὴρ δ' ὅς ἡπ' ὅσον ἔεν.

Hi, qos rex, mitis erat populi, patris instar.

Ad illud autem Homeri oculum habuit Libanius orat. 14. ubi narrat se de Florentio Cilices quidam percontatum, ei μῦθον ὅς πρὸς Ὀδυσσεὺς εἰρησίων Οὐκίρ, καὶ ἔστι ἡν πρὸς τὸν Ἰδακονος. ab eis responsum retulisse, his verbis, qz qo mentem genuinam indicem, subijcio: καὶ λανθῶσαν καὶ ἔτε δὲν ἡδῶς, ἔτε πᾶσι. ubi δὲν ἡδῶς illud cum vitiosum esse avtumaret Vit doctiss. Feder. Morellus ἡδῶς expuncto, ἡδῶς substituit: vertiqz, illi admodum se meminisse dixerunt, & nege opus esse latari, nege ferire. qz sanè verba qod sibi velint, Oedipo aliquo, qz explicet, opus est. mitto qod ipsos meminisse refert, lapsu gemino cum eo, qz ei μῦθον ante verteat; nunquid meminisset, cum de Florentio prælide ab ipsis Libanio, non de ipsis, qzvisisset. Tum an non latari opus habebant, qz præfectum πρὸς τὸν Ὀδυσσεὺς (Libanium avdis) ἡμεῖς βέλτερον τε, Ulyssis instar, nacti essent. Verum sanus ac sincerus est locus, qem vitii suspectum vit: doctiss. habuit, qz in Libanio & creberrimè, & turpissimè lapsus deprehenditur. de Florentio utiqz respondent Libanio, illum admodum meminisse; (eorum scil. qz de Ulyssè à Poëta dicta sunt) rége ipsà exhibere. nege enim aut vincire libenter, aut ferire h. e. nec in vincula conjicere, nec plectere quæquam proclivem esse. ità τὸ δὲν usurpavit & Plato in Cratylō; ubi ἀτλῆν & δὲν, necesse & vincire, sive ligare, idem scil.

ferè esse affirmat. Quod autem in Ulyssæ Homerus, idem in Cyro prædicat apud Xenophontem pæd. l. 8. his verbis Chryfantas. Πολλὰ μὲν δὴ καὶ ἀλλοτε κατερόντα, ὅτι ἀρχὸν ἀγαθὸς ἔστι διαφέρει πατρὸς ἀγαθῷ. οἱ γὰρ πατέρες παρὰ τὸν πατέρα, ὅπως κἀν ποτε αὐτοῦ ταῖς ἀγαθὰς ἐπιλέγει. Κύρος δὲ μοι δοκεῖ νῦν συμβαλεῖν ἡμῖν, ἀπὸ ὧν ἂν μάλα κατασκευασθῇ διατελοῦν. & Xenophon ipse, lib. colent; ἀπὸ ὧν ἀρχοῦντων πατὴρ καλεῖται. addit etiam, & à servis, ὧν εἰς τὸ δουλεῖν κατὰ φύσιν. Idem hoc de se, ad populum ipsum provocatione factâ, proficitur Tullius Rex, apud Dionysium Halicarn. l. 4. Πᾶσι τοῖς πολίταις, οἱ πατὴρ ὡρᾶσθαι τοῖς αὐτοῦ χροῖσιν. Quodque ille de Cyro, de Antonino nostri patre Pavianias in Arcadic. Τὸν Εὐσιβίῃ τῷ βασιλεῖ ἐκάλει οἱ Ρωμαῖοι, διότι ἐς τὸ εἶναι πρὸς μάλα ἐφάρτετο χροῖσιν. εἰς δὲ ἐμὴ καὶ τὸ ὄνομα τὸ Κύρου φέρεται ἂν τὸ προσβυτέρη, πατὴρ ἀνδρῶν καλεῖται. idem & in Justiniano celebrat Procopius de structura orat. 1. & Arcadio commendat Synesius de Regno. Libanius, orat. 11. Ἐοικῶσι δὲ πατρὶ τὸν βασιλέα. Et Erasmus in institut. princip. Bonus princeps non alio animo debet esse in suos cives, quàm bonus paterfamilias in suos domesticos. quid enim aliud est regnum quàm magna familia? quid Rex nisi plurimorum pater? His opponuntur διὰ παραβαίνοντες τὰ πάτρια, καὶ διασποκότες ἀρχῆς ἀρχοῦντες. Aristot. polit. l. 5. c. 10. Hoc nomine Cambysem notabant Persæ, cum dicerent, ὧς Δαρεῖος μὲν ἦν κατὰ. Καμβόσιος δὲ Δαρείος. Κυρὸς δὲ πατὴρ. Darium infirmum esse, quia nundinabatur omnia; Cambysem herum, quia asper & insolens; Cyrum patrem, quia mitis, bonus, benignus, beneficus. Herodot. l. 3. Optimè Th. Morus noster:

Legitimus immanissimis
Rex hoc tyrannicè interest:
Servos tyrannus qos regit,
Rex liberos putat suos.

Putat? imò habet. pro liberis habet, & habet liberos. 40
Idem: Princeps pius nunquam carebit liberis:

Totius est regni pater.
Princeps abundat ergò felicissimus
Tot liberis, qot civibus.

Καὶ τῷ ἐννοῶν] omisit Xyl. propositum, Cal. reddidit. cogitationem, oportuerat. Vide § 3.

Τὸ καὶ εἶναι ζῆν] Refert Laert. l. 7. in Zenon. Citiens. Zenonem primum in lib. de nat. homin. statuisse, τὰ καὶ τὸ ὁμοιωμῆς τῇ φύσει ζῆν quod idem esse τὸ καὶ ἀρετῇ ζῆν. ὅτι ἀρετὴ ὡς ταῖς τῶν ἡμῶν ἡ φύσις. (quod & Cicero Offic. lib. 3. Quod à Stoicis dicitur, convenienter naturæ vivere, id habet hanc, ut opinor, sententiam, cum virtute congruere semper.) Eum secutum Cleanthem lib. de volup. Hecatonemq; & Posidonium lib. de finib. Verum Jo. Stobæus collectan. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 5. Zenonem

asserit τὸ τὰ καὶ dixisse, τὸ ὁμοιωμῆς ζῆν. quod cum posteriores deficientius dictum existimarent, Cleanthem primum τὸ τῇ φύσει adjecisse. Subjicit autem ipse, ἰσοδυναμεῖν ταῦτα, τὸ καὶ εἶναι ζῆν. Retinuerunt istud deinceps Stoici. Noster l. 3. § 4. Τὸν ὁμοιωμῆς τῇ φύσει βίοντων quod Cicero de finib. lib. 3. Congruenter naturæ convenienterq; vivere. Senec. epist. 1. Νεμπερὸς προφίτου νοστίου ἐστὶ, secundum naturam vivere. Et de wis. beat. c. 31. Solemus dicere, summum bonum esse secundum naturam vivere. Philo Jud. de migrat. Τὸ ἐστὶ τὸ παρὰ τοῖς ἀεὶ φιλοσοφῶσιν ἀδελφόν τὰ καὶ, τὸ ἀκολουθεῖ τῇ φύσει ζῆν. γίνεται δὲ, ὅπως ἐκαστὸς εἰς τὴν ἀρετὴν ἀφαιρῶν ἐλθὼν κατ' ἴχνη δέξεται βαίνει, καὶ ἐπὶ ταῖς διὰ φύσιν ἀρετῶν διαμεινῶν. καὶ πάσις οὗτος καὶ παλαιὰ καὶ νεώτερα βεβαιῶν. Idem vult esse, secundum naturam vivere, rectæ rationis sententiam tenere, & Deum sequi, mandatis ipsius per omnia obsequendo. Vide infra ad § 16. & ad lib. 2. § 9, & lib. 4. § 42. & ad lib. 5. § 3.9.

Τὸ σιμὸν ἀπλάσιν] Ità l. 2. § 5. καὶ σιμὸν ἀπλάσιν. Vide notas ibi. Contrà L. Vero imperii cum Marco consorti, callidam severitatis simulationem impingit Jul. Capitolinus in Marc. Nec à nota saltem aliqâ hac in parte Marcum ipsum immunem evasisse idem indicat, dum refert datum ei vitio, quod & falsus fuisset, nec tam simplex quàm videtur, aut quàm vel Pius vel Verus fuisset. Vero certe simplicitatem tribuit Alexander Severus, ubi Antoninorum virtutes peculiare commemorans, dixit, Quid Pius sanctius? quid Marco prudentius? quid Vero simplicitas? quid Bassiano fortius? Lamprid. Qin & de Vero Capitolinus ipse in Pio: Αἰνῶνι τamen Antoninus Pius simplicitatem ingenii, puritatemq; vivendi: hortatusq; est ut imitaretur & fratrem. ubi puritatem vivendi, καὶ ἀειδιότητα, .i. munditiam, interpretatur Calaub. qz vitio quandoq; affinis est. Verum Capitolino de Vero secum convenire qd possit, viderint alii. mihi locus ille prior in Marco mendi suspectus est: nisi si ita accipi debeat, quod ad Marci mores per tempus aliquod ille se specie saltem tenus accommodaverit. ut fuerit quod in Senatoribus quibusdam Plinius perstringit, lib. 6. epist. 13. temporaria gravitas, vel potius gravitatis imitatio. eò inclinarem lubens, nisi ut vitium ingenitum avtor notasset. Quod autem de Sexto Marcus hic, de Liciniano qz fortiter pariter Sidonius Apollinar. l. 3. epist. 7. Nihil affectatum simulatūmq; vera potius severitas, quàm severitatis imitatio. Vide infra ad § 14. φιλανθρωπία.

Τὸ σοφιστικὸν ὧς φῶλον] In consulendo amicis sagacitatem. Xyl. ut σοφιστικὸν hic sit conjectari, & conjectando sagaciter indagare, quid quis velit, quove opus habeat. Atq; ità Marcus usus est infra, § 14. Μὴ δειδῶς σοφισμῶν τὸν εἶλον. sed melius Cal. Amicorum ingenia sedulo observare. ut σοφιστικὸν hic sit obfer-

observare, & observando rationem alicujus habere, quod ad ingenium ejusdem se accommodat. Etenim συζητῶντες est rationem alicujus habere. Galen. de fractur. l. 1. Ἐγὼ γὰρ, ὅταν μὲν παρὸν παρὲν συναπαρτιζώμαι τῇ βελτίᾳ, ἀκριβὲς συζητῶν συζητῶμαι οὐ μᾶλλον τῇ ἐκπληρώσει, ἀποκρίνωμαι ἐν τῇ περὶ τὴν μὲν μαρτυροῦν. ἔστιν. ὅταν γὰρ γενομένη πᾶσι, ὅτι τὰ δεῖνα παρακρίνωμαι, ὅτι τὰ γενομένη συζητῶμαι. τὸ μὲν γὰρ τοῖς πλείστοις ἀποκρίνωμαι, τὸ δὲ ἀντιπᾶσι γενομένης ἐν τοῖς παρὲν. ἀκριβὲς ἐν πᾶσι μὲν γενομένης ἐκπληρώσει συζητῶν. In privata lectione accuratam prorsus habeo discens rationem; in scriptis nec optime nec pessime imbuti, sed mediocriter tantum rationem habeo. Polybius hist. lib. 6. Ἦγε μὲν οὐκ ἐκλήθη πάλιν ἡ πολιτικὴν ἔχουσα δυνάμειν, ἐν τοῖς κοινῶς περὶ μὲν ἀναγκαῖα περὶ κοινῶν τῶν πολλοῖς, καὶ συζητῶν τῇ δυνάμει. Senatus multitudinem respicere, populiq; rationem habere cogitur. Et mox; Ὁμοίως γὰρ καὶ πάλιν ὁ δῆμος ἀντιπᾶσι ὅτι τῇ συζητῶν καὶ συζητῶν ταύτης ὁμοίως, καὶ κοινῇ καὶ περὶ ἰδιῶν. Populus Senatui obnoxius est, ejusdemq; rationem habere, live eundem observare necesse habet. Et rursus: Ὁμοίως δὲ καὶ πᾶσι οἱ δῆμοι τοῖς δυνάμει τῇ δυνάμει, καὶ μάλιστα συζητῶν τῇ τῶν βελτίων. Id exequi quod populo videbitur, ejusque voluntati sese accommodare. Marcus ipse l. 3. § 11. Τοῦτο γὰρ ἀλλὰ συζητῶν. Simul rationem habeo cujusque pro existimatione sua. & l. 10. § 6: συζητῶν καὶ ὁμοίως. Cognatus mihi rationem habeo. & l. 8. § 3. ἡ φύσις ἐκπληρώσει natura uniuscujusque rei rationem habet, curam gerit.

Κνημιονικῶς] Sedulo, studiose, cum cura cautio-
nēq; benevolē & amica. Polyb. ibid. Τοῦ μὲν
ἐκπληρώσει ἀναγκαῖα, τῇ γὰρ πολιτικῇ καὶ κνημιονικῇ
ἐκπληρώσει. Inde oxymoron Clementis illud Pedag.
l. 1. c. 8. Ἀλλ' ἐπὶ ἀλλοτρίῳ οὐ συντρέχει λόγος, κνη-
μιονικῶς λοιδορεῖται. καὶ γὰρ τὸ τοῦ δεῖνα φιλαδελφ-
τίας φέρμακον. ὅτι γὰρ ἴσα καὶ λοιδορεῖται. &
c. 9. Νυκτεριστὶ μὲν ἐν δεινῇ, καὶ κνημιονικῶς, καὶ
ἡμικνημιονικῶς. Faceret Alexis Midone (referunt Athen.
l. 15. & Eustath ad Odyss. n.)

Ὁ πρῶτος ἐν τῇ μὲν λυχνίᾳ ἀντιπᾶσι
τῇς πυλίδος, καὶ περὶ κνημιονικῇ δὲ βελτίᾳ.

Qui primus docuit cum laternā incedere
Noctū. digitorum egregius curator fuit. Grot.

Καὶ τὸ ἀνελκύν καὶ ἰδιῶν] Facilitatem erga
privatos. Xyl. parum commodē. ἰδιῶν] enim, ho-
mines imperiti, galis plebs esse plerumque solet. Sic
Lucas Act. c. 4. v. 13. ἀγροῦματι καὶ ἰδιῶν. & A-
theniens l. 4. ὁ ἐπὶ ἐκπληρώσει ἰδιῶν, περὶ καὶ ἀ-
ποκρίνωμαι. Sed & Chaldo Paraphrase, & Ju-
dæis Doctoribus חֲסִידִים istinc pro vili, plebeio, ru-
di, literarum imperito. Talium imperitiam & stoli-
ditatem sustinere posse, artis lavdisque est hanc infimā.
Ithagoras apud Stobzum tom. 2 tit. 19. Μεγάλως
ἐπὶ πειδείᾳ, τὸ ἀπαιδῶς ὅτι δυνάμεις φέρειν. Vide
supra § 8.

Καὶ τὸ ἀδυνάμειν καὶ ἰδιῶν] Locus deprava-
tus, & Xylandro conclamatus. Annotator Lugdun.
Interpretor, inquit, ut ea spectare non cuperem, quae opi-
nionē tantum constant. ἀπὸς enim est opinari. Est
reverā; sed ἰδιῶν pro opinabilibus vix, opinor, qui-
quam admiserit. Addit idem; Vel, ut spectare non cu-
perem eos qui magnificē de se sentiunt. ὁμοία enim
ἐστὶν ὁμοιοι apud Phalarium, Laërtium, & Dionysium
significat presumptionem ἐπὶ ἰδιῶν, Mer. Calavb.
Τὸν ἰδιῶν nomine τῶν ἰδιῶν, designari existi-
mat. idemq; hic de Sexto predicare Marcum, quod
Epictetus Enchir. c. 68. hinc verbis præcepit; Μὴ
λάλει τὸ πολλὸν ἐν ἰδιῶν καὶ ἰδιῶν. Quod
genus vitii notans Cicero de Orat. l. 2. Omnium au-
tem, inquit, ineptiarum, quæ sunt innumerabiles, hanc
scio an illa sit major, quā illarum, qui solent quocunq;
in loco, quocunq; inter homines visum esse, de rebus,
aut difficillimis, aut non necessariis argutissime dispu-
tare. Verum id mihi animo insidere nequit, cum in
elavula proximē antegressa καὶ ἰδιῶν meminere;
nec verisimile videatur Marcum de eisdem priorum
agentem, verbulo tantum unico interjecto, vocabu-
lum alterum usurpasse voluisse. Sed nec ex ipsis ver-
bis, prout exhibentur, qui elici possit iste sensus, in-
tellego. Clariss. Salmassius, ὁ ἰδιῶν sunt, inquit, qui
res τῇ ὁμοίᾳ, .i. opinionē tantum metiuntur. notum
illud, Sapientis non esse dicere, Non putabam. non
tantum sic delicta sua multis excusant ac defendunt, sed
etiam τὸ putabam in multis aliis locum habet. Puta-
bam sic rem casuram, aut non putabam. Puto tamen
locum hunc non vacare vitio. legendum fortasse, καὶ τὸ
ἀνελκύν καὶ ἰδιῶν, καὶ τὸ ἀδυνάμειν καὶ ἰδιῶν.
i. c. Si faciliē ferret idiotas ac rerum imperitos; sed
ἐπὶ inconsiderationem eorum, qui leviter res perpendunt,
ἐπὶ solam ὁμοίᾳ pro attentione ἐπὶ diffiditiori exami-
natione afferunt. Conjecturam meam adjicere licue-
rit, à D. Salmassii vestigiis parvum admodum de-
flectendo, à sensu nihil, legerim, καὶ καὶ ἀδυνάμειν
ἰδιῶν, eosq; qui citra considerationem opinantur, ἐπὶ
de rebus quibusvis temerē statuant.

Καὶ τὸ περὶ πᾶσι ἐν τῇ μὲν λυχνίᾳ ἀντιπᾶσι
τοῖς πυλίδος, καὶ περὶ κνημιονικῇ δὲ βελτίᾳ. τὸ
ἐκπληρώσει ἀναγκαῖα, τῇ γὰρ πολιτικῇ καὶ κνημιονικῇ
ἐκπληρώσει. τὸ μὲν γὰρ τοῖς πλείστοις ἀποκρίνωμαι, τὸ δὲ
ἀντιπᾶσι γενομένης ἐν τοῖς παρὲν. ἀκριβὲς ἐν πᾶσι
μὲν γενομένης ἐκπληρώσει συζητῶν. In privata lectione
accuratam prorsus habeo discens rationem; in scriptis
nec optime nec pessime imbuti, sed mediocriter tantum
rationem habeo. Polybius hist. lib. 6. Ἦγε μὲν οὐκ ἐκλήθη
πάλιν ἡ πολιτικὴν ἔχουσα δυνάμειν, ἐν τοῖς κοινῶς περὶ
μὲν ἀναγκαῖα περὶ κοινῶν τῶν πολλοῖς, καὶ συζητῶν τῇ
δυνάμει. Senatus multitudinem respicere, populiq; ratio-
nem habere cogitur. Et mox; Ὁμοίως γὰρ καὶ πάλιν ὁ
δῆμος ἀντιπᾶσι ὅτι τῇ συζητῶν καὶ συζητῶν ταύτης
ὁμοίως, καὶ κοινῇ καὶ περὶ ἰδιῶν. Populus Senatui obnoxius
est, ejusdemq; rationem habere, live eundem observare
necesse habet. Et rursus: Ὁμοίως δὲ καὶ πᾶσι οἱ δῆμοι
τοῖς δυνάμει τῇ δυνάμει, καὶ μάλιστα συζητῶν τῇ τῶν
βελτίων. Id exequi quod populo videbitur, ejusque
voluntati sese accommodare. Marcus ipse l. 3. § 11. Τοῦτο
γὰρ ἀλλὰ συζητῶν. Simul rationem habeo cujusque pro
existimatione sua. & l. 10. § 6: συζητῶν καὶ ὁμοίως.
Cognatus mihi rationem habeo. & l. 8. § 3. ἡ φύσις
ἐκπληρώσει natura uniuscujusque rei rationem habet,
curam gerit.

ad Rusticum: qo loco, falsus est Erasmus, (erroris ducem secutus forsitan Joannem Sarisber. Policrat. l. 8. c. 14.) qod Ful. Frontonem, cujus meminit Juvenalis Sat. 1. v. 12. & prater Juvenalem Tacitus hist. l. 1. & 2. ab Hieronymo designatum censet. Siccitatis nomine notat Macrobius, vel apud Macrobius Evsebius, Saturnal. lib. 5. cap. 1. Quatuor sunt, inquit, genera dicendi: copiosum, in qo Cicero dominatur; breve, in qo Salustius regnat; Siccum, qod Frontoni adscribitur: Pingue & floridum, in qo Plinius secundus quondam, & nunc nullo veterum minor noster Symmachus luxuriatur. Dignitate Consulari à Marco fuisse ornatum, auctor est Avlsonius in grat. aff. Gratiar. Ex Frontonis ad Marcum Imper. epistolâ (uti videtur) sive oratione aliqâ, citat h. c. Charisius instit. grammat. l. 2. Mihi satis abunde honorum est, qos mihi cotidiano tribuit. Nec illud omissum velim, videri Frontonem hunc adversus Christianos vel scripsisse, vel egisse, ex Minutio Felice, cujus licet in Oratione verba; Sic de isto & tuus Fronto, non ut affirmator, testimonium fecit, sed convicium, ut orator, aspersit.

Εμνησται] ut scirem. Xyl. potius ut considerarem, animadverterem est enim ab ἐμνήσθαι, non ab ἐμίσταμαι. Vide sup. § 6. ἀμνηστικόν.

Ὅτι ἡ τυραννικὴ βασιλεία, καὶ περικλῆ, καὶ ὑπερῆρις] Polyb. hist. l. 2. αὐτὸ γὰρ τὸ νόμα [τὸ πλεονεξία] ἀπελκεῖ τὴν ἀνθρώπων ἡμεραν, καὶ πένους ἀπειλῆται τὰς ἐν ἀνθρώποις ἀδικίας, καὶ παρανομίας. Thyestes apud Senecam:

Ut nemo doceat fraudis & sceleris vias,
Regnum docebit.---

& Ubique tantum honesta dominanti licent,
Precario regnatur.---

& --sanctitas, pietas, fides,

Privata bona sunt: reges, qâ volunt, eant:

Scilicet, ut idem Agamemn.

Id esse regni maximum pignus putant,

Si quicquid aliis non licet, solis licet.

& Lepidus apud Salust. Omnia retinenda dominationi honesta esse. Cæterum regnum illi cum dicunt, tyrannidem intelligunt. Quam enim, ut Aristot. polit. l. 1. c. 2. Πρωτὴ καὶ δευτέρη, ἡ βασιλεία. Regnumque res sit inter Deos hominesque (Ethnicum pro ritu suo loquentem habes) pulcherrima. Livius l. 2. unde & Plato polit. 9. pronunciat, ὅς περὶ ὅλων, ὅτι πλείους πνευματικῶν μὴ ἢ ἐν ἀδελφότητι, βασιλευσίν ἢ ἐν εὐδαιμονέσσι. nihil mirum, si (qod Polybius l. 6.) συμμεινῶνται καὶ αὐτοκρατορίας πάντες οἱ μὲν ἀρχοί, καὶ ὅσον διὰ τὸ εἶος, τὰ τῆς βασιλείας ὄνυμα. si inquam, monarchia quæ, tyranni quoque quantum possunt, ementito regni nomine abutantur. Inter tyrannum interim, regemque justum quantum intersit, nemo melius Dione Præf. docebit, oratione qæ de Regno est. 1. & 3. & qæ

est de tyrannide, 6. cui Synesium adungere licet lib. de Regno. & è recentioribus Erasmus in institutione principis Christiani. Sed nec tyrannum quisquam accuratius depinxerit, qam Plato id præstitit, politic. l. 8. & 9.

Βασιλεία] tyrannicam invidentiam dicit, sive qâ illis invidetur.

De qâ Statius l. 5. Sylv. 1.

Quam impacat consanguinitate ligavit

Fortunam invidiamque Deum---

Et in eandem ferè mentem Tragicus in Theb.

Simul ista mundi conditor posuit Deus,

Odiū atque regnum.---

Et Attius apud Cicer. Offic. l. 3.

Multi iniqui atque infideles regno, proci sunt boni.

Unde Lycus apud M. Senecam Herc. fur. 2. 2.

Ars prima regni est, posse te invidiam pati. &

de Dionysio Siculo tyranno, Corinthi agente, Justinus, l. 21. Laborabat invidiam prætoriorum, con-

temptu præsentium demere; expertus, qam invisa ty-

rannorum forent etiam sine opibus nomina. Sive

etiam ipsam tyrannorum invidentiam, qâ illi cum

sele invicem invidios, tum & bonos quosvis etiam ex-

osos, habent. Siqdem ut Claudian. de Honor. Coss. 4.

--Sors ista tyrannis

Convenit, invidcant clare, fortesque irrucent.

Ἰπὸκρίτης] Hypocritin dicit tyrannicam, qâ illos

cum primis diligere & in pretio habere se simulant,

qos qam maxime oderunt. Tiberius, de qo amplius

infr. ad § 14. nullam, ut rebatur, ex virtutibus suis

magis qam dissimulationem diligebat. Tacit. annal.

l. 4. De Domitiano item Cassius, Ἀνδραγαθὸν ἐπι-

λοῦν ἀλλ' ἀλὼν ἐδίδνα, πλεὺς γυναικῶν πρὸς

ἐπὶ ἀσπίδι ἢ ἀπὸ πύργου, ὅς δὲ μάλιστα ἀποσφάσαι

ἠδύλεον de qo eodem & eundem videas ad lib. 10.

§ 17. exempla, quibus id comprobatur dederit, ha-

bes apud Svetonium l. 12. c. 11. Sed & qâ cuncta

simulare ac dissimulare solenne habent, ubi id è re

sua esse putant. De Alexandro 6. Pontifice Ro-

mano, filioque ejusdem Valentino, (qem Nic. Ma-

chiavellus tanquam exemplar Principibus imitatu

dignissimum proponit, de princip. c. 12.) tradit

Gviciardinus, hist. l. 6. adeo simulatione ac diffi-

simulatione celebres, sive infames potius, fuisse, ut

quasi proverbiali dictorio vulgò jactaretur, Pontifi-

cem nunquam qod diceret, facere; Valentinum nun-

quam qod faceret, dicere. Nec aliunde illud Sigis-

mundi Cæsaris estatum; Nescit regnare, qî nescit

dissimulare. Æn. Sylv. in Panorm. l. 1. Eleganti-

ssimè vir illustrissimus Dan. Heinſius Herode aff.

2. Sc. 2.

Non tot recessus abditos æther habet,

Non inferi, non terra, non totum mare,

Quæ aula, qam deserta vis recti fugit:

Impervia aliis semper est, semper suis.

Huc & ὑποκρίσειν αὐτῷ illam adjicere licet,

καὶ 3.

centur. Vide infra § 15. l. 6. § 11. & l. 9. § 13.

§ 13. Κατάλας] Inter Sticos, qos avdixerit, *Caesarem* *Caesulum* ponit Capitolin. qo loco Carul- lum legi postulat Cl. Salmalius.

Τὸ ἐπὶ τοῖς διδασκαλῶν ἐνδύμας ὑψημῶν] Senec. ep. 73. Verè philosophus præceptores suos veneratur & suscipit, qorum beneficio illis se utilis exiit. Sive, illis in viâ exiit. altera lectio à Mureto est, à Lipsio altera. Idemq; epist. 64. Quidni ego magnorum virorum & imagines habeam, & natales celebrem? qid in illos honoris causa semper appellem? Quam venerationem præceptoribus meis debeo, eandem illis præceptoribus generis humani, à quibus tanti boni initia fluxerunt. Si Consulatem videro aut Prætorum, omnia quibus honor haberi solet, faciam; ego desiliam, caput adaperiam, semitâ cedam. Quid ergo? M. Catonem utrumq; & Laliū sapiensem, & Socratem cum Platone, & Zenonem Cleanthēq; in animum meum sine dignationis summa recipiam? Ego verò illos veneror, & tantis nominibus semper assurgo. Juvenal. Sat. 7. v. 206.

Diis majorum umbris tenuem & sine pondere terram
Spirantēq; crocos, & in urna perpositum ver,
Q; præceptorem sancti voluere parentis
Esse loco—

Talis Marcus noster, q; ut Capitol. *Tantum honoris* magistris suis deulit, ut imagines eorum aureas in Larario haberet, ac sepulcra eorum aditu, hostiis, floribus semper honoraret. Talis & Alexander, q; ut Plutarchus est avtor, Aristotelem præceptorem cum primis coluit, ἕχ ἥπ' οὗ τὸ πατρὸς ἀγαπᾶν διδitchans, ὡς δὲ ἐκείνον μὲν ζῶν, διὰ τῶν τῶν καλῶς ζῶν. Cui sententia assipulatur & Aristoteles ipse apud Laert. his verbis. Τῶν γονέων τὸν παιδὶ διδάσκειν ἐπιμετέρες εἶναι τὸ μόνον γνησιότητων τὸν μὲν γὰρ τὸ ζῶν, τὸν δὲ τὸ καλῶς ζῶν παραγὰς. Et Plut. advers. Colot. Τὸ μὲν ζῶν οἱ γονεῖς μὲν τὸ δὲ ζῶν ἡμῶν ἔδωκεν παρά τῶν φιλοσόφων δίκην καὶ νόμον συνῶν δὲ οὐκ ἔστιν, λόγον ἐπιθυμῶν καλαστὴν λαβόντες, εἰ ζῶν. Et Aristides pro Themistocle. Τοῖς ἀπορετή- σασιν εἰς τὴν γένεσιν, καὶ δὲ ὅν πατρὸς ἡλδομῶν εἰς αὐτοὺς, τότε τὴν πᾶσαν μέγιστον χάριν ἡγάμα- να. δὲν ἔχον, καὶ τὸν ἐπὶ τῶν πατρὸς δού- ει. τὴν τὴν τοῖς γονεῖσι δὲ αὐτὸ τὸ εἶναι μόνον τὸ κα- τὰ τὴν χάριν, καὶ ὁμολογῶν ὁρεῖσθαι χά- ριν τὴν χάριν πατρὸς, πῶς ἔκ ἐκείνοις πα- σσι τὴν πατρὸς χάριν καὶ δόξαν, δὲ πᾶσι ὅς τὸν μόνον, ὡς δὲ τὴν οὐκ ἐστὶν αὐτοῖς κατέσταναι, ἀλλὰ καὶ βαλ- λῆναι αὐτὴν χάριν ἐκείνῳ τῷ;

Τὸ ἐπὶ τὰ τέκνα ἀλδομῶν ἀγαπᾶν] qod in eis rarius, q; sunt in dignitatibus summis constituti. Si- cule enim illi plerumq; ἀρετῆς, uti noster monuit supra § 11. Cic. ad Attic. l. 7. epist. 2. Fili- ola tua te delectari letor, & propterea tibi sororū qu- entia esse τὴν πατρὸς τὰ τέκνα.

§ 14. Τοῦ ἀδελφοῦ καὶ Σεύρου] Οὐδὲν legen- dum aliquando suspicatus eram ex Dione Cais. & Jul. Capitolino, apud qos *Verus*, non *Severus*, Mar- ci frater, adoptione tamen, non genere, (nam Ceio- onii Commodi filius hic fuit) & imperii comors, toties occurrit. Qin & Jos. Scaliger in *animadvers.* ad Euseb. & Cl. Salmalius in *annot. ad Capit.* sic corrigendum uterq; censuit. Errorem consimilem in Galeni, Theophili, Epiphani, aliorumq; scriptis, apud qos ἀπὸ τοῦ Βίβης, ἢ τοῦ Οὐνεῖς, ἢ Εὐκείνης, ἢ Σεύρου, pro *Verō Severus* reperitur, observârunt Gul- stonius noster, ad Galen. Scalig. ad Euseb. Salmal. ad Capit. Petav. ad Epiphani. Verum cum *Verus* ille vitæ impurissimæ, & flagitiosissimæ, moribus perditissimis ac profligatissimis fuerit, non video q; potuerit in tam fastido sæculentōq; sterquilinio vir- tutum istiusmodi seges ulla, nedum tam ampla, qam illic depingitur, deprehendi. *Claudius* itaq; *Seve- rum* philosophiæ Peripateticæ διασώζων, qem inter ceteros avdivisse Marcum nostrum avtorem habemus Capitolinum, intellexisse fors fuerit. Eoq; ma- gis hunc voluisse videri possit, qd hujus ipsius, à qo tamen multa traxerit necesse est, nusquam alibi me- minerit. Sed nec istud satisfacit, cum nec q; ratione fratrem illum appellaret, occurrat; & fratris qsi ger- mani & genuini infra rursus meminisse videatur § 17. alioq; qid si pro ἀδελφῷ legamus φίλῳ? ut ami- cum, non frater indigetur *Severus* iste: qo modo Nabud Nathanides Solomonis Regis amicus. Reg. l. 3. c. 4. v. 5. Verum istud potius Jun. Rustici fu- erit; de qo vide sis, qæ ex Capitolino supra adduxi- mus ad § 7. & qæ apud eundem de eodem sequuntur. Proinde caligine sepius undiq; nihil lucis cum affu- geat, nihil certi renunciare datur. Ego itaq; ἐπιχῶ, & (qod in ambiguis solet) mihi non ligere, inge- nue profiteor. Addito tamen, potuisse Marci con- sanguineum aliquem q; *proavi materni* utriusq; com- munitis (*Casilus Severus* dictus is, Capitol.) no- men gesserit, fratris nomine designari. alii vide- rint.

Φιλοκλεον] De *Verō* Capitolinus, enumeratis omnibus ejus magistris in diverso genere scientia- rum, *Hos omnes*, inquit, *amavit unice*, atq; ab his in- vicem dilectus est. Atq; hoc esse τὸ φιλοκλεον, qod à Fratre suo *Verō* didicisse Marcus proficitur, cen- set Salmal. ad Capit. ambigo tamen. Marci verò τὸ φιλοκλεον habemus à Capitolino his verbis, com- mendatum, dixerim, an perstrictum? *Quam in suos tantâ fuit benignitate*, ut cum in omnes propinquos cuncta honoris ornamenta considerit, tum in filium Commodum, & qidem scelerum atq; impiorum, cito nomen *Caesaris*, & mox sacerdotium, statimq; nomen *Imperatoris*, ac triumphis participationem, & consu- latum.

Φιλόλδοτος] Simplicitatem centē *Verō*, tribuisse *Severum*, eandemq; in illo adamasse Plūm monui-

mus *suprà* ad § 9. sed & Capitolin. de eodem. Erat, inquit, motum simplicitum, & qd adumbrare nihil posset. Verùm istud infirmitatis potius & *ἡλιθιότης* ἢ τοι δυνάμει, qm candoris ingenui & *φιλαληθείας* fuerit. nihil potuisse, dicit; nihil voluisse adumbrare, non dicit. Siqdem idem eidem alibi impingit, (quod & *suprà* notavimus) *callidam* *severitatis* *simulationem*; qd nimirum per imperii invidia, graviter se, & ad Marci mores egerit. Ceterum *membrana tenuis*, & *bractea* tantum (ut cum Seneca *epist.* 115. loqar) erat illa severitas, cuius fucus facile deprehendi poterat. nec personam illam diu sustinuit; sed ad ingenium indolensq; pravam cito deflexit. docuitq; verum esse, quod Gregorius Naz. *orat. in Jul.* 1. *ὅς ὅτιν ἀρετῆς ποικίλτον, μόνιμον .i. qd simulata sunt, diuturna esse non posse.* ut Ambrosius de *Offic.* l. 2. c. 22. Ego interim non video (quod & prius monui) quomodo Capitolinus sibi ipse constet, qd in Vero modò simplicitatem prædicat, modò callidam simulationem, tanquam vitium illi ingentum, notat. At Marcum hac ratione pro Vero Verissimum appellabat Adrianus. Cæs. & Capitol.

Φιλοδύκεον] Verùm Pio an Marco (nam ambiguit locutus est) fidem, non & amorem exhibuisse, avtor est Capitolinus. Est autem fides iustitia pars; ut Cicero, *Offic.* l. 1. Ceterum fides ab amore se junctis, *φιλοδικαῖον* elogium nevtiam meretur. Utrumq; autem hoc & *φιλαλνδης* & *φιλοδύκεον* interpretis Anglic. (qd ratione motus, mihi incertum) omisit.

Θεράπειαν] De Thrasea Pæto, Tacit. *annal.* l. 16. Dio Cæs. in *Neron.* & in *Dioctet.* Sveton. l. 6. c. 37. & l. 12. c. 10. Arrian. in *Epictet.* *disf.* l. 1. c. 1.

Εὐαλίδην] De Helvidio Prisco, Thraseæ genero, Tacit. *ibid.* & *hisor.* l. 4. Dio Cæs. in *Vespas.* Sveton. l. 10. c. 15. & l. 12. c. 10. Arrian. l. 1. c. 2. & l. 3. c. 26. & Plin. *min.* l. 9. *epist.* 23.

Κάτονα, Δίανα, Βρότων] De his, præter ceteros historicos, fuisse Plutarchus; qd ex professione res gestas horum omnium descripsit. Verùm quid cum heroibus istis L. Vero, homini *vitiorum* *Cajatorum*, & *Neronianorum*, & *Vicellianorum* *αὐτοῦ*, & in pluribus *Neroni*? Capitolini sunt de Vero verba. Nero scilicet alter Thraseam Marco concilia-
verit, & in notitiam ipsius eum insinuaverit? Accedit, quod ex hic positus videri possit, Marcum Lucio in disciplinam quandoque datum; & ab eodem, in eis, qd referuntur iustis, aliqâ saltem ex parte, institutum. Verùm repugnat planè sententiæ huic, tum utriusq; ætas, cum Marcus Lucium antecesserit, utpote qd Pii filiam idè duxerit uxorem, quod Lucius, cui ab Hadriano destinata fuerat, impar ætate videbatur, filiamq; suam Lucillam nomine eidem Vero jam transnominato nuptum dederit: tum etiam quod Lucius hic, post septimum annum in familiam Avreliam

traductus, Marci moribus & auctoritate formatio perhibetur. Vide Capitolinum in Marco (sed à Salmasio restitutum) & in Vero. Alius igitur est necessariò Marci frater requirendus, in quem ista possint competere.

Πολίτειας ἰσόνου] *Πολίτειας ἰσόνου* & noster istic, & Plut. in *sep.* 7. *sympos.* appellat *τὴν δημοκρατίαν*. in qd singulis quibusq; civibus jus ex æquo competit. *Ἰσόνου* eandem appellat Herodotus; apud quem Otanes l. 3. *Παλιδὸς ὃ δέχον, πρῶτα μὲν ἄνομα πάντων κἀλλιστον ἔχει ἰσόνου.* Eumq; secutus Thucydides, qd l. 3. *Οἱ ἐν ταῖς πόλεσι περὶ αἰσῶτες, μὲν ὀνόματι ἑστῆκες ἐννομεῖς, παλιδὸς τε ἰσόνου παλιδικῆς, & αἰσικαγίας σῶφρον & περσιμῶσι, τὰ μὲν καὶ αὐτὸ λόγῳ διεφερόμενοι, ἀλλὰ ἐπιπύρτο, &c.* Quamq; autem, ut Sen. *ep.* 30. *Prima pars agitatæ est ægalitas*, non immeritò tamen Plutarchus, *Πασιὼν ἀδικιῶν μάλιστα ἢ τὴν δημοκρατίαν ἰσόνου*, pronunciat, in *sympos. probl.* l. 8. c. 2. & ægalitate istâ nihil inæqualius; Plinius *min.* l. 2. *ep.* 12. Nec sanè minùs veritati consonum quicquid, qm Lactantii illud *instit.* l. 5. c. 14. *Ubi non sunt universi pares, agitas non est.* Itaque non infrunitè Lycurgus, monenti *democratiam* induceret, Tu, inquit, eam primò domitua instituas. Plut. *sep. sympos.* & in *apoph.* qd & eo nomine eundem laudat, *sympos. probl.* l. 8. c. 2. quod *proportionem arithmetican*, tanquam *δημοκρατικὴν* & ὀχλην, repudiatis, *geometricam* ejus loco in *rempubl.* à se efformatam induxit. *Ἡ μὲν γὰρ, inquit, δευτέρω τὸ ἴσον, ἢ ὃ λόγῳ τὸ κατ' ἀξίαν ἀποτίμει.* Vide Cassiodorus. ad *Sveton.* l. 2. c. 51. Potest tamen & *πολίτεια ἰσόνου* à Marco dicta videri, in qd juxta legum præscripta jus cuiq; ex æquo redditur. Ità Plinius in *panegy.* Trajano: *Dicitur auctori, atq; etiam procuratori tuo, Injura veni, seque ad tribunal nam tribunal quoq; excogitatum principatui, (ita Lips.) est par ceteris.* Sors & urna fisco iudicem assignat. eodem foro utuntur principatus & libertas. qd *præcipua tua gloria est, sepe vincitur fisco; cuius mala evulsa nunquam est, nisi sub bono principe.* Sed & de Marco ipso Eutropius, *Hic cum omnibus Roma æquo jure egit.* Ceterum tale potius est regum regimen, qale verbis sequentibus depingit.

Τὴν ἐκδύσειαν ἢ ἀρχουσίαν] Clavdian. in *Stilicon.*

Fallitur egregio qisq; sub principe credit

Servitium, nusquam libertas gratior extat.

Optimè itaq; Evripid. *Ægeo* à Stobæo laudatus, *50. tom.* 2. *tit.* 47.

Ἀνδρὸς δ' ὡς ἰδὼς ὃ περὶ νεοῖ δὲ καλόν.

Perferre regnum rege sub bono juvat.

Certè Marcus noster, si Capitolino credimus. cum populo non aliter egit, qm est *astum* sub civitate libera. Itaque cum pecunias ex publico ad bella gerenda à Senatu postularet, *Ἡμεῖς γὰρ, inquit, ὅπως ὀδὺν*

ἐκτέρεον ἐναντιούμην ἔργα, καὶ διὰ τοῦτο, πῶς μὲν
τῆς ἀληθείας, πῶς δὲ τῆς δουλείας ἐνεκα ἤχαιρε.
Sed & de Domitiano, Cassius idem, lib. 6, 7. Καί
τοι καὶ τὸτο δυνατότατον ἔργον, ὅτι καὶ κολακίᾳ
ἤδει, καὶ ἀμφοτέρωθεν ὁμοίως ἤχαιτο, καὶ τοῖς θεοῖς
παύειτο, καὶ τοῖς μὲν τοῖς μὲν, ὅτι θωπείην, τοῖς δὲ
ὅτι καὶ ἀποφρονεῖν ἔδωκεν.

§ 15. Παράλληλος Μαξίμου] Maximus me ad-
hortatus est. Xyl. Verum addititium videtur [καὶ
σις] illud. lego, Παρὰ, ut supra. atque ita citare
comperio If. Casavbonum ad vitam Marci. Lege-
re tamen videtur Salmast. ibid. Παρὰ Κατέλιν καὶ
Μαξίμου. Sed cum Catuli supra § 13. meminerit,
quare denuo, præter morem suum, eundem reponere,
cavillam nullam video. minisque jam placere
sibi, quod olim voluerat, vir candidissimus profite-
tur. Meric. Cal. Παρὰ Κλ. Μαξίμου, ἀ Γλαυδίο
Μαξίμο. Cl. Maximus inter Stoicos a Capitolino
recensetur, quibus Marcus noster in disciplinam se
dedit. Verum nec viro clarissimo ea lectio pro-
batur; quum nec in aliis citandis duplici nomine sit
usus, παρὰ ἑνός, παρὰ Διογνήτου, παρὰ Ρουῖου,
παρὰ Κίτιν, παρὰ Φρόντων, παρὰ Κατέλιν.
Ergo & hic scripsit, inquit, παρὰ Μαξίμου. Et sic
legendum censeo. Cui accedit & ad Capitolinum
Casavboni patris calculus, qui solis cognominibus
Catulum Maximumque monet, ἀ Marco in hoc scripto
nuncupatos. Etiam avtem Μαξίμου Τύειον Εὐλέ-
βιον in canone chronico (uti ex Georgio mona-
cho patet, qui eundem transcripsit) inter Marci no-
stri præceptores collocaverit; unde & supplendus
videtur Marianus Scotus, apud quem Maximi nomen
intercidit, Tyrii remanet; vix adducor tamen ut
credam quod Viri illustres Jos. Scaliger notis in Eu-
seb. & Jac. Cappellus hist. Eccles. cent. 2. avtu-
mant, Maximum hunc, Tyrium illum esse, cuius ex-
tant διαλέξεις, cum iste quæntus est, totus
Platonismus esse videatur, illum Stoicismum extitisse con-
sentiant auctores. Sed & Tyrium istum sub Com-
modo, non sub Marco, Romæ διατρίβαν Svidas
prodiderit.

Τὸ κρατεῖν ἑαυτοῦ] ut suo exemplo meipsum re-
gerem. Xyl. ad verbum, se continere, vel, sui con-
tinentem, sive potentem esse, ut Flaccus, Carm. l. 3.
od. 29. & Seneca, ad Marc. c. 20. vel etiam, Sibi
imperiosum, ut Flaccus idem Serm. l. 2. c. 7.

Quam igitur liber? Sapiens, sibi qui impe-
riosus.

Sic κρατεῖν τῆς χειρὸς apud Plutarchum Aristides.
de Themistocle quem peculatus reum agebat, ex
Tragico an Comico aliquo;

Ὁρὸς μὲν ἀνὴρ, τῆς δὲ χειρὸς ὁ κρατῶν.

Sapiens quidem vir, sed manus non continens.

b. e. manum (a publico, sive alieno) continere ac
cohibere havi potis. Et κρατεῖν ἔργων. Dionysius
Halicarn. apud Stob. tom. 2. tit. 20. Ὅτι μεγάλης

καὶ δυνάμεως ἔστι καὶ ὁ κρατῶν ὄργης, ἢ φει-
νοια καὶ ἡ φυλακὴ τῇ μὴ σφριπτοῦν μολῶν. Ὅρ-
γῆς κρατεῖν dixit, quod ὄργῳ κρατεῖται Menander.
Ὅσος τὸ κρατεῖν ἐστὶ πῶς ὄργῳ πόντος;

Cohibere quæntus imperius est ira labor!

Rex sapientissimus, Proverb. c. 16. v. 32. Potior
est longanimitas robustior, quam qui in animum suum impe-
rium obtinet, expugnante civitatem. Græc. Κρεί-
σων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυρὸς ὁ δὲ κρατῶν ὄργης,
καταλαμβάνοντι πόλιν. Optime, Siqidem, ut
Plut. de ira cohib. Ἀνδρῶπων μὲν κρατῶν, καὶ
χειρὸς βαλπόνων, ἀπὸ τῆς τῇ δὲ ἐν θυμῷ σπασ-
σῆς θυμὸς ὁρῶντων, μεγάλης δὲ καὶ νικητικῆς ἰσχύος.
Socratis dictum est, ἀ Stobæo relatum tom. 1. l. 2.
tit. 7. μετρίην μὲν ἀρχὴν ἔχει τὴν βασιλείαν, ἀεί-
σῃ δὲ τὸ ἑαυτῷ ἀρχεῖν. & de Alexandro Plut. τῷ
νικᾶν πῶς πολέμους, τὸ κρατεῖν ἑαυτοῦ βασιλικὸν
πρῶτον ἦν. Seneca, de Benef. l. 5. c. 7. Gentes
facilius est barbaras impatienterque alieni arbitrii re-
gere, quam animum suum continere, quam ut dicitur sibi.
& epist. 75. Hæc est absoluta libertas, in seipsum
habere maximam potestatem. inestimabile bonum est
suum fieri. Et, epist. 113. Sibi imperare maximum
est imperium. Et, quest. nat. l. 3. Nulla major est
victoria, quam vitia domuisse. innumerabiles sunt, qui
urbes, qui populos habuere in potestate; paucissimi, qui
se. Horat. Carm. l. 2. od. 2.

Latius regnes avidum domando
Spiritus, quam si Libyam remotis
Gadibus jungas, & uterque Penus
Serviat uni.

Et Clavd. de 4. Conf. Honor.

--tunc omnia jura tenebis,

Cum poteris rex esse tui.

Rectius enim is appellabitur Rex, (qui hoc præsti-
terit,) quam Tarquinus, qui nec se nec suos regere po-
tuit. Cic. de fin. l. 3. Dio Prus. Orat. 49. Τὸ
γὰρ ὄντως φιλοσοφῆσαι τὸ ἔργον, ἢ αὐτῷ ἀρχεῖν. Τῷ δὲ
πῶς ἀρχεῖν ταύτῃ ἰσχυρῶς καὶ ἐκκρατῶς ἐχρῆται, καὶ
χρηστέον ἦν καὶ συμπάτων ἀνθρώπων κρείττω γί-
νεσθαι. Et rursus, Ὅ τίνων φιλοσοφῶ αἰεὶ αὐτῷ
ἀρχεῖν ὁ τῷ πατρί χρησιμώτερος, ἢ συμπάτων μὲν
ἑλλήνων, συμπάτων δὲ βαρβάρων βασιλεύειν. Vide
l. 2. § 2. & l. 11. § 29.

Κατὰ μὲν δὲν παρὰφορῶν] ita Basil. Verum πα-
ρὰφορῶν vox est navici. παρὰφορῶν D. Junius vult.
quod Xyl. etiam legisse videtur, quum præcipitem ver-
tit. Est enim παρὰφορῶν proprie qui transverfus ab-
ripitur; ei que optime opponitur, qui in suo sui impe-
rio se continet. ita Herodian. l. 8. de quibusdam
qui fluvium transare volentes in agas unâ cum equis
se dederant, παρενεχθέντες ἀπὸ πλῆθους. Vi fluminis
abrepti perierant. inde ἡ παραφορῶν ἀ torrente flu-
mine translatus, l. 5. § 23 & l. 42 § 14. ὁ καλύ-
δων παρὰφορῶν, affluens abripitur, dicitur. at Lugd.
σφειροῶν exhibet. quod securus M. Casavb. cir-
cumnactus

οικιαστων reddidit. atque ita ἀφισπέρειν etiam usurparur ab Apostolo, de hominibus instabilibus, qui cum judicio certo nulli nitantur, ab aliis facile circummagantur, ad Ephr. c. 4. v. 14. κλυδωνίζεσθαι καὶ ἀφισπέρειν παντὶ ἀντικρὺ διδασκαλίαι. metaphora ducta à navibus ἀνδραγαθίαις, ut prius dictum, ad § 8. Sed prius illud magis ardet. Vide l. 2. § 7.

Ἐν ταῖς ἄλλαις ἀφισπέρειν] ἀφισπέρειν istuc, ut Galeno supra ad § 12. adducto, pro rebus ejusmodi nos circumstantibus, quæ negotiorum nobis molestiamque aliquam facessant. de qua vocabuli hujus significatione dicitur ulterius ad l. 9. § 13.

Τὸ εὐκρατεῖν τὸ ἡδύκ] motes bene temperati. si ve motum insignitatem temperamentum. De Avsidio Cicero ad famul. l. 12. ep. 37. Est autem ita temperatis moderatisque moribus, ut summa severitas, summa cum humanitate jungatur. Idem de Lentulo ad Attic. l. 4. epist. 6. Virum bonum, et magnam hominem, et in summa magnitudine animi, multa temperatione humanitate. Tractum videtur ab æreis constitutione temperata, quando nec æstu torret, nec vexat frigore. Ælchines (hujus enim esse docent Laert. Athen. alii) Ἀλκίνοχος: ὅτι καὶ χεῖμα σφοδρὸν, ὅτι καὶ ζέλιος ἐγγίγνεται, ἀλλ' εὐκρατος ἀπὲρ χεῖματος, ἀπαλαίσις ἢ αὐλίσιν ἀνακρινόμενος. Postest & à vino aqua mitigato. in quibus miscendis si justa ratio habita fuerit, (artis autem id esse docet Athenæus l. 10.) ἀφαιρήσει ἢ κρᾶσις τὸ οἶνον τὸ βαλάνιον, ὃ συναιρούται τὸ χεῖμα. Plut. de leg. poet. Inde οὖν εὐκρατεῖν, Polluci l. 6. c. 3.

Οὐ χατλίος κλερραστὴν οὐκ περικυβερνῶν] Ne quæ insituisse, expedit, nec magna cum molestia perficerem. Xyl. Negotia, quæcumque ea fuerint, cum exagisset, tum sine gravitatione, exegi. M. Calanb. Eoque sensu τὸ κλερραστὴν usurpasse Xenophon videtur, memorat. l. 4. Καὶ τοὶ γὰρ ποσὶν ταῦτα ἐκείνων διευκρίνασθαι φαίνεται, ὅσα ἔφ' πλείων ὀφείλουσιν περικυβερνῶν, ἐλάττω δὲ χατληζόμενοι γίγνονται. Thucydides etiam l. 4. Οὐτὼ τῇ παρὲς εὐτυχίᾳ χεῖμερ, ἤξιν σποισι μὲν ἐν ἀνδραγαθίᾳ, ἀλλὰ καὶ τὰ διωκτὰ ἐν ἰσῷ καὶ τὰ ἀπορροατὰ μεγάλη τῇ οὐσίᾳ καὶ ἐνδεστέρα παρασκευῇ κλερραστὴν. Vide l. 9. § 12. Usurpatur & de cibis digerendis concoquendisque: unde alimenta εὐκρίνασθαι, concoctum facillia, & διευκρίνασθαι, concoctum difficilia, in medicorum scriptis frequentissima. & inde forsan mutatum fuerit.

Πάνας αὐτὸς οὐκ ὄν] De Xenocrate Laert. l. 4. Ἦν γὰρ καὶ ἀξίωματος σφόδρα. ὥστε μὴ ἔξιν, ἀνὰ μολον ὡς διυρεῖν, τὴν μὲν συνειρήνην Ἀθιναῖοι. Tanta apud suos fidei existimationem obtinuit, ut quod nemini cuiquam aliqui licitum, huic etiam injurato testimonium perhibere Athenienses permitterent. Vide ad l. 3. § 5. Eadem ferè apud eodem auctoritate fideque pollebat Aristides: sed & apud Romanos

Cato Uticensis. Unde factum, ut de rebus fide omni prorsus indignis παροικισμὸς diceretur, Τὸ τοῦ καὶ κατὰ τοὺς λόγους πιδανὸν ἔξιν. Hoc nec Catone predicante fidem meretur. Plut. in Cato. Malè autem Xyl. istuc, Dicebat sibi verba facienti, &c. quasi hoc de se prædicasse Maximus diceretur, quod tam à Maximi moribus quàm & à Marci mente alienum est.

Ὅτι ἡ κρᾶσις περικρῆν] Geminum de Jesu nostro elogium populi apud Marc. c. 7. v. 37. καλὸς πάντων ποσὶν. Sed & de Davide dictum bist. Regum l. 2. c. 3. v. 36. Populo rectum videbatur, quicquid rex fecerat.

Τὸ ἀδαίματον καὶ ἀνὰ πλῆκτον] alterum horum interpret Ang. omisit. Vide l. 12. § 13. Zenonis placitum est apud Laert. l. 7. τὸν σφόδρα ἔξιν δαυμάζιν. Qin & Zenone prior Democritus apud Stob. tom. 2. tit. 3. Σοφίῳ ἀδαίματον, ἀξίῳ πάντων καὶ πμωτάτῳ, pronunciavit. Nec Democrito in hoc prorsus quicquam adversatur Heraclitus; βλαδὲ ἀνδραγαθὸς ὅτι παντὶ λόγῳ ἐπὶ οὐδὲ φιλεῖ. quod usurpat Plutarch. de Poet. leg. c. 10. & de audiend. Verum illi moderantiis. At utroque isto antiquior longè Pythagoras, Zenoni planè σύμμελος, hunc sese ex philosophia fructum percepisse professus est, τὸ μὲν δαυμάζειν, quod nihil admiraretur, sive quod nihil admiratione sua dignum duceret. quod tamen perperam à quibusdem acceptum monet Plut. de audiend. Hinc Horat. l. 1. epist. 6.

Nil admirari prope res est una, Numici, Solæque, quæ possit facere et servare beatam.

Ex adversum tamen Plato in Theæteto: Μάλα φιλοσοφῶν τὸ τὸ πάθος, τὸ δαυμάζειν ἢ γὰρ ἄλλῃ ἀρχὴ φιλοσοφίας ἢ αὐτῇ καὶ ἴσταν ὁ πῶς ἴεν θαυμάσιος ἐκ τῶν οὐσῶν, ἢ κατὰς ἡμετέρας. Cui & Clemens Alex. calculum contribuit suum, Stromat. l. 2. Τῆς ἀληθείας ἀρχή, inquit, τὸ δαυμάζειν, ὡς Πλάτων ἐν Θεαίτητῳ λέγει. καὶ ματθαλαὶ ἐν παραδόσει παρὰ πάντων, θαυμάσιον τὸ παρὲν βαδμὸν τῶν ὁρῶν τῆς ἐπὶ κενῇ γνώσεως ὑποτιθέμενος. ἢ καὶ τὸ κατὰ ἑβραῖς συγγεγῶν, Ὁ δαυμάσιος, βασιλῆος, γέγραπται καὶ ὁ βασιλῆος ἀναπαύσινται. Nec in hac parte à Magistro suo disseniens Aristot. οὐ μὴ τὰ εὐσπῆ, l. 1. c. 2. Διὰ τὸ δαυμάζειν οἱ ἀνδραγαθὶ καὶ νῦν καὶ τὸ ὁρῶν ἡρῶας οἰλοσφείν, ἐξ ἀρχῆς τὰ περὶ χεῖρα οὐκ ἀπὸν δαυμάταις, ἐπὶ καὶ μικρὸν περὶ οὐκ, καὶ πῶς τῶν μειζόνων διαπερσῶντες. Et mox: Ἀρχόνται μὲν γὰρ τὸ τὸ δαυμάζειν πάντες. Verum conciliari poterunt istæ, quæ ex diametro repugnare sibi invicem videntur, sententia: si de tirone philosopho, Platonis istud, de veterano sapientia jam apicem summum assecuro, priora illa acceperimus. Cyrus denique Persas suos ita instituisse refert Xenophon, l. 8. Ὅς μὲν μεταστρέφοντο πάντες οἱ ἄνθρωποι, ὡς ἔξιν δαυμάζοντες.

καὶ μὴ δαυμάζειν ἡ ὁρῶν] quod l. 7. § 69. dixit,

69. dixit, μήτε σφίζεν, μήτε νερπάζ.

Ἡ ἀμυνάων] ἀμυνάειν proprie in eis esse angustis, & quibus nullā ratione, nullā machina expedire vel extricare se possis. itaq; verro, perplexum esse.

Ἡ ἀερίστωνος] Suspecta vox. forsitan ἀερίστωνος, ut gemina litera altera excipitoris vitio exciderit, qo modo in ἀερίστωνος ἀερίστωνος, l. 4. § 16. Xyl. neque maestitia, neq; gaudii nimium. Cal. ridere, veritē sed ita ut risus excessum designet. Mihi aliō inclināt animus. ἀερίστωνος est qd Latinis, ringi, vel etiam densibus renidere. usurpatur plerumq; de risu simulato, qualis eorum, qui Græcis antiquis γράμμοις ἀλλολεϊσι, recentioribus ξαναίς παρρηϊαίς γράμμοις, uti Evliath. ad Odyss. σ. malis alienis ridere, Latinis dicuntur, ut Flacco Sat. 3. lib. 2. vel etiam de indignatione, dissimulata quidem, sed qz istiusmodi oris habitu se prodar, qz cūm risum, vel irrisionem prae se ferat, ab animo tamen exacerbato proveniat. Itā ringi Latinis, non simpliciter irasci, vel exiliter nimis Nonius, sed saccum stomachari, cūm aliud prae se ferat, uti Donatus, in Terentiano illo Pborm. 2. 2. ubi risus vero opponitur;

—ille ringitur, tu rideas.

Sidonius carm. 23. v. 87.

Multum ringitur otiosa virtus.

Marcus noster l. 11. § 18. Τὸ εὐχόμενος ἀνικητόν, εὐχόμενος ἢ καὶ μὴ σπινόμενος, μὴ δὲ ἀποκρίσσει. Si verum ac genuinum fuerit, non personatum & ementitum. qale eorum, qz vultu orisque habitu externo offensionis speciem nullam lassi proferunt, sed injuriarum despectum quendam prae se ferunt, cūm animus tamen intus odiis occultis æstuet. Apud Svidam, Procopius, opinor, Ἐν τοῖς ἀνικητοῖς, Αἰῶν ἃ ἐς αὐτῶν ἢ θανάτου ἢ ἐν αἰσχροῖς καὶ ἐν ὁσίοις. Valde adversus eam exacerbata erat, & ringebatur. ut sit istic ἀερίστωνος, sive σπινόμενος πρὸς τὴν. ad rem aliquam, sive ad occasionem aliquam ringi, hoc est, vel exacerbari, vel renidere aliquem, ad risum quendam adscitum composito vultu, cūm animo tamen angeretur. id quod affectionem canina aqanimitatis stupore formatam, nuncupatē videtur Tertull. de Patient. c. 2.

Καὶ τὸ συγνώμωνικόν] De Demonactē Lucianum vide ad l. 5. § 22. Præclara sanē Catonis majoris, referente Plutarcho, vox illa, Πᾶσι δὲ τοῖς ἀνθρώποις καὶ τοῖς ζώοις ἰσχυρὸν εἶναι συγνώμων. Cui gemina Plinii minoris ista, l. 8. epist. 22. Optimum & emendatissimum existimo, qz ceteris itā ignoscit, tanquam ipse quotidie peccet; itā peccatis abstinet, tanquam nemini ignoscatur. Concinna & Senecæ illa, de benef. l. 1. c. 10. Hoc tu cave, tanquam maximum crimen, ne admittas: ignoscet tanquam levissimo, si admissum est. &c. ad Mart. c. 4. Nec quicquam pulcrius existimo in fastigio collocatē, qam multarum rerum veniam dare, nullam petere. In quam ferē sententiam de Marco Dio Cals. l. 71. Ἀντὶς ὡς ἀπάντων ὅς ἀμφοτέρωθεν ἀπείχεται, καὶ οὐτε ἑκὼν οὐτε ἀκὼν ἐπιλαμβάνεται.

λεῖ τὰ δὲ δι' ὅσων ἀμφοτέρωθεν, καὶ μάλα τὰ τῇ γυναικὶ, ἔφαρ, καὶ ὅτι ἐπὶ λαμπρότητι, ὅτι ἐκλαζέ. Cæterum Stoicorum placitis ista adversari prius videntur. Censent siquidem illi ut Laert. l. 7. in Zenon. sapientes, ἐλεήμονες καὶ ὅς. συγνώμων τὴν ἑξὺν μὴδὲν. Et Stob. Collectan. tom. 2. tit. 46. Φασι μὴδὲν τοῖς συγνώμων ἔχον μὴδὲν, τὸν ποδὸν ἔχοντα. καὶ διότις λέγει τὸ μὴδὲν συγνώμων ἔχον τοῖς ἀμαρτανίοις. Hæc tum commemorat, tum & exagitat Cicero Orat. pro Muræna. Fuit quidem summo ingenio vir Zeno, cujus inventorum amuli Stoici nominantur. hujus sententiæ sunt & præcepta hujusmodi, sapientes gratiā nunquam moveri, nunquam cujuscumq; delicto ignoscere. neminem misericordem esse, nisi stultum & levem. Viri non esse, neque excorari, neq; placari. Et mox: Supplices aliqui veniunt, miseri & calamitosi? sceleratus & nefarius fueris, si quidquam misericordiā adductus feceris. Factur aliquis se peccasse, & ejus delicti veniam petit? nefarium est facinus, ignoscere; excorari, scelus, misereri, flagitium. Et rursus sua illorum præceptis opponens. Nihil ignoveris. Imò aliquid, non omnia. Nihil gratiā causā feceris. Imò ne respicito [al. perspicito] gratiā, cūm officium & fides postulabit. Misericordiā commotus ne sis. sed tamen est etiam in dissolvenda severitate laus aliqua humanitatis. Agnosce, sed explicare ac mollire conatur Seneca de clement. l. 2. c. 5. Scio malè audire apud imperitos sectam Stoicorum tanquam nimis duram. Objicitur enim illi, qd sapientem negat misereri, negat ignoscere. hæc si per se ponantur, invisa sunt. videntur enim nullam spem relinquare humanis erroribus, sed omnia delicta ad pœnam deducere. Qd si est, qd hæc sectā durius, qz dediscere humanitatem jubet, potiusq; adversus fortunam certissimum, mutuum auxilium cludit? sed nulla secta benignior leniorq; est, nulla amantior hominum, & communibus bonis atentior. Et, c. 7. At, quare non ignoscat, dicam. Venia est pœna merita remissio. ei igitur ignoscitur, qz puniri debuit. Sapiens autem nihil facit, qd non debet; nihil prætermittit, qd debet. Itaque pœnam, qam exigere debet, non donat; sed illud, qd ex venia consequi vis, honestiore tibi viā tribuit. Parcat enim sapiens, consulat, & corrigit. idem facit, qd si ignoscet, nec ignoscit. quoniam qz ignoscit, fatetur aliquid se, qd fieri debuit, omisisse. Aliquem verbis tantum admonet, pœnā non afficit, atatem ejus emendabilem intuens: aliquem invidiā criminis manifeste laborantem, jubebit incolumem esse; qia deceptum, qia per vinum lapsum: hostes dimittit salvos; aliquando etiam laudatos, si honestis causis pro fide, pro fœdere, pro libertate in bellum accincti sunt. Hæc omnia non veniæ, sed clementiæ opera sunt. Verum hæc sunt Stoicorum argutiolæ spinosæ, & subtilitates supervacaneæ, qas Marcus noster, solidior qam subtilior, minùs curasse videtur: imò meræ sunt, Senecā ipso censente, λοζομαχία. Sic enim ipse demum

ibidem.

& magna ex parte sunt principis potius, quam privati hominis, virtutes) pleraque scilicet de Pio enunciat apprehenduntur l. 6. §. 30. idem statuit & Celsus. ad Marcum vitem. Insuper falsus est Theodorus, si Piignatum Marcum quidamavir, quod verba ipsius sonare videntur, sberaput. l. 9. ubi postquam de Hadriano dixerat, Kai 'Αρσένιος, inquit, xj. Βίος δ' ἐξ εὐαίρου, & Acciaolus, Antonium qd Hadriano successit, quod ex eo genium est Verus. Marcum enim potius quam Lucium designatum opinor, cum eo loci, tum & operis ejusdem l. 6. ubi Imperatorum Series ita deperitur, Ἀδριανός, xj. Ἀρσένιος & ἐπ' αὐτόν, xj. Βίος, xj. Κόμμοδος. Ceterum de Vero nostro verum est, ex Pio fuisse genium.

Tò ἡμῶν J De Pio, Capitolin. Erat. moribus clemens, ingenio placidus & mitis. Nulli acerbus, cunctis benignus. Evitro. Et Avr. Victor. Aded manifestus, ut instantibus patribus, ad eos, q̃ contra eum conjuraverant, persequendos, compresserit questio- nem. usq̃ eo autem mitis fuit, ut cum ob inopia fru- mentaria suffocatione lapidibus à plebe. Romana perfringeretur, maluit ratione expositi placare, q̃m ulcisci seditionem. Marcum pariter præ- dicat Gallenus in comment. de libr. suis, εὐχρά- μονά τε καὶ μετεωρ, ἡμεῖς τε καὶ πᾶσι. Clemenciam Xci celebrat cum alijs & Capitol. Sed præcipuè Aristides & Dio. Ille orat. in Regem ; Ὁς γὰρ, inquit, παλιῶτος ἐστὶν Κασσῖος, ἡμεῖς τε καὶ ἡμετέρα διασώζοντες ἀπὸ τῶν βασιλέων. Ille in Marco, ὅτε τὸ, inquit, καὶ ἐξ ἡμῶν διὰ πᾶντος, καὶ γὰρ, καὶ ἐποτρύνει ἐλπίσιν, αἱ ἔργα τῶν βασιλῶν μὴ δύνασθαι Κασσίου συναρπάσσειν πεισύναι. Μὴ γὰρ ἡμεῖς, ὅν, μὴ δύνασθαι ὑμῶν ἐπὶ ἐμοί, κατὰ τὸ ἡμῶν, μετὰ τῶν υἱότητων, ἐπεὶ ἐργαζώμεν. καὶ τὰς ἐπὶ ἡμῶν, ἐπὶ ἂν μὴ τότε πύξω, ἀποδοῦναι πρὸς τὸν δῖον αὐτόν. Unde in Senatus acclamatum ei refert Vulcan. in Cass. Antonine piè, Dii te servant. Antonine clemens, Dii te servens. Vide suprà § 15. Tò εὐχράμουν καὶ.

Μετρίων ἀσθενέστερος ὢν καὶ ἐπὶ ἀσθενέστερος κατέ-
 σταν 7 Ιαλ. 6. § 30. Τὸ ἴδιον καὶ κατὰ τὴν ἀσθενέ-
 στετον ἐν ὑποπόνοι. Verum cave illic intelligas adhe-
 rens illam, quam Cajum Imperatorem in se maxi-
 me probasse, ex Svetonio supra monuimus, ad § 15.
 aut Neronis etiam perviciaciam, dixerim an prae-
 tanciam obstitant, cui illud Cassio referre, sub-
 iunde in ore, Περὶ αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴτινος, μάλιστα μὲν αὖ-
 τοῦ πύλου. Siquidem ut Seneca, de beneficiis. l. 4. c. 38.
 Hoc verò superba stultitia perscurantia est, Quid se-
 mel dixi, quaecumq; est, fixum ratumq; sit. Qomodo
 apud Antiphanem ille in Gorgybo, referente Athe-
 nzo l. 8.

⁷ Ἡτίον γ' ἀποσπῆλει αὐτὸν ἀφ' ὧν ἀφαιρέμεται.

"Ἡ Κομιναίων γλαυκὰ περιστ' ἄν κρανίον.

Nec stultitiae tantum, sed & inscitiae proprium. Syn-
 nel. in calvit. de plebe imperita: Καὶ ὁ ἀμαθεὶς
 ὄντις, ἰσχυρογνώμων ἐστίν, καὶ χαλεπὸν περὶ αὐτοῦ

ἀπίστην ἐμφανίζοντες ὡς ἄρα οἱ πατέρες περὶ
νῆ, καὶ πάντες τὸ καθήκον. Verum rationibus ve-
acis ceruque subnixam constantiam intelligit in rebus
accurate perpendis, & veritati æquitatiq; consentaneè
constitutis. Rectè Seneca epist. 23. *Constituendum
est quid velimus, et in eo perseverandum. Nam illi,
qui ex aliis propositis in alia transibunt, aut ad transi-
bunt quidem, sed casu quodam transmissiuntur, gemitu
habere quiddam certum manifestumque possunt?* Et, de
beas. c. 8. *Fidens sis animi: sed fiducia ejus non sine
scientia sit, non sine constantia. idè maneat illi semel
placita, nec ulla in decretis ejus licentia sit.* A constan-
tia certè laudat Pium Cæcilius; uti mox videbi-
tur. Verum de argumento isto habetur elegans sèpè
Epicteti dissertatio apud Arrian. l. 2. c. 15. ubi
inter alia hæc habet. Τοῖς κερδοῖσιν ἐμψύχον ὄντι,
ἢ πόντῳ, ἀλλὰ τοῖς ἁρδύσι. — ὃ δόλον τὴν ἀρχὴν
πάντων ἢ τὸν θάνατον, τὸ κελμὸν συνέλαδξ, πότερην
ὕμης ἢ καὶ ἑμῶν, ἢ ὅτε λαοὶν ἐπιποκαδομένῃ αὐτῷ
τὴν σωτηρίαν, τὴν ἀσφάλειαν; ἀντὶ οὗτοι οὐκ ἀποστ-
εῖ καὶ κατεπείσιν, καὶ οἰκοδομημῆ πόν, δὴν ἐν πε-
νίᾳ καὶ ἀποστεινότητι, πότερην σωτηρίαν κλέων ἐπι-
στυ. Vide ad l. 8. § 16.

Tò ἀναβιβάζοντες τὰς Ἀντωνίας τιμὰς] idem &
l. 6. § 30. De Pio Victor. Appensitiâ gloria ca-
rens & ostentatione. Qin &, Capitolino teste, mensis
Septembris atq; Octobrem cùm Antoninum atq; Fau-
stinum (ab ipsius uxorisq; suæ nominibus) appellan-
dos decrevisset Senatus, id Antoninum respuit. quæ-
dam cæcenogin honoris sibi fuisse ab eisdem oblatum
delatumq; quod legitur, aspernatus. Vide infra,
§ 17.

Tò φιλοπονον] Verum ista potius Aelii Adriani
lavis fuerit, de quo Victor: *Inamēni laboris: qippe, q
provincias omnes pedibus circumieris, agmen etiam
tantium praevertens.* Sed & hanc laudem etiam
Marco tribuit Dio: Vide *infra ad illa, & c.*
Capitolinus item verbis illis: *Magno igitur la-
bore, etiam suo, gentes asperitimas vicit.*

Τὸ ἀπαικὲν οὐκ ἔχοντων π κοινωφελὲς εἰσφέρειν]
De eodem I.6. § 30. Τὸ ἀπαικὲς ἀντικειμένουται πα-
ρισταστικῶς ταῖς γνώμαις αὐτῶ, καὶ χαίρειν, εἰ πε-
δαυρίω βέλπον. Optime Agamemnon Iliad. ε'.
v. 107..

Νῦν δ' εἶπ, ὅς τῆς ᾧ γ' ἀμείνονα μίτῃν ἐείπατο,
 ἥ καὶ ὁ παλαιός, ἐμοὶ δὲ καὶ ἀσπασίῳ εἶπ.

Sophocl. Antigon.

Ἀναξ, σὲ τ' οἶκος, εἴ π' καί μιν λήγῃ,
Μαθεῖν, σὲ τ' αὖ γυῖοι· οὐ γὰρ ὀφείλα δαδάειν.

D. Et rursus :

Μὴ γὰρ ἐν ἡμέρᾳ μύθων ἐστὶ σωτηρία φόβου,
ὡς φῆς σὺ, καὶ ἐστὶν ἄλλοι, οὗτοι ὁρῶντες ὄχλην.

* Ἀλλ' ἄνδρα, καθ' ὅς τις ἢ σφόδρα, τὸ μανθάνειν

Πολλ' αἰφρόν ἐδὲν, καὶ τὸ μὴ τεῖνεν ἄλκι.

Et denuò

.. Καὶ ἔτι λεγόμενον ἔν, πολλὸν τὸ μαρτυρεῖν.

Et ibid.

Εὐ σοι φρονήσεις, ἢ λέγων τὸ μὲν δαίμον

Δ' ἡδύσον ἐν λέγουσιν, εἰ κλέει φέρει.

Anacharxis apud Plutarchum in *Sympotico*; cum quaeretur, equid regem maxime illustrem faceret, respondisse dicitur, Εἰ μόνος φρονήμιος εἴη. Si solus sapuerit. quod mihi videretur à ratione quam longissime distans. Itaque malim, quod Stobaeus exhibet *tom. 2. str. 48.* Εἰ μὴ μόνος φρονήμιος εἴη. Si non solus sapuerit. si sapientia sua non fuerit confusus nimis, dum se solum sapere existimat. Quod de Tiresia Hom. *Odys. x. v. 495.* de Scipione Cato apud Plut. in *apoph.* Et Polix. de Chryippo alii apud Laert. l. 7.

Οὐδ' πέπνυται τοῖς ὅμιαι ἀνάν.

Et Callimach. hymn.

Μὴν οὐ πέπνυται.

Qalis Creon designatur à Strattide in *Phaniss.* apud Athen. l. 14.

Οὐδὲν οὐαίετι πᾶσα Θηβαίων πόλις,

Οὐδὲν πόλις.

Et à Sophocle in *Antigon.*

Οἱ τελευτᾷ δὲ καὶ ἀνδραγαθία δὲ

φρονεῖν περὶ ἀνδρείου τελευτᾷ τὸν νόμον;

Stigidem, ut apud eundem Creontem filius patrem prudentior monet;

Οὐκ ἐστὶν αὐτῷ φρονεῖν μόνος δοκεῖ,

ἢ γλῶσσαν ἢ ἐκ ἄλλος, ἢ ψυχὴν ἔχει;

Οὐτὸς δὲ πύργους ἀφ' ὧν καλῶ.

& Evripidis *o Solo* apud Stob. *tom. 2. c. 22.*

τὸν δ' ἀνδρὶ μὴ εἶλω φίλον,

Μῆντι ξυνεῖλω, ὅς τις ἀνδρείου φρονεῖν

Πέποιθε, δέλω τὰς φίλους ἡγήσασθαι.

Ita qd solus sapit, bis desipit, dum aliorum consilia reposit & despicit, aliorumq; consilia abs se abdicat. quibus duobus nihil potest esse principibus perniciosius. sic denique quod Plato ad Dion. *epist. 4.* & ex Platone Plut. de adulat. & in *praecept. polis.* αὐδαίμονα ἐρημῶν ξυνεῖκος. De Marco nostro Capitol. Semper sanè cum optimatibus, non solum bellicas res, sed etiam civiles, priusquam faceres quicquid, consultis. denique, sententia illius praecipua semper hæc fuit, & quæ est, ut ego totus saluum amicorum consilium sequar, quam ut totus tales amici meam unius voluntatem sequantur. Optime L. Amylius apud Livium l. 44. Non sum is, qui non existimem admonendos duces esse: imò cum, qd de sua unius sententia omnia gerat, superbum iudicio magis quam sapientem.

Τὸ ἀπαρρηγόρητος εἰς τὸ καλὸν ἀξίαν διατηροῦντες ἐκείνους] De eodem l. 6. § 30. Ὅτι ἀνεκτικὸς ὡς ἱερατικὸς ἡδὺν καὶ πᾶσι καλῶ. Capitol. Fuit sanè ei constantia, ut septem et novem annis in provincis bonos praefectos detineret.

Τὸ μακροχρόνιον ποδὶ αὐτῶν χεῖρα ἐπέστας, ποδὶ ἀνίστας] Diligens agri cultor, mihi, largus; &

omnia hac cum mensura. Capitol. Vide supra qd de Apollonio § 8. Seneca, *epist. 89.* Impetus ex dignitate rei cuiusq; concipitur, proutd remissior acrius, prout illa digna est pesi.

Τὸ παῖσιν τοῖς ἀπὸ τοῦ ἑσπέρου ἡμεραν] quibus scilicet cum Hadrianus, tum & Trajanus nimio-perè addicti: uti ex Dione liquet & Capitolino. vide infra § 17. Οὐαίετι.

Ἡ κοινονομῶν] quod utilitati publica omnes cogitationes impendebat. Xyl. Κοινονομῶν vocabulum compositione novâ, vel à nostro fabricatum, vel à suis receptum. hoc enim Stoicis familiare fuisse deprehendet, qd in eorum qd supersum fragmentis veritas fuerit, nova subinde prout usus postulabat, compositionis Grammaticæ opæ, comminisci & procudere vocabula. Insolens itaq; vox ista; & rei propemodum insolentis. Nam quod Pavlus congeritur ad *Philos. c. 2. v. 21.* Πάστις τὰ ἐαυτοῦ (νόμον). Quæ sua sunt, perique querunt: (quod charitatis esse negat idem Apost. ad *Cor. ep. 1. c. 13. v. 5. & 1. c. 13. v. 5.* ἐστὶ τὰ ἐαυτοῦ) in ore subinde habentes, vel Davidicum illud *Psal. 4. v. 6.* Quæ nobis commoda aliquid representabit? vel Theocriticum istud ex *Idyll. 16.*

Αὐτῷ μοι πὶ γλῶσσαν.

Et quod Pindarus *New. 1.* Gregor. Naz. in *Galat. 14* & Gregor. Presb. in *vis. Naz.* Τὸ ἑκαστον πῶς πᾶν. τὸ δὲ συνωφελὲς καὶ κατὰ δικαιοσύνην εὐαγγέλιον τοῖς κατὰ ἑαυτοῦ φρονεῖν. Herodian. l. 2. hoc est, ut Tacit. *Annal. 1. 17.* Prætoris cuiq; stimulario, vult decem publicum. Ita quod idem ibid. pessimum veri affectus venenum, sua cuiq; vitia. Et quod Livius *hystor. l. 20.* Privata res semper effecere, officiique publici consilia. Dum, Ev. βία καὶ ἀδύναμις οὐκ ἐστὶν καὶ κατὰ τὸν νόμον τὸ καλόν. ὅστις τὸ ἴδιον λαοδότην τὸ καλόν ἀφ' ὧν φρονεῖν. Thucyd. *hyst. l. 1. &*, quod Lyfias ad. Philon. Παράλλος τὸ τῆς πόλεως καὶ τὸν ἀγαθόν, ἐπὶ τὸ ἐαυτοῦ ἴδιον κλέειν ἡλδον, διὰ τὸ μὴ τὴν πόλιν, ἀλλὰ ἑαυτὸν, κατεῖχε αὐτοῖς ἡγεῖσθαι. Πόλις δ' ἀρχὴς, ὁ αὐτὸς ἀρχὴς.

Evripid. *Heracl.* vide & Aristotel. *polit. l. 2. c. 3.* Eò igitur laudabilior fuerit in Antonino κοινονομῶν ista, qd in plerisque rarior: qd potius habetur utriusque vel rebus vel necessitudinibus respública, ut Liv. l. 24. & communia propriis prejudicant, ut Bernard. de temp. *Serm. 18.* ὅτι τὰ ἴδια καὶ κατὰ τὸ καλόν καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ καλόν. Apollon. Tyran. *epist. 66.* Eam principis suo Clavian. his verbis commendat, in *Honor. (Vf. 4.)*

--consule canalis,

Non tibi: nec tua te moveant. sed publica vota. Eam certè in Pio cum primis prædicat Capitolinus his verbis: Tanta sanè diligentia subiectos sibi populos rexit, ut vixit & omnes, quib; sua essent, curaret. itaq; provincie sub eo canalis floruerunt. Ibid. & in *Caion; Lucanus l. 2.*

—urbi.

--ubi pater est, ubique maritus;

In commune bonus.

In Galba, Plur. in Galb. 'Ο ὃ Γάλβας ἀεὶ καὶ δι-
λ' ὅς τ' ἐστὶν τὸ κοινὸν πᾶσι. In Severo,
Galenus ad Pison. de theticis. Νομίζεται τὸ μέ-
γετον τῆς βασιλείας μέγετος, πᾶσι τὸ κοινὸν οὐκ ἐστὶν.
In Atheniensibus pñcis, Demosth. Olymb. 3. 'Οὐ
γὰρ εἰς ἀφ᾽ ἑαυτῶν ἐπὶ τῶν πᾶσι, αὐτοῖς τὰ πᾶσι πᾶσι
ἀλλὰ τὸ κοινὸν αὐτῶν ἕκαστος ὅτιοι δειν. In Læce-
dæmoniis cum primis, Plut. in Lycorg. Τὸ ὃ ὅλον,
inquit, εἰς τὴν κοινὴν πολιτείαν καὶ βέλους καὶ ἐπὶ
ταῖς κατ' ἰδίαν ἔχουσιν, ἀλλ' ὅσον τὰς μελῆτας, τὸ
κοινὸν συμφορῆς ὅσας αἰεὶ, καὶ μετ' ἀλλήλων εὐνοίας
καὶ τὸν ἀρετῶτα, μικρὰ δὲ εἰς ἐξῆς τὰς αὐτῶν
ἐνδοξασμῶν καὶ φιλοπορίας, ὅπως εἰς τῆς πατρί-
δος. vide l. 7, S 4.

Cæterum in diversum abit & reclamat hic Xy-
landro de vocabuli huius interpretatione par illud in
republica literaria honoratissimum, Isaacus Casav-
bonus & Claud. Salmafius in eruditissimis suis ad
historiam Augustum commentariis. Ille, Propria,
inquit, Marco vox est ista, eruditissimo interpreti mi-
nus intellecta. Sic autem appellat civilitatem, & vir-
tutem illam, per quam censei communi cum cæteris ci-
vibus jure æquo animo aliqui possunt. Herodianus vocat
τὸ μέγιστον καὶ ἰσχυρότατον. vide post in διατηρητικὸν
τῶν φίλων. Ille pariter pro eo vult sumi quem commu-
nem sensum vocat Juvenalis l. 3. Sat. 8. verbis istis;

Hæc satis ad juvenem, quem nobis fama superbum
Tradidit & inflatum plerumque Nerone propinquo.
Rarus enim scire sensus communis in illa
Fortuna.

Significat, inquit, modestam illam, moderatam, usita-
tam, & ordinariam, ut ita dicam, hominis mentem,
quæ in commune quodammodo confusit, nec omnia ad
commodium suum refert, respectumque etiam habet co-
rum cum quibus versatur, modeste, modiceque de se senti-
ens. Eodemque refert uterque quod in legentibus adji-
citur, tanquam vocabuli istius interpretamentum, de
facilitate animi in concedendo amicis, ne se com-
mitarentur, aut secum convivari cogerentur, si
id ipsi nollent: quæ & in Marco notat Galenus,
qui in comment. καὶ τὸ ἀποφύγετον, φιλαδρανί-
αν καὶ χρηστότητα ἐν τῷ κατ' ἰδίαν βίβειον, μεταί-
ηται καὶ εὐνοίας κοινωνίας, nuncupat. Juvenali Se-
neccam adungere licet, ad Lucil. suum epist. 105.
Odium ex offensa sic vitabit, neminem lacerando gra-
tuito: à quo te sensus communis tuebitur. De Tho.
Moro nostro Erasmus epist. ad Ulr. Huttenum, Ne-
mo minus ducitur vulgi judicio: sed rursus nemo
minus abest à sensu communi. Nec multum distat
quod Apollolus ad Rom. c. 12. v. 16. Μη τὰ ὑ-
πὲρ ὑμῶν, ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς συναπαρτῆ-
ται. Communem sensum in Trajano hunc prædicat
Plin. in paneg. Non de tyranno, sed de cive; non
de domino, sed de parente loquimur. unum ille se ē

nobis putat; nec minus hominem se quam hominibus
præesse meminit. In Marco Eutrop. bist. Rom. l. 8.
Hic cum omnibus Roma æquo jure egit ad nullam in-
solentiam clatus est imperii fastigio. Etiam post
imperium collatum & susceptum, τῷ αὐτῷ νόμῳ καὶ
νόμῳ χρησάμενος. Aristid. orat. in Marc. De
Claudio Sveton. l. 5. c. 12. In cunctis parvus atque
civilis, præ nomine Imperatoris abstinuit, nimios ho-
nores recusavit. Sed c. 35. non sine nota aliqua, ja-
stator civilitatis. De Pio ipso Jul. Capitolinus,
Imperatorium fastigium ad summam civilitatem de-
duxit. De Marco denique nostro Capitolinus idem,
In imperio ita civiliter se gessit, ut lenitatem Pii ne-
mo desideraret. Et mox; Cum populo non aliter egit,
quam est assuetum in civitate libera. Deque eodem Jo-
an. Aventinus annal. Boior. lib. 2. Admodum cle-
mens & civilis erga omnes, aduentium cuius dex-
tram placide dabat.

καὶ τὸ ἐξῆς τοῖς εἰλοῖς καὶ τῷ συναπαρτῆ-
ται πάντων. Lamprid. de Alexandro Severo: Cum
amicis tam familiariter vixit, ut communis esset eis
sæpe confessus, ires & ad convivium eorum: aliquos
autem haberet quotidianos etiam non vocatos. quodi-
ani igitur illi convivæ imperatorum, etiam non vo-
cati aderant, & adesse quodammodo cogebantur, quod
sine illis esse non posset princeps. non tenuit autem
hunc morem Marcus, sed amicos liberabat hac ne-
cessitate veniendi, & gratiam illis faciebat secum
convivendi, ubi ipsi solliciti fuerant; Patrem Pium, ut
hoc loco ipse testatur, imitatus. quod sequi tamen
interpretati sunt quidam, & ad mores Marci arro-
gantes referre conati sunt, qui fastidium principis
lervare cuperet. Dederunt crimini, inquit, Capitoli-
nus, quod avilicam arrogantiam confirmaverit, submo-
vendo amicos à societate communi atque à convivio.
Salmast. ibid.

Μῆτε συναπαρτῆται] dicere nimirum solebat,
Gravem esse provincialibus comitatum principis ci-
viam nimis parci. Capitol. Verum Marcus hac ra-
tione Pium prædicat profectorem communem
amicis condonasse, ne illis ipsis gravis potius ac
molestus officio minus necessario existeret. quod no-
mine Marcum item commendat Galenus locis pav-
lō ante adductis. χρηστὸν τ' ὄντα, inquit, καὶ φιλό-
δρανον αὐτὸν ἐδωκέναι πῶσι καὶ ἀλλήλοις ἐν τῇ
Ρώμῃ καί.

Αἱ δὲ ὁμοίον αὐτὸν καὶ ἀλαμβάνει καὶ ἡ
διὰ χρεῖας τινὰς ἀπολειφθέντων] M. Casavb. de
negotio accipit, quæ cum necessaria aliqua occasione
interveniente, priusquam confici possent, abrumperet
cogebatur, eundem illum, hoc est, pariter affectum,
pariæque sentientem, ubi ad illa jamdiu intermissa
rediret, semper deprehenderent. At Xyl. (cui ac-
cedo potius, svadente dictionis ipsius serie) de per-
sonis, amicis puta, familiaribus, ministris; quod eti-
am cum necessitate aliqua cum comitati non fue-
rant,

Lugdun. qđ nō. & legā postulat. frustra. cūm de vestitu agatur. Salmal. ad Capitol. ἐπιχρῶν, legit. Casarb. ἄνδ χρεῖς, retinet. de sensu utriusque convenit, placuisse Pio vestem πλὴν ἐπιχρῶν, indigenam, non exoticam, sive πλὴν ἄνδ χρεῖς, hoc est, qđis vulgā fiat, & qđidem ἄνδ τῆς ἐπαύλας, ē villa propria, & ferē de redditibus Lanuvini. itā Casarb. ad vitam Pii. De Augusto istiusmodi quiddam Sueton. l. 2. c. 73. Vestē non sentire alia qđm domesticus usus est, ab uxore & sorore & filiis nepotibusq; confectis. De 10 sc Seneca, de tranq. cap. 1. Placet non ex arcula prolata vestis, non mille ponderibus aut tormentis splendens elegantibus pressa; sed domestica & utilis, nec servata nec sumenda sollicitas. De Pio Capitolina. Visus est sēdē ab amicis & cūm privatis vestibus. &c. Ceterum editio Lugdun. pro χρεῖς nobis Ἀεχῆ exhibet. Hoc si non sit typosbatarum mendum, qđ suspicari forsā qđ possit, Lorium villam designat, in qā Pius & educatus, & versatus plurimum, cūm palatium ibi construxisset, & tandem 15 etiam defunctus est, avitore Capitolino. Hanc avitorem sequendo locutionem, Salmastius movit, ἢ ὅτι Ἀεχῆ solū ut de toga accipitur, qđ in secessu Lorina villa nū solitus erat. cum togam ipsi venisse dicitur ἄνδ τῆς ἑστῆς ἐπαύλας. de qā proximē videntur.

Ἀνάγκη ἄνδ τῆς ἑστῆς ἐπαύλας;] τὴ ἑστῆς istud Casarb. omittit. D. Boor. legit, ἀναγκῆ ὅτι ὅτι ἄνδ ἐπαύλας, id est, convectio ruri in villis. ut ἄνδ ἀρετῆς adiectum sit, qđ villa ista 20 à suburbanis distingueretur. Constat autem ē Capitolino, Pium in agris atq; propriis fundis plurimum vixisse, etiam postquam imperium tenuit. ἐπαύλας centē hic, non casa, ut Xyl. vertit, sed villa. Philo in vit. Mose l. 1. λέγει ὅτι πᾶσις ἀνὴρ ἐπιπορεύων, ὡς τὴ τῆς βασιλείας, & ὅτι ἐπιπορεύων ἄνδ ἐπαύλας. Idēq; de vit. contempl: πλὴν μὲν ὅν ἀσφάλους αἱ ἐς κύκλῳ περιχρῶν ἐπαύλας τὴν & κῶραν. Credidi aliqđd. inq; clausiss. Salmastius, vixit hoc nomine Roma appellari, in qā vulgares toga fiebant ac venam ibant. citioris 40 & ulterioris vici mentio apud Sextum. qđni & similiter inferior & superior ex ratione sibi dicitur igitur hanc Imperatorem, cūm Lorii esset, usum esse vili ac vulgari togā, qđas venibant in vico inferiore Romae. an potius ἢ ἑστῆς ἐπαύλας villa aliqua rustica infra Lorium, ubi ejusmodi toga fiebant? ἐπαύλας certē villam, & etiam pagum significat. qđcūq; sit, oportet vilem esse & vulgarem togam, non imperatoriam, qā in Lorii secessu utebatur. hac enim exemplā offert, ut ostendat, ut ἐπιπορεύων fuisse 45 ὁδῶν ὡς & χρεῖς.

Καὶ ὅτι ἐς Ἀναβῆν] Casarb. nihil mutat; & ad vestis materiem refert, sive locum unde ea petebatur, ut suprā visum. At Salmastius, Nosas, inq; quibus in locis gem habitum usurpare solitus fuerit,

itaq; testionem duplicem proponit. vel ut legatur, ἀναβῆν ἐς Ἀ. τὰ πολλὰ, τὰ παλαιὰ ἐς Τ. π. ἐργασίαν veliq; Marcus dicit tunica Lanuvii egisse Pium: more, ut videtur, antiqui Catonis, qđ solo campēstri acinus, super id togam accipiebat; & qđdam etiam cūm prator jure sedebat, ut ex Val. Maximo constat l. 3. c. 6. & Asconia. qđ idem in Catone minores etiam Plautius notat, ὑμῖν αἱ τῶν ἀρετῶν ἀναβῆν & ἀναβῆν, ἀναβῆν ὡς ὅτι συνδῶν. Vel etiam ἐς χρεῖς Ἀναβῆν τὰ πολλὰ, sive χρεῖς ἐς Ἀ. τὰ π. ut in sola tunica fecessum illum Lanuvium transgisse dicatur, quomodo plerumq; Romani ruri solebant & in provinciis: Hinc tunica quier, tam saepe Martiali commendata & laudata l. 10. ep. 51. Haec ille.

En Ἀναβῆν] Lanuvium Italiam optidam juxta viam Appian frum, de qđ Strabo l. 5. ubi Ἀναβῆν pro Ἀναβῆν Casarb. bonus reposuit. In villa interim Lanuvina natus Antonium Pium, avtor est 15 Capitolina. & d. municipiū Lanuvini ortum, Victor Avrelia. quāq; Casarb. in Capit. codices Manulcriptos Lanuvia exhibere testatur, eundēq; locum eximiat designari, ubi avtor idem de Marcor Ex Asia & Syria reverso, exinde Lanuvium profectus est. Certē Lanuvium & Lanuvium idem esse utrumq; Jos. Scaliger commendat, Car. Sigonio ad Livii l. 8. refragante, & renitente.

Τὴν τῶν ἐς Τούλους παραρτίδων ὡς ἐργασίαν] Inter Lanuvinos plerumq; Tusculano publicano utebatur, etiam deprecante. Xyl. ut ad omnium referatur. Annot. Lugd. lego, inq; παραρτίδων, qđ excusans & deprecans utebatur. Salmal. τὰ παλαιὰ ἐς Τούλους, ὡς Τούλους, παραρτίδων ἐργασίαν cūm in Tuscor, ad Tusculanos, agros sedderet, non jam tunicas ibi agebat, ut Lanuvii, sed penulam superinduebat: qđ om̄m faceret, excusabat tamen se, & qđ veniam deprecabatur. hoc est, qđ ait παραρτίδων ἐργασίαν. Penula, inq; Nonius, est vestis, qam supra tunicam accipimus. eā adversus pluviam maxime munire se solebant. Juvenal. Sat. 5. v. 78.

--fremes satus cūm grandine verius Juppiter, & multo stillaret penala nimbo. Indē Varroni pettus jocus in virga divina, dum virtutis τὸ αὐτοῦ πρῶτον; Non est querenda homini, qđ habet virtutem, penula in imbri. contra planē qđm Lucil. l. 15. qđ penulam per imbrem iter obeunti, sapienti ipsa utiliore esse pronunciat. certē etiam sapienti, vel in imbri vel in frigore, Stoicis 40 ipsis fatentibus, saltem ἐργασίαν futura est: quā ut Philo de provident. apud Euseb. prepar. l. 8. c. ult. ὡς μὲν ὅντος ἀνέχων τὸν σφοδρ, εἰ ἐς ἑσπέρην διαφύγει, κατὰ βρῆχας. Ποπῆς ὅτι λυγρὴ καταπύοντος, πῶς μεδύναι & λύγει. Sed & L. Galbz, cuidam penulam roganti, Non possum commodare, domi maneo; cūm cornaculum ejus perplueret. aliter

Καὶ ἀπὶ τοῦ αὐτοῦ καὶ ἀποστόλου] Quid de se Aposto-
lus ad Philip. c. 4. v. 12. Οὐδὲ δὲ ταπεινῶς,
ἴδια καὶ ἀφωδίων ἐς πᾶσι καὶ ἐς πᾶσι μαμὸν
μαί, καὶ ὑποτάξας καὶ πονῶν, καὶ ἀφωδίων καὶ ἰσ-
τοῦ. qod suprā, πρὸς τὸν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ, ἀποστόλου ὅ
μὲν δὲ.

Τὸ δὲ ἴδιον καὶ ἐπὶ καρτερῶν] ὅτι quid hic velit,
nullus videtur. ὁπάρειν forsan scripserat Marcus,
vel qod usitatus est, ἐγχαρτερῶν, ut mox ἐ-
νῆσιν.

Οἶον ἐς τὴν νόσον τοῦ Μαξίμου] Istud an ad
superiora respectum habeat, qod Xylander censuit,
ambigi potest. commodē posse vix videtur. Ego
itaq; tanquam distinctum quid posui. De Demonaſte
Cynico refert Lucianus, qd cum cetera ἀπαθὴς
plane videretur, μόνον αὐτὸν λυτὰ φίλος νόσος ἢ
δαίμων. ὡς αὖ καὶ τὸ μὲν ἐστὶν ἐν ἀνθρώποις
ἀγῶν, πῶς φίλος ἡγούμενον. Tale quippiam in
Pio Marcus forsan advertebat. & ὁ ἐστὶν forsan legen-
dum fuerit.

§ 17. Πάρεθ δὲων] Piē Marcus noster hic di-
vinæ procuratori plurima adscribit, qz fortunæ
pleriq; solent tribuere.

Πάτριος] Avus paternus, Annim Verus (de
qo supr. § 1.) maternus, Calvisius Tullus. Jul.
Capitol.

Γοργίας] Vide supr. ad § 2, 3.

Ἀδελφὸν] Habuit ἑστὸς natu minorem, An-
nium Cornificiam. Capitol.

Διδασκαλὸν] qorum suprā meminerat: § 5, 6, 7.
&c. quibus & alios adjicere licet ex Jul. Capitolino.
Origenes ad Cels. l. 3. Καὶ Ἑλλῆνες ὅ φησιν, καὶ
ἐν τοῖς νομίζουσιν ἢ σωφροσύνης, καὶ πολλὰ
τῶν αὐτῶν ἢ αὐτῶν ὅ φησιν διδασκαλῶν τῶν
αὐτῶν, καὶ τὸ περὶ τῶν τοῖς ὁρῶντων ὅ φησιν
καὶ ἐκείνων αὐτῶν διδασκαλῶν καὶ φησὶ ἀναγ-
φῆς τῆς ἐν βαλῆσιν. πολλοὶς γὰ καὶ τῆς ἀναγ-
φῆς πύκτους μὲν τῶν, ὡς μὲν φησὶ ἀναγ-
φῆς αὐτῶν καὶ καὶ τῶν αὐτῶν αὐτῶν. ἢ ἐν ἀλλῇ πνι καλῶν πῶς
ἀναγλῶν καὶ καλῶν αὐτῶν. τὰς ὅ μὲν τῶν αὐτῶν,
πάντες μὲν οὖν ἢ ἐν τοῖς τῆς περὶ τοῖς λόγοις
πῶς ἢ αὐτῶν οἱ ἀνθρώποις, ἐκ ἐυχέρει. Vide
scditionis istius verba novissima, deprehendes cum
Origenianis istis qam insavissimē concinere. De
Platone Plur. in Mario: Πλάτων μὲν ἦν ἡδὴ πρὸς
τῶν πλάτωνος ἡγεμονία, ὡς αὐτὸν αὐτὸν δαίμονα καὶ
τῶν πυχλῶν, ὅτι φησὶν μὲν ἀνδραγαθῶν, ὡς αὐτὸν ἑλ-
λῶν, ὡς βαρβαρῶν, καὶ ἀλλοτρίων τῶν φησὶν ἀπὸ τοῦ
φῶς ὅ τῶν, ὅτι τοῖς (κορῶντος χεῖνους ἀπὸ τοῦ
πῶν ἢ γένεσι αὐτῶν. At Lactantius instituit. l. 3.
c. 18. Plato aiebat se gratias agere naturæ; Pri-
mum qd homo natus esset, potius qam mutum animal:
deinde qd mas, potius qam femina; qd Græcus, qam
Barbarus; postremo, qd Atheniensis, & qd tempori-

bus Socratis. Qo cōcordit ipse, immensio tamen;
Nunquam quicquam dictum esse in rebus humanis deliri-
us. Idemq; ibid. c. 19. ubi Socratem acutius, & in
quibusdam iniquis etiam pavlo, perstrinxerat; In
cujus temporibus natum se homo sapiens gratulatur.
Qod autem in Platone tantopere exagiat Lactanti-
us, id is à Socrate accepisse videtur; q, ut Dio Prus.
or. 64. Ἐπὶ πολλοῖς αὐτὸν ἐμαρτυρεῖται, καὶ ἐπὶ
τοῖς λόγους, καὶ ἐπὶ Ἀδελφῶν. Socrates à Tha-
lete; q, ut Lact. l. 1. Ἐφασκεν ἡρώων τῶν τῶν
καὶ καὶ ἐπὶ τῶν πυχλῶν αὐτῶν μὲν, ὅτι ἀνδρα-
γαθῶν ἡγεμονία, καὶ ὡς ἀνδρῶν, ὅτι ἀνδρῶν, καὶ
γυναικῶν, ὅτι ἑλλῶν, καὶ ὡς βαρβαρῶν. Postre-
mum tantummodo de suo addidit Plmo. Nec reti-
cendum qd Judæi habent in preculis suis viro-
rum peculiaribus; Benedixit esto, Domine Deus,
qd me virum creasti, non mulierem: qd Israelitam,
non alienigenam.

Σχηδὸν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ] supplendum, ἀγαθῶν,
qod excidisse existimem. ut sit [ἀγαθῶν] καὶ
ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ.

Τῶν δὲων ὅ ἐν τοῖς] Digna Christiano qotis
providentiæ divinæ, qd factum fuerit, ut nē peccatis
occuparetur, cum peccare prona dispositio non dees-
set, agnitio. Agnosce ipse de se, qd Deus Abime-
leco; Ego te cobibui, nē peccares, Genes. c. 20. v. 6.
Habent his paria è nostris, Bern. de temp. serm. 79.
Prima miseria qd à multis adbus peccatis in seculo
positum custodivis. qis enim non videat, qd sicut in
multis cecidi, sic & in alia poteram cecidisse peccata,
nisi omnipotens pietas conservasset? Qi & argumen-
tum idem tractat futilis, de divers. serm. 13. Au-
gustin. homil. 23. Hic multa commisit, & multorum
debitor factus est: ille gubernans Deo parca commisit.
cui deputat ille, qd demisit, huic & iste deputat, qd
non commisit. Adulter non fuisti in vita illa tua
præterita, plenā ignorantia? Hoc tibi dicis Deus
tuus; Regebam te mihi, servabam te mihi, ut adulte-
rium non committeres. Svasor defuit? ut suasor de-
esset, ego feci. Locus & tempus defuit? & ut hoc
deesset, ego feci. Affuit suasor; non defuit locus;
non defuit tempus: ut non consentiret, ego terrui.
Agnosce ergo gratiam ejus, cui debes & qd non ad-
misti. Mihi debet iste, qd factum est & dimissum
vidisti: mihi debes & tu, qd non admisti. Nullum
est enim peccatum qd facit homo, qd non possis facere
alter homo, si defuit rector à qo factus est homo. Pili-
sumē, & ad nostrū mentem plenissimē.

Προέπειον πλημμελήσῃσι] Lugd. προέπειον.
qod probare non possum. Xyl. qd nihil deliqi. ple-
nius rectiusq; Cal. qd nihil temere aut præcipitan-
ter deliquerim. προέπειον, prociro, præcepti feror. in-
dē προέπειον, præcepti: & προέπειον præcipitanter,
temere, inconsideratē. Vide l. 3. § 9. ἀπεπείσῃσι.
alioqi suspicari quis posset, scripsisse Marcum προ-
έπειον. Sicut pavlo inferius, τὸ ἐξουσιᾶν τοῦ
ἐξουσιᾶν ἐν ἀξιώματι κατὰ τὴν φύσιν.

Διαματῖν ἀεὶ καὶ ἐν ζῶντι ἐν αὐτῇ· qem locum vide.
 [Ἐδῆσαν σημεῖα] sive σημεῖα δύν, ut Lugd.
 qod uisatius est, & eodem recidit. utrumque enim
 vestes notabiles & insigniores sive splendidiores
 designat. Hoc eo, quoniam, ut Jesus noster, Luc. 6. 7.
 25. Ὁ ἐν ἱματισμῷ ἐσθῆς καὶ χρυσῷ ἀσπάζεται
 τας, ἐν τοῖς βασιλείοις οἰσίν. Ἐδῆσαν σημεῖα δύν,
 inquit, Annotator Lugd. Vocat imaginibus tectas,
 picias, palmatas, χρυσοθήκας, αὐτο τοις ποικίλῃ
 clauas. De Argulto Sveton. l. 2. c. 73. Togis usus est
 neque restrictis, neque suffis; clauo nec lato, nec angusto.
 De Antonino Pio Capitol. Visus est sanè ab amicis
 cum privatis vestibus, & domestica quadam gerens.
 Et de Alexandro Severo, Lamprid. Gemmas de calceamentis
 & vestibus tulit, quibus usus fuerat Elagabalus.
 veste alba usus est, nec aurata, penalis togis
 communibus.

Μῦθη λαμπάδων καὶ ἀσπιδίου τοῦτον ἄν πινω]
 Just. Lipsius ad Tacit. *annal.* l. 1. *principatus in-*
signia intelligi vult, inter *qae ignis prelatio*. Herod-
 otus in *Commodo* de Lucilla sorore ejus, καὶ τὸ πῦρ
σπεντικμάνδων αὐτῆς. Et de Marcia ejusdem Con-
 cubina, πάντα *κατήρχον, ὅσα σκεῆθ', καὶ τὸ πύ-*
ρον. De Pertinace, *Κατὰλυνον ὅτι τὸ σπινάδιον,*
καὶ τὸ πῦρ ἰδοὺς αὐτοῦ σπεντικμάνδων, ἔτι τι
ἄλλο ἦν βασιλικὸν συμβεβηκὸς εἰς ἑῷας ἀσπιδῖναι.
 Qibus addas licet & ex eodem de Nigro, καὶ *σπεν-*
τικμάνδωντος τὸ πύρον. Eum *ignem lampadem* fu-
 isse adfirmat ex hoc Marci nostri locos quorum usum,
 ut in *Deorum cultu*, sic & in *Imperatorum*, extitisse.
 Accedit huic & Annotator Lugdun. *Lampadas*, in-
 qit, vocat, *qae praeferebantur Imperatoribus*, ut *ignis*
Regibus Persarum. Corippus de adventante Impera-
 tore in theatrum,

—præsumptus ante

Signa dedit curser, posita de more lucerna.
Verum Meric. Casavbonus in adversum contendit;
lampadésq; & statuas sive imagines eodem referit, ad
simulacra scil. lampadas manibus gestantia, de quibus
Lucret. l. 2.

*Si non aurea sunt juvenum simulacra per ades
Lampadas igniferas manibus retinentia dextris,
Lumina nocturnis edulis ut suppeditentur.*

Et Lucretio prior, poetarum princeps, *Odyss.* n. v.
100. Alcinoi avlam describendo,

Χριστοῦ δι' αἴσθ. κῆρυ, ἐν δ' αὖτ' ὅτι βασιλῆ
"Εσσευ, αἰδομένης δαΐδας μὲ χρυσὸν ἔχοντες,
φαίνοντες νύκτας καὶ δόματα δακρυμόνεον.

Ubi Evstach. *χρυσῶν κύβους, ἀνδριάντας* exponit. Idem autem Marcum *τοῦτον δὲ τῶν* adiecisse, ut *δὲ* vulgaribus, *καὶ ἐν αἰδοῖς* plebeis etiam plerisque *ρεῖνται*, *εἰκόνες* basce distingueret. Ego verò inter summos illos viros arbitrum me nequaquam interponam: aliorum, uter Marci mentem attigerit propius, per me iudicium fuerit.

Εγγυάτω ιδίαντε συσέλλειν· De Mar-

οο Capitol. Adoptatus in aulicam domum, omnibus
parentibus suis tantam reverentiam, quantum priva-
tus, exhibuit. eratisq; haud fecit rei suae quam in pri-
vata domo parvus ac diligens, pro instituto patris
volens agere, dicere, cogitare. Et Ariliid. oras. in
regem: Εὐδοκῆς, ὅτι αὐτὸν οἶλεν καὶ βασιλεὺς,
διδόναι τὴν ἐξὸν αὐτῷ εἶναι διὰ τῶν. ταῦτων μὴ
σὺ τῆς βασιλείας παραχρῆν αὐτὸν, ἀλλὰ
ἀξιοδιδόναι ταῦτα· ἐν τῇ τῇ ἑαυτοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ
τὴν αὐτὴν καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἑαυτοῦ. De Pio pa-
riter Capitolinus, Imperatorium fastigium ad sum-
mam civilitatem deduxit. nec omnino quicquam de vita
privata qualitate mutavit. vindemias privati modo
cum amicis egit. quum sibi et filiis honores petores,
omnis quasi privatus fecit. quia et Senecam tantum
detulit Imperator, quantum cum privatus esset, deferret
sibi ab alio principe optabas. De civilitate hac quam
in Augusto laudat Sueton. lib. 2. c. 51. Vide Ca-
savianum ibidem. Sed et quae superius ad § 16.

Kal vā dīd vōrn rarenbregr] Lugd.vā d'ia.
Sed legendum, mē dūc Sive ut M. Caf. vā d'ia
mē dīd vōrn. Rem qod attinet; nibilo demissior imo
tanto major, tanto avastior. Siqdem, ut scilicet
mē, sed & verissime, Plinius in panegy. Cui nibilo
ad augendum fastigium superest, hoc uno modo cre-
scere potest, si se ipse debittas, securus magnitudi-
nis sue. neque enim ab ullo periculo fortuna princi-
pum longius abest, qām humilitatis. De Pio Capito-
linus, postquam civilisatam ejus descriperat, utq;
species imperatorias superfluas a se amandaverat; Et
tamen, inquit, ingenti autoritate apud omnes gentes
fuit.

'Αλλὰφ] Marci fratrem hunc adhuc q̄arimus,
nec reperire hāctenus poruimus.

Δυναστεία ἐστὶν οὐκ ἄλλος ἐννοούμενος] At tandem ab eo abfuit Lucius, ut Marcum moribus suis ad rem bene gerendam excitaret; ut contra post illius obitum Marcus solus republicam teneretis, multo melior et feracior ad virtutes: quippe qui nullis Veri jam impediretur aut simulatoris callide severitatis erroribus, aut his, quibus præcipue displicebat Marcus jam inde à primo ætatis sua tempore, vel infirmis mentis prævia, vel moribus. Capitolin.

Τὴν δὲ σφύρην ὑπαγορεύει μὴ ἵ Ἄνδρ' ἔσθ' ἡμῶν
 idem Marco exhibuisse Lucium, si susciperes, obsecra-
 tum, ut legatum proconsuli, vel praefidem imperatori
 (ad q̄a verba videndus Salmat.) auctor est Ca-
 pitol. q̄i de amore tamen idem negare videtur.

'Ev tis tous av xatagadnu] Senec. de brevitat. vit. c. 14. Dubitare se Fabianus noster aiebat, am-
 fatius effect nullis studiis admoventi, quam his impli-
 cari. Ipse Senec. ibid. c. 13. De illis nemo dubi-
 tabit, qui operose nihil agant, qui in literarum inu-
 silitum studio desinentur. Idemque epist. 88. Ista li-
 beralium artium confectio molestas, verbosas, in-
 scitativas

Videtur ex Capitolino, Marci mater, anteqam filius imperium Pio defuncto adiret: qā tamen ætate fato concesserit, incertum.

Οικίστου μετ' ἐμὴ τὴν παλαιὰν ἐν] Capitol. Ab Adriano adoptatus, iussusque in Adriani privatam domum migrare, invitus de maternis hortis recessit.

Ὅτι ἐκ ἐστὶ μοι χρέματα] Quid nec defuerit unquam, unde aliquid poscenti se subveniret; nec eō fuerit redactus, ut ab aliis flagitare cogeretur, pro magno ducit beneficio. Agnoverat nimirum illud Servatoris nostri; Μαργείου δὲ δίδουαι, μᾶλλον ἢ λαμδάνειν. Aff. c. 20. v. 35. & quod optimum qemque censere Gregorius Naz. asserit orat. pro pauper. Τὸ εὐπαιστὴν γὰρ πάχει πτωχότητος καὶ ἀπειρητοσύνης καὶ ἄλλοις.

Τὴν γυναῖκα τοιαύτην] Habuit uxorem An-niam Faustinam consobrinam suam. Capitol. Et reverā, galis istic depingitur uxor, numinis donum, havd ē minimis, havd ē multis, censeri meritō possit. Verūm an ejusmodi Marci nostri Faustina existerit, licet Pii filia, Marcus ipse viderit. Certē si vera narrare Cassius & Capitolinus, nihil minūs illa fuerit.

Τὸ ἐπιμαχίων προσβῶν οἷς τὰ παλαιὰ ἐν πορῶ-σιν] Itā Philippus Macedo epist. ad Aristotelem. Ἰδὲ γυναικί μοι ἴσον ποδῶν ἐν τοῖς δαίσι χα-ρεῖν ἔχω, ἔχ' ἔπος ἐπὶ τῇ φύσει γὰρ παλαιοί, οἷς ἐπὶ τῷ χτ' τῶν οὐκ ἡλικίαν αὐτῶν γινώσκουσι. Ἐ-πὶ αὐτῶν δ' αὐτῶν γὰρ οὐ προσβῶν καὶ παλαιότατα ἀ-λλοῖς ἴσως καὶ ἡλικίᾳ καὶ τῇ φύσει ἀπεμαχίων δια-δοχῇ. Filium mihi genitum scias; quod nomine Diis gratias ago, non tam proinde, quia natus, quā quod cum nasci contigerit temporibus vitæ tuæ. Spero enim fore, ut à te edoctus eruditusque, dignum evadas, qui et nobis, et rebus à nobis susceptis succedat. Refert Gellius l. 9. c. 3. Commodum autem Marcus et suis praeceptis, et etiam magnorum atque optimorum virorum opera erudire conatus est. habuit literato-rem Græcum, Onesitratum; Latinum, Capellam Ari-stitum: orator ci Anteiū Sanctus fuit. Sed tot disci-plinarum magistri nihil ei profuerunt. Lamprid.

Τὸ δ' ἐνιέγγων βοδύματι] De remediis istiusmodi per insomnia indicatis superstitiosa multa in sermonibus sacris Aristides; sed & Cicero de di-vinat. l. 1. tangit & noster, l. 9. § 27.

Καὶ τὴν ἐν Καπύτῃ ἀσπίδι χεῖρ] locus mu-tilus; quod & Xylander monuit. forsā, inquit in no-tis, ἀσπίδι χεῖρ quomodo uariis. At in versione, sicut Chrysostomus: ac si loci alicujus nomen proprium esset. quod Inclinat & Mercurius; sed ut viri, non loci, appellatio sit, & χεῖρ legatur. quasi dicat Marcus; Capseta, quæ in regione Campana maritimum est opi-um, se deis vota facientem, sacra retulisse; prout et Chrysa Phæbi sacerdoti olim contigerat suppli-cantī παρὰ θεῶν πολλοῖσι βουαυ δαλάωσι. ll. a.

Eruditus vir D. Bootius χεῖρ legendum suspica-ur: χεῖρ idem quod χεῖρ, ut χεῖρ in-terdum pro χεῖρ dicitur. ut sensus sit, quæ- admodum sibi divinitus remedia ad quosdam morbos monstrata fuerunt, ita etiam cum Capseta aliquid agens versaretur in periculo alicujus morbi alteri-utve casus, auxilium, quod cum depelleret, ostensum fuisse, itaque tanquam oraculo, cum aliis in ea urbe oracula nulla edi solerent. Idem ferè vult Annota- tor Lugd. qui legit, καὶ τὴν ἐν Κ. ἀσπίδι χεῖρ. ac vertit, Hocq; Capseta, tanquam oraculum quoddam. Clariss. Salmat. sine aliquo ὀνόματι (quales Marcus istic loquitur) ὀνόματι sanum fieri locum vix posse censet. conjecturam tamen duplicem adjungit. legen- dum scil. vel, καὶ τὴν ἐν Καπύτῃ ἐν πορῶσιν, ut loci meminerit, in quo monitum illud à numine accepe-rit: vel, καὶ τὴν ἐν Καπύτῃ, ὅς ἀπεχέσται, ut & remedii præcepti memio fiat, quod circumlincere sibi aliquid iussus sit. In re tam ambigua ipse statuere ni- hil avsum.

Ὅπως τὴν ἐν πορῶσιν] [τὴν] ὅπως τὴν ἐν πορῶσιν. sic ut in præcedentibus passim. Salmat. forsā, τὴν, ὅπως ἐν πορῶσιν. ut τὴν ex τὸ factum sit.

Ἀπομαχίων ἐπὶ τοῦ συγγενῆ] Lugd. ἀπο-μαχίων. forsā ἀπομαχίων. utatius autem ἐπὶ τοῖς συγγενῆσι diceretur. Sed & Thucydides l. 1. κα- δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἰσίων, dixit. Epistat. dissert. l. 2. c. 6. καὶ ἢν πορῶσιν, πορῶσιν μὲν ἀπομαχίων, πορῶ-σιν δὲ γινώσκουσι, πορῶσιν δὲ χεῖρ παρὰ μαχίων. καὶ γινώσκουσι ἢ πορῶσιν ἀλλοῖς. Verūm ἀπομαχίων, quod Marcus hic vult videretur, disertius est vocabulum. Significat enim desiderium et ignaviam assequere. Pol- lux l. 3. c. 24. Inter ignaviam ac desiderium denotan- tia vocabula, ἀπομαχίων & ἀπομαχίων collocat. Vetust. Edictum Censorium ex Svetonio de clar. Rhetor. à Gellio l. 15. c. 11. exhibitum: Renu- ciatum est nobis, esse homines, qui novum genus disci- plinae instituerunt, ad quos juvenis in ludum con- veniat: eos sibi nomen imposuisse Latinos Rhetoras: ibi homines adolescentulos totos dies desiderare. hoc est, quod Marcus, ἀπομαχίων.

Θεὸν βοδύων καὶ τύχης δεινῶν] Expressisse vi- detur, quod Plato de leg. l. 4. & ex Platone Maxi- mus Tyr. orat. 3. & Stabeus tom. 2. tit. 58. Θεὸς μὲν πάντα καὶ μὴ θεὸς τύχην καὶ κακίαν τ' ἀνδραγαθία δακρυερῶσι συμπαύει. quāquam τύχης nomine providentiam divinam intelligere videtur, vel casus potius fortuitos rerūque contingentiam providentiā divinā dispositam & gubernatam. quomodo & So- lomon Rex usurpavit, Eccles. c. 9. v. 11. quod loco, quod Plato τύχην καὶ κακίαν, Solomon Ὑπὸ Πῦθ dixit. Stoici enim omnia fato fieri statuebant; & fortuita etiam quæ dicuntur, eodem referebant. Itā Aristoteles Rhetor. l. 2. c. 19 § 8. Ἐν δ' ἀπολυ- θεῖ βέλτερον ἴσως τῇ ἐντυχίᾳ, ὅτι φιλοδοξοῖ εἶναι, καὶ ἔχοντες τὸ θεῖον πᾶσι περὶ αὐτῶν, διὰ τὰ μέγα- ρα.

adipis. ἀπαθεί. ἰσὺς τῆς τυγῆ. Vide & Marcum l. 3.
§ 11. Plinius minor. lib. 4. epist. 8. Sed nimirum q̄ sunt in manu hominum, & mihi & multis contigerunt. illud uero, ut adipisci arduum, scietiam sperare nimirum est, quod dari non nisi à Diis potest.

Tā ē Kūddas.] Ambigi potest, utrūm ad antecedentia lemma illud, an ad subsequētia pertineat. Ex usitata siquidem formula, si antegressa spectaret, dicendum videretur, *tādē ē Kūddas. apud Lados* 10 *istā; concepta nimirum, vel conscripta sunt. Illud autem, Tā ē Kūddas. hoc est, Lā apud Lados, agentis scil. concepta & conscripta; tituli præfixi potius, qām subjunctæ clausulæ significationem præle ferr. Atque in hanc partem hoc in loco M. Calavbonus accepisse videtur; in libro proximo exeunte illam alteram secutus. Ipse interim eā disceptatione in medio relicta, ad hunc locum libro primo terminum dare nihil quicqām dubitavi: eūm & huc usqē seriem quādam continuam, qā hīc planē inciditur, 20 avtor ipse tenuerit, miscelam deinceps meram exorsus; & sectiuncula illa ipsa, à qua liber secundus in hæctenus excusis inchoatur, ad pro-*

ximè præcedentia respectum habeat satis clarum.
 Kaddis] Qadi Germaniæ populus, de quibus
 Ptolemæus *geogr. l. 2. & Tacitus in tractatu de*
morib. German. Adversus istos Marcomanni jun-
ctus non sine prospero successu bella gessisse Mar-
cum nostrum, auctores sunt Dio Cassius & Jul. Ca-
pitollinus. Sed & Lucian. in pseudomanti, cujus
hæc sunt verba, ὅτε Σὺ δὲ Μάρκος ἰδὼ τοῖς Μαρκ-
μανοῖς xj Kaddis συναντήσας. Eam expeditionem
celebriorem reddiderunt Christianorum supplicia
imperaturi cœlitus imbres, cū exercitus isti ferè
confectus jam esset. Meminere Tertull. ad Scapul-
& in apolog. c. 5. & ex eodem atque Apollinaris Ev-
sebi. bist. Eccles. l. 5. c. 5. & Chron. l. 1. c. 2. Ni-
ceph. Callist. l. 4. cap. 12. Zonar. Annal. tom. 5.
Xiphilinus in Marc. Oros. bist. l. 7. c. 15. Otto
Frisling. chron. l. 3. c. 25. Jo. Aventin. annal. Boior.
l. 2. alii. quænam istud Cassius, Arnuphis Ægyptii,
vel Juliani, ut apud Svidam alius nescio quæ, Magicis
procuracionibus, Marci ipsius precibus Capitolinus,
moribus pietatice Clavdianus, Christiano nomini
iniquiores, adscribant. Videtur Scalig. ad Euseb.
chron. & Xiphilin. supr. ad § 6.

Ad Librum II.

§ 1. ~~ΩΝΤΩΝ~~ ΩΝΤΩΝ ~~ΩΝΤΩΝ~~ ΩΝΤΩΝ } δεῖ, (ut l. 3.

§ 1.) χρῆ, μέμνητο, (ut l. 8.

 S 13.) vel tale qid, (subinelligendum. qod cum in scriptis istiusmodi est frequentissimum, rum nostro istic cum primis familiare. Cæterum Xyl. *Non* legit, *venitque, solebat is sibi predicere.* Sed monentis potius qid velis, qam qid asseverit narrantis, dictio videtur. qin nec in persona tertia, qam dicunt Grammatici, de se Marcus loqi assoler.

Σαυρὸς Ἐκκου δεινός, ἀγαστός] Seneca, *de ira* l. 2. c. 10. Placidus sapiens & equus erroribus, non hostis; sed corrector peccantium, hoc gaudia procedit animo; Multi mihi occurrunt vino dediti, multi libidinosi, multi ingrati, multi avari, multi furis ambitionis agitati. Omnia ista tam propitius aspiciam, quàm egros suos medicus.

[Παρά τινι ὄψει] creberrimè istud inculcat
noster, uti in locis collatis videre licet. vide *infr.* 20
ad § 13. Sed & Epiſterum latius idem differentem,
L. 1. c. 18. & c. 28. Lactant. *instit.* l. 5. c. 8. *Mali
sunt ignorantie recti & boni.*

'Εγὼ δὲ περισσολογῶς] Itā l. 3. § 11. ἀλλ' ἐγὼ
 ἀν' ἀγροῦ, god & urget vehementius, dilemmate

usus. l. 17. § 26. Vel inficitia rerum pari & ipse laboras; & pariter affecto ignoscendum: vel perspicia majore imbutus es; & caliganti æquior esse debes. Vide & *infr. ad* § 13.

Τὴν οὖν τὴν ἀγαθὴν, ὅτι καλὴν, καὶ τὴν κακὴν, ὅτι
 ἀγαθὴν] Imò solum illud bonum, hoc solum malum
 esse. Sic enim statuunt Stoici, apud Lært. l. 7. in
 Zenon. Hecato de bonis l. 3. & Chrysip. de honesto;
 Μόνον τὸ καλὸν ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸ πονηρὸν κακὸν
 εἶναι καὶ ἰσχυραμέναι τὴν καλὴν ἀγαθὴν, & Sene-
 ca, epist. 76. Unum est bonum, quod honestum. De
 Helvidio Prisco Tacit. hist. l. 4. Doctores sapientia
 secutus est, quia sola bona, quae honesta; mala tantum,
 quae turpia; potentiam, nobilitatem, ceteraque extra
 animum, neque bonis, neque malis annunciant. Vide
 infr. ad § 11.

Συγγενεῖς, ὅτι αἱμαῖ(Θ)· καὶ σαρκαῖ(Θ) τοῦ αὐτοῦ]
Ita l. 12: § 26. "Οσοι ἢ συγγενεῖς ἀνθρώπου περὶ
πάν τοῦ ἀνθρώπου γιν(Θ)· ὃ δὲ αἱματος καὶ σα-
ρκος, αἱμαὶ νοῦ κοινονται. Non hac duntaxat, aut
præcipue ratione: sed et istâ tamen. Paulus Apolli-
apud Lucam Αἴ. c. 17. v. 26. Ἐπίνοι τε ἐξ ἑνὸς
αἱμαῖ(Θ) πάν(Θ) ἐστ(Θ) ἀνθρώπων. Et Lactans in-
stituit. l. 6. c. 10. Si ab uno homine, quem Deus finxit,
omnes oritur, certè consanguinei sumus. Itaque το
μενον.

ἐαυτῷ πρὸς ἐνέργειαν αὐταρκείας. ὅτι γὰρ ἂν πρὸς ἀσφαλὲς βαδίσῃ, μὴ συνυποσχεῖσθαι τὸ ἐπὶ ἑρμῇ αὐτῷ ἐφθαλμῶς ὑγιᾶς ἰδοί, μὴ καινῶν ἐχόντων τὸν ἔπαινον, καὶ μετ' αὐτῷ συμφάνους πρὸς ἑαυτὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς. καὶ ἀκοῇ ἀκριβεστερα, ἢ δι' ἄλλοις τοῖν πῶριν τῶν φωνῶν διγυρῶν καὶ ἀντίληψις κραταυτέρα τῇ κοινωνίᾳ τῆς ἀκτῦλων. καὶ ἀπαξιακῶς ἐδὲν ἔτι τῆς ἐκ φύσεως, ὅτι τῆς ἐκ παλαιότητος καταρτισμένης ὁρᾶς, ἀνὰ τῆς τῆς ὁμοφυλῶν συμποίας ἐπιτελέσων. Ceterum de ulis 10

hinc; Marcus, de necessitate Basilii loquitur.
[Ὡς χεῖρες] De manibus Galen. de usu part. l. 1. Σιμμάχων ἑτέρᾳ τῶν ἑτέρων ἢ φύσις ἐπίησιν ταῦτα ἄρα καὶ πρὸς ἀλλήλας πενδικασιν ἀλλήλων γὰρ ἐνέκα γαγῶνται. Inde nata proverbialia illa Menandrianum apud Gnomologum;

Ἀνὴρ γὰρ ἀνδρὲς καὶ πόλις αἰεὶ πόλιν·
Χεῖρ χεῖρος νύμφη, δακτύλος τε δακτύλον.
Servus virum vir, civitatem civitas:
Digitum laudatque digitus, et manum manus.
Epicharmeum apud Aëchinem in Aëchio. & Stob. tom. 2. sta. 10.

Ἀ γὰρ χεῖρ τὰν χεῖρα νύμφη. δὲς π. καὶ τὴν λαμβάνει. A manu manus laudatur: da qid, et qid accipe. quædam quod Stob. νύμφη, Aësch. νύμφη habet. Erasmi. & Stob. αἰεὶ malunt. ut sit, A manu manus fricatur. sive ut vulgo effertur solet, Manus manum fricat. Denique Evripideum illud in Heraclid.

— μὴ δὲ γὰρ χεῖρ ἀδυνάμει μάχη.
Invalida pugna est, una qam gerit manus.
Virgilius an Septimius in Mœcio:
Admonet inde manus operi, partitus utriq;
Laeva ministerio, dextra est intenta labori.
Hæc rotas affluunt gyris, et concitat orbem.
Interdum fessa succedit læva sorori,
Alternatq; vicat. —
[Ὡς βλέφαρα] qz ad oculi tegmen & tutelam amicè conspirant.

[Ὡς οἱ σοῖχοι τῶν ὀδόντων] qz veluti in mola cavillus & meta, mutuas sibi invicem operas jugiter 40

τὸ ἔν ἀντιπράσσειν ἀλλήλοις παρὸς φύσιν] Senec. de ira l. 2. c. 31. Illud ante omnia cogita, fœdam esse execrabilem vim nocendi, et alienissimam homini, cujus beneficio etiam sæva mansuescunt. Apud Xenophontem commentariorum l. 2. Socrates fratres duos diffidentes his verbis alloquitur. Νῦν μὲν ἔγω διακρίνεις, ὡς ἂν εἰ τὴν χεῖρα, αἱ δὲ διδῶς ἐπὶ τὸ συλλαμβάνειν ἀλλήλων ἐπίησιν, ἀρεσθῶν τῶν, πρᾶσσιντο πρὸς τὸ διακρίνεις ἀλλήλων ἢ εἰ τὴν πόδα θεῖα μοῖρα πεπονημένως πρὸς τὸ συνήγειν ἀλλήλων, ἀμειλίχωντες τῶν, ἐμποδίζουσιν ἀλλήλων. ἢ ἂν πολλὰ ἀμαθία εἴη καὶ κακοδαμνία τοῖς ἐπ' ἀρετῆς πεπονημένοις ἐπὶ βλάβῃ χειρὶ καὶ μὴ ἀδελφῷ γὰρ, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ὁ θεὸς ἐπιμένει ἐπὶ μοῖχα ἀρετῆς ἀλλήλων, ἢ χεῖρα

καὶ πόδα, καὶ ὀφθαλμῶν, καὶ τὰ ἄλλα ὅσα ἀδελφὰ εἶναι ἀνδράποιν.

§ 2. Σαρξία δὲ, καὶ πνέματι καὶ τὸ ἡγεμονικόν] Eandem distributionem habes sæpius repetitam. l. 3. § 16. & l. 6. § 32. & l. 12. § 3. Idem fere aliis verbis Apost. ad Thessal. ep. 1. c. 5. v. 23. Τὸ πνέμα, καὶ ἡ ψυχή, καὶ τὸ σῶμα. qd loco τὸ σῶμα est qd Marco hic σαρξία: ἢ ψυχὴ, qd πνέματι τὸ πνέμα, qd τὸ ἡγεμονικόν.

[Ἄρσι τὰ βιβλία] Vide infra ad § 3. sed & Epictet. dissert. l. 4. c. 4.

Μικρὴν σὺ] Ità l. 4. § 3. σὺ παρὸς μὴ σὺ, μὴδὲ καταπείνεις. qd eleganter admodum sic expressit Pers. Sat. 5. v. 154.

En qid agis? duplici in diversum scinditur bemo. Huncine an hunc sequeris? subeas alterius oportet Ancipiti obsequio dominos; alterius oberres.

[Οὐ δίδωται] Non datum est. Xyl. at Lugd. Non licet. nam qd dē stude, reddidit Annotator Lugd. & μὴδὲ σὺ δαξέ, manvuk legi; à Marci mente alienum est. M. Cal. Non est futurum. non dabitur. qd exponi vult ex illis l. 3. § 14. Μικρὴν πλῆν. ἢ γὰρ τὰ ὑποσημασμένα σε μὴδὲ ἀναγνωσκῶσιν, &c. Noli te fallere. neque enim futurum est ut Commentariorum tuorum et excerptorum, vel alienarum de antiquis gestis rebus scriptorum, evolventi et perlegendi copia tibi suppetat. & est reverà probabilis satis expositio. Videatur tamen an non forsitan 20

ἑρσηματικῶς legi debeat, ἢ δίδωται; annon datur? annon est in potestate tua positum, ut hoc facias? hoc est, ut distractione & perturbatione omni immunem te reddas. Ità l. 4. § 1. τὸ δωῆσιν καὶ δίδωσιν. & l. 9. § 29. ὁρῶσιν, ἢ δίδωται. Epictet. dissert. l. 3. c. 26. δίδωται σοι τὸ τοιοῦτον & ἐφ' ὅσον ἂν δὴν τι ἦ, καὶ ἐφ' ὅσον ἂν δίδωται. & Rufus Thralez apud eundem l. 1. c. 1. ἢ δίδωται μελετᾶν, ἀρκείας τὴν δίδωσιν; hinc δὲ οὐ φουκῇ. l. 4. § 19. qd nimirum

— natura beatis

Omnibus esse dedit, siqz cognoverit uti.
Clavd. in Ruffin. l. 1. Occurrit nimirum objectioni vulgari illi, de qz Seneca, epist. 104. eodēmqz planè, qd Seneca, modo occurrit. Totiens, inquit hic, mihi occurrunt isti, qz non putant fieri posse, qicqz facere non possunt, et aiunt nos loqi maiora, qam qz natura humana sustinet. At qantò ego de illis melius existimo? ipsi qqz hæc possunt facere; sed nolunt. Deniqz qem unqam ista destitueret tentantem? cui non 50

faciliora apparuere in actu? non qia difficilia sunt, non audemus; sed qia non audemus, difficilia sunt. Qem vide amplius ad l. 6. § 19. Eodem planè sensu Hebræi Doctores in Patrum distis c. 3. § 15. נתנה להם Potestas data est. τὸ αὐτῶς scilicet.

Ἀνδρῶν] Ità l. 3. § 3. γὰρ καὶ ἀνδρῶν. & l. 8. § 37.

§ 37. *χρόνον τῶν τῶν, καὶ λυθρον ἐν θυλάκῳ.* Evstath. ad Il. 7. *λυθρον, ὃ τῷ αἵματος μίαισιν ἀναμειβόμενον τῇ κόνει, cruor pulveri commissus.* dictum à λυθ, unde & λυμα, τὸ χύμα per theta scribi, ut à λυθρον distingatur. Eadem ferè & ad Il. λ. & ad Odys. χ. Utrumque autem, & λυθρος & λυθρον dici monet idem ad Il. 4. plenius pavlo Heracleo in Schol. ad Il. v. Τὸ μὲν κριορτὴ καὶ ἰδρωτὸς ἀνδρώπων αἷμα, λυθρος καλεῖται sanguis pulveri & sudori commissus. itaque de athletis usurpat Clem. Alex. Strom. l. 2. Verum istuc potius est Marco idem quod ἰχθὺρ αἵματος, Oppiano *μυθη. l. 2. v. 279. Janes crucienta. στίχ. γδ αἵματος, ἰχθὺρ.* Clem. Alex. prorept. quoniam cruorem vult tantum & sanguinem ipsum: sed quem ad rei vilitatem exprimendam sic nuncupat.

Κροκόφαρον] *reticulum* malum cum Xylandro, quàm cum H. Stephano *perlum.* tum quia *κροκόφαρον* τὸ *κακροκόφω* idem statuit Evstath. ad *Iliad. χ.* tum quia sequitur mox, *ἐν νύκτι, φλεβίων, ἀστειών πλεμμάτων. κροκόφαρον* autem dictum vult Schol. ad *Aristoph. Vesp. ὅτι διὰ κρόκος ὑποφαίνεται.* Ex quo Svidas corrigendus, apud quem perperam legitur, *ὅτι διὰ κρόκος ὑποφαίνεται.* Verum illis omnibus constanter, contra quàm nostro, *κροκόφαρον* formā masculā dicitur. *Retiuli* verò nomine, nec *omentum*, licet id Polluci *νύκτι* πλέμα dicatur; nec *catem* ipsam, cum Merico nostro, designari istuc existimo; sed *contextum* illum integrum, (cure tamen non exclusā prorsus, siquidem τὸ *δέρμα ἐν φλεβίῳ καὶ νύκτι, καὶ ἀστειῶν, cutis* etiam ex istis consistit, *Aristot. nom. de spir. c. 5.*) qui per corpus totum permeat, *venarum, nervorum, arteriarum* intercurrentium, sibi quæ invicem implexorum, quo corporis moles quasi continetur & consistitur: ὃ δὲ καὶ *οὐρανὸν* τὸν τῷ κύβητι πλέμα inquit Plato in *Timæo*, ad quæ verba forsitan & Marcus respo- xerit, ubi *πλεγματὸν* idem nuncupat. de eo loco videri poterit Galenus in explicatione eorum quæ in *Platonis Timæo* medicè sunt dicta.

Ἄνεμος] *Anima* ergò *ventus* sive *spiritus* & *flatus* Stoicis: quod confirmat Laërt. l. 7. & Plut. de *Philos. placit. l. 4. c. 3.* Ità Marcus denuò, l. 6. § 14. *ἵστω ἢ ἀπ' αἵματος ἀναδυμίας, καὶ ἢ ἐκ τοῦ ἀέρος ἀναπτέως.* Qin & Tertull. de *anim. c. 5.* Et *Stoicos* allego, qui *spiritum* dicunt *animam*: penè nobiscum. penè, inquit: non prorsus. nec hoc tamen, quasi nostri non & *spiritum* dicant, ex *Salomone Eccles. c. 12. v. 7.* & aliis: sed quia alià ratione sive *spiritum* sive *flatum animam* nos dicimus; non tanquam aëreum quiddam sit, ut Marcus istuc, qualis *spiritus* ille quem spirando trahimus; sed *spiritum*, quia propriam quandam habet naturam corporis experiem, & mundanæ molis elementis omnibus excellentiorem substantiam, ut *Augustin. epist. 28. flatum*, quia *Deo est insufflante creata*, ut ex *Mose l. 1. c. 2. v. 7.* idem

de *Civit. Dei l. 13. c. 24.* quod etiam loco, nè *Stoicis* calculum dare suum videretur, qui de substantia divi- vina mentem saltem derivatam tradiderunt, subjun- git: *sicut autem nos possumus non de nostra natura, quæ homines sumus, sed de isto aëre circumfuso quem spirando & respiratione ducimus ac reddimus, flatum facere, cum sufflamus: ita omnipotens Deus non de sua natura, naque de subjacente creatura, sed etiam de nihilo potuit facere flatum, quem corpori hominis in- spirando inspirasse vel insufflasse commodissime dicitur, incorporeus incorporeum, sed immutabilis muta- bilem, quia non creatus creatum.* Lactantius cerè contra planè quàm Marcus hic, de *opific. Dei c. 17. Animam qui ventum putant, hoc falluntur, quod ex aëre spiritum ducentes vivere videamur. Varro itaque definit: Anima est aër conceptus ore, deservessatus in Pulmone, repositus in corde, diffusus in corpus. hæc apertissime falsa sunt. Anima non est aër ore conceptus: quia multo prius gignitur anima, quàm concipi aër ore possit. Et hoc contra quàm Stoici, qui à partu ani- mam in corpus infundari statuebant; quod & Lactant. ibidem monet; & Plut. de *Stoic. contradiç. c. 38.* Vide l. 12 § 24. Attamen in *Carminibus Orpheo* attributis dicitur, *τὴν ψυχὴν ἐκ τοῦ αἵματος ἀναπτέοντων περὶ τοὺς ἰσθμὸν ἀνέμων.* *Aristot. de anim. l. 1. c. 5.* Latinis etiam *Animus & Anima* *πνεῦμα τὸν ἀέρα.* Serv. ad *Æn. l. 1.* & *Pseudo-Cypre. de dupl. Martyr. Qin & animas ventis* tribus multis docent, *Joan. Zinzerling. in promulsi. critic. & Mevrl. critic. Arnob. l. 1. c. 3.* ad illa *Arnobii; Nunquid suas animas expiraverant ventis? Animam enim dictam, quod corpus animas, ut Pseudo-August. in defin. orthod. c. 20. & de spir. & anim. c. 9. præposterum est planè; vide contra hoc ab illo ducti- cique manifestum sit. Vide amplius ad l. 5. § 4. Idem dicitur in horis. Xyl. & § 5. Singulis horis. idem. Singulis horarum momentis. Cal. omni tempore, jugiter. ut l. 8. § 53. Hinc tractum illud in tibicines, sive fubulones dictionem, cujus l. 40 8. meminit Athenæus:**

Ἀνδρὶ μὲν αὐτῶντες θεοὶ νόον ἐκ ἀέρος.

Ἄλλ' αἶμα τὸ φυσὸν καὶ νόον ἐκ πύκτατος.

Est tibicinibus mens calidus indita nulla:

Nam simul ac insunt, acobat illa simul.

Ἐξέμμελλον] Ità *Maro Æn. l. 9. v. 354.*

Purpuream vomit ille animam.

idem enim ipsum in morte semel fieri, quod in respi- ratione sit jugiter, vult Marcus noster, l. 5. § 4. sicut autem *animam vomere*, ità *spiritum* expuere dixere. *Seneca de ira l. 3. c. 43. Jam ipsum spiritum expuimus interim, dum trahimus.* quæ tamen verba aliter distinguit *Lipius.* Idem (si idem, nam *Marco* potius tribuunt *hayd pavci*) in *Thyeste v. 244.*

Ferro peremptus spiritum isiniam expuat.
& *Troad. v. 1168.*

ubi hanc anilic expuant loti novam.

Unde & in *Herc. Octao* v. 1467. Jo Zinzerling.
promuls. c. 14. vocabulum idem restituendum con-
tendit, pro eo quod *expulit* vulgò legitur,

Iesus sagittis q̄ tunc vitam expuit.

Varto, *ut* *et* *argyris*. *Andromeda* *vinctæ* *q* *pro-*
posita *ceto*, *non* *debet* *patri* *suo*, *homini* *stupidiſſimo*, *in*
as *expere* *vitam*. Val. Item Flaccus *Argoneut.* l. 3.
v. 97.

- *carburum* fingulibus extrit auram.

god Statius Thebaid. l. 5. v. 262. *animam singulare*
dixit:

*Semineces pueri trepidar in limine vite
Singultans animas.--*

Epiphanius verò in *Anchorat.* § 76. etiam mentem
explicare dixit verbis illis: 'Οι λέγοντες, ἡμῶς ἡ
θεοῦ τὸν ὁρατὸν, (*Corinth. ep. i. c. 2. v. 16.*) τὸν
αὐτὸν εἶπον, καὶ ἐκ ἐξουσιάζουσιν.

Ceterum purpuream animam vomere dixit Maro pro eo quod Homerus, *αἷμ' ἔκυλιν, σφαιρινὴν κόπην*, sanguinem vomens dixerat *Iliad. 6. v. 11.* itaque Servius notat secundum eos distum, qui volunt sanguinem esse animam: cum alibi aliorum opinione segatur, qui dicunt spiritum esse animam: ut est,

— in ventos vita recessit.

Kal πάλιν πορεύμεθα] quod *ὑπερφορῶν* uno vocabulo dici possit. quoniam id alio sensu usurpari monet Suidam, *ὅστις τὴν τοῦ ὑπερφορῶν ὀνόματι*. pro animam, id est, sanguinem, exorbere. quomodo Aristoph. in *nebul.* de cimbicis, quos Corinthios, cām *νάειν* veller, per jocum nancupos.

Δάκρυα δ' ἐξέπαιρτες ὡς καὶ ἐνδοῖα,

Καὶ πάλιν ἰσχυρὰ ἐκπαινεῖται.

Hinc autem delirium Socrum de animae natura re-
futantem Plutarchum de commun. nocte. c. 41. vide
ad l. 3. §. 16. Quod autem dicitur nihil perperius,
id in anim. 72. de utroque extatis symposium;

Non ego continuo morior, dum spiritus exis:

Nam redit affiduè, quovis & saepe recedat.

¶ *Ω, δε ἀνθρώπων*] forsan *ἀνθρώπων*, animadu-
erte, considera. nisi si *ἀνθρώπων* hoc significatu repe-
riatur alicubi. nam contrarium procul passim ob-
tinet.

Placere et J. Senec. ep. 76. Perge Lucili, et pro-
 pterea, ne tibi accidat, quod mihi, ut senex discas: imo
 idem magis propterea, quoniam iam nunc aggressus es,
 quod perdisere vix senex possis. Et, epist. 19. Si po-
 teris, subduc te istis occupationibus: sin minus, eripe.
 Satis multum temporis spargimur; incipiamus in se-
 nocturne vasa colligere. in fredo vicinior; moriamur in
 portu. Et. ep. 68. Nunciam quidem hoc proposuimus fegi
 olim fuisset animus tibi nunciam de vasa non in con-
 spectu maris ageremus. Sed nunc quoque non moriamur.
 quod facere solent, qui scriui exeunt et volunt tempus
 celebrare repente, calcar addunt: Et quando, inquit,
 tibi proderit illud, quod in exitu discas, ut inquam remi-

in hanc, ut exeat melior. Præclare Epicurus ipse,
 epist. ad Menæc. Μὴ τι νόϑ' τις ὧν πολλὰ ἐστὶν οἰ-
 σασθῆναι μάτη γάρ τινι ὑπάρχειν, κοπιᾶτον φιλοσο-
 φῶν. ὅτε γὰρ αἰσῶς ἰδέσθαι δέξαι, ὅτε παύσῃ, οὔτε γὰρ
 χεῖρ συζητῇ ὑμῶν. Οὐ γὰρ λέγων, ἡ μάτη τοῖς φι-
 λосоφῶνι ὑπάρχειν αἰσῶν, ἢ περιπλανηδύναται πῶς αἰσῶν,
 ἡμῶς ἐστὶ πῶς λέγουσιν, οὔτε συζητῶμεν ἢ μὴ πα-
 ρεῖναι πῶς αἰσῶν, ἢ μάτην εἶναι. [πῶς ὅταν Clem.]
 αὐτὰ φιλοσοφῶντιον χεῖρ [πῶς τὸν Cl.] ἢ γένωνται
 πῶς μὴ ὅπως γηρασκῶνται τοῦς τοῖς ἀγαθοῖς διὰ
 πῶς γένων [γῶνται f.] ἢ γῶντων πῶς γῶνται
 νόϑ' αἶμα ἢ παλαιὸς ἢ διὰ πῶς ἀφῆλται ἢ μὴ
 ὄντων. Refert Laërtius vit. lib. 10. & Clemens,
 Strom. l. 4. vide ad § 4.

Μηδὲν τὸτο ἕως διελύσται] *metem, inquit, ne
patiaris servitū vel corpori hūmilitum, vel cupiditate-
tibus.* Ἡ γὰρ ποσὴ ἐδίδαν ἀφ' ὧν ποσὴ καὶ μὴ χε-
τετρατέμει, ὡς τὸ ἀδύνατον, ὡς τὸ ἀντιθέτως κε-
νήσαν. Noller l. 7. § 55. hoc est autem dilue-
scit. ὃ γὰρ τίς ἦνται, τότε καὶ διελύσται. Petr.
ep. 2. c. 2. v. 19. Itaque noller infra § 16. Τέλει-
(εἰ ταυτίῳ ἢ τῷ ἀνδρῶντι ἴσχυς, ὅταν αὐτῷ) ἡδύ-
νησεν ὃ πόνος. τότε γὰρ ἡπίονον ἐστὶ καὶ ὑποκαταλιν-
ομένη πᾶσι ἐν σοι θεοῖσι μὲν τῇ ἀπρωτίᾳ καὶ θνη-
τῇ μίση τῇ τῷ σώματι, καὶ ταῖς τότε παχέαις
ἡδοναῖς. Idem l. 11. § 18. Extrema autem est
servitū, cum anima vitis dedita rationis proprie
possessione ceciderint. Boeth. Consol. Et, ἀνδρα-
ποδισθεῖσιν, οἱ ταῖς ἡδοναῖς διελύσονται. Hieron.
Pel. l. 2. ep. 147. Itaque Joan. Chrysost. tom. 8.
not. 13. Ἐπει κατέβη ἀνδρῶντων, διελύσει καὶ
πᾶσιν, ἐπεὶ γὰρ πάντων ἀνδρῶντων διελύσεται
ἐν αἰῶνι. Et Clemens Alex. Strom. l. 2. Τὸ
ὑπονοῦν καὶ παρεχωρήσας τοῖς πάσι, ἐξ αἵ-
ματός. Καὶ γὰρ καὶ πᾶσι καὶ πάντων διελύσει.
Socrates apud Xenoph. memoral. l. 4. Hoc voluit
Sanea ubi dixit, sibi servitū, gravissimam servitū
est. Proem. l. 3. qest. 1. ad. Qi & idem, epist. 64.
Quem in hoc mundo locum Deum obinet, hunc in bo-
mine avimus: quod est illi materiam, id nobis corpus
est. Servitū ergo desidero mortuū. Placo Phed-
on. Ἐπειδὴ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς ἴσχυς καὶ σώ-
μα, τὸ διελύσει καὶ ἀρχαῖς ἢ εἰς τὸν οὐρανόν,
τὸ δὲ ἀρχαῖν καὶ διασπείρει. ἢ ἐὰν οὖν, τὸ
μὲν θεῶν εἰς ἀρχαῖν καὶ τὸ ἡμιμαρτυρῶν περ-
χέται, τὸ δὲ θνητῶν ἀρχαῖν καὶ διελύσει; --
καὶ δὴ τὸ μὲν θεῶν καὶ ἀθανάτων καὶ νοητῶν καὶ μορ-
φῶν καὶ ἀθάλατων, καὶ αἰεὶ σπουδαῖς καὶ ταῦτα
ἐξ οὗ ταυτί, ἀκαταστάσι. ἴσχυς καὶ τὸ ἀν-
δρῶντων καὶ θνητῶν καὶ ἀνοητῶν καὶ πολυαἰσθητῶν καὶ διελ-
λυτῶν καὶ ὑπονοῦν καὶ τὰ αὐτὰ καὶ ἐξ οὗ ταυτί ὁμορ-
μωτατοῦ αὐτῶν αἰῶνα. Vile nostrum ultimus l. 3.
§ 3. & ad l. 8. § 3.

Καθ' ὁποῖον ἀκούσαντες] L. 6. § 16. καὶ ὁ-
 ρηται simpliciter. & l. 3. c. 16. ὁρμητικῶς. ὁποῖον
 ἀκούσαντες, vias non conuenientes, venit H. Calarb.
 66.

ad Pers. Sat. 5. eamque intelligit, qz, ut Persius, extrinsecus intrat & nervos agitat. Xyland. alio-
po imperi raptari. atque est illud revera, τὸ νδρσα-
σασεινδξ de quo mox dicitur. Verum ὁρμη ἀνο-
νόντες videtur potius motus, sive impetus, aut im-
pulsus ejusmodi denotare, qz à natura communis ge-
nerisive humani communione ac commoditate alieni
sint. qod & Mer. Calavbonos advertisse videtur,
qz affectus motusque neutriqz sociabiles vertit. In-
culcat enim Marcus passim, esse hominem ζωὸν κοι-
νωνικόν l. 3. § 4. & l. 5. § 16. 30. & l. 9. § 9.
actiones ejusdem motusque exigit, ut sint ὁρμηαὶ καὶ
μεγέθεις κοινωνικαὶ l. 9. § 23. & l. 11. § 37.
damnat ubique τὸ ἀκοινωνήτων. l. 3. § 5. l. 7. §
72. l. 9. § 9. 23. & l. 11. § 8. denique l. 7. § 55.
Περσίου, inquit, ἐνός τὸ ἐξὺς τῇ κατὰ φύσιν κα-
τασκευάσει τὰ λογικὰ ἀλλήλων ἔνεαν. τὸ ἔν
μενηγμένον ἐν τῇ ἡμῶν ἀνθρώπων κατασκευῇ, τὸ
κοινωνικόν ἐστίν. vide supra ad § 1.

Nδρσασασεινδξ] neuropastorum more impelli,
& in diversa motu alieno moveri. Vocabulum à
nostro sæpe usurpatum; uti ex locis collatis patere
poterit; tractum à sigillaribus sive neuropastis, qz
cum per se ἀνὴλα existent, verticillis quibusdam
nervisqz movebantur. horum meminit & noster l.
7. § 3. dum res ludicras contemptuqz dignissimas
recenset; ad quem locum de eis uberius & opportuni-
us dicitur. De usu vocabuli ad rem Ethicam tralatī
videatur Calavbonus ad Persi illud Sat. 5. v. 128.

Te nihil impellit, nec quicquam extrinsecus intrat, qd
ex Horatio expressum monet, qz Serm. lib. 2.
Sat. 7.

Tu mihi qz imperitas, aliis servis miser, atqz
Ducere ut nervis alienis mobile lignum.
vel ex Platone potius ab utroque desumptum; cujus
hæc verba, legum l. 1. τὰ πάδη ἐν ἡμῶν ὅς τινες
ἢ μνηστροὶ πνεὺς ἐνδοῦ, αὐτοὶ τε ἡμᾶς, καὶ ἀλλή-
λους ἀνδράσιν, ἐναρτῶν ἑαυτοῦ, ἐπ' ἐναρτίας προ-
ξέει. Hinc & Tertulliano adv. Valentin. c. 18.
ductus sigillarius. A qz, inquit, occulto nihil senti-
ens ejus, & velut sigillariqz extrinsecus ductu, in
omnem operationem movebatur. Et motus sigillarius
eidem, de anima, c. 6. velut sigillario motu, superfi-
ciem intus agitante. Gellius, in Favorini adversus
Genethliacos dissertatione, l. 14. c. 1. comprehensā;
ut planè homines, non, qd dicitur, λογικὰ ζῶα, sed
ludicra & ridenda quedam νδρσασασεινδξ esse videan-
tur, si nihil suā sponte, nihil arbitratu suo faciunt;
sed ducentibus stellis & aurigantibus. vide ad l. 10.
§ 37. Qod autem hoc loco dixit Marcus, καὶ ὁ ὁρ-
μηδ ἀκοινωνήτων νδρσασασεινδξ, ipse optimè ex-
plicat l. 3. § 5. ubi verat, ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ἀκοινωνή-
των, καὶ ἀνδράσιν. hoc est enim τὸ νδρσασα-
σεινδξ, qd ἀνδράσιν αὐτοὶ νδρσασασεινδξ, ut Plato,
Dio Prus. orat. 30. μνηστροὶ πάδη ἔχον ἐν αὐτοῖς, καὶ

καὶ ἡμεῖς καὶ οὐκ αὐτοὶ, καὶ τῶν ἀνδράσιν αὐτοῖς
καὶ ὁρμηδ.

Μηκρὸν τὸ εὐμαρμόν, ἢ παρὸν νδρσασασεινδξ] hoc
est, qd Rufus suprā apud Epictetum, ἀρκεῖν τὸ
νδρσασασεινδξ. & l. 3. § 4. ἀρκεῖν τὸ συμβαίνειν
καὶ νδρσασασεινδξ. qd autem hic καὶ νδρσασασεινδξ, idem
infra § 5. μὴ νδρσασασεινδξ, dixit.

Ἡ μέλλων νδρσασασεινδξ, vel impendens subterfu-
ge. Xyl. qem & Mer. sequitur. at νδρσασασεινδξ, est
subire, qd est subterfugendi verbo prorsus adver-
sum. forsan ergo νδρσασασεινδξ legerant; qd est clam-
elabi. verum non est istud in cujusquam potestate fi-
tum, ut effugiat τὸ εὐμαρμόν sed nec τὸ μέλλων
νδρσασασεινδξ commodè satis diceretur. malim ergo,
νδρσασασεινδξ, nec futura παύεται; νδρσασασεινδξ enim νδρ-
σασασεινδξ. Suid.

§ 3. τὰ ἡμῶν μενοειά μακά] Ἀκούοντες
τῶν ἐν ὁρμηδ ὁρμηδ. Infra l. 6. § 44. qz-
lem tamen fingebant sibi Epicurei.

τὰ τῆς τύχης ἐκ ἀνδρ ὁρμηδ καὶ σελωπίας]
non sine natura aut consilio, etiam fortuita qzqz-
itaqz Aristot. physic. l. 2. c. 6. Ἐστὶ τὸ αὐτόματον καὶ
ὁ τύχη αἰτία, ὡς ὅτι ἢ νῦν γίνεται αὐτοῦ, ἢ οὐκ,
ὅταν καὶ συμβεβηκὸς αἰτίων π γίνεται τῶν αὐ-
τῶν. Et c. 5. Ὅσα τε καὶ διαποικίλα, καὶ ὅσα καὶ ὁρ-
μῶν μενοειά, ὅταν καὶ συμβεβηκὸς γίνεται, καὶ
τύχης παρὰ τὸν ἄνθρωπον. Itā τὸ νδρσασασεινδξ, sive subjectum
causae fortuiti cujusvis est, vel à natura, vel à consi-
lio profectus actus aliqz. Cavsam verò rerum omni-
um primam summamqz si spectemus; illius provi-
dentiā diriguntur ac gubernantur, etiam qz maxime
fortuita videntur. qd de sorte ipsa, qd nihil incer-
tius, rex sapientissimus pronunciat, Prov. c. 16. v.
33. Deum ergo, ac dispositionem divinam si specte-
mus, qd Senec. de provid. c. 5. veniunt cuncta, non
incidunt. qd & idem Marcus mox.

Σελωπίας καὶ ὁρμηδ] Vide ad l. 3 § 11.
σέλωπιν, & § 16. σελωπιδόρμω.

Πάντα ἐκείδιν πέ] Itā de prima principēque
mente, l. 6. § 36. πάντα ἐκείδιν ἔρχεται. de pro-
videntiā divina l. 8. § 27. αὐτὸς ὅς συμβαίνει πάντα
πάντα. Vide & l. 9. § 35. de fato Liban. orat. 31.
μὴ ζῶ τε καὶ ἐλάττω, πάντα ἐκείδιν. Apostolus pariter
de Deo, ad Rom. c. 11. v. 36. Ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ,
καὶ ἐκ αὐτοῦ τὰ πάντα. Et ad Cor. ep. 2. c. 5. v. 18.
τὰ ὅλα ἐκ τοῦ θεοῦ. Lavdat itaqz cum primis
Chrysippus Homericum illud, Il. b. v. 109. de
Jove enunciatum;

τὸ ἔχον ὅλην ὕμνησιν καὶ πᾶσι πᾶσι ἐνός φ,
Ἡ ἀγαθόν.—
Pendet ab hoc, qd cumque malumve bonumve quibzqz
Immissum fuerit.—

Plut. de Stoic. contrad. c. 47. qanzam ἢ ἀγαθόν
illud apud Homerum non habetur, sed videtur esse
Chrysippi cui non infregens illud, Homericis à se
lavdatis de suo aliquid liberalius adjicere.

Et l. 5. ep. 60.

Cras te victurum, cras dicis, Postume, semper.

Dic mihi, cras illud, Postume, quando venit?

Cras vivex: hodie jam vivere, Postume, serum est.

Ille sapit, quisque, Postume, vixit beri.

Et, *Quisquam vivere, cum sciat, moratur?* *ibid.* ep. 21.

2, —properat vivere nemo satis. l. 2. ep. 90.

& l. 8. cp. 44.

Titulle, moneo, vive semper: hoc serium est.

Sub pædago ceperis licet, seruum est.

At tu, miser Titulle, nec senex vivis.

Vide ad § 2. γάρων ἔ. Nigrinus pariter, reference Luciano, Παρὶναι τοῖς σωτηρίαι, καὶ ἀνασφάλαντες τὸ ἐργάζον, ὅθεν τὸν πολλὰς ποιῶν, σφραγισμένης οὐκ ἐμύνης ἑορτάς, τὴν παρηγορήσαν, ὡς ἀπ' ἐκείνων ἀποδοθεὶς τῷ μὲν ἰδωσάμενος, καὶ τῷ τὸ διότιον ποιοῦντων ἤξει γὰρ ἀμέλειτον εἶ) πλὴν σφραγὶς τὸ κατὰ ὁρμηλόν.

Trascribat audistisibus suis ne bonum differant, id quod multi faciunt, praestituentes sibi diem certum adire, festum pasae solenne conveniantur celebrem, ad gem nihil amplius mentiri, etque quo oporteat exequi incipiani. postulabat enim ut semora cunctatione omni, quod honestum esset, aggredierentur. Sed & dilationem geminam tangens taxansque Gregorius Naz. oras. de Bapt. Ti τὸ καὶ τὸ στήλη, καὶ σφραγίστης σφραγίστης ἐστὶν αὐμαρτίας, μὴδὲ τὰ ρήματα τὸ πάρε μοι προμήτειον· πλὴν παντοκρατὴν ἐπελεξόμεθα. Basilus Cael. exhort. ad Bapt. Τί θαυμάσιον, καὶ βυλάδιον, καὶ διαμύλωνος; πενεργασίαν δὲ τίς; καταπόνητος μέγα; ψήλας; πέριος, τὸν παρὰ τὴν χαροῖν ἐξελέγη· νυνὶ πάντες, ἀνακαλεῖται τὸν ἐπιτόπιον. δεχέσθαι καὶ εὐερέως μακροτέρως τῆς ζωῆς τὰς ὑπαρχούσας ποικιλίας· ἐπεὶ διδάσκεις, τί τέλειται καὶ ἐμπόσια· καὶ ὑπαγγέλους τὰ μελλούσα. Epictetus denique enchir. c. 50. Ἀν πάλιν αὐτοδόξως, καὶ βαθυμολῶντος, καὶ ἀπὸ ὑπερβολῆς ἐξ ὑπερβολῆς πεινῶν, καὶ σφραγίστης ἐστὶν σφραγίστης, καὶ ἡλικίας ἀλλὰς ἐπ' ἀλλὰς οὐκ ἐστις, καὶ δὲ ἀσκήσεις σπαντῶν, λήθησι σπαντῶν ἐστὶν σφραγίστης, ἀλλ' ἵδιωτικὴ διατελέσεις καὶ ζώνη καὶ ὑπερβολῶν. Vide ad l. 3. § 4. & l. 2. § 22.

Ὅταντις θεωρησῶμεν λαβὼν, ἢ ἡδ' αὐταῖς]
Nihil adest, inquit Xylander, ad quod illud αὐταῖς re-
ferri possit. itaque mutila esse suspicatur ista. Sed im-
merito. Adest enim ad quod referatur, θεωρησῶμεν
collectivè sumpta. éστιγε transitio à numero ad nu-
merum hanc infrequens. Sic enim Pythagoras in *sym-*
posi.

Βελδὺς ἢ παρ' ἔργου, ὅπως μὴ μετρίῃ πύληται.
Eugripid. Helen.

--ἵστα ἐν πατρὶς γένεσιν ὑμῶν.

Ἔἰς ταυτὸν ἦλθεν τοῖς τεχνῶσι τοῦ πρόπου.

Synec. in laud. Calvis. 'Εἰ δὲ καὶ ἡ παροιμία σοφόν
 πως εἰ ἔχει σοφόν, αὐτὸς ὢν Ἀειστῆλεις φησι, ὅτι
 παλαιᾶς ἐστὶ φιλοσοφίας ἐκκαταλείμματα; &c. Li-
 ban. in Florent. orat. 14. Διαφύχει δὲ καὶ νεωτε-
 ρῶν ὡς ἐκὰς πολλοὺς εἶδον ἢ σμίλλω εἰς ἄρσενον

ἀποβῆναι, ὁμολῶντας ἐς αὐτὴν τὰ πάντα ἢ κρίσιον. Epiphani. *hæres* 67. § 4. Ἄν ἰδοῦσαι αἱ καλλιῖς, διδωμένοι πνευ πυρὴν ποιοῦν, κινεῖται ἐν τοῖς σωμασιν αὐτῶν φαίνονται. Dio, an Xiphilinus, in *Sextus*: Δειξέας ποτε καρπὸς, ὅς ἡ λίμνη μὲν ἰσχυρὸς ἐκέρχεται. Marcus *ipse* l. 4. § 10. ἢ εἴ τις τοῦτο, οἱ πολλὰς ἐξήνεγκεν. & l. 5. § 6. ubi dixerat. ὁ δὲ τις ἔρχεται πνευ ἐν δὲ δειξέ. — &, ἄνθρωπος δ' ἐπιπονοῦνται. Subjungit, ἐς τῶντος ἐν ἢ δὲ. Virgil. *Æn.* l. 8.

10 Fulmen erat, toto genitor quæ plurima cælo
Dejicit in terras.—

Terent. Eynuch. 1. 2.

--*conachium dixti velle te.*

Quia sola utuntur his regina.—

Et in prologo.

Si quisquam est, qui placere se studeat bonis

Quam plurimis, & minime multis ledere

In his poeta hic nomen proficitur suum.

Cicer. pro Milone: Si tempus est ullum hominibus ne-
candi, qæ multa sunt. In sacra pagina, Rex Psaltes
Psal. 127. v. 5. de liberis agens, qos sagittis supe-
rius contulerat: Beatus vir ille, qi pharetram suam
istis impleverit: non confundentur, ubi cum ad ver-
sariis suis in porta disceptabunt. Et Psalm. 140. v.
9. Ne concedas improbo desiderium ipsius; cogitationem
sceleratam ejus ne provehas: aliqui effertent illi
fese. Rex Parcmiaestes c. 24. v. 24. Dicensem im-
probo, Justus es, execrabitur populus:— corripienti-
bus vero illos, pulvere erit. Paulus denique ad Timoth.
epist. 1. c. 2. v. 15. Καταστήσεις τὸν δαίμονα τῆς σαρκός σου ἐν ἡρώεσσιν, καὶ οὐκ ἐν τοῖς πότεσσι. &c. quod posterius
membrum non ad liberos, ut Hieronymus voluit
ad Salvin. & adv. Jovin l. 1. q. 1. sed ad mulie-
res ipsas referendum esse, claret per se satis, & ab in-
terpretibus plerisque tum antiquioribus tum & recentio-
ribus agnoscitur. Nihil itaque opus, cum Annotta-
tore Lugdi: pro αὐτοῖς istis αὐτοῖς reponere: non
uteris, inquit is, illis, qæ in aliud tempus differens. imò,
non uteris occasionibus & opportunitatibus ad ista
tibi divinitus concessis. Vide L. 4. § 29. Neqeo
tamen manum de tabula, nisi & si Petri illud ex-
epist. 2. c. 3. v. t. cum tam geminum sit Marci huic,
quàm est ovum ovo, lac lacti, adjecero: ταῦτά σοι
δίδωμι ὥστε πάντα κατανοήσῃς, καὶ οὐκ ἀπολείψῃς
τίποτε· καὶ ὑπομνήσεις πάντα εἰς ἐκτέλεσίν σου. Secun-
dam hanc epistolam scribo, in quibus, vel, quibus, me-
tam finemque vobis monitione repetita suscito.

Τὴν Θ' κόσμῳ μέγας εἶ] Idem fere suprà § 3.
 & infrà § 9. & l. 10. § 6. Vide abt. 3. § 4. &
 50 Euseb. ad Pers. Sat. 3. v. 72.

—biomani qđ parte locatus es in re.

Τὴν δὲ διακρίναντος τὴν κόσμον ὑπόθεσις] secundam partem potiorē dictum hoc, mentem videlicet, quam *Selen* ὑπόθεσις superius dixerat, § 1. Itā Sapientiā Pseudo-Solomoni, sive is Philo, ut veteres quidem, sive alius quis fuerit, dicitur. c. 7. v. 15.

ἀνθρώπων τῶν τῶν παροχράτους δέξιν. Et Clemens Alex. in hortat. Πᾶσιν γὰρ ἀπαλαμπῶς ἀνδρόποισι, μάστιγι δὲ τοῖς ἀπὸ τοῦ λόγου ἐκδασσέμενοι, ἐκτακτοὶ τῆς ἀνθρώπου διάν. Idemque Strom. l. 5. ex Platonis sententia; ὅτι τῶν τῶν ψυχῆς δέσας μολέας ἀνθρώπων ἀνδρῶν.

Ὁ οὐκ ἔστι σοὶ ἀνθρώπου δέσας τῶν γούρ.] Itā Job. c. 7. v. 1. Annon est tempus praefinitum homini? id enim ΝΩΥ designat, à re militari tractum vocabulum. atque itā reddidit Junius ibid. c. 14. v. 14. Idem c. 14. v. 5. Praefixi sunt dies homini: et pene Deum numerus mensium ejus: ipse terminos vitae illius constituit, quos transgredi nequeat. Fuscus apud M. Senecam Suasor. 2. Statuta nascentibus in finem vitae eius est. L. Senec. ad Marc. consol. c. 20. Fixus est cuius terminus: manebit ubi positus est; nec illum aut diligentia aut gratia promovebit. Idemque Herc. fur.

Certo veniunt ordine Parca:

Nulli jussu cessare licet,

Nulli scriptum proferre diem.

Vide ad l. 8. § 20. & l. 12. § 23.

Ὁ, ἐὰν εἴς τὸ μὴ ἀντιδεύσας γήρην] Legendum transpositis vocalibus, ὅτι ἐὰν μὴ εἴς τὸ ἀντιδεύσας γήρην, vel, ὅτι ἐὰν εἴς τὸ ἀντιδεύσας μὴ γήρην. Vulgaris siquidem lectio auctoris menti ex diametro est adversa. Est autem τὸ ἀντιδεύειν, ἀντίθετος ἵστος ἐναντίας ἀγῶν, serenare, sive nubibus diffusis serenitatem inducere: cui opponitur σμυθεῖν, quod est τὰ νύκτα σμυθεῖν, nubes cogere & obducere, sive obnubilare. docet id Svidas ex Aristophanis isto;

—τὴ γὰρ ὁ Ζεὺς ποιεῖ;

Ἀντιδεύει τὰς νεφέλας, ἢ σμυθεῖ;

—Jupiter quid nunc agit?

Caeli faciem serenat, annc obnubilat?

ἔστι δὲ ἡ ἀντίθετος ἵστος ἄλλο πάλιν ἀπὸ ἀντίθετου καὶ ἀντιμαχῆτος, ἀντιμαχῆτος ἔστι τῆς ὁμιχλῆς. Auctor de Mund. ad Alex. c. 3. De mentis serenitate Marcus noster hic usurpavit; eodem quo de Superis sensu Lucret. l. 2.

—pro sancta Deum tranquilla pectora pace,

Quae placidum degunt aevum, vitamque serenam!

Et de sole, sed nimium quam soli tribuens, Plinius l. 2. c. 6. Hic caeli tristitiam discurrit, atque etiam humani nubila animi serenat. id est, ἀντιδεύει. Sicut contra caligare Pacuvius de tristitia dixit, in Amlanta,

Quid istuc? vultum quae caligat tristitas?

Itā lege, pro eo quod apud Nonium perperam editur, alligat tristitias. quo loco legendum & Tristitias (non Tristitias) pro tristitia. & διαδοῦν Apollonius apud Philostratum l. 1. c. 5. de vino, διαδοῦν τὴν τῆς ψυχῆς αἰσθησιν. Sudum ac serenum mentis obnubilare, sive turbidum ac nubilum reddere. Et Boethius consolat. l. 1. c. 7.

Nubila mens est,

Hac ubi regnam.

Et de vultu quidam apud Gellium l. 1. c. 2. Ac nō oris quidem aut vultus serenitatem Stoici hominis unquam ullā posse agitudine obnubilari. Denique αἰσθησιν καὶ παλιῶν eodem sensu in eodem argumento usurpavit Marcus, l. 8. § 28. Miror autem quid editori Lugdunensi in mentem venerit, ut quae Xyl. recte verterat, Quod quidem tempus si non impenderis tranquillitati animi paranda; corrumpere voluerit sic reddendo, Quod quod si visus intra parietes consumpseris. Verum non uno in loco bonum ille Xylandrū noxā istiusmodi afflixit.

Ὁ οὐκ ἔστι σοὶ ἀνθρώπου δέσας τῶν γούρ.] Senec. de vit. brev. c. 9. Clamat ecce maximus vates, et velut divino furore instinctus, salutare carmen canit;

Optima quae dies miseris mortalibus aevi

Prima fugit.—

quid cunctaris? inquit, quid cessas? nisi occupas, fugit: cum occupaveris, tamen fugies. itaque cum celeritate temporis, utendi velocitatem certandum est. velut ex torrente rapido, nec semper casuro, cito hauriendum est. & ad Lucil. epist. 108. Egregium illud Virgilis.

—fugit irreparabile tempus.

Et, Optima quae dies— &c.

Prima fugit—

Nunquam dies dicit ire, sed fugere: quod curvendi genus concitatissimum est. quid ergo cessamus nos ipsi concitare, ut velocitatem rapidissima rei possimus agere? Vigilandum est: nisi properamus, relinquitur. agit nos, agiturque velox dies, inscii rapimur. omnia in futurum disponimus; et inter precipitia lentis sumus.

Kal αὐδὴς ἡ γὰρ ἡμέρα.] Cicero de finib. l. 2. Non potest esse saepius dies, qui semel fuit. Lucret. l. 1. c. 1.

—fugit irrevocabilis aetas.

Et Virg. Georg. l. 3.

—fugit irreparabile tempus.

Et Aeneid. l. 10.

—breve et irreparabile tempus

Omnibus est vita.

—ut, Stygis irremediabile unda.

Eidem l. 6. Ovid. art. l. 3.

—eunt anni more fluentis aequae.

Nec quae praeiterit, cursu revocabitur unda.

Nec quae praeteriit, hora redire potest.

Avson. epigr. 13.

Nec revocare potes, qui periere, dies.

Augustin. in Psalm. 38. Momentis transvolantibus cuncta rapiuntur: torrens rerum fuit: nihil de praeterito revocatur. Seneca epist. 123. Fluunt dies: et irreparabile vita decurrit. Et de vit. brev. cap. 8. Nemo restituet annos; nemo iterum te tibi reddet. ibi, quia cepit, aetas, nec cursum suum revocabis aut suppresseris. Audacius paulo, denique, Phaedrus fab. 89.

—tempus.

ogenes apud Dionem Pruf. orat. 4. Καὶ οὐ, ἐπείπερ
ἄνω πύραυλος, ἐὰν πύχρῃ ἐπισταθῇ ἀνδρεί, ἡλικίῃ
οὐκ ἐπὶ μία ἡμέρα, ὥστε τὸ συνιδεῖν τὸ σπῆγμα
καὶ τὴν τέχνην, καὶ εἰς ἐπὶ δέον πολὺν χρόνον
μακρῶν ἢ ἁβύτων. Senec. epist. 106. Paucis opus
est ad mentem bonam literis. Et epist. 94. Infinita,
inquit, praecepta sunt. Falsum est: nam de maximis et
necessariis rebus non sunt infinita, venies autem dis-
ferentias habent, quos exigunt tempus, loca, persona.
sed his quoque dantur praecepta generalia. Fabius in-
stitut. l. 12. c. 11. Brevis est institutio vitae honestae
dearumque, si credas. (cedas s. siquidem in voluntate plu-
rimum positum contendit) longam enim facit ope-
ram, quod repugnantiam. De Antonio Niceph. Cal-
ist. hist. eccl. l. 8. c. 40. Γεωμυρία δὲ μὴ μα-
κρὰ, καὶ τὸν εἶδη διὰ δαδωμένος εἶχε. τὴν δ' ἀγα-
θὴν, ὡς γεωμυρίων ἀποσύντηρον καὶ ἥν τιτύτων
ἐνερτίω, μάλᾳ ἐκίνη. μηδὲ γὰρ ἐν τούτων ἀνάλ-
ητων, τὴν τὸν ἑρριμῶν ἐξορίσθαι. Vide l. 7. § 66.

Εὐρον καὶ δουρὶς βίωται βίος] ὥπως βίος dixit,
& istic, & l. 10. § 6. pro vita beata, prospera, in qua
omnia ex voto succedant et quasi suavit; metaphora ab
eloquio secundo summe feruntur. Ita Stoici reliqui.
Jo. Stob. eclog. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 5. Zenonem
ait ἐν δαμονίῳ συνίψῃς εὐγενίας βίῃ. eaq; definiti-
one nōs etiam Cleanthem, Chrysippum, eorumque
posteriores. Chrysippus certe καὶ ἥν τῶν, referen-
te Laetio l. 7. in Zenon. Cit. Εἴμαι δ' αὐτὸ τὸν
τῶν τὸν ἐν δαμονίῳ ἀρετῶν καὶ εὐγενίας βίῃ, ὅταν
πᾶσι περὶ ἡμετέρας καὶ τῶν συμφορῶν τὸν παρ' ἐν-
σω δαίμονος παρὶ τῶν τῶν ὅλα διονυσίου βίωσιν.
Epictet. dissert. l. 1. c. 4. Οὐκ ἄλλος τὸ ἐνερτίον καὶ
ἀπαθείας ἀφ' ἡμετέρας τῶν ἀνθρώπων, ἢ ἐν ἐπεί μὴ
μὴ διονυσίου γένεσθαι, ἐν ἐνερτίῳ καὶ μὴ ἀπαθείῳ.
Et mox: Ἡ ἀρετὴ τῶν τῶν ἐνερτίῳ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπὶ τῶν ἐνερτίῳ,
ἐν δαμονίῳ πᾶσι, καὶ ἀνδρείῳ, καὶ εὐγενίας. Inde
verbum εὐγενίας istis oppido quam familiare. Vide
infra ad l. 5. § 34. & l. 10. § 6.

Θεοῦ] i. e. divinitus. Vitam divinam, divinae
parent. Ita Homer. Odys. l. 7. v. 121. & l. 5. v. 576. 40
ὡς θεοῖς, mens divina, Deo similis.

καὶ οὐκ ἔστιν ὅτι θεοῖς.

& θυμὸς θεοῦ. Odys. l. 7. v. 365. animus divi-
nus;

θεοῦ δὲ θυμὸς ἐξορίσθαι.

& Apollon. Argonaut. l. 2. Ἄνδρες θεοῖς, homi-
nes divini, Deo similes, in illis;

Ζεὺς αὐτὸν τὸ ἔχεις ἐν δαμονίῳ καὶ ἐν δαμονίῳ
ἀνδρείῳ ἐμμένει, ὡς τὸ θεοῖς, καὶ ἐν δαμονίῳ.

Et Marco perinde βίος θεοῦ, vita divina, ei que
divinum est per prorsus. Vide hac in parte typhum 50
Stoicum ad l. 3. § 7.

§ 6. Ἦ δὲ καὶ, ὡς αὐτῶν, & ἔστι] Prava
sanē dictio, depravataque; proculdubio lectio. neque
enim ē facie hominum quāquam, necum Marcus no-
ster, ut ipsa sese contumelia afficiat, animam sanus
hortetur suam. legendum, vel ὡς αὐτῶν, vel, quod na-

lim, ὡς αὐτῶν. ut corripientia, non adhortantis sit.
Nam quod lectionem receptam secutus, quasi εἰρη-
κῶς dictum M. Calv. accipit, mihi neviqam ve-
ro simile videtur. Marcus siquidem nusquam ironiis
ususprehenditur. Plato de legib. l. 5. Τίμω δ'
τῶν ἡμετέρων αὐτῶν, ὡς ἔστι εἰπεῖν, ἡμῶν εἰς
ἑαυτῶν δὲ καὶ δ. 90 loco, & quibus rationibus ani-
mas suas contumeliose habeant plerique, cum honora-
re videantur, multis differit docetque; 90 modo & no-
ster infra § 16.

Εὐ γὰρ ὁ βίος ἐνερτίῳ] M. Calv. legendum
avtumat, Εὐ γὰρ ὁ βίος ἐνερτίῳ [παρ' ἐαυτοῦ] vel
etiam, repetito quod mox sequitur, [αἰσθητικῶν ἐν-
ερτίῳ.] ut sensus sit, felicitas cuiusque pendet à se-
ses vel, felicitas cuiusque in eo consistit, ut reverentiam
sui habeat. Verum nec video, quomodo verba ipsa
hunc sensum exhibere possint: & proclivior mihi ac
germanior emendatio futura videtur, si legamus;
prout ad marginem ex conjectura adscriptimus; καὶ
γὰρ ὁ βίος ἐνερτίῳ. Perf. Sat. 5. v. 153.

Vive memor levi. fugit hora: hoc quod loquor inde est.
Nalo Fab. l. 5.

Tempora labuntur, tacitisque senescimus annis;

Et fugiunt frano non remorante dies.

& Amor. l. 1. cl. 8.

Labitur occidit, fallitque volatilis aetas;

Et celer admissis labitur annus equi.

i. e. quam concitatissime ac celerissime fugit.

Itaque Metam. l. 10. subjungit, idem plane locutus,

Et nihil est annis velocius—

& cl. 11. Dum loquor, hora a fugit.—

Qod Horat. Carm. l. 1. Ode. 11.

—dum loquimur, fugerit invida

etiam: carpe diem, quam minimum credula postero.
Silius bell. Pun. l. 15,

—carrit mortalibus avium;

—fugit hora, rapitque

Tartareus torrens.—

Pulcerissime Anacreon. Carm. 41.

Τετάρτη ἀμυγῶν γὰρ δία,

Περὶ τῶν καλῶν καὶ καλῶν.

Rota nam velus curulis,

Properat volucris aetas.

Sen. Herc. fur.

Properas cursu vita citato:

Volucrisque die rota precipit

Periturus anni.

Idemque, si idem utriusque auctor, epist. 99. Recipere
celeritatem rapidissimi temporis: cogita brevitas bu-
jus spatii, per quod citatissimi currimus. Quid & ad
Marc. Consol. c. 10. quod ad nostri mentem proximē
accedit: Rapina rerum omniū est; (miseri, nesci-
tis) & fuga, vivere. Vide supra ad § 4. ἀνερ-
τίῳ. Hoc si minus placuerit, habet D. Arn. Boetii
ingeniosam sanē, nec temere aspernandam, conje-
cturam, ut legatur; Εἰς γὰρ ὁ βίος ἐνερτίῳ. unica
cniū.

copulativa loco adverbiorum. Sit in Evang. Matth. c. 12. v. 43. *ἔρχομαι ἀποποιῶναι, καὶ ἐκ ἐλευθερίας τοῦτο φέρω, sed non invenit. & c. 16. v. 4. ἡμεῖς πορνεία σωμαίων ἐπιζητοῦμεν, καὶ σωμαίων ἐδιδόσμεν αὐτῇ. generatio prava signum requirit: verum signum illis non dabitur. Luc. c. 4. v. 2. καὶ ἐκ ἐπειροῦ ἔδιν ἐν τοῖς ἡμέραις ἐκείναις: καὶ συνταλασσὼν αὐτοὺς, ἔλεγεν ἱππὶνον. Nihilque per dies illos comedeat: sed eis consummasse postea esuriit. & c. 20. v. 19. Καὶ ἐξήπαυσε ἐπιβλεπὼν ἐπ' αὐτὴν τὰς χεῖρας καὶ ἐπεβόησεν τὴν λαόν. Querebant manus ei injicere; verum à populo metuebant sibi. Act. c. 7. v. 42, 43. Μὴ σφαίρα καὶ θυσιὰς σφραγιστέοντες μοι; — καὶ ἀναλαβὼν τὴν σκευὴν τῆς Μολύβης. Num victimas hostias obtrulisti mihi? — Sed Molochi tabernaculum bajulasti. Plato Theætet. adducendus infra ad § 13. πάντων πᾶν φῶς ἐπιδρωκὼν ἐστὶν ἡμεῖς ὅλας, εἴς τι ἐστὶν ἐγγὺς ἔδιν αὐτῷ συγκαθίστα. Omnem ubique universi totius naturam perscrutans; verum ad eorum quæ sint propè, nihil sese demittens. Senec. epist. 57. exhibendus ad lib. 4. § 21. Permeare non posse, & statim spargi. pro, sed statim spargi.*

Παύσαι βεβηκυῖαι] Sic l. 4. § 22. Μὴ ἀποβέβηκε. & l. 3. § 4. ποιεῖ ἀποβέβηκε. βέβηκε & ἀποβέβηκε: à re instituta, vel etiam absque acta re ulla instituta, temere hic illic divagari. Jo. Chrylost. in epist. 1. ad Timoth. homil. Τοῦ τοῦ πολλὰς ἀλλὰ τοῦ βεβηκυῖαι, ἢ χειρὶ αὐτῶν] ἐκκατα. Mente sepenumero sibi divagante; sponte iterum movetur manus. Plutarch. de curiosis. Δεῖ δὲ μὴ καὶ δὲ τὸ διεγερταῖον ἀνέγνων, ἔω βέβηκε τῷ αἰσθητῇ, ἀλλ' ἀπομνημονεύω ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἐπὶ τῇ περὶ τὰς, σωματικῶν αὐτοῦ ταχὺ καὶ διαγνώσκω. ἔτα πάλιν ἐπὶ τῇ τῷ λογισμῷ, καὶ σφραγιστὴν αὐτῷ. Idemque eodem, quod noster hic sensu, qui à corpore ad animum transiit, de communi. not. c. 13. Νῆφον γὰρ ἐπὶ τῆς βεβηκυῖαι, ἀλλὰ βεβηκυῖαι πάντες ἀνημονεύτες καὶ χαροδύμονες. Expressit autem pulcrè, quod noster hic, Senec. de tranquill. c. 12. Circumcidenda est concursatio, [circumcursatio potius] quæ est magna partis hominum; domos, & theatra, & fora pererrantium, alieni se negotiis offerunt, semper aliquid agentibus similes, horum si aliquem exeuntem domo interrogeris? Quid tu? quid cogitas? respondebit tibi; Non meretricule scio: sed aliquo video, aliquid agam. sine proposito vagantur, querentes negotia: nec quæ destinaverunt, agunt; sed in quæ incurrerunt. Inconsultus illis vanusque cursus est: quæ formicæ per arbusa repensibus; quæ in summum cacumen, deinde in imum, inanes aguntur. Idemque epist. 95. Vita sine proposito vaga est. i. c. βεβηκε, ut Marcus infra § 17. Vitam autem istiusmodi graphice itidem depingit nobis Ennius in Iphigenia à Gellio l. 19. c. 10. lavdatus, quem à Scribervio, Salmastioque emaculatum restitutumque exhibemus.

Otio qui nescit uti, plus habet negotii, Otii minus, quam cum est negotium in negotio. Nam cui quod agas institutum est, à nullo negotio Id agit; frudet tibi, mentemque atque animum delectas suum.

Otioso in otio animus nescit, quid quidem velit. Hoc id est, neque; nunc domi nos, neque; nunc militia sumus.

Imus hic, hinc illic: cum illic ventum est, ire illinc lubet.

Incerte errat animas; præter propter vita vivitur.

h. e. ut vir clariss. eixi βιβτα.

Τὴν ἐπὶ τῶν ἀπορροῶν οὐλακίαν] D. Jun. παρφορὸν mavult: quomodo de Maximo l. 1. § 3. dixerat, καὶ μὴ παρφορὸν. παρφορὸν reverà mentis errorem, halucinationem, delirium, desipientiam creberrimè denotat: unde & à Gærtho pro leviore mentis emotione; & à Fœsio, pro graviore etiam in medicorum libris sumi observatum est. Ceterum & ἀπορροῶν nihilo minus pro errore, mentisque obtrusione usurpari Budæus testimoniois havi pavis comprobatur. inter quæ illud est ex Græcis Solomonis interpret. Eccles. c. 2. v. 12. ἴδιν σφίαν καὶ παρφορὸν καὶ ἀρεσσώων. Et rursus ibid. c. 2. v. 2. τὸ γέλασθαι ἐπὶ παρφορῇ risum repusavi errorem. Vulg. quibus & adjici potest illud, c. 7. v. 26. γινώσκω ἀρεσσώων καὶ παρφορὸν. itaque nihil forsan mutandum fuerit.

Μὴ ἐχρὴς σκοπὸς] Infra § 16. inter ea, quibus anima contumeliam sibi facit, hoc ponit, Ὅταν παρφορὸν πνα ταυτὴς καὶ ὀρῶν ἐπ' ἑδνα σκοπὸν ἀπὸν. Pers. Sat. 3. v. 60.

Est aliquid quod tendis, & in quod dirigis arcum?

An passim segeris corvos testæque, lusq;

Securus quod per ferat, atque ex tempore vivis?

Metaphora ἐπὶ τῇ ἀποστα πᾶσαν, ut Lucian. in Toxari. quod nos dicimus, to shoot at robbers, seu at random. Vide Calavbon. ad Pers. & infra ad § 16. & ad l. 10. § 37.

§ 8. Παρὰ τὸ μὴ ἐπιδρῶν, ἢ ἐν τῇ ἀλλοφυχῇ] Cohibere vult τὸ ἀλλοφυχῇ σκοπῶν, ut Petrus loquitur, epist. 1. c. 4. v. 15. ut istic, sic infra § 13. & l. 3. § 4. & l. 4. § 18. & l. 7. § 55.

Τὸς καὶ τοῖς τῆς ἰδίας ψυχῆς κινήματα μὴ παρακολυτῶν] Qui suspensus animi motibus non obsequitur. Xyl. Imò, qui motus non assequitur. quod & M. Calavbonum observasse video. παρακολυτῶν, sicut & simplex ἀκολυτῶν, est eorum, quæ dicuntur agantur etiam, ex animadversione observationeque diligenti, intelligentiam consequi. Id unico tantum, cum frequentissimum sit, ex Galeni scriptis loco firmatum fuerit, quem ad l. 5. § 5 infra exhibebimus. Quid & Xyl. ipse τὸ παρακολυτῶν intelligere velit. l. 7. § 24. Et Sextus Empir. adv. disciplin. l. 1. c. 13. duo ista ἐν τῷ παραλλήλῳ posuit: Πῶς

γράφει δὴ διώκεται ὅτι ἀφ' ἑαυτοῦ χαμμηλαῖα ἡ-
συχάζειν σιωπῆσαι, καὶ Πλάτωνι παρακαλεῖσθαι;
Inde Marco l. 5. § 9. ἡ παρὰ καλοῦσθαι καὶ ἐπι-
σημοῦσθαι διώκεται. Vide & l. 7. § 4.

§ 9. Τίς ἡ ἑξ' ἑλάν φύσις, καὶ τίς ἡ ἐμὴ] Vi-
de supra ad l. 1. § 9. Laet. Zenon. Cist. Φύσιν δ'
Χρυσίππης μὴ ἐξακῆν, ἡ ἀκολούθως δὲ ἔην, πλὴν
τῆ κοινῆς, καὶ ἰδίᾳ δ' ἀνθρώπινῃ. Ὁ δ' Κλεάνδρῳ δ'
κοινῇ μόνῃ ἐξέχεται φύσιν, ἡ ἀκολούθῳ δὲ ἐκείνῃ
ἢ πλὴν ἐπὶ αἰσῶν. Conciliat utrumque Marcus nosster,
q̄ idem planē utrumque statuit esse, juxta naturam pro-
priam & juxta communem vivere. Vide l. 5. § 3.

Καὶ ὅποῖόν τι μέγας ὅποιον τὸ ὅλον] Vide supra
ad § 3. & Calabron. ad illud Persii Sat. 3. v. 12.

— qem te Deus esse

Fuit, & humanā q̄ parte locatus es in re.

Οὐδεὶς ὁ κωλύων] hoc passim inculcat, bonam
mentem nihil impedire posse. Itā l. 1. § 17. μὴδὲν
κωλύειν καὶ φύσιν ἔην. & l. 3. § 12. ὁ δὲ τὸ
κωλύουσι δυνάμει. & l. 4. § 49. μὴπ κωλύουσι
δύναμει, μαλακόφρον, σφαιρεῖα, ἐμπερεῖα; &c.
& l. 1. § 29. ὁδεῖς με κωλύουσι ποιεῖν αὐτὸν. & l. 6.
§ 58. καὶ λόγον τῆς οἰκίας οὐσίας οὐδὲν ὁδεῖς
κωλύουσι. & l. 9. § 10. εἰπὶ τίς ὁ κωλύων. & l. 8.
§ 47. τίς ὁ κωλύων διορθῶσαι τὸ δόγμα; & l. 12.
§ 25. πλὴν ὑποκρίνῃ τίς κωλύουσι ἐκβαλεῖν; &
aliiis verbis l. 8. § 41. τὰ τῶν γὰρ ἰδία ὁδεῖς ἀλλ'
εἰσάγουσιν ἐμποδίζουσιν. Et l. 11. § 9. Ὁι εἰσάγουσιν
ποιοῦσιν οὐ καὶ τὸν ὁρδὸν λόγον, ἀπὸ τῆς ὑγιᾶς
σφαιρεῖα ἀποκρίναι οὐ δὲ διώκονται. Et l. 12. §
8. ὁδεῖς καὶ ἀλλὰ ἐμποδίζονται quod & ipsum l.
5. § 34. & l. 10. § 32. Νῦν καὶ λόγος διὰ πρῶτος
τῶ ἀντιπρῶτος ὅπως πορεύεται διώκεται, οἷς περ-
γα, καὶ οἷς δέλεται. Hoc est autem verē liberum esse.
Epicr. differt. l. 1. c. 12. Ἐλευθερίας δέστιν, ὅ γινε-
ται πάντα καὶ σφαιρεῖα, καὶ ὅν ὁδεῖς διώκεται κω-
λύουσι. Et fastuosius, vixque piē satis idem ibid. c. 1.
πλὴν σφαιρεῖα καὶ ὅδ' ὁ δέστιν νῦν διώκεται.

Ἡς μέγας εἶ] Idem supra § 3. & 4. & infra
§ 16. Apud Laetium Zenon. Cist. Chrysippus de
finibus. Μέγας δὲ εἶσιν αἱ ἡμετέρας φύσεις τῆς τῶ
ὅλου.

§ 10. φιλοσόφος ὁ Θεόφραστος] Philosophicē
Theophr. Xyl. rellē. φιλοσόφος id est, φιλοσοφίας
ἐξίως. uti ipse se Marcus mox explicat. itaq̄ ut
cum Annor. Lugd. φιλόσοφος ὁ Θεόφραστος lega-
mus, quod svadeat nihil est. nec est commoda satis
loquendi formula.

Ὡς ex πῃ κοινότερον ταῦτα συκρίνεται] q̄ate-
nus ex communione hominum sensu & sententiā
vulgari ista q̄ inter se consulerit. Itā Senec. epist.
59. Permite mihi uti verbis publicis, nec illa ad
significationem Stoicam revoca. & epist. 82. Male
nunc scilicet accipe, q̄madmodum a populo dici solet.
Hoc autem ideo Marcus istuc, q̄ia Stoici peccata
omnia paria prorsus esse statuebant. Eodem modo

l. 6. § 45. κοινότερον δὲ νῦν τὸ συμφέρον ἐπὶ τῶ
μῶν λαμβανέσθω. Contra l. 4. § 10. καὶ δὲ νῦν
ἡτα ἰδίᾳ.

Βαρύτερα τὰ κατ' ἐπιθυμίας παθημαλήματα]
Idem multis contendit Aristoteles Ethic. Nicom.
l. 7. c. 6. nimirum, ὅτι ἡ πῶν αἰσῶν ἀκρασία
ἢ τῶ θυμῷ, ἢ ἡ ἐπὶ ἐπιθυμῶν καὶ ἐπὶ αἰσῶν ἢ περὶ
ἐπιθυμίας ἀκρασία, τῆς περὶ τὸν θυμὸν.

Ὁ δὲ θυμῷ μετὰ πρὸ λύπης] Itā A-
rist. ubi prius; ὁδεῖς ὁδεῖς ἐπὶ λύπῃ; ὁ δὲ ὁργῇ
ποιῶν πᾶς, ποιεῖ λύπῃ; ὁ δὲ ὁδεῖς, μετ'
ἡδονῆς. Et Rector. l. 2. c. 2. Ἐστὶν δὲ ἡ ὁργῇ, ὁδεῖς
μὲν λύπης πᾶσι φαίνεται, &c. & ibid. c. 5.
ἡ ὁργῇ μὲν λύπης.

Ὁρδῶς ἔν] Itā quod Flaccus Serm. l. 1. Sat. 1.

Deis paria esse ferē placuit peccata, laborant,
Cum ventū ad utrum est; sensus morēsq; repugnant,
Atque ipsa utilitas, justī quoque mater & aq̄.

Τὸ μὴδ' ἡδονῆς] Hoc argumento contendit Se-
ptimius nosster, gravioris esse reatus, adulterium per-
petrāsse, q̄am poenarum metu abnegāsse Christum,
de pudicit. lib. extremo. Urget nos dicere rei indi-
gnitas, contaminata postius corpora revocabis q̄am
cruciatata? q̄a penitentia miserabilior, virillatam
prosteruens carnem, an verō laniatam? q̄a justior
venia in omnibus causis q̄am voluntarius, an q̄am
invitus peccator imploratur? nemo volens negare com-
pellitur; nemo volens fornicatur. nulla ad libidinem
vis est, nisi ipsa: negat, quod liber, cogi. negationem
porro tanta compellunt ingenia carnisfici, & genera
panarum? q̄is magis negavit, q̄i Christum vexavit,
an q̄i delectatus, amiserit? q̄i cum amitteret, doluit;
an q̄i cum amitteret, risit?

Ὁ δὲ σφαιρεῖα] Ἐπὶ φαυλοῦς καὶ ἀδελφῶν
ἡ ὁργῇ δέστιν. Aristor. Ethic. Nicom. l. 5. c. 8. &
Eudēm. l. 4. c. 6. Itaq̄ quod ex Aristarcho Athe-
næus dipnosoph. l. 13. ex Chzremonis Therse
Svidas; ex Menandri Olynthia Zenobius param.
à Demosthene etiā, vel quisq̄ is est, in orationis
adversus Nexam ingressu ipso, usurparum;

Ὁυκ ὅς ὑπάρχων, ἀλλὰ πᾶσι μὴδ' ὁδεῖς.

Ἡ non q̄ prior incipiat, sed se vindicans.

iratus quisq̄ facere videtur, quod facit. hoc autem ex-
cusationis defensionisque satis iuxta speciem prae se
ferre videtur. Demosth. idem ipse, ἀνεπίδοτον αὐ-
τῶ πᾶσι μὴδ' ὁδεῖς τὸν ἀρχαῖον. Plato Gorg. ἀδικίας
καὶ τῶν (armis scilicet viribusq;) ἐπὶ τῶν πο-
λεμῶν ἀδικίας, ἀμυνόμενος, μὴ ἀρχαῖος. Be-
llicarius apud Procop. Vandalic. l. 2. necessarios ado-
riti coactus, ἐχέμεν δὲ τῶ καὶ παρὰ πᾶσι τῶν δ'
ὅτι καὶ ἡ μάχης ἀρχὸν αὐτοῖς, ἀλλὰ ἀμυνόμενος
ἐς τὸν κίνδυνον κατεστῆκε. Thucyd. l. 2. διγα-
ντες τοῖς αὐτοῖς ἀμυνόμενοι, διασωρ καὶ ἐμείνον ὑπὸ
ἐαν. Ideo & Aristoteles ubi supra, intemperantiam
iracundiā, non αἰσῶν tantum, sed & ἀδικοῦσιν,
pronunciat.

σφαιρεῖα

φθίσαντες ἐν τῷ μεγάλῳ πνα κατ' ἐκδομίας] pessimo consilio ista à superioribus avulsā cum per-
racho sequente commisit editor Lugd. quācum nihil
commune habent.

§ 11. Ὡς ἡδὴ διωκτὶ ἐξέραι τῷ βίῳ] Vide
suprà ad § 5. & infr. ad l. 3. § 8. Ex Pythagoræ
præceptis illud erat, ζωὴν δούλῳ τὸ σπῆμα τῷ
διωκόν. (leg. τὸν σπῆμα τὸν διωκόν. god alii, τὰ
σπῆματα αἱ σπῆματα διωκτὶ εἶναι) eo significans, ut
ἀποδομίας ἢ τὸ πλῶτον καὶ δὲ αἱ σπῆματα διωκ-
τὶ τὸν κατὰ ζωὴν τῷ ἐκεί πορείᾳ. Porphyr.
apud Stob. tom. 1. l. 1. tit. 40. Senec. epist. 93.
Non ad eum diem me aptavi, quem ultimum mihi spes
avida promiserat, sed nullum non tanquam ultimum
aspexi. & epist. 101. Sic formicinus animum, tanquam
ad extremum ventum sit. nihil differamus: quotidie cum
vita paria faciamus. Vita nostra non promineat, sed
in se colligatur.

Ἐξέραι τῷ βίῳ] quod ἐξέραι τῷ ζῴν, & ἐξελ-
δεῖν simpliciter. l. 5. § 29. Plin. l. 3. ep. 9. Vide-
tur voluisse exire de vita, cum defendi non posset.

Ἐξ ἀδρῶντων ἀπλάθειν] Plato apolog. ὅς ἀπο-
δομῆσαι, ὁ θάνατος. Et Plur. ad Apollon. Ἀπο-
δομῆσαι σπῆμα τὸν θάνατος, καὶ τῷ εἰς κοινὴν πα-
ρεῖδαι πορείᾳ. q. & Socratem dixisse perhibet, πα-
ρεῖδαι τὸν θάνατον, ἡτοι τὸν βαδιστὰν
ὑπὸν, ἢ ἀποδομῆσαι μακρὰ καὶ πολυχρονίᾳ, &c. Joan.
ὁ χρονογράφος de statuis orat. 5. Τί παρὶ ἐπὶ θά-
νατος; ἀποδομῆσαι σπῆμα τὸν θάνατον. ἡτοι
τὸ σπῆμα τὸν θάνατον. Simocrat. epist. 25. Ἐπὶ μακρὰν ἀπο-
δομῆσαι ἢ περὶ τὸν θάνατον ἐπὶ ἀλυσαν. De Proteo philo-
sopho Marcellinus hist. l. 29. cum mundo digredi
statuisset. Et de Constantio l. 22. mundo citius di-
gressurum. De Demonaste Lucian. πᾶν τὸν ἀποδο-
μῆσαι, ἀπλάθει τῷ βίῳ. Tertull. de patient. c. 9.
Profectio est, quam mortem putamus. Hieron. ad Sal-
vin. Sic exulit, ut cum profectum crederes, non amissum.
Non emori, sed emigrare. Idem in Nepotian. ut de
Metello Velleius hist. l. 1. de vita migrare
potius quam mori. Et, abiit, non obiit. Ambros. de
Theodol. Mors siquidem migratio est. Cic. Tusc. l. 1.
aut finis, aut transitus. Senec. epist. 65. imò,
non finis, sed transitus. Cyprian. de mortal. Non est
exitus, sed transitus. quomodo Christus apud Joan.
cap. 13. v. 1. μετὰ τὴν αὐτὴν τὸν θάνατον καλεῖται,
ut observant Jo. Chrysost. & Theodoret. Et exitus
tamen, sed sensu suo; quomodo ἐξ ὁδοῦ dicitur, Lucæ
c. 9. v. 31. & Petro epist. 2. c. 1. v. 15. Excessus
scilicet de corpore. ut Tertull. de resurr. c. 43. Itaque
quod dubitanter Senec. ep. 63. Fortasse quem putamus
perisse, præmissus est. Sed adventius epist. 99. Quem
putas perisse, præmissus est. Et ad Marc. c. 19. Di-
missimus illos; imò consecuturi præmissimus. Fiden-
tissime nostri; nec immerito, firmiore fulcro sub-
nixi; Præcesserunt, non decesserunt. Avg. de di-
vers. serm. 43. præmissi, non amissi. Idem epist. 6.

& 120. Clavdām locum hunc Cypriani monito in-
oras. de mortal. Non sunt lugendi fratres nostri ac-
cessione dominicā de seculo liberati; cum sciamus
eos non amitti, sed præmitti, recedentes præcedere, ut
proficiscentes & navigantes desiderari eos debere, non
plangi. Vide & infr. ad § 17. & l. 11. § 3.

Καλὸν γὰρ σε ἐκ ἀνδρῶν ἀεὶ εὐδαίμων] Consimili
phrali suprà dixerat, § 1. αἰετὸν γὰρ με εὐδαίμων
εὐδαίμων. Deum autem neminem posse malo affice-
re statunt Stoici, quia ipse bonus. Noster l. 6. § 1.
Ὁ τῶν ὅλων ἑστὶν διοικῶν λόγος, ἐδεῖται ἐν αὐ-
τῷ αἰτίαν εἶναι τῷ κακοποιεῖν. καλὸν γὰρ ἐκ εἶναι,
εὐδαίμων πᾶσι ποιεῖ. εὐδαίμων βλάπτειται τῷ κα-
κοποιεῖν. Est reverā Deus non ἀγαθὸς duntaxat, sed μόνον
ἀγαθός. Matth. c. 19. v. 17. quod Hermes Trismeg-
Pam. c. 6. Τὸ ἀγαθὸν ἐστὶν εὐδαίμων, εἰ μὴ ἐν μόνῳ τῷ
διῷ. μᾶλλον ἢ τὸ ἀγαθὸν αὐτὸς εἶναι ὁ Θεός. Et
Tertull. adv. Marc. l. 2. c. 6. Bonus naturā Deus
solus. qui enim quod est sine initio habet, non institu-
tione habet illud, sed naturā. Melius multo quam
Senec. epist. 95. Dii immortales nullam didicere vir-
tutem, cum omni editi; & pars naturæ eorum est,
esse bonos. Porro cum Deus optimus, diabolus pessim-
us, non magis à bono aliquid mali, quam à mala
boni aliquid potest editum videri. Tertull. de patient.
c. 5. Porphyrius item, de abst. ab usu animant. l. 2.
Δεῖ ἐμπειρῶς πεπεωρῆσθαι ἐπὶ τῷ ἀγαθῷ βλάπτει
πᾶσι; ὅτι τὸ κακὸν ὠρελεῖ. εὐδαίμων ὅμως, ὡς οὐκ
Πλάτων, τὸ εὐδαίμων, ἀλλὰ τὸ εὐδαίμων εὐδαίμων
καὶ τὸ βλάπτειν τὰ γὰρ εὐδαίμων εὐδαίμων τὸ αὐτὸ ἐκ ἀν-
δρῶν γίνοιντο. δικαιοτάτων ἢ δύνανται φῶσι πάντων τῶν
θεῶν, ὅτι εὐδαίμων ἢ ἡν θεῶν. Senec. epist. 95. Quæ
causā est Dii benefaciendis naturæ errat, si qui pu-
tat illos nocere velle: non possunt. nec accipere inju-
riam queunt, nec facere. Ludere etenim ludiq. con-
iunctum est. Summa illa ac pulcherrima omnium na-
tura, quos periculo exemit, nec periculosos quidem fecit.
Et de ira l. 2. c. 27. Quidam sunt, qui nocere non
possunt, nullamque vim nisi beneficam & salutarem
habent: ut Dii immortales, qui nec volunt obesse, nec
possunt. natura enim illis miris & placida est, tam
longè remota ab aliena injuria, quam à sua. Itaque
Deos nemo sanus times. furor est enim metueret saluta-
ria. Idem de benef. l. 4. c. 19. Cavet tamen, &
cum grano salis, quod dicitur, ista admittenda. Nam
ut Senec. idem epist. 95. Hi nec dant malum, nec
habent: Caterum castigant, & coercent, & pœnas
irrogant, & aliquando specie mali puniunt. Itaque
Deus & ob maiestatem suspiciendus, & ob bonitatem
verendus, & ob iustitiam etiam formidandus est.
Qi & (quia iustus) quod Tertull. adv. Marc. l. 2. c.
2. tunc maxime est optimus, cum tibi non bonus. si-
cut sol tibi, etiam quando non putas, optimus & uti-
lis; & cum acrior & infestior, rationi tamen suæ par
est. Verum Marcus istuc malum Stoico more pro
vitio accepit, quod illis solum malum, non summum
tantum.

tantum. in gem sensum & Jacobus Apost. c. 1. v. 13. dixit: Ο δὲ ἀποστόλος ἐν ταύτῃ περὶ αὐτῆς εἰρηνα.

Ἡ δὲ αἰ π] Ex conjectura adscripti, si δὲ ἦτοι. at Annot. Lugd. vult si δὲ ἦν, si jam non sunt. vel, ἦτοι, inquit, certe non sunt. Verum sensus proclivis est, si verò, vel non sunt, vel nulla eis de nobis est cura. ἦτοι, & ἡ apud Marcum passim sibi invicem respondent.

Τί μοι ζῆν ἐν κόσμῳ κατὰ θεῶν, ἢ θεωροῖαι καὶ ἡ δὲ] In eandem sententiam l. 6. § 10. Τί καὶ ἐμ-
δομαί εἰκαίῃ συγκρίματι καὶ θυμῷ τοῖσιν ἐν δα-
ταίς.

Ἀλλὰ καὶ εἰσι] Esse Deum, five Deos, ut ille pro suo ritu loqui amat, unde constet, vide l. 12. § 28.

Καὶ μὴ αὐτοῖς ἔστι ἀνθρωπείων] Observat Brisson formulam illam receptam (utpote quæ e natura ipsius penetrabilibus prodierat) quæ Deos esse proclamabant. Est cœlestis numen. Es magne Jupiter. Manlius apud Liv. l. 8. & l. 3. Pro se quique, Deos esse, & non negligere humana, fremunt. Ità constanter Stoici. Quod magis miror Theophilum Antioch. ad Autolyt. l. 2. dicere; Ἐνιοὶ μὲν τῆς (τοῦ αἰ-
νῶνται καὶ τὸ ἐξ ὧν θεῶν εἶναι) ἢ εἰ καὶ ἐστὶ, μὴ δυνά-
μεως θεωρεῖται τὸν θεόν, πλὴν ἑαυτῶν. in qua sen-
tentia etiam Chrysippum affirmat cum Epicuro pla-
ne confensisse. Cæterum in adversum prorsus Stoi-
ci unanimiter concedunt, & contendunt etiam acer-
rimè adversus Epicureos, quos hoc nomine perstrin-
gunt & oppugnant passim. Senec. præfat. ad quæst.
nat. l. 1. Nec hæc intra vulgum dementia est; ἀνο-
μῶν & Theophilus nuncupat) sapientiam quoque pro-
fessors contigit. Sunt qui putent sibi ipsis animum esse,
& quidem providum ac dispensantem singula, & sua,
& aliena: hoc autem universum, in quo nos quoque sumus,
expers esse consilii, & aut ferri temeritate quadam, aut
naturæ nesciente quid faciat. At non sic οἱ ἐν τῇ σοφί-
ᾳ.

Ἀβελον γὰρ θεῶν ἐν ἐπινοήσας ῥάδον inquit no-
ster l. 6. § 44. Epictetus differt. l. 1. c. 12. ubi varia
aliorum de diis judicis retulerat, primum affe-
rentium, μὴ δὲ τὸ θεῶν secundum, ἢ μὴ,
μὴ θεωρεῖν δὲ μὴ δυνάμεως tertium, ἢ, καὶ θεωρεῖν,
ἀλλὰ ἔστι μαζάων καὶ ἑγαρίων quartum, καὶ ἔστι ἐν
γῆν, καὶ ἔστι θρασύων, (ἀνθρωπίνων, leg. ex Stob. tom.
1. l. 1. tit. 6.) eis κοινὸν δὲ μόνον, καὶ ἔτι δὲ κατ'
ἐξέτασιν. ultimo loco illud, quod Stoicorum est,
Ulyssis apud Homerum verbis, à Socrate alicubi
usurpatis proponit, ὅτι ἐστὶν ὁ ἀνθρώπου κινῆμα. Ve-
rùm legendum κινῆμα, tam ex Stobæo, quàm &
ex Homero. Sic enim Minervæ Ulysses Iliad. κ'.
v. 278.

— ἢ τί μοι αἰεὶ

Ἐν πάντεσσιν πόροισι παύσασθαι ἐν δὲ σιλήθῳ
κινῆμα.

ubi Eustath. ex priscorum sententia; κινῆμα, ὁ
θεῶν, καὶ τῶν κινῆμα καὶ διαλογισμῶν. Et cer-

te de Socrate Xenophon memorial. l. 1. Σωκράτης
δὲ πάντα μὴ ἤγαστο θεῶς εἶναι, τὰ τε λεγόμενα,
καὶ περὶ θύρα, καὶ τὰ σιγῇ βυλάθουρα πανταχῶς
δὲ παύσαι, καὶ σιμαλῶν τῶν ἀνθρώπων οὐδὲ ἔστι
ἀνθρωπείων πάντων. Quid & Socrates idem in Pla-
tonis Phædon; Τὸ δὲ γὰρ μοι δοκεῖ ἐν λόγῳ, τὸ
θεῶς εἶναι ἡμῶν τῶν ἐπιμαλῶν, καὶ ἡμῶν τῶν ἀν-
θρώπων ἐν ἔστι κινῆμα τῶν θεῶν. Et de le-
gib. l. 10. quem locum ob oculos videtur habuisse

Epictetus, cum superiora illa differeret, quandoquidem
ibi etiam variz illæ & recensentur & refutantur sen-
tentiz, Ἀλλ' ἐστὶν τὰ καὶ ἀνθρώπων ἐστὶν καλεῖται ἐν-
δεκάδ' ὅτι γὰρ, οἱ ἐπιμαλῶν σιμαλῶν εἰσι θεοί, ὅχι
ἥτιον ἢ ἔστι μελέται διατελούντων. ἡμεῶν γὰρ οὐ, καὶ
παρὰ τοῖς νῦν δὲ λεγόμενοι, οἱ ἀγαθοὶ γὰρ ὅτι
πάντων ἀρετῶν, πλὴν ἔστι πάντων ἐπιμαλῶν ὁμοιο-
τάτῳ αὐτῶν ὅταν κινῶνται. Et post: Οὐκ ἐν δὲ
τὰ γὰρ ἀνθρώπων περὶ μαλῶν τῶν ἐπιμαλῶν μι-
τήχει ὁμοίως ἡμῶν, καὶ θεοσι βέλτερον αὐτῶν ἐν πάν-
των (ὧν ἀνθρώπων.) θεῶν γὰρ μὴ κινῶνται
καὶ ἔστι πάντα ὅποια θνητὰ (ὧν, ὡς οὐ καὶ τῶν
ἑαυτῶν ὧν. πῶς γὰρ; ἢ δὲ πῶν σιμαλῶν ἢ μελέ-
ται τῶν φάτων ταῦτα εἶναι τοῖς θεοῖς.) ἑτέρως γὰρ
τοῖς κινῶνται ἡμῶν ἀμελεῖν ἂν εἴη θεωρεῖν, ἐπι-
μαλῶν τῶν γὰρ εἰσι καὶ αἰετῶν. Deniq; in Epinom.
hoc pro fundamento statuitur; Ὡς εἰσι θεοί, ἐπι-
μαλῶν πάντων, σιμαλῶν καὶ μελέτων. Verùm
de istis, quia eos advocat Epictetus, ad Stoicos re-
deamus. Epictetus loco superius adducto: Ἐν μὴ
εἰσι θεοί, πῶς ἐστὶν τὰ καὶ, ἐπιμαλῶν θεοῖς; εἰ δὲ εἰσι
μὴ, μὴ δυνάμεως δὲ ἐπιμαλῶν, καὶ ἔτι πῶς ὕμνῳ
εἰσι; ἀλλὰ καὶ ὅταν, καὶ ἐπιμαλῶν, εἰ μὴ
μία διὰ τοῦ εἰσι ἀνθρώπων ἐστὶν ἐξ αὐτῶν, καὶ γὰρ
διὰ γὰρ καὶ εἰσι μὴ, πῶς ἐστὶν ὅταν ὕμνῳ ἐστὶν Se-
nec. de benef. l. 6. c. 23. Cogitavit nos ante natura
quæ fecit: nec tam leve opus sumus, ut illi potuerimus
excidere. Natura nomine Deum vult. Ipse se expli-
cet, epist. 95. Deum ipse humano generi ministrat,
ubique & omnibus præstare. Et mox: Nunquam

40 satis perfectum eris, nisi qualem debet Deum mente
conceperis, omnia habentem, omnia tribuentem, bene-
ficia gratis dantem. Et rursum: Primus est Deorum
cultus, Deos credere. deinde reddere illis maiestatem
suam, reddere bonitatem, sine qua nulla maiestas est:
scire, illos esse qui præsent mundo, qui universa vi sui
temperant, qui humani generis tutelam gerunt, inter-
dum curiosi singulorum. Quo loco cave, interdum il-
lud aliter quàm pro interm accipias. In eandem, sed
pleniùs, sententiam Augustinus. Confess. l. 3. c. 11. Bo-
nus omnipotens sic curat universos tanquam singulos,
sic singulos tanquam solos. Et Gregor. Rom. in Job.
l. 25. c. 19. Sic intendit singulis, ac si vacet à cunctis;
& sic simul intendit omnibus, ac si vacet à singulis.
Quod pressius Aristides in Panathen. τῶν θεῶν, ὡς μί-
νον ἐξέτασιν, ἐκτελεῖ. Nec eleganter minùs è no-
stris quidam, [Barn. Potter in cons. sanctæ. & Georg.
Hæscvill.

ἀπείρονα καὶ κλεινὰ ἐν τοῖς μέσσοις ἢ ἐν ὑπερ-
συστατοῖς καὶ ὑποσυστατοῖς τῶν πραγμάτων, τὰ δ'
ἄλλα ἐκ τῶν ἡνίων. Ἐπειὶ οὖν καὶ ἡ φύσις ἐν τοῖς μέ-
σοις, ἐπὶ οἷς ἐδωκεν, καὶ οὕτως ἀπὸ τῶν ὑπερ-
συστατοῦ ἀπὸ τῶν ὑποσυστατοῦ. Senec. epist. 98.
Mittimus animum ad ea quae aeterna sunt; miramur in
sublime celsitantes rerum omnium formas, Denique
inter illa versantem et providentiam, quodmodum
quae immortalia facere non potuit, quia materia prohibe-
bat, defendas a morte, ac ratione virtutum corporis vin-
cat. Et de benef. l. 2. c. 29. Quicquid nobis negatum
est, dari non potuit. — magna accepimus, maiore
non cepimus. Vide supra ad § 3. ἀφ' ὧν δὲ καὶ
ἀναγκάζει.

Διότι καὶ ἀδολία] Fama et infamiam in me-
dium ponit. Vide ad l. 4. § 19. Stoici ἀποφθόρον
ἀντα τὸν σπέν. ἴσως καὶ ἔχει ἀφ' ὧν τὸ ἀδολίον
καὶ ἀδολία. Laert. l. 7. in Zenon. & ex Laertio
dortigendus Vidas; qui pro τὸ, τὸν exhibet.

Πόρος καὶ ἡδονή] Gregor. Nyss. orat. cataches.
8. Ἐπειὶ τὴν φύσιν μόνον ἔχον ἀγαθόν, ἢ ἢ αἰσθη-
σὶς καὶ ἐπαρρησία καὶ μόνον αἰσθησὶς καλόν, ἢ τοῦ ἀ-
γαθοῦ ἀν' ἐκείνῳ. πότερ' ἢ ἢ ἡδονῆς τὸ καλόν καὶ
τὸ καλόν κελύει, τὴν αἰσθησὶς φύσιν ἰδίαν ἔχον, ἐπ'
αὐτὴν τὸ ἀγαθόν καλὸν ἢ καλὰν ἔχον, διὰ τὸ μὴ μετέ-
χειν αὐτὰ τῷ καὶ διαφορά, καίαν καὶ ἔχει.

Πάντα ταῦτα ἐστὶν συμπεπληρωμένα τῷ ἀγαθῷ
καὶ τοῖς καλοῖς] Idem hominum sapientissimus;
Eccles. c. 9. v. 8. Omnia iusti et sapientibus, quae
aliis omnibus, contingunt; et unus idemque est bonus
atque malis eventus. Cuius potest accidere, quod cui-
quam potest. P. Syrus apud Senec. de tranquill. c. 11.
Et ad Mart. confel. c. 9. Senec. ipse ibid. c. 17. Me-
mores hoc me, si esset ex quo moribus fortuna, nun-
quam mala bonos sequerentur. Nunc video exempto dis-
crimine, et eodem modo, malis bonisque jactari.
Nimirum, ut Hieron. advers. Jovin. l. 2. q. 4.
In eodem mari navigantibus eadem tranquillitas est,
eadem tempestas. Pie prudenterque August. de Ci-
vici. Dei lib. 1. cap. 8. Placuit divina providen-
tia preparare in posterum bona iustis, quibus non
fruuntur iniusti; et mala impiis, quibus non excrucia-
buntur boni. ista vero temporalia bona et mala
utrique voluit esse communia, ut nec bona cupidinis ap-
petantur, quae mali quoque habere cernuntur; nec mala
impetierint evitentur, quibus et boni plerumque afficiun-
tur. quibus gemina ferre habet Gregorius Rom. per
Iord. 3. c. 1. Hom. Odyss. ζ. v. 188. apud Stob.
serm. 1. l. 1. tit. 3. reponendus:

Ζεὺς δ' αὐτῶν ἑκάστων ἑκάστῳ ἀνδρὶ καὶ ἑκάστῳ
ἐδωκεν, ἡ δὲ ἀνδρῶν ὁμοῖα ἐδωκεν ἑκάστῳ.

Divitias pariter iusti quoque mali quoque supremas
suppedit ipse sui pro hominum arbitrio dat. Greg.

Ὅτι δὲ ἀγαθὰ, ἔτι καὶ καλὰ] Concludit hinc; ex-
terna ista nec in bonorum, nec in malorum esse memo-
rio habenda, quae promiscue possunt vel bonis vel malis

contingere. Hec. ad Democ. § 31. Τοῦτο καὶ ἐφε-
ρται ἀναγκάζειν χρημάτων, ὅσοι ἐκείνων καὶ τοῖς
καλοῖς μετέχει, ταῦτα ἢ τοῖς κακοῖς ἀδωκεν
τὸν καλὰ καλόν. Vult ille bonum istud praestantius
esse, Stoici solum et singulare. Senec. epist. 71.
Summum bonum est, quod honestum est. et quod magis
admireris, unum bonum est, quod honestum est. Cetera
falsa et adulterina bona sunt. quod et laudis profe-
gitur epist. 76. & 85. Idem epist. 120. Haec duo

(bonum et honestum) apud alios diversa, apud nos
tantum diversa. ista duo quidem facimus, sed ex uno
nihil est bonum, nisi quod honestum est. quod honestum
est, utique bonum. Bonum putant aliqui esse, quod utile
est. itaque hoc et divitiis, et ego, et vino, et calce-
pomen imponunt: tanta est apud illos utilitas boni, et
ad id usque ad sordida descendit. Nihil nobis bonum
videtur, quod et male uti potest. Vides autem divi-
tiis, nobilitate, viribus quam multi male utantur. et
epist. 117. Id medium atque indifferens (hoc est, nec
bonum nec malum) vocamus, quod tam malo contin-
gere quam bono potest; tanquam pecunia, forma, nobi-
litas. Et epist. 87. Quod bonum est, bonos facit;
fortuita bonum non facimus. ergo non sunt bona. quod
idem et Cicero Paradox. 1. Potestne bonum cui-
quam malo esse? aut potest quicquam in abundantia bo-
norum ipso esse non bonus? atque ista omnia talia vi-
dentur, ut etiam improbi habeant, et obstitit probis.

Et rursus ibidem; Verum est ergo, quod contemptis-
simo quoque contingit, bonum non esse. B. nostris Ba-
sil. Exat. in P'sal. 1. Τὸν καὶ ἔστιν ἔχον ἀγαθόν τὴν
αὐτὴν φύσιν, ἢ μόνον κατὰ τὴν φύσιν ἔχει τὴν αὐτὴν
τὴν ἐκείνην περὶ τὸν καλόν, ἀλλ' ὅτι μὴ κατὰ τὴν
φύσιν τὴν καλὴν καὶ ἀγαθὴν. Augustin. concil.
solenn. 236. Bona sunt ista, unde facias bo-
nos; non quae te faciant bonum. non quae bonum faci-
ant, sed unde bonum fiat. Vide l. 4. § 39. et
l. 5. § 10. & l. 8. § 1.

§ 12. Πάντα ταῦτα ἐκαστῷ ἐστὶν] Ita l. 4.
§ 14. Ἐκαστῷ ἐστὶν τὸ ἀγαθόν καὶ τὸ καλόν. Et l. 6. § 9:
Ἐπὶ τὸ ἀγαθόν ἐκαστῷ ἐστὶν τὸ καλόν καὶ τὸ καλόν
ἐστὶν. Et l. 9. § 33. Πάντα οὖν ὅσα τὰ κατὰ φύσιν
ἐστὶν, καὶ ἢ ἐκαστῷ αὐτὰ ἐκαστῷ ἐστὶν τὸ καλόν καὶ
αὐτὰ ἐκαστῷ ἐστὶν.

Ἡ τὴν τὴν διαβολικὴν] Ita l. 6. § 13.
Διὸς καὶ ὁ τὸν τὸν παραλογικόν. Vide & l. 12:
§ 24.

Ἐν αὐτῇ ἐκαστῷ καὶ αὐτῇ, καὶ αὐτῇ
supplendum, καὶ αὐτῇ, καὶ αὐτῇ, aut alit
ud ejusmodi. Ista enim malum, quam cum Annoti
Lugd. ἀγαθόν, αὐτῇ. nisi si utrumque, quod de
potest, supplere libuerit. Vide infra § 17. &
l. 3. § 4.

Τὰ ἐκαστῷ ἐκαστῷ αὐτῇ] quibus, tanquam lat
vis horrendis; instructa mori imaginationi nostrae so-
met obijcere affolat. Sanctum praeagnans vocabulum.
Vide l. 1. § 7. παραλογικόν. Ita Epictet. dif-
fer.

§ 13. Πάντα ταῦτα ἐκαστῷ ἐστὶν] Ita l. 4.
§ 14. Ἐκαστῷ ἐστὶν τὸ ἀγαθόν καὶ τὸ καλόν. Et l. 6. § 9:
Ἐπὶ τὸ ἀγαθόν ἐκαστῷ ἐστὶν τὸ καλόν καὶ τὸ καλόν
ἐστὶν. Et l. 9. § 33. Πάντα οὖν ὅσα τὰ κατὰ φύσιν
ἐστὶν, καὶ ἢ ἐκαστῷ αὐτὰ ἐκαστῷ ἐστὶν τὸ καλόν καὶ
αὐτὰ ἐκαστῷ ἐστὶν.

Ἡ τὴν τὴν διαβολικὴν] Ita l. 6. § 13.
Διὸς καὶ ὁ τὸν τὸν παραλογικόν. Vide & l. 12:
§ 24.

Ἐν αὐτῇ ἐκαστῷ καὶ αὐτῇ, καὶ αὐτῇ
supplendum, καὶ αὐτῇ, καὶ αὐτῇ, aut alit
ud ejusmodi. Ista enim malum, quam cum Annoti
Lugd. ἀγαθόν, αὐτῇ. nisi si utrumque, quod de
potest, supplere libuerit. Vide infra § 17. &
l. 3. § 4.

Τὰ ἐκαστῷ ἐκαστῷ αὐτῇ] quibus, tanquam lat
vis horrendis; instructa mori imaginationi nostrae so-
met obijcere affolat. Sanctum praeagnans vocabulum.
Vide l. 1. § 7. παραλογικόν. Ita Epictet. dif-
fer.

sum ad corrigendam suam, ut scitè Avg. confess. l. 10. c. 2.

Περί μόνον τὸ ἐσθλόν] Opportunum itaque hic monitum illud Homericum Odyss. l. v. 392.

Ὅτι τοις ἐμὰς ἐργασίαις καὶ ἀγαθὸν τε τίτληται. gem versum Socrates prae omnibus semper rebus sibi cordi esse dicebat, ut Gellius scriptis nost. Attic. l. 4. c. 6. eidemque in ore crebrum fuisse, tradidit Demetrius Byzantius, uti Laërt. l. 2. qd à naturæ rerum aliarum physicâ speculatione abduceret homines ad ethicæ sive moralis philosophiæ studium, qd animum cujusque propriam discutiendi, dignoscendi, corrigendi, perpoliendi, modus methodusque commonstratur. qm & eo fine usurparum, à Diogene, prodit Diocles apud Laërt. l. 6. in Menedem. Cynic. ab Aristippo, Evleth. præpar. Evang. l. 1. c. 5. Lavdant & Plutarch. in præcept. Salub. & de Commun. notis. c. 10. Sext. Empir. de philosoph. l. 1. c. 1. & l. 10. c. 1. Dio Prus. orat. 40. Optime Plut. de Curios.

Τὶ τ' ἀλλότριον, ἀνθρώπων βασανούσῃ, Καὶ ἐξυδερκεῖς, τὸ δ' ἴδιον παρεβλέπεις; ματὰ θεὸν ἐξέσθω, καὶ ματὰ θεὸν εἴσω πάλιν παρὰ μὲν πύλιν.

Τὸ ἐσθλὸν καὶ τὸ δαιμόνιον] Mentem cujusque nunc demonem, nunc & Deum dicit. Sic l. 3. § 3. Ὁ μὲν γὰρ νῦν καὶ δαίμων. & § 16. τὸν ἐσθλὸν ἐν τῷ σῶματι ἰδρυμένον δαίμονα. & l. 5. § 27. ὁ δαίμων, ἐν ἐσθλῷ σώματι καὶ ἡγεμόνα ὁ Ζεὺς ἰδρυμένον. & ibid. § 10. τὸν ἐσθλὸν ἐσθλὸν καὶ δαίμονα. & l. 3. § 5. ὁ ἐν σοὶ θεός. Plato in Timæo: Τὸ δ' ἐστὶ τὸ κεκοσμημένον παρ' ἡμῶν ψυχῆς εἶδος διανοούμεν δὲ τὴν δὲ, ὡς ἀπὸ αὐτοῦ δαιμόνα θεὸς ἐξέσθω Νέστωρ. ὁ δ' ὅστις φαίνεται ἀνέμῳ μὲν καὶ ἐστὶν ἐπ' ἀκρῶν τῶν σώματι, ὡς δ' ἐστὶν ἐν ἐσθλῷ συγγενεὶ ἀπὸ γῆς ἡμᾶς αἶρειν, ὡς ὅλως φύτον, ἐκ ἑγγύων, ἀλλ' ἐξ ἑνός.

Καὶ ὅτων γυναικῶν διασπείδων] Plato Timæo post superiora illa: Τὸν δ' αἰεὶ διασπείδουσα τὸ θεῖον, ἔχοντά τιν αὐτὴν ἐν μέγα κακοσυμμιθίον τὸν δαίμονα ἐξωσίων ἐν αὐτῇ, διασπείδουσα ἐν δαίμονα ἑ. διασπείδω δ' ἡ πᾶντα πάντες μία, τὰς οἰκείας ἐξέσθω προφᾶς καὶ κινήσεις, ἀποδιδοῦναι τὰ δ' ἐν ἡμῶν θεῶν ἐγγενεῖς εἰς κινήσεις, αἱ δ' παντὶς δ' ἀνοήσιος καὶ ἀφροσύνης. Apul. de Socrat. gen. Si quotidiana eorum ara dispungas, irruentes in rationibus multa prodigè profusa, & in semet nihil, in sui, dico, demonis cultum. Et Senec. epist. 41. Sacer intra nos spiritus sancti, malorum bonorumque nostrorum observator & custos. hic prout à nobis tractatus est, ita nos ipse tractat.

Καθαρόν πένθος] τῶτον κ. σ. Svidas in Ἑκατ. ον. qd & mox δὲ prae θεῶν. Affectus autem Stoicos prorsus infutilliss, nulli non notum.

Καὶ ἐκκατέλινε] Ἐκκατέλιν, μάταιον, ἀνωφελές. Svid. adducti Marci verbis hisce.

Φίλα δὲ συγγενεῖς] Eam nimirum, de qua superius § 1. Sed & l. 9. § 27. φόνος γὰρ φίλοι. Et l. 11. § 8. φόνος συγγενῶν καὶ φίλων.

Τέκνον πᾶσι ἐλεῖν] Ita l. 7. § 26. ὅτι qd in te peccaveris, cogitis statim apud te, qd illud fuerit, qd bonum malumve ratus, id culpa admisit: τὸτο γὰρ ἴδιον ἐλεῖν αὐτὸν. hoc enim perspicuum, misereberis hominū, qd tali nimirum opinione imbutus sit. Et sunt reverà improbi homines οἵκεται μᾶλλον ἢ φόνος ἀξιοί, (contrà qm de rebus suis Andocides orat. de reditu.) miseratione potius qm indignatione digni. Nam sicuti corporum languor, ita vitiositas quidam est qd morbus animorum. cum itaqz agros corpore minimè dignos odio, sed potius miseratione judicemus, multo magis non insequendi, sed miserandi sunt, quorum mentes omni langore atrocior urget improbitas. Boeth. Consol. phil. l. 4. c. 4. Et Hilar. in Psal. 118. § 7. Sanctus quisque cum caditur, non humilitatis suæ qd casus est, sed insolentia ejus qui cadit, miseretur: ut à vesano filio pater, ut ab amentem agro medicus contumeliam passus, dolorem, non ex eo qd perpassus fueris, sentias sed ob id, qd ille qm sanum esse cuperes, injuriam sibi vesanus intuleris. Libanius iudem orat. 12.

Τὸν παρεργενέστατον ἀνθρώπων, ὃ καλεῖται νόμος, ἀλλ' ἐλεῖν, καὶ περὶ αὐτοῦ τὴν πρὸς ἑαυτὸν ἐπαγορὴν. ἔστι δ' ὅστις τὸν μανθάνων, ἐπὶ ἐλεῖν μα νόμον παρὰ μὲν, καὶ νόμον κατὰ γὰρ. Stoicis autem improbi omnes amentes habentur. Ita Epictetus differt. l. 1. c. 18. Περὶ αὐτῶν αὐτὸν ἀγαθόν καὶ κακόν. χαλεπαίνειν ἢ δὴ αὐτοῖς, ἢ ἐλεῖν αὐτοῖς; qd diceret, istud potius. Et Marcus l. 7. § 25. εἰ ἐν συγγενεῖσι ἰgnoscere oportet. Sed & l. 1 § 15. τὸ συγγενεῖσι, à Maximo, qd & Stoicus ipse, didicisse se profiteretur. Verum cavet istic & cum restrictione aliqua, τὸ πᾶσι ἐλεῖν, id est, modo quodam miserranda dixit, ne in dogma Stoicum peccare videatur, qd statuit ἐλεῖν ὅτι πᾶσι, καὶ συγγενεῖς ἀλλοτρῶν, misericordiam esse agnitionem sive perturbationem, contractionemqz animi, à ratione alienam. itaqz τὸν σὺν ἐλεῖν, καὶ μὴ ὅτι Sapiens non esse misericordes. Laërt. lib. 7. in Zenone. de qd & Laërt. instit. lib. 3. c. 22. Illud satis est ad coarguendum hominis errorem, qd inter vitia & morbos misericordiam ponit. Cicero orat. pro Muren. ex Zenonis sententia, cuius inventorum amuli sint Stoici, Neminem misericordem esse, nisi stultum & levem. cum Plato & Aristoteles contrà docuerint, Viri boni esse miserrari. Qm & Euripid. contrà prorsus qm Stoici, in Ἀντιοχῇ apud Stob. tom. 2. tit. 3.

Ἐν ἐστὶ δ' ὁκνῶν, ἀμαρτία δ' ἐστὶν ἡμῶν,

Ὅσοις δ' ἀνθρώπων, καὶ δ' ἐκ ἀλλήλων

Γνώμην ἐνέειν τοῖς σοφοῖς λίαν σφόν.

Non imperiti motus est miserrare,

Sed est viri sapientis, non aq. imminet,
Cū sapere sese q. putant. sapiunt nimis.
Et Senarius Græcus,

Ἀνδρὶς πομπὴ ἀνδράων ἢ μαλακότης.

Misericordie haud scit impii cordis rigor.

Nec incelebre, .3. ut incitium, Phocionis illud apud eundem, tit. 1. "Οὐτὶ ἐξ ἑσέο βαμὼν, ἔτι ἐν τῇ ἀνδραπνίῳ οὐτως ἀπαρετίον τῶν ἑλσεν." Nec ē templo aram; (ad qam miseris & vexatis receptus sit) nec ex vita humana tollendam misericordiam. Istā siquidem sublatā, qod Plinius l. 7. c. 19. Exit hic animi tenor aliquando in rigorem qendam toruitatēq; natura duram & inflexibilem, affectūq; humanos adimit. Verūm Stoicorum dogma istud Seneca clarissime explicat, de clement. l. 2. c. 4, 5. Misericordiam pleriq; ut virtutem laudant, & bonum hominem vocant misericordem: hæc autem vitium animi est. Est enim vitium pusilli animi, ad speciem alienorum malorum succidentis, itaq; pessimo cuique familiarissima est. Et mox: Misericordia est agnitio, ob alienarum miserationum speciem. agnitio autem in sapientem vitium non cadit. Deniq; c. 6. Misericordia vitium est animorum, nimis miseriae fauentium qam siq; à sapiente exigat, propē est, ut lamentationem exigat, & in alienis funeribus gemitus. Porro ista, qia durius asperiusq; dicta videri poterant, mitigare conatur idem ibidem, ubi subjicit, c. 5. & 6. Sapiens ergo non miserebitur; qia & sine miseria animi non sit. Cæterum omnia, qæ q. miserebuntur, dolentes facerent, hic libens & alacri vultu faciet. Succurret alienis lacrymis, non accedet: dabit manum naufragis, exuli hospitium, egeni stipem: donabit lacrymis matrem filium, & catenas solui iubebit, & ludo eximiet, & cadente etiam nocuum speliat. At faciet ista tranquillā mentē, vultu suo. Ergo non miserebitur sapiens, sed succurret, sed proderit, in commune auxilium natus ac publicum bonum, &c. Itaq; Plut. de tranquill. "Ἐπεὶ οὗ φιλοστόργον ἢ τὸν ἑλεον ἄνθρωπος, οὗτος ἀνυψῶνται ἀνδραπνίῳ γυναικῶν, ὡς καλῶ τῷ βουδντῇ, ἢ σωμαλγῇ ἢ σωμανοδνῇ τοῖς παῖσι, οὗτος ἐστὶν ὁ ἢ μείζον ἔστιν, ἢ δὲ αὐτῷ ἀνδραπνίῳ ἢ διακονῶντα φαίλας τὸ ἥδος αἰδωνοδνῆς ἀδμεῖν ἢ δυσφορεῖν ἔστιν, ἀλλὰ διερεπθεῖν ἀνδραπνίῳ τῷ καλῶν. Scilicet talem volunt esse sapientis affectum, qalem nostri misericordiam diuinam prædicant. Q. ut auctor libri de patient. sub Avgustini nomine, sive Hugo is de S. Victore, sive alius qis est, c. 1. Zelas sine aliqua molestia, irascitur sine aliqua perturbatione, miserebatur sine aliquo dolore, patientis est sine ulla passione. Si, tanqam postea, illa cogitationes, in illo nulla sunt. Videtur Anselm. prolog. c. 8. & Thom. Aquin. sum. l. 1. q. 21. a. 3. Qm & Avg. ipse de morib. Eccles. Cathol. l. 1. c. 27. Qre illa omnia, qibus huiusmodi malis incommodisue resistitur, q. officiosē atq; humaniter præbent, misericordes vocantur, etiam si sapientes usq; ad cō-

sint, ut jam nullo animi dolore turbentur. nam qis ignoret ex eo appellatum esse misericordiam, qod miserum cor faciat condendū alieno malo? Qanquam reverā misericordia potius dicta, qod cordi sit aliena miseria. Zanch. de natur. Dei, l. 4. c. 4. q. 1. Verūm pergit Avg. Et qis non concedat ab omni miseria liberum esse debere sapientem, cū subvenit inopi, cū vellet nudum, cū peregrinum telio excipit, cū oppressum liberat, cū deniq; humanitatem suam usq; ad sepulturam porrigit mortuorum? etiam si id faciat mente tranquillā, nullis aculeis doloris instillatus, sed adductus officio bonitatis, misericors tamen vocandus est. huc enim nihil obest nomen, cū ab sit miseria. Verūm & ea Græco vocabulo abest. qod & Zanchius observavit, itaq; de nomine tantūm controversia est. Verūamen mox Stoicos obliq; perstringens, quibuscum tamen de re ipsa consentire planē videtur; Sullis verō, inquit, cū misericordiam qasi vitium deiciant, qia officio satis moveri nequeunt, si nec perturbatione commoventur, congelascunt potius rigore inhumanitatis, qam rationis tranquillitate seruantur. Itaq; multo prudentius Deus etiam ipse misericors docetur: q. q. gemadmodum dicitur, restat intelligere iū, q. sese idoneos religione studioq; præstiterint. Vides, uti Seneca gemina ferē, qod sensum, loqutur; de vocabuli usu duntaxat Seneca ney-tiqam concedens. Nam qod retrahit. l. 1. c. 7. de sapientibus qod hic dictum est, non sic accipiendum monet, qsi definierit, in hac vita esse tales sapientes, qan loquidem non, cū finit; sed etiam si finit, dixeris. Nec hoc à Stoico dogmate abhorrere prorsus videtur, q. q. sapiens sit, avi fuerit, inquit Cicero Academ. l. 4. nec ipsi solent dicere. qiqe sapientem, vel sapientis idem potius, talem nobis declinamus, qalem nemo mortalis est unquam consecutus, ut idem de amicis. "Ἐστὶ δὲ ἡ ἀνδραπνίῳ ἡν; ἡ δὲ ἡν; ut Plut. de Stoic. contradi. c. 13. Qanquam avdentiū Senec. de sapient. constant. c. 7. Non est, qod d. cas, itā ut solat, hunc sapientem no-trum nusqam inveniri. non fingimus istud humani ingenii vitium decur, nec ingentem imaginem falsa virtutis concipimus, sed qalem confirmamus, exhibuimus & exhibemus. Non te certē, Seneca; qod & ipse alibi faceris. Ad veritatem propius accedere illi, q. (Stobæo referente collectas. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 8.) ἡ τὸ ἀπὸ τῶν χρόνους σφόν πνα γερνῶντα νομῶν; hoc est, primis temporibus, ante lapsum nimirum primævum, sapientem existimant qdam n. existisse. Verūm hæc utcunq; se habeant, patet hinc interim, cur no-ster istic oratione suspensā usus, τρεπὼν πνα, non ἀπλῶς, ἐλεεινὰ dixerit.

Δι' ἀγνοίας] Vide supr. § 1. & l. 11. § 18. Polyb. hist. 12. Δεῖ τοῖς ἀπὸ κατ' ἀγνοίας παρ-παύσαι, δδναι συγγράμμῳ τοῖς ἢ κατ' ἀγνοίαν, ἀγλαλλάλας ἔχον. Sic Pers. Sat. 3.

— caret culpā, nescit qid perdat. —

Verum

dam. Siquidem, ut monet Eustathius ad *Iliad.* μ. more Syracusanis familiari, ex praeiis praesentia sapientum formantur. Sic κλέηα κλέηων, πύληα πύληων, ἔσκη ἔσκηων, πένθηα πένθηων. Sicut ergo ἔσκη ἔσκηων, & in media voce, ἐνέζομαι. Unde Sopater epist. ad Hemeier. apud Stob. tom. 2. iiii. 46. Τίς ἐν ὅτῳ χτ' Ἰμωνίδῳ λίγον πύργον, & χτ' πᾶσαι τύχῃ καὶ ἀσφάλειαν μεταστάσιν ἀσφαλῆς ἐνέζεται; & Marcus l. 10. § 36. εἰς ἐν ὅτῳ ἐνέζομαι, ὃ ἀποδύσκειον ἢ παρενέχονται πῆες ἀσφαλῆς τοῦ συμβαίνειν καὶ ἄλλῳ. Itā πένθηα πένθηων. Unde Marcus l. 7. § 22. ὡς μὴ ὄλῳ ἀμφοτέρω πένθηα. (ut πενθήω illud in Aristoph. *Acharn.* cur sit Stephanus suspectum, nihil ampliùs existat. quod & apud Svidam avtor innominatus.

Τῷς ἢ ἰσχυρὸν φέρον, ὡς αὐτῶν πένθηοντος.] Et in voce media πένθηοντος. l. 4. § 37. Ἦδὲ πένθηον. Et ibid. §. 47. "Εἰ τίς οὖν ἐπὶν ἔπιν, ὅπ' αὐτοῖς πένθηον. unde participium πένθηοντος. 20 Et qd noster etiam non semel usus est. Clemens Strom. l. 4. Ὑπαίτιον τῷς ἐν πάλαι βίωσιν τι, ὃ ἐν δὴ, πένθηοντος. ὅπ' αὖ ἐν διαστάσει ζωοποιεῖται. Qod & Tavian adv. Grac. ὅπ' αὖ μόνον (Deum vult) ἀρετῆς καλῶντος, ὃ πένθηοντος, πένθηοντος ἢ μάλιν. Lucian. *Antholog.* l. 1. c. 12.

Ὅς πένθηοντος, ὅς οὖν ἀγαθὸν ἀνάλειν.

Ὅς ἢ βιωσύντος, ὅς οὖν κλέων.

§ 15. Πᾶν ἀνάλειν.] Et πάντα ἀνάλειν. 30 Nihil istis apud nostrum crebrius occurrit. itā l. 12. § 8. 22. 26. & l. 4. § 3. Ὅ βίον ἀνάλειν. & l. 3. § 9. Ἐν ταύτῃ τῷ πᾶν. Senec. epist. 78. Omnia ex opinione suspensa sunt. -- tam miset est quae, qam credis. Vide ad l. 8. § 47.

Δύλω] Δύλω, forsitan; ostendunt, probant hoc. Itā de Marco nostro Herodianus: Δύλω ἢ ὅσα καὶ εἰς αὐτῶν ἔλθιν, ὃ λαμβάντα αὐτοῖς αὐτῶν. ἢ χαρίεντα. Mendum par apud Theophr. tollas licet, de cassi. plant. l. 6. c. 27. Τὸ οὖτον ὅτῳ (neqz μάλιν ὅς ἄλλων. δύλω (leg. δύλω) ἢ ἢ εὐνοηδία, καὶ ἢ μικροκαρία, καὶ ἢ ἡδὴ τὸ κατὰ πάντα καὶ ταῦτα ἐνεσπῆς.

Τὰ αὐτοῖς τὸν κυνικὸν Μόνιμον λεγόμενα] De Monimo Cynico Diogenis ac Crateris Sectatore, Laërt. l. 6. quānam autem vel ad istum vel adversus istum scripta (itā enim verba, prout habentur, sonant) Marcus hic respexerit, mihi tam incertum est, qam quod est incertissimum. M. Calavboni interim sententiam haecenus probo, ut Monimi ipsius scripta designari existimem. non tamen ut in eis per dialogismum sub aliena persona istud Monimo dictum dicatur, cum Monimi ipsius dogma fuerit. Itaqz legendum literulā unicā immutatā, τὰ αὐτοῖς καὶ κυνικῶς Μόνιμον λεγόμενα, qz à Monimo Cynico dicta sunt. neqz enim est, quod de Synaxi ambigat

quisqz, cum familiaris admodum ea sit. Sic enim, prater Herodianum superius adductum, Homerus *Iliad.* a. v. 159.

Τίμω ἀργυροῖοι—

Πῶς Τρώων.—

id est, πῶς ἔσ' Τρώων. Sēbol. Penas sumentes, vel exigentes, à Trojanis. Et *Odyss.* ζ'. v. 207.

—αὐτοῖς γὰρ αὐτοῖς εἶναι ἀπαιτῆς.

Omnes enim à Troie sunt.

10 Et Clemens Strom. l. 1. καλῶνται αὐτοῖς τὰ νόμιμα ὡς τῶν αἰσίων. Horum auctores à lege puniuntur. Et Sophocles,

—ἐκείνῳ τὸ δέχεται αὐτοῖς γὰρ ἐμῶν.

-- à me certe laudem feret.

Et apud Tragicum Cassandra, referent Plutarcho in *praecept. polit.*

Καὶ αὐτοῖς πένθηοντος, καὶ αὐτοῖς πένθηοντος

(ὅπ' αὐτῶν) ὅπ' αὐτῶν πένθηοντος ἢ μάλιν.

Ab his, qui in ipsa inciderunt jam mala,

20 Sapiens perhibeor: mala nondum expertis, furens.

Ceterum ad Pyrrhonios sive Scepticos inclinasse Monimus videtur. quānam enim admittit illum in familiam istam Sextus Empiricus renuit; idem tamen inter τῶν τὸ κριτικὸν ἀνελόντων: id est, eos qui veritatis dijudicanda medium certum sustulerint; Monimum Canem recenset, lib. 1. adv. Logic. c. 2. cumqz asserit, τῇ σαρκαρχίᾳ ἀπεικάζειν τὰ ὄντα, τῷς τε χτ' ὕπνος ἢ μαλιν αὐτοῖς πένθηοντος ταῦτα ὁμοιωσιν. id est, ea qz sunt, pictura adumbrata contulisse, nostras eorundem perceptiones, eis qz dormitibus aut mente capis se ingerunt, geminas prorsus censuisse. Qm & dogma ejus quod fuerit, clarius indicat avtor idem adv. col. l. 2. c. 1. Μόνιμος δὲ Κύνων τῶν ἐστὶν τὰ πάντα. ὅπ' αὐτοῖς ὅτ' ἔσ' ἐκ ὄντων, ὡς ὄντων. Monimus Canis typhum esse dixit. omnia. (nam Hervertus cur typhum pro typho substitueret, nihil erat) id est autem opinio eorum qz non sunt, ac si essent reuera. quod aliis verbis Xenophanes dixit ab eodem loco superiore, & Pyrrhon. hypotyp. l. 2. c. 4. adductus.

Αὐτοῖς ὁμοῖς ἐκ τῶν δόξας δ' ἐπὶ πᾶσι τίτῳ.

Certe aliquid nemo novit; sed opinio cuncta est.

nec immerito vana opinio typhi nomine nupcupata est. ἢ γὰρ ἀνάλειν. ἢ γνῶσις οὐκ ὅτι καὶ πᾶσι ἐκ τῶν αὐτῶν. ut Clem. Strom. l. 1. ex Apost. ad Cor. ep. 1. c. 8. v. 1, 2. Lucem hinc obiter claram medellamqz dabimus certissimam Menandri verbis à Laërtio ex *Epiphane* (non ex *Citharista*, quod frustra Cl. Calavb. arioharus est) adductis, qz viros insignes inaniter haecenus torserunt. Ea in Laërtii codicibus itā exhibentur:

Τὸ γὰρ ἀνάλειν τῶν ἐστὶν πᾶν ἔσιν.

Qod Ambros. Camald. verit;

Nam cuncta factum dixit esse cetera.

prater peram, scil. aut tres etiam, qas habere dixerat, peras. Verum id seriem orationis non parū cum adverteret

ποι πλάσις ἰσῆας ῥεῖν καὶ φέρεσθαι, τίς μὲν ἔξ αὐτῶν
μετέσται, τὰς δὲ, ποσὴν ὀπίσθια σφαιροειδέα
δὲ καὶ σφαιροειδὴ καὶ ἀπείρῳ ἀεὶ μῶς ἢ πᾶσι,
τοῦτα μὴ διακρίνει, ἀλλ' ἔτι περὶ γινώσκου τὰς εἰρη-
νικῆς σφαιροειδὴς, ἐξ ἡμετέρῳ τῆς καὶ λαμβανόμε-
νῃ· αὐτοὶ δὲ καὶ ῥεῖν, ἢ καὶ δίκην ὑποσυν-
δεῖας περικλυτῶν, τὰς μεταβολὰς ταύτας ἀγνοῦν-
τοῦτοι; καὶ ῥεῖν μᾶλλον αὐτὰς ὀνομάζει
σφαιροειδῶν· ὅτι πᾶσι ἀνθρώποις οἷς ἔτι εὖ οὐκ ἔστι
τὸ καὶ αὐτῶν καὶ τὸ μετακλῆναι, πᾶσι σώματι δὲ
ὑποκείμενον καὶ διακρίνεται. Quid Platonici? Ma-
xim. Tyr. differ. 28. Πᾶν σῶμα ῥεῖ καὶ φέρεται
ὁμοίως, εὐκλείης δίκην, ἀνὰ καὶ ῥεῖν. νῦν μὲν ἐκ
νῆπιότητος εἰς ἡλικίαν οὐδέναν, νῦν δὲ ἐκ ἡλικίας
εἰς γῆρας ὑποσφύζονται καὶ μετακλῆναι. Senec. epist.
58. Quocumque videmus ac tangimus, Plato in illis
non numerat, quæ esse proprie suas. fluunt enim, et
assilua diminutione atque adjunctione sunt. nemo no-
strum idem est in senectute, quæ fuit juvenis: nemo
est manens, quæ fuit puer. ego ipse dum loquor mutari
ista, mutatus sum. Et mox: De homine dixi, fluida
materia et caduca, et omnibus obnoxia casibus.
Mundus quoque æterna res et invicta, mutari, nec
idem manet. Nec dissentiant etiam Epicuri. Lu-
cret. l. 4.

Dico igitur rerum effigies, tenuisque figuras
Mittit ab rebus summo de corpore earum:

Quæ quasi membrana summo de cortice rerum
Deceptæ volitant ultro citroque per auras.

Et lib. 2.

Nam cæte flueret atque recedere corpora rebus
Multæ, manus dandum est.

Et lib. 5.

Principio omnibus à rebus, quæcumque videmus,
Perpetuo flueret ac mitti fatur necesse est
Corpora.

Et mox:

Usque adeo omnibus ab rebus res quæque fluenter
Fertur, et in cunctas dimittitur undique partes.
Nec mora nec reges intercluditur ulla fluendi.

Inde Clavdian. in Mallii Coss.

—semperque fluens Materia.—

Ἡ δὲ αἰσθησις ἀμυδρῆ.] Ità l. 5. § 35. Τὰ δὲ
αἰσθησιὰ ἀμυδρὰ καὶ ἐκπαρὰ πᾶσι.

Ἡ δὲ ὅλα τὰ σώματα συγκρίσιμα, ἔστιν ὅτι
Corporum totius fabrica, putrescere epia, live putredini
obnoxia. Σύγκρισις Junio magis placet, pro eo quod
σύγκρισις exhibetur. utrumlibet, Marco etiam av-
tore; legas, quæ l. 7. § 66. Ἡ φύσις ἔχου σωτε-
χέρας τὸ συγκριμάτων. Aeschines Asiocho:
τῆς συγκρίσεως ἀπὸς διαλυθείσης, καὶ τῆς φύσεως
εἰς τὸν οὐκ εἰδὸς ἰδρυθείσης τὸν. Vide & Epi-
charmum ad l. 7. § 40. sed & l. 3. § 11. ἐκ τῆς
νῦν συκρίσεως. & l. 4. § 5. ubi vox eadem, σύ-
κρισις ἐκ τῆς αὐτῆς συγκρίσεως. In eandem cura
Marco istuc mentem, Senec. ad Marc. c. 11. Putre-

ipsa fluiditasque corporis: ex infirmis fluidisque consex-
tum: ipso situ et otio iutum in tabem. Vide ad l.
4. § 5. Itaque non suillo tantum generi, quod dixere
veteres, ut Varro de re rustica. l. 2. c. 4. Cicero de
finib. l. 5. Phil. bist. natur. l. 8. c. 51. Stoici qui-
dam, Plutarch. Sympos. l. 5. c. 10. Cleanthes; Cle-
mens Strom. l. 7. Chrysippus; Cicer. de nat. Deor.
l. 2. & Porphy. de animal. non comed. l. 3. aut pisci-
bus duntaxat; quod Philo Jud. lib. de mund. opific.
sed & animantibus quibusvis (humano etiam generi)
animam, ne putresceret corpus, pro sal: datum, hanc
absurde dici poterit. Plav. Trinum. Aft. 5. Sc. 4.

—nos bonumculi,

Salillum anima, quam cum extemplo amissimus, &c.
Ad quem locum interpretes: Vasculum salis sumus,
i. e. corpuscula animata: quia corpora sunt animarum
vascula; anima vero corpori (salis vice, quomodo
enim carnes pecudum, si diu servantur sine sale, putre-
scunt: ita et corpora, effusa anima, putore corrumpi-
untur. Scitè itaque Plut. Sympos. l. 5. c. 10. Τὸ ἄ-
λλοι σφαιροειδῶν τὰ κατὰ διακρίναι ἀπὸ πᾶσι καὶ
μόνιμα πολλῶν χρόνων, ἀνταπείνεται τὸ θάνατον
καὶ ἐκ ἐκ πᾶσι καὶ ἐκ ἐκ πᾶσι καὶ ἀφαιρῶν τὸ
θῆτον. ἀλλ' ὅτι καὶ ἡ φύσις, θεοῦ τινος ὅτι
ἡμετέρων, τὰ ῥεῖν καὶ ῥεῖν ἐκ ἐκ τὸν ὄγ-
κον· ὅτι καὶ ἡ φύσις ἀλλῶν φύσις τὰ κατὰ παλαι-
αίαν, καὶ μετακλῆναι τὸ τῆς φύσεως ὄγκον, ἀπὸ
λαμβανέται φερέμενον ἐπὶ τῷ φερέμεν, καὶ κα-
τεῖ καὶ ἴσταν. &c.

30 Ἡ δὲ φύσις ῥεῖν καὶ ἴσταν. Ità restituit Xyland. cum
ante ῥεῖν & legeretur. ῥεῖν, vagus, live divaga-
tio. nam & abstractè sumitur. Plut. de exil. πολλῶν
ἄλλων καὶ ῥεῖν. inde ῥεῖν καὶ ἴσταν. supr. § 7. καὶ ὑπο-
ῥεῖν, infr. l. 4. § 22. Casavbonus tamen ad
Adriani vitam, ῥεῖν legit; sed vagam exponit, ex
Athenasii illo, καὶ πολλὰ ῥεῖν καὶ ἴσταν.

Ἡ δὲ φύσις ὁμοειδῆς.] Fors, conjectu diffici-
li: ob casus fortuiti incertitudinem nimiam. Itaque
πύχνη dixere Anaxagoras & Stoici, ἀσπλην αἰτίαν
40 ἀνθρώπων λογισμῶν. Epicurus, αὐτοῦ αἰτίας
σφαιροειδῶν, χρόνων, τῶν. Plut. de placit. phi-
los. l. 1. c. 29. & Philo de constit. Princ. ἡ φύσις
ἀσπλην καὶ αἰσθησις πᾶσι. Theophrastus
denique, referente Plutarcho ad Apollon. Ἀσπλην
ἡ φύσις, καὶ διὰ τὴν παρελθόντα τὰ σφαιροειδέα, καὶ
μετακλῆναι τὸν ὄγκον ἐκ πᾶσι, ὅτι καὶ κατὰ
ἐκ πᾶσι τακτῶν. & Plut. ipse de poet. leg. c. 7. in
hoc Fortunatam Fatimque, πύχνη καὶ ἐκ πᾶσι, con-
venire, quod in utroque τὸ ἀσπλην καὶ ἡμεῖς τῆς αἰ-
τίας exillat.

Ἡ δὲ φύσις ἀσπλην.] Ità l. 4. § 3. Τὸ ἐκ πᾶσι
πύχνη καὶ ἀσπλην καὶ ἐκ πᾶσι καὶ ἀσπλην. Fatim,
inquit, est iudicii expertis quiddam. Siquidem, ut Senari-
us antiquus habet,

Ἰσοειδὴς ὄγκος ὅτι, ἐκ ἐκ ἡ φύσις.

Res nempe valida turba est, sed mentis carens.

vestino dicunt dach. Epictetus ipse differt. l. 3. c. 24. *Ἐπειτα τὸ χεῖμα. Ἐπειτα τίς ἐστὶν ὁ λίθος, καὶ αὐτὸ μακρὰ καὶ παλαιά.* Et Hierocles in *philosophia*, apud Stob. tom. 2. tit. 81. *Ὅλος ὁ ἐκδυμνίων, ὡς λίθος ἡμῶν κινδυνόει μακρὸς τίς ἐστὶ καὶ πολὺν χρόνον.* Senec. epist. 96. *Vivere, militare est.* Et epist. 51. *Nobis quoque militandum est: quod idem genere militia, quo nunquam quies, nunquam otium datur. Et de provident. c. 5. Optimum quicquam militare et operas edere.*

Καὶ εἴς τινος ἐκδύμνιον.] In Senecae excerpt. *Mortis peregrinatio est vita. multum cum deambulatione veris, domum redeundum est.* Hoc & sacra pagina subinde inculcat. Apud Moysen l. 1. c. 47. v. 9. *Jacobus Patriarcha Pharaoni: Dies annorum peregrinationis meae sunt centum triginta anni: pauci malitiae fuerunt dies annorum vitae meae: neque attingunt dies annorum vitae patrum meorum, quoniam hi illi sunt peregrinati. ad quem locum August. q. 156. incolatus dicitur sanctorum vitae.* David Rex, *Psal. 39. v. 12. Peregrinus sum istis et iniquis, prout et majores omnes mei. hoc est, ἀποικιοὶ καὶ ἀλλοτρίοι.* ut Petrus Apostolus epist. 1. c. 2. v. 11. allusione habitā ad sortem ipsorum, quibus epistolam suam inscripserat, tunc temporis *παροδῶντων.* Arguitur tamen forsitan, quā solidius Hieronymum de terr. promiss. *Sancti terra Judaica non habitatores, sed incolae et peregrini; ubique terrae habitatores peccatores intelliguntur.* Optime & accommodatissime ad rem praesentem Paulus Apost. ad Corinth. epist. 2. c. 5. v. 6, 8. *Εἰδότες ὅτι ἐκδυμνίους ἐστέ τῶ σωματι, ἐκδυμνίους ὡς τὸ κελύφος ἐκδυμνίου μάλλον ἐκδυμνίου ἐστέ τῶ σωματι, καὶ ἐκδυμνίου ὡς τὸν κελύφος.* Quem locum respiciens Bernard. de consider. ad Eugen. l. 5. *Repatriasse eris hoc; exisse de patria corporum in regionem spirituum. ipsa est Deus noster, maximus spiritus, maxima mansio spirituum beatorum: a qua interim absimus dum istis sumus.* Vide sup. ad § 11.

Ἡ ἐκδύμνιον ὁ λίθος.] rationem, cur oblivionem dixerit famam superstitem, petas licet, ex l. 3. § 10. & l. 4. § 35. & l. 7. § 5: 10. Solomon in idem Eccles. cap. 1. v. 11. *Nulla est praeteritorum memoria: nec etiam posteriorum quae futura sunt, ulla futura est apud eos qui in posterum sunt, memoria.*

Παροδῶντος διδυμνίων.] Metaphora, vel à deductione honorifica, vel à funebri pompa et exequiarum solennitate traducta. De Platone Laert. lib. 3. *Ἐταρὸν ὅτι τὸ Ἀγαθὸν, καὶ παροδῶντος παροδῶντος ὡς τὸ αὐτῶν. Una, inquit, est virtus, quae magnificè transmittere potest, non ad regos, sed ultra regos, ad posteros, quomodo de se Ennius, apud Cicet. Tusc. l. 1.*

Nemo me lacrymis decoret, nec funera fletum

Facies. quia volito vivum per ora virum.

Et Naso Ponti l. 3. eleg. 2.

Corpora debentur mortis exangvia busti:

Effugium structos nomen honore regos.

Occidit et Thestus, qui comitavit Orestem;
Sed tamen in laudes vivit uterque suum.

Et Maro *AE* n. l. 10.

—sed famam extendere fasti,

Hoc virtutis opus.—

Senec. epist. 93. *Laudemus itaque et in numero felicitium reponamus cum, cui quantulumcunque semper contigit, bene collocatum est. Vidit enim veram lucem; non fuit unus de multis. Et vixit, Et vixit. — quid quies, quādiu vixerit? vixit ad posteros usque transiit, Et se in memoriam dedit. Nec ad posteros tantum, sed ad Superos etiam: Maro *AE* n. l. 6.*

—ardens exivit ad aethera virtus.

Flaccus *carm.* l. 3. Od. 2.

Virtus recludens immortis mori

Caelum, negata tentat iter via, Et

Spernit humum fugiente pennā.

20 Silius *bcl.* Pun. l. 3. —ire per ora

Nomen in aeternum paucis mens ignea donat,

Quos pater aethere caelestium destinat orbi.

Et l. 15. Sub persona virtutis:

Me cinctus lauro perducit ad astra triumphus,

Manil. *Astron.* l. 1.

An fortes animae, dignatque nomina caelo,

Corporibus resoluta suis, terraeque remissa

Huc migrant ex orbe, suumque habitantia caelum,

Et aethere vivunt annos, mundique fruuntur.

30 Lucan. l. 9. de Pompeio:

At non in Pharia manes jacuere favilla;

Non cinis exiguis tantam compescuit umbram:

Profluat busto, semiussque membra relinens

Degeneremque rogi, sequitur convexa Tonantis,

Qua niger astriferis connectitur axibus aër.

Quodque patet terras inter Lunaeque meatum

Semidei manes habitans, quos ignea virtus

Fecit. Et aeternos animam collegit in orbes.

Senec. *Herc.* Oct. *AE*. 4. Scen. 4.

Sed locum virtus habet inter astra.

40 Et *AE*. 5. Scen. 4. Hercules. —virtus mihi

In astra, et ipsos fecit ad Superos iter.

Ibid. Scen. 2.

Non est gemendus, nec gravi urgendus nesci,

Virtute quisque abstulit satis iter.

Eterna virtus Herculem fieri vetat.

Et Scen. 5.

Nunquam Stygias fertur ad undas

Inclita virtus. vivite fortes;

Nec Lethaeos saxa per annos

Vos fata trahent; sed cum summas

Exiges horas consumpta dies

Iter ad Superos gloria pandet.

Evripid. *Andromach.*

Ὅυ τῶι δαίμονι δῶς ἀπαρτῶν

Ἀνδρῶν ἀπαρτῶντος γένει.

Ἄ δ' ἀρετὴ καὶ δαΐς λαμπρὴ.
 Quod reliquum bonis
 Post mortem superest, nulla abolet dies.
 Virtus incolumis post cineres micat. Grot.
 Idem Temen. apud Stob. tom. 2. tit. 1. & Sext. adv.
 Gram. c. 13.

Ἀρετὴ δ' καὶ δαΐς τις, καὶ ἀπόλλυται
 καὶ δ' καὶ ὅτις οὐκ ἀπολλύται.
 Αρετὴ φράδα συνδαρὸν δ' ἀπὸ χόρου.
 Virtus, ubi quis interit, non interit;
 Sed vivit et post corpus, at fides malus
 Interit, ejus cuncta sub terram cadunt. Grot.

Præclare Socrates apud Platonem Phædoni: Ἐγὼ δ' ἂν ὁ δάνας τις ποτὶς ἀπαλλάγῃ, ἔρμαιος δὲ ἢ τῶν κακῶν ἀποδαρῶν, οὗ δ' οὐκ ἀπολλύται ἀμα ἀπαλλάσσεται, καὶ τὸ αὐτὸ κακὸν, καὶ τὸ καλόν. τῶν δ' ἐκ τῆς ἀθανάτης φαίνεται ἔσθαι, ἐδύμια δὲ εἶναι αὐτῇ ἄλλῃ ἀποδαρῇ κακῶν, ἐδὲ οὐκ ἀπολλύται, πάλιν τῶν αἰσθητῶν τι καὶ φρονιμωτέρῳ φησὶν. ἔστιν γὰρ ἄλλα ἔργα οἷς ἡ ψυχὴ ἐρᾶται, πάλιν τὸ παιδείας τι καὶ σοφίας. ἢ γὰρ καὶ λῆξιν μέρη ἀφελὼν ἢ βλάπτειν τὸν πληροποιεῖται οὗτος ἐν ἀρχῇ τὸ ἐκείνου πορεύει. Senec. epist. 98. Egregie Metrodorus in epistola ad fortrem, Mortale est omne mortalium bonum, de his loquitur bonis ad quæ concurrunt. nam illud verum bonum non moritur. certum est sempiternumque, sapientia et virtus. hoc unum contingit immortale mortalibus. & epist. 93. Vix scire quid inter hunc interit vegetum contemptoremque fortune, junctum omnibus vita stipendiis, atque in summum bonum eversum, et alium cui multi anni transmissi sunt? aliter post mortem quæ est, aliter ante mortem perit. Itaque Aristhenes dicere solebat, τὸν βουλομένον ἀθανάτως εἶναι, δεῖν ἔχειν ἐυσεβίαν καὶ δικαιοσύνην. & Pindarus Olymp. 8.

Ἄϊδα τοι λαδεται Ἀρετὰ ἀπάξει ἀνὴρ.
 Ovis oblitiscitur, Quæ congrua gesserit.
 Atque hæc quidem de virtute vera verissimè dicta fuerint. Ceterum quod de jure justitiæque Cicero Offic. lib. 3. § 69. Veræ germanæque virtutis solidam miseri illi et expressam effigiem nullam tenebant, nihil et imagine solâ efferebantur.

Ἦσαν τὸν ἔσθον δαίμονα ἀνύκετον] animum sive mentem vult, quam et demonem live genium supra dixerat, § 13. & quomodo contumeliâ afficiatur, monuerat § 16. Sic l. 3. § 16. τὸν ἔσθον ἐπὶ τῶν εἰδῶν ἰδρυμένων καὶ εὐρεῖν, &c. vide ad lib. 6. § 30. Dio Prut. orat. 4. Ὁ ἴδιος ἐστὶν ὁ δῖος, ἔστι δὲ δαίμων τὸ ἔσθον ἀνύκετον. Sed & Plat. in Phædo, ἀδύνατος καὶ κακὸν καὶ καλόν, τὸν δὲ τὸν ἔσθον τὸν ἔσθον αὐτοῦ, τὸν λόγον, διαφθερίσας καὶ μαινομένην, τὸ δὲ οὐκ ἐπ' αὐτοῖς, ἐπὶ τῇ ψυχῇ παρὰ οὐρανόν. Clement. prol. l. 1. c. 10.

Ἀσπὴν ἰδόντων καὶ πόνον χρεώσονται] quod l. 3. § 4. ἀρχαίον ἰδόντων, ἀσπὴν ἀπὸ πᾶντος πόνου. Senec. epist. 75. Nam cupiditas nos, non satior pellat in

agitatione terroribus, immortibus voluptatibus, nec mortem horrebimus, nec Deos.

Ἀνερδὴν γὰρ ἄλλον παῖσιν πᾶσι μὴ] Ità l. 10. § 1. ἀδύνατος καὶ ἀνερδὴς. contrā quā, ὅ μὴ ἄλλον παρ' ἑαυτὸν παρὰ τὰ εἰς τὸν βίον χρεώματα. l. 4. § 20. Vide Platon. in Epitaph. supr. ad illa § 11. ἐπ' αὐτὸ τὸ πᾶν.

Τὰ συμβαίνοντα καὶ ἀπονεύματα] Signatè dictum. ut & l. 3. § 4. τὰ συμβαίνοντα καὶ ἀπονεύματα πάντα. & l. 7. § 66. τὰ ἐκ τῆς ὁλῆς ἀπονεύματα. & lib. 6. § 16. ὅσα ἐκείνοι διατρέψουσιν. quia nimirum πάντα remittit. ut infra l. 7. § 31. καὶ πᾶν τὸ ἀπονεύματι τὸ κατ' ἀξίαν. l. 4. § 10. ὅτι ἐκείδων πᾶν ἐρχόμενα, ἔδιν αὐτοῖς ἄλδιν] Vide supr. ad § 3.

Ἰσταν τῇ γυναικὶ φευδονία] Ità l. 5. § 33. τὴν φευδονίαν ἵσταν, vide supr. ad § 3. At quomodo hoc præstitit Cato tunc, Seneca? quem tantopere suspicis, & de quo tamen, epist. 24. Impressit deinde mortiferum corpori vulnus. quod obligato à medicis, cum minus sanguinis haberet, minus virium, animæ idem, jam non tantum Cæsari, sed sibi iratus, nudas in vulnus manus egit, et generosum illum contemptoremque omnis potentia spiritum, non emisit, sed eiecit.

Ἀπὸν τῆς τοιχείων] Mortis τοιχείων λῆσις, ut contrā λῆσις live ortus, ἐκ τῆς τοιχείων εὐχεριστε. l. 4. § 5. Sic l. 7. § 50. ἡ δὲ λῆσις τῆς ἐκ τῶν ἀπὸ τοῦ ἀντιπροσώπου, ἢ καὶ σκοπεύουσιν τῆς ἀπὸ τῶν τοιχείων. quod l. 8. § 25. ἀπεδιδόται τὸ συλκριατόν dixit; mortemque τοιχείων ἐξ ὧν συνεκρίθη ἀπεδιδόται. l. 10. § 7. Ità Epicharm. apud Plut. ad Apollon. (συλκριατὸν καὶ διακρίθιν. Concretum est, in ortu scilicet; & discretum est, in interitum nempe.

Ἐκείνους εἰς ἕτερον διπλῶς μεταβάλλων] alterum in alterum mutando transire. Vide l. 5. § 13. Ità l. 8. § 18. καὶ αὐτὰ τῇ μεταβάλλων, καὶ ὁ γὰρ γινέται. Vide & l. 10. § 7.

Τὸν δὲ τῶν ἰνιστὶρ sufficitur. Xyl. metuas. Cal. havd incommode uterque. nam ὑποφωδύμενος, ὑποφωδύμενος, ὑποφωδύμενος. Helych. ὑποφωδύμενος, ergo tam φωδύμενος, quā ὑποφωδύμενος. siquidem suspicionis pedisequa solet esse formido. Vide l. 4. § 37. & l. 7. § 53. & l. 10. § 12.

Κατὰ φύσιν] Ità supr. § 12. φύσις ἔργον. & l. 10. § 36. ἡ φύσις διαλύει & l. 9. § 3. ἐν φύσιν, ὡς ἡ φύσις ἐδύναται. Ità & Aristot. phys. l. 5. c. 6. Ἐπὶ φύσιν τῆς φύσεως ὁ αὐτὸς λόγος. ἔστι γὰρ ἡ φύσις καὶ τὸ φύσιν, ἢ τὸ φύσιν. παρὰ φύσιν τὸ γὰρ γινέται κατὰ φύσιν pari ratione καὶ τὸ πᾶν λέγειν. Itaque Joan. Chrysost. de stat. 5. Εἰ δὲ καὶ πᾶν πᾶν λέγειν ἀλλήλους, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐδύναται καὶ τὸ πᾶν λέγειν. ὁ αὐτὸς γὰρ φύσις, ὡς καὶ καὶ τὸ πᾶν λέγειν. οὐ τὰ τὸ φύσις. καὶ τὸ πᾶν λέγειν οὐ τὰ τὸ φύσις. καὶ τὸ πᾶν λέγειν οὐ τὰ τὸ φύσις.

Οὐδὲν ἔτι πρὸς τὴν ἐπὶ τῇ ἱστ. 1. § 34. Οὐδὲν δὲ τὸν μὲν ποσειδώνος τῷ ἔργῳ συναρτῶν. & l. 6. § 33. Ἐπὶ τῷ ποσειδώνῳ καὶ ἐστὶν, ἐστὶν ἔτι.

Τὰ ἐν Κάρπυς De inscriptionibus istiusmodi vide quæ ad finem libri primi adnotavimus. Lugd. Karpus, sicut & Avrelii Victoris codices, in breviori. Verum illud, opinor, potius. Est autem Karpus, Karpus, ut Ptolemæus geograph. l. 2. sive Karpus, ut Marcus hic, quod ad Latinarum Carnuntum propius accedit; Pannonia opidum, cuius meminit & Plinius hist. nat. l. 4. c. 12. & l. 37. c. 3. & Ammian. hist. l. 30. quæ Ilyriorum tamen opidum dicit: ad quod Marcum nostrum tricennio iugiter militum delectum habuisse, cum bellum Marcomanicum præ manibus haberet, avtor est Orofius hist. l. 7. c. 15. & Eutropius; Cuius apud Carnuntum, inquit, jugi tricennio perseverasset, bellum Marcomanicum confecit. Quin & Dio Cassius (an Jo. Xiphilinus?) in M. Antonino narrat, eundem, cum per totam ferè vitam bello illo implicatus teneretur, nec Pannoniam oppugnasset, Pannoniam pro statu, sive pro eo loco, in quo copias suas contineret, ex quo in adversarios excursionses subinde faceret, habuisse. Verum apud Dionem aut Pannoniam legendum fuerit, aut Pannoniam avtor pro Pannonia acceperit; quomodo Seb. Munsterus cosmogr. l. 4. de Hungaris agens, Pannonios asserit olim Pannonios dictos; & Gvil. Xylander apud Strabonem Pannoniam cum Pannonia confandit; cum tamen Strabo ipse geogr. l. 7. diversas has esse longèquæ se invicem distitas tum regiones, tum gentes, diserte statuatur. Ego prius illud lubentius admiserim, librarii subesse culpam; quæ lapsa calami proclivi, pro Pannonia Pannoniam exhibuerit: (nisi si à Xiphilino erratum est) non solum, quia Pannonia (cum Axio flumini adiacens, & Macedoniæ contermina, ejusdemque etiam portio habitata fuerit, ut Homer. in Bucr. Justin. l. 7. Liv. l. 45. Strabonis è l. 7. excerpt. Cassius ipse

l. 49.) situs non patitur, ut eo sine usui esse Marcus potuerit adversus gentes illas Istri accolæ militanti; verum etiam quod Pannoniam postea avtor idem tanquam sedem exercitus Marciani commemorat. cui accedit, quod Capitolinus narrat in Marco, Marcum Pannonias, Marcomannos, Sarmatas, Vandalos, simul etiam Qadix extingui, servitio liberasse; & in Vero composito, in Pannonia bello, in urbem destinatum esse. Illud denique palmarium argumentum in hac causa fuerit, quod Cassius idem, non ille operæ stitit contractus, sed integer histor. l. 49. (quo loco se post patrem etiam Pannoniam præfuisse commemorat) Græcorum quorundam, qui commiscebant ista, errorem ipse refert, rejicit, refellit. Ex eorum autem numero fortecui Herodianus fuerit, qui Marcum scripsit è Pannonia, in morbum novissimum, unde & obiit, incidisse. Sed & Philostratus is, qui sophistarum vitas descripsit. Iste siquidem in Herode de Marco agens; Ἐξ ὧν, inquit, & τὰ Παννῶν ἰδὲν, ὁρμητικὴν τὴν Σιρηνῶν γῆν. & rursus; καὶ τὰ ἐν τῇ Παννῶν. quo utroque loco Pannoniam esse intelligendam docent, & Marci historia, & Sirmium ipsum Pannonia inferioris opidum, uti testantur Ptolemæus l. 2. & Plinius l. 3. c. 25. cum Probi Imperatoris natalidum, ut Ael. Vopiscus; tum & Marci obitum, qui spiritum ibi hævissit novissimum, uti Tertullian. apolog. c. 25. factum illustrius. Nec tacendum, quod Strabo l. 7. Sygessicam Pannoniorum urbem dicit esse, ὡς ἂν ὁρμητικὴν τὴν γῆν Δακῆς νοτιῶν, locum idoneum & opportunum admodum, unde Daci bello impetantur. qui & ipsi ex Strabone vicini fuisse videntur gentibus illis, quas subegisse Marcus perhibetur. Carnunti ergo apud Pannonios agens Marcus horum nonnulla commentatus est: non inter strepitum Baianos fremisusque balnearios, aut clamores vociferationesque; Circenses, quod tanquam magnum quiddam de se prædicat Seneca epist. 56. & 83. sed inter motus bellicos, ac tumultus militares, philosophiæ studiis serid seduloque deditus.

Ad Librum III.

§ 1. AS' ἡμεῖς ἡμεῖς ἀνακρίνομεν & sic] Flaccus epist. 2. l. 2. Singula de nobis anni prædam-
tarentur.
Anni, inquit ille: hinc & dies, hoc, & momenta ipsa. Singuli dies aliquid suberantur viribus. Senec. ep. 26. & Memor, si Scaligero credimus, non Seneca certe, Olyvii 2. 2.
Florem decoris singuli carpunt dies.

Quod de viribus ille, de decore iste, de vita Marcus. Sed & Seneca ad Lucillum ep. 24. Memini te illam locum aliquando trahiisse, non repente nos in morbum incidere, sed minutatim procedere. Quodis morimur. gotalie enim demitur aliqua pars vite: & tunc quoque cum crescimus, vita decrescit. usque ad besterem, quicquid transiit tempus, perit. tunc ipsum, quem agimus, diem cum morte dividimus. Demadmodum clepsidram non curatam stillantem. cuius, sed quicquid ante defluxit:

fluxit: sic ultima hora, quæ esse definimus, non sola mortem facit, sed sola consummat. tunc ad illam pervenimus, sed diu venimus. & epist. 120. Vide in quanta cecitate mens nostra sit. Hoc quod futurum dico, cum maxime sit, & pars ejus magna jam facta est. nam quod proximè tempus, eo loco est, quod erat antequam viximus. erramus autem, quia ultimum timeamus diem: cum tantundem in mortem singuli conferant. non ille gradus lassitudinem facit, in quo deficiamus; sed ille proficetur. ad mortem dies extremus pervenit, accedit omnis. carpit nos illa, non corripit. & epist. 4. Ex quo natus es, ducere. Vide eundem ad Marc. c. 20. ad l. 9. § 21. Manil. Astron. l. 4.

Nascentes morimur, finitque ab origine pendet.

Morus noster:

Nugamur, mortemque procul, procul esse putamus:

At mediis latet hæc abdita visceribus.

Scilicet ex illa, quæ primùm nascimur, hora,

Prorepens juncto vitæque mortisque pede.

Partem aliquam furtim quæ se metitur, & ipsam

Surripit è vita quolibet hora tua.

Paulatim morimur: momento extinguimur uno:

Sic oleo lampas deficiente perit.

Ut nihil interimat, tamen ipso in tempore mors est:

Quin nunc, interea dum loquimur, morimur.

hoc est novissimum, quod Flaccus l. 1. Od. 11.

— dum loquimur, fugerit invida Ætas —

& Pers. Sat. 5. v. 153.

Vive memor læti: fugit hora; hoc quod loquor in dæ est.

& quod in Camilli Aquilei epitaphio legitur,

Illæ eadem vitæ quæ inchoat, hora rapit,

Expressum è Senecæ illis in Herc. fur. 3. 3.

Es carpsit hora vitæ, prima quæ dedit.

Quid sit ex illo quæ incipit mori, ex quo in ipso agi ceperit ipsa mors, id est, vitæ detractio, profecto ex quo esse incipit in hoc corpore, in morte est. quid enim aliud singulis momentis agitur, donec ea consummata mors, quæ agebatur, impleatur, & incipias jam tempus esse post mortem, quod cum vitæ detraberetur, eras in morte? Avg. de civit. Dei. l. 13. c. 10.

Μέρος ἡλίστιον αὐτῷ καὶ ἀλλοίμεται] Avg. de Civit. Dei l. 13. c. 10. Quid tempore vivitur, de spatio vivendi demitur; & quotidie minus minusque restat. Idem de verb. Dom. serm. 17. & de temp. 113. Cum crescant pueri, quasi accedunt illis dies, & nesciunt quia minuantur: & ipsa est falsa computatio. crescentibus enim decedunt potius dies quam accedunt. constitue enim homini natæ, verbi gratia, 80 annos: quicquid vivis, de summa minuit. Idem latius proficitur & de verb. Dom. serm. 1. Gregor. moral. l. 13. c. 27. Ipsa sui augmentis vitæ ad detrimenta impelitur: & inde deficit, unde proficere videatur.

Ἀδύλον, εἰ ἔλασσεν ἢ διάσεια] Nempe, si morbo mens sepelitur, ut Apul. in apolog. ait, ut Tertull. de anima, prodigitur. Phrenitis, inquit, mentem prodigit. Ideo vulg. maturius studiis bonis in-

cumbendum, quia nec vitæ: prolixioris certitudo; & hæc etiam si proregetur, incidere possint, quæ intelligentiæ vim vigoreque imminuant, imò usum liberum superstitioni etiam penitus tollant.

Τὸ μὲν διαπνεῖν] Spirare. Kyl. respiratio. M. Cal. verum aliud longè est τὸ διαπνεῖν, quod à Marco ipso etiam plantæ tribuitur, & τὸ πνῆν ἀναπνεῖν distictè distinguitur infra l. 6. § 15. Aristot. problem. l. 1. q. 21. Ὅτι τὸ πνῆν ἐν ζωῇ ἀναπνέειν, τὸ πνῆν ἐν τῷ σώματι διαπνέειν διὰ τῆς ἀρτηρίας.

Idemque (ejusdem saltem nomine sunt enim quæ Alexandro potius accenseant) de spiritu c. 5. Τὸ δὲ ἄρμα ἐν φλεβῶν καὶ νερῶν καὶ ἀρτηρίας. — ἔξ ἀρτηρίας δὲ, ὅτι διαπνέειν ἔχει. Nam τὸ πνῆν ἀναπνέειν αὐτὸν idem determinat. ibid. c. 4. Galenus idem commentatur. in Hippocrat. de diet. salubr. ubi illud Hippocr. aphor. 18. sect. 1. adduxerat. Θέρμος καὶ ὁρμητικὸς σπῆν διαπνέειν ἐκ τῆς χειμῶνος ἡρώς ἀδύτου. Ex aphor. 15. rationem di-

30 ἔτι subjungens, Ἀὖ καὶ καὶ, inquit, χειμῶνος καὶ ἡρώς ὁρμητικὸς φύσει. (quæ verba sunt Hippocratis) διότι τὸ θερμὸν ψυχρὸν ἐν ἐκαστῇ τετραγῶν, καὶ καὶ ἀλλοίμεται τὸ θερμὸν ὁρμητικὸν ἐν τῷ σώματι ἐκ τῆς χειμῶνος ἡρώς ἀδύτου. — ἔξ ἀρτηρίας δὲ, ὅτι διαπνέειν ἔχει. Nam τὸ πνῆν ἀναπνέειν αὐτὸν idem determinat. ibid. c. 4. Galenus idem commentatur. in Hippocrat. de diet. salubr. ubi illud Hippocr. aphor. 18. sect. 1. adduxerat. Θέρμος καὶ ὁρμητικὸς σπῆν διαπνέειν ἐκ τῆς χειμῶνος ἡρώς ἀδύτου. Ex aphor. 15. rationem di-

30 ἔτι subjungens, Ἀὖ καὶ καὶ, inquit, χειμῶνος καὶ ἡρώς ὁρμητικὸς φύσει. (quæ verba sunt Hippocratis) διότι τὸ θερμὸν ψυχρὸν ἐν ἐκαστῇ τετραγῶν, καὶ καὶ ἀλλοίμεται τὸ θερμὸν ὁρμητικὸν ἐν τῷ σώματι ἐκ τῆς χειμῶνος ἡρώς ἀδύτου. — ἔξ ἀρτηρίας δὲ, ὅτι διαπνέειν ἔχει. Nam τὸ πνῆν ἀναπνέειν αὐτὸν idem determinat. ibid. c. 4. Galenus idem commentatur. in Hippocrat. de diet. salubr. ubi illud Hippocr. aphor. 18. sect. 1. adduxerat. Θέρμος καὶ ὁρμητικὸς σπῆν διαπνέειν ἐκ τῆς χειμῶνος ἡρώς ἀδύτου. Ex aphor. 15. rationem di-

40 ἔτι subjungens, Ἀὖ καὶ καὶ, inquit, χειμῶνος καὶ ἡρώς ὁρμητικὸς φύσει. (quæ verba sunt Hippocratis) διότι τὸ θερμὸν ψυχρὸν ἐν ἐκαστῇ τετραγῶν, καὶ καὶ ἀλλοίμεται τὸ θερμὸν ὁρμητικὸν ἐν τῷ σώματι ἐκ τῆς χειμῶνος ἡρώς ἀδύτου. — ἔξ ἀρτηρίας δὲ, ὅτι διαπνέειν ἔχει. Nam τὸ πνῆν ἀναπνέειν αὐτὸν idem determinat. ibid. c. 4. Galenus idem commentatur. in Hippocrat. de diet. salubr. ubi illud Hippocr. aphor. 18. sect. 1. adduxerat. Θέρμος καὶ ὁρμητικὸς σπῆν διαπνέειν ἐκ τῆς χειμῶνος ἡρώς ἀδύτου. Ex aphor. 15. rationem di-

50 relig. c. 40. Vide & Galenum eundem in Hippocr. aphor. l. 2. § 28. Hinc ἔμπνευστος τὸ πνῆν, & ἔμπνευστος σπῆν. Aristoteli problem. l. 2. q. 10. Ἐμπνευστος τὸ πνῆν, καὶ ἔμπνευστος σπῆν. facile perspirabilis est capitis locus. quod inde confirmat, τὸ πνῆν ἐν τῷ σώματι, quod inde confirmat, τὸ πνῆν ἐν τῷ σώματι, quod inde confirmat, τὸ πνῆν ἐν τῷ σώματι.

(q loco eadem, sed viciat, reponuntur, ex priore loco corrigenda :) ὁσπερ γὰρ ἡ πύλις ὑγρὴν καὶ τή-
πις ὑγρὰς ἔστι καὶ σῶμα τὸ ὑγρὸν. hoc est, τὸ
ἐν διαπνεύσει. & l. 8. q. 4. ἕξις ὕλης καὶ ἐνδι-
απνέου. Sicur apud Theophrastum de causis. plant. l.
2. c. 17. ἐνδιόδα καὶ ὑγρὸς idem conjungun-
tur. ita enim legendum, non ἐνδιόδα, quod Gazan
sefellit, Jul. Scalig. jamdudum monuit. Ibid. l. 38.
q. 3. c. 4. ἡ ὑγρὸς ἐν ὑγρῶν πύλιν. sed ἐνδι-
απνέον eadem de parte. anim. l. 3. c. 9. Διὰ μαλακὴν
τῆλα γὰρ τοῦ χαλάρου, ἐνδιόδων γίνεται τὸ ὑγρὸν.
Idem ergo ferè est de spiritibus ac vaporibus usurpa-
tum διαπνέον, quod de cibis alimentisque crassioribus
ἐνδιόδον, vel διαπνέον. quænam hæc etiam eodem
sensu, qo & διαπνέον, sumitur. Unde Badæo expli-
cans, οἱ ἐνδιόδοντες sunt οἱ καὶ διὰς διαπνέον-
τες. quibus opponuntur οἱ ἐνδιόδοντες. Theophr.
de causis. plant. l. 1. c. 2. διὰ τὸ καὶ ἐνδιόδοντες
τῇ πυκνότητι ὅτι πῶρον διὰ καὶ ἐνδιόδοντες.
Ex prius dictis autem διαπνέον duplex elicitur, al-
tera, qā spiritus sive vapores illi per totum corpus dif-
funduntur; altera, qā pars eorumdem superfusa de
extremetentia per poros sive meatus exteriores extru-
ditur. utramq; unico vocabulo τοῦ διαπνέον com-
plexus est Theophrast. de causis. plant. l. 2. c. 17.
Cum autem una cum materia illa supervacanea etiam
quod est utile & conducibile ex parte sensum ex-
hælet, idq; copiosius, ubi pori sive meatus illi laxiores
extiterint; id quod noxam sæpenumero insignem
parit, unde interioris etiam quandoque confectur; hinc
factum est ut τὸ διαπνέον pro perire & insinere quoq;
usurpetur; cujus exempla alibi daturī sumus. Monet
istud Galen. in Hippocr. aphor. l. 1. § 15. 'Οὐδὲν
ἐστι; οἱ ἐν οἷσι διαπνέουσιν τὰ ὅτι ζῶν σῶματα,
τῇ διὰ ὅτι ἀσθίαν αἰσθάνει διαπνέον πῶρον. Et
post: Τὸ μὲν πλεῖς θάλλει, ἢ τὰ σπέρματα μόνον,
ἀλλὰ καὶ παντὶ οὐσίῳ ἐκείνῳ, διαφορὴν αἶμα
τοῖς σπέρματι ὅτι ἐν τῷ ζῳῳ, καὶ τὰ κατὰ φύσιν ἐν
αὐτῷ σπέρματι, καὶ τῷ αἵματι ὅτι ἰατρῶν ὀνο-
μασθέντων ἀσθίαν ἀναπνέον. Spectante e-
odem ejusdem monitum illud ὑγρὸν l. 2. c.
ubi de frictionum speciebus agens; Βλαπτικὸν δ'
αὖν, inquit, ἢ πῶν τὸ ἄρμα, σπέρμα τὸ σκληρὸν τε καὶ
πυκνὸν ἐκφραστῆναι ὅτι γὰρ αὖν εἰν δισπλάζον-
τον. αἱ εἴη καὶ διαπνέουσιν τὸ πυκνὸν χαλῶς ἰδι-
ον, σκληρῶτον αὐτὸ καὶ πυκνότερον ἀπαιτῆσαι
μαδα. νυνὶ γὰρ ἐπειδὴ σπέρμα αἵμα καὶ παρὰ τοῦ
αἵματος χαλῶς αὐτὸ, καὶ σπέρμα τῷ ὅτι ἐνδιόδον πε-
ρεττωμάτων διαπνέον, καὶ τῷ ὅτι ἐκείνῳ ἀμ-
πλωτον βίαι, ἀεὶ οἱ εἰν τὸ μόνον ἐκείνῳ ὅτι
ὑπερβολῶν. εἰ γὰρ ἀεὶ πῶν καὶ μολάται τοῦ τῆς,
βίαιον τὸ σκληρῶτερον τε καὶ πυκνότερον, τοῦ μα-
λακωτέρου καὶ ἀραιωτέρου. τὸ μὲν γὰρ τῆς διαπνέον
ἐλλείπει, ἐπ' αὐτῷ παρὰ τῆς μολάσεως ὅσον τε. τὸ δὲ
τῆς ἐτέρας διαπνέοντος ἐκπαισθεῖν αὐτοῦ ὅτι ἐκείνῳ
αὐτῶν, ὅτι ἐκπαισθεῖν πῶν ἐτέρας ἐκείνῳ ἐκείνῳ.

καὶ περὶ τὴν αὐτὴν βλάβην τῆς ὡς μιν ἐστὶ, διαφανέ-
 ρως πολλὰς, ἢ ὅτι σφραγισμένων μόνον, ἀλλὰ
 καὶ αὐτῆς τῆς τερφῆς. Quam recentiores quidam
 medici ita distinguunt ista, ut inutilis materia per-
 spirationem, utilis verò diffusionem indigerent. Nec
 illud silendum διαπνοῆς occasione huiusce anam ar-
 ripuisse Sanctorium quendam Justinopolitanum no-
 vum *statica* dictæ *Medicine* rationem comminisci-
 endi, quam libro peculiari, quem *Stagisomastiga* in-
 scripsit, demoustravit Hippolytus Obicius Ferra-
 tiensis. Sed nec, quod Plato in *Timæo* aliam quendam
 διαπνοὴν statuisse videtur, quæ ær exterior per me-
 tus occultos in corpus se immittit, quod sufficiatur id
 quod expiratione abierit. Διὸ δὲ, (inquit, nimirum,
 ὅτι μόνον εἶναι) τὸ ὅτι σφαιρὸν καὶ τὸ πᾶσι
 μὲν ὅξω μὲν τὸ πᾶσι, πάλιν καὶ τοῦ
 πᾶσι τὸ σῶμα αἰετος, ὅσω διὰ μακρῶν ὅτι σφαιρὸν
 διαμέτρου καὶ σφαιροειδούς, γινέται πᾶσι. αὐτὸς
 δὲ ἀποστραφόμενος ὁ αἶρας, καὶ διὰ τοῦ σφαιροειδούς
 εἶναι, ὅσω τὸν ἀποστραφόμενον σφαιροειδῆ, καὶ πάλιν τὸ σῶμα
 τῆς, καὶ ὅτι μικρότερον εἶναι.

Tū N. haurit. *Senec. epist. 58. Multis
inertis vitæ sine usu paruit fui. Et ep. 60. Vivit is, qui
se vitæ. qui videri habitant et torpent, sic in domo sunt,
tāquam in convivio. horum licet in domine ipso no-
men marmori inscribas; mortem suam anteceperunt.*

Tὰς τὸ ἀριθμὸν ἔχει ἀειδαὺς ἀπορρίπτει Itallib.
6. § 26. Πᾶν καθήκον ἐξ αειδμὸν πῶς συμ-
παρῆται. Lucr. l. 7. in Zenone: Καλὸν δὲ λέ-
γει τὸ τίλειον ἀγαθόν, πᾶσι δὲ τὰ πάντα ἀπεί-
χον τὸ ἀπὸ πηλικυῖας αειδαὺς ἀπὸ τῆς φύσεως, ἢ
τὸ τίλειον συμπαρῆτον. Stob. excerpt. tom. i. l. 2.
tit. 3. § 8. Κατὰ φύσιν δ' ἔστι λέγουσι καθήκον
πάντας ἐπὶ τὸν αὐτὸν αειδμὸν, ἢ τίλειον καθήκον.
Qod Cicer. Offic. l. 3. Illud autem officium, quod re-
rum iidem appellant, perfectum atque absolutum est, &
ut iidem dicunt, omnes numeros habet. & de fin. l. 3.
Quae nos recta, aut recte facta, illi autem appellant nat-
urae, omnes numeros virtutis continent. & de
divinat. l. 1. § 23. Quidam esse potest casu factum,
quod omnes in se habet numeros veritatis? Senec. ep.
71. Idem esse dicebat Socrates veritatem, & virtu-
tem. quomodo illa non crescit, sic nec virtus. quidam. ha-
bet numeros suos, plena est. & epist. 115. Non potest
quidam nisi ab initio formatum, & tota ratione compo-
situm, omnes excepti numeros, ut sciat, quando oporteat,
& in quantum, & cum quo, & quomodum. Plini-
us denique; min. in panegy. Omnes comitatus numeros
obibat. Qod autem virtuti ac veritati numeros attri-
bunt, tractum à numeris saltatioribus censet cl. Ca-
sabarbonus; siquidem Latini solent pro ἀριθμῷ dicere,
in numerum exultare: ut Lucr. l. 2.

Ladunt, in numerūq; occulant sanguine leti.
vel ad numerum moveri. Petrus Sat. 5. v. 122.

Hæc misœere nefas; nec cùm sis cœtera fossor,

Tres tantum ad numeros satyrum mouere Bathylli.
ubi

ubi fossor, impetitus, insipiens. Satyrum moveri, sive saltare ad tres numeros Bathylli; & si non oportet, autem tres stitulos ex arte facere & perfecti. Idem & apud Ciceronem simile parad. 3. Histrio si paulo se movit extra numerum, aut si versus pronuntiatus est syllaba una brevior aut longior, excubitor, & exploratur: in vita, quae omni gestu modulationis, omni versu aptior esse debet, ut in syllaba te peccare dices? Haec plerumque ad Pers. Calavb. At Lippius palaestra peculiare vocabulum esse contendit in motibus illis & formatione flexurae membrarum: atque inde formulam hanc desumptam. Itaque Demetrius Cynicus, apud Senecam de benef. lib. 7. c. 1. Magnum luctator est, non qui omnes numeros nexisque perdidicit, quorum usus sub adversario rarus est; sed qui in uno se aut altero bene & diligenter exercuit. In eandem sententiam Fabius instit. lib. 12. c. 2. Palaestrici doctores illos, quos numeros (ita Lips. nervos, male) vocant, non idcirco discitibus tradunt, ut in omnibus quae didicerunt in ipso luctandi certamine utantur; sed ut sub his copia illa, ex qua unum aut alterum, cuius se occasio dederit, efficiant. Juvenal. de muliere ad palum se exercente, Sat. 6. v. 250.

Atque omnes implet numeros.—

De Amesia sentia cavillam suam apud populum agente Val. Max. l. 8. c. 3. Partesque omnes ac numeros defensione, non solum diligenter, sed & fortiter exerceat. ita restituit ex Manuscriptis St. Piglius, quod prius, Motusque omnes ad nervos, legebatur. Quod autem illic partem totam adhibere dixit, id Lucianus prius prius grammatis apostrophizans dixit, in imaginibus. Καλὴν μὲν, καὶ πῶτος τὸν γραμματικὴν ἀποφασίζον. Translatione à pictura peita, cui manus novissima ita est admota, ut nihil amplius desiderari possit.

Idem quodammodo διαρπύν] quae animo concepit, in ordinem collocare. Xyl. imaginationes substantias corrigere. Cal. quod est διαρπύν. malim, animo pra-concepta distinde explicare. Aristot. Ethic. l. 1. c. 7. διὰ τὸ ἰσως ἄποτυπῶσαι ἀρετῶν, ἔδ' ὅστις ἀναχάσεται. ὁ δὲ δ' ἂν πῶτος ἐπ' ἀρετῶν καὶ διαρπύσῃ τὰ καλῶς ἔχοντα. Idem ἔπ' αὖ τὰ φυσικά. l. 2. c. 6. εἰ μὴ καλῶς διαρπύσῃ οἱ λίσσονται. & l. 1. c. 5. παρὸς μὲν ἢ διηρπῶται. Metaphorā ductā à re physica, factus scilicet in uero dearticulatione, vel etiam ab arte obsterica, in qua mulieres ejus gnaræ artis infantis recens editi explicant, constringunt, & ad situm figuramque debitum componunt. in scriptis autem Hippocraticis. τὸ διαρπύν & τὸ διαρπύν librariorum incuria crebro invicem permittantur.

Et non exactionem autem] atrum educere atque exigere se oporteat. è vita scilicet. Itaque & Clemens usurpavit, Strom. l. 4. de hæreticis quibusdam, qui martyrio se ultro obiciebant, ἀποκρίσεις τὰς δυνάμεις.

Τέτος ἐξάγει αὐτοὺς ἀμαρτόρας, λέγοντες, καὶ ἀμαρτία καλῶνται. qo loco τὸ ἀμαρτίας (quod obiter adnotamus) non est cum λέγοντες, (ut Sylburgius putavit) sed cum ἐξάγει αὐτοὺς coniungendum. dicimus eos ita sibi mortem accersere, ut martyres tamen non sint, nec martyrium obire dici debeant. & γὰρ, inquit, τὸν χρεώτηρα σὺ νοῖς τὴν μαρτυρίαν τὴν περὶ. Vide ad l. 11. § 3. & mox ex Cl. Heinsii restitutione: Ἀντίπαυλος ἐξαγωγῇ τὴν ἀποδείξιν συζητοῦσι καὶ οἱ φιλόσοφοι, εἰς τὴν ἀποδείξιν ἢ τὴν παραδειξιν αὐτῶν, οἱ μὴ καὶ ἀποδείξιν αὐτῶν μὴδ' ἐλπίδα τὴν ἀποδείξιν. Vide l. 8. § 47. Philosophi illi cum primis sunt Stoici. istorum enim hoc est dogma, licere, imò oportere, quandoque è vita sese educere. & ἐξαγωγῇ τὴν ἐκ τὴν νουμπαρῶν, εἰς τὴν ἰστέαν, quam illi cenabant, demigrandi daretur. ut Cic. Tusc. l. 1. Jo. Stob. Collectan. tom. 1. l. 1. tit. 4. § 8. φασὶ δὲ ποτὶ καὶ τὴν ἐξαγωγῇ ἐκ τὴν βίῃ τὴν πῶτος καὶ ἀποδείξιν καὶ τὴν ἀποδείξιν καὶ τὴν ἀποδείξιν. Pleniùs planiusque Laert. in Zenone. Ἐξαγωγῇ τὴν φασὶ ἐξελθὲν αὐτῶν τὸν βίῃ τὴν σφοδρῶν, καὶ τὴν κατὰ τὴν, καὶ τὴν φίλων, καὶ τὴν σκληρῶν, καὶ τὴν ἀλγῶν, καὶ τὴν πῶτος, καὶ τὴν ἀποδείξιν, καὶ τὴν ἀποδείξιν. Senec. epist. 70. Sapiens vivit, quantum debet, non quantum potest. videbit ubi victurus sit, cum quibus, quomodo, quid acturus.— Si multa occurrunt molesta & tranquillitatem turbantia, emittit se. nec hoc tantum in necessitate ultima facit, sed cum primum illi ceperit suspicari esse fortuna. nihil existimat suā resertere facit finem an accipiat. Et epist. 17. Si necessitates ultima incidant, exiliet è vita, & molestus sibi esse desinet. Idem epist. 58. Itaque de isto seremus sententiam, an oporteat fastidire seculi extrema, & finem non opperiri, sed manu facere. prope est à timense, qui satum segnis expectat: sicut ille ultra modum dectus vino est, qui amphoram exccat, & facem quoque exorbet. de hoc tamen quæramus, pars summa vitæ, utrum fax vitæ hæc sit, an liquidissimum ac purissimum quiddam; si modò mens sine injuria est, & integri sensus animum juvant, nec defectum & præmortuum corpus est. plurimum enim refert, vitam aliquē extendat an mortem. at si inutile ministeriū est corpus, quid ni oporteat educere animum laborantem? & fortasse paulo antè quàm debet faciendum est, nè cum fieri debeat, facere non possis. & cum majus periculum sit malè vivendi, quàm citò moriendi, stultus est qui non exigit temporis mercede, magna rei aleam redimit. Et mox: non relinquit senectutem, si me totum mihi reservabit; totum autem ab illa parte meliore. at si ceperit concutere mentem, si partes ejus convellere, si mihi non vitam reliquerit sed animam, proflam ad asiditio putrido ac ruenti. Morbum mortis non fugiam, dumtaxat sanabilem, nec officientem animo: non affertam mihi manus propter dolorem. Sic mori, vinci est. hunc tamen si sciero perpetuò mihi esse patiendum; exibo;

fit. Plin. min. l. 1. epist. 22. Impetu quodam & instinctu currere ad mortem, commune cum multis: deliberare vero, & causas ejus expendere, usque suaserit ratio, vita mortisq; consilium suscipere vel ponere, ingentis est animi. Deliberationem ea de re scriam instituit Tullius Marcellinus apud Senecam epist. 77. cogitationem & consultationem Titus Aristio apud Plin. epist. supradictā. Verum hoc delirus & mente motus, vel per morbum, vel per aetatem, inquit Marcus, jam non potest.

Πεγαποσύρτυμα] Ita l. 12. § 15. πεγαποσύρτυμα de quo Lucretii illud usurpari poterit, l. 3.

Mortui sui vita est prope jam vivo auge videndi. atque hoc est, quod Seneca dextrang. c. 3. Ultimum malorum censet, ex vivorum numero excedere, antequam moriatur.

Χρητ' ἐν ἐπιτάφῳ] Vide Senec. ep. 76. ad lib. 2. § 2.

Τῷ ἐγγυτέρῳ τοῦ θανάτου ἐκείνῳ γίνεαι] D. Jun. f. δια τὸ. Verum τὸ cum verbo infinito idem valet ac δια τὸ. Alex. Aphrodisi. problem. l. 1. q. 36. τὸ τὸν οὐ αὐτὸς ἀδελφὸν ποιεῖν. i. e. δια τὸ. eō quod aēr eis circumfusius afficitur. Theophr. de causis plant. l. 1. c. 16. Μεγάλας οὐδὺς διαφορῆς ἔχουσιν οἱ κερτοί, τὸ ἐυλαδέν, ἢ ἡμάδεν, ἢ ἐνερί, ἢ λιπαροὶ τῶν φύσιν ἐν. eō quod vel lignosi, vel terrei, vel sicci, vel pingues sint naturā. Idem ibid. l. 6. c. 5. 'Εἰ μὴ ἀδελφὸς ἢ πῶς πῶς ἐλαῦδα ἀν τῆς αἰπώματος, τὸ μὴ ἀρμόττειν. nisi si quis potius in causa esse existimaverit, eō quod minus sine congrui. qem locum frustra sollicitat cl. Jul. Scaliger. & c. 14. 'Επει δὲ τὰ γ' ἐν τοῖς ἀλμυρῶσι εὐεθέρα, τὸ ἔχειν ἀλμυρεῖα πᾶσι, ἐκ ἀλλοτρ. — ἵνα ἢ ἐυχολώτερα ἢ βαλκίως γίνεαι. eō quod falsedinem quandam habeant. Atq; hæc de Syntaxi. Sententiam quod attinet; Avg. de Civitate Dei l. 13. c. 10. Ex quo quæque in isto corpore morituro esse ceperit, nunquam non in eo agitur, ut mors veniat. Hoc enim agis ejus mutabilitas toto tempore vitæ hujus, ut veniatur in mortem. nemo quippe est, qui non ei post annum sit, quā ante annum fuit, & cras quā hodie, & hodie quā heri, & nunc quā paulo ante propinquior. ut omnino nihil sit aliud tempus vitæ hujus, quā cursus ad mortem. Senec. ad Marc. c. 20. Habebit quisque, quantum illi dies primus adscripsit. ex illo quo primum lucem vidit, iter mortis ingressus est, accessitq; fato propiori: & illi ipsi qui adjiciebantur adolescentiæ anni, vitæ detrahebantur. — quod facilius obrepas mori, sub ipso vitæ nomine læcet. incrementa ipsa si bene compues, damna sunt. Idemq; epist. 120. Lotidie propius ab ultimo flammus, & illō unde nobis cadendum est, hora nos omnis impellit.

Nam vita mortis propior est cotidie. Phædrus fab. l. 4. Quid Poeta recentior pluribus sic extulit:

Vclut secundo vecta navis flumine
Sensim propinquas littori: sic indies

Vivendo morti appellimur propinquus.

Hinc Gregor. Rom. l. 6. epist. 26. Vita nostra navigationi est similis. is namq; qui navigat, stat, sedet, jacet, vadit, quia impulsu navis ducitur. ita ergo & nos sumus, qui vive vigiles, sive dormientes, sive tacentes, sive loquentes, sive ambulantes, sive quiescentes, sive volentes, sive nolentes, per momenta temporum quotidie ad finem tendimus.

§ 2. Τα ἐμπρόθεσμα] qz & ἐμπρόθεσμα dicuntur, l. 6. § 36. Quæ res est, quæ vel natura vel ars ex intentione primaria producit, aut casu aut necessarii etiam, sed præter intentionem utriusque superveniunt aut interveniunt. Maxim. Tyr. dissert. 25. Καθάπερ ἐν ταῖς οἰς τεχνῶν χειρουργίαις, τὰ μὲν ἢ τέχνη χειρουργίας ἀρτῆς, σοφιστικῆς τὸ τέλος, τὰ δ' ἐπὶ ταῖς τῇ χειρουργίᾳ, ἢ τέχνῃς ἔργα, ἀλλ' οὐκ ἅπαντα, σπινθήρες τε εἰς αἴμιον, & ἐν ταῖς αἰδαλάσει, & ἄλλοις, ἄλλος πᾶσι, ἀναγκαῖον μὲν τῇ ἔργασίᾳ, ἢ χειρουργίᾳ τὸ τέλος, τὰ τεχνῆς, ὅπως αἰμαί, & δοκὰς γὰρ πᾶσι γίνεσθαι, αἱ καλῶς καὶ ἀνδραπῶν ἐμβολαί, ἐλαῦδα ἢ γνησίως ἀναπῶν ἢ τῶν τέχνη, ἢ δὲ ταῦτα τῆς τε δὴ δυνάμει ἀρτῆς ἀπὸ τῆς ἐκείνης, & ἀναγκαῖα φύσιν. quod idem ferè Philo de providentia. (habet apud Bribebium præpar. l. 8. c. ult.) 'Αἱ οἱ σοφίᾳ καὶ ἀρτῇ ταῦτα φρονῶσιν, ἢ χειρουργία ἔργα φύσιν, ἀλλ' ἐμπρόθεσμα τοῖς ἀναγκαῖοις, & τοῖς χειρουργοῖς ἐπακολουθεῖν. Idemq; ibid. ad Marci mentem aptissime: 'Ὅσα δὲ ὁμοίως προπῆ ἐπακολουθεῖν, ἢ ἔργα φύσιν χειρουργία, φυσικοῖς δὲ ὁποῦντα ἔργα, ἢ μὴ ἀλλὰ παρὶς πᾶσι & ταῦτα χρεῖα ἀναγκαῖα τοῖς χειρουργοῖς.

Ἀρτὶ ἐπὶ τῷ πῶσι] Cum panis pinfitur. Xyl. at panis non pinfitur, sed far vel frumentum ad panem. Varro de ling. Lat. l. 4. Pili, quod eo far pinfunt. id ubi fit, pistrinum. & de re rustic. l. 1. c. 63. Far, quod in spiciis condideris per messem, promendum hyeme, ut in pistrino pinfatur & torreatur. Idem Nonio laudante, in τῇ Μενίπῳ Nec pistorum ullum nōssent, nisi cum qui in pistrino pinferet farinam. Sed nec farina pinfitur, sed far, unde farina fit. far ergo rescribendum. Sic enim & idem ibidem ex de vita P. R. l. 1. Nec pistorum nomen erat, nisi ejus qui ruri far pinsebat. Verto itaque, panis cum coquitur. nec sum inscius Græcis aliud ἔλπειν, aliud ἐπὶ τῷ sonare. Ex Philochoro Athen. l. 14. de Atheniensibus, Τῶς ἀγῆς δύσους ἐκ ἐπὶ τῷ, ἀλλ' ὁμοῖοι τὰ κρία. contra planè quæ Hebræis indictum, cum agnum Paschalem immolarent, Exod. c. 12. v. 9. Diogenes etiam eodem l. 8. referente, querenti uter piscis præstaret, congruus an lupus, ὁ μὲν ἐπὶ δὲ, ὁ δὲ ἐπὶ δὲ. quod nos Angli dicemus, the one bailed, and the other broyled. Itaq; si vocabuli Græci significatum peculiarem sequamur, panes torrere potius, quā coqere dicemus.

l. 6. § 47. Basil. Cæf. in illud, *Assendo tibi Πει-
εσάμεναι πὺν σὺ ἐν ταῖς ὁμοίαις φηρανε-
αῖς ἐξεταδύναι. πὺν δὲ τὰς πολλὰς διωασίας
περὶ ἐλαμφοῖς; πὺν δὲ διωμαζάται ῥήτες; πὺ
δὲ τὰς πατηγύρε διαπδύνεις; δὲ λαμπρὴ ἰσπε-
σφόρος; δὲ φραγροί; δὲ σπερσάται; δὲ τύρσνοι; ὅ
πάντα κύνει; ὅ πάντα μύδος; ἢ ἐν ὁλοῖς ὅτοις
τὰ μνημόσυνα τῆς ζωῆς αὐτῆς. Vide l. 6. § 22.
Menander in *certamine cum Philistione an Philemo-
ne* à Jan. Rutgersio var. lect. l. 4. vulgato.*

Ὅταν εἰδῆναι θύλῃ σταντὸν ὅτις ἐῖ,
Ἐμὰς-λαρ οἷς τὰ μύμαδ', οἷς ὁδοπορεῖς.
Ἐσταυδ' ἐστὲν ὅσα ἡ κῆρη κύνει
Ἀνδρῶν βασιλῶν, ἡ περὶ-ῶν, ἡ σφῶν,
Καὶ μὲν φερνύλον ἐπὶ γένει ἡ χήμασιν,
Ἀνδρῶν τε δέξιν, ἡ κύνει ἡ σάματων
Καὶ ἰδὲν αὐτῆς ἡ δ' ἐπὶ κύνει χέρον.
Καὶ οὖν τὸν ἄδελφον ἡ οὖν οἱ πάντες βεγνί.
Πεγνί ταυδ' ὁρῶν γίνωσκα σαυλόν, ὅτις ἐῖ.
Νοῦσσε βὺς, γαλὶν αὐτὴ γισνάμ βεγ;
Hominum sepulcra, q̄a secus viam, inspicie.
His ossa, pulvis atq; inanis claudisur,
Regum, tyrannorum, & virum sapientium,
Superbientiumq; opibus & propagine;
Suaq; gloria, atq; forma corporum.
Communis est diis omnibus mortalibus.

Hac intuenti discito qualis fies..

Cur autem ἡ σάματων corporum αὐτολεξεί μα-
lim q̄am corporis cum Rutgersio & Grotio reddere,
discas licet ex annotationis ad l. 1. § 16. ἡ σάματων
ἡ ζῶας. certe antithesis illa inter αὐτῆς δέξιν, & ἡ
σάματων κύνει, sensum eum quem ibi posui, exi-
gere videtur. alioqi per metri rationem nihil obsta-
bat, q̄o minus tam ὅ σάματος q̄am ἡ σάματων
dicere potuisset. [Ὅλας πόλεις ἀρῶν ποσάταις
ἀνελίξιν, ἡ πολλὰς κινεῖσθαι κλινάσταις.]

Ἡράκλει[ος] de philosophi in genere pariter
l. 4. § 48. & l. 6. § 47. & l. 7. § 19. & l. 8. § 25.

Ἡεὶ τῆς σὺ κύνει ἐκ πυρῶτος] Itā Laert. l.
9. ex Heracliti sententia, [Ἐν ἡ] τὸν κόσμον, ἡ-
τάδ' αὐτὸν ἐκ πυρὸς, ἡ πάλιν ἐκ πυρῶτος
κύνει πναί ἡ κύνει ἐκ πυρῶτος τὸν σύμπαντα κόσμον.
Ab Heraclito forsā Stoici. Vide Lips. *Physiolog.
Stoic.* l. 2. c. 22, 23. nec nostri dissentiunt, nisi
q̄d conflagrationem unicam duntaxat agnoscunt.
Vide Petr. ep. 2. c. 3. v. 7, 10, 12. & q̄a
concessimus in *Orat. de Noe obediencia in Hebr.*
c. 11. v. 7.

Ἡ δὲ τὸς τὰ ἔστος πληρωθῆναι] festivè; hominem q̄
de mundo igne absumendo primus dogma proculerit, ip-
sum aq̄a interiùs inundante oppletum, diem extremum
obiisse. Aq̄a oppletum certe obiisse consentiant pleriq;
ab aq̄a, q̄a oppletus sit, non desunt q̄i negent. Siquidem,
ut Laert. l. 9. refert, pleriq; aq̄a interire cum labora-
ret, à medicis aiant q̄esivisse, ἡ δὲ αὐτῶν] ἐξ ἐπομείας
φύζων πωτῶν, non ex diluvio fœditatem inducere

possent. Atq; itā Plut. in *præcept. salubr.* q̄d cum
illi q̄id vellet non intelligerent, in boum stabulum
condidisse se fimo circumq̄aq; obrutum, q̄o humo-
rem, si id fieri posset, evaporaret. id cum neviq̄am
succederet, à morbo interiisse. Hermippus verò me-
dicos percontatum esse, *numq̄is eorum compressis intes-
tinis humorem educere valeret.* q̄d fieri posse negan-
tibus, ad solem stercore bubulo oblitum, vel obrutum
potiùs, ipsum se exposuisse. itā decumbentem, ab ex-
iccato induratoq; fimo convulsis artubus diem obi-
isse, Tatianus; à canibus dilaceratum esse tradit
Neanthes. Ceterum Hippobotus & Aristot. etiam,
referente Sodone, hydropē curatā, superstitem, alio
nescio q̄o morbo interiisse, in scriptis suis sunt testati.

Διμύκρετον ἡ δὲ φθῶρες] Atq; Laert. l. 9. ex
Hermippo, senio confectum duntaxat obiisse, cum
animā penè defectā panis è furno calidi vapore per
triduum in vita se continuisset, q̄o Cerealis super-
stes esset. de pediculis nē q̄d idem. cum tamen l. 1.

20 Pherecidem juxta q̄osdam morbo fœdo hoc periisse:
q̄d cum epistola ipsius ad Thaletem data, tum &
Aristoteles confirmat *hist. animal.* l. 5. c. 31. & l.
3. ex Philone & Myroniano de Platone idem retu-
lerit, unde *Platonis pediculi*, in proverbium abierint.
de aliis q̄i pari fato defuncti sint Plin. *hist. nat.*
l. 11. c. 33. & alii. de Democrito nusquam legisse
memini. Lucretius etiam contrā v. 3. & ex Lucre-
tio Laert. *instiruit.* l. 3. c. 18.

Denique Democritum postq̄am matura vetustas
Admonuit in memorem motus langvescere mentis,
Sponte suā leto caput obuius obtulit ipse.

30 deq; eodem Anton. *meliss.* l. 1. c. 58. (q̄o avto-
tamen, nescio) ὅτι νοστήσας ἡ ληδῶν φ φηραπῶν,
ὅς ἀνὴρ-ῶν, ἡ δὲν με, ἡ τῶν, ἡ ἐκ παλαιῶν ἡ φιλο-
ζῶας, ἡ ἐξ ἡ-ῶν ἡ δὲ τῶν τὸ βί. Q̄a cum La-
centii narratione hard planè conveniunt. Ceterum
etiāsi diversa à se invicem de Democriti obitu tra-
dant auctores isti, at à Marco istic omnes dissen-
tiant.

Σακερῶτῶν ἡ ἄλλοι φθῶρες] Falsum est, in-
quit Xyl. itaq; substituit, *historiam* (uti ait) *secutus;*
Socratem cicuta absumpsit. Verum illud, ἄλλοι, Xy-
landrum monere poterat, de *aliusmodi pediculis* Mar-
cum locutum, q̄i philosophum illum sustulerint.
Anytum mirum nō & Melitum viderit; q̄os *pedicu-
los* non absurdè nominat, q̄asi animalcula vilissima;
nulli prorsus usui, nisi hominibus infestandis & con-
ficiendis. Nec abludivit q̄d Epictetus l. 2. c. 9. 'Οἱ
μὲν ἡμῶν μεγάλα θνητά εἰσιν' οἱ δὲ θνητά κα-
κοῦντα ἡ μικρὰ, ἀπ' ὧν ἔτιν εἰπεῖν, Λέων με ἡ
φάγιστον. Tyrannos & militares viros *leonibus, lupis;*
animantibus feris, sed generosioribus aut robustiori-
bus confert; *sycophantas, delatores,* & id genus ho-
minum, *animalculis vilissimis,* sed noxiis, cuiusmo-
di sunt *viperæ, vermiculi,* &c. De leonibus paria
Plautus *Cureul.* act. 4. sc. 2.

c. 3. Plur. de avaritiis. & de senectute. Clemens p. 2. d. 1. 2. c. 10. Stob. tom. 2. tit. 113. ubi videnda etiam Juncti de eodem argumento dissertatio. Quod autem ille senectuti beneficium tribuit, morti Marcus hic, & quidem merito magis, adscribit. Spectat horum Cratetis festivum illud, quod Laert. l. 5. & Suid. in Crat. exhibent.

Ἐρωτα παῖνι λυμοῖ· εἰ γὰρ μὴ, χεῖρον
Ἐάν τ' ἴσῃς μὴ δυνῇ χεῖρον, βέρον.
Pones amorem sedas; aut saltem dices:
Si non medentur ista, idem lazem facit.

Λατρεῖαν ποῦτον χεῖρον] Plur. ad Apollon.

Ὁ μυρίαλός δὲ δούτερον βίον μετελάττειν, ἀπα-
λαγῆς τῆς τῷ σώματος λατρείας, καὶ τῆς ἀσπυγίας
ἵνα τῷ πνεύματι καὶ συμφορῶν. Et ibid. Tō γὰρ
μὴ δολοῦν περὶ τῆς πύξης ταύτης διαγῆν,
ὡς ἂν κατασπῶντο· ὁ δὲ τῆς θνητῆς ἀναμυ-
κταυ φλυασίας, ἐνδεδυμένον π καὶ μακρότερον. qo lo-
eo & ex Platonis Phaedone, ἀφελῆς καὶ φλυασίας re-
cenfet varias, quibus servitii hujus ratione obnoxia fit
anima. Cujus illud inter alia: Μυελὸς ἡμῶν ἀφελ-
λας παρῇ τῷ σώματι. Vide Senec. epist. 65. sup.
ad l. 2. § 2. vide & infr. l. 6. § 28. Sed & Gre-
gor. Naz. ad l. 2. § 1. τῷ χεῖρον σωμεν. &
Tertull. ad l. 7. § 66. Hinc querulæ voces illæ
querundam apud Epictetum differt. l. 1. c. 9. ἐκάν
ἀνέχουσα καὶ τῷ σώματι τῷ δολοῦν, καὶ τῷ
πνεύματι, καὶ περὶ τῶν, καὶ ἀναπαύοντες, καὶ κα-
τακλινόντες, ἔτα δὲ αὐτὸ συμπεριδεχόμενος πύξης καὶ
πύξης. Ipse apud Stob. tom. 2. tit. 119. Θανμα-
σὴ ἢ γυμναστική, ὡς φησι Ξενοκράτης, φιλοζωῶν. τὸ γὰρ
σῶμα, τὸ πάντων ἀνθρώπων καὶ ζώων, σφί-
ζον καὶ διασπῶν. Et γὰρ ὅτι πάντες μόνους
ἡμέρας διακτενοῦνται τὸ πνεῦμα γένοντο σώμα, ἢ ἂν
κατακτενοῦντο. ὅρα γὰρ διόν ὅτι, ἑωθινὴ ἀναστροφή,
πύξης τῷ ὁδόντας τῷ ἀλλοτρίως, καὶ πνεῦμα ἀν-
αγκαλῶν ποιήσαντα, ἀπενίχεν ἑαίνει τὰ μέλη. τῷ
ὄντι δαυμασόν ὅτι φιλεῖν παρῇ, ὡς τὰ πάντα λει-
τουργοῦν καὶ ὡς ἑωθινὴ ἡμέρα. γὰρ τῷ τῷ τῷ
δολοῦν ἔτα καὶ πνεῦμα. τὴν τῷ βαρύτερον; ἀλλὰ
δὲ δὲ καὶ κατὰ τῶν. διὰ τῷ τῷ, καὶ ἀνέχ-
μαι λυόν τὸ δυνάμεν τῷ σώματι, χορτάζων, σφί-
ζον ἑως αὐτῆς ἐπὶ, Ἄφες αὐτὸ ἡδὴ, καὶ μακρό-
τερον ἔτα. ubi vāpaw Gesnerus vertit, sarcio.
cum sarcio potius debuisset. hoc est enim, non il-
lud, licet usitatum minus, τὸ γὰρ, quod & τὸ πά-
τω, infercio. Sed & istud forsitan avtor ipse usurpa-
verit.

τῷ ἀγγεῖον] corpus ἀγγεῖον sive vasculum ap-
pellat, qomodo σκεῦος Apostolus ad Thessal. epist. 50
1. c. 4. v. 4. Neque enim Elixio nostro in decalog.
leg. 7. accedo, qm τὸ σκεῦος sive vas vult eo sensu
ibi accipi, qo apud Comicum sumitur, in Panul.
act. 4. scen. 2. ubi Milphio:

Facio quod manifestū machi hanc ferme solent.

—refecto vasa salu.—

Ita anima vas, corpus, Lucretio l. 3.

—corpus, quod vas quasi constitit ejus.

Cicer. Tuscul. l. 1. Corpus est quasi vas animi, aut ali-
quod receptaculum. Idemque Laertius. l. 7. c. 11. Vi-
de & l. 10. § 38. & l. 12. § 2. M. Cas. domici-
lium sive casam vertit; quod à Marci schemate lon-
giculus abscedit.

Ἡ φῆσι τὸ κατὰ τῶν] Xyl. qinetiam quod ser-
vit, id supererit. Verum hoc Marcus hic non as-
serit. in priore membro tanquam incertum posuit. in
posteriore, quasi non superesse dato, quid futurum tunc
sit, differt. Locus est proculdubio perperam habi-
tus. Legendum opinor vel, ἢ φῆσι, qo illud quod
inservit prastantius est; vel, ἢ [ἢ] φῆσι τὸ κατὰ
τῶν; annon prastantius est id quod inservit firmare
videntur, qz sequuntur. Senec. epist. 65. Major sum,
qz ad majora genitus, qm ut mancipium sim mei
corporis: quod eadem non aliter aspicio, qm vincu-
lum aliquid libertati meae circumdatum. Vide & in-
fr. l. 5. § 21. & l. 11. § 19. Verum D. Boot.
mavult, ὅτι τὸ κατὰ τῶν & exponit, quod in-
servire debet. ut τὸ κατὰ τῶν animo, τὸ κατὰ τῶν
corpori adscribatur. M. Calaub. ὅτι φῆσι τὸ κα-
τὰ τῶν vasculo inservire tanto deteriori, quanto id quod
inservit prastantius existit. At clariss. Salmast. huc
mutuata suspicatur; cum in avtoris isto disjuncti-
vum ἢ non reperiatur, qm præcedat ἢ π. ex inle-
quentibus itaque sententiā suppletā, locum totum sic
reconcinnat, ἢ τὸ ἄλλο εἰς τῶν, ὅτι τῶν μὴ τῷ
ἀναστροφῇ ὅτι π καὶ κατὰ τῶν πῶν ἢ φῆσι τὸ κα-
τὰ τῶν. aut aliud quod agas, non habes, cum relatio-
nem non facis ad aliquid in commune profuturum; aut
quod servire debet in te dominatur. φῆσι τὸ κα-
τὰ τῶν, superiores fert, superat. Grammatici φῆσι-
ται φῆσι τῶν interpretantur. unde φῆσι τῶν
πόλεως. & φῆσι τῶν, φῆσι τῶν. Incertus avtor
apud Svidam; ὅτι ἐπὶ φῆσι τῶν φῆσι τῶν φῆσι
καὶ ἀμάρτυς παντάπασιν. Accederem libens, nisi
obstaret, quod de animæ statu post mortem sermo
instituitur. itaque ἐπὶ τῶν, animusque inclinat potius
ad sententiam D. Bootii, si liberius refingendi de-
tur licentia, ut legatur, ὅτι εἰς τῶν κατὰ τῶν quod
inservire æquum esset. viderint alii.

ὡς καὶ δῶκεν] Vide supr. ad l. 2. § 13.

τῷ καὶ λυδῶν] Vide ad lib. 2. § 2.

§ 4. Ἐν τῷ φῆσι ἐπὶ τῶν κατὰ τῶν] Curio-
sitate coarctet. ut supr. h. 2. § 8, 13.

Ἡ τῷ ἄλλο εἰς τῶν πῶν ἀπορρηκτικῶν
τῷ ἰδίῳ ἡγεμονικῷ παρατηρήσας] lego: ἢ πῶν γὰρ
ἄλλο εἰς τῶν πῶν, vel ἢ γὰρ τῷ ἄλλο εἰς τῶν πῶν.
tanquam vir eruditus, quod suprā monuimus, ante-
gressis ista interserit. At D. Bootius pro ἡ τῶν vult
ἡ τῶν legi. debortatur, inquit, ab inquisitione in alienos
mores. poterat aliquis querere, quid in eo malit occurrit,
dammum esse presentaneum; quia jam, eodem videli-
cet tempore spatio qo. id facit, privatis sive impedi-
tis.

τῷ ab alio opere, quod autem opus id sit, max declarat, ἢ τῷ ἰδίῳ ἡμερονικῷ παρατήρησι. Verum de istis aliorum iudicium esto.

Τῆς τῆς, φανταζόμενος] σολοικισμός sive ἀντι-
ἀλλοι, καὶ ἀνακρίων εἶναι videtur; quod locuti-
onis genus apud auctores etiam tum celebriores occurrit
quandoque, atque in hoc qasi tumultuario & αὐτοα-
δικοῦ scribendi genere iure veniam mereatur: in
pagina Stoica praetertim; cum his Chrysippus de
rhetor. l. 1. permiserit, auctore Plutarcho de Stoic.
comp. adist. c. 25. καὶ σολοικισμὸς, ὅς τις ἄλλος ἀν-
τιλογεῖται ἢ ἀντι, etiam Solocismos eos admit-
tere in scriptis suis, quorum alios haud paucos dispu-
deret. Verum sic Homer. Il. β. v. 350.

Φημι γὰρ ἔν τελευτῶσαι τῶνδε Κερνῶνα, &c.

Ἀρσάντων ὀπίσθι, ἐπαισιμα σήματα φαίνων.

Et ibi Evstath. ex Euripide

Πάλα δὲ σ' ἐξερῶσαι δέλον

(Χρὴ μ' ἀπέρω.— & —πολλὰ γ'

Πάλα σερκόλας, ἢ πόρε πῶλ' με δὴ.

Terent. Eunuch. act. 5.

P. Cur ergo in his ego te conficor regionibus?

T. Vobis fretus.— Idemque

Nos omnes, quibus est alicunde objectus labor,

Omne quod est interea tempus, priusquam id rescitum
est, lucro est.

Huiusmodi videntur esse in sacra pagina, illud Lu-
cae Evang. c. 22. v. 20. Τὸ το ποτῆριον, ἢ κενὴ
διαθήκη ἐν τῷ αἵματί μου, τὸ ὑπὲρ υἱοῦ ἐκρυβ-
μένον. Illud item Joannis Apoc. c. 1. v. 5. Καὶ
ἡ τοῦ Ἰησοῦ χεῖρ, ὁ μαρτύς ὁ πόρε, &c. & μοχ. τῷ
ἀγαπῶντι, καὶ λίσσῃ ἡμᾶς, καὶ ἐποίησεν ἡμᾶς βα-
σιλεῖς καὶ ἱερεῖς. Sed & illud ejusdem Evang. c.
1. v. 14. Καὶ ἰδοὺ ἔρχομαι ταῦ δέξασθαι, δέξασθαι
ὡς μονοβύς παρὸς πατρός, πλήρης χαρίτος καὶ ἀλη-
θείας. de quo tamen loco Beza videatur, qd prius
membrum παρίστανται facit; & Heinsius ad Non-
num, qd cum Theophylacto πληρὴ legit. Illud eti-
am Pauli ad Coloss. c. 3. v. 16. Ὁ λόγος τοῦ χεῖρ
ἐνοικεῖτω ἐν υἰν πνεύματος, διδασκόντες καὶ ψαλμῶν-
τες ἑαυτοῖς, &c. Syntaxin denique huic geminam
habes & l. 4. § 48. ἄλλον ἐπ' ἄλλω, ὁ μὲν τῶν
κηρύσσας, &c. & l. 8. § 31. Ἀλλ' Ἀυγύς, γυ-
νὴ, θυγάτηρ— ἑλπίς αὐτῆς δάσκατος. Verum potest
istis, non parenthesis ab auctore, sed metathesis sive
transpositio ab exscriptore, subesse. atque in hanc de-
mum ipse partem propendeo; totamque periochen ita
existimo & esse concipiendam, & à Marco ipso fu-
isse conceptam: Μὴ καταστρέψῃς τὸ ἀγαπῶντος
τῷ βίῳ μέγας ἐν ταῖς φεῖ ἐτίρῳ φαντασίαις. τῷ
τίσι, φανταζόμενος τὸ δὲ δὴνα φεῖται, καὶ πῶ
εἰκαρ, καὶ τὴ λήρη, καὶ τὴ ἐνδομῇ τῇ, καὶ τὴ περὶ ἑ-
ταί, καὶ ὅσα πιαῖτα. ἢ γὰρ τῷ ἄλλω ἐργῷ πῆρσαι,
ποιεῖν ἀπορρέμεν τῆς τῷ ἰδίῳ ἡμερονικῷ παρατή-
ρησας. Itā concepto, tam in proclivi sunt omnia,
quā est imber cum pluit.

Ποιῖ ἀπορρέμεν τῆς] Itā l. 4. § 22. καὶ ἀπορ-
ρέμεν. Vide ad l. 2. § 7.

Τὸ εἶναι καὶ μὴ εἶναι] Vide l. 2. § 16.

Ἐν τῷ εἰρημῷ φῶ φαντασιῶν] in cogitationum
serie. ubi scilicet. cogitatio cogitationem serit: prout
usu venire solet.

Περίσσειον] fugere, & declinare. Xyland. qd
sensu Pavlum vult usurpasse ad Timoth. ep. 2. c. 2.
v. 16. verbis illis; τὰς γὰρ βασιλικὰς κληρονομίας φη-
σιν. qd loco & Latinus interpret Vulgatus ita ver-
tit, Devota: sicut & in illis ad Tit. c. 3. v. 9. Μά-
χας τοῖς ἐκείνων φησιν. An antiqui tamen auctores sic
usi fuerint, nescire se profiteor. Ceterum ex exte-
ris, haud valde antiquis tamen, loca suppeditant non
pauca vix clarissimi Isaac. Casavbonus ad Athen.
l. 15. c. 5. & Andr. Dunax ad Joen. Chrysof. in
epist. ad Tit. orat. 6. & ad Hebr. orat. 38. quibus τὸ
φεῖσαι significet, περιεῖναι, ἐκτρέφειν, Vitare,
fugere, fugiendo declinare. Ego tamen in locis illis

ex Apostolo productis malim τὸ φεῖσαι in cōbi-
bendi, sive coercendi significatione sumere. qmōdō
Beza & Stephanus reddidēre. qum utrumque utro-
bique monet Apostolus & Timotheum & Titum, ut
vanilogia profana ille, litigia legalia iste, in aliis po-
tius compescat, qm ut ipse aliter devotus. qd pa-
tet ex verbis ad Timotheum proximis vers. 17. ali-
oqi τὸ παρατρέχειν vocabulo vitur, ubi virum
sanctum illum admonet, qd ipsi cavendum sper-
nendūque velit. epist. 1. c. 4. v. 7. & epist. 2. c. 2.
v. 23. Occumenius utramque significationem ad-
mittit, in epist. ad Tim. φεῖσαι, ἢ παρατρέχειν, ἢ π-
ειρασθεῖς ἵστασθαι, eis τὸ παύσαι καὶ καλύσαι. Et in ad
Tit. ἀποτρέχειν καὶ παρατρέχειν. De Apostoli loco
qid sentiam dixi: de Marci loco isto Xylandro non
invitus concesserim. Verum de istis alibi fusiū
pleniūque ea disserui, quibus istis recitandis commen-
tarium istum necessariō minū nolim oneratum.

Μὴ φανταζόμενος, φεῖ ὅν εἰ τις ἀνὴρ ἐπικη-
ρῶ] Vult nihil cogitari, qd proloqi pudeat pige-
re. cujus contrarium tangit notatque in plerisque
l. 12. § 4. Hoc autem argumento sani nihil ho-
nestive Alcæum animo voluare Sappho concludit;
qz dicenti illi,

Θέλω τί τ' εἶπῃν· ἀλλὰ με καλύει αἰδώς.

Dicere velim aliquid, praediret ni pudor.

respondit, (Aristotele referente Rhetor. lib. 1. c. 9.

Scaligero ad Cirin. restituyente,)

Ἄς δ' ἴαί σ' ἐτλῶν ἡμερὲς ἢ καλῶν,

Καὶ μὴδὲν εἰπὴ γλῶσσαν ἐνέκα χαλῶν,

Ἄιδῶς καὶ ὅτ' εἴχῃς ὀμματα,

Ἄλλ' ἑλεγεας φεῖ τὸ δικάω.

At si boni qd cor tibi tangeret,

Nec tunc lingua suggereret malum,

Audacter absque omni pudore

Proloquereris honesta quavis.

Qd autem de cogitatis istis Marcus noster, de eis-
dem

dem Marcus alter Offic. l. 3. *Vir bonus, non modò facere, sed nè cogitare quidem quidquam audebit, quòd non audeat prædicare.* Qin & de consulis idem lib. cod. Ea deliberanda omnino non sunt, in quibus est turpis ipsa deliberatio. atq; etiam in omni deliberatione celandi atq; occultandi spes opiniòq; removenda est. De votis Perſius, Sat. 2. v. 3; & c.

— non tu prece possis emaci,

Quæ nisi seductis nequeas committere Divis.

Haud civis promptum est, murmurque humilisque 10
ſufſurros

Tollere de templis, & aperto vivere voto.

Contrà scilicet. quàm bona pars procerum tacitâ quæ libat accerrâ; & Labra movet metuens audiri— ut Horat. l. 1. epist. 16. Itaq; Pythagoras suos monebat, *ἡ εὐχὴς ἐν χερσίν*, i. e. clara voce precari. *Ὀυκ ὅτι τὸ θεῖον αἰτο μὴ διωκᾶν, ἀλλ' ὅτι δικαίως ἐξέλετο ἐν ταῖς εὐχαῖς.* Clemens Strom. l. 4. prope finem. Ità Seneca epist. 10. Tunc scito esse te omnibus cupiditatibus solutum, cum ed perveneris, ut nihil Deum roges; nisi quod rogare possis palam. nunc enim quanta dementia est hominum? turpissima vota diis insusurrant: si quis admo-verit aurem, conticescens, & quod scire hominem nolunt, Deo narrat. Et mox: Sic vive cum hominibus, tanquam Deus videat: sic loquere cum Deo, tanquam homines audiant. Respexit horum Macrobius Saturn. l. 1. c. 7. ubi dixit: *Præceptum est philosophicæ: sic loquendum esse cum hominibus, tanquam dii audiant; sic cum diis, tanquam homines audiant.* Hinc Martialis. 30
l. 1. epigr. 40.

Si quis erit recti custos, imitator honesti,

Et nihil arcano qui roget ore deos.

De factis, vitâq; totâ, Seneca idem epist. 43. Tunc felicem te esse iudica, cum poteris in publico vivere, cum te parietes tui regent, non abscondenti; quos plerumq; circumdantes nobis iudicamus, non ut tutius vivamus, sed ut peccemus occultius. Rem dicam ex qua mores astimes nostros. Vix quengam invenies, qui possit aperto ostio vivere. janitores conscientia nostra, non superbia, opposuit. Sic vivimus, ut deprehendi sit, subitò aspicitur. Quid autem prodest recondere se, & oculos hominum auresque vitare? bona conscientia turbam advocat; mala etiam in solitudine anxia atq; sollicita est. Si honesta sunt quæ faciunt, omnes sciunt: si turpia, quid refert neminem scire, cum tu scias? Ob te miserrimum, si contemnis hunc testem. Idemque de vit. beat. c. 20. Populo teste fieri credam, quicquid me conscio (excusè pessimè, nescio) faciam. Galen. de affect. cur. c. 5. *Ἀναρχὸν οὐκ ἔστιν ἀπαρτίζεσθαι τῆς δικαιοσύνης, ἐξ ἧς οἱ τῶν συνῳδῶν εἰσὶν αἱ πάντα κατὰ τὴν ἑστῶσαν ἡμῶν παρασκευασμένη. δὲ τὴν διαίτην, ὡς ἂν οἱ εἰσὶν ἡμῶν ἐκείνων ἡμετέρας μὲν καὶ ἐκείνων ἐμῶν ἡμετέρας. ὡς δ' ἄλλοι πάντες ἀνὴρ οἱ ἀρετῆς εἰς τὸ δημόσιον ἀπάντα παρῶνται πρὸς τὴν ἀρχήν. ὅταν καὶ σὺ καὶ τῶν ἰδίων οὐκ ἔσῃ*

πρὸς τῆς ἀλλοτρίας. ἀλλ' ἐμῶν μὲν αἰδέμενοι καὶ ἀλλοτρίων [πῶς ἀλλοτρίων f.] ἀμελεῖται πρὸς αὐτοὺς, μέντοι ταῦτα ἐκ αἰδέμενται. σὺ δ' αὖτὴν αἰδέσθαι μάλιστα, περὶ αὐτοὺς τὴν ὁδὸν, πάντων δ' ὅμως αἰδέμενοι σπανίως. De se denique fidenter satis, verè necne ipse viderit, proficitur Apuleius in apolog. Nihil unquam cogitasse, quod eloqui non audeat; nullamque suam factum vel dictum extare, de quo differere publice non possit. Vide ad lib. 1. § 3. & infra § 7. & 15. & l. 6. § 16.

Ἐὰν τις ἀρετὴν διατρέγῃ] Facit huc Zenonis monitum illud: Πάντα πρὸς τὴν αἰδέμενται, ὡς ἀπολογιστοὺς ὁλίγον ὕστερον παιδαγωγῶν. Galen. de affect. cur. c. 4. De viro bono ac justo Cicero apud Lactantium l. 17. c. 24. Itaque talis vir, non modò facere, sed nè cogitare quidem quicquam audebit, quòd non audeat prædicare. Vide & quæ sequuntur ibidem.

Ἀπολαυστικῶν φαντασμάτων] Vide infra ad § 6. ἀπολαύειν.

Ὀὐκ ἐπὶ ἐπιθυμίᾳ τὸ αἰεὶ ἐν ἀέλει ἔσθῃ 20
ἔν]] Notat procrastinationem studii & conatûs ad optima enitendi, ut istuc, ita l. 8. § 22. verbis illis, *Μάλλον δ' εὖλεος ἀγαθὸς ἀνὴρ ἢ ὁ σήμερον ἔν].* Epictet. Enchir. c. 50. *Ἐὰν ποῖον ἐπὶ χειρὸν ἀναβάλῃ, τὸ ἔσθ' βελτίον αἰεὶ ἐν σπανί, καὶ ἐν μὴν πρὸς αὐτὴν πιν διατρέγῃ λόγον;* quò loco pro διατρέγῃ, αἰεὶ τὰ legendum ex Marco Monimus, ad l. 2. § 5. Vide & Epicurum epist. ad Menæcimum, ad l. 2. § 4. *Ἐπὶ τῷ 58.*

Ἰερὰς τῆς] Stob. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 4. de Stoicis; *Ἀέριος δ' καὶ ἱερὰ μόνον ἔν] τὴν σφῶν, φαύλον δ' μὴν.* Porphyry. de abstinent. l. 2. *Ὅ ὅτις φιλόσοφος, τὸ ἐπὶ πᾶσιν θεοῖς ἱερὰς. Ità viri sancti quique in pagina sacra nuncupantur, βασιλεῖς καὶ ἱερὰς τῶν θεῶν.* Apoc. 1. v. 6. & c. 5. v. 10. & c. 19. v. 6. & c. 20. v. 6. & c. 21. v. 3, 9. quod eodem recidit; ut eruditè docet Casaub. ad Aitben. l. 1. c. 9.

Καὶ ἱερὰς. θεῶν] Ità Epictet. l. 3. c. 24. Diogenes, *ποῦ διὰς διάκονος.* Et viri boni, *οἱ θεῶν διάκονοι καὶ μαρτυροί.* ibid. c. 26. Et Galen. in hortator. c. 2. *Ἐπαρχεῖ πνεῦς καὶ ἱερὰς τῶν θεῶν.*

τῶν ἐνδον ἰδρυμένων] Vide ad l. 2. § 17. & infra § 15.

Πάντος ὁ ἱερὰς ἀνέπαυον, πάντος ἀναίδου πινέας] Instatium à libidine, inscissum omnis malitiæ. Xyl. ut ad ipsius affectum utrumque referatur, & libidine omni & malitiâ alieni. Cal. immunem omni injuriâ, sive contumeliâ. quæ ipse sibi inferat, ex l. 2. § 16. *insepacem mali ullius, ab aliis scilicet illari.* ne-trum satis ardidit. Ego de molitionibus alienis utrumque ceperim. ἱερὰς ἀνέπαυον, injuriâ sive contumeliâ intactus. Siquidem injuria ad sapientem non pervenit. Senec. de constant. sap. c. 5. Nulla ad sapien-

*faptiſſem injuria pertinet. majore enim intervallo 2
contactu inferiorum abductus eſt, qam uſulla vis no-
ſta iſſe ad illum vires ſuas perſerat. Ibid. c. 4. ἀναι-
δωνος νομῆλας, improbitatis, alienæ ſcil. nō ſenſu
qidem ullo affectus. hoc eſt, adverſus eam perinde
affectus ac qī nō ſenſiat qidem, νομῆλας ſumit, qo-
modo ἀπορίας Apoſt. ad Hebr. c. 12. v. 4. ἔγω-
μῶν ἐς ἀμαρτίας ἀντιπαρῆς, τοῦτ' ἴδιον ἀμαρτίας
ἀντιπαρῆς ἔβηκα.*

Ἀθλητῶν ἀδελφὸν τῷ μεγίστῳ] Vires bonos, virtutisque studiosos athletes nuncupari solenne est. Demost. contr. Aristogit. ἦν καλὸν ἔργον ἀθλητῶν. Philo de Joseph. Ἀθλητῆς εἰμι καὶ ἀδελφῶν καὶ γυμνασίου πολλὰς χρυσοπαθείας, ἀλῶμεθα, ξενιτῶν, θνητῶν, ἀναγκάζομαι, ἀρχὴ καὶ λύτης ἐπεσκέδαμαι. ὡν ἡμῖν ἐργεῖν. Idemq; ἔπει ἀδελφῶν. Οἱ μὲν παρὰ δούλους αἱ εἰς ἰσχυρὰ ἔργα, ἀθλητῶν ἀρετῆς ἀνέδοκοντο. Et monachos asceitas, Ἀρετῆς ἀθλητῆς appellat Theodoret. hist. l. 5. c. 20. Epictet. l. 1. c. 18. ὅσα μοι ἔτιν ὁ ἀνικητὴς ἀθλητῆς qem & l. 2. c. 18. contendens cum aliis athletis; χάρις, παρὰ δούλους ἐχρὶ τὸν σάραπν τῶν παύλων (πύκναι λεγ. nisi forsan per ludibrium ita nuncupare placuit) καὶ παγκρατιατῆς, ἐδὲ τὸν ὁμοίως αὐτοῖς τὸν μονομάχου. Sallē Diogenes apud Lact. l. 6. Πλεῖ μὲν τῷ παρέρυττειν καὶ λαχθεῖν ἀγωνίζεσθαι τὸν ἀνδρῶν. ἔπει τὸ καλὸν καὶ ἀγαθὸν λέγει. Leo etiam Spartanus, referente Plutarcho, conspicuus cursores circa carceres satagenes, alter alterum qipraverteret, Ὅσφ μάλλον, inquit, οἱ δρομέεις σπουδάζουσιν καὶ τῆς ταχύτητι, ἢ καὶ τῆς δικαιοσύνης; Vide Platon. ep. 4. ad l. 7. § 51. Atq; ut Philo de provident. apud Euseb. prepar. l. 8. c. 14. Μαδύτατοι καὶ καὶ οὐκ ἐπὶ ἐντολῇ παύσονται, καὶ ὡς φαυλεῖν, ἀπαύδοντες ἐπὶ ταῖς ἥσ' ἀμυλῶν καὶ ἀπιδόκοντων ὅσων ἀμυλῶν ἀγέλαι, αἱς ἰσοῖς καὶ βόμῃ συγλεχτηται. ἦν γὰρ ἀποστατῶν εἶναι, ἐπὶ θηλείᾳ ἀρεταῖς, καὶ ταῦτα παρεμυμάρυμων καὶ αὐτῶν, ἀνδρῶν ὅσα σμάνθουσι. Itaq; Aristot. polit. l. 8. c. 4. Τὸ καλὸν, ἀλλ' οὐ τὸ ἐπιεικὲς, ἐστὶ ἀγαθὸν καὶ τὸ καλὸν, ἐδὲ ἦν ἄλλων θηλείᾳ τὸ ἀγόνισματόν ἐν ἑστία καλὸν κινδύων, ἀλλὰ μάλλον ἀπὸ ἀγαθῶν. Et Senec. ep. 124. Quid vires corporis aliter exerceas? peccidibus istas majores ferisq; natura concessit. — Vis ite, relicti in qibus vinci te necesse est, dum in aliena niteris, ad bonum reverti tuum? Quid hoc est? animus scil. emendatus ac purus, amulatores dei, super humana se extollens, nihil extra se sui ponens. En tibi Marci nostri ἀδελφὸν μέγιστον ἐν ἀδελφῷ μεγίστῳ ἀθλητῶν. Vin' tamen maximo isto majus? Avdi Apostolum ad Timoth. epist. l. c. 6. v. 12. Ἀγωνίζεσθαι καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως ἐπὶ μακάρις τῆς αἰωνίου ζωῆς. Et ad eundem, ep. 2. c. 4. v. 7. Τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἡγήσισμα. τὸν δέσμων τετελευτα. τὸν πῆσιν τῆς πίστεως. λοιπὸν ἀπομένει μοι οὗτος

Διευκρινιστέον. & ad Philipp. c. 3. v. 14. κατὰ σκοπόν διώκω, ὅτι τὸ βεβαιεῖν τῆς ἀνακρίσεως τῆς Θεοῦ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Habes certamen preclarissimum, & in exitu felicissimum. Indè Patribus antiquis Christiani omnes, martyres cum primis, Dei, Christi, fidei, pietatis ashletri dicti.

Tod ἡσὺ μνηστὺς πᾶδος καθ'αβλινδύει] A
lucianioribus translaturum vocabulum : de quo dicitur
amplius, ad l. 7. § 52. Vide & ad l. 7. § 61. A-
cutilissimè pariter atq; elegantissimè Joannes Chry-
sost. in ad Ephes. stat. 22. Παλαιῶν δὲ διαπα-
τὲς κατέχοντες ἂν παλαιότες ἐξελθόντες, νενι-
κήκαμεν. ἢ γὰρ ὡς ἐπὶ τοῦ ἀλλοῦ, ἔπαυ-
ται. ἐκεῖ μὲν γὰρ, ἂν μὴ καταβλήσῃ, ἢ νενίκα-
καί. ἐνταῦθα, ἂν μὴ καταβληθῇ, νενίκακα, ἂν
μὴ καταβληθῇ, κατέβαλες. εἰκότως. ἐκεῖ μὲν γὰρ
ἀμφοτέρω ὑπὸ νίκης συνδύζει, καὶ ὁ ἕτερος κα-
ταβληθῇ, ὁ ἕτερος στεφανύται. ἐνταῦθα δὲ ἐκ
ἑτέρω ἀλλ' ὁ διαβολὸς ὑπὸ τῆς ημετέρας ἡττίας
συνδύζει. ὅταν ἐν αὐτῷ ἀφίσταται τὸ ὑπὸ
συνδύζει, νενίκακα. ἢ γὰρ ὅτε καταβαλεῖν. ἀλλ'
ὅτε συκαταβαλεῖν ἐπείγεται αὐτὸς γὰρ ἡδὴ βί-
βληται, καὶ ἐν τῇ ἀπωλείᾳ ὅτιν' ὅτε ἂν μὴ κα-
ταβλήσῃ, μὴ καταβληθῇ, νενίκακα. Diogenes
Olympionicam quandam confpicatus in scortum quod-
dam oculos defixum, Ἴδὼ κείνῳ ἀρεμάνιον, ὡς
ἡσὺ τυχόντος κοροστὸς τραχηλίζεσθαι. Epistictus
Malthum, quomodo à viis puella reformitum. Laert. l.
6. sive, ut Plut. de curio. Οὐδέτι τὸν ἀδελφίῳ
ἡσὺ παυδισκαεῖ τραχηλίζωνον. Videte athle-
tam ab ancilla liberum. Idemq; in Isthym coror-
nam victoribus tribui solitam, tanquam sibi merito
magis debitorum poscebat. Πᾶσις γὰρ, ἔφη, ἀνταγων-
νιστὰς νενίκακα καὶ μεγάλως, ἐκ δια ταῦτά ἐστι τὰ
ἀνδρῶν, τὰ νυνὶ ἐνταῦθα παλαιότερα καὶ δι-
συνδόντα καὶ πρέχοντα. τὸ παντὶ δὲ χαλεπωτί-
ρας, πνίαν, καὶ θυρῶν, καὶ ἀδελφῶν ἐπὶ τῷ ὄργυλ-
τι, καὶ λυτίῳ, καὶ ἐπιδυμῶν, καὶ φέβῳ, καὶ τῷ
παντὸν ἀμαχότατον ἢ καὶ δυσμαχότατον θνητῶν,
ὕψικον καὶ μαχάκον, ἡδυνῶν. ἢ ὡς ἐπὶ τοῦ ἑλ-
λινώσῃ, ἐπὶ τοῦ βαρβάρων ἑξίσος μάχουδ' καὶ ἀφί-
λαι, τῇ λυχῇ κρητήσῃ. ἀλλὰ πάντες ἡτλήσαντες
καὶ ἀπερήκασιν πρὸς τὸν ἀγῶνα ὅπῃν, Πέριται, καὶ
Μήδῃ, καὶ Σύρι, καὶ Μακεδόνες, καὶ Ἀδινάσιοι, καὶ
Λακεδαιμόνιοι, πλὴν ἐμῶν. Dio Prul. stat. 9. Ma-
gnificè admodum & gloriōsè te prædicas, δ Cynice,
verum cogita tecum, quàm turpe sit, postquam hæc om-
nia superaveris, à saltu, quem Plato tibi non sine cavi-
sa objecerat, superari ; ut ne adjiciam, quàm miseran-
dum sit, post ista omnia conculcata, diabolo manci-
pium teneri.

Δικαιοσύνην βεβαιώσαν εἰς βάθος] hoc est, quod
 Persius Sat. 2. vers. penult. dixit ;

Compositum jus fāsque animi, sanctōsque recessus
Mentis, & incoctum generoso pectus honesto.

ubi incostam pectus, animus non leviter tinctus to-
lore

fore virtutis, sed perfectæ, & ut Græci dicunt, ἡ
 βελος ἀφ' ἀδωσποῦ βαφῇ. Thomas Mag. in col-
 lect. Ἀδωσποῦς, ἢ οἷς βελος βαφαιμὲν βαφῇ. ita
 Marcus illic: Et Plut. de Stoic. contradicti. cap. 5.
 διὰ τὸν δόξον ἰναγεῖν καὶ τοῖς φυσικοῖς λόγοις. Se-
 nec. epist. 36. Perseveret modò colere virtutem, per-
 bibere liberalia studia; non illa, quibus persuadè sa-
 tis est, sed hæc quibus tingendus est animus. Et nat.
 quest. l. 1. c. 3. Πυρρὸς, ἰερέστ, γαμάδιυ μακράτα
 ἴξιν· sapius merita sibi excocta, an semel tincta
 idemque epist. 71. Quomodo lana quodam colo-
 res semel ducit, quodam nisi sapius macerata & re-
 cocta non perbibit: sic alias disciplinas ingenia, cum
 accipere, protinus præstat; hæc nisi altè descendit,
 & diu sedit, animum non coloravit, sed insectis ni-
 bil ex his quæ promiserat, præstat. Hinc βαφῇ, quæ
 nunquam remittit, (unde ἀδωσποῦς τε καὶ ἀναπό-
 νηστα Synesio, ep. 44.) contraria est ὑποστροφῇ, ex
 eadem tinctorum officina vox petita. (quò & Cle-
 mens allusit Strom. l. 1. ubi philosophiam dicit eis
 παγεδωχὴν τῆς ἀληθείας, ad veritatis verage vir-
 tutis tincturam suscipiendam hominum animos præ-
 parare, ὑποστροφῶς καὶ ὑπερτροφῶς τὸ ἦθος, mores
 præfigurando & præsubigendo, quomodo lana ad co-
 lores imbibendos præparatur.) ἀετὴς autem ὑπο-
 στροφῶ Fabius instrit. l. 10. c. 2. Sic expressit: Non
 sufficit imaginem virtutis effingere, & solum, ut sic
 dixerim, cutem, vel potius illas Epicuri figuras, quas
 de sumptibus corporibus dicit effluere. Hæc ferè Ka-
 lavb. ad Persi. adijcias licet, opponi etiam huic κα-
 φῇ ἀδωσποῦς colorationem illam, quam à sole con-
 trahere observat in eodem ambulantes Cicero de
 orat. l. 2. in cure tantum & superficiei corporis ex-
 teriore exceptam, non ulterius altiusve in interiora
 penetrantem. ὃ γὰρ ἀναγκαῖον ἦν τῷ χροῶνι μελά-
 ρων εἶναι πᾶσι μέλαρα. neque enim necesse est, quæ
 cutem nigram haberi, reliqua omnia (etiam interna)
 pariter habere colorata. Aristot. de gener. animal. l.
 2. c. 2. quò loco Herodotum refutat, qui l. 3. Æthio-
 pum genituram nigram esse dixerat. Ità Plato epist.
 7. Ὅς ὁ ὄντως μὲν μὴ φιλόσοφοι, διδῶσι δ' ὀπ-
 τιμαρχομένους, καὶ ἀσφῶν ἢ τὰ σώματα ὑπὸ τῷ ἡλίῳ
 ὀπτιμαρχομένοι. Nec sileri digna ejusdem illa poli-
 tic. l. 4. quibus de fortitudine, sed fusiùs, gemina his
 quæ de justitia strictim Marcus hic, differit; ἐκὼν
 οἶδα ὅτι οἱ βαρεῖς, ἐπειδὴν βεληθῶσι βαλεῖν ἑαυ-
 τὰς εἰς ἀλμυρὰ, πρὸ τῶν μὲν ἐκλήρου) ἐκ τού-
 των χρωμάτων μιαν φύσιν τῷ ἦτι λαλῶν· ὥστε
 τὰ σωματικὰ καὶ τὰ ὁλὴν παρεσθαι διὰ τὴν
 πλῆθυνσιν ὅπως διδῶν) ὅτι μάλιστα τὸ αἶμα καὶ
 ἡ πῶς δὴ βαπτύσι καὶ ὁ μὴ δὲ τὴν πῶς πρὸς τὴν
 βαφῇ, ἀδωσποῦν δὲ γίνεται τὸ βαφῇ. καὶ ἡ πῶς
 εἰς ἀνὰ ῥυτίδας, ἔτι μὲν ῥυτίδας δυνάμει
 αὐτῇ τὸν ἄνθρωπον ἀφαιρῶν. ἀ δὲ ἀν μὴ οἶδα
 γίνεται, εἰάν τί τις ἄλλα χρώματα βαπτῇ, εἰάν τις
 καὶ ταῦτα μὴ σφραγισθῶσι, ὅτι ἐκάλυψι καὶ γὰρ

λαοὶ ἰ τῷ αὐτῷ τότῳ ἀπὸ τοῦ ἐξουσιάζει καὶ ἀναμύσει
 ζῶντι καὶ μέλει, ὅτε ἐκταράσσεται πρὸς ἐργασίας καὶ
 ἐπαφαισάμενος μακάριον καὶ χρηματικὴν καὶ μεδὲν οἷε
 ἄλλο μηχανάσαι, ἢ ὅπως ἡμεῖς ὅτι κελύφα πρὸς νή-
 ριν πεποιθέντες δ' εὐνοίῃ, ὅσοι βαρεῖν, ἵνα δ' ὑπο-
 ποιῶς ἀντὶ τοῦ ἡδέα λήγουσι καὶ σκεδόνως καὶ ἐπὶ
 οὐκ ἄλλον, διὰ τὸ τίω τε φύαν καὶ τὴν προφῶν ἐπι-
 ταλῆται ἐγκυλίαν καὶ μὴ αὐτοῖς ἐκπύλαι τὴν βα-
 ρύν τὴν ῥυμμαία ταῦτα, διὰ οὗτοι ἐκκαλεῖται, ὅ
 30 τε ἰδοῦν, παύτος χαλάσκει ἱκανότητες ἐὰν οὕτω
 ἀρᾶν καὶ κοίτης, λυγρὰ τε καὶ φόβος καὶ συμπύλαι,
 παύτος ἄλλα ῥυμμαία. τίω ὅ τοιαύτην δύνα-
 μιν καὶ σωτῆρα διαφαντός δόξης ὁρθῆς ἀνδρείαν
 ἐχούσης καλῶν καὶ πόδαυμα. virtus itaque ubi penitius
 hoc credo se in animum induerit, quod de Musica
 Aphrodisii problem. l. i. c. q. 121. καθ' ἑαυτοῦ τῇ
 ψυχῇ καὶ εὐσεὺς καθεστῆται, ut Gregor. Naz. orat. 13.
 animisque in ea quae didicit, transfiguratur. ut Senec.
 epist. 6. & 94. Et sicut lanarum colores, quibus im-
 30 plex ille candor mutatus est, cui non possunt: Fabius
 instituit. l. i. c. 1. nec illarum conchyliis quicquam
 in pristinum candorem revocat. itā, Difficiliter tra-
 ditur, quod in hunc modum rudes animi perbibent.
 Hieron. ad Latam. Itaque adv. Rufin idem: Si li-
 teras didicisses, oleret testa ingenio tui, quo semel
 fuisset imbuta. lanarum conchyliis nulla aqua diluunt.
 Et de talibus Greg. Naz. pronunciat, ἐρωδιέσκον
 οὗ τὸ μεταστῆσαι, ἢ ἠρώδης ἀπ' ἀρχῆς ἀγαθόν. Al-
 luisse eodem & Plutarch. cum in Dione de Dionysio
 30 diceret, τίω βαρεῖν ἐκ ἀνείνια τις παρανίδας,
 ἐκ πολλῶ χρόνῳ δ' ὑποποιῶν ἔσαν καὶ δυσκόπλωστοι.
 Attulit & Clemens Strom. l. 6. Καθάσας γὰρ τοῖς
 κελύκοις καὶ στήλῃς τῆς βαρεῖς ἐμμένασα, τίω ἰδιότητα
 καὶ παραλλαγῇ σφῆς τὸ λοιπὸν παρέχει ἑστα: ὅπως
 καὶ τῆς ψυχῆς, ὁ μὲν πόνος παρήλθοι, μένει δὲ τὸ
 κάλον καὶ τὸ μὲν πόνος καταλείπεται, ἀναμάσσεται
 δὲ αἰσχρόν. αὐτὰς γὰρ ἐκτάρας ψυχῆς χαλεκπειστικά
 ποιοῦντες, ἀπ' ὧν γνωρίζεται. Quid non advertens
 eruditus interpres Herveus, aliter longe accepit, quam
 40 avtor ipse voluerat, & ac si lana colore aliquo intincta
 & imbuta, ad alias eundem transferre diceretur,
 cum ille tincturae moram diuturnam post operam
 in macerando tingendōge insumpnam designatam
 velleret. Allussisse videtur Mufonianum illud à Gel-
 lio l. 16. c. 1. lavdatum. Ἀν τι πρόξενος καλὸν μὲν
 πόνος, ὁ μὲν πόνος οὐκέτι, τὸ δὲ καλὸν μένει· ἀν τι
 ποιούμενον καλὸν μὲν ἰδόνους, τὸ δὲ μὲν οὐκέτι, τὸ δὲ
 αἰσχρόν μένει. Quid Cato in oratione Numania
 habita sic exsulit. Si quid vos per laborem rectè fe-
 50 ceritis, labor ille à vobis citò recedit, benefactum à
 vobis, dum vivitis, non abscedet. sed si qua per vo-
 luptatem nequiter feceritis, voluptas citò abibit, nequi-
 ter factum illud apud vos semper manebit. Vide ad
 l. 5. §. 16. & l. 16. §. 30. καὶ βαρεῖς. & l. 10. §.
 34. τὸ δεξιόμοιον.

Ἄσπερον ἔξ ὅλης τῆς ψυχῆς τὰ συμβαίνον-
τα]

τα] Ità l. 2. § 17 & infr. § 16. & l. 4. § 23, 25, 26.
& l. 12. § 11. Vide & l. 4. § 31. ἐξ ἑλκός τ' ἰατρὸς.
Συγκλωδύμεθα] Vide infr. § 11, 16. & l. 4.
§ 26, & 34.

Καίτοι μὲν καλὰ παρήχεται] Ità Epictet. dis-
sert. l. 4. c. 10. Ἀρεῖ μοι, ὅτ' ἔχω ἐξωστὰ. ταύ-
τ' μὲν δεῖ κἀδὲ παρὰ σοφιστὰν.

Ταῦτα ἢ ἀγαθὰ ἢ κακὰ πᾶσι] ὡς ἔσθ' ἡ ἀεί-
σις γνῶμις ἐπιτελέμεθα. Epictet. Enchir. c. 38.

Ità Charidemus Dionis Prul. orat. 30. Τὰ ἑστ' ἐν-
ὧν ἔργα, δὲ καλῶς ὁνομάζει (Hom. Il. γ'. v.
65.) ὡς ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν ὄντα, καὶ ἐκ' ἀγαθῶν γ-
γόμενα. Expressit quod Apostolus ad Rom. c. 8. v.

28. Ὅσα μὲν ἢ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τὸν θεόν πάρα
συναρτῇ, εἰς τὸ ἀγαθόν. Vel Ezechiz potius regis
illud, Hic te. v. 8. Bonum est, quod locutus es,
verbum Domini. bonum est, quicquid Deus vult, quod
summè bonus nisi bonum velle non potest. Vide ad
l. 2. § 11. & l. 4. § 10. & l. 6. § 44. & l. 9. §
35. & l. 10. § 1.

Ἡ δ' ἐκείνη νεκροῦν μοῖρα] ἢ ἐμμενέμεν sive sa-
rum cum Stoicis noster passim inculcat. Vid. l. 5. § 8.

Συμμεμάρται το καὶ συμμορῇ] locus mihi subob-
scurus, eoque magis quod vocabula à Marco hic usur-
pata, nisi sunt, quod suspicari forsitan quis possit, viciata,
nuscquam alibi deprehendisse meminerim. Xyl. Et
constat aliunde, & secum aliud adfert. Versio textu
ipso etiam obscurior. Tentemus an è Marco ipso
elicere possimus mentem ejus. L. 12. § 23. ἀγα-
θόν ἢ, inquit, ἔσθ' τὸ δὴ καλόν, καὶ συμμορῇ, καὶ
συμμεμάρται. Bonum est, siquidem universo opportu-
num. & conducent, & collatum, vel congruum. Et l.
10. § 20. (συμμορῇ ἐκείνῳ, ὃ φέρεται ἐκείνῳ ἢ ἑστ'
δὴ καλόν. Conferri cuique, quod fert cuique natura uni-
versi. Et lib. 4. § 9. ἡ ἀνάγκη ἢ τὸ συμμορῇ-
τις φύσις τὸτο ποιῆν. Cogebatur hoc facere natura
conducibilis, vel natura ea quæ in commodum infero-
bat. denique l. 5. § 5. formulas illas urget, à vul-
gari sermone petitas, τὸτο ἔρεπερ' αὐτῷ, hoc illi iulius
& τὸτο τὸτο ἔρεπερ', id est, συμμορῇ τῷ. hoc illi la-
tum, id est, prescriptum est, à medico nimirum,
tanquam utile & salutare. & de universa natura, imò
Jove ipso, ἢ αὐτὸ τὸτο τῷ ἔρεπερ', εἰ μὴ τὸ δὴ καλόν
συμμορῇ non tulisset ejusmodi aliquid, nisi universo
id consulisset. Illud itaque forsitan & hic voluit, Et
prescriptum est, à mundi nimirum administratore
Deo; & conducit etiam: (ut idem sit τὸ συμμορῇ-
ρερ', quod τὸ συμμορῇ) vel, Et in nos inferitur, &
nos etiam secum fert; eò nimirum quò destinamur.
Sensum priorem securus est M. Caf. qui vertit, &
inevitabile est, & mile. eodemque faciunt, tum Mar-
ci ipsius verba proximè antegressa, ταῦτα ἢ ἀγαθὰ
ἢ κακὰ πᾶσι. tum & Sophoclis illud, Oedip. Colan.

Τὸ φέρεται ἐν θεῷ, καλῶς

χ' ἢ φέρεται.

Quod fata ferunt, id ferre decet. Grot.

ubi Schol. ἐμμενέμεν παρὰ τοῖς ἐπὶ σωμάτων παρὰ
θεῷ. φέρεται δ', φέρει, καὶ τὸ ἐν θεῷ ἐμμενέμεν
καλῶς. Ad posteriorem illud Pallad. in antholog.
l. 1. c. 13. Et Stob. tom. 2. tit. 98.

Εἰ τὸ φέρεται σε φέρει, φέρει καὶ φέρει εἰς ἀγαθὰ καὶ
καὶ σαυτὸν λυπεῖται, καὶ τὸ φέρεται σε φέρει.

Si te fata ferunt, ferito feritote. gravatim

Si feris, te crucias; nec minus illa ferunt.

Vel ut Maximus exhibet collectan. c. 18.

Ὡς καὶ δὴ τὸ φέρεται σε φέρει, φέρει εἰς ἀγαθὰ καὶ
καὶ σαυτὸν βλάπτει, καὶ τὸ φέρεται σε φέρει.

Quod tua ferre volunt te fata, ferere. recusant

Te laedi, lesum sic quoque fata ferunt.

Quod utrumque in versione sua expressit elegantissimè
Jo. Grotius;

Si quem fors agat atque ferat, ferat atque feratur:

Ni ferat, & feret hunc fors, magis & feriet.

Nec unquam satis prædicatum Cleanthis votum il-
lud, quod ἐν παντὶ σέβει φέρεται vult esse Epictetus

Enchir. c. 52.

Ἄγε δ' ἂν μὲν, δ' ἔγωγε, καὶ σὺ γ' ἢ παρεμύθεον

Ὅποι πῶς ὑμῖν ἐμὰ διατάλαμ' ἔσθ'.

Ὡς ἐμοὶ γ' ἀκούσθ' ἢν ἢ μὴ δέλω,

Κακῶς ἡμῶν ἔστιν ἢ καλῶς ἐμοὶ.

Seneca hic reddidit epist. 107. & ex Seneca Avg. de
Civit. Dei, l. 5. c. 8.

Duc me, parens celsiq; dominator poli,

Quocunque placuit, nulla parendi mora est:

Assum impiger, fac nolle. comitabor gement:

Malisque patiar, quod bono licuit pati.

Vide l. 10. § 28. Adde tertiam D. Book. inter-

pretationem, qui τὸ συμμορῇ in accommodandi
sensu hic sumit; ut hoc sit quò Marcus velit, fatum
& nobis accommodari, & facere etiam ut nosmet
ipsos eidem accommodemus. in quam ferè sententiam

Marcus l. 4. § 23. Πάν μοι σωμαρμῶν, ὃ σοι ἐν-
άρμοσόν ἐστιν, ὃ κόσμος. Et l. 5. § 8. Τὸ συμβαί-
νον σοι σωμαρμῶν ἐστὶ σοι, καὶ σωμαρμῶν ἐστὶ σοι.

Et l. 3. § 16. ἀβιάσει τὴν αὐτῶν μοῖραν σωμαρμῶν.

Et l. 7. § 57. μόνον φιλεῖν τὸ αὐτῶν συμβαίον
καὶ σωμαρμῶν. τὴν δὲ ἀρμοδιότητα; in hanc de-
nique sententiam quam proximè, l. 12. c. 1. σοὶ δ' αὐ-
τῷ ἢ φύσις ἔρεται, καὶ σὺ τὸτο.

Tu quisquis es, quam-
cunque ex istis ipse volueris, amplectare per me li-
cet; aut potiorē aliquam, si comminisci poteris.

Συγγενὲς πᾶσι τοῖς λογικοῖς] λογικῶν appellatione De-
um atque Demonas simul cum hominibus intelligit.

Istic autem conjunctionis illius tantummodo memi-
nit, quæ ratione prædita invicem astringit omnia. alibi

saepius nexum & conjunctionem cum universo mun-
do inculcat; ut l. 2. § 4. Καὶ τὸ ἀνθρώπου. Sat. 3.

Κηδὺν μὲν πάντων] aliorum, inquit, curam ge-
rere, est natura consentaneum. Ità infra § 6. ἑστ'
ἀνθρώπων σωμαρμῶν. & l. 9. § 3. κηδὺν δὲ
& contra, l. 2. § 1. τὸ ἀνθρώπου παρὰ φύσιν.

Impia itaque, & humanitatem quasi abjurantis & a-
molientis

molientis à se, Cajni vox illa, Numquid ego custos
sum fratris mei? Gen. c. 4. v. 9. Ad qz verba Jo-
annes ille ὁ χροσπρήμων in Gen. c. 19. cum Mar-
co nostro planè consentiens; Καὶ τοὶ εἶσι καὶ ἀπο-
κρίσας ἀπαντα ἐπιτοκίλο, καὶ καὶ τὸν τῆς φύσεως
νόμον, ἐχρῆν σὺ καὶ φύλακα, καὶ τῆς σὺ ἀδελφῆ
σώσινελα. τὸτο γὰρ ἡ φύσις ἐντίτετε. Et Ambros. de
Cajni & Abel. l. 2. c. 9. Recusat fraterna munus
custodia, qas exors natura. Contrà Julian. Imper.
de se epist. 12. Ἐπει καὶ ἐχρησθῆς, ἐχ καὶ ἐαν-
τὸ μάλλον, ἢ καὶ καὶ ἀλλων ἀπάντων, ὡς εἰκός,
ἐχρησθῆς. De Demonsthe Lucianus: εἰλθ' ἰδὲ
τὸν ἀπασιν καὶ ἐκ ἐστὶν ὅν πᾶσα ἐκ οἰκείων ἐρμύων,
ἀνδρῶν γὰρ ὅλα. Ità Apostol. ad Galat. c. 6. v.
10. ἐργάζεσθε τὸ ἀγαθὸν ὡς πᾶσι. Facit
huc & parabola illa Lucz c. 10. qā ostendit D. Jesus
τὸν πᾶσι ἡμῶν qemvis esse, cui, cū ope nostrā
indigeat, subvenire possimus.

Δόξας δ' ἐχ τῆς παρὸς πάντων] Plato La-
cetes. εἰδ' ἰδὲ τοὶ ὁ ἐπ' αὐτὸς ἐκ καλῶς, καὶ ἀν-
δρῶν ἀλλων πρὸς δόξαν. Hector apud Nævium,

Latus sum laudari me abs te, pater, laudato viro.
Cicer. Tusc. l. 4. § 67. & epist. fam. l. 5. ep. 12.
& l. 15. ep. 6. ubi subjungit: Ea est enim profectō
jucunda laus, qā ab iis proficiscitur, qī ipi in laude
vixerunt. Idemqz Seneca explicans, epist. 102.
Cūm Tragicus ille apud nos ait, Magnificum esse lau-
dari à laudato viro; laude digno, ait. Et ibid. Cla-
ritas, bonorum virorum secunda opinio est. vel laus est
à bono bonis reddita. & mox, claritatem à gloria
distingvens; Gloria multorum iudicis constat, clari-
tas bonorum. Itaqz Lucilius Sat. 14. apud No-
nium profectur,

Paucis se malle & sapientibus esse probatum,

Ἡ πᾶσι νεκρῶσι καὶ ἀφ' ἑμῶν ἀνδρῶν.

Τὸν ὁμοιογενῆ τῇ φύσει βίοντων] qod
natura convenienter vivere, Flaccus, l. 1. epist. 10.
& Cicero Offic. l. 3. Idemqz de Finib. l. 3. Con-
gruenter natura convenienterqz vivere. & Tusc. l. 1.
5. Congruere natura, cūmqz ea convenienter vivere.
Vide ad l. 1. § 9.

Οἱ δὲ μὴ ἔσται βιῶντες, ὅποιοι] Idem ferè l.
9 § 18, 27. & l. 10. § 13. & l. 11. § 18. Ci-
cero pro domo sua Laudatio hominis turpissimi, mihi
ipī erat penè turpis. Senec. epist. 52. Quid latari-
qod ab hominibus iis laudaris, qos non potes ipse lau-
dare? Idem in excerptis. Non potest ullam auctoritatem
habere sententia, ubi qī dammandū est, damnat. Ma-
lis displicere, laudari est. Bern. epist. 248. Non po-
test bonus non esse, qī bonis placet: nec minùs vali-
dum argumentum mihi videtur, qod bonus sit, si malis
ē regione displiceat. At editor Lugdun. hīc ne-
gativam omisit, in dictionis Marcianz fradem
non ferendam.

Καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν] noctūqz & inter-
diu. ità Marinus in Proculo c. 3. ad l. 4. § 50.

representandus; νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν. qo lo-
co non erat, qod Heraldus animad. in Iambl. c.
4. Scripturam editam submoveret, & μεθ' ἡμέραν
substitueret. etenim μεθ' ἡμέραν est interdiu, ut
Marco istic, ità aliis passim. Aristophan. Pluto 4.3.

Οἱμοὶ τάλαι ἀποδύομαι μεθ' ἡμέραν.

Va misero mihi, spoliis istis interdiu.

Demost. in Midiam. Καὶ γὰρ ἐχρῆς ἡν, καὶ μεθ'
ἡμέραν εἰδὸς ὕβρις. & interdiu, sive ipsa luce,
sciens prudensqz contumeliā afficiebat. Polyb. l. 1.
γανειθῶν καὶ πλεόνων ἀδικημάτων καὶ νύκτωρ καὶ
μεθ' ἡμέραν. & ποτὲ μεθ' ἡμέραν, ποτὲ δὲ
νύκτωρ ἐπιτρανίδεσθαι. Plur. in Publicol. Ὅτε μεθ'
ἡμέραν τὸν Πρωμῆος ὀρνῶτα &c. nihil tritius aut
pervulgatius. Adjiciam tamen unum amplius locum
ex Luciani cataplo, qia ad Marci mentem facit. ibi
Lychnus sive Lucerna, Rhadamantho coram adver-
sus Megapentheum testimonium perhibens; Ἐγὼ
τὰ μεθ' ἡμέραν μεθ' ἡν εἶδα. & γὰρ παρ' αὐτῷ
καὶ νύκτωρ ἐπὶ τοῖς καὶ ἀπαχῶν, ὅπως λέγειν. Vide
l. 10. § 13.

Οἱοὶ μεθ' ὅταν φύγονται] ac quibus se homini-
bus admisceant. Xyl. Et potest reverà ex necessi-
tudinibus & familiaritatibus de hominum affectu
conjectura sexnumero havd vana fieri. juxta il-
lud Phœnicis Euripidei, qod laudant Æschines
advers. Timarch. Diodor. Sic l. 12. & Plin. min.
l. 4. ep. 27.

Ὅστις δ' ὁμῶν ἦδεται καχοῖς ἀνδρῶν,

Οὐ πῶποτ' ἠρώσῃ, γινώσκων ὅτι

Τοῦτός ἐσθ' διοκ' ὅφ' ἦδεται σιωπῶν.

Si quis malorum pascitur consortio,

Inquire ultra parco; compertum hoc habens,

Talem esse qemqz, qali amicitia utitur. Gror.

Cæterum havd plene satis Marci verba expressit is.
plenius exactiusqz Cas. qalis cum qalibus volutantur,
sive commiscendo sese invicem sordant & inquinant.
Est enim metaphora à limo lutōve, qod ē terra fit,
humido aliquo commaceratā. unde & φύρεσθ non est
tantum μίγνυσθ, vel μαλάσσειν, sed & μολύνειν.
& φύρεσθ, ῥύπος, μῆλασμα, μολυσμός. Helych.
unde forsā & nostrum, qo Cas. usus est hic. molle.
Vide l. 7. § 67.

Παρὸς αὐτῷ τοῖσιν ἔσαντων] Cic. de fin. lib.

2. Nihil est turpius qām sapientis vitam ab insipien-
tium sermone pendere. Idemqz de Oratore perfect. §
41. Ego cām à nostro Catone laudabar, vel repre-
hendi me à cæteris facile patiebar. Sic Socrates vi-
detur testimonio Platonis aliorum iudicia debere con-
temnere. Senec. epist. 52. Quanta demencia ejus
est, qem clamores imperitorum hilarem ex auditorio
dimittunt? Apud eundem Epicurus epist. 29.
Nunquam volui populo placere. nam qā ego scio, non
probat populus; qā probat populus, qā nescio. Sub-
jungit Seneca; Idem hoc omnes tibi ex omni domo
conclamabunt, Peripatetici, Academici, Stoici, Cy-
nici.

nici. quæ enim placere potest populo, cui placet virtus? malis artibus popularis seque queritur. similem se illis facias oportet. non probabunt, nisi agnoverint. conciliari nisi turpi ratione amor turpium non potest. Idem epist. 92. Eleganter Demetrius noster solet dicere, eodem loco sibi esse voces imperitorum, quæ ventre redditor crepitus. Quid enim, inquit, mea reformis, sursum isti an deorsum sonent? Quanta demencia est veteri, ut infamem ab infamibus? Epicuri illud ob oculos habuisse videtur Clemens, cum ista scriberet, *Stram.* lib. 1. "Ου ποτε ἀρα ὁρεῖσθαι τις πολλοῖς ἀρεσκέν· ἀ μὲν γὰρ ἐκείνους εἰδείτω, ἐν ἀσυνέμῳ ἔμειν. ἀ δὲ ἡμῶν ἰσθῶ, μακρὸν ἐστὶ τὸ ἐκείνων διαδιδόναι." q. locus cum corruptelæ manifestus sit, ita interpretari Harvey visum, ac si pro ἐκείνους ἀνέκτους, ἐκείνους ἔστι, vel ἐκείνους ἀνέκτους, legisset Syllburg. ἐκείνους εἰδείτω, ἀσύνειν scil. reponendum posse existimat, ut sit, quæ nos novimus illas exerce. mihi neutrum satisfacit. forsitan potius, ἐκείνους εἰδείτω, quæ illi nesciunt, ut in membro altero, ἡμῶν ἰσθῶ, quæ nos scimus. Vide l. 4. § 3.

"Οὐδ' αὐτοὶ ταῦτοῖς ἀφίσχονται." Vide l. 8. § 52, 53. Senec. epist. 9. Nisi sapienti sua non placent. omnis stultitia laboras fastidio sui. Et de tranquill. c. 2. Unus effectus est vitii, displicere sibi. Et epist. 47. Hoc habens inter cetera boni merces; placere sibi et permansere. Levius est malitia, sepe mutatur, non in melius, sed in aliud. Aristot. item Ethic. l. 9. c. 4. Διαφύλαξαι ταῦτοῖς ἐν καλῶν καὶ ἐπὶ τῶν καλῶν ἐπιδοῦναι, ἀλλὰ δὲ βέλονται. Vide his cætera.

§ 5. Μὴτε ἀκούσθαι.] Apud Aristot. Rhetor. l. 2. c. 24. nescio quæ.

"Ἐλατὸν γὰρ ἡδὲ τοῖς κακῶς διδρασκόντων Ἀκούσθαι, δὴ καὶ αὐτοὶ αὐτοῖς παροῖν."

"Οὐτ' ἐγὼ ἀναγινώσκεις τὰ ἐν δεξιᾷ κινῶ, Περικλέων ἐπὶ τῷ δ' ἀπειλῶν χροῖον. Si nostra in illum seira non posses ferre, Qui non sua aliquid sponte commisit mali; Nec qui cæcū alicui benefecisset.

Ullum meretur aut bonorum aut gratiam. Grot. Vide l. 4. § 34. Augustinus confess. l. 1. c. 12. & ex eodem Petr. Lomb. sentent. l. 2. diffin. 40. § 2. & Prosper. sent. 172. Nemo invitum benefaciat, etiam si bonum est quod faciat. Idemque in Joan. Evangel. tract. 43. Quod quis invitum vel necessitate faciat, non bene facit. Sapientem vero invitum nihil facere. Stoicum dogma est. Cicero paradox. 5. Soli hoc contingit sapienti, ut nihil faciat invitum, nihil coactus. Μὴτε ἀκούσθαι.] quod ubique datur. Vide ad l. 2. § 2. Gregor. Naz. in Basil. epist. 1. Mente τὰ φιλόσοφον ἀκούοντων, καὶ τὸ ἀφαιρῶν ἀφαιρόσθον. Senec. de beat. c. 20. Sic vivam, quæ sciam alius me autum: et naturæ rerum hoc nomine gratias egam. & ep. 48. Non potest quisquam bene degere, quæ se tantum istucatur, quæ omnia ad utilitatem suam convertit. alteri vivam oportet, si vis tibi vivere. Hinc

factas diligenter et sanctè observanda est, quæ nos omnes omnibus miscet, et judicat aliquid esse commune jure generi humani.

Μὴτε ἀνέχεσθαι.] Ita Basil. Cæsar. epist. 44. ἡδὲ ἀνέχεσθαι περὶ αὐτῶν. Et epist. 54. Πάντα μὲν λόγον, πᾶσι δὲ πρὸς τὸν καθόλου φημι καὶ λόγον ἐπὶ πᾶσι. Vide & infr. § 6. & l. 8. § 2. & l. 10. § 37. Ἰδὲ τὸν ἐν ἐξέσει. Et apud Simon. Logothet. opus. 21. καὶ ἐπὶ ἀποκρίσει, τὸν λόγον τὴν ἀνὰ τὴν χάριν τὴν ἡμῶν λαχόντα; ἐπεὶ κρίναι καὶ ἐξέσει τὰ τε δικτὰ καὶ μὴ, καὶ συντάξιον ἐστὶ ἀποκριμάτων, καὶ τὴν ὁμολογίαν τῶν ἀποκριμάτων ἐπὶ ἀποκρίσεως ἐπιτελεῖται. εὐχρηστικῶς γὰρ ἐκείνους ἐν αὐτῶν ἀποκρίσεως. Galen. hyst. c. 6. Itaque ἐν τῷ μὲν ἀνέχεσθαι, τὸ ἀποκρίσθαι καὶ ἀνέχεσθαι γίγνεται, dicitur Marc. l. 7. § 15. At contra Apelles hæreticus referente apud Evsebium hyst. Eccles. l. 5. c. 13. Rhodane, μὴ εἶναι ἅλας ἐξορίζον τὸν λόγον, ἀλλ' ἔκτα, ὡς πᾶσι δὲ διαδίδω. quod est proflus incedere homini, animal nē sit rationale, saltem nē ratione, quæ cum conditor Deus instruit, manur. nec multum obcedunt aut superstitioni Judæi, quæ, ut refert Hieronymus à sancta fide in Hebræo. magis. l. 2. c. 2. ex Mofa verbis l. 5. c. 17. v. 11. perperam accepit, tradunt, quod, si sapientes dixerint tibi, dextram esse sinistram, vel contrariā, ovis servatque debet aut superstitiosi Judæi, quæ, referente Paulo Scarpio in Hyst. de Iudæis. Pauli

§ 5. adu. Rom. l. 2. in Regulis Romæi celsissimam. 1606 reg. 3. afferunt, Si Pontifex Romanus viginti esse definit, quod oculum album esse renunciameris, aut vice versa, illum definitioni esse acquiescendum. atque hoc est etiam oculis hominibus græce, non rationis tantum utrum eripere.

Μὴτε ἀνδραγαθίζεσθαι.] neque parere te narrabi. Xyl. nec cum reliquos. Cal. Miliu, neque affectibus abreptus. quod Jacob. Apost. c. 1. v. 14. καὶ τὰς ἀποθυμίας ἐξιστοῦσθαι. Et Marcus infr. § 15. ὁρμωτικῶς ἐδραστηρίσθαι. Eodem vocabulo usus est Plato leg. l. 1. τὰ πᾶσι αὐτῶν τὰ ἡμῶν καὶ ἀνδραγαθίζον. Vide l. 2. § 2.

Μὴτε κομψεῖν.] Ita § 8. ἡδὲ κομψόν. & l. 4. § 51. καὶ τὴν κομψόν. Et Augustin. l. 6. § 38. quæ apud τὸν φιλοσοφόν καὶ καλόν.] utique monent Pallux l. 5. c. 45. Aristot. ethic. 2. 1.

Πρώτον μὲν τὸ κομψόν ἐστὶ συνουσία.

Primo quidem in se sepius in congressibus.

Idem sub. 1. 3.

Μὴ γὰρ νόημα κομψόνος ἦναι πῶς.

Notum nunquam audierunt elegantius.

Ubi Schol. κομψία, εὐαεσία, ἀσέβεια, festivitas, urbanitas. Euripid. apud Aristot. Polit. l. 3. c. 4.

Μὴ μοι τὰ κομψόν, ἀλλ' ὅν πόλις εἶ.

Speciosa mitte; prome quis urbi est opus. Grot. Aristot. de Galo l. 2. c. 13. κομψὸν μὲν, ἐκ ἀλλο-

ἀναλίσκη ἢ σολάειον, τεταύθ [al. πύθωθ] ὃ
δεῖ τῷ διάδοχῳ ἐπὶ τὸ πλοῖον, καὶ συναχθεὶς ἐπι-
τρέψας, μὴ τι σὲ γὰρ οὐκ ἐβρίθης καλῶς, καὶ τότε
πάντα ἐκέλευε ἀρίστη, ἵνα μὴ δεδιδύμεθ' ἐπὶ βλα-
βῆς, [ἐκ βλαβῆς vulg. perperam.] ὥς τὰ σπέρμα-
τα. ἔπειτα καὶ ἐν βίῳ, εἰς διδασκαλίαν ἀπὸ βολβῶν καὶ κο-
χυλίδων γυμνασίου καὶ παιδίου, εἰς ἐκκαλύψει. εἰς
ὃ οὐκ ἐβρίθης καλῶς, τρέψας ἐπὶ τὸ πλοῖον, ἀφ' οὗ
ἐκείνη πάντα, μηδὲν ἐπιτρέψας, εἰς ὃ γέρον
ἦν, μηδὲ ἀπαλλαγῆς ποτε τῷ πλοῖν μακρὰν, μή-
ποτε χαλῶντος ἐκείνου. Vide ad l. 9. § 3. & l.
11. § 20. qd loco, qd ἀνακατακλινὸν ἵστικ, ἐκείνου
μον ἰδὲν dici videtur.

Ἐυλύτοις] Citat Svidas ē Marco ista, sed non
explicat. Sic infr. § 7. ἐυλύτοις ἀπεισι. & § 16.
ἐυλύτοι. Potest autem tō ἐυλύτοι istud ἀ vestitu
sive calceatu translatum videri, qd min⁹ arctē
alstringitur, eō facili⁹ exolvitur & exiit. De
Iphicrate Diodor. Sicul. l. 15. Τὰς δ' ὑποδύσεις
πῶς φραπτοῦς ἐυλύτοις καὶ κέραις ἐποίησε, τὰς μέ-
γας τὴν νύκτι ἐκτραπείδους ἀπὸ ἐκείνης καλυμμένας. Inde
Lucr. c. 3. v. 16. λύνει τὴν ἱμαῖον τῇ ὑποδύματι.
quem locum tractans, & more suo in allegoriam tra-
hens, Clemens Strom. l. 5. γέρονται γὰρ τὰς κατὰ σαρκο-
μίαν, ἀπολύειν τὰ σώματα, καὶ τὴν τῆς ἀκαταρτημάτων
ἐψυχῆς, ὁσων τὴν δαμνὴν ἢ ποδῶν. Itā Lucret. l. 1.

—vita quoque omnis

Omnibus ē nervi atque ossibus exoliatur.

—veluti cum lubrica serpens

Exiit in spinis vestem —

Sicut item l. 4. & l. 3.

—vestemque relinquere ut anguis,

Gavderet. — de anima corpus exuente. De Di-
ogene Cynico Epictet. l. 3. c. 26. ἐλπίδες ἦν,
ἐπὶ ἀπείραστῃ πάσας τὰς τῆς διανοίας λάβας
πάντα ἐυλύτοις ἔχας, πάντα μόνον σεσημημένους.
omnia appensa tantum, non adstricta habebat. Inter-
pres enim doctissimus perperam reddidit; Omnia
a seipso pendencia. Potest & à fructibus maturis,
qz sponte suā decidunt, qum immatura valdi⁹ ad-
hæreant. Theophr. de caus. plant. l. 5. c. 4. Περ-
πιδεῖς, γὰρ ὁ καρπὸς, αὐτίματος ἀπορρεῖ. ὥς δ' οὗ
πιπνύειν, μάλλον ἔχει καὶ σεσημημέναι. Vide
l. 12. § 3. Cicer. de Senect. sicut poma ex arbori-
bus, si cruda sunt, vi avelluntur, si matura ὡς κοῖτα,
decidunt: sic vitam adolescentibus vis auferit, seni-
bus maturitas. qd Senec. epist. 30. Senectus leni-
ter emittit, non repente avulsam vitam, sed minuta-
tim subducitur. Vide l. 9. § 3. Aptissimē ad Marci
mentem, Idem in Oedip. 4. 2.

Animam senilem mollis exolvit sopor.

Contendi autem possunt cum Marci istis Epicteti
illa dissent. l. 2. c. 6. Ἀλλὰ χρυσίον, ὡς πᾶν
ἐκείνου τὸν πόλεμον, ἐπειδὴ τῆς σάλπιγγος ἤκουον
ἀνακαλῶν, ἀνέστη. ἔπειτα φερμαλῆτες ἐδῶκεν αὐ-
τῷ, τὸ τῷ στρατῷ σπέρμα, ἢ τὸ ἴδιον ποιῆν.

ἡμεῖς δ' ἐδῶκεν δίδωκεν, ὡς τῆς ἀνέγκης καλῶς, ἐν-
λύτοις ὑπακούσαι αὐτῇ ἀλλὰ κλαίοντες καὶ σπῶ-
ντες παράρρηξεν ἀπὸ τοῦ σώματος. & fortasse istic etiam
ἐυλύτοις fuerat. vide ad l. 8. § 33. l. 9. § 3.

Μήτε ὅρκον δίδωμεθ'] Juramentum omne viro
ejusmodi, qalem Marcus istic delineat, variis ratio-
nibus nevtiqum necessarium videri possit. Ac primò
quidem διὰ τὸ ἀξιοπρεπές. qia, cum verace m se jugi-
ter ac constantissimē exhibuerit, etiam injurato à
qibulvis fides adhibebitur, καὶ γίνεσθαι ταῦτος ἀνθ'
ὅρκων ὁ πρότος ut Libanius Strom. 28. In qam sen-
tentiam arguit Clemens Strom. l. 7. Τὸ ἀληθῶς
ἔχει τὸν ὅρκον, καὶ συμπαρονοίας τῆς καὶ τὸ ἀληθῶς
γίνεται τὸ εὐορκεῖν [ita Heinl. qd vulg. εὐρεῖν.]
ἐν συμβαίνει καὶ τῷ κατὰ φύσιν τῷ ἐν τοῖς κατὰ
ἥκιστα. πῶ τούτου ἐπὶ τῷ ὅρκῳ γένηται, τὸ καὶ ἀκρον
ἀληθείας βίβηται; Clarius Isidor. Pelus. l. 2. epist.
148. Ὁ ὅς ἐν βίῳ τὸν λόγον ὅρκον πιστεύει ταῖς
πάντων ὅς ἀκροῦντων σερανεῖται ἡρώς. ἐκείν, εἰ
πιστεύει βλαβόμεθα, ἐν βίῳ. Sed & Pythago-
ras, sectatoribus suis præcipiebat, Μη ὀμνῶναι θεῶς
ἀπὸ τῶν γὰρ ἀπὸ τῶν θεῶν ἀξιοπρεπὸν παρέχον. Laert. l.
8. Qd Gregor. Naz. in Iamb.

Ὅρκον δ' οὐ γὰρ πᾶσι. πῶς ἐν πίστει;

Λόγῳ, τῷ πρὸς τὸν λόγον πιστεύει.

De Essenis Josephus captiv. Jud. l. 2. c. 12. πᾶν
μὲν τὸ ἐκείνῳ ὑπ' αὐτῷ ἰχθυόειν ὅρκον τὸ δ' ὀμνῶ-
ν αὐτοῖς σφίγγεται, χειρὶν πῶς ἐπιτοκίας ὑπο-
λαμβάνοντες. ἡ δὲ γὰρ δὴ κατὰ φύσιν φασὶ τὸν ἀπ-
30 σφύλλον διὰ θεῶν. Cicero pro Balbo: Athenienses ai-
unt, cum quidam apud eos, qd sanctē graviterqz vixis-
set, ὡς testimonium publicē dixisset, ὡς ut mos Gra-
corum est, jurandi causa ad aras accederet, unā voce
omnes judices, nē iē juraret, reclamasse. Xenocrates
is fuit, unī docet Laert. l. 4. in Xenocr. Hic δ', in-
quit, καὶ ἀξιοπρεπὸς σφόδρα. ὡς μὴ ἐξ ὧν ἀνέμωτος
μαρτυρεῖν, τῷ μόνῳ συνεχώρου Ἀθηναῖοι. Sed &
Val. Max. memorab. l. 2. c. 10. qd hoc ipsum ubi
retulerat, subjunxit; Judices, qd sibi met ipsis post
modum dicenda sententia loco remissuri non erant,
40 sinceritati ejus concedendum existimaverunt. Vide qz
de Maximo Marcus l. 1. § 15. Plaut. Amphitr.
Act. Scen.

Nam injurato scio plus credet mihi, qam jurato tibi.

Itā qd apud Stob. tom. 2. tit. 27. Æschylus;

Ὅν ἀνδρὸς ὅρκος πῶς, ἀλλ' ὅρκων ἀνὴρ.

Dat fidem vir juramento, non juramentum viro.

sive ut Grotius reddit,

—vir sacramento fidem

50 Debet mereri, non sacramentum viro.

Deinde, διὰ τὸ ἀξιοπρεπές καὶ τὸ ἀσφαλές. qia, cum
sit sponte suā xqī boniqz renacissimus, juramento
nihil opus habiturus sit, cujus religione ad officium
suum præstandum adigatur. Etenim qmadmodum
de legibus Demonax Cynicus apud Lucian. δι' ἀγ-
δοῖ τόμων ἐδιδότα, nimirum, ποιῶντες ἐκείνους
διδ.

Qd & illud Martialis. l. 1. epigr. 2.

—regula morum,—

Quicquid & in tenebris non sumus.

Elegantissime Tertullianus apolog. c. 1. Quid verum malum est, ne ipsi quidem, qui sapienter, defendere pro bono audent. Omne malum aut timore, aut pudore natura profudit. Denique malefici gestuunt latere, deviantes apparet; trepidant deprehendi, negant accusari; ne torti quidem facite, aut semper, consensunt. Quae eadem sere habet & ad Nationes l. 1. c. 1. Caelius apud Minut. Honestas semper publico gaudens, seclera secreta sunt. Plutarchus denique apud Scoborum tom. 2. tit. 6. ex libro adversus voluptatem: Ti δ' ἡ παλαιὰ ὁρῶντων ἀναστάσις, ἀλλὰ καὶ σαυτὸν αἰδέσθαι φέρεται, καὶ τὴν αἰσχύνην τοῖς ἀμαρτήσεσσι πᾶσαν τὴν ὕψους καὶ τῆς ἡλικίας ἔργων σκέψαι προσέειπεν, τὸ γὰρ αὐτοῖς μαρτυρεῖν αἰσχύνην ἀλλὰ ὅλον ἀμαρτῶν κέκαστον ἥλιον ἡμῶν, οὗτος δ' ἐκαστοῦ, βέλτορος ἔσται. ἀπαντα γὰρ κακία ὁμοῦ καὶ κακία φησὶν φυλάττεται, κακίαν προσδοκῶμεν τὰ πάσης. Vide infra § 8. & 16. & 1. 10. § 9.

Tὸν ἑαυτοῦ νῦν καὶ δαίμονα] Vide supra l. 2. § 13.

Καὶ τὰ ὅρνια τῆς τέτης ἀρετῆς] Sacra virtutis ejus. Xyl. recte, à mysticis Ethnicis translatio. ὅρνια Lugd. edit. male. nec melius Annot. ὅρνια.

Τραγῶδιαν ἢ ποιῶ] Neque tragicè se gerit, quod τραγῶδιον dicit l. 9. § 29. eodemque videtur spectare, quod l. 1. § 28. dicit, ἔτι τραγῶδης ἔτι ποίημι. vel, neque tragicè de se materiam suppeditat. Ti γὰρ ἄλλο ἔστι τραγῶδία, ἢ ἀνδράπων πᾶσαν τελευμαστόν τε ἐκτός, διὰ μέγα τὴν αἰσχύνην; Epictetus l. 1. c. 4. Quid enim aliud est Tragœdia, quàm metito godam ex: resti, externa ista admirantium hominum affectus? Hoc autem cum non admittat iste, quem hic Marcus depingit, tragœdiæ argumentum fieri non potest.

Οὐκ ἐρημία, ἢ πολυπληθὲς δέισται] malim cum Lugd. dñontai. Nec solitudine opus habebitis, quia ubicunque est, & quocunque loco consistitis, sibi ipsi vacat, & suus est: ut Senec. epist. 62. Nec ullus hominum aviumque concentus interrumpit cogitationes bonas, solidasque, & jam certas. Idem ep. 56. Vel etiam, quia, quod supra monuerat, nihil faciat, quod aliorum conscientiam aspectumque refugiat. Sed nec multitudine; cum nemine teste aut spectatore indigeat, ut supr. § 5. sed conscientia sit contentus sua. supr. § 6. & Senec. ep. 8. insuper etiam ejusmodi sit, qui sibi ius credi possit; contra quàm imprudentes, quorum nemo est, qui relinqui sibi debeat. idem ep. 12. Huc Antisthenis illud, qui interrogatus, quid ex philosophia lucri cepisset, respondit, τὸ δῶμα δὲ ἑαυτοῦ ἐμπεῖν. quod posset secum, ubicunque foret, conversari & colloqui. Laert. l. 6. Senec. quæst. nat. l. 4. prafat. Turbam rerum hominumque desiderem, si se pari necessiunt. tibi secum optime convenit. quoniam nec δει-

σται illud est incommodum proflis. Siquidem timor conscientia ac frequentiam hominum vitamque, qui parietibus eam excludere satagunt, quod superius tetigerat. Solitudinem autem pavorem insignere, nemini non est notissimum.

Ζῶντι, μήτε δῖόντων, μήτε φέρον] deesse aliquid nemo non videtur. & suspicetur quis legendum μήτε δῖόντων [τι] μήτε φέρον. quod modo infra § 12. dixit, μὴδ' ἀφαιρέσει, μὴδ' φέρον. Verum aliud est πεινῶν, aliud δῖόντων. nec idem utrobique sensus est. vel etiam quod modo l. 11. § 11. ἔτι δῖόντων, ἔτι φέρον, cum de eis prius egisset, quorum ei δῖόντων καὶ φέρον perturbant nos. Verum, quia aliud quod sequuntur spectant, malim, [τὸν δῖόντων] μήτε δῖόντων, μήτε φέρον. Commentarii vicem præstabit, præter proximè hic adjecta, lib. 9. peritiora 3. Est quod Martial. l. 10. epigr. 47.

Summam nec metuit diem, nec optat.

Siquidem ita formatus est, ut illi nec amor vite, nec odium sitis nec vita radio sit, nec mors timori. Senec. epist. 65. & 78. Itaque nec spe mortis patienter dolet: nec radio doloris libenter moritur. hunc fert, illam expectat. Idem ep. 98.

Πότερον ἢ ἐπὶ πᾶσι δαίμονα] Nihil, inquit, sapienti intererit, diuturniorem an breviorē in corpore moram faciat. quia nimirum vitam semper perfectam & consummatam habet: ut infra § 8. & 12. & l. 10. § 1. Vide & l. 2. § 14. Chrysippus apud Plutarch. de Stoic. contradiçt. c. 23. Ὅτι παρὰ τὸν πλεονα ἔχον ἔδν μᾶλλον εὐδαιμονῶσιν, ἀλλ' ὁμοίως καὶ ἐπὶ τοῖς τὸν ἀμεινὴν χεῖρον εὐδαιμονίας μαλαγῶσιν. Et de commun. notis. c. 7. Ὅτι ἀγαθὸν δ' ἔστι καὶ ἐκ αὐτοῦ προσγινώσκουσιν, ἀλλὰ καὶ ἀπορίας π' ἀπὸς γίνονται φρονίμοι, ἔδν καὶ εὐδαιμονίας ἀπολεφθῶσιν τὴν τὸν αἰῶνα χροῖσθαι τῇ ἀρετῇ, καὶ μακροτέρω ἐν αὐτῇ καλεῖσθαι. cum tamen idem alibi asserat; ἔδν δ' ἀρετῆς ὅρεσθαι ὁλοζχοῦν. Cicero de finib. l. 2. Si bonam omne in virtute ponis, non potest dicere, perfici beatam vitam perfectione virtutis. negat enim summo bono adferre incrementum diem. Et l. 3. Recta affectio, item convenientia, denique ipsum bonum, quod in eo positum est ut natura consentiat, crescendi accessionem nullam habet. Ut enim opportunitas non sit major productione temporis: sic hæc, de quibus dixi, non sunt temporis productione majores. Ob eamque causam Stoicis non videtur optabilior, nec magis expectanda beata vita, si sit longa, quàm si brevis. Ut si cothurni levis sit, ad pedem apte convenire, neque multi cothurni paucis anteponeantur, neque majores minoribus: sic quorum omne bonum convenientia atque opportunitate finitur, nec plura paucioribus, nec longiora brevioribus anteponeantur. Senec. epist. 101. Mens stabilita scit, nihil inesse inter diem & seculum. Et epist. 85. Beata vita una est. in optimo illam statu ponit qualitas sua, non magnitudo. itaque in ægo est longa & brevis,

scenda, cum adventu horâ illa inevitabilis, ego animo abire. & epist. 62. Antè ad mortem, quàm ad vitam præparandi sumus. & de brevitate. Vis. c. 7. Totâ vitâ discendum est mori. & epist. 30. Mortem ventilem nemo hilari excipit, nisi qui se ad illam diu composuerat. Itaque compone te, inquit, ad diem illum, quo remotis strophis ac fucis, de te iudicaturus es, utrum loquere fortia an sentias: numquid simulatio fuerit & minus, quicquid contra fortunam iactavisti verborum contumacium -- Mors de te pronunciatura est. Idem epist. 26. Et mox: Supervacuum forsitan putas id discere, quod semel utendum est? hoc est ipsum quæ meditari debeamus. Semper discendum est, quod an sciamus, experiri non possumus. & epist. 30. Hoc philosophia præstat; in quocunque corporis habitu sortem, in conspectu mortis hilarem latumque, nec deficientem, quovis deficiat. -- Hoc facit Bassus noster. Eo animo vultuque finem spectat, quo alienum spectare nimis securi esse putares. -- Videtur mihi prosequi se, & componere, & vivere tanquam superstes sibi, & sapienter ferre didicissimum sui. Vide l. 9. § 3.

Τὸ πόνον] Xylandrum non avdio cum sequentibus ista committentem. sequor potius Casarbo-num, qui prioribus agglutinat.

Νεπὺ πολιτικῷ [ως] quod supra λογικὸν καὶ πολιτικόν. § 6.

Τροπὴ] Annot. Lugd. τροπῶν. atque ita prorsus accepit interpretes uterque. Sed fallis uterque. τροπὴ siquidem hic fuga. Cavet ἐν τροπῇ φεύειν, in fuga esse, id est, fugere, subterfugere. metaphora ab eis qui τροπῶντες, in prælio superati in fugam vertuntur.

§ 8. Κεκολασμένον] Castigati. explicat vim vocabuli philosophus ethic. Nicom. l. 3. c. 12. τὸ ὃ πύπτον (τὸ μαρτυρία) καὶ ἀλγος τὰς ἐπιθυμίας, καὶ τὴν λόγῳ μὴδὲν ἐναρμόδιον ἐννοεῖται λόγῳ καὶ κεκολασμένον. Marcum σύμφηρον habiturus, si pro moderatis affectibus, nullos substituere concedatur. Cæterum hinc διατα κεκολασμένον, pro accurata & exquisita viâ ratione usurpatur. Plut. in Lycurg. & Lucian. in Hermot. & ῥήτωρ κεκολασμένον; ὁ διαμειλιμένος, καὶ ἡρεσμένος. Pollux l. 4. c. 3. & ἵππος κεκολασμένον τὴν γυμναστικὴν καὶ τὴν μάχην. & γαστήρ κεκολασμένη venter restricta. Liban. orat. 19. est autem metaphora à stirpibus vitibusve ducta, quibus cum flagella luxuriantia, aut sarmenta superflua demuntur, κολλᾶται, id est, castigari perhibentur. ita Theophrast. de cassi. plant. l. 1. c. 21. δένδρα κολλᾶται dicuntur, eis τὰ περιττὰ ἀφαιρῆναι, uti ibid. c. 17. id est, quibus supervacua detrahuntur, ut Columell. l. 4. c. 6. aliud est corrigere, & aliud rursus castigare; quod utrumque usurpavit Cato c. 33. & ex Catone Plin. l. 17. c. 22. apud quem corrigere perperam legitur. Qin & Latinis castigatum dicitur, quicquid impudicâ omni luxurie atque exuberante re-

dundantiâ immune, intra decori limites iustos coercetur & constitit. Itâ pectus castigatum, Nalo in amor. l. 1. eleg. 5.

Quam castigato planus sub pectore venter? contra quàm quod in equo laudat Maro Georg. l. 3.

Luxuriisq; toris pectus. --

frons castigata, Statius Sylvat. l. 2. poem. 1.

Et castigata collecta modestia frontis.

juba castigata, eidem Thebaid. l. 9. de equo

Colla sedens, nodis & castigata jubarum Libertas. --

Carmen castigatum Flacco in arte:

--carmen reprehendite, quod non

Multa dies, & multa litura coarctuit, atque

Perfectum decies non castigavit ad unguem.

ambitiosa nimirum recidendo ornamenta, uti idem ibidem.

Πύοντις] id est, σαπὼν καὶ διαφθαρμένος. tale siquidem quiddam est τὸ πύον, ut Aristot. de gener. animal. l. 4. c. 8. qui ideo Empedoclem ἀμυρολογίας arcessit, quod τὸ γάλα πύον λαλὼν, lac, pus candidum dixerit, sicut & topic. l. 4. c. 5. quod ὄνον ὄνον σποκτός, vinum, aquam putrefactam. Ad animum transtulit, uti Marcus istic, ita Senec. epist. 68. In pectore collectio & vomica est. Est enim vomica materiz purulentæ collectio. Idemque epist. 80. Horum, qui felices vocantur, hilaritas fissa est, aut gravis & suppurata tristitia: & quidem gravior, quia interdum non licet palam esse miseros; sed inter arumnas cor ipsum exedentes, necesse est agere felicem. Horat. itidem. Serm. l. 1. Sat. 7.

--Regis Rupili pus atque venenum.

pro livore & virulentia.

Υπελον] In Thespesi apud Plutarch. de Inferis fabula, dicuntur in animis sceleratorum à Justitia multatis, ὑλὰς καὶ μώλωπας ἐμμεῖναι. de hypocritis autem bonique simulatoribus festiva subjicit, quomodo Justitiæ satellites cum illis agant. Ὅσοι ὃ σείρημα καὶ δόξαν ἀρετῆς περιβαλλόμενοι διακρίσονται καὶ λαοδασείη, τῶτοι ὀπίσθως καὶ ὀδυνηρῶς πύοντες ἔσονται. ὅσοι δὲ ἀρετῆς ἐκτρέφονται τὰ ἐντος ἐξω τῆς ψυχῆς, ἰλυομενέως παρὰ φύσιν καὶ ἄμα χαμψιμένως, ὥστε οἱ διαλέγεται σχολοπόνους καὶ ταπεινοὺς τὸ ἀγχιον ἐκτρέφουσιν αὐτὰς. ὅσοι δὲ ἀναδέρουσι αὐτῶν καὶ ἀνατίθουσιν τῆς ἀνελικνύου καὶ πικρῆς, ἐν τῇ λογικῇ καὶ καλῇ τῇ μετῇ εἶναι ἔχοντες.

Ἀσυνελεῖν τὸν εἶον αὐτῶν] Senec. epist. 32. Considera, quàm pulgrea res sit, consummare vitam ante mortem; deinde expectare securum reliquam temporis sui partem, in possessione beatæ vitæ positum: quæ beatior non sit, si longior. Idem epist. 98. Ipse vitæ plenus est, cui adjici nihil desiderat suâ causâ, sed eorum quibus utilis est. liberaliter facit quod vitæ. Ex epist. 93. Non ut diu vivamus, curandum est; sed ut satis. Nam ut diu vivas, satis opus est; ut satis, animo.

Hac faciunt Senarii illi celebres; Menandri apud Clem. Strom. l. 5. Et Evseb. præpar. l. 13. c. 13. (quem Philemoni tamen tribuunt Justia. de Monarch. & H. Steph. in Comic. fragm.)

Ο γὰρ θεὸς βλέπει οὐ πάντων παρὸν.
& apud Plutarch. advers. Colot. c. 9.

Πάσαι γὰρ εἰσὶν ὁ θεὸς ὅραμεν βλέπει.
& apud veterem Cosmologum tit. 18:

Πᾶσι γὰρ ὄρα, πᾶσι τε βλέπει θεός.

Adest ubique, nūq̄ non spectat Deus.

Vide & supr. ad § 4. & 7. sed & ad l. 1. § 3.

Φιλῶν μὲν καὶ ἀπορῶν τὰ συμπτώματα] Vide supr. § 4. & l. 6. § 44. & l. 10. § 42. Seneca epist. 96. Nihil unquam incedit, quod cōspici extērius; quod malo valui.

Συγχαυθῆναι] Idem supr. § 4. Vide ad §

11. & ad l. 4. § 56.

Τὸν δὲ ἑνὸν ἐν τῷ εἶδει ἰσχυρόν δαίμονα γ.

Vide ad l. 2. § 13. & 17. Pīe Porphy. de abstinentia. l. 4. ab Evseb. etiam Præpar. l. 4. c. 8. adductus, de pio govis: Ο δ' αὐτὸς δὲ ταῦτα σπασὼν τὸν θεόν, ὅς ἐστι τοῖς ἐκκεννοῖς αὐτῷ ἀπὸ γῆς ἰσχυρὸς, οὗ τὸ αἰσθητὸν βίη λήλαται κατὰ τὴν εἰδὴς ἰσχύος ἐκείνῃ οὐσίῃ. Ecce. ἰσχυρός, ὡς ἐν ἑδμ. In pī anima, sed & in corpore, tanquam in deo libro quodam, collocari auge habitare vult numen divinum. quod & Apostolus infinuat, ubi Dci, Spiritusque sancti templa, sanctos, atque adeo eorundem corpora, nuncupat; ad Cor. ep. 1. c. 3. v. 16. & c. 6. v. 19.

Ἐν γὰρ ἀπείρῳ] Vide supr. ad § 5.

Τὴ ταύτῃ μοίᾳ συμπτωμάτων] Vide l. 4. § 23. & l. 7. § 17.

Ad Librum IIII.

§ 2. Ο' ἑνὸν κινεῖται] hoc est, τὸ ἡγεμονικόν. quod & περιελέω. supr. l. 1. § 5. & l. 7. § 54. καὶ καθ' ἑαυτὸν, & l. 4. § 12. καὶ βασιλεύει καὶ νομοθετεῖ.

Stoici apud Laert. l. 7. Zenon. Ἡγεμονικόν γ' ὅ τὸ κινεῖσθαι τῆς ψυχῆς. Ciccr. de nat. deor. l. 2. Principatum id dico, quod Graeci ἡγεμονικόν, quod nihil in quo genere nos potest, nec debet esse praesentium.

Πᾶσι τὸ δυνάμει καὶ διδόμενον μετασφύδῃ] Ita l. 1. § 40. ἀπειρεσίη γὰρ καὶ μέδιοντες πᾶσι τῷ ἐσθλῶς καὶ κακοῦ ἢ δυνάμει τὸ ἀπορῶμενον.

Ἄλλω γὰρ ἀπορῶμενον ἑαυτῷ φιλῶ] hoc est, materiam aliquam sibi propriam subiectam habes.

Ἐπὶ. Nunquam enim vero alicui subiecto absolute se-
se additum esse applicas. Cui. ad Marci mentem pro-
pria, quoniam ἀπορῶμενον ἑαυτῷ ἔχει, possis reducere,

attribuam & assignam sibi materiam. ac D. Junius vult ἀπορῶμενον ἑαυτῷ subiectam sibi materiam, quod & Ἐπὶ. forsan legerit. Hoc est quod vult, de materia circa quam se exercet non est sollicitus; neque enim hoc in potestate ipsius situm est, eligere quam ipse velit; sed quomodo circa eandem se gerat. materiam

ergo assignam sibi nullam diligit, quia mediam quidam esse novit; in hoc totus est, quomodo naturae convenienter ea uti possit, antequam situm in ea. rē

elaboranda concere, Epictet. l. 2. c. 3. Δὲ γὰρ αὐτὸς οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ὅραμεν βλέπει, ἀλλ' ἐν ταύτῃ ἀπορῶμενον, ἀλλ' ἐν τῇ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ αὐτῷ ἀπορῶμενον ὁμοειδῆς.

Ἐπὶ. Nunquam enim vero alicui subiecto absolute se-
se additum esse applicas. Cui. ad Marci mentem pro-
pria, quoniam ἀπορῶμενον ἑαυτῷ ἔχει, possis reducere,

attribuam & assignam sibi materiam. ac D. Junius vult ἀπορῶμενον ἑαυτῷ subiectam sibi materiam, quod & Ἐπὶ. forsan legerit. Hoc est quod vult, de materia circa quam se exercet non est sollicitus; neque enim hoc in potestate ipsius situm est, eligere quam ipse velit; sed quomodo circa eandem se gerat. materiam

ergo assignam sibi nullam diligit, quia mediam quidam esse novit; in hoc totus est, quomodo naturae convenienter ea uti possit, antequam situm in ea. rē

elaboranda concere, Epictet. l. 2. c. 3. Δὲ γὰρ αὐτὸς οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ὅραμεν βλέπει, ἀλλ' ἐν ταύτῃ ἀπορῶμενον, ἀλλ' ἐν τῇ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ αὐτῷ ἀπορῶμενον ὁμοειδῆς.

καὶ ὑπόδοτος; ἐν ἑαυτῷ πᾶσι, ἀλλ' οὐκ ἐν παντί, καὶ οὐκ αὐτῷ φιλοτιχῆναι. Hoc interest inter eam de qua Marcus hic, κατελεγεσθαι atque quod illae certam aliquam materiam habent, circa quam versantur illa nullam recipiunt. Synec. de provident. Bī-
γὰρ ἔστι, διὰ τὸ ἑαυτῷ ἀπορῶμενον ἑαυτῷ περ-
κειμεθα. ἡμεῖς γὰρ τὸ ἑαυτῷ ὑπόδοτον, αὐτοῖς καὶ
χοίροις αὐτοῖς ποιῶντες τὸ καὶ διακρίναι, ἀπορῶμενον
ἐκείνων διακρίναι. ταῦτα λέγει ὡς ἐν ἑαυτῷ ὅραμεν
αὐτοῖς ἀπορῶμενον καὶ παλαμῶμενον. Vide amplius
ad l. 24. § 36.

Ἐπὶ καὶ ἀπορῶμενον] Hoc est, cum ex-
ceptione, quales illae apud Senecam de sap. fecer. c. 30.

Epictet. Non accedet ad rempub. sapiens, nisi siquid
intervenierit. Zenonis; Accedet ad rempub. sapiens,
nisi siquid impeditur. Verum ad Marci mentem
explicatissime Seneca idem de benef. l. 4. c. 34.

Sapiens ad omnia cum exceptione venit, si nihil inci-
derit, quod impeditur. Ideo omnia illi succedere dici-
mus, & nihil contra opinionem accidere: quia praesentis animi, posse aliquid intervenire, quod definitum
prohibeat. Imprudentium ista fiducia est, fortunam sibi
ponderare. Ceterum sapientis est (ut idem de
tranq. c. 13.) semper de fortuna cogitare, & sibi
nihil de statu ejus promittere. Navigans, nisi siquid
invenierit: &, Præter flam, nisi siquid obstitit: &
Negotiatu mihi respondebit, nisi siquid intervenierit.

Hoc est, quare sapientis nihil contra opinionem dicamus
accidere. non illum casibus hominum exceptimus, sed
erroribus: nec illi omnia, ut voluit, cedunt, sed ut co-
gitavit. In prae-
sentem autem cogitavit, aliquid posse pro-
posui

δεδίαν, δίκην αὖτ' ἔχων, πάντα ταῦτα πρὸς
 βασιλέα τῷ Ἑρμῇ ἀνέλαβον ὄντα. τὸν δ' αὖτε τὴν
 ποίησιν; πῶς ἄλλο, ἢ ἵνα σὺ κοροήσῃ; ἢ ἵνα
 δεῖξῃ τῷ ἔργῳ δ' αὐτῷ, πῶς ὅτι ἀνδρὸς πρὸς βα-
 σιλέα τῆς οὐσίας παρεχόμενός; τίς νόσος πῶς
 ποίησιν; δεῖξον αὐτῇ τὴν οὐσίαν διατρέψας ἐν
 αὐτῇ, ἐνταῦθα, ἐνερῶν. — πῶς ἄλλο (ἡγεῖται)
 πῶς ἔστιν αὐτῷ, ἔργῳ αὐτῷ ποίησιν μακάριον, ἐνδο-
 μοικόν, σπουδῇ, ζήλωτόν. Evge, Epistete! erubescas
 mus Christiani.

Καὶ ἐξ αὐτῶν ὁκείνῃ ὅτι μετ' ἡδὴ] Scil.
 ut Naso tristium l. 4. eleg. 3.

Quae laet, inque bonis cessas, non cognita, rebus,
 Apparet vitium, arguiturque malis.

Epist. l. 1. c. 6. Ἡ π' οὐκ ὅτι Ἡρακλῆς ἀν ἀπὸ-
 κῆν, εἰς αὐτὸν τοῦτον ἐγένετο, καὶ ὄρα, καὶ ἔλατο,
 καὶ οὐκ, καὶ ἀδικοὶ πῶς ἀνδρὸς; Sen. epist. 13.
 Cicuta fortatem magnum fecit. Catoni gladium as-
 sertorem libertatis extorque, magnam partem detraxe-
 ris gloria. Idem de provid. c. 3. Magnum exem-
 plum, nisi mala fortuna, non invenit. De P. Popilio,
 Cicer. pro domo sua: Fortis est constans in optima
 ratione civis P. Popilius semper fuit: tamen ejus in
 omni vita nihil est ad laudem illustrius, quam calami-
 tates ipsa. Et de Q. Metello: Q. Metelli praecla-
 rum imperium in re militari fuit, egregia censura,
 omnis vita plena gravitatis: tamen hujus viri laudem
 ad sempiternam memoriam temporis calamitas propa-
 gavit.

§ 2. Μὴδὲν εἰκὴ] Vide lib. 2. § 5. Plut. in
 padag. Καθὼν γὰρ τοι, μὴδὲν εἰκὴ μὴτε λῆγειν, μὴ-
 τε περὶ λῆγειν. Cicer. Offic. l. 1. § 10. Omnis au-
 tem ad illud uscare debes temeritate et negligentia.

Κατὰ θεωρήματα συμπληρωτικὸν τῆς τέχνης] Se-
 cundum contemplationem, quae artis defectus compleat-
 ur. Xyl. imò, ut artis regulis undequaque plenissime
 respondeat. Vide l. 8. § 32. Ab artificibus tra-
 ctum, qui etiam in minutissimis quibusque artis suae
 & praecepta observant, & specimen edunt. Ità Apel-
 les ex lineae unice ductu solo Protogeni innouit.
 Plin. l. 37. c. 10.

§ 3. Ἀναχωρήσεις αὐτῆς (ἡγεῖται)] Secessus sibi
 querunt, et solitudines. Frustra. Audi Basilium
 Czar. epist. 1. Κατέλπειν μὲν τὰς ἐν δόξαι δια-
 γρίδας, ὡς μυελὸν κακῶν ἀφορμῶν, ἐμαυτὴν δ'
 ἐπὶ ἀπολαπῇ ἡδονῆς. ἀλλ' ὁμοίως ἐμὲ τοῖς ἐν
 θαλάσῃ κατὰ τῆς χτὶ πᾶν ἀπειλίας ἀπολλυμένων καὶ
 ταυτῶν οἱ τὴν μάχην τῶν πλοῦν διακρίνουσιν,
 ὡς πολλῶν τὴν σάλον παραχρῆμα, καλεῖται ὅτι τὸν
 λῆγον ἢ τὸ ἀέριον μεταβαίνοντες, παρὰ τὴν ναυ-
 πῶσιν καὶ ἀπορῆνται. συμμεινέχεται γὰρ αὐτῆς ἡ ἀν-
 δρία καὶ ἡ χολή. τοῦτον ἔν τῃ καὶ τὸ ἡμέτερον. τὴν
 γὰρ ἐνοίκον πᾶσιν συμμεινέχεται, παρὰ τὴν καὶ τῆς
 ὁμοίαν θεωρῶν ἰστέον. ὡς ἐνδὲν μάλα τῆς ἐρημίας
 ἀποναμέδα ταύτης. Et Idor. Pel. l. 1. epist. 191.
 Ἡμεῖς τὰς πλείους ὡς θεωρῶμεν τοὺς ἀναχωρῶντας καὶ

θεωρῶντας ὅτι τῆς ἐρημίας ἐνέχεται. Basilus quod
 dicit, Plutarchum imitatus videtur, cujus haec sunt,
 de tranquill. Ἀλλ' ὁ αὐτὸς οἱ θεοὶ καὶ ταυτῶντες ἐν
 τῷ πλεῖν, εἴτα ἴσον οὐκ ὀφείλει διαλέγειν, εἰς εἰς ναυ-
 λὸν ἐξ ἀνάγκης, καὶ πάλιν εἰς εἰς ὅτι μάλιστα
 ὅσον παραίνασι, τὴν χολὴν καὶ τὴν βίαν συμμει-
 νέχεται ἐν αὐτῇ. ὡς αὖτ' ἴσον ἀντιμετα-
 λήπτει ἐκ ἐξ ἀνάγκης τῆς χολῆς τὰ ἀναπνέοντα καὶ τὰ
 ἀναπνέοντα. Senec. epist. 82. Quid prodest secessus
 se, tanquam non trans maria nos solitudinem caussa
 persequantur? quae latebra est, in quam non intret me-
 tus mortis? quae tam munus, et in alium subducta
 vita quies, quam non dolor terret? Quocumque te ab-
 dideris, mala humana circumstrepent. multa extrā
 sunt, quae circumveniunt nos, quod aus fallant, aut urgeant
 multa intus, quae etiam in media solitudine exas-
 fluent.

Ἰδιωτικῶτατον] ut infr. § 50. ἰδιωτικόν, vul-
 gare. atque ita hic verterim, vulgarium cum primis
 hominum est.

Εἰς αὐτὴν ἀναχωρεῖ] Senec. de Sap. secess. c.
 27. Proderit primò in seipsum secedere. Nunc μὲν γὰρ
 μὴ σκαδανυμένῃ ὅτι τὰ ἐξω, μὴδὲ κατὰ τῆς
 αὐτοῦ καὶ τὸν κόσμον διακρίνουσιν, ἐπὶ αὐτῇ
 μὲν περὶ αὐτῶν, δ' αὐτῇ περὶ τῶν τῶν διῶ ἐν-
 νοίων ἀναβαίνει. Basil. Czar. epist. 1. Non mul-
 tum autem ad hoc locus confert, nisi se sibi praestet
 animus, qui secretum est in occupationibus mediis, si
 volēs, habebis. Idem ille qui regiones eligit, et omnium
 castra, ubique, quod distinguuntur, invenit. Senec. epist.

104. Quid prodest mare transire, et urbes mutare?
 si vis ista, quibus urgeris, effugere, non alibi sis opor-
 tet, sed alius. Idem scil. ut Flaccus l. 1. epist. 11.

Caelum, non animum, mutans, qui trans mare currit.
 Vide ad l. 8. § 9.

Εἰς τὴν ἑαυτῶν ταύτα] Ἰδιωτικῶτατον περὶ
 τοῦ καὶ ἀπορῆναι, h. in promptu est quod ad manum
 semper in mente recondita, de quibus l. 3. § 13.

Εἰς αὖτ' ἐκὼν] ad quae introspiciens. Sic infr.
 40 ἐν τῇ τοῖς θεωρηματικαῖς, εἰς αὖτ' ἐκὼν, &c. τὸ
 παρακρίνειν etiam eadem notione usurpavit Jaco-
 bus Apostolus c. 1. v. 25. Ὁ ὅς παρακρίνας τὸν
 ἑαυτοῦ. utrumque autem, τὸ τι ἐκὼν καὶ τὸ παρα-
 κρίνειν, metaphoram in se habet traductam ab eis qui
 caput inclinant, quod accuratius ac penitius intue-
 antur rem aliquam, vel in locum aliquem introspec-
 tiant.

Εν πάσῃ διαμαρτίᾳ ἐνδὲν γίγνεται] Secessus,
 inquit, iste, quod in se ipse quis secedit, seque ipse ac sua
 lustrat, secessum omnium quietissimus ac placidissi-
 mus futurus est illi, qui peccatus decretis atque institutis
 ejusmodi instructum habuerit, quae animum statim
 tranquillum ac bene compositum constituent. Ali-
 ter affecti, nihil mirum, si, quod Plut. de Curios.
 τὸν ἴδιον βίον, ὡς ἀπερὶστατον διαμαρτίαν, θεωρεῖται
 ἐκ ἀπορῆναι, ὡς ἀνακρίνας τὸν λογισμὸν, ὡς
 εἰς,

ῥῶς, ἢ ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἀκαταγὰν. qum possit de illis dici, qod ex Evripidis *Philostete* (ut Dio Prus. *orat.* 39. docet) avtor idem usurpavit.

Δυσμορφα πάντα τάνδον ἔδιν εἰσιδεῖν.

Sunt universa, qe intus hie, deformia.

Itaqe, ἢ *ψυχὴ αὐτῆς* χύμωσα κακῶν παροδευπῶν, καὶ ρεῖψωσα καὶ ροθυμῶν τὰ ἔνδον, ἐκπῶδ' ἢ *δύρα*, καὶ, καὶ *πανάτι* ἀπὲρ τ' ἀλλότρια. Idem *ibid.*

[*Εὐμάρειαν* λέγειν ἔδιν ἀνὰ, ἢ *εὐκοσμίαν*] observat Svidas *εὐμάρειαν* apud Marcum *εὐκοσμίαν* significare. hunc locum in animo habuit. *βίη* *εὐμάρειαν* πρὸς, uti Marcus ipse, l. 1. § 16. ideo autem per *εὐμάρειαν* qid istic designatum velit, monet: qia est &, qe qibusvis obtingere potest.

Σωτηρίας ἔνδον σταυρῶς ταύτῃ τῷ ἀναχάρησιν] l. 6. § 11. Ταχὺς ἐπ' αὐτῇ οἷς αὐτῶν. Senec. *epist.* 15. Qicquid facies, citò redi à corpore ad animum. Et *epist.* 25. Tunc precipue in te ipse sedede, cum esse cogitis in turba, si bonus vir, si qietus, si temperans es: alioquin in turbam à te recedendum est. istic enim malo viro propius es.

Ἀναίετος σταυρὸν] *renova* te; vel *renova* memoriam tui, corumqe qe apud te habes reposita. ut mox, ἀναγνωστέον. vel, *recrea* te. Sic enim *renovare* etiam Latinis in usu pro *reficere* sive *recreare*. Fabius *instit.* l. 6. c. 4. de Risu. Tristes solvit affectus, & animum ab intentione rerum frequenter avertit, & aliquando etiam reficit, & à satietate vel à fatigatione renovat. Id Marius uno verbo recensare diceret. Nonius: *Recensari* honestè positum pro *novari* (sive, *renovari*) qod est *Græcis* ἀναρῶν. Marius:

Item jam albicaesit Phæbus, & recensatur.

ex qo forsan emendari poterit Alex. Trallianus. l. 11. § ἀπὲρ ἀποποιέσθων. λαμβανόμενος ἢ ῥοπαίτη, ἢ ἀφ' ἑαυτά, ψυχῆς ὁμοῦς αἰσῶντος, καὶ δαΐφ' εἰσάσει ποιεῖν οἱ Ῥωμαῖοι τὸ ὑγιάζον βαλάντιον. leg. βαλάντιον. ut sit *Recensatum* idem qod τὸ *ψυχῆς*, qod refrigeratione renovatum & quasi recens de novo factum sit. Quoniam & βαλάντιον illud ferri potest, eodem commate, qo apud Svidam *Παίκτηρ*, pro *Restore*, ex Græcorum recensatione scriptis legitur.

Βραχὺς ὃ ἐστὶν] Vult illa, sive decreta sive præcepta, de qibus supra (ed enim ista referenda sunt) breviter esse; qalia illa, inquit Calavbon. ad *Pers.* Sat. 3. qe κομματαῖς λόγους appellavit philosophi. Καὶ στοιχειώδην] *elementaria*, id est, *elementarium* vicem obtinentia; ut Xyland. sive, qe *elementa* continentis doctrinæ universa; ut Calavb. qid si summaria dixerimus? qe rerum summaria comprehendant. Talia sunt decem illa verba Dominica, uti Moses appellat, *Deut.* c. 10. v. 4. qe legis æternæ summariam ip se continent. Aristotel. *ἔφ' μὲν τὰ φυσικά* l. 4. c. 3. Τὸ μικρὸν καὶ ἀπλὸν, στοιχειῶν λέγεται. ἔδιν ἐλάττω τὰ μέγιστα καὶ δαΐφ' στοιχειῶν

ἔδιν, ὅτι ἔχον αὐτῆς ἐν ὃν καὶ ἀπλὸν, ἐν πολλοῖς ἀπέρχεται.

Εἰς τὸ πᾶσι αὐτῷ ἀποκλίσαι] qe totum perfundant animum. Calavb. Verum πρὸς ψυχῆς, id est, animi nulla in præcedentibus fit mentio; nec occurrat qicquam, qod τὸ αὐτῷ istud respiciat. Qia & ambigi possit, an ἢ *ψυχὴ ἀποκλύεται* dici possit citra ἀπερολογίαν πρὸς. Ego itaqe ad Xylandrum potius accedo, q vertit, *Qe omni te molestia liberent.* ut *ἀνίαν*, aut legerit, aut legendum saltem censuerit: qod & ipse nullus ambigo. itaqe reddiderim, *Qe anxietatem omnem elucet & extergere valeant.* ἀποκλύεται ἢ *ψυχὴ*, ἀποκλύεται ἢ *ἀνία*. Liban. *vit.* suā: ἐκ τῆς τῆς ῥῆσιος τὸν λυπηρὰ ἀποκλύεται. D. Jun. ἀποκλίσαι mavult; qod & dissolvere, sive diluere, veritas.

Τὸ κρίμα] *crimen* hic, uti l. 5. § 19. & 47. & l. 8. § 4. idem est qod *δύγμα*. *ibid.* l. 9. § 29. decretum, prout Seneca reddit, *epist.* 95. ita κατὰ κρίμα, decrevi: Corellii Rufi ad mortem spontaneam obfirmati vox, apud Plin. l. 1. *epist.* 12. qod de Didone Virgil. *Æn.* l. 4.

Decrevitqe mori.—

& κίριται, decretum est. Vide Epictet. l. 2. c. 13.

Τὰ λογικά ζῶα ἀνθρώπων ἔντα] Vide *supr.* ad l. 2. § 1. Plato ad Archyt. *epist.* 9. Ὅτι μὲν ἐν ἡδίστῳ ἔδιν ἐν τῷ βίῳ, τὸ τὰ αὐτῷ ἀπάγειν, ὅμως τι καὶ εἰς πρὸς ἑαυτὸ τοιαῦτα πρῆσθαι δια καὶ σὺ, γὰρ πρὸς πᾶν δῆλον. ἀλλὰ κακίον δὲ σὺ ἐδυνάμην, ὅτι ἔχον πρὸς, ἔχ' αὐτῷ μόνον γίγνεται, ἀλλὰ πρὸς ἑαυτῷ ἡμῶν τὸ μὲν τι ἢ παρὲς μετέταται, τὸ δὲ πρὸς ἑαυτῷ, τὸ δὲ οἱ λογικὰ εἶδη. Qod Cicer. *offic.* l. 1. Non nobis solum nati sumus: ortusqe nostri partem patriæ vendicari, partem parentes, partem amici. Idemqe de finib. l. 2. Atqe, ut ad Archytam scripsit Plato, non sibi soli se natum meministi, sed patriæ: ut perexigua pars ipsi relinquatur. Latius multo Gregor. Naz. *orat.* in Hieronem Flaviano γὰρ τῷ κατ' αὐτῶν καὶ τὸ κοινὸν συλλαμβάνειν, ψυχῆς δὲ πλειονότητις τε καὶ φιλοσοφίας ἐνέμεν' ἔδιν γὰρ αὐτῷ γενητῶς μόνον ἔχον ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν, ἔδιν πρὸς αὐτῆς μετέχουσι φύσας, καὶ παρὰ τῷ αὐτῷ, καὶ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς γιγνόμεν. Hoc est qod de Catone Lucan. l. 2.

Nec sibi, sed toti genitum se credere mundo. Pulcrè Seneca *epist.* 48. Consortium rerum omnium inter nos est: nec secundi qicquam singulis, nec aduersi. in commune vivitur. Non potest qicquam beate degere, q se tantum intuetur, q omnia ad utilitates suas convertit: alteri vivas oportet, si vis tibi vivere. Hac societas diligenter & sanctè observanda est, qe nos omnes omnibus miscet, & iudicat aliquid esse commune jus generis humani. Vide ad l. 1. § 16. κοινωνομεσώων.

Τὸ ἀνέχεσθαι μέρες τῆς διανοουμένης] Ità l. 5. § 33. ἀνέχεσθαι καὶ ἀπείχεσθαι.

Ἄλυσιν.

**Ἀποφύγετε ἀμαρτάνων*] Idem habet l. 7. § 22.
& l. 11. § 18. cujus sententiæ rationem reddit,
l. 7. § 63. & l. 8. § 14. ibi vife.

Διαδοξαμίτις] Confoss. Xyland. Malim,
velitantes, sese mutuo impicientes. Δεξαδόξωποι,
δεξον μαχόμενοι. Helych. Et Salmal. in Solim.
Διαδεξιέξω, hastis velitari: ut διαξέριέξω,
gladiis certare; διαμαξεριέξω, cornibus pugnare.
Inde διαδοξαμίστις, velitationes: infra l. 7. § 3.
Senec. de brev. vit. c. 20. Interim dum rapiuntur
et rapiunt, dum alter alterius quietem rumpit, dum
mutuo sunt miseri: vita est sine fructu, sine volupta-
tate, sine ullo profectu animi: nemo in conspectu mor-
tem habet. Vide ad l. 7. § 22.

ἑκτάδων] Extens. i. e. mortui, defuncti, funt. & infra § 48. ἔτα ἑκτάδην. deinde ipse extensus, i. e. defunctus est. & l. xi. § 16. καὶ μετ' ὀλίγον πάντες ἑκτάδην. Et pauli post omnes extendimus. i. e. defuncti jaccamus. Tractum a gestu sive conlocatione mortuorum, quibus non pedes tantum, sed & corpus totum dirigitur atque extenditur. Homer. Il. φ. v. 119. de Lyaone ab Achille caeso;

Κεῖτο ταδεῖς.—

Extensus jacuit. —

god idem & de Harpalione dictum *Il. i. v. 655.* &
de Sarpedone *Il. π. v. 485.*

—**κῆτο τανυμήρ.**

Eodem retulisse priscos Grammaticos & ῥόρηχθῃ-
ναι, i. e. porrigi, docet Eustath. in illis II. §. v. 30.

Πολλοὶ μὲν βόες ἀρσὶ ὀρέχθαι ἀμφὶ σιδήρῳ
Σφαζόμενοι.—

ὀφείλοντες, inquit, ἀντὶ τοῦ ἀναρκετέως ὀρέζοντο, καὶ ἐξαστύνοντο, ἢ καὶ τὸν ποταμὸν ἐπείν, ταυ-
οντο. Apollonius Argonaut. l. i. v. 1040.

—πωλεῖς δ' ἐπαρηγόρους ἄλλοι

*Extra Sur.—

ἀντί τῷ ἐκταάσθαι. quod vel à κτείνωμαι, vel ab ἐκ-
τείνωμαι, analogiâ pariter favente, deduci potest.
Phlegon. de mirabil. τὸσαῦτα εἰπὺς, παραχρη-
μα ἐγένετο νεκρὰ, ἐξετάτα το ὅτι τῆς κλίνης ἐμ-
φανὲς τὸ σῶμα. Evripid. Hippoly. coronas. de Phæ-
dra, postquam suspendio perierat:

Ὁρᾶν τὰ ἀκρίβιοντες ἀθλίου νεκρῶ.

Miserum cadaver dirigendo extendite.

Et mox :

Ἡ δὲ ὡς γενομένην ἐκείνην δὴ.

Cadaveris nunc instat, illa extenditur.

Inde & Latinis *calcos extendere*, de mortuis. Perf.
Sat. 3. v. 105.

In portum rigidos calces extendit.—

Et extendere simpliciter, pro occidere. Statius Theb.
l. 1. v. 700. de Phœbo ;

—tu matris honoris

Terrigenam Tityon Stygiis extendis arenis.
extendis. i. e. ἀλειψας, ἀλειψας & Τὸν ὀρυπ-

um sequimur. nam & alia insuper Tityi *extensio*
celebris habetur. Ceterum sic de Arcentis filio à
Mezentio occiso, Maro *Æn.* l 9.

—multi à porrectum extendit arenā.

Cui & geminum est illud Diodori l. 16. *extremo*, de Philippi Macedonis percussore Pavia, τὸν βασιλέα νεκρὸν ἐξέτερον. Moribundum item, sive animam agentis mortisq; proximi potius formulâ eadem exprimitur. de Alexandro ex sanguine copiosius emanante deliquim passo, Curtius l. 9. c. 5. *Lingq; animo Rex, & caligine oculis effusâ, velati moribundus extendi.*

Ταύραροντα] in cineres redacti sunt, live ciner-
as sunt, ut Lucretius loquitur l. 3. & ex Lucretio
Nonius habet. respexit ad busta, de quibus ibi Lu-
cretius. Sic infra § 39. ταύρας, ἢ τέρας. Allu-
sit ed Bio Boristhenis. q1, Læcio l. 4. auctore, κα-
ταγινώσκει τῶν τῶν ἀνδρῶν κατεχόντων μὲν, οἱ
ἀνιδρῶντες παρκαχόντων δ', οἱ αἰδανόμενοι. clau-
sulam alteram intepres Ambrosius omisit proflus,
cum qd vellet, assequi nequiret : Erasmus sic reddidit,
damnabat homines q1 sic exuerent, qasi sensu vacarent;
sic adurerent, qasi sentirent. & ad bellatores ferro
flammâq; omnia vastantes reulit. Verum sensu
nevigam idoneo. Forlan κατεκάλαιον, vel ἐκα-
κάλαιον, fuerat. damnabat eos, q1 defunctos suos
cremabant, ac si sensu vacarent; desiderant interrim, ac
si flammam vim persensiscerent. Porro illud mira-
culo ferè deputari potest, qod fertur corpori relicto
in cineres redacto, dentes integros superesse. Dio
Prus. orat. 4. Ἀλλὰ καὶ ἐμνήσθη τις τὸν Ἀνδρῶ-
πον, ὡς ὅτε πιν ἀρχαία φασὶν αὐτὸν ἐμνήσται,
μνήσται αὐτῷ τὰ σβύματα οἷο τῷ ψυχῇ καὶ δάσας
δενταί, τῷ κατεκαυμένῳ νεκρῷ τὸν ὀδόντων φασὶ
διαμείνεν, τὰ ἄλλα σπέρματα δαπανηθέντα ὑπὸ
τῷ πυρὶ. Plin. l. 7. c. 16. Dentes tantum inui-
cti sunt ignibus, nec cremantur cum reliquo corpore.
Hinc Tertull. de resurr. c. 42. Constat & dentes
in corruptos perennare; qe ut semina retinentur fru-
tificaturi corporis in resurrectione. Ità ista, ut cum
Platone loqar in Phadone, ὡς ἔπ' οἱ εἶπεν, ὁ δὲ νεκ-
τὸν ἔειπεν. & tamen, qod subicit Plinius ibidem,
Idem flammâ indomiti, tabe cæcantur puitae.

Ἀναγνωστέμεν ① qd luprà ἀναλοιστέμεν ②
 tecum reputans, ἀποτίσῃ revolvens, sive in memoriam
 reducens tibi. ita Suid. Ἀναγνωστέμεν, ἀναμ-
 νῶς, εἰς ἄνωμα ἐλθόν. Subintelligendum in clav-
 sula non membri hujus, tñm & insequentiū, πῶς
 ποτέ. qd superiora claverat, vel ejusmodi aliquid.
 alioq; suspensa futura est sententia, nec suppetet qip-
 piam, in qd vel τὸ ἀναγνωστέμεν ③ ἴσται, vel τὸ ἐ-
 νοῦσαι, xj τὸ ἀπὸ τῶν ἰλλε se reclinet. nam qd
 Annot. Lugd. προ ἐναόησις, ἐναόησον legi postulari
 non satis fuerit, nisi & τὸ ἀπὸ τῶν pari modo im-
 mutaverit. nam qd ἰσται legere se proficitur, μέ-
 μνησεν, ὅτι οὐ διὸς ἀναγνωστέμεν ④, Delium posci-
 natorem. Td

abscinderetur; sedente fratre philosopho ut id fieri
permitteret, recusavit, obfirmatque animo est mor-
tuus. Percontante autem quodam, quomodo id fecis-
set, ut philosophus, an ut abster, responsum est, *ὡς*
ἀνὴρ. ut vir. Euripid. Cyclope.

— *ὡς ἀνὴρ ἀνὴρ ἴσθι.*

— *ut vir sis, vide.*

(quod uno verbo Hebraei *אִישׁוֹרִי* Blajz c.
46. v. 8. & Graeci, *ἀνδρῶν* Apost. ad Cor. ep.
1. c. 16. v. 13.) Idemque *Philosopho*, à Scobæo tom.
2. iii. 29. & Dione Prus. orat. 59. laudatus, unde
suppleri potest, quod Aristoteles omiserat *ἐπιβ.*
Nicom. l. 6. c. 8. & *Eudem.* l. 5. c. 8. contra planè
quàm Lambinus censuit,

*Τὸς δὲ θεωρεῖ καὶ τὴν περὶ τῶν ἀνδρῶν
τιμωρίαν, ἀνδρῶν τ' ἐν πόλει νομίζουσιν.*

quod *καταρχή* in Dio, καὶ δὲ *κατέρχθαι*, inquit, *κα-*
ταρχή ἀπὸ τῆς τοῦ ἀνδρῶν, καὶ τὸς ἀνδρῶν
καταρχή, καὶ τὸς ἀνδρῶν ἵππων. quæ re-
liqi, nomine tenus tantum sint viri. Cicero in *Bruto*,
§ 250. *Vidi Mæstrenis nuper urbem, atque, ut dixi*
vidi planè virum. Senec. ep. 98. *Restitutus, ut pos-*
simus dolores, quocumque modo corpus invaserint, perser-
re, et fortuna dicere; Cum viro tibi negotium est;
quare gemi vincas. *Æmilius* apud *Livium* l. 45.

Is demum vir eris, cuius animus nec prospera statu
suo efferet, nec adversa infringes. Senec. *Item de*
sap. constant. c. 1. *Tantum inter Stoicos et ceteros*
sapientiam professus interesse, quantum inter feminas
et viros, non immerito dixerim. Et *mox: Stoici*
viriliter ingressi viam. Et *Lucian.* de sectis: *Ἡμεῖς*
ἀνδρῶν ἀνδρῶν, ὡς οἱ καὶ ἑκατέρωθεν φιλόσοφοι
ἴσθιν: οἱ Περικλῆσται δὲ, φιλόσοφοι: οἱ Πλάτων
καὶ δὲ, φιλόσοφοι: καὶ δὲ ἡ Στωικὴ πολλοὶ
ἐπαινεῖ, ὅτι ἀνδρῶν. inde *Laert.* l. 6. initio.
Τὸν Στωικὴν ἀνδρῶν ἀνδρῶν dixit. Quid & Ar-
cefilaus interrogatus, quid fieret, ut ab aliis sectis ad E-
picureos multi deficerent, ab Epicureis nulli ad e-
ceteros descenderent, respondit: Ἐκ καὶ δὲ ἀνδρῶν
καὶ καὶ γυναικῶν: καὶ δὲ καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.
Quæ ex viris Spadones (quæ & ovitati) ex spadoni-
bis verò viri nevirgam fiant. De *Xenocrate* *La-*
ert. l. 4.

Ὁ καὶ τὴν κατὰ τὸν ἀνδρῶν ἀνδρῶν.

Contrà de Antonio *Plutarch.* *ὡς καὶ τὴν ἀνδρῶν ἀνδρῶν*
ἐν τῇ πόλει, ἐν τῇ πόλει, ἐν τῇ πόλει, ἐν τῇ πόλει
ἴδους λογισμῶν διοικῶν. *Ennius* apud *Cicer.*
offic. l. 1. § 61.

Vos etiam juvenes animos geritis mulieres,

Illæque virgo viri.

De *Alcibiade* *Pherecrates*, referent *Athenæo*,
lib. 12.

Ὁ καὶ ἀνὴρ καὶ Ἀλκιβιάδης, ὡς δὲ δὲ,

Ἀνὴρ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐν τῇ πόλει.

Nec vir putatus Alcibiades antebac,

Vir subito factus feminarius est omnium. *Græc.*

vel ad mentem forsitan poetæ propius,

Nunc Alcibiades, cum ne vir quidem fies,

Factus videtur mulierum vir omnium.

ut *oxymoron*, omnium esse mulierum virum eum;
quæ ne vir quidem sit. Vide ad l. 3. § 16. *ἀνδρῶν*
καὶ γυναικῶν. Verum istud in sensum obsceniorum dictum.
Alexander Molesius, cum in Italiam transiret, dixit
se fecit, se quidem ad *Romanos* ire, quæ *ἀνδρῶν*
Μακεδόνων esse ad *Perfius*, quæ *γυναικῶν*. *Gell.*

l. 17. c. 21. *Diogenes* itidem *Lacedæmone* *Athe-*
nas proficiscens, in itinere quoniam concederet per-
contanti, respondit, *Ἐκ τῆς ἀνδρῶν καὶ ἐκ τῆς*
γυναικῶν. Ex *Andronide* in *gynæceum*. *Quan-*
quam & Spartanis ipsis *virilitatis* nomen ægrè satis
& *gravitatis* impertitus videtur. *Stydem* interroga-
tus, quæ τῆς *Ἑλλάδος* ἴδους ἀνδρῶν: ἀνδρῶν: quæ
nam in regione *Græcia* viros bonos vidisset, respon-
dit, *Ἀνδρῶν καὶ ἰδους: πῶδες δὲ ἐν Λακεδαι-*
μονί. *Viros quidem nusquam: pueros autem Lacedæ-*
mone. Idemque cum in *Olympia* præco proclama-
ret, *Ναὶ δὲ Διὶ καὶ ἀνδρῶν.* *Vincis viros Dio-*
xippus. καὶ καὶ δὲ ἀνδρῶν καὶ ἀνδρῶν καὶ ἰδους. Ille
verò, inquit, *μακάρις: καὶ ἰδους viros.* *Laert.* l. 6.

Τὰ περὶ γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν τῆς πόλεως. Idem
l. 5. § 19.

Ἀλλ' ἔγωγε ἔσθην ἀνδρῶν. Idem l. 9. § 15.
ἔγωγε ἀνδρῶν ἔσθην. & l. 11. § 11. *ἐκ τῆς πό-*
λεως.

Αἱ δὲ ὁχλοὶ ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.
Idem l. 9. § 47. nisi quod hic *καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν*, i. e.
opinio, ut *Senec. epist.* 76. ibi *καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν*, i. e.
dictum, ut idem *epist.* 95. dicitur. *Cicero* *Stoi-*
cum agens *Tuscul.* l. 3. c. 25. *Opinio* turbatur,
nam et metus opinio magni mali impendentis, et a-
gritudo est opinio magni mali praesentis, et quidem re-
cens opinio talis mali, et in eo restum videtur angli-
vid autem est, ut si quid delectat, oportere opinetur se
dolere.

Πάλιν ταῦτα ὅσα ὁρᾷ, ὅταν ἴδῃ καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.
Idem l. 7. § 23. Vide & l. 2. § 12. *Seneca*
epist. 71. *Quid enim mutationis periculo exemptum*
est? non terra, non caelum, non totum hic rerum omni-
um conspectus, quævis Deo agente ducatur. non sem-
per senectus hunc ordinem; sed illum ex hoc cursu ali-
quis dies deficiet. certis enim cunctis temporibus: nasci
debent, crescere, exingui. Quocumque vides supra nos
currere, et hac quibus innixi atque impositi sumus, ve-
luti solidissimæ, carpentur ac desinent. nulli non se-
nectus sua est. inæqualibus ista spatia eodem natura
demittit.

Καὶ ἐκ τῆς πόλεως non erant amplius. id scilicet quod
prius fuerant. Vide l. 11. § 35.

Ὁ καὶ δὲ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν hoc est, et *ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν*.
ut l. 9. § 19. καὶ *Plato* in *Theat.* τὸ καὶ
καὶ δὲ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν τὸ καὶ δὲ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.
καὶ δὲ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν: & καὶ δὲ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν.

γυναι. quod Hippocrates de diet. b. i. συμφορον
 υγια κ' διατροφη αλλοιουται. Vide ad l. 10. § 7.

Tertull. de pallio c. 2. Certe habitum versare natus e
sopina solenne munus est. fungitur & ipso mundus
iste, quem incumbimus. metas certe nostras, totum
versiforme est, dies & nos invicem certant. Sol stationi-
bus annus, Luna modulationibus mensis variat.
Syderum distincta confuso interdum deficiit ali-
quid, interdum resuscitat. veli ambages, nunc subdita
splendidum, nunc nubilo fordidum, aut imbrebus ruentis,
aut siya missilia cum imbribus, debinc subsillium, &
denno sudum. Sic & mari fides infans, dum & fla-
bris aq̃ mutantibus, de tranquillo probum, de flustrio
temperatum, & extemplo de decurante inquiet. Sup
& terram si recessus temporis in vestigia amittunt,
propes eandem negare, magis viridem cum conficito
flavam, mox visurum & canam. Ceteri quae ejus er-
ratus siquid, non aliud ex alio mutant, & montem
scapula decurrendo, & fontem vena cavillando, &
fluminem via abhumando. mutant & totis manibus
aligando, aq̃ omnibus obitus. Sed & enasando rursus
in forma: mutavit rursus orbis, alius idem.
Vise his eundem argumentum non idem petelegimus pro-
legentem, de restruct. carn. c. 12. Vide & l. 2.
§. 3. & l. 8. §. 6.

Ὁ βίος ὑποβλητός] Vita tota in opinione confi-
 fitis. quod L. 2. § 15. πᾶν ὑποβλητός.

§ 4. τὸ νοσηρὸν ἡμῶν κοινὸν] qod suprà l. 3.
§ 4. συγγενὲς πᾶν τὸ λογικόν. Et adhuc plenius, l. 9. § 8. Ἐκ τῶν λογικῶν (ὅτι καὶ νοσηρὰ φύσιν μετέστυν).

Ὁ κόσμος: *ἀνθρώποι πάντες*] Idem sup. § 3. Vt de adl. 3. § 11. Epictet. l. 3. c. 24. *ὅτι ὁ κόσμος ἐστὶ μία πελὴς ἐστὶ καὶ ὅ ὅμοια, καὶ ὁμοιογενῆς*, μία. Tertull. *apolog.* c. 38. *in omni omnium rebusque agnoscimus mundum*. Cicet. *paradox.* 2. *Exilium non est eis terribile; quia omnem orbem terrarum unum urbem esse ducunt.*

Τίτος γὰρ ἄλλος — καὶ οὐ πολλοὶ διδάσκαλοι;] nullius
certè alius homines indiscriminatim universi. ac
Christicolæ alius, τοὺς δὲ τοῖς ἑγεγόναις: uti Paulus
ad Philip. c. 3. v. 20.

ΕΚΑΤΩ] de communi ista primarum rationalium fonte, idem ferè l. 9. § 8. hoc est, qd l. 1. § 4. dixerat, esse mentem cuiusq. τὴν νόσον διοικῶν τὸ σώσασθαι. deflexum quendam mentis mundi gubernatricis. Vide infra § 40.

Ἀπὸ πρῆς πνός] Arnob. l. 2. ex Stoicorum an
Platonicorum sententiā; Uno. ex fonte omnium me-
strum defluunt animæ.

Οὐ γὰρ τὸ πᾶν ἀποδοῦναι ἔστιν ἀπὸ τοῦ
ἐκ. ὃν ἀπέρχεται.] Itā l. 9. § 13. Contra quam Er-
rip. apud Stob. tom. 2. tit. 122.

—Τὸ μῆδ' ἐν εἰς ἐδὲν ὄνται.

—nil qod erat, in nil abiit.

* gām Terrull. *advers. Hermog.* Omnia ex nihilo

edita, in nihilum perueniunt. Perf. Sae. 3.

—gigni

De nihilo nihil; in nihilum nil posse reverti.

Philo de mundo. "Ὁσπερ δ' ἐν τῷ μὲν ὄντι ὁ ἄνθρωπος ζῆναι, οὐδ' εἰς τὸ μὴ ὄν φερόμεται, ἐκ τῷ δ' ἄνθρωπῳ ὡς ἀνθρώπου ὅτι ἡμῶν τὶ τόσα τὸν ἐξ ἀπολήξεως ἀνέλυσεν, καὶ ἀπώσεν. Qi locus Ludov. Nagorae vitii suspectus habetur. itaque legi posuimus pro ἀνέλυσεν, ἀνέπυσεν, & ἀπώσεν pro ἀπώσεν.

10 Ocellus Lucan. de miris. c. 11. § 11. Ἀνθρώπων γὰρ τὸν ἐν κατὰ μὴ ὄντων ἀναλίσσει, ἢ ἐκ τὸ μὴ ὄν ἀναλίσσει. Epicurus pariter epist. ad Herodotum apud Laert. l. 10. Πρῶτον μὲν, ὅτι ἄνθρωπος ζῆναι ἐκ τῷ μὴ ὄντι, πᾶν γὰρ ἐκ πάντων ἐκτίσεται, ἀντιστρατεύεται γὰρ ἄνθρωπος ἀντιθέμενος. καὶ αἱ ἐφοίρει τὸ δ' ἀσυνέχιστον ἐκ τὸ μὴ ὄν, πᾶσι δ' ἀπολάσσει τὰ πάθηματα, ἐκ ὅσων εἰς αὐτὸν ἐκτελεσθῇ.

Qod Lucretius Epicuri μυσταγωγῆς καὶ ἐπιμυθεῖς lib. 1.

20 Principium hinc quædam nobis exordia sumet:
Nullam rem è nihilo gigni, nil posse creari
De nihilo.—

Et mox: Nam si de nihilo fierent, ex omnibus rebus
Omnis genus nasci posset, nil semine egret.
Sed & Democritus apud eund. l. 9. Μὴδὲν ἐκ τοῦ
μη ὄντος γίνεσθαι, καὶ ἐκ τοῦ μὴ ἐν ὁμαίει.
Aristoteles in eadem phys. l. 1. c. 4. Τοῦ γενημένου
ἐκ οὐδὲ μὴ ὄντων γίνεσθαι ἀδύνατον. καὶ γὰρ ταῦ-
τα ὁμογενήματα ἐκ τῆς αἰτίας πάντες ἐκ οὐκ αὐτοῦ.
30 De maturo. 8. Καὶ δὲ αὖτε οὐκ ὀνείων, ὡς ἐν γίνε-
σθαι οὐκ αὐτὸ καὶ οὐκ ὄν. Et de gen. 6. 9. 9. 1.
c. 3. Ὁ μάλιστα φοβούμενος διέτελει τοὺς οἰωνοὺς
φιλοσοφῆσαι, τὸ ἐκ μηδενὸς γίνεσθαι ἀδύνατον
prol. 6. Atque huc pertinet, quod de priscis philoso-
ph. 1. c. 8. Οἱ γὰρ φιλοσοφίαν πρῶ-
τα κατανοῶντες τίνα ἀλλόθεν, — τὰ οὐκ ὄντα γίνεσθαι
οὐκ ὄντων ὡς οὐκ ὄντων, neque enim simpliciter
aut producti aut corrupti quicquam, et negabatur,
sed nihil aut ē nihilo producti, aut in nihilum evane-

40. sceres verum substantiam ipsam semper manere, no-
vis affectibus sibi invicem succedentibus, asserentibus.
qod & Ariston. ipse agnoscit, ὅτι μὴ τὰ φυσικά. l. 2.
c. 3. Τὸν δὲ ἀφ' αὐτῶν φιλοσοφούντων οἱ παῖδες
ταῖς ἐν ἑλκὲς εἰδὲς μόνον φήδησαι ἀρχαίαι ἐν πάν-
των. εἰς δ' ἡρώδης ἀπαντα τὰ ὄντα καὶ εἰς δ' ἡ-
ρώδης φησὶν, καὶ εἰς δ' ὁδὴρεται τελευτῶν, τὴς
μὲν ὥστε ἀναφύσκει, τοῖς δ' ἐπὶ πάλιν μεταβαλλό-
ντι, ὅσοι σιγήσειον καὶ ταύτῃ τῷ ἀρχαίαι φασιν
εἶναι ὅτι οὐκ ἔστιν οὐδὲν τῶν ἐπὶ τῶνδε ἀνδρῶν
50 τῶν, ὅτι ἀπολλυμένων, ὡς τὴς καμμένης φλόγος ἀπο-
σφόμεναι. Itaque Cicero definitur. l. 2. § 37. Nihil
ergo omnium interitum atque obitum natura conficiet:
ergo erit aliquid, quod aut ex nobilio oritur, aut in ni-
bilio subito occidit. qd hoc physicis dixit unquam?
De posteriori membro Vide l. 1. § 35. Vide &
l. 8. § 18. & l. 10. § 7.

Βῆται ἐς εὐφροσύνην ὁμοῦ κρυφεῖ ἀδελφῶν, Νανύμοι.

quo loco (ut obiter adnotem) εὐφροσύνη malim vertere, sicut obsequium, quam cum interpretibus, latum.

§ 7. Ἀπὸ τοῦ ὑπολήψιν, ἥτοι τὸ βέλταμ-
μας] Idem ferè l. 7. § 14. & l. 8. § 35. 41:47.
& l. 12. § 22. 25. Huc illud Menandri, apud
Plutarch. de tr. nigril. & de exil. & apud Strob. rom.
2. sis. 109.

Οὐδὲν πικρὸν δὲνδρ, ἀν μὴ πικρὸν ποίη.

Nil passus es mali, ipse ni prae te feceris.

Ἐπίδωκεν Ἐσχυρίδ. c. 29. Σὲ γὰρ ἡ βλάβη, ἀν μὴ
αὐτὸς δῶκεν. τὸν γὰρ βέλταμμάς, ὅταν ὑπο-
λάβῃς βλάβην.

§ 8. Ὁ χεῖρας αὐτὸν ἑαυτῷ ἀνδραγαθὸν ἔποιε]
quod l. 9. § 64. ἡ δὲ τὴν διάδοσιν τὴν κωδικοῦσαν
χεῖρας ποίη. quia scilicet. Animus ejusque, ἡ est q̄que.
Cicer. Somn. Scip. Vide l. 2 §. 1.

§ 9. Ἡράκλειος] Ità l. 2. § 3. Περιεστὶ δὲ
τὸ ἀνδραγαθόν. ibi vide. commation autem hoc su-
perioribus adfigit Cal. sequentibus praefigit Xyl.
cum neutra satis cohaeret. dictionis series hiulca est,
& deesse aliquid videtur. ad sequentia potius dicti
mens vergit: ut rationes varias simul congerat, ob
quas aequanimiter contingentia quaeque ferre oporteat, quia
nempe necessaria, utilia, iusta.

§ 10. Ὅτι πᾶν τὸ συμβαδόν, δικαίως συμ-
βαίνει] Ità solent excerpta sua, vel χρησμοδεία,
vel adnotata ordiri, Ὅτι πᾶν, ἡ πᾶσι, ut videre
est passim apud Photium, Eustathium, alios. Ali-
quando tamen plenius, ἵστον δὲ, aut ejusmodi aliud
quid, quale & istuc subintelligendum. Quod autem
omnis quae contingunt nobis, iuste contingere dicit,
intelligendum est, quod primam causam. Nec ab-
horret ab hoc philosophia Christiana, sed cumprimis
inculcat. Plantes Psal. 119 v. 139. Justus es,
Domine, iustaeque sunt judicia tua. & v. 74. Novi,
Domine, recta esse judicia tua; iustaeque te affixisse me.
Ec Psal. 145. v. 17. Justus est Dominus in omnibus
viis suis, sanctaeque in operationibus suis. Vates etiam
Jerem. c. 12. v. 1. etiam si aegre ferre videatur, quod
bonis male, malis bene sit hoc tamen pro fundamen-
to immoto prorsus subternit, Tu, Domine, certe
justus es. Senec. epist. 107. Quaeque fiunt, debu-
isse fieri putet; nec velis oburgare naturam. & epist.
96. Soleo fieri. parum est debuit fieri. discernuntur
ista, non accidunt. Galen. in Hippocr. de fract. l. 1.
§ 2. Ὅταν ἐκείνῳ πρὸς τὸ δικαίον φυλάττη-
ται, δικαίως ἔχει τὴν ἰδίαν διοίκησιν. διότι δὲ ἡ δὲ
ἄλλο πρὸς τὸ ἄλλῳ φῶσιν. ad Marci mentem aptif-
simè.

Κατὰ τὸ ἔξῃς] secundum verum ac causarum
ἐπιστάτην, sive connexionem ac concatenationem
quandam, quae imaginabantur Stoici. Vide infra
§ 45. & l. 6. § 38.

Τὸ πρὸς ἀνέμενον τὸ κατ' ἀξίαν] nihil

poterat pie magis ac religiose dici, quam omnia pro-
venire à causa quadam suprema, assignante quasi cer-
tā lege cuique, quod ipsi maxime sit congruum. Vide
l. 7. § 31. & l. 10. § 25.

Σὺν τὸ ἀγαθὸς ἔσθ'] Syntaxis τὴν ποσὶν. Si-
cut l. 7. § 66. ἀρκούντ' τὴν δίκην. atque ita
Lugd. Bonum autem fore dicit, si iuste evenient-
ibus se sponte summiserit. quod Cleanthes supra,
ad l. 3. § 4.

10 Malisq̄ patiar, quod bono licuit pati.

Καθὼ γενόνται ἡ δὲ ἀγαθὸς] Virum bonum
dicitur non quomodo omnes candidatos bonos viros dici-
mus, quomodo obviis, si nomen non succurrit, dominos
salutamus: ut Senec. epist. 3. sed perfectum, absolu-
tum; quod malum facere nulla vis, nulla necessitas pos-
sit. Idem epist. 34. Itaque τὸ ἡ δὲ γενόντων ἡ δὲ
opponitur τὴν κοινότητα λεγόμενον, l. 2. § 10 ali-
udque hic τὸ ἰδόν, aliud τὸ ἰδομένην, infra § 50.
Fabius instr. l. 12. c. 1. cum Oratorem virum bo-
num defurivisset. Ego secundum communem loquendi
consuetudinem saepe dixi dicamque perfectum Orato-
rem esse Ciceronem, ut amicos & bonos viros, & pru-
dentissimos dicimus vulgo, quorum nihil nisi perfectum
sapienti datur. Sed cum proprie & ad legem ipsam
veritatis loquendum erit, cum quæram oratorem, quoniam
ipse quærebat.

§ 11. Μὴ τοιαῦτα ὑπολαμβάνει] Senec. de
sap. constant. c. 17. Genus ultionis est, eripere ei quod
fecit contumelia voluptatem. Solent dicere, Miserrimum
me. puto, non int' illexit! adeo fructus contumeliae
in sensu & indignatione patientis est. Tertull. de
patient. c. 8. Nempe idcirco quod te laedit ut doceas:
quia fructus omnis laedentis in dolore laesi est. ergo cum
fructum ejus everteris non dolendo, ipse doleat necesse
est amissione fructus sui.

§ 12. Ἐπιμύητος] i. e. δόγματα ἱστοίμα. ut
l. 3. § 13.

Ὁ πῶς βασιλικὴν ἡ νομοθετικὴν λέγεις] i. e. τὴν
ἡγεμονικὴν, sive mentis, quam & τὸ κρείντορ, supra
§ 1. & τὴν κωδικοῦσαν, l. 7. § 64. vocat. Vide
Ambros. Hexamer. l. 6. c. 9 supra ad § 3. Ve-
rum nobis, Unus est Rex idem & Legislator, Jova.
Flajz c. 33. v. 22. cuius & legem ὁμοῦ βασιλικὴν
Jacobus indigerat. c. 2 v. 8.

Μεταδίδως] Vide ad l. 1. § 15. 16. & l. 6.
§ 21. Notum illud Hesiodium oper. l. 1. v. 291.

Οὐτὸς μὲν πάντας, ὅς αὐτὸς πάντα νοήσει,
θεράσσει τοὺς καὶ ἐπὶ λαοὺς εἰς τέλος εἰσιν ἀμύνηα.
Ἐδδὸς δ' αὖ κακῶν, ὅς ἐν εἰρήνῃ πίνῃται.
Ὅς δὲ καὶ μήν' αὐτὸς νόον, μήτ' ἄλλῃ ἀκρόαν
ἔν θυμῷ βέλῃται, ὁ δ' αὖτ' ἀρχὴν ἀνῆρ.
Ille quidem ante omnes, per se ipse quid utile, quid non,
qui videt, & longe fines prospectat agendi:
Si bene consultis didicis parcere, secundus.
At qui consiliis pollet nihil ipse, nec aulicis
suadentes alios, nullus homo vivit ad usus.

ἴα vertit apud Stob. tom. 2. tit. 3. et 4. Grotius; quem mirum autē reposuisse denuo, cum in Stobæo prius autē legeretur. præsertim cum & in versione illud potius expresserit, & Hesijum avdire potuerit, de scriptura gemina monentem in notis ad Hesiodum: ubi & hæc habet; ὁ αὐτὸς γὰρ πάντα, εἴ, ὁ χτ' πάντα αὐτὸς, τρέφει, κατ' αὐτὸν, σοφὸς ὢν. Ὁ αὐτὸς νόστος, ἵναγε dixit Hesiodus, hoc est, q̄ ipse; non αὐτὸς, ὁ αὐτὸς, q̄ sibi, supit, juxta illud Euripideum:

Μισῶ σοφιστὴν, ὅστις ἔχ' αὐτὸς σοφός.

Olii professum sapere, sibi q̄ non sapit.

à Stobæo tom. 2. tit. 3. relatum, à Ciceron. famil. l. 13. epist. 15. Lucian. in apolog. Plur. de laud. ab Alexandr. apud eundem in Alex. usurpatione opponitur avtem ὁ αὐτὸς νόστος, τὸν διὰ ἑτέρου πνὸς νοσησῶς σοφὸς γινώσκει. Eandem hanc lectionem confirmat Aristides rhetor. in orat. Platon. 1. non quidem ut vulgò legitur, sed ut à Photio exhibetur, biblioth. cod. 247. q̄ ubi Hesiodia illa recitaverat, subiungit: Πρῶτον μὲν ἔδειπ' τὸν αὐτὸν ἐνεργῆσαι τὰ βέλτερά. ἔχοντων ἡ ἀμαθία, τὸν ἔτι σωφρονέει, ἔτι πειθεῖται. μὲν ἡ ἀμφοτέρων, ὡς εἴη ἐν ἀεθμῶν ὅροις, τὸν τῷ σωφρονέει πειθεῖται, τούτων χεῖρα τοῦ νόστος, ὅς μιν βελτίω τοῦ μὲν εἰπόντος, μὴτε πειθεῖται. Et mox: Τὸν μὲν τοῖσιν ἀνδρά, ὡς δὲν ἡ δεινὴ ἐγὼς πρῶτον ἡ καὶ πρῶτον μὲν ἔδειπ' ὅς ἡ αὐτὴ πάντα νοήσῃ τὸν ἡ ἀεθμῶν ἡ μαθῶν δίδωται. Sed & Aristoteles ethic. Nicom. l. 1. c. 4. & Diogenes Laërt. l. 7. apud quem Zeno Hesiodi versiculos illos non sine nota aliqua refingit, ut dicatur,

Κείνος μὲν πάντας, ὅς ἐν εἰπόντι κίθεται.

Ἐδιδόξῃ αὐτὸς κείνους, ὅς αὐτὸς πάντα νοήσῃ.

Κρεῖττονα γὰρ εἶν' τὸν ἀκούει χαλῶς δινηκῶν τὸ λεγόμενον ἡ χεῖρα, τῷ δὲ αὐτῷ τὸ πᾶν σωφρονέει. τὸ μὲν γὰρ εἶν' μόνον τὸ σωφρονέει τὸ δὲ ἐν πειθεῖται πειθεῖται ἡ τῷ πειθεῖται. Quid etiam Themistio in orat. quinquaginta. placuisse video; mihi tamen eodem loco habetur, q̄ Zenonis ejusdem cavillum illud, q̄ Phocylidis monitum nemini non probatum eludere conabatur. (ση).

Μὴ δὲ δίκην δικάσῃ, πρὶν γ' ἀμφοῖν μῦθον ἀκούειν q̄ videri poterit Plutarch. de Stoic. contradi. c. 4. Verum propius accessit Artabanus apud Herodot. l. 7. Ἴσον, inquit, μέντοι παρ' ἐμοὶ κἀκρίται, φρονέειν τε εἶναι, ἡ τὸ λέγοντι χεῖρα ἔδειπ' πειθεῖται. Cæterum Hesiodo suffragatur prorsus Aristoteles ethic. Nicom. l. 1. c. 4. q̄ loco non primus tantum versiculus ad auctoris mentem ritè efformatus reperitur; sed & quartus, q̄ hoc admisso, prout superius retulimus, emendandus fuerat, integer exhibetur. si quidem μὲν αὐτὸς ibi legitur, q̄d μὲν αὐτὸς apud alios, etiam q̄ mendum prius sustulerant, mendose habetur. Gregorius etiam Naz. epist. 43. Ἀνίσταμαι ἡ, (τὸ γὰρ εἶπεν μέγιστον) εἰ μὴτε αὐ-

τὸς σωφρονέει τὸ δὲν ὅς τῆς πρῶτης δὲ εἶναι νεῖς μελὸς, μὴδ' ἄλλω ἐν εἰπόντι χαλαροῦνται. ὅς τῆς δίδωται. Basil. Cæf. orat. 24. Εἰ μὲν ἔν τῷ νόστῳ δίδωται τὰ λεγόμενα, τῆς δευτέρας εἶναι ἐπαινεῖται ὡς παρ' Ἡσίοδῳ τρέφει. εἰ δὲ μὲν, ἔχον μὲν ἔδειπ' ἂν εἴποιμι διαφύκει αὐτοὶ ἡ μὲν μὲν εἶναι ἐπὶ τῷ δηλατῇ, ἐν οἷς ἐκείνος φησὶ. αἰετὸν μὲν εἶν' τὸν παρ' αὐτῷ τὰ δὲ πάντα ἐπινοῶντα ἔδειπ' ἡ καὶ τὸν τοῖς παρ' ἑτέρων

10 ἀποδιδόντες ἐπὶ τῶν τὸν δὲ πρὸς ἑδὲ πρὸς ἐπιπείθειον, ἀρχὴν εἶναι πρὸς ἀπαντα. Jo. Chrysost. in epist. 2. ad Cor. orat. 18. Ὡς εἴη γὰρ ἐκείνος ὁ τὰ συμφορὰ εἶπεν, σοφός. ὅς τῶν ἡμῶν οἱ χαλῶς ἔδειπ' αὐτοὶ σωφρονέει ἡ ἐννοησώμενος ἡ πρὸς τῶν αὐτῶν ἐπαινον. ubi, q̄d monet Dandæus noster, illum primæ notæ σοφὸν, hunc secundæ σοφὸν nuncupat. Cicero pro Cluent. Sapientissimum esse dicunt eum, cui q̄d opus sit ipse venit at in mentem: proximè accedere illum, q̄ alterius bene inventi obtempere, in stultitia contrā est. minus enim stultus est is, cui nihil in mentem venit, q̄m ille, q̄ q̄d stultè alteri venit in mentem, comprobatur. Miancius apud Livium l. 22. Sæpe ego audevi, eum primum esse virum, q̄ ipse consulat, q̄d in rem sit: secundum eum, q̄ bene monenti obediat: q̄ nec ipse consulere, nec alteri parere scit, eum extremi ingenii esse. nobis quoniam prima animi ingeniiq̄ negata fors est, secundam ac mediani teneamus, et cum imperare discimus, parcre prudenti in animum inducamus. Seneca item de benefic. l. 5. c. 21. Moneri velle ac posse secunda virtus est. live ut scholia Manuscripta in codice meo, (nam & Lipsius locum mancum esse advertit). Non moneri, (hoc est, monitu non indigere) prima virtus est: velle ac posse secunda. Et mox: Animus, q̄d parvè, sive rectè, optimus: proximi sunt, q̄ admoniti in viam redeunt. Tales esse nē pudeat pigeare, Marcus vult istis non gales Nicetas Constantinopolitanos suos describit in Isaac et Alex. c. 1. μὲν αὐτὸν τοῖς ἐπαινετοῖς παραγορεύει, μὲν ἑτέρω πειθεῖται εἰσγυμνῶν τὰ δάονα. Facit huc 40 Philippiæ Comici in Anaxagoræ, apud Stob. tom. 2. tit. 1. illud;

Ὅτ' ἂν ἀμαρτάνῃς τι, χαῖρ' ἡττώμενος.

Μάλιστα γὰρ ὅτ' ὅταν σὺ κατατῇ τὸ συμφορὸν.

Νὲς turpe vinci, siquid errāvis, puta:

Hæc namq̄ vera est ad bonam frugem via. Grot.

Sophocles. Antigone. — Ἥρα γὰρ φησὶ ἀποσώζειν πολλοὺς

φύλας τὸν ἀνδρα πάντ' ἐπιστήμης χάριν.

Ἐἰ δ' ἐν (φιλῇ γὰρ τῷ τὸ μὴ ταύτην ῥέπειν)

Καὶ εἴ μὴ λεγόντων ἐν χαλῶν τὸ μαρτυρεῖν.

Hoc mi videtur, expedire plurimum,

Sciens iā plenus si quæge existeret: (re)

Sin minus hoc, (namq̄e huc res verè nata est verge-

Bonum est à bene monente q̄vis discere. Grot.

Et ibidem:

Τῶν τ' ἔρ, τῶν τ' ὁφείλων ἀνδρῶν ποιοῖ γὰρ

τοῖς

Τοῖς πᾶσι κοινόν ἐστι τὴν ἡμαρτανάντων.
Ἐπεὶ δ' ἀμαρτῆς, κοῖν' οὐκ ἐστὶ ἀνὴρ
Ἀλκυονίδος ἀνολέσθ' ὅσκι ἐς χαλδόν
Πιστὸν ἀλείπει, μὴδ' ἀλκίοντος πῖλε.
Ἀνδρῶν τὰ σκαῖοντες ὀφελισμένοι.
Hac ut modesto peccator evadens, rogo:
Errare cunctis infestum mortalibus:
At ille nec sine mense, nec vacuus spei,
Remedia q̄ receptat implicitus malis,
Nec perinaciam addit errori suo. GROS.

Senec. Agamem. 2. 2.

Rememur illuc, unde non decuit prius
Abire; sed nunc casta repetatur fides.
Nam sera nunquam est ad bonos mores via.
Quam penitus peccasse, penè est innocens.

Andocides orat. de redivit: Καὶ οὐτοχρεῖται αὐτῷ,
οἱ ἐλάττω ἐξαμαρτάνοντες σωφρονέστεροι ὢν, ὡς αὐτῷ
τὰ χρεῖα μετακινώσασθαι. GREGOR. Naz. in patr. su-
um. Τὸ μὲν μὴδὲν ἀμαρτεῖν, ὅντως ὑπερ ἀνθρώ-
πων, καὶ μόνος αὐτοῦ. τὸ δ' ἐξαμαρτάνοντες ἐπιτρέπον,
ἀνθρώπων μὲν, ἀλλ' ὅπως, καὶ τῆς σωφρονίης
μειώδης τὸ γὰρ ἀδεργάζονται, τῆς ποικίλης καὶ ἀπ-
καμίας ἐστὶ φύσις, καὶ οὗ ὅτι ἐκείνης ἐνργαζώ-
ντων. Idem in Apolog. κἂν εἰ τὸ πᾶν τὸν λόγον
μὴ σωφρονεῖν, ἀλλὰ τὸ γὰρ δὲ πᾶν ἐκείνη, τὸ ἀμαρ-
τάνοντες μετακινώσασθαι. τὸ μὲν γὰρ ἀπρῶτον, τῆς κοι-
νῆς φύσεως, καὶ τῆς ἀδυνείας τῆς ἀνθρώπων, ἢ πᾶν-
των ἀπλεται, καὶ οὗ ὅτι λίαν ἰσχυρὸν τὸ σώμα καὶ πλε-
υράσιον, τὸ δ' ἀδεργάζονται, καὶ εἰς ἀλλήλους ἐπι-
ελθεῖν, τὸτο λογισμῷ, καὶ τῆς χάριτος. Idem ieronic.
1. & adv. Julian. 2. Μέγα μὲν τὸ μὴδὲ πλεῖν ἀρ-
χὴν πυχὸν ἀμαρτάνοντες, ἢ μὴ τὰ μέγιστα ἐπε-
ρδὴ τὸ πᾶν τὸν ἀναμάττον, ὑπερ πλεῖν ἀνθρώπων
εὐσὺν ἔταξεν ὁ θεός. δὴ τῶν ὅτι, ὡς ἐμοὶ γὰρ
θακείν τὸ πλεῖστον π. καὶ πᾶν δὲ πλεῖστον, ἐκινῶναι.
Isidor. Pel. lib. 1. ep. 381. Κάλλιστον μὲν τὸ μὴ
ἀμαρτάνειν, καὶ πᾶν δὲ τὸν ἐξον ἐγγύτητα καὶ ὅτι
καὶ τὸν ἀμαρτάνοντα γνωσιμαχίαν, καὶ ταχέως ἐξα-
ναστήσει τὸ πλεῖστον. Idem ibid. ep. 435. Τὸ
ἀναμάττον δὲ μόνος, καὶ ἐκ ἀνθρώπων ὅτι ὑπερ-
χει. τὸ δ' ἀνθρώπος ἐκείνους οὗ ὅτι γινώσκου ἀδ-
καμίας, ἀνθρώπων ὅτι ἐκινῶν, καὶ τὸ μὴ πολλοῖς
ἀπλεταῖν οὗ ὅτι ἀπλεταῖν, ὡς ἐμοὶ οὗ ὅτι ἐγγύτητα
ἐκείνους καὶ τὸ πᾶν μὲν ἐκείνους, πᾶν δὲ πολ-
λοῖς, τὸ μὴ ὅτι μὴ ἐκείνους ἐκείνους ἀμαρτάνοντα.
Cyprian. epist. 3. Primus gradus felicitatis est, non
desingere: secundus, delicta cognoscere. illa inno-
centia q̄ servat; hae medela, q̄ sanat. GREGOR.
Rom. in Job. l. 6. c. 17. Prima vitius peccata non
perpetrare, sed vitare: secunda, perpetrata corri-
gere.

Κωνσταντῆς] Vide l. 1. § 16. κοινονομασίην.
& l. 7. § 4.

Οὗ ἐπὶ αὐτῷ] Avg. contr. Julian. l. 5. c. 7.
ubi illud Lucani l. 2. de Catone elogium retu-
latur.

In commune bonum nullusq̄ Catonē in altus
Surrepsit, partemq̄ tulit sibi nata voluptas.
goniam, inquit, q̄ quod non faciebat sine voluptate,
non faciebat propter voluptatem. Cicer. Academ. l.
4. § 140. Virtus esse nulla potest, nisi sit gratuita.
nam q̄ voluptate, q̄si mercede aliq̄, ad officium
impellitur, ea non est virtus, sed fallax imitatio si-
mulatorisq̄ virtutis. Senec. de vit. beas. c. 10. Sapi-
ens nihil voluptatis causā facies. Allusum est for-
san ad Gorgiaz Leontini dictum, q̄ interroganti,
πῶς διατῆν χεῖρον ἔπος ἐμμελές καὶ ὡς αὐτῷ
τοῦτον χεῖρον ζῶσιν, respondit, ἐνδὲν πᾶ-
ντος ἡδονῆς ἔντα πᾶσιν. ex Clearcho vitarum
l. 2. Athen. dīnosoph. l. 12. Apud Plut. in Stoic.
Contradict. c. 18. Chrysippus ἐν τῷ περὶ πολιτε-
ας, ἐνδὲν ἡδονῆς ἔντα πᾶσιν, ἐνδὲ πᾶσιν ἀδ-
εῖ καὶ πολλοῖς. Antisthenes verò suis praecepit,
μὴδὲ δίκτυον ἐκείνους ποτὲ, ἔντα ἡδονῆς, ut ne
digitum quidem voluptatis causā unquam extenderent.
Theodoret. therap. l. 12. cuius illud item cele-
bratur; Μαρεῖον μᾶλλον, ἢ ἡδονῆς. Furere malim,
q̄m voluptate perfundi. Laert. l. 7. Sext. Empir.
adv. Ethic. cap. 2. & Pyrrhon. hypoth. l. 3. c. 23.
Clem. Strom. l. 2. Theodoret. therap. l. 3. Gell.
l. 9. c. 5. Veruntamen etiam Stoici ipsi in hanc
partem secessionem quandoque fecisse visi sunt. q̄ de
Aristone Magistro suo festivè Eratosthenes apud
Athen. lib. 7. πῶν τῆς ἡδονῆς καὶ ἀρετῆς μεστέπειθεν
ἀνθρώπων, καὶ ἀνακαταστάσεις πᾶσιν ἡδονῆς.
Neque tamen ullo modo admittendum, q̄d Epipha-
nii codices habent, adv. heres. l. 3. tom. 2. epilog.
§ 9. Chrysippum statuisse τὸ τῶν πᾶν τὸ
ἡδονῆς ὅτι. nec id sanè Epiphanius unquam di-
xerit. Verum aut vitata ista, & ἀποθῆς pro ἡδ-
ονῆς legendum; aut loco mota, & Diogeni Rho-
dio, cuius dogma proximè refert, q̄cum istud pro-
bè convenit, τὸ σύμπτωσι σωφρονεῖν ἐξ ἡδονῆς.
voluptate constare omnia, tribuendum. Ceterum
in dogmatum priscorum illorum recensione Epipha-
niana hanc pauca istiusmodi, vel depravata, vel per-
peram relata occurrunt.

Ἡ ἐνδῶν] Contrà q̄m illi, q̄ nihil honestum
esse putant, nisi q̄d in vulgus gloriosum. Cicer. A-
cadem. l. 4. Senec. de beas. c. 20. Nihil opinionis
causā, omnia conscientia facta. Et epist. 113. Ni-
hil sit illi cum ambitione & fama: sibi placeat. De
T. Aristone Plin. min. l. 1. ep. 22. Nihil ad osten-
tationem, omnia ad conscientiam refert. Vide l. 1.
§ 16. & l. 5. § 3. & l. 6. § 2.

§ 13. Τί ἐν ὡς;] Bern. de bon. deser. &
in Cant. serm. 34. Ipsi etiam bestiis bestialior est
homo, (hoc est, ut Simocat. epist. 13. οὗ ἀλγῶν
ἀλογώτερος) ratione vigens & ratione non vigens.

Τὶ ἄλλο δίδωσι;] puta lavdem, aut mercedem.
ut l. 7. § 73. & l. 9. § 42. Vide & l. 9. § 26. &
l. 10. § 11.

ἔρπονται. nisi mors prævenisset. Vide l. 2. § 4. & l. 6. § 30. & infra § 26.

Ἐως (ἤ, ἔως ἔξασ) Qod Apostolus ad Galat. 6. v. 10. ὡς καὶ ἐγὼ ἔρχομαι, ἔρχαί μεντα τὸ ἀγαθόν. & qod Petronianus ille, sed sensu seqiore;

Ergo vivamus, dum licet esse bene.

§ 18. Ὅσον ἀγαθόν] imò εὐχαρίαν. ita infr. § 24. εὐχαρίστητες. & l. 12. § 2. εὐχαρίστηται Magnam sibi tranquillitatem conciliat, q̄ aliena dicta, facta, cogitata non attendit. Contrà, ut Rex sapientissimus Prov. c. 26. v. 17. Prebendis auri-bus canem, q̄ liti aliena immiscet se. In ejusmodi ergo homines quadat diverbium à Zenobio ac Svida relatum, Ἀρτεὶ Λύδῳ περὶ γυναικῶς ἐκ λῶ, ἀλλ' αὐτὸς ἐξελθὼν ἐπειράλο. Lydo negotia cum nulla essent, foras profectus congistit. Vide ad lib. 2. § 7. & l. 3. § 4.

Ἄλλ' ἴδμεν τί αὐτὸς ποιεῖ] Vide ad lib. 2. § 8. 13.

Ἡ χ' τὸν ἀγαθόν] Xylandro libens accedo, q̄ pro ἀγαθόν, Ἀγαθὸνα substituit, cujus illud, τὸ μῦλον ἦδος, qod sequitur, fuerit. Annot. Lugd. amplius mutat, vultq̄, δὴ χ' τὸν Ἀγαθόν. Verùm D. Junius ἀγαθόν illud retinendum censet: totumq̄ locum, ut mox dicitur, reconcinnat.

Μὴ μέλαν ἦδ' ὀφθαλμοῦς] non circumspicit nigros mores. Xyl. aliorum, nimirum. Meric. ut activo sensu verbum accipiat. atq̄ ita l. 7. § 35. Μὴ μετρίως ἀνδραγαθία ἡγούμενος. & l. 5. § 3. ἂν οὐ μὴ μετρίως, ἀλλ' εὐδαιμονίᾳ πρᾶται. Ceterum D. Boet. mavult μετρίως legi, ut respondeat τῷ ἡγεῖν ὁρδόν, qod mox sequitur. Nè eorum instar, q̄ nigri ingenui sunt præditi, circummagari, & obliquè ac tortuosius incedas. D. Junius denique neq̄ de Agathone, neq̄ de moribus nigri istic quicquam vult dici. Sic itaq̄ conjectura sanè probabili admodum, mutatione hanc enormi, locum avumat posse restitui, ut cum præcedentibus coherere; & ut qod facit, sit justum & pium, & bonum: neq̄ cum pigritia & segnitie. siue qod segnitium ac pigritum est, circumspicias, sed rectè procedas. Qid si Xylandro lectione ex parte admissa, sic concinnaverimus? ἢ χ' τὸν Ἀγαθόν μὴ μέλανος ἦ. δὴ δὴ μὴ μετρίως &c. Viderint alii.

Ἐπὶ τῆς γραμμῆς] q̄si ad lineam ductam. Sic Tertull. adv. Marc. l. 4. c. 17. Linea insistere, pro in instituto persistere ac permanere. & adv. Hermog. c. 39. Linea excidere. pro, ab instituto & proposito deerrare & divagari. qod à re Geometrica tractum censet Hadr. Jun. cent. 6. adag. 75. à re Gymnica, Petr. Faber agonist. l. 2. c. 7. cui potius accedo.

Ἰσχυρὸν ὁρδόν] Ità l. 5. § 14. κατεβύσσεις ἐν-μαζόνται, τὸν ὁρδόντῃ τῆς ὁδῆς σηματοῦσαι. qod l. 8. § 57. κατ' εὐδὸν φέρεται, & l. 10. § 11. εὐ-

δαίαν παραίεν. Apostolus ad Galat. c. 2. v. 14. ὁρδοῦσθαι. sicut Lucas, sed citra metaphoram istiusmodi, Aff. c. 16. v. 11. & c. 21. v. 1. εὐδου-δρομεῖν.

Μὴ διεφθιμῶν] Non vagum. Xyl. nunc in hanc partem, nunc in illam procurentem, & incerto quodam animi æstu iactatum & abreptum, & q̄si disiectum. qod in sacris Scripturis occurrit toties, neq̄ ad dextram neq̄ ad sinistram, i. e. neutrobique declinando. Deut. c. 2. v. 27. & c. 5. v. 32. & c. 17. v. 11. 20. & c. 28. v. 14. Prov. c. 4. v. 25, 26, 27. Josb. c. 1. v. 7. & c. 23. v. 6. Reg. hist. l. 1. c. 6. v. 11. & c. 1. 2. c. 19. 21. & c. 1. 4. c. 22. v. 2. & Annal. l. 2. c. 34. v. 2. Esaj. c. 30. v. 21. q̄ia ἡγεῖν ὁρδόν præcesserat. Potest tamen ab oculorum affectione sumptum esse; eā nimirum, qam Galen. comment. in Hippocr. prognost.

1. ἰσχυρὸν dici testatur, qando oculi sunt ἀσθελεῖται, & κινεῖσθαι διὰ τῆς αἰσθητικῆς, id vitium aliquando infirum, aliquando est adventitium. de isto Hippocr. prænot. Coac. §. 218. ποτὲν ἔ, τὸ τὰς ὁφθαλμοῦς πικρὰ διαφύλλειν. hoc est, ὁφθαλμοῦς διαφθιμῶν ἔχειν. Et huc allusum fuerit, si μετρίως retineatur.

§ 19. Ὁ μετ' αὐτῶν ἐπερὶ οὐμῶν ἐπὶ οὐμῶν] Retundi merito digna vanitas illorum, q̄ de nomine suo propagando & ad posteros transmittendo sollicitè satagunt. nec tamen, qam sui sit memoriam relinquitur, cū & in honorem numinis & in bonum publicum conducatur, incuriosum proptus esse q̄nam fas est. Optime Plato epist. 2. Ἀνάγκη γὰρ, ὡς εἶπα, μέλαν ἦν ἢ τὸ ἐπερὶ χρεῖν ἐπὶ δὴ ἢ πυχάνοι κατὰ πᾶσα φύσιν, ἢ ὡς ἀνδραποδιστάται ἔδιν φρονήσοντας αὐτῶν, δι' ὅτι ἐπικρίσται, πάντες περὶ τῆς, ὅπως αὐτὸς εἰς τὸν ἐπερὶ χρεῖν ἢ ἀλίσσων. Verùm ἐπὶ οὐμῶν μετ' π, est rei alicui nimio opere addictum esse. ut ad eam q̄si autonitus & pertulius consistas, aut saltem pro re eximia & admiratione dignā habeas: qomodo erga famam posthumam affici; est à ratione omni alienum.

40 Socrates apud Platonem in Phædone, σοφιστικῶν definit, τὸ μετ' αὐτῶν ἐπὶ οὐμῶν, ἀλλ' ἐλγῶν ἔχειν ἢ κοσμίως. Cupiditatibus nos esse vehementius addictum, sed parvi pendere & modeste habere. Aristot. hist. animal. l. 6. c. 18. χ' τὸ πᾶν τὸν ἢ ὅς ἐστι κοινόν, τὸ μετ' αὐτῶν ἐπὶ οὐμῶν ἢ τὸν ἡδονῶν ἐπὶ οὐμῶν, τὸν δὲ τῆς ὁφθαλμοῦς μέλανος. Ibid. l. 9. c. 8. Οὐτὸν ἢ σφόδρα ἢ διήκως, ἢ δι' ὅτι ἐπὶ οὐμῶν ἐπὶ τὸν ὁφθαλμόν, ὡς εἰς τὸν ἀνδραποδιστῶν ἐπὶ οὐμῶν, ἢ πολλοὺς κατὰ δὴ εἰσὶν ὅτι τὰς κατὰ δὴ. qod Plin. l. 10. c. 33. vertit; Rabie quidem tantā feruntur, qomodo Flacc. serm. l. 2. Sat. 3.

Insanit veteres statum Damaspuremendo. hoc est, ἐπὶ οὐμῶν μετ' αὐτῶν ἀνδραποδιστῶν. Marcus ipso l. 1. § 6. μὴδ' μετ' αὐτῶν ἐπὶ οὐμῶν. neq̄ rebū istiusmodi addictum esse.

Ἐξασ.

"Εγχεσθ' ὅψ' μαρτυρήσαν] Vide ad l. 2. § 17. & infrā § 35.

Διὰ ἐπαγγελίαν] Per assonitos inani famā. Xyl. ut de gloriā ambientibus dictum sit. non accedo. hunc enim jam rebus humanis exemptum praeiungit. Melius Cal. per admirantes. alius est ὁ μετὰ τὴν ὑπεροπλίαν ἐπαινεύων, qd de fama posthumā laboras, & circa cam insanas quodammodo. alii δὲ ἐπαινεύοντες ἱστί, qd cum vitā iam functum admirantur, celebrantque quasi cum stupore quodam. Heraclitus apud Plut. de leg. Poet. Βλαδ' ἀνδρῶν ἐν τῇ πύλῃ ἀβυσσὸς ἐπαινεῖται. qd idem lib. de audient. ὅψ' θαυμαστικόν esse ait, eorum qd nihil non admirari laudibuscq; efferre solenne habent.

Τί ἐν τούτῳ οὐκ οὐκ] Senec. epist. 77. Ad nos nihil pertinebit posterorum sermo. Boeth. Consol. l. 2. c. 7. Quid est qd ad principis etiam viros, qd virtute gloriam petunt, de fama post resolutum morte supremā corpus attineat? nam si, qd nostrae rationes credi volunt, totī moriuntur, nulla est omnino gloria: cum is, cuius ea esse dicitur, non exeat omnino. Sin verō sibi mens bene conscia terreno carcere resoluta, calum liberaverit, nonne omne terrenum negotium spernet, qd se, caelo fruens, terrenis gaudet exemptam? Festive ludit in hanc mentem, quisq; fuit, Antholog. l. 3. c. 6.

"Οὐνομά μοι. τί ὅ τῆς πατρὸς ἄ μοι. ἵς τί ὅ τῆς Κλεῖν' δ' εἰμὶ γένος. ἵς ὁ δαυαρῆτάτης Ζήους ἐνδύσας, εἰσπονέθων. Εἰ γὰρ ἀδύσας, Κεῖμαι δ' ἐνδύσας νῦν. τίς νυνὶ ταῦτα λέγει; Περί τὸν ὅψ' αὖ τὸ ἐπαύριον;] siquidem, δέξασθαι καὶ ἀδύσας, ὅψ' ἀδύσας εἶναι. ut supr. l. 2. § 11. Deinde; ut Aristot. ethic. l. 1. c. 5. Δοκεῖ ἡ τιμὴ ἐν τοῖς πτωχοῖς μάλλον εἶναι, ἢ τῷ πτωχικῷ. itaq; non est δικαίον π. Vide infr. § 20.

Δι' ὁικονομίαν τινά] hoc est. ὡς μὴ μόνον πρὸς εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀξίοντος παύσαι. Clem. paedag. l. 3. c. 11. Itaq; Julian. de viduit. c. 22. Nobis necessaria est vita nostra, aliis fama nostra. Et Avg. nom. ad frat. in crem. orat. 52. Conscientia nobis necessaria est, fama proximo: qd conscientia fidens famam negligit, crudelis est. Verum ut nostri mentem melius assequamur, dogma Stoicum ὅψ' δέξας καὶ ἐπαύριον, sive de fama & laude, penitus pavd est introspiciendum. Illi, ut Laert. l. 7. in Zenone, ἐν τοῖς ἀδύσας, i. e. in rebus mediis, qz nec bonae nec malae sunt, ista ponebant: qd & noster facit, l. 2. § 11. Verum ἀδύσας illa cum distinguerent, in τὰ σπινθηρίδια καὶ τὰ ἀποσπινθηρίδια, in praeposita & rejecta, ut Cicero venit: de quibus vide ad l. 3. § 11. in praepositis, i. e. qd aestimationem & pretium aliquod haberent, ut Senec. de beat. c. 22. τὴν εὐφροσύνην habebant. Cum autem rursus praeposita sive praefrenda illa in tres ordines dispicerent, ut quaedam per se praeposenda dicerentur, quaedam propter usum, quaedam propter utrumq; μετὰ τῆς εὐφροσύνης, de bona fama, in quo trium istorum ordine ei sedem tribuerent,

inter se Stoici dissentiebant. Siqdem, ut Cicero de finib. l. 3. § 57. Chrysippus & Diogenes, Utilitatis detractā, ne dignum quidem ejus causā porrigendum esse dicebant, (atq; hoc est, qd Marcus hic dixit, εἰ μὴ δι' ὁικονομίαν τινά) qd autem post eos fuerunt, cum Carneadem sustinere non possent, Propter se praeposita & sumendum esse dixerunt, esseq; hominis ingenui & liberaliter educati, velle bene audire, a parentibus, a propinquis, a bonis etiam viris, idq; propter rem ipsam, non propter usum: dicuntq; ut liberis consultum volumus, etiam si posthumi futuri sint, propter ipsos; sic futura post mortem fama, tamen esse propter rem, etiam detractō usui, consulendum. Verum si cui otium & animus est, adeat Seneca epist. 102. in qd is de claritate, qam a fama scernit, utrum bonum sit necne, argutiolis Stoicis adscitis, fusillimē discipat. Dio qidem Prus. orat. 24. "Επειδὴ τὸ γὰρ ἐπαύριον καὶ ἐαυτὸ ὑπὸ ἀνδρῶν, διότι πρὸς εἶναι οἱ πολλοί, ἢ τὸ δυνάμει ἐν τοῖς τοῖς ἑτοίμοις, ἢ τὸ ἡδύς ἔχειν, ἢ δὲν ἀνὰ διαφύσει οὐδὲν εὐδαιμονίαν, τὴν ἡδύς, καὶ μὴ δὲν ἔχειν, καὶ ἐπιπρόνοος ἔχειν. Attamen, ut Galen. therapeus. lib. 7. c. 1. "Ο γὰρ τοῖς ὅψ' πολλῶν ἀνδρῶν ἐπαύριον, εἰς μὴ ἡδύς τινος ἐπιπρόνοος ὄργανον εἶναι πᾶσι τοῖς ἑτοίμοις ἀποδιδόναι καὶ ἑδὲν ὀνύσιν, ἀδύσας ὅψ' ὁὐκ ὄντων εἶναι. Marcus ipse etiam hanc multum istud alioqi facere videatur, l. 3. § 16. & infrā § 51. hac tamen ratione, prout testatur Capitolinus, Erat fama suae curiosissimus: & matē logentium δι' αὐτὴν, vel literis vel sermone respondebat. idēq; Nihil magis timuit & deprecatus est, qam avaritia famam: de qd se multis epistolis purgat. Nec silentium hic Chrysippi illud in lib. de rhetoric. "Οὐτως ὁ φιλοφρόσων καὶ πολλῶν δυνάμεων τὸν σφόν, ὡς καὶ τὰ πάλαι οὐκ ἔχοντα ἀγαθὸν, καὶ τῆς δέξας, καὶ τῆς ὑφείας. Plut. de Stoic. contradict. c. 1. dum nimirum ad aliorum rationem captumq; sese accommodat. ἔστιq; ista etiam ὁικονομία τις, ut Marcus hic loquitur. Vide ad l. 11. § 18. Πολλὰ κατ' ὁικονομίαν γίνεσθαι.

Πάδες γὰρ νῦν] Xyl. Omite enim natura minus huic temporis non conveniens, de qd suo loco erit differendum. Verum ista ex contextus verbis qd ratione erui possint: ὅψ' ὀνύσιν. Lego itaq; melius. Omittis enim nunc & amittis, τὴν φυσικὴν δόξιν, qd natura tibi concessit. nimirum, ut qd tui est officii agas, tuā solius conscientia contentus degas, omniāq; tua in te reposita habeas. ut suprā § 3. 8. & l. 2. § 11. 13. & infr. § 29. sic infr. § 32. ἀφ' ὧν τας πρὸς τὸ κατὰ τὴν ἰδίαν καλὰ σκευὴν, καὶ τὴν ἀρετήν. & lib. 6. § 16. τὸ κατὰ τὴν ἰδίαν κατὰ σκευὴν κατεῖναι, καὶ ἰσχεῖσθαι. Vide l. 5. § 36.

"Αλλὰ τινος ἐχέμενον λόγος λαπὸν.] lego, ἐχέμενον. dum ab alterius sermone pender. nisi si placuerit cum D. Bootio legeres: παρ' ἑνός, & ἐχέμενον λόγον, omittimus qd nostrum est, dum alterius rei, qz

qz scil. parum ad nos facit, rationem habemus. Sen-
sus, utramvis admiseris, idem futurus est. Ceterum
loquens illud vult idem esse novæ periochæ initium,
ut legi debeat, λοιπόν, πῶς τὸ καὶ ὁπωπὶν κληόν, &c.
Denique quicquid pulcrum est, id ex se pulcrum est,
ut aliena laus ei nihil adjicias. cui libens assentior.
Siquidem pari modo Marcum bis usurpasse superius
§ 3. deprehendo. quoniam & τὸ λοιπὸν satis cre-
bro etiam sententiam claudit. Sic Epictet. l. 1. c.
29. (ὥστα λοιπόν. Tacito deinceps. Et Chrylost.
in Rom. orat. 8. Δείξαι τούτων τὰ δὲ τῶν Ἀβραάμ
οὕτω, καὶ τὸν Δαβὶδ ἐπαύει λοιπὸν, &c. Itaque di-
stinctionem receptorem in versionem secutus sum.

§ 20. Πᾶν τὸ καλὸν ἐξ ἑαυτοῦ καλόν] Itaque
Galen. hortator. c. 8. Τὸ ἀληθινὸν καλὸν ἀκριβῶς
ἐξετάζειται αὐτὸ καὶ ἑαυτὸ θεωροῦντων ἀπάντων
γυμνασθῶν. Vide l. 6. § 40. & l. 9. § 31.

Οὐκ ἔχον μέχρι πᾶν τὸν ἑαυτοῦ] Est enim
ἐπὶ τῶν ἑαυτοῦ ἔξω. ut supr. § 19.

Οὗτοι γὰρ χεῖρον ἢ κρείττον τὸ ἐπινοεῖσθαι]
Gregor. Naz. de pace orat. 3. Ἐπεὶ δ' ἔκ ἀμείλι-
στον εὐρημύνηται, ἢ δυσφημύνηται, πάντες οἱ βορβό-
ροι μῦθον ἀναμυγνύουσιν, ἢ μύθον βορβοροῦν, καὶ τὰς
πρώτας τῶν ἐπινοήσεων συλχόντες, ἵνα δυσχερὲς
αὐτὸς μεταμῆται. ἢ πολλὰ ἀνὰ κατὰ βόθρον χεῖρα
τοῖς ἐπινοήταις, εἰ μὴ βήσῃ τοῖς ἐπὶ τοῖς ἐπὶ τοῖς
π. νῦν γ' ὅτι ὅταν τὸ ἐχέ. πόθεν; ἀλλ' ἔστω εἰ-
μὴ, τὸτο πᾶν καὶ δυσφημύνηται καὶ σαυραλὺς ὁδός.
Apud Plur. de adulat. Bio. Ἐπὶ τῶν ἀγῶν ἐμῶν
ἐλκυσμῶν ἐν ὑποδοχῇ τοῖς ἐν ὑποδοχῇ, ἐκ ἀνὰ ἐμαρ-
τάνην ἐδύκει, τὸτο ποιῶν μᾶλλον ἢ οὐκ ἔστιν καὶ
περὶ γὰρ ἐχέ. ἐπὶ πᾶν καὶ ἀνδραποῦς ἀποτοῦ
ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ τοῖς ἐπὶ τοῖς ἐπὶ τοῖς ἐπὶ τοῖς ἐπὶ τοῖς
καὶ παρὰ τοῖς. Verum hoc rejicit, subjicitque Platar-
chus: Ὁ καὶ γὰρ ἀρετὴ ἐστὶν ἡ γένεσις χεῖρον ἐπὶ τοῖς
ἐπὶ τοῖς ἀνδραποῦς γὰρ τῶν καὶ τοῖς ἀνδραποῦς οἱ ἀν-
δρῶν καὶ παρὰ ἀξίαν ἐπὶ τοῖς ἐπὶ τοῖς ἐπὶ τοῖς ἐπὶ τοῖς
Ceterum è contra-
rio, Virtutem laudatam crescere, & immensum calcar
gloriam habere, nec parvus animo vires addere; Na-
sio monuit Ponti l. 4. el. 2. & trist. l. 5. el. 12.
Sed hoc est, quod Marcus vult, nihil rei cuiusquam
bonitati, eo ipso quod laudatur, vel accedere vel de-
cedere.

Τὸ γ' δ' ὅντως καλὸν πρὸς χεῖρα ἔχει.] Leg.
τὸ γ' δ' ὅντως καλὸν [γ'] πρὸς χεῖρα ἔχει, sentiu
exigente & contextus serie. nisi si ὁρωματικῶς
legere placuerit, πρὸς χεῖρα ἔχει; eadem re indiget?
Sed illud potius adjecta poscere videntur. τὸ ὅντως
καλὸν Stoicis est virtus sola. Vide ad l. 2. § 1.

Σμαρτῶν γὰρ τὸ ἑαυτοῦ χεῖρον] Annot. Lugd. 50
negativam hic sine cavilla interferit, quia oratio eti-
am in edit. Lugd. sic erotematice. σμαρτῶν γὰρ av-
tem diminutè dixit, ut & mox, μαχαλειον, δινδύ-
φον, ἀνδύλλιον. & l. 2. § 2. & l. 7. § 3. δαίμων.
& infr. § 41. λυζαλειον. galia ab Aristophane in
Babyloniis usurpata Aristoteles monet ibidem. l. 3. c.

2. χροσδίων, ἱμασδίων, λοιδορημάτων, νοσημ-
των. eaque πρὸς τὸ ἐλαττω ποτὶν, ad rem qd de
agitur, deprimendam & elevandam conducere pluri-
mum. nec alio sine usurpat Marcus noster. Vide
infr. § 48.

Ἄνεστ'] Vide ad l. 2. § 5.

§ 21. Χωρεῖ δ' ἄνε] indè enim animam esse
tenebant Stoici, l. 2. § 2. eodemque reverti. l. 7.
§ 50.

10 Πᾶς ὃ ἢ γῆ] Et quomodo terra. Xyl. ac si qz-
stio proposita continetur. cum sit subiectio, & re-
sponsio, licet interrogandi formulâ enuntiata; quod &
Cas. advertit. q. d. idem de animis in ætrem emis-
sis sentias, quod de corporibus terrâ conditis.

Πεῖς ἢ πᾶς ἐνδιαμύνηται] in alium, quicumque
is fuerit, subsistendi modum. Cas. quod nescio an vo-
cabulum istud ferre possit. ego Xylandro assentior
vertenti, quod aliquandiu in terra delituisse, vel per-
manere. idem enim his verbis de animis, vult dice-
re, quod de corporibus mox illis, πρὸς ἡννα ἐν-
διαμύνηται.

Ἐπὶ ποτὶν συμμένανται] Animam corpore exu-
tam longævam quidem, non æternam tamen aut im-
mortalem prorsus Stoici statuebant. Laert. l. 7. in
Zenone: Τὴν ψυχὴν μὲν δάπανα ἐπιμύνηται ἐπαρ-
τῶν ὃ ἢ. Cic. Tullul. l. 1. §. 77. Stoici vitæ usu-
ram nobis largiuntur, tanquam cornicibus diu man-
suros (vivunt) animos, semper, negant. Verum nec hac
in parte secum invicem conveniebant. Nam, ut La-
ert. ibid. Κλεάνδης καὶ πάσις ἐνδιαμύνηται ἐπὶ
μέγιστος ἐκπυρώσεις. Χρύσιππος ὃ τὰς ἡψὶ σφῶν
μύρον. Cleanthes universas ad mundi conflagratio-
nem usque permanere: Chrysippus verò sapientium dum-
taxat. Seneca tum saltem etiam beatorum animas
interituras; ad Marc. c. 26. Nos quoque felices ani-
ma, & æterna sortita, cum Deo visum erit iterum
ista moliri, labentibus cunctis, & ipsi parva ruina
ingentis accessio, in antiqua clementia vertemur. Apud
Euseb. præpar. l. 15. c. 17. Numenius de bono l. 1.
1. (quem cur, de nostrâ, appellet Lipsius physiolog.
Stoic. l. 3. c. 11. Ubi horum pluraque retulit, ego
nullus assessor) ex Stoicorum sententia; διαμύνηται
τὰς ἡψὶ ἐκπυρώσεων ψυχῆς. Et mox: Τὴν ὃ ψυ-
χὴν ὁπῶντι τὴ καὶ ἐπαρτῶν λόγῳ πρὸς ἐκ ἐκπύσεως
τοῦ σώματος ἀπαλλασσέτω φθέρῳ, ἀλλ' ἐπι-
μύνηται πᾶσι χρόνους καὶ ἑαυτῶν. τὴν καὶ ἡψὶ σφῶν
δαίμων, μέχρι τῆς εἰς τὴν ἀναλύσεως ἡψὶ πᾶν τὸν
τὴν ὃ ἡψὶ ἀρετῶν, πρὸς πῶς πᾶσι χρόνους.
Respexit hofsum Dionysius Halicarn. (etiam si levi-
culè nimis Lipsius, qui vel hoc argumento Stoæ vin-
dicat, nisi si Stoicus statim censendus, quicquid Stoi-
cum dogma aliquod recenser.) ubi dixit, antiq. l. 8.

40 Ἐπὶ ὃ ἀρετῶν μέχρι τὸ πάντως τυχεύοντι αἱ ψυ-
χαὶ ἡψὶ δόσι, καὶ δαίμων δὲ τῶν πᾶσι, ἢ χρόνους,
μὲν τὴν ἀπαλλασσέτω, πᾶσι ἡψὶ σφῶν, ἐνδιαμύ-
νηται, μήποτε μὲν αἱ ἡψὶ ἀρετῶν ἀνδρῶν, ἐλαττω-
σι

§ αὐτῶν ἡρώων, &c. Resperit & Tacitus in *Agricola*, ab eodem adductus; (quem tamen nemo, opinor, Stoicum fuisse suspicabitur) ubi ait; *sed, ut sapientibus placet, non cum corpore extinguuntur anima Magnæ.* Nam quod, ut Seneca *epist.* 57. existimabant animam hominis magno pondere extritam, perire non posse, & statim spargi, quæ non fuerit illi exitum liber. quod & Statius *Theb.* l. 6. de aversatore montis ruinâ oppressos;

—latet intus, monte soluto

Obvium, ac penitus fractum obductumque cadaver

Indignantem animam proprium non reddidit astris.
Ridet ac refutat Senec. *ibid.* Quomodo enim, inquit, flamma non potest opprimi: nam circa id diffugit, quod urgetur: quomodo aer verberare aut ictu non leditur, nec scinditur quidem: sic animus, qui ex tenuissimo constat, deprehendi non potest, nec intra corpus affligi: sed beneficio subtilitatis suæ, per ipsa, quibus affligitur, erumpit. Servius vero, unde habeat, nescio, quod de Stoicis asseruit ad *Æneid.* l. 3. dicere eos tam diu durare animam, quamdiu duras & corpus. idcirco *Ægyptios* sapientie peritos, condita diutius reservare cadavera, (quasi scilicet à Stoicis dogma istud arripuerint) ut anima multo tempore perduret, & corpori sit obnoxia, nec citò ad alia redeat.

Μεταβάλλουσιν, καὶ χέρονται, καὶ ἐξέρχονται] Non ergo usque ad ἐκπύρωσιν, sive conflagrationem, ut illi superius adducti, permanere vult Marcus nonster: sed solvi, immutari, refundi, redaccendi, ut aliis succedentibus & subeuntibus quotidie locum faciant: prout de corporibus dixerat in terram resolutis. Atque hoc est fortasse quod Epiphanius voluit, ubi de Stoicis dixit. l. 1. *bar.* 5. μεταγχομῶς τε ψυχῶν καὶ μετανομοματώσιν ἀπὸ σώματος εἰς σῶμα καὶ μεταεσθῶν σωματῶν, ἢ δι' αὐτὸ πάλιν ἐκδύναται καὶ ἀνὰ πάλιν ἡνωθῆναι. Et ex Epiphanio Joan. Damasc. in lib. de *heres.* Stoici animum de corpore in corpus migrare volunt. Quò nomine Pythagoreis adiungit Stoicos Lactantius instituit. l. 3. c. 18. Superesse animam post mortem Pythagorici & Stoici dixerunt: ceterique non nasci, sed insinuari in corpora, & de aliis in alia migrare. Ambigit certe Seneca *epist.* 65. Semel, inquit, hæc mihi videnda sunt, an sciam. Verum aliud longe hac in parte Stoicus nonster hic, quam Pythagoras olim censabat. nec consentiunt sibi invicem in Stoicorum dogmate recensendo, aut Epiphanio Lactantius, cum ille animas dicit ἀνάπαλιν ἡνωθῆναι; iste, non nasci, sed insinuari duntaxat; aut etiam sibiipsum Epiphanius, in eo quod subiungit; *μεγας ὁ θεὸς καὶ ἀθάνατος πλεὺς ψυχῶν ἡγόντων* quomodo enim immortalē statuunt, quam nasci sapientis contendunt? Utrumque verò Stoicis falso tributum ab Epiphanio asserit Dionysius Peravius. Habent tamen aliquid Stoici dogmati Pythagorico affine, quod ex animarum materia quasi

conflata & recocta novas procudi & produci statuerunt. Verum hac ratione, non magis anima quam corpori immortalitatem asserunt, non minus anima quam corpori corruptionem & mortalitatem adscribunt. Atque hac ratione forsitan accipi voluit, quod, referente Luciano, Democritus Cynicus, interroganti, ei ἀθάνατος ἢ ψυχὴ, respondit, ἀθάνατος, ἀλλ' οὐ πάντως. Vide l. 8. § 18. Tale quid & Oraculum apud Stob. *tom.* 1. l. 1. tit. 4. de Animis;

10 "ΑΜΘ δ' ἐξ ἄλλων ἡνωθῆναι, ἢ δ' ἀνακλασθῆναι, Ψυχῆ τῶν ὀνίμων οὕτως ἀεὶ τελευτᾶσαι χεῖροισιν.

Ex alio tamen est alius, semperque novatur,

Natura insinuat sese genitalibus arvis. Grot.

Servius interim, loco superius recensito, Stoicos ait mediam viam secutos, cum Plato animam perpetuam dixerit, & ad diversa corpora transitum facere statim pro meritis visa prioris: Pythagoras verò, non μεταμύχων, sed παλιγγενεσίαν esse dicat, hoc est, redire, sed post tempus.

20 Εξέρχονται] connectuntur. Xyl. perperam. Verito, accenduntur, vel succeduntur. Senec. pariter *epist.* 54. Nos quoque, & accendimur, & exingvuntur. Allusum est ad eorum dogma, qui animam igneam statuebant. in quo censu cum aliis habet paucis & Stoici. Plut. de *Philos.* placit. l. 4. c. 3. de Anima natura: "Οἱ δὲ Ἀναξαγόρῃ ἀερεῖδι ἕλπον. οἱ Στωικοὶ πνεῦμα θερμὸν. Δημόκριτος πυρώδους σύγκριμα. Stob. *tom.* 1. l. 1. tit. 46. Ἀναξαγόρης, Ἀναξίμανδρος, Ἀρχέλαος, Διογένης, ἀερεῖδι."

30 Οἱ Στωικοὶ, πνεῦμα νοεῖν, θερμὸν. Παρωδίδης ὅτι καὶ Πλάτωνος, πυρώδους. Δημόκριτος, πυρώδους σύγκριμα. Ἀδελφῶν, ἐκ πυρὸς ἔσθ'. Διογένης δ' Ἀπολωνιάτης, ἐξ αἵματος. Ἰππίων ἐξ ὕδατος. quò loco pro Πλάτωνος leg. Ἰππίωνος. Sic enim Theodoretus: *iberis.* l. 5. Ἀναξίμανδρος καὶ Ἀναξαγόρης καὶ Ἀρχέλαος, ἀερεῖδι τῆς ψυχῆς πλεονεχίαν εἰρήνευσαν οἱ δὲ καὶ Στωικοὶ, πνευματικῶς, πλείους μετέχουσιν τοῦ θερμοῦ. Παρωδίδης ὅτι καὶ Ἰππίωνος καὶ Ἡρακλείτου πυρώδους ὅτι Ἡρακλείδης,

40 φωτοειδῆ Ἐπίκουρος ὅτι τῆ δυνάμει πλεονεχέων κράμα, πυρώδους καὶ ἀερεῖδος καὶ πνευματικῆς καὶ περὶ τὴν πρὸς ἀκατονόμησιν ὅτι Ἐμπεδοκλῆς, μέγας ἐξ αἰθερώδους καὶ ἀερεῖδος ὕστατος. Κερτιάς ὅτι, ἐξ αἵματος καὶ ἐξ ὕδατος. De Democrito etiam Aristot. de *anim.* l. 1. c. 2. πῶς τὴν καὶ θερμὴν φύσιν αὐτῷ ἔσθ'. Terull. de *anima* c. 5. Animam effingunt Hipparchus & Heraclitus, ex igni; Hippon & Thales, ex aqua; Empedocles & Critias, ex sanguine; Epicurus, ex atomis; Critolaus & Peripatetici ejus, ex quinta natura;

50 scio quæ substantia: Stoici penè nobiscum, spiritum prædicant; verum hunc igneum. Apud Lat. l. 7. Zeno & Posidonius, Πνεῦμα ὑπερμῶν ἔσθ' πλεονεχῶν. Galen. de *anim.* seq. corp. temperas. c. 4. Stoicis animam esse καὶ ἀπὸν καὶ συμμετρίαν καὶ ἡνωθῆναι τῆς ἀερεῖδος καὶ πυρώδους ὕστατος. Cicer. *Tuscul.* l. 1. Zenoni Stoico animus ignis videtur. Et de natur.

Deor.

Deor. l. 3. Omnia Stoici solent ad igneam naturam referre; Heraclitum opinor, secuti. Et mox: Dicant omnem vim esse ignem. itaque et animantes cum calor defecerit, interire: et in omni natura rerum id vivere, id vigere, quod caleat. Itaque Chrysippus de provid. l. 1. Διὸς μὲν γὰρ ὅτι ὁ κόσμος πυρῶδες, ἐκδίδει καὶ ψυχὴν ὅτιν αὐτὰ καὶ ἡγεμονικόν. Idemque de Sole pariter, quem ἐμφύχον καὶ πύεινον, astrisque, quae etiam animata censentur, de natur. l. 3. Οἱ δ' αἰσθάνονται διὰ τοῦ αἵματος καὶ τῶν ἡλίου ἀνὰ σπέρματα. Quem idcirco hoc nomine exagitat Plut. de Stoic. contradi. c. 38. & de commun. notit. c. 41. quod cum animam statuat τὴν πεφυλμένην καὶ πυκνωμένην, ἥ συνίσταται πνί, hoc est, in frigidatione, et condensatione, ferri instar, quod obfirmandi causa, candens etiamnum; aqua tingitur, producit; unde et ψυχὴν παρὰ τὴν ψύξιν dictam. (vide ad l. 12. § 24.) idem tamen, ὅταν ἐκ πύρρως γέννηται, διδόναι τὴν καὶ ζωὴν εἶναι, tunc vivere cuncta atque animari dicat, cum ignitio quasi quaedam obnubilis; itaque potest et τὴν ἀναψύξιν, potest et τὴν πεφυλμένην, ἀρχὴν ἐμφύχου πνέειν, nunc in frigidationem, nunc accensionem principium animationis constituere. cumque animam, quam πῦρ vocem, i. e. ignem intelligibilem definit, πεφυλμένην πνι produci vult; totique posse in Chrysippum, quod Cleanthes olim respondit, narranti cuidam, vidisse se ἐν γάλατι ἐν ὕδατι θέρμερον ζῶσαν, anguillas quae in aqua calida degerent; ἔκταν ἐν ψυχρῷ αὐτὰς ἐψήσασθαι, In frigida igitur coquimus eas. Sed et Porphyrius ad Boetium de anima, apud Evsebiu. prepar. l. 15. c. 8. Πῶς δὲ ἐκ αἰθέρος γέννηται, ὁ πνύμα πῶς ἔχειν αὐτὴν ἀποδίδει, ἢ πῦρ vocem, τὴν πεφυλμένην καὶ ἥ βαρὺ τὴν αἴθερος ἀνασθάν, ἢ κομωμένην; Verum de ignea animae natura Stoicis consentiunt, Phurnutus, an Cornutus, de Deis c. 3. καὶ ὅτι αἱ ἡμετέρας ψυχὰς πῦρ εἶναι. Varro de ling. Lat. l. 4. Ignis est nascendo, quod hinc nascitur omne: et quod nascitur, ignescit; ideo caler: ut qui de nascitur, ignem amittit, ac frigescit. Et ibid.

Ova parere soles genu pennis condecoratum; non animas, ut ait Ennius.

Inde venit, pullis divinitus insinuas se,

Ipsa animo: —

sive, ut Zeno Criticus, animalium semen ignis, qui anima et mens; qui calor est caelo, quia hic innumeras animas et immortales ignes. Itaque Epicarmus Ennii de mente humana dicit:

Isis est de Sole sumptus ignis, isque mens est.

Sic enim Scaliger restituit. Idemque Ennius in Epicharmo a Prisciano l. 6. prolatus:

Terra corpus est; at mentis ignis est.

Virgilius AEn. l. 6.

Igneus est ollis vigor, et caelestis origo.

B nostris etiam Laetant. de opific. Dei c. 8. eo (capite scilicet) mens, et ignis ille divinus, tanquam caelo, cognoscitur. Cum autem anima ignis haberetur, quo accen-

so homines vivere, extincto emori necesse existeret; enatum est hinc delirium illud, de quo Servius ad AEn. l. 1. Grave nimirum esse, perire naufragio, quia anima est ignea, et perire videtur in mari. id quod tangit etiam Synecius in epist. 3. digitum simul intendens ad dictum quoddam Homericum, quod huc trahi solebat; Odyss. d. v. § 11.

Αἶας δ' ἐξαπόλαυν, ἵππεϊ πῖν ἀλμυρὴν ὕδωρ.

Ajax disperiit, postquam bibit aquae undam.

10 Erit tamen etiam ἀναμνηστικὸν λόγον ἀναμνηστικὸν [Laet. l. 7 in Zenones de Stoicis agens: Δοκεῖ δὲ αὐτοῖς καὶ ψυχὴν αἰσθητικὴν εἶναι τὸ συνδυάζειν τὴν πνύμα. ἐκαστὸν δὲ τὴν ψύξιν εἶναι ἀσπασίαν, ἥ μὲν εἶναι τὴν πνύμα τὴν ζωὴν. Quid clarius? Hinc tamen immortalem esse animam concludebat Pythagoras, referente Laetio l. 8.

Εἶναι δὲ τὴν ψυχὴν ἀπόσπασμα τὸ αἰσθητικόν — ἀθανάτην τε εἶναι αὐτὴν. ἐπειδὴ ὅτι καὶ τὸ ἀσπασίαν, ἀθανάτην εἶναι.

20 l. 1. Εἶναι δὲ τὴν ψυχὴν ἐν τῷ ὅλῳ φασιν, ὅτι καὶ αἰσθητικὴν — τὰς δὲ λοιπὰς σωματικὰς ταύτης. Et mox: Εἶναι δὲ τὴν ψύξιν τὴν ὅλην ἀσπασίαν τὰς δὲ λοιπὰς συμμάχων ἐν τῷ ὅλῳ εἶναι. Videmus hic, quis sit ille λόγος ἀναμνηστικὸς, de quo illic, et sup. § 14. et denuo l. 6. § 24. Unam scilicet animam communem et universalem fovebant Stoici, unde reliquae omnes essent quasi deciae sive quae reliquarum omnium fons quidam existeret; in quem etiam denuo quasi refunderentur. Vide supra § 4.

30 infra § 23. et 34. et l. 9. § 7. Verum Mercurius Aegyptius, referente Terulliano de anim. c. 33. dicit, animam digressam a corpore non refundi in animam universalem, sed manere determinatam.

Τὰς σωματικὰς ἐκαστὴν [adventantibus. Xyl. insuper excipienda, atque intra sedem eandem recipienda. Sed quomodo modo veteris, legendum videtur, σωματικὰς ἐκαστὴν. nam Cal. dum vulgaram sequitur scripturam, Marci memem minus cepit. Parandum apud Tatianum adv. Graec. c. 29. animad-

40 vertere licet. Πῶς ὅλην καλὸν σωματικὴν τὴν εἶναι τὸν μακρότατον βούδην, καὶ μὴ τὸν διπλὸν λογ. σωματικὴν. iterata littera scriptorem minus cavum fugerat. Quod autem de animabus Marcus, idem de hominibus pariter Epictet. l. 3. c. 26. Εἴτι δὲ ἀλλοῖς τύποι. εἰ γὰρ καὶ ἄλλος, καὶ δὲ ὅτι οὐ εἶναι, καὶ ἡμετέρας ἔχειν χάριν, καὶ ἀκρίβειαν, καὶ τὴν ἐμπειρίαν. εἰ δ' οἱ ἀπὸ τοῦ μὴ ἀσπασίαν, τὴν ἀσπασίαν.

Εἰ γὰρ ἀσπασίαν τὴν τὴν ψυχὴν διαμνηστικὴν [Nihil itaque certi hic statuit Marcus. Sed et ambiguum passim loquitur. l. 3. § 3. ἐν τῷ εἶναι ἐπεὶ φασιν. et l. 6. § 24. ἡτοι ἀσπασίαν εἶναι τὸν τὸν κόσμον ἀσπασίαν λόγος, ἢ διασπασίαν εἶναι τὸν ἀπὸ τοῦ κόσμου. et l. 7. § 32. ἡτοι σέβειν ἢ μετρίως. quibus gemina habet, et l. 7. § 40. et l. 8. § 25. 58. et l. 10. § 7. Nec aliter Seneca, qui vestigium quā si-

gat, incertum planè se prodit; nunc in hanc partem, nunc in alteram inclinans, prout argumenti, in quo versabatur, ratio trahere aut propellere videbatur. Polybium de fratre defuncto compellans, c. 28. Nè invideris fratri tuo: quiescit tandem tuus, tandem æternus est. fruitur nunc aperto & libero celo: exhumili & depresso in eum emicuit locus, quique ille est, qui solutus vinculi animas beato recipit sinu. Erras: frater tuus non perdidit lucem, sed securiorem sortitus est. non reliquit ille nos, sed antecessit. Helviam matrem de filii exilio mœrore plenam refocillans; c. 17. *Qualem me cogites, accipe. latum ac alacrem, velis optimis rebus. Sunt ætatem optima, quæ animus — ad summa prorumpit, & pulcherrimo divinorum spectaculo fruitur, æternitatique suæ memor, in omne quod fuit, futurumque est omnibus seculis, vadit.* Marciz de filii excessu dejectæ animum erigens c. 25. Non est quod ad sepulcrum filii tui curras. pessima ejus, & ipsi mol:stissima istic jacens, ossa cinerisque: non magis illius partes, quàm vestes, aliæque tegumenta corporum. Integer ille, nihil in terris relinquens, fugit, & totus excessit: paulumque supra nos commoratus, dum expurgatur, & inherens vitia firumque omnem mortalis ævi excussit; deinde ad excelsa sublatus, inter felices currit animas; excipitque illum cætus facit, Scipiones, Catonisque, utique contemptores vitæ, & mortis beneficio liberi. & quæ sequuntur. Lucilio itidem ubi animum vult addere, & adversus mortis formidinem confirmare, epist. 102. Cum venerit dies ille, qui mixtum hoc divini humanique secernas, corpus hoc ubi inveni, relinquam: ipse me dñs reddam. nec nunc sine illis sum, sed gravi terrenæ detineor. per has mortalis ævi moras, illi meliori vitæ longiorque prebuitur. quemadmodum novem mensibus nos tenet mater nus merui, & præparas, non sibi, sed illi loco in quem videmur emitti, jam idonei spiritum trahere, & in aperto dare: sic per hoc spatium, quod ab infantia patet in senectutem, in aliam naturæ summam partem. alia origo nos expectat, alius verum status. nondum cæcum nisi ex intervallo pati possumus. Proinde in trepidus horam illam decretoriam prospice: non est animo suprema, sed corpori. Dies iste, quem tanquam extremum reformidas, æterni natalis est. Depono onus. quid cunctaris, quasi non prius quæ relicto, in quo latebas, corpore exieris? Hæres, & reluctaris. tum quæ magna nisu matris expulsi es. gemis, ploras. & hoc ipsum flere, nascentis est. sed tunc debebat ignosci. rudis & im:eritus omnium veneras: ex materno viscero calido molliq; fomento, efflavit æra liberior. Nunc tibi non est novum separari ab eo, cujus ante partem fueris. ego animo membra jam supervacua dimittis; & istud corpus inhabitatum diu pone. scindetur, obruetur, abolebitur. quid contristaris? ita siles fieri. pereunt semper velamenta nascentium. quid ista sic diligis, quasi tua? istis operus es. Veniet, qui te revolet, dies, & ex consubermio fœdi neque olidæ ventris

educat. Hinc nunc quæ tu, quantum poter, subvolas jam hinc alius aliquid subtiliusque meditare. Aliquando natura tibi arcana reteguntur: discutitur ista caligo; & lux undique clara percutes. tunc in tenebris vixisse dices, cum totam lucem totus aspexeris: quam nunc per angustissimas oculorum vias obscure intueris, & ita non admiraris tam procul. quid tibi videbitur divina lux, cum illam suo loco videris? hæc cogitatio nihil sordidum animo subidere finit, nihil humile, æternitatem proponere. Vides, quam magnanimè, quam magnificè se effert, dum mulierculis solamina adhibet: dum Lucilium suum altius erigere conatur: dum Tyranni liberto dissimulè adulatur: & hæc de istis pronunciat. Verum, ut idem ille epist. 82. *Magna hæc verba excidunt, cum mors propius accessit.* Vis igitur, quibus animam jam agens, rationibus ac cogitationibus ipse se sustulcebat: & (si Lucretio saltem fidem adhibemus, qui de mortis propinquo cecinit l. 3.

Nam vera voces cum demum pestore ab imo Ejiciuntur, & eripitur persona, manet res.) Quid reverà Seneca ipse hac in parte senserit? Audi Lucilium suum alibi sic alloquentem, epist. 34. *Uni morbo quasi assignatus sum. satis apud dici suspirium potest. nullum mihi videtur molestius. aliud enim quicquid est, agrotare est. hoc est animam agere. itaque medici hanc, meditationem mortis vocant. faciet aliquando spiritus ille, quod sæpe conatus est. Ego verò & in ipsa suffocatione non desii cogitationibus lathi ac fortibus aciescere. Quid hoc est? inquam. tam sæpe mors expertur mei facias. at ego illam diu expertus sum. Quid? inquit. antequam nascerer. Mors est, non esse id, quod ante fuit: sed quæ sit, jam scio. (ita sunt distinguenda, quæ in excusis, serie continuatæ, sensu nullo bono, leguntur) hoc erit post me, quod ante me fuit. Si quid in hac re tormenti est, necesse est & fuisse antequam prodiremus in lucem: atqui nullam sensimus tunc vexationem. Rogo, non stultissimum dicas, siquæ existimet lucernæ pejus esse cum extincta est, quam antequam accenderetur? nos quæ accendimur, & extinguimur: medio illo tempore aliquid patimur: mirumque verò alta securitas est. Libet illud Tragicæ Phœnissis hic usurpare,*

Ὁ δ' οὐδ' ἴππος τῷ τ' ἔκλειν' ἀνθρώπου λείπει
& Homericum illud Odys. π. v. 181.

Ἀλλὰ τίς μοι, εἴτι, ἐφ' ἂντιν ὦν, ἢ δὲ νεκρὸν ὦν.
quantum enim Seneca iste ab illo mutatus, qui de anima immortalitate tam erectè, tam clarè disserterat, tam diserte, tam clarè, tam fidenter pronuntiabat? Etenim quid ista sunt illud quam quod Euripides Troad.

Τὸ μὴ ζῶντος τὸ δὲ θανόντος λόγῳ.

Non esse natum, & mortuum esse, idem puto. Quod Lucretius l. 3.

Respicie item, quam nil ad nos antequam actustas Temporis æterni fuerit, quam nascimur, ante.

istorum incerti, illis tamen etiam ad mortem usque illaborandum atque inhærendum censuerint.

Εὐπλοῦς ἐν τοῖς περὶ τὴν οὐρανὸν ἑκταῖς] Allusisse videtur huc in dogmate Pythagorico explicando Ovidius *Metamorph.* l. 15. v. 84.

Heu, quantum scelus est in viscere viscera condit;
Congestioque æquum pingvescere corpore corpus!
Clarius de Metio Suffectio Ennius *annal.* l. 2. apud Priscianum, l. 6.

Vultus in sylvis miserum mandabat hemonem.

Heu, quàm crudeli condebant membra sepulcro?
Lucretius l. 5. de homine à feris dilcerpto ac depastor;

Pabula vitus feris præbebat dentibus haustus,

Vitua videns vivo sepeliri viscera busto.

Antius Atreco, apud Cicero. *Offic.* l. 1.

Natis sepulcrum est ipse parens.

Naso de Tereo *Metamorph.* l. 6.

Flet modo, seque vocat bustum miserabile nati.

Lycophron. de Pelope:

Οὐ πάπιν ἐν γαμφαῖσιν ἔρπαια ποτὶ

Ἐρπυν ἑερνὸς θνέλα ἔσθωρε,

Ἄσπερ μύδαας ἐπὶ μύδασι τάρφ,

Τὸν ὠλεντίω χόνδρον ἐσθλάμωδον.

Cujusque æcum goniam in molaribus suis

Hercynna Educa, quæ geris secessitant,

Fastum minuat frondicæ, tumulo indidit,

Humeri vorax epulata cartilaginem. Scal.

Idem de cadaveribus à feris dilaniatis & devoratis:

Ποδαῖν γὰρ ἐν ἀνὰ γροῖσι πυρὸς δόσινται,

Βωδεῖς πολυσχηστοὶ χυμῶν γνάθοις

Νήεθμος ἱερῆς.

Nam plurimarum ventris funerabitur

Serraticentum fæce camparum abditum

Exanem ingens.

Et de Saturno:

Τύμπε γὰρ καὶ κάρτεραι ἀμύρρον ἀποεῖς.

Proles sepulcrum triste semiseræ suæ. Jof. Scal.

De se Ignat. ad Roman. *κολακάζουσι τὰ θνέλα,*
ἵνα μοι πέφθ' ἰνόνται, καὶ μὴδὲν καταλείπωσι
τῷ τῷ σωματί μιν, ἵνα μὴ καμνῶνται, ἑαυτοὶ πνι
θῶντες ἴθυσιν. Val. Max. de Artemisia l. 4. c. 6.

Quid de illo inclyto tumulo loquere, cum ipsa Mausoli
vivum ac spirans sepulcrum fieri concupieris, eorum
testimonio, qui eam extincti ossa potione aspersa bi-
bisse tradunt? Apul. fab. Miles. l. 5. At hic jam
tua est existimatio, utrum sororibus pro tua cara sa-
lute solliciti assentiri velis, & declinatâ morte no-
biscum secunda periculi vivere, an savissima bestia
sepeliri visceribus. Quintilian. *declamat.* 12. *Estu-*
ant adhuc intra pectus sepulta ventribus nostris co-
gnata viscera. Nicol. Clemang. *epist.* 33. *Patre*
in Scropharum alvis impiissimâ crudelitæ sepulto.

Neotericus innominatus;

Alit cadaver atres, alit feras;

Primum sepulcrum mortuo sic obigit.

Prout & Andreas Cæsar in *Apocal.* c. 16. A canibus devoratos, canum ventres viva sepulcra foris.

Quod Ἰρηνίαν τὰς λυ, Diogenes dixit. Scob. *rom.* 2. tit. 123. eod quod Hyrcanis id solenne in propin-

qis suis; q; & eo fine canes alabant, qos κύνες ἐπ-
ταφῆς nuncupabant. Ex Onescrito Strabo *geogr.* l.

11. Hâc ratione γῆρας, ἐμ-λυχὶ τέρπος Gorgiæ
dicti: qem eo nomine perstringit Hermogen. *de*
ideis l. 1. c. 5. & Dionys. Longin. *de sublim.* Ven-

ter item τὰ φθ' & τὰ πλάσας, non bustum aut sepul-
crum tantum, ut supra, sed Orcus & Tartarus. Plur.

ὀνύχου. Τὸ γὰρ ὅτι τὸ ἐστὶ τὸ μίλασμα τῆς σαπ-
κὸς ἡμῶν, καὶ ὁ πέρτατος, ὡς ἐν Ἀδμ, διπλῶν πινον
ρόμάτων, καὶ πνέματος οὐκ καὶ πνεύς συμπαρ-
κῶν, καὶ νεκρῶν ἀνέπνοας. Ciborum conditura, ἐπ-
ταφιασμός. Idem de esu can. *orat.* 1. Ἡμεῖς ὅ

ἄνθρωποι ἐν τῷ μισθῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν τὸ κρέας
σεκαζομένης, ἵνα ὅταν αὐτοὶ τὸ ὅταν δα-
μῶνται, ἀναμεικνῶνται ἑαυτοῖς, διπλῶν, μίλα, γὰρ, &

ὁ δὲ ἡδύσμασι ζυετακοῖς, Ἀποστολῶν, ὡς ὅταν ὄν-
τος νεκρῶν ἐνταφιασθέντες. Et Porphy. *de absti-*
nent. l. 2. Ἡμεῖς γὰρ ὅ ἐν πατρὶς ἱερῶν, ἀπὸ τῶν τῶν

καὶ γὰρ τῶν νεκρῶν σωματίων ἀποσπῶνται; Itâ do-
nique de Jona à balena absorpto Basil. Seleuc. *orat.*

12. ἢ ἵνα ἐν τῷ τῶν περὶ τὸν θάνατον, καὶ τῶν
νεκρῶν δικῶν διαμνησίων, ἐκ τῶν νεκρῶν ὁμοειδῶν, δι-
πλῶν καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

ὁ δὲ καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

καὶ τῶν νεκρῶν περὶ τὸν θάνατον, ὡς ὁ θῶν, &

Hoc vide circum, supradg, qod complexu continet
Terram: nostri celum memorant, Graii perhibens
Æthera.

Quicquid est hoc, omnia id animat, format, auget,
alio, creat,

Sepelitis, recipitis in sese omnia; omniumque idem est
fateri.

Indidemque eademque origitur, de integro eademque
occidunt.

Ista enim cum primis illis connexa vult. Jos. Scalig.
qz Vossius mavult adnecti versiculo ejusdem illi ex
Nonio, & Varrone ibid. (jugat.

Mater est terras; ea parit corpus, animam æther ad-
'Ex omni parte'. 'Εκ τῶν πᾶντων ἐστίν. οἱ
πᾶντων ἐστίν, ἐκ τῶν πᾶντων ἐστίν. Ocellus Lucan. de
universi. c. 1. § 8.

Ω πόλις φίλη Κόροπος] Ex Tragædo aliquo, de
Civitate Atheniensis dictum.

Ω πόλις φίλη Διδος] Mundum appellat Διδος
πόλιν. qomodo & Dio Prus. orat. 36. Τῷ Διδος
πόλιν μάλιστ' ἢ δίκον, qippe cujus ipse Rex sit po-
tius, qam paterfamilias: etiamsi Epictet. l. 3. c. 22.
'Εν τῇ μεγάλῃ πόλει ταύτῃ ἐστὶ τις καὶ οἰκοδεσπότης.
Estque revera illa Διδωπολις multo potius nuncu-
panda, qam illa Ægyptiaca, de qua Stephanus By-
zant. Verum potiore adhuc jure, ἢ qz dicit πόλις
illa, de qua Palates psalm. 87. v. 3. Apostolus ad
Hebr. c. 12. v. 22. Joannes, Apoc. c. 3. v. 12.

§ 24. Οὐκ ἔστιν ἀπορία, οὐκ ἔστιν,] dicere solent.
Caf. cæti. imo, inquit ille, οὐκ ἔστι. Qis avtem hoc
dixerit, docet nos Senec. de ira l. 3. c. 6. Proderit
nobis illud Democriti salutare præceptum, qd mon-
stratur tranquillitas, si neque privatim, neque publice
multa, aut majora viribus nostris egerimus. Et de
tranquill. c. 12. Hoc secutum puto Democritum, id
capitulum (hoc est, volumen egegrium, qod ἐκεί-
νου ἐκείνου inscripsit, ut Sen. ibid. c. 2. ab hoc monito
exorsum) Qui tranquillè vult vivere, nec privatim
agat multa, nec publice. Græca integra exhibet Sto-
bæus tom. 1. tit. 100. Τὰς ἐνθυμειῶν μέλλοντας,
καὶ μὴ πολλὰ φρονεῖν, καὶ τὴν ἰδίαν, καὶ τὴν ἑωυ-
τῆς, καὶ τὴν ἀνθρώπων, καὶ τὴν θεῶν, καὶ τὴν
πάντων καὶ οὐκ ἑαυτοῦ. Marcus nostrer, lib. 3. § 5. Μὴτε
πολυρρήμων, καὶτε πολυπερὶ μὴν ἔστω. Euripides
pariter:

Ὁ πολλὰ φρονεῖν, καὶ ἐν ἀπορίᾳ εἶναι.
Res agere multas, tuta vita haud est via. Lipsi
Blænge Antipater apud Stob. tom. 2. tit. 58.

Ὅστις ὅτι φρονεῖ πολλὰ, καὶ φρονεῖν φρονεῖ.
Μόρε, παρὶν. ὅτι ἰδίαν ἀπερὶ μὴν.
Qui multas sentiat, nulla ubi necessitas.
Qua sentiat, agens nil, vixit, desit.

Et in Oenomaio
Ὁ πλείστα φρονεῖν, πλείον' ἀμαρτάνει βροτῆ.
Peccare quicquid plus solet, qd plus agit. Grot.
Verum Democriti illud rejicit Plurarch de tranquill.

in ipso fere libri lapine. Ὁ πόλις ἐν οὐρανῷ, ὅτι δὴ
τὸν ἐνθυμειῖν μέλλοντας, καὶ τὴν πολλὰ φρονεῖν, καὶ
τὴν ἰδίαν, καὶ τὴν ἑωυτῆς, καὶ τὴν ἀνθρώπων, καὶ τὴν
πάντων καὶ οὐκ ἑαυτοῦ. Marcus nostrer, lib. 3. § 5. Μὴτε
πολυρρήμων, καὶτε πολυπερὶ μὴν ἔστω. Euripides
pariter.

10 c. 10.

Otio qd nescit uti, plus habet negotii,
Otii minus, qam cum est negotium in negotio.
Nam cui qd agit institutum est, nullo negotio
Id agit, studet ibi, mentem atque animum delectat
sumus.

Otioso in otio animus nescit qid qidem velit.
Hoc ita est: neque domi nunc nos neque nunc militis
sumus.

Imus hic, hinc illuc, cum illuc ventum est, ire illino
lubet.

Incerte erat animus, prater propter vita vivitur.
Ita vestus elegantes sanè sed misere deartuatos re-
sunt collatis symbolis viri clarif. Hugo Grotius,
Cl. Salmasius. & Jean. Vossius; qd Chori verba
esse monent, qd militibus constabat Græcis, de otio
suo, dum ob maris maliciam Avlide moram tene-
bant conquerentium. Sed & Marcus hic Democriti
præceptum resingit, & ad ætici normam τυχόντες
πᾶν delingit. Vide & l. 3. § 5.

Μήποτε ἀμείνον' ἢ ἀναλκῆα φρονεῖν] Frustra
Xylander, qem & Caf. est securus, ista, dum Marci
mentem non est affecurus, immutavit, & conjectu-
ram suam in textum intulit, μὴδὲν ἀμείνον' ἢ ἀ-
ναλκῆα φρονεῖν. At Marcus; Democritus, inquit,
consulit ei, qd tranquillum animi statum obtinere vult,
ut ne multa agat: at tu vide, ne ad hunc finem con-
ducas potius, ut necessaria qd agat, & qd constitu-
tioni sue sunt accommoda. Decet ἔστω, vel ἔστω,
vel ejusmodi qippiam: qd non animadversum Xy-
landrum in fravdem induxit. Proux & similis ellipsis
ab Apostolo usurpata, ad Tim. ep. 2. c. 2. v. 25. in
verbis illis; Ἐν ἀπορίᾳ πᾶσι δόντα πᾶσι ἀν-
τιπαρῶντες, μήποτε δὴ αὐτοῖς ὁ θεὸς μετανοῶν,
&c. cum lenitate erudientem eos, expectando live
experiendo, nunq aliquid Deus illis sit resistens, qm
am daturus non observata vulgato interpreti impos-
sunt, anteqm dedit vertendi, Eū qd resistunt, negan-
do Deus dei illis penitentiam, qm eo modo dictum
sit, qd illud Math. c. 13. v. 15. μήποτε ἰδοὺς καὶ
σωθῶσι καὶ ὁπότε φωνῶν quum, ut rectè Isidor. Pel. l.
2. epist. 270. μετανοῶν, ἐκείνῃ, καὶ ἀμείνον' ἐμ-
φάνει. Contra planè, qam in Esaiæ loco c. 6. v.
9. ab Evangelista prolato; in qo interpretando
lapis est & contrarius bonus Isidorus. qm & idem
D. Jo. Leisidum τὸν μαγεῖν τὸν fugiens, in cavis
fuit, qd Apostoli verba illa interpretatus est de
K 2 opposita

rūm fieri potest, quod & aliis placuisse video, ut *mei-
χλῶ* integram ista conficiant, quā Marcus scilicet. *mores*
varios sive dispositiones atque ingenia recensuerit, quos
stylo suo perstringeret, vitandoque moneret, *nigros*
scilicet. *effusinator, praefractus, belluinus, &c.* Sicut
avem candor pro ingenuitate & sinceritate; & *mores*
candidi pro ingenuis, *sinceris, integris, benignis, bo-
nevolis.* Ovid. *trist. l. 3. eleg. 6.*

Quae est in charis animi tibi candor amicis.

Idemque Pont. l. 4. cl. 14.

Tam felix utinam, quam pectore candidum, effem.

& alibi. — *sed sunt tua pectora laete,*

Es non calcas candidiora nive.

Horat. *epod. 12.*

Contraque laurum nil valere candidum

Properis ingenium.

& *epist. 4.*

Alibi nostrorum sermone candidi iudex.

& *Satyr. 5.*

— *anima, quales neque candidiores*

Terra tulit. —

Ita *mores nigri*, pro *maligis, improbis, malevolis* di-
cti. Salsē Solon, apud Laërt. l. 1.

Προκαλῶντες ἄνδρα ἄνθρωπον.

Ὅς μὴ προσιδὼν ὅρχησθαι ἔχων.

Καὶ σὺν, παύσειν μενοεινῶν μενοεινῶν,

Γλῶσσα δὲ δὲ ὀρχήσασθαι.

Εἰς μάλα μὲν ὁρᾶν γὰρ γὰρ.

Tu vitum caveto genae,

Abdium ne gestas enses

Corde, vultu dum te amico

Iniunctur, & bisulcā

Blandā pramis dicta linguae

Mente abiatu nigricante.

Horat. *serm. l. 1. sat. 4.*

— *absentem qui rodit amicum,*

Qui non defendit alio culpam, solutos

Qui caput risu bonitatem, famamque dicacis,

Ringere qui non visis potest, commissa tacere

Qui negat, hic niger est. —

Et mox:

Hic tibi comit, & urbem, libensque videtur,

Inseio nigris. —

Et rursus ubi hominem indoxit, ita amicum prae-
dicantem, ut tamen interim coctē subdoleque notam illi
aliquam affigat:

— *hic nigris facies loquacis, hac est*

& frugo mora. —

De Seno Clodio Cic. pro Caelio. Nec minus ni-
grus, nec minus confidens, quam illi Terentianus Phro-
mo. Pindarum tamen in Pythiā od. 4. ὁρῶν λα-
γῆς, huc alba praecordia, pro sacris pietatisque posuisse
monet Hadr. Jun. *cent. 3. adag. 3a.* qui fulteur ta-
men, quod ὁρῶν μάλα μὲν, huc nigra praecordia, pro
prudens argumens haberi opinatur, ubi Homerus
cas Hectoris ululavit. *Il. v. 83.* ὅσσιν ἰσχυρὸν ἦν

potius. neque enim illa, sed ista est Hectoris laus.
Inde proverb. ἔστιν ἰσχυρὸν ἀνδρῶν ἡσυχία. Can-
didorum virorum nullus est usus, quasi imbelles illi
plerumque ac inutiles sint. qualis Nireus,

— ὅς κελύει ἀνδρῶν ἰσχυρὸν ἡλδιν,

— Ἄλλ' ἀλαμῶνδός ἐστιν — *Il. β. v. 673.*

& Paris, cui scilicet.

— ἔστιν ἡσυχία, ἀλλ' ἐν ἡσυχίᾳ ὁρᾶν ἔστι τὸ ἀλκῆ.

Il. γ. v. 45.

10 *Πεισικλῆς*] ἰδὲ, *mores praeduri, praefractus,*
rigidi, refractarii. Itā Sophocl. *Ajac. Loner.*

— *πεισικλῆς ὁρῶν.*

i. e. ai ὄρας ὁρᾶν. Schol. à ferro translatus tragi-
cus ipse innuit, ubi mox subiungit,

— ὅς ἐκαστὸν,

Βαρεῖ δὲ σὺν δὲ.

Et in *Antigon.* ubi ingeniorum istiusmodi cri-
tum edocet:

— Ἄλλ' ἰδὲ τί, τὰ ὁρᾶν ὄρας ὁρᾶν.

20 *Πίπτιν μάλα μὲν* ἢ τὸν ὁρᾶν ὁρᾶν.

Σίδνεγ ἐπὶ ἐν πνεύσιν ἀνδρῶν.

Θραυδία ἢ παύσειν πνεύσιν ἀνδρῶν.

Πραεῖσιν αὖ ἀντὶ πνεύσιν, σῶας ὁρᾶν.

Κατὰ σῶας: ὅς ἡσυχία ὁρᾶν ἡσυχίας.

Εἰς τὰ πνεύσιν ὁρᾶν ὁρᾶν ὁρᾶν.

Δις τὰ πνεύσιν ὁρᾶν ὁρᾶν ὁρᾶν.

Δις τὰ πνεύσιν ὁρᾶν ὁρᾶν ὁρᾶν.

gangam & de quibusvis rebus usurpatur, quae sic ex-
tulerunt, ut praedurae hanc. *παρὰ τὸ ὁρᾶν.* Pos-
sunt & *πεισικλῆς ἰδὲ, mores difficiles, molesti &*

30 *morosi* dici. Siquidem *πεισικλῆς* Hesychio, non
σκληρῆς tantum, sed & *δυσχερῆς* exponitur. Itā

Theophr. de caus. l. 2. c. 4. ὁ *πεισικλῆς* ὁρᾶν

opponitur, *ὁ δὲ πνεύσιν ἢ μάλα μὲν, ibid.* & c. 2.

& Hippocr. de *Ulc. φάρμακα πεισικλῆς* medi-

camenta molesta, & aspera. huc *δυσχερῆς* ἢ *ἀπὸ*

ὁρᾶν ὁρᾶν. ubi Galen. explicat, ad *Glav. l. 2.*

& Philochorum apud Athen. l. 4. *καὶ πεισικλῆς*

σκληρῆς, ὅστις ἀνδρῶν ὁρᾶν ὁρᾶν. Ceterum

apud Menandrum à Stobaeo tom. 2. *l. 96.* reprae-

40 *sentatum, πεισικλῆς ὁρᾶν, non est agere ferre, quod*

cl. Calavb. censuit, nec agere, quod Gellnerus reddidit,

sed obstinacē posuit, ex priorē vocabuli usu, & infra-

cto adversus fortunam animo, quod & Grotius adver-

cit, & ipsa Comici dictio docet, si ponatur integra.

ca enim sic habet:

Πρὸς ἀντὶ τὰ ὁρᾶν ὁρᾶν ὁρᾶν.

Καὶ πνεύσιν αὖτὲν ὁρᾶν ὁρᾶν.

Ὅ γὰρ μαρτυρῶν πνεύσιν, πεισικλῆς ὁρᾶν.

Ἀντὶ τὰ ὁρᾶν, ἡμῶν, ὁρᾶν.

50 *Mens timida semper pauperi est, atque omnibus*

se suspicatum esse despicitur.

At quoniam res sunt, Lampria, meliuscula,

Animo obstinate perdurant mala. Grot.

Θεικλῆς, ὁρᾶν ὁρᾶν.] Vide ad l. 5. § 11.

Παύσειν ὁρᾶν.] Viri quoque paucis ac multibus

ingeniis sunt. Senec. de ira l. 1. c. 16.

§. 29. *Εἰ.*

§ 29. *ἔξω τοῦ κόσμου*] *quia τὰ κόσμου ἔξω ἰπσι*
videntur. *infra* § 46. Vide & l. 8. § 15. & l. 12.
§ 1. & 13. *Peregrini* enim videtur esse, qæ civi-
tatis, in qua agit, sint solennia, ignorare. Huc illud
Luc. 9. 24. v. 18. *Σὺ μὲν τοῦ κόσμου ἐν αὐτῷ*; Itaq; & Pe-
trus Apost. *epist.* 1. c. 4. v. 12. *pious persecutionem*
à mundanis persequens, (cūm ἐν τῷ κόσμῳ ἐστί) *ἐ-
ξεν*, i. e. *in mundo atq; à mundo*, qī ipsos odio ha-
biturus sit, *afflictos fore* Dominus ipse præmonue-
rit, in Evangelio Joan. c. 15. v. 18. & c. 16. v. 33.)
vetat *ἐνέσθαι τὴν ἐν αὐτοῖς πικρίαν* *πρὸς τοὺς πο-
ρνοὺς καὶ ἁγνούς*, *ὡς ἔξω αὐτοῖς συμβαίνει*. Itaq; hac
in parte, prout Marcus illuc, non vult Chri-
stianos esse *ἔξω τοῦ κόσμου*. Alioq; *ἔξω τοῦ κόσμου* &
παραπίπτειν, *peregrini* & *inquilini mundi* istius, qo-
ad vitæ rationem & institutum, prædicantur pīi
omnes, idq; illis laudi ducitur. Avtor ad Hebr. c. 11.
v. 13. & Petr. idem *epist.* 1. c. 2. v. 11. Joan. Chry-
sost. in *epist.* ad Hebr. orat. 24. *Ἡ πρώτη ἀρετὴ, ἣ
ἡ πρώτη ἀρετὴ, τὸ ἔξω τοῦ κόσμου τὸ τοῦ κόσμου
παραπίπτειν, ἣ μὴδὲν κοινὸν ἔχειν πρὸς τὰ ἐνταῦθα
πράγματα, ἀλλ' ἀπορτίζει αὐτῷ, ὡς τὸ ἔξω τοῦ
ut alii, ὡς τὸ ἔξω τοῦ κόσμου.*

φυγὰς] *δραπετῆς* idem l. 10. § 25. Philo al-
legor. l. 2. *φυγὰς* ὁ φάλαξ. *fugitivus vitiosus*
qvis.

Τυφλὸς, ὁ καλεῖται τὸ πορρὸ ὄμματι] i. e. *τῆς
πρὸς καρδίας ὀφθαλμοῖς*. ut Paulus ad Eph. c. 1. v. 18.
five *τὸ πορρὸ ὄμματι*. ut idem ad Cor. ep. 2. c. 4. v. 4.
Ita Petrus, *epist.* 2. c. 1. v. 9. *τυφλὸς ἐστὶ καὶ μυωπὴ-
ζων*. Unde diverbium Domino Christo usurpamus
Matth. c. 15. v. 14. *Ὁ δὲ τῶν τυφλῶν τυφλὸς
καὶ τυφλὸς ἐστὶν ὁ δὲ τυφλὸς, ἀπορτίζει εἰς βλάναν
πιστῆνται*. Et Pavlo ad Rom. c. 2. v. 19. *τυφλὸν
ὁδῶν*. Et Angelo Ecclesiæ Laodicens Domīnus
Joannis Apos. c. 3. v. 17. *Ὁὐκ ὁρᾷς ὅτι τυφλὸς
εἶ*. Vide suprà ad l. 2. § 14. Sophocles Oedip.
rege.

Τυφλὸς τὰ τ' ὄψα, τὸν τι νῦν, τὰ τ' ὄμματι.
Μενέπαιρος & *αὐτὸς* *caecus* est, & *lucina*.

Τὸ πορρὸ ὄμματι] Avtor de mundi. c. 1. *Ἡ
γῆν ψυχὴ διὰ φιλοσοφίας λαβῶσα ἡγάμονα τὴν
γῆν, καὶ διὰ ψυχῆς ὀμμάτι τὰ δῶτα καλαβῶσα,
&c.* Vide ad l. 3. § 15.

Πτωχός] Itā de Ecclesiæ Laodicens Angelo,
Apos. c. 3. v. 18. *πτωχός, καὶ πελὸς, μενδίκος
& caecus*.

Ὁ ἐσθλὸς ἐτέρη] Vide l. 3. § 5. & l. 9. § 6.
& l. 11. § 1. Epictet. *dissert.* l. 4. c. 8. *Ἐγὼ μὲν πρὸς
βλάψαι δὲ ὠφελεῖται, ἐγὼ δὲ ἐν ποιῶν εἰς ἄλλον πεινῶν
ἵνα μὴ ἀπολέσῃ, ἐγὼ δὲ ἐν εἰμὶ. Si me quis ledere vo-
let; nihil ago; si aliter optem expellere, qī me juvet;
nihil sum ego.*

Ἀποστῆμα κόσμου] Itā l. 2. § 16. *ἀποστῆμα καὶ
τὸ φῦμα τὸ κόσμου.*

Ἐκείνη γὰρ φέρει τὸτο, ἢ καὶ οὐ ἡρεσεν] Itā
l. 12. § 1. *Σοὶ γὰρ αὐτὸ ἢ οὕτω ἔρερε, καὶ οὐ τί-
τη. τὸτο, cum tuis συμβαλ. ut prius dixisset. transi-
tio à numero ad numerum, plurali ad singularem :*
sic vice versa ab hoc ad illum l. 2. § 4. Itā Plato
Hipp. *καὶ πᾶς ἀνὴρ οἱ ἐκόντες ἀδικούντες, καὶ ἐκόντες
ἐπιβλαδόμενοι, καὶ κατὰ ἑραυμένους, βέλτερος ἢ
εἰν ἐπὶ ἀπόντων, ὅς πολλὰ δοκῇ συνηγεῖται ἔσται,
ὡς μὴ εἰδὼς πρὸς ἀδικίαν, ἢ ἀδίκῃται, ἢ ἐλδο πρὸς
κακὸν ποιῆται.* Paulus ad Cor. *epist.* 1. c. 4. v. 1.

*Ὅντας ἡμᾶς λαζαρεῶν ἀνδράσιν, ὡς ἱεραῖς
χεῖρσιν, καὶ διανομῆς μακροῦ χρόνου. δὲ ὁ λοιπὸς ἑ-
ταίρει ἐν τοῖς ἀποστόλοις, ἵνα αὐτοῖς πρὸς ἑαυτοῦ. Sic
& ad Galas. c. 6. v. 1. *Τῶν οἱ ἀνδραγαθῶν, κα-
ταρτιζέτω τὸν τοῦτον, ὁποῦν σταλὸν, καὶ ἡ
περιεργία.* Salust. in Cæcilin. *Interdum servitia re-
pudiabat, cuius rei initio ad eum magna copia con-
currebant.* Terent. *Eumach.* 2. 1.*

*Addebat homines immutari ex amore, ut non cog-
noscat eundem esse.*

Idem. *Cujus maxime mos est consimilis vestitus, hi
se ad vos applicant.*

Plaut. *Pseud.* 3. 2.

Si qd hic gradietur, pariter progredimur.

Manum si procielles, pariter profecto manum.

Usus hujus enallages, qī & Hebræis familiaris (de
qo videantur Fr. Jun. ad Proverb. c. 13. v. 1. &
Jo. Dras. *quest.* l. 3. c. 33.) in distributionibus so-
lennem, monet M. Seneca Suasor. 2. qī ubi Corn.

Severi illud de militibus Romanis *judaverat,*

—stratiq; perberbam,

Hic meus est, dicere, dies.

Illud, inquit, Porcellus *Grammaticorum* arguebat in hoc
versu, *enquam solacium, qd cum pluribus induxisset,*
dicere, Hic meus est dies, non, Dies hic est meus.
& in sententia optima accusabat id qd erat optimum.
—nam quasi proverbii loco est; *Hic dies meus est.* &
cūm ad sensum retuleris, nē Grammaticorum quidem
calumnia habebit locum. *dicere, enim, non omnes
simul, sed singuli ex his, Hic meus est dies.* Nec secus
in *Historia* *lacta Reg.* l. 4. c. 5. v. 13. de Nā-
mane, *Allocuti sunt cum sari qus, dicentes, Peter
mi, &c.* i. e. horum quasi scortum singuli. Sic hoc
loco cūm. i. e. *τὸ τὸν ἐπὶ οὐρανῶν ἔσται.* Sed
de istis alibi fusius differimus.

Ἀποχόσμα πόλεως] hinc illud l. 3. § 8. *Ὁ-
δὲ ἀποχόσμων.* Cal. qī in *civitate* *seditionem* *su-
scitat.* Xyl. *frustum à civitate amputatum.* ego ma-
lum, qo uno verbo exprimam, insolenti forsitan uti τὸ
cabulo, qale & Marci ipsum est, sed analogiā eadem,
qā *abscissus*, formatο, *abscissum civitatis*, vertere.
Ejusmodi autem hominem nunc *membro abscisso*,
l. 8. § 34. nunc *raro vulso*, l. 11. § 8. nunc *civi-
seditione*, l. 9. § 23. Similem pronunciat. Qū &
τὸ ἀποχόσμων vocabulum etiam de *cive istiusmodi*
usurpavit Plutarch. in *præcept.* *politi.* *Δαί γὰρ ἐξ-
σπον*

ἄνδρ' ἑμὴν νομίζον πολὺν, ἂν μὴ πρὸς, δι' ἑ-
λευσίαν, ἢ Νάβιν, ἢ Καπλίαν, ἢ ἄλλους, ἢ ἄλλους
πολλοὺς ἐγγίνετο.

Μίαν ὥσιν] Animam totius unam statuebant
Stoici, cujus singulae omnes quasi membra essent.
Vide supr. § 21. & infr. § 40. & l. 9. § 8.

§ 30. Χωρὶς χιτῶνος φιλοσοφῶν] alius sine to-
ga philosophatur. Xyl. impo, sine tunica. Itā Cyni-
ci. Salmat. ad Tertull. de pallio. Græci generis
omnes cum tunica, sum interculum simul indutus
habebant, haud minus quàm Romani sub toga. Soli
Cynici præter omnium Græcorum morem, tunicam
non gerentes, sed interculum tantum. Lucian. in
Cynico dialage: Τί ποτε, ὦ ἄνθρωπε, πύργω αὐτὸς ἔχει
καὶ κάλυψιν, καὶ ἄλλοι δ' οὐκ ἔχουσιν; Dio Chrysost. περὶ
σοφιστικῆς οἱας. 71. Τὴν γὰρ μὴν καπλίαν ἐκείνου
οἰῶντες περὶ τοῦ χιτῶνος ἀναλωσάμενοι, ἐδύπο-
τε τοὺς δακτύλους καπλίαν δ' αὖ τὴν αὐτὴν, εἰ μὴ
ἔτι καὶ ἐκκαταλαμνοῖεν ἔσθιν, ὡς οἱ αὐτοὶ τὸ χιτῶνος
ἀποκρύπτουσιν τὴν ἐργασίαν, ἢ μὴ κατακρίνουνται. ἔπει-
δ' ἂν πᾶσι ἴδωσιν ἀχίλωνα ἐν ἱματίῳ, κομψὸν τὰ πᾶσι
καρδῶν καὶ τὰ γένεια, ὅτι οἱ αὐτοὶ τὴν εἰσὶν οὗτος
πύργω ἀείρειν, ἐπὶ στήν παρέρχεται, ἀλλ' οἰσταν-
ται, καὶ ἐπιδύονται, καὶ οὕτως κατακρίνουνται, ὅτι ἐλαιοδερ-
σαν, ἢ οἰοῦνται ἑλκυσιν ἐκκαταλαμνοῖεν καὶ ταῦτα εἰ-
σὶν, ὅτι τοῖς καμυδαῖς φιλοσόφοις ἐμνήστες εἶναι
ἢ σολῆ αὐτῶν, καὶ τῶν πᾶσι ἀποδιδεσθῆναι. Philo-
sophῶν, inquit, confectus hic habitus; Cynicis nimi-
rum, non & ceteris. Et hæc illis cavsa pallii du-
plicandi, quod sine tunica essent. Unde Diogenem
tunicam petentem jussit Antisthenes, πύργω δοκί-
μων. (Inde Teles apud Stob. tom. 2. tit. 94. de
Metrocle jam Cynico: ἡμῶν αὐτῶν χιτῶνος παρὴν
τις ἱματίον ἐκείνου δ' οὐκ ἔστιν ἡμῶν πύργω
αὐτοῦ, τῶν πᾶσι ἡμῶν ἱματίον ἔχον.) De An-
tisthene Laërtius; τὴν ἱματίον ἐκείνου μόνον, quod
scilicet tunicam non haberes. idemque de Cynicis, τῶν
βασίλειοι μόνον χιτῶν ἀχίλωνα ἵαγε erant Cynici,
& qui Cynismum profiteri volebant, tunicam depo-
nebant. Vetus epigramma,

Ἐμνήστε τοῦ δόγμα τὸ πάνσοφον εἴης ἀχίλων,
Μακρίαν πενήταν, θεῖς τὸ χιτῶνέον.

Hermodoti sapiens dogma hoc: si defueris cui-

us, posita tunica, ne amplius esurias.

hoc est, si quis esurit, et viam reperire vult, quā non-
amplius esurjat, deposita tunica habitum Cynici
capessat. perperam viri docti ἡμῶν χιτῶνέον ac-
cipiunt ibi pro induere. Hinc Joven. Sat. 13. v.
122.

— Stoica dogmata tantum.

A Cynicæ tunica distantia.—

quia Stoici tunicas, ut reliqui philosophi, & Græci
omnes gestabant, quibus carebant Cynici. Hæc ibi
scilicet Salmat. & ad Marcum nostri vitam à Capitolino
delineatam, quæ non advertit vir doctissimus Jo.
Gameron in prælect. ad Marc. c. 18. v. 15. ubi.

dixit, Stoicos à Cynicis pallis distasse, à Socraticis
Scholiaste forsitan Vetece deceptus, qui Cynicos pallio
usos negat. pallium enim utrique Sectæ amictus ex
æquo communis erat. Qm & Romanos præfatos ἀχι-
λωνα egisse, auctor est Gellius l. 7. c. 12. Viri, in-
quit, Romani primò sine tunica togā solā amicti suc-
ceant.

Χωρὶς βιβλίου] Vide ad lib. 2. § 2. Clemens
Strom. l. 4. Ἐξέστι δὲ τῶν καὶ ἡμῶν πνευματικῶν
τοῦ καὶ ἀνὰ χιτῶνα φιλοσοφῶν. Qm & nostris
quidam de librorum supellectile interrogatus; Fabri-
cam mundi, Creaturasque eodem comprehensas libro-
rum vicem abundè sibi supplere respondit. Τὸ ἑμὸν
βιβλίον ἢ φύσις τοῦ χιτῶνος καὶ πάρεστι, ὅτε βί-
λομαι, καὶ λόγος ἀναμνήσκων τοῦ διδ. Natura,
inquit, rerum mihi liber est; in quo Deī oracula, ubi
liberis, legere licet. Ex Evagrii scripto Nice-
phorus Callisti l. 11. c. 43. Eum avtem qui hoc
dixerat, Antonium is Justum appellat, quem alii
cum Sozomene Magnum; qui & bist. Eccl. l. 1. c.
13. de eodem, χιτῶνα δ' ἐπὶ ἡπείρω, ἐπὶ
ἐδαύμαζεν ἀνὰ τὴν ἀνατολὴν, ὡς ἀποσβύσαντος τοῦ
χιτῶνος, καὶ αὐτὸν τῶν ἐν ἡπείρῳ ἐπὶ ἡπείρῳ. Li-
teras nec nobis, nec sufficiebat. Sed mentem bonam,
tanquam eis antiquiorem, ipsamque earundem inventi-
cem collaudabat.

Ἄλλοι ἔτι] alii quidam. Itā Demosth. ad v. Midiam: ἄλλοι ἔτι πρὸς ἀνα-
τολῇ, &c. Liban. orat. 22. καὶ πρὸς ἔσθιν.

Ἡμῶν] De Cynicis Cyprian. orat. de
patient. Exerit ac seminudi pectoris inverenda
jaflantia. De Alcidiante Cynico Lucian. in
sympos. Ἐς τὸν καὶ καλὰ βόαντα αὐτῶν, ἐκέρτο ἡμῶν
χίμνος. Senec. epist. 62. Demetrium virum opti-
mum, mecum circumfero, & relictis conchyliis, cum
illo seminudo loquor, illum admiror. At de eodem ep.
20. Ego certè aliter audio, quæ dicit Demetrius
noster, cum illum vidi nudum, quāntò minùs quàm stra-
mentis incubantem? tunc enim non præceptor veri,

sed testis es. De Christianis Cæcilius apud Mi-
nucium: Purpuras despicimus ipsi seminudi. Cæce-
runt peculiari quādam ratione Cynici seminudi; ni-
mirum, quia (Cl. Salmasii verba habes, ad Tertull.
pall.) partem pallii de sub dextro humero super fi-
nistrum rejiciebant; & sic excluso dextro, obvelato
sinistro erant: itā pallium—Cynicum humerum levum
duplici textu tegebat, & dextrum nudabat, cum com-
mune in utroque humero simplex scideret. Ammianus
in Cynicum antholog. l. 2. c. 52. πῶρόντιον, ὡμῶν
ἐξω. indè ἐξωμῶν vestis, quæ ei utebantur. Sextus
Empir. Pyrrhon. hypoth. l. 1. c. 14. § 10. Καὶ ὁ
μὲν Διογένης ἀπὸ ἐξωμῶν ἀπέχει ἡμῶν δ' οὐκ ἔ-
σθιν. Et ab hac Cynici Ἐξωμῶν. Lucian. βί-
ον περὶ τοῦ Cynico, ἔτι, ὁ πᾶσι πᾶσι ἐκέρτο
μὲν δ' οὐκ ἔσθιν. frustra est vir Cl. H. Stepha-
nus, quum ad humerorum altitudinem refert. Indè

&c.

פְּסַל. 55. v. 22. יְהוָה עָלַי יִי יִהְיֶה
Rejice ad Deum munus omne tuum. Et Solomon fi-
 lius; Prov. c. 16. v. 3. **יְהוָה עָלַי יִי מַעֲשֵׂיךָ**
Devolve ad Deum opera tua. Et Petrus Apost. ep. 1.
 c. 5. v. 7. Πάσαν τὴν μέμνην ὑμῶν ἐμπό-
 λιστες ἐπ' αὐτῶν. Vide infr. ad § 34. Sed & Ju-
 venal. Sat. 10. v. 346. ad l. 5. § 7.

ΕΞ ὧν τῆς ψυχῆς] Phrasit Marco familia-
 ris, ita supr. l. 3. § 4. ἀσπαρῖδον ἐξ ὧν τῆς ψυ-
 χῆς τὰ συμβαίνοντα. & l. 12. § 29. ἐξ ὧν τῆς
 ψυχῆς τὰ δίκαια ποιῆν, & τὰ ληθῆ λέγειν. &
 l. 2. § 3. ὁ καρδίας ἐυχάει. Quid idem
 in sacra pagina toties occurrit. Deut. cap. 6. v.
 5. Diliges Dominum Deum tuum **קְבַל-לְיְהוָה**

וְקְבַל-נַפְשְׁךָ. Ubi Græcus interpres; ἐξ ὧν
 τῆς καρδίας σὺ, & ἐξ ὧν τῆς ψυχῆς σὺ. Sed &
 Lucas Evang. c. 10. v. 27. & Marc. c. 12. v. 30. At
 Matth. Evang. c. 22. v. 37. Ebraïans magis; ἐν ὧν
 τῇ καρδίᾳ, & ἐν ὧν τῇ ψυχῇ.
Ἀνδράπων ὃ μνηστὴς] Annot. Lugd. μνηστ-
 ῖ. qorlum, qælo?

Μὴτε πύργον, οὐτὲ δόλον] Neque præter
 jus fâsqe quendam opprimendo, neque præter decorem
 alicui inserviando. Illud Apostolus ad Thes. ep. 1.
 c. 4. v. 6. Τὸ μὴ ὑπερβαίνειν ἢ πλεονεξεῖν ἐν τῷ
 πλεγματῇ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. Illud idem ad Co-
 rinth. ep. 1. c. 7. v. 23. Μὴ γίνεσθαι δόλοι ἀνδρά-
 πων. Atque hoc forsan fuerit, quod Marcus voluit ver-
 bis illis, l. 1. § 28. ἔτε τραγοῦδες, ἔτε πόρνη. La-
 xius tyranni nomine. abusus Seneca ep. 114. Ani-
 mus noster modò rex est, modò tyrannus. rex, cum bo-
 nestia intuetur, salutem sibi commissi corporis curat,
 & nihil imperat turpe, nihil sordidum: ubi verò im-
 petens, cupidus, delicatus est; transit in nomen dete-
 stabile ac durum, & fit tyrannus. Illud interim ob-
 servetur, quæ hic juncta Marcus posuit, tyrannicè
 nimirum agere, & serviliter assentiri, in eisdem per-
 sonis conjunctim frequentissimè deprehendi. De
 Pseudopropheta Judas Apost. epist. v. 16. Τὸ σῶ-
 μα αὐτοῦ λαλεῖ ὑπεργλα. δαυμάζοντες ὡς ὡπα
 ἀρελίας χεῖν. De sui temporis Episcopis, Isidor.
 Pel. l. 2. ep. 125. Ὡς τὰ πολλὰ, τῷ μὲν ἀρχεῖσι,
 τοῖς ὃ δολατοῖς, & τοῖς μὲν ἐπιτάσσουσιν, τοῖς ὃ ὑπο-
 τῶσιν, & τοῖς μὲν χαλῶς ποιοῖσι, τοῖς ὃ χαλεζόνται
 τοῖς μὲν ἐπικνεύται, τοῖς ὃ ὑποπνέονται, & πο-
 δύνται μὲν τέτυς, μυσύνται ὃ ὑπὸ τέτων. De Car-
 thaginiensibus Plut. præcept. polit. Καρθησίων δὴ-
 μι ἡδὲ ὁ ὑπὸ τῶν τοῖς ἀρχεῖσι, βαρὺ τοῖς ὑποκρίοις,
 ἀνυποκρίτοις ἐν οὐκοῖς, ἀχρῖσταπιν ἐν ἰργαῖς. De
 Persei Regis avicis, Livius hist. l. 45. Servito re-
 gibus humiliter, aliis superbe imperare affecti. Et de
 turba in genere, l. 24. Hac natura multitudinis est;
 aut servit humiliter, aut superbe dominatur. Hinc

illa Senecæ expositulatio, de benef. l. 3. c. 28. Ser-
 vum tu quænam vocas, libidinis & gula servus, &
 adultera, imò adulterarum communis mancipium? ne-
 gas tibi beneficium à servo tuo posse dari, cui osculum
 alicui servi beneficium est? quæ est tanta animi dis-
 cordia? eodem tempore servos despicias, & colis: impe-
 riosus intra limen, asque impotens; humilis, fortis; &
 iam contemptus, quæ contemnens. neque enim ulli ma-
 gis abjiciunt animos, quàm qui improbè tollunt: nullique
 10 ad calcandos alios paratiores, quàm qui contumelias fa-
 cere accipiendo didicerunt. Ità quod Peripateticus qui-
 dam apud Procop. in ineditis. Τὰ εὐαριστία ἐν
 ἀνθρώποις οὐκ ἐστὶν ἐυκαταλινεῖν, ἀλλὰ ἐν τῷ πρῶτῳ
 τῷ μὲν, quod & Marcus ipse monuisse videtur.
 l. 11. § 14.

§ 32. Ταῦτα πάντα] forsan ταῦτα, ut mox,
 ταῦτα αὐτὰ. eadem quæ nunc vides. Vide ad l. 2. § 14.
Ἀυδαδιζομένους] jactabundos. Cal. hoc est, ἀλα-
 ζορδωμένους. praefratos se gessisse. Xyl. Malim, at-
 20 roganter perveraces, vel contumaces.

ἀποδοῦναι τίνας εὐχαριστίας] mori optantes. Cal.
 quod Joannes Apoc. c. 9. v. 6. ἀποδοῦναι ἐπιθυμῶ-
 νας dixit. & Xyl. votis mortem vocasse. Verùm ali-
 ud, opinor Marcus voluit. aliorum mortem voto, sive
 prece expetentes. quod, optione datà, non petivisse
 Salomonem, Deo gratum fuit. Annal. l. 2. c. 1. v. 11.

οὐκ ἐπὶ ἐδωκεν] idem argumentum tractat,
 l. 8. § 25. & 31. Vide & supr. § 3. & l. 7. § 58.
 & infr. § 33.

Ἐπιγραφὰς χειρῶν] periodos. Cal. περιγρα-
 φὰς. Malim, signaturas, sive signationes, consensu,
 30 quod Tacitus an Fabius de caus. corrupt. eloq. Pri-
 mum hoc rogabo, quos vocetis antiquos, quæ oratorum
 atque signatione istà determinetis: ut ἐπιγραφὰς
 χειρῶν, sint tempora regis alicujus imperio, aut ejus-
 modi notà aliq̃ insigniore designata.

κατεντάδυντες] cum ad summum contendissent.
 Xyl. Cum hoc aut illud enixè contendissent. Cal.
 optimè. Vide supr. § 3. μὲν κατεντέλιν.

Ἐποῦν, & ἀνελύθουσαν εἰς τὰ σπυρίαι] quod
 40 Plantes Psal. 146. v. 4. Abscedit spiritus ad pul-
 verem suum redit: eo ipso die interciunt omnia co-
 gitata ejus.

Κεῖν ἀσπιδίον] Vide l. 2. § 2. supr. § 3.
 μὲν ἀσπ.

Ἀπένδης] ita supr. § 19. παλῖν γὰρ ἀκείρως τῷ
 φυσικῷ δέον.

Ἡ ἐμπροσθεν καὶ ἐκείνῳ παρῆν] ἐμπροσθ
 hic Marco, quod ἐμπροσθ Epicteto disset. l. 4. c. 12.
 50 **Τὶ ἐπὶ δὴν καὶ τῷ ἐμπροσθ οὐκ ἔστιν ὁμοῦ**
 παῖσαι δὴν. τί ἐν; ὃ δὲ ἐπὶ ἐμπροσθ παῖσαι.
 καλῶς ἐμπροσθ; μὲν γὰρ ἐξαιρέτω τὴν μέσιν πῶ-
 διν, ἐπὶ ὃ δὲ διατείν τὸ ἐμπροσθ. Saltem ἐμπρο-
 χη illa jugis, via est ad ἐμπροσθ talem qualem Mar-
 cus hic præscribit, præstandam; quæ nimirum post se-
 riam rei cujusque considerationem ad scdulam debi-
 τωρε.

am I. Quid hic rex fecisset non fuit hoc, sed ma-
jus malum & insanabile.

Λεωνόρεος] Λεωνόρεος Stridz; qd Philippo Ma-
cedoni sanguine materno conjunctum refert fuisse,
& ab eodem una cum Alexandro filio, cui coepta-
rius erat, educatum, τὸν περὶ τοῦ αἵματος, cum
ingenio tamido admodum extitisse; eum & regie
pompe post mortem Alexandri amicum. Leona-
tus item Curtio, qd una cum Perdica tutorem de-
stinatum Alexandri filio ex Roxane futuro. lib. 10.
§ 7. Justinotiam, qd ab Atheniensibus tandem in
prelio vulneratum obisse, lib. 13. Verum Dio-
doro Sicul. & eisdem ejusdem l. 18. narrat, Λε-
ωνόρεος, sive Λεωνάτου, ut Marco hie, dicitur. Sed
& Ariano de gest. Alex. l. 6.

Ἐξήκοντα] Vide sup. § 19.

Μυδῶν] Vide l. 8. § 25. & l. 12. § 27. al-
luisse videtur ad temporum distinctionem Varro-
niam illam, qd ea ἢν ἀδελφόν, μυδικόν & ἰστικόν
dividuntur. Vide Censorinum de die natal. c. 21.
& Scalig. annot. in Euseb. Chron.

Πανταλὸς λήθη κατέχουσιν] Lib. 2. § 17. ἢ
ἐπερὶ λήθη. Alludit interim πᾶσι τοῖς ὅσιν
κατέχουσιν, tanquam memoria ipsorum, sicut
corpora, qd terra congesta & superinjecta obruta,
una cum eisdem intercidisset. Vide Psalm. 9. v. 7.

Ἄϊω, ἀπύρι] Adspexit Telemachi verba apud
Homerum Odys. a. v. 242. de Ulyssē patre, cujus
de exitu nihil quicquam a quodam resciscere poterat;

Ἵππερ' αἶσος, ἀπύρι.

Abi Evitar. τὸν ἡλκίως ἀπὸ τοῦ σπυδαίου πᾶσι
μυδῶν τὸν πᾶσι πε, ἔτι αὐτὸ; ἰδὼν, ἔτι γινώσκων
πᾶσι περὶ τοῦ μυστικῶς.

Ἵππ' ἢ ἔτι δὲν δλως τὸ ἀδύνατον; ὅλον κενόν.]
Idem vult hic à Marco dici Calavb. ad Persi-
sat. 1. quod est à Solomone antiquitus dictum

הכל הכלים הכל הכל

Vanitas vanitatum; & omnia vanitas. qd ille &
exordio & epiphonemate Ecclesiasten suum & in-
choavit & conclusit. contendit autem Calavbonus
& cum exordio Persiano illo,

--6 quantum est rebus inane!

Solomone verò prior Davidā pater ejusdem de ho-
mine ad Adā protoplastā Abelsq; secundo-geniti
nomina alludens; אדם הכל רמה Adam
Abelī compar est, id est, homo vanitatis. Psal. 144.
v. 4. & Psal. 39 v. 6. אדם כל הכל
Totus Abel est omnis Adam. id est, quivis homo to-
tū vanitatis. Græc. interpr. τὰ σύμπαντα ματαιότης
πᾶς ἀνθρώπου. Poterat cum Marco nostro vertere,
ὅλον κενόν πᾶς ἀνθρώπου. Xylander verò, qem &
Mericiū securus est, ista ita est interpretatus; Siquid
quid est omnino cujus sit memoria sempiterna? omnia
sunt inania. tanquam Marci dictum istud ei gemi-
num esset, quod Solomon idem habet, Eccles. 6. 1. v.

11. Neque preteritorum est memoria, neque futuro-
rum etiam apud eorum posteros erit. Verum Marci
mentem neque affecutus videtur. Neque enim aut
rerum humanarum in genere vanitatem notare in
animo Marcus hic habuit, sed eam tantum qæ in
futura claritate deprehenditur: Siquidem, præter τὸ
τὸν ὄντων ἐκείνων, fama postuma memoriam
fugitivam & evanidam, qam supra tetigerat; etiam
hoc dato, posse hominum rerumq; ab eis gestarum

10 memoriam in ævum omne extendi, merum inane ta-
men quiddam futurum τὸ ἀέμουν illud. Itā sup.

§ 3. τὸ κενόν τὸν ἀνθρώπων. & l. 5. § 33. τὸ
ἐκείνων πᾶσι τοῖς κενόν. Vide & sup. §
19. & l. 6. § 16.

Τὶ ἔν δὲ, πᾶσι δὲ ἀνθρώποις ἐκείνοις; ἔν τῷ
qare ἔν τῷ; qia τῷ μόνον δὲ τὸ πᾶσι πᾶσι
δυνάμει. l. 2. § 17. qia ἔν τῷ πολλὰ ἀξίον. l.
6. § 47.

Ὡς ἀνακαλῶν] Vide l. 2. § 3.

Ὡς γινώσκων] Vide infr. § 44. & 46. Sene-
ca de tranquill. c. 11. de viro forti ac prudente: Eo-
dem animi robore præstabis, neq; ex his qæ eveni-
unt, subitum sit. quicquid enim fieri potest, qasi futu-
rum prospiciendo, malorum omnium impetus mollescit.

qia ad paratos expectantesq; nihil afferunt novi; se-
curis & beata tantum spectantibus [sperantibus f.]
graves evocant. morbus enim, captivitas, ruina,
ignis, nihil horum repentinum est. Sciebam in qam
tumultuosam me contubernium natura cluisset. totien-
s in vicinia mea conelamatum est; totiens præter
limen immaturas exegit; fax cerebri præcessit: sæ-
pe ultius ructus ædificii fragor sonuit: multos ex
his qos forum, curia, sermo meum contraxerat, nox
absulit, & vinctas ad sodalitium manus copulatas
intercidis. mirer aliquando ad me pericula accessisse,
qæ circa me semper erraverunt? Vide ad lib. 7.

§ 61.

Ὡς δὲ τὸν πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις ἢ πᾶσι πᾶσι] Itā lib-
2. § 3. πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις. Pie admodum Chari-
demus apud Dion. Pers.orat. 30. τὰ μὲν καὶ
ἡμᾶς ἔτι γέροντες, ὡς εὐδοκῶν τῷ δῶ. καὶ ἢ μὲν
τῷ ἐκείνῳ γυναικῶν καλεῖται ἡγεῖν, μὲν
δὲ καὶ ὡς ἔχον. Vide ad l. 10. § 1.

§ 34. Ἐκὼν διατῶν τῶν καὶ ἀνθρώπων οὐκ ἔστι]
Vide Cleanthis vorum ad l. 3. § 4. & Epicteti ad
l. 7. § 41. Senec. epist. 37. Quid maximum vincu-
lum ad bonam mentem, promissisti virum bonum. Sa-
cramento rogatus es. eadem honestissimi hujus, &
illius turpissimi avtoramentis, verba sunt, uri, vinci-
ri, ferroq; necari. Ab illis q; manus arene locant,
& clum ac bibunt, qæ per sanguinem reddunt, ca-
verut ista vel inviti patiantur: à te ut volens li-
bensq; patiari. & epist. 107. Ad hanc legem ani-
mus noster spectandus est: hanc sequatur, hanc pareat.
optimum est pati qd emendare non possi; & Ucum,
qd dolore tunc proveniunt, sine murmuratione co-
mitari.

40

50

mitari. malus miles est qui imperatorem gemens sequitur. Paratos nos inveniat atque impigros fatum. hic est magnus animus, qui se Deo tradidit: ac contra illo pusillus ac degener, qui obliuiscitur, & de ordine mundi malè existimat, & emendare mavult deos, quàm se. Idem ep. 71. Magni animus Deo pareat, & quicquid lex universi jubet, sine cunctatione patiat. Et de provident. l. 5. Boni viri laborant, impendunt, impenduntur, & volentes quidem non trahuntur à fortuna: sequuntur illam, & æquani gradus. Si scissent, antecessissent. Mox ubi Demetrii vocem illam adiecit, Hoc unum, Dii immortales, de vobis geri possem, quòd non ante mihi voluntatem vestram notam fecistis. prior enim ad illa venissem, ad quæ nunc vocatus adsum. Subjungit Vultis liberos sumere? illos vobis sustuli. Vultis aliquam partem corporis? sumite. non magnam rem promitto. Citò totum reddam. Vultis spiritum? quid nunc? nullam moram faciam, quòd minùs recipiatis, quòd dedistis. à volente feretis, quicquid petieritis. quid ergo est? maluisse offerre, quàm tradere. quid opus fuit auferre? accipere potuistis. Sed nunc quidem auferetis: quia nihil criptur, nisi * renitenti: [* renitenti. f.] nihil cogor, nihil patior invitus: nec servo deo, sed assentio. Idem epist. 61. De operari, nunc quid unquam invitus facias. quicquid necesse est, futurum est. repugnanti, non volenti necessitas est, in volente necessitas non est. Ità dico, qui imperia libens excipit, partem acerbissimam servitutis effugit, facere quòd nolit. Non qui jussus aliquid facit, miser est, sed qui invitus facit. Animum componamus, ut quicquid res exigit, id velimus. Et epist. 54. Nihil invitus facit sapiens. necessitate effugit, quia vult quòd ipsa coactura est. Itaque quòd Pericander apud Avlon.

Faxis, ut libeat, quòd est necesse.

Se — vultis, quocumque necesse est.
sed & plenius Martialis. l. 10. ep. 47.

Quòd sis, esse vultis, nihilque malis.

Παρέχων σωτηρίαν] Vide l. 3. § 4. & § 11. & supr. § 29. & l. 10. § 14. 21. Senec. de provident. c. 5. Quid est boni viri? præbere se fato. Quid & pietæ admodum, & supra quòd ab Ethnico sperari poterat, Epictet. Enchir. c. 38. Δεῖ σωτὴν εἰς τὸ τοῦ κατὰ τὴν χάριν, τὸ πείθειν τὸν θεόν, καὶ εἶναι πᾶσι τοῖς μηχανοῖς, καὶ ἀκολουθεῖν ἐκείνῳ, ὡς ἂν τὸ πᾶσι ἀείνῃ γνώμῃς ἐπιτελεστέοις. & dissert. l. 2. § 17. Μὴδὲν ἀλλοῦ θέλω, ἢ ὃ ὁ θεὸς θέλει, καὶ τίς σε καλύπτει; τίς ἀναλίσσει; τίς ὀρεῖται σε καὶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ χαλεπῶς ἐκείνῳ παρὰ τοῦ ἐκείνου καὶ βρισητόν μετ' ἐκείνου τετάχθαι, καὶ πᾶν ἐπὶ δυσερίσκει; Deum dicit, quòd Marcus κλωθεῖ. i. e. fatum: quia fatum Stoicis, aut Deus ipse, aut saltem Lex Dei. Senec. quest. nat. l. 2. c. 45. Vis illum Fatum vocare? non errabis. hic est ex quo suspensa sunt omnia: causa causa. & de benefic. l. 4. c. 7. Hunc eundem ex fatum si dixeris, non mentieris: nam cum fatum nihil aliud sit, quàm series implexa causarum,

ille est prima omnium causa, ex qua cætera pendunt. Idem rursus de provid. c. 5. Ille ipse omnium conditor ac rector scripsit quidem fata, sed & sequitur. Semper pareris, semel iussit. Quæ dicta notat Lipsius ex opinione, quæ censuebant Jovem dicere; (unde illud, Fatum, & est fatum.) Parcās autem (ut Capella l. 1.) scribas ejus, ipsius decreta in areas tabulas referre. & nat. quest. l. 2. c. 35. Ordinem rerum fatis æterna series rotat, cujus hæc prima lex est, stare decreto. 10 Epictetus idem apud Stob. tom. 1. l. 2. tit. 7. Μὴ ζητεῖν τὸ τὰ μηχανοῦντα γίνεσθαι, οὐδὲ θέλειν ἀλλὰ θέλει, οὐδὲ τὰ μηχανοῦντα γίνεσθαι, καὶ εὐεργετοῦν: ita enim legendum, pro eo quòd codices exhibent perperam nullòque sensu, unde & interpretes omisit proflus, εὐεργετοῦν. atque inde etiam corrigendi Epicteti codices impressi, qui Enchir. c. 13. unde Stobæus hæc decerpit, exhibent etiam depravati, quòd scripturam saltem, εὐεργετοῦν. εὐεργετοῦν opponitur τῷ δυσερίσκει, quòd supra positum est. Emendationem confirmant Lærtii illa l. 7. in Zen. "Εἶναι ὃ αὐτὸ τὸ αὐτὸ τὸ εὐδαιμόνιον ἀρετῶν, καὶ εὐεργετῶν βίη, ὅταν πάντα περὶπῇται καὶ τὴν συμφωνίαν τῶν παρ' ἐκείνου δαίμονος περὶ τὴν εὐδαιμονίαν βέλῃται. Idem Epictetus & dissert. l. 3. c. 26. Ἐγὼ ὃ πάντῃς ἐθέλω ἐκαλύθην, ὅτ' ἡναγκάσθην μὴ θέλω. περιχαρὴς γάρ με τὴν ὀσμὴν τοῦ θεοῦ. θέλει π; κατὰ θέλω. ἢ βέλῃται; ἢ θέλω. καὶ τίς ἐπὶ με καλύπτει δυνάμει παρὰ τὸ ἐμοὶ φανερῶν; ἢ ἀναγκάσκει; ἢ μᾶλλον ἢ τὸν Δία. Ibid. "Οὗτος ἐρίσκει καὶ ἐνδοῖ, ὅτι ἐὰν τῷ θεῷ περιχαρὰ τὰ ἐν πᾶσι εἴη, διελθόντων ἀσφαλῶς. πῶς λέγει περιχαρὰ εἶναι; ἢ ὃ ἀν' ἐκείνῳ θέλει, καὶ αὐτὸς θέλει, καὶ ὃ ἀν' ἐκείνῳ θέλει, τὸτο μὴδ' αὐτὸς θέλει. πῶς ἐν τῷ γίνεσθαι; πῶς γὰρ ἀλλοῦ, ἢ ἐπιχαρῶν τῷ θεῷ ὅτι ἐὰν τὸν καὶ τὴν διοίκησιν. & l. 1. c. 12. Πῶς ἀν' ἐπείμην ἐγὼ ἐν παντί τῷ θεῷ; πῶς ἀν' ἐναρμόνιῳ τῇ θεῷ διοικήσει; πῶς ἀν' ἡμοίῳ ἐλδοῦν; ἐλδοῦν γὰρ ὅτι, ὃ γίνεσθαι πάντα καὶ περιχαρῶν, καὶ ὃν ἐκείνους δυνάμει καλύπτει. τί ἐν; ἀπονοῖα ὅτι ἐλδοῦν καὶ μὴ γένεσθαι. μανία γὰρ καὶ ἐλδοῦν; εἰς ταυτὸν ἐκ ἐρχεται. Ἀλλ' ἐγὼ θέλω πάντ' ὅτι δοκῇ μοι ἀποβαλεῖν, καὶ ὅπως δοκῇ. Μανιοῦν ἢ, περιχαρῶν. ἐκ δίδας, ὅτι καλὸν ἢ ἐλευθερία ὅτι καὶ ἀξιολόγον; τὸ δ' ὅς ἐστιν καὶ βέλῃται, τὰ δ' ὅς ἐστιν καὶ θέλει γίνεσθαι, τὸτο μὴδ' αὐτὸς θέλει. ἐκ ἐλδοῦν, ἀλλὰ καὶ πάντων αἰσίων ἐλδοῦν πῶς γὰρ ἐπὶ γραμματικῶν ποιῶν; βέλομαι γράφειν ὡς θέλω τὸ διῶν ὄνειμα; ἢ. ἀλλὰ διδασκαλῶν θέλω. 50 λην ὡς εἴ γράφω. τί ἐπὶ μηχανῶν; ὡσαύτως. τί ἐπὶ καδούκῃ, ὅτι τέχνη τις καὶ ἐπιστήμη ὅτιναι εἰ γὰρ μὴ, ἐξενδὲς ἢν ἀξίον τὸ ἐπιστάδην π, εἰ πᾶσι ἐκείνων βελήσκει περιχαρῶν. ἐπὶ τῷ δὲ ἐν μόνον ἐπὶ τῷ μεγίστῳ καὶ κυριωτάτῳ τῆς ἐλδοῦν καὶ εὐεργετοῦν, ἐρεῖται μοι θέλειν ἑδαιμῶν. ἀλλὰ τὸ παρὰ δόξας, γνῶναι, μανδύειν ἑκείνους ὅτι θέλειν ὡς γίγνεται.

eis bonum nostrum nevtquam consistat: quod sub-
jungitur proterius § 33.

Καὶ τὸ θεορῖμος] & prudentes. Xylander. ego
suspicio Marcum τὰς θεορῖδας scripsisse, & curas
eorum. ed magis, qia sequitur, δια φέρωνται, δίνωνται.
Ita Persius Satyram suam exorsus est:

O caris hominum!

curae autem hominum in rebus fugiendis & expe-
tendis maximè se produnt.

§ 39. 'Εν ἀλλοτρίῳ ἡγεμονικῷ καὶ δὴν ὅν ὑχ
υῖσται] neque ergo meliorem te, neque deteriorem
efficere potest opinio de te aliena.

Οὐδὲ γὰρ ἐν πρὸς πρὸς ἡ ἐν τῷ αἰθέρι
χρῶτος] ὑδὲ μὲν, leg. τὸ αἰθέριον autem hic ca-
elum intelligit Xylander. atque ita τὸ αἰθέριον pro
caelo five aere ambiente crebro sumitur. Polyb. l.
1. Περὶ τὴν πλὴν αἰθέριον καὶ τὸ αἰθέριον, ὅταν πα-
ραβῶνται καὶ βιαιωμάχωνται, μεγάλοις ἐλαττώμασι
ἀφαιρούσιν. Theophrast. de causis plant. l. 1. c. 9.
δὲ γὰρ μὴ χρῆσθαι μὴδὲ καλῶν τὴν χρῆσιν
ὑπὸ τῷ αἰθέριον. & c. 17. 'Εἰς πλείον γὰρ καὶ
μικρὰ μακροτέρων ἢ ἀρῶν, ἐκκλίνοντα γίνονται
τὰ αἰθέριον πρὸς βλάστησιν. & Marcus, τὸν πε-
ριχρῶτα αἶρα, dixit l. 8. § 54. Hæc igitur, si
Xyl. sequimur, Marci mens est futura, ab æris
ambientis statu vario, exi rerum aliarum bona ma-
læ habitudo pendeat, quod in stirpibus Theophra-
stus observat; at hominis, qd hominis, non item.
Mulum sanè valet aeris cœlique ambientis affectio,
& locorum inde perfecta dispositio, ad ingenii etiam
indolisque humanæ, affectuum etiam studio-
rumque varietatem produendam. Ità Virgil. Georg.
lib. 1.

Verum ubi sempestas & cæli mobilis humor

Miscere vias;—

Vertuntur species animorum & pectora motus

Nunc alios, nunc concipiunt alios.—

unde & Plin. l. 2. c. 6. Solem, dum cæli tristitiam
disiicit, etiam humani nubila animi serenare, dixit.
Qin & Polybius lib. 4. de Arcadibus suis: ἢ ἢ
ἰδὼν αὐσεία τις αὐτοῖς ἀφῆπται διὰ τὴν τὴν πε-
ριχρῶτα καὶ συβύπται τὴν καὶ τὸ πλείον
ἐν τοῖς τόποις ἀπαρχῶν, ὅ στωιζομῶν τὸν
καὶ πέντες ἀνθρώπων κατ' ἀνδρῶν. ἢ γὰρ δ'
ἀλλῶν, διὰ τὴν ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ τὰς ἐνδομῶν
καὶ τὰς ὁλοκαρπείας διατάσεις πλείον ἀλλήλων δια-
φίεσθαι, ἢ δὲ τὴν καὶ μορφῶν καὶ χρομάτων, ὅπ' ἢ
ἢ ἐπὶ τὴν δυνάμειν τοῖς πλείον. Cicero Agrar. 2.
Non ingenerantur hominibus mores tam è stirpe ge-
neris ac seminis, qm ex iis rebus, qe ab ipsa natu-
ra loci, & à vitæ consuetudine suppediuntur, quibus
alimur & vivimus. & qe sequuntur. nam argu-
mentum hoc latius persequitur. Idem de fato: Inter
locorum naturas quantum interfit, videmus. alios esse
salubres, alios pestilentes: in aliis esse pituitosos &
qsi redundantes, in aliis exiccatos atq; aridos: mi-

atque sunt alia, qe inter locum & locum plurimum
differunt. Athenis tenuè cælum; ex qo acutiores
qogē putantur Attici: Crassum Thebis; itaq; pin-
gues Thebani & Valentes. Philo. de providentia. apud
Euseb. præpar. l. 8. c. ult. de Græcia: Μόνη γὰρ ἡ
Ἑλλάς ἀΐδωδὲς ἀνδραπονεῖ, αὐτὸν ἡγεμονικόν, καὶ
βλάστημα θεῶν ἡπριβαυμένον, λογισμὸν ἀποτρίψασα
δικαιώσιν ἐπιστημῶν. τὸ δ' αἶπρον, λαπτύπτη αἶετος
ἢ διάνοια πέρυκεν ἀνορθῶς. διδὲ καὶ Ἡεφάστεος ἐκ
τοῦ σποτῶ φησιν, ἢ γὰρ ἐξηρῆ, καὶ σφοδρῶτα καὶ ἀεί-
σῃ. Ego corpus potius ipsum intelligi existimo, quod
animam qsi ambit, atq; ita etiam Cæf. accepit.
de hoc enim mox verba facit; de cælo nihil. τὴν
καὶ τὴν αἰθέριον αἰετῶν dicis qomodo τὸ ζῶον,
τὴν καὶ τὴν ἐπὶ τῇ, § 34. Sed & τὴν αἰετῶν τὴν
καὶ τὴν αἰετῶν, lib. 3. § 7. Cæterum & istic
qæri poterat, qomodo verum sit, verumis malum à
corporis statu non pendere, qum pro corporis af-
fectionibus variis animus etiam pariter affici vide-
atur. Aristot. Physiognom. cap. 1. 'Ὅπ' καὶ διάνοια
ἐπὶ τῇ τῇ αἰετῶν, καὶ ἢ ἐπὶ αὐτῇ μὲν ἑαυτῇ
ἀπαρτῆς ἑαυτῇ τῇ αἰετῶν κινήσων, τὸτο δὲ
δύλον πάντῃ γίνονται, ἐν τῇ τῇ μὲν καὶ τῇ αἰ-
ετῶν. πολὺ γὰρ ἐξ ἀλλήλων φαίνονται αἱ διάνοια
ὑπὸ τῇ τῇ αἰετῶν παθημάτων καὶ τῇ αἰετῶν
τῇ τῇ τῇ αἰετῶν παθημάτων τὸ αἰετῶν συμ-
παρῶν φανερὸν γίνονται, αἰετῇ τῇ ἑαυτῇ, καὶ οἷος τῇ
καὶ τῇ αἰετῇ, καὶ τῇ αἰετῇ. Et rursus c. 4. Δο-
κῇ δὲ μοι ἢ καὶ τὸ αἰετῇ συμπαρῶν ἀλλή-
λοις καὶ ἢ τῇ αἰετῇ ἐξ ἑαυτῇ ἀλλοιωθῇ συναλλοιοῖ
τὴν τῇ αἰετῇ μορφῇ. πάλιν ἢ τῇ αἰετῇ
μορφῇ ἀλλοιωθῇ συναλλοιοῖ τὴν τῇ αἰετῇ ἐξ ἑαυτῇ.
quod Lucil. Sat. l. 26.

Animo qz ægrotat, videmus corpore hunc signū daret

Tum doloribus confectum corpus animo obistere.

Verum respondebit Marcus nec ista τὴν αἰετῇ
ἐπὶ immutare, etiam si operationem impediunt. Vide
l. 5. § 20. Vide & l. 10. § 1. & l. 12. § 2.

Ὅπ' τὸ ἀπολαμβάνον] id est, ὅπ' αἰετῇ
ἀπολαμβάνον, de qz l. 3. § 9. ἐν τῇ ἡγεμονικῇ.

Τὸτο μὴ ἀπολαμβάνον] quod sup. § 7. αἰετῇ
τὴν ἀπολαμβάνον, ἢ τῇ τῇ βέλταμαι.

Τοῦτῃν δὲ] leg. τῇ τῇ. atq; ita Xyl. cujus
versionem admisit Lugdunensis, sed mendum reti-
nuit.

Ὅ γὰρ καὶ τὴν καὶ τὴν αἰετῇ ἐπὶ τῇ αἰετῇ
deest alterum distributionis membrum, ita supple-
dum; ὅ γὰρ [τὴν αἰετῇ αἰετῇ] καὶ τὴν καὶ β. respon-
dent enim duo hæc membra superioribus illis, καὶ
ἀνδρῇ καὶ ἀνδρῇ. Vide ad l. 2. § 11.

Ὅπ' τὸτο καὶ τὴν αἰετῇ ἐπὶ τῇ αἰετῇ] Se-
neca, epist. 66. Média qe nihilo magis secundum
naturam, qm contra naturam sunt. Vide tamen
ibidem eundem de istis subtilius paulo argutiusque
differentem ac distinguentem.

§ 40. 'Εν ζῶον τὸν καὶ τὸν] Syncl. pariter de

insum. ἐν ἡμῶν τῷ κόσμῳ. Thales ἔμψυχον τὸν κόσμον primus dixisse videtur. Laert. l. 1. Pythagoras item; κόσμον ἔμψυχον, νοεῖν. Idem l. 8. & l. 7. in Zenon. Ὅτι ὁ κόσμος, καὶ λογικὸν, καὶ ἔμψυχον, καὶ νοεῖν. Ex Chrysippi Apollodori, & Posidonii sententia. id inde probant, quia τὸ ζῶον τὴν μὴ ζῶαν κρείττον· ἔστιν ὅτι τὸν κόσμον κρείττον· ζῶον δὲ ὁ κόσμος. praestantius est animans non animante: at mundo nihil praestantius: mundus ita est animal. Et rursus; τὸν ὅλον κόσμον ζῶον εἶναι ἔμψυχον καὶ λογικόν. Sed & Hermes paraphr. c. 10. Ὁ μὲν κόσμος πᾶσι τοῖς, ὁ δὲ ἀνδραπέδες διδύτερον ζῶον μὲν τὸν κόσμον. Et Plato (quod Stob. tom. 1. l. 1. tit. 25.) τὸν κόσμον ζῶον ἔμψυχον ἔνθεν τε dixit, eodem quo Stoici argumento usus. Verba haec sunt in Timaeo. Θέμις δ' ἐκ τῶν ἐστὶ τῶν ἀείων ὄντων ἄλλο πάλιν τὸ κάλλιστον. λογικώτερον ἢ ἐνείκετον ἐκ τῆς καὶ φύσιν ὁμοειδέος, ἢ ἐν ἀόριστον τῶν νῦν ἔχοντος ὅλον ὅλα καλλίστην ὅτι δὲ πᾶσι τῶν ἔχοντων ἴσθι καὶ καλλίστην ἀδύνατον παραβυδαῖς τῶν. διὰ δὲ τὸν λογικὸν τῶνδε, ἴσθι καὶ ψυχῆς, ψυχῆς δὲ ἐν σώματι σωματικῆς, τὸ πᾶν σωματικῶν, ὅπου, ὅτι καλλίστην εἶναι καὶ φύσιν ἀείων τε ἔχον ἀπερρασιμῶν. ἔστιν ἔνθα καὶ ἔστιν ὅτι τὸν κόσμον εἶναι λέγει, τὸν δὲ ὁ κόσμον, ζῶον ἔμψυχον ἔνθεν τε, τῇ ἀληθείᾳ διὰ τὴν τὴν θεοῦ ἡμῶν ἀείων. Hoc est, ut Cicero de universi: Hoc autem nec est, nec unquam fuit, quicquam nisi pulcherrimum facere cum, qui esset optimus. cum rationem igitur habuisset, reperiebatur nihil esse eorum quae natura cernerentur non intelligens intelligente in toto genere praestantius: intelligentiam autem nisi in animo, nullā aliā in natura posse reperiri. quod circa intelligentiam in animo, animum conclusit in corpore. Sic ratus est opus illud effectum esse pulcherrimum. quod ob causam non est cunctandum proficere, si modo investigari conjectura potest, hunc mundum animal esse, idque intelligens, & divinā providentiā constitutum. Idem Timaeum suum sic claudit. Ὁντα καὶ ἀθάνατα ζῶα λαβὼν, καὶ συμπληρωθεὶς ὁ δὲ ὁ κόσμος, ἔστιν ζῶον ὁρατὸν, τὰ ὁρατὰ ἀείων, εἰκὼν τῶν νοητῶν, θεὸς αἰδήτος (vel ut alii volunt εἰκὼν τῶν νοητῶν, θεὸς αἰδήτος) μέγας καὶ αἰεὶ, καλλίστος τε καὶ τελειώτατος γάρ τινος. εἰς ὅρατος ὁ δὲ, μονομήτης ὢν. Julian. Orat. 4. Ὁ σύμπας κόσμος ἔνθα εἶναι ζῶον, ὅλον δὲ ὅλα ψυχῆς καὶ νῦν πᾶσι, τελειὸν ἐκ μαρῶν τελείων. Inde Nicephorus Gregoras bist. l. 4. c. 14. Ἐν τῷ κόσμῳ σώμα· συμπαγές, ἐκ μαρῶν καὶ μελῶν, ὡς ὁ ἀνθρώπος, φάναι, συσπῆμα. Quintiam animalis istius partes membraque si vis, praecipua saltem, habebis apud Plurarchum de facie Lunaris solem cor, Lunam jecur, stellas oculos, Terram ventrem, Mare vesicam. Secius paulo quam Sarapidis oraculum apud Macrobi. Saturn. l. 1. c. 20.

Ὁ μὲν ὁ κόσμος καὶ ὁρατός, καὶ ὁ ἀόρατος, γὰρ δὲ μοι πόδες εἰσὶ, τὰ δ' ἔα' ἐν αἰθέρι καὶ, Ὅμμα τε πληγῆς, λαμπρὸν φάος ἡλίου.

Mi caelum caput est; mare venter, terra pedes sunt; Sunt aures asperae; oculis Sol omnivius est.

Qin & sextum, eumque geminum assignat Jarchas ex Indis sapientibus. Siquidem de mundo querenti Apollonio respondebat. ζῶον τὸν κόσμον ζῶον εἶναι καὶ τὰ πᾶσι ἀείων, ἀρσενὸς τε καὶ θηλείας φύσιν· αὐτὴν γὰρ αὐτῷ συγγενόμενον, τὰ μητρός τε καὶ πατρὸς εἰς τὴν ζωογίαν περάσθην. Philostr. l. 3. c. 11.

Μίαν ἔσαν] Itē l. 12. § 30. μία ἔσα κοινή. materia nimirum prima Laert. lib. 7. in Zenon. & Stob. tom. 1. l. 1. tit. 14. ἕσας δὲ φασὶ ὅτι τῶν ἀπέναντων τῶν ἀντίων ὅλων.

Ψυχὴν μίαν] quā & καθολικῶς vocat l. 6. § 14. & τὴν ὅλαν νῦν. l. 5. § 30. & τὴν κόσμον ἡγεμονικόν. l. 7. § 75 Vide supr. ad § 21. & l. 9. Laert. l. 7. in Zenon. ἔμψυχον ὅτι τὸν κόσμον, ὅλον ἐκ τῆς ἡμετέρας ψυχῆς, ἐκείθεν ὡς ἀποσπασματικῆς. Et ibid. τὸν δὲ κόσμον διεικνύει καὶ τὴν καὶ ἀείων, εἰς ἀπὸ αὐτῶν μέγας διήκοντες τῶν νῦν, καὶ ἀείων ὡς ἡμῶν τῆς ψυχῆς. Theophilus itidem ad Autoly. l. 2. de Stoicis: Ἄλλοι δ' αὐτῷ δὲ ὅλα καθαρὰ πνῦμα, θεὸν διδύμαζον. Et Cleanthes apud Hermian in irrif. philos. τῶν ψυχῶν δὲ ὅλα τὰ κόσμον διήκοντες ὡς μέγας μακρότερος πᾶσι ψυχῶν. Qin & Plato in Cratylō ex Anaxagorae sententia, τὸν Δία, τὸν διὰ πάντων ἰόντα. Manil. Astron. lib. 2.

—cum spiritus unus

Per cunctas habites partes, atque irriget orbem, Omnia percolitant. — Et Maro En. l. 6. Principio caelum, ac terram, campisque liquentes, Lucentemque globum Lunae, Titanisque astra, Spiritus intus alit: totamque infusa per artus Mens agitat molem, & magno se corpore miscet. Spiritum autem hunc diserte Deum nuncupat (quod & Minutius in Octavio, & Salvianus de provident. l. 1. c. 1. advertere) Georg. l. 4. verbis illis, —Deum namque ire per omnes

Terraeque, tractusque maris, caelumque profundum. Pythagorae etiam (Lactantius referente, de ira Dei c. 11.) Deus mens est incorporalis, quae per omnem rerum naturam diffusa & insensata, vitalis sensum cunctis animantibus tribuit. Spiritus per omnia, maxima, minima, aequali intentione diffusus. Senec. ad Helv. c. 8. Spiritus permeator universitatis. Cleanthes apud Tertull. apolog. c. 21. Hinc illud Arati

—πᾶσι δὲ Διὸς πνοὴν ἰδὲ ἀρχαί·

Πᾶσι δ' ἀνδράσιν ἀρχαί· καὶ τῇ θάλασσῃ, καὶ τοῖς κτήνεσιν· πάντῃ δὲ Διὸς πνέουσα πνοή.

Et Maro, Eclog. 3. —Jovis omnia plena.

Atque Zenonem hoc nomine notat Tassianus adv. Graec. quod secundum illius rationes, ὁ θεὸς ἐν ἀνθρώποις τε καὶ ἀνελύξει καὶ ἀπὸ τῆς γῆς καταργηται. De Deo ipse: Πνῦμα ὁ θεὸς, καὶ διήκον διὰ τῆς ὕλης, πνέουσα καὶ ἐκείνην, καὶ τῇ ἐν αὐτῇ χημάτων κατασκευαί. Sed & de Stoicis Clemens in hortat. διὰ πάσης ὕλης, καὶ διὰ τῆς ἀπμοταύτης τὸ θεῖον διήκον

ήκειν λήγονται. & Strom. l. 1. adjectā etiam censurā suā: σῶμα ὅσα τὸν θεὸν διὰ τῆς ἀπμοσύνης ἔλκεν περιεπεῖναι λέγουσι ἢ χαλῶς. & rursus Strom. l. 5. φασὶ σῶμα εἶναι τὸν θεὸν διὰ τῶν τοιχῶν, καὶ πῶμα κατ' ὅσας, ὥστε ἀμύλῃ καὶ τῷ λυχνῷ. quod utrumque ex sacris scriptis habuisse illos avtumat, Ἀλλ' οἱ μὲν, inquit, δέχοντο διὰ πάσης τῆς ὕλης τὸν θεὸν φασιν ἡμεῖς δὲ ποιεῖν αὐτὸν μόνον χαλῶς, καὶ λόγῳ ποιῶν. (quod & suprā Tatianus.) hoc autem, Deum omnia permeare, ex eo, quod in sapientia Solomonis libro, c. 7. v. 24. de sapientia dicitur, δίδκει καὶ χαρπὶ διὰ πάντων, perperam accepto, traxisse, cum non de æterna Dei, eademque Deo, sapientiā enunciatum id sit. Verum, & de ista Prisci plerique sumunt; nec ab auctore isto sumpsisse sēctæ illius conditores verosimile est, cum sint eo dubio procul antiquiores. Cæterum quod corpus illud, habet sanē. qanqam & Tertullianum Deum corpus dixisse monet, simul & refellens, Avg. de Genes. ad lit. l. 10. c. 25. atque itā reverā ille adv. Prax. c. 7. Quid negabit Deum corpus esse, etsi Deus spiritus est? Spiritus enim corpus sui generis. Verum corpus illud spiritus (quod & Avgust. ad Quodvultdeum c. 86. agnoscit) substantiam intellexit. Sic enim adv. Hermog. c. 35. Ipsa substantia corpus est rei cuiusque, & de carn. Christ. cap. 11. Omne quod est, corpus est sui generis. nihil est incorporeale, nisi quod non est. At quod omnia permeare Deum habet malē. Siquidem de se Deus ipse per Jeremiam vatem c. 23. v. 24. Annon cælum et terram impleo ipse. Hieron. ad Marcell. q. 5. In omnibus infusus, & circumfusos, ut cuncta penetret interior, & contineat exterior. Et Hildebert. in Symbol. intra omnia, nec inclusus; extra omnia, nec exclusus. Hinc celebrare illud, quod Jo. Gerson habet in Cantio. Maria Cant. 3. & Trismegisto Alex. Helenf. part. 1. q. 7. m. 1. Empedocli tribuit Jo. Tritem. ad Casar. q. 1. Deum esse spheram intelligibilem, cuius centrum ubique, circumferentia nusquam sit. Constatum: fermē Jul. Scaliger Trismegisto asserit, sed explodit ipse, de subtil. exerc. 363. Pigmentum saltem, inquit, Trismegisti illud, Deus est cuius medium in centro, circumferentia ubique, pessimē. namque medium assignat infinito. Et circumferentiam quod dat, finitum facit. tum si ubique erit circumferentia, erit etiam in medio. Et idem fiet centrum cum circumferentia. Et illud reverā potius apertiusque pigmentum an figmentum, infinitū divinæ depingendæ. Clemens ipse ex Pythagoræ sententia, qam & probare videtur, in hypotycho; Ὁ μὲν θεὸς εἶναι καὶ εἶναι δὲ, ὡς, ὡς πᾶσι γνωστόν, ἐκείνους τὰς διακομήσεις, ὡς ἐν αὐτῷ ὅλῳ, ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ ἐπισκοπῇ πᾶσι γνωστόν, καὶ οἱ οἱ δὲ ὅλον πάντων πατὴρ, γῆ, καὶ ὕδωρ τῶν ὅλων κόσμῳ, πάντων κτίσας. quod ille deus ὁμοιωσ, de Deo dictum contendit. Cæterum Sroici itā universum hoc Deum permea-

re, ut numen cum mundo unum ὁμοιωσ con-stitueret. Vide supr. § 23. quod est à pietate Christianāque disciplinā alienum.

Eis αἰδον μίαν τὴν τέτη, πάντα ἀναδιδόται] Vide supr. § 27.

Ὁρμὴ μὲν πάντα περσάει] Apostolus ad Rom. c. 8 v. 28. Πάντα σωρῶνται] conservantur omnia. & Marcus l. 6 § 42. Πάντες εἰς ἐν σωτὴρῶμα σωρῶνται.

Πάντα πάντων ὅς γινώσκων σωμαίπα] Ita l. 5. § 8. σωτὴρ καὶ σωτὴρ, ὡς ὅς μοιων, ἕτα δὲ καὶ ὅς αἰσῶν. Eleganti similitudine illustrat hoc Clemens, Strom. l. 1. Ὁι πολλοὶ ἀνθρώποι οἱ κατὰ δόξαν τῶν αἰνῶν, ὅς πολλὰ αἰπά λέγουσιν, ἀλλ' ἐν πολλῶν αἰπῶν ἐν ἑκ ἐστὶν αἰπῶν ὅς καὶ τὸ κατὰ δόξαν τῶν αἰνῶν, ἀλλὰ σωτὴρ αἰπῶν αἰτία καὶ σωτὴρ. τὰ καὶ δὲ τὸ σωμαίπῶν αἰπῶν.

Ὁια τις ἡ σωτὴρ καὶ συμμύρῶν] quod alibi ἰσχυρῶς σωτὴρ vocat. l. 7. § 9. καὶ σωτὴρ καὶ σωτὴρ ἐν ὅλῳ, infrā § 45. Vide & suprā § 27. & 33.

§ 41. Ψυχῶν εἰ βασιλῶν νεκρῶν] Arnobius l. 2. Quid sunt homines, nisi anima corporibus illigata? at Epicteto homo est animula bajula, live gestatrix cadaveris, h. e. corporis. quod καὶ πᾶσι γνωστόν νεκρῶν εἶναι. Jacob. c. 2. v. 25. Epictet. dissert. l. 1. c. 19. Τὸ νεκρὸν δὲ με καὶ εἰς αὐτὸν. Idemque l. 3. c. 10. de corpore; Τὸ καὶ ἐμὸν, τὸ φῶς νεκρῶν. Et ibid. c. 22. Πᾶς ὁ μέγα ἡ δόξα, τὸ φῶς νεκρῶν, ἡ γῆ, ὁ πᾶς Numen. de bono l. 1. apud Eviech. prepar. Evanz. l. 15. c. 14. Ἐπει δὲ τὸ σῶμα δὲ εἰς τὸν νεκρὸν καὶ νεκρῶν, καὶ πορνοῦσα, καὶ ἐν τῷ τῷ νεκρῶν, ὡς καὶ τὸ κατὰ δόξαν αὐτοῖς δὲ; Heraclit. ad Alcidam. ep. 1. Ἡ λυχνὴ νεκρῶν καὶ εἰς τὸν νεκρὸν, ὡς καὶ τὸ σῶμα τῶν νεκρῶν τοῦ π. Hermes ad Tat. apud Stob. tom. 1. l. 1. tit. 40. Ψυχὴ δὲ ἀνθρώπου ὁχεῖται τὸν νεκρὸν τοῦ π. ὁ νεκρὸς ἐν τῷ λόγῳ δὲ λόγῳ ἐν τῇ λυχνῇ ἡ δὲ λυχνὴ ἐν τῷ πᾶσι γνωστόν τὸ πνεῦμα δὲ δόξαν (sc. δόξαν) διὰ φλεβῶν καὶ ἀρτηριῶν, καὶ αἵματος, κινεῖ τὸ ζῶν, καὶ ὡς ὅτι τὸ πᾶσι γνωστόν βασιλῆα. Arnob. iterum ubi suprā. Audetis videre nos, quod animarum nostrarum provideamus salutem, id est, nobis ipsis? quid enim sumus homines, nisi anima corporibus clausa?

§ 42. Οὐδὲν κακὸν τῷ ἐν μέλας ὅλῳ] Vide suprā § 5. & l. 7. § 22.

§ 43. Πολαμὸς τις καὶ πᾶσι γνωστόν ὁ αἰὼν] Ita l. 2. § 17. τὸ τῷ σῶματι πολαμὸς. & l. 6. § 15. ἐν δὲ τῷ τῷ πολαμῷ. & l. 7. § 19. Διὰ τῆς ὅλης ὅλης, ὡς διὰ χειμῶν, διακρίνεται πᾶσι γνωστόν. Nalo artis l. 3.

—eunt anni more fluentis aqæ.

& Metamorph. l. 15.

—effluo labuntur tempora motu,

§ 45: Σωδίσια ἑυλογοῖ *ib.* 6. § 38
σωδίσια. & l. 7. § 9. σύνδουλός ἐστι. Vide *suprà*
§ 40.

Σωτήριον] Vide s. 68.

§ 46. Γῆς δυνάτοι, ὕδαρ ῥιμάδι] Inter Hera-
cliti dogmata, apud Lacép. l. 9. Τὴν μασσαριῶν
δυνάμιν ἄνθρωπον τὴν τε ὁμοίαν ῥιμάδι καὶ ταύτῃ.
πικρὰ μόνον ὃ δὲ πῦρ ἐξυφραίνεαι, σωτηριῶν
τε ῥιμάδι ὕδαρ πικρὰ μόνον ὃ δὲ ὕδαρ, εἰς γῆν
ῥιμάδι πάλιν τε αὐτῇ τῇ γῇ χεῖρι, ὃς ἦ
τὸ ὕδαρ ῥιμάδι, &c. Quid Ocellus Lucan. de univers.
c. i. § 14. Πῦρ μὲν εἰς ἄνθρωπον ῥιμάδι, ἀέρας ἀπο-
ῥιμάδι, αἰὲρ δὲ ὕδαρ, ὕδαρ δὲ γῆν. καὶ γῆς ἡ αὐ-
τὴ σφαιρὸς πῆς μεταβάλλει, μὲν πνεύς, ὅταν ἡ-
ξαστο μεταβάλλειν. Plut. de E I Delph. ἡ γῆ
μὲν, ὡς Μεγαλειτὸς ἔλεγε, πνεύς δυνάτοι, ἀέρι ῥι-
μάσι, καὶ ἀέρος δυνάτοι, ὕδατι γένεσι· ἀλλ' ἐπι-
σφίγγει ἐκ αὐτῆς ἰδίᾳ αἶρ. Vide ad l. 9. § 21.
Eodem pertinet, qz apud eundem, de Orac. de-

fit. leguntur, ista; Ὡς αὖτε ἐν γῆς ὕδαρ, ἐν ᾧ ὕδα-
τος ἀήρ, ἐν ᾧ αἶψος πῦρ ἡνωμένοις ὁρᾶται, τῆς
ἑσίας ἀνὰ φθαρτικῇ ἑστὸς ἐν μὲν ἀνθρώπων ἐν
ἥρωας, ἐν ᾧ ἥρώων ἐν δαιμόνων, αἱ βαλπίτες ψυ-
χαὶ μεταβολὴν λαμβάνουσιν. &c. Idem de prim.
frigid. Ἐπειὶ ᾧ ἡ φθορὰ μεταβολῆς ὅτι ἐξ ὀθει-
σμένων εἰς τὴν ἀπὸ πύρρον ἕξω, σκοπῶμεν, εἰ καὶ
φωρταί τὸ, Πυρρὸς θάνατος, αἶψος γένεσις. Διήκουσι
γὰρ τὸ πῦρ, αἴσας (ζῶν), ἡ βία σφαιρῶμενος, ἡ δὲ
αὐτὴ μετατρέψωμενος. ἡ μὲν ἔν σφαιρῇ ἐμφανέστερον
ποιεῖ τὴν εἰς αἶψαν μεταβολὴν αὐτῇ, &c. Maxim.
Typ. differt. 25. Ὅρας τὰ πάσιν, ὅ αὖ μὲν καὶ
φθορὰς, τεκμαίρομεθα τῇ ἐξ ἐπὶ ἐπὶ τὸν ὀδὸν, ἐξ
ᾧ σωτὴς, τεκμαίρομεθα τῇ ἐξ ἐπὶ τὸν ὀδὸν, ἐξ
ἀόριστον μεταβολὴν ὁρᾶς σφαιρῶμεν καὶ ἡνωσας, ἀλ-
καλὴν ὁδὸν ἀνὰ καὶ ἑστὸς, καὶ τὸν Ἡρακλεῶτα καὶ
αἰὲς αὖ ζῶντας μὲν τὸν ἐκείνων βίον, (θάνατον
leg. ex legentibus liget) ἀποθνήσκοντας καὶ τὴν
ἐκείνων ζῶντι. Ἡ πῦρ τῆς γῆς θάνατον, καὶ ἀήρ
τῇ τὸν πυρρὸς θάνατος ὕδαρ ᾧ τὸν αἶψος θάνα-
τον, γὰρ τὸν ὕδατος. Διαδοχὴν ὁρᾶς βίον, καὶ με-
ταβολὴν σφαιρῶμεν, κινῶμεν τὸ ὅλον. Verum apud
Clementem Alex. Strom. l. 6. secius paulo, sive
Heracliti ista, sive ejusdem iidem propinq., legun-
tur ψυχὴν θάνατον, ὕδαρ ἡμέτερον ὕδαρ ᾧ θά-
νατον, γῆν ἡμέτερον. ἐν γῆς ᾧ ὕδαρ γένεσις, ὕδατος
καὶ ψυχῇ. Quorum priora & Philo refert, mul-
tissime explicat lib. de mundi immort. ubi & ψυχὴν
pro aere accepisse monet Heraclitum; mortisq. no-
mine μεταβολὴν, non ἀνάλωσιν designasse. Inter
alia, quibus ista enarrat, Τα σιωπῶσα, inquit, τὰ κόσμον
ταῖς εἰς ἀλλήλα μεταβολαῖς, τὸ περὶ ἀφ' ἑστέοντος,
διήκουσιν δοκῶντα ἀπαθανατίζεσθαι, ὁμοχρόνια
αἶσι, (διαυρομένοις) a. melius dixisset, prout & ali-
bi locutus est.) καὶ τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἀνὰ καὶ ἑστὸς
σιωπῶσας ἀμείβοσθαι. ἡ μὲν σφαιρῇ τὸν ὀδὸν ἀπὸ γῆς
ἀρχεται πικρῶς γὰρ εἰς ὕδαρ μεταλαμβάνει τὴν

μεταβολῇ τὸ ὅ ἐν αὐτῇ ἐστὶν ἀντιφύλον· εἰς ἀέρος.
ὁ δ' αὖ ἀερ λεπτογόμενος εἰς πυρ. ἡ δὲ χαυρῆτης ἀπο
καθαίρει, σωμαίνοντος καὶ πνεύς καὶ πλεῖ σβῆσιν εἰς
ἀέρα· σωμαίνοντι δ', ὁπότε· σωμαθλίσειτο, εἰς ἐν αὐτῷ
ἀέρος. ὅσαυτις ὅτι πλεῖ πολλὴ ἀναχσιν καὶ πλεῖ εἰς
γῆν πυκνότερα μεταβολῇ. De eodem videri po-
terit & R. Moles Majmonides de fundamentis le-
gis cap. 4. § 10, 11. Heraclitum autem vult Cle-
mens hanc ab Orpheo sumpsisse, q̃i Heraclito prior
10 cecinerit.

*Εστιν ὕδαρ ψυχῇ, θάνατος δ' ὁδὸν ποτὶν ἀμοιβῇ.
 *Εκ δ' ὁδὸς γαίη, τὸ δ' ἐκ γαίης πάλιν ὕδαρ.
 *Εκ τοῦ δ' ψυχῇ ἔλασ' αἰδέσθαι ἀλλότρου.
 Qibus subnecti etiam indigna, qz ex Heracliti ejus-
 dem sententia etiam Plut. ad Apollon. habet. *Η-
 ροσι γ' Ἡρόκλειτος, ταυτίτ' ἐν ζῶν κ' πεθνηκός,
 κ' τὸ ἐκ νεότητος κ' τὸ καθεύδων, κ' νύκτ' κ' ἡμέρας.
 τὰ δ' ὅδε μεταπονήσας, καίεντα ὄντι, κἀμείνα πάλιν
 μεταπονήσας, ταῦτα. Vide ad l. 2. § 3. & l. 5.
 20 § 2. & l. 8. § 18. & l. 10. § 19.

Kai τὰ ἐπιλανθανοῦν ἢ ἢ ἰδέεσθαι.] Vide-
tur vel ad historicum aliquid, vel ad dictum aliquid
proverbiale respexisse, de homine ignaro, qd via,
qam insitit, ducat. Accommodari potest, vel ad eos,
qī nullo certo vitæ actionūq; sine proposito sibi,
tenere huc illuc divagantur. quemadmodum Senec.
epist. 71. Ignoranti qem portum petas, nullus suus
ventus est. Vide l. 2. § 16. Vel ad eos etiam qī
ad bonum aliquid tendere sese opinantur, cūm ad
30 exitum suum properiter eant. qals fatuus ille,
qem depingit rex sapientissimus, Param. c. 7. v. 22.
qι μαεθὰν σεῖται, τὰνqαμ βοῖ, qι ἀλ' ἐκείνην
ἀβίαν, αὐτ' τὰνqαμ στυλόν, qι ἀδ' ἐκείνην
τὰνqαμ αὐτὸν, qe ἀδ' ἐκείνην τὰνqαμ
suam peti. Vide & lib. 6. § 20. τὸν ἀγνοῦντα
ἐδῶν. Suboritur tamen ista pensiculiātis Recogitanti
suspicio, locum hanc esse satis integrum, & He-
cliciteum etiam istic, qomodo & in sequentibus, di-
ctum aliquid qals ἀκπληροῦς, ejusmodi forte-
40 tem, qale de via sursum deorsūmq; ferente superiūs
allatum est.

Ω, μάλατε διοικῶς ὁμῶςτε λόγῳ, τὰ τε ὅλα
διοικῶτε, οὕτω διαφεύγετε] Nec hæc abscedunt
longè ab Heracliti illis, quæ Sextus Empiric. habet
adv. Logic. lib. 1. c. 2. Δεῖ ἑπιδεῖν τῷ ἑωυτοῦ τὸ
λόγῳ ὅ ἔσονται ἑωυτοῦ, ζῶσαν οἱ πολλοὶ, οὐς ἰδίᾳ
ἐχροντες φρονήσιν ἢ δ' ὅτιν ἐκ ἀλλό π, ἀλλ' ἐξί-
γινος οὗ πρῶτος τῆς οὐ πάντος διοικήσεως. διὰ καὶ
ὅ, π αἰ κῆς τῆς μνήμης κοινωσάντων, ἀλλ' ὁ δ' οὐ-
λὼν α' ὅ ἂν ἰδῶσάντων, ἰδῶσάντα. A ratione
prima ac suprema, cujus numine reguntur, discre-
pant & dissentiunt, sive cū eadem litigant, dum
privatas rationes, ab universali & communi illa di-
versas, perperam affectantur.

Οὐκ ἔστι ἡμέραν ἑμπροσθεν, ταῦτα αὐτοῖς εἶνα
φαίνε[ται] 1. 12. § 1. dixit, διαμαρτυρῶν, ὡς

ἀσθενήματα, τὰ καὶ ἡμεῖς ἠγνοῦμεν γινώσκοντα. tanquam peregrina & inusitata habent ea, quae quotidie solent occurrere. ideo cis offenduntur, primoque cavisse de illis litem innotandum. Hoc est fortasse Heracliti illud apud Clem. Strom. l. 2. ὃ γὰρ ὁρῶντες τοιαῦτα πολλοὶ, ὁκῶσιν ἰδίω· σέβουσιν. praeteritum, si ὁκῶσιν legamus, quod & rectum existimem. Vide supr. § 29. & § 44. & l. 8. § 15. Senec. epist. 107. Ita agendum est, neque nobis inopinatium sit: & quia omnia novitate graviora sunt, hac cogitatio assidua praestabit, ut nulli sis malo tyro. Et mox; Nihil miremur eorum, ad quae nati sumus: quae ideo nulli gerenda, quia paria sunt omnibus. Idem epist. 91. Inexpectabilia plus aggraviant. novitas adiicit calamitatem pondus. nec quicquam mortalium non magis, quod etiam miratus est, doluit. ideo nobis nihil improvisum esse debet, in omnia praemittendus est animus: cogitandumque, non quicquid solet, sed quicquid potest fieri. tota ante oculos sortis humilis conspectio ponatur: nec quantum frequenter evenit, sed quantum plurimum potest evenire, praemonstratus animo, si voluerimus opprimi, nec ullis inspicere, velut novis, obstupescere. in plenum cogitanda fortuna est. Idem ad Marc. c. 9. Unde tanta nobis pertinacia in deprecatione nostris? quod nihil nobis mali, antequam evenias proponimus, sed ut immunes ipsi, & aliis passim ingressi iter, atque non admonemur capibus, illis esse committimus. tot praeter domum nostram ducimus occidia: de morte non cogitamus. tot acerbe funera: nos rogam nostrorum infansium, nos militum, & patrum haeceditis insensum animo agniamus. tot divitum subita paupertas in oculis incidit: & nobis nunquam in mentem venio, nostras quoque opes aegē in lubrico poscās. quae nunquam res suas, tanquam perituras, adspiciat? quae nunquam nostram de exilio, de egestate, de ductu cogitare ausus est? qui non, si admonemur ut de ipsis, ne suis, cogites, (ita lego ex Schol. M. S.) tanquam durum omem respicit, & in capita inimicorum, nos ipsius inestoppelitū monitoris, abire illa iubent? necesse est inique magis corruamus, qui quasi ex inopinato firmemur. Non putavi futurum. Siquam tu putas non futurum, quod mihi sic posse fieri, quod multis videri evenisset?

*Cuius potest accidere, quod cuique potest.
Ilic amittit Liberos: tu amittere potes: ille dam-
nus est: & tua innocentia sub ictu est. hic nos error
decipit, hic effaminat, dum patimur, quod nunquam
puti nos posse praevidimus.*

Ὡς αὖτε καὶ δ' Ἀριστεύης] hoc est, quod Aristoteles
 de philosoph. l. 8. apud Euseb. prepar. l. 14. c. 17.
 καὶ δὲ τὸ ἐν ὕμνῳ, ὅτι εἰκὼν ἐστὶν ἐμπλήματος. Imò
 quod Heraclitus etiam, quem et iste forsitan Marcus
 in animo habuit, apud Sextum loco superius memo-
 rat; τὸς δ' ἄλλους ἀνθρώποις ἡ ἀνδρεία, ὅσοις ἐκ-
 δύντες ποιεῖται, ὅπως τὸ ἀεὶ οὐδέν τι, ὅτι αὐτὰ
 νοῦται. Senec. de provid. c. 5. Languida ingenia,
 et in sententia iura, vel in vigiliam somno simili-
 tima. Lucret. l. 3.

*Somno partem majorem conteris aevi,
Et vigilans stertis, nec somnia cernere cessas,
Atque animi incerto fluctans errore vagaris.*

Itaque non incommode prorsus Xylander hic: *vult*
perficiendum strenuus, quod recto consilio agendum
susceperimus; neque in medio actu desistendum aut rē-
bandum, nam in somnis saepe imaginamur nobis aliquid
agere, nihil tamen efficiamus. Homer. Iliad. γ. v. 199.

Ὡς δ' ἐν ὑπέρῳ ἐ δυνάται φάροντα δύνανται,
 "Οὐτ' ἄρ' ὁ πόν δυνάται ὑποφάρον, ὅθ' ὁ δύνανται
 Ὡς ὁ πόν ἐ δυνάται μέγ' αὖ ποσιν, ἐθ' ὁ δύνανται.

Oppian. *piscat.* l. 2. de torpedine:

Οἱ οὖν δ' ἄρ' ἐρπύλασιν ἐν ἰδωλοῖσιν ὀνέσσον·
 Ἀνδρῶν ἀπυρραφίῃ, καὶ ἐμψύχοις φάειδ'·
 Θρώσκεν ἄλλ' κραδίη, τὰ δ' ἵ γόνυα παλαμφέουσιν·
 Ἀσπεμνῆς ἔτε δισυμὸς ἐπαγρυπνέουσι βάρβαροι·
 Τοῖσι γυναικῶν τι γὰρ (εἰ) ἰδέσθαι νάρκη.

Maro & *Enid*: l.

Ac velut in somnis, oculos ubi languida pressit
 Noctis quies, nequidquam avidos extendere sursum
 Velle videtur: & in medicis consiliis aegri
 Succedimus, non lingua valet, non corpore nota
 Sufficiunt vires, nec vox, aut verba sequuntur.

VMe Plutarch at Praefect. indoct.

Ὅτι ἂν δὴ παύσας τοῦτων, ὧν ἦν ἔστι, χεῖρ ἵαλόν,
 ὅθεν παρὰ δὴ τοῦτο] Locus infigniter deprava-
 tus, cujusque medicinam penè desperat peritissimus
 animus, qnos ego nōmī, illorum sanandi artifices:
 peritissimum Salmañum, etiāmi nullus nominarem,
 nisi velle deberem, agnoscerem mecum, qī in studiis
 is omnem exederit. Tenavit tamen is medelam
 ere, partim loco suo emota, qzdam restituendo,
 partim supplendo, qod excidisse vifum, & in pro-
 pterit precedentibus havi semel occurrit, τὸ αἰσθη-
 τικόν, ut sic legatur, κὶ ὅτι δὴ πᾶσι τοῦτων μεροσ-
 τή, ἢ χεῖρ ἵαλόν, τῶντι, ὅθεν παρὰ δὴ τοῦτο.
 Adinsuqz sit, Oportere pueris parentum meminisse,
 si simpliciter qidem, hoc est, qmenis vulgo nobis

Τὸ εἰς πολλοῦν ἔσται μᾶλλον ἢ αὐτ.ο., μὴδὲν
μῆλα Vide I. 10. § 8. & *supr.* § 15. Plur. de
sera vindicta. Ἐπεὶ τοῖς γε θεοῖς πάντα ἀνθρώπων
βίη διέσκηται, τὸ μὴδὲν ὄντι, καὶ τὸ νῦν, ἀλλὰ μὴ σὺν
ἐστὶν ἡσυχῶνται, ταῦν τὸν ὄντι, ὅθ' ὡς δὲ λέγει, ἀλλὰ μὴ
συνεῖ, σφραῖβαν ἢ χρηματισμαὶ τὸν ποιησέν. Εἰ Ζο-
σιμ. bist. lib. 2. Πᾶς χρόνος τοῦ θεοῦ βραχυῖς αἰ-
νῶσι τοῖς ἰσοδυναμεῖ.

§ 48. Ποῖον μὲν ἱατρὸν] Vide l. 3. § 3. & lib. 6. § 45. & lib. 7. § 19. & lib. 8. § 25. Lucr. l. 3.

Hoc etiam tibi tute interdum dicere possis:
Lumina sis oculis etiam bonus *Ancu'* reliquit,
Qi melior multis, quam tu, fuit, improbe, rebus.
Inde alii multi reges, rerumque potentes
Occiderunt, magnis qz genibus imperarunt.
Ille quoq; ipse, viam qz quondam per mare magnum
Stravit, iterq; dedit legionibus ire per altum,
Ac pedib' salsas docuit super ire lacunas;
Et contempsit aquis insultans murmura ponti.
Lumine adempto, animam moribundo corpore fudit.
Scipiades, belli fulmen, Caribaginis horror,
Ossa dedit terra, proinde ac famul' infimus effret.
Adde repertoress doctrinamq; arte leporum:
Adde Heliconium comites: quorum unus *Homerus*
Scipra potitus, eadem aliis sopitu' quiete est.
Denique *Democritum*, postquam matura vetustas
Admonuit memorem motus languescere mentis,
Sponte sua leto caput obuius obtalis ipse.
Ipse *Epicurus* obit, decursu lumine vita,
Qi genus humanum ingenio superavit, & omnes
Prastrinxit, stellas exortus ut *Aetherius Sol*.
Lucretium, *Epicureum* hanc loqi memineris. Illud
interim *as* et *mae* qd notetur, allusisse videri pri-
moribus hisce verbis ad *Achillis* verba illa apud
Poetarum principem *Iliad. p. v. 107. qz* & *Cal-*
listhenem sibi occidere solitum, ubi *Alexandri* ani-
mum abs se alienatum senserat, qd adversus mortis
metum mentem sibi obfirmaret, avtor est in *Alex-*
Plutarchus,

κατὰ τὰς ἐν Πάτρσι, ὅθεν οἱ πολλοὶ ἀμείνων.
ταῖς ὀφρὺς κατὰ τὴν ἀρριότιν συμπίπτει]
contractis scil. in tristitia gravitateque indicium su-
percilliis, morti propinquo significare volebant egro-
tos & pro conclamatis iam habendos.

Ἐξέπη. Ἰνδῶν] quia nimirum jus habent vitæ & necis. Hinc fastuosum illud Pilati Joan. Evang. 6. 19. v. 10. Ἐγώ ἡ λαός; ἐγὼ διδάσκω ὅτι ἐξέπη-
ται τοῦ πατρὸς σε; At Diogenes Perdiccæ morte-
tem, ni ad se accederet, minitanti, ἦνεν μὴτα. Νί-
χιδ χάνδρεος ἢ φαλάγγιον τὸτ' αὖ πρὸςζοιν. Ni-
hil, inquit, hoc magni, cum cantharis & phalangium,
musca & aranea, idem possint. Laert. l. 6. Theo-
dorus pariter Cyrenæus Lyfimacho idem intermi-
nato, Enimvero magnifica res tibi comigis, quia can-
tharidis vim affecturus es. Refert Cicero Tullius l.

5. & Val. Max. 1.6. c. 2. Vcl, ut Seneca, de tran-
quill. c. 14. Habes, cur tibi placeas: beamina sanguinis
in tua potestate est.

"Ὁς ἀ' ἑαυτῶν] At Anaxagoras, renunciatio mor-
 ti addicendum ē à suis, "Αὐτὸ καί ποτε καὶ πάλιν
 ἢ φύσις ἐστὶν ἡμετέροισιν. Eundem in utroque possumus
 jam olīn natura calculum solis. Laert. l. 2. Et So-
 crates pariter, dicenti, Ὁμωστὶς οὐ κατὰ φύσιν.
 Morti se addixerunt. καί ποτε ἢ φύσις. Ὁ ipse
 natura. Laert. ibid. Ad Marci mentem Plin. l. 7.
 c. 7. Tu, qui se Deum credis, aliquo successu tamen,
 tanti (lucernae odore extinctae) perire potuisti,
 atque etiam bodie minoris potes.

- Πόσις ἢ πόλεις ὅλαι] De urbibus opidiq̃e mon-
tium concursu collis, tertē motu prostratis, hians
absorptis, marisve incurvis havis (submersis, vi-
deri poterit Plinius *hiss. natur.* l. 2. c. 83, 84, 88,
91, 92. & Strabo *geograph.* l. 1. Aristotelis nomē
de *mund.* c. 6. Τα ὅτι τῆς γῆς εὐσταθία ὄντα,
20 πολλά ἐπερρώσονται· καὶ πάλιν ἀναβήσονται· σπασμοί
τε γὰρ ἴδιον βλάται, πολλά μέρη τῆς γῆς ἀνέρρεον·
ὄμβροι τε καὶ τεχνολογία, ἐξάσπτοι καὶ ἀφαιρέσεις· ὀπ-
δρομαὶ τε κυμάτων καὶ ἀναχωρήσεις, πολλάκις καὶ
ἡπείρου ἐκλάπησται, καὶ θαλάσσης ὑποταρσάται βιαί-
τε τοῖς μάρται· καὶ πυρώνων, ἔστιν ὅτε πόλεις ἔλα-
σάνται· πῦρ καὶ τὸ καὶ φλόγας, αἰεὶ ἐξ ἑα-
νὺ ἡμῶνται σπέρτερον, ἄστρο φαίνε, ὅτι φαιδού-
ται τὰ σπέρ· ὅς μέρη κατέλασαν· αἱ δὲ σπέρ ἐπι-
ρεσι ἐκ γῆς ἀναβλήσονται καὶ ἐκρηγῶσιν, καὶ δὲ σπέρ
30 ὅς ἐν Ἀττικῇ κρατήσιν ἀναβλήσονται, καὶ ἀπὸ πλε-
ύρου φαιδῶσιν, χαυμάρι δίκην. Aristides σπέρ-
φονητικὰ Συμωναί· Ἀκίνητον ἢ ἔδν, φασί, ὅτι
ἐν αὐτοῖς· ἀλλὰ καὶ γῆ θαλάσσης δίκην, καὶ
θαλάσσης ἡπείρου· καὶ πόλεις, αἱ μὲν καὶ γῆς ἐλ-
υσον, αἱ δὲ καὶ ὄμβροι καὶ ὄμβροι· καὶ καὶ πῦρ
ὑπὸ ἀπὸν. Vide eundem de Smyrnae clade in *μο-
νισία* ὅτι Μύρην, de Rhodi in Rhodiaca. Ter-
null. *apolog.* c. 20. *Quod terra voraret urbes, quod in-
sula maria fraudant, quod regna regnis compulsi-*
40 *ent.* &c. & c. 40. *Quanta clades orbem et urbes ceci-*

$$-x_1 \Delta \tilde{h} \lambda \Theta - \Delta \tilde{h} \lambda \Theta,$$

Καὶ Ἰάμαδος Ἰάμος ὄνι.—

Seneca nat. quest. 6. l. 1. Non homines tantum, q̃
brevis est caduca res nascimur, urbes ora de terrarum

et littora, et ipsum mare in servitium fusi venit. & l. 3. c. 16. Sui abrupti in infinitum biacus, qui saepe illas urbes receperunt, et ingentem in alto ruinam condiderunt. Itaque mirum dixisse eundem, ubi incendium Lugdunense Lucilio suo narrat, epist. 91. Terrarum vix unquam tam gravis et perniciosus fuit motus, ut tota opida everteret. nunquam denique tam infestum ulli exarset incendium, ut nihil alteri superesset incendio. Tot pulcherrima opera, quae singula illustrare urbes singulas possent, una nox stravit una nox fuit inter urbem maximam et nullam. Denique diutius illam tibi perisse, quam perii, narro. Mirum, inquam, hoc Seneca excedisse, vix unquam tam gravem et perniciosum terrae motum exiisse, cum ipse idem dicat loco superius nominato, Asia duodecim urbes simul perdidit. Et in eadem ipsa epistola haec ita muldo post subiicit: Quoties Asiae gentes Aethiae (ubi forteam, pro gentes, qor, legendum) urbes uno tremore ceciderunt? quot opida in Syria? quot in Macedonia devorata sunt? Cyprium quoties vastavit haec clades? quoties in se Paphos contuit? frequenter nobis enuntiati sunt totarum urbium interitum. Et nunc, inter quot frequenter ista viciantur, quos pars omnium sumus? Idem mox, ibid. Omnium istarum civitatum, quae nunc magnificae ac nobiles audis, vestigia quae tempus eradet. Non vides quomodum in Aethiis clarissimarum urbium iam fundamenta consumpta sint, nec quicquam extat, ex quo appareat illas fuisse? Non tantum quam facta labuntur, non tantum humanam arie atque industria posita vertit dies: iuga montium fluctuant, tota defecerunt regiones. Operta sunt fluctibus, quae procul à conspectu maris stabant. Vastavit ignis colles, per quos elucebat, erofit, et quondam altissimos vertices, solima navigantium ac spectantes ad humiles aeternam deduxit. Ipsae naturae opera vexantur. Et ideo ego animum ferre debemus urbium excidia. Casura omnia cecidit: omnibus exitus manet, siue interna vis flatusque perclusi violentae pondus, sub quo tenebantur, excusserint, siue torrentium in abdita vis obstantia effregerit, siue flammarum violentia compaginem soli ruperit, siue vetustas, à qua nihil tutum est, expugnaverit minutatim, siue gravitas calis eiecerit populos, et sitis deserta corruperit. enumerare omnes factorum vias, longum est: hoc unum scio, omnia mortalium opera mortalitate damnata sunt: inter peritura vivimus. Adjici poterant his, nisi fabulosa merito haberentur, quae de Atlante insula Platone in Timaeo, & ex Platone Philo de mundo: Ἡ δὲ Ἀτλαντὶς νῆσος, ἅμα Λιβύης καὶ Ἀσίας μεσίζων, ἡμέρη μὲν καὶ νύκτι, οὐρανὸν ἐξασπὼν καὶ γῆν ἀπὸ πύλων ἡρωδίων, ὅντι καὶ ἀτλαντῆς, ἐξ αἰῶνος ἐκείνην. Sed & Tertullianus apolog. c. 40. Memoras et Plato majorem Asia vel Africa terram Atlantico mari ereptam. & ad nation. l. 1. c. 9. Vel quam Platonem memoras majorem Asiae aut Africa in Atlantico mari mersam. Et rursus, de Pall. c. 2. In Atlantico

Lybiam aut Asiam adaequantur. Quoniam & fabulosis istis aliquid etiam veri suberat. Siquidem quae temporibus illis quasi demersa latebat, novissimis hae emerit quodammodo, & iam noticiam nostram se dedit, ultra mare Atlanticum, Lybiam aut Asiam, ut ille loquitur, adaequantur terra, forsitan etiam quae Libyae καὶ Ἀσίας μεσίζων, praesertim si utriusque hujus quantum Platonis diebus innotuerat sumperimus, certe Europaeo orbe potior insula, ut cum Ammiano loqui denter licet.

19. ἔτος δὲ πρὸς τὴν Ἰθάκην. Itā l. 10. § 19. Ἐπεὶ πρὸς τὴν Ἰθάκην. Gregor. Naz. ep. 39. ad Olymp. Δεινὸν μὲν καὶ ἀνδρῶν δαράς καὶ πόλεως καὶ δεινότερον, πάλιν ἀνδράσιν. Serv. Sulpitius. (quod & Xyl. observavit) in consolatoria ad Cicronem epistola, quae ad famil. l. 4. ep. 5. habetur. Ex Asia rediens, cum ab Aegina Megaram esset navigarem, capi regiones circumcirca prospicere; post mox erat Aegina, ante Megara, dextra Piraeus, sinistra Corinthus: quae opida quodam tempore florentissimae fuerunt, nunc prostratae et dirutae ante oculos jacent. Caperegones sic cogitare: Hem, nos domunculi indignamur, si quis nostrum interitis aut occisus est, quorum vita brevior esse debet, cum uno loco tot opidorum cadastra projecta jaceant? Et Sulpitium imitatus Ambrosius ad Faustian. ep. 8. Doles quod dudum florentissima repente occiderit. Verum hoc nobis commune est, non solum cum hominibus, sed etiam cum civitatibus terrisque ipsis. nempe de Bononiensi veniens urbe, à tergo Claternam, ipsam Bononiam, Mutinum, Rhegium deroliquebas; in dextra erat Brixillum, à fronte occurrebat Placentia, veterem nobilitatem ipsae adhuc minime sonans; ad levam Apennini inculta miseratus, et florentissimorum quondam populorum caestella considerabas, atque affectu velegebas dolenti, tor igitur semiruarum urbium cadastra, terrarumque sub eodem conspectu exposita funera non te admonent unius, sanctae licet et admirabilis feminae decessionem consolabilior habendam praesertim cum illa in perpetuum prostrata et diruta sint; haec autem ad tempus quidem crepta nobis meliorem illic vitam exigat. De Sodoma & Gomorha pariter Tertullianus de pallio c. 2. Haecenus Sodoma, et nulla Gomorha, et cuncta omnia, et propinquitates maris iuxta cum solo mortuum vixit. ita ex M. S. restituit Cl. Salmast. mortuum vixit. i. e. mortua est. Allusit autem ad maris mortui appellationem. Insulas etiam Tenon & Delon, alteram vivere adhuc, alteram non item, dixit Anaxipater in in epigr. anthol. l. 1. c. 18.

Nun si cō μὲν ζῶντι, ἡ δ' ἐκ ἐπ. τῆς κατ' ἰδὲ πρὸς τὴν Ἰθάκην. Διότι ἐρημωτέρη; quod tamen carmen Alphæo Mitylenæo tribuit Cl. Salmast. ad Terrull. Pall. Vivere autem quod dicitur, cur non & mori dicatur? aut quid est aliud non amplius vivere, quam mori? Sicur autem urbes mori ita & sepeliri dicuntur. Mitto Maronianum illud Eucled. l. 2.

Inv.

Inuadunt urbem somno uinôq; sepuliam.
urbem enim pro incolis posuit: Incertus poeta in
Heclicis epitaph.

— cum qd sua Troia sepulta est:

Conduuntur pariter, q; perire simul.

De Cremona Tacitus *bist.* l. 3. *Ceterum assidere
sepulcris urbis ruinis, noxia tabo humus, baud diu per-
misit. sed & domum sepulsam* Catullus, et aliâ ra-
tione. ad *Manlium* ep. 64.

Tecum una tota est nostra sepulta domus.

& quemadmodum civitatum cadauera illi, ita ex an-
tiq; nescio quis earundem sepulcra dixit, *busta* Plini-
us, de Athenis, Mycenis, aliisque urbibus jam dirutas
ille epigr. hoc,

Ha sunt, qas merito quondam est mirata vetustas:

Magnarum rerum magna sepulcra vides.

Iste l. 2. c. 93. *Motus enim terre flectitur, & qic-
quid est, ubi saltem busta urbium, (sepulcrum M. S.)
exiit.* Qm & quomodo Marcus civitates mori dixit,
ubi devastantur: ita è coniectura Aristides revivisce-
re easdem, ubi instaurantur denuo. *Ἀπὸς ἡ Νίκης*
(inquit Marco nostro, Commodôq; supplex pro
Smyrna restituenda) *ταύτης ἡμετέρας τῆ πόλεως χάρ-
ειν, ὡς ἀναστῆναι δὲ ἡμῶν.* eandemq; ab eis res-
tauratur, *πολλὸς δὲ πάλιν ἀναστῆναι, παλινδιὰ*
in eandem composita. & *erat. in Romam:* *Ἀλλ' ἀντι-
χρῶς ἡ τὴν Περσέως μύθον, εἰ ἢ μὴ Πλάτων*

*ἔσθ' ὅτι τῇ πυρῇ ἡδὴ κατέβηται πόλεως, ἡδὴ
τὸ πρὸς ἀλλήλους ἔχοντες ἡ περὶ τοῦ αἵματος ἡ δὲ
τὸ πᾶν ἡγεμονίας, ἡ ἐξαιρέτως ἀναστῆναι.* Histo-
riam an fabulam Eris Armenii gente Pamphylii re-
spexit, qam narrat Plato *polit.* l. 10. & à Platone
mutuati Val. Maxim. l. 1. c. 8. Macrobi. in *somn.*
Scip. l. 1. c. 2. Clem. *strom.* lib. 5. *Æneas* Gaz.
de anim. immortal. ex Platone corrigendi novissimi
duo, cum apud alterum *ἔσθ' pro ἡσθ'*, apud alterum
Ἀρμύριον pro *Ἀρβύριον* sit scriptum. Vide Leopard.

emend. l. 9. c. 2. Ceterum sicut urbibus etiam
mortem Marcus, & mortalitatem Seneca suprà lauda-
tus; ita partibus quibuscumq; corporis humani immor-
talitatem quondam & immunitatem à morte Plato
tribuit in *Phadone*; *Ἐντα δὲ μέρη τῶ σώματος
ἡ εἰς αὐτῇ, ὅσῃτε ἡ νεύρα ἡ τὰ πνεύματα πάλ-
ιν αὖτως, ὡς ἂν εἴποι, ἀθάνατα ὄντι.* de cadavo-
ribus loquitur Aegypto more conditis. Qm & Ter-
tull. de *resurr.* c. 42. *Nec gigantum autem antiquissi-
ma cadauera devorata constabat, quorum crates adibus
vivunt. & mox: Constat, non tantum ossa durare, ve-
rùm & dentes incorruptos retinere; qas ut semina
retinentur fructificatiori corporis in resurrectione. de
dentibus certè Plinius l. 7. c. 15. Dentes tantum
invisi sunt ignibus, nec cremantur cum reliquo corpore.*
Subjicit tamen, *Idem flammis indomiti, tace caven-
tur pituita. Vivere itaq; in istis est perdurare, sive
perennare, mori autem corrumpi, deficere, destrui.*
Moriendi vocabulo usus est Marcus, qia de morte

hominum differebat: *vita & immortalitas* Plato &
Tertullianus, qia animæ immortalis futuræ ille,
ille carnis ad vitam resurrectionis cavissim agebat.

Ἐλίκην Helice, Achæiz urbs, de qua Strabo ge-
ogr. l. 1. *Βύρα ἡ ἡλικίαν, ἡ πόλις ἡδὴ χαίμαλος,*
ἡ δ' ἡδὴ χαίμαλος ἡ πόλις. & l. 8. *κατεκλύθη*
δὴ ἡλικίαν δούρην ἔπαιον ποτὶ ἡλικίαν ἡδὴ
συσμῇ ἡδὴ τὴ πύλας κατέκλυον αὐτὴν. qo lo-
co ex Heraclide calamitatis illius, cūm historiam,

tum & cavissim ab ira Neptuni fabulosam comme-
morat. Adjungit idem l. 1. & *Buræ* Bizoniam Illy-
ricam urbem, *ἡς κατεκλύθη* (inquit l. 7.) *ποτὸ μέ-
ρος ἡδὴ σισμῶν.* ut in priore loco lectionem re-
ceptam mutare nihil sit necesse, ut *σισμῶν* substitua-
tur, cum eadem existat utrobique. *Plin. bist. nat.* l.
2. c. 92. *Helicen & Buram* in *sinu* (virescentia pontus
abstulit. *Senec. natur. quest.* l. 6. c. 26. *illa vasa
concussa, qe duas suppressit urbes, Helicen & Burin,*
citra & Egeum constitit. de quarum interitu, cūm E-

phorum scripsisse, idem refert, *quest. nat.* l. 7. c. 16.
tum & Callisthenem eadem eam libro peculiari de-
scripsisse. *Ibid.* l. 6. c. 23. & l. 7. c. 5. Ipse eodem
trahit, qd Marcus istic, l. 6. c. 32. *Ego, inquit, perire
timeam, cūm terra ante me foret:* Helicen *Burimq;*
totas mare accepit. *Ego de uno corpore timeam?*
Supra opida duo navigatur. duo autem, qe novimus,
*qe in nostram notitiam memoria literis servata per-
duxit. qam multa alia aliis locis morsæ sunt: qos po-
pulos aut terra in se, aut mare inclusit?* Ovid. *Me-
tamorph.* l. 15.

Si qeras Helicen, & Burin, Achæiz urbes,

Invenies eam aquæ.

Meminerè oziām cladis istius Aristotelis nomine
Avtor de *Mundo* c. 4. Aristoteles ipse *Meteorolog.*
l. 2. c. 7. *Diodor. Sicul.* l. 15. *Pavlan. in Aethiæ.*
Polyb. bist. l. 2. *Euseb. anno* 1137. *Oros.* l. 3. c. 3.
Favorinus apud *Stobæum* tom. 2. tit. 105. q; ubi
Simonidis illud retulisset, qod & è threnis ejusdem
avtor idem seorsim commemorat, (estq; locus alter
ex altero supplendus) & auingit, qoq; *Dio Pruf.*
orat. 74.

Ἀνδρῶντος ἡδὴ εἰς, μὴ ποτὶ εἴποι, δ, π, γ, ἡς ἡδὴ εἰποι,
Μυθὲ ἀνδρῶντος ἡδὴ εἰποι, δ, π, γ, ἡς ἡδὴ εἰποι
ἡδὴ εἰποι, δ, π, γ, ἡς ἡδὴ εἰποι

ἡδὴ εἰποι, δ, π, γ, ἡς ἡδὴ εἰποι.

Clavula illi, *Μυθὲ ἀνδρῶντος*, subiungit, *ἀλλὰ μὴ δὴ
εἰποι. ἀνδρῶντος ὁ ποιητὴς ἀνδρῶντος, πάλιν ὁ
Σκοπέδων ἀνδρῶντος ἀνδρῶντος. ἡδὴ ἡ πόλεως, παρ-
ὲρ ἀνδρῶντος ἀνδρῶντος ἡδὴ εἰποι, δ, π, γ, ἡς ἡδὴ εἰποι*
ἡδὴ εἰποι, δ, π, γ, ἡς ἡδὴ εἰποι *αὶ ἡ πόλεως, παρ-
ὲρ ἀνδρῶντος. πάλιν ὁ ποιητὴς ἀνδρῶντος, πάλιν ὁ
Σκοπέδων ἀνδρῶντος ἀνδρῶντος. ἡδὴ ἡ πόλεως, παρ-
ὲρ ἀνδρῶντος. qo loco ὁ ποιητὴς non est Homerus,
ut Gellnerus est opinatus, sed Simonides, q; Scope-
darum interitum ex ædium ruinâ (cui miraculo
quodam creptum Simonidem ipsum subductum re-
ferunt*

ferunt. Cicero de Orator. l. 2. Val. Maxim. l. 1. c. 8. Fabius l. 11. c. 2. Svidas. alii) nec interitum tantum deflevit, sed res gestas etiam (uti ex Theocrito *Idyl.* 16. videre est) carmine celebravit. neq; tamen ideo necesse a bitror, cum Leopardo emendat. l. 10. c. 10. pro ἀμύλλῃ, ἐν μέλει rescibere, qia melius Simonides. quum ἀμύλλῃ, utiq; verbi gratiā, possit commodē satis consistere. Philo iudem lib. de *mund. immortal.* q; & Helicæ Burz q; tertiam addit Ægyram his verbis:

Κατὰ Πελοπόννησον φασ ὅτις πόλεις,

Ἀργεον, Βύρρον τε, καὶ Ὑψηλὴν Ἑλικαν,

αὐδαίμονας τὸ πάλαι ἡρώδης, πολλὰ δὲ πλάγους
ἀπκλωδῶναι φοβέ. Verum & Egiram Plinius illa-
rum cladi superfluisse significat. Sic enim loquitur
bist. nat. l. 4. c. 5. *Achaia opida, Helice, Burz, in*
q; refugere, hactenus prioribus, Sicyon, & Egira, & E-
gion, Erineos. Nec subitendum, qd de Helice
Ælian. bist. animal. l. 11. c. 19. Μελίσσης ὅ, in-
quit, ὁρίαις καὶ ἀφ' ὧν αὐτὸν ἔχουσιν ὄντε ἐν
αὐτῇ μύσῃ, καὶ ὡς τοὶ καὶ γαλαί, καὶ φθάνει τὴν κα-
ταφορὰν, καὶ ἐξοικίζονται. ὅσοι τοὶ καὶ φασιν ἐν Ἑ-
λικῇ ἡρώδῃ. ὅσοι πάντε δὲ ἡμῶν τὴν ἀφανισθῆναι
τὴν Ἑλικὴν, ὅσοι μὲν ἐν αὐτῇ ἦσαν καὶ γαλαί, καὶ
ὄρεα, καὶ σκολιπνῶσαι, καὶ σφοδρῶσαι, καὶ τὰ λοιπὰ
ὅσα ἦν τοιαῦτα, ἀδρῆα ὑπερῆκε τῇ ὁδῇ τῇ εἰς
Κορίαν ἐκφεύσαν. ἐπεὶ ὅ ἀνεχώρησαν τὰ σφοδρῆ-
σθαι ζῶα, νύκτωρ γίνεται σεισμὸς καὶ σωλίζονται ἡ
πόλεις, καὶ ἐπικλύονται. πολλὰ δὲ κύματα, ἡ Ἑλι-
κα ἡφανισθῇ. Ammianus denique rerum gestarum l.
19. ubi Nicomedis urbium Bithyniae matris cla-
dem, qam Constantio rerum potito pertulit, misera-
bilem pluribus descriperat. Fuit, inquit, terrarum
motus modis quatuor: aut enim brasmatia sunt, q; hu-
mum intus sulcitant, sursum propellunt immanissimas
molcs, ut in Asia Delos emerit, & Hierā, & Anz-
phe, & Rhodus, & Eleusin in Boeotia. & apud Tyr-
rhenos, Vulcania insulae plures: vel climatae, q; li-
mis ruentes & obliqui, urbes & adificia, montesq;
complanant: aut cbsmatia. q; grandiori motu pate-
factis subito voratrinis, terrarum partes absorbent, ut
in Atlantico mari, Eutropeo obbeptior insula, & in
Crisae, Helice, & Burz, & in Ciminea Italia parte
opidum Succunienſe, ad Erebi profundos hiatus aba-
cta aeternis tenebris occultantur. Inter hac tria ge-
nera terra motuum mycematia sonitu audiuntur mi-
natorio, cum dissolutis elementis compagibus ultro adsi-
liunt, vel relabuntur confidentibus terris. tunc enim
necesse est velut taurinis reboare mugitibus fragores
fremisq; terrenos. Burz atq; Helicæ exitii ratio-
ne pares facit Sardes Bianor in epigram. antibo-
lag. l. 1. c. 70.

Σάρδεις, αἰ τὸ πάλαι Γύγης πόλις, καὶ τ' Ἀλιδῆ,

Σάρδεις, αἰ βασιλεῖ Πύρρῳ ἐν Ἀσίᾳ. &c.

Ἀν Κερίσφ τὸ πάλαι τ' ἐκινδύνισα μέλαδρον,

Ὀλκον Παιδαλὸν πόλιν δὲ ξυμφορὰν.

Νῦν ὅ δλα δόλωσι ἐν κακῶν ἀρπαδείῃ,

Ἐς βυθὸν ἐξ ἀγανὺς χάσμα. & ἡλπιτε,

Βύρρον καὶ Ἑλικὴν κακωσώμεθα αἰ δ' ἐν χερσὶ
Σάρδεις, ἐς βυθίαν εἰς ἐν κακῶν τέλει.

Sardibus obigit hæc clades sub Tiberii imperio
refert Strabo l. 12. sed non solis. Plinius l. 2. c. 84.
Maximus terra, memoriā mortalium, exitit motus
Tiberii Cæsaris principatu, duodecim urbibus Asia
unā nocte prostratis. de numero, Tacito l. 2. cum
10 Plinio convenit. Evlebius verò tredecim nume-
rat & nominat, qarum una forsitan reliqis celebris
minus.

Καὶ Πομπηῖον] Pompeii Campaniæ opidum,
Plin. l. 3. c. 5. De hoc Senec. nat. q;st. l. 6. c. 1.
Pompeios, celeberram Campaniæ urbem, in qam ab altera
parte Surrentinum Sabianūq; litus, & ab altera
Herculanenſe conveniunt, marē ex aperto condu-
ctum amano situ cingit, descidisset terræ motu, vexatis
q; æcunq; adiacebant regionibus, audivimus, & quidem
20 diebus hibernis, qos vacare à tali periculo majores no-
stri solabant promittere. Nonis Febr. fuit hic motus,
Regulo & Virginio Consulibus. & c. 27. Aium
sexcentarum ovium gregem exanimatum in Pompeia-
na regione. Strictim Tacitus annal. l. 15. Motu
terra, celebre Campaniæ opidum Pompeji, magnā ex
parte proruic. Cæterum & altera urbis istius clades
nihilominus insignis memoratur, de qā infra di-
cendi locus dabitur.

Καὶ Ηερικλάνιον] Herculanum etiam Campa-
niz opidum, Plinio *ibid.* Seneca de Pompejorum
30 motu locutus, loco superius adducto: Campaniam
nunquam securam bujus mali, indemnem tamen, &
totiens defunctam metu, magnā strage vastavit.
nam & Herculanenſis opidi pars ruit, dubiēq;
stant etiam qæ relicta sunt. & *ibid.* c. 26. ubi
dixerat ex Callisthenis sententia, insulas esse cer-
tioris soli, urbesq; eò tutiores, qd propius ad mare ac-
cesserant. falsa, inquit, hæc esse, Pompeii & Hercu-
lancum sensere. De utroq; Dio Cassius l. 66. in
40 Tito. ubi Vesuvii montis incendium immane descri-
plerat; Καὶ πόλεις δύο δλα, τότε Ἡερικλάνιον καὶ
Πομπήν, ἐς θάλασσαν τὴν ὁρμὴν αὐτῆς κατή-
λθον, κατέχρωσι. Duplex ergo tum Pompeios, tum
& Herculanum clades afflixerat: à terræ motu al-
tera, altera ab igne, q; è monte vicino eruperat. illa
sub Nerone contigit, ista sub Tito. prior Senecæ,
Dioni posterior memoratur. Marcus utram volue-
rit, ambigi potest. hanc magis opinor, qia post prio-
rem illam revixisse quodammodo videtur, graviori
50 malo reservata. de hac cerē Tertullianus de pallio
c. 2. postquam Sodomæ ac Gomorrhæ cladem re-
tulerat; Ex bujusmodi nubilo & Tuscis Vulfinior
pristinos deusta, qd magis de montibus suis Campaniā
spectet, crepta Pompeios. Sed & in apologo. c. 40.
Vulfinios de caelo, Pompejos de suo monte persudit
ignis. qod cum idem eisdem planē verbis in scripto
ἀντιγράφῳ

gi, *salsuran* à Columella, l. 8. c. 17. & l. 12. c. 53. latius extendi, animadverteram. Verto itaque, *salsura* vel *savilla*. Terrull. de *resurr. carn.* c. 27. *Sepulcra cellas promas dixit* (Esaías c. 26. v. 20.) *quia in cellis promis caro salita & usui reposita servatur*, depromenda illinc suo tempore. proinde enim *et corpora medicata condimenti sepultura, maius lais & monumentis sequestrantur*, processura inde cum iussis dominus. Respexit Marcus ad mores ritusque, qos circa defunctorum cadavera observabant Ægyptii, at cum Græcis pariter Romani; qorum alteri condebant suorum corpora, alteri cremabant. Eustath. ad Il. a. "Ελλυες ὡς τῷ νεκρῷ ἐκμον, τὰ ὅσα μὲν κατέχοντες καὶ διατίοντες εἰς μνήμην αὐτοῦ καυώμενον Ἀργυπῆιοι ὃ τῷ νεκρῷ ἐπαρχιδου, ἢνα ἅλον τὸ σῆμα (ἀν σῆμα) τῷ πῶτε ὄντος ἐκμον εἰς μνήμην: ὁπότεν: ita apud illos cadaver fit *ταρχος*, id est, *salsura*, sive *mumia*, uti appellant recentiores Medicorum filii, ab Arabico *Mum*, id est. *Cera*; quia ceromata in eo negotio utebantur; apud illos *τιρχος*, id est, *savilla* vel *cinis*. De Ægyptiis Herodot. l. 3. à Stobæo etiam relatus tom. 2. iis. 121. Τὸν νεκρὸν ταρχιδου, ἢνα μὴ κείνηται τὸ εὐλεὼν καταβροθῆ. Et Sext. Empir. *Pyrrhon. hypotes.* l. 3. c. 24. Ἀργυπῆιοι ὃ τὰ ἐντιρχος ἐξελόντες, ταρχιδου αὐτῶν. q. & Persas ait, *νίτρω ταρχιδου*. Ex Chrysippo Cicero *Tusc.* l. 1. §. 108. *Condiunt Ægyptii mortuos, & eos domi servant: Persæ etiam ceta circumlitos condiunt*. qod *κρησῶσι* Herodotus l. 1. dixit. Verum *condunt*, non *condiunt* legi postulat Victorius *var. lect.* l. 10. c. 6. Sic enim Herodotus; καὶ κρησῶσι τῶν δὲ τὸν νεκρὸν Πέρσαι, γῇ κρύπτουσιν. Hinc Plato in Phædon. *συμπῶν γὰρ τὸ σῆμα καὶ ταρχιδου, ὅσπερ οἱ καὶ Ἀργυπῆιοι ταρχιδου, οὐκ ἔστιν ἅλον ὡς αὐτῶν ὅσον χέρον.* Et Lucian. in *Neçyomani*. apud inferos vidisse se in defunctorum congerie, τῶν ὡς παλαιὰς πῆρας καὶ ἐρωπῶνται, καὶ ἀφελῶν, τῶν ὃ νεκρῶν, καὶ σπασσινῶν, καὶ μάστιγα τῶν Ἀργυπῆιων αὐτῶν, διὰ τὸ πῶτε λαμπρῶς τῆς ταρχιδου. Inde *ταρχιδου* Diodoro Sic. l. 1. dicti, q. id muneris obibant. Qin & de Api bove, qem colunt Ægyptii, Nymphodorus *Amphipolita lib. de ritibus moribusve Asiaticis*, à Clemente *strom. lib. 1.* laudatus; Τὸν Ἀπὶν τὸν πῶτεν πλεονεκτήματα καὶ ταρχιδου, εἰς σεβὴν κατέτιθεντο. Unde *Sarapis*, qasi *Sorapis* dicatur. Et de Osiride Athenagoras in *legat.* sive *apolog. pro Christianis*: ὃ μόνον ὁ παρὰ τῶν Ὀσιριδῶν δεικνύται ἀλλὰ καὶ ταρχιδου. Osiridis apud Ægyptios, non *sepulcrum tantum*, sed *et conditura ostenditur*. Itaque apud Tacit. *hisor.* l. 5. de Iudæis, qod vulgò legitur, *Corpora condere, qam cremare, è more Ægyptio. Condere malim.* Vide Mosen l. 1. c. 50. v. 2. Et Joan. *Evang.* c. 19. v. 39. Ad ritum cremandi alludens Marcus *supr.* §. 3.

ἐκτάται, τετάρτων. De utroque Lucian. adjectis etiam gentium aliarum ritibus aliis, in *dissert. de iustis*. Ο ὡς ἄλλων ἐκμον ὃ ὃ Πέρσαι ἐκτατατα ὃ ὃ Ἰνδοὶ ὡς αὐτῶν ταρχιδου ὃ ὃ Ἀργυπῆιοι. Qo loco (ut id obiter adnotem) ὡς αὐτῶν nomine, nec, cum Brasmo, *adipem suillam & stercus suillum multò minùs; designari existimem;* (qamvis alterum è duobus necessariò intelligendum censet M. Casaub.) qum nevtum horum usqam ita nuncupari comperiam. Sed nec assentiri possum Lilio Gyraldo, de *Var. sepult. rit.* pro ὡς αὐτῶν, μὲν ὡς αὐτῶν, qod medullam is interpretatur, legenti. ὡς αὐτῶν potius ex Gortheo, *electri* sive *succini* genus, vitri instar, pellucidum, intellexim: qod & Plinius l. 37. c. 3. à Germanis *glessum* (glas nostrum agnoscas) indèq l. 4. c. 16. *insulas*, qz & *Electrides*, *Glessarias*, monuit appellari. *electrum* avtem sive *succinum* apud Indos copiosè haberi Ctesias prodit in *Indicis*; unde excerpta habes in Photio *cod.* 72. Qanqam & vitro etiam inclusa cadavera suorum, γυλάσματος, (id est, γύψω χρίσματος, qod de Britannici corpore veneno sublato à Nerone factum refert Dio l. 61.) cum calce, sive *ceta* priùs illorū vissent, vel *ταρχιδου* (ut Diodor. Sic. l. 2. c. 15.) ubi *salsamenti* instar condidissent, asservere Solitos Æthiopes, avtor est *ibidem* Herodotus. idemq narrans Strabo l. 17. "Οἱ δ' οἱκοὶ κατέχουσι ταρχιδου ὡς αὐτῶν. & Diodor. l. 2. ταρχιδου αὐτοῖς πολλὴν ὡς αὐτῶν. ita enim legendum, qod libri ὡς αὐτῶν perperam exhibent. q. & ex Ctesia subijcit, priùs avtea, vel argentea, vel fictili, pro defuncti opibus statūq, thecà qadam, ad corporis dimensiones ac lineamenta accuratè efficta, includi solita refert cadavera, qam vitro sive succino perfunderentur. *Indorum* avtem nomine Æthiopes apud veteres venisse, ut alios nè dicam, docebit Maronis illud de Nilo, qem ab Indis fluere ait, *Georg. lib. 4.*

Usqz coloratis amnis devexus ab Indis.

40 Videatur Jos. Scalig. de *emend. temp.* l. 7. in *Comput.* Æthiop. Sed &, ὡς ἀπὸ τοῦ Ἰνδῶν Ἀρδιαπῆς περὶ ὅσον, Æthiopes ab Indis ortos ac profectos, ritusq patrios retinuisse, vulgò creditum ex Philostrato discimus in *vit. Apollon.* l. 6. c. 8. Verum aliud est *περικλείειν*, includere, aliud *ταρχιδου*, inungere, qod, ut *calci* sive *ceta* convenire possit, vitro commodè sive succino, vix potest. qid si ergò, vel pro ὡς αὐτῶν γύψω, vel pro *ταρχιδου* περικλείει legatur, ut sit, vel *gypso oblinunt*, vel, vitro includunt? addam & aliam conjecturam, ὡς αὐτῶν ταρχιδου, qam ὡς αὐτῶν ταρχιδου, qod Strabo habet, ritè dicitur. Qanqam si q. codices illud μὲν ὡς αὐτῶν exhiberent, leviculà mutatione posset in *μὲν ὡς αὐτῶν* desingimelle avtem inuncta, qo diutius servarentur, cadavera, nemini ferè non est notissimum. De Assyriis Herodotus l. 1. Ταρὰ δὲ σφί ἐσὶ μάλιστα. Lucret. l. 3.

Nam.

Nam si in mortem malum est, malis morsque ferarum
Tractari, non invenio, quod non sit acerbum
Ignibus impostum calidis torrescere flammis
Aut in melle situm suffocari, atque rigere
Frigore, cum in summo gelidi cubat aqore saxi,
Urgerique superne obstritum pondere terræ.

Vairo *scilicet* tamen apud Nonium in *Vulgus*: *Quæ*
Heracleides Ponticus plus sapit, quod præcepit ut com-
burerent; quam *Democritus*, quod ut in melle servarent;
gem si *vulgus* secutus esset, peream, si centum dena-
riis calicem nullis emere possimus. *Plin. hist. nat. l.*
23. c. 24. Melis natura talis est, ut putrescere cor-
pora non sinat. Idemque *l. 7. c. 3.* *Hippocentaurum*
Claudii Cæsaris principitu allatum illi ex *Ægypto*
in melle vidimus. Refert *Xenophon. Comment.*
Græc. l. 5. *Agessipolis* Spartani regis cadaver melle
conditum, quod Spartani reduceretur ad regalem sep-
ulturam. *Agessipolis* verò, per mellis penuriam, cerâ
obductum, avtor est *Plur. in Agessipolis*. *Silius* autem
Italicus, qui varia itidem sepulturæ apud gentes va-
rias genera belli *Punici l. 13.* recenset, à *Ponti* in-
colis ora suorum *murrhata*, id est, *myrrhâ condita*,
in longum ævum reponi adfirmat. Cæterum de *Lu-*
ciani loco viderint eruditiores: quibus & conjectu-
ras hæc nostras liberè censendas libenter relinqui-
mus. Quod autem *Marcus* istuc, *ταύρος ἢ τίς*,
idem eidem, sed inverso ordine, *l. 5. § 35.* *αὐτοῦ*
ἢ οὐκ ἔστι dicitur.

[*Tò ἀγεῖν*] Vide ad lib. 2. § 10. & supr.

§ 26.

[*Κατὰ φύσιν διελεῖν*] Vide *l. 1. § 9. & 16. &*
l. 2. § 9.

[*Ἰλεος χαλαῦσαι*] Vide *l. 2. § 3.* *χαλαῦσαι*
dixit, quod *ἀναλῦσαι* *Pavlus* ad *Philippens. c. 1. v.*
23. Sed & *Epictet. dissert. l. 1. c. 9.* "Ὅταν ὁ δι-
δὼς ἀπολύσῃ ὑμᾶς τῆς ἀσπρεσίας ταύτης, τότε ἀνα-
λύετε πρὸς αὐτὸν."

[*Εὐρημῶτα*] ita *l. 2. § 3.* *εὐχρηστοί*. *Epictet.*
l. 3. c. 26. *πείδομαι, ἀκαλεῶ, ἐκδομῶ* τὴν ἡσ-
μῶνα. *Senec. epist. 30.* Jam verò si cui contigit,
ut illum *senectus* leniter emitteret, non repensè avul-
sum vitæ, sed minutatim subductum, na ille grati-
as agere *Diis* omnibus debet, quod satius ad ve-
quic homini necessariam, lasso gratam, perductum
est.

§ 49. [*Ὁμοιον τῇ τῇ ἀρχῇ*] Similitudine eâ-
dem usus est *Attius*, & ex *Attio*, cum *Papirius*
Pætus ad *Ciceronem*, tum & *Cicero* ipse ad *Pætum*
famil. l. 9. ep. 16. Illam *Attii* similitudinem non
modo jam ad *invidiam*, sed ad *fortunam* transfe-
ram: quam existimo levem & imbecilem, ab animo
firmo & gravi, tanquam fluxum à saxo frangi oportere.
Seneca alias item adjecit, de constant. *cap. c. 3.*
Quomodo quorundam lapidum inexpugnabilis ferro du-
ritia est, nec secari adamas, aut cædi vel deteri po-
test, sed incurrentia ultro retundit: gemadmodum

quædam non possunt igne consumi, sed flammæ cir-
cumfusa rigorem suum habitumque conservant. gem-
admodum projecti in altum scopuli mare frangunt,
nec ipsi ulla scissitia vestigia, tot verberati seculis
ostentant: ita sapientis animus solidus est, & id ro-
boris collegit, ut tam tutus sit ab injuria, quam illa
quæ retuli. Idem de vit. beat. *c. 27.* Socraticus sic
loquentem inducit: Duritia siliis nulli magis, quam
ferientibus nota est; nec ulli magis intelligunt, quan-
ta sic virtus mea, quam qui vires ejus laxescendo sen-
serunt. præbeo me, non aliter quam rupes aliqua in
vado (undofo, *Lipilius*) mari dejicienda, quam fluctus
non desinunt undecumque moti sunt verberare; nec ideo
aut loco eam movent, aut per tot ætates crebro incur-
su suo consumunt. *Evstath. ad Il. B. v. 396.* Ἰστὸν
ἢ ὅτι ἐστὶ ποτὶ τὸν σπερδὸν ἀνδρᾶ καὶ κινδυνὸς ἀπὸ
ἐκπλόντων, τοῖσιν αὐτοῖσιν οὐκ ἔστιν εἰσέλθαι, ὅτι
ἢ ποτὶ κύματα λείπει.

[*Παντοίων ἀνέμων, ὅταν ἔρδα καὶ ἔρδα γίνωνται.*
Atque ita de *Achillis* *Homer. Il. o. v. 618.*

[*Ἰσθμὸν γὰρ πύλιν ἀνεβήτες, ἥντι πύργῳ*
• *Ἡδίστατος, μεγάλη, πολλῆς ἀλός ἐγγὺς ἔσται,*
• *ἥτις μὲν ἀνέμων ἀνέμων καὶ ἡδίστα,*
• *Κύματα τε σφοδρῶτα, τὰ τε σφοδρῶτα αὐτῇ.*
• *Ὅς Δανάοι Τρώας μὲν ἔμπροσθεν, ὅς φέροντο.*

De Latini constantia *Maro Æn. l. 7.*

Ille velus pelagi rupes immota refistit

(gem de Homero versiculum usurpavit *Macrobius*
Sat. l. 6. c. 3.)

30 Ut pelagi rupes magno veniente fragore,
Quæ sese multis circumlatrantibus undis
Mole tenet: scopuli nequicquam, & spumea circum
Saxa fremunt. laterique illis refunditur alga.
Et de Mezentii fortitudine *l. 10.*

Ille velut rupes, vastum quæ prodit in aqor,
Obvia ventorum furis, expositæq; ponto,
Vim cunctam atque minas perferit cælisq; marisque,
Ipsa immota manet.—

Achelous apud *Naiomon* *Metamorph. l. 9. v. 39.*

Me mea descendit gravitas: frustra quæ petebat;
Haud secus ac moles, quam magno murmure fluctus
Oppugnant, manet illa, suæque est pondere iuta.

De *Andronico* majore *Nicephorus Gregoras* *bis.*

Rom. l. 8. c. 10. Πολλὰ γὰρ τὰ πρῶτα εἰρημὸς
διατρέχοντες κυκλῶντες, διὸ ἂν διαδεσμοὶ νεφ-
λαὶ ὀπνίκα εἰς σφοδρῶν ἀπαρτίαι, καὶ μικρὰ πάντων
ἰδῶν ἐφ' ἡμᾶς κυκλῶν, ὅταν σφοδρῶς, ὡς περὶ ὅς
οἶσι κατὰ ἐξέλιξις Νείλου, μόνον αὐτοῖς τὰς ἐμβολὰς
εἰς σταντὴν ἀναδελχόμενοι, ἐκδοῖσι φρονήμασι, παρ-
αποῖσι σφοδρῶς, πολλῶν σφοδρῶν κυκλῶ-
των, ἀκυμάντων μόνον, &c. *Nicetas Chon. in*
Manuel. l. 2. c. 1. Ἀλλ' ἀνδρῶν ἐπὶ τῶν δὲ δι-
οικητοῖς, ἀπικέσθαι, ὡς εἰ καὶ σφοδρῶς σφοδρῶς
ἀπὸ τῶν. Idem in *Alex. Man. c. 13.* de *The-*
odoro Patriarcha; ὅτι γὰρ ἡ Ἀρδερνίκου μεγάλει-
ται καὶ σφοδρῶς, ἐξ ὧν αὐτὸς λόγων ἐκτέλει
διῶαμους

adversatio, ubi quis à sine scopoq; sibi proposito excidit, eumq; neviqam assequitur, hoc itaq; loco naturæ humanæ *ὑποτάγμα* dicitur, quod ita eidem adversatur, ut impedit quominus finem sibi propositum assequatur. at hoc in natura humana, inquit, nihil externum suā vi potest efficere. neq; est itaq; istiusmodi aliquid pro infortunio hominis habendum. Hoc eodem argumento (ut refert Plut. *de tranquill.*) Metrocli Cynico ocellus et Scilpo Megarensis: potuitq; eo Marcus etiam hic respexisse. Quam enim Metrocles illi filiae suæ impudicitiam exprobraret, *Ἐμὸν ἔν*, inquit ille, *ἀμαρτία* τὸ ὄν, ἢ ἐκείνη & respondente Metrocle, ἐκείνη ἡ ἀμαρτία, σὺν τῇ ἀτυχίᾳ: regressus ille: Πῶς λέγεις; ἢ ἡ ἀμαρτία καὶ διαπτώματα ὄν; τὰ δὲ διαπτώματα, ἢ ὅν διαπτώματα, καὶ ὑποτάγματα; τὰ δὲ ὑποτάγματα, ἢ ὅν ὑποτάγματα ἀποχρήματα; Itā, inquit Plut. πρὸς λόγῳ καὶ φιλοσοφικῶν ἀποδείξεων ὁ λαγῶμα πῶς ἐν κοινῇ κατασκευάζει. Refert & Laert. lib. 2. idem obijciendi cuiusdam, dicentique, *ὡς καταστροφὴ αὐτῶν* respondisse, ἢ μάλλον, ἢ ἔγωγε ταῦτα κοινῶς. Non magis est illa tibi probro, qm̄ ego illi sum ornamento. Atque sensus verborum Marci iste cum sequentibus conspirat optime, quibus interrogat an casus istiusmodi prohibere quendam possint, quominus iustus, magnanimus, reliquūq; virtutum cultor existat. Possunt tamen & aliā ratione intelligi, ut *adversaciones* sive *frustraciones*, *ὑποτάγματα* naturæ humanæ, negentur esse huiusmodi contingentia, quia præter naturam humanam ejusdemq; rationem neviqam contingant. Vide *supr.* § 33.

Ti ἔν τὸ βέλημα μαμαδνῆς] Oratio defecta videtur. Itaq; Xyl. vertere neglexit. forsan sic distinguendum. Ti ἔν τὸ βέλημα; μαμαδνῆς. quidnam est ἔστιν quod vultis parvum didicisti jam pridem; ipse sane nōstī. quid id autem sit, in sequentibus indicat, sed & l. 5. § 1. Epictet. Enchir. c. 32. Tὸ βέλημα τῆς φύσεως καταμαδνῆν ὄν, ἔξ ὧν ἡ διαφύλαξις περὶ ἀλλήλων. Et *dissert.* l. 2. c. 17. τί ἔν δαυμαδνῆν ὄν; τοῖσαι τὸ βέλημα τῆς φύσεως. Alex. Aphrodisi. de beatit. τὸ καὶ φύσιν, τὸ καὶ τὸ βέλημα τῆς φύσεως ἀνίσταται.

Ἀποφύλαξιν] Vide ad l. 3. § 9.

Ἀδελφόν Sic l. 2. § 17. μηδὲν πεῦνη δαδελφόν, καὶ μηδὲν ὑποκρίσιν, ut nihil fisci simulacrisque subit: & *supr.* § 33. λόγος δὲ καὶ μήποτε διαφύλαξις. *Sermo mendacis omni impunitus.* Itē autem, τὸ ἀδελφόν, vel agendi, vel rationis significationem habere possit: prout & l. 1. § 15. τὸ ἀδελφόν. Utrovis sumptis, ad Stoicam disciplinam spectat. Siq; idem illi, ut Laert. l. 7. in Zenob. aiebant, καὶ δόξαν τὸν σοφόν, τὸν σοφὸν ἀνθρώπον, καὶ τὸν σοφόν ἀνθρώπον. ὃ καὶ ἐν τῇ λέξει

π. ἡδὲ τὸ ἀδελφόν ὑπάρχει, ἀλλ' ἐν τῇ δαδελφόν τὸ ἀδελφόν λέγει, καὶ ἐπὶ ἀπείρῳ τῷ πληθύνει. τὸ ἡδὲ τὸ ἀδελφόν ποτὶ συζήσεως νομίζουσιν αὐτὸν καὶ πολλὰς τρεῖς ἀνὰ συζήσεως καὶ καὶ τῇ φρασίᾳ τῇ ἀντιφάσει, καὶ καὶ τῇ σὺ συμφέροντι θεωροῦνται, καὶ καὶ ἀλλὰ οικονομίας τῷ βίῳ πολλὰς. ἡδὲ δ' ἀπολαύσαντες ἐπὶ τοῖς φασιν τὸν σοφόν. ἐπὶ τοῖς καὶ παρὰ τὴν ἀρετὴν πρὶ συζήσεως, δατὸ τὸ μηδὲ δόξαν αὐτῶν, καὶ ἀνὰ τὸν μῦθον. Et *ibid.* ὅτε ἐξαπατάται, ὅτε ἐξαπατᾷ ἄλλος, ὅτε διαφύλαξις, ὅτε ἀρετὴ, ὅτε λαοδῶν [αὐτὸν π, sive π αὐτῶν,] αὐτῶν, ὅτε καὶ δόξα ἡδὲ ἀπολαύσαντες. Verum hoc est Dei solius, q; verē ἀδελφόν solus, ut Paulus ad Tit. c. 1. v. 1. ceterum ut idem ad Rom. c. 3. v. 4. πᾶς ἀνθρώπος ἀδελφός. etiam Stoicorum sapientissimus.

Ἄ συμπαροῦν] leg. forsan, ὅν συμπαροῦν, q; si affuerint.

Ἡ φύσις ἢ τὸ ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς ἰδίας] Itā l. 9. § 42. ἀπὸ τῆς ἰδίας. Et *lib.* 11. § 1. Ἐγὼ ἀπὸ τῆς ἰδίας φράσις emphatica, q; non tantum suum quod est affectus quispiam indicatur, sed itā id omne quod suum ducit, plenum & integrum affectus, ut in eo planē accipias, nec quicquam amplius requirat, utpote quum illud sibi sufficere existimer. Itā Matth. c. 6. v. 25. ἀπὸ τῆς ἰδίας τὸν μισθὸν αὐτῶν. & Luc. c. 6. v. 24. ἀπὸ τῆς ἰδίας τὴν μετὰ τὴν ὕμνησιν interpretatur Theophylact. πᾶν ἀπὸ τῆς ἰδίας. totam mercedem suam accipietis; totam habetis. totam consolationem vestram accipietis; totam habetis. ut quod amplius sperare expectent, sive prēmii sive solatii, aut illi aut isti, nihil prorsus sit reliquum. & apud Marc. c. 14. v. 41. Ἀπὸ τῆς ἰδίας. Sufficit, qm̄ versionem firmant Henr. Stephan. & Theod. Beza, adducto Anacreontico illo; Ἀπὸ τῆς ἰδίας βλάπτω τὸ αὐτὸν. Satis est, sufficit: ipsam enim video, cui adjungit & Dunzeus noster ex Sept. versione, ὅτι. c. 16. v. 3. ἐχέτω ὁμῶν. quod mox v. 7. ἐπερὶ δὲ ὁμῶν. Sufficiat vobis. Synes. calviti. Τέτοις (τοῖς ζώοις) ὅν τις ἐκδύ μοιχὸν ἢ κινεσθῶν ἐν σπασμῷ χεῖρας, κοινῶς ἀπολαύσαν, ἀπὸ τῆς ἰδίας. habet totum id quod insumptum est; nihil amplius requirit. Cui libens subjunxerim illud ejusdem de militia rapaci, ex *oras. de regn.* Ὅστις ἔν ἡμῶν τῷ ἡδὲ ἀλλοφύλον ἐχέον ἀπὸ τῆς ἰδίας, αὐτὸς ἢ ἢ τὸ μετὰ μοι χεῖται, ὅτε ἡδὲ μοι δαυδὶ διαφύλαξιν κινεῖ, δι' αὐτὸ σὺν τῷ λόγῳ ὡς πρὸς τὸν δαυδῶν, ἵνα αὐτὸς ἐπὶ χαλκῷ κρατῇ τὸν πομπῶν, δὲ ἀπὸ τῆς ἰδίας τῆς φυλακῆς τὸν μισθὸν τῷ χαλκῷ ὡς ἐμφορῶν. ubi ἀπὸ τῆς ἰδίας τὸν μισθὸν idem est, quod Lucæ Evangelistæ c. 3. v. 14. in Jo. Baptistæ responsō ἀρχαῖς τοῖς ἐφ' ἑαυτοῖς. His adjicere licebit, & illud Plutarchi in *Solone* (quod Sculter. quoque advertit *exercit.* Euseb. l. 2. c. 30.) ἢ καὶ ἐν γὰρ παρὰ τὸ καλὸν, ἢ τὸ καλὸν ἵκεν, ὅστις ὄν, ἀλλ' αὐτῶν,

Lucianus, Pueri quinquennis epitaphio, *Antibolog.*
l. 3. c. 9.

Ἀλλὰ μὴ μὴ κλαίεις· καὶ γὰρ βίβηται ματίζον
Παῖς, καὶ παύρων ὄψι βίβηται κακῶν.
Nemo tamen me flere velitis quia tempora vita us
Pauca tui, vitæ sic male pauca tui.

Evripid. *Alceftid.*

Ὁ βίβη ἀλυσθῆς, ὁ βίβη, ἀλλὰ θυμοφρενῶς.
Havd vita verè est vita, calamitas mera est.

Idemq; apud Plut. ad Apollon. restituyente Grotio;

Ὁ βίβη γὰρ ὄνομα ἔχει, πόνος δ' ἔργον πίλει.
Vita hac vocatur vita, reverà est labor.

& Menand. *Citharist.* apud Plut. de *transg.* Laërt.

l. 7. in Zenon. & Stob. tom. 2. tit. 98.

Ἀγ' ὅτι συγκλινῆς πὶ λυτῇ καὶ βίῳ·
Τρυφερῶ βίῳ σὺνίστην ἐπιδόξῳ βίῳ
Πάρεσθ. ἄπορρ συγκλινῶν ἐσθλῶν βίῳ.
Res sunt cognatæ, vita & anxietudines.
Vitam sequuntur mollem; vita fulgida
Non absunt; vitæ consenscunt pauperi.

Plinius denique l. 7. c. 50. Incertum ac fragile ni-
mirum est hoc munus naturæ, quicquid datur nobis: ma-
lignum verò & breve etiam in illis, quibus largissimè
contingit, universum usque aut tempus inveniuntibus.
quid quod estimatione nocturna quietis, dimidio quæque
spatio vitæ suæ vivit; pars æquæ morti similis exigitur,
aut parva, nisi contingit quies. nec reputantur infan-
tia anni, qui sensu carent, non senectia in pænam vi-
vacis. tot periculorum genera, tot morbi, tot metus,
tot cura, toties invocata mors, ut nullum frequentius sit
votum. Natura verò nihil hominibus brevitate vi-
tæ præstitit melius.

Καὶ μὲν δ' ἔτιον] Vide l. 5. § 10. & l. 9. § 3.
& l. 10. § 36. & adde piorum quærimonias illas
Psal. 120. v. 5, 6. & *Psal.* 55. v. 6, 7. & *Psal.*
57. v. 4. & *Iherem.* c. 9. v. 2, 3.

Ἐξαιτλήσθων] A sentina navis, quæ molestiæ
multum exhibere solet exhauriendâ tractum, & ele-
ganter hic positum, ad vitam molestiis laboribusque
creberrimis infestam designandam. Pari modo τὸ
ἀντλήν καὶ ἐξαιτλήν usurpatum alibi deprehendas.
Eschyl. *Prometh.*

Ἐγὼ δ' ἤνυ παρῆκα ἀντλήσω τὸ χίλιν.
Idemque ferit.

Τὰ μὲν γὰρ ἄλλα τλημῶνας ἦντων κακῶν.
Evripid. *Cresphont.*

— ἄλλαι μύσαι

Τὸν αὐτὸν ἐξωτλήσαν, αἰετῶν, βίον.

Et in *Cyclope*

Πλαται. τὸν αὐτὸν δαίμων ἐξαιτλήεις ἐμοί.

Marinus in *Prologo* c. 3. Δότις γὰρ ἡμῶν συμμάλ-
κιν, ἀπαθὴς μὲν τῶν χειμῶνων καὶ καμάτων, ἀπράσιος
δ' καὶ ὑπὸ τῆς μορθηρῆς καὶ ἡμελημῶν διατῆς, καὶ
πόνων ἐκείνων, ὅς νύκτωρ τι καὶ μὲν ἡμῶν ἐξ-
ωτλήει. qem locum frustra sollicitat *Heraldus* in
Iambi. s. 4. Vide ad l. 3. § 4. νύκτωρ τι καὶ μὲν

ἡμῶν. Plaut. *Amphitr.* (si Plauti saltem ea sint)
Act. 4. Sc. 4. v. 20. & Nonius Attio tribuit.

Fata istac me premunt, perolerarem vim tantam
cladesque

Exanilarem impositibiles.—

Lucil. *Sat.* l. 30. apud Nonium;

Quantas quoque modo arumnas, quantisque labores
Exanclaris.—

Ennius *Andromach.*

Quantis cum arumnis illum exanclavi diem?

Cicero de *divinat.* l. 2. § 64.

Tot nos ad Troiam belli exanilabimus annos.

Et apud eundem *Tuscul.* l. 2. § 20. Attius *Trachin.*

O multa dictu gravia, perpeffu aspera,

Quæ corpore exanclavi, atque animo pertuli!

Exanclare, live exanilare; utrovis enim modo scri-
bas, ciccum havd inveniis; idem est quod Græcis τὸ
ἐξαιτλήν. ut rectè Stephanus monuit: nec opus fuit,
ut hac rejectâ, aliam ei originem darent Turneb.

20 *advers.* lib. 3. c. 10. & *Camerar. problem.* cent.
5. q. 5.

Μὴ ἔν ὡς πρῶτα] Oratio elliptica; forsam
mutilata. Nè igitur mortem pro re difficili accipe.
Xyl. & sic l. 5. § 29. πὶ αὐτῷ πρῶτα δόνεις; ma-
lim tamen, Nè igitur vitam diuturniorem, tanquam
rem alicujus pretii aut momenti habeam, aut enixius
expetas. ut suprà § 46. & l. 12. § 32. μὲν δὲν μὲ-
γα — quid quasi magnum, inquit ille apud *Persium*
Sat. 5.

30 Nempe diem donas?
quid idem tu quasi magnum quid poscis, aut optas? Vi-
de *Senecam* infrâ. & l. 6. § 9. Ità Stoicus quidam
Tullio *Marcellino*, (referente *Senecâ* *epist.* 77.)
Noli torqueri, tanquam de re magna deliberes. non est
res magna vivere. Omnes servi tui vivunt, omnia
animalia. Magnum est honestè mori, prudenter, forti-
ter. Mori velle, non tantum prudens, & fortis, aut
miser, sed etiam fastidiosus potest.

40 Βλέπῃ γὰρ ὅπως τὸ ἀχρεὺς] Istud non semel
inculcat *Marcus* suprà § 3. & l. 5. § 24. & l. 12.
§ 7. *Senec.* ad *Marc.* c. 20. Omnia humana brevita
& caduca sunt, infiniti temporis nullam partem occu-
pantia. Terram hanc cum populis, urbibusque, & flu-
minibus, & ambitu maris, puncti loco ponimus. mi-
norem portionem vita nostra, quam partem puncti ha-
bet, si temporì comparetur omnis; cuius major est men-
sura quam mundi, usque cum ille se intra hujus spati-
um toties remetiatur. quid ergo interest id extendere,
cuius quantumcunque fueris incrementum, non nullum
50 aberis à nihilo.

Καὶ τὸ πρῶτον ἄλλο ἀπαιεον] *Basil.* *Cæsar.*
epist. 60. Καὶ ὅλον τις εἶποι τὸν ἀνθρώπινον βίον,
συμμετρίαν διάστημα πυνελῶς συγκρίσει ἐκείνῳ ἀ-
πείρῳ αἰῶνος τὸ ἐν ταῖς ἐλπίσιν ἀνθρώπων. Philo-
de *Ioseph.* Ὁκλήρωσι δ' εἰς πάσης ἀνθρώπων καὶ γὰρ
ὁ μακροβιωτάτος, ὁλόκληρον αἰῶνα ἀνέλεστα ζῶντας
αἰῶνι. M 3 Tt

Τὴ διαφέρει ὁ περιήμερος τῷ περιγρηνίῳ] Senec. epist. 77. Nulla vita est non brevis. nam si ad naturam rerum reflexeris, etiam Nestoris & Stasilie brevis est; quæ inscribi monumento suo iussit, annis se nonginta novem vixisse. & epist. 99. Omnes, quantum ad brevitatem ævi, si universis compares. & juvenes & senes in æq. sumus. minus enim ad nos ex omni ætate venit, quàm quod minimum esse quis dixerit. quoniam quidem minimum aliqua pars est: hoc quod vivimus, proximum nihilo est. Ibid. Si consenuit, quantum vincis infantem? propone profundit temporis vastitatem, & universum complectere. deinde hoc, quod ætatem vocamus humanam, compara immenso. Videbis quàm exiguum sit quod optamus, quod extendimus. Πῶς γὰρ ἔτις γε ὁ ἐκ παιδὸς μετὰ ποροβύτα χρόνῳ πρὸς πάντα ἐλπίς τις αὐτοῖν. Plato de republ. l. 10. Τότε περὶ δὴ πᾶσαν ἡμῶν, ὅδην διαφέρειν δοκῇ πρὸς τὸν ἀπείρον ἀπορῶν αἰῶνα. καὶ γὰρ ὁ μακρότατος βίῃς ὀλίγος ὀδὲ καὶ στιγμῆς πρὸς τὸν ἀπείρον αἰῶνα. Plut. ad Apollon.

Τὸ περιγρηνίῳ] Alludit ad ætatem Nestoris, qui vis hominum secula degisse perhibetur: unde περιγρηνίῳ & περιγρηνίῳ dictus. Athen. dign. soph. l. 10. Πλείστον δ' ἔτις μὲν ἡρώων Νέστωρ ὁ περιγρηνίῳ, & epigramma anibolog l. 3. c. 10.

— ἴδανεν γὰρ περιγρηνίῳ Πύλῳ.

§ 1. Ἐπὶ τῷ σιωπητῷ αἰὲν πρὸς] Vide l. 12. § 1. Jactare solebant Cynici σιωπητικῶν τῶν ἐν δυνάμει ὄντων reperisse se. Vide Crætetis epist. 6. Sed & epigrammatarius apud Laert. l. 6. Diogenem prædicat solum ostendisse mortalibus ζωὴν ἑμὴν ἐλαφρότατον. Quamquam, Galenus, de anat. cur. ind. c. 1. ῥῆσιν ἡ σιωπητὸν ἐπ' ἀρετῇ ὄντων pro eo quod disciplinam Cynicam esse magistri hujus profitebantur; verius censuisse affirmat alios quosdam, quod σιωπητὸν ἐπ' ἀλαζονείᾳ ὄντων esse dixerunt. Quod avtem Marcus viam compendiosissimam semper insistere consilii, aliud consilium suggerere videtur Julianus de cynis. oras. 2. qui prædicantibus hoc idem Pseudocynicis quibusdam, τῷ σιωπητῷ ὄντων καὶ σιωπητῷ ἐπὶ τῷ ἀρετῇ se insistere. (quod & Plutarchus de professione Cynica in Amatorio,

σιωπητῶν ὁμῶν καὶ σιωπητῶν ἐμφηκεῖναι περὶ αὐτῶν ἀρετῇ) ὁρῶν, inquit, καὶ ὑμεῖς τῷ μακρῷ ἐπὶ ῥῆσιν. ῥῆσιν αὖ δι' αἰῶνις ἡλδοτε. καὶ ἔτι ὅτι μακράν ἔχουσιν αἱ σιωπηταὶ τὴν χηλεπότην; ὅπως ἐπ' ταῖς λεωφόροις, ὁ μὲν τῷ σιωπητῷ ἐλδοτε δυνάμει, ῥῆσιν ἐκπύκνισιν τῷ κόλλῳ. ἔκαστος μὲν τὸ ἀνέλπιδον ὁ κόλλῳ πορᾶσθαι, ἐλδοτε αὖ πάντως, καὶ τῷ ἐπιτομῶν. Cæterum ille eos alloquebatur, qui nihil præstabant minus, quàm quod proficebantur, cum

10 à virtutis sede, semitisque etiam ad eam ducentibus, quàm longissimè effret diffusi, viasque eas sectarentur quæ à virtute ipsa insistentes abducerent. deinde aliter se habet illic, quàm in itineribus corporeis, in quibus via compendiosissima est sepe numero prorsus interclusa; cum istic nulli sit nisi suo vitio suæque pravitate stoliditateque obvallata. Quid & Julianus ipse ὄντων σιωπητῶν eandem ibi agnoscit, quàm & Marcus hic, τῷ καὶ ῥῆσιν.

Σιωπητός ἢ ἢ καὶ ῥῆσιν] nimirum quia ἐν δυνάμει περὶ αὐτῶν. l. 5. § 3. rectè incedit. Via avtem recta, eadem & brevissima. Optimè Veemeliu noster de leg. mor. l. 1. exerc. 1. Lex divina, lex recta. Pf. 19 v. 8. in Mathematicis linea rectissima, linea brevissima. Vis itaque ad beatitudinem brevissima est legis divina, quæ est rectissima, observatio.

Κατὰ τὸ ὑγιᾶται] Ita l. 8. § 30. ὑγιᾶται λέγει ῥῆσιν. Vide & Platonem ep. 10. ad l. 3. § 5. adductum.

Πῶς δὲ οικονομίας] Vide supr. § 19. 'Εἰ μὴ δὲ οικονομίας πᾶσι. & l. 11. § 18. πολλὰ κατ' οικονομίας γίνεται. itaque Calvbono potius assentior, qui dissimulationem, quàm Xylandro, qui rei familiaris curam, reddidit.

Κομψείας] Solitudine, Xyl. ostentatione, Cal. melius. siquidem κομψείας illa, sive dictionis elegantiam, sive sermonis festivitatem designet; jactare se atque ostentare soliti sunt, qui avram captabant popularem. unde κομψείας & pro ostentare se, & pro adulari etiam usurpatur. Hesych. κομψείας, καλῶς λέγειν. possis & versutiam vertere. Siquidem, ut Erotian in lexic. Hippocr. 'Οἱ Ἀπικτοὶ τῷ πανουργίᾳ κομψείας ἀδύσσει, καὶ τὸ τραβῶν κομψείας. Vide l. 3. § 5.

Ad Librum V.

§ 1. Πρὸς] Idem tractat argumentum l. 8. § 12.

Ὁν ἔρεκεν γέροντα] l. 2. §

1. γέροντα μὲν πρὸς σωφροσύνην.

ἵνα κατεκείμην τῷ σιωπητῷ] Plut. de tranquill. adversus Democriti sen-

tentiam differens, quæ negotiis abstinere se monet eum, qui vult tranquillè degere. Πρῶτον μὲν, inquit, ἡμῶν περὶ τῇ τῷ εὐδυνίᾳ καὶ δόξῃ, γινώσκοντες ὅτι ἀποδείξαι ὅτι ἀπὸ τῶν παλαιῶν ἐκείνῳ,

Μὲν δὲ παλαιῶν ἀπὸ τῶν οὐκ ἐκείνῳ, i.e. Mancos, miser, quietus in stragulis tuis,

ἐφ' ἑαυτῷ.

πικρὸν ὡν τὸ σαρκώδες. Versiculus sumptus est ex Euripidis Orestes: qd & eodem fine usus est in lib. de Seneca polit. & adv. Colos. c. 8.

Περὶ τὸ ἡδύδ' ἐν γέροντι,] Itā l. 8. § 19 Ζὺ ἐν φρεσὶ τί; τὸ ἡδύδ' ἰδὲ, εἰ ἀνιχεται ἢ ἐνοια. Cicer. Offic. l. 1. § 103. Neque enim ita generati & naturae sumus, ut ad ludum jocumque facti esse videamur; sed ad severitatem potius, & ad quaedam studii graviora atque maiora. Aristot. Ethic. l. 10. c. 6. ἀποτὴν γὰρ τὸ τέλει τῆς παιδείας, ἢ προσημα- 40 τῶδες τὸ πᾶν ἐν γέροντι συνεκτικόν, ἢ πᾶν παιδείας ἔχειν, ἡλίσθιον φαίνεται, ἢ λίαν παιδικόν, πᾶν ἐν δ' ὅπως συνεκτικόν, κατ' Ἀναξαρον, ὁρῶς ἔχειν δοκεῖ. ἀναπαύσει γὰρ σοφίαν ἢ παιδείαν, ἀδυναστεύει γὰρ οὐκ ὡς πόνειν, ἀναπαύσας δύναι. ἢ δὲ τέλει τῆς ἀνδραγαθίας, γίνεται γὰρ ἐκ τῆς ἐν γένει. Et mox: Βελτίον τι λέγομεν τὰ συνεκτικὰ ἢ γαλιόν, ἢ τὴν παιδείαν, ἢ τὴν βελτίον, ἀδύ 20 μᾶλλον, ἢ ἀνδραγαθίαν συνεκτικώσαν τὴν ἐν γένει. Οὐ βέλτερος τὰ φυτόειρα.] Gemina his, l. 8. § 19. & infr. § 6.

Τὸς μύρμηκας] Ad formicas ablegat pigrum inertemque hominem & Solomon Rex Proverb. c. 6. v. 6, 7 & Flaccus, Sat. 1.

Parvula (nam exemplo est) magni formica laboris, Ore trahit quodcumque potest, atque addit acervo, Quem struit haud ignara ac non incauta futuro.

Marcotem & Enclid. l. 4. de eisdem;

It nigrum campis agmen, pradamque per herbas Conticant: calle angustos; pars grandia trudunt: Obnixē frumenta humeris; pars agmina cogunt, Castigantque moras: opere omnis semina ferunt. Aristot. hist. animal. l. 9. c. 38. Τὸν δ' ἐσθμὸν ζῶων ἐργατικώτατα, τὸ ὅτι μύρμηκων γένος, ἢ τὸ ὅτι μελίσθων ἢ ἡδὲ ἐν ὅτι μύρμηκων ἐργασία πᾶσιν εἶναι ἐπιπολεῖ ἰδὲν. ἢ αἰεὶ μίας ἀτραπὸν πάντες βαδίζουσιν, ἢ τὴν ἀποδοσὶν τῆς τροφῆς ἢ ταμείαν. [πεύεται.] ἐργάζονται γὰρ ἢ ταῖς νύξιν ταῖς πρωτῶν. Nalo Metamorph. l. 7. v. 658.

parvum genus est patiensque laborum, Quisque scias, & qd quæ sita reserret.

Vide Simocet. epist. 61.

Τὰς ἀεγχινας] Et de ista Agor ὁ σφός, in Sodom. Proverb. c. 30. v. 27 Aranea manibus prebendit. id est, pedibus, inquit Junius, qd utrinque ita constituti sunt, ut parula hominum manus, ad irastanda fila, & escam retibus suis deprehendendam. Plin. hist. nat. l. 11. c. 14. Araneorum natura digna vel præcipuā admiratione. genus cruditi operatione conficiunt. orditur telas. tantæque operis materia utrosque ipsius sufficit. tam moderato ungue, tam ceteri filo, & tam æquali deducit stamina, ipso se pondere usus. Vide qd sequuntur. Aristot. hist. animal. l. 9. c. 39. Ὅραται μὲν (τὸ ὅτι ἀεγχιῶν γένος) ἀπὸ τῶν μὲν διατείναντες τὰ πλεῖστα πᾶσι γένεσιν, ἵτα σημεῖται κατὰ τὰ μέγιστα λαμ-

βαίνει γὰρ τὸ μᾶλλον ἐκ τῶν ὁπλῶν τῶν τῶν ἀπορροῶν καὶ ἐμβάλλει ἑτα συνφύειν, &c.

Tas melleas] Plin. hist. lib. xi. c. 5. Apibus principatus, & præcipua admiratio. mella contrahunt: favos confingunt, & ceras: adulus vitæ laborem tolerant, opera conficiunt, & republicam habent, consilia privatum, ac duces gregatim: & qd maxime mirum sit, mores habent: nihil novere nisi commune. Ἐστὶ γὰρ ἀπὸ τῶν ἐργασίων αὐτῶν ἢ τὴν βίον πολλὰ ποιεύμενα. Aristot. hist. animal. l. 9. c. 40. Quem igitur vide sis ibi. Sed & Maronem Georg. l. 4. canentem, qd illa — arte recentes

Excudunt ceras, & mella tenacis figunt.

qi & En. l. 1. de Tyrii colonis urbem sibi condeantibus.

Qualis apes astate novæ per florea rura Exercent sub sole labor, cum gentis adultor Educunt sætus, aut cum ligentia mella Stipant, & dulci distendunt nectare cellas; Aut onera excipiunt venientium, aut agmine facta, Ignavum fucos pecus à præsepibus arcent: Ferunt opus, redolentque thymo fragrantia mella.

Τὸν καὶ αὐτὸς συσκομύμενος κόσμον] κόσμος hic Marco constitutio, quod Hefych. κόσμος, κατὰ κράτος sive politia, quomodo apud Thucydidem Scholiastes κόσμον exponit πολιτεία. Alio sensu Aristoteles, citante Galeno de usu part. l. 1. dixit, ἀπὸ τῶν τῶν ζωῶν κακοσμιῶν τὸν ἐσθλὸν κόσμον. Verum Marcus κόσμος vocabulum videtur 30 libentius usurpasse, quasi non homo tantum μικρός τις κόσμος existat, sed & animalcula illa μικρὸν κόσμον πνέει, aut mundi saltem icunculam quandam, non politiam duntaxat, apud se habent, qm & illa pro suo ingenio modulogoe excolant. ut τὴν καὶ αὐτὰς κόσμον συσκομύειν, sit accingere se ad mundi partem eam, qz ipsis assignatur, quasi mundandam, id est, excolendam, quicquid in ipsis est, & ab ipsis exigitur, ad eum exornandum ac perficiendum, quasi mutuā quandam conspiratione præstare con- 40 tendentes. ita l. 7. § 48. Τὸ περμυρῆς, ἢ τὸ ἐξ ἐναντίων συσκομύμενον. potest & reddi, ordinem suum, sive qd est illis attributus, cunctis operis excolentes. nam & in ea significatione ὁ κόσμος usurpatur. Sed prius illud aridet magis, qia relationem respectumque, qm ad universi naturam res qzqz habent, Marcus passim inclucat. istò Xyl. inclinatur. illò Cal. sic infr. § 5. τὰς ζωῶν αὐτῶν διακομίζοντες καὶ τὰ ἀλλήλων, κόσμος scilicet.

Τὰ ἀνδραγαθία ποιῶν] alioq; nec homo quidem, hominis saltem nomine dignus, futurus. Marcus infr. l. 10. § 8. Ἐπαι τὴν μὲν συνκλῶ, τὰ συνκλῶς ποιῶσαι, τὴν γὰρ κλῶς, τὰ κλῶς, τὴν γὰρ μέλαιναν, τὰ μελάνους, τὴν γὰρ ἀνδραγαθίαν, τὰ ἀνδραγαθία. Vide & l. 6. § 33. Aristot. Ethic. lib. 10. cap. 6. Ἐκείνη γὰρ ἢ καὶ τὴν ἐκείνην ἔστιν ἀνδραγαθία ἐνέργεια.

Ἀλλὰ δὲ καὶ ἀναπαύειν] Πάντα γὰρ τὰ ἀνθρώπων ἀδυνατεῖ σωεῖν ἐσθλὰ Ἀριστοτ. *ethic. lib. 10. cap. 4. & ibid. c. 6.* Ἀδυνατῶντες ἔν σωεῖν ποτεῖν, ἀναπαύσας δέονται. Et *politic. l. 8. c. 3.* Ὁ γὰρ πονῶν δέεται ἀναπαύσας. διὰ τὸ τὸ δὲ ἐπὶ αὐτῶν κατεσφραγισθῆναι τὴν γῆσιν, ὡς περὶ ἀρτίας φαρμακείας γέιν. Hinc festivum illud Democriti, à Stobæo relatum, *tom. 2. tit. 16.* Βίῃ ἀνιέταστος, μακρὴ ὁδὸς ἀπὸ δουλείας. Vita sine feriis, via longa absq̃ue diverforiis. Senec. *epist. 3.* Inter se ista miscenda sunt; ἢ quiescenti agendum; ἢ agenti quiescendum est. Cum verum natura delibera. illa dicit tibi, se ἢ diem fecisse ἢ noctem. Vide ad *l. 4. § 26.*

Ἐδοξε καὶ τῷ μύτῳ ἢ οὖνος] Rectè Hieron. *Offic. hoc facere*: sed non est hoc opus tuum. Cicer. *Epist. l. 1. § 103.* Ludo autem & joco, uti illis quidem licet: sed sicut somno, & quietibus ceteris, tum cum gratia ibus scribisq̃ue rebus satisfecimus: Dio in christi, apud Stob. *tom. 2. tit. 34.* Τὸ γὰρ λαίψ, καὶ δὲ αὐτὸ ἀλλ', περιεσφύρας δὲ γῆρας. *Aristot. ethic. l. 9. c. 10.* Ὅτι περὶ ἡδονῶν ἀρκῶσιν ἐλπίς, ὡς περὶ ἐν τῇ τροφῇ τὸ ἡδύσμα. Vide ad *l. 4. § 21.* E nostris Gabri. Barelet. in *quadrages. hebdom. 4. serm. 2.* Delectatio ad vitam, ut sal ad cibum. peccans mulieres, cum juncula nimis condiunt sale. Et Thom. Aquin. *Sum. pars. 2. 2. q. 168. a. 4.* Parum de delectatione sufficit ad vitam pro condimento; sicut parum de sale sufficit in cibo. Huc Dionysii Sophistæ illud: γῆρ τὴν μάλιστα ἀρκῶ δακτύλῳ, ἀλλὰ μὴ κοιλῇ χειρὶ γάλακτος. *Philolatr. vit. Sophist. l. 1.* Flacc. *Sat. 1.*

Est modus in rebus; sunt certi denique fines,

Quos ultra citraque nequit consistere rectum.

Nec luisse pudet, sed non incidere lulum.

Idem *epist. 14.* Ἡ φύσις ὡς περὶ ὅπως ἐαυτῇ καὶ τοῖς περὶ ἑαυτὴν τέθεικα καὶ δὲ τὴν αἰετα ζωὴν ἐθέλοντα τὴν ἑστὴν δὲ γυνῶσιν θνητῶν τε καὶ φιλοῦν, καὶ ζῆν ἐθέλει ἐν τοῖς ἑσθλῶν. Man. *Palæolog. ad fil. præcept. § 40.* Et Porphy. *de abstinent. l. 1.* Ἀποστειν γὰρ ἐδάμει δὲ, ἀλλ' ἔχοντες ὅπου καὶ μέτρη ἐν τοῖς πλείστοις. Optimè Senec. *epist. 114.* Alter se plus justo colit, alter se plus justo negligit. tam bonus dicitur peccare, quam illum.

Ἐπὶ τὰ μύτῳ] Calaub. ad *Athen. l. 3. c. 29.* Vetus dictum est, non oportere ἡδύσμασι uti, seu ἐδύσμασι. hoc est, scitamentis tanquam eduliis uti. Nec illud minus vulgatum, Non esse medicamenta alimentorum iuxta adhibenda. Siquidem τὰ φάρμακα, τὰ καρίζοντα τοῦ νοσήσαντος, ἐμπιέσει καὶ λυμῶνται τοῦ ὑγιαίνοντος. Plur. *adv. Epicur.* Itaque Akidamantem notat Aristoteles *rhetor. l. 3. c. 3.* ἔχῃ ὡς ἡδύσμασι γινώσκοντες, ἀλλ' ὡς ἐδύσμασι, τοῖς ἐμπιέτοις. Damnaque Clemens *Strom. l. 1.* τὴν σαδισίαν τροφῆς, ὡς μὴ καλῶ, τὴν πλείον ἑστὴν τροφῶν ἔχοντα τὰ ἡδύσματα. hoc est, in

ga plerumque ἡδύσμασι ἢ ἐδύσμασι existit. de lusu ac quiete, quæ sunt vitæ operisque condimenta, & lassitudinis inde contractæ aut oborientis saltem medicamenta quædam, idem dictum fuerit.

Οὐ γὰρ φιλεῖ σταντῶν.] Revera improbus nemo se verè amat. Ità (τὸ δὲ ἡγεμόνων, παρὰ δὲ ἑὸν ἡδύ, ἢ παρὰ δὲ ἑὸν δὲ.) uti Cleanthes apud Arrian. *dissert. l. 4. c. 1.* malus quis cum primis φιλαυτός est, quod Plato docet *de leg. l. 5.* nec est verè φιλαυτός tamen. Siquidem, quod Græci interpretes habent, *Psal. 11. v. 5.* Ὁ ἀγαπῶν τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν, μὴ οἰ τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν. Et god Rex sapientissimus *Paræm. c. 8. v. 36.* οἱ μισῶντες τὴν σοφίαν, ἀγαπῶσι θάνατον. Qui diligit iniquitatem, odit animam suam; quicquid odit sapientiam, diligit mortem. Atq̃ue, ut Clemens *padag. l. 3. c. 11.* Πῶς σταντῶν ἀγαπῶν, ἐν μὴ φιλοφρονεῖς; quomodo se amat, qui vitam non diligit? Optimè Avgustin. in *Joan. tract. 78.* Impius ἢ diligit se dicitur, quoniam iniquitatem, quæ iniquus est, diligit. ἢ idem rursus odisse se dicitur, quoniam quod ei nocet, hoc diligit. odit ergo in se naturam, diligit vitium. Ità, quod affectu (sed pravo) amor est, effectum (& hoc verò) odium est. Bernard. *de convers. c. 4.* Denique, quod Marcus istic, Non se amat, qui non amat bonum suum. bonum autem hominis est in bonis actibus versari. *lib. 5. ex-tremo.*

Τὰς τέχνας ἐαυτῷ φιλοῦντες] *Epiet. l. 2. c. 22.* Πᾶσι ἂν ἐπὶ ἐαυτοῖς, φιλεῖ ταῦτα. Et Theodoret. *therap. lib. 6.* Ὁ χειροτέχνης ἀγαπᾷ τὴν τέχνην, καὶ τοῦ πόνου δις συγκαταλέγεται. Canus tibicen (referente Plur. *lib. de senectute polit.*) dicere solebat, ἀγνοεῖν ἀνθρώπων, ὅπου μᾶλλον αὐτὸν αὐλῶν, ἢ ἑτέρους εὐραρίνει. λαμβάνει γὰρ ἂν μισθόν, ἢ δίδοναι, τὸ αἰεὶν ἐθέλοντα. Qin & Evdorus Mathematicus, eodem autore in *Comment. adv. vitæ Epicur.* Εὐχέτο, παρὰ τὸν ἡλίον, καὶ ἡλιμαδῶν τὸ γῆμα τὸ ἀρκῶ, καὶ τὸ μίγαδοι, καὶ τὸ εἶδος, ὡς ὁ θαλάσσιον, καλαφρολύσαι.

Συγκατατίθηται τοῖς κατ' αὐτὰς ὅροις] Hoc est quod Euripides, in periocha illa toties laudata, toties decantata, apud Plur. in *Gorg. & in Alcib. 2.* *Arist. rhet. l. 1. c. 11. & problem. l. 18. q. 6.* Plur. *de garrul. & sympos. l. 1. c. 4. & l. 2. c. 1.* Gellius *noct. Attic. l. 1. c. 22.*

—λαμπεῖς ἐν

Τὴν δ' ἑαυτοῖς, κατὰ τὸν ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ, Νέμων τὸ πλείον ἡμέρας τὴν μίαν, ἢ αὐτὸς αὐτὸν τὴν γῆν, ἢ ἑλπίδος ὄν. * *al. κατὰ* Hac re triumphat quicquid, in hac innititur (πῶς) In hac dici maximam partem veritatis. In qua ipse sentis maximè se excellere. Ità malim quam cum Grotio in *excerptis* q̃i τὴν γῆν, legit.

Ut ipse sese evadat excellentior. Siquidem eam mentem avoris fuisse, ex antiquis illis, q̃i laudant, scriptoribus, penitus incunctis libebis.

μεινόντων, ut Plut. de sen. polit. q. pecunie numerandis lucrantibus nunquam defatigatos se sentiunt.

Ο κινόδωρος τὸ δόξαιον] Themistocles post Miliadis pugnam, victoriamque Marathoniam, καὶ μετὰ δόξαν, ἔδωκεν ῥάδμειν, τὸ Μιλιάδου πρόσωπον. Plut. in apophth. & in Themist.

Ὅταν περιπαῶντι] cum: vehementius istis addicti fuerint. Vide ad l. 12. § 3.

Οὐτε φαγὴν, ἔτε κοιμῶντιαι] Itā Diotima Socrati in Platoni Sympo. Τὰς καλὰς ὁρῶν ἐκπέπλησαι, καὶ ἐπειμὸς εἰ σὺ καὶ ἄλλοι πολλοὶ, ὁρῶντες τὰ παιδικά, καὶ ἐνωρίως ἀεὶ αὐτοῖς, εἰ πως δίδουσι, μὴτ' ἐδίδου, μὴτε πίνου, ἀλλὰ διαδύς μόνον καὶ ἐμείνου. De alcatoribus gomina Liban. orat.

31. Τίς πῶποτε οἰκίῳ ἔτος παράχρησιν ἀχρηστεῖν, αἰς ὁκείνο τὸ ἀφάριστος πῶς χαυρότατος καὶ μαχρόχρηστος ἀπείρησιν ὕπνῳ, πῶσον μὲν ἀργεῖας ἀμείβειν, πῶσον δὲ λυγρῶν ὁπασσῶν ἥδ' ἂν πῶς καὶ προφίς αὐτῆς σωείρησι δὲ οἱ εὐλόχοιοι νύκτας ἡμέρας ἀπλοὶ καὶ ἀποτοῖ, καὶ ἡδονῆς ἡδονῇ σπείρει.

§ 2. Ὡς ἐυκολον ἀπώσας καὶ ἀπαλειψάσαι πᾶσαι φαυλάσαι] Vide l. 7. § 29. & l. 8. § 29. 47. & l. 11. § 16. 19. & l. 12. § 25.

Ἐν πάσῃ γαλῶντι] ὡς καὶ ἐμψαυτὶ τῷ δακρυ, ut est, l. 12. § 22.

§ 3. Μὴ σὶ παρεπτάτω] Neque te aueriat. Xyl. vel seducat. ut sit idem τὸ παρεπτεῖν, quod τὸ παρεπτεῖν, καὶ ἡπεροπτεῖν. atque itā Homerus usurpavit Il. a. v. 555. ubi Jovi Juno,

Νῦν δ' ἀγχιὸς δειδύκε καὶ φρίκα, μὴ σὶ παρεπτεῖ

Ἀργεῖντα Θέης.

hoc est, ne te seduxerit, pellexerit.

Ἐπακλῶντα] Consequentes. Xyl. & Cal. at D. Jun. ἐπικαλῶντα legi mavult. prohibentes. utrumvis constare potest.

Μέμψις] Senec. epist. 81. Si gratum esse non licebit, nisi ut videar ingratus, si reddere beneficium non aliter quam per speciem injuria, potero, æquissimo animo ad honestum consilium, per mediam infamiam tendam. Nemo mihi videtur plus estimare virtutem, nemo illi esse magis devotus, quam qui boni viri famam perdidit, ne conscientiam perderet. & ep. 113. Non vis esse justus sine gloria? at mehercule saepe justus esse debebis cum infamia. & tunc, si sapie, mala opinio bene paria deletat. Vide l. 6. § 2.

Μέμψις ἢ λόγος] D. Jun. ἢ λόγος. quod valde placet.

Ἀ σὺ μὴ μετὰ λῆπτι] Vide ad l. 2. § 8.

Ἐυθεῖαν πύραιν] rectā progrediari, viā rectā inhiestas. itā l. 7. § 55. εὐθεῖαν πύραινεν. & l. 10. § 11. εὐθεῖαν περὶ αἶνεν διὰ τὸ νόμον, καὶ εὐθεῖαν ἀφ' αἰνῶντι ἐπὶ τὸ δῶν.

Ἀκολουθῶν τῇ φύσει τῇ ἰδίᾳ καὶ τῇ κοινῇ] Vide ad l. 1. § 9. Stoicis τὸ τίλος, i. e. proprium, five summum bonum est, τὸ τῇ φύσει ἀκολουθεῖν, siue τὸ κατὰ φύσιν ζῆν. naturæ ductum sequi. & secundum

naturam vivere. Verum quæ ea natura esset, cujus ductum sequeretur, in hoc habet satis ipsis inter se conveniebat, Siquidem ut Laert. l. 7. in Zenon. φύσιν χρυσόπαιος μὲν ἔβαντα, ἢ ἀκολουθῶν δὲ ζῆν, τῷ τε κοινῷ, καὶ ἰδίῳ τῷ ἀνθρωπίνῳ ὁ δὲ Κλεώνης τῷ κοινῷ μόνῳ ἐαδὲ ζῆν φύσιν, ἢ ἀκολουθεῖν δὲ, ἔκατι δὲ τῷ ἐνὶ μέρε. Marcus Chrysippum sequitur, eodemque utramque naturam, & universalem & humanam, collimare & quasi collineare, contendit. Vide l. 6. § 13.

§ 4. Ἀναπαύσας] Itā l. 6. § 28. δάνας ἀναπαύει. Charon apud Aristoph. in Ran.

Τίς ἐστὶ ἀναπαύει ἐκ καλῶν καὶ πρὸς μὲντον, Quis ad requiem ex malis vult ex molestiis?

Joan. Apocal. c. 14. v. 13. Ἰνα ἀναπαύσῃται ἐκ τῶν κόπων. Herodian. l. 1. de Marco nostro, καὶ τῷ τε καὶ ἡμεῖς ἐμπέδους μᾶς ἀνεπαύοιτο. Tractum ab eo, quod morstem somno similem perhibeamus. Nalo. amor. l. 2. cl. 9.

Stulte, quid est somnus gelida nisi mortis imago? Longa quiescenti tempora fata dabunt.

Ἐναπαύσας] Vide ad l. 2. § 2. & l. 4. § 21. & l. 6. § 15. & l. 7. § 50. & l. 9. § 2. Itā Homer. θυμῶν ἀποπνίωσα dixit, Il. d. v. 524. & v. 654. Eodemque sensu in sacra pagina ἐναπαύσαι, Marc. c. 15. v. 35. 39. & Luc. c. 23. v. 36. quod Matth. c. 26. v. 50. ἀρῆναι τὸ πνεῦμα. Joan. c. 19. v. 30. παραδίδωαι τὸ πνεῦμα. Latini pariter, efflare animam, dicunt. & apud Cicero Tuscul. l. 2. Attius in Trachin.

Frendens efflavit grauior extremum balitum.

Προῖν δὲ ἐνὶ τύτῳ] In Senarii gnomis:

τῇ πύλῃ πύκτοι, καὶ πύλῃ κομίζετο.

Tellus ut edit, ita resumit omnia.

Plin. hist. Natur. l. 2. c. 63. Terra uni rerum naturæ partium, eximia propter merita cognomen indiditum materna venerationis. illa nos nascentes excipit, nutuat, semelque editos sustinet semper; novissime complera gremio jam à reliqua natura abdicatos, tum maxime, ut mater, operiens. Ennius item in Epicarmo, à Varro reclus de ling. Lat. l. 4. & l. 8.

Quæ dedit, illa capis, neque diffidit facis balam. de quovis videatur Jos. Scaliger ad Varro. sed & infr. ad l. 8. § 18.

Παύειν] indè terram, olim terram, volunt dici, quod interdictum pedibus teratur. Alius, Varro de ling. Lat. l. 1. Isidor. orig. l. 4. c. 1. Junil. in Genes. Honor. in imag. mundi. c. 3. Hinc Ambros. Epistaph. Theodos. Adhuc in terris es, quæ terris & in caelo possides. Et Etymolog. βάτω, τῷ γῆν, μεσσωτοῖ. itā Admaris Ops à calcando, quod Hebraicis בָּטַח dicitur. Fr. Jun. in Tertull. & פָּרַח terra eisdem à פָּרַח. Parvus in Genes. Verum alii aliunde. Jos. Scal. à Græca δαίμα, terra, ut δαίς, δαδῖς, δαδῖς, δαδῖς, δαδῖς, δαδῖς. H. Stephan. ab

ling. ab Hebraico צָרָה *creta*. Schindler. *pentaglot.* ab Arabico تَرْتَر *terra, lusum*. Canin. *Hellenism.* à Punico *ert*, *serta*, ut ὄσον *ros*, factâ *metathesi*.

§ 1. Δευμύτητα σου] *austeritatem tuam*. Xyl. *acumen* potius *ingenii*, & *sagacitatem*, M. Caf. Mercurium describens Galenus in *hortsator*, c. 2. *φαιδρὸς τὰς ὁλίας* *διδοῖρα ὃ δρμύ* ubi aliud est *δρμύ* *διδοῖρα*, qām *δεμύ* *βλέπειν* Aristophani. Siquidem τὸ *δεμύ* *βλέπειν*, Comico idem est, quod τὸ *ὀπδῶρα* ἰδῆν passim Homero: id est, *torumque* *intueri*: unde & *δεμύ* *βλέμμα* Herodiano, *ultus* *torvus* ac *trivulens*. at *δεμύ* *διδοῖρα* Galeno, *acre* sive *acriter*, verum *μὲ* *φαιδῶτος*, cum *hilaritate* sive *festivitate* quadam, *intueri*. ut τὸ *δεμύ*, tum τὸ *σωμεν* illud designet, quod vocabulo isto Euripidem significās ex Aristophane Grammatico observat Eustath. *ad Odyss.* γ'. qo sensu & Herodianus dixit, *δεμύτερος* ὡς *ωρεῖ* τὰς *ἐνοίας*; ἢ *τὸ* *ὄπδ* *τὴν ἀναπλῶν ἀνδράπων*. tum etiam simul comprehendat τὸ ἰδῆν illud, quod Homeri feculum secutos Rhetores eo nomine nuncupāsse docet idem Eustath. *ad Iliad.* λ. qum τὰς *ἐνοίας* *μὲ* *λάξας* illas *δεμύας* dicentes, *αἷς* *γλυκύτης* *ἐμπέ- νων*. Atque ita Marcum hic cepisse nullus ambigo. quod uno vocabulo expressisse hanc facul fuerit. Julian. *orat.* 5. Christianos perstringens, *ἐμοὶ ὃ δοκεῖ* *ταῖς* *πόλλαις* *πεθεῖν* *μᾶλλον* *τὰ* *πικύτα*, ἢ *τέπι* *ταῖς* *κρυφαῖς*, ὅν τὸ *μυχρόν* *δεμύ* *μὲ*, *ὥρεῖς* *ὃ* *ὀνεί*. Geminum autem huic argumētum habes, *infra.* l. 7. § 52. & l. 8. § 8.

Οὐκ αἰδέσθην πῶτα ἡμ. παρέχας διωγμῶν Θ.]
 Hoc est qd Joannes ille ὁ χρονοφύμων passim inculcat, non tam ἀδιωγμῶν ἢ ἀδέσθην, qm βα-
 ρύνει καὶ ἐλθροῦσαν obitare, qd minus vitam recte
 pieque instituant plerique. de Composit. ad Demetr.
 Apostolorum exempla ad imitationem proposita hoc
 praetextu repellentibus, qd paria illis nequivam pos-
 sibile, Ἐι μὴ, inquit, νεκρὸς ἀναστῆναι ἐκελιδόμεθα,
 ἢ ὀφθαλμοῖς ἀνοίξαι τυφλῶν, ἢ κατὰ κρίσιν λευκῶν,
 ἢ χαλὰς ἀνορθῶσαι, ἢ δαίμονας ἐκβαλεῖν, καὶ τὰς
 ἄλλας τὰς ποιότητας ἰατρικῶν νόσων, χαρὸν ἂν εἶχε τῶ
 τῆς ἀποστολῆς ταύτης ἡμῶν εἰς τὴν πολιτείαν ἐξέτα-
 σις περικείμεν νῦν, καὶ ὑποκοφὴς ἐπιβλήσι, πῶτον
 ταῦτα σὺς ἐκείνων ἂν ἔχοι λόγον, καὶ γὰρ καὶ πύ-
 ρναις ἀπύλατοις χρεώτες βασιλιζόμεθα, καὶ πυλῶ-
 ντος μετέγας, εἰ καὶ μὴ σὺς τὰ τέ σημεία ποι-
 ῶν, ἀλλ' ὅσον ἀρίστ. σὺς τὴν πολιτείαν ὀρθῶν καὶ
 ἡγουμένην λαβεῖν, ὥς βαρύνει μόνον τῆς ημε-
 τέρας ἐξὴν ἡ διαστροφή. Et in Genes. orat. 14. Πολύ
 τῆς ἐπιπλῆς τὸ ἀνταχθῆναι· ἀλλὰ θένον ἡ βαρύνει.
 ὡσπερ αὐτὰ καὶ τὰ ὑποκομ. δύσκολα ἡμῶν φαίνεσθαι
 ποιεῖ· ὅπως ἡ ἀσυνδ. καὶ ἡ ἀρχυπνία καὶ τὰ δύσκι-
 α, ὑποκομ. ἡμῶν φανερῶν. Idem in Psal. 111.

Τὴν δυσκολίαν ἢ ἡ ὅτι ὅπου μαρτυροῦνται, ἀλλ' ἡ ὅτι πολλὰν βελονίαν ποιεῖν εἰσέναι. οἱ ἐπὶ πρὸς μὲν τὰ σεβασμὰν διόριστο, κυρὰ καὶ ῥῆσα αὐτὰ ὁ-ῥῆσα ὅτα. Et mox: ἡ βελονίαν ὅτι πολλὰν καὶ τὰ ἐν κυρὰ, δυσκολὰ ἡπορεύει· ἢ καὶ αὐτὴν ἡ δυσκολὰ τὰ, ῥῆσα: Videantur plura in Cor. ep. 1. orat. 2. & 9. Et ad Philip. orat. 2. ubi illud crebro ingerit, prout nosser istic, hoc vel illud non potes, ac illud potes, &c.

10 *Γλιγγεύωντες*] *cupiscari*. Xyl. malim *tenaces* esse.
 Vide ad lib. 4. § 44. *γλιγγοί, tenaces*. Aristot.
Enchir. l. 4. c. 1. *Οἱ μὲν ἐν ταῖς πτωχύταις οὐκ ἐπι-
 ροαίαι, ὅς φεβύλοι, γλιγγοί, κίμεικες*. πάντες τῇ
 δουρὶ ἐλπίσιν. Obiter vocabulum istud apud La-
 cētium restituemus. Is lib. 4. de Lacyde. *Τῶν
 παρὰ τοῦ θεοῦ πτωχόνομίαν γλυγυτάλα ἐχθρύνει*
 quod Ambrosius Camaldun. reddidit, *Aium illum
 et circa rem familiarem se sedissimè habuisse*. Vi-
 gerus, ad Eusebium, *lepidissimè* mavult. Ceterum
 20 tu me sponse rescribito, *γλιγγεύταλα ἐχθρύνει*. Sic
 enim de eodem ex Numenio Eusebius *preparat*.
lib. 14. c. 7. *Ἦν μὲν δὴ Λακύνθους ἀντιγλιγγέ-
 τερες, καὶ πτωχόνοιο ὁ λεγόμενος ὁ οἰκονομικός*.
 Erat is paulò sordidior. Vigerus. malim, *tenaciore*,
 nos diceremus, *someowhat near*, and a great
husband. miror avtem virum eruditissimum vicio-
 sam eam lectionem non animadvertisse, cum Euse-
 bium simul sub oculos haberet. nec-possim pro-
 bare, quòd *Οἰκονομικός* literà majusculà præfixà
 30 scribit, vultque certum aliquem eotempore notissimum
 designari, q̃ dicitur τῶν ἀρχιερέων οἰκονομίας οἰκονο-
 μικός vulgò nominabatur. Cum revera *Οἰκονομ*.
ικός istic appellativum, five epitheton commune sit
 eumque designet, q̃ est rei familiaris, dispensandæ,
 curandæ, tuendæ peritus, vel q̃ negotio huic ad-
 dictus est, eidem sedulo intentus. De Polyppo pisce
 Aristoteles *hist. animal.* l. 9. c. 37. *Ὁ δὲ πύππος,
 ἀνόητος μὲν ἔστι οἰκονομικός δ' ἔστι πάντα τὰ
 συλλέγει μὲν εἰς πτωχόνομίαν, δὲ πύππος κατὰ
 τὴν*. Quod Plinius l. 9. c. 29. Cum aliqui brutum
 40 habeant animal, in re quodammodo familiari callet.
*omnia in domum comportantur. nec de Lacyde aliter
 enunciantur.*

Ἀρεσκὸς ὁ ὅστις *Sortem tuam improbare.* Xyl. at hoc
esset potius *Δυσαρέσκων*, καὶ ἢ ἀρεσκὸς malim er-
gὸ ἀρεσκόμενος, ut lib. 11. § 14. assentari, blan-
diri. quod est finitimum τοῦ καλᾶναι, verum̃ ho-
nestius paulὸ vocabulum. Sed nec mutari forsan
quicquam necesse fuerit. Siquidem & τοῦ ἀρεσκὸς
hoc eodem sensu usus videtur Plutarch. in παλα-
γοῖς. οἱ μὲν τοῖς ὅπῃ ἀρεσκομένην ἡπόμηνον κατα-
κταίς, εἰσι δὲ καὶ οἱ δουλοῦσι χάριθ' ὁμοῖον εἰλάσι.
indē οἱ ἀρεσκοῖ, οἱ παρὰ τοῦς ἡσέλιος ἐπαυτὲν-
τες, καὶ ἕθεν ἀρεσκέοντες, ἀλλὰ δι' ὁμοῖον δὲ ν
ἀλυσσι τοῖς ἐπιτυχάνουσιν ᾧ. Aristoc. Ethic. l. 4.
cap. 6. q̃i & τὸν ἀρεσκον τὸ καλᾶν & accuratius
cilia

μὴν ἔσται καὶ πλείων ἀνδρῶν ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ παρκαλύπτει εἰς ἀρχὴν τοῖς περὶ γυναικας. ut in & ἀνωθεν illis, quod illis εἰς ἀρχήν. Eodem sensu utitur Paulus Apost. ad Timotheum epist. 1. c. 4. v. 6. ἐρρηγοῦσθε τοῖς ἀνδράσι τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας, καὶ παρκαλύψετε. & epist. 2. c. 3. v. 10. (ὃ καὶ παρκαλύπτεις μὴ τῇ διδασκαλίᾳ, &c. quod loco cur Brasim, affectatus es, malit doctiss. Scultetus, quā Vulgarē ac Bezæ, affectatus es, causam nullam video ratio siquidem, quā assignat, hanc est firma satis. Ad sequendum atque imitandum hortatur. et quomodo sequi poteris, qui jam affectatus dicitur? responso proclivis est. aliud est noticia & intelligentia, aliud usu & actu atque: vel, si brevis vis, aliud nosse, aliud posse. illud Timotheus jam affectatus erat, istud habet itidem adeptus. monet itaque Apostolus, ut quā de se nosset, uti autē τῆς γυναικας, ἢ εἰς αὐτῆς ἰσορροπίας, ea imitari admitteretur. Vide & l. 2. § 9. & l. 7. § 3, 4.

Μὴ παρκαλύπτει.] Νέε εἰς καὶ subinde cogitares. Xyl. nē cā nimium afficiaris. Cal. imō, non negligens, non neglectum habens, sed quantum in te est, tarditatem hebetudinemque tuam corrigere & sanare contendens. παρκαλύπτει, animum non advertere, negligere, neglectum habere. de gubernatore Epictet. l. 4. c. 3. Καὶ μὴ αὐτὸς ἐκείν, ὡς παρκαλύπτει, ἀπολαύει. Si vel parum neglexerit, animum non adverterit. Marcus ipse l. 6. § 20. πολλὰ παρκαλύπτει, negligamus multa, non animadvertimus. & l. 10. § 8. τὸ ἀπαρκαλύπτει, animadvertentem sedulam, a negligentia & inadvertentia immunem. & l. 6. § 50. πρὸς τὴν ὑπὲρ ἑτέρας λαζαρίους, γινέσθαι ἀπαρκαλύπτους, sedulo attendere atque animum adhibere eis quae ab alio dicuntur. Epict. l. 1. c. 2. Τί ἔν, ἐκείν ἀφ' οὗ εἰμι; ἀφ' οὗ τῆς ἐπιμελείας τῆς ἑνός καὶ μὴ γινώσκω. Ἐπικρίνεται κρίσις Σακράτους ἐκ ἐνός, εἰ δὲ μὴ, ἢ χείρων, τὸ τοῖς ἑτέροις ἐστίν. ὅδ' ἔδ' Μίλων ἰσχυρὸς καὶ ἰσχυρὸς ἐκ ἀμείνων τοῦ σώματος. ὅδ' ἔδ' Κρίσις καὶ ἰσχυρὸς ἐκ ἀμείνων τῆς κλήσεως. ὅδ' ἀπὸ τοῦ ἑτέρου τῆς ἐπιμελείας. διὰ τὴν ἀφ' οὗ γινώσκω τὴν ἀφ' οὗ ἀφ' οὗ. Flacc. epist. 1.

Non possis oculo quantum contendere Lynceus;
Non tamen idcirco contemnas lippus imungi:
Nec quia desperes invicti membra Glyconis,
Nodos a corpore nolis prohibere chitragra.
Est quādam prodire venis, si non datur ultra.
Ita cum Graio nostro lubens lego, non, quodam, quādam saltem procedere & proficere licet.

Μὴ καὶ ἐμὴ ἀνδρῶν τῇ τοδείᾳ] leg. τοδείᾳ, vel ut Annot. Lugd. τοδρείᾳ. neque tarditate & inscientia, sibi complacentem. quod hanc pavcorum victimum est. Vide Solom. Prov. c. 1. v. 22. Avg. in illud Psal. 36. v. 3. Noluit intelligere. Videtur, quia voluntati illud tribuit: sunt qui volunt intelligere, & non valent: sunt qui nolunt intelligere, ideo non intelligunt.

§ 6. Περὶ γυναικας λογιζομένης αὐτῇ τὴν χάριν] de uxore infigniori, quod ab exprobratione quadam hanc multum distat. Juvenal. Sat. 6. v. 179. de uxore infigniori,

Quae tanti gravitas? quae soma, ut se tibi semper imputet?

Martial. l. 5. ep. 82.

Non totam mihi, si vacabis horam
Donas, et licet imputes, Severae,
Dum nostras legis exigisq; pugas.

& l. 2. epigr. 48.

Imputet ipse Dem necesse mihi, fiet acenem,
Et Vaticani perfida vappa cadi.

Senec. de benef. l. 2. c. 17. Multi sunt tam praevaria, ut malint perdere quae praeferunt, quā rescipisse, superbi & imputatores. & l. 6. c. 12. Quādam quae homines sibi praestant, aliis imputant. Tria scilicet. Marcus beneficia collocantium genera ponit: primum est eorum, qui palam imputant: secundum eorum, qui etiam si id palam non faciant, apud se tamen tanquam de debito cogitant: tertium eorum, qui tantum abest ut imputent, ut ne cogitent quidem.

Ἄλλος μὴ τοῖς] f. ἀλλὰ vel ἀλλ' ὅς: nisi si illud ois ex linea proxima huc irreprehit.

Ὅς ἐπὶ χάριτος διαφύεται] At Senec. de benef. l. 1. c. 2. Demus beneficia, non sumeremus. dignum est decipi, qui de recipiendo cogitavit, cum daret. hoc est, quod Marcus hic, ὅς: μετὰ χάριτος διαφύεται. Et mox: Beneficiorum simplex ratio est: erogantur tantum, non computantur. si reddet aliquid, lucrum est: si non reddet, damnum non est. Ego illud dedi ut darem. nemo beneficia in calendario scribit: nec avarus exactor ad horam & diem appellat. nunquam illa vir bonus cogitat, nisi admonitis a reddente. turpis feneratio est, beneficium expensum ferre. Idem l. 3. c. 14. Invenitur est rei tanta dignitas, si beneficium mercedem facimus. & l. 4. c. 3. Beneficium virtutis est, & turpissimum id causa vilius rei dare. quā ut datum sit. se inveneri & commodum suum, istud non est beneficium, sed fenus. & c. 14. Non est beneficium quod in questum mittitur. hoc dabo, hoc recipiam, avstio est ut ait Ovidius,

Quae quia non licuit, non dedit, illa dedit:
Eodem modo, qui beneficium ut reciperet, dedit, non dedit. Et Cleanthes ibid. l. 6. c. 13. Multum a beneficio distat negotiatio. Dominus Christus, Luc. c. 6. v. 35. Ἀγαποῦτε τοὺς ἐχθρούς, καὶ ἀγαπᾶτε τοὺς μισοῦντας ὑμᾶς. & c. v. 34. Ἐάν γὰρ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπᾶντας ὑμᾶς, τίνα μισοῦντες χάριτες ὄντες; οὐδὲ δίδειν ὁ πιστεύων] Senec. de benef. l. 2. c. 6. Quā dulce quā pretiosum est, si gratias sibi agi non est passus, qui dedit; si dedisse, dum dat, oblitus est? Chilo apud Avson.

Tu bene si quid facias, non meminisse fas est.
Verum quadrat ad hoc Domini Servatoris praecipuum hyperbole elegantissima conceptum, Marcus c. 6.

c. 6. v. 6. Ποῦν' ἢ ἐλεημοσύνην, μὴ γινώσκῃς ἢ ἀκούῃς, τί ποῦν ἢ δεξιὰ. Facientiis elemosynam nesciat sinistra quid dextra faciat. Ambrosius offic. l. 1. c. 30. qd & Euthymius inclinatur, ita interpretatur, quasi dictum esset, ne frater tuus, qui est tanquam dextra tua, quod facis nescias. Sic facias, ut proxima nescias uxor, uti Persius loquitur. Melius Jo. Chrysost. oras. 19. Οὐ χρεῖς ἀνθρώπου, ἀλλ' ὑποβολικῶς αὐτὸ τίθει. Εἰ γὰρ διὸν τι βέλ, φησι, καὶ σπαντὴν ἀγνοῖται, μελεπόμενον ἔστι οὐ γὰρ, καὶ αὐτὰς διωκτὸν ἢ τὰς διακομιδὰς χρεῖς λαμβάνει. ἢ γὰρ, ὡς πρὸς φασιν, ὅτι τὸν σκαῖς δὲ κρύπτειν ἀνθρώπων· πάντες γὰρ ἐσταυρωμένοι ἐκείθεν. Nam quod de dextra, qz sit amor divinitus, sinistra, qz favor humanus existat, arguuntur Hieronym. in Math. Hilar. ibid. Avg. in Psal. 131. & in 1. Joan. tr. 6. & de temp. 60. Gregor. in Job. l. 3. c. 21. Theophylact in Math. alijs est merum ipsorum commentum. Rectius Clem. Stro. l. 4. Ἀλλ' ἔδῃ αὐτὸς ὁ ἐλεῶν, ὅτι ἐλεῶν, γινώσκων ἀρετῆς. Aliud est quod Senec. de benef. l. 6. c. 8. Beneficium aliqui nesciens accepit, nemo à nesciente. Beneficium nisi sciens volensque dare nequit: verum beneficium qui dat, quoad beneficii præstiti imputationem, perinde affectus esse potest, ac si quid faciat feceritve nescius sit. atque hoc est, quod, post Christum nostrum, Marcus voluit. Geminâ planè mente Plato in Theæteto, de Philosopho genuino. Ταῦτα μᾶλλον αὐτὴν ἀλλοτρίαν, ἢ οἱ τῆς θαλάττης λεγόμενοι χρεῖς. καὶ ταῦτα πάντα, ἔδ' ὅτι ἐκ δίδειν, δίδειν. ἔδ' ὅτι αὐτὸς ἀπὸ γένους οὐ εὐδαίμωνι χρεῖς, &c. Optime formulæ istius sensum expressit.

Ὁμοῖον δὲν ἀπὸ πλάθῃ] ita mox: ὡς ἀπὸ πλάθῃ.

Μὴδὲν ἄλλο ὡς ἐκ πλάθῃ] Vide ad lib. 7. § 73.

Ὁὐκ ἐπιβοᾷται] quod Dominus Christus Math. c. 6. v. 2. ὅταν πῶς ἐλεημοσύνην, μὴ αὐτῶν.

Μεταβαίνει εἰς ἄπειρον] Vide l. 6. § 7. & l. 11. § 4. & l. 12. § 29. Senec. de benef. l. 1. c. 2. Reliquæque priorum eventus est, persevera in alios conferre. Melius apud ingratos jacebunt: ne cessaveris; opus tuum perage, & partes boni viri exegere. aliam re, alium fide, alium consilio, alium præceptis salubribus adjuva. & l. 4. c. 14. Ad beneficium non adducit cogitatio avara, nec sordida, sed humana & liberalis, cupiens dare etiam cum dederit, & augere novis ac recentibus vetera. Hoc est quod suo more, id est, Comico, Plaut. Trinumm. Aff. 2. Sc. 2. v. 39.

Is probus est, quem non pariter quàm sit probus:

Benefacta beneficiis alijs perlegito, ne perpluans.

Serio magis alius quispiam apud Plut. de senect. polit. & adv. vit. Epicur.

Καὶ μὴ πᾶσι πᾶσι δρῶντες ἢ βεγνύς.

Vide l. 7. § 73. Plin. l. 3. ep. 5. Ausq̃uora be-

neficia subvertas, nisi illa posterioribus cumules.

Εἰ τέτονος ἔν δὲ ἴδ'] Interrogantis tanquam ex aliona persona, esse volunt hæc verba, Xyl. & editor Lugd. affirmantis ac præcipientis ex sua Cas. illud malim, quia subsecgentia, val. ἀλλ' αὐτὸν γὰρ, &c. subjectionis sive responsionis formam habent.

Ἀπαρχολογῆται] Sic ut non possint intelligi Xyl. imò potius, sic quasi non intelligant ipsi. ut in præcedentibus, ἔδ' ὅτι δίδειν. Sic l. 2. § 15. sed ratione diversâ ἀπαρχολογῆται ἐρρηγνῖν. Vide suprâ ad § 5. Δυσπραγματοποιεῖται.

Βιλάδς καὶ τὸν κοινὸν αἰδέδς] Ità reverà beneficiâ conferenda, ὡς αἰδέδς ut sentiat sibi gratiam factam sibi cui beneficit, ut infra l. 11. § 15. Verum ut beneficii avtorem, quis is fuerit, dignoscatur, nihil quicquam est necesse. Senec. de benef. l. 2. c. 9. Interdum & ipse q̃i jūvatur fallendus est: ut habeat, nec à q̃o acceperis, scias. Exemplum subjicit Arcefilai, q̃i amici pauperis, sed paupertatem per veterandiam dissimulantis, ac per aegritudinem decumbentis, pulvillo sacculum clam subjecit, ut quod desiderabat, inveniret potius quàm acciperet. Cresibium hunc nominat Laërt. l. 4. Apellem Chium Plut. de adul. & amic. quem & fravde amicâ utilique deprehensâ, dixisse, Ἀρκιστὰς τὸ πᾶν γινώσκων, ille ἢ Ἀρκιστὰς τῶν τὸ κλέμμα, iste refert. Ibid. Plut. Τῇ γὰρ φίλῳ χρεῖται ἐπιδακνῶν ἔδ' ὅτι ἐπιστῇ ἀλλὰ πάλαι, ὡς ἂν ἰατρὸς λαθὼν ἰδιότροπον, καὶ φίλῳ ὡφελῶν ἐστὺν ἢ διαλυτοῦ μὲν, ἀγνοῖται. ἐπιμαλθεῖς. Sed ad Senecam redeamus paria Marco interrogantem. Quid ergo? ille nesciet à q̃o acceperis? Primum nesciat, si hoc ipsum beneficii pars est. Denique ille nesciet accepisse: ego sciam me dedisse. Parum est, inq̃. Parum, si fœnerare cogitas. sed si dare, q̃o genere accipienti maxime profuturum eris, dabis. contentus eris te teste: alioquin non benefacere desistat, sed videre benefecisse. Volo, inq̃. scias. debitorum q̃aris. Volo utiq̃ scias. Quid si illi utilius est nescire? si honestius? si gratius? non in aliam partem abibis? Volo scias. Ità tu hominem non servabis in tenebris? Beneficia in adā non mitto. quid? ego illi sum indicaturus me dedisse, cum inter prima præcepta & maxime necessaria sit, ne unquam exprobrem, imò ne admoneam quidem? hæc enim beneficii inter duos lex est, alter statim oblivisci debes dati, aliter accepti nunquam.

Τὸ γὰρ λέγοντον παρεκδῆχῃ] non intelligi, Cal. sic ex Polybio Svidas, ἐκ ὁρῶς τοῦ μετῆρος ἐκδῆχῃ λόγους. i. e. νοεῖς, ὑπολαμβάνεις. Svidas. excipe. Xyl. ut sit παρεκδῆχῃ, idem quod ἐκδῆχῃ, excipere. nevetrum satis ardet. ego conditionalem particulam deesse puto; [ἀν] παρεκδῆχῃ, si fecisti ceperis. Ità enim significat τὸ παρεκδῆχῃ. Evlebius hist. eccles. l. 3. c. 39. Papiam narrat, τὰς ἐποποιῶν παρεκδῆχῃ δυνάμεις, ex relationibus Apostolicis fecisti accepti, commenticia multa tradidisse.

tradidisse. quod verbum & in H. Stephani thesaurum poterit immitti.

Εἰ δὲ δέλαια σωεῖναι] forsitan σωεῖναι intelligere. quæquam & σωεῖναι eo sensu usurpatum invenias. Ità enim Herodot. l. 5. Ἐγὼ μοι δοκῶ σωεῖναι τὸ ἐδάην λέγειν ἡμῖν τὸ χρεώεον. Demosth. pro Ctesiph. ὅτι ὑμᾶς ὅμαι μανδάνειν, ὅτ' αὐτὸς ἐδωκεῖν σωεῖναι. ubi tamen quidam codices σωεῖναι. Herodian. lib. 2. de Germania. Ὁμοίως τὰ σάματα ἡναιδίζεσθαι καὶ μεγάλας εἶναι, ὅταν καὶ τὰς διανοίας παχύνῃς, καὶ μὴ ῥαδίως σωεῖναι δύνασθαι, εἴη μετὰ πανουργίας ἢ δόλου λόγου ἢ πειστικότητος. Clemens Strom. l. 1. Ἄλλω καὶ ῥαδίως καὶ ἀπὸ χαμμάτων πικρὸν εἶδ' ὁμοιωτὸν φαεῖ. ὁ πῶς σωεῖναι τὸ ἐν τῇ πείρῃ λεγόμενον, ὅχι δὲ τὴν μὴ μανδάνειν, ὁμοιοῦσθαι. & l. 4. ὅτι τὰς πικρὰς τὰς μὴ δάσκειν ὅτι ὁπῶς βελτιώσονται, ὅτι τὰς καλὰς εἰς ἀδίους καὶ ἀσολῶς πεπληρωμένων σωεῖναι βέλονται. Et apud Svidam in Sexto apertus iacertus, μὴδὲ σωεῖναι τὸ λεγόμενον δυνασθῆναι.

Μὴ φοβῆ, μὴ παρὲς τοῦτο] forsitan, μὴδὲ παρὰ τοῦτο] Nè metuas, nec hæc de causa opus aliquid sociale omittas. Veruntamen nihil temere mutatum velim.

§ 7. Ὅσον, ὃ φίλος Ζεῦ] Indè Ζεὺς ὕψιστος, ὁμοειδῶς, ἰδέσκειτο τῆς & Δεῦς, & τῶν δεικνύ. Hesych. τῆς, Ζεὺς ὁμοειδῶς. Aristot. nom. de mund. c. 7. Ὅσον καὶ ὅτι ὕψιστος καλεῖται. & Phurnut. de Dic. c. 3. Παρὰ πῶς ἢ καὶ Δεῦς καλεῖται, τέχνη καὶ τὸ δὲ δέον τὴν γλῶσσαν. Lucian. dialog. Jon. ὅσον. Δίδος ἢ ὡς ἡμεῖς ὄνομα, ἐπὶ βωμῶν εἰδὲς ἐν τῷ Γαλαρῶ τῷ δυνάμει; Pausan. in Attic. meminit βωμῶν ὁμοειδῶς Δεῦς. Athenis verò refert esse γῆς ἀγαλμα, καὶ δίδος ὕψιστος οἱ τὸν Δία. ὅτι ὁμοῖον δεικνύει Ἀθωαῖος, ὅτι καὶ τοῖς πᾶσι. Ἕλλησι συνεκὰς αὐχμὸς. At de Ægypto Nilum allocutus Tiball. l. 1. eleg. 7.

Te propter nullos tellus tua postulat imbres;

Arida nec pluvio supplicat herba Jovis.

Et Schol. ad Pindar. Pyth. od. 4. Κερρίδην πλεὺς Νεῖλόν φησιν ὡς Παριφῶν, Ἀργύριος Ζεὺς Νεῖλε, ἀναλογεῖν γὰρ τοῖς τοῦ Διὸς ὁμοειδῶς τὸ τοῦ Νεῖλου ὕδωρ, καὶ ὡσαύτ' ἀλλισερῶν πᾶσι τῶν τοῦ Διὸς εἶδ' ἢ. Verum Deus verus vivitque solus est Ζεὺς ὕψιστος, non Nilus, non nubes ipsæ, non ulla apud extraneos in pretio habita Deunculorum mendacia atque mendicabula. Vide Jerem. c. 14. v. 22. Job. c. 38. v. 25, 28, 34, 37. Psal. 65. v. 10, 11, 12. Zech. c. 10. v. 1.

κατὰ τῆς ἀρετῆς ὅτι Ἀθωαῖος] Existimat Xylander improbare Marcum istic commune illud & damnosissimum vitium, quo plerique ea tantum expectant, quæ sibiipsis privatim profunt; nihil solliciti de communi bono: & Athenienses notare, utpote qui injussit & illiberaliter suis tantum agris pluviam & fertilitatem poscerent, reliquorum hominum nullam

rationem habentes. At contra planè preces istiusmodi probat Marcus, quibus homines non sibi solis privatisque suis rebus, sed civitati rei publicæ universæ, in qua degunt, sed numine favita prosperaque comprecantur; quales fuisse monet Atheniensium illas. quos etiam in supplicationibus suis, non sive tantum regionis, sed totius insuper Græciæ; memores fuisse ex Pausania supra didicimus. Verum quod Gregor. in Job. l. 18. c. 3. & Hieron. nom. in Thren. c. 3. v. 41. quæ inde constat Hieronymi non esse, quia ex Gregorio mutantur. Et oratione operatio, ut operatione fulcienda est oratio. itaque precibus opera sunt adjicienda. & tam pro bono publico conatus adhibendi, quam supplicationes concipiendæ. Habentque reverà locum hic Menæcei pro patria se devoventis illa & Xylandro etiam lavdata, ex Evripidis Phœnissis;

Εἰ γὰρ λαβὼν ἔχες, ὃ, πὶ δωαιάτε πτε
Χρησὼν, δίδωδαι τὸν το, καὶ εἰς κοινὸν φέρε
Πατριῶτι, κακῶν δὲ αἱ πόλεις ἐλατύνων
Πειραμῶναι, τὸ λοιπὸν εὐποροῖν αὐτ.
Si quis quantum quærit boni, libens
Patria offerat, donetque publica rei;
Minus malorum civitates prenderet,
Et ampliores redderentur indies.

Siquidem, ut rectissime Andocides orat. adv. Alcibiad. διὰ τὸ τοῦ ὅτι ἰδίῳ ἐπιμελεσθῆναι εἶναι αἱ πόλεις μέγιστος καὶ ἐκτετατὸς διὰ τὸ τοῦ ὅτι κοινῶν, μεγάλας καὶ ἐλδιδεῖν γίγνονται. Vide ad l. 1. § 16. & l. 7. § 4.

Ἦτοι εἰ δὲ εὐχεσθῇ, ἢ ὅπως ἀπλῶς καὶ ἐλδιδεῖν] ἐλδιδεῖν legit Casaub. ad Pers. Sat. 2. quæ & τὸ ἀπλῶς καὶ ἐλευθελῶς εὐχεσθῇ, orationem simplicem & liberalem opponi censet τῇ εὐχῇ ἐμπεικῇ l. c. precibus quæritur, ut Persius loquitur: quæ interpretatur, vel eam quæ habet conjunctum sacrificium majoris alicujus victimæ, aut votum rei consecrandæ, quod sit velut pretium diis repensum, ut sit in emptione contrahendæ; vel quæ toties sive repetenda, & tam assidue ac perpetuè καὶ ἐκτενῶς faciendæ, ut hoc ipsum pretii loco censeri possit; quia, ut ait Seneca, Nulla res carius constat, quam quæ precibus emptæ est. Mihi videtur Marco, τὸ ἀπλῶς εὐχεσθῇ, orationis simplicitatem quandam denotare, qualis illa Atheniensium formula, quæ generali quadam ac familiari ratione Jovem compellat, nec terminos illi rerum tribuendarum anxie sollicitè præscribit. qualis itidem ea formula, quam amicis suis poeta quidam præscripsit, à Platone in Alcibiad. 2. lavdata;

Ζεὺς βασιλεῦ, τὰ μὲν ἐλδιδεῖ καὶ εὐχεσθῶναι, καὶ ἀνδρίοις
Ἀμμι δίδω, τὰ δὲ δεινὰ καὶ εὐχεσθῶναι ἀπαλῆς.
vel, ut Anstolog. l. 1. c. 31. habetur

— τὰ δὲ δεινὰ καὶ εὐχεσθῶναι ἀπαλῆς.

Tu Rex summe, dato nobis bona, sive rogemur,

Sed non: at mala vel poscentibus usque negato.

Sed & Lacenum, quæ ut Plato ibidem, καὶ ἰδίῳ καὶ δημοσίῳ

μοῖσιν ἐκείνῃ παρακληθῆναι ἐυχῶν ὑποῖσαι, τὴν
 ἁγὰ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ θεοῦ διδόναι καλὰ ὄφεις
 αὐτοῖσιν αὐτοῖς. Unde & Jupiter Ammon dix-
 erit, βέλτερόν ἐστι τὴν Λαλαδαιμονίαν ἐυχῶν
 ἢ ἄλλον, ἢ τὴν σύμπασιαν ἢ ἑλλήνων ἱεροί. Quia
 & Xenophon de Socrate memorial. l. 1. "Ευχέτο ὁ
 σοφὸς τοῦ θεοῦ ἀλλὰ ταῦτα διδόναι ὡς τοῦ
 θεοῦ ἡμέτεροι εἶδεται, ὅποια ἀγαθὰ ἔστι. Respon-
 dit eodem Juvenal. Sat. 10. v. 346.

Nil ergo optabant homines? si consilium vis,

Permites ipsi expendere numinibus, quid

Conveniat nobis, rebusque sit utile nostris.

Nam pro jucundis aptissima gage dabant Dii.

Cbarior est illis homo, quam sibi.

Atque hoc est quod R. Simcon in Pirke Abot. c. 2.

§ 13. קָבַעַהּ קִיָּהּ עֲשֵׂהָ עֲשֵׂהָ

Orationem tuam fixam ne feceris. hoc est, nolis
 inter orandum terminos numini figere, legemque
 quid facturus sis, Deo praestituere; sed vota tua sim-
 pliciter, prout illi visum fuerit, præstanda ipsi per-
 mitto. At τὴν ἐλπίδα ἐυχῶν, sive liberali-
 ter precari, (ita enim cum Xylandro malim, quam
 cum Merico, liberè) est ejusmodi orationem ad-
 hibere, quæ alios etiam contribules, contreraneos,
 aut extraneos etiam nobiscum unà comprehendat,
 qualis ea est, quam hic Marcus retulit, Antica suppli-
 candi ratio: qualis itidem, quam Xylander hic ad-
 ducit, Persarum veterum, de quibus Herodot. lib. 1.
 apud quos lege sic cavebatur; ἰαυτὸν μὲν δὴ τὴν
 δύστην ἰδίην μὲν, ἢ οἱ ἐγγίγνεται ἀεὶ ἀγαθὰ. ὁ
 δὲ πᾶσι τοῖσι Πέρσῃσι κατὰ χρεῖαν ἐν γένει, καὶ
 τῷ βασιλεῖ. ἐν γὰρ δὴ τοῖς ἀπασιν Πέρσῃσι καὶ αὐ-
 τοῖς γίνεται. Sed liberalior his Christianorum lita-
 nia. Paulus Timotheo epist. 1. c. 2. v. 1. præcipit
 πεινῶν δίδου, σελῶν δίδου, ἐνδύων, ἐυχαιστίας,
 ὑμῶν πάντων ἀνθρώπων. Liberalissima verò omni-
 um λειτουργία Judaica, si Philoni credimus, de mo-
 narch. l. 2. Τὸν μὲν γὰρ ἄλλον οἱ ἱερεῖς ὑπὲρ οἰ-
 κείων καὶ εἰλῶν καὶ πολυθῶν αὐτὸ (αὐτοῖς forsan)
 μόνον ἐκώδουν τὰς τ' ἐυχὰς καὶ δυσίας ἐπιτελεῖν.
 ὁ δὲ ὅτι Ἰουδαίων ἀρχιερεῖς, ἢ μόνον ὑπὲρ ἀπαι-
 τῶν ἀνθρώπων γένος, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ὅλης τῆς φύ-
 σιος μερῶν, γῆς, ὑδάτος, ἀέρος καὶ πυρός, τὰς τ'
 ἐυχὰς καὶ τὰς ἐυχαιστίας ποιῆται, τὸν κόσμον, ὅσῳ
 ἔστι τῶν ἀληθείας, παρτίδα ἔχει αὐτοῦ νομίζων,
 ὑπὲρ ἧς ἱκεσίας καὶ λίαν εἰσὶν ἐξωμυρρίων τὴν
 ἡμέμιν, ποτινιάμεθα τῆς ἐπικεύς καὶ ἰλασ φύσεως
 αὐτῇ μεταδίδου τὰ χρομιά.

§ 8. Σωπταξεν ὁ Ἀσκληπιδὲς τέτρω] Σωπτα-
 ξεν, injungere, præcipere, præscribere, quomodo a-
 grotis medici hoc vel illud sumendum. Plut. in
 Pomp. Επειδὴ νοσῶντι σωπταξὲς κίχλων ὁ ἱατρός,
 quod in aoroph. νοσῶντι κίχλων ὁ ἱατρός λαβεῖν
 ἐρεσται. ἔστω vocabulum hoc frequentius. Sed
 altero illo potius usus Marcus videtur, quod σωπτα-

ξεν ἢ σωπταξμα ποῖον τι designaret. itaque verbo,
 quod Marci mentem exprimam, insolenti licet voca-
 bulo. coordinavit. alioqui σωπταξεν etiam simpli-
 citer pro præcipere sumitur. Svid. Σωπταξας, ἐλ-
 λαμύθη. adductis ex Polybio istis; Σωπταξας,
 ἐλαύνειν καὶ σωπταξὶ ὅσον ἔχει διωάμενος.

Ὁ Ἀσκληπιδὲς] Ἀσculapium medicinæ præsi-
 dem Deum per insomnia remedia sibi suggerere
 opinabantur. in quo argumento frequens admodum
 10 est Aristides in orationibus sacris. Orat. 1. ἀλυσ-
 αν σωπταξὲν ὁ θεός. & ibid. ἀσπίαν ἐπιτάξεν. &
 Orat. 2. ἀνυπόδκτον σωπταξεν, &c.

Σωπταξεν τέτρω ἢ τὸ δὴ φύσις νόσον] Ità l.
 4. § 45. σωπταξαι ἡμεροσφῶν τὰ ὄντα. & l.
 6. § 16. ὅπου οἱ θεοὶ ἀπορίμωσι καὶ διαπταξασί.
 Verum istuc ad rem medicam respectum habet, quia
 20 medicinæ rationem universa ista obineant. Pla-
 to Sophist. ἱατρικὴ τις ἢ καλαστική. Aristotel. E-
 thic. lib. 2. c. 3. ἱατρικὴ τις ἢ παιδεία. Idemque
 rhetor. lib. 1. c. 14. Et Aeneas Gaz. de anim. im-
 mort. ἱατρὶς ἢ καλαστίς. Medicina quædam est cor-
 reptionis divina. Ambros. in Psal. 37. & Hieron. in
 Ezech. Quæ putatur pœna, medicina est. sicut enim
 quædam datur castibetia, ut noxius humor, qui inest
 corporibus, egeratur: sic & dominus dat calicem
 tormentorum meracissimum, ut quicquid fellis amari-
 tudinisque est, auferat a peccatoribus, & pristina
 30 eos restituat sanitati. Optimè Simplicius distin-
 gvit in Epicteti Enchirid. ad duo artis medicæ
 munera respiciens, vel ægritudinem proligandi, vel
 valetudinem sanitatemque conservandi; mala exter-
 na, calamitatēque omne genus esse, ἢ νοσῶντων δι-
 ερετικίας, ἢ ὑγιαίνοντων γυμναστίαν, vel ægrotum me-
 dicamina, vel sanorum exercitiis.

Κατάλληλον εἰς τὴν ἐμπαρῶν καὶ] ad satum, si-
 ve satio, congruens & consentaneum. Ità κατάλλη-
 λα φάρμακα, medicamenta congruentia, Dioscoridi.
 & προσφα τοῖς νοσῶσι κατάλληλοι, alimenta ægro-
 tantibus congruentia. referente Budæo. & Marco
 40 nostro παντατοῖα κατάλληλα. cogitationes vel,
 apprehensiones congrua. l. 7. § 2.

Ὡς καὶ τὸν λίθος συμβαίνει] Vide l. 4. § 23.
 & l. 7. § 57. Ludit autem hic in ὁμωνυμία ver-
 bi συμβαίνειν, quod & evenire & convenire signifi-
 cat. Verum de hoc usu vocabuli in re architecto-
 nica, nihil dum comperi. nisi quod Fabius instius.
 l. 9. c. 4. Fit sape, inquit, aspera & dura & disso-
 luta & hians oratio, si ad necessitatem ordinis sui
 verba redigantur. differenda igitur quædam & præ-
 50 sumenda; atque ut in structuris lapidum impolitorum,
 loco quo convenit, quæque ponendum. quod hic convenire,
 alibi congruere dixit, eadem utrobique imagine usus:
 Non enim ad pedes verba dimensa sunt. ideoque ex
 loco transferuntur in locum, ut jungantur quo con-
 gruunt maximè, sicut in structura saxorum rudium
 etiam ipsa enormitas invenit, cui applicari, & in quo
 possit

possit infistere. Svidas hæc ipsa Marci verba nobis exhibet sub hoc titulo: (quod idem & apud Hesychium legitur) Συμβαινόντα, συμπαρῶντα. quod sensu apud eundem auctor innominatus: Τὸ τοῦ σκοπεῖν, εἰ συμβαίνει τοῖς λόγοις τὰ περὶ μαλα. Et Synes. epist. 58. ἐνταῦθα ἢ ἡ γλῶττα τῇ γνώμῃ συνίσταται. Et Aristid. orat. περὶ τοῦ παρὰ τοῦ μαλα. Ὡς δ' ἀπαυτεῖς, ἴππε μὲν δρόμον, ἄμα ἢ τῆς καρδίας οὐκ, περὶ μαλα ἔχον συμβαίνοντα. Et Liban. orat. 28. μέτροις ἀδικῶν ἢ συμβαίνοντι τῷ νόμῳ. Jo. Chrysost. in ad Cor. ep. 2. orat. 30. ἐστὶ καὶ τὸ αὐτὸ φερεῖν, καὶ μὴ εἰρηθεῖν, ὅταν ἐν τοῖς δόγμασι συμβαίνουσιν πρὸς, ἐν ἢ τοῖς περὶ ἀλλήλους διαπρασαίνον. Theodoret. item, ibidem. l. 1. fidem ad τὰ νοητὰ speculanda necessariam contendit; ἐπειδὴ οὐκ ἔστιν εἰκόνα ἐξάγειν αὐτοῖς συμβαίνοντων διόν τι. Idemque l. 1. de prædictionibus propheticiis. Ἐξαιρούμενα τοῖς νόμοις καὶ τῶν νόμων καὶ περὶ νόμων. καὶ ὑπὲρ αὐτῶν, καὶ τοῖς περὶ νόμων ἐπαρῶν συμπαρῶντας, δεῖσθαι ἀδικίας ἐκείνα τὰ περὶ μελλόντων τι διαπρασαίνοντα. & ante omnes hos Plato in Protag. Ἐγὼ μὲν ἔν καὶ ἴσθαι καὶ συμπαρῶντας, συμπαρῶντας ὑμᾶς, ὅσοις ἀδικίᾳ ἡμῶν συμβαίνει, ὅσοις εἰς τὸ μέτρον. Æschylus denique à Plutarcho in Theseo laudatus,

τοῖς δὲ πῶς συμβαίνει;

Τὴν ἀντιθέω τῶν δὲ πῶς ἐσέγγυον;

Ἀρμονία δὲ μία.] Sext. Empir. advers. Music. lib. 6. c. 1. Καθ' ἁρμονίαν διοικεῖ τὴν κόσμον. Vide ad l. 7. § 48.

Ὁ κόσμος τοῦτον οὐμα συμπληρεῖται.] Vide l. 4. § 40.

Ἐκ πάντων οὗ αἰσίων ἢ ἐμπαρῶν.] Senec. de benef. l. 4. c. 7. Nihil aliud est factum quam series implexa causarum. Vide lib. 6. § 37. & l. 7. § 8. & l. 10. § 4. Tacitus annal. l. 6. Sed mihi hæc & talia evadent, in incerto judicium est, satne res mortalium & necessitate immutabili, an forte voluntur. quippe sapientissimos veterum, quique sectam eorum æmulantur, diversos reperies. ac multis infam opinionem, non initia nostri, non finem, non denique hominem Diis cura. ideo creberrima & tristitia in bonos, lata apud deteriores esse. Contra alii, factum quidem congruere rebus putant; sed non & vagis stellis, verum apud principia, & nexum naturalium causarum. ac tamen electionem vitæ nobis relinquunt, quam ubi elegeris, certum imminensium ordinem. — nec plurimis mortalium eximi, qui primo cujusque ortu ventura desinentur. Epicureos & Stoicos designari apertissimum est.

Τὸ τοῦ ἐπερῶν αὐτῶ.] Vide ad l. 3. § 4. & l. 10. § 20. & l. 12. § 23.

Ὡς ἐκείνα ὁ Ἀσκληπιοῦ.] leg. οἷς ἐκείνα, & Ἀσκληπιοῦ; vel [α.] ὁ Ἀσκληπιοῦ. σωτηρίας.

Πολὺ δὲ ἔν καὶ ἐκ ἐκείνων δὲ τῶν κατὰ.] Plato Gorgias. Ἀρ' ἔν τι ἰατρικῆς ἢ ἄλλης, καὶ χαίρουσιν.

οἱ ἰατρικοὶ οὐκ ἔχουσιν ἰατρικῆς. Ἀλλ' ὁφείλουσιν γε. Firmic. de errore Gent. Morbo pro salute hominis sollicita medicina se opponit: asperi cibi, amari potus ingeruntur: & si convalescit malum, ferrum & ignis adhibetur. Ità Senec. Agamemnon. 2. 1.

Et ferrum & ignis sæpe medicina loco est.

Naso remed. l. 1. v. 225.

Dura aliquis præcepta vocet mea: dura fæsemur

Esse: sed ut valeas multa dolenda ferres.

Sæpe bibi succos, quamvis invitis, amarus

Æger: & oranti mensa negata mihi est.

Ut corpus redimas ferrum patieris & ignem:

Arida nec sitiens ora lavabis aqua.

Ut valeas animo quicquam tolerare negabis?

At pretium pars hæc corpore majus habet.

Prudent. de Coron. hymn. 10.

Horretis omnes hæc carnificis manus?

Num mistiores sunt manus medentium,

Laniena quando scivit Hippocratica?

Vivum secatur viscus, & recens cruor

Scalpella tingit, dum putredo abraditur.

Putate ferrum triste chirurgus melle

Inferre costis, quod secat salubriter.

Non est amarum, quod reformatur salus.

Videntur isti carpere artus tabidos;

Sed dant medelam rebus intus vividis.

Quod Senec. ad Marc. c. 22. Adjice lacerationes medicorum ossa vivis legentium, & totas in viscera manus demittentium, non simplici dolore pudenda curantium.

Tertull. in Scorpiac. c. 5. Est hæc perversitas hominum, salutaria excutere, exitiosa suscipere, periculosa quæque medicamina vitare, mori denique citius quam curari desiderare. (transpono, peric. quæque desiderare, med. vit. mori d. c. q. c. Vel sic etiam;

med. vit. peric. quæque des. mor. den. cit. q. cur. at Rigalt. periculosa querere, medica male vitare, &c.)

& est planè quasi scivitia, medicina de scalpello, de cæcavertio, de sinapi incendio. non tamen secari, &

inuri, & extendi, mordereque idcirco malum, quia dolores utiles affert. nec quia tantummodo contristat, recusat;

sed quia necessariò contristat, adhibebitur. horrorem operis fructus excusat. ululans denique ille, &

gemens, & mugiens inter manus medici, postmodum easdem mercede cumulabit, & artifices optimas prædicabit, & favos jam nepos.

Est si martyria deserviunt, sed in salutem; licet & Deo in vitam æternam per ignes & gladios & acerbam quæque curare.

Senec. de provident. c. 3. Illud dico, ista quæ tu vocas aspera, quæ adversa & abominanda, primum pro

ipsis esse quibus accidunt; deinde pro universis, quorum major Diis cura est, quam singulorum. difficillimum videtur, quod primum dixi. pro ipsis esse quibus

eveniunt ista, quæ horremus ac tremimus. pro ipsis est, inquit, in exilium projici, in egestatem deduci, liberos, conjugem efferre, ignominia affici, debilitari?

Εἰ γὰρ καὶ καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρὸν κατὰ θεῖον,
καὶ δάμα τὸ δ' ἐρῶν, τὰ καὶ μὴ καὶ τὸ γινώσκον.
Sequitur modicum modico superaddere pergas,
Idque iterum atque iterum, magnus consurgat accensus.
ὅς περ ἀργυρεὺς μόνον αὐξήσιν εἰρηται χαλῶς, ἀλλ'
εἰς ἀνία ποιεῖ, μάλιστα δ' εἰς ἀρετῆς ὀπίθεσιν,
πολλὴ καὶ τελευτήσῃ ἐν τῷ τὸ λόγῳ περιλαμβανόμενῳ.

Ἀλλ' ἐκμεδύντα] qomodo Chrysippus ἐν πῖς
ἀπὲ ἀνομολογίας, à Plutarcho de virt. mor. lau- 10
datus: Τὰ ἐπιχειρήματα πάντα ἐκτρέφει τὸ λογισ-
μὸς εἰς τὴν εὐαίαν πρόθεσιν βίαιως φερωδύντα.

Πάλιν ἐπανίσταται] Vide l. 4. § 25. Habes au-
tem Epicteti pulcherrimam de argumento isto differ-
tationem apud Arrian. l. 1. c. 25. q1 & summam
l. 4. c. 9. Πρῶτον μὲν κατὰ γινώσκον ὅς ἡμεῖς
εἶτα κατὰ γινώσκον μὴ γινώσκον σταυρῶν, μὴ δὲ πάντα τὰ
ὅς ἡμεῖς ἀνθρώπων, οἱ ἀπὸς ἐκείνων, εἰς ἀπαν
ἐπὶ δὲ καὶ ἐαυτοῖς ἀλλὰ μὴ τὸ ὅς παιδοποιεῖν
πάλιν τὸ παλαιόν, ἀναστὰς φησι, πάλιν πάλαι, 20
μέγιστος ἀν' ἡμεῖς ποιεῖν. πῶς τὴν π καὶ οὐ πάντα.
Hebraei doctores in codice Sanhedrin. Qui discit te-
gem; nec redit ad eam, similis est homini, qui scribit, sed
non mesit. Vide l. 6. § 10.

Ἀσμενίζῃν εἰς τὰ πλείω] æquo animo pleræque
humana ferre. Xyl. at Casl. de actibus sive affecti-
bus propriis interpretatur. quibus, pro humana infir-
mitate, crebro sit expositus. nevirtum placet. ἀσμε-
νίζῃν εἰς τὰ πλείω ἀνθρώπων, est pluribus
humaniter affectis acquiescere, contentum esse. quod de 30
aliis censendis Flaccus l. 1. Sat. 3.

Ἐπεὶ quis compenset vitii bona, pluribus hisce,
Si modo plura illis bona sunt, inclinet.—
quod Liban. orat. 4. dicit τὸ πλείον τὴν ῥοπήν, ἀσ-
μενίζῃν, contentum esse, libenter acquiescere. Æschin.
ep. 1. Ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ ἀσμενίζῃν τὴν συμφορὰν καὶ
ἀρετὴν οὐ δοκεῖ τῷ βίῃ ἢ ἀπαλλαγῇ τῆς αὐτοῦ πολ-
ιτείας, quod & mox interpretatus ipse, ὡς δὲ λέγει,
inquit, τὰ παρόντα. Marcus itidem l. 7. § 27. μὴ
διὰ τὸ ὅπως ἀσμενίζῃν αὐτοῖς, ne dum istis libenter 40
acquiescis. in dē ἀσμενίζῃν καὶ φιλητὸν, Clemen. Alex.
pædag. l. 1. c. 3. & ἀσμενίζῃν, acquiescendum. Hip-
pocrati. Marcus ipse l. 12. § 14. ἀσμενίζῃν, gratum
habe, contentus esto. & l. 7. § 27. διὰ τὸ ὅπως
ἀσμενίζῃν αὐτοῖς.

Ὡς περὶ παιδαγωγόν] i. e. ægrè & gravatim:
qomodo ad pædagogum scholæve pueri commeant,
q1 ludum talarium literario prætorant. Vide l. 10.
§ 35. De Clearcho Xenophon expedit. l. 2. Τὸ
ἐπὶ καὶ ἐκ εἶχεν, ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς καὶ ἀμὸς ἦν.
ὡς τε δέκνεντο περὶ αὐτὸν οἱ στρατιῶται, ὡς περὶ πα-
ίδος περὶ διδασκαλόν καὶ δὲ ἐν νηλῶ καὶ οὐνοῖα
ε. 6. ἵδ' sunt hæc ut pædagogi parvulis, amari viden-
tur, acerbi & molesti, formidabiles verbere, liberta-
tem lascivienti negant, necessitatem disciplinæ exi-

gant, pueriles animos, ne luxu diffuant, terrore con-
stringunt. Persius de se Satyr. 3. v. 43.

Sæpe oculos, memini, tangebam parum olivo,
Grandia si nollem morituri verba Casonis
Reddere, non sano multum laudanda magistro,
Quæ pater adductis sudans audiret amicis.

Fure: etenim id summum, quid dexter senio ferret
Scire, erat in votoz damnoza canicula quæsum
Raderet; angusta collo non fallier orca;
Ne quæ callidior buxum torquere flagello.

Vide Persii glossas; & Turneb. adversar. l. 23. c. 22. Alioqi tanquam ad pædagogum, ad philosophiæ
præceptorem accedere oportet, ut discamus, non ut
oblectemur: μεμνημένοι, ὡς ἐκ ἐς διατρέχειν, ὡς ἐκ
δύον, ἀλλ' εἰς ὁρμήν καὶ διδασκαλίαν ἀφικέται. Plut.
de profect. contra qam illi, qos, ut Seneca epist. 108.
Ingilinos philosophorum, non discipulos dixeris. q1
veniunt ut audiant, non ut discant; sicut in theatrum
voluptatis causâ ad delectandas aures, oratione, vel
voce, vel fabulis ducuntur. — q1 cum pugillaribus veni-
unt, non ut res excipiant, sed verba: qe tam sine pro-
fectu alieno discant, qam sine suo audiant. — quibus phi-
losophi schola diverforium est otii. nec id agunt, ut ali-
qua illis vitia deponant, ut aliquam vitæ legem accipi-
ant, ad qam suos mores exigant; sed ut oblectamento
aurium perfruantur. Itâ affvescit animus delectare
se potius qam sanare: ὅς philosophiam oblectamentum
facere, cum remedium sit. Idem ep. 117.

Ἀλλ' ὡς ἐν δαλμωτῇ] Vult nos ad philoso-
phiam recurrere, tanquam laborantes ad medicinam,
qz dolorem mitiget, morbum amoveat. Nam quod
Xylander annotat de præceptis salutaribus in prom-
ptu habendis, quod supra l. 3. § 13. monuerat, est
hic planè ἀποσπασθῆναι. Epictet. dissert. l. 3. c. 23.
ἰατρειὴν ὅτι τὸ φιλοσοφῆν ὁρμήσιν. ὡς δὲ ἡδύτης ἐξ-
ελθεῖν, ἀλλ' ἀλγιστάτα, ἐρχεται γὰρ, ὡς ὑμεῖς,
ἀλλ' ὁ μὲν ὅμως ἐκβεβηκώς, ὁ δ' ἀποσπασθῆναι ἔχων,
ὁ ὅς κατὰ δόξαν. εἴτ' ἐγὼ κατὰ τὴν ὑμῶν νομῆ-
τα καὶ ὀφθαλμῶν, ἢ ὑμεῖς ἐπανίσταντες με
ἐξέλθοντες, ὁ μὲν τὸν ὅμως ἐκφέρειν διὸν εἰσέλθειν,
ὁ ὅς τὴν κατὰ τὴν αὐτοῦ ἔχων, ὁ ὅς τὴν συ-
εργα, ὁ ὅς τὸ ἀποσπασθῆναι. & ibid. aliis insuper adje-
ctis imaginibus. φιλοσοφῆν δ' ἐπ'
ἀκρόασιν παρακαλεῖ; * ὡς ὅτι * inl intersuango;
λιθὸν ἀγει αὐτὸς ἐπ' αὐτὸν, ἢ πο- * qe perpetu con-
φῇ, ὡς ὅς ὅς ἐπ' ἀγει τὸν ὡφελ- * tinuanti codices
θησώμενος. πῶς ὅς ἰατρὸς παρακα- * Vulgati.
λεῖ, ἵνα περὶ αὐτὸν διεκπερῶν; καὶ τοι νῦν
ἀκούω, ὅτι καὶ οἱ ἰατροὶ παρακαλεῖσιν ἐν Ρώμῃ πλῆθος
ἐπ' ἐμῷ παρακαλεῖσιν. De philosophia Marcus, de
philosopho Epictetus.

Τὸ σπογγίον] penicillum. De spongiis Phin.
nat. histor. l. 31. c. 11. Mollissimum genus earum
penicilli, oculorum tumores levant ex multo impossi-
iidem abstergenda lippitudini utilissimi: eosqz tenu-
issimos & mollissimos esse oportet. imponatur spon-
gia

Vide infr. § 29. & lib. 1. § 9. & lib. 11. § 20.

Σὺ γ' ἄλλο ἢ τὰς ἡμέρας καὶ τοὺς ἡμέρας] Tu autem aliud quippiam volabas. Xyl. quā illud scilicet quod est secundum naturam. M. Cal. erotemacice effert. Tu aliud vis quā quod est secundum naturam? forsan leg. ἄλλο ἐθέλεις ἢ κ. φ. quāquam & receptam lectionem retineri posse censet Salmasius. at tu aliud volebas, quod secundum naturam non est. Vide l. 8. § 10.

Τὶ γὰρ τῶντων ἀπορρήσεις] Senec. de ira l. 2. c. 13. Non, ut quibusdam dictum est, arduum in virtutes et asperum iter est. plano adveniunt. Non uisne vobis auctor rei venio. facile est ad beatam vitam via. multo difficilior est facere ista, quā facilius. quid enim quiete otiosius? quid irā laboriosius? quid alieniā remissius? quid crudelitate negotiosius? vacat pudicitia: libido occupatissima est. omnium denique virtutum via faciliior est; vitia magno dolantur. Idem hoc argumentum, ὅτι δυσκολότερον μὲν τῆς ἀρετῆς ἢ κακίας κινέσθαι καὶ ἡδίων τῆς κακίας ἢ ἀρετῆς inculcat pluribus in locis, plurimisque docet argumentis, Joan. Chrysost. in Matth. cap. 11. v. 28. 30. orat. 38. ibid. orat. 56. in Coel. orat. 8. in Philipp. orat. 14. in Psal. 124. alibi.

Ἡ γὰρ ἡδονὴ καὶ διὰ τοῦ σπασμοῦ] leg. cum Xyl. διὰ τῶτο op. quia ἀπορρήσεις π. blandius quiddam esse videtur, cum nihil minus existat. Senec. epist. 8. Et serā, et piscis spe aliquā oblectante decipitur. Indē Platonis dictum, Escam malorum esse voluptatem, quā capiuntur homines, ut bano pisces. Cicer. de Senec. Sed & Plaut. Micias. 5. 3. tanquam sapientum dictum, hoc idem sic extulit.

Voluptas est malorum escas, quod ea non minus homines quam bano capiuntur pisces. — (nec, qui tamen versus, cum aliis eisdem adjunctis, in editionibus quibusdam nertiquam comparent.

Τὸ ἀπαιτεῖν] quod alibi τὸ ἀδυνατεῖν aliud essentium τὸ ἀπορρήσεις. l. 7. § 4. Vide ad l. 3. § 9. Καὶ ἔρπον] Vide l. 2. § 5. & lib. 4. § 3. & infr. § 34. & l. 10. § 6.

§ 10. Παντάπασιν ἀκατάληπτα] imperceptibilia, sive. imprensibilia. Gellius l. 12. c. 5. & l. 14. c. 1. Laetius lib. 9. Pythionem ait primum induxisse τὸ πᾶσι ἀκατάληπτα καὶ ἀπορρήσεις εἶδος. Eum paribus serē passibus securus est Arcesilanus. Si quidem & ipse asseruit, οὐδὲ πάντων ἐπὶ χεῖρ δεινὸν εἶναι τὰ πάντα ἀκατάληπτα. Euseb. prepar. l. 14. c. 3. de quo videndus ibid. c. 4. & 5. Numenius Pythag. l. 1. de Academic. à Plat. dissens. Verum is τὰ οὐδὲ τῆς ἀπορρήσεις καὶ τῆς ἀκατάληπτίας δόγματα, Socrati, Platoni, Parmenidæ & Heraclito accepta ferebat: ut Plut. adv. Colot. c. 8. Et sanē celebre est Socratis illud, τῶτο μὲν εἰδέναι, ὅτι οὐδὲν εἶδεν. nihil scire se nisi hoc unum, quod nihil sciret. Laët. l. 2. Plut. adv. Colot. c. 5. & Lactant. institut. l. 3. c. 27. qui & ibidem adjicit, hinc Academicis disciplina manavit; si tamen disciplina dicit

potest, in quā ignoratio et discitur et docetur. Et c. 4. Socrates eūque secuti Academici scientiam sustulerunt, novamque non philosophandi constituerunt philosophiam. Itaque Aristoteles de philosoph. l. 8. apud Euseb. prepar. l. 14. c. 17. Ἐγὼ μὲν οὐδὲ φιλοσοφίας ὁμοίαν εἶναι ὁραμίζεν αὐτῶν, ἀναρρήσεις γὰρ δὴ τὰς οὐ φιλοσοφίας ἀρχάς. quāquam restrictius paulo de se Socrates ipse apud Platonem in Apolog. & Lucian. de sect. à μὲν εἶδεν, οὐδὲ ὁμοίαν εἶδέναι quā non novi, nec nosse opinor me. At de Heraclito diserte Stob. tom. 2. tit. 21. ὅτι ἡδὲ αὐτῶν μὲν εἰδέναι. idco juvenis cum esset sapientiorum reliquis habitum esse, quod se nihil scire, scire se profiteretur. Ceterum idem, ut Laët. l. 9. v. 6. ὅτι ἡ ἀρετὴ μὲν εἶδέναι τῶν μὲν οὐδὲν οὐδὲν εἶδέναι. τῶν μὲν οὐδὲν οὐδὲν εἶδέναι. juvenis cum esset, nihil scire se, vir factus, nihil non nosse dicebat. De se Ildorus Pelus. lib. 3. epist. 241. Ἐγὼ γὰρ εἶδεν οὐδὲν, ὅτι οὐδὲν εἶδεν. Ego pro certo hoc novi, nihil me nosse. Nec abscedit multum Apostolus, ubi dicit, ad Corinth. epist. 1. c. 8. v. 2. Ἐγὼ δὲ οὐδὲν εἶδέναι π. οὐδὲν οὐδὲν εἶδέναι, ὅτι οὐδὲν εἶδέναι. Si quis opinatur nosse se quicquam, nondum in quicquam, prout nosse debet, novit. Anaxarchus verò istis longius progressus, μὲν οὐδὲν εἶδέναι, ὅτι οὐδὲν εἶδεν. nec hoc quidem scire aiebat se, quod nihil sciret. De Homero Senec. epist. 88. Modò stoicum illum faciunt, virtutem solam probantem, et voluptates refugientem, — modò Epicureum, laudantem statum quietis civitatis, et inter convivia cantūsque vitam exigentis; modò Peripateticum, bonorum tria genera inducentem; modò Academicum, incerta omnia dicentem. At certe Pyrrhonii, sive Sceptici, Academicæ novæ fundatores aut favores, Homerum ipsum, nec Homerum solum, sed Hesiodum, Archilochum, Euripidem, & antiquissimos fere quosque vel poetas, vel sapientiarum nomine celebratos, in partes suas attrahere satagebant: ut docet Laët. in Pyrrh. De Homero videtur, qui Plutarchi nomine de eodem extat libellus. Exagitant istos Seneca idem epist. 88. Audi quantum mali facias nimia subtilitas, et quā infesta veritatis sit. Protagoras ait, de omni re in utramque partem disputari posse ex aequo; de hac ipsa omnia res in utramque partem disputabili sit. Nauphibanes ait, ex his quā videntur esse, nihil magis esse, quā non esse. Parmenides ait, ex his quā videntur, nihil esse in universum. [unum esse universum. Lips.] Zeno Edeat omnia negotia de negotio deiecit; ait nihil esse. Cetera eadem serē Pyrrhoni versantur, et Megarici, et Eratrici, et Academici, qui novam induxerunt scientiam, nihil scire. Hac omnia in illum superuacuum studiorum liberalium gregem conjice. Illi mihi non profuissent scientiam tradant; si spem omnem scientiæ eripiant. Satiū est supervacua scire, quā nihil. Illi non praefereunt lumen per quod acies dirigatur ad verum: hi oculos mihi effodiunt. Si Protagora credo, nihil in

rum, hanc mirum est. legendum forsitan, *ἐκ τῶν περὶ ἀρετῆς, ὅτι ἀκούει διωκτῆς τῶν ὁρῶν ἀγαθῶν ἐκ ἐπαρμύνης*. Siquē, inquit, eorum aliquid vere bona sunt, puta iustitiam, temperantiam, prudentiam, fortitudinem, animo ac cogitatione praeceperit, his semel mente praeceptis nihil vel ipse subungere, vel adiectum ab alio quopiam audire sustinebit, quod non aptissime cum boni natura consistat. Membrum proximum, huic ἀντιφάσις, lectionem hanc firmare videtur.

Τὸ ὡς τὴν καμινῶν] à Comico dictum: illud mihi quod in perichorae huius clausula extrema ponitur.

Οὐ γὰρ ἂν γένοιτο ὡς ἡ περὶ ἀρετῆς καὶ ἀπείρου τοῦ ὅτι ἐπὶ τῇ κλίμα] Lego, ἡ γὰρ ἂν γένοιτο ὡς [ἐπὶ ἐκείνων] ἡ περὶ ἀρετῆς καὶ ἀπείρου ἐπὶ δὲ τῇ κλίμα, &c. Sive ad Scripturam vulgatam proprius accedendo, quod D. Salmasio visum magis, ἡ γὰρ ἂν ἐπὶ τῶν καμινῶν ἡ περὶ ἀρετῆς, &c. forsitan & sequentia tunc ita concepta fuerint. ἡ περὶ ἀρετῆς καὶ ἀπείρου τῶν καμινῶν ἐπὶ τῇ κλίμα, &c. Alioqui, inquit, Comici istud non offenderet, ut indignum repudiaretur, si de bonis illis verò bonis enunciatum fuisset, contra admitteretur, ut plausu exciperetur, tanquam commode admodum ac urbane dictum, ubi de divitiis etq; bonis usurpatur, quia bonorum loco vulgus bonum habet.

Τὸν καμινῶν αὐτῶν, ὡς τῆς ἐκποδῆς ἐκ ἐχθρῶν ὅπως χέει] Coniunctum Comici istud sit, mihi hanc liquet. Aristophanis forsitan fuerit, ejus multa inrecederunt. Quod innuit, omnia apud illum nescio quom per summam opulentiam jam ita esse exornata & depicta, ut locus, in quo ventris onus deponatur, nullus superfit. Comodo Arrippus, si Laertio l. 2. credimus, vel Diogenes potius, si Galeno in herbis. c. 5. (Cynicum enim proterviam redoler magis, quam urbanitatem Arrippem) in locupletis cuiusdam faciem inspuisse legitur, quod in ædibus omni ex parte splendidissime exornatis locum, in quem spiritum demitteret, nullum deprehenderet. Ceterum D. Salmas. ἀνελαις mavult, ut à divite aliquo infelice & luxurioso in lectis pronuntiatum sit, qui dixerit, *ὡς τῶν καμινῶν ἐκ ἐχθρῶν χέει*, quod à tali viro dictum populus pronis acribus & cum plausu accepit: ac de prudente, aut justo, aut fortis ac temperante non ita facile diceretur, nec dictum cum favore & attentione audiretur. Utrovis modo loqueris, Aristophaneum illud in Concionatricibus recipi, ubi Praxagoræ maritus, *ἀλλ' ἐν καμινῶν πῶς πῶς περὶ ἀνέχεται πύρι*, At in vastis alieni ubi cecare dabatur? D. Bootius verò legendum existimat, *ὡς τῶν καμινῶν αὐτῶν*, ut sit locupletis alienus, cum illo Lucæ, c. 12. v. 17. congerentis, non lupetere amplius, ubi operibus exponat, quod de externis istis commode satis dictum censeretur, eum qui ista possideat, pro nimis copiam non habere, quod illis

agat. ac de verè bonis, iustitia, temperantia, &c. enunciatum, ineptum planè etiam vulgo hominum haberetur. Hæc illi.

§ 13. *Ἐξ ἀπείρου καὶ ὁλικῶν*] hoc est, ex forma materia, ex anima & corpore. Vide l. 2. § 2. l. 4. § 21. & l. 6. § 32.

Οὐδὲ πτερον τῶν εἰς τὸ μὴ ὄν] Vide l. 4. § 4. Jul. Scalig. ad lib. 1. de plant. Si è nihilo nihil fieri potest, igitur id quod est aliquid, in nihil lum reverteri nequit. Par enim ratio creationis & corruptionis.

Πᾶν μέγεθός ἐστιν] Vide l. 7. § 50.

Εἰς μέγεθος τὸν κόσμον] Vide l. 8. § 18. & l. 10. § 7. Gregor. Nyssen. orat. catechet. c. 8. Λέγεται τὸ αἰσθητὸν, ἐκ ἀπειρίας. ἀπειρίαν μὲν γὰρ ἢ εἰς τὸ μὴ ὄν μεταλλάττειν. λέγεται δὲ ἢ εἰς τὸ τοῦ κόσμου σχήμα πάλιν, ἀπὸ τῶν πλὴν οὐσίας ἐξ, διελυσσι. τὸ ὅτι ἐν τῶν ὑποκειμένων ἐκ ἀπείρου, καὶ ἐκ ἀπειρίας πλὴν κατέληψεν τῆς ἡμετέρας αἰσθησίας.

Ἐπὶ ἑτέρῳ κόσμῳ μέγεθος μεταβάλλει] mutabit, i. e. mutatione interveniente, live mutatum, transibit. μεταβάλλειν mutare, pro μεταβάλλειν μεταβάλλει. Sic Plato polit. l. 8. *Ὅτι πάντα πολιτεία μεταβάλλει ἐξ αὐτῆς ἑσθλῆς καὶ ἀκαθάρτης, ὅταν ἐν αὐτῇ τὸ πᾶν ἢ μέρος ἐγγίῃται*. Aristot. polit. l. 4. c. 1. ἐκ τῶν ἢ αἱ πολιτείας μεταβάλλουσιν, — καὶ ἐκ τῶν εἰς πλείους μεταβαίνει μεθιστάται. Et ibid. c. 3. καὶ εἰς ἄλλαν ζῶν μεταβάλλει μορφήν. & μεταβάλλει δὲ αἱ πολιτείας καὶ ἀπὸ αἰσθησίας. &c. 4. Μεταβάλλει γὰρ ἡ πολιτεία ἐκ αἰσθησίας μεταβάλλειν, &c. Theophrast. de caus. plant. l. 6. c. 10. Μεταβάλλειν ἢ μεταβάλλειν πάλιν συμβαίνει μὲν ἀσάτωτος αἰσθησίας, καὶ ἢ μεταβάλλειν ὅταν ἢ μεταβάλλειν, ἢ ἐπὶ τῆς τῆς αἰσθησίας ἐπιπολής παρακινῆται. quod loco & τὸ μεταβάλλειν passivè pariter usurpatur. de vino loquitur. ita passim usurpat Marcus ipse, l. 2. § 17. l. 4. § 3. prope finem. & § 16. & l. 8. § 15. Mutare itidem Latinis passivè sumitur. Lilius l. 5. *Annona nihil mutatur*. & l. Animi mutaverunt. Tertull. de pallio c. 2. *Mutavit & totus orbis aliquid*. & *mutavit rursus orbis, alius idem*. & *Latia mutant*. & *Laevans orbem mutantem*, quid de notis hominem? & c. 3. *Eba nelson mutare totum, nec aliud, valet*. μεταβάλλειν etiam simpliciter pro sedem mutare, de loco in locum migrare. Vide ad. l. 6. § 49. *ἐκείνῳ μεταβάλλειν ἡμῶς δεῖ*. eodem concedere, migrare nos oportet.

Ἡ δὲ πᾶσι ἀνθρώποις] Vide l. 2. § 3. & l. 6. § 15. *Καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν μεταβάλλει καὶ ὁ κόσμος*] Vide l. 4. § 5. & l. 7. § 12.

Καὶ καὶ ἀπὸ τῶν αὐτῶν μεταβάλλει] etiam, inquit, mundus per finita quædam intervalla dissolvetur, nec in æternum ineger persistet, generationis tamen & corruptionis series vel sic etiam in infinitum prorogatur. Vide l. 1. § 7. Apud Laert.

Publicol. de Horatio in Capitolii dedicatione, etiam filii morte nuntiata, perſiſtente: *Quaſquod e diſp mſ luſadrias.* Vide ad l. 6. § 10.

Δένον ἐν δυνάμει καὶ ἀποκτείναν ἡγορηθέντος ἱ) ἀποκτείνοντος] Senec. epist. 76. Concupita vulgo et formidata, inconsulto impetu plerique calcantur. Inventus est qui flammis imponeret manum; cuius risum non interromperet terror; (servus in domini ultionem Asdrubalis interfector, de quo Val. Max. memor. l. 3. c. 8. Justin. hist. l. 44. Liv. hist. l. 21. & rursus Senec. epist. 78.) qui in funere liberorum lacrymam non miseret; et morti innoxia occur-
 ret. amor, ira, cupiditas; pericula depopascuntur. Quid si hoc potest brevis obstinatio animi aliquo stimulo excitata; quid magis virtus, quæ non ex impetu, nec subitò, sed æqualiter valet, cui perpetuum robur est? quæ et ex epist. 36. supra adductum vise-
 lis: & ex epist. 4. ad lib. 12. § 34. Tertull. ad marty. c. 4. Igitur si tantum terrena gloria licet de corporis et animi vigore, ut gladium, ignem, crucem, bestias, tormenta committant sub præmio laudis hu-
 mana; possum dicere, modica sunt istæ passionēs ad consecutionem gloria celestis, et divina mercedis. Tanti vitæum? quanti verum margaritum? quæ non libentissimè tantum pro vero habeat erogare, quantum alii pro falso? Hæc non sine causa Dominus in se-
 culum admisit, sed ad nos, et nunc exhortandos, et in illo die confundendos, si reformidaverimus pati pro veritate in salutem, quæ alii affectaverunt pro vanitate in perditionem.

§ 19. Τὰ μέγιστα] Idem *supr.* l. 4. § 3.
& *infr.* l. 11. § 16.

Ὁὐδὲ γὰρ ἐγώ, καὶ οὐκ ἀνθρώπου.] Idem l. 6. § 49.
 & l. 7 § 15. & l. 11. § 11, 16.

Ὅτιον ἀν' ἑρμηνείαν] Hoc est quod suprà sapiens,
in opinione iudiciòq; nostro totum scum esse. l. 2.
§ 11. & l. 3. § 9. & l. 4. § 3, 7. & l. 8. § 47. &
l. 11. § 16.

§ 20. Ἐν παντί τοις καὶ ἀνέκτοις] Infr. § 33. ἀνδράπων ὃ ἔν ποιῶν, καὶ ἀνέχων αὐτοῖς καὶ ἀνέχων. *Charitas vera est, amare eos tolerare, tolerare eos amas.* Gregor. Rom. in Job. l. 10. c. 5. & in Euseb. hom. 35. Epist. lib. 3. c. 13. "Ελεων ποιῶ, παρὰ χαρῶν, ἀνέχόμενος ὅπως αὐτοὶ ἀφ' ἑλπίς καὶ μὴ κατεξέλα αὐτοῖς ἐν παντί φέλλω. Hieron. Epistolae. Τὸς περιπότους καὶ δικαίους ἐμμελυντας τοῖς αἰετὶ πησιάζουσιν, καὶ τοῖς μὴ ἐπ' ἄλλων ἀνδρίας καὶ βαρύτης οὐκέτας καὶ βαθείας φρεσίνος σφῶς δ' αὐτοῖς οὐκ οὐκ ἀποκρίσεις ἀπαρρητὶς καὶ μακροτάτων τοῖς συνήτοις παρρησίαις.

Καθ' ἑσθ' ὁσον ὁ ἐρίσαντα] Ità l. 8. § 41. ὁρμή-
σασσι ἔσθμα ἔλυσεν; & lib. 11. § 9. ὁ ἐρίσαντα ἔλυσεν.

*Εν τῇ τῷ ἀδιαφθόρῳ] Vide l. 6. § 32. & l. 8. § 56.

Ἐπίρρημα μὲν τοῖς ἱμνοποδοῖσιν] Vide lib. 8.
§ 32.

¹Ορμής ἡ διαδοχὴς ἡ γένεσις ἐμπόδια.] Vide
l. 8. § 41. & l. 10. § 33.

Διὰ τὴν ἀντιθέσιν] de qa lib. 4. § 1. & l. 6.
§ 50.

Kat' vlu' ~~sternom~~] de qa ibidem.

Προσέβητο γὰρ καὶ μαθηταὶ ἰ. Itā Plat. de tran-
sil. "Ἐξείσι γὰρ μαθηταῖσιν πάλιν τόχην ἐκ τῆς ἀβυλῆ-
των.

10 Xyl. hanc facis commodè. ad illud quod intendit.
Caf. ex mente fortan Marci, sed non ad sensum
vocabuli. malim, ad id quod est potius. Vide ad I.
3. § 1.

Προ ἔργα γίνεται τὸ εἶναι ἔργα ὁρατῶν.] Ita
 Paulus ad Philipp. c. 1. v. 12, 13. Τὰ κατ' ἐμὴν
 μάχην οἱς σκευαῖς εἶναι ἡμῶν ἐλπίσιν. &c.
 eleganter autem Marcus, illud ait ad opus nostrum
 cum primis esse conducibile, quod opus ipsum impe-
 dit, illud ad viam perficiendam conferre cum pri-
 20 mis, quod in via nobis obstat, hoc enim τὸ εἶναι
 ἔργα & εἶναι ἔργα significat: uti multis exemplis
 docent Budæus in *Comment.* & Dunaus noster ad
Demosth. de pace, quæ ab illis petas licet. Inde He-
 siod. l. 2.

Ἡὸς δὲ ἀπαύρις μὲν ὅλῃ, ἀποσπασθεὶς δὲ καὶ ἔσται.

Aurora ☉ confert ad iter, confert ad opusque.

Gregor. Naz. in Cyprian. Ὅσα γὰρ καὶ διὰ τοῦ ἐν-
αγίων τὰ ἐκείνη οἰκουμένης, ἴσα καὶ μέλλου θανα-
τίζηται.

30 § 21. τὸ *καίριστον τιμα*] Diogenes [*perperam*
 Diotogenes in excusis] Pythagoricus *de rognis*,
 apud Stob. *serm.* 2. *tit.* 48. *Δεί* τί τὸ *δεῖστον* ὑπο
 τῶν *δεῖστον τιμαῶν*, καὶ τὸ *ἀγλαυνοῦν* ὑπο τῶν *ἀγλαυ-*
νοῦντων.

To πᾶσι χρεώμενον, καὶ πάντα διέπον] numeri-
scil. τὸ πᾶν κόσμον διοικῶν. l. 2. § 4. & l. 6. § 3.
ὁ διοικῶν λόγος. & § 42. ὁ πᾶν ὅλα διοικῶν. &
inf. § 32. ὁ οἰκονομῶν τὸ πᾶν. qod Senec. epist
71. cuncta temperans Deus. Manil. l. 2.

In fufúmque Deum cælo terrisq; fretóque.

Ingentem aequi moderantem fœdere molem.

Τῶν ἐν σοὶ τὸ κράτιστον τίμα] god supra l. 3.

§ 9. Τὴν ὑποθητικὴν δυνάμιν σέβ. & lib. 6.

§ 16. ἡ τῆς ἐξίας θεωρίας αὐτῶς καὶ πυν. & l. 12.

§ 1. μόνον τὸ ἡγεμενικόν σε, καὶ τὸ ἐν σοὶ θεῖον

πμήση. & 1. 7. 5 55. ἡ τοῦ ἁγίου ἐθέλει προση-

5417, и иъ хътхрѣѣѣѣ. Cicer. de repub. l. 6.

τιῦς; Ἀλλ' ἁμαρτάνει. τί οὐκ οὖν; Peccat alim.
quid hoc ad me? ipse videris. Verum nihil mouerim.
l. 4. § 26. & l. 9. § 4. ἐαυτοῦ ἁμαρτάνει· σibi pec-
cat. Epist. l. 2. c. 13. Τί ἂν σοι μέλει μετ' ἧς
ἀλλοτρίως; ἢ ἐφ' ἑαυτῇ ἁμαρτήσας, πῶς ὃς ἔς δ' ὠκί-
αται δι' αὐτῆς μὴ εἶναι ἀσφαγῆμα, ἄλλῃ δὲ παλὺς ἔ-
τι ἢ ἀγνώστῳ μετ' τῶν ἀλλοτρίων;

*Ο[ς]τος] *Viderit ipse. αὐτὸς μαρτυρῶν.* quasi dicat,
Quid ad me? sive, nihil id ad me pertinet. Sic Cic.
Acad. l. 4. Videris hoc Epicurus. Naso *Art. l. 1.*

Viderit Atrides,— q. d. nihil ad me.
cassam ipse suam tueatur. & l. 3.

Viderit utilitas.— q. d. utilitatem ipse nihil moror. Sic l. 8. § 41. & l. 9. § 27. & l. 11. § 13. & l. 12. § 1.

Ἰδίας ἔχει δαΐδοντι] *supr.* § 3. ἰδον 'πνευ-
ματικὸν ἔχει.

Εργὸν τοῦ ἔχειν ὁμα δίδας τοῦ ἔχειν] Hoc argu-
mento compellit suos rex pius à viro nequam ac
nefario maledictis impetrurus. *Regum hist.* l. 2. c. 16.
u. 12. *Siniu istum.* Ipse enim maledixit, quia id
Dominus edixit. Vide ad l. 4. §. 34.

Plēys tūo dīdīnēv pūmūlū tūmō ī mēgērtīv aīlī-
 cālvēv] frustra enim id foret. Senec. de iral. 2.
 c. 2. Omnes enim motus, q̄ non voluntate nostrā fi-
 unt, invicti & inevitabiles sunt: ut horror frigidā
 aspersus, ad quēdam istum aspernatio, ad peiores nunci-
 os subriguntur pili, & rubor ad improba verba suffun-
 ditur, sequūq; vertigo praeputia cernentes. qorum
 q̄a nūbīl ī nōstrā potestāte est, nullā q̄ minūs fīat
 ratio p̄suadet. Senjum enim homīnū nullā exīit vīrtū-
 10 Idem epist. 85. & epist. 11. Nullā sapiētiā
 naturalia corpōis aut animi vītiā ponuntur. qicquid
 inficim & ingēnitum est, lenītur arte, non vīncītur.
 qibūdām etiām cōstāntīssīmū ī cōspēctū populī su-
 dore trūmpit, non alīter qām fatīgātī & astīnātībū
 solet : qibūdām vīemīmū gēnū dīctūr : qorūdam
 dēntes collīduntur, līngvā sīmbat, labra cōncurrunt.
 hēc nec dīscīplīnā, nēs usū unqām exēcutī : sed natū-
 rā vīm suām exērcet, & illos vītiī sūī etiām ro-
 bustīssīmōs admonet. īter hēc rubōrēm esse scīo, q̄
 20 grāvīssīmū qōq; vīrū subītiū offundītur. magīs qīdām
 hoc ī juvenībū ap̄aret, qībū & plus calōrī ē,
 & dēnēc frōns : nīlōmīnū veterānos & sēnec
 tangit. -- non accīdīt hoc ab īnfīrmitātē mētī, sed dē
 novītātē reī; q̄ ī exērcītātōe estī nō cōcūtī, mō-
 vet, natūrālī ī hoc facīlītātē corpōrī prēmōr. nām ut
 qīdām bonī sūgūvīnī sūnt, itā qīdām īcītātī & mō-
 bīlī, & cītō ī oī p̄oducūtī. Hēc nullā sapiēntīā
 abīgīt. alīoqīn habēres rērum natūrām sub īmpērīo,
 sī omīnīa crādēres vītiā. q̄cūq; attrībūt cōndītīo
 30 nāscēdī, & corpōrī tēpēratūrā, cām mālūm se
 dīnq; animōs cōpōsuerīt, habēbūt. nībīl bonū vī-
 tārī potest, nō magīs qām arēssī. -- nībīl advērsū
 hēc sapiēntīā prēmītīt, nībīl p̄scītīt : sūī jūrī sūnt,
 īnīssā vīnūt, īnīssā dīscēdūt. Idem epist. 57.
 Illū qōq; ī qēm jūā fortūnā pērdīdīt, fērtīor anī-
 mū, mutābītūr colōr. qēdām enīm nullā vīrtūs ef-
 fugere potest: admonet illām natūrā mōrtālītātīs sūā.
 itaq; & vultū adducēt ad trīstītīām, & īnōrre-
 scēt ad subītā, & calīgātīb, sī vāstām altītūdīnē ī
 cēpīdīnē ejus cōngītībūs dēspēxerīt. nō est hīc
 40 tīmōr, sed natūrālī affēctīo īexpugnābīlī rātīōnī.

§ 26. Ὅτι τῶν ἐν τῇ σαρκὶ λεγέας ἢ παχέας κυ-
νίστους] i. e. *de voluptate vel dolore. eadem peri-*
phralis supra l. 4. § 3. λεγέας ἢ παχέας κυνίστους.
Epictet. differt. l. 2. c. 1. Πόντος τί ἐστι; κομμι-
κόσμος. σπῆρος αὐτοῦ τὸ κατὰ μέρος. τὰ χεῖρας κινεῖ
τὸ σαρκιδιον, εἴτα πάλιν λεγέας. ἀν τοῖς μὴ λυσθηκέσσι,
ἢ θυγέσσιν οὐκ ἔστι· ἀν λυσθηκέσσι, φέρε. Senec. de beat.
c. 15. Quoties hic potest Deo parere, et quicquid eue-
nit, bono animo excipere, nec de facto geri, casuum suorum
bonum interpres, si ad doloris voluptatūque pur-
ficiunculas concussit? Vide l. 10. § 8.

Mñ ουρυπρίδω] Nē admittat persuasiones.
Xyl. tanquam si de principis partis iudicio agatur,
quod in casibus istiusmodi inhibendum toties inculcat
Marcus l. 4. § 39. & l. 8. § 28, 44. & l. 11.
§ 9, 16. & istic etiam in mox subiunctis, τὴν ἐπι-
μέλειαν μὴ ἀεγίστατα. Verum melius Caf. nē
immisceatur, sive nē immisceascet. Vide l. 7. § 67.
& l. 10. § 24.

Περιοχάτω αὐτὸ] *Circumscribat eas. Xyl.*
Verum αὐτὴ ποτε legendum, atque ita Cas. cir-
cumscribat &c.

Τὰς πείσεις] *Persuasiones*, Xyl. *perpeffiones*, vel *affectiones* potius; de quibus & l. 3. § 6. & l. 7. § 55.

Plēys tūo dīdīnēv pūmūlū tūmō ī mēgērtīv aīlī-
 cālvēv] frustra enim id foret. Senec. de iral. 2.
 c. 2. Omnes enim motus, q̄ non voluntate nostrā fi-
 unt, invicti & inevitabiles sunt: ut horror frigidā
 aspersus, ad quēdam istum aspernatio, ad peiores nunci-
 os subriguntur pili, & rubor ad improba verba suffun-
 ditur, sequūq; vertigo praeputia cernentes. qorum
 q̄a nūbīl ī nōstrā potestāte est, nullā q̄ minūs fīat
 ratio p̄suadet. Senjum enim homīnū nullā excūt vīrtū-
 10 Idem epist. 85. & epist. 11. Nullā sapiētiā
 naturalia corpōrī aut anīmī vītiā ponuntur. qicquid
 inficim & ingēnitum est, leniūtur arte, non vincūt.
 qibūdām etiām cōstāntissimū ī cōspēctū populī su-
 dōrē trūmpit, non aliter qām fatigatī & astūantibū
 solet : qibūdām vīemū genūa dīctūris : qorūdam
 dēntes colliduntur, līngvā sīmbat, labra cōncurrunt.
 hēc nec dīscīplīna, nēs usū unqām excūtī : sed natū-
 rā vīm suām exērcet, & illos vītiī sūī etiām ro-
 bustissimos admonet. inter hēc ruborem esse scio, q̄
 20 gravissimū qōq; vīrū subitū offunditur. magis qīdām
 hoc ī juvenibū ap̄aret, qībū & plus calōrī ē,
 & dēnra frōis : nīlōmīnū veteranos & senes
 tangit. -- non accidit hoc ab infirmitate mentis, sed dē
 novitate rei; q̄ ī exērcitatos estī non cōcūtī, mo-
 vet, naturalī ī hoc facilitāte corpōrī prōnor. nam ut
 qīdām bonī sanguīnī sūnt, itā qīdām incitātī & mo-
 bīlī, & cītō ī oī p̄duantī. Hēc nullā sapiēntia
 abīgīt. alioqīn habēres rērum natūram sub īmpērio,
 sī omnia craderes vītiā. q̄cūq; attrībūt cōditio
 30 nascēndī, & corpōrī tēpēratūra, cām malūm se
 dīnq; animō cōposuerit, habēbūt. nībīl bonū vī-
 tārī potest, non magis qām arcessī. -- nībīl ad vērū
 hēc sapiēntia prōmittit, nībīl p̄ficīt : sūī jūrī sūnt,
 īnīssā vīnūt, īnīssā dīscēdūt. Idem epist. 57.
 Illū qōq; ī qēm jū fortuna p̄rdīdīt, fēricūt anī-
 mū, mutābīt color. qēdām enim nullā vīrtūs ef-
 fugere potest: admonet illām natūrā mortalitātis suā.
 itaq; & vultū adducēt ad trīstītiām, & īnōrrescēt
 ad subitā, & calīgātīb, sī vāstām altītūdīnem ī
 erēpīdīe ejus cōstitūtīs dēspēxerīt. non est hīc
 40 timor, sed naturalī affectio īexpugnābīlī ratiōnī.

Τὴν δ' ἐπὶ ἀλήθειαν μὴ θεωρεῖσθαι τὸ ἡμῶν κινδύνον
 In eandem sententiam Stoicus quidam apud Gellium
 l. 19. c. 1. eadem ferè affectione, quæ Seneca
 epist. 57. in crypta Neopolitana, in procella vehemē-
 tentiori dum navigat, ipse correptus, ex Epicteti
 dissertationum ab Arriano digestarum, qui nunc non
 prostat, l. 5. *vis animi, quæ paratissima Philosophi
 appellatur, quibus mens hominū primā statim specie ac-
 50 cidentis animam rei pellitur, non voluntatū sunt,
 neque arbitraria, sed vi quadam inferens sese ho-
 minibus. noscendi probationes autem, quæ soluta-
 to Deos vocant, quibus eadem vis noscuntur ac di-
 judicantur, voluntariae sunt, sicutque hominum arbi-
 tratu. properas cum sonus aliquis formidabilis, aut
 celo, aut ex ruina, aut repentinum nescius [ulius]
 periculi*

periculi nuncium, vel qid aliud ejusmodi factum sapiens quocunque animo paulisper moveri, & contrahi, & pallescere necessum est. non opinione alicujus mali percepta, sed quibusdam moribus rapidis & inconsultis, officium mentis atque rationis praevertentibus. mox tamen ille sapiens ibidem tunc tuamur oartatias, & ista istac animi sui terrifica non approbat, hoc est, i συγκατατίθεται iδὲ ἀπορροδοῦν, sed abiecit respuisq; nec ei metuendum esse in his quicquam videtur. Atque hoc inter insipientis & sapientis animi differe dicunt, quod insipiens galia sibi esse primo animi sui pulsus visa sunt sava & aspera, talia esse verè putas, & eadem incepta, quae quasi iure mendum finit, sua quoque assensione approbat, & ἀπορροδοῦν. Sapiens autem, cum breviter & strictim colore atque vultu motus est, i συγκατατίθεται, sed statum vigorémque sententia sua retinet, quam de hujusmodi visis semper habuit, ut de minimè metuendum, sed fronte falsà, & formidine inani territantibus. Seneca etiam epist. 71. Non educo sapientem ex hominum numero, nec dolorem ab illo, sicut ab aliqua rupe nullum sensum admittente, submovo. memini ex duabus partibus illum esse compositum. altera est irrationalis: hac mordetur, uritur, dolet. altera rationalis: hac inconcussa opinio habet, instrepida est & indomita.

§ 27. [Ὑπὸν θεῶν] L. 10. § 1. θεῶν συμπορεύμενοι. In sacra pagina itidem, אֲמִלְכֵם אִתְּךָ אֱלֹהֵיכֶם Ambulare cum Deo. de Bencho dictum, Genes. c. 5. v. 24. Aliud est, quod apud Minucium Octavius, de Deo: Non tantum sub illo agimus; sed cum illo, ut propè dixerim, vivimus. Quamquam dictionem emollire aut deminuere nihil fuit necesse. amplius ac fidentius Paulus Athenis, referente Lucà Act. c. 17. v. 28. ἐν αὐτῷ ᾧ ζῶμεν, & κινούμεθα, καὶ ἵσμεν. Sed & Minuc. ipse alibi; Non solum in oculis ejus, sed & in finu vivimus. Verum istud, inquam, aliud est ab eo quod hic Marcus. istud enim necessitatis, illud voluntatis est.

Ἀποσπασμα μὲν τοῖς ἀπονευμωμένοις. Vide l. 2. § 17. & l. 3. § 16. & l. 4. § 33. & sup. § 8. & l. 10. § 11. & l. 12. § 11.

Ὁ δαίμων. Vide l. 2. § 13. & l. 3. § 12, 16. & sup. § 10. & l. 12. § 26.

Ἀποσπασμα ἐαυτοῦ. In eundem sensum l. 2. § 1. ἀπομυζο, & § 4. ἀπορροα, quo istic ἀποσπασμα τῷ Διδῷ, humana mens dicitur. Laert. lib. 7. in Zenon. ex Stoicorum sensu; Ἐμμελον ὅτι τὸν κόσμον, ὃν ἴδον ἐν τῇ ἡμετέρᾳ ψυχῇ, οὕτως ἵσμεν ἀποσπασμα. Epictet. dissert. l. 1. c. 14. Ἀλλὰ ψυχὴ μὲν ἔστιν ἐστὶν ἐκδομένη καὶ σωματικῇ τῇ σφ. ὅτι ὑπὸ μὲν αὐτῇ καὶ ἀποσπασμα. Et l. 2. c. 8. Θεῶν ἕχα κἀκεῖν δέον, ἀλλὰ ἔστω ἡμεῖς, ὅτι μὴν θεῶν. [Ὑπὸν θεῶν] ὅτι, οὐ

ἀποσπασμα ἢ τῷ θεῷ ἔχεις τι ἐν σφαιρῇ μέγας ἐαυτοῦ. Pythagoras apud Laert. l. 8. Ἐἴναι ὅτι τὸν ψυχῇ, ἀποσπασμα αἰσθητός. Cujus sententiam impugnant Cicero de nat. Deor. l. 1. Pythagoras, qui censuit Deum animum esse, per naturam rerum omnium intentum & commensuratum, ex quo nostri animi carperentur, non vidit distractione humanorum animorum discerpi & dilacerari Deum; & cum miseri animi essent, quod plerisque contingeret, tam Dei partem esse miseram, quod fieri non potest. Philo de insomni. Ἐν ἀνθρώποις ὁ νῦν ἀποσπασμα θεῶν. Idemque de Cajni insid. Πῶς ὅτι οὐδὲ βεβαίως ἔστιν ὅτι τὸν ἀνθρώπου τὸν μὴν, ἢ καὶ βεβαίως ὅτι οὐδὲ βεβαίως ὅτι οὐδὲ βεβαίως, μέγας ἔστιν ὁ θεὸς καὶ ἡμεῖς καὶ οὐδὲν, οἱ μὲν τῷ θεῷ καὶ οὐδὲν καὶ οὐδὲν ἀποσπασμα ἢ ἐν δαίμονι. Quod Manilius astronom. l. 2.

Quis celum possit, nisi celi munera nossit,

Et reperire Deum, nisi qui pars ipsa Deorum est?

20 Versum primum, uti vulgò concipitur, quid vellet, non assequor. ego sic potius concipiendum censuerim,

Quis celum possit, nisi celi munera nossit?

Cicer. de divinar. lib. 1. A natura divina haustus animos & delibatos habemus. Et Tusc. l. 5. Humanus animus decerpitur ex mente divina. Et Manichæi differet, referente Epiphonio hares. 66. § 9. τὸν ψυχῇ μέγας θεὸς ὅτι, καὶ αὐτὸς ἀποσπασμα. cavius paulò Hermes in Parnand. c. 12. Ὁ νῦν ἐκ ἐστὶν ἀποσπασμα τῷ θεῷ, ὅτι οὐδὲν, ἀλλὰ ἀποσπασμα τῷ θεῷ, καὶ οὐδὲν τὸν θεὸν ὅτι. Quod Philo de Cajni. insid. proximè post superius adducta; Τέμενται ὅτι ἐστὶν τῷ θεῷ καὶ ἀποσπασμα, ἀλλὰ μὴν ἐκείνεται. Verum nevier tamen cavet satis. Vide ad l. 2. § 1. & 4.

§ 28. τὸν γέροντα. id restituit Xylander, cum in membranis δεξωνι reperisset. γέροντα, ὁ γέροντα ὅτι, ut Aristot. problem. l. 4. q. 21. & l. 13. q. 9. Sive ὁ κἀκεῖν ὅτι, ὅτι, unde & γέροντα, ut de Cyclope Lucian. in Galas. unde & γέροντα, ἀλλὰ ἀλλὰ Aristophani in pace, qui, cum Gorgonio Horatiano, hircum olet. γέροντα, quo vocabulo Marcus quoque usus est l. 9. § 36. fœtor ille, qui hircus, ut est apud Horatium, cubat gravis hircus in alis. αὐτὸν ἡμεῖς τὸν γέροντα ὅτι, ἀλλὰ ἀλλὰ. De Persis Alexandri milites pugnam inituri. Plut. in apophth. quo loco tamen H. Stephanus non γέροντα, sed γέροντα legit; & ἀλλὰ ἀλλὰ, sive clamorem ac vociferationem à militibus in congressione acierum edi solitum interpretatur, qui Vegetio l. 3. c. 18. & Ammiano l. 16. c. 12. & l. 26. c. 10. & l. 31. c. 8. harritus dicitur. Pollux l. 2. c. 4. § 14. ἢ ἐν τοῖς γέροντα δυνάμει, καὶ ἢ ἐν τοῖς μαχάλοις κινούμεναι κἀκεῖν, καὶ γέροντα. Et Eymologus. γέροντα, ὁ ἐν τοῖς ἐπὶ τοῖς ἀποσπασμα σωματικῇ ὅτι, καὶ ἢ ὅτι μαχάλοις δυνάμει. Et Svidas e Marco

nostro emaculandus, Γεδρε, ἡ διασφαία ἢ
 τρεῖς, καὶ ῥεῖων ἀνδραγαθία, ὁ δὲ διασφαί. πρὸ ῥεῖ-
 σων μὴ ὀργίζε. leg. πρὸ ῥεῖσων μὴ ὀργίζε. lo-
 eum enim istum dubio procul adduxerat. gem
 Xyl. etiam (gem Cal. quoque sequitur) sic vertetur,
 Νέ εἰσφασίς εἰ q̄i bircum olet, aut. cui anima foetet.
 Ego verò ἐρωτηματικῶς; legendum, vertendūque
 omnino censuerim. Nunquid ei irascaris, q̄i bircum
 olet? nunquid ei, cui anima foetet? Sicut in lana suc-
 cidiorē sordes contraxit gravem mittunt odorem,
 ita ex pilorum hirsutiae ac sudore crebro sordes in
 alis collectae: galis hircis cum sit familiaris, à lanis
 ad hircos, ab hircis ad homines translata vox est. Ad
 Marci memem pulcrè Gregor. Naz. Πρὸς εὐτα-
 ξίαν. Ἐνδεκά π' τῆς τῷ ἀδελφῷ διασφαί, ἡ ῥεῖων,
 ἡ δούλη, ὁ πρὸς πρὸς ματικῶς καὶ πρὸς μαρισμῶς,
 ἡ αὐτοῦ τῶν τῶν τῆς οἱς ἐρωδίας. ἐκ τῶν ἐρωδ-
 νης τῶν ἡ καρία, ἢ ὁμῶς πρὸς πρὸς ματικῶς καὶ πρὸς
 μαρισμῶς, ἢ καὶ διασφαί, καὶ διασφαί ὁ σὺν πρὸς
 μαρισμῶς ὁδὸν πρὸς τῶν πρὸς μαρισμῶς. ἀλλ' οἱ
 μὲν εἰ διασφαί, καὶ πρὸς μαρισμῶς. εἰ δὲ μὴ,
 τὸ γὰρ ἀσφαίς ὄντος, ἐν πρὸς μαρισμῶς αὐτὸς τῆς
 μαρισμῶς μεταλλάξαι. ὅσμη τις ἐστὶν ἀσφαίς τὸ
 ἐκείνη πρὸς, ὅν ἀπλάσσει πρὸς τὸ σὺν ἐκείνῃ
 ῥεῖσων τῶν, ἐν ἐκείνῃ πρὸς τῶν πρὸς μαρισμῶς
 δὲ καὶ συγγενὲς συμπαθεί. &c. Hinc meretricula-
 rum scommata illa, apud Athenæum l. 13. Θάψ
 πρὸς ῥεῖσων πρὸς μαρισμῶς ἐρωδίας, ἐκεί τῆς αὐτῶν
 πρὸς τῶν πρὸς μαρισμῶς.

Τῶν ὁσφῶν] Itā Lucian. *Antolog.* l. 2. c. 14.
 ὁσφῶν ἐξορκιστής.

—cui scilicet agris.

Faucibus exuperat gravis balitus,—
 Gutturē sulphureas lentē exhalante Mephistes.
 ut Pers. Sat. 3. unde guttur meditatorum efficitur
 latrinarium, ut Hieron. adv. Jovinian. l. 2. dum ni-
 mirum,

Τὸ σῶμα καὶ πρὸς τῶν τῶν ὁσφῶν,
 ut ille in *Antolog.* loquitur. ut possint illi ex ve-
 teri Stoicorum decreto aq̄e liberī crepitus atq̄e ruitus
 esse. ut Cicero ad Rantium suum jocatur, lib. 9.
 epist. 21.

Ἀνάγκη τοιαύτην διαπορεῖν] corpus itā affe-
 ctum non potest non ejusmodi odorem emittere:
 nec improbi animus talibus dogmatibus imbutus,
 non ejusmodi actiones, & operationes edere. Vide
 supr. § 17. & l. 11. § 18. & l. 12. § 16.

Εὐ οἱ γὰρ αἰτο] formula ironica: q̄a & Epict.
 p. 2. l. 5. & alibi videtur. Sed & nos Angli, well

tate esse. aliud est q̄d Xyl. bene res habet. In
 ἔχει. l. 10. § 1.

Δείξον] Vide supr. § 22.

Ἐν δὲ πάλιν, διασφαί] Itā Dominus Chri-
 stus, Math. c. 18. v. 15. Ἐὰν σὺ ἀκούῃς, ἐκέρ-
 σαι τὸν ἀδελφόν σου.

Οὐτε τετραγώνος, ὅτι πέρην] Itā istū q̄d ve-
 lint, ego nescire me fateor. cum sequenti periocha
 committunt plerique, itā vertit Xyl. ac si legisset,
 ὅτι ὡς τετραγώνος, ὅτι ὡς πέρην, ὡς ἐξελθὼν ζῆν δι-
 ἀμῶν, ὅτι ἐσταύδα ζῆν. Verit enim, Non itā
 hic vivendum est tibi, ut tragadus aut scortus, q̄i
 egrediens vivere cogitat. quod ego planē q̄d sit,
 non capio. M. Cal. hbi nec vociferator nec scorta-
 tor futurus est. [q̄i istud] quomodo vivere statuis,
 ubi ad locum ejusmodi secesseris, ubi bonum neven
 existat, itā istū licet. D. Salmas. sic legit. ὅτι
 τετραγώνος, ὅτι πέρην, ὡς ἐξελθὼν ζῆν διασφαί πρὸς
 ὅτι ἐσταύδα ζῆν ἐξέστ. neq̄e bistrio, neq̄e scort-
 um scenicum itā in theatro vivere cogitant, ut in-
 de exeat. Sic et̄ hic etiam vivere licet. Si tra-
 gædus, inquit, & scortum, q̄i operam suam scenæ
 addixerunt, perpetuò in eo exercitio, quamvis turpi
 & infami vivere destinant, nec ab eo vitæ genere
 recedere cogitant; q̄d nī & liceat nobis manere in
 hac turbulenta vitæ rutuba? Avdeamus in loco
 penē consensuato & nostram, licet minùs dextram
 forsan, conjecturam interjicere. Quid si voluit Mar-
 cus, q̄d l. 4. § 31. μὴ πύραννο, μὴτε δέλοι.
 30 q̄d q̄d Plato epist. 7. μὴτε ἀπὸ χείρην μὴτε
 νυκτίντα, μὴτε δὲ καλακιδόντα γέ, ἡσπιδὴν
 αὐτοῖς. Vide l. 11. § 18. Itā certe usurpavit τὸ
 τετραγώνον l. 9. c. 29. εἰ ὅτι τετραγώνος, καὶ εἰς κα-
 τακακίαν μὴ μὴτε.

§ 29. Ὡς ἐξελθὼν ζῆν διασφαί] Turpe & pe-
 riculosum est in eo statu vivere, in q̄o nolis mori.
 Verum nihil impedit, inquit Marcus noster, q̄o mi-
 nus q̄isq̄ in eo statu vivat, in q̄o mori ac defungi
 desiderat atq̄e in animo suo habet. Vide supr. l. 2. §.

40 11. & infr. l. 11. § 3.

Ἐξελθὼν] exiens, è vita scil. ut l. 2. § 11.
 ἐξίνα τὸ εἶναι. pro mori. ἐξελθὼν & ἀπλάσσει
 simpliciter pro mori. Itā Epictet. l. 2. c. 15. σω-
 ζῶμεν ἡμεῖς ἐξελθόντες. Liban. Monod. in Daphn.
 Apoll. templ. ὅς νυμφίον πρὸς, πλακακιδόντων ἡμεῖς
 φάνων, ἀπλάσσει. nam q̄d M. Cal. de Secessio-
 ne, five ἀναχωρήσειν intelligit, q̄alem l. 4. § 3. lo-
 quitur, mihi nevtiq̄am probandum videtur.

Τότε καὶ τὸ ζῆν ἐξίνα] Itā l. 8. § 47. ἀπὸ
 50 ὅν ἐν τῷ ζῆν. Stoicum hoc dogma, pietati parum
 consentaneum: de q̄o vide ad l. 3. § 1. Apud Sto-
 bæum tom. 2. tit. 1. Musonius, opinor, ἐὰν μὴ ἐκ-
 πύλῃ πρὸς τὸν, ὡς ἐν τῷ βίῳ εἰ ὅ μὴ, ἐκ-
 δίδως ἀπλάσσει, ὡς ἐν τῷ πρὸς τῶν, ὅτι καὶ
 ἐν τῷ βίῳ. καὶ ἐκ τῶν, ὅτι ἐν τῷ βίῳ, ὅτι ἐν
 ἐξοικισμῶν. ὅτι τὸ ἐκείνους ὁ μὴ πρὸς τῶν.

μυζόμενος, πῶς δὲ ἔστιν ἀφ' αὐτῆς, τὴν κίεσιν ἀφ' αὐτῆς, τὸ ὅτι ἐστὶν ἐγγλεσις. ὅταν καὶ ἐν τῷ συμμάχῳ ἐξουκί-
ζομαι, ὅταν ἢ μὴ δώσωσι φύσις, τὸν ὁφθαλμὸν ἀφαι-
ρῆται, τὰ ὅσα, τὰς χεῖρας, τὸν πόδα, ἔχ' ὡς πο-
μῶν· ἀλλ' ὅταν ἐκ συμποσίου ἀπαλλάττομαι, ὡς δὲ
δυσχεραίνων, ὅταν καὶ ἐν τῷ σῶμα, ὅταν ἢ ὅρα ἢ. ἔμ-
βα πορθίδος ἔρμα. qz novissima cum mendo
nevtiqam vacent, aliis emendanda relinquo. Epictet.
l. 2. c. 16. Ὡς, γὰρ ἐστὶν, ὅταν δέλη, ἐξελθεῖν τὸ
συμποσίον, καὶ μὴ πάλιν, ὅτι ἐπὶ ἀνιῶται ὡρίων, 10
ὡς δὲ, ὡς πῶς παρὰ τοῖς, μὴ καὶ ἐν πυρκαγ-
γῆς; nec ista vitii expertia, qd interpretem sug-
git, sed emendatu satis proclivia. leg. ὡς πῶς, +
ut pueri, qd ludum, qamdiu volupe est, protelant,
ubi tedio ceperit esse, incidunt. Vide eund. ipsum
l. 1. c. 24. ad l. 8. § 44. Epicurus ipse apud Ci-
ceion, de fin. l. 1. Dolores, si tolerabiles sint, fere-
mus: sin minus ego animo de vita, tanquam theatro,
exeamus. Senec. epist. 98. de sene nescio qo: Hic
tam turpe putat mortem fugere, qm ad mortem con-
fugere. qid ergo non, si suadebit res, exibit? qid
nisi exeat? si nemo tam eo uti potest: si nihil aliud
qm dolori operam dabit? & epist. 70. Nil melius
eterna lex fecit, qm qd unum introitum nobis ad
vitam dedit, exitus multos. Idemqz epist. 12. Epi-
curus dixit: Malum est in necessitate vivere: sed
in necessitate vivere, necessitas nulla est. Quidni
nulla sit? patens undiqz ad libertatem via multa,
breves, faciles. agamus Deo gratias, qd nemo in
vita teneri potest. calcare ipsas necessitates licet. 30
Idem (si idem saltem) Itheaid. 1. 1.

Eripere vitam nemo non homini potest:

At nemo mortem.—

Plin. hist. nat. l. 28. c. 1. Ex omnibus bonis, qz
homini natura tribuit, nihil melius tempestivā mor-
te: in cāge id optimum, qd illam sibi quisqz presta-
re potest. Bacchi illud in Euripidis Bacchi v.
498.

Λύσει μ' ὁ δαίμων αὐτὸς, ὅταν ἐγὼ δέλω.

huc accommodat Flaccus l. 1. epist. 17.

Ipse Deus, simulatqz volam, me solvet. Opinor,

Hoc scitis, Moriar, mors ultima linea rerum est.

Ὡς μὴ δὲν ἔχον πάθος? Ita & Epictet. l. 1.

c. 25. Μῆνον μὴ δὲν βαρύνω· πῶς, μὴδ' ὡς
λαμβάνων ἐν χερσὶν ἐξ. qis scil. nihil inest ma-
li, aut in vitæ molestiis, aut in morte ipsa; cum
ista omnia sint adiaphora. l. 2. § 11, 12. & l. 4.
§ 5, 42. Epictet. lib. 3. c. 8. Ἀφίλειν αὐτῶς (ὁ
Ζεὺς) τὸ ἐξ' ἐξέσι σοι πάθος ταῦτα ἐν-
δεδυμένον. πῶς δὲ ἔστιν σοι ἡνοίχων ὅταν σοι μὴ 50
πῶς, ἐξελθεῖ, καὶ μὴ ἐγχαλεῖ. Senec. de Providens.
c. 2. Gato, qd exeat, habet.

Καὶ ἡρώς ἐστι, ἡ πόρος μαι] ac fumus instar abe-
at. Xyl. nullo planè sensu. legendum, ἐὶ ἡρώς
ἐστι, ἀπορχομαι. Si me fumus in loco aliquo, ubi ver-
sari tunc contingit, veniat, malèqz habet, discedo,

exeo. Alluditur ad diverbium, qo tria notantur, qz
domo exigant, fumus, stillicidium, & mulier rixosa.
Vide Drus. Proverb. class. 2. l. 1. adag. 213. &
Bern. de divers. ferm. 14. Vide & l. 8. § 47 E-
mendationem ex Epicteto adfirmo, cujus ista sunt,
dissert. l. 1. c. 25. κατὸν πεποιθὲν ἐν τῷ δική-
ματι. ἂν μέτριοι, ὡς δὲ ἂν λίαν πολλῶν, ἐξέρχεται.
τῶν γὰρ δὲ μὴ μὴδ' καὶ κρατεῖν, ὅτι ἢ δύρα
ἡνοικίαι. qd novissimum in suis subinde incul-
cat, l. 1. c. 9. & c. 24. & l. 2. c. 1. Et paulò post
superiora illa: Ἀλλὰ πολλὸς μοι κατὸς φαίνεται,
τὸ ἐν πυρκαγῇ. ἀπορχομαι, ὅταν μὴ ὡς ἐξέ-
λῃσι δικήν· ἐκείνη γὰρ ἡ δικησις παντὶ ἡνοικίαι·
Lucem autem, qas è fumo, fœnerabuntur ista ali-
cuidam Epicteti loco, l. 4. c. 10. Ἀλλ' ἔχ' ἐξ
φαγῆν. ἐὶ ὅταν τάλας εἶμι, λιμῶν τὸ ἀποδυνάμειν.
ἔτος δ' ἐστὶν λιμῶν πάντων, ὁ δάνατος· αὐτὴ ἢ
καταφύγη. διὰ τὸτο ἐστὶν ἐξ' ἐν τῷ βίῳ χαλεπὸν
δέν. ὅταν δέλη, ἐξελθεῖ, καὶ ἐ κατῆξ. Et istic
enim ab ædibus fumo infectis eadem est trans-
latio.

Τί αὐτὸ πῶς ἔστιν; qid hoc rei esse pu-
tas? Xyl. imò, cur hoc grave ducis, (vitæ scil. dif-
ficile) aut tanquam molestum quiddam horrescis?
ita siquidem τὸ πῶς ἔστιν usurpari docuimus ad il-
lud suprâ lib. 4. § 50. μὴ ἔν ὡς πῶς ἔστιν. itâ
Plato in Sympos. Ἐάν τῃ ψυχῇ, ἐδὲν δὴ πῶς ἔστιν.
Epictet. dissert. l. 4. c. 7. Ἀλλ' ἡδὴ κατὰ τὸ ἀποδύ-
ναι. μὴ πῶς ἔστιν τὸ πῶς ἔστιν, ἀλλ' ἐπὶ αὐτῷ ἔστιν.
ἡδὴ κατὰ τὸ ὡς ἔστιν, ἐξ' ὡς συνήλθεν, ἐὶς ἐκείνην
πάλιν ἀναλυθῆναι. καὶ τὴν δυνάμειν; τὴν μέλλει ἀπα-
λῆναι ἐν τῷ κόσμῳ, τὴν ἡρώς χαλεπὸν, παρὰ τοῦτον
& l. 2. c. 1. Ἄν μὴ λυσιτελή, ἢ δύρα ἡνοικίαι.—
πῶς πάντα γὰρ ἡνοικίαι δὲ πῶς δὲ ἔστιν, καὶ
πῶς ἔστιν ἐν ἑαυτῷ. Senec. epist. 70. Vita non sem-
per retinenda est, non enim vivere bonum est, sed
bene vivere. Itaqz sapiens vivit, non quantum potest,
sed quantum debet.— Si multa occurrunt molesta,
& tranquillitatem turbantia, emittit se.— nihil ex-
istimat suâ referre, facias finem an accipias, tardius
40 fiat an citius. non tanquam de magno detrimento
timeat, nemo multum ex stillicidio potest perdere.
citius mori, vel tardius, ad rem non pertinet: bene
mori, vel malè, ad rem pertinet. bene autem mori,
est effugere malè vivendi periculum. & epist. 17.
Si qid te vetat bene vivere, bene mori non vetat.
Sed de hoc vide sis ad l. 3. § 1.

Οὐδέ τις με κωλύσει ποιεῖν ἃ θέλω] Vide l. 4.

§ 49. & supr. § 10. & l. 8. § 48.

§ 30. Ὅ τῷ ὅλῳ νῦς] Vide supr. § 21. & l.
6. § 1.

Τὰ χεῖρα ὅς' ἀρετῶν ἐνεργεῖ] supr. § 16.

Τῶνταξ, σωτήταξ] supr. § 8. & l. 3. § 4.

Τὰ κρατὶς δυνάμεις ἐξουσιαι] Vide l. 9. § 9.

§ 31. Πῶς πῶς ἐστὶν ἐξέσι μὴ καὶ νῦν δυνάμεις, γε-
νῶσι] Democritus apud Stob. tom. 2. tit. 3. Ἀε

μεγάλας πέρας, ἀπὸ τοῦ διαδοῦ τὰ κατὰ τῆς ἐργων, γίνονται. Martial. l. 10. epist. 23. de M. Antonio.

Præteritisque dies, et totos respicit annos.

Nulla recordanti lux est ingrata gravisque:

Nulla fuit, cujus non meminisse velis.

Amplius ætatis spatium sibi vir bonus: hoc est Vivere bis, vitæ posse priore frui.

De aliis avtem Marcus aliorumque bene gestis l. 6.

§ 48. quod de se suisque istis.

Μὴτε πινὰ ρέσαι ἐξαισίων, μὴτε εἰπεῖν] neminem unquam vel factis vel dicto lassisse. Syntaxis gemina Homerica illi Odys. σ. v. 15.

Δαίμονι ἔτε τι σε ρέω κακὸν, ἔτ' ἀπορῶ.

Ὅσα περὶ τοῦ νομίνου] Hoc nomine Deo gratias agnoscit deberi, l. 1. § 17. διὰ τὸ ἀντιπεῖν τὸ σῶμα ἐπὶ τοῦ πνεύματος ἐν τοῦτο βίῳ, quod laboribus tot tantisque exantlandis par fuerit, in corpuscule iam infirmo.

Πλήρης ἦδη σοι ἡ ψυχή] Vide l. 3. § 2. & l. 9. § 33. & l. 10. § 1. Luciet. l. 3.

Cur non, ut plenus vitæ convivia recedis?

De Pollio Stat. Sylv. l. 2. Sylv. 2. v. 127.

—Dubio quem non in turbine rerum

Deprendet suprema dies; sed abire paratum;

Ac plenum vitæ—

καὶ τέλει ἡ λειψυρία] Vide l. 12. § 36.

Ἀνώνονας ἐυνώνων] ita restituit Xyl. quod in membranis ἀνώνων sensu planè adverso legatur.

Θέλω γ' ἡ ψὺν ὄνουν] Vide supr. § 9.

§ 32. Διὰ τὴν συλῆσιν] Anacharsis illud in Græcis, quos cateroqi suspiciebat, quasi rationi minus consentaneum notabat, ὅτι παρ' αὐτοῖς ἀγωνίζονται καὶ οἱ τεχνίται κελύουσιν ὅτι μὴ τεχνίται, quod in certaminibus de peritis imperiti judicarent. Quod respicit Tertullianus, apolog. c. 1. Quam magis, hos Anacharsis denotasset imprudentes de prudentibus judicantes, quàm immuscos de muscis? Horum ergo judicia peritum prudentemque gemlibet contemptum habere vult Marcus noster. Cui accedit Demetrius Cynicus, qui, ut Seneca epist. 91. dicere solebat, eodem loco sibi esse voces imperitorum, quod ventre redditos crepitus. Varro Margopolis:

—stultor contemnente docti.

Vide l. 2. § 1. & l. 3. § 11. & l. 6. § 34.

Ἀτεχνοὶ καὶ ἀμαθεῖς ψυχὰς] rerum naturæ ac conditionis ignari. Avlon. lud. 7. sap.

Bias Prieneus dixit, Ὅς πλείους κακοί.

Quod est Latinum? Plures homines sunt mali.

Sed imperitos scito, quos dixit malos.

Et mox:

Bias Prieneus dixit, Ὅς πλείους κακοί.

Latine dictum suspicor, Plures mali.

Dixisse nolle. Veritas odium parit.

Malos sed imperitos dixi et barbaros,

Si jure, et æquum, et sacros mores negligunt.

Epictet. l. 1. c. 29. Ἐτα μισκὸς μὴ ἐκ ὁμιλίας αὐτῶν ἀποραιομένην ἀπὸ τῆς νήτης, ἢ ἀπὸ τῆς ἐδὲ γεωμετρικῆς, ἀν' ἐπικρίνῃ τὰς ἀπὸ κάρτης πρὸς τὸν κύκλον θεωρηπίας, καὶ ἢ ἴσας, ὁ δὲ τὰς ἀληθείας περὶ αὐτὰς, ἀντὶ τῆς ἀπαιδέας ἐπισφαρῆται, ἐπικρίνοντες τὴν ἀπὸ τοῦ ἀνοσίου, καὶ ἀδίκου καὶ δικαίου, ὁ πολλὴς ἀδίκους ἢ

10 περὶ αὐτὰς. Vide reliqua. Idem l. 4. c. 5. Τί ἔστι; τίλες με καὶ ἀπορῶντες; ἀπὸ πῶν; ἀπὸ εἰδωτῶν; καὶ πῶς καὶ ἀπορῶντες οἱ εἰδότες τὰ πρὸς καὶ αἰδωμένων; ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἀγνοίας; τί σοι μέλει; καὶ πῶς ἄλλῃ τεχνίτῃ ἢ ἀντέχων. Vide & eundem ad l. 9. § 26. ἀμαθείς avtem ψυχὰς, anima imperita, pro hominibus imperitis. quod est Hebræis ac Hebraisantibus valde familiare.

Vide ad l. 1. § 16. ubi σώματα, id est, corpora, pro servitiis. Moles lib. 2. cap. 1. v. 5. Fugientesque

30 omnes anima, quæ est Jacobi senioris proditorum, septuaginta anime. quod Stephanus apud Lucam Act. c. 7. v. 14. Græcam secutus versionem, ἐν ἐβδωμικῶν ἀνέτων ψυχῶν. Idemque c. 27. v. 37. ἡδὲ ὅτι ἐν τῷ πλοῖῳ αἱ πᾶσαι ψυχὰς διακίοναι ἐβδωμικῶν αἰώνων. Pavl. ad Rom. c. 13. v. 1. Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσία ὑπερῶν ἐστὶν ἀνταποδιδόναι. Nec abhorrebat Latini. Tertull. de anima c. 13. Enimvero quis non anima dabit summam omnem, cujus nomine totius hominis mentio titulata est? Quantas animas pascor?

30 ait dives. Et, animas salvas optat gubernator. Cicer. familiar. l. 14. epist. 14. Vos mea charissima anima, quàm sapissime ad me scribis.

Ἡ εἰδικία ἀρχῶν καὶ τέλει] Vide l. 8. § 3.

Τὸν διὰ τῆς εἰσῆς διήκοντα λόγον] Animam scilicet œcumenicam, vel catholicam potius, de qua supr. § 30. & l. 4. § 40. & l. 6. § 14.

Κατὰ τοῦτον τὴν τέλει] sive κατὰ τὴν τέλει, ut Apostolus Act. c. 17. v. 26. Vide tamen supr. § 13.

30 Οἰκονομικὴ τὸ πᾶν] Vide supr. § 21.

§ 33. Σποδὲς, ἢ σκελετοὶ] cinis, aut sceletus: quod supr. l. 4. § 48. Τελερῶς, ἢ τέρεα. ibi vide.

Apud Plutarchum Antonius postredie de rerum summa cum Cesare decertaturus ad cenam suos jubet, θεωρυμώταρον ἐνυχεῖν ἀδελφον γὰρ εἰ τῶτο ποιήσουσι αἰετοί, ἢ διαποταῖς ἐτίθουσι ὑπερῶν, αὐτοὶ δὲ καὶ σκελετοὶ καὶ τὸ μὴδὲν ὑπομένειν.

Teles Pythagoricus, de exilio, apud Stob. tom. 2. tit. 40. Ἡμεῖς μὲν καὶ εἰδὲν καὶ ἀπαιδῶς ἀνέμωμεν, οἱ δὲ σκελετοὶ δούλους ἐνδὸν ἔχουσιν, ὡς καλὸν π, καὶ ἐπὶ χρεῶς τοῦ νεκροῦ λαμβάνουσιν.

30 Ἦτοι ὄνομα, ἢ ἐδὲ ὄνομα] Vide l. 4. § 33. & l. 12. § 27. μῦθος, ἢ ἐδὲ μῦθος.

ὑποφῶς καὶ ἀπὸ ψυχῆ] Lib. 4. § 3. τὸ κατὰ τὴν ἀπὸ ψυχῆς. & l. 6. § 16. κρύβτος γλωσσῶν.

Κατὰ, καὶ συνεπῶς, καὶ συνεπῶς] Vide lib. 2. § 14.

§ 12. & l. 6. § 13, 36. & l. 7. § 3. & l. 9. § 36.

— *πρὸς Ὀλυμπόν*] Ex Hesiodi op. l. 1. v.

19. §. de quarto agens seculo :

*Καὶ τότε δὴ πρὸς Ὀλυμπόν δ' ὅθ' ἔβητο θυροδῆτης
Ἀδινάτων μετὰ φύλον ἴππων, περιπνέοντ' ἀνδρῶν
Ἀϊδὸς καὶ Νέμεσος.* — (πρὸς,

Et Arat. *Phaenomen.*

*Καὶ τότε μυσήσασα Δίκη κοῖται γῆν' ἀνδρῶν,
Ἐπ' ἄστρον ἑσπερίαν.*

god Fest. Avienus :

*Sic iusta in populos mox Virginis inculcata
Exarsere odia, & calum pernicious intras
Divae alii.* —

& Cicero,

*Deservit prope terras iustissima virgo,
Et Jovis in regno, caelique in parte resedit.*

Refert Lactantius, sed ita in vulgaris, quasi Cicero-
nem istud negare dicatur. Sed non, ait Cicero, &
Jovis in regno, &c. cum deberet esse, sed non, ut ait
Cicero. hoc, inquit, non est verum, quod Cicero dixit,
Jovis in regno Iustitiam residisse, cum Jupiter ipse
injustissime se gesserit. De eodem hoc Naso Me-
tamorph. l. 1. v. 129.

— *fugere pudor, verumque fidesque.*

& mox, v. 149.

— *Et virgo cecide madentes*

Ultima caelestium terras Astraea reliquit.

Juvenalis itidem, Sat. 6.

— *ad supremos Astraea recessit,*

*Hac (pudicitia scilicet) comites; atque duae pariter su-
gere sorores.*

Scilicet, ut Lactant. *instit.* l. 5. c. 5. Hi plane in-
tellexerunt, abesse iustitiam à rebus humanis; eamque
finxerunt offensam vitiiis hominum, cessisse terrā, in
caelumque migrasse. Allusit huc Val. Flaccus *Ar-
gonaut.* l. 2. de procellis cladibusque agens caelitus
immissis;

— *tunc flagitat iras*

In populos, Astraea Jovem, terrisque reliquit

Invocat assiduo Saturnia sidera questu.

Allusit & Maro ipse *Georg.* l. 2. ubi de agricolis
dixit,

— *extrema per illos*

Fastidia excedens terris vestigia liquit.

Inde ludens Luciam. in his accusato τῷ Δίνῳ in-
ducit Jovem patrem ne in terram denuo mittatur
deprecantem verbis illis : Ἄνδρες ἐς τὴν γῆν, ἵν' ἐξ-
ελαυνώμην πρὸς αὐτοῖς, δεσπότην πάλιν ἐκ τῆς
βίης, τῷ ἀδικίᾳ ἐπιγλώσσω ἢ φέρον; Ceterum,
Marco nostro imperante, δίκη καὶ αἰδοῖ ἀποδοθῆναι
καὶ δοῦν' ἐς ἀνθρώπους. iustitiam ac verecundiam ad
homines regressas, aderit Aristides orat. in Romam.
Idemque de Severi cum filio Antonino imperio ce-
cinit Oppianus *ἀλυστ.* β. prope finem,

— *τῷ γὰρ σὺ, Δίκη, δέσποισιν πολλῶν*

Γνώσκω μέγιστον σωῆσιν ἢ δὲ σωοικόν,

Ἐγὼ δ' μοι κραύνησ' ἄλγος θρόνον ἱμεβραῶτες

Ἀμφὶ διαστήσεις τε πατρὶ καὶ πατρίμους ὑβί.

Scripta enim hæc Severo superstitæ, etiam si non ante
defunctum jam publicata. Qin & idem plane futu-
rum pronunciat Porphyrius. *de abstinent.* l. 3. si ad vi-
ctum simplicem ac innoxium reduci posset genus hu-
manum. Ἡ δὲ ἄλγος, inquit, ὡς ἐνδοκίμων ἡ ἀδο-
κίμα μὲν ἐξ ἐκείνης ἐστὶν ἀπὸ ἀνθρώπων, δικαιοσύνης
ἢ πολιτείας καὶ παρ' ἡμῖν, καὶ πατρὶ καὶ ἐν ὑβρί.

10 Ceterum Didymus Cynicus apud Plut. *de orat. de-
fist.* θαυμάζειν ἔστιν, εἰ πᾶσι τοῖς [ἡμῶς] κατὰ
ἀποκαχυμῶν, ἢ μόνον, ὡς περὶ πῦρ Ἡσίοδος, αἰ-
δῶς καὶ νύκτας τὸν ἀνθρώπινον βίον ἀπολελοιπῶσιν,
ἀλλὰ καὶ περὶ τοιαῦτα διὰ τὴν συκοφαντικὴν τὰ χρησθέντα
πανταχόθεν ἐν γένει. Ità enim restituendum locum
illum avtumos nisi quis & ἔστιν interjiciendum existi-
met, ut sit θαυμάζειν ἔστιν, ea enim dubio procul
Cynici mens est. Vise Ammian. l. 22. c. 10.
p. 239. & l. 25. c. 6. de Juliano. Vise & sis Hie-
ronym. *adv. Pelagium* l. 3. c. 5. quem viduæ cuidam
in epistola ad eam data adeo scædæ adulatorem refert,
ut iustitiam, quæ esse jam non nisi in caelo credatur, a-
pud illam solam dicat inveniri in terris.

Τὰ μὲν αἰδῶντα, ἐν μεταβάλλει, καὶ ἔχ' ἐστὶν]
suprà § 23.

Τὰ δὲ αἰδῶντα ἀμυνέει, καὶ ἐν παρρησίᾳ]
Vide ad l. 2. § 17, & l. 6. § 16.

Ἀναδυμῆσις ἀπὸ αἰμαῖ] Ità l. 6. § 15. ἢ
ζῶν ἐκείνῃ, ὅς ἢ ἀπὸ αἰμαῖ ἀναδυμῆσις, καὶ ἢ ἐκ
τῶ ἀέρος ἀνάπνοσις.

30 Τὸ δ' ἐνδοκίμων παρὰ τοῖς τοῖς κατὰ] l. 3. § 4.
& l. 4. § 3, 33.

Τὶ ἐν ἀμυνέει ἴλεως τῷ] Quid ergò aliud ope-
riri, nisi vel &c. Xyl. frustra legendum enim, τὶ
ἢ ἀμυνέει &c. Cur non propositio lubentique animo
mortem expectas, siue ea destructio est siue demi-
gratio?

Ἐρτε σέβειν, εἴτε μετὰ σέβειν] Ambiguè loqi-
tur istic Marcus, uti sæpe alibi. Vide suprà ad l. 4.

40 § 21. sed & l. 8. § 25. & l. 11. § 3.

Σέβειν] sic l. 4. § 21. ἐξ ἀπὸνται. quia igneum
quiddam animam existimabant. Ignis autem & ac-
cendi & extingui dicitur.

Θεὸς μὲν σέβειν καὶ ἐφομεῖν, ἀνθρώπος δ' ἐν πο-
τεῖν] Eadem monita salutaria, l. 6. § 30. Vide ibi
adnotata.

Ἀνέχεσθαι αὐτοῖς καὶ ἀπένχεσθαι] Ità l. 4. § 3. τὸ
ἀνέχεσθαι μέγιστον δικαιοσύνης. & suprà § 20. ἐυ-
ποινητῶν καὶ ἀνέχεσθαι. Epictetus solitus est dicere,
(ut ex Favorini relatione Gellius, *noct. Attic.* l. 17.
c. 19.) duo esse vitia: m. l. m. omnium gravissima ac te-
rissima, intolerantiam & incontinentiam. itaque fu-
turum pleræque impescabilem, vitæque viturum tran-
quillissimam, quæ hæc duo verba coram habeat, eadē sibi
imperanda atque observanda curet, Ἀνέχεσθαι καὶ ἀπένχεσθαι.
Sustine & abstine. Atque Tertullianus etiam incontin-

tinentiam sub intolerantia comprehendit, continentiam sub tolerantia contineri contendit. de patient. c. 5. Ut compendio dictum sit, omne peccatum impatientie ascribendum. malum impatientia est boni. nemo impudicus, non impatiens pudicitia, et improbus probitatis, et impius pietatis, et inquietus quietis. ut malus unusquisque fiat, bonus perseverare non possit. Et ibid. c. 15. Omnia Dei placita tueri patientia &c.

Μήτε σά, μήτε ἐπὶ σοὶ] Evcher. in orat. hortat. 10
Ergo tu, inquit, tibi charior, quam tua. Verum Marcus hic ista, & quicquid extra corpusculi animulæq; fines consistit, tua esse tibi negat. sed & Lucilius apud Senecam epist. 8.

Non est tuum, fortuna quod fecit tuum.

& Publius Syrus,

Alienum est omne, quicquid optando venit.

ideo nimirum, quia, ut Lucilius idem,

Dari bonum quod potuit, auferri potest.

In eandem sententiam Bernard. de bon. deser. Di-
vitiis ista nec vera, nec vestra sunt. si vestra sunt, 20
nobiscum auferre. Quod enim hic relinquitur, non nostrum sed alienum est. Ambros. epist. 9. Basil. Cæsar. explicans illud Mosaicum, Περὶ ἡμῶν σαυτῶν ταῦτα, μήτε τοῖς σοῖς, μήτε τοῖς ἀλλοῖς inquit; ἀλλὰ σαυτῶν μόνον. ἄλλο γὰρ ἐσὺν ἡμεῖς αὐτοὶ, καὶ ἄλλο τὰ ἡμεῖς ἔσμεν, καὶ ἄλλο τὰ περὶ ἡμῶν. ἡμεῖς μὲν ἐν ἑσμέν, ἡ ψυχὴ καὶ ὁ νῦς ἡμεῖς ἐσμεν διὰ τὸ σῶμα, καὶ αἱ δι' αὐτὰ ἀλκιμῶν περὶ ἡμῶν ἢ τὰ χημάλα, αἱ τέχναι καὶ ἡ λοιπὴ τῶν βίων καὶ ἀποδομή. Cæterum Epictetus nec regulam. nec corpusculum etiam, tuum esse tibi concessit. Siquidem, illud etiam explicans, quod Marcus hic, μήτε ἐπὶ σοὶ, sic inquit, dissert. l. 1. c. 1. Τί λέγει ὁ Ζῶδης; Ἐπικύπτει, [id est distingvendum, secus quam in vulgatis] εἰ δύνανται ὡς, καὶ τὸ σωματικὸν ἂν ὦν, καὶ τὸ κησικόν, ἐπὶ ἡμῶν ἀνελθόντες καὶ ἀπαρμεμπόδοι. νῦν δ' ὡς σε λανθάνει. τὰτο ἔκ ἐστὶν. Cui concinit & Pythagoras referente Stobæo tom. 1. tit. 1. Πείσεις, μή ἴδ' ὅν κηῖμα, ὅπερ μὴ σὰν δὲ διασπαστέον. Epictetus idem 40
enchir. c. 1. § 2. Τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν ὅτι φύσις ἐλθόντες, ἀκόλυτα, ἀπαρμεμπόδοι τὰ δ' ἔκ ἐφ' ἡμῖν, ἄσθεν, δάλα, κωλυτὰ, ἀλλότρια. ἐάν ᾖ τὰ φύσις δάλα ἐλθόντες διηγήσι, καὶ τὰ ἀλλότρια ἴδια, ἐμπόδιον. — μέλη καὶ θεὸς καὶ ἀνθρώπος. ἐάν ᾖ τὸ σὺν μόνον διηγήσι σὺν εἶναι, τὸ δ' ἀλλότριον, ἄσπρον ὅτι, ἀλλότριον, ὡς εἰς σε ἀναγκάσει ὡς περὶ, ὡς εἰς σε κωλύσει, ὡς μέλη ὡς εἶνα, ἔκ ἐγκαλῆσεσι πρὶ, ἀκων περὶ εἰς ὡς εἶνα, ὡς εἰς σε βλάσει, ἐχθρόν ἔχ ὡς εἶνα ὡς γὰρ βλαβερόν πείσει. Vide & Marcum ipsum l. 1. § 3, 26.

§ 34. Εὐερίην] Vide l. 2. § 5. l. 10. § 6. Epict. dissert. l. 1. c. 1. εὐδαιμόνεια καὶ εὐερίην. & c. 4. εὐερίης καὶ ἀταρξίας βιωτῶν. Εἰ opponitur τὸ δυσερίην. Epictet. l. 1. c. 12. Ὅταν τὸ πρῶτον καὶ μόνον αἶπρον ὅτι γὰρ κατὰ φύσιν ἡ ἀμαρτία

καὶ, τὸ εὐερίην ἢ δυσερίην, τὸ ἀπυχεῖν ἢ ὑπυχεῖν. cum res scilicet ex voto & animi sententia non succedunt, non fluunt. ab eis tractum, qui æstu adverso conflantur. Idem l. 2. c. 17. Θάλει τὰ δυνάτα, καὶ τὰ σοὶ δυνάτα πῶς ἐν ἐμπόδιον; διὰ τί δυσερίης; ὡς φάσκει τὰ ἀναγκάλα, διὰ τί ἐν ἀπυχεῖν πρὶ; διὰ τί δυσχεῖς; διὰ τί δόλοισι σε πῶς, ὡς γίγεται, καὶ μὴ δόλοισι, γίγεται ὑποδοχῆς γὰρ μεγίστη δυσερίης καὶ κακοδαιμονίας.

Ὅδ' αἶν] supra § 14.

Ὅδ' ὑπολαμβάνειν] certam in opinando rationem methodicèq; observare. Vide ad l. 1. § 9.

Καὶ πρῶτον δὴ τὰ ταῦτα] Distinctio plena post πρῶτον est collocanda. god & advertit Cas. dum non attendit Xyl. sententiam corruptam.

Καὶ παλὸς ὡς λογικὸν] hoc ideo, quia philosophi λογικὸν ζῶον, sive animal ratione instructum non homini soli, sed Deo etiam, dæmonibus & heroibus genus commune constituebant; uti ex Plut. de orac. cessat. Xylander hic monet.

Τὸ μὴ ἐμπόδιον ἔχει ἄλλ'] supra § 10. & 20. & l. 3. § 12. & l. 12. § 8. Epictet. apud Stobæum tom. 1. l. 2. tit. 7. ex eucbirid. c. 13. Νόσος σωματικὴ ὅτι ἐμπόδιον. σωματικὴς ὡς ἔστι, ἐάν μὴ αὐτὴ δόλοισι. χαλῶνται σῶμα ὅτι ἐμπόδιον, σωματικὴς δ' ὡς καὶ ἔχασον ὡς ἐμπόδιον τῶν ἄλλων πρὸς ἐμπόδιον, ὡς ἔστι.

Τὴν ὁρεῖν ὑπολόγειν] Vide l. 4. § 37, 49. & l. 6. § 50. & l. 7. § 28. & supra § 14.

§ 35. Εἰ μήτε καὶ αἱ δὲ] Vide supra § 25.

Μήτε τὸ κοινὸν βλάπτει] Vide supra § 22.

Τίς ὃ βλάπτει τὸ κοινόν;] vide l. 8. § 55. Epictet. dissert. l. 4. c. 7. Τί μάλιν ὑπολόγειν ὡς ἐπὶ κόσμῳ; si tibi vita etiam erepta fuerit?

§ 36. Μὴ ὁλοκαυτὸς τῇ φαντασίᾳ συναρπάζει.] Hoc velle videtur, ne in opem egenis afflictoque aliis quibusvis, qui ejusdem indigeni, ferendo, id statim admittamus, quod imaginatio forsan nobis nostra ad aspectum primum suggesserit: miserum nimirum hominem illum esse. sive mali aliquid illi obtigisset; unde & nos ipsi pariter afficiamur. id quod l. 7. § 43. dixit, μὴ συναρπάζωμεν, μὴδ' σφύζειν. Epictet. enchir. c. 16. Ὅταν καλὴν αἰδῶν τὴν ἐν πᾶσι, ἢ ὑποδμηνίῳ τέλει, ἢ ὑπολαλόντι τὰ αὐτῶν, φέρει καὶ μὴ σε ἡ φαντασία συναρπάσῃ, ὡς ἐν κακοῖς ὄντι αὐτῇ τοῖς ἐκτὸς. ἀλλ' ἐνδὺς διείρει παρὰ σῶμα, καὶ λέγειν ἐστὶ φέρειν, ὅτι τῶν δαίμονων, ἀλλὰ τὸ δόγμα τὸ περὶ τῶν. locum integrum apposui, quia minus integer videtur, quod integritati restituam suæ. Excidisse aliquid Hier. Volscio suboluit: sed in supplendo parum feliciter versatus est. in annotatis interfert, ἄλλον γὰρ δαίμονα. cuius rationem subjungit, ὅτι αὐτὸν ἔχ' ἀπείσται. Alium, inquit, non tangis, quia non tangis. ut sit quod Comicius;

Facile

μέμνησο δὲ,
ὅτι ἐστὶ

Facile omnes, cum valemus, recta consilia agere videmus.

Tu si hic sis, aliter senties.

sed & illis interjectis, adhuc claudicabit sententia. et si interjiciantur, sensum illum multo magis idoneum, & Epicteti menti consentaneum, redderent: qualem versio ipsa representare videtur. Istud afficit, non casus ipse, alium enim non affligit, [vel potius non affligere] sed concepta de eo opinio. Verum sup-

plendum amplius ex Stobæo tom. 2. tit. 115. *Οτι τοῦτον θλίβει, ὃ καὶ συμβεβηκότα· ἄλλον γὰρ ὃ θλίβει· ἄλλα τὰ δόγματα.* qz & pro tunc & tunc legitur ὁ δρόμος. & illa dicitur παρὰ τῆς οὐραίας omisit proflus. qz & mihi suspecta. Generalius paulo Epictet. idem differt. l. 4. c. 10. *Μὴ σὺ τὸ ἐπὶ τῆς τὸν φυσικὸν κανόνα, σὺ τὸ ἐπὶ τῆς συνηθείας.* Et l. 2. c. 18. *Τὸ πρῶτον κατὰ τῆς δόξης· καὶ μὴ συναπαρτιθείς, ἀλλ' εἰπὼν, ἐκδεχάμενος, φαντασία· ἄρα, ἴδω, τίς ἐστίν, καὶ ποῖ τίνος· ἄρα, ὅτι δοκίμαζω.* Redonanda eidem eadem vox hæc *ἐπιτίθω* c. 29.

Ὅρα μήποτε ἴδωμι πᾶσα σωματικὰ, ἢ ἄλλως ἐνδομιέντα, μικροῦς, καὶ τῆς φαντασίας συναπαρτιθείς. pro eo quod codices perperam, *συναπαρτιθείς*. Sic enim ipse mox c. 21. *Τετραγών ἐν τετραγών περὶ, καὶ τῆς φαντασίας μὴ συναπαρτιδύω.* Idem *ἐπιτίθω* c. 33. à Stobæo tom. 2. tit. 17. Ex quo co-

dicibus Epicteti emendandis; laudatus: *Ὅταν ἡδονῆς πῶς φαντασίαν λάβῃς, ὅταν καὶ ὅτι σὺ ἄλλαν φαντασίαν φύλακας, μὴ συναπαρτιδύῃς ταχέως· ἀλλ' ἐκδεχάμενος οἱ τὸ πρόβλημα, καὶ μικρὰν ἀναβολὴν αὐτὸς παρὰ σεναντὸν λαβὼν, ὁποῦντοσιν τῷ φαντασίαν, καὶ ὅς ἔχει κανόνα· καὶ περὶ κρατεῖν σὺ ἡρώ.*

Ὁλοχερὴς] *ομπήο*. Xyl. ut sit, *Ὁλοχερὴς*, ὁλοπλῶς qomodo Svidas exponit. Sed cum συναπαρτιδύω conjungit, ne in totum abripi nos sustineamus; cum Bootius τὴν μὴ adherere malit, ne ulla ex parte abripi nos patiamur. Ego ὁλοχερὴς istuc, ut & l. 9.

§ 3. *Ἄντι τῆς σωματικῆς, temere, temerarie positum existimem.* ut ὁλοχερὴς συναπαρτιδύω idem sit Mar- co, quod ταχέως συναπαρτιδύω Epicteto. re scil. ip- sa non satis sedulo & accurate perpen- sa. Vide ad l. 1. § 7. & l. 9. § 3.

Ἄλλα βονδεῖν καὶ διώκεται] Ità Cicero. Tuscul. l. 4. *Cur mihi scire possis quid feras opem, si id facere possis? an sine misericordia liberales esse non possimus? non enim ipsi suscipere aegritudinem propter alias debemus, sed alios, si possumus, levare aegritudine.* Et Plut. *de tranquill.* *Εἵνοι σὺ φιλοσοφῶν (Stoicos vocat) καὶ τὸν ἐλεον φέρει πρὸς ἀνθρώπους ἀνδρα- πος γυγνόμενον, ὡς καλῶς τὸ βονδεῖν, ὃ τὸ σωλὺ- γειν καὶ σωινδύναι τοῖς πᾶσι τοῖς ὄντι.* Qod au- tem in casibus istiusmodi quoad alios observandum præcipit Marcus, idem & quoad nosipsum Epictet. l. 1. c. 27. *Τετραγών αἱ φαντασίαι γίνονται ἡμῶν. ἢ γὰρ ὅτι πᾶσι τοῖς, ὡς φαίνεται ἢ ἐκ ὄψεως, ἢ ἐκ φαν- τασίας ὅτι βονδεῖν ἢ ὅτι, καὶ ὡς φαίνεται ἢ ὅτι, καὶ φαι-*

νεται· λοιπὸν ἐν πάσι τοῖς ἐνδοχείῃς ἔργον ἔσθ' ὅτι πεπαιδευμένος. ὃ, τι δ' ἂν ἦ τὸ θλίβον, ἐκείνῳ δὲ σωματικῇ τῷ βοηθεῖται.

Κὰν ἐκαστὸς μὲν ἐλαττωθῇ, μὴ μὴτοῖς ἐλάττω] *δι' ἐν μεδίῃ ἰστίῃ* (qz nec bona nec mala sunt) *detri- menti aliquid sustinere, ne eos ladi existimes.* ἐλαττωθῇ est τὸ ἐλαττῶν ἢτο ἐλαττω φέρειν, sive ἐλαττῶν εἶναι, ut Epictet. l. 3. c. 15. (qz locus & ad l. 8. § 1. allatus, cum & illum illustrat, & cum eo

qz hic sequitur Platonis fororiat.) i. e. *minus confegi, detrimentum damnumque aliquid sustinere.* Siquidem is hoc eodem sensu τὸ ἐλαττωθῇ usurpavit, polis. l. 8. *Ἐλάνθηθ' ὅτι τὸ ἀρχαῖς καὶ πρῶτος καὶ δίκαιος, καὶ δι- λοσθῇ ἐλαττωθῇ· ὡς περὶ μακάριον μὴ εἶναι.* Et Dio Prus. *Τίς σὺ ἐλαττωθῇ ἐλαττωθῇ, καὶ τῷ δο- κῶσιν ἢ τῶν φαντασιῶν ὑπομένειν, καὶ περὶ πᾶσα σὺ ἄλλαν ἐκπῆσαι;* & orat. 64. *Τίς γὰρ ὑμῖν πρῶτος καὶ ἀρετῇ, καὶ τῷ αὐτῷ ἐλαττωθῇ.* Allu- sive videtur Marcus ad illa Epicteti l. 2. c. 10. *Ἄλλ-*

ὅτι πᾶσα σωματικὸν ἐλαττωθῇ ἢ εἰς κλῆσιν, ἐκείνῳ βλά- βη· ὅταν εἰς τῷ σωματικῷ ἐλαττωθῇ βλάβη; Mar- cus ipse supra § 15. *ὁ ἐλαττωθῇ αὐτῷ ἐν τῷ τοῖς, ἀγαθὸς· bonus habetur, qz minus sibi in istis concedit.*

Κακὸν γὰρ ἔδος] forsitan fuerit, κακὸν γὰρ ἔδος· *ni- hil enim mali subest, cum ista nec bona nec mala, sed media sint, quibus privantur illi.* Potest tamen ferri istud, κακὸν ἔδος. Sic enim Plutarch. *de exil.* *Μὴ σὺ περὶ τῷ νυκτερινῷ καὶ τῷ ἐπιθελύσσοντι σὺ εἰ- σιόντων, ἔδει πνὶ φάσμα· οὐδὲν σὺ σὺ εἶδον.*

Faciuntque eodem qz Epictetus habet loco superius laudato: *Ἐν ἔδος ὅτι τὸ θλίβον, πρὸς ἐκείνῳ τῷ βοηθεῖται ἀντιελάνειν πᾶσα τῶν. Τί ἐν πρὸς ἔδος ὅτι ἐνέεισιν βοηθῆμα; τὸ ἐναντίον ἔδος· σὺ ἰδὼν σὺ λεγόντων, Τάλας ἐκείνῳ ἀπώλετο ὁ πατήρ αὐτοῦ, καὶ μήτηρ ἐξέλειπτο· ἀκούσιν σὺ ἐναντίον λόγων· ἀποσπᾶσιν σταντὸν τῶν σὺ φωνῶν· ἀντίδοι· τὸ ἔδει τὸ ἐναντίον ἔδος.* Sed prius tamen illud magis placet.

Ἄλλ' ὡς ὁ γέρον] Fabellam aliquam seu historio- lam respexisse videtur, de sene, qz pueruli alumni sui rhombum, sive ludicrum aliquid, animi causâ pos- scebat, sive quod ipse expetere, aut momenti alicujus esse duceret, cum πῶς γινώσκεις τί esse cognosceret: sed quod pueri ipsum beneficio aliquid affecisse se opina- retur. ita solemus nos ab infantulis nostris ejusmo- di petere ludibundi, qd illi nobis gratificari videan- tur. est enim istuc ῥόμβος, qd & Salinas. monuit, non rhombus, uti Xyl. vertit, sed puerilis turba, qem & ῥόμβος dixere. Hinc inter Bacchi infantuli cre- pundia, uti ex Orpheo Clemens in *protrept.*

Καὶ σὺ, καὶ ῥόμβος, καὶ πῶς γινώσκεις, καμπίσιγνα, Μῆλα τὴν χύμα καλὰ. &c.

Ἐπεὶ τοὶ γινώσκων ὅτι σὺ ἐμὲ λαν] Xyl. *qoniam boni aliquid fiat in rostris.* tanquam si esset, *επεὶ τὴν γινώσκων καλόν.* Cal. *quid facit, aut quorsum sit clausor omnis ad rostra iste?* ut aliter etiam legisse

videa-

videatur. Ego, etsi in loco suspecto, nihil mutos, sed *καλῶν* illud pro participio habeo, non pro nomine. Verito itaque, *Quando ad rostra clamitans fueris*, sive honorem ac dignitatem aliquam aut tibi ipsi, aut cui faves cupiam amittendo, sive litem aliquam vel propriam vel alienam prosequendo. Verum D. Salmaf. *καλῶς* mavult. i. e. *splendide vestitus & pulcher*. ut allusum sit ad magistratus, qui pro rostris splendide amicti concionem habebant. *ἐμβόλα* sive *ἐμβόλοι*, *rostra*: locus in foro Romano, navium Antiatium, quas in pugna ceperant, rostris instructus; ut Livius l. 8. *Πρὸς τοῦ καλῶν ἐμβόλους εἰς τὴν ἀγορὰν*. Polyb. l. 6. *ἀναβὰς εἰς τοῦ ἐμβόλους*. ibid. & apud Svidam avtor incertus, *Τὸν ὃ παρεκαλεῖτο πρὸς τὴν πόλεμον στρατὸν καλεσάσας ἀπὸ τοῦ ἐμβόλων, ἐπορεύτο τοῦ λόγους*. *Πρῶτον*, qui populum ad bellum hortabatur, cum detraxisset, verba ipse faciebat, vel, concionem ipse habebat. quem locum Svidam de aciei genere, quod apud Tacticos *ἐμβόλον* dicitur, perperam cepisse monuit & toties hic nominandus mihi clariss. Salmaf.

Ἀνθρώποι, ἐπελάδου] hoc tibi, inquit, occurrat, ubi in foro consistis, locum forsan honestiorem dignitatemve aliquam vel tibi ipsi vel alii cuiquam enixius ambiens: *O homo, an istarum rerum conditionis oblitus es*, quod ea, tanquam si boni quidpiam eis inesset, tam studiose persequaris? sive, *Nescis, o homo, qualia hac sint?* pulcrum putas ac beatum magistratum capessere, ac pro rostris concionari, & affari populum?

Ναί· ἀλλὰ τί τοις περὶ αὐτὰ] Respondet, *quasi ex ambiens persona*. Agnosco revera esse ejusmodi, qualia tu suggeris, adiaphora scil. Verum ea sunt, quae isti in estimatione cum primis habeant; quaeque ambiunt & affectant omnes.

Διὰ τί τὸ ἐν χεὶρὶ σου μωρὸς γένῃ;] Regerit huic: *An ideo & te stultum fieri, & inter stultos nomen tuum profiteri necesse est, quia stolidè sese illi habuerint?* Quod in *Scolio* apud Athen. l. 1 § 5.

Σὺ μοι μαινόμενός μαινεο, συνοφρενῆσά σοφρογι. 40 *Tu velis tecum insanire, sano ego conspiciam tibi.*

Et Callias apud Clem. Strom. l. 6.

Φασι μὲ μαινόμενον

Χιλῶμαι μαινόμενος ἀπαιῶται.

Apud insanos omnibus aiunt

Esse insanire decorum. Grot.

Vide & Apollodorum *Adelph.* ad l. 9 § 3. Atque ut Menelao Agamemn. apud Euripidem in *Iphigen.* *Aulid.* v. 406.

Συνοφρενῆν σοι βέλομαι, ἀλλ' ὃ σωροσῶν.

Conspicere, non confutere sum promptus tibi. Grot.

Conspicere, non despicere tecum debeo. Lips.

Eodemque alludens Plut. de amico genuino;

Συνοφρενῆν γὰρ, ἔχῃ σωροσῶν ἔσθ.

Et ex Sophocle;

Οὐ γὰρ σωρεῖσθαι, ἀλλὰ συμφορῶν ἔσθ.

Καὶ γὰρ δὴ αὖ, συνοφρεῖν καὶ συμφορῶν, ὡς ἐπὶ μαρτυρεῖται, ὡς ἐπὶ μαρτυρεῖται. Marcus ipse super § 29. *Εἰ ὃ ἐπεσοῖται, ὡς εἰς με καὶ αὐτὸς καὶ μωρὸς, μωρὸς αὖτε, i. e. stultus* super l. 4 § 38. pronuntiaverat eos omnes, quos res istiusmodi solent, *συφορῶν ἢ λυποῖν*, si concedantur & adsint, lictos; si negentur, tristes faceret.

Ἐξυμῶν ποτὶ, ὅπως ποτὶ καὶ αὐτοῖς, ὡς ἐπὶ ἀνδρῶν] Locum morbi manifestus; sed cui citra codicum opem havid facile medicina fiat. Mer. Calavb. illud *ἐξυμῶν ποτὶ* ad priora refert, edoque periocham vult claud. vertit itaque, *Fuerat quandoque* [id sufficiat.] In praefatione sic *παρεσχεῖται* 3 *Νῦν ἐστὶν τοῦ δικίου βίου* futurus es? *sufficiat quod tam diu ctitatum fueris.* Xyl. sequentibus conglutinat, redditque; *Aliquando, uscuque velis, si felix sum felix; ut ὅπως δύναιται*, non ὅπως δύναιται legendum fuerit. quod, si cui admittendum videbitur, malim; *Quid nunc nescio quod pacto neglectum habeor, fuit quando* 20 *felicius eram, forteque ferebam meliorem.* Ut verba sint indignè ferentis, aliis jam posthaberi se, cum praelatus aliquando fuerit. qualis illa Menandriana apud Sext. Empir. *Pyrrhon. hypob.* l. 1. c. 19.

Τὶ γὰρ ἐπὶ κατελεγεῖται;

Verum Calavb. *καλελεγεῖται*, non *καλελεγεῖται* legit, vertitque; *παρεσχεῖται*, *Mors me*, ubi cuque voluerit, deprehendat; ipse felix futurus sum. Atque ita Marcus l. 12. § 7. *Ὅποιον δὲ καλελεγεῖται* 30 *ἔσθ ὅς δύναιται.* Et simpliciter Epictetus l. 3. c. 5. *Τὶ δέλεος ποῖον καλελεγεῖται*, videndus ad l. 6. § 30. Lectionem eam probat D. Boet. sed pro *ἐξυμῶν* mavult *γένοιο ἂν ποτὶ*. ut sit sensus; *Quicunque loco deprehensus, felix fueris, sive esse poteris* in tua est potestate situm, ut sis felix, quemadmodum l. 1 § 1. dicit, in mentis potestate situm esse, ut vitam sibi plenam ac consummatam efficiat, ὅπως ἂν καλελεγεῖται, ubi cuque vel quando cuque morte superveniente deprehensus fuerit. Vel, *γίνοι ποτὶ*. *Fias aliquando vir felix; fac te felicem.* istud tibi acquirere, ut, quocunque loco deprehensus fueris, felix sis. Hoc verò sensu admissio, à superioribus ista sejungenda sunt, ut periocham integram cum eis quae sequuntur consueant. D. Salmaf. denique sic concinnat, ut dialogismus prior continuari videatur. *Ἐξυμῶν ποτὶ ὡμοιότης.* *Ἀνδρῶν, οὗ ὃ ὡμοιότης, ὅπως δύναιται καλελεγεῖται, ἀγαθὸν μωρὸν σκαυτὸς ἀπονεύμα.* *Felix aliquando fui. Mi homo, tu verò felix, ubi cuque deprehensus, si bonam ipse tibi sortem feceris.* quod quomodo fiat, mox subjicit. Hoc est quod Plaut. *Trinum.* 2. 2.

Nam sapiens quidem pol ipse fingit fortunam sibi. Cicer. in *paradox.* 5. *Nec est ulla res, quae plus apud sapientem polleat quam ipsius voluntas atque iudicium, cui quidem etiam, quae vim habere maximam dicitur, fortuna ipsa cedit, sicut sapiens poeta dixit;* *Suis ea cuique fingitur moribus.*

Πάντα κατ' ἐκείνων γίνεται] Vide lib. 2. § 2, 17. Vide & de pascerculo, de pilo, Domini nostri pronunciata, Matth. c. 10. v. 29, 30.

4. § 2. Κακῶς ἀκίον, ἢ ἐυημερόμεθ'] Vide l. § 25. & l. 5. § 3. & infr. § 7. & l. 7. § 36. & l. 8. § 2. & l. 10. § 11. Epictet. enchir. c. 49. "Ὅσα σπεύδεται, τίποτε, ὡς νόμοις, καὶ ὡς ἀποθέσειν παραβήσομεθ' ἑμῶν. ὅ, τι δ' ἐν ἡμῖν περὶ οὗ, μὴ ἐπιτρέψαι τὸ τοιοῦτον ὅτι ἐκ ἐστ' ἐστὶν οὐκ."

Μία καὶ βιωτικὴν παρ' ἑαυτὸν] Vide l. 3. § 7. 10 Sen. ep. 77. Quid? tu nescis unum esse ex vita officium, ut mori?

Τὸ παρὲν ἐν δόξῃ] Hoc est quod noster passim inculcat; l. 3. § 10, 12. & l. 4. § 26. & infr. § 32. & l. 7. § 6. 29. & l. 8. § 2. Pittacus, πῶς αἰσθῆται; interroganti, respondit, τὸ παρὲν ἐυποιεῖν. Laert. l. 1. quod postea in proverbium abiit. Svidas. τὸ παρὲν ἐυποιεῖν. παροίμια. q. i. & subjungit Platonis locum ἐ Gorgia. Καὶ, ὡς εἶπεν, ἀνάγκη μοι, καὶ τὸν παλαιὸν λόγον, τὸ παρὲν ἐυποιεῖν, καὶ τὸ τοιοῦτον δὲ διδόντων παρ' ἑαυτὸν. Et Cratini ex Pylae.

Ἀνδρα σφοδρὸς καὶ, τὸ γὰρ παρὲν παρ' ἑαυτὸν καλὸν,

Ἐἰς διώμεν ἐν τῷ δόξῃ.

Capienti hoc opus est probe dissonare,

Quod impraesentiarum adest.

Apud Procopium Gothic. l. 1. Vitiges;

Ἐὰν γὰρ τις παλαιὸς εἰσέρχεται λόγος,

Τὸ παρὲν ἐν τῷ δόξῃ, καλὸν.

Basil. Caesar. in Esaj. & ex eodem Simeon cancellar. orat. 21. Μὴ πολυπραγμονεῖν τὸ μέλλον, ἀλλὰ τὸ παρὲν ὡς τὸ χρησίμον διατίθεσθαι. Ἀναξάνδρην γὰρ τὸν παρὲν καὶ παρ' ἑαυτὸν, ὡς τὸν παρ' ἑαυτὸν καλὸν, ὅτι ἐν τῷ παρὲν αἰσθῆται. Basil. idem, orat. 24. Et Sim. or. 1. Apud Athenzum l. 10. incertus auctor;

Ἐπὶ τοῖς παρὲν τὸν βίον διατάττει.

Vitam explicat ex praesentibus rebus tuam.

Hesych. Τὸ παρὲν ἐν τῷ δόξῃ. παροίμια, ἢ καὶ Πλάτων ἐν Gorgia μνημονόει. In adagii autem illius expositione lapsum Erasmus restituit Stephanus. Spectant eodem Pindari illas; Isth. od. 8.

Τὸ δ' ἐπὶ ποδὶς ἀρετῆς αἰεὶ,

Χρήμα πᾶν. δόξα γὰρ αἰών,

Ἐπ' ἀνδρῶν κρήματα

Ἐλίσσων βίοντα ποιεῖ.

Et Pyth. 10.

Τὸν δ' ἔκαστος ὁρεῖ,

Τυχὸν καὶ ἀρπάζων χάρις φερνίδι τὴν παρ' ποδὶς.

Τὰ δ' εἰς ἐκείνῃν ἀτίκμαρτον φερνοῦσι.

Aristippi etiam monitum apud Aelian. l. 14. c. 6. ἐφ' ἡμέραν τὴν γνώμην ἔχειν, καὶ αὐτὴν πᾶν τῆς ἡμέρας ἐπ' ἐκείνῃ τῷ αἰετῇ, καὶ δ' ἔκαστος ἢ φέρειται πῆ, ἢ ἐννοεῖ μόνον γὰρ ἡμέτερον τὸ παρὲν, καὶ τὸ δ' ἐκείνῃν, καὶ τὸ φερνίδι. Senec.

epist. 101. Ille ex futuro suspenditur, cui arritum est praesens. Denique quod Lucianus in Νεκυμομα- τοίῳ, ex Tiresia Menippo datum fingit consilium, Τὸ μόνον ἐξ ἀπαρτὸς διαφέρει, ὅπως τὸ παρὲν ἐν δόξῃ, παραδέρχεται τὰ πολλὰ, καὶ οὐκ ἐν μὲν ἐκπαύεται.

§ 3. Ἐὼς βλέπει] Aliud hic, ὡς βλέπει, aliud ἐνδὸν βλέπει l. 7. § 59. ibi vult hominem in mentem suam introspicere; istic in rerum externarum naturam ipsam internam, misa specie externa. Vide l. 3. § 11. & l. 5. § 36. & l. 7. § 29, 30.

Ἡ δόξα] Vide l. 3. § 11.

§ 4. Πάντα τὰ νοουμένηα] Omnia quae subiecta sunt. Xyl. Substantia omnes. Cal. Malim, praesentia haec omnia. τὰ νοουμένηα, praesentia. quod lib. 9. § 33. Πάντα ὅσα ὁράς. Vide ad lib. 8. § 24.

Τόξα μεταβάλλει] Vide l. 5. § 13, 13, 333.

Ἡ δὲ ἐκδυσμαθίσταται] Vide l. 8. § 25 & l. 10. § 7. Lugd. ἐκδυσμαθίσταται. tanquam ab ἐκδυσμαθίσταται. quod nescio an legatur. ἐκδυσμαθίσταται, in fumos, exhalationes, vapores abire. quomodo ex solent, quae adolentur. est ergo ἐκδυσμαθίσταται.

Marco hic, quod Πύρρος Πύρρος Pylates dixit, Ps. 37. v. 20. ubi Scripturam receptam cur sollicitus Piscator, nihil erat.

Ἡ δὲ ἡνωται ἢ ὅσα] Siquidem compacta sit eorum substantia. Xyl. ut de subjectis singulis intelligatur. at Cal. si in unam eandemque substantiam redigenda sint omnia: Vel, si rerum omnium substantia sit inter se unita, et in unum compacta. firmat simul & explicat Marcus ipse, § 9. ἢ ἡνωται καὶ τῆς.

§ 5. Ὁ δοικὼν λόγος] supr. § 1. incertum est autem, istane ad priora illa pertineant, an aliud spectent, & seorsim ponenda fuerint. Illud Casaubono, hoc Xylandro placuit. quod & ipse secutus sum. De sensu convenit. Menti universi rectrici, quid de singulis faciat, & quod fine quidque faciat, & quod id sit, in quo se vimque suam exerceat, satis perspectum ac prospectum esse; etiam si ista nos quam creberrime lateant.

§ 6. Ἀεὶς τῆς τοῦ αὐτοῦ δόξῃ] Avres gnomae. Diogenes interroganti, Πῶς αἰωνοῦμαι τὸν ἐχθρὸν; respondit, Ἀυτὸς καλὸς καὶ κακὸς καὶ καλὸς καὶ κακὸς. Refert Plutarch. de util. ex inimicis. q. i. & de leg. poet. c. 5. Πῶς δ' τὸν γὰρ καλὸν, Ποιῶ τὸν πονηρὸν ἐκ ἀρετῆς ὅλον; ἀποκρίσας, τῶν πᾶν συνελθόντων καλὸν ὅλον τὸν πονηρὸν, τὸ δὲ Διογένης παραβλεῖν ὅτι. ἐρωτῶντος γὰρ ὅπως ἂν τις αἰωνοῦται τὸν ἐχθρὸν. Αὐτὸς, ἔφη, καλὸς καὶ κακὸς γὰρ καλὸς. Atque hoc est quod ille apud Comicum nescio quem (auctore eodem de exil. referente) q. i. cum de infelicitate sua querentem amicum τὴν τῷ αὐτῷ αἰωνοῦται iussit, interrogatus quid ratione id effectum

ἢ τὰ σπῆα. Idem denique apud Anton. Ἐν αἰ
μνημονεύει, ὅτι ὁ ἑρμῆς καὶ ψυχὴ ἢ σῶμα θε-
οῦ παρέστησαν ἑσπερί, ἐν πάσαις οὖν ταῖς περι-
χαῖς καὶ ταῖς περὶ αὐτὴν, καὶ μὴ ἀμάρτης, ἔστιν ὁ τὴν
διδόν συννοῖον.

§ 8. Τὸ ἡγεμονικὸν ἐστὶ τὸ ἐαυτὸ ἐγχεῖν καὶ
πᾶν.] Supr. l. 5. § 14. & l. 11. § 1.

Πᾶν ὃ ἐαυτὸ φαίνεται πᾶν τὸ συμβαῖον]
Vide l. 3. § 9. & § 2, 14.

§ 9. Κατὰ τὴν τὴν ἐκ φύσιν ἔχου παύεται]
supr. § 1, 4.

§ 10. Ἦτοι κυκλῶν] Idem l. 4. § 27.

Ἐν ὧς καὶ ταῖς, περὶ οἷα] leg. [καὶ] περὶ οἷα.
Τὴ καὶ ἐπιθυμῶ ἐκαστὸν συνκρίματι] Itā l. 2.

§ 11. Τὴ μοι ἦν ἐν κόσμῳ περὶ οἷα καὶ
Ἄσα γινώσκ] αἷα, γαῖα, terra. Porro in ter-
ram verti, sive terram fieri, pro mori; ex consequen-
ti. itā in sacra pagina. Gen. c. 3. v. 19. in terram
revertetur, pro morieris. & Eccles. c. 12. v. 7. Et
pulvis in terram, quod prius fuerat, redierit. & Psalm.
22. v. 15. In pulverem mortui reduces me. &
Psalm. 146. v. 4. Quod die spiritus eorum recesserit
ad terram suam revertuntur. Allusum monet Xy-
land. ad illud Menelai. Iliad. n. v. 99.

Ἄλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γινώσθε.

Vos in aquam & terram cunctos convertier opto.

Plut. adv. Epic. vit. Tὸ δὲ ἀναδύναι τὸ λυθῆναι, (ita
ex ipso superius Plutarcho restituito) καὶ μὲν ἦν ἡ
σφῆς ἡμῶν τὸ ἀναδύναι, ἐκ ἀναρῆς τὸ τὴν θάλατταν
μετὰ, ἀλλ' ὅπως ἀποδείξω αὐτὴν σφῆς πᾶσι. αὐτὸ
καὶ τὸ ἐστὶν ὁ δίδωκεν ἢ φύσις,

Ἄλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γινώσθε,
τὴν οἷς τὸ μὴ σφῆς μὲν αἰδανόμαχον διάλυτον
τῆς ψυχῆς. Idem, ejusdem saltem nomine, de Ho-
meri vita ac poesi differens, ait verbis hifce poetam
σημαίνειν τὴν ἀνάσσειν οἷς τὰ ἡμετέρας τοῖς
ἐν παντί. indē Xenophanem traxisse dogma su-
um illud, τὰς ἀρώτας ἀρῶν ἦν τὸ ὕδωρ καὶ τὸ γαῖα.
Et Alexand. Aphrodisi. problem. l. 1. q. 79. Τὰ
καρπῶν, inquit, σῶματα, ἔστι καὶ ψυχὰς περιέχον.
iraque Homerum, cum nōset τὰ μὲν ὕδωρ τοῖς
σφῆς ὄντα, ὡς λεπίουρη καὶ καρπῶτα, (ignem scil.
& aerem) τὰ δὲ ὕδωρ (terram scil. & aquam) πε-
ριέχοντα ἦν τοῖς καρπῶς σῶματα dixisse,

Ἄλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γινώσθε.
id est, ἐνεσθῆται καὶ ψυχῆται. itā siquidem le-
gendum quod codices vulgati perperam exhibent,
mendo manifesto; ἐνεσθῆται καὶ ὑπὸ τῶν. Simp-
plicius Hefych. Ὑδωρ καὶ γαῖα γινώσθε. διαλυθεῖ-
ν, ἀποδύναι. & Evlati. νεκρωθεῖν, καὶ οὖν
μὲν ζωόντων πᾶσι τοῖς ὕδωρ καὶ γαῖα γινώσθε. γί-
νωσθε ὃ γὰρ καὶ ὕδωρ, καὶ δὲ καταλύει τοῖς νε-
κρῶς σῶματα. Subjungit tamen alios exponere,
ἀπὸ τῆς ἀντιπροσώπων (ἀντιπροσώπων) αὐτῶν
loco supra citato habet Aphrodisi.] τοῖς οἷς
τὰ βαρυτέα τῶν τοῖς καὶ ἀκίνητα καὶ ὑμῶν ὅμοια
ἀναλυθεῖν,

Ἡδὲ αὖτε ἑσπερί ἀκίνοι.—

alios autem, duobus elementis hic nominatis etiam
duo reliqua comprehensa & subintelligenda; sicut in
illo Hesiodi op. 1. ubi ad Pandoram conficien-
dam,

Γαῖαν ὕδωρ εἶπον.— Vulcano injungitur.
nec alio sensu dixisse Xenophanem,

Πάντες γὰρ γαῖας τε καὶ ὕδατος ἐκχυόμεθα.

In proverbium autem usu frequenti ac familiari de-
venisse Homericum illud monent Grammatici. qo
alluferit παρρησίας Val. Cato in diris, observante
Scaligero, ubi dixit,

Quamvis ignis eris, quamvis aqua, semper amabo.

Ceterum Marcus hic elementum unicum duntaxat
expressit, terram: quomodo & Evripides, in illis ex
Chryippo à Cicetone mutatis,

Reddenda est terra terris, tum vita omnibus
Metenda ut frugis, sic jubet necessitas.

Et Evripidis in Hypsipyle, uti ex Stobæo discimus,
20 tom. 2. tit. 108.

κατὰ δ' ἀχθομαι βροτῶν

Ἐκ γαῖας φέρονται γαῖα ἀνακταίως δ' ἔχει

Bior dicitur, ὅτι ἀχθομαι τῶν.

Vide lib. 7. § 40. & l. 11. § 6. Scribit interim
Tullius ex Antiochi relatione, Carneadem solitum
Chrysippum reprehendere, quod Evripideum carmen
illud laudaret: negabat enim (quod & Plut. su-
pra) genus hoc orationis quicquam ornatum ad le-
vandam aggritudinem pertinere. id enim ipsum do-
lendum esse dicebat, quod in tam crudelem necessi-
tatem incidissemus. Illud adjecerim fieri posse, ut
alius alicujus poetæ hemistichium fuerit, quod hic
Marcus usurpavit,

ὅπως ποτὶ αἶα γινώσκ.

Ἦξει γὰρ ἐκ' ἐμὲ ὁ σκαδισμὸς, ὃ, πᾶν ποτὶ]
Pindarus apud Plut. in Marcell.

Τὸ γὰρ παρρησίας

Ὅτι πῦρ, καὶ σιδηρὸν ὅπως τῶν.

Arcere namque fata, nec

Ignis, nec aeneas valet murus.

Archinus apud Clemens. Strom. l. 6. Πᾶσι μὲν ἀν-
θρώποις ὁρίσεται ἀνθρώπων, ἢ περὶ τῶν οἷς ὅτε-
ρον. Demosthen. de Corona. ibid. & apud Lucian.
in Demosth. Πᾶσι γὰρ ἀνθρώποις τῶν τῶν βίῃς δι-
κῆς, καὶ ἐν οἷς ποτὶ τῶν αὐτῶν καθεῖται πᾶσι
δὲ καὶ περὶ ἀνθρώπων ἐκαστὸν μὲν ἀπὸ τῶν αὐτῶν
τοῖς κατὰ, ὅπως ὃ, πᾶν ὁ δὲ δὲ δὲ ἀνθρώπων.
quod ab Homero mutatum, Clemens & Plut. de
Homerica, voluit, qd dixerit, H. l. v. 488.

Μοῖρας δ' ἢ πᾶσι ποτὶ τῶν ἀνθρώπων ἀνθρώπων,
50 Ὅτι κατὰ, καὶ μὲν ἀνθρώπων, καὶ τῶν ἀνθρώπων γί-
νωσθε.

As nemo (fidens dico) suum affugit imperium,

Esse malum, bonum esse, humanum sunt omnia.

Idem-tamquam ex Archillis fonte: H. 2. v. 318.

Ἦτοι κατὰ μὲν τῶν, καὶ οἱ μὲν τῶν ποτὶ τῶν.

Uellam-

vid. divin. Quid & de reliquis etiam affectibus Chrysippus in lib. *πεί ἀνομαλολογία*, referente eodem in *tract. de virt. moral.* Τὰ ἐπιγινώσκοντα πάθη, inquit, ἐκέρχονται τοῦ λογισμοῦ. Idque Menandri testimonio comprobatur, cuius illa sunt;

Οἱ μοι, τίλας ἔγωγε, πῶς περ' αἰσθάνω
Ἡμῶν ἐκείνων ἵσαν ἐν τῷ σώματι
Τὴν καλεῖν, ἢ ταῦτ', ἀλλ' ἐκείν' αἰσθητοῖς.
Eheu me miserum, quamnam in partem corporis
Mens nostra se proripuit illo tempore,
Cum nimium vecors hac ego illis praeuli? Grot.

Inde phrasim obtinuit, inquit Plut. in *collat. terrest. et aëril.* πεί τις παρρησιάζεται, μὴ δὲ παρ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἐκπεπληρωμένος τις λογισμῶν. Vult itaque Marcus, sicuti tale quid contingerit, quā celeritē ut ad te redens. Cicero ad *Attic.* l. 7. ep. 3. Id quod animum induxerat, paulisper non tenuit; sed citō ad se rediit.

Ἔστι δὲ ἰσχυρότερος.] Refarciendo jugiter post remissiones atque interturbationes animadversas, validior evadit animi tenor. Itā ossa contracta, si fuerint probe restituta, robustiora sunt. Sed & athleta, quicunque magni spiritus, nec projecit animum propositus; & quoties cecidit, contumacior surrexit. Sen. de *benef.* l. 2. c. 13. Et *quest. nat.* l. 3. praeferat. Fidelissimus est ad honesta ex poenitentia transitus. Et quod Plutarch. in *amator.* Ὡς ἢ ἡλίου ἐκ νεφῶν καὶ μὴ δ' οὐρανῶν ἀδριμάττειται, ὅπως ἑαυτὸς ὁρατὸς καὶ ζήλοισιν ἀποκαθάρσας ἀλλοτρίαν, ἡδίων καὶ δριμυτέρος. Plaut. item *Amphitr.* act. sc. 2.

Ita interveniunt rediunt rursus in gratiam.

Verum ita si quā foris eveniunt huiusmodi

Inter eos, rursus ubi revertunt in gratiam est;

Biū tanto amici sunt inter se quā prius.

§ 12. Ὡς ἢ πάλαιος ἐπαινεῖται] Senec. *epist.* 103. Quāvis potes, in philosophiam secede. Illa te finis suo proteget: in huius sectario eris aut tuius, aut tutior. Vide & *sup.* § 10.

Πεσσαναπαῖς ταῦτη.] Vide l. 5. § 9. & § 34. & *sup.* § 7.

§ 13. Νεκρὸς ὅτι ἔχου.] Cadaver piscis. Plut. de *esu carn.* l. 1. Ἐγὼ δὲ δαυμάζω τινι πείθει καὶ ποῖα ψυχῇ ἢ λόγῳ ὁ πρῶτος ἀνδρῶν ἢ ἡμετέρο φύνεσθαι, καὶ περὶ νηκῶς ζωῆς χεῖλεσι φέρειν ἡμετέρο σαρκί. καὶ νεκρῶν σωμάτων καὶ εἰδῶν περιδέραιον παραίτας, ὥστε καὶ τοσοῦτον περὶ ἐπὶ [ἐπὶ ληψόν] τὰ μικρὰ ὅτι περὶ ἐπὶ βρυχάμενα μέρη καὶ οὐδὲν γάρῃ καὶ κινῆμενα καὶ βλάπτουσα. Itā enim restituendum existimo locum illum, quem aliter Stephanus. Νεκρὸς γὰρ κοτεῖον ἐκβλητότερος, καὶ Ἡρόδοτος] κρεῖας ἢ πᾶν νεκρὸν βῆτι, καὶ νεκρὸς μίτος. Idem *Sympos.* l. 4. c. 4. Inde νεκροκομοὶ μαρτυρεῖται eidem in libello superiore dicti: & in *sep. conv.* v. Ὁ γὰρ τὰ τάρταρος πε νεκρῶν πείσθηται. Arcus quidam cadaveribus confectus, venter dicitur. Vide ad l. 4. § 21.

Χυλαῖον σαρκί] sive sanguis carnis; ut Jacobus Patriarch. apud Molem l. 1. c. 49. v. 11. & Moses ipse l. 5. c. 32. v. 14. i. e. αἷμα σαρκί. ut Jason Siracid. c. 39. v. 26. & c. 50. v. 15. & *Maccab. bist.* l. 1. c. 6. v. 34. At Cassiodor. *Var.* l. 12. ep. 4. de vino acinatico, suo more lascivienti: Hyemale maffium, nvarum frigidus sanguis, in rigore vindemia, cruentus liquor, purpura potabilis, violaceum nectar. Ad nostri mentem propius Hesiod in *Bucolic.* referente 10 Fulgent. *mytholog.* l. 3. c. 1.

—βοτρυών δέσιν αἰματίαν.

Et propius adhuc Empedocles, ab Aristotele notatus, *Topic.* l. 4. c. 5. ab autore etiam *problem.* natur. sub Plutarchi nomine q. 2. laudatus, qui cum Empedocle vult πῶς ἐστιν ἐστὶν πᾶς,

—ἐν ἔλκῳ σαρκὶ ὕδωρ.

Est enim, ut ex Platone auctor idem q. 5. Ὁ χομὶς ὕδωρ ἡδονῶν διὰ αὐτοῦ. Itaque Athen. *deipnosoph.* l. 1. Ἀρ' ὕδατος ὁ δὲ ὅτι οὐκ ἔστιν. ἔστιν γὰρ ἔτερον 20 ἔστιν δὲ ὅτι, ἢ ἔδωρ ἢ ἀμπύλα περὶ αἰματίαν. Et Nemef. de *natur. homin.* Ἀπὸ τῆς αὐτῆς νοτιῆς, ἐν τῇ μὲν ἀμπύλῳ δὲ ὅτι σπασίται, ἐν τῇ ἑλαιοῦ τὸ ἑλαιο. Sext. *Empir. Pyrrhon. hypoth.* l. 1. c. 14. § 1. Ὑδωρ ἐν καὶ μὴ νοτιῆς, ἀλλὰ διδύμῳ εἰς τὰ δένδρα, ὅπου μὲν γίνεται φλοῖς, ὅπου ἢ κλάδος, ὅπου ἢ καρπός, καὶ ἡδονῶν, καὶ ῥοιὰ, καὶ ὅτι ἀλλων ἑκαστον. Epiphani. in *apocatas.* § 66. Ὁ ὕδατος δένδρῳ καὶ οὐκ ἐστὶν συμφορῶν κατεργάζεται, καὶ καρπὸν καὶ ὁμοιοτήτα ἑκαστον καὶ ἐν μὲν τῇ 30 ἑλαιοῦ ἑλαιοῦ πῶν γίνεται ἐν τῇ ἀμπύλῳ δὲ ὅτι χομὶς ἐν τῇ σὺκῃ σὺκον γλυκαίνειται. Gregor. Nyssen. de *homin. opific.* Τὸ γὰρ αὐτὸ ὕδωρ, πικραίνεται ἐν τῷ ἀμύλῳ, ἐν σὺκῇ ἢ καλὰ γλυκαίνειται διὰ τῆς ἀμπύλας ἢ βόβυς καὶ δὲ ὅτι γίνεται. Ἀπὸ τῆς γῆς γὰρ τῆς ἀμπύλας τῷ ῥοιῶν ἑλαιοῦ, ὁ δὲ ὅτι σπασίται, Jo. Chrysost. in *tit. Orat.* 3.

Τεχία περὶ αἷμα.] Plin. *bist. nat.* l. 9. c. 47. Ut boves vitium hominum excollunt, ita corporum tutela pecori debetur. Hinc Demonax Cynicus, cum 40 adolescentem quendam ἔσθ' ἐκ παρῶν splendide vestitum, animadverteret de purpurae laticlavio sese effferentem, apprehensā veste, Τῆν, inquit, ὡς τοι περὶ σὺ περὶ αἷμα ἑορῆς, καὶ ἢν περὶ αἷμα. Diogenem Canem forsan imitatus, qui adolescentulo cuidam pariter affecto prius dixerat, ἐν παύσῃ, μετῴκον, ἐπὶ περὶ αἷμα δὲ ὅτι σπασίται, ὡς περὶ αἷμα. Refert Anton. *Meliss.* l. 2. c. 74. ubi dicti gratiam tollunt prorsus, qui pro δὲ ὅτι, ὡς περὶ substitutum eunt. In eandem mentem Sotades, (quod apud Stob. *tom.* 2. tit. 22. & 50 Maxim. c. 56. reperitur);

Ἄν' αἰματίαν, ταῦτα ὅτι περὶ αἷμα ἔχων.

Si veste nites, at hanc prius oves tulere.

Philo de provident. laudante Eusebio *παρ.* l. 8. c. ult. Ἐδῶ τίς γε μὴν, πορὶ αἷμα εἶσιν, ὡς οἱ ποιηταὶ πῶς φασιν, ὡς περὶ. Neotericus quidam;

Micas, nominis id adeptus vult, ὅτι τὴν ἔξιν τῷ σωματικῷ αὐτοῦ κληρονομήσας, tum ἔξιν qid significet, explicando subiungit, ὅτι τὴν ἔξιν οὐκ ἀπομακρύνει τὰ σπέρματα, τὰς ὑπερβολὰς ἀπὸ τῆς ἀμετακίνητης. ita vocant solidas corporis partes, qd ab humidis distinguunt, siue in partium distributione humidis oppositas. aliquando verò pro spiritu siue forma, qd partes rei cuiusque continet. ita H. Stephanus avtor est eundem alibi ἔξιν definire, πνεῦμα σπινθήριον καὶ συγκρατῆς τὰ μέλη, spiritum illum, qd partes compingit et continet. spiritus autem appellatione formam designari, alibi docemus. Vide ad l. 12. § 30. Sed & ἔξιν πνευματικῶν eadem Philoni dicta de mundi immortalit. verbis illis: Ἀνδρᾶς μὲν ἐν ὄντι, πῦρ ἐν ὕψει γινώσκει, ὁ πρῶτος ἔξιν πνευματικῆς περιόχου καὶ ἑλλοχῆς διόλων ἀρχὴ πνεύματος τῆς αἰωνίου. Unde & ἐκλήκη ζωὴ ex Platoniorum sententia Nemesio, de natura hom. l. 2. Ζῶν μὲν λέγεται καὶ πάντα ἀψυχὰ ἐκτικλύν (ζωὴ καὶ ὁ σπινθήρ) ὑπὸ τῆς τῷ πνεύματι ψυχῆς, τὸ δ' ἔξιν (siue ut alii legunt eis τὸ ἔξιν) καὶ μὴ διαλύεται. Et κυριολεκτικῶν magis Philo, ἐκλήκη διώματις νῦν, inquit, πολλὰς ἀρχὰς διώματις, ἐκτικλύν, εὐστικλύν, ψυχτικλύν, λογικλύν, διανοητικλύν. Et mox, Ἡ μὲν ἔξιν κοινὴ καὶ ἑστὴ ἀψυχὸν ὄντι, λίδων καὶ ἑλλοχῶν, ἡς μετέχου καὶ τὰ ἐν ἡμῖν εὐκρίτως, ὅτι. Ἐξιν igitur hoc in loco, vel substantiam corpoream viam inanem, vel formam potius meram, siue spiritum ζωτικῆς διώματις, i. e. facultatis vitalis (strictius loquendo) exortem designaverit: quam ψυχὴν ἔξιν, quasi meram substantiam siue existentiam, Sextus nuncupat, & ὑπὸ τῆς εὐσεως Marcus illic distinguit. Siqdem in eandem planè mentem Sextus Empiric. adv. Mathemas. l. 8. c. 2. qo loco his gemina planè leguntur ista. Τὸν ἡρωϊκῶν σωματικῶν, τὰ μὲν ὑπὸ ψυχῆς ἔξιν σπινθήριον, αἱ λίδων καὶ ἑλλοχῶν τὰ δ' ὑπὸ εὐσεως, κατὰ τὸν τὸ φυσικὸν τὰ δ' ὑπὸ ψυχῆς, τὰ ζωα. Philo itidem de numin. immanibus. gradus quosdam rerum naturalium constituens; Τὸν σωματικῶν, inquit, ὁ ψῦ ὄλων ποιητῆς, τὰ μὲν ἐνεδύματο ἔξιν, τὰ δ' εὐσεως, τὰ δ' λογικῇ ψυχῇ idemqde de mund. immortal. diestius adhuc; Τὴν ἐν ὄντι ἑστὴν διεσπρότων, τὴν ἑλλοχῶν καὶ λίδων ἔξιν, ἀπὸ τῆς τῇ δένδρων εὐσεως, ψυχῆς καὶ ζωῶν ἀπάντων, ἀνθρώπων δ' ἑν καὶ λίδων. Vides omnino cum Marco illic, ἔξιν lignis et lapidibus, εὐσεως sasis stirpibusqde tribui: habesqde res quatuor, sed eas sibi invicem subordinatas, quibus compages omnis corporea continetur, partesqde eiusdem sibi invicem uniuntur; ἔξιν, εὐσεως, ψυχῆς, νοῦν; ἔξιν λίδων, ὄντων φυσικῶν, ψυχῆς ζωῶν, ἑν ἀνθρώπων. eodem planè ordine, qo hic Marcus. qin, nē qid desit eorum, qorum Marcus hic meminit, subiungit, ὅτι τὴν ζωὴν σπινθήριον τελεωπάτιον qod est idem prorsus cum illo Marci, ὁ ψυχῆς λογικῆς καὶ διοικητικῆς καὶ πολιτικῆς τῆς αἰωνίου. Adijci potest, qd non Philo tantum & Galenus dixere σπέρμα siue semen in εὐσεως primò, cum in ζωῶν transire; id qd Aristoteles dixit, ζῶν τὸ

σπέρμα οὐτὸς σίον, de gener. animal. l. 3. c. 2. sed & Stoici ipsi, τὸ σπέρμα semen, πνεῦμα spiritum esse: hunc in utero solum, εὐσεως primò, tum ab aëre refrigeratum, ψυχῆς fieri. ita σπέρμα ὑπὸ τῆς εὐσεως, τὴν εὐσεως καὶ τῆς ψυχῆς distinguunt: & semen siue πνεῦμα. volunt dici, donec in utero vitam vegetativam adeptum sit. Vide ad l. 10. § 26. & l. 12. § 24. Accedit & qd Zeno ἔξιν sensu isto accepisse videtur, apud Laert. l. 7. ubi dicit, Τὴν ψυχῆν, δ' ὅν μὲν καὶ ἔξιν καὶ ἑλλοχῶν, αἱ δ' αἱ εὐσεως καὶ ἑλλοχῶν δ' ὅν μὲν καὶ ἔξιν καὶ ἑλλοχῶν, αἱ δ' αἱ εὐσεως καὶ ἑλλοχῶν. Vide ad l. 12. § 30. indē ἐκλήκως διαμείνεν, Porphyrio dictum de abstinent. l. 4. Ὁυτοὶ καὶ καὶ λίδων προφύλ, τὸ αἰτίον τῶν συμμείνεν εἰσὶν αἱ καὶ τὸ (τὸ f.) ἐκλήκως διαμείνεν καὶ οὐτὸς, τὴν διαμείνεν ἐν τῷ αὐτῷ ἡ ἀπορροήσιν καὶ ζωῶν σπινθήριον, τὴν πνεύμα αὐτῶν τὴν εὐσεως. Ea igitur, inquit, qd vel formā merā continentur, ut ligna et lapides; vel naturā (i. e. animā vegetativā ὑπὸ τῶν εὐσεως sic dictā, unde εὐσεως plants) ut ficus, vites, olea, &c. Vide & Marcum ipsum l. 10. § 2. ubi εὐσεως μόνων καὶ τῆς ζωῆς εὐσεως distinguit. Non erat itaqde qd vir illius ἔξιν & ἐκτικλύν apud Philonem ac Clementem mendii suspectas haberet; & ἔξιν atqde ἐκτικλύν rescribendum præscriberet; aut Philonis lolius arbitraretur esse ἔξιν vocabulum hac ratione usurpatum, quā & Sexti, & Zenonis etiam, aliorumqde iidem existere sit clarissimè demonstratum.

Τὰ δ' ὑπὸ τῆς ἑλλοχῆς μετρίωτερον] qd subarrioribus aliquantū. Xyl. & mox: Siq paulò plus haberent gratias: perperam, & prater Marci mentem, ad res reulit, qd de hominibus dictum est. αἱ μετρίωτεροι, qd modestiores et moderatiores sunt. Ψυχῆς λογικῆς καὶ διοικητικῆς] vide l. 4. § 40. & l. 5. § 21. & l. 12. § 30, 32.

Ἐχέου καὶ κινημένον] forsitan ἔχουσαν. ut infra § 16. κινεῖται καὶ ἑλλοχῶν. nam & ἔξιν καὶ κινεῖται qandoq; usurpatur. Arrianus de Indis fluminibus, καὶ κινεῖται ἔχουσαν, ἑλλοχῶν τὴν γίνονται.

Τὸ ὁμογενεῖς συνήγει. Congeneri suo cooperatur, vel homini, ut l. 2. § 1. vel Deo etiam, ut l. 5. § 21. de illis Xyl. intellexit, de isto Cal. ego utrumqde opinor respexisse.

§ 15. Τὰ μὲν ἀπὸ τῆς γίνονται] διὰ τὴν ἵνα ἡ ἀπὸ τῆς ἀνύπτου τῆς κόρυς. καὶ ἔξιν καὶ ἑλλοχῶν, ἑστὴ καὶ μετρίωτερον, ἑστὴ καὶ μετρίωτερον, ἑστὴ καὶ μετρίωτερον. Epictet. l. 2. c. 1. Idemqde l. 3. c. 24. ἀνάγκη περὶ τὴν τὴν καὶ παραχρῆσιν ὅλον [ἀλλων ποτιῶν] ἀλλων, καὶ τὰ μὲν διαλύεται, τὰ δ' ὁμογενεῖται, τὰ μὲν ὁμογενεῖται τὸ αὐτὸ, τὰ δ' κινεῖται. Ocellus de univers. Τὸ μὲν διαλλαχὴ γινώσκονται, τὸ δ' ὁμογενεῖται. Empedocles apud Aristoteli. Physic. l. 8. c. 1.

— ἡ μὲν ἐν αἰσθητῶν μαμαδῶν φύσει
ἡ δ' ἐκ τῆς ἀσπιδῆς ἐνδὲς, αἰσθητῶν ἐκ τῆς ἀσπιδῆς

daus, vel non intrando, vel non exiundo: ita hoc scitum stabile alimentum, quia in nobis manere non finitur, nec immorando corrumpitur, sed egeritur mox ut ingeritur, non alios, sed eosdem meatus, id est, os, aut nares, aut utrumque, & quia intraret, & quia exiret, accepit. In recipso proba tibi ipse quod dices. emitte spiritum flando, & vide utrum aures si non receperis: recipe respirando, & vide quae palatibus angustias si non rursus emisseris. hoc igitur facimus, quando utrem inflammas, quod facimus ut vivamus. nisi quod tunc paulo plus ducimus, ut paulo plus emitamus, ut spiritum stabilem, id est, ventum in utrem implendum & extendendum non quiete spirandi & respirandi, sed anhelandi impetu coarctemus. nisi ergo, quod impendis ad utrem implendum, ad te isdem alendum aditu patefacto relideris, quid tibi, non solum unde illum inflare, sed unde tu possis vivere, remanebit? Hinc illud Epicharmi apud Clem. Strom. l. 5. Ἀνθρώποις ἀνθρώπων, ἀνέμοι περυσίνδ' αἶοι. Vide & l. 8. § 54.

Πάσαι ἀποπνεύουσαι δυνάμεις ἀποσύναι] Hinc ex formula & in sacris scriptoribus. ἀρχὴ τὸ πνεῦμα. Spiritum emisit. Math. c. 27. v. 50. & παρὰ δὲ τὸ πνεῦμα. Spiritum tradidit. Joan. c. 19. v. 30. & ἐξέπνευσεν. expiravit. Marc. c. 15. v. 37 & Luc. c. 23. v. 46. Lucian. etiam in votis: ἀπορυσσάσας τὴν θυρίδιον ἀπεισι. animā efflavit abiit.

§ 16. Ὡς τὰ φυτὰ, τίμων ὅτι τὸ διαπνεῖν] Male luxata & confusa ista: sed restitutio proclivis: leg. Τίμων, ὅτι τὸ διαπνεῖν, ὡς τὰ φυτὰ. Estimatione dignum est, non perflari, quod & plantarum sive stirpium est. Tò διαπνεῖν autem de stirpibus usurpatum apud Xenophontem habemus in sympos. Verbis hisce à Stobaeo tom. 2. tit. 19. adductis; ab Athenæo etiam l. 11. laudatis; apud quem emendatiora, quam in vulgatis Xenophontis codicibus, exhibentur: Δοκεῖ μὲν τοι μοι τὰ φυτὰ ὁρῶν σπμάλα [συμπίεσι τὰυτὰ, codices. malé.] τὰ αὐτὰ πάθων, ὅσοι καὶ τὰ φυτὰ ἐν τῇ γῇ εὐοχεῖσθαι καὶ ὅς ἐκείνα ὅταν μὲν αὐτὰ ὁ θεὸς ὅρας αἰσπρὸς ποτὶν, καὶ δυνάμει ἰσχυρῶς, ὡς τὰς αὐαῖς διαπνεῖν. Id Latinis perflari dicitur. Columella l. 4. c. 19. Fructusque summiotus à terra, minus putrescit: hoc nno modo perflatur ventis qui nebulam & rorem resistorem celeriter adficcant, multumque ad desiccandum, & ad bonitatem vini conferunt. & c. 18. Quae distinctio plus solis & ventis viribus praebet. & c. 7. Nam & sic facilius insolat humus, & fructus percoquitur, perflaturque salubriorem habet. Id quod Plin. l. 7. c. 21. de certo Vitis genere: Melior ea vino, quando sibi ipsa non obumbrat, assidueque sole coquitur, & afflatur magis sentit. διαπνέει in animalibus quid sit, quidque ἀπὸ τῆς ἀναπνοῆς distet, ex Aristotele ac Galeno docuimus, ad lib. 3. § 1. Nec omittendum videtur, quod Xenophon loco superius adducto in collatio-

nis membro altero τὴν ἀναπνοὴν meminit, quasi istud in animalibus τὸ διαπνεῖν illi in arboribus responderet. Οὕτως γὰρ καὶ ἡμεῖς, inquit, πνέομεν ἀπὸ τοῦ ποτὸς ἐκ τοῦ σώματος, τὰ καὶ μὲν καὶ τὸ σπμάλα καὶ αἱ γυνάμεις σπμάλα, καὶ ἐὰν ἀναπνέω, μὴ ὅτι λέγειν π, δυνάμεισθαι. Etiam si verò τὸ διαπνεῖν istud, quod hic stirpibus tribuitur, distet multum, verà ἀπὸ τῆς ἀναπνοῆς illius, quae animalium peculiaris est; in hoc tamen consentiunt, quod spiritus sive flatus quodam utrumque perficitur, & quod ad conservationem τῆς διαπνοῆς, cuiuscunque generis illud fuerit, utrumque conducatur. Verum praeter ἀναπνοὴν illam externam, quae ab aera liberiore stirpibus eis obvenit, quae locis patentioribus succrescunt, aliam etiam internam nobis Theophrastus insinuat, quae per singulas stirpis cuiusque partes, animae, quam vegetativam dicimus, virtute, spiritus quasi vitalis quidam diffunditur, ejusdemque itidem pars excrementitia dissipatur & dispellitur. Is enim de caus. plant. l. 5. c. 15. ubi de morbo quodam piceae arbori familiari, quam δένδρον vocat, verba faciens, haec habet; Ἐοικα παραλήψεις τοὺς συμβαίνειν τὸν ἐπὶ τοῦ ζῶον, ὅταν ἐκπαρυσθῶν ἢ δυνάμεισθαι ὅς ἐλκεν τὴν πολὺν, ἐὰν ὅλος τὸ πνεῦμα χεῖν, διὰ τὴν συμπερῆσιν καὶ τὴν πύκνωσιν, ἐκείνα τε ἀποπνέονται, καὶ αἱ πύκναι. διὸ καὶ ἡ κακὴ οἱ ὁρῶνται τὰντα τεθνήσκειν. φασὶ γὰρ ἀποπνεῖν τὴν πύκνυν διὰ τὴν πύκνωσιν. πάντα γὰρ, ὡς εἰκοι, δεῖται πνεύματι πνέειν, ἢ μαλακῶν, ἢ πῶν. Et l. 6. c. 15. ἐπὶ πάντων γὰρ δένδρων, ἀπὸλλυται τὰ δένδρα συμπερῆσθαι καὶ ἐλκεῖν ἔχοντα διὰ τὸν πνέειν. Qin & Jul. Scalig. ad l. 5. c. 20. ad illud Theophr. c. 15. de arboribus dictum atate diuturna exarcescentibus, ὥστε ἀποπνέων καὶ μαλακῶν Metaphora, inquit, est ab animalibus, quibus spirandi, atque vitae idem finis est, ac quatenus ἢ πνέειν plantae; tamen vivuntur beneficio διαπνοῆς. Omne enim vivens διαπνέει. calor enim vitalis ingit in multis refrigeratione, in omnibus instauracione. instauratur autem caelesti calore circumfuso, qui sese induit in omnia. Percunt ergo plantae quasi suffocatae. ubi πνεῦμα δίδωσιν καὶ ἐξερῶντες itidem, quasi expirantes, ubi copiosius istud ἐξελμίζεται quod & ἀποπνέειν πνέει Theophr. dixit l. 2. c. 20. De feminibus quibusdam Galenus φεῖ προπνέει δυνάμεισθαι l. 1. c. 10. Πνεῦμα πνέειν ὑπερῶντα τὰυτὰ ἐχει, καὶ διὰ τὸ πνέειν τὸν σπμάλα καὶ σπμάλα αὐτῶν καὶ χεῖν, κατὰ δυνάμεισθαι ὅς ἐν τοῖς ἐκείνους ἰσχυρῶς, καὶ τὸ πνέειν πνέειν, τὸ μὲν πνέειν τῆς σπμάλας ὑπερῶν, τὸ δὲ πνέειν αὐτῶν, ἡμεῖς δὲ ἐκ τῶν αὐτῶν σπμάλας πνέειν. (quo loco quod Galen. διαπνέειν, Theophr. ἀποπνέειν dixit de caus. plant. lib. 3. c. 7. καὶ ἐκ τῶν ἀλλοτρίων τὰ σπμάλα ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν, ἐὰν τὸ πνέειν ἴσθαι ἄλλα δὲ πνέειν καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν, ἐὰν τὸ πνέειν καὶ δυνάμεισθαι, ἀποπνέειν)

σωτες τῷ ἄλλοτρίῳ.) sequitur apud Medicum Ἀπὸ-
 ρῆι γὰρ ἀπώλειαν οὐκ ἔστι τε καὶ ἀσπράματον καὶ καρπὸν,
 σπινθῆδον συλκιδωμένην καὶ ταῖς φάρμακων καὶ ὅσων ἐν
 αὐτοῖς ὑδάτωδες τε καὶ λεπτὴν σφύζοντα, καὶ
 ταῦτα γὰρ καὶ αὐτὴς πᾶσι καὶ ὅσοις ὑγρῆται. *Qin*
 & quod διαπνεύει hoc sensu auctoribus supra lav-
 datis, idem ἐξαναμύειν quibusdam dici Theophras-
 tus idem auctor est in *hystor. plant.* l. 8. c. 10. εἰν
 πνεύσει, inquit, μεγάλη καὶ πλείονα χροῖον ἐμπλήναι,
 ξηραίνει καὶ ἀσπράναι ὃ καὶ ὅσις πνεῖ ἐξαναμύεται. 10
 quod Plin. l. 18. c. 17. *turne enim exinanunt gran-*
um locum Helychius ob oculos habebat, quoniam ἐξ-
 αναμύειν, ξηραίναντος exponeret. ipse ἐξατμίζον-
 τος de causis. *plant.* l. 1. c. 1. quod loco ἐξηγρη-
 καῖς utrumque conjunxit, διαπνέεται καὶ ἐξατμίζε-
 ται. atque hoc est quod de aëre ventis agitato Vi-
 truv. l. 1. c. 6. *Vitiis corporibus detrahitis succum,*
et efficit ea exiliora. Eodem sensu acceperim ego &
 τὸ ἐξαναμύειν, quod loco de conceptu agens Aristot.
hist. animal. l. 10. c. 3. hæc habet: *Εἰσὶ δὲ πνεῖ* 20
αἱ παρὰ τὸν τῶν αἰσθητῶν, ὃ καὶ ὅσις ἐξαναμύειν. ὅτι γὰρ
 τοῦτον πᾶσι, ὅταν συρρῶνται πρὸς ἀνδρῶν, ὥτε
 πλεονεχίαι δὴλαι τὸ ἀσπράναι, ὥτε καὶ ὅσις πνεῖ
 καὶ ὅσις ἐξαναμύειν. etiam si enim vir Maximus
 interpretetur *frustrari*; sicut ἀπώλεια ὡς dicuntur
 οὐα *irritis*; eodemque respexisse velit Maronem,
 cum *egras dixit vento gravidos fieri*: ipsum etiam
 philosophum verbis illis l. 7. c. 4. *πνεύματι καὶ ὑπο-*
μῆτιν ἢ ὑπερῶν, vim τῷ ἐξαναμύειν declarasse. aliquid
 tamen amplius eò loci hocce vocabulo subindicari 30
 saltem avtumo. cum nec idem πᾶσι utrobique de-
 scribatur, sed loco altero, quod congressum præcedat,
 altero verò, quod subsequatur: & philosophus ipse
 verbis prius adductis subjungat statim; αἶνον γὰρ τὸ
 πᾶσι ἢ ὑπερῶν, ὅταν ἢ λίαν ξηρῶν. ἐκκινῶνται γὰρ
 αὐτῶν τὸ ὑγρὸν, ἀφίησιν ἔξω τὸ γῆρας καὶ
 ἀσπράναι. hoc est, quod Theophr. *ξηραίνει* καὶ
 ἀσπράναι. Verum de hoc alii viderint. Hæc
 dissimiliter certe Hippocrates τὸ ἐξαερεύειν usurpa-
 vit, *lib. de natur. puer.* ἐξαερεύεται γὰρ τὸ πρὸς τὸν ἀνδρα, 40
 καὶ τὸ πνεῦμα δὲ αὐτοῦ διηθείη. De aqua loquitur: cui
 ipse, nec huic soli, sed terræ quoque *transpirationem*
 quandam ibidem tribuit. Si quidem rationem assignans;
 cur terræ inferioria hyeme caleant, *πυκνοτέρη δὲ*
δασιν ὑπο τῷ (ὅτι πλεονεχίαι) ἐπὶ ἐαυτοῖς καὶ ἐκ ἔξω
 ἐκκινῶνται ὁρμήν. Et more eò res subijctionis com-
 pressisq; quibusvis, τὸ πρὸς αὐτοῖς ἐκδραμῶνται,
 καὶ ἐκ τῶν καὶ ὑπερῶν σπινθῆται. ἢ γὰρ δὴ τὸ πνεῦ-
 μα δὲ αὐτοῖς, ὥτε πυκνὸν ἰόντων. Ità *perspirationis*
 cum defectu, tum & excessu, nocumentum tam
 animæ quàm & inanimatis inferre solet. Proinde,
 quæ in *perspiratione* ista, ubi nimia fuerit, partes
 etiam utiles decedunt, & vis naturalis deperit, inde
 natum viderit, ut τὸ διαπνεύειν, quod & antè mo-
 nuimus, in *interitis* significatione non raro usur-
 petur. Ità de animantibus, Aristot. *de anim.* l. 1.

c. 5. Δοκῇ δὲ τὸν ἀντίον μᾶλλον ἢ ψυχὴν τὸ σῶμα
 σωθῆναι ἐκελύσσας γὰρ διαπνέεται καὶ σῆπεται.
 Et Plato Phædon. itidem de corpore : ὃ σαρκοῦ καὶ
 αἱματὸς καὶ διαπνέεται καὶ διαπνέει. de plantis
 Theophrast. de caus. l. 6. c. 23. Τὰ μὲν ἔν τῷ αἵματι
 πάντα, πρὸς αἱμώδη εὐσμελότερα τὰ δ' αἰσθητὰ
 καὶ διαπνέεται, καὶ ἀπὸ τὰ ἴα. citò εὐσμελίσκειται,
 εὐσμελίσκειται. de fructibus Aristot. problem. l. 2. 2. q.
 17. ἐν οἷς πολλοὺς δρυῖν (caricas loquitur) διαπνέει
 καὶ ἐξίμματα καὶ τὸ ὑγρὸν τὸ πλεῖστον τὸ γλυκύτατον.
 de seminibus Chrysippus physic. l. 2. referente Læcit.
 lib. 7. in Zenop. πνεῦμα καὶ τὴν ὕσιν τὸ σπέρμα,
 αἱ δὴλον ἐν οἷς τὴν γῆν καταβαλνυμένον
 σπέρματων, ἃ παλαιωθέντα καὶ ἐπ' οὐραται, δια-
 πνέονται αὐτοῖς τῆς διωσμοῦ. alterum enim
 post οὐραται, αἱ δὴλον, inducendum proforis videtur,
 nisi quis in δολορόπ mutandum censuerit. Cate-
 rùm aliis ego despiciendum libens proposuerim τὸ
 διαπνέει. Clementi Alex. qid velit, qd dæmo-
 nibus ille tribuit, Strom. l. 7. qo loco τὸ διαπνέ-
 ον, καὶ ἐμπνέει, καὶ σπνέει, καὶ ἀναπνέει à se
 invicem differtminat, primumqz dæmonibus, secun-
 dum aqatilibus, tertium insectis, quartum animanti-
 bus pulmonum ope aerem attrahentibus assignare
 videtur. Mihi interim suspicio oboritur, locum
 mendo neviqam immunem esse, legiqz debere πέ-
 τερεν διαπνέειν, αἱ τὸ οἷον δρυῶν, vel τὸ οἷον δρυ-
 δρων (non autem τὸ οἷον δρυμῶν) καὶ οὐ. ed
 magis, qia & stirpibus istis Marcus τὸ διαπνέει
 attribuit; nec verisimile sit à dæmonibus exoritur
 Clementem, cum in reliquis gradatim ab inferiori-
 bus ad superiora ascendat, ab aqatilibus ad insecta,
 ab insectis ad animantia perfectiora. Viderint eru-
 diti.

Τὴν αὐτὴν ἵππῶδες, five impressionem quandam ad-
 mittere in se ab externis objectis, sensus tam exterio-
 res, q̄am & interiores dicuntur. inde ἀντιπαρα-
 ἰστικῶς. infra § 26. & αἰσθητικὰ ἐνυπαρξήματα.
 l. 5. § 33. Epictet. lib. 1. c. 6. ἐμπαισθητοὺς πῶς
 αἰσθητοῖς, τυκνύμεθα ὡς αὐτοῖς. Ex Chrysippo de
 anim. l. 12. Laert. l. 7. in Zenon. φαντασία δὲ
 οὗ τῶ πῶσις ἐν ψυχῇ, τυτρίσιν, ἀλλοίωσις & ὅ
 δεικνόν τῶ τῶ πῶσις ὁμοίει τύπῳ σφραγισμένης
 ἐπὶ αἰνῶ. δεικνόν ὅτι πολλὰς τύπας καὶ τὸ αὐτὸ γί-
 νωσκει νοήται ὅ ἡ φαντασία ἢ ἀπὸ ὑπαρχόντος καὶ
 τὸ ὑπαρχόν ἐναπομνησκύμενη, καὶ ἐναποτιτυπύμενη,
 καὶ ἐναποσφραγισμένη.

50 [Νδέρσασαι] & infr. § 28. νδέρσασαι
 ὀρμητικῶν. Vide & l. 2, § 2. Τα νδέρσασαι ὀρ-
 μητικῶν κινεῖται μὲν ὁ πταπμῶν, τὸ πτω ἀρχῶ
 τῆς κινύσεως ἐσθλῶς τῇ μηχανῇ, κινεῖται ὅτε ἐπ'
 ἀπαιεῖτ' ὃ δὲ οὐκ ὀκνεῖται εἶναι πτω πρὸς τῆς κινύ-
 σεως, ἀλλ' ὅτε ὁ δαδῖσα δυνάμεις ἰσθεῖ, ὅτε ἐκ
 ἐκλήσεως τῇ σπιδῶ. Synef. de provident. l. 1.

Κρόπος γλαυῶν] Itā l. 4. § 3. τὸ κενὸν τῆς
ἀπυρόστας. Vide & l. 8. § 52. κρόπον γλαυῶν
P 3 god

l. 3. c. 15. Ἐτα δὲ ἀγῶνι παρρησιάζονται ἔχον, &c. unde & athletis ἐξ ἀλλήλων ἀνταγωνισταί, Galen. hortator. c. 11. & Pavan. in Lacen. de pube Spar-
tana: μάχηται ὃ καὶ χερσὶ καὶ ἐμπροσθεν λαβ-
δωνήσι τε, καὶ τοῖς ὀρθοῦς ἀντορῶνται. Philo-
strat. tamen imagin l. 2. in Arrichion καὶ σφύρῃ
σφύρα παλαίει, καὶ τῷ χεῖρι σφίλῃσι, σφύρῃσι τε
παίει καὶ ἐκἀλλήδων ταυτὶ γὰρ τὰ παλκράτῃζον ἐρ-
γα, καὶ τὰ δάκνυν καὶ ἐρύττειν. aliis igitur saltem
nec ista interdicta, unde καὶ ἀδύνατον ἀνταγωνί-
σταν non poterat non creberrime contingere. quod
Varro, de scobinari supercilia dixit, apud Nonium,
ex Saur. Va vultu. Pugili spectatores, qui miserum
putatis vinci, qaro à vobis, si adversarium supercilia
mibi cessu descobinatis, num quæ vestrum sua mihi
est daturus? Ità Apollon. Argon. l. 2. v. 109.

ἀρῦτε δὲ τὰ θλάσας, γυμνὸν δ' ἰσχυρὸν ὄπλον
πῆ. Vide ad l. 11. § 16.

Καὶ τὴν καρὰν ἐπαγχείς] Meodum sabesse su-
spicatur Annot. Lugd. σερραγχείς legit; & expo-
nit, caput capiti affringens. quod minus placet; quia à
Scriptura vulgata longius abscedit. Ego, si quid mu-
tandum videretur, ἐπαγχείς, vel ἐπαργχείς legerim.
& capite collisus, verterim. Verum ἐπαγχείς for-
san pro ἐπαργχείς fuerit, quod apud Libanum in vita
sua historia reperitur. Τοῖς ἐν μέσῳ τῶν κείνων λί-
θοις ἐπαργχεῖται τῷ κεφαλῇ, δεικνύουσι τὸν ἐλκ-
φαλον. Pavan. in Mellen. Οἱ κροὶ ὅτι τὸν θάμνον
αὐτῶνται καὶ βία τὰ κεφάλαι ἐπαργχεῖται, ἀποδρῶ-
σκαυ. Qd allusum putat à Diogene Cynico Petr.
Faber, agonist. l. 1. c. 11. quando Olympionicam,
κροὶν ἀρεμάνων, i. e. arietem Martium dixit; refe-
rente Laertio l. 6. quia luctatores nimirum arietino
quodam more capita conferebant, frontesque collide-
bant συναντῶντες, ὡς καὶ οἱ κροὶ. De Athletis Ana-
charis apud Lucian. de exercit. καὶ τὰ μέτωπα σωμα-
ρῶνται, ὡς καὶ οἱ κροὶ. inde arietare dictum, pro
adversus frontibus concurrere, sive collidere. quod de
præliantium congressa usurpavit Sen. de ira l. 2. c. 3.
Magno imperatori, antequam inter se acies arietarent,
cor exiluit. de nubium conflictu; qest. nat. l. 5. c.
13. Nubes resolutis modò ipsa arietatio, ut magno-
rum inter se corporum assitus. (id quod Lucretio
l. 6.

—nubes

Frontibus adversis concurrere—)
de dentium collisu; de ira l. 3. c. 4. dentes inter se
arietati. de oppositionibus hominum mutuis, quod &
Marcus istuc respexit; epist. 103. Non arietant inter
se, nisi in eodem ambulantes. de fortuitis casibus, qui-
bus corpora humana sunt obnoxia; ad Marc. c. 11.
Fassati, non tempestate magna, ut dissiperis, est opus.
ubi quingte arietaveris, solueris. Apud Tertull. in
Scorpiac c. 6. ubi de athletis agit; pugni gassant,
calces arietant. quo loco, calva arietant, legi vult Fa-
ber agonist. l. 2. c. 9. ego nihil mutandum existi-
mam. de ædificiis terræ tremore commissis, Plin.

nat. hist. l. 2. c. 82. Innocentium, & cum concurrens
vestra contrario istu arietant; quoniam alter motus al-
teri renititur. Quoniam nec arietum tantum dun-
taxat est conflictatio illiusmodi, sed & tavorum.
Virg. Æn. l. 12.

Cum duo convulsi inimica in praelia tauri

Frontibus incutunt.—

Martial. l. 4. epigr. 35.

Frontibus adversis molles concurrere damas

Vidimus, & sati forte jacere pari.

Unde leves animi tanto calubre furore?

Sic pugnant tauri; sic cecidere viri.

Itaque & istis pugiles conferri solent: De Amyco
& Polluce decertantibus Apollon. Argonast.
lib. 2. v. 86.

Στάτῃς ὃ βαλὼν ἀπὸ τῶν ἀπὸ μὲν ἑαυτοῦ ματῶν

ἰδῶν, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῦ ἀντιπῶν φουδῶνται

Ἄλ δ' αὖτῃς συνόρῳσαν ἐπαρῶν, ὡς τε ταύρῳ

φορῶντες αὐτὸν τοῖς κακοῦς δυνάμει.

De Hercule & Acheloo pariter colluctantibus Nalo-
Metim. l. 9.

Digredimur pavillum, rursusque ad bella coimus,

Inque gradu stetimus, certi non cedere: eratque

Cum pede pes junctus, totoque ego pectore pronus

Et digitos digitis, & frontem fronte premebam.

Non aliter vidi fortes concurrere taurus,

Cum pretium pugnae toto nitidissima saltu

Expetitur conjux.—

De Hercule denique Antæoque Lucan. bell. Pharf.
lib. 4.

Conseruere manus, & multo brachia nexi,

Colla diu gravibus multum tentata lacertis,

Immotumque caput fixa cum fronte tenebat.

Quoniam nec illud omisium velim quod Synesius
commemorat oras. de calvit. circulatorum quendam
vidisse πῆς καρὰν τῷ ῥομφαίῳ ἐπιδειξάμενον, δια-
κνεῖται δὲ δειδωγμένῳ κροί, πῶρῳ δὲ ἐν μάχῃ
τὸν πύλον καλῶσινται. de quo planè dixeris, quod
alibi Synesius, τὸ καρπὸν ἀπειρῶντος ἀντ' ἐν σί-
40 negr.

Οὗτε ὁπσημαίνεσθαι] observat hic Xylander
τὸ ὁπσημαίνεσθαι in malam partem usurparum, prout
& apud Appianum ἐμφυλίων l. 5. de milite, qui lu-
dis publicis in subsellia equitum ascenderat, verbis il-
lis: ὁ δῆμος ὁπσημαίνεσθαι. populus murmure indi-
gnitatem rei detestatus est; vel indignationem suam
significavit & expressit. cui adjici potest illud ex
Polyb. l. 6. ὁπσημαίνεσθαι τὸ γινώσκον καὶ δια-
σκεῖν τοῖς παρῶν. Vide ad l. 7. § 49. Epictet. ite-
50 dem encheir. c. 24. Κόρεξ ὅταν μὴ αἶσαν κακοῦ γῆ-
—τῶν ἐμῶν ἔδῃ ὁπσημαίνεσθαι, ἀλλ' ἢ σωμα-
τικῶς, ἢ τῷ κλησιδίῳ, ἢ τῷ δόξασθαι, ἢ τοῖς
πῶντοις, ἢ τῇ γυναικί. ἐμῶν δὲ πάντα αἶσα σημαί-
νεσθαι, ἢ ἐν ἑαυτῷ. Cum tamen plerumque in par-
tem meliorem accipitur. Sicut Polyb. l. 1. Τὰς
παρῶντος τῶν πρὸς ἑαυτὸν ὁπσημαίνεσθαι. actiones il-
legiti-

legitimas acclamatione approbare, live acclamando approbationem illarum significare. & l. 2. τὸ καλὰ καὶ δίκαια ἔστι ἔργον ἐπισημαίνον. Et rursus; τίς ἐκ αὐτῶν ἐπισημαίνει καὶ θαυμάσιον τὸν θεωρημῶνον οὐκ ἔστι τῶν ἡγεμόνων; Inde ἐπισημασία pro applausu & acclamatione. Polyb. l. 6. Ἐκὼς δὲ τὸν τοῦτον ἄνθρωπον πάλιν ἐπισημασίας τὴν ἑαυτοῦ αὐτοῦ καὶ θεωρημῶν τὴν ἡ τὰν αὐτῶν τῶν περὶ τὴν πᾶσαν καταστάσεως καὶ θεωρημῶν. Cicero. ad Attic. lib. 1. ep. 13. Mirandas ἐπισημασίας sine ulla pastorilla fistula auferabamus. h. e. sine sibilo ullo, quod dupliciter nota est.

Ὅστις θεωρημῶν [?] nego offendimur. Xyl. arge ita τὸ θεωρημῶν aliquoties usurpatum deprehendere est apud Novi instrumenti scriptores θεωρημῶν. Pavius ad Rom. c. 14. v. 21. ἐν δὲ ὁ ἀδελφός σου θεωρημῶν ἢ σκανδαλίζειται. Et Petrus ep. 1. c. 2. v. 8. οἱ θεωρημῶν τὸ λίγην sed & Polyb. l. 6. Δυσχερεῖν καὶ θεωρημῶν & δυσχερεῖς καὶ θεωρημῶν conjungit non semel. potest tamen verti, non irruimus, non impetum in eum facimus. ita enim sumitur Matth. c. 7. v. 27. quod loco dicuntur procellae turbineque θεωρημῶν τῶν ὀκίαν. Sed illud potius opinor. In gemina ferē cavilla Senec. de benef. l. 6. c. 9. Quid est iniquum homine qui eum odit, a quo in turba calcatus, aut respectus, aut quod nollet impulsus est? Idem, sed alia ratione, ab athletis exercentibus iram summotum ita de ira l. 2. c. 14. Nec, cum ira suadet, ferunt; sed, cum occasio. Pyrrum maximum præceptorem certaminis gymnici solitum ajunt his quos exercebat præcipere, ne transcerentur. ira enim perturbat artem, quod nocet tantum, non quod caveat, afficit. At Septimius noster eadem, quod Marcus, ratione, nisi quod agonothetam non antagonistam loquitur, Scorpia. c. 6. Quid nulla sunt prælia, nonnulla vulnera. (ita enim distinctim legendum claritatis gratia) pugni cassant, calces ariciant, cestros dilaniant; nemo tamen agonis præsidem fugillaverit. sed, quantum li-vores illi et cruores et vibices negotiantur, intendes. puer ipse non queritur dolere se; nam vult. corona premis vulnera, palma sanguinem obscurat; plus victoria turget, quam injuria. hunc tu laesum existimabis, quem vides laetum? sed nec victus ipse de agonothetâ casum suum exprobrabit. Proinde frustra fuit Anacharsis, qui Græcos mirari se dicebat, πῶς καὶ ἔστι ὑβρίζοντων νομοθετῶν τις, καὶ ἀδελφῶν τ. μῶσιν ἐπὶ τῶν πᾶσιν ἀλλήλων. neque enim est ὑβερσίων ἢ pullatio illa muria, sed virium ac virtutis periticiæ specimen.

Πολλὰ παρανομιώματα [?] idem de aliis sentiamus. Xyl. nec aliter Cal. verum παρανομιῶν est negligere, negligitiam habere, non animum advertere. Vide ad l. 5. § 5. verto itaque, negligitiam habeamus, non advertantur. Quod facit Solomonis monitum Eccles. c. 7. v. 21. Ad omnia quæ de te di-

cuntur, (vel etiam adversus te perpetrantur) μὴ δῆς καρδίας σου, animum ne adhibeas, ne advertito. nec si famulum tuum tibi maledicentem audieris. Sed Davidis regis ad instar, Psal. 38. v. 13, 14. Reg. l. 2. c. 16. v. 11, 12. Surda aure præterito. decus enim est homini injuriam illatam, non ulcisci, aut advertere etiam, sed præterire profus. Paræm. c. 19. v. 11. Ità Caro in balneo à quodam per imprudentiam percussus, veniam petenti, offensamque deprecanti, At ego percussus me non memini. Notumque ex Plutarcho Bionis illud, quod indicium suis dedit, quod in virtutis studio profectus fecisse se dignosceret, si adversus convivantes ita affecti forent, tanquam ab eis avdivissent,

Ὁ ξὺν, ἔπειτα καλῶς ἔτ' ἀρεῖν ἐπὶ τοῖς κακοῖς, Οὐδὲ π, καὶ μέγα χαίρει. Διὸς γὰρ τοῖς ἀλβια δίδειν. h. e. tanquam benigne ac benevolē compellati.

Τὸν δὲ θεωρημῶν [?] Senec. de ira l. 2. c. 8. Non alia quam in lulo gladiatorio vita est, cum iisdem viventium pugnantiumque. Et de provident. c. 4. Verberat nos, et lacerat nos fortunæ feramus. non est savitia, certamen est. Elegantissime Epictet. l. 3. c. 20. Ἐστὶν ἀπὸ πάντων ὠρεληθῆναι, καὶ ἀπὸ τῶν λοιδορῶν. τί δ' ὠρελεῖ τὸν ἀδελφῶν ὁ θεωρημῶν; καὶ μέγα. καὶ ὅτις [?] leg. [?] ἐμὲ θεωρημῶν γίνεται τὸ ἀνεκτικὸν με θεωρημῶν, τὸ ἀνεκτικόν, τὸ πρῶτον. ἢ ἀλλ' ὁ ἀπὸ τῶν πρᾶξιν καὶ δαίμων, καὶ τὸν ὁσπῶν με καὶ τὸν ὁμῶν καὶ τὸν, ὠρελεῖ με, καὶ ὁ ἀλεπτικὸς καλῶς ποιεῖν λέγει, θεῶν ὡς ἀμφοτέρους; καὶ ὁσπῶ βαρύν. τοῦ δὲ ἐπὶ ἐπὶ, τοῦ δὲ μᾶλλον ὠρελεῖ με ἢ ὁ εἰ δὲ τις πρὸς ἀνεκτικὸν με θεωρημῶν, καὶ ὡρελεῖ με; Eundem ex l. 2. c. 6. Vide ad l. 9. § 12. Sed & Tertull. Scorpia. c. 6.

§ 21. Ἐπὶ τῶν ἐλεγχῶν [?] Cicero de fin. lib. 1. Certe pertinax non ero: tibi quæ mihi probabis ea quæ dicis, assentiar. Hieron. apolog. ad Pammach. Reprehensores non audis; seque magistros.

Χαίρων μελαγχολίας [?] Vide l. 1. § 16. & l. 4. § 12. & l. 8. § 16. De Pio infra § 29. Τὸ ἀνέχεσθαι ἀντιβαίνοντων παρρησιαστικῶς τοῖς γνώμας αὐτῶν, καὶ χαίρειν αὐτῶν δεικνύειν καὶ πρὸς τὸν. Cicero. Tuscul. l. 2. § 5. Nos reselli redarguique patiamur. quod hi ferunt animo iniquo, qui certis quibusdam definitis sententiis quasi additi et consecrati sunt, eaque necessitate constricti, ut etiam quæ non probare soleant; ea cogantur constantia cavsa defendere. Et Academ. l. 4. § 9. Plerique errare malunt, eamque sententiam quam adamaverunt, pugnacissime defendere, quam sine pertinacia, quid constantissime dicatur, exquirere. Pulcrè Senec. de benef. l. 4. c. 38. Non est levitas aberrare jam cognito discedere. hæc verò superba stultitia perseverantia est. Quod semel dixi, quæcumque est, fixum ratumque sit. Et Vincent. Victor. apud Avg. de orig. anim. l. 2. c. 16. Optimi est propositi, laudandique consilii, facile ad veriora traduci.

adduci. Avg. ipse ep. 220. Turpe est mutare sententiam, sed veram et iustam. nam stultam nocivam et laudabilem et salutare est. Eadem certe ingenii cuiusvis vox, parilis professio. Ambros. epist. 31. Nullus mihi pudor est, ad meliora transire. Hieron. in Esai. c. 19. Melius reor etiam proprium errorem reprehendere, quam dum erubesci imperitiam confiteri, in errore persistere. Avg. cum primis; epist. 7. Si quid vel incautus vel indoctus a me positum est, quod non solum ab aliis, qui videre id possunt, reprehendatur, verum etiam a meipso, (quia et ego saltem posset videre debere, si proficiscer) nec mirandum, nec dolendum est, sed potius ignoscendum atque gratulandum, non quia erratum est, sed quia improbatum. Et in retracta praefat. Neque enim quisquam nisi imprudens, ideo quia mea errata reprehendo, me reprehendet. Idemque de anim. orig. l. 4. c. 1. Neque enim negare debeo, sicut in ipsis moribus, ita multa esse in opusculis meis, quae possint iusto iudicio, et nulla temeritate culpari. Ludov. Vives praefat. ad Avg. 20 Civit. Ego me neutiquam egre fero vel admoneri, vel etiam reprehendi: (meliozem mentem det Deus:) imò debere me multum profitebor potiore suggerenti, et docti atque amici suggerenti. nam et meipsum non pigebit mutare sententiam, si vel studium vel aetas alibi docuerit meliora. Erasim. in Cor. ep. 1. c. 7. Non gravatim a meipso dissentiam, si quis adferat quod sit rectius, etiamsi sit idiota qui doceat. Non enim etiam a minore quolibet refugienda vel dedignanda correctio. Avg. epist. 19. Et de se ep. quad. 30 apud Grot. c. 24. q. 3. c. 1. Ego senex a iuvene, et episcopus tot annorum a collega nedum anniculo, paratus sum doceri. Joan. Zinzerling. promulsi. critic. Moneri candidè, castigari, ex errore in viam reduci, malè dista obelo configi, egre nullus fero. imò in ere me ejus futurum profiteor, quisque candidè hoc fecerit. Terentian. de syll. c. 2. Corrigenda siqua sanè visa vobis hic erunt, Non ero stultè repugnans, aut amans pravè mea, Quia statim culpanda delens, praebeam rectis locum. 40 Praclare denique Gregor. Nazian. Si Maximo credimus collect. c. 31. nam Epiphani. haeres. 64. § 43. ex Methodio de resurrectione. eadem planè adducit. Μεῖζον γὰρ ἀγαθὸν τὸ ἐλεγχθῆναι τῷ ἐλέγχειν νομίζω. ὁρῶ μείζον ὅτι, τὸ αὐτὸν ἀπαλλάττειν τὴν κακίαν τῷ ἄλλῳ ἀπαλλάττειν. Vide ad l. 10. § 37. Quid autem hoc loco Marcus de se scripto pollicetur, idem & facto praestitisse Capitolinus attestatur. Erat, inquit, fame sua curiosissimus, regrens ad verum quid quisque de se diceret, emendans quae bene reprehensa viderentur. Verba sensuum praegnantia. Regrens, inquit, ad verum; non qualis Gallicus ille, de quo Martial. l. 8. ep. 76.

Dic verum mihi, Marce; dic, amabo:
Nil est quod magis audiam libenter;
Quae, Gallice, me, regisque semper.

Durum est metibi, quod petis, negare.

Vero verius ergo quid sit auid:

Verum, Gallice, non libenter audis.

&c., emendans quae bene reprehensa. Apellem scilicet imitatus, qui, ut Plin. bist. nat. l. 35. c. 10. vitium in pictura a latore iuste notatum emendavit, quem tamen postea sine cavissa iusta cavillanzena non tulit.

Ζητῶ γὰρ τίω ἀλῆθινον] Piè, modestè, ingenue Avg. de Trin. lib. 2. prom. Nullus reprehensor formidandus est amatori veritatis, etenim aut inimicus reprehensurus est, aut amicus. Si ergo inimicus insulsiat, ferendus est. amicus autem, si errat, docendus; si docet, audiendus.

Τὰς ἡς ἡμεῖς ποιεῖται ἐκείνη] Menand. Supposit. apud Stob. tom. 2. tit. 11.

Ἀεὶ κρατῶν ὅτι τ' ἀλυσθ' ἄλγος

Ἐν παντὶ χρηστὸν ἔσθ' ἐν ᾧ παραγνῶ

Ἐἰς ἀσφάλειαν τῷ βίῳ πλείστον μέγιστον.

In re omni conducibile est quovis tempore,

Verum proloqui: idque in vita sponte

Securitas esse pariem maximam. Grot.

§ 22. Ἐγὼ δ' ἵμαυτὸν κατὰ τὸν ποῖον] Ego id quod est mei officii facturus sum, quicquid alii fecerint. Ita & l. 5. § 25.

Τὰ ἀνά μὴ ὁρῶνται] non cruciant, non distinent, non morantur. Vocabulum Marco familiare. Vide l. 2. § 2. & 7.

Πενταμεθρία] Vide l. 9. § 2. Ἐἰ τῶς ἀληθείας ἐπιπικτεῖ, ὅτι ἀεὶ τὰ ἀγαθὰ οὐ ὁ ὀμπνύζων οἱ, ἐκείνους δ' ἀποπνέονται, ἐπ' ἐσθμὴν τὴν λήγῃσι καὶ οὐ. Epictet. l. 4. c. 6. Et Senec. de ira l. 1. c. 14. Quàto humanius, mitem et pacatum animum praestare peccantibus; et illos non persequi sed revocare errantes per agros ignorantia viae, melius est ad rectum iter admoveere, quam expellere. Et ibid. Peccantes ergo quid habet cur oderis, cum error illos in huiusmodi delicta compellat? non est autem prudens errantes odisse: alioquin ipse sibi odio erit. Vide l. 11. § 18.

Τίω ὁδὸν ἀστυνία] quam scilicet συνεπνοήτων supra dixerat § 17.

§ 23. Χρῶ] Vult vult αἰτίαν πᾶσι χρεῖς. l. 3. § 11. & l. 5. § 36.

Ἐὸ ἀπαιτὶ δ' αὖτ' ὀμπνέει] Pium monitum, si Ethniciam poluenda relectur. Gregor. Naz. apologet. Τῶς αἰτίαι, παντὶς ἀρχιερέως καὶ λόγου καὶ πρεσβυτέρου, καὶ διὸ τὸ ἀρχιερεῖ, καὶ εἰς διὸν ἐπ' ἀνάγκη. παρ' ἡμετέροις ἀπαιτὶ, καὶ ἀρχιερεῖ, καὶ εἰς τὴν ἀρχιερεῖ. Idem de pace orat. 1. & in Acrostic.

Ἀρχὴν ἀπάντων καὶ τὴν πᾶσι πᾶσι.

50 Marcus erem. leg. spirit. § 45. Δεὶ πάσης τῆς πρεσβυτείας ἀστυνίας τὴν συνεπνοήτων. Et ibid. § 3. Καταρχεῖται οὐ πάσης συνεπνοίας, ὁ καταρχεῖται παντὶς ἀγαθῶ, ὅπως καὶ διὸν γινώσκω τὸ συνεπνοήτων. Philo de mund. immortal. Ἐπὶ παντὶς ἀγαθῶ καὶ συνεπνοίας πρεσβυτείας διὸν κατὰν αἰτίαν. Joan. Chryso.

Chrysoſt. tom. 8. orat. 19. Μὴδὲ μὲν πῶς ποιεῖν, μὴδὲ λέγειν, περὶ τὸν Θεὸν καλεῖται καὶ παρακαλεῖται συνεισφέρειν ὅτι ἐν χερσὶν ἡμῶν ἀπάντων. & ποιεῖ: Τὸν Θεὸν αἰεὶ παρακαλεῖντες μεσίτεω ἡμεῖς ὅτι παρακαλεῖται ἀπάντων. Apud Platonem Timæus: Ἀλλὰ οὗτο δὴ γε πάντες ὄντι καὶ βραχὺ σωφρονεῖν μετέχουσιν, ὅτι πάσα ὁρμὴ καὶ σμικρὰ καὶ μεγάλη τελέχεται διὰ τοῦ αἵματος καὶ τοῦ σπέρματος. Platonis epist. 8. Ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ πάντα ἀρχαῖον αἰεὶ λέγειν τι καὶ νοεῖν. Socratis præceptum apud Xenophont. in æconom. Πειραδὲς σὺν τοῖς θεοῖς ἀρχαῖος παρὰ τοῖς ἔργοις. Theodectes apud Stob. tom. 2. l. 1. tit. 3.

Ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀρχαῖον ἢ ποιητὴς ἀπέναντι. Epictet. dissert. l. 2. c. 18. Μόγας ὁ ἀγὼν ἐστίν, ὅταν τὸ ἔργον τῷ Θεῷ μίμνηται. ἀπειροὶ ὀπιταλὸς βουτὴν καὶ παρακαλεῖται, ὡς τοῦ Διοσκόρου ἐν χειρὶ αἰετῶντες. Vide et eundem l. 3. c. 22. Demosthenis epist. 1. Παῦλος ἀρχαῖος αὐτοῦ λόγος καὶ ἔργον, καὶ ὅτι Θεὸν ὑπολαμβάνει περικύπτει ἀρχαῖος. Cicero de legib. l. 2. §. 18. A diis immortalibus nobis agenda capienda primordia. Idemque in Vatin. Omnium rerum à diis immortalibus principia ducuntur. In mente habuit Arati exordium.

Ἐκ Διὸς ἀρχαῖος, τὸν ἑδνὸς ἀνδρες ἐμὲ μὲν Ἀρπύριον.

Quod & Theocrit. eidem cœvus Idyl. 17.

Ἐκ Διὸς ἀρχαῖος, καὶ εἰς Δία λήγεται, Μοῖσους. Ex quo & Virgil. eclog. 3.

Ab Jove principium, Musa.

Plin. min. in Panegy. Bene ac sapienter majores instituerunt, ut rerum agendarum, ita dicendi initium à precessionibus caperetur. quod nihil ritè, nihilque providenter homines sine Deorum immortalium ope, consilio, honore auficarentur. L. Cuspidius sic orditur Testamentum: (extat apud Fabricium antiquis. l. 1.) Numine invocato, absque cujus precum neque quicquam ritè inchoare, neque ritè perfici potest. Siquidem, ut Menander;

Θεὸς συνδράμῃ πάντα ποιεῖ πόδα.

Οὐδὲν ἢ χειρὶς δαίμονος διπλῆς βέλτε.

Rem faciliè quavis peragit adjutor Deus:

Mortalis absque numinis ope nil valet.

Sive ut eleganter Gregor. Naz. in jamb.

Θεὸς δὲ δὲν ἔδν ἰσχυρὸς ὁδὸν.

Καὶ μὴ δὲ δὲν ἔδν ἰσχυρὸς πῶς.

Volente, livor nil obstat invidus:

Nolente, nil labor præstabis improbus.

Vide supr. ad § 7.

Περὶ τὸ πῶς χεῖρ] Vide ad l. 3. § 7. & l.

9. § 33.

§ 24. Ἐκ ταύτῃ κατέστη] Accetex Scytha, ut Plut. in senecolis. five Theras; ut idem (modò idem utriusque scripti pater extiterit) in apophth. nihil se ab equis sue distare aiebat, ubi omnia agerem. Marcus nihil Alexandrum à muliere sua, ubi

diem uterque suum obierit. Pari, inquit, loco, statim utriusque constituit. In antholog. l. 3. c. 13.

Μάνης ὅτι ἀνὴρ ἦν, ζῶν ποτε νῦν ὃ περὶ θεοῦ

ἴσον Δαρῶν τοῦ μεγάλου διώτατο.

scilicet πάντων μία κόνις. Lucian. in dialog. defunet. apud quem & Charon furore poetico correptus fundit ista:

Κατὰ τοῦ ὁμοῦ ὃ τ' ἀνυμνεῖ ἀνὴρ, ὃς τ' ἐλαχὺ τιμῆς.

Ἐν δ' ἢ πρὶν ἵεσθαι χρεῖται Ἀρμόνιον.

Θεοσση δ' ἴσος Θεῶν καὶ πᾶσι νικηταίος.

Πάντες δ' εἰσὶν ὁμοῦ νεκρῶν ἀμύλητα κάρηνα,

Τυμὸς τῷ ἐνὸς τῷ κατ' ἀσφοδελὸν λευκῶνα.

Senec. ad Marc. c. 11. Et quæ venerari, & quæ despicere, unum exagabit cinis. &

Πάντες ἴσον ἔκκεν: ψυχῶν ὃ δὲ βασιλῆος.

Κοινὸς γὰρ ἐστὶν ἀπαισι, πάντοτε τι καὶ βασιλευσσι.

Phocylid. apud Stob. tom. 2. tit. 19.

Omnia mors æquat: solus Deus imperat umbræ;

Et tam pauperibus sedes quàm divitibus una est. Grot.

Mors æquat omnes. Sen. ad Marc. c. 10. & de ira l. 3. c. 43. Quid servo? quid Domino? quid regi? quid

clienti tuo irascere? venit ecce mors, quæ nos pares faciat. Et epist. 91. Impares nascimur, pares morimur: æquat omnes cinis. Basil. Cæl. orat. 3. Ἐξου-

σίου ἐστέ τοῖς τέτοις, εἰ δὲ αὐτῶν διακρίσεις, τίς ὁ ἐκ-

τός, καὶ τίς ὁ δακρύων, τίς ὁ πόντος, καὶ τίς ὁ πᾶσις.

διακρίσεις, εἰ τίς σὺ δυνάμεις, τὸν δόμον, καὶ τὸν

βασιλῆα, τὸν ἰσχυρὸν, καὶ τὸν ἀδυνάτον, τὸν ἐν ἀρετῇ,

καὶ τὸν ἀδυνάτον. Quæ enim discernas species mortu-

orum redoperi terram, & dic ibi quæ dices, quæ poter-

is. discernere inopes & potentes, si poteris. Ambros.

hexam. l. 6. c. 8. & de Naboth c. 2. Conditor ille

juris humani, (inquit Senec. ibid.) non natalibus

nos, nec nominum claritate diffinit, nisi dum sumus,

ubi verò ad finem mortalium ventum est, Discede, in-

quit, ambitio: omnium quæ terram premunt, strepsis lex

esto. Id quod Plautus P'sal. 82. v. 6, 7. Ego dixi,

Diis estis, & filii celsissimi vos omnes: attamen tan-

quam è plebe quilibet, pariter estis occubaturi. Plaut.

Terentium. 2. 4.

—utrum nos hominibus

Salutem animæ quæ cum ex templo amissimus,

& quæ mendicis æque illa opulentissimus

Censetur censu ad Acherontem mortuus.

Theodoret. therapeut. l. 8. de Cyro, Dario, Xerxe,

Alexandro, Vespasiano, Trajano, Hadriano, Anto-

nio: Οὗτοι πάντες, ζῶντες ἰσοῦ ἦσαν ἀδύνα-

τοι, καὶ κατὰ βασιλείας ἐκίον, καὶ κατὰ τὴν νίκην,

παρὰ τὴν ἐπιτέλειαν καὶ ἐορταίς ἐπὶ τῇ ὑπερτάτῃ

συνέδρῳ πολλὰ διακρίματα. De Cæso Silius

lib. 13.

Divus apud Superas: sed mors æquat æcen.

Lucian. in Nectanem. de defunctis. Τὸ διαγνώ-

σθαι ἕκαστον, καὶ αἰετὶν πρὸς τοῦ ἀπαισίου καὶ ἀνυμνεῖ

ἀδύνατον ἡμῶν τοῦ ἀνυμνεῖ ὅτι τὸν γὰρ ἡμῶν ἀνυμνεῖ

καὶ τὸν

fugeres & fugares. Et cap. 15. Turbaris, quia ego turbatus sum: turbatus turbatum reprehendis. ego quidem corrigo, nec amplius hoc malum faciam. tu autem quid facies de hoc tuo vitio, quod non solum mihi mederi non vales, sed nec ferre salutem potes? Et c. 16. Charitate, sapientia repletur frater, nec communis. ira, odio, furore repletur, nec evadere potes quin communis. infans sanis indiget, qui cum vel servent vel curent. Cogita, si omnes homines ira semper & infania urgerentur, quid tibi agendum esset. numquid ideo turbari deberes? cur ergo, cum unus aliquando turbatur, turbare? medicinam ei debes, non turbationem. quomodo enim infans curretur? Vide supr. § 6. & infr. § 30. & l. 7. § 65. & l. 11. § 18.

Παραίνων ὁ δὲ] Vide ad l. 1. § 9. & l. 4. § 18. & l. 5. § 3. & 14.

§ 27. Πῶς ὠμὸν ἔστι] imò, Πῶς ἢ ὠμὸν ἔστι; Sive Ὁμὸν πῶς ἔστι. alterutrum Marcum scripsisse certissimum est. illud Cas. hoc Xyl. securus est. 20 Ad lib. huius § 57.

Ἐπὶ τῇ φαινομένη αὐτοῖς δικαία] Aristot. topic. l. 3. c. 1. Πάντα γὰρ τὰ ἀγαθὰ ἐρίσται. & latius ethic. Nicom. l. 1. c. 1. Πᾶσα τέχνη καὶ πάσα μέθοδος, ὁμοίως δὲ πρὸς τὰ καὶ πρὸς αἰρεσεις, ἀγαθὸν πρὸς ἐρίσται δικαίᾳ διὰ καλῶς ἀπαιτῶνται τὰ ἀγαθὰ, ἢ πάντα ἐρίσται. Sed distinctius clariorque, prout Marcus istic; ibid. l. 3. c. 5. Πάντες ἐρίσται τὰ φαινόμενα ἀγαθὰ, καὶ τὰτα γὰρ πάντα περὶ πάντας. Hoc est quod schola, Nihil appetitur, nisi sub specie & ratione boni, Epictet. l. 3. c. 7. Ὡς ἀδυνατῖν ἔστι τῷ ψυχῇ φαινόμενα συληταπιδεῖν, καὶ ἀπὸ τῶ ἀληθοῦς ἀπονεύσαι ἕως ἀδυνατῖν ἔστι τῷ, τὰ φαινόμενα ἀγαθὰ ἀποστῆναι. Et l. 4. c. 5. Φύσις οὕτη πάντος, τὸ δυνάμει τὸ ἀγαθόν, φάσκει τὸ καλόν. τὸν ἀφαιρέμιον διατρέχει, καὶ πρὸς ἀλλοτρίαν τὴν ἐναντίαν, τὴν ἡγούμενην πολέμιον, ἐπίλοιποι, καὶ ἀδελφοὶ ἢ, καὶ υἱός, καὶ πατήρ. τὰ γὰρ ἀγαθὰ συγγενέστερον ἑαυτῷ. Idemque l. 1. c. 28. Ὅστις ἔν τούτῳ μένεται κατὰ φύσιν, ὅτι ἀνθρώπων 40 μέτρον πάσης προξέας φαινομένων. λοιπὸν, ἢ κακῶς φαίνεται, ἢ κακῶς εἰ καλῶς, ἀνέκλιπτος ἔστιν εἰ κακῶς, αὐτὸς ἐξημῶται, εἰ δυνάται γὰρ ἀλλοτρίᾳ (ἢ) ὁ πεδαπνῶνται, ἀνὴρ δὲ ὁ βλαπτόμενος ἄδελφον ὁρμηδόνται. Idem denique ethic. c. 41. & apud Stob. tom. 2. tit. 1. ex quo quædam dantur emendationes: Ὅταν τις κακῶς τι ποιῇ, ἢ κακῶς σε λέγῃ, μέμνησο ὅτι καδῶν αὐτῷ οὐδὲν ὁ ποιῇ ἢ λέγῃ. ἢ γὰρ δὴν τε ἔν ἀκαλοῦν αὐτῶν τῶν φαινομένων, ἀλλὰ τῷ ἑαυτῷ. ἀλλὰ κακῶς αὐτῷ φαίνεται. τίς ἔν ἐξηπάτηται; καὶ ἐν. τίς ἔν βλάπεται; ὁ ἐξηπάτηται. ἀπὸ τούτων ἔν ὁρμηδόνται, πρὸς ἑαυτὸν ὡς τὸν λαοδιδόντα, ἐπεδότην γὰρ ἑαυτῷ, ὅτι ἑδῶν αὐτῷ. Vide l. 11. § 18.

καὶ συμφορῶν] Epictet. l. 2. c. 22. Πᾶν ζῶον ἑαυτῷ ὅπως ἀκείνεται, ὡς τῷ ἑαυτῷ συμφορῶν. δ, τι

ἀν ὡς τὸ φαινεται αὐτῷ ἐμποδίζεν, ἀν τ' ἀδελφὸς ἢ τέτις, ἀν τι πατήρ, ἀν τι τέκνον, ἀν τ' ἐρωμένη, ἀν τ' ἑταῖρος, μισεῖ, προσβάλλεται, καταρῶν. ἑδῶν γὰρ ἑαυτὸν περὶ καλῶς, ὡς τὸ αὐτῷ συμφορῶν. τὸ πατήρ, καὶ ἀδελφός, καὶ συγγενής, καὶ πατήρ, καὶ υἱός. ὅταν ἔν εἰς τὸ ἐμποδίζεν ἑαυτῷ ὁ διὰ δοκῶν, κακῶν τοιδορῶν. Vide sis quæ sequuntur, pulcherrima sanè: sed & quæ in eandem sententiam differit, ejusdem libri cap. 26.

Διδάσκας καὶ δεικνύς] Vide l. 5. § 22, 28. & l. 10. § 4. & l. 11. § 12. Epictet. dissert. l. 1. c. 18. δεικνύς τῷ πάλῳ, καὶ εἰ πῶς ἀρίσται τ' ἀμαρτημάτων. Μὴ ἀγανακτῶ] Pulcre Symmach. l. 9. ep. 105. Nullius tam vehemens nequitia est, ut motu meo digna sit. Vide ad l. 5. § 22.

§ 28. Θάνατος ἀνθρώπου] Huc Charonis κήρυγμα apud Arrioph. satyr. 1. 4.

Τίς ἐς ἀναπαύλας ἐν κακῶν καὶ περιστάσεων; Quid ad requiem ex malis vult ac molestiis?

Ἀιδνηκῆς ἀντιπνύας] Vide supr. § 16. & l. 3. § 15.

Νόσῳσαςείας] Vide l. 2. § 2. & l. 3. § 15.

Διανοητικῆς διεξόδου] Mentis erroribus. Cal. cogitationibus. Xyl. discursui, malim.

Τίς ὡς τῷ τάρκα λειψύρας] Vide l. 3. § 3. σὰς, sive caro pro corpore; prout Apostolo ad Philip. c. 1. v. 22, 24.

§ 29. Τῷ ψυχῷ πρὸς ἀπαιτῶν] Vide ad l. 3. § 1. πρὸς ἀπαιτῶν. Sed & l. 12. § 15.

Hoc est quod de gymnasia Galen. ὑγιανόν. l. 2. c. 1. Εἶναι δυνάμει γὰρ τὸν γυμνασίου, ὅτι δύναμει, ὡς ἐπὶ πρὸς δύναμει γυμνασίου, καμνίσκει ἡδὴ τῆς δυνάμει, ὅτι ἀδύναμις, ὡς ἀπαρῶν, ἐπὶ πρὸς δύναμει. Idemque Plut. de sen. politis. ὡς πρὸς ἀπαιτῶν τὸ φιλοφρόνως καὶ εὐλοκῶν, καὶ πρὸς ἀπαιτῶν τῆς ὅτι ἀναγκαῖον ἐπὶ δύναμει ὁ ὅτι καλὸν ζῆλον, ὡς τὰ πρὸς κλῆρον καὶ δέια τῆς ψυχῆς ἐξιστοῦντα ὅτι πεδαπνῶν καὶ σωματικῶν ἐχέουσ. ὅτι ἑδῶν λέγειν κλῆρον, ἑδῶν ἀπαιτῶν τὸν λεγόνταν, ὡς κληρονομήν τὸν μόνον ἐπὶ πρὸς ἀπαιτῶν. Philo in vit. Mos. l. 1. Ὡς ἐν βραχέει τὰ σώματα αὐτοῖς ἀπαρῶν, ὅτι καὶ τῆς ψυχῆς πρὸς ἀπαιτῶν. Atque hoc turpe nimis cenet Marcus noster, animum concidere, dum corpori vires ullæ suppetunt. Vult itaque quod vulgò dici solet, In actu moriendum. Hoc enim præcipiunt Stoici. Senec. epist. 8. Ubi præcepta illa vestra, quæ imperant in actu mori? Et de otio Sapient. c. 1. Certè Stoici vestra dicunt; Usque ad ultimam vitam finem in actu erimus: 50 non desinemus communi bono operam dare, adjuvare singulos, opem ferre etiam inimicis, mente, manu. (ita Lips.) nos sumus. quia nullis annis vacationem damus; quod ait ille vir discretissimus, (Virg. & n. l. 9.) de Latink,

Canitum galea premimus.— nos sumus apud quos usque ad nihil ante mortem otiosum est.

est, ut si res paritur, non sit ipsa mors otiosa. Vide l. 7. § 73. Cicer. de senect. Senectus non modo languida et iners non sit, verum etiam sit operosa, et semper pro eis, quas habet, viribus, agens aliquid et moliens.

§ 30. "Ορα μὴ ἀποκαταρῶναι" hoc est, cave ne postquam ad imperium adscitus fueris, instituti pristini vitæque philosophicæ oblitus, quasi Cæsarianus quidam efficiaris, & in Cæsarem mores totus transcas. gales autem Cæsares atque Imperatores Romani plerique extiterint, & quomodo se in imperio gesserint, notius est, quam ut dicto opus sit: & oblique notat Marcus ipse, lib. 1. § 11. Certè de Marco Petrarch. lib. de Imper. offic. Philosophicum maluit quam Cæsareum cognomen. Et Eutropius: Ad nullam insolentiam elatus est imperii fastigio. Et Capitolin. Suos mores semper tenuit. Sed omnium diuertissimè Aristid. orat. in Marc. ubi Pausaniz mores aduersos planè descripsit, "Ο δ", inquit, ἐπί-
δρα, ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ὄντων καὶ βασιλείᾳ διδόν τε
δοῖν τὸν αὐτὸν ἦν διὰ τῆς τοῦτο ἡμῶν περὶ τῆς
βασιλείας παραγωγῆς αὐτῶν, ὅτε καὶ αἰσῶν ἀξιοῦνται
ταῦτα: ἐν δὲ τῇ βασιλείᾳ ἐκ ἐκείνης αὐτῶν, ἀλλὰ
τὸ αὐτὸ ὡς καὶ λόγῳ χρῶμεθα. Αποκαταρῶναι
vocalbum Marco confectum, prout Charmidari
& Recharmidari Plavto, Trinum. aff. 4. Sc. 2.

Proin tu te itidem ut Charmidatus es, rursus recharmida.

sicut enim Recharmidari Comico, est in Charmidem reuerſis ita ἀποκαταρῶναι, pro eo quod est, in Cæsarem conuerſi, Cæsarem, sive Cæsarianum fieri, in mores Cæsarianos transire Marco istuc noxiè dictum; sed eadem analogià; quā ἀποκαταρῶναι, in carnem concreſcere, Aristot. probl. l. 1. q. 53, & l. 5. q. 34. quā ἀποκαταρῶναι, feram bestiam fieri, Polybio l. 1. Et Epicteto l. 1. c. 5. quā ἀποκαταρῶναι, in stirpem, sive, arboris naturam transire; quod de eis Plotinus extulit qui facultati altrici excolendæ toti se dedunt: Svidas in Κόρυ. de Daphne in arbore conuerſa, Lucianus bist. ver. l. 1. de hedera usurpavit, Theophrastus bist. plant. l. 3. c. 18. arborem fieri, vertit Plinius l. 16. c. 34. & ἀποκαταρῶναι, hederascere, sive hedera fieri; his eisdem ibidem. & ἀποκαταρῶναι, in pappos conuerſi, eidem Theophr. l. 7. c. 11. quā ἀποκαταρῶναι, Avtori de mundo c. 3. quod Sinuari, Apuleius, sive, in sinus absumi; quā ἀποκαταρῶναι, in terram redigi, Philoni de mund. immort. ἀποκαταρῶναι, in lapidem transire, Aristot. problem. l. 24. q. 11. quod de Academicis Epictetus l. 1. c. 5. ἀποκαταρῶναι, igniri, Avtori de mund. c. 4. & ἀποκαταρῶναι, in carbonem redigi, Lucian. dial. marin. 10. quā denique ἀποκαταρῶναι, Deum fieri, quomodo Amelius apud Theodoretum therap. l. 1. αἰνέει καὶ ἀναλυθὲντα πάλιν ἀποκαταρῶναι καὶ θεὸν εἶναι, διότι ἦν περὶ τοῦ εἰς τὸ σῶμα καὶ πάλιν παρὰ καὶ τὸν ἀνθρώπου καταχθῆναι. sive, inter Deos referri: qui Romanorum Imperatoribus honos haberi soli-

rus. unde de nostro Lucianus in Pseudomant. Θεὸς Μάρκος ἦν. & Tertullianus apolog. c. 34. Male dictum est ante apotheosin Deum Cæsarem nuncupare. alluſit eò Seneca cum Clavdio illudens ἀποκαταρῶναι tanquam ἀποθεῶσιν dixit, idque cituli Sartyræ suæ in ejusdem obitum conscrip. x dedit, ut Dio Cassius restatur l. 60. de quo videndus V. Cl. Heinsius. Frustrà siquidem est hic Xyl. cum τὸ ἀποκαταρῶναι suspicatur significari, imperio aut rerum summis deponi. quia tamen secutus est Jo. Mevrsius in Lexic. Græcobarb. ubi τὸ ἀποκαταρῶναι adducto etiam Marci loco hoc ipso, & Cæsaris dignitate deſici, exponit. Sed & Annotator Lugd. de Cæsaris statu deſici. ut ἀποκαταρῶναι sit imperium amittere, ac Cæsareum quasi devesſiri; quomodo ἀποκαταρῶναι sive ἀποκαταρῶναι δίδωμι Hippocrati de cr. loc. c. 7. aq. est virginisatem deponere, sive devirginari, ut Petronius loquitur. & quomodo ἀποκαταρῶναι Marco l. 10. § 21. munere defunctum esse, et ab eodem jam cessare. cum eadem in istis τὸ ἀπὸ vim obtineat, quam τὸ εἶς huic finitimum in illis, ἐξελθῶναι, in eam liqescere, Dioscorid. l. 1. c. 88. ἐξελθῶναι, in oleum verti, Theophrast. de caus. plant. l. 6. c. 9. & 11. ἐξελθῶναι in acrem abire, cum eidem l. 1. c. 27. tum & Luciano de mort. Poreg. & Hippocrati de nat. infant. ἐκ πυρὸς, igniri, & in ignem transire: unde ἐκ πυρὸς Stoici, quā avtumabant illi fore, ut ignis tandem omnia absumeret, & in substantiam suam redigeret; quod eis αὐτὸ μέλας θῆναι καὶ καταμ-
βαίνειν Plutarchus dixit, de usu carn. 1. & de commun. notion. c. 27. ἐξελθῶναι, virum fieri, in virum evadere; Svid. quod idem ἀπὸ πυρὸς, in virum evadere ex puero, Clemens Strom. l. 1. in virum ex semine conuerſi, dixit Theodorus in Theolog. Oriens. ἐξελθῶναι, ex libero in servi-
tutem redigi, Plutarch. Anton. ἐκ πυρὸς denique, Deum evadere, Clem. padag. l. 1. c. 12. nec alià ratione unionis exaluminati, pro alumine tincti, Plinio dicti l. 10. c. 35.

Mὴ βαθεῖν] ne mergaris et obruaris. Xyl. imò ne tingaris, ne inficiaris: ne mores avlici genuinum animi candorem obfuscet: quod inquinamentum com-
bibere, Sepimius dixit, de spectac. c. 14.

Ὡς ὅτι τίς τ' ἐλέσθαια γυνή ποίνικι μῆνη. ut Hom. loquitur Il. d. v. 141. i. ut Maro æn. l. 12.

Indum sanguineo veluti violaveris ostro

Siqui ebur.

quod nos diceremus, that you be not stained. nam quod Græci μῆναιεν & βάπτειν, nos dicimus to stain. Eum autem Homeri locum respexit Plut. de E I Delphi. ubi dixit, eadem usus, quā hic metaphorice Marcus, voce; Τὸ ἐν ἐλίκρινος καὶ καδα-
ρεν. ἐπέρε δὲ μῆναι περὶ ἐτερον ὁμοιωμένης αἰς πυρὸς καὶ οὐρεῖς ἐλέσθαι πᾶσα φοινισμένη βαρὺ μῆναιεσθαι οὐκ καὶ τὰ μινυμένα τῶν χρωμάτων δι-
βαρεῖς φερέμεν, καὶ φερεῖν τὴν μῆναι ὁνομαζέσθαι.

Unde

ἑαυτῶν. Epictet. l. 2. c. 8. Τί δ' ὅπ' ἔ μόνον σε
καλοῦσθαι, ἀλλὰ καὶ σοὶ μόνον ὁπίσθ' ἔτι καὶ παρεχέ-
σθαι το, ὅδ' ὅτι οὐ μὴ μνήσῃς, ἀλλὰ καὶ καλοῦσθαι
πῶς ἐπιτρέπῃς εἰ δὲ σοὶ ὁφθαλμὸν ἴνα ὁ θεὸς παρ-
έδωκε, ἢ τὸν αὐτὸς ἡμῶν; παρεδίδωκε σοὶ σ-
αρτὴν, καὶ λόγους, Τῷ μοι φύλασσε τοῦτον, δι-
πύρουκα, αἰδωμένο, πῶς, ὅτι μὴ, ἀεὶ ἀπὸ πᾶντος,
ἀπαθῇ, ἀπὸ τῶν ἑσθ' ἔτι οὐ καλῶς;

Λογιστὴν Vide l. 3. § 5.

Ἀγωνιστὴν, ἴνα τοῦτ' οὐ συμφέρῃς] Est hic re-
vera, si dextere accipias, ὁ καλὸς ἀγωνίῃ ille, quem de-
certare Timotheum hortatur Apostolus; docuisse
jam se testatur ipse. ἀγωνίζ' inquit, τὸν καλὸν ἀγῶ-
να τῆς πίστεως. epist. 1. c. 6. v. 12. & τὸν ἀγῶνα
τὸν καλὸν ἡγωνισμαί. ep. 2. c. 4. v. 7. neque enim
sine certamine jugi seduloque ad salutem pergitur.
ἀγωνίζεσθαι εἰσελθεῖν inquit Dominus; Luc.
6. 13. v. 24.

—labor ad nitendum intrare volenti.

Silius bell. Punic. l. 15.

ἴνα τοῦτ' οὐ συμφέρῃς] Itā l. 10. § 8. μήπο-
τε μελοποιᾷ καὶ ἀποκρίσ. Plin. min. l. 1. ep. 23.
Tuam personam tibi imponas: quā sufficiat viro itā
optanda est, ut perferatur.

Αἰδῶ θεός.] Numinis reverentia jure merito
primas hic obtinet, utpote quā sit sapientia, non
πρῶτον principium duntaxat, Prov. c. 9. v. 10. sed
& πρῶτον caput, principale, ac precipuum; Prov.
c. 1. v. 7. imō sapientia ipsa; Job. c. 28. v. 28. &
summa totius. Eccles. c. 12. v. 13. Itaque exigenda
vita cuique καὶ αἰδῶς θεοῦ καὶ εὐλαβείας. Aposto-
lus ad Hebr. c. 12. v. 32. atque ut Silius bell. Pu-
nic. l. 15.

Idem justitia cultor, quæcunque capefferis,
Testes fastorum stare arbitrare divos.
Nam mihi pro certo constat, omnium mortalium vi-
tam divino numine invisi. neque bonum neque malum
facinus cujusque pro nihilo haberi, sed ex natura diver-
sa premia bonos malosque sequi. Salust. ad Caesar. &
Juvenec. hist. Evang.

Nil absente Deo loquimur: nil abdita clausum
Pectoris antra tegunt. cernit Deus omnia praesens.
Prudent. cathemer. hymn. 2.

Speculator adstas desuper:
Qui nos diebus omnibus,
Atque nostros prospicit,
A luce prima in vespertum.
Hic testis, hic est arbiter,
Hic intuetur, quicquid est,
Humana quod mens concipit:
Hunc necino fallit iudicem.

Avg. de verb. Dom. orat. 10. Oculum in te non in-
spicis suum, qui fecit tuum? Plaut. captiv. 2. 2.

Est profectio Deus, qui quæ nos gerimus, auditque &
videt.

Et uti tu me hæc habueris, proinde tuum illuc cura-
verit.

Bene merenti bene profueris, male merenti par eris.

Boeth. consol. l. 5. extremo: Manet etiam spectator
desuper cunctorum praesciscens Deus, cunctisque ejus pra-
sens semper aeternitas cum nostrorum actuum futura
qualitate concurrat, bonis premia, malis supplicia di-
spensans. avertimini igitur vitia, colite virtutes.
magna vobis est, si dissimulare non vultis, necessitas
indicta probitatis, cum ante oculos agitis iudicis cun-
cta cernentis. Avtor Oculi moralis, sive is Robertus

Capito Lincoln. sive quis alius; c. 15. § 2. ubi
Bernardi illud adduxerat; Quis loco, quous angu-
lo reverentiam habeat angelo, qui te custodit, ne illo pra-
esente facere audeas, quod me praesente non audeas. Hic
est, inquit, magni consilii Angelus, cui patens est omnis
angulus. Unde quidam;

Cum quid turpe paras, quod me spectante ruberes,
Cur, spectante Deo, non magis inde rubes?

Vide l. 1. § 4. & l. 2. § 11. & l. 11. § 26. &
l. 12. § 2.

Σὺ δ' ἀνδραγαθὸς] Ovid. Pont. l. 2. cl. 9.

Regia, crede mihi, res est succurrere lapsis:

Convenit & tassis, quantum es ipse, viro.

Conveniens homini est, hominem servare, voluptas

Et melius nullā queritur arte favor.

Hac enim ratione fit, ut juxta paræmiā a Svida in
litteras relata, ἀνδραγαθὸς ἀνδρῶν δαίμωνιον effi-
ciatur. Marcus noster, prout à Juliano in Caesari-
bus inducitur, à Sileno interrogatus, Τί μᾶλλον ἐδ-
κει τὸ βίη τῶν καλῶν; respondit, Τὸ μὴ μὲν τὸν
θεόν μίμνησιν. Ille rursus, Δεῖνός μιν ἐλαχίστων,
ἐν πλείον ὅς ἐστι μάλιστα πλείους. Pythagoras
verò, Aliano referente, l. 12. c. 59. Ὅσο ταῦτα ἐκ
τοῦ θεοῦ τοῖς ἀνθρώποις δυνάμει καλῶν, πρὸς τὴν
ἀληθείαν, καὶ τὸ εὐκοῦλον ἐοικέναι ὅς τοις θεοῖς
ἔσθ' ἐκτερεῖν. At Strabo l. 10. Ἐν μὲν εἰρηταί
καὶ τῶν ἀνθρώπων πῶς μάλιστα μίμνησιν τὸν
θεόν, ὅταν ἐνδραγαθῶν. ἀμείνον δ' ἂν λέγῃ τις,
ὅταν εὐδαιμονῶσιν. qo loco Xylander εὐδαιμονεῖν

numina recte colere, cur sit interpretatus, ego nullus
assequor. Cicer. de natur. deor. l. 1. Quoniam pluri-
ma homini ab homine vel commoda vel incommoda so-
lent oriri; & Dei proprium est vel servare vel bene-
facere; idcirco qui in gravi periculo succurrit, quæve in-
genti quopiam afficit beneficio, quoniam Dei quasi vice
fungitur, ei cui prodest, Deus dicitur extitisse. Et
Plin. hist. nat. l. 2. c. 1. Deus est mortali juvare
mortalem: & hac ad æternam gloriam via. hic est
votissimus referendi bene merentibus gratiam mor-

ut tales numinibus ascribant. Verum novissima ista
minus pia. Pie Gregor. Naz. orat. pro pauperib.
Γένε τὸ πᾶντοσιν πτωχῶν, ὅτι τὸ εὐδοκῆναι καὶ εὐ-
φροῦναι. γένε τὸν ἀπογῶνι θεός, τὸν εἰλεον διὰ μ-
νηστῆρος. ἔδεν γὰρ ἔταξ, ὅς τὸ εὐ πλεον, ἀνθρα-
πος ἐστὶν θεός. Et ad cives suos in angustiis consti-
tutos: dum praefectum ad clementiam & condona-

tionem

tionem cohortatur. Μίμνημι δὴ ταῦτα θεῶ φιλα-
δρωμάτων. ὅσοι ἔχει μάλιστα θεῶν ἀνδρώπων τὸ εὖ
ποιεῖν. ἔχεις σοι θεῶν ἡμέτερος μνηστὴν ποιῆσαι. μὴ
περὶ τὸν χαμεῖν τῆς δεοσύνῃς. Qod pntecuratur
pavlo, liberiisque Clavdian. de Honor. Coss. 4.

Sis pius imprimis. nam cum vincatur in omni
Munere, sola Deos aqat clementia nobis.

Vide l. 5. § 33.

Βερεῖς ὁ βίβλ.] Vide l. 2. § 17. & lib. 4.
§ 17, 26.

Eis καρπὸς τῆς ἀγαθῆς ζωῆς] fructum vita
appellat, inquit Calavb. qem Philosophi dicunt fi-
nem. itaqe qod de Heliogabalo Lamprid. Eum fru-
ctum vita praecipuum existimans, si dignus atqe
aptus plurimorum libidini videretur. Diodorus in
simili sententia, l. 1. ἀπολαύσαντων βασιλείας ἐν-
δαίμων. ἢ τὰς, τὸ πάσης ἡμετέρας τῆς ἡδο-
νῆς ἀναγκαλύπτως. causas vita Juvenalis dixit,
Sat. 6.

Et propter vitam vivendi perdere causas.

Et Plin. l. 5. epist. 5. Qui voluptatibus dediti quasi
in diem vivunt, vivendi causas quotidie finiant. Et
l. 1. ep. 12. de Corellio Rufo. quoniam plurimas vi-
vendi causas habentem, optimam conscientiam, opti-
mam famam, maximam auctoritatem; praeterea fili-
am, uxorem, nepotes, sorores; interque tot pignora ve-
ros amicos. Hæc ad Lamprid. Calavbon. quoniam,
causas vivendi in novissimo hoc de Corellio aliud
plane quam finem qui Philosophis dicitur, designare
videtur. Notat Lucret. l. 3. hominibus ἀπολαύ-
σῳς solenne esse,

—ubi discubere, tenentque

Pecula plena manu,—

—et innumbrant ora coronis,

Ex animo ut dicant, brevis hic est fructus hominis.
Ita illi vita fructum, τὸν ἐν ἡμέτερος ἡμετέρω, ut Pe-
trus loquitur, ep. 2. c. 2. v. 13. existimant: at Mar-
cus istuc, διὰ δὲ τὸν ὅτιον καὶ περὶ τῆς κοινωνίας hoc
est, linguā nostrā (Christianam volo) εὐσεβείαν
ἐν ἀγάπῃ, pietatem et charitatem: sive ut Aposto-
lus ad Gal. c. 5. v. 6. Πίστις δὲ ἀγάπης ἀνεργου-
μένη. ita Pavlo illi nostro ὅσοι καρπὸς, τὸ τοῦ θεοῦ,
Christo Domino suo, Christianisque fratribus suis,
invenire; ad Philipp. c. 1. v. 21, 22. de quo loco
videndus venerandus Airayus, qui solus interpretum
videtur Apostoli mentem assecutus. Vide l. 4. §
24. & l. 12. § 29.

Πάρτα ὡς Ἀντωνίνου μαθητῆς] De Marco no-
stro itidem Capitol. Pro instituto patris volens age-
re, dicere, cogitare. Pium vult uterque, cui in adopti-
onem ab Adriano datus est Marcus. Vide l. 1. §
16. ubi pleraque eadem, quæ istuc, deprehendas. De
Tiberio pariter Strabo: Καὶ νῦν δὲ διὰ δὲ ἀνδρῶν
ὅσοι εὐερίων, (Augustum scil.) γενόμενος τῆς διοική-
σεως καὶ ὅσοι περὶ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων ποιεῖται. Et ipse
de se Tiberius apud Tacitum annal. lib. 4. Qui

omnia facta distatque ejus vice legis observem. Ve-
rum hoc cum ad speciem tantum veteratorie, quod ho-
minum animos sibi conciliaret, & ad tempus breve
nimis, non constanter observasse, ex Dione discas
licet.

Τὸ ὅσοι καὶ ὅσοι λόγον παραπονεῖται εὐπρεπὸν]
Ita lib. 1. § 16. τὸ ὅσοι καὶ ἀπαλδύτως ἐπὶ ὅσοι
ἐξισταμένως κριτέων. ibi vide.

Τὸ ὅμοιόν πάντων καὶ] Ita l. 1. § 16. πάντων
συμμόνων ἑαυτοῖς. Senec. ep. 74. Virtus conveni-
entia constat. omnia opera ejus cum ipsa concordant
et congruunt. Et ep. 20. Maximum hoc est et of-
ficium sapientia et indicium, ut verbis opera con-
cordent, ut et ipse utique par sibi idemque sit. observa-
itque, numquid vestis tua domusque dissensiant: num-
quid in te liberalis sis, in tuos sordidus: numquid cæ-
nes frugaliter, adifices luxuriose. unam semel ad
quam vitas regulam prende, et ad hanc omnem vitam
tuam exaqua. Vitium est hac diversitas, et signum

vacillantis animi, et nondum habentis tenorem suum.
quid est sapientia? semper idem velle, atque idem nolles
non potest cuiquam semper idem placere. nisi rectum.
Et de vit. beat. c. 8. Hoc modo una efficitur vis ac
potestas concors sibi: et ratio illa certa nascetur, nec
dissidens, nec basitans. quæ cum se disposuit, et par-
tibus suis consensit, et, ut ita dicam, concinuit,
summum bonum tetigit. nihil enim pravum, nihil lu-
brici superest; nihil in quo ariset aut labet. quare au-
dacter licet proficere, summum bonum esse animi
concordiam. virtutes enim ibi esse debent, ubi con-
sensus atque unitas erit: dissident vitia.

Τὸ ὅσοι] Hoc Antonino (si Pavaniz in Ar-
cad. credimus) καὶ ἡ ἐς τὸ θεῖον πηδῶ, τὸ εὐσεβείας.
id est, Pii appellationem acquisivit. quoniam Capito-
linus ex aliis alias appellationis hujusce causis ad-
ducit. Eandem & Marco Svidas cum aliis tribuit.
Vide ad l. 1. § 16. ἡμετέρας.

Τὸ εὐδιδόν τὸ περὶ τῶν] εὐδιδόν Xyl. recte.
Vultu sereno. Flacc. carm. l. 1. Od. 37. & Fronte
serenā. Martial. l. 7. epigr. 11. huic opponi vide-
tur τὸ ἐπικρατεῖν τὸ περὶ τῶν. l. 7. § 23.

Μὴ ἀντιμαρτυρεῖται] Vide supr. § 26. καὶ
ἀντιμαρτυρεῖται.

Ὅς ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ] nihil enixe aut festinè
moliebatur. utrumque enim designat τὸ ἐπὶ ἐπὶ,
sicut & τὸ ἐπὶ ἐπὶ (unde de Maximo Marcus l.
1. § 15. καὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ) & festinè ad
rem aliquam ferri. Homer. Il. 5. v. 293.

—τὴν μετὰ τὸν καὶ αὐτὴν ὀργάνους;

Et Theognis; v. 401.

Μνηστὴν ἀγὰρ ἐπὶ ἐπὶ καὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ.
& enixe in rem aliquam incumbere. Hesiod. ely-
v. 364.

Πάρτα ὅσοι ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ.

Et Theogn. idem v. 335.

Μνηστὴν ἀγὰρ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ ἐπὶ.

Quod natura negat, nec ratio patitur.

Siquidem, ut Iſidor. Peluſ. l. 1. epiſt. 468. 'Οὐδὲν γὰρ ἐπὶ τῷ ἔχειν, ἢ ἔχειν ἰδίῳ οὐκ ἐκείναις τυχεῖν, μὴ ἔχειν ἢ ποιῆν τὰ πρὸς αὐτῶν συμβαλλόμενα. Qalem avtem qemque à morte deprehendi oporteat, optimè docet Epiſt. l. 3. c. 5. Τί ποῦνται κατὰ λαβεῖν οφείλει δανάη; τὸν γεωργὸν γεωργήματα καὶ αλαμῆναι, τὸν ναυικὸν πλοῖα. σὺ τί θύλει ποῖων καὶ αλκωνδύων; τί ποτε γὰρ ποῖοντά σὺ δὲ καὶ αλκωνδύων; εἴ π' ἔχεις τῆς χρεῖας ποῖων καὶ αλκωνδύων, ποῖαι ἐκείναι. ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ αλκωνδύωναι γένοιτο μηδὲν ἄλλο ἐπιμαλόμενον, ἢ τῆς πρὸς αἰρέσεως τῆς ἐμῆς, ἢ ἀπαθῆς, ἢ ἀκαλῶς, ἢ ἀναπαύσεως, ἢ ἑλπίδος. ταῦτα ἐπιμαλόμενα ἔλκω ὑπερδύωναι, ἢ εἰ ποὺν διώμαται τῷ θυῷ, μή τι παρίστω σὺ τὰς ἐπιλάας, μή τι πρὸς ἄλλα ἐχρησάμεν τῶς ἀφορμαῖς, ἀς ἔδοκας; μή τι τῶς αἰδέουσι ἄλλας; μή τι τῶς πρὸς ἑλπίδας μή τι σὺ πρὸς ἐκείνους μή τι ἐμαλόμενον σὺ τῶν διοικητῶν ἐπιμαλόμενον, εἴ π' ἐπιμαλόμενον, εἴ π' σημαίνεις ὅν μ' ἐλέγεις ἀπαλῶν ἐκ τῆς πανηγύρεως ἀπειμ. χρεῖν σὺ ἔχω πάσαι, ὅπ' ἐξήσας μ' ἐπιμαλόμενοι σοι, καὶ ἰδὲν ἔργα τὰ σὰ, καὶ τῇ διοίκησει σὺ συμπαρεκκελευσῶσαι σοι. Ταῦτα μ' ἐνδυμῆμενον, ταῦτα γεθροῦνα, ταῦτα ἀναγινώσκοντα καὶ αλαμῆναι ὁ δανάη. His gemina habet & l. 4. c. 10.

§ 31. 'Ανάσκει. Respicisce, ad mentis sanitatem revertere: ab eis translatum, qui ubi crapulam edormierint, veterumque qem vini haviſtu copioſiore contraxerant, excuſſerint, ad priſtinum mentis ſtatum jam redeunt. Itὰ τῷ ἀνασκειν uſus eſt Apoſtolus ad Timoth. ep. 2. c. 2. v. 26.

'Ανακλῶ τανυῖον. Metaphora, ab eis, qui animæ deliquium paſſi, vel inclamatione, vel aliâ aliqâ ratione revocantur.

'Εξυπιδέει. l. 4. § 46. ἢ δὲ ὡς τὸ καὶ ἀδιδόρται ποιεῖν καὶ λέγειν. Excitantur & ſomno & vellitantur eſt anima. Sen. ep. 20.

'Ονειρὶ σοι ἠνέχλων. Pari imagine uſus eſt Plut. de profeſſ. indic. dum Stoicos ridet, qui hominem ſubito καὶ ἐκ ἀκαρῆς χρεῖν ἐπραγματοποιεῖται altiffimo gurgite, ad bonitatis ſapientiaε ἀπὸ celiſſimum emergere aiebant: 'Αν δὲ ὅτω πρὶν, inquit, σιωπῶντα τῆς μελαγχολίας καὶ ἀδιδόρτα φάλλον, ἀνέχεσθαι σόφον, καὶ πρὸς ἐκείνους, ἐκ τῆς ψυχῆς μετρίκωτα τὰς χρεῖας ἀβελτημαῖς καὶ ἀπάταις.

Ψάλλει ὄνειροι χαίρει. ἢ δὲ ὡς τὸ ἀρετῶν πρὸς ἀγνοήσεων αὐτῶν διαφορὰν ἐν αὐτῷ περὶ αὐτῶν φρονέειν, καὶ πρὸς τὴν ἀρετὴν ἐκλάμψαν; Vide l. 2. § 17. Τὸ δὲ τῆς ψυχῆς, ὄνειροι.

§ 32. Τῇ δὲ διανοίᾳ ἀδιόροα. corruptit hic Xylandri verſionem editor Lugd. & mentem Marci pervertit planè, dum reddit, rationi autem inter ea diſcrimen habetur. cum Xyl. Marci verba rectè explicans, diſcrimen nullum dixiſſet.

Πάντα ἐπ' αὐτῇ. Vide ſuprà § 8. & l. 5: § 13. & l. 11. § 1.

Πελομένον τὸ παρὸν. Vide ſuprà § 2. & l. 3. § 12.

Τὰ γὰρ μέλλοντα. Senec. epiſt. 117. Quæ neſcis hoc ipſo non eſſe bonum id quod futurum eſt, quis futurum eſt? nam quod bonum eſt, utique prodeſt: niſi præſentia prodeſſe non poſſunt. Si non prodeſt, bonum utique non eſt: ſi prodeſt, jam eſt. Vide l. 7: § 8. & l. 8. § 26.

§ 33. 'Οὐκ ἔστιν ὁ πόνος. Senec. epiſt. 121. Nemo agere molitur artus ſuos; nemo in uſu ſui beſiſt: ad hoc edita protinus faciunt. Vide l. 5. § 1. & l. 8. § 26.

Τὸ τὸ πρὸς. τὰ Lugd. 'Οὐ ἔστιν, ἢ δὲ κακὸν ἐκ ἔστιν. Lugd. ἐκ ἔστιν, ἢ δὲ κακὸν ἐκ ἔστιν. forſan, ἐκ ἔστιν, ἢ δὲ κακὸν ἔστιν. ut ἐκ poſteriori in locum &, quod eſt vitioſum, ſuccedat.

§ 34. 'Ηλίκαυ ἡδονὰς ἡδονῶν ληστῶν. Seneca de vit. beas. c. 7. Voluptas etiam ad vitam turpiſſimam venit. & inſelices quidam, non ſine voluptate, imò ob ipſam voluptatem ſunt. & c. 8. Quid, quod tam malis quàm bonis voluptas ineſt? nec minùs turpes dedecus ſuum, quàm honeſtos egregia deſectant? & rursus c. 10. Quis ignorat pleniffimos eſſe voluptatibus veſtris ſtultiſſimos quoque, & nequitiam abundare jucundis? & c. 11. Multos offendam voluptatibus obſeſſos, quos ſatearè necesse eſt malos. hos eſſe in voluptatibus dices: nec tamen illis bene erit, quia non bono gaudent. Ergò voluptas in adiaphoris Marco habetur. l. 2. § 11. & l. 9. § 1. Vide & l. 10. § 10. & l. 8. § 40. Cæterum Plato in Timæo ità ἡδονῶν καὶ εὐφροσύνης diſtingvit, ut ἡδονῶν μὲν τῶς ἀρετῶν, εὐφροσύνης δὲ τῶς ἀρετῶν attribuat. Idem in Philebo. 'Εν ὅσῳ μετρίως ἡδονὰς, καὶ πλεονεξίας. & μοχλῶν, ὡς ἐν πρὶν πρὸς αὐτῶν καὶ τοῦ σώματος, ἀλλ' ἐκ ἐν ἀρετῇ, μεγίστη μὲν ἡδονὰς, μεγίστη δὲ καὶ λύπη γίνεται.

§ 35. 'Αρμόζονται μὲν ἀλλήλοις πρὸς τὸν ἰδιώτην. Reſpectu aliquo imperitiæ parum diſtant. Caſ. melius Xyl. Uſque ad certum finem privatis hominibus ſe accommoſant. i. e. quatenus illis concedunt, eiſque ſe attemptant.

Αντίχεται τοῦ λέγει τῆς τέχνης. Vide ad l. 4. § 31. quæ de Stratonico & Apelle. Pſaltes quidam ignobilis cum apud Antigonom regem ſpecimen artis ederet, rexque nunc hanc, nunc illam chordam adſtringere moneret, indignatus ille, Μὴ γένοιτό μοι ὅτω κακῶς, ὡς βασιλεὺς, ἀς ἐμοὶ ταῦτα ἀκριβέως μάλλον. Sive, ut Plut. (qui Philippo dictum conſtanter aſſerit, in apoph. de adulat. de Alex. orat. 2. Sympoſ. probl. l. 2. c. 1.) ita ἐμοὶ ταῦτα βέλτιον εἰδῆς. Abſit, inquit, rex, tam malè tecum agatur, ut in iſtis me peritior exiſtas. Eliau.

l. 9. c. 36. Itā regibus etiam in artis suae ratione concedere nefas habent artifices etiam infimi quique. Apollodorus itidem architectus, cum de operibus suis apud Trajanum verba habenti, Hadrianus obstreperet, "Απλάδι, inquit, καὶ τὰς κολοκώδους γεγεῖαι" τὰς γὰρ ὅδ' ὕδεν ἐπιστάσαι. *Abi & cucurbitas pinget tibi: istarum enim rerum nihil nōssis.* Dio Cas. l. 69. "Οὐλοῦν ἐν ἐξέτης ὕλης, τὸν ἀμπροσθεν τῆ ἀπείρου κελεύει πᾶσα ἀνάγκη. Epictet. l. 3. c. 26. Idemque l. 4. c. 12. "Ἐπὶ τοῖς πᾶσι ἐπιστήμῃ καλὰ οὐκ ἐπιτελεῖται, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀγνοῦντων, καὶ ἡ μόνον αἱ ἐπιστήμαι, ἀλλὰ καὶ οἱ τέχναι. οἷον ἐν θέλει, στυπία, ἐν θέλει πελὶονα. καὶ οἱ πολλῶν καλὰ γεγεῖαι τὸ αὐτὸ ἔργον. Vide l. 5. § 32.

Τὸν ἐαυτοῦ] Quam a se ipsis ista propria hominis, quā hominis? sed quam cum Diis communem habet, Marcus ipse docet l. 11. § 5. ἀγαθὸν ἔν' bonum esse.

§ 36 Γαρία] Itā l. 3. § 10. Μικρὸν τὸ τῆς γῆς γαρίδιον. & l. 4. § 3. Πόλιν γαρίδιον ἢ κατωκίησις. & l. 8. § 21. ἐν γαρία τέταρτῃ κλίματι.

Σταγὼν τὸν κόσμον] Apollonio quærenti ultra major esset, terra an mare; respondit Iarchas Indus, terram mari majorem: πῶς γὰρ δαίλασαν αὐτὴ εἶχει. quia terra mare continet. scilicet πῶς δαίλασαν λίμνῃν, mare lacum effecens; non autem πῶς δικεῖται λίμνῃν, terram potius insulam, ut Strabo l. 1. quocum contentiens & Plin. l. 2. c. 66. tellurem præcinctam circumfuso mari. & Aristot. de mundo c. 3. ἡ σύμπασα μία ἡσὺς ἐστὶν, ὡς τῆς δαίλασης ἀεὶ ἔσται. quod Mela. c. 1. ambitur omnis Oceano. at verò ὑπερὶ βόλῃς, sive aqua elementum, terrā longe majorem: καὶ ὅδ' ἐκείνῃ τὸ ὕδωρ εἶται. terram siquidem ab aqua sustineri. Itā ille aq̄ci elementi mare partem minimam opinatus videtur, utpote qui subter terram aquarum nescio quas somniabat abyssos, quibus ea quasi supernataret, cum aqua contra terrā sustineatur, ut recte Plin. l. 2. c. 65. Verum Marcus guttula instar obtinere vult ad mundi hujus universi ambitum, cui eleganter, ut γὰρ σταγὼν, l. 4. § 3. itā πάλαι σταγὼν, hoc loco dicitur. Apud Esaiam itidem c. 40. v. 15. Numini divino collati populi universi, dicuntur esse, ὡς σταγὼν ἐπὶ κεφαλῇ, ut gutta situla, hoc est, instar guttulæ, quæ sive inter effundendum decidit, sive post effusum liquorem in fundo subsisterit, de mensura iusta nihil minuitur: & ut pulvis lancium, (nam Græci βάλανον ὑγρὸν perperam reddunt) hoc est, instar pulvisculi, qui post aromata effusa lanci adhæret, nec de iusto pondere tamen quicquam deperisse deprehenditur.

Ἄδως βαλάνειον] l. 12. § 32. ἐν πύρρῳ βαλάνειον τῆς γῆς: ἔστι περὶ πῶς παρὰ πύρρον βαλάνειον, pro agro sive fundo dixit Synes. epist. 38. & Apul. Millef. l. 1. Hymettos Attica, & Isthmos Ephryæ, & Tanaros Spartiaca, gleba fertilis, æternum libris felicioribus condita, mea vetus prosa-

pia est. Itā enim habet editio Colviana. Tanaros, inquam, non Tenedon ut nihil opus sit, quod Cl. Salmasius voluit, prolegom. in Solin. pro Spartiaca Spartiaca substituit, cum Tanaron in tractu Laconico agnoscant Pavianus & Stephan. de urbibus. Athos autem ideò forsan nominat Marcus istic, quia tanquam magnum & stupendum quoddam commemorant Athos montem à Xerxe perfoissum, cum in Græciam trajiceret. quid enim magni perfoissus

10 Athos, si βαλάνειον fuerit, si glebulæ duntaxat rationem obtineat.

Στηγὴ τῷ αἰὼν] Vide l. 2. § 14, 17.

Ἐναρκαίριον] Vide l. 2. § 12. & l. 4. § 14.

& l. 7. § 10. & l. 12. § 32.

Πάντα ἐκείδεν ἑρξίαι] Vide l. 2. § 3. & l.

4. § 23. Avtor de Mund. ad Alex. c. 6. Ἀρχαῖς περὶ λόγῳ καὶ πάτριος ἐστὶ πᾶσιν ἀνθρώποις, ὡς ἐκ θεῶ τὰ πάντα, καὶ διὰ θεῶ ἡμῖν σωθήσονται. ἔστι μία ὃ φύσις, αὐτὰ καὶ ἐαυτοῦ αὐταρκῆς, ἐρηνω-
20 δέισα τῆς ἐκ τέταρτης. Quod Apostolus ad Coloss. c. 1. v. 16. 17. ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα. & mox: τὰ πάντα δι' αὐτοῦ, καὶ ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη καὶ τὰ πάντα ἐν αὐτῷ σωθήσονται. Et ad Rom. c. 11. v. 36. Ἐξ αὐτοῦ, καὶ δι' αὐτοῦ, καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα.

Τὸ κοινὸν ἡγεμονικὸν] quod l. 7. § 75. τὸ τῷ κόσμῳ ἡγεμονικόν. anima universi. Vide l. 4. § 40.

Ὁρμητικαῖα, ἢ κατ' ἐπακολούθησιν] forsan ὁρμητικαῖα. Vide l. 7. § 75. & l. 9. § 28. Vide
30 & Brissonem infra ad § 38.

Ἐπὶ στήμῃ] Vide ad l. 3. § 2. Ocellus Lucan. de univers. c. 1. § 8. Πάντα ἔχει τὸ πᾶν, τὰ μὲν ὡς μέρος, τὰ δ' ὡς ἐπὶ στήμῃ. eadem & ἐπακολούθημα Philo dixit libro de providentia. cuius si segmentum, imò ἀσπασίμακτον bene magnum exhibuit Evseb. præpar. l. 8. c. ult. ubi inter alias καὶ μὲν δὴ τὸ πᾶν φύσις ἀναρχήταλον ἔργον ἐπακολούθημα ὃ τέσσα καπνὸς ἀλλ' ὁμοῦ παρ-
40 ἔχειται τινα ἀφύλακτον ἐστὶν ὅτι καὶ αὐτῇ.

καὶ τὸ δηληνέιον] Virgil. Georgic. l. 1.

Ille malum virus serpentibus addidit atris. quasi veneni expertes ante fuissent: quod & nostris nonnullis, sed frustra, placuisse videtur.

Πᾶσα κακουργία] Vide ad l. 3. § 11. τὸ τοῦ παρὰ θεῶ.

Ἀκατά] vide l. 8. § 30. Joan. Chrysost. in Genes. c. 3. v. 18. ἀγνώστας vocat καλὸν καπνὸν καὶ non tamen quasi ab initio ista non fuerint, ut Augustinus censuit, de Gen. contra Manich. l. 1.

50 c. 13. Sanius idem ipse de Gen. ad liter. l. 3. c. 18. Ab initio creata, in suo genere vilia, & ad universi ornatum perfectionemque conducentia, pœna loco haberi, quod in locis ab homine cultis frequentiora existens. neque aliud Joan. voluit.

§ 37. Ὁ τὰ ὕδ' ἰδὼν] Idem argumentum tractat, l. 2. § 14. & l. 4. § 32. & l. 9. § 32. & l. 11. § 1. & l. 12. § 24, 35. § 38. Τῶ

της ἐν· Apostolus ad Cor. ep. 2. c. 6. v. 1. Et,
ἀγάλα σωτηρίῃ. ad Rom. c. 8. v. 28.

‘Οι μὲν εἰδότες καὶ παρεχόμενται, οἱ δὲ ἀναισθητοί] Xyland. pars scientes & certo: ordine, pars infciti. Videtur eīdotes legisse. qnqam eodēm recidit, utrumlibet admiserit. Verum παρεχόμενται, intelligenter potius, vel intelligentes etiam reddidisset. ἀναισθητοί, citra considerationem. ἀναισθητός, citra cognitionem. Hoc an illud legeris, ciccum havd interest: nisi qd̄ istud τῷ εἰδότες, illud τῷ παρεχόμενται, potius respondere videatur. Bernard. de grat. & lib. arb. Operatur Deus salutem suorum, aliquando per creaturam sine ipsa, aliquando per creaturam contra ipsam, aliquando per creaturam cum ipsa. multa enim sunt hominibus salubria per insensibilem, & item per irrationabilem creaturam: q̄a idcirco dixi fieri sine ipsa, qd̄ non q̄as, intellectu carens esse vel confici. Multa quoque multorum saluti utilia facit Deus per m̄ los, sive homines, sive angelos, sed quoniam invidios, ideo contra ipsos. nam dum nocere cupientes, juvant, quantum [quantumvis] aliis valeat utilis actio, tantum [tamen] ipsis perversa nocet intentio. Porro per q̄os & cum quibus operatur Deus, boni sunt, vel angeli, vel homines: qia qd̄ vult Deus & agunt pariter & volunt. nec sunt operis tantum ministri per effectum, sed & operantis quodammodo socii per consensum. Et mox: Utitur ergo Deus in salutem suorum irrationabili item & insensibili creaturā, tanqam jumento vel instrumento, q̄a jam expleto opere, nusqam truns. utitur creaturā: rationali, sed malevolā, q̄asi disciplina virga, q̄am correcto filio in ignem projiciet, tanqam samentum inutile. utitur & angelis & hominibus bonis & voluntariis, tanqam commilitonibus & coadjutoribus suis, q̄os peractā victoriā amplissimē munitabiz. Syncl. epist. 57. ‘Αι χαροποιὰ δυνάμεις ἐν κόσμῳ σωτηρίας τοῦ τῇ χάριτι τῷ σθενοίαι. κολλήσας τὸ πῦρ αἰχλὺν κολλήσας, εἰς τὴν θύραν διαμείβει τὸ κὺ ἀποτρέποντο. εἰ δὲ διὰ κείνου τὴν γῆν μὲν ὁ τιμωρὸς ἢ δαίμων ἢ ἀνδρῶπις, οἷς λειψύριον ταύτῃ ἐπέβριον διὰ’ ἀλλὰ τῇ μοχθηρίᾳ τῆς φύσεως χαρίζομαι & ταῖς κοιναῖς συμφοραῖς ἐπεξέρχεται. Exemplum habes in Assyrio rege apud Elijam c. 10. v. 5, 7.

Kαὶ τοὺς καθεύδοντας.] Etiam dormientes co-
operari ad ea quæ in mundo geruntur, Heraclitum
dixisse asserit. cùm tamen Heraclitus idem dixerit,
referente Plur. lib. de superst. Τοὶ ἐνεργεῖν
ἔνα καὶ κοινὸν νότον ἔν, ἥς ὁ κοινωδὲν ἐνε-
ργεῖν εἰς ἰδίον ἀποπέρεσθαι. Vigilantes in mundo uno
cœdemq; omnium communi, versari; dormientes in
suum cuiusq; proprium nescio qm concedere.

'Ex *mentis* dē] *Superuacaneā* operī. Xyl.
quantum in se est. Cal. abundē, sive ex abundanti,
malim. Galen. de opt. sect. c. 18. ex *mentis* xyl

ὅτι ἐν τούτῳ καὶ ἀποδείκναι, ὅτι ἀφ' ἑαυτοῦ ἡ κατὰ λη-
ψιν ἡ περὶ παθῶν. ex abundanti est, istud ostendere.
ἐν πλεονασμῷ, sive ex abundanti agere dicitur, q̄i li-
beraliter, ultra id q̄d exigi poterat avt necesse fue-
rat, aliquid vel concedit, vel largitur, vel q̄ocunq̄
modo facit. indè apud Rhetores, τὰ ἐν πλεονασμῷ
καλεῖσθαι περισσώματα, de quibus Hermogen. de invent.
l. 1. c. 3. & ἐν πλεονασμῷ περισσώματα, & ἐν πλεονασμῷ
λέγειν, ibidem; ubi alia ac graviora, q̄àm ea q̄z
objiciunt, objicere posse fe crimina alicui præten-
dunt. eodem sensu, ἐν τῷ πλείοντι Marcus dixit
l. 7. § 56. Ex abundanti, inq̄r, & istiusmodi ho-
mines ad mundi opus operam conferunt suam,
q̄ia fati effectum, dum eadem renituntur, illu-
strant.

Ὁ μωφώδης] *qi objurgat naturam; Deos mavult emendare, qàm se. Senec. epist.*
107.

Kai ò aŋgelos pŋpŋs. Dum in bonum
nŋm malè facta vertuntur, ejus consiliis militans,
etiam q̄ ejus consiliis repugnant. Greg. Rom. in
Job. l. 6. c. 14. in Assyrius Elaj. c. 10. v. 6, 11.
Deusq̄ de eis q̄ faciunt q̄ non vult, facit ipse q̄
vult. Avg. de corrept. & grat. c. 14. Et enchir. c.
100: Pcr eam creaturæ voluntatem q̄ factum est
q̄d creator noluit, implevit ipse q̄d voluit. hoc enim
ipso, q̄d contra voluntatem Dei fecerunt, de ipsis
facta est voluntas ejus. Vide l. 8. § 35.

Tὸ πάντα ἔχον ἢ οὐ κόσμος.] Vide l. 9. § 42.
30 Chrysipp. de natur. lib. 2. à Plutarcho relatus de
contradiçt. Stoic. c. 31. & de Commun. notis. c. 13.
'Ἡ κατὰ θεοῦ τὰ λοιπὰ συμπλάσματα ἔχει ἔσθ'·
ἡγνεται γὰρ αὐτῇ πῶς χρεῖ τὸν πῆς εὐτυχίας λόγον
χρεῖ τὴν ἔσθ'· ὅπως εἴπω, ἢ ἔχοντος γίνεται θεῷ τὰ ἐλα-
τὺν δ' ἂν παραδόν ἦν. Vide infr. ad illa, εὐτυ-
χίας χρεῖ γελῶσι ὁ σῆμα. Sed & Plato in Theæt. à
Theodoreto etiam adductus therap. lib. 1. 1. 'Ἀλλ'
ἔτι ὑπολλύει τὰ κατὰ δυνάτον· ὑπερβατὸν γάρ τι
πῶ εἰσθ'· αἰετὶ ἀνάγκη. Non necessarium pro-
40 ut ad conducibile tamen, nec nostri dogma. La-
stant. l. 5. c. 7. Virtutem aut cerni non posse, nisi
habeat vitia contraria; aut non esse perfectam, nisi
exerceatur adversus. hanc enim Deus bonorum ac ma-
lorum voluit esse distantiam; ut quidamque boni ex
malo sciamus, item mali ex bono: nec ulterius ratio
intelligi sublatro aliter potest. Deus ergo non ex-
clulit malum, ut ratio virtutis consistat perfectio. Aug.
enchir. c. 10. Ab hac summè & immutabiliter do-
nā Trinitate creata sunt omnia, & nec summè, nec
50 equaliter. nec immutabiliter bona, sed samē bona
etiam singula. Simul verò uni-ersa valde bona;
quia ex omnibus consistit admirabilis pulcritudo. in
qa etiam illud quod malum dicitur, bonè ordinatum
& suo loco positum, eminentius commendat bona, ut
magis placeant & laudabiliora sint. neque enim De-
us omnipotens, rerum cui summa potestas, cum sum-
mè

me bonus sit, ullo modo fineret mali esse aliquid in operibus suis, nisi usque adeo esset omnipotens et bonus, ut bene faceret etiam de malo. Et c. 96. Quamvis enim ea quae mala sunt, in quantum mala sunt, non sint bona, tamen ut non solum bona, sed etiam sint et mala, bonum est, nam nisi esset et bonum, ut essent et mala, nullo modo fineretur ab omnipotente bono, cui proculdubio quam facile est quod vult, facere; tam facile est quod non vult, esse non finere. Melius ergo iudicavit de malis bene facere, quam mala nulla esse permittere. Ibid. c. 27. Vide Petr. Lomb. l. 1. dist. 46.

Ἐκὼς πάλιν σοι καλῶς χρῆσται] Disertè ac eleganter hoc disserit Clemens Strom. l. 1. Ἀλλ' ὅτι ἀποστατούντων βλάται καὶ ἐσθλῶν, μετὰ τὰς ἐσθλὰς, γίνονται καὶ ἐκ φαύλης διαδύσεως, καὶ αὐτοὶ αἱ σωματικαὶ κωλύονται τὸ κατὰ τὴν κατὰ φύσιν ἀρετὴν ἐπὶ τὸ τέλος ὁρμῶν, καὶ νοσοῦνται ἢ ἡ αἰτία. μέγιστον γὰρ τῆς θείας ἀρετῆς, τὸ μὴ εἶσαι τι καὶ ἐκ ἀποστασίας ἐκστῆσαι φαύλων, ἀρετῶν καὶ ἀνομιῶν ὡς ἐν, καὶ μὴ πᾶσι βλαβεράν αὐτῶν ἡμετέραν. τῆς γὰρ θείας σφαιρῆς καὶ ἀρετῆς καὶ διαδύσεως ἔργον ἐστίν, ἡ μόνον τὸ ἀποδοτεῖν. οὗτος γὰρ ὡς εἰπὴν, αὐτὰ τὰ θεῶν, ὡς τὰ πνεύματα τὸ διαμύνειν, καὶ τὰ φαῖλα τὸ φανερῶν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἀνομιῶν, τὸ διὰ κακῶν πονηρῶν ἀρετῶν τινων, ἀγαθόν τι καὶ χρῆσθαι τὰ ἀποσταλῶν, καὶ ἀφελῶς τοῖς δοκῶσι φαῖλοις χρῆσθαι. Inculcat idem passim et Augustinus. adv. Faust. l. 16. c. 21. Deus bene utitur etiam malis. epist. 141. Sicut mali, Dei bonis male utuntur, dum non corriguntur; sic contra Deus, etiam malis eorum bene utitur, ad justitiam suam et exercitationem suorum. Et epist. 59. Sicut illorum nequitia est, male uti bonis operibus ejus; sic illius sapientia est, bene uti malis operibus eorum. Idem in Psal. 54. Ne putetis gratis esse malos in hoc mundo, et nihil boni de illis agere Deum. omnis malus aut ideo vivit, ut corrigatur, aut ideo vivit, ut bonus per illum exerceatur. Et in Psal. 36. Habet aliquem hic usum peccator? habet. utitur illo Deus ad probandum justum. est quod de peccatore agatur. locus hic ejus est ut paleam in fornace artificis. ardet palea, ut aurum purgetur: Sicut impius, ut justus probetur. Et in Psal. 77. Utitur eis, qui bonus est, bene. i. e. convenienter et justè: sicut et contra à iniquis creaturis ejus bonis utuntur malè. Et in Psal. 104. Deus bene utitur malis operibus hominum: sicut illi contra malè utuntur bonis operibus Dei. Et est ipsa illa mirabilis Dei bonitas; quia bene utitur etiam malis, vel angelis vel hominibus. cum enim ipsi vitio suo mali sint, ille de malo eorum bene facit. Idem enchir. c. 101. Summe boni non fineret fieri malè, nisi omnipotens etiam de malo facere posset bene. Et de c. nincant. c. 6. Tanta est omnipotens ejus bonitas, ut etiam de malis possit facere bona, sive ignoscendo, sive sanando, sive ad utilitates piorum coaptando atque vertendo, sive etiam justissime vindicando. omnia namque

ista bona sunt, et Deo bono atque omnipotenti dignissima, nec tamen sunt nisi de malis. quid igitur melius, quid omnipotentius eo, qui cum mali nihil faciat, bene etiam de malis facit? Possent et alia plura coaccervari. Verum ista forsitan quibusdam nimia videbuntur. Chrysippus certe ipse gemina ferè his habet, de Diis l. 1. reterente Plutarcho de Stoic. contradiç. c. 33. Ὅτι ταῦτα (τὰ κακὰ) ἀπορίματα καὶ τὴν διὰ λόγον, ἢ τοῖς ἐπὶ καλῶς, ἢ κατ' ἀλλὰ ἔχουσιν αὐτὰ τὰ ὅλα ὁικονομία.

Ὅ τὰ ὅλα διοικῶν] Vide l. 5. § 21, & suprà § 5.

τῶν σωρηγῶν,] ita l. 7. § 19. τῶν δὲ σωρηγῶν, & infrà § 43. σωρηγῶν ἐν ταῖς.

Οἷον ὁ ἐντελής καὶ γελοῖος εἶδος] Locum hunc illustrat nobis Plat. de commun. notis. adv. Stoicos c. 13. adductis ipsis Chrysippi verbis, quæ in animo proculdubio Marcus habuit, cum hæc scriberet. Ea ex l. 2. de natura sic habent: Ὡς ὅτι καὶ κομψοὶ καὶ ὁπρῆματα γελοῖα φέρονται, ἃ καὶ ἑαυτὰ μὴ εἶναι φαῖλα, τὰ δὲ ὅλα πῶς καὶ ἔχουσιν πᾶσι ἀρετῶν ἐπὶ τὴν ἀρετὴν ὡς αὐτῶν τὴν κακίαν. τοῖς γὰρ ἀλλοῖς ἐκ ἀρετῆς ἐστίν. Interest tantum, quod Marcus sicut ἐντελής, Chrysippus ὁπρῆματα φαῖλον, sed utque γελοῖον, dixerit: ille ad hominem pravum, hic ad pravitatem hominis ipsam retulerit. Avdi tamen ex parte Plurarchi, quam subjunxit, censuram: Πρῶτον μὲν ἐν, inquit, τὴν κακίαν γινέσθαι καὶ τὴν τὴν θείαν ἀρετὴν, ὡς ὅτι τὸ φαῖλον ὁπρῆμα γίγνεται καὶ τὴν τὴν ποιητὴν βύλησιν, πᾶσαν ἐπινοίαν τῆς ἀποπίας ἀποβῆλται. ἔπειτα δὲ τὸ μὴ φαῖλον ὁπρῆμα τὴν κομψοὶ καὶ κομψοί, καὶ σωρηγῶν αὐτῶν τὸ τέλος αὐτῶν, ἐπιμελῆς τὴν γελοῖον ἢ κεκαλεσμένον τοῖς διαλέτοις. ὁ δὲ πατρὶς καὶ ὁ καλὸς καὶ ὁ δαιμόνιος καὶ ὁ αἰσθητῶν, καὶ Πινδαρον, ἢ ἀρετῶν δὲ πᾶν μέγα καὶ ποικίλον καὶ πολυμαθὲς δημιουργῶν τὸν κόσμον, ἀλλὰ διὰ καὶ ἀνθρώπων ἀνὴρ κοινὸν σωρομνηστικῶν καὶ δίκης καὶ ἀρετῆς ὁμοιομορφίας καὶ μακαρίας, ἢ αὐτῶν τὸ καλὸν τὸ καὶ συμφορῶν τὸ τέλος ἰδέσθαι λεγῶν καὶ ἀνδραγαθῶν καὶ παρὰ κλονῶν καὶ τυραννῶν; (quod Marcus supr. τὴν τὴν ἐχρησίζον καὶ κόσμος) ἢ γὰρ ἡδὴ τὴν θείαν καὶ κομψοὶν ἢ κακίαν γίγνεται ἰσομορφῶν. ὅτι τὸ μὴ φαῖλον ὁπρῆμα τὴν ποιητῶν πολλοσημῶν ὅτι, καὶ μικρὸν ἐπὶ τῇ παραστάσει ἐν τῇ κομψοὶ καὶ καλῶν καὶ ἐπὶ τῇ παραστάσει τὰ πᾶσι, ὅτι ὅτι ἐν τῇ ποιητῶν δόξῃ καὶ λυμῶνται τὴν κακίαν τῆς ἢ κακίας ἀναπλάσσει πᾶσι περὶ καλὰ, καὶ πᾶς ὁ εἶδος ἐν τῷ κατὰ φύσιν καὶ ἀρχῆς ἀρετῶν καὶ ἀνδραγαθῶν καὶ ἐκπῶν, καὶ ἀρετῶν καὶ καλῶν καὶ ἐκπῶν καὶ ἀρετῶν καὶ ἀνδραγαθῶν (ὡς ἐπὶ λέγουσιν) ἀρετῶν ἐν δόξῃ καὶ ἀνδραγαθῶν καὶ ἀνδραγαθῶν. Quamquam pro Chrysippo Marcòque multa forsitan dici possent, si candidam saltem ac benignam interpretationem verborum utriusque adhiberemus: veterum

ulterius de his impræsentiarum non lubet differere. Illud tantum adjiciam; in Plutarchi animadversione verba illa, *παρρησιάζομαι* et *ὑποτάσσει* et *ἐνυπνιάζει* Zed, vitiata videri. qd enim habet commune *παρρησιάζομαι* et *ὑποτάσσει*? Et primâ quidem facie videri possit, levilicâ inflexione *παρρησιάζομαι* et *ὑποτάσσει* legendum. certe δὲ *παρρησιάζομαι* et *ὑποτάσσει* Deus pater nostris dicitur. *Εἰσαίε. 4. 4. v. 6. & Joan. Apocal. c. 1. v. 17. & c. 2. v. 22. & c. 12. v. 13.* Verum locum istic nō *παρρησιάζομαι* et *ὑποτάσσει* quem habeat, non video. Itaque malim Plutarcho ipso faciem præferente legere, *παρρησιάζομαι* et *ἐνυπνιάζει*. Sic enim Plur. *de Stoic. contradiçf. c. 29.* *Ὅσα μὲν τὰ Διὶ δὲ σαρρήζομαι, καὶ ὑποτάσσει, καὶ παρρησιάζομαι, καὶ ἐνυπνιάζει.*

§ 43. Μήν ὁ ἥλιος] Lucian. inidem de astro-
log. τὰ ἔργα ἐκείνων ἀνέλπατο, τῇ Ἀφρο-
δίτη μὲν εἰπὼν, Iliad. i. v. 429.

Ἀλλὰ σὺ γ' ἰκετόντα μετέρχου ἔργα γάμοιο·
τὰ δ' ἤ τοι πολέμοιο.

Ταῦτα ὁ Ἀρριανὸς καὶ Ἀδελφὸς πάντα μαλεῖται. 20
 Geminio utitur argumento Plutarchus in lib. de
 mag. dum quorundam omnia ambientium vanita-
 tem retundit. Ἄλλ' ἐνίοι, inquit, τοῦ μὲν Στωικῶν δι-
 ονται πλεῖν, ὅταν ἀκούσῃ τὸν σφῆν παρ' αὐ-
 τοῖς μὴ μόνον φρόνιμον καὶ δίκαιον καὶ ἀνδρείον, ἀλ-
 λὰ καὶ ῥήτορα καὶ γαργῆρον καὶ ποιητὴν καὶ πλεστον καὶ
 βασιλέα σφεκαροδύμῳ· αὐτοὺς γὰρ πάντων ἐξεί-
 κει τότῳ. Καίτοι καὶ τῆς δυνάμεως ἀλλ' ἄλλω ἐ-
 ζον δυνάμει, ὁ μὲν Ἐννάλιος, ὁ γὰρ μακρότης,
 ὁ γὰρ κεκοσμημένος ἐπνομασται καὶ τῷ Ἀφροδίτῳ ὁ 3
 Ζεὺς, ὡς ἐκ μαιτὸν αὐτῇ πολέμικον ἔργον, ἐπὶ γά-
 μῳ σποτέλλει καὶ θαλάμῳ. Et mox: Οὐ πάντα
 πάντων ἐστὶν ἀλλὰ δεῖ τῷ Πυθικῷ ρεζόμενῳ
 σφεκαροδύμῳ, αὐτὸν χαλαμαδεῖν· ἔτα γὰρ πρὸς
 ἐν ὁ πῶρος, καὶ μὴ πρὸς ἄλλον ἀλλ' ὅτε βίη ἥλος ἐλ-
 κεν καὶ παρασείδει τὴν φύσιν. Vide ad l. 4. § 27.
 fed & Epictet. differt. l. 3. c. 22.

Διάφορα ἰδιό] Vide ad l. 9. § 9. Senec. qæst.
nat. præfat. l. 1. Occasus siderum atq; ortus, & tam
diversas concordantium vias.

§ 44. 'Εἰ ἔν] ἔν illud παρέλκειν videtur. est enim novi argumenti exordium. Vide I. 8, § 3.

Καλῶς ἐβούλετο] Itā l. 3. § 4. Ταῦτα ὃ
ἀγαθὰ ἵ] πέποιθε, &c. l. 9: § 28. Ἐν ἑκείναις πάντα.
Vide & l. 7. § 41. Epictet. differ. l. 3. c. 24. Τῷ
ὅπῃ χρεῖας διοικεῖται τὸ θλα, ἐ μὴ ἐπιμελεῖται
ὁ Ζεὺς ἡς ἑαυτῷ πλεῖστος, ἢ ὥσιν ὅμοιοι αὐτοῖς
ἀλλὰ ταῦτα ἐ θεμιτὰ, ἐδ' ἔστα ἐδωκενδύναται.
Et c. 26. Καὶ κρατοῦντα δὲ ἀγαθῶν ἐ λείπει ὁ μωδο-
λοῖστος, ἐδ' ἐργαστῇ, ἐδ' σκυλεῖς; τὸ δ' ἀγαθῶν λεί-
πει; ἥτοι ὁ θεὸς ἀμελεῖ ἡς αὐτῷ ἐπιευρυμα-
τοι, ἥτοι διακόρων, ἥτοι μαρτυρῶν; δις μόνους χρεῖ-
ας πεπαισχυμένους φέρει τοῦ ἀπαιδιδέντος, ὅτι καὶ
ὅστις, καὶ χαλῶς διοικεῖ τὰ θλα, καὶ ὅτι ἀνδρεῖ ἀγα-
θῶν ὡς ἐν ἐκείνῳ, ἐπεὶ ὥσιν, ἐπεὶ ἀποδανθέν. qz
novissima Socratis sunt ex Platon. apolog. mutuata.
Vide ad l. 10. § 31.

² Ἀέλον· γὰρ θύον] Vide l. 2. §. 31.

Ἄσπιδ' ἔδωξ' ἡ στήρην] *amplecti* & *acquiescere*.
hoc est enim τὸ στήρην, οὐλοῖν ἡ *perstrata palatio*,
ut Marc. L. 4. § 31. Demosthen. *de oron.* Ἐγὼ δ'
φθην δῶ', δειξάτω κέρω στήρην, ἡ σιωπῆσθαι.
acquiescam, & *conticescam*. Illocut. ad *Demonic*.
Στήρην τὰ παρὲν' α. *praesentibus acquiesce, contentus*
esse. Plur. Antonio; Νῦν δ' τὰ παρὲν' α. *steg-*
nomē. *nunc rebus praesentibus contenti sumus*. Poly-
bius; Svida *lavdatus*: Νῦν δέ, ἡ *perstrata palatio* γδ'
ἐποτρύνει, τὰ παρὲν' α. *stegnomē*. *Incertus auctor*
apud Stob. *tom. 2. tit. 108.*

Πάντων δεῖτον μὴ βιάζεσθαι θύς:

Στέρχειν δὲ μοῖραν.—

In cælites vim non parare est optimum;

Sed amare fatum. Grot.

Et apud eundem *tit.* 109. Sophocles:

Στέρχειν ἢ τὰμπουσίῃα, καὶ θάλας ἀνέπει,
Σοφὸν κυβάτιν, ἀλλὰ μὴ εἶπεν πύχιν.

Amare oportet casus, ac disponere.

Non gemere sortem, ut aleatorem bonum.

Ita enim accipio illa, Σοφὸν καθευτῶν, qomodo
Flaccus dixit in art. —fidus Interpretes—
pro, *ficus fidus interpretes.* & l. 1. ep. 2.

Rusticus expectans, dum defluat amnis—

pro, Rustici instar est expectantis. Vide l. 3. § 16. & l. 5. § 8. & l. 7. § 38. & l. 10. § 6, 11. Theodoret. denique therap. l. 1. "Εργος τῆς ἀνδρῶπων, τὸ χυλὸν μαθεῖν ἐθέλων τινὰ, φοιτᾷ μὴ τῷ διδασκῶντι ἐπιστήμῃ, σέρχει ὃ τὰ περὶ ἐργῶν παρ' ἐκείνου μαθήματα. Et mox: καὶ ὡς εἶχει τῆς γυναικῶν τῶν γυναικῶν ὁ δὲ σέρχει τῶν πτωχῶν. ubi male vertit Acciaolus, *discipulus colit, & fidei innititur* cum vendendum potius fuerit, *documentis acquiescit, & fide contentus est.* hoc est enim quod prius dixerat, *πρὸς τοῖς λεγούσιν, καὶ ὡς ἀντιλέγει τῶν διδασκόντων.* Et in syntaxi diversa, apud Isocrat. in Panathen. "Ανάκτων σέρχει τοῖς νόμοις συμβεβηκόσιν. *cūq; jam obitercum acquiescere*

၀၃၁၂၁၆၆

ἀπαγορεύσθαι usurparur. Libani. vit. suā. ἀμυμονότι ὃ
ἔστι τοῖς παροῦσιν ἀπαγορεύσθαι. presentibus contentum
fore.

Ἡ μὲν δὲ θυμῷ, μὲν δὲ θυμῷ.] Apul. de
Deo Socrat. Nullus, inquit, Deus rebus humanis in-
tervenit. cui igitur preces allegabor cui votum nun-
ciabor? cui victimam cadami? quem miseris auxilia-
torem, quem bonis factorem, quem adversatorem malis
in omni vita ciebor? quem denique, quod frequentissimum
est, iurejurando arbitrum adhibebo?

Ἐξστὶ δὲ ἡμεῖς βυλδῶν.] ὃ ἀπονοῦσαι ὃ
ἀπονοῦνται, ut Tatianus contr. Grac. Itā l. 9. §
28. μὴ πῶ οὐ εἶπ.

Κατὰ τὴν ἑαυτῶν κατασκευῇ.] Vide supr. §
16, 40. & l. 5. § 16. & l. 9. § 28.

Πόλις ἡ πατρίς, ὡς καὶ Ἀντωνίῳ μοι ἡ Πά-
μῃ.] Itā Cicero. contr. Rullum 2. Roma communis
patria omnium nostrum. & Modestini. in Pandect. l.
50. tit. 1. leg. 33. Roma communis patria nostra
est. Seneca verò ad Helv. c. 6. de eadem, sensu
hæd pavlo latiore, ratione hominum ex omnibus
locis terrisque ed confluentium, ibique sedes figenti-
um suas; Quæ velut communis patria potest dici, quo-
modo de Italia Plinius hist. nat. lib. 3. c. 5. Una
cunctarum gentium in toto orbe patriæ. Et Aristoteles
orat. in Romam, ratione civitatis gentibus aliis com-
municatæ: Τὸ Ρωμαίων, ὃ πόλις, ἀλλὰ γὰρ οὐ
μαλὶ καὶ τῶν ἄλλων. ὃ γὰρ τῶν ἄλλων ὃ
ἀνθρώπων πᾶσι τοῖς λοιποῖς. πολλοὶ γὰρ, inquit,
ἐν ἐκείνῃ πόλει πεδύται ὑμῶν, ὃ γὰρ ἡ πόλις ἡ
ὁμοφύλων, ὃ γὰρ ἡ πόλις πᾶσι τοῖς αὐτοῖς τὴν πόλιν.
ποσὺν ἐξηγάγετε τὸ τῆς πόλεως ὄνομα. Cicero de
legib. lib. 2. Ego meherculē municipibus omnibus
duas esse censco patrias, unam naturæ, alteram civi-
tatis. ut ille Cato, cum esset Tusculi natus, in populi
Romani civitatem susceptus est. itaque cum orsu Tus-
culanus esset, civitate Romanus, habuit alteram loci
patriam, alteram juris. Tum, ubi in Anticis idem
ostendisset, unde & Evripides Ione,

—πατρίς γὰρ δ' Ἀθωαίων πόλις.

subjungit, Sic nos & eam patriam dicimus, ubi na-
ti; & illam, quæ excepti sumus. Sed necesse est ca-
ritate eam præstare, in qua recipi. nomen & univer-
se civitatis est. dulcis autem non multo secus est ea
quæ genuit, quàm ea quæ excepit. itaque ego esse hanc
meam patriam prorsus nunquam negabo; dum illa sit
major, & hac in ea contineatur. Duplici ergo no-
mine patria Marco Roma, & ortus ratione, & civi-
tatis. nam & Roma natus est. Capitol.

Ὡς δ' ἀνθρώπου, ὃ κόσμος.] Itā Theodorus A-
theus, ἢ πόσις, τὸν κόσμον. Laert. l. 2. in A-
ristip. quod idem & alii. Vide ad l. 2. § 16. & l.
3. § 11. Herculis est apud Tragicum vox, à Plut.
de exil. & Stob. tom. 2. tit. 40. λανθάνει.

Ἀργεῖος, ἢ Ὀνείας. ὃ γὰρ εὐχόμενος

Μῆδ' αὖτος μοι πύργος Ἐνέωνος πατρίς.

Argivus an Thebanus; hæd unam mihi

Adscribo; patria urbs est Græcia galibet.

Verum latius patriam suam porrigit Crates The-
ban. apud Laert. l. 6. in Hipparchia.

Ὁὐχ ἔστι πατὴρ μοι πύργος, ὃ μὴ σῆμα

Πάρος ὃ γὰρ, ὃ πόλις, ὃ πόλις, ὃ πόλις

Ἐτοίμῃ ἡμῶν ἐστὶν αὐτῶν πατὴρ.

Mihi patria non urbs una, non una est domus;

Verum quæ urbes, quæ domos tellus habet,

10 Totidem mihi sunt aqua ad hanc vitam loca. Grot.

Sed & Socrates, de quo Plut. ibid. O ὃ Κοινῆς
βίαιος, ἐν Ἀθῶναις, ὃ δὲ Ἐλλῶν, ἀλλὰ Κόσμος
ἢ πόλις, ὡς ἀντὶς πόλις ὡς πόλις, ἢ Κοινῆς
δὲ μὲν δὲ Κοινῆς, μὲν δὲ Ταυρῶν, μὲν δὲ Κεραυνῶν
ἐστὶν αὐτῶν. Subjungit Plut. ex Evripid.

Ὁρᾶς, τὸν ὅτι τὴν δ' ἀπὸ τοῦ αἵματος

Καὶ γὰρ πᾶσι τοῖς ὅτις ἐστὶν αὐτῶν πόλις.

ἔτοι τῆς πατρίδος, ἡμῶν ὅτις ἐστὶν. Senec. epist. 102.

Primam humilem non accipit patriam; Ephesum, aut

20 Alexandriam, aut siquid est etiamnum frequentius in-

colis, latius tellus solum. illi patria est, quodcumque

suprema & universa circuitu suo cingit. hoc omne

convexum, intra quod jacent maria cum terris, intra

quod aer humana divinis discernens etiam conjungit,

intra quod disposita tot numina in aëlis suis excu-

bant. Democritus item apud Stob. tom. 2. tit. 40.

Ἀνδρὶ σφεῶν πατὴρ γὰρ βασιλῆς ὡς ἀγαθῆς

πατρίδος ὃ κόσμος κόσμος. Quod Evripides ibidem

lavdacus ex Musonii de exit.

30 Ἄπας μὲν αὖτ' αὐτῶν αἵματος ὁ κόσμος

Ἄπας ὃ γὰρ αὐτῶν αὐτῶν αἵματος πατρίδος.

Paret omne cælum præpeti Jovis aliti;

Itā terra quævis patria est foris vero. Grot.

Et in eundem sensum Nalo Fast. l. 1.

Omne solum foris patria est; ut piscibus agor,

Et velucris vacuo quicquid in orbe paret.

In Homeri epitaphio ē veteri marmore à Falken-
burgio ad Nonni Dionysiaci representato;

Πατρίς ἐμοὶ γὰρ ὅτις πόλις.

40 Patria mi terra est omnis.

De Christicolis Justin. ep. ad Diognet. Πᾶσα ἔσ-

τι, πατρίς ἐστὶν αὐτοῖς. ὃ γὰρ πόλις, ἔστιν. Di-

stinianus, & ad Marci menem proximè, Epictet. l.

2. c. 5. Τὴν γὰρ ἐστὶν ἀνθρώπων αἵματος πόλις, ὡς

πᾶσι τοῖς ἐν αὐτῇ ἀνθρώπων μὲν ταῦτα ὃ

πᾶσι ὡς ἐγγύς, λαμβάνει, ἢ πᾶσι μικρὸν τῆς ἑλ-

πίμενα. Et c. 15. τῆς αὐτῆς πόλεως πολίτης, ὃ

τῆς μεγάλης ὃ τῆς μικρᾶς. Sed & Senec. de otio

sup. c. 31. Duas respublicas animo complectamur;

50 alteram magnam & verè publicam, quæ Divi atque ho-

mines continentur; in qua non ad hunc angulum re-

spiciamus, aut ad illum, sed terminos civitatis nostræ

cum sole metimur; alteram cui nos adscripsit con-

ditio nascenti. hac aut. Atheniensium eris, aut Car-

thaginensium, aut alterius alicujus urbis; quæ non

ad omnes pertinet homines. quodam eodem tempore.

utique

utrique republica danturorum, majori minorique, quidam tantum minores, quidam tantum majores. B. primo genere est Marcus noster.

Tò τὰς πόλεων] Vide l. 1. § 22. & infr. § 45, 54.

§ 45. Τῷ ἄλλω συμφέρον] Vide l. 2. § 3. & l. 5. § 8.

Ὅσα ἀνθρώπων ἢ ἑτέροις ἀνθρώποις] leg. forsan, & ἑτέροις. hoc est, ea quae hominum alicui eveniunt, non universo tantum, sed hominibus etiam aliis aliquo modo conducere.

Κοινοῦτερον] Sed nunc vocabulum utile accipiamus latius; ut etiam rebus mediis pateat. Xyl. imò, τὸ συμφέρον, sive conducibile, nunc vulgari modo accipitur, quatenus de rebus mediis enunciatur. ita l. 2. § 9. οἱ δὲ πρὸς κοινοῦτερον συσχεῖται. τὸ συμφέρον enim sive conducibile de rebus mediis dici Stoici vix concesserint. quæ illi χρησιμὰ ἢ ὕψιστα esse aiebant, ἀλλ' ἢ ἀφελίμα. id est, milia, sed non conducibilia. Vide ad l. 3. § 6, 11. & l. 8. § 7. Ità Porphyry. de abstinent. ubi Carnadis illa reatulerat; Ἐξέσθ' ἑβ' εἰς γαστέραν, ἵνα τῷ σπέρματι πύρεκα & γάλακτος, πύρεκα τέλει, ἀφελήται subjungit, κοινοῦτερον ἢ τῆς ἀφελείας, ἢ ὕψιστων ἢ τῶν ἀνθρώπων, ἀκυστόν.

§ 46. Ὅσας προσέταται] ὁσὸν Xyl. legisse videtur. Lugd. ὁσας exhibet. προσέταται, aliquando offendere, molestum esse, radio efficere. Ità Dionys. Halic. de dictione Isocratica. πᾶς ὁ τῶν ὁμμάτων κόσμος πολὺν ἔχει παρ' αὐτῶν, & λυκοὶ πολλὰς & ἄλλων καποσκυλῶν, προσετιδιδόσθ' αὐτῶν ἀποαῖς. id est, obfudens aures & offendens. quod alibi dixit idem, κατὰ τὴν τῶν ἀποαῖαν. confirmat autem hoc disertè id quod à Marto hic dicitur, tenorem unum eundemque visoriam distorumve continuum, fastidium afferre. quæquam contra Jo. Chrysost. in ad Cor. ep. 2. orat. 8. αὐτὴ ἡ κακοποιία πᾶσι προσέταται. in novatio ipsa quæque offendeat. Idem itidem in ad Hebr. orat. 8. de rudimentis pietatis Christianæ primis, quæ latius nomine apud Apostolum designantur; Ὅσα γὰρ πρὸς ἡμῶν ταῦτα προσέταται (τοῖς τελείοις, utique) ἀλλ' ἐμεινὸς ἐπρεπον, ἡ δὲ μὲν προσετιδιδόσθ' αὐτῶν. Vide quomodo nos adulatores ista nunc offendant; cum illor tamen rudiores tunc alerent, ipsos neutiquam offendentes. atque isto quidem sensu τὸ προσέταται hic sumi oportebat, si ὡς legereamus. Verum ὁσὸν malim; quia τῶν sequitur; ut significet, hic potius προσέταται, contingere, usu veniit, quomodo Plato in Theæstet. ταῦτα & δὲ ὄντα προσέταται αὐτῶν. Hæc ἐν τῇ ἐν σοφίᾳ quidem facere usu venit. Et Porphyry. de abstinent. l. 1. Platonium illud explicans, εἰς ἃ δεινὰ κατὰ τὴν ἡμῶν ὄντα, ὅσοι, προσέταται.

Ἀεὶ τὰ αὐτὰ] Quærit Aristot. problem. l. 21. q. 14. Διὰ τί τὰ αὐτὰ συνεισδιδόσθ' ἡμῶν ὄντα, & λίαν συνεισδιδόσθ' ἡμῶν ὄντα.

Summa solutionis est. ὅτι τὸ μὲν ἔδος ἐστὶν δειπνικὴν πρὸς ἐν ἡμῶν ποίᾳ, & πληρώσιν τὸ ἢ συνεισδιδόσθ' αὐτῶν, πληροὶ ἢ ἐπιθυμίας, & κατὰ τὸ αὐτῶν. leg. x. expuncto, κατὰ τὸ ἀγχείον. & in proximis, pro ἐστὶ γὰρ π. & ἢ ἐπιθυμία. ἐστὶ γὰρ [κατὰ τὸ ἀγχείον] τὴν ἢ ἐπιθυμία. adfirmant sequentia: αἱ μὲν ἔξεις γυμναζέμεναι αἰχρόνται, ἢ ἐπιδιδόσθ' τὰ ἢ ἀγχείον παρὸν ἡμῶν μέλ' ὄντα. διότι τὸ μὲν ἔδος, ὃν γυμνασίον, αἰχρὸν τῶν δειπνικῶν ἐστὶν τὸ ἢ συνεισδιδόσθ' αὐτῶν, οὐκ αἰχρὸν μὲν & πληροὶ τῶν ἐπιθυμίας ἢς πληρώσιν, ἢ ἐπὶ προσέταται. Plutarch. in pedagog. Moravia, κατὰ τὸ καὶ ἄλλοις ἀπασιν, ἐν ἀκίσματι & διαμασί, πᾶσι μὲν τε & ἀφελήταις ἔστιν ἢ ποικιλία τερπνόν. Iocrat. ad Democ. § 12. Τὰς ἐπιδόσεις μὲν πύρεκα πύρεκα τοῖς αὐτοῖς, μὲν δὲ μακρὰς αὐτῶν τῶν πύρεκα πύρεκα τῶν ἀπάντων. Contra γὰρ — μετὰ τὴν πάντων γλυκίαν.

Euripid. Orest. Idemque Antioch. apud Stob. tom. 2. tit. 63.

Κόρος ἢ πάντων. & γὰρ ἐν καμύοναν ἀκυστοῖς ἐν αἰχρῶν ἔδος ἐπιπληνίμας. Δακτύς ἢ πληρώσιν πρὸς, ἀσχυρὸς πάλιν φάσιν διατὴν προσέταται ἡδὴ σῶμα. Rerum satietas omnium est. turpes toros Vidi sequens, pulcræ cui conjunx domi: Et plenus epulis aliquis è vili cibo,

Novitate commendante, cepit gaudia. Grot. Gregor. Naz. de pace, orat. 3. Τερπνὸς & ὕπνος & ὁδὸς κόρος ἐστὶ, & τὸ αἰχρὸν, ὡς λέγουσι & πλοσυρὸν πάντων, & τὸ ἀλγόντων μόνον, ἀλλ' ἡδὴ & τὸ ἡδίστων & πάλιν ἐν ἀλλὰ ἀφελήταις τε & ἀφελήταις. In animo forsan habebat Pindari illud Nem. od. 7.

Κόρος δ' ἔχει & μίλι, & τὸ τερπνὸν ἀνδρὶ ἀφελήται. Vel Homeri illud Il. v. 636.

Πάντων μὲν κόρος ἐστὶ, & ὕπνος, & φιλοπότης, Μολπῆς τε γλυκερίας, & ἀμύμονος ὄρχηθμοιο. vel etiam Moschi illud idyll. 4. v. 71.

— & ὑπερσώμους κόρος ἐστὶ.

Idemque de Theolog. orat. 1. Ὅτι τὸ μεμνητὸς δινηκὸς καλῶς, τὸ θεολογῆν δὲ ἐστὶ τῶν θεολογῶν, ὡς (ὁσὸν f.) ἐν τῇ τῶν ἀφελήταις, ἢ τῶν διδασκαλίαν, ἀλλὰ τῶν ἀμύμονος ἢ γὰρ μάλιστα πλοσυρὸν & κόρος ἐστὶν ἐν τῇ τῶν κατὰ τὸν μέλ' ὄντα. Alludit ad Regis sapientissimi dictum, Proverb. c. 25. v. 16. Mel si offenderis, quod satis est comedas, ne saturatus illo, evomas rursum: Ità pedem tuum fructuosè continas ab adibus vicini tui; ne satur tui rûm fueris, odio te habeat. scil. Satisfatus stomachus, non oblata solum tenuis, sed ingesta etiam rejicit. Evcher. in Gen. q. 1. Itaque Salvian. ep. 1. Gratiâ meorum rogatus utor interdum, sed tamen parce; & apud pascos, ne gratiâ ipsâ ingratis utar. In Petron. fragm.

Non and contenta videri natura tenore, Sed permixtus gaudet habere vices.

τοῖς θεοῖς ἔξῃς τε καὶ κατὰ τὴν μετακίνησιν τὴν ἐν-
δεδωκεν ἐκείνῃ ἐντυχὴν ἡρώδης. μεταβαλεῖν, *mista-*
re, sed & *sedem mutare*, de loco in locum migrare.
Ita Aristoteles *hist. anim.* l. 8. c. 12. de gruibus,
μεταβάλλουσιν ἐκ τοῦ Σκυθικῶν εἰς τὰ ἑλν τὰ
ἀνα τῆς Ἀργυρῆς. & de piscibus, οἱ μὲν ἐκ τοῦ Πόν-
του, ἢ εἰς τὸν Πόντον μεταβάλλουσιν. inde μεταβολή pro
migratione. Aristot. *ibid.* τὰ μὲν ἐκ τοῦ ἑλν τὸ
πῶν ποταμῶν τὰς μεταβολὰς, τὰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἑλν
των. Thucyd. l. 1. Μάλιστα ὅ τ' ἡγῆς ἡ αἰεὶς αἰεὶ τὰς
μεταβολὰς τοῦ ἀνθρώπου εἶχε. Vide ad l. 5. § 13.

Φιλοσοφοί] Vide l. 3. § 3. & l. 7. § 19.
Στρατηγοί, πόλεμοι] Vide l. 3. § 3. & l. 4.
§ 2. 48. Tragicus ad Plutarch. ad Apoll. laudatus:

Πῶ γὰρ τὰ στυγὰ κτεῖναι, πῶ δὲ Λυδίας
Μέγας δυνάστης Κεῖβίσιος, ἢ Ἐρξῆς βασιλεὺς
Ζεῦξαι, θαλάσσης αἰχμήν. Ἑλλησποντίας;
Ἀπᾶντες αἰδῶν ἡλδον εἰς λήθης δέμους.

Ubi ille quondam factus? ubi nunc Lydia
Dominator ingens Crastus? & Xerxes grave
Piratis agor junxit Hellepontium?

Abripuit omnes ocyas ad Leibes domum? Grot.

Ἑυδῆς] Ἑυδῆος Ἀιγῆος Κρίσης, ἀπολυ-
τος, ἡγεμὼν, ἡγετὴς, νομοδότης. ἔστων ἀντὶ τοῦ

Ἑυδῆος ἡρώδου ἐνάλιον, διὰ τὴν λαμπερότητα τῆς
εὐμῆς. Laërt. l. 8. q. i & vitam ejus breviter de-
scripsit. de eodem & Svidas. Strabo operis initio.
Diodor. Sic. l. 1. Aristot. *ethic. Nicom.* l. 1. c.
12. & l. 10. c. 2. (quos libros ideo Nicomacho
filio, non Aristoteli patri tribuere videtur Laërtius)
Plut. de *Isid.* & *Osir.* in Marcell. & *adv. Colot.* &
adv. Epicur. q. o loco memorabile istius vocum com-
memorat: ἡνυχτο, παρῆστος τὸ ἡλῆρ, καὶ καταμα-
ρῶν τὸ ἡμέα τὸ ἄστρο, καὶ τὸ μέγας καὶ τὸ εἶδος, αἰεὶ
ὁ φαίδων, καταφλεγνύων. Senec. *quest. nat.* l. 7.
c. 3. Gell. l. 17. c. 21. Philostrat. in *Sophist.* Vi-
truv. l. 9. c. 7, 9. Petron. in *Satyr.*

Ἱππάρχος] Hipparchus Nicæus, insignis item
Mathematicus, quem consiliorum naturæ participem,
Plinius vocat, *hist. nat.* l. 2. c. 12. & *ibid.* c. 26.
nunquam satis laudatum; & q. o nemo magis approba-
verit cognitionem cum homine fiduciam, animasque no-
stras partem esse cæli. Et mox: eundem avsum, rem
etiam Deo improbam, (hominem loqui meminere po-
tentiæ divinæ minis gnatum, q. am vates sacer præ-
dicat, *Psal.* 147. v. 4) annumerare poteris stellas,
ac sidera ad nomen expungere, (ita malim, q. am, ad
normam expandere) — celo in hereditate cunctis
relictō, si quisq. q. c. resionem eam caperet, inventus
est. De eodem Strabo l. 1. & 2. & Ptolom. in
astronomic.

Ἀρχιμήδης] Archimedes celeberrimus geome-
tricā & machinali scienciā. Plin. l. 7. c. 37. de q. o
vide cum alios, tum Plut. ex Marcell. *vit.* ad l. 5.
§ 1. sed & q. o ille *ibidem* de eodem plura: q. o loco
inter alia refertur istius ad Hieronem arrogantissimā

vox illa. αἰεὶ οἱ γὰρ ἔχον ἑπὶ τὴν, αἰνῶνιν ἀντα-
τῶν, μεταβάς εἰς ἐκείνῃ. vel ut Pappus in *mecha-*
ν. Δὸς μοι ποδὲς τῶν, καὶ κινῶ τὴν γῆν. Des ubi confi-
stam, & dimovurus sum terram. live ut Lud. Vives
de *art. corrupt.* l. 1. Si alter foret terra globus, se
illum ad hunc transfurum, vel hunc ad illum impulsu-
rum. Cicer. *Trascul.* l. 1. Astrorum conversiones
motusq. omnes q. animo vidit, is docuit similem ani-
mum suum ejus esse, q. ea fabricatus in cælo esset.

10 nam cum Archimedes Luna, Solis, q. nque errantium
motus in sphaera illigavit, effectus idem, q. o ille, q. i in
Timæo mundum adificavit, Platonis Deus, ut tardi-
tate, celeritate dissimilimos motus una regeret con-
versio, q. o si in hoc mundo fieri sine Deo non potest, nē
in sphaera quidem eosdem motus Archimedes sine divino
ingenio potuisset imitari. de quo artificio vide Clav-
diani epigram. 21. De eodem avtem Archimede
videri possunt etiam Polyb. *hist.* l. 8. Diodor. l. 5.
c. 9. Vitruv. l. 9. c. 3. Cicer. *Verrin.* 4. pro *Clu-*
ent. & *Tusc.* l. 5. Athen. l. 5. c. 7. Syncl. de *in-*
somn. Procl. in *Euclid.* l. 2. c. 3. Eustath. ad *Il.*
a. ubi ἐκαστόν χειρῶν. & ad *Il.* 6. ubi καυνοβο-
λον dictum refert. Rhemn. Fann. de *ponder.* &
Pisid. apud Svid. in *Δωμῆμ.*

Ἀυδῆς] Consumatus. Xyl. peremptorii, fi-
dentes. Cas. arrogantes, malim. q. am nec hoc
satis arridet, neq. enim in partem seq. iorem usurpā-
se videtur Marcus istle. vixq. est ut uno verbo
exprimam, q. o voluisse sentiam. q. i de inventis
suis summo opere placebat sibi. Vide ad l. 10. § 9.

Χλδαεσῶν, ὁ Μένιππος] De Menippo Cyni-
co Laërt. l. 6. Φέρει μὲν ἔν σπουδαῖον ἔσθιν. τὰ δὲ
βελτία αὐτῷ πολλὰ κατὰ χάλασιν γίμει, καὶ π. ἴσον
τοῖς Μελεάχρῳ τῷ κατ' αὐτὸν χυροῦ. Mitius ta-
men de Menippo Strabo l. 16. Ἐν τοῖς Γαδάρων
ἦν Μελεάχρος καὶ Μένιππος ὁ σπουδαγελοῖς. Hinc
avtem de Menippo Diogenes Polluci ab inferis re-
versuro in Luciani *mortualibus* mandata dāns: Ἦν
πε ἰδὼς Μένιππον τὸν κυῖα, (ἔμεν δ' ἄν αὐτὸν
ἐν Κορίνθῳ κατὰ τὸ Κεάνειον, ἢ ἐν τῷ Λυκείῳ,
ὅς ἐκείνων τῶν πρὸς ἀλλήλους φιλοσόφων κατὰ γ-
λῶντα) εἶπεν πρὸς αὐτὸν, ὅτι σὺ, ὦ Μένιππε,
καλῶς ὁ Διογένης, εἰ σὺ ἰκανὸς τὰ κατὰ γῆς
καταφλέγας, ἦκιν ἐκδᾶν πολλὰ κτεῖν ἐπὶ γ-
λατῶν. & in *dis* κατηγορητικῇ, eundem appel-
lat Dialogus, Φοβεῖν πνα κυῖα καὶ τὸ δῆγμα λα-
δραῖον, ὅτι καὶ γελῶν ἡμᾶ ἔδωκε. Porro à Men-
ippo isto, scripta χλδαεστικὰ καὶ σαρκαστικὰ Menip-
πος dici solenne habent, ut Varronis *Satyræ*, & Lu-
ciani *dialogi*. Qin & libellos illos ipsos, q. illius no-
mine vulgō circumferebantur, ab aliis, Dionysio
nempe Zopyrōq. Colophoniis, sub Menippi perso-
na fuisse compositos, non deesse q. i tradant, Laëti-
us testatur.

Ἐν ὁ δὲ πολλὰ ἔξῃς] Vide l. 4. § 32. & *supr.*
§ 16. Dio Prus. *orat.* 16. Ἀν τὸ ἐκείνῳ ἐκδιδου-
σῃ;

286, ὅτι μὲν οἱ ὄντες τὰ βίβη χρεῖος, ἀλλὰ
 πάντες οἱ μαχέριοι καὶ λίαν ἐυδαίμονες δοξαίης
 εἶναι, τὰ δὲ πᾶσι καὶ οἱ παρὲν καὶ τὰ τοιαῦτα
 καὶ οἱ πλείους ἐλπίδας τὰ βίβη πάλιν ἀφ᾽ ἑνὸς
 καὶ μετὰ τὸν ἐυδαίμονα, τὸ γὰρ ἐν ὅλῳ πένον
 εἶναι καὶ ἡ μάλα, ἡ δαυμάσων, δὲ καὶ
 γε εἶδος, τὰ χρεῖος λύπης καὶ φόβου καὶ οἱ τοιαῦτων
 παθῶν διαγαγεῖν. Aristid. in Ecton. "Οὐ δὲ δὴ
 φιλοφύχειν, εἰς τὴν ἐυδαίμονίαν τέτῳ μετῆναι,
 εἰς πᾶσι καὶ ὅλοις ἔχει περὶ μάλιστα, εἰς ἡ τις τὸ μα-
 χεῖον γήρεως ἀπώλυσεν, οἷα δὲ ὑπολαβεῖν εἰσάδασι
 ἀνθρώποι· ἀλλ' ἡ γὰρ τὴν τῶν καλλί-
 στων ἐξέκαλυσεν, καὶ οἷα, ὡς ποιεῖται, ποδόντων
 ἀκύνει ἐπὶ τὸν ὄραν, κατέλυσε τὸ δέσμα.

Ἐμφύη] Ità l. 3. § 11. ἐμφύς, & l. 9. § 11.
 μὴ ἐμφύειας. & l. 11. § 2, 18. μὴ ἐμφύειας καὶ
 ἀφάντιας. & l. 7. § 22. φιλεῖν καὶ παρ' αἰώνους.
 Vide & l. 9. § 27.

¶ 48. Τὰ ὁμοιωματα εἰς ἀρετῆς] Nihil tam
eandoris ingenui proprium quàm virtutes, quas ipse
habeas, in aliis e iam adamare: quum in alio sua
genae naturae delectet: ut Plinius minor in *Pancyr.*
& multò adhuc magis, in aliis etiam suspicere, qui-
bus ipse careas. Plin. idem l. 1. ep. . Neque enim
ego, ut multi, invideo aliis bonum, quo ipse carco: sed
contrà, sensum quandam voluptasemque percipio, si ea
quæ mihi denegantur, amicis video superesse. & epist.
17. Sciàs cum plurimis virtutibus abundare, quæ alie-
næ sicut amant. Hieron. apolog. ad Pammach. Virgini-
tatem in cælum fero, non quia habeam, sed quia magis
miser quòd non habeo. ingenua & veracunda confessio
est, quo ipse careas in aliis prædicare.

Τὸ ἐμεταδίδον.] *Pavl. ad Tim.* c. 1. v. 6. u.
19. ἐμεταδίδως ἐγώ.

Πρόχειρα.] Vide l. 3. § 13.

§ 49. Ὅτι τοῦτον πᾶν ληθῶν ἢ] Quid de corporis pondere Marcus, de robore Tullius in *Caton*. Nè nunc quidem vires defulero adolescentis, non plius quàm adolescens etiam vires tauri aut elephantis desiderabam. Objurgatque eos Senec. de *benef. l. 2. c. 29*. q̄i eis corporis dotibus non contenti, q̄as natura ip̄is assignavit, queruntur q̄od magnitudine corporum non æquum elephantēs, velocitatē cervos, levitatē aves, impetū taurōs & q̄od sagacitatē nos narium canes vincant; q̄od acie luminis aq̄ila, spatio atatis corvi, multa animalia nandi facilitatē. Et de x-tatis spatio rursus *lib. de brev. vit. c. 1*. Major pars mortalium de natura malignitate congeritur, q̄od in exiguum ævi gignimur; q̄od hac tam velociter, tam rapidè dati nobis temporis sp̄atia decurrant: aded ut, exceptis admodum paucis, ceteros in ip̄so vitæ apparatus vitæ diffuset. Et mox. vitium hoc non vulgi foliis esse peculiare ostendens: Indè *Aristoteli* cum rerum natura exigenti, minimè conveniens sapienti viro l̄e est: illam animantibus tantum indulgisse, ut

gina aut densa secula edurent, homini in tam multa ac magna genito, tanto citiorem terminum flare. Verum Theophrasto, non Aristoteli querelam hanc attribuit Cicero Tuscul. l. 3. Theophrastus moriens accusasse naturam dicitur, quod cervi & cornicibus vitam distinuat, hominibus tam exiguum dedisset. Cum Aristoteles contrarium potius statuat, de gener. animal. l. 4. c. 10. Πάντων γὰρ ὁ ἀνθρώπος πλεονεχέειν, πλεονέκτητος, ὅσων ἀξίωμα· ἡ γὰρ φύσις πλεονέχειν. fuerit itaque forsitan Senecæ σάβηκα μνημονίων. Pedonis gemina in Mæcen. obit. querimonia :

*Vivacesne magis cervos decet esse praeventes,
Si quorum in torva cornua fronte rigent?
Fivere cornices multos dicuntur in annos;*

Cur nos angustâ conditione sumus?

De utriusque & molis & ætatis mensura decreto
numinis acquiescere quæque Marcus hic monet.
certè de utraque sollicitum anxiùmque esse nec expedit,
nec proficit. Τίς γὰρ ἡμεῖς μεμενῶν δ' ὡς αἰεὶ
συνδίδται ἐπὶ τῷ πλησίον αὐτῆς πηχὺς ἔνα; Do-
mini Christi verba sunt, Matth. c. 6. v. 27. quæ
verba etiam de *statura* accipiant plerique; at de *ætate*
intelligenda Andr. Dunsæus noster contendit;
cúmque sensum verba faciliè admittunt.

Τοσων ὃ ἐστὶν ἥμ'] Ità Bas. τοσωνδε ἐστὶν.
Lugd. ἥμ' expuncto. Ego, transposito malim τοσωνδε ἥμ', aut etiam τινων, ut in membro priore.

cri periclitæ ista attexit, vertitque, ita *de tem-
pore annitendum est nobis*, ut persuadeamur, ac si
ἡμῶν scriberetur. melius Lugd. *annitendum est
nobis, ut persuadeamus* iis cum quibus agimus. Hoc,
inquit, conemur: ulterius enim nil datur. Epict.
l. 4. c. 6. Μὴ γὰρ δίδωται σοι οὐτο; (ἄλλως πεῖσαι,
τινα δεῖν ἀγαθὰ καὶ κακά.) ἐκείνο μόνον σοι δίδω-
ται, σαυτὸν πείσαι· καὶ ὅπως πεπεισῇ;

Περὶ τοῦ καὶ οὐκ ἀκόντων] etiam invitis homi-
nibus id agendum non est, quod iustitia ratio iubet. 10
Xyl. quasi Marcus velit, quod ex Platone Cicero ad
Lentul. lib. 1. ep. 9. Tantum contendere in repub.
quantum probare tuis civibus possis: vim neque parenti
neque patriæ afferri oportere. Cum Marcus contra
plane moneretur, ubi ad consensum in refectionibus
alios adigere minus valemus, etiam invitis ipsis &
renitentibus id faciendum, quod iustitiæ ratio exige-
re videbitur. Vide Jos. c. 24. v. 14, 15. Opti-
me ad Marci mentem Clemens Strom. l. 4. Καὶ
ἀκόντων πᾶν καὶ τὰ πλεῖστα ἐνταυτοῖς, καὶν καλὰ
οὐκ ἐπαρτίζονται πρὸς τὸ ἀνδρῶς, ἢ πρὸς τὸ διαπο-
τε, φιλοσοφῶσι δὲ τε δικαίως, ἢ τε γυνή· καὶ μὴ καὶ
ἐλπίδες, καὶ τυράννη δαίμονας ἀπειλήται τέτοις,
καὶν ἐπὶ δικαιοσύνη ἀγῆται, καὶ εἰς κινδύνους ἐλάττει
ἀπειλήται, πρὸς τὸ τῆς κινήσεως ἀπάσης κινδυνώ-
σῃ, καὶ ἀφίσταται τῆς εὐνοίας ἐκείνης· ὅπως πὲρ
ἐν ἀποδείξει ποτὶ, ἢ καὶ γυνή φαύλῃ συνοικῶσα
ἀνδρὶ, ὃ καὶ ἴδις, ἐὰν φαῖλον ἔχη πατέρα, ἢ ποτὲ
διαποτὶ δὲ δικαίως· τῆς ἀρετῆς ἐχόμενοι ἡμεῖς αἰσῶν.
Vide l. 3. § 7. & paulo post ibidem: Ἰσχυρὸν γὰρ
καὶ πᾶσι, καὶ γυναικί, καὶ δικαίως, πολλοῖς, ἀκόν-
των πατέρων καὶ διαποτὶ καὶ ἀνδρῶν, βελτίους γε-
γνηέναι.

Περὶ τοῦ καὶ] cum ante περὶ αὐτῶν dixisset. trans-
itio non à numero ad numerum tantum, sed & à
persona ad personam. qualis & l. 2. § 9. & l. 8.
§ 12, & § 31. & l. 10. § 35. ejusmodi in sa-
cra pagina occurrunt crebro. Deut. c. 12. v. 8.
Psal. 16. v. 12. & Psal. 18. v. 32, 35. & Ps. 77.
v. 1, 2. Luc. Act. c. 1. v. 3, 4. & c. 17. v. 2, 3.
Pavl. ad Rom. c. 8. v. 1, 2, 4. & v. 15. & ad Cor.
ep. 1. c. 10. v. 6, 7. & v. 9, 10. Ità etiam sumen-
dum videtur illud Joannis epist. 2. v. 8. Βλέποντες
ἑαυτοὺς, ἵνα μὴ ἀπολάβωμεν τὰ ἐργασάμεθα, ἀλλὰ
μὴδὲν πληρὴν ἀπολάβωμεν. itaque verus interpret
vertit, ne perdat, sed ut accipiat.

Συγχρῶς εἰς ἄλλῃ ἀρετῇ τῇ καλῇ] Vide
lib. 4. § 1. & l. 5. § 20. & l. 8. § 32, 35. &
l. 9. § 11.

Μεθ' ὑποκατάστατος] Vide l. 4. § 1. & l. 5.
§ 20. & l. 11. § 37.

Ὅτι καὶ οὐκ ἀδύνατον ἐκ ὁρέγῃ] leg. καὶ ὅτι, &
ὁρέγῃ etiam ὁρέγῃ Xyl. maluisse videatur. Vide
l. 5. § 17.

Τὴν καὶ πῶς ἔστιν, ἐφ' οὗ ἀνέχεται, ταῦτα
γίνεται] deesse videtur aliquid, supplenda forsitan

conditionalis particula, ut sensus sit integer, [εἰ]
ἐφ' οὗ ἀνέχεται. Ità sensisse videntur interpre-
tes. Si id cuius causâ citatur es, consequaris. Xyl.
Si id, cuius causâ satus, itaque mundum sum edidit,
factum fuerit. Meric. hoc est, inquit ille, ut desideria
mea omnia rationis imperio subjiciam. Neutrū sa-
tisfacit. Malim, adjectâ etiam negativâ [εἰ καὶ] ἐφ'
οὗ ἀνέχεται, ταῦτα· [εἰ] γίνεται· nos quod no-
strum est, hoc est, conatos esse consequimur, etiam
ea ad quæ impulsus sumus, nevisquam fiant, neque exitum
fortiantur conatus nostri. ὁρμὴν siquidem id est, actum
nostrum, non & effectum, quod in aliena potestate
situm, nobismet ipsi proponebamus. Vel etiam per-
sonâ eadem continuatâ, καὶ ἐφ' οὗ ἀνέχεται, ταῦ-
τα μὴ γίνεται. etiam ea quæ conatus sis, non fiant.
Vide l. 5. § 14. Ità Epictet. l. 2. c. 6. ἀλλ' ἂν
ἐπὶ τῆς καὶ μὴ γὰρ οὐκ ὅτι οὐκ ἔστιν.

§ 51. Ὁ καὶ φιλόδοξος, ἀλλοτρίαν ἐνέργειαν]
Ambitiosus bonum suum extra se in alieno actu,
20 favore, laude, existimatione, positum habet. Vide ad
l. 2. § 6.

Ὁ καὶ φιλόδοξος, ἰδίαν πεῖσιν] Voluptuarius
in sensu five corporis affectione. ita πεῖσιν postea
semper usurpat. ut l. 3. c. 6. & l. 9. § 16. ὡς καὶ
ἐν τῇ πᾶσι πᾶν ἀγαθὸν κρίνων, ut Epicur. ad
Menæc.

Ὁ καὶ γὰρ ἔχων, ἰδίαν περὶ] Studiosus verò
five sapiens in actione sua, non & in actionis even-
tu, ut monitum supr. § 48. vel in hominum etiam
30 quorumvis approbatione. Vide l. 5. § 34. & l. 9.
§ 16. De populo Atheniensi in Panathen. Aristi-
des: Εὐ γὰρ ποιεῖν, καὶ εὐ παρὲν προκρίναι ἡδέ-
σθαι. Praclarissime, & ad Marci mentem accom-
modatissime, Clemens Strom. l. 4. de verè pio: Ὁ
καὶ φιλοκλήσι, καὶ καλῶς, καὶ καλῶς, ὅτε δια-
φύσει, ὅτε διαφύσει ἐπὶ τῷ γυνῶσι ἵσταται. καὶ γὰρ
ἐπὶ καλῶς, εἰ πὲρ καλῶς ἐξωθεν ἐπιταί καλῶ-
δος ἢ ἀπλάουσιν αὐτῷ ἀγάπῃ καὶ τῷ ὄντως ὄντος
ἐκείνου ἐκείνου, καὶ πρὸς τὸ δὲ ἀνδρῶν, δια-
ποτὶ. ὅταν ἐφ' εἰ καὶ καὶ ὑποδείξιν ἐκείνου λάβει
παρὰ τῷ δὲ περὶ τὴν τὰ ἀπὸ γυνῶσι, ἀπὸ γυνῶ-
σις τὴν ἑν' ἐφ' εἰ καὶ μὴδὲν τὰ μακρόν ἀγαθὸν
λήψεται ἐπὶ τοῖς καὶ ἐπαγγελίαν περὶ λαοῖ· ἀλλ' εἰ
καὶ λήσεται τὴν δὲ ἐφ' οὗ περὶ πειθεῖν ὅσον
ἀδύνατον περὶ τὴν παρὰ τὸν ὁρμὴν ἐνδείξαι
ποτ' ἂν, τὸ ὄντως καλὸν καὶ αἰρετὴν ἐξ ἑαυτοῦ, καὶ
ταύτην ἀγαπῶν τὴν ἀπὸ ἐκείνου. Nihil sancti-
us dici poterat, nihil sublimius.

§ 52. Ἐξ ἐφ' οὗ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ καὶ
30 Vide l. 5. § 2. & l. 7. § 2. unde videtur aliquid,
quod hic deest, supplendum, nimjrum, καὶ δὲν [ὃ καὶ
δὲ] vel καὶ δὲν [καὶ δὲν] nihil secus quàm oportet,
vel nihil mali opinari. hoc enim satis est ad ani-
mum in tranquillo statu continendum.

Αὐτὰ γὰρ τὰ περὶ ταῦτα] Vide l. 5. § 19.

§ 53. Πρὸς τὸ ὅσον ἐτέρῃ λεγόμεν γίνεσθαι]
vel

ἄσιν καὶ ἀντραποδοῖς, τῷ δὲ ὁρώων πάδας ἐπὶ τὸ ὁρώμενον βαίνειν.

Λυσιστράτους τὸ ἔδωκεν. *A cane rabioso morsus, ubi parum occursum est, solet aqua timor nasci. ὑδρεοσιάν Græci appellant. Celsus l. 5. c. 27. & Plin. l. 25. c. 2. Insanabile ad hosce annos rabidi canis morsus, pavorem aqua, potiusque omnis affectus odium. qd tamen loco remedium ē cynorrhodo mulieri in somnis indicatum narrat, qd deinceps complures servati sint. Idemque ē cane ipso petum remedium commemorat, l. 29. c. 5. Est limus, inquit, saliva sub lingua rabiosi canis, qd datus in potu fieri hydrophobos non patitur. multo tamen utilissime jecur ejus, qd in rabie momorderit, datur mandandum. Mali rationem hanc, (ut omittam qd longiusculē peccata Casius habet in problemat. q. 23.) probabiliorē forsitan verōque propiorē assignet Aetius tetrab. l. 2. firm. 2. c. 24. ideo aquam refugere itā affectos, qia in ea tanquam in speculo, contuentur, vel vultum proprium deformiorē jam factum, vel canis ipsius, cuius imago menti obversatur, speciem. qd & eodem loci refert, philosophum quendam hoc malo correptum generoso animo obstitisse, atq; aquam admisisse, proverbiale illud sibi accinentem, Τὶ κοινὸν κοινὸ καὶ βαλανεῖος; qd cani cum balneo?*

Καὶ παιδείας τὸ σφαλεῖον καλόν] Sext. Pyrrhon. hypoth. l. 1. c. 14. § 4. Ποιοὶ μὲν γὰρ σφαλεῖα καὶ προχρὶ δὲ σωφῆς εἰσι. de simia pariter Pindar. Pylh. od. 2.

—καλός τις

Πίδων παρὰ πασι δέ.

Itaq; Attici κατ' εὐσημιζόν πινε simias καλλίας vocant: ut docet Svidas ex Dinarcho orat. contra Pytheam. Ὡςπερ οἱ τοῦ καλλίας ἐν τοῖς οἰκοῖς ἡδύοντες. & Hellas apud Photium cod. 279. Aristot. ethic. l. 4. c. 2. Σφαλεῖα μὲν γὰρ ἡ λήκωτος ἢ καλλίς, ἔχει μεγαλοπρεπείαν παιδικῷ δώρῳ. ἢ ὅτι τῆτα πινῶν, μικρὸν καὶ ἀνελέδ' ἀφ' ἑαυτοῦ.

Ἦ δὲ καὶ οἱ ἐλαττοὶ ἰσχυρὸν τὸ δειλολογέον] Vide suprā § 27. & l. 8. § 14. & l. 9. § 40.

§ 58. Οὐδεὶς καλῶν] Badem hæc ferē, l. 5. § 10. Epictet. l. 4. c. 10. Ἐξέστι σοι παῖς τῷ σπερματι γρη῏ς κατ' φύσιν. μή τις σε καλῶσαι δυνάταις ἔδειξ. Vide l. 2. § 9. & l. 3. § 12.

Παρὰ τὸν λόγον τῆς κοινῆς φύσεως] Vide l. 2. § 21. sed & Dominum Christum Matth. c. 10. v. 29. 30.

§ 59. Οἷοι εἰσι, οἷς δέλιον ἀρέσκειν] Idem monicum l. 4. § 3. & l. 7. § 62.

Δι' δια περινομήα] Lenam sint, qd obsequio suo aucupantur, & ut sibi contingant atq; obveniant, hac ratione enituntur. περινομῶς enim istic obvenire contingere non autem fuisse, qd Xylandrum fugerat. Dio Prus. orat. 4. post ea qd ad l. 5. § 36. dedimus: αὐτοματῶς αὐτοῖς καὶ δίχα πένε περινομήα. ultro citra laborem ei obvenientia. Arrianus verò an Epictetus l. 4. c. 5. in eadem sententia ver-

bo simplici usus est. Ὡς δὲ δεινὸν ἐν γένει. considera quibus rationibus fiant, i. e. obtineantur, obveniant ista. Vide l. 10. § 19.

Καὶ δι' ἑὸν ἐδδραίων] qam servilibus, scedia, turpibus ministeriis ista ambient, illos demerantur. Epictet. dissert. l. 3. c. 17. Ἀγαθὴν δὲ πνι, ὅτι φιλοσοφῶν ἐπὶ τῇ, ἡδύλας ἐν αὐτῇ Σέρεα καίμας καὶ μὴ γένετο, φησὶν, ἐκείνη ἡ ἡμέρα. τί ἐν ἀγαθελίς, εἰ λαμβάνει π' ἀνδ' ὅτι πολλοὶ καὶ τί μακαρίζεις τὸν δὲ τῶν, αὐτὸν ἀπ' αὐτῶν, καὶ ὡς ἐκείνην ἐκείνην, καὶ ὅτι ἡμέραν. Τίς δ' ἀνέχοιτο ὅτι χαλὸν ἐκείνην, καὶ ὅτι ἡμέραν, καὶ ἐκείνην ἀπομύων, καὶ ἀποπλύνων, καὶ ἀποδοκῶντες, καὶ αἶμα ὡς νοσήσας ἀποδοκῶν, αὐτὸς δὲ αἶμα, αἶμα δὲ ἀποδοκῶν ἐκείνην, καὶ ἰατρὸς διακεκονῶν, εἰ ἡδὲ διασάμους ἔχων, ἡ πάλιν, ὅταν ὡς ὅτι μετὰ τῶν τῶν σμάνων ἀρχῶν καὶ πηλῶν, τὰς χεῖρας ὅτι ἀλλοτρίων δύλων καὶ ἀφίλῳ, ἵνα μὴ ἐλαττοῦ δούλος ἢ. Ammian. bist. l. 14. Dicit non potest qd obsequiorum diversitate colantur homines sine liberis Romæ. Cicero. Paradox. 5. An eorum servitus dubia est, qd cupiditate peculii nullam conditionem recusant dura servitutis? hereditatis spes qd iniquitatis in serviendo non suscepit? gem nutum locupletis senis non observat? loquitur ad voluntatem; quicquid denunciatum est facit assentatur, assidet, munerat, miratur. qd bonum est liberi? qd denique non servi inertis? ego malim repetita negativā, qd non denique servi, non inertis? Horat. Sermon. l. 2. Sat. 5.

—turdus

Sive aliud primum dabitur tibi, devolet illuc Res ubi magna nitet, domino senex dulcia poma, Et quocunq; feret cultus tibi fundas bonores, Ante Larem gustet, venerabilior Lare, dives. Si quavis perjurus erit, sine gente, cruentus Sanguine fraterno, fugitivus; ne tamen illi Tu comes exterior, si postules, ire recuses. Magna minorve foro si res certabitur olim, Vivat uter locuples sine gnatis, illum esto Defensor: famā civem causāq; priorem Sperne, domi si gnatus eris, fecundave conjux. Quinse puta aut Publi, (gaudent prænominem molles Auricula) tibi me virtus tua fecit amicum. Fms anceps novi, causas defendere possim. Eripit quicquid oculos citius mihi, qam te Contemptum cassā nuce pauperet. hæc mea cura est, Ne qd tu perdas, neu sis jocos. ire domum atq; Pelliculam curare jube: sis cognitor ipse. Persta atq; obdura; seu rubra canicula findet Infantis statuas, seu pingvi tentus omaso Furinus bibernas canā nive conspuet Alpes. Senex orbis ille Plavinius in Milite 3. 1.

Quando habeo multos cognatos, qd opus sit mihi liberis?

Nunc bene vivo & fortunatē, atq; ut volo, atq; animo ut lubet:

Mea

Mea bona mea morte cognatis dicam, inter eos partiam.

Illi apud me edunt, me curant, visunt quid agam, eequid velim:

Priusquam luceat, assunt: rogitant, noctu ut somnum ceperim.

Eos pro liberis habeo. quin mihi mittunt munera. Sacrificant? dant inde partem mihi maiorem, quam sibi:

Abducunt ad exca: me ad se ad prandiam, ad cenam vocant.

Ille miserrimum se retur, minimum qui misit mihi.

Illi inter se certant donec. ego hac necum misisti:

Bona mea indiant: certatim dona mittunt et munera.

Fructiora sunt, quæ Hieron. ad Nepot. etiam de Clericis quibusdam. Audio præterea in senes et annos absque liberis quorundam turpe servitium. ipsi apponunt masulam, obfident lectum, purulentiam stomachi et pblegmata pulmonis manu propria suscipiunt. pavent ad introitum medici: tremantibusque labiis, an commodius habeat, sciscitantur. Et si paululum senex vegetior fuerit, periclitantur simulataque latitanti, mens intrinsecus avara torquetur. timent enim ne perdat ministerium. Et quanta apud Deum merces, si in præsentis pretium non sperarent? quanta sudoribus benedictas cassæ expetitur? minori labore margaritum Christi emi poterat.

Ο αὐτὸν πάλιν ἡλίου.] ita l. 9. § 27. πάλιν ἡλίου γὰρ ἡλίου.

Ad Librum VII.

§ 1.

Ἐν τῇ ἀρχῇ τῶν ἡμερῶν πολλὰς εἶδεν] Et pmo: ὡς μᾶλλον ἰσοειπας, αἱ παλαιαὶ, αἱ μῦθοι, αἱ ἱστορίαι. Senec. e-

existimas nostri seculi esse vitium, luxuriam et negligentiam boni moris, et alia quæ objicit suis quæque temporibus. hominum sunt ista, non temporum. nulla ætas vacavit à culpa. et fient, et facta sunt ista. Et de benefic. l. 1. c. 10. ubi seculi sui mores contaminatissimos acerbissimos paulo proscidisset. Itaque sic finiamus, inquit, ne in nostro seculo culpa subsidat. hoc maiores nostri q̄stisunt, hoc nos gerimus, hoc posteri nostri q̄erentur, eversos esse mores, regnare nequitiam, in deterius res humanas et in omne nefas labi. Ea est Flacci querimonia, carm. l. 3. ode. 6.

Ætas parentum, pejor avis, tulit

Nos nequiores, mox daturos

Progeniem vitiosorem.

At ista, inquit ille, stant loco eodem, stabuntque, paululum duntaxat ultro aut citro p̄mota; ut fluctus, quos æstus accedens longius extulit, recedens interiore litore vestigio tenuit. non expectant uno loco vitias, sed mobilia, et inter dissidentia tumulantur, pellunt invicem fuganturque. Caterum idem semper de nobis pronunciare debemus, malos esse nos, malos fuisse; in vitium adjiciam, et futuros esse. Erunt homicida, tyranni, p̄res, adulteri, raptores, sacrilegi, proditores. Et, epist. 97. Omne tempus Clodios, non omne Catones feret. Vide ad l. 8. § 15. ὅν ποτὶς ὁ κόσμος.

Ἀνὸς ἦτορ, τὰ αὐτὰ] Vide l. 4. § 32. & l. § 46.

Οὐδὲν καὶ ὅν] Solomon, Eccles. c. 1. v. 9.

Id quod fuit, idem est cum eo quod futurum est: et illud quod factum est, idem cum eo quod fiet: neque est novi quidquam sub sole. Estne aliquid de quo dici possit, Ecce bonum novum est? imò jam fuit per secula, quæ ante nos fuerant. Tertull. de resurr. c. 12. Quocumque veneris, fuit: quocumque amiseris, nihil non iterum est. Arnob. l. 1. Novi sit nihil: vetera sunt omnia, et nullis antiquitatibus inaudita. Vide ad l. 2. § 3. vide & Senec. epist. 24. ad l. 6. § 44. Terent. Eum. prolog.

Nullum est jam dictum, quod non sit dictum prius, Hoc argumento fabulas poeticas eversum it Palæphat. de incredibil. "Ὅσα ἔειπεν καὶ μορφὰς εἶσι λεγόμεναι, αἱ νῦν ἔκείσιν, τὰ παλαιὰ καὶ ἑνέστεν εἰ καὶ τότε, καὶ ἄλλοτε ἑνέστεν, καὶ νῦν τε ἑνέστεν, καὶ αὖτις ἔσται. Lavdātque illud Melissus & Lamiscus Samii, "Ἔστιν ἃ ἑνέστεν, καὶ νῦν ἔσται" quoniam illi forsitan scripserint: ἔστιν, ἃ ἑνέστεν, νῦν καὶ ἔσται. De vitiis moribusque pariter Diogenianus apud Plut. sympos. l. 8. c. 9. "Ἐκ τῶν ποσῶν, δὲ καὶ ζῶντων ἰδὲ ἀποτρίμαλα νόσων ἔκαστος, ἀλλ' αἱ τῶν μοχθῶν εἶσι ποτὶς ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς περὶ ταῦτα κλημύνονται πῶ ποτὶς ἐπιλατῶμεν. καὶ τὰ τῆς ψυχῆς νοσήματα καὶ τὰ ἐν κοιλίᾳ πῶ καὶ πάσῃσιν ὁδῶν βαδίζουσιν καὶ καὶ νῦν ὁδῶν τοῖς παλαιῶν ἀνίστηντο ἐξελθόντες καὶ εἰδότες. Eodem accommodat & Sophoclis illa ex Antigone:

Οὐ γὰρ τὴν νῦν γὰρ καὶ χεῖς, ἀλλ' αἰεὶ ποτὶ Ζῆν ταῦτα, καὶ ἔδειξεν ὁδὸν ἐξ ὅτου φάνη.

unde emendandus idem de commun. notis. ad Stoic. c. 7.

Non ista nunc dicunt vel nuper vigens, Sed ævo ab omni: initia in oculis latent.

Πάντα καὶ σωμῶν ὁλερῶν] leg. transpositis vocabulis

vocabulis, π. σ. κ. δ. Vide l. 6. § 37. & l. 9. § 14. Item l. 5. § 10. & infr. § 23.

§ 2. Τὰ δόγματα] Dogmata, inquit, aboleri non possunt, nisi phantasia, unde ortum habent, fuerint extinctæ. φαντασίας autem νοήσεις, id est, cogitationes intelligit; (sic enim Chrysipp. apud Laërt. l. 7, in Zenon. φαντασίας λογικάς, ἢ ἐπὶ λογικῶν ζώων, νοήσεις εἰσὶν) sive ὑπολήψεις, ut ipse se in sequentibus explicat.

Νεκρωθῆναι] ita νεκρῶσαι τὰς ἐπιθυμίας dixit Apost. ad Coloss. c. 3. v. 5. & νύκρωσιν πνευματικών, ut δειμάτων Marcus, in ὀνηροῦ πνεύματος Altramphycus,

Νεκρὸς ὄντων, νύκρωσιν ἔχων πνευματικών.

Ὡς δινηκὼς ἀναζωπυρεῖν] leg. ὡς, φαντασίας nimirum. in potestate, inquit, tua situm est phantasiae sive opinionis veras rectasque, quas prius animo conceperas, verum, tanquam sub cineribus igniculi, sopitæ quodammodo & sepultæ jacent, resuscitare ubi volueris. Itā Paulus Timotheum monet, epist.

2. c. 1. v. 6. ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τῷ θεῷ. Δυναμάς ἐστὶ τῆς τοῦ δει ὑπολαμβάνειν] Itā l. 6. § 56. Ἐξέστ ἐστὶ τῆς μὲν ὑπολαμβάνειν. est autem ὁ δει ὑπολαμβάνειν, idem fere hic, quod ὁ δει ὑπολαμβάνειν. l. 5. § 34.

Τὰ ἔω] Itā l. 4. § 3. τὰ πνεύματα ἔχοντα τὴν ψυχὴν, ἀλλ' ἔω ἐσιν. idem & l. 5. § 19.

Τὸ τοῦ πατρὸς, κ. ὁρδὸς εἰ] Vide ad l. 3. § 5. & infr. § 12. Senec. epist. 71. Da mihi adolescentem incorruptum, & ingenio vegetum. dicit fortunatio-tem sibi videri, q̄ omnia rerum adversarum onera rigida cervice sustollit, q̄ supra fortunam exstat. non mirum est in tranquillitate non consui: illud mirare, ibi extolli aliquem, ubi omnes deprimuntur; ibi stare, ubi omnes jacent. qid est in tormentis, qid est in aliis q̄ adversa appellamus, malis hoc, ut opinor; succidere mentem, & incurvari, & succumbere: gorum nihil sapienti viro potest evenire. stat rectus sub quolibet pondere. nulla illum res minorem facit: nihil illi eorum q̄ ferenda sunt, displicet. nam quicquid cadere in hominem potest, in se cecidisse non queritur: vires suas novit: scit se esse oneri ferendo. Vide ad lib. 6. § 19. & lib. 7. § 67. & l. 8. § 46.

Ὡς ἰώεις] qas antè vidisti. ὡς Xyl. non accedo. res, inquit, cum eadem ipsæ maneat, tu eodem modo intueri nunc, ubi vacillare te senseris, quomodo antè speculaberis, cum de eis ritè judicabas. Sic l. 6. § 3. πάλιν ἐξηγοῦντο βλάτη.

Ἀναζωοῦναι] reviviscere quodammodo tibi licet, τὸ ἀναζωπυρεῖν τὰς φαντασίας, cogitationes illas, prout dixeram, resuscitando. Itā Apost. ad Eph. c. 5. v. 14. Ἐγείρω ὁ καὶ δίδω, κ. ἀνάστα ἐκ τοῦ νεκρῶν. atq̄ hoc est, μένος ἔχειν ἐν τῇ ἀναστάσει τῇ πρώτῃ. Joan. Apocal. c. 20. v. 6. partem habere suam in resurrectione priore: illā nimirum,

q̄ ὁ νεκρὸς τῆς φωνῆς τοῦ ἡε τοῦ θεοῦ ἀκούσας, ζῶσιν. Joan. c. 5. v. 25. Vide l. 6. § 31.

§ 3. Πομπὴς κατωσυσία] Vara viliaque varia coacervat; quibus paria geminaque ferme vult ea esse pleraque, quibus hominum vita conteri solet. consimilia istis habuimus supr. l. 5. § 33. nec absimilia prorsus infrā § 48. Plinius min. lib. 9. ep. 7. ubi vanitatem eorum exagitaverat, q̄ Circensibus tantopere capiebantur, Capiro, inquit, aliquam voluptatem, qd hac voluptate non capiat. Vide ad lib. 6. § 44. Gregor. Naz. adv. Arian. Ἀι ὅ κατὰ πατρίδα αὐτῶν, κ. τὰ γὰρ ταῦτα τῆς θεωρίας ζωῆς ἡμεῖς τῆς σκηνῆς γάρνηται. Et in Cassar. fr. Πάντα οὖν παιδάκις ἐκείνῳ κ. ἄλλοις ἢ, τοῖς ἐν τῷ κρινόμην, τὸ χρίσασθαι κ. ἢ) κ. ὀνομαζέσθαι. τὰ μὲν ἄλλα ὡς ἐπὶ σκηνῆς κ. ἄλλοις παίζοντες τὰ γὰρ πνευμάτων τε κ. καταλυμάτων, τὰ γὰρ ὅθι ἐκαστοῦ ἑαυτὸν κ. σωσιμαίων ὡς ἢ) ἰδεῖν ἐκ τοῦ πολλοῦ τὸ βίβι μεταβολῶν, κ. τῆς ἀνῶ κ. κατὰ μελαπλήρους ἐκτελείας μόνον ὅ ἰδιον ἀγαθὸν κ. μελετώνον ἀσφαλῶς, ὅ ἐκτελείαν. & μοχ: τοῖς τοῖς βίβι ἡμεῖς τὸ ζῶντων ἀσφαλίαν, τοῖς τοῖς ἐπὶ γῆς παύσιον, κ. ὅντας ἡμεῖς, κ. ἡμεῖς ἀναλυθῆναι. Vide ad l. 11. § 6. & l. 12. § 36.

Διαδραπέτοι] velitationes, hastiludia. Xyl. rectè. nec cur vocabuli significationem minus intelligere se proficeretur, quicquam erat. δραπέτοι, δραστοὶ μαχητοί. Hesych. & inde δραπέτοι pro velitationibus, q̄a velites hastis levioribus, sive jaculis utebantur, ut videre est apud Liv. bist. l. 8. & l. 26. & l. 36. & Veg. de re milit. l. 3. c. 16. Erant autem velitationes, vel seræ, ut hostiles, præliorum quasi præludia quædam, vel ludica ac exercitatoria, quibus itones ad munia bellica idonei magis redderentur. inde ad conrotationes quavis translatum est vocabulum. l. 4. c. 3. Διαδραπέτοι. sese mutuo impetentes.

Κυνίστις δαείων ἑρμιόων] Itā Apostolus ad Philip. c. 3. v. 8. præ fide justitiæ Christiana, veracè ac solida Christi notitia, οὐκάλα ἡγεί-ται τὰ πάντα. qo loco οὐκάλα, quasi κυνίστις dicta, si Grammaticos audimus, vel sunt stercorea, peculiariter canina. Κυνίστις, κύνες. Hesych. τὸ δὲ ἐπὶ τῶν ἐκδομένων. Etyimolog. atq̄ itā atci- piunt interpretes plerique. eodemque facit quod Apul. florid. 2. q̄ Cratetem ait rem familiarem abjecisse, velut onus stercoreis, magis labori q̄m usui. vel etiam ea q̄ canibus projici solent. Κυνίστις, τὸ τοῖς κυσὶ βλάσθων, κυνίστις π. or. Svid. atq̄ itā usurpavit Aristio in epigram. antholog. l. 1. c. 33. ubi poeta aut literator aliquis, mures Opicos, nè codices suos corroderent, abigeris, ad felicioris ac lav- tioris alicujus ædes commigrare illos jubet, apud qem inventuri sint, δειπνῶν συγγέν τοῦ οὐκάλα, cœnam frequentem largiæque sat̄ ab eis q̄a canibus projiciuntur, reliquiis. Verum de vocabulo isto, qd late patet, & nos latius alibi. Ossium autem cani- bus

bus projectorum meminit eò magis Marcus, quia ea rixam inter illos creare affolent. unde versus proverbialis,

Dum canis os rodit, socium, quem diligit, odit.

god & Gregor. Naz. epist. 22. ad Basil. *καὶ σπῆμα ῥοῶν ἐν μύσῳ καὶ ἀλλήλων ἐπὶ λῆει.* Indè Platonis illud, *καὶ τὸν ὅσον μινύειν*, osse objecto canes inter se committere, in epigrammate quod in Alexin amasium suum composuisse à Laërtio Apulejōge perhibetur. de quo alibi diximus.

Ψυμῖον εἰς τὰς ἡδὴ ἰχθύων δεξαμενὰς] leg. *δεξαμενὰς*. in piscinas. Xyl. rectè. est enim *δεξαμενὴ* *aquarum receptaculum* sive *conceptaculum*, aut etiam, si cum Frontino loqui libuerit, *conceptela*. ita enim legendum apud hunc avtum, de *Agaductibus* commentario. Irriguis agros, tabernas, cœnacula, & conceptelas, pro quo in editis, *corruptelas*, corruptè legitur. indè *δεξαμενὰς*, *ὁδοῦ τὸν δόχηα*. Helych. *aquarum conceptacula* sive illa cisternæ, sive piscinæ fuerint. ita de Roma Strabo. *geogr. lib. 5.*

ὅς τις πᾶσαν ἰκτίαν ἔχον δεξαμενὰς ἔχειν. id est, cisternas. Alexand. *problem. lib. 1. q. 54.* *Ἐὰν εἰς θάλασσαν δεξαμενὴν ἡγῆσθαι π. si q. in calidum lavacrum aut solium descendit.* Et Galen. *method. medend. l. 10. c.*

τὸν ἕως ἰσθμὸς ἰσθμὸς πολλὰ βαπτίαν εἰς τὴν θάλασσαν δεξαμενὴν. id est, *καλυμβήδραν*, in piscinam. Laërt. l. 7. in Zenon. *Ἀντικὸν δὲ, τὸ μεταξὺ τῆς τῶν ἀντικῶν, ἀπὸς ἀντικῶν οὐραγεῖσθαι, ἔτα κυμαίνον, ὡς κυμαίνοντι τὸ ἐν τῇ δεξαμενῇ ὕδωρ καὶ κύματος ὡς τὸ ἐμβλάνειντος λίθου.* Dabitur hinc genuina interpretatio loco cuidam Procopii ἐν τοῖς ἀνεκδοτοῖς,

cum à lavatore, tum ab editore scis accepto. narrans avtor ille Photii cuiusdam à Justiniano in custodiam missi historiam: *Τὰ μὲν πρῶτα*, inquit, *καταφυγὼν εἰς τὸν ναὸν τῆς θεοτόκου, παρὰ τὴν ἱερὰν τεμένην διήκων* (leg. *ἱεῖα*) *καθύστε.* — τὸ δὲ δὲ διήκων ἐς τῆς σοφίας τὸ ἱερὸν ἦκων, ἐς αὐτὴν π. τὴν θείαν δεξαμενὴν ἐξαππαλὸς ἐκείσιν, ἥντιν μάλιστα πάντων νενομίσαν διὰ χειρὶ ἀνὸς σέθεν. qo loco Svidas *δεξαμενὴν* intelligit mentiam sacram, τὴν τεμένην τὴν τὰ θεία δεξαμενὴν errore supino nimis. quia fugæ Photianæ geminæ mentio fiat à Procopio, prioris, qā ad mensam sacram in Virginis Deiparæ templo confugerit; alterius, qā ἐς τὴν δεξαμενὴν in Sophiæ sano se contulerit. Svidæ *παρόρμημα* istud advertit Nic. Alemannus, sed in aliud havd minùs crassum fœdumq; incidit ipse, cum *δεξαμενὴν* *missarium* esse interpretatus, & *ἀπὸ τῆς ἱερῆς*, pro *cloaca*, quam appellat Gregor. in *Evang. hom. 17.* accepit hoc est, pro conceptaculo illo, in quod aquæ, postquam sacris perficiendis interserviant, defluebant. et quis *cloacam* illam, *sacram*, multò minùs *divinam*, diceret? quis apud Christianos *vili* in maxima esse *veneratione*? imò loci istius vilitatem à veneratione

remotissimam insinuat Gregorius, cum sacerdotes malos assimilaret aquæ baptismatis, quæ peccata baptisatorum diluens, illos ad regnum cœlestē mittit, & ipsa postea in *cloacam* descendit. est igitur Procopio ἡ θεία *δεξαμενὴ* nihil aliud, quàm ipse *font sacer*, quem *βαπτιστήριον* & *καλυμβήδραν* patres prisci, Alemanno etiam agnoscēte, passim nuncupant. Oculum in piscinas missam commemorat, quia hoc spectaculo sese oblectare solebant piscinarum domini, cum ad escam immissam pisces accurrentes contuerentur. Ambitionem autem luxumq; veterum quorundam, in piscinis extruendis piscibūq; alendis, ex Varrone solo satis discere licet, *q. de re rust. lib. 3. c. 17.* narrat, *Hirrium* cum circum piscinas suas ex *edificiis* duodena milia *sestertia* caperet, eam omnem mercedem *escis*, quas dabat piscibus, consumpsisse. Qm & de Hortensio idem ibid. Non satis erat illum non pasci piscinis, nisi eos ipse pasceret ultro: ac majorem curam sibi

haberet, ne ejus esurirent nulli, quàm ego habeo nē mei in Rosca esuriant asini: & quidem utraq; re, & cibo & portione, cum non paulò sumptuosius, quàm ego hi, ministraret viliū. ego enim uno servulo, hortico non multo, aquā domesticā, meos multumq; alo asinos. ille primū q. ministrarent, piscatores habebat complures: & ii pisciculos minutos aggregabant frequenter, ut à majoribus absumerentur. præterea salsamenta in eas piscinas emptitia conjiciebat, cum mare turbaret. Additq; Celerius voluntate Hortensii ex equili educeres rhedarias, ut tibi haberet mulas, quàm è piscina barbaturum nullum. nec minor cura ejus erat de agrotis piscibus, quàm de minùs valentibus servulis. itaq; minùs laborabas, ne servus ager, quàm aquam frigidam biberent sui pisces. Elian. *hist. animal. l. 12. c. 1.* refert in Myrensi Lyciæ sinu situm esse Apollinis templum, cui piscina sit adlita: τὸν δὲ τὸν δὲ τὸν δὲ ἱερεὶα μόσχη διαπεριεῖν ἡδὴ τὸν δὲ θύο θυομένων καὶ ὁρῶν δὴ καὶ τὸν ἰχθύας ἀδρῶν περὶ τὴν, διαδύπυ καλυμμένης δακτυμόνας καὶ χαίρειν τὸν δύσαντας, καὶ τὴν τῶν δῶτα πᾶσαν ἡδὴ σπῆν ὅταν ἀγαθὴν. Idemq; l. eod. c. 30. *περὶ τῶν δὲ ἰχθύων, καὶ ἡρώωντες τῇ κλήσει, καὶ σπορὰς ἀποδίδοντες δεχόμενοι, πολλὰ χροὶ καὶ εἰς, καὶ περὶ σπορῶν.* Quoniam autem piscium istiusmodi ad signum datum oculamq; missam certatim factio concursu ludos sibi facere domini eorum solebant, idèd *piscinas* illas Varro dixit, magis ad oculos, quàm ad vescam pertinere. Sed & τὰς τῆς γαστρός δεξαμενὰς. id est, *ventris*

receptacula Philo dixit. *vile ad l. 4. § 16.*

Μυρμήκων ταλαυπηρίαν καὶ ἀχόροσιν] Seneca de occupatis quibusdam, sed nullo fine certo sibi proposito saragentibus, *de tranquill. c. 12.* Inconsultus illis vanusq; cursus est: *galis formicis per arbuta repentibus, quæ in summum casum, deinde in imum inanes aguntur.*

Μυῖδ' ἰών ἐπ' ὀφρυῶν διασπομαί] Irà de eisdem
Horat. *serm.* l. 2. *sat.* 6.

*Currere per totum pavidi conclave, magisque
Exanimis trepidare. —*

qibus ille opes confert, earúmque usufructuarios.
Vide *l. 11. § 22.*

Σιγίλλαια ὑπογεγραμμένα.] Gloss *figillari*. *Νόμεισσι*. forsan, *figillaria*. *Νόμεισσι*. vel etiam, *figillarii*. *Νόμεισσι*. *Σιγίλλαια*, sive *figilla*, parva sunt ligna, ubi uncuncula sive imaguncula. Macrobo. Saturn. l. 1. ubi *Σιγίλλαιorum* celebritatem Saturnalibus adjectam dixerat, c. 10. subjicit, c. 11. *Ἐστὶν* verò sapiens quicquam *figillaria*, quæ lusum repanti adhuc infantæ oscillis *figillibus* præbentat officio religionis ascribere. & in fine capituli, *figilla* vocat, quæ arte *figilli* fingerentur. Sueton. l. 5. c. 5. de Claudio: Tiberius patruus petenti honores, consularia ornamenta dedit: sed instantiùs legitimos flagitant, id solum codicillù rescripsit, *Quadragesimæ aureos* in Saturnalia & *Σιγίλλαια* misisse ei. Senec. epist. 12. Ego sum Felicio, Philostii villici filius, deliciolum tuum, cui solebas *Σιγίλλαια* mittere. Terull. adv. Valent. c. 12. Ut autem tantum *figillarium* extrinsecù quoque inornaret. Et de orat. c. 13. Cum perinde faciant nationes, adoratis *figillaribus* suis resèdendo. Arnob. contr. gent. lib. 6. Deos esse *figillaria* ipsa censet. *Σιγίλλοι* eidem lib. eod. In *figilliolis* parvulis contrahere se Deos, & alieni ad corporis similitudinem coartari: at verd in vastis porrigere se longius atque in maximatate producere. Porro *figillaria* ὑπογεγραμμένα, ut Marcus hic, sive ἀγράμματα ὑπογεγραμμένα, ut Herodot. l. 2. & Lucian. de Dea Syria 3 sunt *figilla* ita concinnata, ut nervorum sive verticillorum quorundam ope, pro tractantis arbitrio attracta cèntaque, modò in hanc, modò in illam partem moverentur, figurâque subinde varias exprimerent. Aristot. de mund. c. 6. καὶ οἱ ὑπογεγραμμένοι μὴν κινῶντες ἐμπροσθεν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αὐτὰ καὶ κινῶντες καὶ ἑλκύντες τὰ ζῷα, καὶ ἀμυνεῖν τὸ ὀρθοτάκον, ἵνα δ' ὅτε πάντα τὰ μέγιστα πρὸς τὸ εὐνομήσῃ. Quod Apul. de mund. Etiam illi, qui in ligneolis hominum figuris gestus movent, quando filum membri quod agitare solent, traxerint, torgebitur cervix, nubiabit caput, oculi vibrabunt, manus ad ministerium præstod erunt, nec invenisse totus videbitur vivere. Erant ea plesumque lignea, ut Apul. hic. Horat. item *serm. l. 2. sat. 7.*

—*nervis alienis mobile lignum.*

Verum & argentea qandoq. Petron. in satyr. Lar- 50
vam argenteam axillis scrus, sic aptam, ut articuli
ejus vertebrae locata in omnem partem flecteren-
tur. hanc cum super mensam semel iterumq. abje-
cisset, & catenatio mobilis alioq. figuras exprime-
ret, &c. Marcus ad animi motus exprimendos ima-
ginae hinc ducta frequenter est usus. Vide ad l. 2.

§ 2. & l. 6. § 16. *Uſus eſt & Clemens Alex.*
non ſemel. ſic enim ſtrabo. l. 2. *Νδιεſταταμεν-
των ὁ ἡμῶν, ἀφ' ἑκλιν, δίκλιν, φυſικαῖς ἐκτροχαῖς,
τότε ἀκρίβειαν παρὰ κλιν, ὁρμῇ τε ἡ ἀποσυμμένη τί-
των·* ἢ ἐκπύρ θύγῃ ἐνοῦ ὥον ἑῶτο, ἢ τὸ ὁρμηπ-
κὸν ἀνὰ κλιν λείλοχεν ἄπο τῆς ἐξωθεν αἰτίας κ-
νέμεθον. Vide & eund. *ad l. 1. 1. § 19.* Iſta au-
tem figillaria *νδιεſταταμεν* inter res ludicras nec
ullo in pretio atq; æſtimatione habendas jure me-
rito recenſet Marcus iſtic. Itaq; Siracuſanus ille in
Xenophontis *ſympoſio*, q; eis exhibendis vitam to-
lerabat, atq; hoc præcipue gloriabatur, qd̄ hâc ra-
tione ſtultis hominibus illuderet; *ἔγω γὰρ* inq;it, *τὸ
ἑμὲ νδιεſτατατα διακρίβει περὶ τοῦ με.* Solenne ha-
bebat, qd̄cunq; tenerum veniret, *καρπῶν μὲν ἀρ-
θροῖα, φρενῶν δ' ἀποκρίαι, φρυγῶν κορίαι, μεντῆς
ἰνорийαι,* loci incolis compeccati.

Εὐμάρως] placide. ita l. 8. § 47. ἀπὸ τοῦ τῷ
 ἔργῳ εὐμάρως. Sed ἀσώφως, libenter. De verè Chris-
 tiano Clemens Strom. lib. 4. Ἀσώφιστα τὸ τῷ θε-
 ῷ βίον ἀπολυθίστατα χάριν ἰσχύς καὶ τὰς τῶν αἰτίων
 παρεργουσίαν τῆς ἐξουσίας ἐξέδωκεν, καὶ τὰς τῶν ὀπ-
 βυλῶν τεχνασμῶν ἐξηγωνήσας, ἀνέβραστον ἑαυτοῦ
 λαβὼν, ὅτι ἐκ αὐτὸς παρέργον, ἑαυτὸν ὀπιθεῖσαι, δε-
 δῖται, τὰς αὐρὰς δὲ ἁσώφως, δι' ἀγάπης ὃ κινεῖται.
 inde ἀσώφωζεν Marco, l. 5. § 9. & inf. § 27.
 Vide ad § 58. ubi ἀσώφως Plutarchus, qd
 ἀσώφως Herodotus dixerat.

30 Τούτου ἀξιῶ ἑαυτὸν] Vide l. 5. §. 16.
 § 4. Κατὰ λέξιν] Vide l. 6. §. 53. non est
 avtem χτὶ λέξιν hic *verbatim*, ut interpretes opinati
 sunt: sed in *sermone*, sive in *oratione*, inter *legen-*
dum. ut καὶ ἐκείνου ὁρῶν, in *omni conatu*, sive
molitione. Sed nec ὁρῶν ἐκείνου, sed τοῖς πινυμένοις
 παροχολοῦσθαι, non *omni conatui*, sive *proposito*, sed
 in *omni conatu* sive *proposito*, eis qd fiunt, sicut in
sermone omni, eis qd dicuntur, *animum advertendum*
 monet.

Παρακαλεῖν] qod infr. § 30. συμπαρεκλή-
40 ρην τῶ νόσησιν. Vide ad l. 2. § 8.

Kal xg-d' ἐνδὲν ὁρμῶν] hæc est ὁμολογία illa
xg-d' ἐνδὲν πρῶτον, consideratio sive affectionis sive
molitionis cujuscvis, de qua *supr.* l. 4. § 3. 2. & *inf.*
§ 30.

Kal' oñi [δὲ τῷ ἑτέρῳ] avt ista loco mota sunt, avt ὕστερον ἀεὶ ἑστῶτον Ὀμηρικῶς, ut ille loquitur, qz ad membra priora pertinent, Marcus ipse subiunxit. itaqz in vertendo prius dictorum ordinem sequi oportebat.

Ἐπὶ τίνα σκόπον ἡ ἀναφορὰ.] Vide l. 2. § 16.
8. l. 10. § 37.

Ti τὸ σημασιόφθον] Varro de ling. Lat. l. 4.
Cum uniuscuiusque verbi natura sint duae, à q̄ re, &
in q̄ re, vocabulum fit impositum. — Priorem illam
partem, ubi, cur & unde sint verba, scrutantur,
Graeci vocant ἑτυμολογίαν illam alteram δὲ σι-
μασιόφθον.

παυροδωρον. Ita enim distinguenda dictio Varro-
niana.

§ 5. Πότρεον εξαρκεί] Prudentissimum mo-
pitum, ne viribus nostris majora moliamur. Sig-
dem, ut Propert. l. 3. eleg. 7.

Turpe est, quod nequeas, capiti committere pondus
Et pressum inflexo max dare terga genu.

Jason Siracid. Sappient. c. 3. v. 21. Χλυσπώτερος ος
μη ζήτει, κ' ισχυρότερος ου μη εξάρχεις quod Jun.
vercit, Difficiliora capiti tuo ne qeras temere: et
valentiora viribus tuis ne exquiras inspicier. Pha-
toanti Phœbus apud Euripidem à Clement. Alex.
adductus pedag. lib. 3. c. 2. ex restitutione Gro-
tjanas

Τὸν ἡνιῶν, πῦ, μὴ δίγης ἀπνεύς ὦν,
Μηδὲ ἀναδὲς τὸν δίλογον, ἐλαύνειν μὴ μάδῶν.
Ab parce habenas tangere ignarâ manu,
Cursusque, filâ, scandere eqstandi rudis.

Eupolis Amicis

Οὐκ ἐπὶ σφρόντους, ὦ σφροσύνη, τὴν κατὰ σφιν
Τὴν δὲ λαμβάνων ἀφρον, σφιν κ' μάδῶν τὴν ἰπ-
μῆλιν.

Pol, senex, parum sapuisti, q' tam citò stipendium
Hoc eqestre sumpsisti, priusquam rectè equitare di-
diceras.

Flaccus in ars.

Sumite materiam vestris, q' scribitis, aquam
Viribus, et versate diu, qid ferre resuscit,
Qid valeant humeri:—

Spectat hostium Christi Domini monitum, Luc. c.
14. v. 28. de edificare cogitante, ὅτι πρῶτον κα-
θίστας ἑαυτὸν τὴν σαπῆλιν, εἰ ἔχει τὰ σφῆς ἀπαρ-
τισμὸν, quod primò confidens sumptus secum reputat,
num suppetat unde perficere possis; nò si posito fun-
damento fabricam absoluerit nequiverit, ludibrio ex-
ponatur dicentium, Ὅτι ἔπερ ὁ ἀνδρῶν τις μεζατο δι-
κοδομῆν, κ' ἐκ ἰσχυρὸν κατατίλει. Homo iste adifi-
care cœperat, utrum perficere non valebat. Nun ὅ
μὴ διωκόμενοι πῦτες τὸν φεμὸν κατὰ πῆλιν, σω-
τάξεις ἀρροφόντες ἐπιβαλλόντας ἐδίειν. διὰ τῆτο
ἐμῶν, ἢ ἀποκρίσιν εἶτα σφῆροι, κ' κατὰ σφῆροι, κ'
πυρῆτοι. Epictet. l. 1. c. 26. Qi & idem enchir. c.
59. Ἀν ὁποῖο διωκόμενοι ἀναλαβὴς τὴ σφῆρῶν πον'
κ' ἐκ τῆτο ἡζηυμένους, κ' ὁ ἐδωῖας ἐκ τῆτο ὡ-
σαι, παρὲλθῃς. vide ad lib. 4. § 31. & lib. 5.
§ 17.

Παραχρῶς τῶ ἔργῳ τὴ διωκόμεν] Ita Lio-
des Odys. φ. v. 152. ubi arcum Ulyssœum inten-
dere frustra tentaverat,

Ὡ εἰλοι, εἰ ὡς ἔγω παρῶ —

vel uti Dionysius Metasthemenus apud Athen. l.
10. sed sensu parum honesto usurpans, extulit,

—ὁ διωκόμενος παρῶσαι λατῆτον ὃ κ' ἀλλ. φ.

Ἐάν ἄλλας τῆτο μὴ κατὰ πῆλιν] Ita Jason Sirac.
loco prius adducto, monito suo prudentissimo sanè
illi, subiungit; Ἀ σφῆκατῶν σοι, ταῦτα διανοῦ.

Uterque vult & Jason & Marcus, non deferendum
esse id, quod est officii nostri, etiam si ad effectum
pro desiderio nostro perducere nequeamus. Sigidem
in his obtinet, quod Naso Ponti l. 3. el. 4.

Denique opus nostra culpetur ut undique cura,

Officium nemo q' reprehendat, erit.

Ut desint vires, tamen est laudanda voluntas:

Hac ego contentos auguror esse Deos.

Πε, καταλαβὸν τὸν διωκόμεν] Plur. in poli-
tic. præcept. Ὁυ μὲν ἀλλὰ κ' τῆς ἑαυτῶ εἰστας
ἡμπερὸν ὄντα, διὰ σφῆς ὁ χεῖρον ἐτέρῳ πῆλιν,
αἰρεῖδῃ τὸν μᾶλλον διωκόμεν.

Εἰς τὸ κατὰ χεῖρῶν] Vide l. 1. c. 16. & l.
4. § 12. & l. 5. § 7.

§ 6. Ὅσοι μὴ πολυύμνητοι] Idem argumen-
tum habes l. 3. § 3, 10. & l. 4. § 33, 48. & in-
fr. § 10. & l. 8. § 21, 25.

Ὅσοι ὅ τῆτος ὑμνοῦνται] Scil. q' aliis im-
mortalitatem æternitatemq' qandam encomiis
suis scripto traditis & posteritati consecratis concili-
are ac largiri profitebantur, etiam ex ipsis illis
havyd pavi oblivioni sunt traditi, memoriæq' illo-
rum unâ cum scriptis ipsis intercidit. Hoc est enim,
quod poetæ cumprimis, nec soli tamen, solent pa-
tronis, favoribus, familiaribus suis polliceri. The-
ocrit. Idyll. 16.

Μυτιῶν ὃ μᾶλιστα τίειν ἱερὸς ἑσφῆρτος

Ὅρεξ κα κ' ἐν αἰδῶο κακρημῶν, εἰδῶς ἀκούσης,
Μηδὲ ἀλαδὲς μῆρται ἐπὶ τῆτο ἄχρῶν, &c.

Tibull. l. 1. el. 4.

Quem referunt Musa, vivet; dum robora tellus,

Dum calum stellas, dum vehit amnis aquas.

Flaccus carm. l. 4. Od. 8.

Dignum laude virum Musa vetat mori:

Quid Musa beas.—

q' & argumentum idem ode proximâ fusè prosequi-
tur. Naso amor. l. 1. el. 10.

Scinduntur vestes, gemma franguntur et aurum:

Carmina quam tribuens, fama percennis eris.

40 gem & vide sis qam magnificè idem hoc prædicet,
ibid. el. 15. Plinius major. præfat. nat. hist. Apion
quidem Grammaticus, hic gem Tiberius Caesar cymba-
lum mundi vocabat, cum publica fama tympanum
potius videri posset immortalitate donari à se scriptis,
ad qos aliqua componebas. De majore ipio minor l. 6.
ad Tacitum suum ep. 16. Vidco mortis ejus, si cele-
bretur à te, immortalẽ gloriam esse propositam. qam-
vis enim pulcerrimarum clade terrarum, ut populi,
ut urbes, memorabili casu, qasi semper victurus occi-
derit; qamvis ipse plurima op̃ra et mansura condi-
derit, multum tamen perperuitati ejus scriptorum
suorum æternitas addet, eqdem beatos p̃iso, qibus
Deorum munere datum est, aut facere scribend., aut
scribere legenda; beatissimos verò, qibus utrumq̃.
Idomeni Epicurus: Si gloriâ tangeris, notiozem te
epistole mea facient, qam omnia ista q̃a colis et

propter quæ coleris. Refert Seneca ep. 21. Subjungitque. numquid ergo mentitus est? quæ Idomeneæ noster, nisi Epicurus illum suis literis incidisset? omnes illos megistanes & satrapas, & regem ipsum, ex quo Idomenei titulus petebatur, obliuio alia suppressit. Nomen Attici perire Cicero in epistola non sinit. nihil illi profuisset genus Agrippæ, & Tiberius progenit, & Drusus Caesar pronepos: inter tam magna nomina taceretur, nisi Cicero illum applicuisset. Profunda supra nos altitudo temporis venit, pauca ingenia capis exercent, & in idem quandoque silentium abitura obliuioni resistunt, ac se diu vindicabunt. Quod Epicurus amico suo potuit promittere, hoc tibi promitto, Lucili. Habebo apud posteros gratiam; possum tecum duratura nomina educere. Virgilius uosset doctus memoriam æternam promitte & præstare.

Fortunati ambo, si quid mea carmina possunt;
Nulla dies unquam memori vos eximet aui:
Dum domus Ence Capitolis immobile sæcum
Accolet, imperidæque pater Romanus habebis.

De Niso & Euryalo & Enr l. 9.

§ 7. Μὰ ἀγορεύει βονόδου.] Periochen superius proximam, à librario aliunde interjectam censet Xylander: quia quæ hic dicuntur, eodem pertineant, quod priora illa § 4. & sunt reuera argumenti ejusdem & hæc & illa periocha. Verum nihil obstat, quod minus ita fuerint à Marco ipso digesta, quæ prout in mentem nunc hæc nunc illa venerant, charis illinere Solenne habuit. quod & infra § 14, & 16. animadvertere licebit. Rectè autem idem monet locum hic habere Diomedem illum, quod & in proverbium jam abiit, *Iliad. x.*

Quæ τὴ δὴ ἐρχομένη.

Usurpavit Plato in *Protag.* & *Cicer. famil. l. 9. ep. 7.* & *ad Attic. l. 9. ep. 4.* Sed & *Aristot. polit. l. 3. c. 12.* Τὴ δὴ ἐνδὲς ἐστὶν ἀγαθὸν βέλπυς (agnoscis Salomonis illud, *Eccles. c. 4. v. 9.*) οὗτο γὰρ ἐστὶ τὸ,

Quæ τὴ δὴ ἐρχομένη.

Idemque est hic. l. 8. c. 1. Quæ τὴ δὴ ἐρχομένη, νοήτου καὶ προῤῥα διωπατοῦτος. Et *Cicer. offic. l. 2.* Omnis ratio & institutio visa, adjuncta desiderat. Ità generalius acceptum jure probabitur, quod de animi virtute vique corporis *Sallustius in Catilin.* Utrumque per se indigens, alterum alterius auxilio eget. de natura & arte *Flaccus in art.*

—alterius sic

Altera poscit opem res, & conjurat amice.

Vide ad l. 2. § 1.

Ἐπαρξέιν τὸ ἐπιβάλλον] id quod tibi incumbit, ad te pertinet, cui est officii & muneris exequi. ità l. 5. § 15. ἀ ἀνδραγαθία, καὶ δὲ ἀνδραγαθὸς ὄντι, ἐκ ἐπιβάλλει. & l. 10. § 24. ὅτι ἐκείνῳ ἐπιβάλλει. quæ unicuique conveniunt, ad eumque pertinent. *Herodot. l. 4.* Ἀνδραγαθίας ἔστι κτημάτων τὸ ἐπι-

βάλλον. Sortitam facultatem, quæ ad ipsos pertinebat, portionem. dixerat enim superius, ἀπολάχεται ἑστὶ κλημάτων τὸ μέρος. Et cum μέρος, *Lucas Evangel. c. 15. v. 12.* Δὲ μοι τὸ ἐπιβάλλον μέρος τῆς οἰκίας. da mihi bonorum partem, quæ ad me pertinet. *Demosthen. de corona:* Τὸν ἑστὶ ἀλλὰ δὲ ἀνδραγαθίαν τὴν τὸ ἐπιβάλλον ἐστὶ μέρος μετὰ τὴν νομὴν τὴν πόλιν. fortuna cum aliis nobis communis ratam atque ad nos pertinentem portionem tribuisse. Sed & μέρος ἐπιβάλλοντος, *Procop. Gothic. l. 1.* καὶ τὴν ἑστὶν ἐπιβάλλοντος ἐν Γάλλοις μέρος λαβόντας. accepta, quæ apud Gallos ad ipsos spectabat, portione. *Basil. Cæsar. in Psal. 1.* Ὁ ὁδὸς ἐν ἐν τῇ βίῃ τῶν ἁγίων, ἐπὶ μακάριστοι, διὰ τὸ ἀνδρῶν τῆς ἐκείνων: ὃ καὶ συμπάσης τῆς ἐπιβάλλοντος, καὶ ἀναρρήτης τίλει τὴν ζωὴν κατὰ κλήρος, ὅτις πᾶσι ἀσφαλὲς μακαρίζεται. *Aristot. polit. l. 1. c. 13.* Δὲ ὁδὸς μακρὴν πάσαι, ἀλλ' ὅτι πᾶσι ἀσφαλὲς, ἀλλ' ὅσον ἐκείνῳ φέρει τὸ αὐτὸ ἐργον. διὰ τὴν ὁδὸν ἀρρεθὴ παλαιοὶ ἔχον δὴ τὴν ἑστὶν ἀρρεθὴ ἑστὶ δὲ ἀλλὰ ἔχον, ὅσον ἐπιβάλλον ἐστί. quantum ipsis convenit, vel, ad ipsos pertinet. & l. 2. c. 3. Ἡμεῖς δὲ ἐπιμαλίας τῶν ἁγίων τὸ πᾶσι καὶ πᾶσι ἑστὶ δὲ ἰδίῳ μάλιστα φέρει τῶν ἑστὶ καὶ κοινῶν ἥπρον, ὃ ὅσον ἐκείνῳ ἐπιβάλλει. quantum ad universumque attinet, & l. 7. c. 1. Ἐκείνῳ τῆς ἐκείνωντος ἐπιβάλλει πᾶσι, ὅσον πᾶσι ἀσφαλὲς καὶ φερνόντων, καὶ τὸ πᾶσι καὶ ταύταις. tantum ad universumque felicitatis contingit, quantum virtutis & prudentiæ. Et l. 3. c. 4. καὶ τὸ κοινῇ συμφέρον σωφρονεῖ, καὶ δὲ ὅσον ἐπιβάλλον μέρος ἐκείνῳ τὸ ἑστὶ καλῶς. etiam publica utilitas homines in unum cogit, propterea quod bene vivendi pars ad singulos pertinet.

§ 8. Τὰ μὲν ὅσα μὴ ταχέως] *Basil. Cæsar. in Esaj.* Μὰ πολυπραγμονεῖ τὸ μᾶλλον. τί γὰρ ὅσα ἐκ ἐκ τῶν ἀγαθῶν τὴν ἑστὶν ἁγίων, καὶ μὴ ἀγαθῶν ἑστὶ τὸ ἐκείνωντος, ἥξει, καὶ μὴ ἀγαθῶν ὅτι γὰρ ἀγαθῶν, τί σοι τὸ κέρδος ἀγαθῶν καὶ τῇ λύ-

40 πη; Ex Solonis mente *Avson.* Certe si decreta fors est, quid cavere proderit? Sive sint incerta cuncta, quid timere convenit? *Senec. epist. 74.* Si verò aliquid timetur malum, eò perinde, dum expectatur, quasi venisset, urgetur: & quicquid ne patiatur timeret, jam metu patitur. quemadmodum in corporibus futuri languoris signa præcurrunt: quædam enim segnitia nervis inest & sine labore ullo lassitudo & officitatio & horror membra percurrens: sic infirmus animus, multo antequam operatur malis, quæritur: præsumit illa, & ante tempus cadit. quid dementius autem, quam angere futuris, nec se tormento reservare, sed accedere sibi miseria, & admovere, quæ optimum est differre, si discutere non possis? vis scire, futuro neminem debere torgeri? quicumque audieris post quinquagesimum annum sibi patienda supplicia, non perturbatur, nisi

ἡ ἀσκαρὶ, ἀβίασθαι. Optimè Cicero *Academ.* l. 4. *Nostre, inq̃re, sola vera sunt.* certe si la, si vera, plura enim vera discrepantia esse non possunt. Et de oratore l. 2. *Plus uno verum esse non potest.* De mica interim veritate q̃z arguantur Scholastici, vide apud Alexandr. Halens. *part. 1. q. 15. m. 5.* & Thom. Aquin. *sum. part. 1. q. 16. a. 6.*

§ 10. *Ἐκταυρί[?] Vide l. 2. § 12.*

Ἐκ τῶν ἑλκων λόγων] Vide l. 4. § 14, 18. & l. 6. § 13. & *supr.* § 6.

§ 11. *Κατὰ φύσιν ὅτι καὶ κατὰ λόγον*] Eadem, inq̃it, *actio creatura rationalis est secundum naturam & secundum rationem.* q̃ia nimirum de natura rationalis est, esse præditum ratione. Sen. *de vita beat.* c. 8. *Naturā duce utendum est.* hanc ratio observat, hanc consulit. idem est ergo *beate vivere, & secundum naturam.* Sed & ex consequenti, idem secundum naturam vivere, & secundum rationem.

§ 12. *Ὁσος, ἢ ἐρδύμεθ*] *Xyl. ἐρωτηματικῶς legit: Rectus, an q̃ erigatur?* q̃asi dixeris cogita tecum, uter horum sis, q̃i rectus ipse consistat, an q̃i ab alio erigi opus habeat. M. Calavb. *ut* legisse videtur. venit enim *Rectus* ipse, non directus, q̃omodo ferè legitur l. 3. § 5. Vide q̃z sunt ibi adnotata. Mihi hoc velle videtur, vel ut rectus consistas ipse. vel si labi contigerit, erigentis op̃m nē spernas. Vide ad l. 1. § 7. & 14. & l. 4. § 12. Utriusq̃ horum imaginem havd ineptam subministrat Synchius in *calvis.* *Ἄφ' ὧν γεωργῶν πῶδες ἀπὸ τῆς ὁρμῆς τῆς ὑπερανόντων εὐφῶς σμικρύντες, ὥς εἰς ὁρδὸν αἰρετῶς βυλεταί τε καὶ περὶκεν, ὅσα καὶ ἀπὸ τῆς περ' αὐτῶν ἐξίσθη, κορτοῖς αὐτὰ καὶ χάραξιν ἀποδιδύμεν.* Plantæ, inq̃it, *quædam suapte vi δι-δύμει* i. e. recta crescunt, aliæ q̃z sponte nequeunt, arte & ope, sive adminiculis ὁρδύμει. i. e. erigi necesse habent.

§ 13. *Ἐν ἡνωμένοις*] *Ἡνωμένα καὶ διεσῶτα*, de quibus tum hīc, tum & l. 9. § 9. Marcus noster, sic distingvit Sexuæ Empiric. *advers. Physic. l. 1. c. 2.* *τῶν σωματικῶν τὰ μὲν εἰν ἡνωμένα, τὰ δὲ ἐκ σωματικῶν τὰ δὲ ἐκ διεσῶτων.* *ἡνωμένα μὲν ἐν ὅτι, τὰ ὑπὸ μίας ἔστιν κεφαλῆς, καὶ ἀπὸ φυντὰ καὶ ζῶα. ἐκ σωματικῶν δὲ τὰ ἐκ τῶν παρὰ κεφαλῶν καὶ περὶ ἐν π. καὶ ἀπὸ νδόντων σμικρύντων, ὥς ἀλύττοι, καὶ πυρρίκοι, καὶ ἡνῆς ἐκ διεσῶτων δὲ, τὰ ἐκ διεσῶτων καὶ ἐκ κεφαλῶν, καὶ αὐτὰ ὑποκεφάλων συγκείμενα, ὥς σπῆλαι καὶ ποταμοὶ καὶ ῥεοί.* Plutarchus idem in *præcept. conjug.* *τῶν σωματικῶν οὐλόστοι τὰ μὲν ἐκ διεσῶτων λέγουσι εἶν, καὶ ἀπὸ σόλων καὶ σπῆλαι.* τὰ δὲ ἐκ σωματικῶν, ὥς οἰκῶν καὶ γαῖν τὰ δὲ ἡνωμένα καὶ σμικρὰ, καὶ ἀπὸ τῶν ἑλκων ἔσονται. Quid Pompon. *digest. l. 4. tit. 3. leg. 30.* *Tria genera sunt corporum unum, q̃od continetur uno spiritu, & Græcè ἡνωμένον vocatur ut homo, lignum, lap̃s, & similia: alterum, q̃od ex contingentiis se, hoc est,*

ex pluribus inter se coherentibus constat, q̃od συνκεφάλων vocatur, ut ædificium, navis, armarium: tertium, q̃od ex distantibus constat, ut corpora plura, non soluta, sed uni nomini subjecta, veluti populus, legio, grex. Senec. *ep. 101.* *Quædam continua esse corpora, ut hominem: quædam composita, ut navem, domum, omnia denique q̃orum diversæ partes juncturæ in unum sunt coactæ: quædam ex distantibus, q̃orum ædibus membra separata sunt, tanquam exercitus, populus, Senatus.* illi enim per q̃os ista corpora efficiuntur, jure aut officio coherent, naturā diducti & singuli sunt.

τὰ μέλη τὰ σῶμα] inculcat hoc Apostolus passim de Christicolis, q̃od Marcus hīc de omnibus in universum hominibus. *Ad Eph̃s. c. 4. v. 4.* *Ἐν σῶμα, καὶ ἐν πνεύματι.* & ad Rom. c. 12. v. 5. *Οἱ πολλοὶ ἐν σῶμα ἰσμεν ἐν Χριστῷ, ὃ καὶ ἐν ἀλλήλων μέλη.* item ad Cor. ep. 1. c. 10. v. 17. *Ἐν σῶμα οἱ πολλοὶ ἰσμεν.* & c. 12. v. 12. *Καθὰ τὸ σῶμα ἐν ὅτι, καὶ μέλη ἔχει πολλὰ, πάντα δὲ τὰ μέλη τὰ σῶμα ἐκ τῆς ἐκείνου ἐστὶν, ἐν ὅτι σῶμα: ὅτι καὶ ἐν Χριστῷ.* (q̃o loco ὁ Χριστός, pro corpore Christi politico, non physico sumitur, prout & ad Gal. c. 3. v. 16.) *Καὶ ὅτι ἐν ἐνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες ἐκ τῆς ἐκείνου ἐστὶν, καὶ πάντες ἐκ ἐνὶ πνεύματι ἰσμεν.* & rursus, v. 27. *Τῶν δὲ ἐκ σῶμα Χριστοῦ, καὶ μέλη ἐκ μέν.* Gregor. Naz. *orab. pro pauper.* *Θεραπεύμεν καὶ ἡπὸν τὰ τῶν πονηρίων, ἢ ἐκαστὸν τὰ αὐτῶν πάντες καὶ ἐν ἰσμεν ἐν καρδίᾳ, καὶ μία κεφαλὴ πάντων, ἡ δὲ πᾶντων, Χριστός: καὶ ὁ καὶ ἀλλήλοις τὰ μέλη, τὰ ἐκαστὸν ἐκαστῶν, καὶ πᾶν ἀπὸ πάντων.* Senec. *de ira l. 2. c. 31.* *Quid si nocere velit manus pedibus? manibus oculi? ut omnia inter se membra consentiant, q̃ia singula servari, totius interest: ita homines singuli parcent, q̃ia ad cætum gentis sumus.* Salva autem esse societas nisi amore & custodia partium non potest.

Ἦνεν μίαν πνὴ σαρδύλιν] Vide ad l. 2. § 11. *Μέλη*] *ἐμὲ*] Itā Sen. 95. *Omne hoc q̃od vides, q̃o divina atq̃e humana conclusa sunt, unum est; membra sumus corporis magni.* Et Marcus p̃riter, l. 4. § 40. *Ἐν τῷ ζῶον ὁμοῦ.* Vide & ad l. 2. § 1, 3, 4, 9. Verum restringit hīc ad σῶμα, *λογοῦν.* Vide ad l. 3. § 3. *συντρεῖς πᾶν τὸ λογικόν.*

Ἐάν δὲ διὰ τὸ τῷ πνεύματι] Verba illa διὰ τὸ τῷ πνεύματι glossēma forsā fuerint. *Μέλη* autem & *ἐμὲ* itā Marcus distingvit ut *μέλη* animantibus duntaxat competat, *ἐμὲ* etiam inanimatis. Aliiter p̃vidē Strabo l. 2. q̃i non *animationis*, sed *configurationis* ratione, istud ab isto determinat.

50 *Ἡ καὶ μέλη σῶμα*, inq̃it, *ἡ ἄλλος καὶ μέρες διαφέρει, διότι ἡ καὶ μέλη λαμβάνει σαρδύλιν ἐκ τῆς φυσικῆς, ὁρδύμει τῇ καὶ πῶπ σμικρύνει: καὶ ὁ καὶ τῷ εἶναι, (Odys. l. v. 291.)*

Τὸν δὲ διαμελεῖται ταμὴν — ἢ ὅτι ἐκ τῶν & accuratius Aristot. *animal. l. 1. c. 1.* *Τὸν ἐν τοῖς ζῴοις μορίων, ὅτι ὁ μόνον μέρη, ἀλλὰ καὶ μέλη*

Ὁ, πὶ αὐτῷ πάλιν] leg. ἔ, π αὐτῷ πάλιν, ut mem-
bro precedente.

§ 16. Τὸ ἡγεμονικὸν αὐτὸ ἐαυτὸς ἐκ ἐνοχλῆς
ἢ λύρας, ἢ φοβῆς ἐαυτὸ εἰς ἐπιθυμίας.] manca
hæc esse, ex sequentibus satis claret; nec qid possit
suppleri, est adeo difficile conjectu. Verum qd
enunciariis capimus, à Marci mente qam longissi-
mè recedunt. is enim passim inculcat, molestiam
omnem, non à rebus externis, sed ab animo ipso &
opinione de eis concepta, nobis obtingere: hoc est,
mentem ipsam sese conturbare, solum sibi molesti-
am omnem facillè. Videamus quæ supra § 14.
& l. 4. § 7, 39. & l. 5. § 2. & l. 6. § 8, 52. &
infr. § 68. & l. 8. § 40, 42, 47. & l. 9. § 13.
15. Itaq; D. Boot. per interrogationem concipi
postulat: cui ego libens assentior; & quæ defant,
itâ supplenda existimarem. ἐκ ἐνοχλῆς ἢ λύρας,
ἢ φοβῆς ἐαυτὸς; [ἢ λυπῆς] εἰς ἐπιθυμίας [ἢ
κυνῆς] vel ἐκ ἀγῆς;] sicut Galen. de optim. sect.
c. 6. εἰς ἡν λυπῆ, unde εἰς αἰδουπὴν ἡμῶς; ἀγῆ.
Mens an non ipsa sese perturbat? exempli gratiâ:
nonne seipsam terret? nonne tristitia afficit? nonne
in cupiditates convulsit? &c. vel etiam, αὐτὸ ἐαυ-
τῷ ἐκ ἐνοχλῆς ἢ λυπῆς (ut sit hoc illius; ἢ
λύρας loco) ἐαυτὸς ἢ φοβῆς; &c. Sensum ipsum,
quicquid de verbis fuerit, confirmant sequentia. εἰς
μὴ ἐαυτὸ τερνάζον. Verba autem felicius paulò
videretur restituisse sic D. Salmasius. ἢ ἢ φοβῆς, ἐκ
ἀγῆς εἰς ἀθυμίας. ἀγῆς εἰς ἀθυμίας idem est ac si
dimisset ἐαυτὸ λυπῆς. nam ἀθυμία est λυπῆ, ut ἐν-
θυμία: hilaritas. unde ἐνθυμῶν, hilari sit animo, itâ
l. 4. § 38. ἢ ὅσα πῶς μωρὸς εὐφραίνει ἢ λυπῶν.
istiulmodi aliquid supplendum ex sequentibus liquet,
ubi hæc duo simul repetit, εἰ ἢ πῶς ἄλλῃ αὐτὸ
φοβῆσιν ἢ λυπῆσαι δυνάται, ποίηται. & post, τὸ
ἢ ψυχάζον τὸ φοβῆσθον, τὸ λυπῆσθον. confir-
mant eadem & sensum verborum Marci, qem asse-
rimus genuinum. Si enim nihil aliud potest menti
hisce modis molestiam facessere, ipsa sibi facessat
necesse est, qandocumque molestiâ aliqua afficitur.
Itâ Epictet. l. 3. c. 19. Περιφρονῶν γὰρ εἰς ἐν δυνά-
ται καλύσαι ἢ ἐλθεῖν ἀπεραιρετόν, εἰ μὴ αὐτὸ
ἐαυτῷ. εἰς ἄλλο παραχρῆς ἢ αἰσταντασίας αἰσθῶν
ἔστιν ἢ δόγμα.

Αὐτὸ γὰρ ἐαυτὸ ὑποκαταλείπει ἢ πρὸς [αἰ]] Ipsa
enim sese (si volet) opinando non movebit istis
motibus.

Τὸ συνάπτον μὴ πᾶν π] Vide infr. § 33.
& l. 8. § 28.

Ὁ γὰρ εἰς αὐτὸ εἰς κρῖτον τοιαῦτον] Locum
iste mihi planè depositus, absq; clariss. D. Salmas-
io fuisset, cui non ego magis debeo, qam Marcus
ipse. is manum medicam fastido sydere admovit.
Malè, inquit, Xylander αὐτῷ pessimè locum hunc
sic vertit, Animo nullas metus, dolor, aut opinio
verum accidere potest: neque enim ei sunt habitus ad

hec. Sic vertendum illi fuit *Animatus verò, qe vi-*
met, qe dolet, qe super eis omnino aliquid opinatur,
nihil eorum patitur, si non illam in hoc judicium
demittas. legendum igitur in Græcis, εἰς ἐν μὴ πᾶ-
ν, εἰ ἐκ ἀγῆς αὐτὸ εἰς κρῖτον τοιαῦτον. vel, εἰ ἢ
παρῆς αὐτὸ εἰς κρ. τ. Nihil verius. Epictet.
dilect. l. 2. c. 6. Τίς γὰρ οἱ ἀναστρεφάται δυνάται
ὑποκατεῖν πρὸς ἢ δόλως;

Ἀπορροῖς] ἀπὸ τῆς αἰσθητικῆς αὐτοκατε-
10 ας, Vide supr. l. 5. § 14. & infr. l. 11. § 1.

Ἀνιμωδῶν] Vide l. 5. § 20. Epictet. l. 2.
c. 19. ὅτε πᾶν ἐστὶν ἐν ἡμῶν, εἰς ὅλην, ὅτε
δύναται, ὅτε ἄλλο π' ἀπὸ αἰσθητικῆς, ἀλλ' ὅρῃ γένοιτο φαντα-
σιῶν. τῶν αἰσθητικῶν φύσιν μόνον, τῶν ἀνιμω-
δῶν.

§ 17. Ὑδαιμονία ἐστὶ δαίμων ἀγαθός, ἢ ἀγα-
θὸν] deesse vocabulum aliquid videtur, qd mem-
brum posterius expleat. forsan [ἡγεμονικόν] ἀγα-
θόν, fuerat, in hoc enim Marco censente, τὸ πᾶν.
Vide ad l. 2. § 15. idemq; eadem ὁ δαίμων iste.
Vide ibid. § 17. & l. 10. § 13. qo loco ait τὸν
νῦν, ubi voluerit, ἀγαθὸν δαίμονα fieri. Nam M.
Casavbono, τὸ ἢ ἀγαθὸν expungenti non accedo.
Conjecturam meam firmat, qd ex Platone Cle-
mens Strom. l. 2. Ἀυτὸς ὁ Πλάτων τῷ ἐνδυ-
μῶνι, τὸ ἐν τὸν δαίμονα ἔχειν δαίμονα ὃ λί-
γιστον, τὸ τῆς ψυχῆς πᾶσι ἡγεμονικόν. Cui gemi-
na, ex innominato aliquo, ista Svidas exhibet: Ὅτι
ὁ σπουδαῖος ἐνδυμῶν ἐστὶ. ὁ γὰρ ἐν τὸν δαίμονα
30 ἔχειν, σημαίνει δὲ δοκεῖ τῷ τῷ ἐνδυμῶνι ὁ δαίμων.
εἰ δὲ δαίμων εἴη ἢ ψυχῆς, καὶ δὲ εἰς αἰσθητικῆς
ἀπὸ, εἴη ἢ ἐνδυμῶν, ὁ ἐν τῷ ψυχῷ ἔχειν.
ἐν ὃ τῷ ψυχῷ ἔχει ὁ σπουδαῖος. σπουδαῖος δ'
ἀγαθὸς ἐνδυμῶν. Accedit & Pythagoræ scitum il-
lud, ἐνδυμῶν ἐστὶν ἀνθρώπου, ὅταν ἀγαθὸς ψυχῆς
φωτισθῇ. Lært. lib. 8. Apul. de Deo Socrat.
Nam quodam significatu & animus humanus, etiam
nunc in corpore situs, Daemon nunciatur, [Maro
de n. l. 9.]

—Disne hunc ardorem mentibus addunt,

Euryalet an suæ cuique Dem fit dira cupidō?

igitur & bona cupido animi, bonus Dem est. unde
nonnulli arbitrantur, ἐνδυμῶνα dici beatos, quorum
Daemon bonus, id est, animus virtute perfectus est.
qem nostrâ lingua, ut ego interpretor, poteris Gen-
tam vocare, qd ἢ Deus, q est animus sui cuique,
qamqam sit immortalis, tamen quodammodo cum homi-
ne gignitur. Vide dissertationem hac de re Dionis
Præf. orat. 23.

Τὶ ἐν αἰσθητικῇ, ὁ φαντασία;] Quid est opus
imaginatione, sive opinatione, cum mens ipsa qd
suum est & fecerit & habuerit? Vide ad perioclen
proximè superiorem extremam: & infr. § 29.

Ἀπορροῖς τῶν δόλως οἱ] forsan [π] τῶν δόλως.
atq; itâ M. Casavb. nam Xyl. omisit; malèq; red-
didit, αἰς ἡλδῆς, unde venisti. cum vertendum fu-
erit,

est, ut venisti. *facisse huius, per Deum, ut venisti.* Sed nec fortasse in particulâ illâ interjectâ opus fuerit. Sigidem D. Salmat. formulam usqueam esse monet, τὸν δῖος σὺ, subaudi δαυμ. cāque locutionem occurrere in *beniamin* Anacreontis, & in *differtationibus* Arrianâ. Itā certe Anacreon *carm.* 31.

Ἄφες μοι, τὸν δῖος σὺ.

Πιεῖν, πειν ἀμυστ.

Arrian. in Epicteti *differt.* l. 3. c. 26. Παῦσαι, τὸν δῖος σὺ, ἐμπιζέω μοι τῇ ψυχῇ. Et c. 23. Παῦσαι, τὸν δῖος ὑμῖν, καλὰ ἰνδύματα, καὶ περὶ γυμνασια κατὰ γυμναστῶν. & ad formulam Christianam propius, *ibid.* c. 7. τὸν δῖος σὺ. quem locum corruptum frustra suspicatur Volſus. restituenda eadem, c. 22. ubi, τὸν δῖος σὺ, vitiose legitur; quod interpretem eundem, cum non adverteret, in alia abduxit. & diversâ rursus formulâ, sed ellipsi eadem, l. 3. c. 23. δαυμασθῖ, κνεν, πλὴν ἐμὲ σὺ σιωθεῖαι. contractius etiam l. 2. s. 19. λέγε μοι, τὸν δῖος, δια ἀπερίτω λέγει. Si locus saltem integer fuerit. facit enim suspectum, quod Gellius l. 1. c. 2. exhibet, λέγε μοι σὺ τὸν δῖος; quod fortæan fuerit, τὸν δῖος σὺ. qm integram quoq; eadem extulit, l. 3. c. 10. ἁμὲν ἡμῖν πάλαι δῖος, ὅτι ἀπερίτω. Locus ergo sincerus & integer est. nec ullâ ratione admitenda Annot. Lugd. interpolatio, ἀμυστ ἀπερίτω τὸν δῖος σὺ.

Οὐκ ἐργίζεσθαι σὺ] Hoc enim dogmati Stoico adversatur, non tamen & Christiano, quod ἐργίζεσθαι καὶ μὴ ἀμαρτάνειν πικρὸν, ad Epist. c. 4 v. 26. Diogeni autem Stoico, non Cynico (quod Brasimum fugerat) de dogmate isto differenti, cum adolescens quidam protervus, velut periculum facturum, an re præstaret quæ docebat, in faciem inspuisset, Non quidem irascor, inquit ille; sed dubito tamen an irasci oporteat? Narrat Seneca de ira, l. 3. c. 38. Fidentius Symmach. l. 9. ep. 105. Nullius tam vehemens nequitia est, ut motu meo digna sit.

§ 18. Τί γὰρ δυνάμει χαλεπὸν καλοῦσθαι ζῆναι;] Vide l. 4. § 46. & l. 5. § 13. & lib. 6. 40 § 15.

Τί δὲ φίλτερον] *infr.* § 21. & l. 4. § 36. & l. 9. § 32.

§ 19. Ὡς δὲ χαλεπὸν] Vide ad l. 4. § 43. & l. 5. § 23. Avg. in *Psal.* 38. Momentis transvolantibus cuncta variantur. tortens rerum fuit.

Συμερᾶ] Vide l. 6. § 41.

Ὡς περὶ ἡμῶν] vide l. 2. § 1. & *supr.* § 13.

Πόσας ἡδὺν ὁ αἰὼν Χρυσίππῳ] vide l. 3. § 3. & l. 4. § 48. & l. 6. 47.

Πόσας Ἐπικτήτῳ] est superis ergo excesserat jam Epictetus. Accedit quod Gellius Herodi Antico, qui sub Marco floruerat, æqualis ferè, de Epicteto, tanquam qui jamdudum decesserat, ita verba facit, l. 2. c. 18. De Epicteto philosopho nobili, recentior est memoria, quàm ut scribi, quasi obliuiscatum, debuerit. vide ad l. 1. § 7. & ad l. 8. § 31. p. 12.

§ 20. Ἐπεὶ ἐν μόνῳ θεωρεῖται] Hoc unum me sollicitum habet. ita τὸ θεωρεῖν sæpius usurpat l. 2. § 7. & l. 6. § 32. Et hoc quod proferretur cum primis utile piūque, si sollicitudo universa eo sine adhibeatur, ne quid unquam obrepat, quod officii sui non sit. vide *infr.* § 66. & ad l. 8. § 3. Sic l. 8. § 1. ἄλλο μὲν δὲ θεωρεῖται.

§ 21. Ἐγγὺς] Vide l. 4. § 16. Petrus ep. 1. c. 4. v. 7. Πάντων ὃ τὸ πρὸς ἡμᾶς.

Ἡ δὲ περὶ πάντων λέγει] vide Solom. Eccles. c. 1. v. 11.

§ 22. Ἴδον ἀνθρώπου φιλεῖν καὶ τὸν ἡλιον] Hoc est quod Avg. in *Joan. tract.* 66. & in *concion. solenn.* 235. Esto medico *similis*, qui odit morbum, amat agrotum. Itā Marcus etiam lapsos & errantes diligi vult. Amplius aliquid Christus Dominus, non lapsos tantum & errantes, verum in nos ipsos delinquentes. Ἀγαπᾷ τὸν ἐχθρὸν ὑμῶν] ἐλπομένης τὸν καλοῦσθαι ὑμᾶς καλῶς ποιεῖτε τίς μὴ οἶσιν ὑμᾶς ἀπερίτω καὶ ἄλλοι ἐπικρατεῖων ὑμᾶς, καὶ ἀμαρτάνων ὑμῶν. Matth. c. 5. v. 44. Hinc *videt.* Pet. l. 2. ep. 259. Πᾶσι καὶ ἀνθρώποις ἰσὺν τοῦ θεοῦ, τὸ ἐχθρὸν καὶ ἀμείβεσθαι, καὶ ἐχθρὸν καὶ ἀμείβεσθαι. παρὰ ὃ τῇ θεῷ φιλοσοφία τὸ μὴ ἀμείβεσθαι τὸν ἐχθρὸν κρατεῖ. τὸ ὃ ἀμείβεσθαι τὸν ἐχθρὸν ἐγγὺς ἀλλὰ παντὶ τῷ πρὸς αὐτὸν ἀντικειμένῳ, εἰδ' ἴδον τι, καὶ ἐσπερῆσθαι. Contra planè quàm Pindarus *Pyth. od.* 2. φίλον ἐν φιλεῖν ποτὶ δ' ἐχθρὸν ἐπ' ἐχθρὸς ἴδον, λύκοιο δ' ἰλίου.

Ἐπιδιδόσθαι, ἀλλ' ἄλλοι πατέρων ὁδοῖς ακολουθεῖ. Epictet. l. 3. c. 22. Cynicum instituens, Δαίρεσθαι δὲ αὐτὸν, οἷον, καὶ διακρίνειν φιλεῖν αὐτὸν τὸν δαίμονα. De Christianis Justin. ad Diogenet. Ἀγαπᾷς πάντας, καὶ ὡς πάλιν διδόντας. Atque hæc est reverè charitas sincera, amare quos toleras, tolerare quos amas, ut Gregor. Rom. in *Evangel. serm.* 35. Qm & Marcum ad eos etiam respexisse, qui adversus nos ipsos fuerint injurii, quæ subjecit, ostendunt. Vide ad l. 11. § 18.

Ὅτι καὶ συγγενεῖς] Vide ad l. 2. § 1. Hippas apud Platon. in *Protag.* Ὁ ἀνθρώπος οἷς παρὲν τις, ἡγάμαι ἐπὶ ὑμᾶς, συγγενεῖς τε καὶ οἰκίους καὶ πολιτας ἀπαντας ἔδωκεν, οἷον, ὅτι καὶ τὸ δμοῖον τὰ δμοῖον, οἷον συγγενεῖς ἔδωκεν.

Δι' ἀγνοίαν, καὶ ἀνορίαν] vide l. 2. § 1. & l. 4. § 3. & l. 8. § 14. & l. 11. § 18.

Ὡς κατ' ὁλίγον ἀμείβεσθαι τὸν δῖον] Vide ad l. 4. § 6. & *infr.* § 58.

Οὐκ ἐβλάβε σὺ] Vide l. 2. § 1. & l. 9. § 32.

§ 23. Ἡ δὲ ὅλον οὔσι, ἐν τῇ ἐν τῇ οὔσι, οἷς κατὰ] Eleganti similitudine hoc illustrat, non Lucianus ille, Epicuri de grege, ὁ χαλκασίς, sed de schola Platonica Leo, (Byzantius fortean) ut ex Athen. *diaprosoph.* l. 11. & *Laert.* l. 3. in Platon. patet; in *dialogo*, quem *Alcibiadem* inscripsit, & inter

inter Lucianū opuscula, à quibus dictionis mollitie
venāque candidiore plurimum discrepat, extat vul-
go. Τὸ μὲν γὰρ πρῶτον, inquit, καὶ τὰ πικρὰ καὶ
παρ' ἡμῖν, τὰ πλεῖστον ὀπισθοδροῦν, πολλὸν ἢ κη-
ρὸν ὅταν λάβω, ἡδίστος ἐὰν τὸ αὐτὸ πολλὰς ὄγ-
κας, μεταφυσικῇ πολλὰς ἰδίων φύσιν. Eisdemque
plane insitens vestigiis Plur. ad Apoll. 'Ὅς γὰρ ἐν τῷ
αὐτῷ πικρὰ φωνάται πρὸς πλεῖστον (ὡς συγχέειν, καὶ
παλιν πλεῖστον καὶ συγχέειν, καὶ τὸ αὐτὸ ἐν παρ' ἐν ποιεῖν ἀ-
διακρίτως ὅταν καὶ ἡ φύσις ἐκ τῆς αὐτῆς ὕλης, πάλαι
μὲν τὸν σπερμῶνα μὲν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σπερμῶνα αὐτοῦ,
ἐννοῦσι τὴν πατέρα, ἔτα ἡμῶν, ἔτα ἄλλος ἐπ' ἄλ-
λους ἀναμειχλῶνται. καὶ ὁ πρὸς ἡμῶν πάλαιος ἐστὶν ἐν-
δελεχῶς ὅταν ὅταν ἐκταται, καὶ πάλιν ὡς ἐκταται
αὐτῷ ὁ πρὸς ἡμῶν. Cui non ab simile quod A-
phrodisi. probl. l. 1. q. 49. 'Ὅς ὅταν ὁ ἀνδρῶν τι-
ποῖς τὸν χαλκὸν ἵππον ἢ ἄνδρα, ἢ τὸν τοῦτον (ὡς
χαλκῶς ἢ ἑλᾶσαι, πάλαι ἢ ἄνδρα, ἢ ἑλᾶσαι πρὸς
σκέψιν, καὶ εἶδος εἰς εἶδος μεταβάλλων τὸν ὕ-
λιν. Lulus autem puerilis illius, quo animalium
icunepulas & cetera solent effingere, meminit & Luci-
anus in insomniis verbis hūc: 'Ὅππῃ γὰρ ἀπεδύλω
καὶ ὅς διδασκαλῶν, διακρίων ἂν τὸν κερὸν, ἢ
ἐοικ, ἢ ἵππον, ἢ καὶ τὸν δι' ἀνδρῶν ἀνιπαλῶν.
Demetr. Phaler. q. dicitur: Περὶ ἱππικῆς. κα-
θὼς γὰρ, ὅς ὅταν τὸν αὐτὸν κερὸν, ὁ μὲν πρὸς κῆ-
ρα, ὁ δὲ βῆν, ὁ δὲ ἵππον ὅταν καὶ πρὸς γῆμα ταυ-
τὸν ὁ μὲν ἀποκαταστήσῃ καὶ κατηρῶν φωνῇ. Et
Fabius instituit. l. 10. c. 5. Nec aliena tantum trans-
ferre, sed etiam nostra pluribus modis transire possu-
mus, & sententias easdem quā numerosissime vari-
are: velut eadem cerā alia atque alia forma duci so-
lent. De cetera ipsa Plinius min. l. 7. ep. 9.

Hic laus est cetera, mollis cedensque sequitur

Si doctor dignus, iussuque sit opus;

Et nunc informet Martem, castamque Minervam;

Nunc Venerem effingat, nunc Veneris puerum.

vide infra ad § 25.

Διὸν γὰρ ἐν τῷ διαλυθῆναι τὸν κερὸν
vide l. 4. § 40. & l. 6. § 47. & infra § 25. &
50. & l. 11. § 17. Aedius apud Bunap. in Maxi-
mo: 'Αλλὰ σὺ μὲν καὶ τὸν συγχέων τὸν ἐμὸν ἐκ
ἀγνοίας πικρῶς ἀκούεις ἀπερῶν, τὸ δὲ ἐρ-
γαῖον αὐτῆς σωρῶς ὅπως διακρίται, τὴν ῥομφα-
ίαν καὶ πικρῶς διαλυθῆναι εἰς τὸ σωτὴρ.

§ 24. Τὸ ὀπικῶν τὸ σπερμῶνα λίαν παρὰ
ἐμῶν, ὅταν πολλὰς ἐναποθέσκειν ἢ σπερμῶνα, ἢ
τὸ αὐτὸν ἀποθέσκειν. Periochen hanc misere
mutatam ac vitiatam esse, satis indicant tam discre-
pantes à se invicem interpretum versiones; quae ejus-
modi sunt etiam, ut è verbis (sensus illi, quos ipse prae-
ferunt, nullā artis grammaticae ope elici possint. In
textu Xyl. nihil mutat. Merje, duntaxat disjuncti-
va loco conditionalem substituit: sed nec sic gidem
citra vim insignem, exprimitur ea, quam ipse Marco
affingit, sententia. D. Bootius (cui ego assentiri

maluerim). sic esset: Τὸ ὀπικῶν τὸ σπερμῶνα
λίαν παρὰ ἐμῶν, ὅταν πολλὰς [γίγνηται,] vel
etiam transpositione tantum facta, ἢ) ἐναποθέσκει
καὶ τὸ σπερμῶνα τὸ πλεῖστον ἀποθέσκει, ὅταν
ὅλος ἐκασθῆται μὴ διωκῶν. Torvitas vultus est
valde prae naturam ubi sapientia contigitur, immori-
solet; vultusque decor ibi inde extinguitur, ut denuo
omnino rascendi nequeat.

Τὸ ὀπικῶν τὸ σπερμῶνα] Torvitas vultus: quod
καὶ live latens intus animus infestus atque infensus
se prodit. huic opponi videtur, τὸ εὐδὸν τὸ σπερ-
μῶνα. l. 6. c. 30. Helych. 'Εμῶτα, ὀπικῶμα,
ἀπὸ τῆς τοῦ μῦθου. Σφοδρῶς, Ναυπῶν καὶ
καὶ ὀπικῶ. leg. Ναυπῶν ἰσλαπῶν. ad distinctionem
alterius ejusdem fabulae eidem cognominis, quae
Ναυπῶν πυρῶς dicebatur. 'Εμῶτα: efficit vultu,
quod iratum & infensum iure faciat; at Marcus pro
offensione live infensione animi, quae in vultu indicium
facere solet. Aeschyl. Prometheus vinctus.

'Ο δ' ὀπικῶς ἀπὸ διμῶν ἀναμειχλῶν ῥοῦ.
At ille mentem infensum pervicaciter gerens.

Περίχρμα.] ἡ ἐμῶτα τὸ σπερμῶνα, ut Ja-
cob. Apost. ep. c. 1. v. 11: decor vultus, qui tristitia,
iracundia, acerbitate animi, offensione, indignatione
non immutat tantum & deturpari, sed & tolli pro-
fus lepenumero solet. Seneca de ira l. 2. c. 35.
Non est ullius affectus facies turbator. pulcerrima
ora sordavitis: caros vultus ex tranquillissimis reddidit,
ligis decor omnis iratus. galem intrā putas esse ani-
mum, cuius extra imago iam sedit? & l. 3. c. 4.
Nulli certe affectus pejor est vultus. ferarum minus
tetra facies est, etiam cum venatorem suum semiani-
mos morsu ultimo percutit. quā hominis ira flagrantis.
Hinc illud Nalonis de Niobe Metam. l. 6.
Et quantum ira finis, formosa

& de Procriside l. 7.

Tristis erat, sed nulla tamen formosior illa
Esse potest tristi. tu collige quibus in illa,

'Phoe, decor fuerit, quam sic dolor ipse decebat.

Imò, quod Marcus illic, dum affectus istiusmodi ex-
primere atque inducere vultus frequentius cogitur, ubi in
naturam vertente, ita tandem decor ille extingui-
tur, ut nullā restitui ratione possit. De Phariseis
ad suos Christus, Matth. c. 6. v. 16. Μὴ γί-
νεσθε, ὅς ὅταν σκεπῆσθε, σκεπῆσθε, ἀφανίζονται γὰρ τὰ
σπερμῶνα αὐτῶν. q. locus istum mirifice illustrat.
plus enim efficit videtur τὸ ἀφανίζεσθαι τὸ σπερμῶνα,
quā τὸ ἀφανίζεσθαι καὶ ἀφανίζεσθαι, ut ex Home-
ro atque Eustathio Hera. Basil. Caes. ep. 1. 'Ἐπὶ
τὸ ταπεινὸν καὶ καλῶς ἐκλεγετο φρονήσας, διμῶ
συγχέων καὶ ἐκ γῆς σωτὴρ καὶ. — ὅστις ἀπὸ τῶν
οἰκιστῶν οἱ πινδύνης κατ' ὀπικῶν, ταῦτα ἐκ τῶν
αὐτῶν ἡμῶν ὀπικῶν. Nicot. de nupt. apud
Stob. tom. 2. tit. 70. 'Αὐτὸ δὲ δὲ καὶ χρῆσται ἐχεν
αὐτὸν τὸν καλὸν καὶ συγχέων καὶ καὶ ἐκ τῶν
μῶν, ὅτι ὀπικῶν, ὅτι καλὸν, τὸ σπερμῶνα
quid est

φαιδρὸν ἔχεν τὴν καὶ παλαιάν. εἰ δὲ πρὸς ταῦτα καὶ
 κρινόμενος, εὐδύς ἐσθ' καὶ τὸ ὀφθαλμῷ παρεστάν-
 πει, καὶ θεωρῶν διδόντων. ὅστις ἢ μωρία εὐνοῖα, ταῖς
 κρύβαις καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀναπύλαται. ὅταν ἰσ-
 θαλμοὶ καὶ παρεστῶτων περὶ τοῦ. ὁ δὲ συνάγων τὰς
 ὁρμὰς, σκαλὸς ἐστὶ καὶ ὅταν ἐπιταῖσι ἐκ ἐρύθνης,
 ἀλλὰ σκότος τε καὶ νύξ, τίς τε ἡ ψυχὴ ὀδύμῃ
 ἰδρυμένη εὐφραίνεται. quibus verbis extremis gra-
 phice depinxisse videtur τὸ ἐπικρατὸν istud τὸ πρὸς-
 ὄν. nos dicimus, a looking look. Vide infr.
 ad § 39. Sed nec minus dicitur. l. 4. c. 50. in
 Cajo. cui frontem toruam ubi tribuerat, Vultum,
 inquit, naturā horridam ac tetram, etiam ex industria
 offerabat, componens ad speculum in omnem terrorem
 ac formidinem. Ceterum D. Salmast. ista & luxata
 & perturbata suspicatur: jungi sic debere, τὸ ἐπικ-
 ρατὸν τὸ πρὸς ὄντιν λίαν παρὰ φύσιν, αὐτῷ καὶ τὴν
 παρεκχωλεῖν περὶ, ὅτι παρὰ τὸν λόγον. atque hæc
 subsequi post illa quæ suprā § 10. habebamus. Τῷ
 λογικῷ ζῳῇ ἢ αὐτῇ περὶ φύσιν ὅτιν καὶ καὶ
 λόγον. Si in animalis rationali eadem actio secun-
 dum naturam est secundum rationem; ira in vultu
 effervescentes, quæ præter naturam est, etiam præter ra-
 tionem. Illud, ἢ τὸ τελευτῶν ἀποσβῆναι, ὥστε ὅλος
 ἐξασφίλει μὴ διυλῶν. ad præcedentia § 22.
 censet idem pertinere, & de lucerna dici, quæ ali-
 quando sic extinguitur, ut possit iterum accendi, ali-
 quando verò, ubi in totum oleo defecta est, ita ex-
 tinguitur, ut denuo accendi nequeat. Suspiciatur ergo
 post exemplum *arcula*, cui grave non esse dixit
 solvi, ut nec compingi, addidisse & simile de lu-
 cerna, (prout & l. 8. § 17. post exemplum *bulia*
 idem fecit) cui non est grave extingui, ut nec ac-
 cendi, etiam si eodem modo extingvatur, ut non pos-
 sit lumen suum recuperare. reliqua aliunde irrepsisse
 aviumat; quibus de medio sublati, periochen hanc
 antegressam cum proximè sequenti commodò cohæ-
 suram. & sunt revera sectio 22^a. & 24^a. prout nos
 eas distinctimus, ejusdem planè argumenti.

Ἐἰ γὰρ καὶ ἡ συναίσθησις τὸ ἀμαρτάνειν οὐκ ἔστι
 ταῖς] Mer. interierit negativam, ut sit εἴ [μὴ]
 ἀμαρτάνειν, & de innocentiz confidentia intelliga-
 tur. Melius opinor, Xyl. Nam si etiam sensus pec-
 cati nullus erit. hoc est, nam si eod. usque in vultus
 obfirmatione processeris, ut jam peccati sensum
 omnem amittas, quid amplius tibi vivere proderit?
 Galen. de differ. puls. lib. 4. σφύζον, inquit, appel-
 lant veteres, τὴν ἐν ταῖς φλεγμαῖσι γινομένην αἰ-
 τῶν τὸν κῆμοντι συναίσθησιν. Idemque therapeut.
 l. 13. c. 1. Ἡ πρὸς αἵμα τῇ φλογώσει καὶ τῶν ἐκ
 ἐπὶ τὸ μείον, ἡμῶν δ' ἀπὸ τοῦ αἵματος, αὐτῷ τε κῆ-
 μοντι καὶ τῇ ἐπὶ τοῦ αἵματος νοσησίου συναίσθησιν.
 Ità medicis familiaris an peculiaris vox ista vide-
 tur, affectionem illam denotans, quæ æger eorum
 quæ in corpore suo fecius se habent, ipse sensum ob-
 tinet. A corpore ad animum transiit, ut Marcus

hic, ita & Epictet. l. 2. c. 11. Ἀρχὴ φιλοσοφίας
 συναίσθησις τῶν αὐτῶν ἀδυνάτειας καὶ ἀδυναμίας. Clemens
 generalius de utroque pariter usurpavit, Strom. lib. 1.
 Εὐρεπκὸν γὰρ καὶ ἐπιπονηκὸν ἡ συναίσθησις, ἐπι-
 σκεῖν πᾶσαν ἀναπείθουσαν συναίσθησιν ἢ τὴν ἐπι-
 σκεῖν, ἢ εἰς ἐπιστήμην συναίσθησιν. Idem vult, sed
 significantius paulo dictum, quod Gregor. Naz.
 epitaph. in Patr. Εὐρεπκὸν γὰρ τὸ πάσχειν. & ad
 cives suos in angust. Τολμᾶν ποιεῖν τὸ ἀλγεῖν.
 Tunc ergo ἡ τὸ ἀμαρτάνειν συναίσθησις διχεται,
 cum crebro peccandi usu, πολὺν χρόνον ἢ ψυχῇ
 callum quasi gendam contraxit animus, ὥστε μὴ εἰ-
 σάγειν ὕστερον ὅτι ἀμαρτάνει, ut deinceps ne peccare
 quidem se animadvertat. Epictet. l. 2. c. 18.

Τὸ ἐπὶ τῷ ὄντι αἰτία,] Vide l. 9. § 2.
 § 25. Πάλιν ὅσα ὅσας] De Catone Senec.
 epist. 71. Quid ni ille mutationem recipit: forti
 ego pateretur animos quid enim mutationis periculo
 exemplum? non terra, non calum, non ius hic re-
 rum omnium contextus: quævis Deo agente ducatur,
 non semper tenebit hunc ordinem; sed illum ex hoc
 cursu aliquis dies dejiciet. certis enim cuncta tempo-
 ribus nasci debent, crescere, exstingui. quæcumque vi-
 des supra nos currere, & hac quibus innixi atque im-
 posui sumus velut solidissimis, carpentur ac desinent.
 nulli non senectus sua est. inæqualibus ista statim e-
 dem natura demittit. quicquid est, non erit: nec peri-
 bit, sed resolvetur. nobis solvi perire est. proxima
 enim intuemur: ad ulteriora non prospicit mens be-
 bes, & quæ se corpori addixerit. aliqui fortius finem
 sui suorumque pateretur, si speraret omnia illa sic in
 vitam mortemque per vices ire, & composita dissolvi,
 dissoluta componi: in hoc opere æternam artem cuncta
 temperantis Dei verti. Vide supr. § 23. & lib. 9.
 § 33.

Καὶ πάλιν ἄλλα] Naso Metamorph. l. 15.
 Nil equidem durare diu sub imagine eadem
 Crediderim.

Nec species sua cuique manet: rerumque novatrim
 Ex aliis aliis reparat natura figuras.
 Senec. epist. 30. Quæ queri potest, in ea conditione se
 esse, in qua nemo non est? prima enim pars æqualitatis
 est æqualitas. Sed nunc supervacuū est naturā caus-
 sam agere, quæ non aliam voluit legem nostram esse,
 quam suam. quicquid composuit, resolvit: & quicquid re-
 solvit, componit iterum.

Ἦνα δὲ νεῖρας] hoc est quod Maxim. Tyr. orat.
 25. ad l. 4. § 40. διὰ τὴν πρὸ ὅλων καὶ νεῖρας. Vi-
 de l. 2. § 3. & l. 6. § 14. Aristot. de gener. &
 corrupt. l. 1. c. 3. Ἐπειδὴ αἱ πρὸς ὄντων ἀπὸ τῆς
 ταῖς, διὰ τὴν πρὸς ἐκ ἀνέλκται πάλαι καὶ ὁρᾶν τὸ
 πρὸς; διὰ τὸ τὴν πρὸς ὁρᾶν ἄλλω τῷ γένει,
 καὶ τὴν πρὸς γένειν ἄλλω τῷ γένει, ἀπαύσαν
 ἀνακλῶν τῷ τὴν μεταλλάξιν. Γένεσις γὰρ γένειν
 διαδιχρῶν, καὶ πρὸς τὴν ἀπαύσαν τῷ βέλε-
 ται. Clem. Strom. l. 4. & Philo de mund. immort.

κρίεν κ' υποφανείν οὐ βίη τὰ φαῖλα, τοῖς δὲ
χρηταῖς ἀνάρδρως κ' συγκαχυμῶς ἐπεδύσαντες
ομοίον π' πῖς ἀνελδύσεις κ' φιλαργυρίας πα-
σθῆν, οἱ πολλὰ συνάγοντες ἢ χροῦται παρῶσι,
ἀλλὰ θρηῦσι κ' δυσφορῶσιν ἀπολαύμων. Et μοχ-
'Οὐ γὰρ οὕτω ταῦτα μεγάλα ἢ τοῖς περιδοῖς ἀ-
γαθὰ, μικρὰ δ' τοῖς ἔχουσιν.

Μὴ δὲ τὸ ὅπως ἀρμενίσεν] διὰ τὸ, Annot.
Lugd. sed utrumvis consistit probé. ut dicit, vel per,
vel propter hic significet; dum istis libenter acquiescitur,
sive, istis delectando, & acquiescendo; vel eò quòd
istis delectariis & acquiescitur. ego illud malim, ob
ἐπίσης. Helych. Ἀρμενίσεν, χαίρει, ἀγάλλεται
Ἀρμενίσεν, με χρεῖς, ἡδύς, εὐκλείας, περιδοῖς,
ἀπολαύς. Vide ad l. 5. § 9.

Ἐκπύειν αὐτὰ] Flaccus lib. 1. epist. 10.

Quem res plus nimio delectare secunda,
Mutata quatiens. Si quid mirabere, pones
Invigila. — Marci mentem expressit optime.

Ὡς δὲ ποτε μὴ παρῆ, ταχέως δὲ] Ità
consideranda nobis commoda ea, quæ ex presentibus
rebus decerpimus, nē tamen erga has eo animo affi-
ciamur, ut ex amissione earum perturbemur. Plut.
de tranquill. Ὡς δὲ διδῶσι περὶ τῶν τυχόντων ἀδύς κ'
ἀνθρώπων εἰπεῖν ὁ λογισμὸς,

Ἡδὺ μὲν, ἂν π' ἐφ' ἡμῶν ἄλγος, ἢν ἀπολείπης,
ὅτων ἡδύς ποιεῖ χρεῖς τοῖς παρῶσι τὸ διαρραλ-
όν, κ' μὴ δὲ διδῶσι αὐτῶν τῶν ἀπολαύων, ὡς ἀνθρώ-
πων. Sen. de vit. beat. c. 20. Ego divitias & pra-
sentes & absentes aq̄e contemnā nec si alicubi jace-
ant, tristior; nec si circa me fulgebunt, animosior, for-
tunam nec venientem sentiam, nec recedentem. Flac-
cus carm. l. 3. ode 29. de Fortunā;

Laudo manentem; si celeres q̄atit

Pecunas, resigno quæ dedit: & meā

Virginitate me involvos, probatūque

Pauperiem sine dote q̄ato.

§ 28. Ἐἰς αὐτὸν σωματὶ] Ità l. 8. § 41. &
48. & l. 11. § 12. & l. 12. § 3. Τὸ ἡγεμονικὸν
εἰς αὐτὸ συσπείρειν, σφαῖρας κυκλοτερὲς κ' αὐτῶν
ὅς γίνεται. Quod Plato in Phædon. Τῶν ψυχῶν
αὐτῶν εἰς αὐτῶν συλλέγειν κ' ἀσπείρειν. & rur-
sus, σωματρεπισμὸν αὐτῶν εἰς αὐτῶν. & de Sarapi-
one Damascius (opinion) apud Svidam: Σωμάτων
ἐαυτῶν εἰς κ' σωματῶν, ὡς δῖόν τε περὶ τὸ εἶναι
κ' τὸ ἀμερῆσθαι. Verum Marcus cum σωματὶ εἶναι
dixit, Erinacei sive Echini imaginem in animo ha-
buisse videtur,

Ὅς ἔστ' ἂν ἄλλων θνείων ὀρεῖν μὲν,
Στορέειλον ἀμὲν ἀνδρῶν εἰσέξας δέμας,
Κεῖται δακύν τε κ' θρηῖν ἀμύχανον.
¶ i simul ab aliis impeti se scis feris,
Densò sub orbe sentium corpus regens,
Morsūq; ab omni tutus ac tactu jacet.

hoc est quod Marcus, l. 8. § 45. ἀναπαυμένην ἔ-
νευεν. neque enim Grotio accedere possum, quia postre-
ma illa vertit,

Mordere & ultro tangere ignarus, jacet.
melius Campens. si metri rationem habuisset;
Sic jacet ut nec attingi nec morderi queat. Et Erasim.

Tutus jacet morsūq; tactūq; omnium.

Verfus Ionis sunt Tragici in Phænice; quos exhi-
bent Plut. in collas. terrestr. & aq̄at. Athen. dipnos.
l. 3. Schol. ad Aristoph. eq̄is. & Zenobius in pro-
verb. Ælian. hist. animal. l. 6. c. 54. Μένων ἀλί-
σκεως ἐαυτὸν σωματὶ εἶναι, ἀλλὰ πῶς ἐργάζεται. Op-
pian. item ἀλιδ. l. 1. v. 363.

Φρεσὶ δὲ πικρὴν ἔχειν πικρὸν ὁ πικρὸς ὁ πικρὸς
ἔχειται σφαιρῶν, ὡς ἔχει γὰρ φυλάκων,
Ἐνδοθεν ἐπύκνυν.

Ità Plin. l. 8. c. 37. Ubi sensere venantem, con-
tracto ore, pedibus, ac parte omni inferiore, quæ raram
& innocuam habent lanuginem, convolvuntur in
formam pilæ, nē quid comprehendī possit præter acule-
os. Et Ambros. hexamer. l. 6. c. 4. Echinus iste
terrenus, quem vulgus hericium vocant, si quid insidia-
rum præferat, spinis suis clauditur, atque in sua se
arma colligit, ut quicunque cum contingendum puta-
verit, vulneretur. Inde natum proverbium,

Πολλὸν δὲ ἀλώπηξ, ἀλλ' ἐχίνος ἐν μέγα.

Ars varia vulpi est, una echino maxima. Erasim.
Facere huc videtur & Horatii illud supra laudatum,
Meā virtute me involvo.

Ἐαυτῷ ἀρκέως δικαιοπραγῆς] Vide l. 5.
§ 14. & l. 8 § 7. Sen. ep. 74. Una hac via est
ad iuta vadentis, & externa despicere, & honesto
contentum esse. Idem. ep. 76. Illud est quod imperitos
in vexatione corporis male habet; non assueverunt ani-
mo esse contenti.

§ 29. Ἐξέλειπον τῶν φασασιῶν] Expunge,
dele phantasiā, sive imaginationem: non omitem
tamen, sed fallam & fallacem. Vide l. 6. § 13. &
suprà § 2. & 17. & l. 8 § 29. & l. 9. § 17.

Σπῆσον τῶν νδερσποσιῶν] Vide l. 2. § 2.

Πειρίζατον τὸ ἐνδοθεν] Vide l. 6. § 2. &
l. 8. § 31.

Διέλε] Vide l. 4. § 21.

Ἐννόησον τῶν ἐχάτων ὄρων] Vide ad l. 2. §
5. & l. 3. § 12. Basil. Cæsar. orat. 13. de bapt.
Περὶ τῆς κ' τὴν ἀρχέμερον τὸ βίη, ἐν ὀφθαλμοῖς
ἔχειν τῶν πλῶν. Senec. ep. 12. Mors iam ju-
veni ante oculos debet esse, quā senī. Epictetus en-
chirid. c. 22. Θάνατος κ' ευχὴ, κ' πάντα τὰ
δεσπὰ φαινόμενα περὶ ὀφθαλμοῦ ἐκείνου καὶ ἡμῶν
ἐστ' ὅλα κ' πάντων ὁ θάνατος. κ' ὅθεν ἐδύ-
ποτε ταπνὸν ἐκδυμῶσιν, ἔτε ἄγας ἐκδυμῶσιν
50 πρὸς. Musonius apud Stob. tom. 2. tit. 1. 'Οὐκ
ἐστὶ τῶν ἐκδυμῶν ἡμεῶν καλὸς εἶναι, μὴ περὶ
μῶν αὐτῶν ὡς ἐχάτων εἶναι. Lactant. institut.
l. 6. c. 24. ex Ciceronis Verrin 4. Semper ita vi-
vamus, ut rationem reddendam nobis arbitremur; pu-
temusque nos momentis omnibus, non in aliquo orbis
scenæ theatro ab hominibus, sed desuper spectari ab eo.

q̄ et iudex et testis idem futurus est. Idem autem, ut Joan. Chrysost. tom. 6. orat. 67. διὰ τοῦτο ἀδελφὸν ἡμῶν ἐπὶ τοῖς πᾶσι τοῖς ἀδελφοῖς, ἵνα ἐνδύσθωσαν τῷ σῶματι καὶ τῷ σπέρματι. hoc est; ut Avg. homil. 13. Ultimum diem latere voluit, ut omnes observarentur. Et quod Gregor. Rom. in Job. l. 12. c. Dies ultimus salubriter ignoratur, ut semper proximus esse credatur. Quomodo enim de die in diem differendo peccas, cum extremum diem, an iste sit, nescias? Avg. epist. 145. Senec. ep. 61. Id ago, ut mihi instar totius vite sit dies. non tanquam ultimum rapio, sed sic illum aspicio, tanquam esse vel ultimum possit. Idemque epist. 114. Quicquid facies, respice ad mortem. Nulla res magis proderit, quam cogitatio mortalitatis. Idem de ira l. 3. c. 42. & ep. 12. Sic ordinandus est dies omnis, tanquam cogat agmen, et consummet atque expleat vitam. Si omnes dies, tanquam ultimum ordinas, nec optat crastinum, nec times. Idem de brev. vit. c. 7. Horat. l. 1. epist. 4.

Omne crede diem tibi diluxisse supremum. Martin. Dunienf. in ethic. Dies omnis pro ultimo habeatur. Et Hieron. in Matth. c. 24. Sic quotidie vivamus, quasi die illa iudicandi simus.

Τὸ ἐκείνην ἀμαρτίαν δὲν] quod ab altero peccatum est, illi dimitte, cuius est, & ad quem pertinet. Idem l. 9. § 20, 38. Sua vitia quique fugiat: nam aliena non nocebunt. Gvigo meditat. c. 2. § 7.

§ 30. Συμπαρουσίειν] Vide supra § 4. & l. 6. § 3, 53.

§ 31. Φαίδρμων] Vide l. 3. § 5. & l. 4. § 26.

Φίλησον] Vide supra § 22. & l. 3. § 9.

Ἀκολούθησον θεῷ] Senec. de vit. beat. c. 15. Sapiens semper habebit in animo illud vetus praeceptum, Deum sequere. Vetusissimum sanct. Etenim Mosi tribuit Philo de migrat. Abr. Τέλει ἐν ὅτι καὶ τὸν ἱερότατον Μωσὴν, τὸ ἱπτάει θεῷ. Ceterum alii aliis tribuunt. Pythagorae Boethius consolat. l. 1. c. 4. Instillas auribus cogitationibusque meis Pythagoricum illud, Etena θεῷ. Homero etiam Stobaeus eclog. tom. 1. l. 2. tit. 3. Ὅσπερ αἰνίζαδς ῥήρ' Ὀμηρον ἐπὶ πύλας.

—κατ' ἰχθυα βαῖνε θεοῖο.

ab eo Pythagoram sumplisse. Alicui ē septem sapientibus Cicero de fin. l. 4. Laquei sunt vetera praecepta sapientum, Deum sequi se nosse, &c. & Solides apud Stob. tom. 2. tit. 3. Zenoni Epictetus apud Arrian. dissert. l. 1. c. 20. Τέλει ὅτι τὸ ἱπτάει θεοῖς. Videt. l. 10. § 11. & l. 12. § 27, 31.

Πᾶντα νομίζω] hoc est, quod Manil. l. 4.

—certa sunt omnia lege.

Nasometam. l. 3. —fatali lege geruntur. Homistichium videtur poetae cuiuspiam: ideo praemisit, κεῖν ῥήρ' ὄνει. auctor nimirum ille, quisquis fuerit. ut l. 4. § 18. quoniam Xyl. de Deo accipit, quasi hoc dicat. illud malum cum M. Cal. Manil. idem l. 1.

Sed nihil in tota magis est mirabile mole,
Quam ratio, et certis quod legibus omnia parent.
Pindar. Nem. od. 5.

—τίτμος ὃ κελει

Συγγενὲς ἔργον πᾶσι Πάντων.

Senec. de provid. c. 5. Scito omnia certa et in aeternum dista lege decurrere. non, ut putamus, incidunt cuncta, sed veniunt. (quod in Herc. fur. 2.

Certo veniunt ordine Parca)

10 olim constitutus est, quid gaudas, quid fletas. & epist. 96. Decernunt ista, non accidunt. Idem epist. 76. Virum bonum concedas necesse est, summa pietatis erga deos esse. itaque quicquid illi acciderit, ego animo sustinebis. sciet enim illi accidisse lege divina, quae universa procedunt. Et in quest. nat. l. 3. praefat. Quid est praecipuum? posse laeto animo adversa tolerare; quicquid acciderit, sic ferre, quasi tibi volueris accidere. debuisses enim velle, si scisses omnia ex decreto Dei fieri. Et epist. 71. Magnus animus Deo parat, et quicquid lex universi jubet, sine cunctatione patitur. vide ad l. 10. § 5.

Ἐν εἰ δαίμονα τὰ σοχηῖα] locus corruptus; nec quicquid abique codicum ope restitui possit. Xyl. ἐν εἰ δαίμονα τὰ σοχηῖα. quod si divina sunt etiam elementa. Cal. Τί δαί εἰ μὴ τὰ σοχηῖα; quid vero si elementa sola ferantur lege? Boet. ἐν [μᾶλλον] εἰ δαίμονα τὰ c. multis etiam magis, si permanent elementa. Lectoris esto arbitrium, vel eligendi. si quod ex istis libuerit, vel proferendi, si quid poterit istis probabilius certiusve eruere.

Ἡ δὲ δαίμων ὁλίζα] Xyl. ἡ δὲ δαίμων, sed supplet simul quod deesse videbatur, avi admodum pauca [fecus.] D. Boet. εἰ μὴ δαίμων ὁλίζα. atque ea proculdubio Marci mens; pauca admodum fortunae relinquit. De iro certe sapiente Epicurus ipse in select. sentent. apud Laert. l. 10. & Stob. tom. 1. l. 2. tit. 7. Βεγχεῖα σοφὸς τύχη παρεμπόσει. τὰ δὲ μέγιστα καὶ κλειώτατα ὁ λογισμὸς δίδωκε, καὶ κατὰ τὸν σωφρονισμὸν χεῖρον δίδωκε καὶ δεικνύει. hoc est, ut Senec. de constant. c. 15. Raro sapienti intervenit fortuna. Vix tu, inquit, fortius loqui, et illam ex toto submovere? ut Cicero de fin. l. 2. Exiguam fortunam intervenire sapienti: maximasque ab eo et gravissimas res consilio ipsius et ratione administrari. ut Vitruv. praefat. l. 6. Pauca sapientibus fortunam tribuere. quae autem maxima et necessaria sunt, animi mentisque cogitationibus gubernari. Itaque Aristot. in ethic. magn. l. 2. c. 8. Οὐ πάντες οὐδὲ καὶ πάντες, ἐν ταῖς ἐλαχίστην τύχην ὅτι ἐλαχίστην τύχην, ἐν ταῖς μέγισταις τύχαις. De Deo ac providentia divina multo magis hoc sentire pium est, nihil esse quod sit lege divina exemptum. Eximunt tamen, ut pavcula, sed dubitanter, hic Marcus, ita parvula & exigua non pauci. Balbus ex Stoicorum sententia apud Cicero de nat. Deor. l. 2. Magna dii curant, parva negligunt. Evripid. apud Plut. de leg. poet. c. 7.

Z. 66

Ζῆος γὰρ τὰ μὲν πάντα φερόμενος ἔστι·
Τὰ μικρὰ δ' ἄλλοις δαίμονιν παρέσι ἐσθ.
Namque id genus res Jupiter mortalium
Curat, minora ceteris linquit Deis. Grot.
Idemque
Θεὸς τὰ μικρὰ δ' εἰς τῶν ἄλλων ἐσθ.
— res enim summas Deo

Tradit: *minores ire, qd fors fert, finit.* Grot.
Laudat idem Plut. in *præcept. polit.* & in *lib. de iracund.* coter. subjungens tamen. Ἐγὼ δ' τῇ τύχῃ 10
μὴ εἶναι δέμας δὲν ὀπρῆσθαι, εἰδὲ παρορᾶν πρὸς
τὴν ἐχθρὰν πρὸς δὲν τῇ χρεῖσθαι, τὰ μὲν γυναι-
κί, τὰ δ' ὁρίσθαι, τὰ δ' οἷος, &c. ut Jupiter scil.
Euripideus minora quædam diis minorum gentium.
Stoicos interim notat in *sene polit.* qd Jovem de-
pignant. Εἰς πάντα παρενέειναι· καὶ πᾶσι κλισί-
μην ὑπὸ αὐτοῦ. & de *commun. notis.* c. 17. qd
eidem tribuant, ἀνθρώπων πᾶσι φέρουσι καὶ καὶ ὁμο-
δὸν ὀπρῆσθαι. qd non intelligere se proficitur, qd
possit cum Dei vel majestatis vel beatitudinis consistere: 20
ignarus interim ipse immensæ vel potentie vel pru-
dentie divinæ. Chrysippus certe providentie nu-
minis nihil profus quicquam subtrahit. Apud Plut.
ibid. c. 30. ex de *natur.* l. 1. Οὐδὲν τέλει φέρει δὲ
τῇ μὲν ἔχειν ἄλλος, ἀλλ' ἢ καὶ τὴν τῷ Διὶ
βούλῃ· ἀλλὰ πᾶν μὲν ὑπὸ τῶν ἄλλων ἔχει καὶ
ἔσθαι κινῶν πρὸς αὐτὸν, οἱ αὖτε τῷ ἄλλῳ, καὶ οἱ
ἄλλοι, καὶ ἔσθαι καὶ διαπύσθαι. Et apud eund. de
contradiç. *Stoic.* c. 30. Οὐδὲν γὰρ ἔστιν ἄλλος
τῇ καὶ μὲν φέρει, εἰδὲ τέλει φέρει, ἢ καὶ τὴν 30
κοινὴν φύσιν, καὶ καὶ τὸν ἐκείνου λόγον. Ὅπῃ δὲ,
inquit Plut. ἢ κοινὴ φύσις καὶ ὁ κοινὸς τῆς φύσεως
λόγος, εἰμαρμένη καὶ φέρουσα καὶ Ζεὺς ἔστιν, εἰδὲ τὸς
Ἀσπίδοις λέλειπεν παλαιὰ καὶ τὰ ταῦτα δυνάμειται
αὐτῷ. καὶ τὸ.

— Διὶ δ' ἐτελείετο βολή.
ex *Iliad.* α'. v. 9. Faciunt huc qz Dominus ipse
Christus, de *passerculo*, de *pilo.* *Matth.* c. 10. v. 29,
30. qz Petrus etiam Apostolus de Christi Domini
ipsius cæde: apud Luc. *Act.* c. 2. v. 23. & c. 4. 40
v. 28. Verum non est animus ista ulterius prosequi.
Marcus pauca forsan excipi posse avtumar, Chry-
sippus omnino nihil. Huic accedit & Epictet. l. 3.
c. 24. ὅς γε εἰδὲ τῇ μικροτάτων πρὸς ἀμείν.
Addubitare tamen videtur Chrysippus de *essentia* l.
3. ubi de malorum origine qzstione instituta, Πό-
τερον, inquit, ἀμεινῶν πρὸν, καὶ ὁμοῦ ἐν οἰκίᾳ
πρὸς παρὰ πρὸς πρὸς πρὸς, καὶ πρὸς πρὸς
πρὸς, τῇ ὅλῃ ἐν οἰκονομικῶν; & sic Marcus
istic. Vide ad l. 2. § 11. & ad l. 8. § 20.

§ 32. Εἰ σκεδασμὸς, ἢ ἀπρῆμος, ἢ κίρῃσι]
Xyl. & Caf. pro ei legunt si. ut quinque membra con-
stituuntur; Elementorum dissipatio, in atomos reso-
lutio, annihilatio, extinctio, transmigratio. potest
tamen retineri conditionalis, ut dicatur, *sive dissipa-
tio, sive resolutio, sive annihilatio dicitur omnino unum*

et duobus istis consequatur necesse est, ut vel extingua-
tur anima, vel transferatur. sicut l. 5. § 33. εἴτε
σέβῃσι, εἴτε μελέσῃσι. Conjunguntur autem σκα-
δασμὸς & ἀπρῆμος l. 6. § 24. distinguuntur infra
§ 49. διὰ τὸν ἀντικειμένων ἀπρῆμον, & σκορ-
πισμὸς σκεδασμὸς. & l. 8. § 25. σκεδασμὸς, σέβῃσι,
μελέσῃσι. & l. 11. § 3. σκεδασμὸς, ἢ σκεδασμὸς
ἢ συμμείναι. qd distributio tamen priori faver.
Qam ambiguus autem in istis Marcus; sed & exteri
plerique. vide ad l. 4. § 21.

Ἦτοι σέβῃσι, ἢ μελέσῃσι] Sen. ep. 65. Mors qd
est? aut finis est, aut transitus. nec definire timeo;
idem est enim qd non cepisse: nec transires qia nuf-
quam tam angustæ ero. & epist. 24. Mors nos aut con-
sumit aut emittit. emissis meliora restant, onere do-
tracto. consumptis nihil restat: bona pariter, malâq;
submota sunt. & epist. 72. aut in meliorem emitti-
tur vitam, lucidius tranquillâsq; in divina mansum:
aut certe sine ullo futuro incommodo. natura sua re-
miscetur, & revertetur in totum. & de provid. c. 6.
Contemnite mortem, qz vos aut finit, aut transfert.
Apud Plut. *consol. ad Apollon.* ex *Platonis apolog.*
Socrates, παρεπλήσιν ἵδ' τὸν θάνατον ἵτοι τὸ
βελυτάτω ὕπνῳ, ἢ κατὰ φύσιν μακρὰ καὶ πολυχρο-
νία, ἢ τῶν φθόνων τινὶ καὶ ἀφαισισμῷ τῷ τε συ-
μμελῇ καὶ τῆς ψυχῆς ἔστ' εἶναι δὲ τέτων κα-
κῶν ἵδ'.

§ 33. Τὸ μὲν ἀδύνατον ἐξῆρξεν τὸ δ' ἡρόνισεν
σοφιστῇ] Aeschylus:

Θάρσεν· πῶς γὰρ ἀρεὴν ἐκ ἔχει χερόν.
Confide: tempus bene habet summus dolor.
Et Sophocli. *Philoct.*

Ὁρῶα φοιτᾷ, καὶ ταχέϊ ἀπέρχεται.
Acerrima accedit, fugit celerrima.

Aeschyli autem illud ubi laudaverat Plut. de *leg.*
poet. c. 17. subjungit, Τὴν δὲ τὸ παρ' Ἐπικούρου
δυνάμειον εἰ καὶ δυνάμειον, οἱ οἱ μεγάλοι
πῶς σωτήριος ἐξῆρξεν, οἱ δ' ἡρόνισεν μέγας
ἐκ ἔχουσιν. ὅν τὸ μὲν ἔρχεται Ἀισχύλῳ ἐπαρῶν,
τὸ δὲ τὸ εἰρημικῶς παρακινῶν ἔστιν. οἱ γὰρ μέγας
καὶ σωτήριος ἢ παρακινῶν πᾶν, καὶ ἐστὶ μέγας ὁ
παρακινῶν, εἰδὲ διακατέρησι. Epicurus in *κει-
νῇ* ἔλεα, apud Laert. l. 10. ἢ ἡρόνισεν τὸ ἀλγὺν
σωτήριος ἐν τῇ σωτῇ· ὅλλὰ τὸ μὲν ἀρεὴν πᾶν ἐ-
λῆρξεν χερόν παρῆσιν· αἱ δ' πολυχρόνιοι τῇ
ἀφῆρξεν πλεονάζον ἔχουσιν τὸ πᾶν ἐν τῇ σωτῇ,
τῇ δ' ἀλγὺν. Et rursus: Οἱ μεγάλοι πῶς σω-
τήριος ἐξῆρξεν· οἱ δ' ἡρόνισεν μέγας ἐκ ἔχουσιν:
qd idem & ex Epicuro Plut. de *leg. poet.* c. 17.
Cicer. de *fin.* l. 1. § 40. Dolor in longinquitate levius,
in gravitate brevis solet esse; ut ejus magnitudinem
celeritas, diuturnitatem alleviatio consoletur. *Ecl.* 2.
§ 22. Jam doloris medicamenta illa Epicurea, tan-
quam de naribecio promant; si gravis, brevis; si longus,
levis. & rursus, § 93. Maximus dolor brevis est.
summus dolor plures dies manere non potest. Verum

Πράγματι γὰρ ἐκ θυμῷ] Dio Pruf. orat. 74. Οἱ ἀσπασίαντες ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἢ νῆ Δία ἀσπασάντες εἰς παλὸν ἢ εὐδερὸν ἐκ ὀρρίζονται τοῖς λίδος ἢ τῷ παλῷ. τελευτῶν γὰρ ἀπὸ πᾶσι ἀσπασίαντες. Διὸς αὐτῶν αὐτῶν διὰ τὸ μὴ ἀσπασίαν. Verum iram nonnullorum nihil quicquam subterfugit. Itaque Plut. de irac. θυμῷ δ' ἀδικτοῦ ἔδιν, ἐδ' ἀντιπρόθετος· ἀλλ' ὀρρίζομεθα καὶ πολέμοις καὶ φίλοις, καὶ τέτατοις καὶ γυνεῖσι, καὶ θεοῖς, τῇ Δίᾳ, καὶ θεοῖς, καὶ ἀμύροισι σκεδαστοῖς. Unde Galen. de 10 affect. cur. c. 5. ὅτι ὁ θυμὸς ἔδιν ἀποδίδει μαλακίαν, ἐξ αὐτῆς ἥδη ὅτι παῖσιν οἱ θυμῶντες, μαδῶντες ὄντι. παλαιοῖς γὰρ, καὶ λακίνοῖς, καὶ καταρτίζοντες ἡμέτεροι, καὶ θυμῶντες ἐμὲλκοντες, ἀπαντα περὶ τὴν, ἀρχὴν καὶ τὸ καὶ θυμῶν καὶ λίδος καὶ ἐλεῶν ὀρρίζομαι, καὶ τὰ μὴ καταρτίζω, τὰ δ' ἀμύροισι, τὰ δ' ἀμύροισι. Hoc autem nobis ab ipsa pueritia & infantia quodammodo inolevisse à nutricibus ipsis male institutis, congeritur Epictet. lib. 3. c. 19. Νῦν δ' ἄλλω ὅδιν ἐξ ἀρχῆς ἐλ- 20 λείδαμεν. ἔδιν ὅτι παῖδων ἡμεῖς ὄντων ἢ πῶς, εἴποτε ἀσπασίαντες κακοῦς, ἐκ ἡμῶν ἐπὶ παλαιῶν, ἀλλὰ τὸν λίδος ἔντα. τὸ γὰρ ἐπὶ τὸν ὁ λίδος, διὰ τὸ τὸ παῖδιν οἱ μαλακίαν ἔδιν ἡμεῖς.

§ 39. Αἰσάντης τε] Cujus epici ista sint, nondum comperi. Videntur parentis alicujus verba, filium ad rem probe strenuèq; gerendam adhortantis. quibus gemina Solomonis illa Proverb. c. 23. v. 15, 16. & c. 27. v. 11.

Θεοῖς καὶ ἡμῶν] malim, θεοῖς καὶ ἡμῶν, metri causa.

Χάρματα δίδω] Siquidem, Filius sapiens parentem exhiberat. Solom. Proverb. c. 10. v. 1. & c. 15. v. 20. Menander apud Stob. tom. 2. tit. 75.

Οὐκ ἐστὶ μείζων ἡδονῇ ταύτης παρ' ἡ.

Ἡ σπουδὴ καὶ ὁρρίζω ἰδὲν πνα τὸν ἐξ ἐαυτοῦ.

Major voluptas nulla genitori datur, Virtute quàm si videas ac prudentiā.

Florere quicquam de suo exortum sat. Grot. uti contra rex idem sapientissimus; Prov. c. 17. v. 21.

Si stolidum gignit, gignit metum merorem sibi: (ita malim, quàm cum Jun. ad merorem. quod exilius & jejune magis dictum videri possit) patèrque stulti non gaudebit. qo loco non gavisurum eò modo vult accipi Druf. observ. l. 1. c. 22. qd illaudatum Bufirin. apud Virgilium Gellius notat. Attic. l. 2. c. 6. qem ibi vife fu. cæterum interpres Anglicanus ista prioribus ita connectit, ut eum qui rebus ipsis, ubi ex animi senectia non successerint, succenauerit, Diis hominibusque ludibrio fore dicatur. viderit alii.

§ 40. Βίω δεικν] Evripidis esse ex Hypsipyle avtor est Stob. tom. 2. tit. 108. integros habemus apud Stob. ibid. Plur. ad Apollon. (ex qo, qia.

emendatissimos exhibere videtur, plurimum transcripsimus) Clem. Strom. lib. 4. & à Ciceron. verborum Tuscul. l. 3.

Ἐφ' ὧν ἔδιν, ὅστις ἢ ποιεῖ βροτῶν, ἢ ἐκ δει π. 2. Θάπει τε τέκνα, καὶ ἄτερ' αὐτῶν κλῆ- St.

ταῖς νῆα, 2. Θάπει. Αὐτὸς τε 3. θηοῖς. καὶ τα δ' ἀχθον- St.

ταῖς βροτῶν, 2. κλῆδ' π. Εἰς γλῶθ' ὅστις 6. γλῶθ' ἀνακλῶν δ' λν. St.

ἔδιν, 4. θηοῖς. Βίω δεικν, ὅστις κάρημον σάχυν, St.

Καὶ τὸν μὴ ἔδιν, τὸν δ' μὴ. τὴ ταῦτα, καὶ τὰ δ. 2. Pl.

Στένεν, ἀπὸ δὲ κακῶν ὅσιν διαφθάν, 2. πλῆδ' ἀν. 7. Δεινὸν γὰρ ἔδιν τ' ἀνακλῶν βροτῶν. ἐκ. Pl.

Mortalis nemo est quem non attingit labor, 7. δ' δεινὸν bor, 2. Cl.

Morbhæque multi sunt humani liberi, 2. δεινὸν ἔδιν. Rursus creandi: morsque est finis omni- Heinfs.

bis, 2. La generi humano angorem nequicquam afferunt.

Reddenda est terra terra. tum vita omnibus.

Metenda, ut fruges: sic jubet necessitas. ita Cicero. Vide ad l. 6. § 9. Epictet. dissert. l. 2. c. 6.

Τὴν ὅτι ἐναγὴ γίνονται σάχυν; καὶ ἵνα καὶ ἐναγὴ σάχυν; ἀλλὰ ἐναγὴ σάχυν. καὶ ἵνα καὶ ἐναγὴ σάχυν; ἢ γὰρ ἀπὸ τῶν γίνονται. εἰ ἐν ἀπὸ τῶν σάχυν, ἐναγὴ σάχυν ἔδιν, ἵνα μὴ δεικνὸν μ- 30 λῶντες; αὐτὸ δ' ἐναγὴ σάχυν ἐπὶ σάχυν, τὸ μ- λῶντες δεικνὸν. αὐτὸς ἔδιν, ὅτι καὶ ἐπ' ἀνδρα- πων κατὰ τὰ δὲ τὸ μὴ ἀπὸ τῶν ὁμοῖον καὶ τὸ μὴ ἐναγὴ σάχυν, μὴ δεικνὸν. ἡμεῖς δ' ἐπὶ τῶν οἱ αὐτῶν ἐναγὴ, ἀμα μὴ ἐπὶ δεικνὸν, ἀμα δ' καὶ αὐτῶν τῶν παρακλῶντες, ὅτι δεικνὸν, διὰ τὸ ἀγανακτῶν. ἔτα γὰρ ἰσμεν τίνες ἰσμεν, ἔτα μιμητῶν τὰ ἀνδραπῶν, ὡς ἰσμεν τὰ ἰσμεν.

40. Δεικν] eadem usus est translatione Tragicus idem in Oeneo, sive ut Grot. mavult, Ino; referente Stob. tit. 105. & Plur. itidem ad Apollon.

ex parte:

Ἀναστῆ, πολλοῖς ὄντι ἀνδραπῶν κακῶν. Τοῖς δ' ἀπὸ λῶν, τοῖς δ' κλῶν.

1. κλῶν. 2. Κλῶν γὰρ αὐτὸς κάρημοις τε γῆν, 2. Κλῶν γὰρ οὐτοῖς, 2. ἐπὶ κα. τ.

3. Θνητῶν γὰρ τοῖς μὴ αὐτῶν γῆ φ. 4. θ. τ. γ.

Τοῖς δ' ὄντι τε καὶ δεικνὸν πάλιν. νῆδ. St.

Regina, multos opprimunt homines mala: Ab his recedunt, rursus illis imminet.

Eunt in orbem, terra quas fruges parit, Hominiūq; soboles. quippe pars surgens virot,

Pars jam metenda expectat exitii diem. Grot.

De Maxenio-Nicephorus l. 7. c. 91. Ἐπὶ συμ-
 κληθὲν τοὺς παρὰ τὸν αὐτὸν δουρφόρον τοῖς
 ἀνέμοις αὐτοῖς, μύετον πολλοὺς ἐστέρην. Levi de
 cossis, inmissio satellitio, innumerabilem populi mul-
 titudinem demeschat. Vide & nostrum l. 11. §. 34.

Kαὶ τὸ μὴ ἴδ, τὸ ὃ μὴ.] leg. τὸν μὴ, τὸν δ.
 com Plut. Stob. Clem. Sic supr. πῶς μὴ, πῶς δὲ,
 εἰς ὅσον scil.

§ 41. 'Εἰ δ' ἡμελιόθῃ] Ex incerto Tragico, sed pietatis prægnans professio. Gemina planè Epictetī illa, *διφέρε*. l. 2. c. 16. his verbis Deum compellantis: Χρὸς μοι λοιπὸν, εἰς δ' ἐὰν θέλῃς. ὁμολογοῦμαι σοι. ἵπες εἰμί. ἔδῃν παρατρέχεις ὅθι σοι δοκῶντων. ὅπου θέλεις, ἄγε. ἢν θέλῃς, ἐδῶτα σπείδει. ἄρχειν με θέλεις, ἰδούταίνην, μέλειν, φέ- γειν, πῶς ἔως, παλιῶν; ἐγὼ σοι σπεί ἀπάντων τῶ- των σφῆς καὶ ἀνδρώπων ὑπολογίζομαι. Vide l. 11. § 6. et l. 12. § 3.

Kai *paĩs'* *ĩmuĩ*] Lugd. edit. x) *paĩs'* *ĩmuĩ*.
 quod eodem recidit. quoniam illud malim. nam quod
 Annotator, qui corrumpit saepius quam corrigit, vult
paĩs' *ĩmuĩ* rescribi, metri ratio reclamatur.

§ 42. Τὸ δὲ ἔν μοι ἐμὸν] Est Aristophanis
ex *Acharn.* aff. 2. god in proverbialem loquendi
formulam cessit. Itā usurpāunt Cicero *ad Attic.*
lib. 6. ep. 1. & l. 8. ep. 8. & Clem. Alex. *strom.*
l. 6. Vide Pavl. Leopard. *emend. l. 5. c. 25.*

§ 43. Μη σωματοποιεῖν] Epictet. l. 3. c. 24.
Τὸ ἄλλο παρὰ φύσιν ἐστὶ κακὸν μὲν ἡμεῖς, ἡ δὲ
σωματοποιεῖν πικρὰ, ἐστὶ σωματοποιεῖν, ἀλλὰ
σωματοποιεῖν. De amico Plutarchi. lib. de discrim.
amic. et adulat.

Συναποφασεῖν γὰρ ἐν τῷ σωτηροσείν ἑαυτοῦ.
 Idemque de exili Δεῖ τιν παρὰ τοῦ φίλου καὶ τοῦ
 βοηθῆσαν λόγον, παρηγορεῖν εἶ, καὶ μὴ σωτηροσεῖν
 τὴν λυπημένην. ἢ γὰρ σωματοκτονικὴν καὶ σωματοπνευ-
 νικὴν, ἀπὸ τοῦ φροῦν τραυματῶν, ἐν τοῖς ἀβέλγηταις,
 ῥηθεῖαν ἐν ἑαυτοῦ, ἀλλὰ παρηγορεῖται καὶ διδασκον-
 των, ὅτι τὸ λυπηθεῖν καὶ τὸ ταπεινῶν ἑαυτοῦ, ὅπου
 πᾶσι μὲν ἀρχαῖς ἐστὶ καὶ μεθυστικὸν κατὰ καὶ ἀπορί-
 τος. ὅπου δ' αὐτὰ τὰ τραυματῶν διδασκον τῶν
 ἀβελγῶν πληροθυμῶν καὶ ἀνακαλυφθέντων αἰσῶν ἑαυτοῦ
 οὐκ εἶναι.

Ὁὐδὴν πῖποντας θινὼν, αἷ μὴ σκεπτοῖν,
 καρμὶδ' ἡγελοῖν δει, μὴ τῆς σαρκὸς παυσιπάρου τῆς
 πῖποντι, μινδὲ τῆς ψυχῆς, εἰ δὴ τὸ σύμπασιμα τῶ-
 ν χείρων ἤγορον, ἀλλὰ πῶς ἔδειξεν σωμαχθαι-
 νοῖς καὶ σωμαχαρακτῶσι διδασκάλους χρεῖας τῆς λυ-
 πῆς, καὶ τὴ μὴ νοουμένη σωτηριῶν ἀναιδέασι. οὐτε
 Achzo idem ad Apollon. quo loco subjungit optime.
 Ὁὐδὴν σκεπτομένην, καὶ οὐ καὶ παύσαι, ἐν μὲν
 νοῖς τῶ πληγῆτος βοᾶν, ἀλλ' ἐδείξεν πῶς ψυχῇ,
 ὅτι πᾶρτα γίνεσθαι καὶ τὸ ἰαδᾶν τε καὶ ἱππορθεῖν
 τὸ πᾶν τε καὶ νοουσαν, ἐν τῇ αὖθις θρηνησάμεν ἀφ' αὐτῆς
 (ζοῖα). Gergo. Naz. epist. 28. ad Ectobol. ἡ ἀρχὴ
 τὸ ἀποδύεσθαι μῖνον αὐτὸν ἀναιδέα. ἀλλὰ οἶτι πινθ-

ἡ φαρμάκω περὶ τὴν πωληνῆς. Aristot. ethic. l. 9.
 c. 11. 'Οι μὲν ἀνδράσις τὴν φρίκην, ἐυλαβέοντες
 συλλυπησῶντες καὶ φίλους αὐτῶν· καὶ μὴ καὶ καὶ φρίκῃ τῇ
 αὐτοῦ τὴν ἐκείνων γενεοφίλῃ λυποῖν, ἔχ' ὑπομνη-
 ραι. ὅλας τε σωθῆναι καὶ περὶστέταται, διὰ τὸ μὴ
 αὐτῶν ἐν θρήνηταις. γινώσκω δ' ὅτι οἱ τῶν τοι ἀνδρες,
 τοῖς συσταῖσιν καὶ χείριστοι, οἱ φίλοις καὶ φίλοις ἡ σω-
 θῆναι. μιμνήσκω δ' ἐν ἀπαισι αἱ δολοῖται τῶν
 βαλόντων. Aristippus itidem suis quibusdam tristitia
 molestias se se macerantibus; 'Αλλ' ἔργον ἔκον
 παρ' ὑμῶν, ἔχ' καὶ συλλυπησῶντες, ἀλλ' ἵνα παύ-
 σω ὑμῶν λυπηνῶν. Elian. var. hist. l. 7. c. 3.
 Quodam permittit Epictet. encbir. c. 16. μήτε μοι
 τὴν λόγῃ συλλαβῆσθαι καὶ σωτηριάζειν, ἢ υἱὸς
 fuerit. Vide ad l. 1. 1. § 18. καὶ οικονομίας. Vide
 ad l. 5. § 16.

Μὴδὲ σφίζον] σφίζον, *trepidare, concutiri, palpitare*, insignanter commoveri, ut indicio externo animi affectus se prodar. σφίζον ἢ σφύμους de spirituum in arteriis motu pulsiūque naturali jam communiter usurpantur. nec aliud quicquam intellexit Aristoteles *hist. animal.* l. 3. c. 19. ubi dixit; Σφίζει ἢ τὸ εἶμα ἐν τῷ σφλεβῶν, ἐν ἀπαισι πάντα εἶμα τῶν ζώων. *venas* enim promiscue pro *arteriis* etiam dixerit. Verūm monet Galen. *de dogmat. Hipp.* ap. *Plat.* l. 6. c. . & in *prognost. Comment.* l. 1. & 3. à veteribus plerumque aliud quiddam eis vocabulis designatum; *περὶ τῶν σφιδέων οἱ πατέρες οἱ ἀσπρεῶν κίνησιν, ὡς ἢ πρὶν ἐπιλαβεῖν τὴν ἀρτηρίαν, αὐδῶν τὴν ἰδὴ τὴν ἀρτηρίαν τὴν κίνησιν*, id est, *motum arteriarum adeo vehementem*, qualis in inflammationibus contingere solet, ut *ipso affectu etiam, antequam manu attingas, facile possit deprehendi*. idque hic alibi demonstratū esse dicit; & ostendit revera de *pulsu differ.* l. 4. c. . & de *loc. affect.* lib. 2. & alibi. Vide Anut. *Fœt. æconom.* Hippocr. Inde translatum est τὸ σφίζον ad motum quolibet ab affectu vehementia animique impotentia in corpore sese exorantem. Hefych. Σφίζει, *πιδεῖ, ἐκταίνειν*. Apud Svidam *Pisides*.

Σοῦλεν, Ἀχιλλεύ, καὶ μεθύουσιν τοὺς ὀφθαλμοὺς.
Tuerges, Achilles, mentis haud compos tunc.
 Marcus, *Infr.* § 69. μήτε σοῦλεν, μήτε γαρῃ.
Hoc itaque vult, god l. 5. § 36. dixerat, καὶ ὁλοκα-
ρῶς τῇ παρτασίᾳ συναπαρτίζου. Motum autem
 istiusmodi *χαριζόμενα* expressit in Agamemno-
 nis persona Homerus *Iliad.* χ'. v. 91. ab Epicteto
differt. l. 3. c. 24. Cicero *ad Attic.* l. 9. c. 4. &
 Chrysip. apud Galen. de *dogm. Hip. & Plat.* l. 4.
 c. 10. laudatus verbis hisce:

Ἄνωγ' ὃ Δαναῶν ᾠδὴ δαΐδ'· ἔδ' μοι ἦπερ
Ἐμπίδον, ἀλλ' ἀλαλκύνῃμαι· κραδίη δέ μοι ἔσται
Σπιδίων ἐκδράσκη, τρομέη δ' ὑπὸ φαίδιμα γυναι.

§ 44. Έγὼ δ'] Ex Platonis *apolog.* Vide ar-
tem his gemina l. 3. § 6, 7. & l. 6. § 2.

§ 41. *Οὐ ἀν τις αὐτὸν τάξῃ*] *Sumptum*
hinc

suenda. denique quod non auctoris virtutem, providentiam, potentiam animo metitur, cuius opera miratur. quod si, inquit, natum se esse dixisset, ut mundum intueretur; quoniam omnia comprehenderet, ac majori uideretur; tamen non implestet hominis officium; quia quod plurius est anima quam corpus, tanto plurius est Deus quod mundus; quia mundum Deus fecit et regit. Non ergo mundus oculis, quia utrumque est corpus; sed Deus animi contemplandus est. Vide ad l. 8. § 26.

Ὁσοῦν συμπεριδιόρτα] quod συμπεριπολιόρτα, Philo de monarch. ad l. 11. § 1. exhibuit. tanquam mente sua & cogitatione fidera in motu cursuque suo rapidissimo illo comitatus & consecutus. neque est enim hoc arduum menti humanæ. Senec. de benef. l. 3. c. 20. Corpora obnoxia sunt et ascripta domini: mens quidem sui juris est. quia adeo libera et vaga est, ut nec ab hoc quidem carcere, cui inclusa est, teneri queat, quod minus impetu suo utatur, et in infinitum comes celestibus exeat. Et ibid. l. 6. c. 23. Vide animi quantum audeant, quomodo modum soli aut noverint deos, aut gerant, et memine in altum dati divina comitentur. Et l. 2. c. 19. Animo nihil non eodem, quod insendit, momento pervium est. sideribus velocius, quorum post multa secula futuros cursus antecedit. Augustin. in Joan. tract. 20. Celeritatem animi ipse vide. Vide si non vehementior est scintilla animi cogitantis, quam splendor solis lucentis. Solem orientem tu vides animo. ab oriente ad occidentem venturus est; jam ex alia parte cras oritur. ubi hoc fecit cogitatio tua, adhuc ille tardus est, et tu omnia peragrasti. Vel vite sue momenta tanquam unum cum celestibus illis corporibus transvolantia considerans, quorum cursu dimensa sortitur mortales ejusdem intervalla. Senec. epist. 12. Totas aetas partibus constas, et orbes habes circumductos majores minoribus. est aliquis qui omnes complectatur et cingat. hic pertinet a natali ad diem extremum. est alter qui annos adolescentia excludit. est qui totam pueritiam ambitu suo adstringit. est denique ipse annus, in se omnia continens tempora, quorum multiplicatione vita consumitur. mensis arctiore praeingitur circulo: angustissimum habet dies gyrum: sed et hic ab initio ad exitum venis, ab ortu occasum. Hinc Columellæ monitum, de re rustica. l. 10.

Invigilate viri: tacito nam tempora gressu

Diffugiunt, nulloque sono convertitur annus.

Nec subticendum, quod Plato etiam in Timæo, τὸ ἐν ἡμῖν θεῶν καὶ τὸ πᾶσι δὲ κινήσεως καὶ ἀειφορέας eandem statuit. Vide ad l. 2. § 13.

Τὰς αἰώνων] Vide ad l. 4. § 46.

Ἀποκατάστασι τὸν ὅλον τὸν χρόνον εἶναι.] Sen. epist. 95. de philosophia. Erras, si illam putas tantam terrestres operas promittere altius spiritus. Totum, inquit, mundum scrutor, nec me intra contubernium mortale contineo, suadere vobis ac dissuadere consenta. magna me vocant, supraque vos posita.

Nam tibi de summa cogitatione Desumpe

Differere incipiam, rerum primordia pandam.

ut ait Lucretius l. 1. — Ista jam a formatione morum recesserunt: sed levius animum, et ad ipsarum quas tractant rerum magnitudinem attollens. Idem epist. 117. & ep. 79. Tunc animum noster habebit quod gratuletur sibi, cum emissas hinc tenebris, in quibus volutatur, non tenui visu clara prospexerit, sed totum diem admiserit, et redditus caelo suo fuerit. cum receperit locum, quem occupavit forte nascenti. Desumunt vocant illum initia sua. erit autem illic etiam antequam hanc custodiam exolvatur, cum vitia disjecerit, purisque ac levius in cogitationes divinas emicuerit. Vide eundem, & epist. 65. vel Apostolum potius ad Philip. c. 3. v. 19, 20. & ad Colos. c. 3. v. 1, 2.

§ 48. Τὸ πᾶν Πλάτωνος] ubi Plato hæc habet, mihi nondum succurrit.

Ἐπισκοπεῖν δὲ καὶ τὸ ἐπιστῆναι] Non celestia tantum suspici vult, sed inferiora etiam ista omnia, tanquam de specula, despicit. quod est argumentum ἡ ἐπισκοπεῖν Luciani. Vide Senec. ad Marc. c. 18. & Cyprian. epist. ad Donat.

Τὸ περιμετρεῖν] Vide ad l. 4. § 27. sed & l. 12. § 24. τὸ περιμετρεῖν aitem, five cinnum hunc non in Mundo tantum, Menippus apud Lucianum in Icaro-Menippo, rerum in terris gestarum, qualem in Luna divertens conspiciabatur, faciem depingens: Ὁ μὲν ἡμεῖς εἰσπρίναι καὶ χρόνον ἐπιμετρεῖν καὶ διακρίνειν καὶ ἐκκαλεῖσθαι καὶ ἔπειτα δὲ μέγας ἐδύετο καὶ ἐν γοῖται καὶ περὶ τὸν ἀλλοῦ ἐφαίνετο. καὶ παραμυθίας μὲν ἔωρον καὶ ἰότητος παραμυθίας καὶ ἐπὶ αἰμαῖαν καὶ Σελήνην γενομένης δὲ καὶ Ἀργυροῦ καὶ ὁ φοινίκης δὲ ἐκπορεύετο καὶ ὁ Κίρκης ἐλάσης καὶ ὁ Λάκων ἐμαστίζετο καὶ ὁ Ἀδριατικὸς ἐπιδέχετο. ἀπάντων τούτων ὑπὸ τὸν αὐτὸν γινουμένων χεῖρον, ὅσα σὺ ἔδωκεν ἐπινοεῖν, ὅποῖός τις ὁ κυκλῶν ἐπὶ ἐφαίνετο. Et Heraclitus apud eundem in Bion πρόσει, five vitarum licitatione: Ἐμπεδον εἶναι ἀλλὰ καὶ εἰς κυκλῶνα πάντα σπειροῦνται. Sed & in Homine, mundo hoc minore, deprehendi idem monet Synesius de regn. Ἐν γὰρ ἰδίῳ οὗτο, ὅς ἐκ ἀπλοῦς πὶ χρήματα, ὅδε μορφοῦνται ἀνδραγαθῶς ἀλλὰ συμφέροντος ὁ θεὸς εἰς ἀπὸς ζῶν οὐσασιν, ὅχλον δυνάμεων περιμετρεῖ καὶ περιμετρεῖται. In mundo itaque quantum magis?

Τὸ ἐν αἰῶνι ἐκαστὸν συσκοπεῖσθαι] Ita suprâ § 9. συσκοπεῖται καὶ γὰρ καὶ συσκοπεῖται τὸν αὐτὸν κόσμον. Clemens Strom. l. 1. Ἡδὲ καὶ ἡ ἀσάπεια, ἐκαστὴ τῇ κατὰ τὴν οὐρανὴν ἀλλὰ ἀμφοῖν γε ἀρμυρία μίξα. ἐν τῇ ἀειμυρίῳ ὁ ἀπὸ τῆς πᾶσι διαφύεται ὁμοιογενεῖς καὶ ἀειμυρική. ὅς τὸν χρόνον ὁ κύκλος, καὶ τὸ τεῖχος, καὶ τὸ τετράγωνον, καὶ ὅλα αἰῶνα χρόνων ἀλλήλων ἀνυλίσχοντα, καὶ ἐν τῷ κόσμῳ πᾶσι τὰ μέρη συμμυρτα,

Epicharmus apud Plur. ad Apollon. *Κωσρηδὴν καὶ
Δαφιδᾶν καὶ ἀντιδιδόν ἴδον ἄρδαι πάλαι. γὰρ ἡμῶς οἱ
γὰρ, πνύμα δ' ἄνω. τί σφ' ἐστὶ χαλεπὸν;* ἡ δὲ ἔν.
ἐστι enim cōp̄i debent, q̄r viciata in vulgatis ha-
bentur. *Concretum est, et discretum est, eodemque
veniens, unde venit: ad terram terra, sursum spi-
ritus. eorum horum grave est;* nihil quicquam. Lu-
cret. l. 2.

Cedit enim retro, de terra quod fuit ante,

In terras: & 901 missum est ex aetheris oris.

Id rursum caeli tellusque receptant.

Solomon ipse Eccles. c. 12. v. 7. Reddite pulvis ad terram, quæ prius fuerat: spiritus autem ad Deum, qui primò dederas. Hieraclie. epist. ad Amphidamant.

Εάν ὁ φθάνει ἐν ἑαυτῷ ἰσχυρῶς τὸ πνεῦμα, δύσκειται εἰς τὸ ἐμμεμερῆρον. ἀλλὰ ὁ ψυχὴ δύσκειται· ἀλλὰ ἀδύνατον ὅσα χρῆμα εἰς ἑαυτὸν ἀναπλήσκειται ματᾶσιΘ. Λίξονται δὲ με αἰσθητοὶ δομοί.

Ἡ εἰς τὴν Sibylla prima fabulorum illud ex Sarr-
 pationis *Epici* apud Clem. *strom.* l. 1. *μὲν δὲ* ὁ
 ἀντίστοιχος *ἄλλος μαθητής* ἢ τὸ *ἄλ' οἷς ἀλλοῖς* χαρί-
 σαι αὐτῇ *μὲν* πάλαι, *τὰ δ' ἔτι* τὸ ἐν ὁρίσκει ἢ
 ἀλλοῖς μαθηταῖς αὐτῆς τὸ *δ' οἷς* γὰρ μεταξὺ αὐ-
 τῆς συμμάχου, πρὸς, ὡς ἐνίοτε, ἀναρκεῖται, ὅσα ἀν-
 τὴν ὁπταντο *ἔτι* ὀφειλόμενα, ἀρκούν δια τῆς ἀπολ-
 λήτης *συνεργαίαν* τὰ μέλλοντας. διότι αὐτῇ πάλαι ἢ
 ἡμετέροις αὐτῇ *ἔτι*, τὸ ἐν τῇ συνάψει *συνεργαίαν*
συνεργαίαν. quod est potius refero, quia laudem dicit
 loco Plutarchi *de sera num. vindict.* ubi de Si-
 bylla dicitur, *ἔδωκε αὐτῇ θεοὶ ὅτι πολλοῦτον ἐν*
τῇ συνεργαίαν τὰ συνάψει συνεργαίαν. Vide l.
 5. §. 4. 86. l. 4. §. 5. 147. 22. 23.

¹ Ἡ γὰρ διάλυσις καὶ τοιαύτης πε σκορπισμοῖ] 1cg.
ἡ τοιαύτης. vel, [ἡ] καὶ τ. Wide marg. § 32.

§ 51. Kai *ἀπὸ τῆς*] Kai istud superfluum videtur. versus sunt ex Euprid. *Supplic.* à Plutarcho etiam in *Consul. ad Apollon.* laudatis; qđ loco verficulus proximè hos prægressus iste præfigitur;

Μῦθος δ' ὅστις περιέχεται ἐν τῷ βίβλ. &c.
sunt autem varii admodum in Evrip. cod. apud
Marc. apudque Plut. concepti, quod est vitiorum in-
dicium satis clarum.

Σίππιν καὶ πότις καὶ μαγαλάμασ } Αἱ Ριπ.
Βρωτοῖσ καὶ πλοῖσ καὶ μαγάμασ.

Wrip. cod.

Νοτιάς καὶ βορρᾶς καὶ μεσσημέριον.

ubi Brod. *ναρσπον*, quiete, laboris fuga. quod mer-
ito rejicit Camer. & Plutarcho adhaeret. quem iam
probat Grot. ut opinetur tamen esse potuisse, *ναρ-
σπον* *εξ σπουδης*. quod mihi omnium minime vi-
detur verisimile; *morbis* enim vitam procelari, sal-
tem horum ope uti homines ad mortem remoran-
dani, quis dixerit? at Camer. *σπον*, vehiculis, le-
gendum suspicatur. Ego vel Marcum seque lubens,
vel Plutarchum, qui ut verbulo differant, lenius con-
veniunt.

Καὶ μαγῶνδ' ἄνδρας] Euripid. cod. *μαγῶνδ' ἄνδρας*
oraculis, quibus moniti casus futuros declinent.
 Brod. Plur. *μαγῶνδ' ἄνδρας, carmine*. Grot. ut ad
 curationes magicas referatur. ego nec Marci noster
μαγῶνδ' ἄνδρας preverim. cū & *εἰλόγησ' ἡ φάρ-*
μακτα magica eo quoque vocabulo usitatissimè de-
 signentur. Quoniam alio forsitan sensu istle accipi
 queat, pro *scitamentis* nempe, sive *cupediis*. quomodo
 vultus est Greg. Naz. de amor. *παντερ. οὐκ. 16. ubi*

10 *μαγειρῆς* γράψαι καὶ τὰ μαγεύειν καὶ ὀφισκοῦν
μαγανδία καὶ κομψάματα, conjunxit. Et
Plin. l. 10. c. 50. *Deditur & Partibz coqis sus-*
mores. nec tamen in hoc mangonio quicquam totum
placet. Vel latiori etiam sensu, pro artificio omni,
quod corpus humanum accurari solet. Unde *Mange-*
nium arti: & venustiorum mangonia, Plin. l. 21. c.
26. & puerorum mangonifatio, ibid. l. 32. c. 10. quæ
pubem eorum retardari procurabant mangones, sicut
artificii & accuratioribus his, id est, ut loquitur

20 artificum & accuratioribus his, et *omnesque* reme-
diatum & mortem etiam, quantum poterant, ipsam,
ceterum & de magicis ac feralibus illis Plinius l.
28. c. i. *Quis ista invenit ostenta? quis veneficia in-*
nocentiora effecit, quam remedia? procul à nobis no-
strisque literis absint ista. nos auxilia dicemus, non
piacula. Tum subiungit, quod Tragicæ mentem ac-
cedit prope; *Vitam quidem non adeo expendendam*
censemus, ut quocumque modo trahenda sit.

30 Πλακῶδες ποταμὸς ἀγέρων] *divertentes currum*.
Xyl. qasi ὄχον legerit. nisi tyrohetarum mendum
fuerit: *canalem, aut fluvii cursum*. Annot. Lugd.
cursum divertentes, metaphora ab his qī fluvios de-
rivamus ex *dessefluvius*. Brod. ὁλεθρῶν *mauvie* Grot.
ego nihil mutem.

Θεῶν ὃ πῶν' ἔργῳ] Hæc aliunde sunt.
 Καμάτων ἀνδρῶν] Laboribus luctu lacry-
 misq; calentibus. Xyl. etiam miseria nostra-
 rum lugens. Cal. et qid si ἀνδρῶν, minime flendis-
 set lugendis, verterimus? possit enim etiam obosist
 suspicio, scripsisse Xyl. *carentibus non calentibus*. ut
 sit ἡμίτις ἀνδρῶν, labores, si cum Flacco lo-
 quamur, *illacrymabiles*; vel eò sensu qd *Plutonium*
 ille *illacrymabilem* dixit, *carm. l. 2. Od. 24. qos*
lugere fræge frustra fuerit. (Τί γὰρ ἐλαφύν-
 ἐς ἀπαρτὶ ἀνδρῶν τοὺς δόρυ κατάρ;

Nam quid leuus tandem mala,
Lassare corda luctibus?
Bacchylides apud Scob. rom. 2. tit. 109.) vel qd
fortes illos p̄scos Agamemnone priores illacryma-
biles ignotosq. l. 4. ad. 9. q. minimē lugentur,
sive q. lugendi non sint, sed strenuē alacriterq. per-
ferendi. Senec. ep. 107. Malus miles est q. impe-
ratorem gemens sequitur. Et q̄st. nat. l. 3. p̄stas.
Flere, q̄z, ingemere, desciscere est. q̄nq̄m & au-
dip̄z est δ̄λυσις, κλαίειν, σvidz. atq. indē po-
teris το̄ ἀνδρ̄ς & deduci.

5.52. Kaccharydas] professor. D. Boor. ne
6r

καὶ ὁ ἀν' αὐτῶν μὴ δόλη, ὅτο μὴ αὐτὸς δόλη.
Vide infrā § 56. Sen. ep. 74. Placiat homini, quic-
quid Deo placuit.

Ἐμφιλότηχυν] compositio duriuscula, sed ge-
mina illi Epicteti differt. l. 2. c. 20. ἡ ἀμφιλο-
τήχυν &c. Sunt autem compositiones istiusmodi
apud Stoicos nimis q̄am familiares. Vide Epictet.
l. 2. c. 5. ad l. 4. § 1.

§ 55. Τὸ ἐξῆς τῇ ἡλιασπολῇ] Vide lib. 4.
§ 16. & suprā § 53. ita l. 12. § 12. Τὸ ἐξῆς
τῇ εὐσῇ. Clem. Alex. Strom. l. 1. φῦσι δ' αὖ
κατανοήσις καὶ δικαιοσύνη οὗτος ἡμῶν ἐδουλεύοντες.

Τὰς σωματικὰς πρῶσις] Vide ad l. 3. § 6.

Ἡ νοεὶ ἀδύλα ἀποπείθειν] Vide ad l. 2. §
2. ψυχὴς τῆς ὑπερνοητικῆς. Plut. adv. Epicu-
r. & in ista principatur obnoxiet τὸ ὑπερνοητικόν
κατ' ἐξοχὴν sic dictum. Ἀποπνέει τὸ κατὰ τὴν
καὶ βελούταται ὅτι ἐν ἡμῶν ἡπλάξεν ἀπὸ πνέου.
Aristot. ethic. magn. l. 2. c. 6. Et Eudem. l. 5. c.
12. Ἀποπνέει δὲ ὅτι, ἐν τῇ χύσει τῶν αἰσθη-
σάντων αὐτῶν ὅταν.

Idemque polit. l. 1. c. 4. Τὸ
ζῶον πρῶτον σωματικῶν ψυχῆς καὶ σωματικῶν
τὸ μὴ ἀρχὸν ἐστὶ φύσις, τὸ δ' ἀρχικόν. δὲ ἡ ἀπο-
πνέει ἐν τοῖς κατὰ φύσιν ἔχουσιν μᾶλλον τὸ φύσις, καὶ
μὴ ἐν τοῖς διαφθαρμένοις. — ὅτι δ' ἐν πρῶτον ἐν
ζῶον διαφθαρτῶν καὶ διαφθαρτικῶν ἀρχὴν καὶ πολιτικῶν.
ἡ δ' ἐν ψυχῇ τῇ σωματικῇ ἀρχὴν, διαφθαρτικῶν ἀρ-
χὴν, ὅτι ἡ φύσις τῆς ἀρχῆς, πολιτικῶν καὶ βασιλικῶν.
Salust. bell. Cautilin. Nostra omnis vis in animo
corpore sita est. animi imperio, corporis servitio ma-
gis utimur. Tertull. de bapt. c. 4. Spiritus domi-
natus; caro famulatur. Et Aug. homil. 37. Anima
dominatur; caro servit: anima superior est; caro sub-
iecta est. Recte itaque Heclych in ascetic. c. 2. § 33.
Μὴ ἀγνοεῖται τὴν καὶ καὶ τὴν ἀφάρτον ἢ φάρτη
πλάσι καὶ δόλη. Vide infrā l. 10. § 38.

Τὰ ἀφ' ὧν τοῖς κατὰ φύσιν λογικῶν ἔνεαν] Vide l. 5.
§ 16. & Epictet. differt. l. 2. c. 8.

Χρηστικὴ πρῶσις ἐκείνοις] Probat hinc mentis
principatum Epictet. l. 2. c. 23. Vide ad l. 5. §
21. & l. 10. § 39. Clemens Strom. l. 1. Ἐν
μὴ γὰρ ἐκείνῃ, καὶ τοῖς μαχίμοις ζῶσις, δὲ ἐμψύ-
χων τῇ καὶ ἀψύχων, ψυχὴ τὸ τῆσιν ἐστὶ καὶ φύσις
ἐν τοῖς τῆς ψυχῆς πάσιν, ὡν ὁπρᾶται τῇ
ἀρετῇ, λογισμὸς ἐστὶ τὸ ταυτὸν.

Τὸ ἀποπνέον] Vide ad l. 3. § 9.

Ἐυδία φανέντων] Vide ad l. 10. § 11, 12.

Ἐχει τὰ αὐτὰ] ἀπῆχεν, forsan. quod est signi-
ficantius, & Marco familiare. Vide ad lib. 4.
§ 49.

§ 56. Ὅς ἀποταθνηκότα καὶ μίχρι νῦν βελού-
κῳτα] Periochæ istius Senecæ meliorem interpre-
tem frustra quæveris. Sic ille epist. 12. Sic ordi-
nandus est dies omnis, tanquam cogas agmen, &
consummet atque expleat vitam. Pacuvius quæ Syriam usu
suam fecit, cum viro & illis funeris epulis sibi pa-

venturatus, sic in cubiculum ferebatur à cœna, ut
inter plausus excoleretur hoc ad symphoniam cano-
retur, βελούκῳτα, βελούκῳτα. nullo non se die exculis.
hoc quod ille ex mala conscientia faciebat, nos ex bona
faciamus, & in somnum ituri, lati hilaréque dica-
mus, Vixi, & quæ dederat cursum fortuna peregi.
crastinum si adjecerit Deus, laeti recipiamus. ille be-
atissimus est & securus sui possessor, qui crastinum
sine sollicitudine expectat. quisquis dicit, Vixi, quotidie
ad lucrum surgit. Quod Flacc. l. 1. epist. 4.

Omnam crede diem tibi diluxisse supremum.

Grata superveniet, quæ non sperabatur hora.

Idem Sen. epist. 101. Sic formemus animum, tan-
quam ad extrema ventum sit. nihil differamus: quotidie
cum vita paria faciamus. Martial. l. 4. ep. 54.

Si sapiis, utaris totis, Coline, diebus

Extremamque tibi semper adesse putes.

Eumolpus apud Petronium: Ego sic semper &
ubique vixi, ut ultimam quæque lucem, tanquam non re-
dituram conspicerem. Vide ad l. 3. § 8.

Ex τῷ ἐπιπνέοντι] idem quod lib. 6. § 41. ἐν
ἐπιπνέοντι. ex abundanti.

§ 57. Μόνον εὐλαίῳ] hoc est, quod Epictet. dis-
fert. l. 1. c. 1. ἀρκούντι τὸν ἀδουλεύον. Vide ad l. 3.
§ 4. & l. 10. § 12. Vide & Democritum suprā
ad § 27.

Τὸ δὲ ἀρμόδιον] Vide ad l. 4. § 18. &
l. 10. § 20. Epictet. l. 2. c. 7. Ἄλλο γὰρ πὶ θά-
λοι, ἢ τὸ ἀμεινον; ἄλλο ἔν τῷ ἀμεινον, ἢ τὸ τῷ
δυνάμει; & l. 4. c. 7. κρείττον ὁ δὲ δεῖς θάλει,
ἢ ὁ ἐγὼ. malè ista cum sequentibus commisit Xyl.

§ 58. Ὅς τὰ αὐτὰ σωματικῶν] Itā solatur
se Merope in Euripidis Cresphontæ: (Plut. exhi-
bet in Consol. ad Apollon.)

Τεθνασι πᾶσις ἐκ ἐμοῦ μόνον βροτῶν,

Ὅυδ' ἀνδρὸς ἐσθρῆμαθ'. ἄλλαι μύλαι

Τὸν αὐτὸν ἐξέλιτταν, οἷς ἐγὼ, βίον.

Orbata natis mortuis, spoliis viro,

Non sola ego hominum: mille sunt alia, quibus

Toleranda fuit hac vita, quæ nunc est mihi. Grot.
Juvenal. Sat. 13.

—nec rara videmus

Se pateris casus multis hic cognitus, ac jam
Tritus, & e medio fortuna ductus acervo.

Itaque ut Menander:

Παρηγόρει τὰ κακὰ δ' ἑτίπῳ κακῶν.

Solari alienis ex damnis velis tua.

Sigidem ut Senec. Troad. 4.

Ferre quæ sortem patiuntur omnes,

50

Nemo recusat.

Quæ & vide ulterius id argumenti ibidem protelan-
tem. Vide & ad l. 11. § 12. de Tragediarum usu.
Facit huc Democriti techna illa, quæ Dario uxoris ob-
itum impotentius simul ac obstinatius lugenti illufit.
Spem faciebat regi posse se illam vitam restituere, si res
ad id perficiendum necessariae suppeditarentur. re-
ge

Ἐὶ βλάβῃ] suspensa relinquitur, prout exhibetur, oratio, cum desit verbum ad quod conditionalis se recipiat. leg. ἐρгод' (opimor') εἰς βλάβῃ. nam αἰεὶ βλάβῃ, minus placet. quod tamen lectione recepta tolerabilis esset. vel εἰς βλάβῃ, participium in verbum transmutando. sed prius illud aridet magis.

§ 63. Πᾶτα ψυχῇ] Platonis esse Epictetus monet, à quo etiam laudatur, *differt. l. 1. c. 28. & l. 2. c. 22.* Ex ejusdem *Protagora* sumptum annotat Xyl. ubi tamen non comparat. Quae ibi Plato, ad l. 11. § 18. dabitur. Ceterum in *Sophist.* statuit πᾶσαν ἀρετὴν ἀμαθίαν εἶναι. Astipulari videtur pervulgatum illud, Nemo vult falli. Epictet. *differt. lib. 4. c. 1. τίς δίδει τῷ ἐξαπατῶντι, ὡς πᾶσι, ὡς* Avg. de verb. Ap. *serm. 39.* Quis est, qui velis decipi? da mihi hominem religiosum; non vult fallere: da impium, sacrilegum; fallere vult, falli non vult. nolunt fallere bonis falli autem nec boni volunt, nec mali. Idemque *Enchir. c. 17.* usque adeo rationalis natura refugit falsitatem, & quantum potest devitat errorem, ut falli nolint etiam qui nunquam amant fallere. Verum quærit potest, quomodo verum hoc sit, nullam animam veri notitiā sponte destitui: cum Petrus Apostol. de impiis ac flagitiosis quibusdam dicat, λαθύνει γὰρ αὐτοὺς ὁ τοῦ θεοῦ λόγος. Ista illos veritas volentes fugit. scilicet, quod Bernard. de gradib. humil. 2. ut libentius peccent, libenter ignorant. Et, quod Tertull. *apolog. c. 3.* Non libet rectius sufficari; non libet propius expetiri. malum nescire, quia jam odierunt. nolunt scire pro certo, quod se nescire pro certo sciunt. ideo ex credens quæ non probantur, & nolunt inquiri, ne probentur non esse, quæ malum credidisse. Verum quod in schola dicitur, neminem bonum quæ bonum odisse, ita verum quæ verum nemo averfatur; etiam si alia ratione, quatenus nimirum sibi minus illud expedire arbitrat, aut affectibus ipsius adversari videtur, hanc libenter eidem assentiat. Vide Thom. *sum. part. 1. 2. a. q. 29. art. 5.* Ceterum in Platonis sententiam descendere videtur Clemens Alex. loco superius ad § 62. indicato. Τὸ μὲν ἐλεῦδεν πᾶς ἀληθείας, καὶ οὐκ ἐστὶ τὸ ἡ ἀληθεύειν καὶ τὸ οὐκ ἀδελφείν, ἀγαθόν. ἢ ἡ ἀγαθὸν ἀκρίτως μὴ εἶναι. ἀνθρώποι, εἰς ἐνταῦθα ὅμως, ἡ κλαπύντες, ἢ γρηδύντες, ἢ βλαδύντες, καὶ μὴ πειδύσαντες. ὁ μὲν δὲ πειδύσας ἑκὼν ἢ παρὰ βίαν ἀποκρίνεται. κλέπεται δὲ ὁ μεταπειδύσας. ἐκαστοῦ μὲν ὅτι ἢ μὲν ὁ χεῖν, ἢ ὁ λόγος ἐξαιρέτως λαοδύνει. βλαδύνει τὸ πολλὰ καὶ ὀδυνην τε καὶ ἀλγύνων, φιλονεικία τε αὖ καὶ θυμὸς, καὶ τὸ δαδύναι καὶ ἐπὶ πᾶσι γρηδύνων, οἱ ἡτοίμοι ἡδονῆς κληδύντες, ἢ ἡτοίμοι φόβου δύναιτο. Sed rem ipsam quod attinet nihil à nostris alienum habet.

Οὕτως ἐν καὶ δικαιοσύνης] nemo, inquit, sponte privatur, aut veritate, aut virtute. quod idem habet

& l. 11. § 17. In hunc sensum conceptus est senarius ille, quem adducit, & simul etiam in hac parte refellit Aristoteles *ethic. l. 3. c. 5.*

Οὐδεὶς ἑκὼν πορνέει, ἢ δ' ἄλλων μάχεται.

Nolens beatus nemo, nec sponte est malus.

nec aliter intellexisse philosophum docent, quæ subjungit statim: Ἐοικε τὸ μὲν ἡ ἀλθεῖν, τὸ δ' ἀλθεῖν. μάχεται. μὲν γὰρ ἡδεῖς ἑκὼν ἢ ἡ μάχεται ἑκὼν. Proinde accentum retrahere, quod τὸ πορνέει illud τὸ ἐπιπῶν καὶ ἀδλῖν significationem obtineat, uti vir doctissimus in *excerptis* postulat, præter mentem prorsus auctoris, san, præter sensum proculdubio citantis existat. ut ne adjiciam, non desse, qui pro merito Grammaticorum nugamento habeant illud de significatione ab accentu retracto immutata, cum translationem accentus eandem in aliis itidem vocabulis ab Artificis usurpari animadverterant, citra ullam significatus immutationem. Vide *Evstath. ad Iliad. β. & H. Steph. de dial. c. 25.* Nec alio sensu Hercules apud Epicharmum ab *Evstathio* citatum per furorem à se gesta excusans inducitur, his verbis,

Ἄλλα μὲν ἐγὼν ἀναγκαῖος τὰδε πάντα ποιεῖν.

Ὅμοιαι δ' αἱ ἐδεῖς ἑκὼν πορνέει, ἢ δ' ἄλλων ἔχων.

Hac ego ex necessitate facio quæ facio omnia:

Zippe, ut credo, sponte pravus nemo, aut calamitosus est.

Vide *supr. ad § 61. & ad l. 4. § 6.* Sed & in eandem sententiam citra ambiguitatem omnem disertissime Plato ipse in *Timæo*; ubi cum statuisse, primò τὰ αἰεὶ ψυχῇ νοήματα διὰ σῶματος εἶναι γινώσκει. deinde νόσον ψυχῆς, ἀνολα εἶναι. τὸ ἀνολα δὲ γινώσκει, μανίαν καὶ ἀμαθίαν subjungit; ὁ νόσους καὶ ἀρετὰν ἰσὺν ἑκὼν τὸ σῶματος τῷ ψυχῇ, ἔχων αἱ νόσους, ἀλλ' αἱ ἑκὼν κακός, κακὸς δὲ νόσους. Et mox: Καὶ γὰρ δὴ πάντα ὅπου ἡδονῆς ἀρετὴ καὶ ὀδυνηδός, αἱ ἑκὼν τὸν λέγεται ἢ κακὸν, καὶ ὁ νόσους ἐνεδίδετο. κακὸς μὲν γὰρ ἑκὼν ἑδεῖς. διὰ δὲ πονηρῶν εἶναι πᾶσι τὸ σῶμα. 40 τὸ καὶ ἀπαίδετον προκρίναι. ὁ κακὸς γινώσκει κακὸς παρὰ τὸ πάντα ἔχοντα, καὶ ἀκαρτίως γινώσκει. ita restituit H. Stephan. quod perperam κακὸν π. ante legebatur. cui *βεβαιωτικῶς* do ego *Galenum* in *dissertatione*, quæ probare contendit, animam sequi *temperamentum corporis c. 6.* lectionem eandem exhibentem. huic autem lectionis genuinæ assertæ gratiam mutuam rependunt Platonis codices; ex quibus pro ἑκόντων, ἐκόντων apud *Galenum* rependendum. Verum Aristoteli contra Stoicos & Platonem ipsum suffragatur, Platonis licet ipse, *Maximus Tyr. differt. 41.* νόσους ψυχῆς μάχεται νόσους σῶματος δυστυχία, ἐκαστον ἢ μάχεται ἀκρίτως ἢ δυστυχία.

§ 64. Οὐκ αἰσθάν] Vide ad l. 2. § 1, & l. 11. & l. 4. § 8. *Helioid. oper. l. 3. v. 309.* à Socrate laudatus apud *Xenoph. memorab. l. 1.*

Ἐργον δ' ἔστιν ὄνησις —

Marcus autem istuc de labore an de dolore agat; (πό-
νη siquidem vocabulum utrumque designat) ambi-
guum faciunt ea quæ sequuntur: & forsitan utrumque
voluit.

Οὐτὶ ἀφόρητον, ὥστε αἰνῶνιον] Vide supra § 33.
Καὶ μὴ ἀποδέξαι] opinionem ne adjeceris.
nihil amplius ex opinione tua adjeceris, quàm quod
sensus ipse renunciaverit. ἀποδέξαι enim Mar-
cus dixit, quod ἀποδέξαι Epictetus, referente
Ottilio l. 19. c. 1. Vide ad l. 8. § 49. ubi Marcus
ipse explicat, quid istuc velit.

Πολλὰ πόνον οὐ αὐτὰ ἔργα, λαδάνει δὲ χαρὰ
νόησιν] occulto modo, siue clam & contra sensum no-
strum, molestia sunt. ita: interpretis utique. at quomodo
nec sentientibus molesta esse possunt? itaque in-
terpunctione mutata, & post λαδάνει adhibita, ver-
to, multa quæ ad id nos afficiunt, non animadvertimus
eiusdem esse cum dolore naturam. Senium hunc con-
firmant verba illa novissima. Ὅταν ἐν τέτρων πρὶ
δυσχερῆ, λέγει αὐτὰς, ὅτι πόνον ἐνδίδωσι: quod an-
te forsitan non advertitis.

Ὅτι πόνον ἐνδίδωσι] hoc vult. molestiam nobis
facessere multa, quæ laboris in se vim atque naturam
habeant; etiam si in eis minimè laborare videamur.
huius generis esse gravedinem, æstum, maliciam,
nauseam, & similia. itaque in istis etiam cum animi
tenorem remittimus, à labore nos superari. Ejusmo-
di quiddam est, quod habet Tertull. de patient. c. 5.
Impatientsia sola matris est ad omne delictum. atque ut
compendio dictum sit; omne peccatum impatientiæ
ascribendum. malum est impatientiæ boni, nemo in-
pudicus non impatiens pudicitie, & improbus probi-
tatis, & impius pietatis, & iniquus quietis. Ita etiam
quietem ipsam, non minùs quàm laborem, sæpè numero
molestam esse, & quietis quoque impatientiæ laborare
coningit. Plutarch. de tranquill. ad l. 4. § 24. lav-
datus: Ἐπὶ δὲ καὶ τὸ μὴ περιποιεῖν αὐτὸ πόνον
αὐτὸς εἰς ἀδυναμίαν καὶ δυνήσιν. Ennius Iphigen. apud
Gellium l. 19. c. 11.

Otio qui nescit uti, plus habet negotiis;

Quam negotiosis cum quibus fueris in negotio.

Nec dissimile quod Avg. in Psal. 84. Pugnat con-
tra nos quotidie fames & sitis pugnas contra nos lassitudo
carnis, pugnat fomus delectatio, pugnat oppressio.
vigilare volumus? dormire volumus. jejunare volumus?
esurimus & sitimus. stare volumus? defatigamur.
querimus sedere si hoc diu facimus, deficiamus. quicquid
nobis providerimus ad refectiōnem, illuc rursus in-
veniamus defectionem. Esuriens cibo te reficere vote-
bas: hoc age semper; hoc agendo, in eo quod adhibueras
ad refectiōnem, ibi invenies lassitudinem. multum se-
dendo fatigatus eras; surgis, deambulando reficere;
persevera in eo quod reficere; multum deambulando las-
saris: sedere iterum queris. inveni mihi aliquid unde
te reficias, ubi non, si perseveraveris, iterum defi-
cias.

Et mox: Si perseveraveris in eo quod te reficis, etiam
morieris. Persevera in multum manducando: ipsa res
te interficiet. persevera in multum jejunando; inde
morieris. sede semper, ut nolis surgere, morieris inde.
ambula semper, ut nolis quiescere, morieris inde. vi-
gila semper, ut nolis dormire, morieris inde. dormi
semper, ut nolis vigilare, morieris inde.

§ 65 Οὐκ οἱ ἀνθρώποι] imò διον οἱ ἀν-
θρώποι. q. d. Ne sis tu immisi animo etiam adversus
immites ipsos: ne id ipsum in te admittas, quod in il-
lis damnare videri vis. Vide ad l. 6. § 6, 26. &
supra § 15. Affine monitum Senecæ illud epist.
103. Tu ista cogita, quod ex homine periculum sit, ut
cogites quid sit hominis officium. alterum intueri, ne
laderis, alterum, ne ladas. Sed videndus omnino
Epictetus, dissertat. l. 4. c. 5.

§ 66. Ἐπὶ Σωκράτους ἐπιδέχοντες ἀντιπαύειν]
Senec. ep. 13. Cicus Socratem magnum fecit.

Ἐνταυροῦ τοῖς σοφισταῖς διελύγεται] Quod
ex Platonis dialogis passim apparet. De eodem A-
ristides orat. Peci τὰ παρεφθέρματα. Ὡς καὶ τοῦ
σοφιστῆς κλέγχοι ἀπὸ τῶν ὡς ματῶν δρακοντιδῶν.
Et Theodoret. therap. l. 2. κομψῶν αὐτοῦ δι-
τλήν. Itaque quod de Ulyssæ Homerus Iliad. β.

Ὅν πᾶσα μὲν βασιλῆα καὶ ἑξοχὸν ἄνδρα ἐφάει,
τὸν δ' ἀγαθὸς ἐπέστην ἐρητύσασκε παρὰ τῆς

Ὅν δ' αὖ δῆμος τ' ἄνδρα ἰδοί, βοῶντα τ' ἐφά-
ει τὸν σὺν ἡρώεσσιν ἐλάσσειν. —

id ad Socratis morem se cum istis gerendi Maximus
Tyr. transulit, dissert. 16. Ἀεὶ σοὶ ἐδούκῃ, in-
quit, αὐτὸ τὸτο, εἰ καὶ ὁ Σωκράτης τοῦ μὲν βασιλι-
κῆς καὶ ἑξοχῆς ἄνδρας ἀγαθὸς λόγῳ γεραίρων καὶ
ἀποδεχόμενος, Τιμαῖον πᾶσα, καὶ Παριανὸν ἡ δὲ
λαὸς βασιλικὸν ἔτιον. ὃν δ' αὖ δῆμος τ' ἄνδρα ἰδοί,
βοῶντα τ' ἐφάει, τὸτον ἐλαύνων τὸν λόγον, Θεο-
σύμαχον πᾶσα, καὶ Καμύλλου, καὶ ἄλλων λαοφύλων καὶ
ἐπισκόπων; Ita enim supplevit Colm. Pacius, quod
codices Græci mutilum exhibent.

Κατεκκώπτεται ἐπὶ τῷ πάγῳ διανυκτερεύει]
ad verbum, in glacie pernoctabat. hoc est, cum gelu
constricta esset terra, in frigore extremo. Πάγος,
λύγος. Hesych. πάγος, gelu, glacies; ut πάγην
pruina. ejusdem originis vox utraque. Plut. de frim.
frigidi. πάντα ταῦτα παύειν παύειν ὡς τὸν
πάγος παύειν διδ. καὶ πάγος καλεῖται. Cæc-
rūm aliud constantiæ tolerantiaque in hoc ferè ge-
nere Socraticæ speciem à Scriptoribus celebratur:
quod in bello ad Potidæam gesto factum commemo-
rat Lært. l. 2. Μείων, inquit, νυκτὸς ὅλης ἐπ' ἐνὲς
ἡμέρας ἀπὸ τῶν φασ. Avtor est inter cæteros Pla-
to in sympos. quod non tantum νυκτὸς ὅλης, sed ἐξ ὧ-
ν μίσημι ἐπύρας, καὶ τὴν νύκτα, μίσημι ἐπὶ ἑξ-
νῆτο καὶ ἡμέρας ἀνέειν. Id ipsum autem Socratem
non semel, sed sæpius egisse refert Favorinus: Πελ-
λάδης ἐξ ἡλίου εἰς ἡλίον ὅσκιον ὄσφρακτος ὄσφ-
ρακτος. Gell. l. 2. c. 1. Stare solis dicitur, per-
tinaci-

vinaci stazu perditus atque pernox, à summo lucis ortu ad solem alicum orientem, inconnivens, immobilis, iisdem in vestigiis, ex ore atque oculis eundem in locum directis cogitabundus, tanquam quodam secessu mentis atque animi factio à corpore. Verum de bello ad Potidæam quod narratur, Athenæus l. 5. in dubium revocat. Cæterum quod Marcus hic attingit, de excubiis in Pago (Martio forsan) frequentius habitis Cal. intelligit.

Τὸν Σαλαμίνιον καλεῖσθαι ἄρην] Salaminius iste Leo dicebatur (neque enim, quod interpretes sensisse videntur, Salaminius illi nomen fuerat) homo locupletissimus, ad quem comprehendendum, quod morte afficeretur, nulla iusta de causa, Socrati unā cum quatuor aliis in mandatis dederant triginta tyranni, penes quos summa rerum tunc Athenis residebat. Verum is illorum iussis obtemperare recusabat. Meminere Plato in *apolog.* & *epist.* 7. Æschines *Axiob.* Laërt. l. 2. Epictet. l. 3. c. 26. & l. 4. c. 7.

Ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐβρυνδύετο] Alludit ad Aristophanem illud de Socrate in *Nubib.*

Ὅτι βρυνδύει ἐν ταῖσιν ὁδοῖς, καὶ τὸ ὁρθαμὴν παρεβάλλει.

Fasiosus per vias vadit, oculos circumferens.

quod & Plato in *sympos.* respexit, ubi Socratis incessum, fugientibus sociis post pugnam Potidææ commissam, describens, Ἐμοὶ γὰρ, inquit, ἰδὼν, ὡς Ἀεσπραντες, τὸ σὺν δὴ τῷτο καὶ ἐμοὶ διαπορεύεσθαι, ὡς καὶ ἐν δόξῃ, βρυνδύεσθαι καὶ τὸ ὁρθαμὴν παρεβάλλειν, ἥρμα παρασκοπῶν καὶ τοῦ φίλου καὶ τοῦ πολέμου. &c. quod ridet etiam exagitatque Massurius apud Athen. l. 5. Bρυνδύετω, ὑποφωδύετω, μέγα φρεσὶ, ἐπαίρετω. Helych. & Bρυνδύεσθαι, ἐπαφρονέσθαι. Zonaras *anthal.* tom. 3. in Michaelis: Ὁ μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις, ὡς μέγα τι χατάρων ἐβρυνδύετο. τοῖς δ' ἄλλοις ἀποσταλῶν ἐκείρετο.

Περί τ' καὶ μάλας ἀντιπρὸς ὁπότερος] leg. ἀπὸ πρὸς. quod & interpretes viderunt. neque enim hoc ab adversariis obiectum Socrati, etiam si animi magni excelsique specimen dare quibuldam videatur, Marcus tanquam verum admittere, ac non confictum potius, credi voluit. intellsum scil. gravem & τὸ πεπρωμένον illud, de quo noster *supr.* § 60. factum nescio quem interpretabatur illi.

Ἀρκυῖς τοῦ δίκου (τῷ)] Hoc enim profitebatur Socrates in *Platon.* *apolog.* Ἐμοὶ μὲν θάνατον μέλει ἰδ' ὅτι τὸν τῷδε μὲν δίκον μὲν ἀνέστην ἐργάζεσθαι, τῷδε δὲ τὸ πᾶν μέλει. Vide *supr.* § 20.

Μή τι φησὶ ὑπονομιμῶν] & hoc idem de se *ibid.* Ὅτι ἐπιτρέψω καὶ τὸ δῖον κρίναι περὶ ἐμῶν, ὅτι μέλει ἐμοὶ τι δεῖναι (τῷ) καὶ ὑμῶν. Et mox: Κινδυνεύει γὰρ μοι τὸ ἐμμελεῖναι σὺν τοῖς ἀγαθῶν γυμνάζεσθαι. Et rursum: Οὐδὲ τὰ ἐμὰ νῦν ἀπὸ τοῦ αὐτομάτου γέγονεν ἀλλὰ μοι δὴλον ἐστὶ τῷτο, ὅτι ἦδη τιθένται καὶ ἀπὸ τῶν ἀρχαίων περὶ ἐμῶν, βέλτοιν

ἢ καὶ. denique *Criton.* Ἐπὶ ταῦτα τοῖς θεοῖς φίλον, ταῦτα καὶ ἡμεῖς. quod laudat Epictet. *encheir.* c. ult. & *differt.* l. 1. c. 4.

§ 67. Ἡ οὖν ἐν ὅτῳ συνεκρίθηται τὸ συγκριματὶ deesse aliquid in quod transeat illud τὸ συνεκρίθηται, clarior est quam ut monitu opus sit. Xyl. videtur legisse, ἐν ὅτῳ συνεκρίθηται τὸ συγκριματὶ, vel τὸ συγκριματὶ. quoniam veritas non ita confudit omnia. Ego suspicor pronomen σὶ intercidisse, cum syllaba σὶ continenter iterarum occurreret, ut scriptum fuerit, ἐν ὅτῳ συνεκρίθηται σὶ τὸ συγκριματὶ. non ita te, id est, mentem tuam, natura corporis tui compagini commiscuit. Aristophanes *Pluto.* 4. 3.

Ὅτι πολλοὶ συγκριματὶ δαίμονι.

Mali tam facti sum commixti daemoni.

Hoc si cui minus arriserit, alteram habet conjecturam; cohaesisse cum priore periochem illam, & sic fuisse conceptam; [ἐν] ἢ οὖν ἐν ὅτῳ συνεκρίθηται. quoniam (mentem scil. vñ, quod superiora clausurat) natura, &c. Cæterum D. Salmastii (qui nec prius illud improbat) si conjecturam alteram adjecterim, ut τὸ συγκριματὶ, vel τὸ σὶ συγκριματὶ, legatur, ea reliquis illis, opinor, præferenda videbitur. pro saluta via quæque censat. Tertull. *de resurrectione.* carn. c. 7. Animam Deus inseruit & immiscuit carni; tantā quidem concretione, ut incertum haberi possit, utrumne caro animam, an carnem anima circumferat; utrumne anima caro, an anima appareat carni. Sed & magis animam invchi atque dominari credendum est, ut magis Deo proximam. Vide l. 10. § 24. & 36. συν-καὶ καὶ συνεκρίθηται.

Καὶ ἡμὲν μὲν δὲ γινώσκωμεν] De Democrito Laërt. l. 9. ex Demetrio *agrippæ*: Δοκίμῃ καὶ Ἀβλυαζῇ ἰδόντων, καὶ μὴ ἀποδοῦναι γινώσκωμεν, δὲ καὶ κατὰ τὸν ὅρον καὶ εἰδέναι μὴ συγκρίτως, ἀγνοοῦν δὲ καὶ αὐτῶν. Ἰδόντων γὰρ (φησὶν) εἰς Ἀβλυαζῇ, καὶ εἰς τὴν ἐγνοντο. de Socrate Epictet. l. 4. c. 8. & l. 3. c. 23. Οὐτως ἰδόντων παρὰ τοῖς πολλοῖς Σοκράτην καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτὸν ὁκνητοὶ φιλοσόφοι συζητῶναι. Et Senec. *ep.* 79. Quidam videbatur fuisse Democritus? vix recepit Socratem fama. quidam Catonem civitas ignoravit? respuit: nec intellexit, nisi cum perdidit. De Epicuro idem: Vides Epicurum quāto opere non tantum crudiores, sed hac quoque imperitiorum turba miretur? hic ignovimus ipsi Athenis fuit, circa quos delitueras. multis itaque jam annis Metrodoro suo superstes, in quadam epistola ait, nihil sibi & Metrodoro inter bona tanta nocuisse, quod ipsos illa nobilis Græcia non ignotos solū habuisset. sed penē inauditos. De Sarapione incertus auctor, (Damascius, opinor, qui Ihsidori vitam conscripsit) apud Svidam: Τῷτον ἐποιήσαντο φίλον ὁ ἰσίδωρος τὴν λαδόντα πάντας ἀνθρώπους ὅτι εὐσεβεία τε καὶ δὴν βίην φιλοσοφία, καὶ αὐτὸς τῷ ἰσίδωρ. ποσὸν δὲ τὸ ἀνὰ ὁρὸν ἀπὸ τῶν ἀλλοῦν τῶν τε καὶ λόγων, τῷτε ἐν παροιμίᾳ λέγεσθαι εἰσὶν.

δοτος, ἔργον δὲ βεβαιωθέντος τῆς ἐκείνης, τὸ Ἀδὰμ
βιώσας, ὅτε ἔδρα ἤν' τότε ζώντων ἀνθρώπων, ἔτε
ἤν' νεωτέρων, ἔτε ἤν' παλαιότερων, ἐλπίσται μὲν
εἰδέναι οὐ λόγον. ἔδ' ἔργον τῆς ἀλλοῦ δι' ἣν ὁ
(ἀγαπῶν) ἐκείνῳ ἔδ' ἐν ἔργῳ τοῦ ὁπταμένου,
οἱ μὴ οἱ ὁ αὐτὸς φιλοπονεῖ ὑπὲρ τὸν (ἀγα-
πῶνα) τὸ λόγον. ἔ δ' ἔργον ποτὲ ἐπὶ πείσας
αὐτὸν ἐπαχθεῖν ἐτέρῳ ἀνδρὶ. Ἡ δὲ ἰστέ (αὐτοῖσι
ἴδωμεν) ζῶν ἔτι πᾶσι ἀνθρώπων ζῶν,
ἀλλ' ἀπεχρῶς δεῖται εἰπεῖν, ἔπος ἡμέλει πῆναι
τῆς ἀνθρώπων, ὅτε ἔδ' ὄνομα αὐτῶν ἦν τῇ πόλει,
& qd Flacc. l. 1. epist. 17.

— natus moriensque fecellit.

Ἐν ἡλικίᾳ καὶ τῷ] Vide ad l. 2. § 5. & l. 5.

§ 34.

(ἡ ἀπὸ πᾶσι διδασκαλίας)] Vide ad l. 5. § 5.
& supr. § 52. & l. 8. § 7.

Ἐλπίσται] liber. Xyl. liberalis. Caf. ἐλπί-
σται. sic l. 8. § 1.

§ 68. Ἀδίστως διαζήσται] Et hæc forsitan erant
superioribus connexa copulativā intercedente. [&]
ἀδίστως διαζήσται. quasi dicat, ne desperes, quia pos-
sit, etiam si nec dialectica nec physica fuerit, &
liber existere, & modestum, & liberalem, & pius
evadere, & ad coactionem omni immunitis vitam trans-
igere.

Κἄν πάντες ἡγεταῖοι] Est qui ἡγεταῖοι legi
malit, qd τῷ ἀδίστως respondeat. alii viderint.
ego nihil mutem.

Τὰ μελῦδρια τῶ ἀντιδραμῶν] corporea hu-
jus molis membra. Xyl. Vide ad l. 12. § 1. Idem
l. 4. § 39. τὸ ἀντιδραμῶν. & l. 12. § 2, 3. τὸ ἀντι-
δραμῶν dicitur. & μελῦδρια ista, ὅργανα ἀντι-
δραμῶν. l. 10. § 38.

Φυρματῖ] φεσμα massa lutea, sive γῆ ὕλη
φεραδίστα, ut Svidas; ex qua figulus vasa fictilia
conficit. Apostol. ad Rom. c. 9. v. 21. ἢ ἡ ἔργον
ἔξωτος ὁ φεσματῖς τῶ πᾶσι, ὅτι τῶ ὕλῃ φεσματῖ-
ς ποίησιν οὐκ ἔστι. Et Plut. in collat. ier-
rest. & aqat. de Alcedone, ἡ φεραδίστα πᾶσι. Idemq;
in sympos. Ἐπὶ ἡ μᾶλλον ἀρχιτέκτων μίμναι
ἐν ἡμῶν, ὅταν αὐτῶν μὴ ναῖν, μὴ δὲ οὐκ ἔστι ἀποφαι-
νοντες, ἀλλὰ πρῶτον ἐξ ἡμῶν, ἡ φεραδίστα πᾶσι.
Alludit autem hic Marcus ad corporis humani quasi
ex massa ejusmodi coagmentationem. Eadem usus
metaphorā Moses Genes. c. 2. v. 7. de creatione
Adæ: Finxit Deus hominem ex limo terræ. Et Job.
c. 10. v. 9. Tanquam argillam effinxisti me. sed &
apud Hesiodum Vulcanus Jovis jussu ad Pandoram
concinnandam dicitur.

Γαλῶν ὕλη φεραδίστα.

Elegantissime verò Epictet. differt. l. 1. c. 1. corpus
humanum dixit esse πᾶσι καὶ φεραδίστα. Et Tiberium, post Im-
peratorem, puerum adhuc, Theodorus Gadareus
rhetoricæ præceptor, præfatio sanè plùs nimio felici

ac veraci, πᾶσι ἀμαρτὴν περυσμένην, lutum san-
guine maceratum. Sverton. l. 3. c. 57. qd tamen
Svidas, ab Alexandro Aegro philosopho Peripate-
tico, de Nerone, cui præceptor fuerat, dictum re-
fert. Nota est & de Prometheo fabula, quæ ex luto
corpus homini effinxisse fabulantur. unde ὁ Προ-
μηθεὺς πᾶσι humanum genus Archilochus dixit
versibus his

Ἦν καὶ ἡμεῖς ἐναιετάς, ὅτε πᾶσι πᾶσι,

Καὶ τὸν ἀλάσταν, καὶ τὸ τετραπύον, ἔπος

Ἐφ' ἡμέρας, ὅς ὁ πᾶσι ὁ Περμυθῖος.

qos Clemens nobis exhibet, Strom. lib. 5. & ex
Clem. Evseb. præpar. l. 13. c. 13. componitque cum
Homericis illis

Ἀλλ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ καὶ γαῖα γινώσκοντες.

de quibus vide ad l. 6. § 10. ut avtem ille genus
humanum lutum Prometheum, ita Columella l. 10,
primos homines, cretam Prometheum dixit. Liban.
orat. 31. Τὰ σῶματα ἡμῶν, ὅτε μὲν ἐπαρῶν, ἐν
τῷ αὐτῷ πᾶσι πάντα. Gregor. Naz. orat. pro rati-
one. Εἰκὼν τε εἰμὶ τῷ θεῷ, καὶ τῷ πᾶσι συμμέτοχος.

Epiphan. tom. 1. l. 3. hæc. 37. de Deo ho-
minis lapsi miseros, ἔδ' τὸν ὄντως ὄντα τεχνίτην,
καρμῶν δίκην, ὁπταμένους τῷ ἰδίῳ πᾶσι
τῷ ἄλλῳ, ἐπὶ πᾶσι ὄντι, καὶ ὅς ἡμεῖς ἡμεῖς
ἀποφύγοντες, μὴ εἶσαι ὄντας, ἀλλὰ μεταβα-
λεῖν εἰς τὸ ἀρχαῖον φεσματῖς. Blasius c. 64. v. 8. ex
verbo Græcæ, qæ LXX. dicitur, Κἄν καὶ πᾶσι
ἡμῶν οὐκ ἡμεῖς ὁ πᾶσι ἔργα χειρῶν οὐ πάντες.

omiserunt, qd præcipue hæc omisium oportebat,
οὐ καρμῶν: tu pater nostri nos lutum: tu figulus
nos manuum tuarum opus universi. Nec inficetum
Hesychii Hierosol. enigmaticum illud (apud Pho-
tium extat in excerptis Cod. 275.) in Davidem
Θεοπάτορα (Matth. c. 22. v. 45.) Τὸ καρμῶν
πατὴρ ὁ πᾶσι. lutum figuli pater. Eodem spectat,
& qd Apostolus ad Cor. ep. 2. c. 4. v. 7. corpore
nostra nuncupat σῶμα φεραδίστα, Vasa testacea. de
qo videndus Gregor. Nyss. orat. catechet. c. 8. Qm
& nostris φεσματῖς dicitur corpus humanum. Joan.
Damascen. de fide orthod. lib. 3. c. 49. Christum
Deum assumpsisse ait, σῶμα ἐξ ὕλης καὶ ψυχῆς
λογικῆς τε καὶ νοερῆς, ἀπαρχὴν τῶ πνεύματος φερα-
ματῖς. Et Joannes Chrysost. in Matth. Orat. 1.
eos refellens, qd Christum aiebant, ὡς περ διὰ πνοῆς
σῶμα, per virginem duxerat, tanquam per fistu-
lam aquam, transiisse, ei ὅτο ἦν, inquit, ἀλλὰ τίς ὅτι
ἐκείνη ἡ σῶμα ἡ φεραδίστα τῶ πνεύματος.

Ἐν γαλῶν] Vide l. 4. § 39. & l. 8. § 28.

Epictet. l. 2. c. 18. Ἄρῃ τὸν οὖρον τῶ δαμάτῃ, καὶ
οὐρα ὅσας δάλες βεντάς καὶ ἀστράπας, καὶ γνῶσιν
ὅτι γαλῶν ὅτι ἐν τῷ πνεύματι καὶ οὐδὲν.

Τὸ τοῦ ἀνθρώπου κατ' οὐρανὸν] Sen. ep. 91. Quid
quid incidit, sciatis non esse tam magnum, qm tu
nunc iactas. Et ep. 110. Vana sunt ista qæ nos
movenet,

movens, quæ attonitos habent. nemo nostrum quid veri esset, excussit, sed metum alter alteri tradidit. nemo aversus est ad id quod perturbatur accedere, et naturam ac bonum timoris sui nosse. itaque res falsa et inanis habet adhuc fidem, quia non coarguitur. Et ep. 104.

Terribiles visu forma, letamque labiſque: egregie Virgilius noster, non re dixit terribiles esse, sed visu. id est, videri, non esse. quid in istis est tam formidabile, quam fama vulgavit quid est, cur timeat laborem vir, moriem hominem? Vide ad l. 2. § 12. & lib. 4. § 3.

Σὺ δὲ ἴστω] Senec. epist. 64. de Sextio: In quacunq; positione mentis sum, cum lego hunc, libet omnes casus provocare, libet exclamare: Quid cessas fortuna? congrederere. paratum vider. illius animum induo, qui querit ubi se experietur, ubi virtutem suam ostendat:

Spumantemque dari pecora inter inertia voris
Opus aprum, aut subitum descendere monte leonem.
libet aliquid habere quod vincam, cuius patientia exercear. Idem de provid. c. 3. Ignominiam judicat gladiator cum inferiore componi: et scit cum sine gloria vinci, qui sine periculo vincitur. pudet congrederi cum homine vinci parato. alium circumspicit, cum quo conferre possit manum. Et c. 4. Opus est ad notitiam sui experimento. quid quisque posset, nisi tentando non didicisset. itaque quidam ultro se cessantibus malis obtulerunt, et virtuti istius in obscurum occasionem, per quam eniscesceret, passerunt. gaudent aliquando magni viri rebus adversis, non aliter quam fortes milites bellis: ego Mirmillonem sub C. Casare de raritate munusculum audiui gerentem; Quam bella, inquit, auras peris? avida est periculi virtus, et quod tendat, non quid passura sit, cogitat. Epictet. l. 1. c. 29. Κλεῖντα εἰς πᾶσα τιμῶνται φρίσσαν εἰδέναι δὲ, ὅτι ἐλάλουν ὁ χρεὼς τὸ ἐπιδειξάαι, εἰ πεπαιδευμένοι. νῆρ, γὰρ ὑπὸ χολῆς ἀπὸν εἰς φρίσσαν, δημοῖς δὲ τὰ μεμελετημένα συλλογιστὴς ἀναλίσκων καὶ πρὸς ὑλορὸν αὐτῷ φεγγέτην, λέγει, μᾶλλον μοι πεπαιδευμένον καμψὺς φεγγεῖται, ἵνα γυμνασθῶ. καὶ οἱ ἀλλοτρίῳ τῷ κύρῳ βαλόντες δυσαρτέον· ἢ βαλόντες μοι, ἀποῖν· ἔτις δὲν ἐνυπνὸς νῆρ, ὁ ὠδίνων αὐτὸς ἐρ' αὐτῶν, καὶ λέγον, Ἐμοὶ νῦν φρίσσαν μὴ ἐρχέσθαι ποικύλῳ, ὅπῃα τέτῳ ἐλάλουν; ἐμὲ νῦν καταστρέφῃναι καὶ ὁμήρων ἐν γῶνῃ, σωμάτων στεφανώθῃναι Ὀλύμπῳ; πότε τίς ἐμοὶ καταμελεῖται τοῖς ἀνθρώποις; ὅπως ἔχειν ἔδει πάντα ὑμᾶς; ἀλλ' ἐὰν ὑπὸ τοῖς Καίσαρσι μονεμένοις, εἰσὶ πνεις, οἱ ἀνακατῶντες, ὅτι ὑμῖς αὐτῶν φεγγεῖται, ὡς ἐλάνθην, καὶ ἔρχεται τὸ δῖον, καὶ φεγγεῖται πᾶσι ἐπὶ ὁμήροις, διόμοις μονομαχοῦσαι· ἐξ ὑμῶν δ' ὑμῖς φανήσεται τοῖς ἄλλοις; Atq; Diogenes, cum in calus quosdam adversos incidisset, Ευγε, inquit, ἡ τύχη, ὅτι μοι ἀδύνατος φεγγεῖται. Stob. tom. 2. tit. 106.

Ἔλιν ἀρετῆς] Vide l. 4. § 1. & supr. § 58.

Ita Gregor. Naz. epist. 57. Ὑλλιν ἀρετῆς ποικίλους τὴν ἀδύνατον. Idemque oras. 28. Ἔλιν ἀρετῆς ποικίλους τὴν ἀδύνατον.

Scilicet adversis probitas exercita rebus,
Tristi materiam tempore laudis habes.

Naso trist. l. 5. cl. 5. laudis; quia virtutis, cui laus debita.

Θεὸς ἢ ἀνδρῶν πρὸς ἑαυτοῦ] Qin & ad utroque hosce spectat, aut spectare debet, quicquid molimur, Marco ipso assertore, l. 3. § 13.

Ἄνθρωπος] Senec. epist. 77. de viro sapiente. Vanas humanarum mentium formidines securus audit, et dicit,

— non ulla laborum,

O virgo, nova mi facies inopinave surgit.

Omnia praecepi, atque animo mecum ante peregi:

(Aeneas apud Virgil. Aen. l. 6.)

tu bodie ista denuncias: ego semper denunciaui tibi, et hominem paravi ad humana. ac stultis et fortunæ credentibus omnis videtur nova rerum et inopinata facies. magna autem pars est apud imperitos mali, novitas. Idem ep. 91. Toti ante oculos sortis humanae conditio ponatur. nec quantum frequenter evenit, sed quantum plurimum potest evenire, praesumamus animo, si nolumus opprimi, nec ullis inusitatis, velut novis obstupefieri. Vide supr. § 61.

Ἄνθρωπος ἀνθρώπων] Senec. ep. 104. Nihil illi videtur grave, nihil asperum, quod vitium incurvet. Vide supr. ad § 2.

§ 69. Ἡ τελειότης] Vide lib. 3. § 7. & l. 5. § 31.

Πᾶσαν ἡμέραν ὡς τελευταία] Muson. apud Stob. tom. 2. tit. 1. Ὁυκ ἐστὶ τὴν ἐσπερίαν ἡμέραν καλῶς βιώναι, καὶ σπερδιδόναι αὐτῇ, ὡς ἐλευτεῖν βιώναι. Vide ad lib. 2. § 11. & supr. § 29, 56.

Μῆτε σούζην, μῆτε γαρῶν] antithesis observanda. Vide supr. § 43. ambigi tamen potest, an eodem istic, quod illic; sensu usurpetur τὸ σοῦζην. Svid. σούζην, ἐπείγην. potest autem torpori, sive stupori opponi cum trepidatio, (nam & istam ille tollit) rum & motus concitatio, sive incitatio quavis, constabit satis alterutra significatio, nec utram suspicetis, multum refert. Vide l. 1. § 15. Gregor. Naz. περὶ ἐνταξίας. Μῆτε ναυτεῖς ἐπὶ φρεσὶ τὸ καλὸν, μήποτε ἀποσπῶν· ναυτεῖα γὰρ ὁ πᾶν σούζην· μῆτε διαπύρην σὺν ἀλογίᾳ, ἵνα μὴ ἐκτρανόμεθα· ἐν γὰρ τῇ πᾶσι οἷς πάντως, ἢ κἄντων διαπύρην διὰ τὴν ναυτεῖαν, ἢ κρημνίζομεθα διὰ τὴν διαπύρην. ἀμφοτέρων γὰρ, ὅσον γρησίων ἐστὶ λαβόντες, τῆς μὲν τὸ φῶς, τῆς γὰρ τῇ ἡλίου ἀμφοτέρων, ὅσον δὲ ἐλαβεῖν διαπύρην, τῆς μὲν τὸν ὅλον, τῆς γὰρ τὸ μέρος· ἵνα μῆτε τὰ ἐνέκοντα ὡς ἀκαρπία, μῆτε τὰ ἀπερὶδοντα κινδυνώμεθα. ὁμοίως γὰρ ἀρχὴ καὶ ναυτεῖας ἀκαρπία, καὶ διπύρην ἀκαρπία.

δ[α]λ[ο]· ἡ μὲν ἐκ ἐργασίας τοῦ καλῶ, ἡ δὲ ὑπερ-
 πύπτωσα. qod autem istis responderet, idem cum
 Marco vάρκελλω paulo superius dixerat. Ἄς γὰρ ἀπο-
 στῆς, καὶ πρὸς ἀρετὴν καὶ πρὸς κακίαν ὁμοίως
 συναστῇ καὶ δουλεύῃται, ἐπὶ ἐτέρως μὲν δούλῃται,
 δια σφύ δουλοῦντων κινήματα, αἱ φυνάται δὲ καὶ
 θερμαὶ φύσεις, λόγῳ μὴ αὐταὶ παιδαγωγούμενοι καὶ
 διδασκόμενοι μὲν πρὸς ἡμᾶς πρὸς ἀρετὴν ὁμιλε-
 πύσῃς δὲ ὁπσημῆς καὶ λύβῃ, τὸ ἴσον οἱ κακίαν ἐν-
 ὑποσχοῦται.

§ 70. 'Οι Στοι ε' Αγγελων' Efficacissimum
hanc & Christiano govīs dignum ad pravorum ho-
minum tolerantiam fradendam, à numinis divini ex-
emplo desumptum argumentum. Vide ad l. 9. §
27. & l. 8. § 8. & l. 9. § 11. Sed & Joan. Chry-
sost. in Matih. c. 6. v. 45. oras. 18. Tercull. de pa-
tient. c. 2. *Disciplina cœlestis Deum ipsum ostendit
patientia exemplum;* jamprimum, qⁱ * *florem* [*vo-
rem. al.] *lucis hujus super justos & injustos equali-
ter spargis;* qⁱ temporum officia, elementorum servitia,
totius generis iræ tributa dignis simul & indignis pati-
tur simul occurrere; sustinens ingratisimas nationes,
ludibria artium, & opera manuum suarum adorantes,
nomen, familiam ipsius persequentes, luxuriam, avariti-
am, iniquitatem, malignitatem quotidie insolescentem,
ut suâ sibi patientiâ detrabas: plures enim dominum
idcirco non credunt, q^{ia} seculo iratum tam diu nesci-
unt. Cyprian. de bon. patient. Patientiam magiste-
rii cœlestibus discimus. est enim nobis cum Deo vir-
tus ista communis. inde patientia incipit: inde clari-
tas ejus & dignitas caput sumit. origo & magnitu-
do patientiæ Deo autore procedit. diligendæ re: boni-
ni, q^{ia} Deo chara est: bonum, q^{od} amat divina maje-
stas, commendat. Quis verò in Deo & tanta pacien-
tia, q^{od} in contumeliis sue majestatis & honoris in-
stituta ab hominibus profana templa, & terrena fig-
menta, & sacra sacrilega patientissimè sustinens, su-
per bonos & malos equaliter facit diem nasci, & lu-
men solis oboriri; & cum imbribus terram rigat, ne-
mo à beneficiis ejus excluditur, q^{uod} minus justis simi-
liter & injustis radiseratis pluvias largiatur. Vide-
mus inseparabili equalitate patientiæ nocentibus & in-
noxis, religiosis & imis, gratias agentibus & in-
gratis, Dei nutu tempora obsequi, elementa famulari,
spirare ventos, fontes fluere, grandescere copias messiu-
um, fructus miscere vinearum, exuberare pomis ar-
busta, nemora frondescere, prata florere. & cum cre-
bris imò continuis exacerbetur offensis Deus, indigna-
tionem suam temperat. & praeiitutum semel retribu-
tionis diem patienter expectat. cūq^{ue} habet in po-
estate vindictam, manūs diu tenere patientiā, susti-
nens scil. clementer & differens, ut, si fieri potest,
multum malitis protrahat aliq^{ando} muretur, & homo
in errorum & scelorum contagione volutatus, vel sero
ad dominum convertatur.

Τοσέτων φαύλων ἀνέχου] Justiniano Imper.

Praefini supplices, referente Theophane apud Ale-
 mannum in notis ad Procop. l. 9. Ἐπὶ ἐπιπολεῖ θλι-
 ζόμενοι, μὴ ἀναναχθῆσι τὸ καὶ πρὸς σ'· τὸ δὲ δεῖ-
 ον πάντων ἀνέχουσι. Theodosius Liban. orat. 12.
 Τίνα δὲ δὴ τὸ ἐπὶ δυνῶν, συγλυόμενοι τὰ κατὰ
 ἡμέραν ῥήματα ἐκ αὐτῶν ἀρρίψουσιν, ὅταν π παρὰ
 ἐπὶ πρσγμάτων λυπῶν; καὶ τί πολλὰς αὐτοῖς
 σφᾶς αὐτοῖς ὑποδύουσιν. ἀλλ' οἱ μὲν συκοφαντοῦσι
 οἱ γ' ἀνέχονται, καὶ διὰ τούτο πολὺ τὸ ἐπὶ ἐνδρά-
 ον γινώσκει. εἰ δ' ὅστις πᾶσι θάρραται δίκαια,
 σφόδρα αὖ ὀλίγοι ἦν τὸ σωζόμενον. ὅστις ἔν ἐο-
 χάναι βύλαται τοῖς, ἀρεῖς πινυαίαι χαίρειται μέλ-
 λον, ἡ λαυζέται. Eusebii adhuc orat. 13. Τί
 δὲ δὴ τὸ ἐπὶ δυνῶν, ἀνδρῶν ἐπὶ αὐτοῖς καθάρσιν
 καὶ αἰνέσιν. ἐν γὰρ τοῖς ὅποι γῆς καὶ λαυζόμενοι καὶ πρσ-
 ταυμένοι, ἀδικήματα πολλὰ γὰρ αὐτοῖς, καὶ δὲ καὶ ὅταν
 δι αὐτῶν ἀνδραποῖ πρσγῶσι κακῶς, ἀδικήσιν
 τὸ λῆγσι παρ' αἰνέσιν, ἐμολοποῦντες οἱ τὴν ἡ-
 γανὸν, ἐμὸς ἀπὸ τοῖς ῥήματα. ἔιδον ἐγὼ πιναι
 καὶ λίνους ἐκ αὐτῶν ἀφέναι, οἱ δ' ἐν τοιαύτῃ δυ-
 νάμει τὸ λαβεῖν δίκαια, εἰ βυλῶσιν, ὄντες, εἰ
 βυλῶσιν. εἰ δ' ἀπασιν ἐπιντο τοῖς τοῖς αὐτοῖς
 δίκαια, πάντας αὖ ἢ κατὰ ἡμέραν ἐπὶ ὑποδύμε-
 νον πᾶσα. καὶ ὅδ' ἀν ἐξήρην οἱ (ὥστε πρὸς τὰς
 τὰς. νῦν γ' καὶ αὐτὸ τέτοιον τὸ κρίνεις) ἀ-
 νύσιν, τὸ μὲν δὲ δίκαια καὶ ἡμῶν πολλὰς. vi-
 de ad l. 8. § 51.

Καὶ κήσονται αὐτοῖς.] Quod Christus Dominus,
 Matth. c. 5. v. 45. Τὸν ἥλιον αὐτὸ ἀνατίλλει ἐπὶ
 30 πονηρὸς καὶ ἀγαθός, καὶ βρέχει ἐπὶ δίκαιον καὶ ἀδίκον.
 & Luc. c. 6. v. 35. Χρηστὸς ἐστὶ ἐπὶ τοῦ ἀ-
 γαθέους καὶ πονηρῶς. Et Paulus ad Rom. c. 14.
 v. 15, 16. Ἐπει πάντα τὰ ἐδνη πορεύεσθαι τοῖς
 ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ· καὶ περὶ ἀνομιῶν, ἐναντίον ὕ-
 πατος δεῖναι καὶ κυρτὸς καρποφόρος, ἐμπαιδῶν ἡγο-
 ρῶν καὶ εὐφροσύνης καρπίας αὐτοῦ. Senec. de benef.
 l. 1. c. 1. Non est quod tardiores faciat ad bene
 merendum, turba ingratorum: ne Deos quidem immorta-
 les ab hac tam effusa liberalitate sacrilegi negligen-
 40 tésque eorum deservunt, utrumvis naturæ suæ, incunctitan-
 tēque illos ipsos munerum suorum malos interpretes
 juvant. hos sequamur duces, quantum humana imbecilli-
 tas patitur. Et l. 3. c. 25. Propositum est nobis se-
 cundum rerum naturam vivere: et eorum exemplum
 sequi, si deos imitari, da et ingratis beneficia. nam
 & scelcratis sol oritur; & piratis patent maria. vide
 tamen & eundem ibid. c. 28. Idem l. 7. c. 31. Non
 est mihi relata gratia: quid faciam? quod Dii omnium
 rerum optimi auctores, qui beneficia ignorantibus dare
 50 incipiunt, ingratis persequantur. Videl. 9. § 11, 27.
 Ὅσον ὑδὸν πῦρ λήγειν μέλλαν ἀπαυδαῖ.] Eo-
 dem utitur argumento, l. 8. §. 5. Senec. de ira
 l. 3. c. 43. Magno animo brevia feramus incom-
 moda.

Ἐἰς τὴν σταυρὸν φέρουσιν] quod latro ad crucem so-
cio suo, Luc. 6. 22. v. 40. ἐν πνεύματι καὶ ἀγάπῃ
T 2

δρ. Vide l. 11. § 18. Senec. de benef. l. 1. c. 1. Non est quod iustiores faciat ad bene merendum turba ingratarum. nam primum, nos illam augemus, deinde, ne deus quidem immortales ab hac tam confusa benignitate sacrilegi negligentisque eorum decerent.

§ 71. Τὸ μὴ ἰδίαν χάριαν μὴ φέρειν] vide Apost. ad Cor. ep. 1. c. 5. v. 7. -- 10. Επιστ. l. 2. c. 16. 'Αλλ' ἐκ τῆς ἡμετέρας, καὶ ὁ δῶκεται χάρις τῇ ἀλλοτρίᾳ χάρις; ἀλλ' ἐστὶ θεοῦ, ἵνα τῇ τῆς Ἀπλικῆς χάριτος τὰ σωτὴρ ἔχουσιν ἐκ τῆς διανοίας ἐκβαλεῖ ἀπὸ Περχύτου καὶ Σκύρων, λύττω, φόβον, ὀπίθιμιαν, φάνον, ἐπιχαρκακίαν, οὐλαρρυνέαν, μαλακίαν, ἀνρασίαν.

Ὁ καὶ δυνάτις] vide l. 8. § 55.

§ 72. Ὁ δὲ ἡ λογικὴ] vide l. 3. § 8. & l. 4. § 2.

Καταδείξουσιν ἑαυτοῖς] utpote quæ ad ampliora & præstantiora sit nata. Vide l. 3. § 6.

§ 73. Τὶ ἐπὶ ἡμῶν] Vide ad l. 5. § 6. Senec. ep. 76. Oppone, quæ debentur; dic, Fastum tuum matuta sequitur oblivio, & parum grata existimatio civium. respondetis tibi; Ista omnia extra opus meum sunt. ego ipsum contempler; facere recte pieque consuevit.

Ὁ δὲ οὐ μωροί] qibus fama major sitis est quàm virtutis. Juvenal. sat. 10. Vide l. 4. § 44. & ad l. 5. § 23. Sed quare stultos censet, qui laudem expostunt? quia id volunt, quod in ipso non est. Επιστ. l. 2. c. 13. 'Ὅταν ἀγορεύοντα ἴδω ἀνδρῶν, λόγῳ, οὗ π' ποτε θέλει; οἱ μὲν γὰρ ἐκ τῶν αὐτῶν πηδῶν, πῶς αὖ ἐπὶ ἀγωνίας διαστῶν καὶ ὁ κισσῶν, μόνον μὴ δίδω, ἐκ ἀγωνίας ἐκ διαστῶν δ' ἐκισσῶν, καὶ λίαν ὑψων, ἢ καλῶς κισσῶν, ἢ γὰρ αὐτοὺς μόνον θέλει καλῶς, ἀλλὰ καὶ ἐκδοκίμῶν τῶν δ' ὑπὲρ δίδω ἐπ' αὐτοῖς. Flacc. l. 2. ep. 16.

Vir bonus ac prudens dici delector ego ac tu.

Si dedit hoc bodie, cras si vult, auferet idem.

Pone, mentis est, inquit: pono, tristisq; recedo.

§ 74. Οὐδεὶς ἡμῶν ὀφειλέτω] At Themistocles Atheniensibus ipsum proscindensibus; Τὶ κοπιᾷτε, ὅ μαχέτοιοι, πολλὰς ἐν πάρεσσι; Plut. de laude sui c. 3. & in præcept. polit. & in apophth.

Ὁφειλέτω δὲ] Vide supra § 13, & 53.

Μὴ ἐν χάριτι] Apost. ad Galat. c. 6. v. 9. Τὸ δὲ χαλὸν ποιῶντες μὴ ἐπαυκαῖν. & ad Thess. ep. 2. c. 3. v. 11. μὴ ἐκκακήσῃτε καλοποιῶντες. Vide ad l. 5. § 6. & l. 6. § 29.

Ὁφειλέτω, ἐν ᾧ ὀφειλέτω] Senec. de clem. l. 1. c. 4. Animus teipsum tu es illa corpus tuum. vides, ut puto, quàm necessaria clementia sit. tibi enim pariter, cum videris alteri parcere. Avion. grat. aff. Parium hunc gradum novi beneficii tu, Auguste, constitu, deferre tibi ipso, quod aliter ornatur. Calliodor.

var. l. 4. c. 24. In lucrum cedunt, quæ benemeritis conferuntur. & de ipso munere magis acquiritur, cum optimis digna præstantur. Ità P. Syrus;

Beneficium dando accepit, qui digno dedit.

Sidonius l. 6. ep. 12. Aliquis aliquem, ego illum præcipue puto suo bono vivere, qui vivit alieno. & Pacat. paneg. Nullam majorem crediderim esse principum felicitatem, quàm fecisse felicem, & intercessisse inopia, & fortunam vicisse, & dedisse homini novum satum. itaque imperatori propriam maiestatem assistant, non tam id summi videri debet, quod abstulit, quàm quod dedit. Greg. Naz. de bapt. Ευχαρίστοι, τὴν εὐργασίαν αὐτῶν. Et Jo. Chrysost. apud Anton. meliss. l. 1. c. 29. 'Ὅν ἐν ποτὶ ὁ ἐν ποτῶν, ἀλλ' ἐν πάρεσσι αὐτοῖς, καὶ εὐργασίαι μᾶλλον, ἢ εὐχρίστῃ. Nostro planè consensu Clemens Alex. Strom. l. 2. Τὸ γὰρ ὅτι εἰκὼν τῷ θεῷ ἀνδρῶν εὐργασίαι, ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ εὐργασίαι. ὅτι καὶ ὁ κυβερνήτης, ὅμοι ὡς καὶ ὁ κυβερνῶν. διὰ τὸ ὅτι πᾶσι αὐτοῖς πᾶσι, ὅτι καὶ διδοῖ, καλῶς ἰδῶναι, ἀλλὰ, καλῶς ἀλφῶν. ὅτι λαμβάνει καὶ ὁ δίδω, διδοῖ καὶ ὁ λαμβάνει.

§ 75. Ἡ ἀλόγιστος καὶ τὰ κλειστότατα δύν] M. Cal. legendum comendat, ἢ τὰ λογικὰ καὶ κλειστότατα δύν, vel etiam, ἢ ἀλογιστὰ, τὰ κλειστότατα δύν. ut sit sensus, rationales creaturas esse obiecta principalia, circa quæ peculiaris cura illarum providentia versatur. atque ita revera intelligendum Apostoli illud, ad Cor. ep. 1. c. 9. v. 20. Μὴ ἡμεῖς βοῶντες τὰ θεῶ; ἢ δὲ ἡμεῖς πάντες λέγοντες Ego tamen nihil mutandum censet. hoc enim velle videtur Marcus, Ad mundi hujus fabricam producendam ac constituendam, peculiari quodam motu, universi natura accessit. deinceps autem, vel quæcumque in eo contingunt, vi nexûs cujusdam & consequentiae necessariz lege certâ tunc constitutæ eveniunt, vel principalia illa, ad quæ universi mens præcipue & quasi peculiariter sese intenderit, nullâ ratione, sed temerè disposita fuerint. at hoc esset absurdissimum,

mentem universi, cum ad ista producenda ac constituenda peculiari motu processisset, de futura dispositione atque ordinatione legem nullam tulisse, sed temerè ferenda casui fortuito permisisse. disposuit ergo. hæc genuina Marci mens. nec aliud quicquam evincunt loca ad lectionis mutandæ firmamentum adducta ex l. 6. § 39. & l. 9. § 26. edit. Cal. l. 6. § 44. & l. 9. § 28. distinctionis nostræ. siquidem priore loco τὰ κοινὰ, non τὰ λογικὰ, ea esse dicuntur, ὅν οἱ θεοὶ μάλιστα φρονεῖν, atque istis κατ' ἐπακολούθησιν συμβαίνειν cætera. posteriore vero nuda ponitur distributio illa, 'Ἦτοι ἐν ἡμῶν ὁμοῖ ἢ τῷ ὅλῳ διαδοῖα.' ἢ ἀπὸς ὁμοῖον, τὰ δὲ λογικὰ κατ' ἐπακολούθησιν. Sicut & l. 6. § 35. de ratione prædicationis γὰρ quidem. Ità Marcus pro concessio sumit mentem universi, si ad primam rerum constitutionem ratione ac consilio quodam destina.

destinato accesserat, ita cuncta disposuisse ut à primis illis cavillis succedente q̄æge necessaria quadam consecutione profuerent. quod & istuc monitum voluit. Vide & lib. 10. § 6. Senec. de beneficiis lib. 6. cap. 23. In prima illa con-

stitutione, cum universa disponent, etiam nostra viderunt, rationemque hominis habuerunt. — etiam si potiora illis sunt, in q̄a oriuntur, nos tamen in maiora iuri iuvant. de syderibus loquitur.

Ad Librum VIII.

§ 1. Οἷον φιλοσοφίας ἄν] Epictet. lib. 2. c. 9. ἔπος ἐστὶ τὴν τῷ ἀνδρὶ ἐπαγγελίαν πληροῦσαι δυνάμει, περιλαμβανόμεν τὴν τῷ φιλοσοφῶν, παλιν τὸ ποῖον. ὅς τις δὲς λίπας ἔρα μὴ δυνάμεθ, τὸν τῷ ἄλιαντος λέγον βασιλεύειν ἡδύτατον. Qem eundem vide & l. 3. c. 21.

Ἀνταγωνίζεται ὃ ἡ ὑποδοχὴς] Repugnat res ipsa: ipsum vitæ tuz institutum opinioni isti, qam de te habes tanquam q̄i philosophus sis, adversatur, falsiq̄e te redarguit. vel q̄ia alijs negotiis districtus totus teneris, nec huic studio totum te sedulo iugiterq̄e dedisti, vel etiam q̄ia affectibus etiamnum indulgere deprehenderis, eoque à vero mentis animiq̄e cultu abesse te qam longissimè prodix. Senec. epist. 59. Exiguum temporis impendisse philosophiæ, satis abunde occupatis fuit. leviter tam magnæ rei infistimus. q̄madmodum aotem potest aliq̄s, quantum satis sit, adversus vitia discere, q̄i quantum à vitis vacat, discit? Atq̄i, non cum vacaveris, philosophandum est: omnia alia negligenda, ut huic assecutus; cui nullum tempus satis magnum est, etiam si à pueritia usq̄e ad longissimos humani ævi terminos vita protenditur. Idem epist. 72. Galenus de affect. dignosc. c. cur. c. 3. cuidam anamartaton se se opianti. Ἀλλὰ σὺ γὰρ παρὰ πλῆθος ἐξαιρέτης ἐκ ἀν ποτε γίνοιο. ὅσα γὰρ οἱ δὲ ἔλα τὸ βίω ἀπάθειαν ἀσκήσουσας, ἢ πιδόλαι τελίως αὐτῷ ἐγχεῖται, πάλιν δὲ πῶς μάλλον ὁ μὴ πῶς ἀσκήσεις σὺ. Et c. 4. Δεῖται γὰρ ἀσκήσεις ἐκαστος ἐμὴ γὰρ δὲν τὰ βίω, πρὸς τὸ γενέσθαι τέλει ἀνὴρ. Vide Epictetum enchir. c. 35. & 36. (ubi perperam divulsis q̄æ artillimè coherebant, ex Epiro Rhegium fecerunt editores) & differ. l. 3. c. 15. unde mendosa q̄ædam in enchir. possunt emendari felicius, qam est à Volzio aliisque. id non advertentibus tentatum. Inter alia q̄æ cum utrobique vitata videantur, intracta prorsus, tanquam integra, præterierunt illi, hæc hæbet. Δοκίς ἐπὶ ταῦτα ποιῶν, διδάσκει φιλοσοφῆν] δοκίς ἐπὶ διδάσκει ὡσαύτως ἐδιδαν, ὡσαύτως πνευ, ὁμοίως ὀργίσεθ, ὁμοίως διαρεσῶν. ita in dissertationibus exhibentur: nam in enchiridii & mutilata & iniquiora lego, Δοκίς ἐπὶ

ταῦτα ποιῶν, διδάσκει φιλοσοφῆν; δοκίς ἐπὶ διδάσκει, (φιλοσοφῆν scil. qod ἐκ τῶ κοινῷ subavdientum) ὡσαύτως ἐδιδαν, ὡσαύτως πνευ, ὁμοίως ὀργίσεθ, ὁμοίως διαρεσῶν] neque enim aut irasci aut cædio habere permittebant Stoici. ita c. 22. ἀρετῶν, ἐν τοῖς χεῖ σαυτῶν, ἀλλὰ δὲ σὶ ὁμοίον ἐν ἑνὶ φαίνεσθ, οἷς νυνὶ πλεῖς. sequitur: ἀρετῶν σαυτῶν ποιεῖν, νικῆσαι πνευ ὀπθυμίας, ἀπαλθεῖν ὑπὸ τῷ οἰκείῳ, ὑπὸ παιδείᾳ καταφρονεῖν, ὑπὸ τῷ ἀπαντῶντων καταγελασθῆναι, ἐν παντὶ εἰλασθῆναι, ἐν ἀρχῇ, ἐν τῇ μὴ, ἐν δίκῃ, &c. Huc applicat dictum vulgare, qod inter adagia locum meritò sibi vindicet, idem l. 4. c. 6. Νυνὶ ὃ πρὸς ἄλλοις γινέσθαι λέγει, ἄλλων ὀπθυμίας, ἢ πολλοὶ ὃ τῷ καλῶς λέγουσιν, ἐπὶ ἔργον ἔργῳ ἢ κοινῶν. Et rursus c. 10. Ἀλλὰ πρὸς δίδας τὰ παλαιὰ λαβῆς, ἢ πῶς διδάσκει; ἔργον ἔργῳ ἢ κοινῶν. εἰ δὲ ἐκείνα δίδας, τῷ ἀρετῇ εἰ ὃ μὴ, ἔτι τῷ εἶναι, ἢ ἐκείνα, ἀρετῶν ἐπὶ ἀμοίῳ. Qod fusiùs paulò enchir. c. 1. § 4. Τηλικῶν ἐπιδόμῳ, μνηστὸν ἐπὶ εἰ δὲ μετρίως κακῶν ἀπιδόμῳ, ἀλλὰ τὰ μὴ ἀφίεναι πατελεῖς, τὸ δὲ πιδέσθαι πρὸς τὸ παρὶν. ἐν ὃ ἢ ταῦτ' ἐδίδας, ἢ ἀρχῇ, ἢ παντὶ, τυχὸν μὴ, ἢ αὐτῷ τῶν τῶν, διὰ τὸ ὃ πρὸς πρὸς ἐπιδόμῳ πάντως γὰρ μὴ ἐκείνων ἀπιδόμῳ, δὲ ἢ μόνον ἐυδαιμονία, ἢ ἐλδῶν ἐπιδόμῳ. Et ibid. c. 12. Ἴδι γὰρ ἐπὶ ἢ ῥάδιον, ἢ τῷ πρὸς σαυτῶν τῷ σαυτῶ χεῖ ὅσπ' ἔχουσιν φυλάσσειν, ἢ τὰ ἐκείν' ἀλλὰ τὸν ἑτέρῳ ὀπθυμίας, τὸ ἑτέρῳ ἀμειψῆσαι, πᾶσι ἀνέγκη. Qod Siracid. c. 38. v. 25. Ὁ ἐλατῶν πρὸς ἐξεν, αὐτὸς σφιδόσται. Et Epictet. c. 36. edit. Wolfii.

Τὶ δέξεν, ἀρετῇ] hoc quippe stultorum esse dixerat. l. 7. § 73. & l. 4. § 44. sed & videri esse, qod non es, qid tibi proderit? l. 10. § 8. Socrates,

perperam.

p. 339, 8.

Arrianus

lib. 3. cap. 15.

edit. Genes.

p. 321, 7.

Wolfii

teste Xenophorae memorab. l. 1. dicere solitus est, ως ἐκ ἐστὶ καλλίων ὁδὸς ἐπ' εὐδξίαν, ἢ δ' ἢς ἀντὶς ἀγασθὸς τε γίνονται καὶ μὴ δοκεῖν βέλαιον. At Marcus hic qid aliis videaris, missum prorsus vult facias, Aeschylus illud pervulgatum in Theb. imitatus.

Ὁυ γὰρ δοκεῖν ἀείκλος, ἀλλ' ἴδ' εἴλει.

Esse, haud videri, enim elaboras optimus.

Qod ē tragico de Amphiarao prolatum, ad Aristidem corona transiit. Plut. in Aristid. vit. & Apoph. q. & laudat de poet. leg. c. 13. De Isidoro & de Marino etiam extulit Damascius in vit. Isid. apud Phot. bibl. cod. 242. Catoni par elogium tribuit Salust. in Catilin. Esse, qm videri, bonum malcat. q. subijungit tamen: ita, qd minus gloriam petebat, eo magis adsciquebatur. qod supra Socrates. De se Gregor. Naz. adv. eos, q. sedem Constantinopolitanae ambire ipsum infimulabant. Ἀλλ' ἴτω, φησὶ, δοκεῖ τοῖς πολλοῖς. τί δὲ μοι διαφέρει, ὡς τῷ ἴδ' πλείων ὁ λόγος, μάλλον δ' πᾶσι τῷ γὰρ ἢ κατέκρινεν, ἢ ἰδικαίωσεν, ἢ ἀδελφὸν παύειν, ἢ μακάριον. τὸ δ' δοκεῖν ἔδεν πρὸς ἡμᾶς, ὥστε ἔδεν ὅναρ ἀλλότριον. Et mox: Τὸ δοκεῖν ἔν, ἀντὶς ἡμῶν παρὰ τὸν δόξαν, ἀξέμενον. ἴδ' ἡμῶν πᾶσι καὶ ἀνθρώπων. ἀντὶς ἡμῶν πᾶσι, χαίρειν ἰδοῦναι, καὶ ἔδεν τῷ ἴδ' δια τὸ δοκεῖν ἀφαιρήσασθαι. De Socrate Epictetus differtat. lib. 4. c. 8. Ἀπὸ τῆς ἐν ἀρκέμεν τῷ ἴδ' φιλόσοφῳ χαίρειν ἢ, καὶ ἔπ' ἡμῶν δοκῶν, ἢ ἰδικαίωσεν. Qin & idem apud Platonem in Gorgias Πρωτὶ μάλλον ἀνδρὶ φιλοσοφῶν, ἢ τὸ δοκεῖν ἴδ' ἀγαθόν, ἀλλὰ τὸ ἴδ', καὶ ἴδ' καὶ διμυσία. Epictet. enchir. l. 24. Ἐάν τις σιγῇ καὶ ἐξ ἀφαιρήσας, πρὸς τὸ βελιδοῦναι ἀρετὰς πνί, ἴδ' ὅτι ἀπώλεσας τὴν εἰσὶν, (ita malim pro εἰσὶν, qm cum Vol-
tis εἰσὶν) ἀρετὴ ἔν ἐσ' ἡμῶν, τῷ ἴδ' φιλοσοφῶν. καὶ ἢ καὶ δοκεῖν βέλαι, τῷ ἴδ' εἶναι σωτὴρ ὁμοῖον, καὶ ἰκαρὸς ἐστίν. ubi tamen τῷ ἴδ' superflua esse suspicatur merito Volsius. Eratosthenem verò viri illius, qod à Marco hic tangitur, infimulat Strabo geograph. l. 1. Μῶστε ἦν, inquit, τῷ τε βασιλεὺς φιλοσοφῶν, καὶ τῷ μὴ διαφύκτος ἐγχειρῶν ἑαυτὸν εἰς τὴν εἰσὶν ταῦτα, ἀλλὰ μόνον μὲν καὶ τῷ δοκεῖν πρὸς ἡμᾶς.

Ἐι καὶ τὸ λοιπὸν τῷ βίῳ, ὅσον δύνωσι ἢ οὐ φῶς εἴλει βίωσεν. D. Boet. ὅσον δύνωσι ἢ οὐ φῶς εἴλει, βίωσεν. Si reliquum vitæ, quantumcumque natura tibi concesserit, transegeris. emendationi assentior. Verum mihi aliquid insuper, qod desit, suppiendum esse videtur. Sequitur enim, κατανόησον ἐν τῇ εἴλει, considerata ergo qd ea velis. non qm diu, sed qomodo vivere te velis. unde liquet, de ea re monitum aliquod antecessisse. forsan ergo legendum fuerit, εἰ καὶ τὸ λοιπὸν τῷ βίῳ, ὅσον δύνωσι, [ὡς] ἢ οὐ φῶς εἴλει, βίωσεν. Si reliquum vitæ, quantumcumque id futurum sit, prout natura tua vult, & à te exigit, transegeris.

Ὁυδὲ μὲν εὐρες τὸ εὖ εἶναι. Contendit non immeritò Mer. Casaub. Antonini ista, cum Solomonis illis, Eccles. c. 1. v. 13. & c. 2 v. 1. — 11. qibus per multa, imò universa ferè, qz sub sole geruntur, pervagatus Rex, nulpium vitam beatam verè tranquillum deprehendisse se proficitur. q. tamen illud, ὡς μὲν, apud Marcum, qod & denuò repetitur, malim, nulpium, simpliciter, qm, in istorum nullo, verisset. Adjici potest Severi Imper. illud, Omnia sui, & nihil expedit. Spartian. potius tamen, prout ab Avreluo refertur: Ortus Lepri, humili patre, primò licet, deinde imbutus foro: qo parum commodante, iust rebus artibus solet, dum tentat aut exquirat varia melioraqe, consendit imperium. ibi graviora expertus, laborem, curas, metum, & incerta prorsus omnia; qast restis vita mortalium, Cuncta, inquit, fui, conducit nihil. Qod de Marco filius, de Severo pater ὁ μαργαρίτης, ad Spart. Quatuor verbis complexus est integri libelli ejus (finem solam excipimus), qd à sapientissimo rege Solomone, super humanarum rerum vanitate, divinitus plane & θεοπρόεικτος est compositus. Finem meritò exceptis, qem frustra statuit hic Marcus, ἐν τῷ πρῶτῳ ἀφαιρήσας ἢ τῷ ἀνθρώπῳ εἶναι. qanqam haud ineptè prorsus, si naturam diceret, qualis est ab initio condita ac creata: jam enim corrupta & defecta, non valet suis viribus eo etiam adspirare, in qo uno bonum ipsius verum ac syncerum consistit. Melius itaqe Solomon, utpote θεοπρόεικτος, ἐν τῷ εἶναι πρὸς εἶναι, καὶ τὰς εἰσὶν αὐτῷ εὐλασάν. Vñ, inquit, post hac omnia summam rei? Deum reverere, & precepta ejus observare: hoc est enim totum hominis. Eccles. c. 12. v. 13. Epict. l. 3. c. 24. Τὸ ἀγαθὸν ἐξ ὧ μὴ ἵπταιται. ἐν ἑαυτοῖς ἵπταιται. εἰ δ' ὡς, ἐξ ἐξωτερῶν. at qomodo apud se bonum istud offendet quis? subijungit, εἰ δ' ὡς πρὸς τὸν εἶναι τεταμένον, καὶ τὰς εἰσὶν εἰσὶν καὶ τὰς εἰσὶν γυμνασίου. exq. aliud Rex sapientissimus?

Ἐάν δὲ γυμνασίου εἶναι. Vide Epictet. differt. l. 1. c. 11.

Ὁ εὖ ποιῶν ἀδικαίον. Bonum nihil est, inquit, nisi qod habentem bonum facit. At de bonis, qz dicimus, externis, verè Avg. concion. solenn. 236. Omnia ista bona sunt; sed unde facias bene, non qz te faciant bonum. habeo bona, qz te faciant bonum. bona sunt qz habes. esto & tu bonus inter bona tua. esto bonus mansurus inter bona peritura. erubescere bonis tuis. noli esse malus in eis, ne percas cum eis. Vide l. 2 § 11. & Senec. ep. 76.

Ἐλδοῦναι. liberum, at interpretes, libyalem. ἐλδοῦναι. sic l. 7. § 67.

Ὁ εὖ ποιῶν πάντα. Contrà, nihil malum est, nisi qod habentem malum atqz improbum facit: qod externa ista non possunt. Vide l. 2. § 1. § 2. Μὴ μάλιστα εἶναι αὐτῷ. Epicharm. apud Stob. som. 2. tit. 1.

Ὁ μάλιστα εἶναι, ἀλλὰ πρὸς τὸν εἶναι τὸν σφῆν.

Ὁ μάλιστα εἶναι, ἀλλὰ πρὸς τὸν εἶναι τὸν σφῆν.

Ὁ μάλιστα εἶναι, ἀλλὰ πρὸς τὸν εἶναι τὸν σφῆν.

Ὁ μάλιστα εἶναι, ἀλλὰ πρὸς τὸν εἶναι τὸν σφῆν.

Cuncta sapiens praevidet; panis erit sic nihil.
Plaut. Stich. 1. 2. — quodis

Prædix caveat, ne faciat, quod pigeat postredie.
& Bacchid. 4. 9.

Prius se cavisse ergo, quam pudere æquum fuit.
Pindar. Pyth. od. 5. Περσασιν esse ait, ἐμυρδίων
ἐλπίδι διατρέγει. Vult itaque nos Marcus esse Pro-
methei non Epimethei liberos, ne Prophasin, i. e.
excusationem, live prætectum, sororem nobis adsciscere
necesse habeamus. Vide infra § 10.

Μικρόν, καὶ τίσιν, καὶ πῶς ἐν μέσῳ] Quod
nos vulgari diverbio dicere solemus, Ego cum inter-
ris, totus mundus mihi intercidit. Prosper, ad ux-
orem :

*Esti concluso superessent tempora seculo,
Ut posset longos mundum habere dies :
Nos tamen occasum nostrum obscurare deceret,
Et finem vitæ quæq; videre suæ.
Nam mihi quid prodest, quod longo flumina cursum
Semper inexhaustis prona serantur aquis ?
Multa quod annosa vicerunt secula sylvæ ?
Quæque sub duras florea rura locis ?
Ista manent nostri sed non manere parentes :
Exigui vitam temporis hospes ago.*

Avg. de verb. Dom. serm. 26. & de 10. chord. c. 2.
& homil. 28. Longè est quidem dies iudicii : sed unum-
cujusque hominis dies ultimus longè esse non potest,
quia brevitas est vitæ, & vitæ brevitatis incerta. Vide ad
l. 4. § 26.

Τὸ πᾶν ἐμὴν ἡλπί. Ità Gregor. Naz. ad Episc.
150. εἰ γὰρ ἄλλο πὺν ἐμὴν ἡλπί. Vide ad l. 5. § 6.
& l. 6. § 2. & l. 7. § 13. & l. 9. § 40. Epictet.
l. 3. c. 24. οὐ γὰρ ἡλπίς ἀπαλλοτρίων ἀνθρώπων ἀγαθῶν με-
ζον ἢ τὸ καλὸν καὶ δίκαιον πράττειν ; Plaut. Amph.
2. 2.

Virtus præmium est optimum.

Ἰσοκύριον δὲ] quia nimirum quousque νόμος ille
cujus meminit l. 3. § 11. sive διοικῆς, uti nupcu-
pat l. 2. § 16. hominibus communis cum diis ipsis
à Stoicis statuitur. unde & hominem sapientem, qui
ad legis istius normam vitam exigit suam, nihilo
faciunt minorem Deo ipso. Epictet. l. 1. c. 16. Ὅς
κατὰ γὰρ τὸν λόγον, ἐδὲ χειρὶν ἑστὶν δυνάμει, ἐδὲ μικρό-
τερος λόγου γὰρ μέγας ἐστὶν ὡς καὶ, ἐδὲ ἴσθι καὶ κρείττερος,
ἀλλὰ δόγματι. Vide ad l. 3. § 7.

§ 3. Ἀλέξανδρος γὰρ] Alexander verò. quasi à
prioribus penderet. sed πὺν παραλλήλῳ videtur. si-
cut τὸ ἐν l. 6. § 44.

Τὶ πρὸς Διογῆρα] Juvenal. sat. 8.

Libera si dentur populo suffragia, quæ tam

Perditum, ut dubitet Senecam præferre Neroni?

Καὶ τὰ ἡγεμονικὰ ὡς αὐτῶν ταῦτα] lectionem
hanc si admittimus, sensus erit, Eadem erant mentes
illorum : sive per omnia sibi invicem consentiebant. id
quod sapientum est, & rationis rectæ quæ eademque
apud omnes est, aspiciunt ductumque affectantium.
quum insipientes & animi affectu & vitæ institutio,

tum secum invicem, tum & à seipsis etiam dissentiant. Cæterum M. Caf. ταῦτα legisse videtur : & G.
Xyl. ταῦτα, cum vertit, ita erant eorum mentes in-
structæ. ejusmodi nimirum mentes habebant, quæ in
rerum naturas acutius introspicere, & sagacius intro-
mittere se poterant. hunc sequor. inde ergo factum,
ut cum rerum naturam perspicuam haberent, & cui
usui inservirent, nec multis opus esse sibi ad bene ac
feliciter agendum intelligerent, nec avidius quicquam,
10 quam par erat, appeterent.

Ἐκὶ δὲ δυνάμει ἀείνοια ; καὶ δυνάμει πόσις ;]
Xyl. ibi verò, quibus in rebus esset prudentia & servit-
tus. ut ad philosophos illos, illorumque perspicaciam
referatur. M. Caf. ad reges ac imperatores potius,
quos prius dixerat, retulit. in quo calculum ei lubens
contribuo meum. Verum quod vertit, quousque se ex-
tendebat error eorum, eousque eorundem & servitus,
non video quod possit cum auctoris verbis consistere, nisi
πόσις aut πόσις pro πόσις substituere libuerit.

20 Mihi nihil movendum videtur. erotemacè tan-
tùm concipiendum exitimo. Apud illos, cum rerum
naturam, ac per consequens usum, non ritè asseque-
rentur, de quod rebus alioquin minùs necessariis, sed quæ
ipsis necessariæ vitæ sunt, satagere illos. necesse fuit,
quousque rerum sese servituti addicere ? Ἀλλὰ γὰρ τῇ
ἀρχῇ πολλὰ τὰ ἀναγκαῖα ἀναπαύειν. Teles
collat. divit. & pauper. apud Stob. tom. 2. tit. 94.
Notum est illud Philippi Macedonis, qui cum quo lo-
co destinaverat, castra statuere, commodè non posset,
30 quod pabulum jumentis defore diceretur : Ὅτι οὐ
ἐμὴν οὐ βίβη δὲν, inquit, εἰ καὶ αὐτὸς τὴν ἑστὶν καὶ
ἐν δειλότητι ἔζη, καὶ καὶ ἡμεῖς ἡμεῖς, quibus ad as-
piciunt opportunitatem ea est exigenda ? Refert Plut.
in apophth. & in præcept. polit. ita asinis etiam ac
jumentis inservire rex magnus necesse habebat ;
non pastores tantum aut bubulci : quos ita con-
querentes induxit Sophocles, referentis eodem in
Agide;

Τίς τις γὰρ, ὅστις δαμόταυ δυνάμει,
καὶ ἑστὶν δὲ ἀνάγκη καὶ σπουδῆς κλέων.
40 Famulatur istis, qui tamen domini sumus,
Quousque vacent, nos ea audire est opus.
Contrà non est vulgare minùs Socratis illud, qui
ut Laërt. l. 2. cum rerum venalium forum ac ta-
bernas pertransiret, dixisse fertur, Πόθεν ἔγωγε χάριον
ἐκ ἔχω ; Quam multis ego nihil opus habeo ? vel, ut
Cicer. Tuscul. l. 5. cum in pompa magna vi æuri ar-
gentisge ferretur, Quam multa non desidero ? inquit.
Itaque illa nescio cuius in ore crebro habebat, quæ & à
50 Clemente Alex. pedag. l. 2. c. 10. laudantur, sed
ita ut metri rationem non habuerit ;

Τὰ δὲ ἀργυρομαλ' ἔστιν, ἢ τὴν πορφύρα,
Ἐκ τῶν παραφθόρων χρυσίου, ἐκ τῶν βίων.
Argentæ ista vasa & ipsa purpurea,
Tragicam ad pompam faciunt, ad vitam nihil.
In quam sententiam Plutarch. de avar. ubi Scopæ
Thes-

Thesali dictum commemoraverat, q̄i à vicino è domo sua rogatus quidpiam, q̄od is q̄i petebat, superfluum ipsi ac supervacuum esse distabat, respo dit, Ἀλλὰ μὴν τούτοις ἔστιν ἡμεῖς εὐδαίμονες καὶ μακάριοι τοῖς θεοῖσι, ἀλλ' ἐκ ἐκείνοις τοῖς ἀναγκαίοις. At verò ista superflua & supervacanea sunt q̄a nos divites ac beatos faciunt, non autem necessaria illa. Subjungit, istud videri πεμπλὺ καὶ πανήγειν αὐτὸν ὡς εἰς ἐπαύριον, pompam aut panegyriā potius, q̄am vitam laudantiā. additq̄e felicitatem istiusmodi διατελεῖ καὶ καρπύων, ἢ μὴδὲν εἶναι, aut nullam esse omnino, aut spectatorum, non dominorum esse; certe absq̄e illis nullam revera existere. Itaq̄e παρ' ἡμῶν ista, q̄am hic Marcus tangit, eadem ferè est cum ea q̄am Apostolus notat, ad Rom. c. 13. v. 14. ubi verat, πῶς σαρκὸς ἀρέσκειν ποιεῖς εἰς ὀνειδισμὸν, nec abludit ab hac multum sollicitudo illa, cujus Martham illam sedulam nimis Christus infimulat; eum ait, ὅτι μεριμνᾷ καὶ σεβᾷ πολλὰ τυρβάσσει. ἔτι δὲ οὕτως γέγραπται. Vide l. 7. § 20. & l. 9. § 40.

Δαυὶδ πῶςων] De regibus Solomon, & ipse rex, Eccles. c. 5. v. 9. מֶלֶךְ לְשָׂרָה נֶעֱבָרָה etiam rex agro servus est. dum eum scil. colendum necessariò curat. ut Chald. paraphr. & Rohobamo Solomonis filio atq̄e in regno successori consiliarii seniores, biflor. Reg. lib. 3. cap. 12. ver. 9.

הַיְהוָה עֶבֶד לַעֲלֵם הַיְהוָה servus f̄s oportet populo isti. Siquidem, ut Augustin. de Civ. Dei l. 19. c. 15. Etiam q̄i imperant, serviant eis, q̄ibus videntur imperare. Itaq̄e non immeritò pronuntiavit Antigonus, πλὴν βασιλείας, ἐνδεξὸν εἶναι δουλείαν. regnum esse nobilem servitutem, Ælian. l. 2. c. 20. & magnam servitutem magnam esse fortunam; Seneca ad Polyb. c. 26. eum, in maxima fortuna minima sit licentia, ut Cæsar apud Sallustium in Catilin. Eodem facit & Senarius Græcus ille;

Εἰς δεξιὰ δ' ἔστι δουλεία, ὁ δὲ δεξιὸς.

Unus famula servus, ipse adeò est beatus.

Et Hebræorum doctorum illud; הַיְהוָה עֶבֶד לַיְהוָה Servitus est & regnum. Ἀλλ' ἐκείνους μὴ μικροδύλων λέγε, τίς τις δ', ὡς εἶπεν Ἀβραάμ, μαλακὸς δούλος. Epictet. l. 3. c. 26. Ità, q̄od idem l. 4. c. 1. καὶ ὁ δούλος τοῦ τοῦ περὶ πνεύματος ἑνὸς διαφέρει. Vide l. 10. § 19. Sed &, q̄od multò gravius est, iisdem saepenumero

— inus & in jecore agro

Nascuntur domini.

q̄os alterni subeant oportet Obsequia accipiti. Pers. sat. 3. & 5. & Ambros. ep. 7. Intra se dominos habent: intra se servitium intolerabile patiuntur; tot dominorum, q̄os vitorum servi. Avg. de civis, Dei l. 4. c. 3. Unde Diogenis dictum; Τὸς δὲ οὐκ ἐστὶν δούλους δουλεύειν. τοῦ δὲ παύλιν ὀνειδισμὸν. La-

ert. l. 9. & sicut de Roma August. de civis. Dei l. 15. c. 4. Urbis victrix gentium, captiva vitorum. Ità de Romanis Cicer. Verin. 3. Judiciorum domini, cupiditatum servi. ut nē illud adjiciam, q̄od Plin in panegyrr. Principes multū, civium domini, libertorum servi. & q̄od Ambros. ep. 7. Emunt sibi dominos, captivarum suarum capiti. Dabo (inquit Sen. ep. 47.) consularem anicula servientem: dabo ancillula divitem. Itaq̄e Democritus apud Stob. tom. 2. tit. 6, & 7. Ἐνιοὶ πόλεως καὶ διατελεῖν γυναικὶ δὲ δουλεύουσιν. Hōnestius tamen paulò, q̄od de Persa Plut. ad præf. indoff. Ὁ Περσὼν βασιλεὺς πάντας ἡγήτο δούλους, πλὴν τοῦ ἑαυτοῦ γυναικὸς, καὶ μάλιστα δούλους ἀφ' ἑαυτοῦ. Et q̄od Cato major, de ingenuis legitimisq̄e conjugis si accipias; Πάντες ἀνδρῶν τοῦ γυναικὸς ἀρχὴν ἡμεῖς ὁ πάντων ἀνδρῶν πῶς καὶ ὁ γυναικὸς. Plut. apoph. vide l. 2. § 2. & l. 9. § 38.

§ 4. Ὅτι] principium ἀκίραλον. five abruptè exortum. Hoc, inquit, animo tuo obverteretur, vel præsto tibi ad manum & ad mentem sit, ubi hominum aut injuriis, aut flagitiis commoveri te senseris, eadem facturos, etiamsi tu te indignatione confeceris.

Κάν οὐ διαρραγῆς] etiamsi tu rumpearis. Ità Demosthenes καὶ σέβαν, Οὐδὲ γὰρ οὐ διαρραγῆς. Lucian. Timon. ὅπως οἱ κίλακες ἐκείνοι διαρραγῆς τῶ εὐδον. Et Evnarp. Ædesio. Οἱ δὲ παραδυνασθέντες ἡγνύμενοι τῶ εὐδον. Marabucol. 7. — invidia rumpantur ut ilia Codro: & Martial. l. 9. epigr. 99.

Rumpatur, quisq̄is rumpitur invidia.

& l. 8. epigr. 61.

Lives Carinus, rumpitur; furis, ploras,

Et gerit altos unde pedecet ramos.

Non abs re ipsa itaq̄e aberravit prorsus M. Caf. cum pro more nostri idiomatis reddidit, etiamsi tu se suspenderis. q̄omodo & Epictet. l. 2. c. 20. ἀπάγξας ἂν αὐτὸν ἐκείνου ἡγνύμενον. Mālim tamen Marci phrasin retentam. Siquidem, ut invidia,

sic & ira, rumpi dicuntur, q̄i exardescunt suæ indolgent nimis. Epictet. differt. l. 1. c. 13. Ὅπως δὲ θερμὸν αἰθρησὶς οὐ μὴ ὑπακίσθη ὁ πῦρ, ἢ ὑπακίσθης χαλαρότερον ἐν γυμνῇ, τὸ μὴ χαλεπταίνειν, μὴδὲ ἡγνύμεν. de ebrio Basil. Cæf. domil. 1. λαίδηρεται, τὸ πλεῖν, ἀπειλεῖ, δίδμυται, βοᾷ, διαρρηγνύται. Liban. ult. sua: Ὅτι τῇ δόξῃ καὶ τοῖς ἀρχαῖς ἡγνύμενοι. Morell. q̄i ex sententia magistratum angebantur. imò, q̄i eorum q̄i in magistratu constituti gloriā, dum invident, rumpuntur. Plaut. Bacchid. 4. 2.

PA. Sufflatus ille hic veniet. Pl. diruptum velim.

Flacc. l. 1. sat. 3. Rumpitur & latras.

De dolore pariter Cicer. ad Attic. l. 7. ep. 12. Non deterreo periculo, sed dirumpo dolore. & l. 4. ep. 16. Unum omnia posse, dirumpuntur ii, q̄i me aliquid posse.

posse doluerunt. Eodem sensu τὸ ἀπαρτίζεσθαι usurpatum Lucæ Añ. c. 7. v. 54. de quo alibi diximus. sed & findi Persio sat. 3.

---turgescit vitrea bilis

Findere. --- i. e. ῥήγνυμαι τὸ χόλον, & λα-
κω. If. Calavb.

§ 5. Ὀλίγη χρόνῳ ἐδείς ἐδαμῦ ἔσθ] quod usita-
tius ac plenius ἐπὶ ὀλίγῳ χρόνῳ dicitur, quasi dicat,
annon ad breviculum temporis spatium perpeti po-
tes? sicut Plaltes Psal. 37. v. 10. adhuc paululum,
& improbiis non eris. ita Marcus hñc: Adhuc paulu-
lūn, & ipse non eris. qid autem interest, tu, an ille,
tollaris? vide l. 7. § 79. At M. Caf. legisse vide-
tur, ἐδείς ἐδαμῦ ἔσθ. cum venit, intra tempus bre-
vissimum cuncta finem habitura sunt; nec cuiusquam
ultra memoria erit: qd & Africanum pro Adriano
cur substituerit nescio, cum & Basil. & Lugd. A-
drianus, exhibeant.

Πεζέον τὸ το ἀμίσγεσθαι] ita ut te neutiqam &
sciando dimoveri aut revocari patiaris. ita lib. 10.
§ 12. ἀμίσγεσθαι ταύτῃ χορῇ. Clemens Strom.
l. 5. Μαδόντες ὃ ἀγα τῆς ἀληθείας τὴν ὁδόν, ἐν
ταύτῃ βεβήκαμεν ἀμίσγεσθαι. Plato de legib. l. 9.
Τὰς ὃ ἡψὶ χαλῶν ζωκίας οὐ γὰρ ἀμίσγεσθαι.

§ 6. Μελαπιδνα] Nalo met. l. 15.

---cum sint huc forsitan illa,

Hac translata illuc; summa tamen omnia constants.

Μελαβάνει] Vide l. 7. § 18, 23. & l. 9. § 33.

Πύλα τεσπαί] omisit clavfulam hanc inter-
pres Angl. Nalo Met. l. 15:

---omnia verti

Cernimus.---

Sic. l. 9. § 19. πάντα ἐν μελαβόλῃ. Sed & ἔμπα-
κώτερον etiam in abstracto, ut illic, sic lib. 11.
§ 35. πάντα μελαβόλαι. & lib. 4. § 3. ὁ κόσμος
ἀλλοίωσις.

Οὐκ ὄρε εὐσθῆναι, καὶ π καὶνόν] πάντα σωθήσθ] transposita videntur ista, quibus rerum transpositi-
onem alternatim fieri solitam describit Marcus: mihi
sic collocanda videntur; πάντα τεσπαί] πάντα σω-
θήσθ. ὅτε ἐχὶ εὐσθῆναι, καὶ π καὶνόν. receptam le-
ctionem Xyl. dum sequitur, Marci textum convul-
sit & distrahit. vide lib. 7. § 1, 58. & l. 9. § 35.

Ἰσοι αἱ ἀπορροήσεις] i. e. τὰ ἀπορροήσεν, ut l.
2. § 17. & infr. § 6. qz ex lege quasi quadam divi-
na assignantur cuique, paria eademque sunt. Sigidem,
ut Rex sapientissimus, Ecclef. c. 9. v. 2. Eadem
omnibus eveniunt; iusti, iniusti; mundi, immundi;
pii, impii; summi, infimi. &c. Et Senec. ep. 107.
ideo nulli querenda, qia paria sunt omnibus. nam etiam
god effugit aliq, pati potuit. aquam autem jus est,
non qd omnes usi sunt, sed god omnibus latum est.
vide infr. § 43. vel etiam ita sunt æqualiter propor-
tione, non Arithmetica, sed Geometrica distributa,
ut unicuique id god est ipsi congruum maximè &
contentaneum attribuitur. ut l. 5. § 30. & infr.
§ 7.

§ 7. Ἀποῖται πᾶσι φύσις ταύτῃ εὐσθῆσθ] Suf-
ficit hoc naturæ sive creaturæ cuique, si munus sibi
proprium ac peculiare exequatur, bonum sibi con-
gruum & contentaneum assequatur. Sigidem, ut phi-
losophus, ethic. Eudem. l. 1. c. 8. Τὸ φάρμακον ἀν-
τα τὰ ὄντα ἐπιδείκνυται ἑνὸς πρὸς ἀγαθόν, ἐκ ἀλλήδης. ἔλα-
σεν γὰρ ἰδίῳ ἀγαθῷ ὁρίεσθαι. & in hoc igitur ac-
quiescit.

Φύσις ὃ λογικὴ εὐσθῆσθ] Itā natura rationalis
tunc prosperè agit, cum munda sibi propria & pecu-
liaria obit, qalia sunt qz istic Marcus recenset.
Nam εὐσθῆσθ, εὐσθῆσθ. Hefych. vide l. 5. § 14,
34. pro eo autem god εὐσθῆσθ Marcus istic, εὐ-
σθῆσθ dixit Joannes Apoll. epist. ad Gaum v. 2. ὅτι
πάντων ἐνχομαί σι εὐσθῆσθ & ὑγιαίνειν; καὶ δὲ
εὐσθῆσθαι σι ἡ ψυχή.

Τὰς ὁρέξεις & ἐγκλίσεις ἡς ἐφ' ἡμῶν μόνον] Hoc
est god passim inculcas Epictet. enchir. c. 1, & 2.
differ. l. 1. c. 1. & 27. & l. 2. c. 13. & l. 3. c. 24.

20 & l. 4. c. 1, 4, 10. alibi. huc autem plurimum fa-
cit; god inter alia l. 4. c. 1. ἐλευθέρου σὺνδεδεμένου
hominem eum definit, & αἱ ὁρεαὶ ἀνεμπόδου. αἱ
ἐρέξεις ἐμπόδου αἱ ἐκλίσεις ἀμετασώτου.

Ἐργε] ἡ γὰρ M. Caf. rectè. ut de natura univer-
sali, sive anima universi, cuius portio qzdam ani-
ma hominis cuiusvis est, intelligatur.

Ἰσοι & κατ' ἀξίαν τὰς μετρώμεν] ita supr. § 5.
ἴσοι αἱ ἀπορροήσεις. Verum est æqualitas ista, ut
Aristoteles loquitur, ethic. l. 5. c. 3. ἡ κατὰ τὴν γνο-
μῆν ἀναλογία. in qz τὰ κατ' ἀξίαν cumpri-
mis ratio habetur. τὸ γὰρ δίκαιον ἐν ταῖς διαφοραῖς
ὁμολογῆσαι πάντας κατ' ἀξίαν πνὰ δὲν ἔστι. Plato
leg. lib. 6. Διὸς γὰρ δὴ κείνους ὅσι. τὸν ὅσον μείζονα
πλείον, τὸν ὃ ἐλάττω σμικρότερον νέμει, μέτρια δι-
δόντα πρὸς τὴν αὐτῆς εἶσιν ἐκτέτρη.

Μὴ εἰ τὸ πρὸς τὸ ἐν ἴσῳ ἐκρήσκει ἐπὶ πάντις, ἀλλ'
καὶ εἰ συλλέσθον τὰ πάντα. σὺ ὃ πρὸς ἀθέρια] di-
vulsa viriatate ista M. Caf. feliciter; mutatione le-
vissimā, restituit, legendo, τὰ πάντα σὺν πρὸς
ἀθέρια σὺ ἑτέρῳ. Proportionis istius, inqz, æqualita-
tem deprehendas licet, non si unum aliqod in uno-
quoque consideres; sed si istius qzqz, cum alterius cu-
iusqam affectibus ac dotibus à natura eidem collatis
universis simul sumptis contuleris. god esse p. proporti-
onis geometricæ monet philosophus ethic. Nicom.
l. 5. c. 3. & Eudem. l. 4. c. 2. Ἐν γὰρ τῇ γεωμε-
τρικῇ συμβαίνει καὶ τὸ διπλὸν πρὸς τὸ διπλόν, ὅσοι ἐξ-
τερεν πρὸς ἐκτερεν. Itaqz Avg. de ver. relig. c. 40.
Tota simul consideranda sunt, si velimus rectè judi-
care. Plinius l. 4. ep. 14. Sapiens & subtilis (re-
rum æstimator) debet non diversis conferre diversa,
sed singula expendere, nec deterius aliqod putare, god
est in suo genere perfectum. Itā siqdem unumqodqz
in suo genere perfectum existere paret, nec muscæ
aut culicis magis qicqam deesse, god ad muscæ cu-
licisve naturam ac constitutionem pertineat, qām
elephantī

elephantum aut leoni: verumque deprehenditur Minimus illud; l. 11. c. 2. Rerum naturam nusquam magis, quam in minimis, totam esse. Siquidem de cunctis naturae operibus dici potest quod de partibus humani corporis Hippocrates. de loc. in hom. τὸ σωματικὸν τὸ μικρότατον πάντα ἔχει, ὅπου καὶ τὸ μέγιστον. & rursus: ἐν τῷ σωματικῷ πᾶσι ἐνὶ τῷ μέγιστῳ. In hanc mentem Galenus, de usu part. l. 17. extremo, ubi insignissimum illud summæque mirandum prædicaverat artificium, quod in humani corporis fabrica deprehenditur, Ἐναργῆ, inquit, τὰ τῆς φύσεως ἐστὶ καὶ πᾶσι τὰ ὅσα. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀνθρώπων ἀπολαύει μόνον ἢ πᾶσι τῶν τέχνην, ὅσα ἐστὶν ἐξ ἡμετέρας λόγος, ἀλλ' ὅτι ἐν ἐστέον ἔστιν ὅσα, ἵνα ἐκδηλωθῇ σοφίαν τὴν αἰῶνα καὶ τέχνην τὴν ἀμύνην καὶ ὅσα γὰρ ἐν ἡμετέροις, τοσούτοις μείζον τὸ θαύμα, καὶ δὲ ὅσα διασπαινοῦνται ἐν μικροῖς ὅσων ἐν ἀμύνη. Cui concinit & Plinius loco supra memorato: *Restant, inquit, immensa subtilitatis animalcula, nusquam alibi spectatiore natura rerum artificio.* In culice hic instat, in pulice illos videri dignissimus uterque: quibus & ex Plutarcho de solert. animal. formicam licet adjungas. ὅθεν ὅτι μικροῖς ἢ φύσις ἔχει μεζῶνα καὶ ἀλλότῳ κατὰ φύσιν, ἀλλ' ὡς ἐν ἐστέον καθαρὰ φύσιν ὅσων ἀπὸ τῆς φύσεως. Quid & Tertull. de anima c. 10. Hoc magis credas, si Deum recogites tantum artificem in modicis, quantum & in maximis. Eundem vide sis adu. Marcion. lib. 1. c. 13, & 14. Ambr. hexam. l. 6. c. 6. Mirabilis igitur natura in maximis: mirabilis etiam in minimis. Sicut enim non minimis plana camporum, quæ montium alta miramur; nec plus altitudinem cædri stupemus, quàm vitis aut olea brevis fecunditatem: ita non amplius miror elephantum, quia procerus est, quàm muræm, quia terribilis elephantus est. est enim donata prærogativa quædam singulis creaturis, ut quibusdam privilegiis propriis fulciantur. Avtor denique questionum Vet. ac Nov. Test. quæ Augustini nomine prostant, quest. 123. An quia præstantior est homo cæteris animalibus, idcirco illa imperfecta dicenda sunt? aut quia sancti angeli non sunt quod est Deus, imperfecti sunt absque omnia enim pro locis & gradibus suis firma & perfecta sunt, ut impleant id ad quod facta sunt.

§ 8. Ἀναμνησκείν ἐκ ἑστῆς] Recte ista Mer. Calavb. à superioribus, quibus vitiosè coheserant, separavit; novæque hinc periochæ initium dedit. vide lib. 3. § 14. & l. 5. § 5. & l. 7. § 67.

Ὅπως ἔστι] non est otium. Caf. per negotia non licet. vel etiam, non potes, non datur. adeo forsitan est rudis & illiteratus, ut nec legere quidem queas. quæquam de vita avlica quod sequitur, si ad hanc periochen pertinet, à qua tamen Xyl. Lugd. Caf. ipse sejungunt, illi potius interpretationi favere videtur. forsitan enim vitam avlicam cavillatam inducit, quasi per eam Scriptorum evolvendi facultas aut oppor-

tunitas negetur. Verum aliud illud quod sequitur, pertinere videtur.

§ 9. τὸν ἐν αὐτῇ βίον] vide l. 5. § 16. Flaccus l. 1. epist. 17.

Rure ego viventem, tu dicis in urbe beatum:

Stultus uterque locum immeritum cavissatur inique.

In culpa est animus, qui se non effugit unquam.

Senec. ep. 50. Dicimus, Non ego ambitiosus sum; sed nemo aliter Roma potest vivere. non ego sumptuosus sum, sed urbs ipsa magnas impensas exigit. quid nos decipimus? non est extrinsecus malum nostrum: intra nos est, in visceribus ipsis sedet. Et ep. 55. Non multum ad tranquillitatem locus confert. animus est qui commendat omnia. vidi ego in villa bilari & amena maestor; vidi in media solitudine occupatis familiares. vide l. 4. § 3.

Μηδὲ τὸν στυγῆ] quasi dicat, forte tuâ contentus agas. quod Apost. ad Philipp. c. 4. v. 11. ἐμαυτὸν ἐν οἷς εἰμι, αὐτάρκην εἶμι. nam quod Lugd. exhibet, 20 ἐστὶ οὐ ἐαυτῷ, nec navci est.

§ 10. Ἐπιλαβὴς τῆς ἐαυτοῦ] penitentiæ, inquit, est suipsius reprehensio. vide l. 12. § 16. ubi non reprehensio sui tantum, sed condemnatio etiam dicitur. Ex Gallo Asinio, & Largio Licinio, Gellius noct. Attic. l. 17. c. 1. Penitere tum dicere solemus, cum quæ ipsi fecimus, aut quæ de nostra voluntate nostrorum consilio facta, ea nobis post incipiunt displicere, sententiæque in eis nostram demutamus. Plut. de strang. ex Euripid. Orest. & Stob. tom. 2. 30 tit. 24.

Ἡ σύνθεσις ὅτι τύποις δὲν εἰρησινδῶ, ὅς ἐστι ἐν σαρκε, τῇ ψυχῇ τὴν μεταμέλειαν, ἀμείνων δὲ αὐτῇ νόστον ἐκαστοῦ τῆς αὐτῆς καὶ ἄλλας ἀναρεῖς λύπας ὁ λόγος. τὴν ἢ κατὰ φύσιν αὐτοῦ ἐργάζεται δεικνύμεν ὅτι αὐτῇ τῆς ψυχῆς, καὶ κολασθῶντος ὅς αὐτῆς αἰς γὰρ οἱ ἐργῶντες, ἢ ἡπάλους ἢ πυρετοῖς * διακινῶνται * [διακινῶνται] Gelsnet. sed ita Galen de affect. dign. & cur c. 6. πυρετὸς διακινῶνται.] ἢ ταῦτα παρόντων ἐσθῶν καὶ καύματος. ἢ κρύος μᾶλλον ἐνοχλῶνται, καὶ κρύος ἔχουσιν ὅπως ἐλαφροτέρως ἔχει τὰ πυρετῶ τῆς λύπης, ὡς ἐσθῶν ἐπὶ τῇ ἐργῇ. τὸ ἢ, Οὕτως ἐμοὶ * ἢ καὶ ἐπὶ αὐτῇ, [* ἄλλον vulg. perpetam] ἐπὶ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀμάρτυροῦ ἐσθῶν ἐξ αὐτῆς, βαρύτερον πᾶσι τῶν αἰσθῶν τὸ ἀλγύνειν.

Ὅτι χησιμὸν τὴν παρεκτός] Est tamen penitentia reprehensio sui, tam de malo admissio, quàm de de bono omisso. Verum ad Marci propositum, membrum alterum suffecerat.

Ἀγαθὸν χησιμὸν π] Stoicum hoc dogma, nihil utile nisi quod bonum & honestum. Laert. l. 7. Zenon. & Stob. tom. 1. l. 2. tit. 4. § 8. Πᾶν ἀγαθὸν συμφέρον ἐστὶ, καὶ λυσιτελεῖ καὶ χησιμὸν. χησιμὸν, ὅτι χησιμὸν ἀφελῆται παρὰ φύσιν. live, ὅτι ἐν τῇ χησιμῷ ἀφελῆται. Socrates apud Platon. pol. lit.

lit. l. 5. Καλίστα γὰρ διὰ τὸ τοῦ καὶ λέγεται καὶ ἀ-
λέγεται, ὅτι τὸ καὶ ἀλέγειον καλὸν τὸ ὅτι βραβε-
ον αἰχρὸν. Idemque in Alcib. 1. Τὰ καὶ δίκαια,
καλὰ τὰ ὅτι καὶ, ἀγαθὰ τὰ ὅτι ἀγαθὰ σιμωρεῖ
τὰ δίκαια ὅσα συμφορὰν τὰ ὄντι. Cicero. Offic. l. 2.
§ 9, 10. Summā quidem auctoritate philosophi, qui-
quid justum sit, id etiam utile esse censent: itemque
quod honestum, idem esse justum. ex quo efficitur, ut,
quicquid honestum sit, idem sit utile. in quo verbo lapsa
consuetudo deflexit de viā; sensumque eodē deducta est,
ut honestatem ab utilitate secerneres, et constitueret
honestum aliquid, quod utile non esset: quā nulla per-
niciēs major hominum vitæ potuit afferri. vide tam-
en hac de re porticus argutiolas, ad l. 3. § 11. &
l. 6. § 45.

Μετανοήσαντες ὅτι τὸ ἡδονικὸν πᾶσι παρεκλίνει
indē probare vult voluptatem nec bonum esse, nec
utile; quod probus nemo de voluptate ulla neglecta
omissā, pœnitentiā tangatur: sicut l. 5. § 15.
idem indē concludit, quod eandem despexisse ac
sprevisse laudē sæpe atque decori habeatur.

§ 11. Τὸ τοῦ τί ὄντι] vide ad l. 3. § 11.

§ 12. Ὅπως ἐξ ὅπου] vide ad l. 5. § 1.

Κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν] Cicero. de fin.
lib. 5. Apparet nos ad agendum esse natos. Itaque
appetit animus semper aliquid agere. Ibid.

Καὶ ἐν τῇ ἐργῇ δοκεῖ τὸ ἀγαθὸν εἶναι καὶ τὸ εὖ.
Aristot. ethic. l. 1. c. 7. vide l. 9. § 16.

Τὸ ὅτι καὶ ἀδύνατον κοινὸν καὶ ὅτι ἀλόγων ζώων]
Aristot. ethic. lib. 1. c. 13. tanquam dictum vulgō
jactatum refert, ὅτι διαφέρειν τὸ ἡμῶν τὸ βίαι
καὶ εὐδαίμονας ὅτι ἀδύνατον. nihil per vitam di-
midiam distare felices infelicibus. quia nimirum vitæ
pars dimidia edormitur. Τῆς γὰρ ὅσας πελά-
γους, τὸ ἡμῶν ἀραιεῖ τὸ βίαι. Aristot. apud Plut.
de ign. et aq. καὶ τὸ ἡμῶν ἡμῶν τὸ βίαι σιωδ-
αίται χειρόν. Clem. Alex. pedagog. lib. 2. c. 9.
Vitam nobiscum dividit somnus. Senec. epist. 117.
& ita, dimidium ex hoc (quod videmur vivere)
edormitur. Idem ep. 99. (vide ad lib. 4. § 50.)

Per somnum ergo nihil felices ad infelices distare
dicit ex vulgi sententia Aristoteles: at Marcus illic,
nihil homines à jumentis. Si quidem, ἀρχαὶ ὄντι ὁ
ὑπὸ τῆς ψυχῆς, ὅτι λέγεται ἀνδρία καὶ φαῖν.
Aristot. ibid. & c. 8. Ὅθεν ἀγαθὸν ἀποτρεῖ ὁ
καὶ ἀδύνατον. Itaque Plato leg. l. 7. Κοιμηθεὶς ὁ ἄνθρωπος
ἡδονῇ ἀδύνατον, ὅθεν μάλλον τὸ καὶ ζῶντος. καὶ γὰρ
ἀνδραγαθὸς ὁ ζῶντων, ὅσας καὶ ὁ δαδόν. Eustath.
ad Il. 4. & Plin. prefat. bist. nat. Vita profectō
vigilia est. Et revera plus vigilare, plus vivere est.
Quid enim tam mortis simile quam dormientis affectus?
quid tam vitæ plenum, quam forma vigilantis? Petr.
Chrysolog. serm. 24.

Ὅτι οὐστὶν ἐνός] vide lib. 5. § 9. Aristot.
bist. animal. l. 8. c. 1. Τὸ καὶ οὐστὶν, ἡδὲ. & c. 2.
Περὶ τοῦ ἐνός τὸ καὶ οὐστὶν.

§ 13. Φυσιολογῶν, παθολογῶν, διδακτικῶν
Senec. epist. 89. Philosophia tres partes esse
dixerunt et maximi et plurimi auctores: moralem,
naturalem, et rationalem. prima componit animum,
secunda rerum naturam scrutatur: tertia proprieta-
tes verborum exigit, et structuram, et argumen-
tationes, ne pro vero falsa surrepant. His ergo tribus
monet uti Marcus, quatenus id commodè potest, ad
unumquodque, quod imaginatio suggererit. At Xyl.
ista cum sequentibus conjungit, quasi dixerit Marcus;
ubi de natura, affectibus, aut aliis rebus differere
cum quopiam contigerit, &c. quam contextus scriem
verba ipsa nevtiqam admittunt. Logd. avtem hoc
loco perichas ita disposuit, ut Medex Absyrtum
nobis representare voluisse videatur.

§ 14. Ἡ γὰρ ὅτι ἡδονῆς] Lugd. ἡ γὰρ. fortan
ἡ καὶ. nam τὸ γὰρ ex proximo membro irrepsisse
huc videtur.

Ταῦτα πρὸς δόγματα ἔχον] leg. ταῦτα [γὰρ]
πρὸς δόγματα ἔχον. Sedi suz cavillatū restituit, &
pro verbo substituto participio, orationis serie id
poscente. potest & priore loco ὁ γὰρ legi, ut senten-
tia continuetur sic, ὁ γὰρ ὅτι ἡδονῆς καὶ λύτης &c.
— ταῦτα πρὸς δόγματα ἔχον. qui enim de vo-
luptate ac dolore, &c. dogmata habet istiusmodi,
esse nimirum ista bona vel mala, non avtem adia-
phora. Hæc Xyl. cum non animadverteret à Mar-
ci mente istic plurimum aberravit. De hoc avtem
subjecto, vide lib. 6. § 27. & l. 7. § 26, 61. &
supr. § 1.

Ἀνασχετῶν ὅπως ποιεῖν.] Itā l. 10. § 30.
βιάζεται. cogitur facere quod facit. non à vi aliqua
externa, sed à principio interno, fallio nimirum do-
gmate, pravo perversoque judicio. nec dissimili mo-
do Lucil. apud Varron. orig. Lat. l. 4.

Vis est vita, vides, quæ nos facere omnia cogit.
quod tamen nevtiqam spectare cum Doula cenleo ver-
ficulum apud Gnomologum illum,

Βίη καλεῖται δ', ὅτι βίη ποιέεται.

Sive ut Grot. legit,

Βίη καλεῖται δ', ὅτι βίη ποιέεται.

Vi quæ paratur vita, vita dicitur.

vel potius,

Vi quæ paratur victus, vita dicitur.

Ceterum dilutē nimis, & præter Marci mentem
Xyl. cogitabo, ita opus esse fieri. Vide l. 4. § 6.
& l. 6. § 27, 57. & l. 7. § 62, 63. Certē Ter-
tull. de anim. c. 16. Id quod accidit ex serpentis in-
stinctu, excindit inole: esse et coadulescere in anima, ad
instar jam naturalitatis, quia statim in natura pri-
mordio acciderit. Et Bernard. de grat. et lib. arb.
Corruit homo de posse non peccare in non posse non
peccare, amissā ex toto consilii libertate. itemque de
posse non turbari, in non posse non turbari, amissā ex
toto complacitii libertate. De populo suo Jeremias
c. 13. v. 23. An mutare potest & tibi opem suam?

suam? an perditur potest maculas suas? ei si hoc potuerint, etiam vos possitis bene facere, qui male facere edocui estis. Et de Massiliensibus suis Salvian. de provid. lib. 6. c. 14. In veterata in nobis malorum omnium labe, aliter jam non vitiosis esse non possumus, nisi ut omnino non sumus.

§ 15. Μάμνον] Μάμνησμαι. Lugd. edit cogitabo, Xyl. qui antegressis annectit. Sed illud malo. sicut lib. 2. § 4. & max § 16. in priore autem μάμνησμαι, nisi vitiosum fuerit, transitus est a persona ad personam. de quo ad lib. 6. § 50. diximus.

Αἰσθὼν ἐξήϊσεν] Petr. epist. 1. c. 4. v. 12. Μὴ ἐξήϊσεν τὴν ἐν ὑμῶν πυρρῶτι, ὡς ἔστιν ὑμῶν συμβαίνοντος. Ilocasius sub Leone Magno Qæstor, in iudicio cum filiteretur, monenti præfecto, videret quo in statu constitutus esset, Ὁρῶ, inquit, καὶ ἐξήϊσμαι, ὅτι ἀνθρώποις ἀν, ἀνθρώποις ἀνθρώποις συμπορεύσιν. Zonaras Annal. tom. 3. vide l. 4. § 29. & l. 12. § 1.

Εἰ ἡ σὺνὴ σὺν καὶ φέρει] Jacob. epist. c. 3. v. 12. Μὴ διατάσσιν σὺνὴ ἐλαίας ποῦσαι, ἢ ἀμπλῶσιν; Et Dominus Christus, Matth. c. 7. v. 26. Μήτις συλλέγουσιν ὑπὸ ἀλυστῶν σαφυλῶν, ἢ ὑπὸ ὀφείλων σῦν; ὅταν πᾶν δένδρον ἀγαθόν, καρπὸς καλὸς ποιεῖ τὸ ὅ σαρρὸν δένδρον καρπὸς ποιεῖ τὸ καλὸς ποιεῖ, ἢ δένδρον σαρρὸν καρπὸς καλὸς ποιεῖ. ἔσται γὰρ δένδρον ἐν τῷ ἰδίῳ καρπῷ γινώσκονται. Luc. c. 6. v. 44. quia nimirum, ἔσται γὰρ καρπὸν ἴδιον φέρει. Moses Genes. c. 1. v. 11. vide l. 4. § 6. & l. 12. § 16.

Ὡς ὅτι φορεῖ] Quid enim malis moribus in mundo provenit uberius? aut cuiusnam rei, quam impietatis, improbitatis, impuritatis, pravitatis, feracior est orbis universus? Plaut. Trinum. 1. 1.

—mores mali

Quasi herba irrigua, succedere uberrime.

Nec quicquam vile nunc est, nisi mores mali:

Eorum liceat messim metere maximam.

Flaccus l. 1. epist. 2.

Seditione, dolis, scelere, atque libidine, et ira

Iliacos intra muros peccatur et extra.

Juven. sat. 13.

Quæ tam festiva dies, ut cesses prodere furem,

Perfidiam, fraudes, atque omni ex crimine lucrum

Quæsitum, et parvis gladio vel pycide nuntios?

Vide in sacra pagina sanctorum querelas, Psal. 12.

et 14. Jer. c. 9. Mich. c. 7. &c. Itaque Synes. de provident. 1.

Ἐν γὰρ τῷ πότῳ ἦν κακῶν, ὁ δαυμασὼν ἱδὲ κακῶν, ἀλλὰ δαυμασὼν, εἰ π καὶ μὴ τοῦτον

ἐρταυδᾶ. τὸ το γὰρ μετακινῶν καὶ ἀλλοτρίων. qomodo

Diodor. Sicul. l. 18. παρεδόξεν ὅτιν, ὅτι εἰ γέροντες

π παρελθόν, ἀλλ' εἰ μὴ πᾶν ὅτι τὸ γινώσκον

ἀνέλασσαν. Et Juvenal. sat. prænotat:

Egregium sanctissime virum si cerno, bimembri

Hoc monstrum pueri, et miranti jam sub aratro

Piscibus inventis, et sæta comparo malæ.

Rari quippe boni vix sunt numero totidem, quos

Thebarum porta, vel divitis ostia Nili.

Ubi pro miranti, quidam mirandis legi volunt, ego

(si quid mutandum fuerit) mutatione leviori lirari

ti malim. Varro de re rustic. lib. 1. c. 29. Tertius

cum arant iusto semine, boves lirare dicuntur; id

est, cum tabellis additis ad vomerem, simul et sa-

lum frumentum operiunt in porcis, et sulcans fossas,

quod pluvia aqua delabatur. vide & Plin. hist. nat. l.

18. c. 20.

§ 16. Τὸ μεταπίδεναι] animi sententiam mu-

tare. Ita Epictetus dissert. l. 2. c. 15. homini ad

se inedia tollendum mente obfirmato, Ἐἰ μὴ ὁρ-

ῶν ἐκρινῶν, ἰδὲ σαρρὸν καὶ εἰ δ' ἀλλοτρίων ἐκριν-

ται, μεταπίδεναι. Et Gregor. Naz. ad Episcop. 150,

Ὁυχ, ἢ μεταπίδεναι τὸ αἰσθὼν ἔχει, ἀλλ' ἢ τὸ κα-

κὴ πῆρσις, τὴν ἀπὸ λειψῶν. inde Dionysius Hera-

cleota ὁ μεταπίδεναι δίδωσιν, ut Laert. l. 5. in He-

raclid. & in Zenon. ὁ μεταπίδεναι εἰς ἡδονῶν, quia

nimirum ἀπὸ τῆς ἀρετῆς ἢ ἀρετῆς καὶ ἀρετῆς καὶ ἀρετῆς

καὶ ἀρετῆς, exuta virtutis stola, adversusque plane

indutus, à Stoica secta jam senex ad Epicuream

transilivit. de quo iuque festivè Timon in Sillis;

Ἥνικ' ἐργῶν δαίμων, νῦν δόχεται ἡδονῶν.

Athen. dipnosoph. l. 7. apud quem malè transposi-

torem vertit Dalechamp. cum, immutatum potius

reddere debuerit. qod & Calavb. monuit. ad A-

then. l. 10. c. 10. vide ad l. 4. § 12. & l. 6. § 21,

29. Cæterum de vocabulo isto à scrupis calcu-

lisve lusoriis traducto fufius alibi egimus.

Ἐπὶ τῷ τῷ διορθῶν ὁμοίως ἐλευθερὸν ὅτι] xqè

liberum est, inquit, quodque animum ingenium nihilò

magis dedecet, verum docenti, ubi erraverit quis,

obsequi, atque recte vix, ubi eam certo iudicio ele-

gerit, constanter liberèq; insistere. Corrigere ni-

mirum vult absurdum quorundam errorem, qui quod se-

mel imbiberint, nolunt deponere, (ut Cypr. l. 2. ep. 1.)

et pervicaciam constantia loco habentes, rectiora mo-

nenti parere servile ducunt ac illiberale. Adversus

cujusmodi homines sese accingit & Epictetus loco

superius memorato. Ὅταν ἀκασοί πῖναι τῶν τῶν

λόγων, ὅτι βέλαιον ἱδὲ δει, καὶ ἡ μὴ παρῆρσι

ἐλευθερῶν ὅτιν, ἢ ἀναδύσας. τὰ γὰρ ἀλλὰ καλῶν,

ἀναγκαῖα, δὲ ἀλλὰ, ἀλλοτρία, φαντάζοντα, ὅτι δει

παρῆρσι τὸ κελεύειν ὅτιν, ἀλλὰ ἀναγκαῖα ἐμμελῆ.

ἀλλὰ ἀναγκαῖα ὅτιν, ὅτι δει τὸ κελεύειν. δὲ ἀλλὰ γὰρ

ἱδὲ τῶν ἐν σπῆματι, ἀλλὰ ὡς νηλοποι. ἀν δὲ μοι

φρενῆσιν τῶν ἐν ἐνδεδυκῶν, καὶ ἀνακαρῶν ἐν

αὐτοῖς, ἐν σπῆματι, ὅτι, ἀνθρώποις, ὅτιν, πῶν δει

σπῆματι. τὸ το καὶ εἰσὶ τῶν, ἀλλὰ ἀπῆλθα. Non enim,

quia rigidum aliquid, ideo rectum; nec quia stupidum est,

ideo sanum; Avg. de civit. Dei l. 14. c. 10. Ve-

rùm pergit Epictetus, & ubi pervicacium quorun-

dam exempla proposuerat; ὅτι ὅτι μεταβῆναι, qui à

re semel propofita nullâ ratione adduci sefe parian-
tur, ex eis ait tandem se intellexiffe, quidnam velit
pervulgatum illud, *Μωρὸν ἔτε πῶσαι, ἔτε ἡξαι*
ἔτε quod Volph. cur mutandum cenſeat, nihil vi-
deo. Mox: *Κίκευς*, inquit, *ἡ δὲ οὐ μανύωρδι. ἀλλ*
δωρ βεβαυότερον κενύται τὰ ἐκ ὄντα, ποῦτόν πλεί-
ον ἔλλαττον δνοῖται. -- *ἐκ ἀρκῆ τὸ κακεῖναι, ἡ*
τὸ μὴ μελαδιδῆς. ὅπου οὐ μανυκοὶ τῶνοι, ἔχ' ἡλίου-
νοι. *ἡπαρνεῖν θέλει, ἀν με σῶτο ἀναξίσεως. διὰ τὴ*
ἀδραργῆ; τὴ ἰγνέω; κίκευς. *ἰσθῶν δὲ πὶ κακεῖνας*
ἐκὼ ἡπαρνεῖται. Claudit tandem dissertationem his
verbis. *Ὡστερ ἐν νοοῦντῃ ἡ βέλματιζαυθῖω σῶματι,*
ποτὶ αὐτὸν ἐπὶ ταῦτα, ποτὶ δ' ἔπ' ἐκείνα ῥήσιν τὸ
ῥῆμα. *ἔπειτα ἡ ἀδραργῆς ἡυθῆ, ὅπου ἡ κλίρη, ἀδρ-*
λας ἔχει. *ὅπου ἡ ἡ πένθ' ὡσεὶ τὴν κλίματι τῶν*
ἡ τῇ πορῆ, ποτὶ γινέται τὸ κακὸν ἀλόγητον ἡ ἀδρ-
εργῶν τῶν. Itaque Synchus de regno: *Ὁ ὅ ἐπὶ τοῖς*
αὐθῶν ἀναγκάσις ἡχεογνώμων, αὐθῶν δὲ ὁμολο-
γίας ἀγνοίας, ἡ καρδιαὶ γινώσκιν ἐκ μελαοίας, ἡ δὲ
διδίται λόγων ἡαργῶν, ἀλλ' ἀντὶ αὐτὸν σφῶς, ὅτι
κολλῶσται. vide ad l. 1. § 16.

Σὺ δ' ἐνέρεται *ἡ τῶν σὺν ὁρμῶν* Lugd. meli-
us οὐ, & οὐν. deesse tamen forsitan videatur, *ἐκείναι σὺν,*
aut tale aliquid. Sufficit tibi operatio tua juxta animi
tui impetum judiciūque & mentem ipsam peractā.
verum distinctio interfecta integram faciet sententi-
am. lego igitur, *οὐ δ' ἐνέρεται, ἡ τῶν σὺν ὁρμῶν*
ἔκ. tua enim est operatio & ista, utpote intentioni
tuæ consentanea. &c.

§ 17. *Εἰ μὴ ἐπὶ σὺν, τὴ αὐτὸν ποιεῖς;* No-
vum hinc periocham orditur & Anglus interpres &
editor Lugdunensis. possuntque revera aliō, quā qd
priora illa, referri. Siquidem tui, inquit, est arbitrii
aliquid facere vel omittere, cur facis quod non probas,
sive in qd non aspicis? si alieni, non tui, est, de
aliis, sive Deis, sive atomis, hoc est, rerum princi-
piis, juxta Democritum & Epicurum, frustra gere-
ris: frustra avtem facere aliquid, insipientis, cum illis
litigare, etiam insipientis. vide l. 4. § 3. & l. 12.
§ 12, 14.

§ 18. *Ἐξω τῷ λόγῳ τὸ ἡπαρνεῖν ἡ πῆψιν*
Lucret. l. 3.

Cedit enim rerum novitate extrusa vetustas
Semper: & ex aliis aliud reparare necesse est:
Nec quidquam in barathrum, nec tauriara decidit atra.

Pythagoras apud Nalconem Metam. l. 15.

Non peris in tanto quidquam, mihi credite, mundo,
Sed varias mutasque vices nascique vocatur,
Incipere esse aliud, quam quod fuit ante; morique
Definere illud idem. —

Brutius Epicharmo de Terra apud Varron. de ling.
Lat. l. 4, & 8.

Quæ dedit, illa capis, neque dispendi facis bilum.

Pacuvius Chryse, de Æthere;

— omnia si animas, formas, auget, alit, creat,
Sepellit, recipisque in se omnia.

Maro itidem Georg. l. 4.

Scilicet huc reddi deinde, ac resoluta referri

Omnid: nec morti esse locum: sed viva volare

Sideris in numerum, atq; alto succedere cælo.

Ubi Servius: Dissolvi cuncta & redire rursus in
originem suam. nec morti. i. e. perditioni locum esse.
nihil est enim, quod perire funditus possit, cum sit τὸ
πάν. i. e. omne, in quod redeunt universa resoluta.

res autem hac quæ mors vocatur, non est mors; quippe
quæ nihil perire faciat; sed resolutio. Et Macrobi. in
somm. l. 2. c. 12. Constat secundum veræ rationis
assertionem, quam nec Virgilius ignoravit, nihil intra
vivum mundum perire, sed eorum quæ interire videntur,
solum mutari speciem: & illud in originem
suam, atque in ipsa elementa remeare, quod tale, quale
fuit, esse deserit. Senec. ep. 36. Cogita nihil eor-
um, quæ ab oculis abeunt, & in rerum naturam, ex
quæ prodierunt ac mox processura sunt, reconduntur,
consumi. desinunt ista, non pereunt. & mox: Obser-
va orbem rerum in se remeantibus: videbis in hoc

mundo nihil extingui, sed vicibus descendere ac re-
surgere. æstas abit; sed alter annus illam adducit
hyems cecidit; referent illam sui menses: solem nox
obruit, sed ipsam statim dies abigit. stellarum iste
decursus, quicquid præterierit, repetit. pars cæli levan-
tur assidue, pars mergitur. Et quæst. nat. l. 3. c. 9.
Nihil deficit, quod in se redit. Et de benef. l. 5. c. 8.
Rerum natura nihil dicitur perdere, quia quicquid illi
avellitur, ad illam redit: nec perire quicquam potest,

quod quod excidat non habet, sed eodem revolvitur, unde
discedit. Tatian. denique adv. Græc. *Ὡστερ δὲ*
ἐκ ὧν, ἐπὶ τῇ ἡυθῆ, τὴς ἡμῶν ἐκ ἰγνέωσιν, μέ-
νον ἡ ἐν ἡυθῆσιν τῆς σαρκικῆς ὕλης ὑπέρχον γα-
ργῶς ἡ, ὁ μὴ πάλαι, διὰ τῆς ἡυθῆσιν, τὸ ἡ
πῆψιν δὲ τῶν αὐτῶν τῶν τοῦ, ὁ ἡυθῆσιν, ἡ
διὰ τῶν αὐτῶν μὴ πάλαι, αὐτῶς τῇ μὴ πάλαι ὁρμῶν,
ἐσθῆς πάλαι, ὡστερ μὴ πάλαι γαργῶς, εἴ-
τα ἡυθῆσιν: καὶ πῶρ ἐξαρῶσιν πᾶν τὸ σαρκί-
ον, ἐξαρῶσιν τῶν ὕλων, ὁ κόσμος κερῶσιν

καὶ ἐν πᾶσι τοῖς, καὶ ἐν τῶν αὐτῶν ἐκ τῶν αὐτῶν
καὶ ἐν τῶν αὐτῶν διασπῶσιν, ταμεῖσις ἐκ τῶν αὐτῶν
καὶ ἐν τῶν αὐτῶν διασπῶσιν, ταμεῖσις ἐκ τῶν αὐτῶν
interpres pessime accepit. vide l. 4. § 4, 5, 23, 46.
& l. 5. § 4. & infr. § 50.

διαλύσται οἱς τὰ ἡυθῆ] Lucret. l. 1.

Huc accedit, ut quæ in sua corpora rursus

Dissolvatur natura, neque ad nihilum interimat res.

Senec. ep. 71. Quicquid est, non erit: nec peribit,
sed dissolvetur. nobis solus, perire est. proxima enim
intuemur, ad ulteriora non prospicit mens bebes. vide
l. 9. § 33.

ἡ αὐτὰ ἡ μελαδιδῆς [Nalō Met. l. 15.

— omnia fiunt

Ex ipsi, & in ipsa cadunt. resolutæque tellus

In liquidas rareſcit aquas: tenuatur in auras,

Aeræque humum habet: dempsit quæ pondere rursus

*In sa;eros aër tenuissimus emicat ignes.
Indè retro redeunt: idémq; retextitur ordo.
Ignis enim densum spissatus in aëra transit:
Hinc in aquas: tellus glomeratâ cogitur undâ.*

Vide l. 4 § 40.

§ 19. Καὶ ὁ ἡλίος ἐρεῖ, σέως τί ἔργον γάρουνα]
ita Baf. at Lugd. ἐρεῖ σέως τί ἔργον γάρουνα. potest
dicere cuius rei causa factus est. Xyl. de se dicit,
alicuius gratia factus sum Caf. qid si legas, καὶ ὁ
ἡλίος ἀποσείπεις τὸ γάρουνα. etiam sol utique alicuius
rei gratia exiit. 10

Καὶ ἐς λοιποὶ θεῶ] Sidera nimirum, qz anima-
ta esse putabant, & Deorum loco habebant. vide
l. 9. § 35. & l. 12. § 28. Ἰρὰ & sapientes Ægy-
ptii, θεὸς ἦ ἥλιον καὶ σελήνην. Lært. *proem.* &
Pythagoras, ἥλιον τε καὶ σελήνην, καὶ τὰς ἀλλὰς
ἀστέρας, ἦν θεὸς. Idem l. 8. De sole Heraclit. ad
Hermolod. ep. 1. Λίθοι, θεῶν μαρτυραὶ ἔργα θεῶν
μαρτυροῦν, δια ἥλων. νύξ αὐτῶν καὶ ἡμέρα μαρτυροῦ-
σάν· ὅρα αὐτῶν μαρτυροῦσιν· ἡ δὲ καρποφύσιον
μαρτυρῶν σελήνης ὁ κύκλος ἐκείνη ἔργον, ἔσθλη
μαρτυρία. Imò testimonium perhibent ista omnia
solis conditori, non soli. vide *Psal.* 8. v. 1, 3. &
Psal. 109. v. 1, 2, 6. & *Psal.* 74. v. 16, 17. &
Psal. 124. v. 19. & *Αἱ.* 6. 14. v. 14. Vide ta-
men, si operæpretium id videbitur, de sole Aposto-
læ impii Juliani Imperat. *orationem* auctore dignam.
Plato in *Cratilo*, à Theodoro adductus *testatur*.
l. 3. Φαίνονται μοι οἱ περὶ τοὺς ἀνθρώπων οὐρανὸν
τῷ Ἑλλάδα, τὰς τοὺς μίνους ἡγεῖσθαι θεούς, ὅπερ καὶ
οἱ πολλοὶ ἤν βαρβάρων, ἥλιον, καὶ σελήνην, καὶ
γῆν, καὶ ἀστρα, καὶ ὑετῶν. ἀτε ἔ· αὐτὰ ἐόντες
ὄντα δρῶν καὶ διόντα, ἅπα τὰς πῖς εὐσεΐας,
ἧς τὸ θεῖον, Θεὸς αὐτῶν ταύτης. Clementes
πάντες in *protrept.* Ὁρῶν γὰρ εὐθεὶς ἀμφοὶ τῷ ἔξω-
νὸν θεῖον ἀπατάμενοι, καὶ οἶσι μὴ σπικδύκτες,
ἤν ἀτρέων τὰς κινήσεις ὀπταζόμενοι, ἐθαύμασαν
τε, καὶ ἐξεθεῖσαν, θεὸς ἐκ τῶν θεῶν ὀνομάμπι-
τες τὸν σῶσαν, καὶ σεσηκύνοντων ἥλιον, ὡς Ἰνδοὶ καὶ
σελήνην, ὡς Φοῦγες. &c.

Σὺ δὲ ὡς τῆς τῆς ἡμετέρας] vide ad l. 5 § 1. & l. 9. § 9.
 § 20. Ἡ φύσις ἐστὶν ἀνθρώπου] *natura finem suum habet in rei uniuscujusque fine.* Cal. ut ἐπὶ τοῦδε hic sit collimare. at Xyl. consilium iniiit. ad Marci mentem propius, *rationem habere.* hoc est enim σοφὸς ὁδε Marco istuc: ut l. 1 § 9. τὸν ἀνθρώπον ἐπὶ φιλαν. vide ibi adnotata. Terrull. *adv. Marc.* l. 2. c. 5. *Universa Deus disponendo praeiit, & cresciendo disposuit.* Cyprian. *epist.* 3. ubi Domini Praetoris illud ex Manh. c. 10. v. 29 laudasset. nec passerculum quidem, qui affario dimidio veniat, citra Dei nutum ad terram decidere. *Cum Cbrius nec minima fieri sine voluntate Dei dicat, existimas aliqui & summa & magna, aut non scientem, aut non permittente, in Ecclesia Dei fieri Trithem.*

ad Caesar. qæst. 8. Magna divina providentia commendatio, qæ non solum hominum curam habet, sed avium quoque minutarum. Hieron. qidem in Abacuc. c. 1. v. 14. Sic ut in hominibus etiam per singulos Tit curvis providentia; sic in cæteris animalibus generalem quidam dispositionem et ordinem cursumque rerum intelligere possumus. v. g. quomodo nascatur piscium multitudo et vivat in aquis, quomodo reptilia et quadrupedia oriuntur in terra, et quibus alimentis cibis? Cæterum absurdum est ad hoc Dei deducere maiestatem, ut scias per momenta singula quæ nascantur culices, quæve moriantur, quæ cimicum et pulicem, et muscarum sit in terra multitudo; quanti pisces in æqua nascentur; et qui de minoribus majorum prædæ cedere debent. Non finis tam fatui adulatoris Dei, ut dum potentiam ejus etiam ad ima detrahimus, in nos ipsos injuriosi simus, eandem rationabilium quam irrationabilium providentiam esse dicentes. At Bernard. de grat. et lib. arb. Attingit illa (sapientia divina) ad finem ad finem: hoc est, à maximo angelo usque ad minimum vermiculum: ab ortu creaturæ usque ad finem destinatus ad creatore, sive in quem urget natura, sive quem accelerat causa, sive quem concedit gratia; dum nihil horum evenit, quod non prout vult, potenti præordinet providentiâ. Attingit autem, non quidem mobili discurfione, vel subiecta creaturæ quasi officiali administratione, sed substantiali quadam et ubique præfenti fortitudine, quâ utique universa potentissimè movet, ordinat, administrat. Adjici poterat quod de capillis numeratis, Christus, Matth. c. 10. v. 30. de folio ab arbore cadente. Bern. conc. solen. 8, et 99. Trithem. ubi suprâ. vide ad l. 7. § 31. Senec. qæst. natur. l. 3. c. 29. Sive anima est mundus, sive corpus; natura gubernante, ut arbores, ut fœta, ab initio ejus usque ad exitum, quicquid facere, quicquid pati debet, inclusum est; ut in semine omnis futuri pati hominis comprehensa est; totius enim corporis et sequentis ætatis in parvo occultoque lineamenta sunt. Sic origo mundi, non minus solem et lunam et vices siderum, et animalium ortus, quam quibus mutarentur terrena, continuit.

Τὴς ἑπομένης Fulcus apud M. Senecam, Sui-
for. 2. statuta nascentibus in finem vita dies est.
Habebit quisque quantum illi dies primus ascripsit. L.
Senec. et Marc. c. 20. sic lib. 6. § 49. ἀποκρίσις
& l. 12. § 23. ὁποῦ δὲ ἀποκρίσις. vide l. 2. § 4.

Ἄρ' ὁ ἀναβάλλων τῷ σπῆρει] Sejungunt illi à superioribus G. Xyl. & M. mihi continuanda prorsus videntur. gemadmodum. inquit, q̃i pilam mittit rationem apud se habet, non tantum q̃o modo motus ille ineatur, sed q̃a feratur & q̃o loco terminetur; sive q̃a permcet pila, q̃o pertingat, ubi cadat; ad eundem modum natura consilium inquit, non de ortu tantum, sed de obitu etiam, & progressu cujusq̃ rei. Plautus alio, nec ab hoc t-

men prorsus abhorrenti, sensu, Captiv. prolog.

Enimvero Di nos quasi pilas homines habent.

Ti ἢ ἀγαθὸν τὸ σφαιεῖν] vide l. 4. § 42. & l. 7. § 23.

Τὸ πωφόλυμ] Notum est proverbium, Homo nulla. quod Varro retulit, *πρῆσας. in libr. de re rust.* Apud Lucianum Charon Mercurio, ἔδειλ' ὅσον σὺ εἶπες ὅτι ἐοικάναι μοι ἐδόξεν οἱ ἀνθρώποι, καὶ ὁ βίβ' ἀπὸς αὐτῶν· ἂν ποτὶ πωφόλυμας ἐοῦσιν ἔδειλ' ὅσον, ὅσοι κρυφῶ πνιχταὶ ἐσθλὸν πνιχταὶ τὰς φουαλίδας λέγων, ἀφ' ὧν συναγέρχεται ὁ ἀφρός; ἐκείνων τῶν αἰ μὲν πνιχταὶ μικραὶ εἰσι, καὶ αὐτὰς ἐνεργεῖσαι ἀπὸ πνιχταῖς, αἱ δ' ἐπὶ πλὴθος διακρίσιν, καὶ περὶ τῶν αὐτῶν αὐτὰς τῶν ἄλλων αὐταὶ ὑπερπνιχταὶ, εἰς μέγιστον ὄγκον αἰσθται, εἴτα μὲντοι μακρύνει πάντως ἐξέρχονται πνιχτὰ καὶ δὴ δὴ ὅσον τὰ ἄλλα ἡμῶν. τὰς δὲ οἱ ἀνθρώπων βίβ' ἀπὸς τῶν πωφόλυμας ἐμπροσθεν, οἱ μὲν μί- ζουσι, οἱ δ' ἐλάττωσι καὶ οἱ μὲν ὀλουργεῖται ἔχουσι καὶ ἀκύνουσι τὸ φῶσφος, οἱ δ' ἅμα τὸ ζῆναι ἐπαύ- σονται πᾶσι δ' ἢ ἂν παρ' ἡμῶν ἀνακάνω.

Ἐπὶ λόγῳ] Senec. epist. 41. Rogo, non stultissimum dicas, si quis existimet lucernae pectus esse cum extinguita est, quā antequam accenderetur? Nos quoque accendimur & extinguimur: medio illo tempore aliquid patimur. urinae vero alta securitas est. quid refert utrum non incipias, an desinas? utriusque rei hic est effectus, non esse.

§ 21. Ἐκτρέφον] ἔτερον Lugd. edit. unde annot. Στρέφον. convertito i.e. Omnino prae- 30 Marcī mentem. Qui vult non in ipse se convertat quis; sed ut illud potius, in quo cogitationes defixas habet, non tam convertat, aut circum vertat, ut Cas. quā inverteat, quod naturam ejus penitus introspiciat & perspicatam habeat. Aristophan.

Ἐκτρέφον ὡς τὰ ζῷα τὸν αὐτὸν τρόπον

Inverte quā celerrimē mores tuos.

Ubi Schol. τὸ μεταφορῶς τῶν ζῴων ἰματίων καὶ ἐκτρέφονται. ἐκτρέφονται ἢ ἰματίων, τὸ ἀλλάζειν τὸ πρὸς τὸ ἐκ τῶν μέσων, ἔξω. Eadem & Svidas. vide l. 3. § 11. Verūm ibi de re qavis, illic de corpore humano, ipsoque cumprimis cujusque proprio agere videtur. Boeth. consol. lib. 3. c. 8. Quod si, ut Aristoteles ait, Lynceis oculis homines uterentur, ut eorum visus obstantia penetraret, nonne introspicere visceribus, illud Alcibiadis superficie tenuis pulcherrimum corpus, turpissimum videretur? igitur i.e. pulcrum videri non tua natura, sed oculorum spectantium reddit infirmis. qui nimirum, si interiora intueri valerent, aliter planē censerent. Allusit ad vulpis maximē morem de qua Plut. in Collat. agas. ἐπὶ terrestr. Ἡ δ' ἀλώπηξ ἀλῶσα, ἐκδύς ἐκτρέφεται πύρκα καὶ δὴ ἐντολίαν καὶ ὑγρότητα μεταβάλλειν τὸ σῶμα καὶ σφόνδιον, ὥστε, τῶν ἐν τοῖς ἡρώδων, ἀποπτεῖν τὸ ἀγκυρον. quanquam de scolopendra idem refert auctor idem de fera vindicta.

Τότες ἡγάγασα ἐκτρέφω καὶ ἐν τοῖς ἔξω τῆς ψυχῆς, ἰλασμένους παρὰ φύσιν, καὶ ἅμα καμψομένους, ὥστε αἱ θαλάττιαι σχολήσιν, κατὰ πύ- 10 σαι τὸ ἀγκυρον, ἐκτρέφουσιν αὐτάς. idem vult nos mente ac cogitatione facere, cum ad corpus animum adjecerimus.

Πορνεύω] vitiosum videtur. forsan ἀποπνεύω fuerat. ut l. 9. c. 2. ἀποπνεύσαι. corpus, inquit, considera, quale fiat, vel morbo languidum, vel senectute emarcidum, vel ab anima jam derelictum.

Βεργύλιον ἢ καὶ ὁ ἱπαιών] Annotator Lugd. 20 qo codice ulus, nescio. Βεργύλιος ὁ βίβ' καὶ ὁ ἱπαιών. &c. sed forte, inquit, Βεργύλιον qz Marci vox est. Certē siqz exemplaria eam lectionem adfirmarent, legerem libens, Βεργύλιος ὁ βίβ' Βεργύλιον ἢ καὶ ὁ ἱπαιών, &c. vide lib. 4. § 16, & 33. & l. 7. § 5.

Ἐν γωνίᾳ] vide l. 3. § 10. & l. 4. § 3.

Ἡ γῆ στεγνύει] vide l. 4. § 3.

§ 22. Πρῆσιν] Potest hae perioche non uno modo intelligi. Potest enim sumi quasi moneat Marcus, quodnam debeat esse τῆς σπουδῆς sive ἐπι- 35 σφοδρῆς, ut lib. 4. § 16. loquitur. i. e. considerationis subjectum: idque quodplex esse velit: Nimirum vel subjectae rei cujusque materiam, ne pluris eam quis quā par est faciat; (vide l. 5. § 10.) vel dogma ac decretum suum, ut sit rationi recte consentaneum. (vide lib. 7. § 2. & sup. § 1.) vel actionem suam, ut utrique illi respondeat. (vide l. 6. § 22.) vel vocabuli significationem: ubi dicentem attendere oportebit. (vide l. 7. § 4. & l. 10. § 8.) atque huc inclinare videtur Xyl. nec abiecit Cas. Verūm potest & in aliam, quā mox dabimus, mentem sumi. Lugd. Editor ad tria membra restringit, dum τὸ ὑποκειμένην δόξαν conjungit, vertitque subjecta opinioni. de distinctione accedo, quia disjunctivam Marcus τὸ ὑποκειμένην non praefixit. Verūm ecquid sibi vult opinio subjecta? Verto itaque, adverte, vel attende, praesenti, aut de- 40 creto, aut actioni, aut significato. Τὸ ὑποκειμένην, praesens, quod adest. Polyb. l. 3. Πᾶς δ' αὖ ἐνδοκίμως τοῖς ὑποκειμένοις, τὸν λαβανόμενον τῶν αὐτῶν περιγέρων, καὶ διασφαλίζοντα τῶν κατὰ σπον, παρ' ἑωυτοὺς δικαίως, εἰ μὴδὲν εἶδεν τῆς τῶν περιγέρων πρὸς ἐξέτης ἀπομνήστου. qz praesentibus acquiescit. τὸ ὑποκειμένην τοῖς περιγέρων ὀρ- 45 ponuntur. Plutarch. Publicol. collat. cum Solon. Δεῖ ὃ πρὸς τὸν ὑποκειμένην κατὰ τὰς περὶ τῆς ζωῆς. Sunt res ex temporibus praesentibus perpen- denda. sic l. 6. § 4. πάντα τὰ ὑποκειμένην. praesentia cuncta. & l. 10. § 18. ἐξέτης τῶν ὑποκει- μένων. Monet ut ad id quod praemanibus est, sive decretum illud, sive factum, sive dictum sit, ani- 50 mum sedulo advertamus. ut & l. 2. § 9. & l. 3. § 12. & l. 6. § 32. & l. 9. § 6.

Διαικῶς ταῦτα πάροις] separat ista à praecedentibus

dentibus M. Calavb. possunt tamen ad idem argu-
mentum pertinere. Merito multa pateris, qia ad id
quod præ manibus est non attendis, sed de rebus fu-
turis anxius, animiq; suspensus es, & quod præcipue
re spectat diffem. vide *lib. 9. § 25.* & *lib. 12.*
§ 1.

Μάλλον ὃ Σίλεος.] Hæc integra satis videntur
iſta, ſorſan ſcribendum fuerit [ὅτι] μάλλον δὴ &c.
ut ratio reddatur, quæ tot moleſtiis conſtititur,
qui nimirum ſui emendationem de die in diem in-
frunxit differt. Legi poſſunt tamen & ἐρωτηματι-
σμοί, [τί] μάλλον ὃ &c. quaſi dicat. *Ut caſſio*
de malis bonus fieri, quàm hodie eſſet vide l. 2. §. 4.
Perſ. ſæ. 3.

*Cras hoc fiet. idem cras fiet. Quid? quafi magnum
Nempe diem donas. Sed cum lux altera veniſ;
Jam cras beſtium conſumpſimus, ecce, aliud cras
Egerit bos annos, & ſemper parvum erit ultro.*

Sed propterea, nec te venturas differ in horas:

Si non est bodie, cras minùs apertus erit.

Nam qod sequitur,

Vicimus affiduē, cras quoq; fiet idem;
non de instituti mutatione in meliūs; qd Calanb.
in *Perfium*, sensisse viderur, dum memoriā fīsus co-
dicem non consulit; sed de perseverantia in coep-
tae mollioris ac dulcioris usura dictum est. *Pe-*
tron. Arb. sęv. *Qod hodie non est, cras eris; sic*
vita truditur. Qod tamen eruditissimus ille vir,
etiam cum duplici negatione exhibet; *Qod hodie* 30
non est, cras non eris. Certē qd Nafo suprà verbo
monuerat, idem fusiūs Epictet. *disert. l. 4. c. 12.*
Ὅτι παρὲς τὸ σήμερον ἀμαρτάνει, εἰς τὰλλα χρεῖον
ἀνάγκη σοι τὰ παρήμερια ἔχειν. ὥσπερ ἡμῶν, τὴ
καλεπατομένη, ἐστὶν ἡ μὴ σαρξενεὶ ἐγγρίτω.
ἴσα ἴσως τῷ ἀναβάλλεσθαι τὸ σαρξενῶν, εἰ δ'
εἰς ἄλλον καὶ ἄλλον χρόνον ἀπυδεῖν. (ita Calanb.
restituit qd εἰσάδει legebatur) ὥσπερ δέ μόνον τὸ ἐν-
ροεῖν, τὸ ἐνυμνωμένον. εἰ μὴ ἢ ὑποσταλὴς ἢ ὑπερ-
σταλὴς ἔσται, ἢ παντελὴ; ὑποστασις αὐτῆς ἔστι λυσιστε-
λέτης; εἰ δ' ἢ λυσιστελεῖ, πῶς ἔτι διωκεῖ τὸ σαρ-
ξενῶν φυλάσσει; Verūm Marci verbis gemina pror-
sus sunt, & ad ea fortēan respexit etiam, qz in
fine dissertationis illius Epictet. disciprat. *γυνὴ δ'*
ὅταν εἴπῃς, ἂν ἀβείον σαρξενῶν, ἰδοὺ ὅτι γὰρ
λέγεις, σήμερον ἔσομαι ἀναλκύντος, ἀκαμερῶ, ταπει-
νός, ἐκ' ἄλλοις ἔσται τὸ λυπεῖν με· ὀργισθῆναι σή-
μερον, εὐφρονησῶ βλέπει ὅσα κακὰ σταυτῶ ὀπιστέ-
πικα. ἀλλ' εἰ ἀβείον καλῶς ἔχει· πόσῳ κρείττον,
σήμερον; εἰ ἀβείον συμμῆρει, πάλῳ μάλλον σήμε- 35
ρον, ἵνα καὶ ἀβείον δυνώκησιν, καὶ μὴ πάλιν ἀναβῶσθαι
εἰς τὴν γῆντιν. Joan. Chrysostom. *de statuta orat.*
19. Μὴ μοι λέγε, ὅτι γὰρ μικρόν, καὶ δὲ εἰς τὴν
ἀβείον ἀναβῶσθαι. καὶ γὰρ ἀβείον ἔσθ' ὅποτε λαμβάνει
τὴν. vide ad l. 3. §. 4, 6.

§ 23. 'Επ' ἀνθρώπων ἐυποιῶν] Hoc est, πὸ

καταναίειν τὴν ὑπερηφανίαν· qod passim inculcat. καὶ
 τὸ ἐν τῷ καρποφύτῳ σφοδρὰ μὲν ἦν συνιστ' αἶ,
 ὅπως μὴ τὸ κέρδος εἰς ἑτέρας διαλίσσεται. Joan.
 Chrysost. in ep. 1. ad Cor. c. 10. v. 33. oras. 25.

Διζήμεν, ἐν τῷ θεῷ ἀναστέον] Itā pii pas-
sim, Deo adscribunt, quæcunque ipsis obtigerint, uni-
versa. Job. c. 1. 21. *Psal.* 18. v. 39, 40. & *Psal.*
44. v. 1, 8. vide *l.* 12. § 36.

10 Ὅμνια ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἰσχύουσιν. vide & Thren. c. 3. v. 37, 38.
& Marc. l. 2. § 3. & l. 4. § 23, 33. & infr. § 27.

§ 24. Ὁπίθ' οὖν φαίνεται] vilitatem rerum humanarum externarumque omnium, de materię, ex qua confistit, ignobiliterat perſpiciendam proponit. (quod idem agit & l. 5. § 10. & l. 6. § 13. & l. 9. § 14.) Illa ſiquidem, πῶτον μὲν μίτος ὄβρις, καὶ πῶν ἁπονεύειν, malim ad priora de locutione, cum G. Xyland. & M. Calaub. referre, quàm periochę ſequenti cum Cl. Salmat. conneſtere. Senec. *epiſt.* 107. *Eadem viſa conditio eſt, quę balnei.* Sed aliò ille reſpexit, quàm Marcus illuc. vide ad § 43.

§ 25. Λύκιλλα Ὀυρανὸν ἔτα Λύκιλλα] Rectè diffinixit ista, prius confusa, explicavitq; à Xylandro parùm intellecta, Cl. Salmasius ad *Capitol. Marc. Lucilla*, inquit, *Verum exulit. post ἔτ ipsa facta concessit.* Itaq; in singulis subavdienda verba illa ἐξῆρξα & ἐξῆλθεν. *Lucilla Marci filia L. Vero imperii consorci nupti data, eidemq; superstita. Capitol: Ver.*

Επιτυχάνω Διονύσιον] de qo l. i. § 15.
Επιτυχάνω Διονύσιον] Epitynchani nomen
ex inscriptionibus sepulchralibus Salmas. *ibidem* exhi-
bet. Verum qui iste Epitynchanus, vel Diotimus, cui is
supervixerit, & successerit. nescire me fateor. *Diotimi*
tamen ut Adriano superstitis mentio fit rursus, *infr.*
§ 37.

Φαυστίαν Ἀντωνίνου] Ἀντωνίνου φαυστίαν.
Salm. *Annia Faustina Antonini Pii uxor. Ca-*
pitol. Pio.

Κἀδ' Ἀδριανὸν] *Caninius Celer* orator five
Rhetor gem & Marcus & Lucius avdiērant. Ca-
pitol. *Marc. & Ver.* ab Adriano forsan eisdem in
disciplinam traditi. Nam qd̄d *Masbacc. in dissert.*
critic. qm̄ Harporcationi à se edito attexit, *Ca-*
ninium & Celcrem, qasi duos, recenset, qorum Mar-
cus Caninius alter sit dictus, neminem (puto)
σύμψυχον habet. post illa verò, ἔττα Κἀδ', sub-
iungi postulat item *Salmas. ταῦτα πάντα* qod
suo loco motum fuerat.

Δερμεις] *aufteri*. Xyl. fed & Cafarb. q̄i ta-
men de ingenii acumine expofuerat, ap̄ius lib. 5.
§ 5. vide ibi adnotata. & ad l. 6. § 44.

Χάραξ] depravatum opinor. forsitan ἴεραξ fuit.
Micracis certe apud Stobaeum reperiuntur fragmen-
 ta ex lib. de *justitia* vel χάραξ etiam, siquidem
 CHARAX

Charax Philosophus Pergamenus Svidæ memora-
tur. & Lugd. edit. *Χάραξ* habet.

Δημήτριος ὁ Πλατωνικός] *Phalercum*, puto,
vult ē familia Platonica, Theophrasti auditoris;
de qo Laërt. l. 5. Svidas, Marc. ipse l. 9. § 29.
qanquam potest etiam *Demetrium* Byzantinus Peri-
pæticus, cuius & Laërtius ibidem meminit, Marco
dictus intelligi. Verum illum potius existimem
designatum, qia inter homines acuminis & subti-
litaris laude insignes hic à Marco proferatur. De
eodem avtem Cicero offic. l. 1. *Demetrium Phala-
rem* in hoc numero haberi potest, diffusator subtilis,
orator parum vehemens, sed dulcis, ut Theophrasti
discipulum possis agnoscere. Itaque de eodem idem
in *Bruto* § 37. *delectabas magis Athenienses qam
inflammabas, et suavis maluit videri qam gravis;*
sed suavitatis eā qā persunderet animos, non qā per-
fringeret. Eandemq; illi sruavitatis laudem tribuit
in oratore. § 92.

Ευδαιμών] *Eudemon* inter Astrologos celebri-
ores recensetur à Vitruvio. l. 9. c. 7. qo tamen lo-
co *Aemar*. Ranconerus *Euchemon* legendum crede-
bat. Turneb. advers. l. 11. c. 3.

Πάσσα ἰσχυμυγ] vide ad lib. 4. § 35, 48. &
l. 9. § 14.

Οὐδ' ἐν ὀλίγον μνησθῆναι] vide lib. 4.
§ 33. & l. 5. § 33. & l. 12. § 27.

Ἦτοι σκεδανῆναι] vide ad l. 4. § 21. & l. 5.
§ 33.

§ 26. *Ἐυφροσύνη ἀνθρώπου*] ἀνθρώπου, malim.
vide ad l. 5. § 1. & l. 6. § 7, 33. *Laetitia* est ho-
mini facere qe sunt hominis: verum laetitia est ho-
mini Christiano, facere qe sunt Dei. Joan. ep. 1.
c. 5. v. 3. *Psalm.* 112. v. 1. *Esai.* c. 58. v. 13. *Joan.*
Evangel. c. 4. v. 34. *Job* c. 23. v. 12, 13. Ceter-
um, qe sunt hominis, qe hominis, ad creatoris
imaginem conditi, ejusdemq; legi conformis, eadem
sunt itidem & Dei. vide Marc. l. 3. § 13.

Ἰδιον ὃ ἀνθρώπου ἔννοια] *Laetitia*, inquit, ho-
mini & voluptas esse debet facere qe officii sunt sui.
Nihil avtem magis humani est officii, qam erga
genus humanum humanitatem exercere. Hoc itaq;
iusto animo lubentiq; faciendum est. *Naso Pons.*
l. 2. & 9.

Conveniens homini est hominem servare voluptas.
*& vera benefaciendi cupido utilitates relinquit, ipso
benefaciendi opere latissima.* Senec. de benef. l. 4.
c. 14. vide ad l. 3. § 6.

Ἐπιδαρσις τῆς ἑστ' ὅλων φύσεως] Ex Stoico-
rum sententia Laërt. l. 7. in Zenon. *Τερονίαν* ὑπὸ
τῆς φύσεως ὀπίσθης τὸ λογικὸν ζῶον ὡς διακρί-
αντ' ἡ ἀρετὴν τὸν γυν ἐσάρτων, *Δωρητικὸν ἔδ*,
ἡ ἀρετικὸν ἑστ' πνεύματι. ita enim ex Svida leg.
ibid. Unde & illud apud Plutarchum de placit.
Philosoph. l. 1. *præfat.* Peripateticorum qorundam
esse, *Ἀνθρώπων τέλειον, ἑστ' ὑπὸν Δωρητικὸν,*

ἑστ' ὃ δὲ τὸν ἀρετικὸν. vide ad l. 7. § 48. *Επί-
δερ.* l. 1. c. 6. *Τὸν ἀνθρώπου διακρίαν εἰσάγαγε* (ὁ
Θεός) αὐτὸ τε ἡ ἑστ' ἔργον ἑστ' αὐτῶν· ἡ ἡ μόνον
διακρίαν, ἀλλὰ ἡ ἐξηγητικὴ αὐτῶν· ὁρᾷτε ἔν μὴ
ἀδύνατοι τέτοιον ἀποδύναντε. vñc sis & qe sequuntur
lectu dignissima.

§ 27. *Τρεῖς φάσεις*] vide ad l. 1. § 12.

Ἄπτον ἀμειψέμενον] corpus ambiens ic, five ami-
ctus instar circumjectum tibi, cingensq; te. vide l.
10. § 1. sed & ibid. § 38. qo loco, τὸ ἀμειψέ-
μενον ἀγγαῖος, dicit, qatenus *organum* five *vasis*
instar animæ est usus; qod hic τὸ ἄπτον ἀμειψέ-
μενον, qatenus ea ab isto afficitur. de eodem, ἀμειψέ-
μενα κρεῖδια. l. 12. § 2. & ἀμειψέμενον σωματικόν.
ibid. § 3. qī locus hunc illustrat planē.

Ἀφ' ἧς συμβαίνει πᾶσιν ἀνάστα] vide supr.
§ 23. & l. 2. § 3.

§ 28. *Ἀθελαν ἡ γαλλίω*] Translatio du-
plex; altera à cœli facie, unde ἀπυθελαν dicit,
l. 2. c. 4. altera à maris statu, unde ἡ γαλλίω dicit,
τὸ βίβας Epicuro dictum, *epist.* ad *Hierodot.* apud
Laërt. l. 10. qod γαλλίωμενον πνεῦμα expo-
nit. Ità γαλλίω ἡ ἐνδύαν *Epictet.* l. 2. c. 18.
vide ad l. 7. § 68. Sed & de argumento isto infrā.
§ 40. 47. & supr. l. 7. § 14, 16, 33. & l. 12. § 22.

*Πᾶσα γὰρ κείσι, ἡ ὁρμὴ, ἡ ὁρμὴ, ἡ ἐκκλισις
ἔσθαι.* *Epictet.* *encheir.* c. 1. ὅρ' ἡμῶν ὑπὸν ἡμῶν
ὁρμὴ, ὁρμὴ, ἐκκλισις.

Οὐδὲν γὰρ ὅδ' ἀναβαίνει] vid. infr. § 48.

§ 29. *Ἐξάλεσε*] vide l. 7. § 29.

Χρῶμαι ἐνδὲρ καὶ ἀξίαν] vide ad l. 3. § 11. &
infr. § 43.

§ 30. *Μὴ ἀπεργάνω ὑμῶν λόγον χεῖρ.*]
Sana oratione non est aperte semper utendum. *Xyl.*
qem & *Calavb.* sequitur. atq; sanam orationem nul-
quam non adhibendam, *Marcus* censuerit. qī τὸ ἀ-
περγάνω simpliciter apud omnes passim exigit. vide
l. 3. § 12, & 16. & l. 6. § 43. Alia ergo lectio
iñc querenda, *Marci* mens alia eruenda. ego ma-
lim *καρμῶν, μὴ ἀπεργάνω ὑμῶν* [ὃ] λόγον
χεῖρ. Et publice in Senatu & apud unumquemq;
privatim, eam sermonis rationem habeas, ut non
tam diserte & eleganter, qam modestè & decenter
loqaris. Oratione verò sana & salubri semper utā-
rē. vide ad l. 1. § 7. ἀτίλογια. & l. 3. § 5. κομ-
ψεία. Siquidem κομψὸν ἀπεργάνω, φιλαλον.
Svid. *Antigonus narrat.* *mirab.* 52. de *Callima-
cho Agyptio, ἀπεργάνω ἔδ* βολυμῶ. cūm δι-
στῆμι videri velle. & Etymolog. Στωικῶν, τὸ
ἀπεργάνω λόγον. Alioq; *πᾶσι, σοφῶ, i. e. cla-
rum & perspicuum* denotare, docet Svidas adductis
hiscē inter alia testimoniis, ex avtoribus, qorum no-
mina subicet.

Ἰσχυρὸν γὰρ ἔσθ' ἡ γὰρ, ἀλλ' ἀλόμωδα.

Incerti erratum, nec certi qid novimus.

(Est ex *Sophoclis Ajaxe*) &, *πᾶσι, σοφῶ*
V

ὅψις τῆς ἀκοῆς. visus auditu clarior live certior est. quod Joan. Chrysost. in Evang. Joan. orat. 75. ὅψις ἀδελφῶν προνοήσα δὲν ἢ ὁψις. at Philo de confus. ling. σφὲς πλὴν οὐκ ἔστι τῆς ἀληθείας κατὰληψιν μακροῦ ἐσὼν ὁ ψαῶς ὑπερβαίνει ἀκοή. Et, post Herodotum, Julian. epist. 2. 2. ὅσα ἐρεθισμῶν ἀποσώπεται. & τρανός, φανός, Etyimolog. Tum ex consequenti, quia veritate nihil clarius certiusque; hinc fit ut τρανός & τρανόν etiam ἀληθές verum significet, Helychio monente & Sophoclis etiam Scholiaste. *Περὶ τρανῶ* etiam eodem sensu Synecias de regno. τῶν τὰ καλὸν δ' ἀνοήματα & ῥήματα ταῖς ἀκαταῖς ὑμῶν ἐναρμόζεται μᾶλλον, ἢ νῦν ἐκ φιλοσοφίας ἐν γλώτῃ περὶ τῶν τε & προγῶν. verum pro diserto plerumque sumitur, eāque significatione apud Hellenistas, qui dici solent saltem, etiam simplex τρανός reperitur. Avtor sap. Solom. c. 10. v. 21. ἡ σοφία ἡνοῖε σῶμα καρφόν, & γλώσσας ἡπτόν ἔθηκε τρανός. linguas insipientium discretas reddidit. Jun. Interpretes Græci, Elai. c. 35. v. 6. & τρανὴ ἔσται γλώσσα μαγιστῶν. discretus erit. Philo item de vit. Mos. l. 1. τὰ μέλλοντα ῥημάτων διηγῶντες τρανωτέρως φωνῆς πονοῦσι. silentio quavis voce discretiore. Turneb. Quoniam nec illud inficias iverim, videri Epictetum consilium dare, ne sanā apud insanos, quales illi puerosque reputabant, oratione semper uiamur: & dissimulationem quandam hac in parte, cum vulgo hominum agentibus, non concedere tantum, sed præcipere & probare. Etiam sic l. 1. c. 29. τὴν δ' ἐν τῷ λέγειν αἰετὰ ταῦτα πρὸς τὸ πολλόν; ἵνα τίς ἔῃ ὃ ἀρκεῖ, τὸ αὐτὸν περὶ τῶν τοῖς ὃ πειθίσκει, ἔται περὶ ἐλπίδα κερὰ, & λέγει, Σήμερον Σατοράλια ἀγαθὰ, λέγε μὲν, ἐκ ἑστῶν ἀγαθὰ ταῦτα; ὑδαμῶν. ἀλλὰ & αὐτὸν ἐπικερτέμεν. & οὐ πίνω, ἔται μελαπτοῖσι πᾶς ἔστιν, γινώσκε, ὅτι πειθίσκει, & ἐπικερτεῖται αὐτῶν. εἰς δ' μὴ τὸτο δέλεος, σῶμα λοιπόν. quibus addas licet quæ ad finem capitis ejusdem habet idem. Verum Marci mens hoc in loco videtur, sanius potius, moribusque congrui sermonis, quam rutilæ elegantisque dictionis, rationem iugiter habendam. Cæterum D. Boet. quamvis sensum usumque istum τῷ περὶ τῶν vocabuli istius probet, proxima tamen illa, ὑπὲρ λόγῳ χεῖρον ad periocham sequentem pertinere censet; quæ ab illis ordini opatur. quasi dicat, ut quod verum saniusque est dicatur; autem Augusti totam, &c. mors occupavit.

Ἰσχυὶ λόγῳ] sermone sano, i. e. utro. ὑπὲρ λόγῳ, verum, puerum, simplex sermo. cui opponitur proverbiale illud ex Eupipidis *Andromach.*

— ἐλεγετὰ πᾶσι, καὶ ὅδ' ἐν ὑμῖν. i. e. ut Lucil. Pergula pistoris; veri nihil, omnia ficta. & νοῦν λόγῳ apud eandem in *Pheniss.* vide ad l. 12. § 1. Sed & apud Sophoclem in *Trachin.* (sic restituente H. Stephano) τὸ ὃ νοῦν π ληρεῖν ἀνδρὶς ὅχι οὐδ' ἐστὶν. νοῦν π. i. e. νοῦν πᾶσι λόγῳ, ut Eupipides.

§ 31. 'Αυτὰ 'Αυγύστῳ] observes nominativa ista absolute posita.

Περὶ τῶν] posterius Xyl. ἀπορροῖ forsan, privigni. ita enim in jure quandoque dicuntur.

Ἀρεῖ] Arei Philosphi, cujus contubernio usus est Augustus; meminit Sveton. l. 2. c. 89. ad quem locum Casaub. Augusti & Arei amicitiam & συμμίσεων celebrant plurimi scriptores. Strabo, lib. 14. Senec. ad Marc. c. 4. Plutarch in *Anton.* & 10 *apoph.* Dion. Cass. l. 51. Themist. orat. ad *Julian.* 12. & *quingen.* 17. Julian. in *Casariis.* & in *epist.* ad *Alexandrin.* avtores ille nominat, ipse loca indicavi. Cæterum quod Themistius in *quingena.* ait, Affoninos duos, Pium scil. nostrumque, Epictetum, pari modo exivisse, quod Arium Augustus, Thrasylum Tiberius, Dionem Trajanus; unde constare, aut quod esse possit, nullus assequor: etiam si Svidas etiam ad Marci principatum pertigisse scribat: quæ ad Neronis imperio (sub quo Epictetum non vixisse tantum, sed in existimatione magna extitisse, ex ipsius disceptationibus ab Arriano editis clarissimè liquet) ad Marci regnum anni fere centum intercedant. Accedit quod nec apud Marcum ipsum, nec apud eorum quæquam, qui Marci res gestas scripto consignarunt, Epicteti ulla mentio compareret inter eos, quos is in honore habuerit, Philosophos: cum sedulo tamen hos recenscant. Denique cur Junio Rustico tantam gratiam agnoscat, quod Epicteti commentariorum copiam sibi fecerit, qui ab Epicteto ipso, quem familiariter habebat, nullo negotio comparare sibi poterat? vide l. 1. § 7. & l. 7. § 19.

Μακεδόνες] Mæcenatis cum Augusto familiaritatis, præterquam quod Scriptores iidem commemorant, ex Maronis & Flacci scriptis etiam pueris nota est.

Θύτου] sacerdotis. Xyl. *aruspices.* Cal. *visitarii,* poræ. Σύτης *Æolicæ* θύτης poræ; ut Σύλλης, *ἐυλλης* *follicis.* Salmas. ad Solin.

Πομπηίων] gentem sive familiam dicit; cuius dignitatem si spectemus, princeps & primarius Pompejus ille magnus; de quo l. 3. § 3. non urbem, de quo l. 4. § 48.

Πόσα ἐσπείδοντο] vide Abramum; quæ sollicitus ageret, quod prolem successurum non haberet. *Genes.* c. 15. v. 2. Jephthem, quæ anxius, cum habiturus non esset. *Judas.* c. 11. v. 35. 37. Menander apud Stob. tom. 2. tit. 75.

Ὁδονεβὴν δὲ ἐν ἐντυχῶν τὰ εἶρα, Ἐχὲν ἔρημον διαδοχὴ πλὴν οὐκίαν. *Instruella inopia miseræque est felicitas.* *Divitia hæredem cum non inveniens suum.* *Groc.* Et Pindar. *olymp.* 10. Πᾶς ἐξ ἀλόχευ παρὶ ποθεῖνδς ἤκουγν νεότατι παλιν ἡδὴ. μᾶλα δὲ περὶ θυμῷ μάλιν φιλότατι τὸν. ἔπει πᾶσθ' ὁ λαχὼν δεσπότης ἐπακτὸν ἀλλόθρονον θυάκρον συγεράτα. Clemens denique Alex. *strom.* l. 2. Ὁ ἀτεκνῶ, φασί, τῆς χεῖρ ἐφύσιν τελειότητος ἀπολείπεται, αὐτὸ μὴ ἀπ-

καλαστός τῇ χάριτι τὴν οὐκείαν διάδοχον· γέλιος,
ὁ πεποικώς ἐξ αὐτῆ τὴν ὁμοίον· καὶ μακρὸν ἔπε-
σαν καλεῖνον τὸ αὐτὸ πεποικητότα ὁπίδι. vide Ev-
ripidis *Ionem*.

[*ἢνα διαδοχὸν πῖνα*] scil. hac ratione homines immortalitatem quandam moliantur, spondentes sibi. Justinian. novell. constit. 22. 'Ο γάρ^α ὅς^α ἐστὶ σήμερον, ὡς τὰ ἀνθρώπων γένεαι δοκεῖ ἀθανάσιον ἐπιτερχήντων εἰσπράττει. ἢ ἐκ τῆς παιδοποιίας ἀναμειβόμενα τὰ γέννη μὲναι ἴσμεν, ἢ τῷ θεῷ φιλοπράττειας, καὶ ὅσον ἐστὶ δυνατόν, τῇ κατ' ἡμᾶς τῇ ἀθανάτου χειροποιήσας οὔσει. Augustus apud Dionem l. 56. τὸ ἡμῶν αἰδῶν τρέπον πῖνα ἢ τὸ θνητὸν ἀφαιρέσεται, καὶ τὸ θνητὸν τῆς φύσεως ἡμῶν αἰδῶν διαδοχῇ ἡμῶν, ὥστε πῶν λαμπάδων παρεμυθεῖται. Clem. Strom. l. 2. Πλάτων ἐν τοῖς ἐκτὸς ἀραδαῖς πάλαι τὸν γάμον, ἵπποκυρτίας πῶ ἀθανάσιον τῷ γένει ἡμῶν, ὃ διορίει διαμονῇ πᾶσι ταῖσιν μιαιλαμμένον αἰδῶν. Locus quem cum Augustus, cum & Clemens, in animo habuisse videtur, est Platonis de leg. l. 6. 2^η τῆς ἀειφύου φύσεως ἀντήχεται, τὰ παῖδας παῖδων καίρα λείπειν [— οἷα Steph.] αἰετὶ τοῦ θεοῦ κληρονομᾷ αὐτῷ παρεδόσθαι. Idem ibid. l. 3. Ὡς ἔστιν ἡ τὸ ἀνθρώπινον γέν^α φύσει πνὶ μεταίλησεν ἀθανάσιος, ἢ καὶ πύρκακιν ἐπιθυμῶν ἰσχυρὸν πᾶσι πᾶσι. τὸ γὰρ γενέσθαι κλεινὸν καὶ μὴ ἀνοήμον γένος τετελευτηκότα, τὸ πικρὸν ἐστὶ ἐπιθυμία. καὶ ὅτε ἀνθρώπων ἐστὶ π ζυμωθὲς ὡς πικρὸς χυμὸς. ὁ δὲ διὰ τέλος αὐτῶ συνέπεται καὶ συνέφεται, τῷ τῷ τρέφω ἀθάνατον ὅν. τὸ παῖδας παῖδων καίρα παῖδων, ταυτὸν καὶ ἐν ὃν γενέσθαι τῆς ἀθανασίας μεταίλησθαι. τότε δὲ ἀποσπέρει ἐν ὧς αὐτῶν, ἡδέποτε ὅσον. & in synopf. Τῷ τῷ τρέφω πᾶν τὸ θνητὸν σῶζεται, καὶ ἀθανάσιος πνὸς τυγχάνει. ἢ τὸ πᾶντα πᾶσι τὸ αὐτὸ εἶναι ἢ ὥστε τὸ θῆον, ἀλλὰ τὸ τὸ αἰδῶν καὶ παλαιόθεν ἔπεσον νέον ἐγχαλῶσθαι, διὸν αὐτὸ λέει. Aristot. econom. l. 1. c. 3. ταύτῃ τῇ φοβίᾳ ἢ φύσει ἀναπαρεστὶ τὸ αἰετῶν, ὅπου κατ' αἰσθῶν ἐν δυνατόν, ἀλλὰ γὰρ καὶ τὸ αἰδῶν. Aristides hymn. in ζῶν. θνητὸν ὅν γέν^α ἡμῶν, καὶ μέρ^α ἀθάνατον τῇ διαδοχῇ γίνεται. & in OE[scular]. ἀθάνατον ποιήσας τὸ γέν^α ἡμῶν διαδοχῇ.

¹ Ἐξατος τοῦ ἰσίου γένος] Annot. Lugd. vult ἑξα-
τον legi, ut ad ὁπλοσίῳ referatur. qd mem-
brum superius non claudit, sed orditur prox-
imum.

Ἀνάγκη ἔσται πᾶσι θνήσκειν.] Moliuntur quidem immortalitatem quandam hac ratione mortales: verum frustra saepenumero, inquit Marcus noster, & Marcus σύμψυχο Pfaltes θνήσκουσιν. P^{sal.} 49. v. 11, 14.

Πάλιν ὡς ὅλα γένε θάνατον] θάνατον hic
deleri postulat Annot. Lugd. ut illa, πάλιν ὡς
ὅλα γένε cum prioribus illis continuentur. Ne-

cessit est aliquem ultimum existeret rursus istius totius
gentis. Editor. Lugd. cum fegentibus nullo sensu
commisit. Xyl. tamen mutilum aut alienum prorsus
omisit. M. Casavb. clausulam perioches hujus
totius facit. Hic rursus considerat, gentis totius mor-
tem. ut ἐπὶ λογίζεσθαι superius hic denuo suppleat-
ur. Atque hæc genuina, puro, Marci mens:

§ 32. Κατὰ μίαν πρῶξιν] vide l. 2. § 5. &
l. 4. § 26. & supr. § 2.

'Αρχιεὶς] vide l. 6. § 2. & l. 9. § 6.

⁷ Ἐρμηνεύτικόν καλυπθῆσεται] vide l. 5. § 20. & l. 4. § 1. & l. 6. § 50. & *infra* § 47.

§ 33. Ἀνὴρος μὴ λαλῶν] Irā accipere externa ista, sive opes, sive honores, & consimilia à rerum omnium auctore tributa, nē acceptis, quod plerique solent, insolescas. *μῶρος γάρ, ὁ ἐν ταῖς συνουσίαις* *Ⓢ. 23.* *Apōtol. ad Timoth. epist. 1. c. 6. v. 17.* πῶς παύσεις παροργίζεσθαι μὴ ἐν ἡλώοι ἀκούει. *Ἐπιμνησιν ὑμῶν, ὅς οὐκαὶ ἐν ταῖς συνουσίαις*

20 *ψευδῶν. εὐνομία. ἡλικία. ὡς. ῥημάτων. παύσις. ὑ-*
νιανarium est *superbia*. Difficile est, ut *superbus* non
fit, q*i* *dives* est. Avg. *serm. folcna.* 105, & 212.
 & de *verb. Dom.* 5. & *homil.* 13. Itaq*ue* *Isidor.*
Pelusi. l. 3. ep. 322. τὴν πλῆτον indigitar, τὴν τῆς
ὑψηλότητος παύσιν, τὴν τῆς ὑψηλότητος ἡμύνησιν.
 Atq*ue*, ut *Clemens pedag.* l. 2. c. 3. Πλῆτον ἀεὶσιν,
 ἢ ὅτι ἐπιδουμῶν πνία. ἢ ἡ μυαλοφροσύνη ἢ
 ἀλνθῆς, ἢ τὸ ὅτι πλῆτον μυαλοφροσύνην, τῶν δὲ
 ὑψηλότητων. Argumentum sumit ad fastum hunc
 supprimendum ab illo ipso ὅτι λαβῶν vocabulo
 30 *Apostol. ad Cor. ep.* 1. c. 4. v. 7. τί ὃ ἔχον, ὃ
 ἢ ἐλάβε; ἢ ὃ ἢ ἐλάβε, τί καυχῶμαι, ὡς μὴ
 λαβῶν; Sed & *Senec. ad Marc.* c. 10. Non est
 quod nos iustificamus, tantam inter nostra positi:
 modus accepimus. ususfructus noster est; cuius tem-
 pora ille arbiter muneris sui temperat. Optimè *Av-*
gust. epist. 205. Animum virilem eo Christianum
 nec debent hac, si accedunt extollere, nec debent
 frangere, si recedunt.

40 Ἐὐλύτως ἢ ἀρεῖται] vide Senec. ad lib. 7. § 26. vide & ad l. 3. § 1. Gregor. Rom. in gob. l. 2. c. 42. Tunc verè ostendimus, quia accepta rectè tenuimus, cùm æq̃animiter ad momentum sublatam toleramus. Epictet. differt. l. 3. c. 26. Μὴ π̃ σέβῃς ἡγετὰί σοι ἢ ἑῶν, μὴ π̃ ἀρετῆς, μὴ π̃ δόξης ὑποτασσέσθαι. Iren. Basil. Cesar. orat. 7. Προσπαυέσθαι οὐ τὰ χεῖματα πλείον ἢ τὰ μέλη τοῦ σώματος· ἢ λυπεῖσθαι ὁ χειροσῶς, ὡς ἀκρω- τήσιμος ἢ κλεινός. Hesiod. opor.

50 Χρήματα γὰρ ψυχὴ πάλαι θελοῖσι βροτοῖσιν.
Sunt miseriae animae ipsius mortalibus instar
Divitiae—

Et Antiphones:

Ἀργυρίον ὄναι αἷμα καὶ ψυχὴ βροτοῖς.
Anima est et sanguis argentum mortalibus.

Itaque quod Antipho apud Stob. tom. 2. tit. 10. Ἐφ' ἡμετέροις καὶ πενιθέροις καὶ ταλαιπωροῦντες καὶ
V 2 στυγνότεροι

αφαιρῶντες ἡδονάς, δια δὲ τῆς αὐτοῦ εὐχόμενοι ἡδονῶν ἀφαιρῶντες ἢ καὶ χαλεποὶ ἀλγῶν, ὥστε ἀπὸ τοῦ σαρκαίου ἀφαιρέμενοι. sed & ἀφαιρέμενοι multo magis. Senec. de beat. c. 22. Mihi divitiæ effluxerint, nihil auferent nisi semetipsæ: tu, superbis, & videberis tibi sine te relictus, si illa à te recesserint. usque cui pecunia sua obbaesit, nec sine sensu avelli potest. Idem de tranq. c. 8. Bonum igitur ejusdem monitum epist. 74. Omnia ista nobis accedant, non bareant, ut si abducantur, sine ulla nostri laceratione discedant.

§ 34. Ὁ Λαοῖς ἑαυτὴν] vide l. 2. § 16. & l. 4. § 23. Apost. ad Cor. ep. 1. c. 13. v. 25. ἵνα μὴ ἡ χάρις ἐν τῷ σώματι.

Ἐξῆς σὺ πάλιν ἐνώσαι σεαυτὴν] Ità Apost. ad Rom. c. 11. v. 20, 23. Τῇ ἀπιστίᾳ ἐξῆλθέτωσαν οἱ κληνοὶ ὡς ἢ τῇ πίσει ἐκκαρτεῖσθαι, καὶ κληνοὶ δὲ, ἐάν μὴ ἐπιμένωσι τῇ ἀπιστίᾳ πάλιν ἐκκαρτεῖσθαι. Senec. epist. 98. licet reverti in viam: licet in integrum restitui.

Ἄλλω μέρει ἔστιν] Plutarch. de amor. frat. Αἰσίοι μὲν τε φίλοι καὶ συμποταί, κλητοὶ ἢ κλησῶν καὶ σωήδεις, ἔτι παύων, ὥστε ὅλων ἢ ὁράων, διασφαρέντων. ἀδελφοὶ ἢ ἀδελφῶν ἢ ἑστῶν, ὥστε ἔτι καὶ ἀφαιρέσεις, ἔτι ἑλπίας ἐκκαρτεῖσθαι. Itaque Hegesistratus πῶτα ἐξῆλθον coactus est sibi comparare, τὸ δικαίον γενεῖσθαι. Herodot. l. 9.

Ἐστὶ αὐτῷ ἐπὶ τοῖς] Et erat hoc revera in hominis potestate à primordio positum, nè à sui ac universi totius hujus conditore, cui inhaerebat tunc, se se, nì vellet ipse, divelleret. vide l. 2. § 11.

Συμφῶσαι] quod Apost. ad Rom. cap. 6. v. 5. συμποταῖν καλεῖται.

§ 35. Ἡ τοῦ λογικῶν φύσις] Xyl. τῆς τοῦ λογικῶν φύσεως legisse videtur, cum vertit, gemadmodum singula ferè rationis compotes natura ab ea ceteras facultates acceperunt. Ego malim τῆς τοῦ ὅλων φύσεως. & verterim, sicut ceteras facultates ratione praeceptorum unusquisque ab universi natura accepit. etenim τὸ λογικῶν illud ex priorè parte sententia: huc translaturum videtur.

Πάν τὸ εὐσεβέστερον καὶ ἀρετῶν ἐπιμετρεῖται] Natura, inquit, universi, i. e. numen ipsum, sive potentia ac providentia divina, obstantia & renitentia, ac opponentia sese quæque circumducit quodammodo & in suum usum convertit. Hoc est enim τὸ ἐπιμετρεῖσθαι, sensuum prægnans vocabulum, cujusque vim circumlocutione etiam prolixiore vix satis exprimas. vide ad l. 6. § 42. sed & Esajam Prophet. 1. 10. v. 5, 19. & Michzam c. 4. v. 11, 12, 13. Petrum Apost. apud Lucam. Act. c. 2. v. 23. & c. 3. v. 14, 15, 17, 18. & Pavlum ad Rom. cap. 1. v. 17, 22. & ad Phil. c. 1. v. 12, 13, 14.

Πάν κάλλος αἰσίου] vide supr. § 32. & l. 4. § 1. & l. 7. § 68.

§ 36. Μὴ σε συλχέτω ἡ τῶ ὅλου εἰς φαντασία]

vide ad lib. 7. § 8, 27. & l. 9. § 6. Flacc. Carm. lib. 3. od. 29.

Prudens futuri temporis exitum

Caliginos à nocte premit Dens,

Rideteque, si mortale ultra

Fas trepidat.—

Μὴ συμπέμνεις ἐπιπνεῖα δια καὶ ὅσα πᾶσαν ἐπιμετρεῖσθαι] Neque animum adverte eis, quæ multæ dolorem videntur posse afferre. Xyl. dilate & restringe nimis. sed nec minus laxè nimis Cal. neque animus huc illuc divagetur & in cogitationibus suis coaceruet unâ molestias multas. cas gravesque calamitates, quibus tu aq̃ ac alius quis obnoxius es. Neque enim tam communis ex æq̃o cum reliquis omnibus conditionis consideratio mentes mortalium conturbare solet, quàm eorum malorum, quæ nobis ipsis obventura esse suspicamur, cogitatio, & per præmeditationem quædam quasi præsentia. Itaque verito. Noli animo completi, quales quantisque molestias superventuras tibi fore, πᾶσαν ἔστι, scilicet. probabile aut verisimile est. Monitum idem est cum eo quod l. 7. § 8. dederat τοῖς τοῖς πολλοῖς. itaque in futuro ἐπιμετρεῖσθαι malum quàm in præterito ἐπιμετρεῖσθαι. Neque enim præterita jam amplius perturbare solent mala etiam molestissima: imò ejusmodi jam elapsorum dulcis est memoria & recogitatio: quod dulcior recordatio, quò sensus & perfectio molestiarum graviorque fuerit.

—Olim hac meminisse juvabit,

inquit, ad tolerantiam suos hortando, Heros ille Maronianus. & l. 1. Libanius idem tom. 2. orat. 21. in Ellebich. hoc negare videtur. Ἀνδρὶς μὲν ἔν, inquit, παρελθόντων μεμνηῖος κακῶν ἀ γὰρ μὴδὲ συμβεβῆσσι τίς ἀρχὴν ἔδει, σπῆνδον οὐκ ἔστιν. Attestatur tamen ipsa populi vox, & senarius ille proverbialis, quem inter incerti Tragici an Comici in excerptis suis posuit Cl. Grotius, sed Evripidis esse docet Cicero de fin. l. 2. Quid si etiam, inquit, jucunda memoria est præceptorum malorum? ut proverbium nonnulla veriora sint, quàm vestra dogmata. 40 vulgò enim dicitur,

Jucundi asti labores. —Nec malè Evripides,

Ἐναὶς ἐστὶν laborum præceptorum memoria.

Et ex ejusdem Andromeda Stobæus. tom. 2. tit. 29.

Ἄλλ' ἡδὺ τοι σπῆνδοντα μεμνηῖος πόνον.

Aristoteles item rhetoric. l. 1. c. 11. Ταῖς μὲν μνημονεύειν ἡδὺν ἔστιν, ἢ μόνον ὅσα ἐν τῷ παρόντι, ὅτι παρὼν, ἡδὺα λέγεται, ἀλλὰ ἐν τῷ καὶ ἡδὺα ἔστιν καὶ τῷ ἐπὶ τοῖς, Ἄλλ' ἡδὺ τοι σπῆνδοντα μεμνηῖος πόνον. καὶ μὲν γὰρ τε καὶ ἀλγιστὴν τῆς ἀνῆρ. Μνημονεύει, ὅστις πολλὰ πᾶσιν, καὶ πολλὰ ἐόργη. Est ex Odys. ο. v. 400. quod tamen in Homeri comitibus pavlo secius legitur,

Ὅστις δὲ πολλά πᾶσιν, καὶ πολλὰ ἐπαλήθην. Plutarch. sympos. l. 2. c. 1. Καὶ μὲν καὶ γὰρ τὸν καλεῖται ὁ Ὀιδίπους (in Sophoclis Oedip. Colon.)

Δενδρ

Δεινὸν ἰδὼ τὸ πάλαι κειμένον ἦν κελόν,
 Ὡς εἶν', ἐπεχέειν. ὁ δ' Εὐεπιδὸς τὰ νῦν,
 ὡς ἰδὼ π τὸν σωθῆναι μαμψῶς πῶνον.

Ex qo Macrobi. Saturn. l. 7. c. 2. Ὡς ἰδὼν. Nam qdō Gnomologus vetus exhibet. Ὡς ἰδὼ τῆς σωφῶς, librorum culpa contigisse avrum, qd σωφῶς pro σωθῆναι scripserat. Antonius autem Melissai l. 1. c. 54. Epicteto dictum geminum tribuit, qd ex poeta forsitan mutuatus fuerit. Ὡς ἰδὼ τὸν δαίμονα ἀπὸ γῆς ὄρεν; ὅπως ἰδὼ τὸ σωθῆναι μαμψῶς ἦν πῶνον. qz poetæ esse alicujus liqet satis. possuntq; levi operā numeris suis restitui, si τὸ γῆς articulum addideris, τὸ πῶνον sustuleris, & pro ὅπως, ὡς, qd idem valet, substitueris. Claret ex his justam causam subesse, cur futurum istuc in præterito designamus.

Ὅτι βαρεῖ σι δεῖ τὸ παρὼν] Senec. ep. 66. Non potest ferre sententiam sensum nisi in rem presentem adductum est: Nec futuri providum est, nec præteriti memor; qd sit consequens necesse. Et ep. 74. Et qz præteritum, & qz futura sunt, absenti neutra sentimus. non est autem nisi ex qo qd sentias dolor. Cic. de finib. l. 1. § 35. Corpore nihil nisi qd præsens est, & adest, sentire possumus. Et § 107. Corpore præsentia sola sentiuntur. Aristot. de memor. & remin. c. 1. "Ἐστὶ γὰρ τὸ ἰδὼ παρὼν] αἰσθησις τῷ ὃ μὲν δὴ ὁ ἰδὼν ὁ ἰδὼν τῷ γὰρ ὁ μὲν δὴ μὴ μ. & ὁ ἰδὼν. l. 1. c. 11. Ἀιδῶνται ἰδὼ τὰ παρὼν] μὲν δὴ τὸ γὰρ γαγενῆς] ἰδὼν τὸ γὰρ μὲν δὴ. Porphy. de abstinent. l. 1. οὐστὶ γὰρ ἀντιγινώσκον τὸ ἀπὸ τὸ ἀλφον. Qd avtem βαρεῖ istuc Marcus dixit, Grammaticorum sculam vix evasit. Sic enim Thomas Magister: βαρεῖον χρῆσιμον βαρεῖν ὃ ἀχρηστὸν παρὰ τῆς δουλειῶν τῆς παλαιῶν, πάλιν ὅτι τὸ παρακινεῖν οἷς παιδικῶν σημασίαι. negat τὸ βαρεῖν apud antiquorum probatissimos usurpari, nisi in præterito tantum, patiendi sensu, prout Aristida orat. fact. 4. "Οἱ δ' ἵκον οὐκον βαρεῖν οὐκον οὐκον. Accessere vino gravati nauta. vide tamen infr. ad § 44.

§ 37. Τὸ γὰρ κελὶν σὺν Πάνθειαν ἢ Πέργαμον] Domini tumulo. Xyl. Domini sui. Cal. ego mendum cum subolfacere videret, pro κελὶν Κύριον describendum opinabar. qd & annotatorem Lugd. monuisse postea deprehendi. Memineram nimirum Pantheam Abradatæ uxorem à Xenophonte prædicari. ped. l. 5. qz cum Cyro majori in prædam cessisset, marito postea in prælio, dum Cyro militat, cæso, sese insuper extracto acinace interfecerat. Memineram & Pariscam Eynuchum narrare Plut. in Artaxerx. Cyri minoris in pugna occisi corpori assidentem ab Artaxya deprehensum. Marcum itaq; suspicabar memoriā lapsum historias hæc confudisse, & Pantheam pro Parisca posuisse: Sed & Pergamum de qo Marcus istuc, ex Eynuchis forsitan eis fuisse, qd occumbenti Cyro ad-

erant. Plures enim perhibentur extitisse. Verum suspicionem, simul ac errorem hunc, exemit mihi V. D. Cl. Salmasius, qd Οὐνήν legi postulat, cujus Panthea liberta, Pergamus libertus fuerit; cui ego calculum eod pronius contribuo, qia Veri (scortillum à Luciano in imaginibus depingi, D. Boetio faciem præferente, deprehendo; cui cum Abradatæ illius conjuge celebri, nomen commune fuerit. ὁ μὲν δὴ γὰρ ἐστὶ (Lucianum avdis) τὸ γὰρ Ἀβραδάτα ἐστὶν τὸ κελὶν.

Παρεχέσθην] ritum alludit sepulcris eorum, qos defunctos conditosq; lugebant, assidendi. Inde illud Hermogenis de invent. l. 3. c. 8. εἰ ἐδῶκεται, ἢ ἐν ἐρεῖν ποτ' εἰ παρακινεῖται τὸ πῶνον, ἢ ἐν ἐρεῖν ποτ'. Ex Ctesia Persicæ, Photius cod. 70. Ὁ βασιλεὺς τὸ σῆμα Δαρῆος παρακινεῖται ἐν τῷ πῶνῳ. De Niobe Æschylus ab Heliachio lavdatus, ἐρημικῶς τὰς, τῶν οἰκῶν ἐπὶ τοῖς τετυκῶσιν.

— tumulo insidens,

Ναῖκ, ut ovīs, incubabat mortuis. Idq; donec lapidis instar, cui insidebat, obrigescens cum illis pariter defungeretur. Respexit eodem Tacitus ad l. 4. § 48. adhibitus, ubi arbis sepulcra ruinis assidere, dixit. De canibus etiam, qd dominorum suorum, vel sepulcris, vel cadaveribus insulcitis pertinaciter, sive astando, sive assidendo, perstiterint, videantur, Ælian. hist. animal. l. 6. c. 35. & l. 7. c. 10. Plut. in. collas. aquas. & terrestr. & Plin. hist. nat. l. 8. c. 40.

Χαυεῖαι] nomen dubio procul depravatum χαβείαι Xyl. & Cal. reponunt.

Διότμ] suprà § 23.

Γεφῶν] vide ad l. 5. § 28. qanquam γεφῶν hic malim. ut l. 9. § 3.

Λεθῶν] vide ad l. 2. § 2.

Ἐν δὴλακ] Epictetus à Stobzo lavdatus; Νάττω τῶν τῶν δὴλακ. vide ad l. 3. § 3. Ilocrates ad Dionys. ἐν ἡμεῖς μὲν τῆς τῶν τῶν φῶν ἐπὶ τῶν δὴλακ ἐρεῖς δευμῶν. Anaxarchus cum Nicocreontis Tyranni Cyprii jussu pistillis ferreis in mortario ad necem usq; caderetur, Πῶν τῶν Ἀναξάρχου δὴλακ. Ἀναξάρχου ὃ ἐπὶ τῶν. Tunde, inquit, Anaxarchi sacculum, Anaxarchum etenim non tunde. Tangunt strictim, Cicer. Tuscul. l. 2. Ovid. in Ibin. v. 57. Gregor. Naz. in Julian. 1. Plutarch. de virt. moral. Narrant plenius, Clem. Strom. l. 4. Gregor. Naz. orat. 17. ad Eudox. Origen. adv. Cels. l. 7. qd tamen pro Nicocreonte Aristocreontem exhibet. Tertullian. apolog. c. 50. qd Anaxarchi sollem reddidit. (vide ad l. 9. § 3.) Philo de viri boni liberti: qd ἀσπῶν, i. e. utrem pro δὴλακ posuit. Laert. l. 9. adjecto epigrammate suo.

Πῶν τῶν μᾶλλον ἐπὶ, ἢ μᾶλλον. δὴλακ ἐστὶ Πῶν τῶν. Ἀναξάρχου δ' ἐν δὴλακ τῶν πάλαι.

Dio Prus. orat. 37. qd & subjungit; αὐτῶν ἐν ἐρεῖν πῶν τῶν.

πῶς αὐτῶν, ἀλλὰ τὸν αὐτὸν ὅσον ἐπὶ τῇ ἀφαιρέσει·
 ὡς αὖτε πρὸς τὸν αὐτὸν ὅσον αἰσθάνειν πᾶ-
 ρος ἀπὸ τοῦ σώματος τὸν κένδριν. Πᾶσαι μὲν ἔν,
 ἐπὶ τοῦτο διαφορῶν. Ἐλλὰ ἡ ἀπὸ παραίτης τι-
 πτείν τοῦ σώματος, ὡς κένδριν, ὡς ἱμάτιον. qo loco
 refcribendum videtur pro τὸν αὐτὸν, τὸ αὐτὸ. pro
 ἐπὶ τοῦτο, ἐπὶ τούτῳ. qo modo Simocat. ep. 25.
 ἐπὶ τοῦ πάθους διαφορῶν. pro κένδριν, κένδριν
 κένδριν enim non κένδριν dicitur. Sed & inversione
 mutari postulat, qd δὲ λακὸν σκευὴν vertit Na-
 georgus; cūm saccum aut sacculum debuerit. Nisi
 cum Erasmo Aporph. l. 7. masticam qis maluerit.
 Syncl. epist. 133. Δείξω ἡ ἀποστήσειν, ἐνταῦθα
 τὸ φιλοσοφίας ὄρατο, τὸ μὴ δὲν ἡγεῖσθαι θεῶν,
 ἀναχρησίου τὸ δὲ λακὸν ἢ κενυλλῶν. Avgustini
 Nom. manual. c. 24. & Bern. medit. c. 3. Nihil
 aliud est homo, qm sperma fatidum, saccus stercor-
 um, cibum vermium. Aliā ratione de homine bi-
 bace, & qm in hoc tantum vivit ut bibat, Senec.
 epist. 77. Nihil interest centum per vesicam tuam,
 mille ampore transcant; saccus es. Indē natum
 proverbium, cujus meminit in Hesione Alexis refe-
 rente Athenæo l. 11. ubi Herculis bibacitatem si-
 mul ac edacitatem notat.

— κατὰ τὴν παροιμίαν,

Ἄς ποτ' αὐτὸν ἀσπιδί, αὐτὸν δὲ δὲ λακῶ,

Ἀνθρώπου ὅστις. — vulgā qd dici solet,

Homo semper aliās saccus est, aliās uter. Grot.

Saccum opinor, edacitatis nomine dixit, bibacitatis
 utem. Nam qd saccum Seneca dixit, saccos vi-
 narios (ita Plin. vocat. l. 24. c. 1.) respexit, quibus
 vina (cum eodem l. 19. c. 4. coqor) castrabantur,
 i. e. colabantur, qd leniora mitioraqe, sed & de-
 fecatoria ac puriora, fierent. indē Lucil. apud Cic.
 de fin. l. 2. vinum cui sacculus abstulerit nil. & Mart.
 l. 2. epig. 61. — ut liquidum potes Alauda merum,

Turbida folliculo transmittere cœcuba sacco.

Verum eadem planē, qā Marcus hic δὲ λακὸν, Lu-
 cilius, qd eodem redit, folliculum. Nonius Fol-
 liculum Lucilium posuit pro corpore, l. 26. Ego qm sim,
 qo folliculo nunc sum indutus, non qero. Arno-
 bius item adv. Gentes, l. 2. Nihil enim est nobis
 permisum ad hanc vitam; nec in caruncula huius fol-
 liculo constitutis, opus aliquid sponsum est auxiliūq
 decretum. Idēmqe ibidem, corpora nuncupat, ster-
 coris utres, & saccati obsecantissimas series.

§ 38. Βλέπειν κείνων, φησὶ, σοφώτατος.] Lo-
 cus valde depravatus mihiqe absqe codicum ope,
 conclamatus planē. Xyl. σοφώτατα legisse videtur,
 cūm vertit, qm sapientissimē judica, inquit ille.
 Caf. [ἐν] σοφώτατοι, in rebus iudicii, discretio-
 nisqe maxime. D. Boot. εἰς τὸ σοφώτατον. ait
 vir sapientissimus. Mihi aliquid ejusmodi dixisse vi-
 detur, qale l. 10. § 12. reperitur. Si acutē intueri
 potes, rerūqque naturam penitus introspicere; id
 facias sedulo, oculis ad id usus tuis: sin minus hoc

vales, sapientissimos quoqe ad eam rem in consilium
 adhibeas tibi. D. Salmasius locum vitiatum potius
 qm mutilum censet. Lego, inquit, εἰ δὲ λακὸν ὅσον
 βλέπειν, βλέπειν. Κείνων φησὶ σοφώτατος. Athe-
 nienensis ille philosophus, Socratis discipulus, qm &
 apologiam pro Socrate scripsit, cujus verba hic usur-
 pat Marcus. sed fortasse aliter distingvendum. εἰ
 δὲ λακὸν ὅσον βλέπειν, βλέπειν, Κείνων φησὶ σοφώ-
 ταις, δικαιοσύνης κατεξαρτατικῶν ἀρετῶν ἢ ὅσον.
 &c. ut ista potius sint Critonis. Possit & legi, Ζή-
 νων φησὶ σοφώτατος. Si nobis constaret esse Ze-
 nonis. Hæc ille. vivatē tantus ubi δὲ λακῶ, mihi
 certius aliquid decernere temerarium nimis foret.

§ 39. Ἡδονῆς ἢ ὁρᾶς.] Vide lib. 5. § 15.
 & lib. 6. § 34. & sup. § 8. voluptatem non
 esse bonum probat, qia bonum bono non ad-
 versatur; qm adversus voluptatem tamen con-
 tinentia, qz virtus est, ac per consequens bonum, se
 accingat. Senec. pariter de vit. beat. c. 10. Hæc
 omnia virtus discit, & autem pervellit, & volu-
 ptates astimas, antequam admittas; nec qas probavit,
 magni pendit; nec usu earum, sed temperantiā lata
 est. temperantia autem cūm voluptates minuat, sum-
 mi boni injuria est. Tu voluptatem complecteris, ego
 compecco. Cic. Academ. l. 4. Tu, cūm honestas
 in voluptate contemnenda consistas, honestatem cum
 voluptate tanqam hominem cum bellua copulabis?

Τὸν ἐγκρατεῖαν.] sed & τὸν σωφροσύνην. Si-
 quidem ὁ σωφρον φεύγει τὰς ἡδονὰς. Aristot. ethic.
 l. 7. c. 11. ἔτι δὲ ἡδοναί, οἷς μάλα οὐ ἀκούα-
 σαι, ἀλλὰ μάλιν διαχεῖται. ibid. l. 3. c. 11.

§ 40. Ἐάν ἀέλιος τὸν ὡρῶν-ψιν.] vide l. 7.
 § 14, 16. & sup. § 28. & infra 41, 47.

§ 41. Ἐμπροσθεν αἰσθησις.] cūm impeditur
 somnus, aut appetitus. Lugd. Somnus. illud unde
 sit nescio. nam Xyl. Basil. Sensus, recte.

Ἐμπροσθεν ὁρῶν ὁμοίως κακὸν ζῶντις φέ-
 σται.] Repugnare sibi primā facie potest Marcus
 videri. Si quidem l. 5. § 20. concedit qidem τὸν
 ἐνέργειαν ἐμπροσθεν, actum live effectum im-
 pedi posse; negat verò dari ab externis ulla τῇ
 ὁρῶν, κ. διαδίστασις ἐμπροσθεν, appetitus sive impe-
 tus ac dispositionis impedimenta: cūm hoc loco etiam
 ὁρῶν: ἐμπροσθεν admittat, eūmqe parti non λο-
 γικῇ, sed ζῶντι adscribat. verum facili conciliari
 poterunt ista, & ὁρῶν distingvamus in internam
 externāq, qarum ulla ab externis impedi negat
 at, hæc possit. vel etiam in ὁρῶν ἀλογον, sive ap-
 petitionem à ratione alienam, qz cūm sit, ut Marcus
 hic loquitur, ἀντιζηταίς, extra exceptionem ullam
 concepta, est idcirco impedimento obnoxia; &
 eandem rationi consentaneam, qz est αὐτῇ ὑπο-
 ζευγιστος, cum exceptione. l. 4. § 1. & l. 6. § 50.
 atqz ideo nevtiqam aut frustratur, aut à re ulla ex-
 terna impeditur, qd minus, qd sibi proposuerit, as-
 sequatur. l. 5. § 20.

“Οὐεται ἡ αἰδώς”] *Viderit sensus.* Ita Cicer. ad Attic. l. 6. ep. 4. Sed hoc fortuna viderit: con-
silio non multum uti licet. Florens apologet. c. 16. *Viderit habitus, dum materia qualitas eadem sit; viderit forma, dum idipsum Dei corpus sit.* & c. 42. *Viderint, q̄ per capillum odorantur.* q. d. illis istud curae esto: nos ex illis non sumus. Aeth. Apost. c. 18. v. 15. Judæis Gallo, “Εἰ ἡτιμὰ ἐστὶ θεὸς λόγος καὶ ὀνομάτων, καὶ νόμος τοῦ καὶ ὁμοῦ, ὁ ἑαυτοὶ κρίνεις καὶ ἐγὼ τέτων ἐβόλομαι ἔ?”]. Vide l. 5. § 25. & l. 11. § 13.

“Ανυπεραίρετος”] vide, l. 4. § 1. & l. 5. § 20. & l. 6. § 50.

“Εἰ ὃ τὸ κοινὸν λαμβάνει”] *Si id quod communi-
ter fieri solet, tibi proposueris. nempe posse aliquid in-
tervenire, quod rei propositae tibi prosecutionem im-
pediat.* Senec. ad Marc. c. 9. *Quicquam tu putas non
fuerit, quod multis scis posse fieri, quod multis eve-
nisse?* Cuius potest accidere, quod cuiquam potest.
Vide eund. de tranquill. c. 11. ad l. 7. § 38. & epist. 20
91. ibid. ad § 68. vide & infra § 46.

Τὰ ὡς τὸ πρὸ ἰδία ἐδίδας ἀλλ’ οὐ εἰσὼν ἐμ-
ποδίζεν] Epictet. dissert. l. 2. c. 23. Τῇ ὁρατῇ
καὶ δυνάμει πῶς πρὸς τὴν ἐμποδίζεν καὶ σφαίρει-
σι, καὶ σφαίρειται. τῇ ἀκινήτῃ ταῦτα τῇ φερε-
τῇ ὡς αὐτῷ. σφαίρειται ὃ τὴν ἐμποδίζεν πρὸς
καὶ σφαίρειται ὡς αὐτῇ αὐτῇ ὃ ἐαυτῷ διασφα-
ρεῖται. καὶ ὃ ἐαυτῷ ταῦτα τὸ φῶς ἐλθόντα ἀπ’ ἀλ-
λου πρὸς τὸ σφαίρειται καὶ καλυπθῆναι, πάλιν ὡς ὁ
αὐτῷ. Idem. l. 1. c. 19. vide l. 2. § 9. & l. 5. § 30
20. & l. 7. § 15. & l. 12. § 8.

“Οὐ πῦρ ἐστὶν ὁ θεός”] vide l. 4. § 39. & l. 7. § 68. &
supra § 28. Epictet. l. 1. c. 29. Τὴν σφαίρειται ὡς αὐτῷ
ἀλλ’ οὐκ ἔστι δυνάμει, πάλιν αὐτῇ αὐτῷ. Hercules
in Euripidis Sylo. apud Philon. de allegor. de Jo-
seph. c. de boni viri libert. & apud Evseb. praeparat.
Evang. l. 6. c. 6. & apud Grotium in excerptis, ubi
versus primus deest, ex illis restituendus, q̄ etiam
in Phaniss. ejusdem reperitur v. 524.

Πρὸς ταῦτα, ἴτω καὶ πῦρ, ἴτω δ’ ὁ
φάσγανον.

* πέμπος, * Πίμπρος, κατὰ τὴν σφαίρει, ἐμπλή-
Evseb. διπλ. μ.

Πῶς καλὰν αἶμα σφαίρει καὶ κατὰ
τοῦ εἶναι ἀσφαίρει, ἢ δ’ ἀντίοις εἰς αἰθέρα
Πῶς ἐξ ἐμῶν σοὶ διπλ. ἀπαιτῶν
λόγον.

Ad hac, adesto ferrum & ignis in superis;
Ure, (live, secus) hac crematq; membra, & impletor
mei

Potans rubentem sanguinem: in terram prius
Descendet aether, terra se in caelum feret.

Quam blanda de me veniet ad te oratio. Grot.

Indi Philosophi Alexandro; Σάμωλα καὶ μεταξὺ
ἐκ τῶν εἰς τὸν πῦρ καὶ δ’ ἡμετέρας, καὶ ἀνα-
κρίσεις ποιεῖν αὐτὸν καὶ βολόμεθα. πῶς ἀνδράποιοι με-

χρον κατασχεῖον” τότε ἡμεῖς καταφρονεῖμεν. Clem.
strom. l. 4. & Philo plenius ex Calani ad Alexan-
dram epist. lib. de libert. ex Clemente tamen sup-
plendus. φίλοι περὶ τῶν χειρῶν καὶ ἀνδραγῶν σφαί-
ρειν ἰνδὸν φιλοσοφίαις, καὶ ἐν ὅτῳ ἐωρακότες
ἡμετέρας ἐργὰ σώματα καὶ μεταβάσεις ἐκ τῶν εἰς
τὸν πῦρ καὶ δ’ αὖτα αὐτῶν [ἀναγκάζειν] πο-
εῖν αὐτὸν βολόμεθα, ἢ μάλλον πλὴν τῶν καὶ ἐν ὅτῳ
καὶ ἀφαιρεῖται. πῶς περὶ τῶν τῶν εἰς σώματα πό-
νος καὶ φθορὰν ἐργάζεται. τότε ἰσχυρὰ ἡμεῖς κα-
νόμεθα, (ἀντὶς κανόμεθα) ἐκ ἐστὶ βασιλῆος, καὶ
ἀρχόν, ὃς ἀναγκάζει ἡμεῖς ποιεῖν αὐτὸν καὶ σφαίρειμε-
θα. vide ad l. 5. § 10.

“Οὐ τρέφει”] ἀρχή. l. 11. § 36.

“Οταν γένηται σφαίρει, κυκλοτερές μὴν”] Al-
ludit ad dictum quoddam Empedoclis, an Parmeni-
dis, quod apud Stob. in eclog. phys. l. 1. tit. 11. sed
corrupte, sic legitur,

Σφαίρει κυκλοτερές μὴν, &c. unde subit ani-
mum, locum istum mendo non vacare prorsus, &
καὶ illud aut irreptitum esse, aut vitio nequam
immune. Verum de dicto ipso amplius videbitur ad
l. 12. § 3. quod autem à superioribus ista divellunt
Lugd. editor. & interpret Anglic. mihi minime
commode factum videtur. idem enim plane argu-
mentum spectare, etiamsi eo modo sumatur, quod ipsi
& legunt & vertunt, quis facile perspexerit. Qan-
quam ego malim dictionis serie continuata legere,
tunc καὶ — καὶ ὅτῳ ἀπλεται, ὅταν γένηται σφαί-
ρος κυκλοτερές, &c. vide infra § 48.

§ 42. “Εμαυτὸν λυπεῖν”] vide l. 7. § 16. &
infra § 47.

“Οὐδὲ καὶ ἄλλον ποῖποτε ἐκὼν ἐλύπησα”] Vido
de Marco l. 1. § 15. ad illud, συγγαμμονικόν.
Ceterum de Plarone Diogenes, cum is à quodam
lavdaretur; Τὴν ἐκείνου ἔχει σμῆνόν, ὃς περὶ τὸν
χρόνον φιλοσοφῶν ἐλθὼν ἐλύπησεν; sed & Charis-
laum eo nomine notatum deprehendes ad l. 9. § 5.

“Οπὲρ ἐδὲ τοῖς ποιεῖται περὶ, ἐδὲ τοῖς κακῶς κα-
λῶς μὴ. Epictetus ipse dissert. l. 3. c. 23. Τα-
πρὸν ἐστὶ τὸ τὸ φιλοσοφῶν καλῶς καὶ δὲ καλῶς
ἐξελεῖν, ἀλλ’ ἀλγύνωσαι. quomodo à Petri conci-
one illi, Aeth. c. 2. v. 37 κατανύχτης τῇ καρδίᾳ.
à Christo etiam adolescens ille, Matth. c. 19. v.
22. ἀπῆλθε λυπεῖσθαι. Verbis nimirum Domi-
ni contristatus. Addas licet his, nec Elium sacer-
dote, nec Davidem regem, notā aliquid immu-
nes habitos, quod suos perperam etiam agentes,
contristare detrectarint. Histor. Reg. Israh. l. 1.
c. 2. v. 29. & c. 3. v. 13. & l. 3. c. 1. v. 6. Quo-
modo ergo Marcum, vel quā οὐκ ἔστι βασιλῆος,
vel quā ἐκ βασιλῆος φηλοσοφῶν, culpa liberabimus,
si is neminem unquam quendam contristavit? For-
san τὸ ἐκὼν, sive sponte, illud adjectum satisfecerit ad
Marcum à censura omni hac in parte vindicandum.
Neque enim ultro sive sponte tristitia pœnisve alios
afficit.

§ 45. Ἀφ' οὗ, καὶ βάλω ἐν τῷ δόλῳ] vide Calani ad Alex. epist. supr. ad § 41. In Senec. excerpti. Exulabile. Non patria mihi interdicatur, sed locus. in quacunque terram venio, in meam venio. Nulla terra exilium est. Aliter patria est. Patria est, ubicunque bene est. illud autem per quod bene est, in homine, non in loco est. In ipsum potestate est, quae sit illi fortuna. Si sapiens est, peregrinatur; si stultus, exulat. vide l. 1. § 16.

Ἐκείνῳ γὰρ ἔξω τὸν ἐμὸν δαίμονα ἴδω] Locus non facit, quin mentem in statu recto & erecto custodiam. Philemon exul, interrogantibus, ut dixerat, quā prosperē ageret, respondit, utinam mihi ut viderem utrum periret. ἔξω γὰρ ἀπὸ τοῦ δαίμονος ὅν διατλάω. Vos minus opinamini, quia in hoc statu me videri. Ego enim semper bonus esse perfesto. pro ἔν, vel ex lego, ut lenius conficit. Refert ex Telete de exilio Stob. tom. 2. tit. 40. Epictet. lib. 4. c. 7. Ἀλλ' ἔξωσέω σι. ὅπου δὲ ἀπὸ τοῦ δαίμονος, ἐκείνῳ μοι καλῶς ἔσται, καὶ γὰρ ἐν δόλῳ, ὅςτις δὲ τὸν τόπον ἴδω μοι καλῶς, ἀλλὰ οὐδὲ τὰ δόγματα, ἀλλὰ μόνον μὲν ἐμὸν δαίμονα ἀποφύγω. ὅςτις γὰρ δυνάται πρὸς ἀφελῆσαι αὐτὸν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐμὰ εἰσι καὶ ἀναγκαῖα, καὶ ἀρκεῖ μοι παρ' ἑνὸς, ὅπου δὲ εἶμι, καὶ ὅπου δὲ παῖς. Senec. ad Helv. c. 5. Adversus ipsam mutationem locorum, satis hoc remedium putat Varro, quod quocunque venimus, eadem rerum naturā utendum est. M. Brutus, quod licet in exilium cunctibus virtutes suas ferre secum. utraque in unum collata plurimum possunt. quantum enim est, quod perdidimus? duo, quae pulcherrima sunt, quocunque nos moverimus, sequuntur; Natura communis, et propria virtus. vide l. 7. § 53.

Συνδουλεύει] anxius. Xyl. confusa Cal. ut συγχουλεύει, vel συχουλεύει legisse videatur. quid si συναδουλεύει legatur? unde cum corpore conficta, & vinculis quodammodo obnoxia. Apostol. ad Tim. ep. 2. c. 2. v. 9. ἐν ᾧ συγκολληθεὶς μέλει διανοηθῆναι ὁ λόγος τοῦ θεοῦ καὶ ἡ διάνοια. Epictet. lib. 1. c. 18. Ἀλλ' ὁ πῦρ ἐστὶν ὁ δαίμων; τί; τὸ πᾶν ἐστὶν ὁ δαίμων; τί; τὸν τεράστιον. πᾶν ἔν ἐστι δαίμων, ὅςτις ἀφελῆσαι; πᾶν ἀναγκαῖον. Vel curis anxietatēque conficta, ac vincula. ut Boeth. consol. l. c. Nubila mens est, vinculaque franis, haec ubi regnant. Verum illud, opinor, potius fuerit, quod Cal. securus videtur. ita Epictet. enchir. c. 28. Ἐν μὲν τὸ σῶμα σε πρὸς ἐπιτηδεύματα τῶ ἀπαιτήσαντι, ἡ νουμένη δὲ ἐπὶ τῷ πᾶσι τῶν νόμων πᾶσι σωτὴρ ὁμοῦ ἐστὶν τῶ πᾶσι, ἵνα ἐάν ποτε ἀποβῇ σου, ταχέως δὲ ἐκείνη καὶ συγχουλεύει, ἐκ αἰσχύνης Marc. ipso lib. 5. § 32. Διὰ τὴν συγχουλεύειν ἀπαιτήσιν καὶ ἀμαρτίας συγχουλεύειν ἐν τῇ πρὸς τὸν δαίμονα;

Ἄρα τὸτο ἀξίον;] Simmach. l. 9. ep. 105. Nullius tam vehemens nequitia est, ut motu meo digna sit. quid enim indignius, quam sapientis affectum ex aliena pendere nequitia? Senec. de ira l. 2. c. 6. Epictet. enchir. c. 31. Ὅταν καλῶς τὸν πᾶντα, ἐνδουμῶ

ὅτι δυνάται μὴ μετακίβησαι, καὶ μετακίβησαι, μὴ δὲ ποιῶν ὡς δόλῳ. ἀλλ' ἐκ ἑνὸς ἔστιν αὐτῷ καλῶς, ἵνα ἐπὶ ἐκείνῳ ἢ τὸ μὴ παραχθῆναι. Vitium subesse Volphio suboluit. itaque pro τὸ μὴ, τὸ σε substituit. & pro ἔστιν, ἔστω vel εἴη mavult. at rectius Stob. tom. 2. tit. 19. ἵνα ἐπὶ ἐκείνῳ ἢ τὸ ἐμὴ παραχθῆναι, quāquam perperam apud Stob. ἔπος pro ἔπος legitur. Melius pro ἐμὸν ἀποφύγω. Nam quare pro ἀλλ', καὶ, Volf. pro αὐτῷ, αὐτὸς Gellner. nihil erat. Hoc, inquit, tecum cogita, non tam feliciter agitur cum servulo meo, ut me perturbari in illo sit situm. Vide supr. § 42.

§ 46. Ἀνδρώπων ἔστιν συμβαίνειν τὴν δυνάμιν ὁ ἐκ ἐστὶν ἀνδρώπων] Senec. ep. 71. Nihil eorum quae ferenda sunt displicet. Nam quicquid cadere in hominem potest, in se incidisse non queritur. vires suas novit; scit se esse oneri ferendo. vide & lib. 5. § 11. & l. 6. § 19. & lib. 7. § 2. Enripid. Orest.

Οὐκ ἐστὶν ἔστιν ἀνδρῶν, ὅςτις ἐπὶ τὸν ὄντος Οὐδὲ πᾶν, ὅςτις ἐμὸν δαίμονα, ἢ ἐκ ἐστὶν ἀνδρῶν, ὅςτις ἐμὸν δαίμονα, ἢ ἐκ ἐστὶν ἀνδρῶν, ὅςτις ἐμὸν δαίμονα.

Nulla adeo fando terribilis oratio est, Vel fors, vel ira caelum invellum malum, Natura quoniam humana parando id ferat. Grot.

Epictet. l. 1. c. 2. τὸ λογικὸν ζῶον μόνον ἀφ' ὧν τὸν δαίμονα. vide ad § 15. Ilocasii dictum.

Καὶ εἰδέναι, καὶ πρὸς τὸν] vide supr. § 41. τὸ κοινόν. & l. 4. § 33, 46. & l. 7. § 58. Senec. epist. 107. Nihil horum insolitum, nihil inexpectatum est. offendi rebus istis tam ridiculum est, quam quicquid, quod spargere in publico, aut inquinare in luto. eadem vitae conditio est, quae balnei, turbae, itineris: quaedam immittuntur, quaedam incident. Non est delicata res vivere. Longam viam ingressus es, et laboris oportet, et arietes, et cadas, et lassetur, et exclames, O mors, id est, mentiaris. Alio loco commitem relinques, alio essetis, alio timebis: per ejusmodi offensas emittendum est confragosum hoc iter. Be mox: -- Quicquid dixeris, multis accidit. -- Nihil vitentur eorum, ad quae nati sumus: quae ideo nulli querenda, quia paria sunt omnibus. ita dico, paria sunt. Nam etiam quod effugit aliquis, pati potuit. aquam autem per se est, non quod omnes usi sunt, sed quod omnibus latum est. imperetur aequis animo, et sine querela mortalitatis tributa pendamus.

§ 47. Οὐκ ἐστὶν σι ἐποχῇ, ἀλλὰ τὸ σὺν πᾶσι αὐτῷ κρῖμα] vide supr. § 40. Epictet. enchir. c. 5. ταχέως τὸν ἀνδρώπων, ὅςτις ἐμὸν δαίμονα, ἀλλὰ τὰ πρὸς τῷ πᾶσι πᾶσι δόγματα. & dispersit. l. 3. c. 19. Οὐδὲν ἄλλο ταχέως, ἢ ἀπολαύσις αὐτῶν ἔστιν ἢ δόγμα. Οὐδὲν γὰρ ἔστιν αὐτῷ δόγμα, ἀλλὰ τὸ πᾶσι δόγμα. καὶ τὸ πᾶσι δόγμα, καὶ τὸ πᾶσι δόγμα, καὶ τὸ πᾶσι δόγμα. Dio. Pruf. oras. 16. Senec. de sap. constant. c. 4. Ad tamias ineptias perventum est, ut non dolore tantum, sed doloris opinione vexetur, more iustorum quibus moris

inculque ille locus. Cetera alicui de peccata. δόγματι

tus incutit umbra, & personarum deformitas, & depravata facies, lacrymas verò evocant nomina parum grata auribus, & digitorum motus, & alia quæ impetu quodam erroris improvisti refugium.

Ἐξ αὐτῆς αὖ ἐπὶ σοὶ ὄν] Itā Clem. in boriator. ἔξ ὧν ἀπομάχεται τὰ ἐμποδὼν τῇ σωτηρίᾳ vide l. 5. § 2. & supr. § 29.

Οὐ γὰρ παρὰ σὲ ἡ αἰτία τῆ μὴ ἐνδραχῆς] Nè contristeris, inquit, si honesta molienti objectum fuerit, quod effectum & successum impediatur; cum tu quod in te est, quodque tui est officii feceris; nec à te sit quod effectum successuque caruerit. Hoc ipso argumento pii homines, Dei ministri cumprimis, solari sese solent, ubi conatus suos advertunt, fructu, optato etiam magis, quam sperato forsan, destitui. Esajas. c. 49. v. 4. Etiam si frustra laboraverim, & inaniter, atque incassum vires meas consumpserim; officium tamen meum penes Deum est, opus meum penes Deum meum. Joan. Chrylost. in Joan. Evang. orat. 13. Οὐ γὰρ διὰ τοῦ γνησίου, ταῦτα καὶ τὰ τοῦ διδασκόντων ὄν. ὁ ὡς γὰρ γεωργὸς αἴ τῶν ἐλαιαίνων πολλὰς μὲν ὥρας, καὶ πλὴν ταλαιπωρίαν ἐκείνῳ, καὶ τῶν ἰδρωτῶν, ἀν μὲν ἐξενέγκῃ τοῦ πόνου ἄν ἦ, παρ' ἑαυτοῦ ἐπὶ τῇ δουλείᾳ τοῦ πόνου πᾶν παρμηδὺν εὐρεῖν, ἀλλ' ὑποφέρει μετ' αἰσχύνης καὶ κατὰ τὴν ἀπὸ τῆς ἀλλοῦ πρὸς τὴν οὐκίαν, καὶ πλὴν γυναικῶν καὶ τὰ παιδία, ἑαυτὰ ἔχον ἀπαρτῆσαι τῆς φιλοπονίας τῆς μακρᾶς πλὴν ἀπιδόσιν. ἐπὶ δὲ ἡμῶν ἔξ ὧν τοῖς τὴν ὄν. καὶ γὰρ ἡ γεωργικὴ γῆ μὲν ἐξενέγκῃ καρπὸν, ἡμῶν πάντα ἐπιδεικνύσθαι πόνον, ὃ καὶ ταῦτα καὶ ἡμῶν κρεῖττον ὁ φροῦδεται κινᾶς ἡμῶν ἀφ' ἑαυτοῦ ἐλπίσιν, ἀλλὰ δώσει τὰς ἀμοιβὰς. Ἐχθρὸς γὰρ, φησὶ, τὴν ἰδίαν μὲν λήφεται καὶ τὴν ἰδίαν κόπον. (Apostoli sunt ad Cor. ep. 1. c. 3. v. 8.) καὶ τὴν κόπον, καὶ καὶ τὸ τοῦ πλεονεκτημάτων πλῆθος. Et Bern. ad Eugen. de confider. l. 4. Unusquisque propriam mercedem accipiet secundum laborem suum, non secundum provensum. Fac quod tuum est: Deus quod suum est, absque tua sollicitudine atque anxietate curabit. Planta, riga, ser curam, & tuas explicuisti partes: incrementum, ubi volueris, dabit Deus, non tu. ubi forte nolueris, tibi deperis nihil. Securus labor, gem nullus valet evacuare defectus. Quid & ibidem aliā imagine non minus idoneā illustrat. En plagam. tibi incumbit curatio, vides me forsan, fore incurabilem persuasus. Noli diffidere: curam exigeris non curationem. Audisti, Curam illius habes. (Luc. c. 10. v. 35.) Et non cura, vel sana illum.

Non est in medico semper relevetur ut ager.

Cui adjici poterit, & illud Hieronymi in epist. ad Pammach. & Ocean. Qui Æthiopem invitavit ad bilneas, etsi nigredinem non auferat illi, certe vel pecuniam accipit sibi: & licet in illius candore non gaudeat, certe vel suo in lucro latatur. Itā sine

dubio inobedientem qui divinis sermonibus monet, gemitus refragantis peccata non tollat, mercedem tamen de ministerio vera caritatis sibi acquirit. Itaque istuc non Æthiops frustra lavatur, nec operam ludit perditque, qui in eo etiam laborem impenderit. Siquidem ut Apostolus. ad Cor. ep. 2. c. 2. v. 15. Ἐν ὧδε ἐσθλὴ τῇ δυνάμει τῆς σωτηρίας, καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις. Καὶ ὁ κόσμος ἡμῶν ἐκ ἐστὶ καὶ ἐν Κελῶ. Idem ad eisdem ep. 1. c. 15. v. 58. Neque tamen consideratio hæc, & piorum animis omnem prorsus anxietatem, ac tristitiam eximit. Sicut enim χαρὴν καὶ σπέρμα καὶ καρπὸν suum ducunt suorum profectus. ad Theof. ep. 1. c. 2. v. 19 itā contrā, etiam si non inerte planē, triste tamen & cordolium gravissimum est ipsis, ubi conatus hac in parte suos frustratos adspiciunt. ad Hebr. c. 13. v. 17. & Jerem. c. 13. v. 17. Ideo Bern. in Cant. 42. Animam meam liberavi. non cæcio consolationem, dum mortem filii intueor. Quæ enim mater, etiam si omnem quam posuit curam & diligentiam agrotanti adhibuisse se sciat, si demum frustratam se videt, & omnes labores suos esse penitus inefficaces, illo nihilominus moriente, propterea unquam à fletibus temperavit? Verum hæc rigidior iusto Stoica disciplina non admittit.

Οὐκ ἄντιον ἦν μὴ ἐνδραχῆς τῆς] Hoc est quod Clem. Strom. l. 4. de Philosophis quibusdam: Ἀντίον ἐνδραχῆς ἐξ ἀρχῆς τῇ σωτηρίᾳ συγχωρεῖται, εἰ περὶ τῆς περὶ αὐτὸν τῆς τῆς αὐτῆς, ὡς μακάριον ἐπιτελεῖται αὐτῷ μὲν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας.

Ἀπὸ δὲ ἐν ἐν τῇ τῇ] Itā l. 5. § 29. τῇ τῇ ἐξ ἑ. de Constantio Ammian. l. 22. Abiit ē vita. & de Theodosio Ambros. epitaph. Abiit non obiit. Cicero. Tullius. l. 5. Mihi quidem in vita servanda videtur illa lex, quæ in Græcorum convivio obtinetur, Aut bibat, inquit, aut abeat (nō μὲν, ἢ ἀπὸ) aut enim fruatur aliquis cum aliis voluptate potandi, aut nē sobrius in vinolentiam vinolentorum incidat, antè discedat. Sic injurias fortune, quæ ferre nequeas, diffugiendo relinquant. Et subiungit: hæc eadem, quæ Epicurus, totidem verbis dicit Hieronymus. Non soli ergo Stoici istiusmodi dictabant. Seneca. epist. 91. In eum mundum intravimus, in quo his legibus vivitur. Placet? pare. Non placet? quacunque vis, exi. & epist. 70. Hoc est unum, cur de vita non possimus geri. bono loco res humane sunt, quod nemo nisi vitio suo miser est. Placet? vive. Non placet? licet ed reverteri, unde venisti. Epictetus.

l. 1. c. 24. τὸ δὲ κατὰ λαὸν, μέμνηται, ὅτι ἡ δύναμις ἡννοικταὶ μὴ γὰρ τοῦ πατρίαν δελοῦτερος ἀλλ' ὡς ἐκεῖνα, ὅταν αὐτοῖς μὴ ἐρεσκῇ τὸ πρᾶγμα, λέγει, ὅτι καὶ ἐπὶ πάλῳ. καὶ σὺ, ὅταν σοὶ φαίνεται πᾶν ἐν τοιαύτῳ, εἰπὼν, καὶ ἐπὶ πάλῳ, ἀπαλλάσσον μένων δὲ, μὴ ἐρηται. sed vide ad l. 3 § 1.

Ἡ καὶ ὁ ἐνδραχῆς] Xyl. aut Cas. quid hic legérint,

runt, havd est facile conjectu. Neque enim verba, prout habentur, exhibere possunt, quod aut iste aut ille reddidit. Ego opinor legendum, ἢ ὁ ἐνεργῶν. discedas è vita εὐδαιμόνως. i. e. placido animo, quomodo et is solet discedere, qui id quod volebat affectus est; simulque propitio etiam adversus illud quodcumque illi fuerit, quod obstitit tibi, quod minus id quod volebas efficeret.

§ 48. ἀρετὰ μὲν γινέται τὸ ἡγεμονικόν] vide suprà. § 41. Flaccus. carm. l. 2. od. 1.

Et cuncta terrarum subacta,

Præter atrocem animam Catonis.

de quo viro verè viro Senec. ampliùs de constant. sap. c. 1. et 2. qui & ibidem c. 6. Bona viri sapientis solidis et inexpugnabilibus munimentis præcincti sunt. Non Babylonis illi muros consulens, quos Alexander intravit. Non Carthaginis aut Numantia mania; non unâ manu captas non Capitolium arcemque. Habent illa hostile vestigium: illa quæ sapientem tuentur, à flamma et ab incursu, tuta sunt nullum introitus præbent, excelsa, inexpugnabilia, Diis æqua. Philo de viri boni liberi. ex Xenonis sententia, ὅτι θάτερον ἀσθεν βασιλεῖσι τις πᾶν πνεύματος, ἢ βιάσασθαι τὸν συνεδῶον ὄντων ἀνομιὰ δεῖσθαι τι ὅς ἀδελφῶν. ἀνένδοτος γὰρ ἡ αὐτοῦ ψυχὴ, ὡς ὁ ἑδὸς λόγος δογμασι παγίοις ἐκέρωσται. Senec. de sap. constant. cap. 4. Quid igitur non erit aliquis qui sapienti facere tentet injuriarum? tentabis, sed non perventurum ad eum. Majore enim intervallo à contactu inferiorum abductus est, quàm ut ulla vis noxia usque ad illum vires suas perferat. Etiam cum potentes, et imperio cediti, et consensu servientium validi, nocere ei tentent; tam citra sapientem omnes eorum impetus deficient, quàm quæ nervo; tormentisque in altum exprimuntur, cum extra visum exiluerunt, citra cælum tamen festinant. Quid tu putas, cum solidus ille rex multitudine telorum diem obscurasset, ullam sagittam in solem incidisset aut demissis in profundum catenis Neptunum potuisse contingit? Ut cælestia humanas manus effugiant, et ab his qui templa diruunt, aut simultate constant, nihil divinitati nocetur: ita quicquid fit in sapientem pretervè, sceleranter, superbè, frustra tentatur. quia scilicet mens inconcussa manet, nec animus istorum quicquam attingit; ut Philo suprà, & Marcus istic. Ità Epictet. dissert. l. 4. c. 5. Δυναταί τις τῶν περικύβητον τῶν οὐκ ἐκείνων ἡδονῶν. τί ἔστιν ἐν ταῖς ταῖς ἐξ ἡ κατὰ φύσιν εἰς μέσσην, καὶ ἐκείνων κατὰ φύσιν, ὅσοι σὺ ἐλαττεῖν δοκῶσιν, κηρύττει; Ἀνθρώπων ταῦτα ἔκ δειν, ἢ δὲ τίς εἰμι, ἢ δὲ πᾶς με τὸ ἐξ ἑαυτοῦ, καὶ τὸ κακόν, ὅτι ἐπεὶ οὐδὲν αὐτοῖς ὡς τὰ ἐμὰ. ὅταν ὁ θυρῶν πόλιν οἰκνῶντες κατὰ φύσιν ὅτι πολιορκητὸν Νῦν ἔπει τί παρὰ γὰρ ἔχουσιν ὅτι πᾶς μὲν; ἀσφαλές ἐστιν ἡδὲ τὸ τεῖχος τοιοῦτος ἐχρῶν ὅτι πᾶς πᾶσι χρόνον, τῶν ἄλλων ἀπαται παρεσκευῶν. ταῦτα

ὅτι τὰ πόλιν θυρῶν καὶ ἀνδάντων ποιεῖται. ἀνθρώπων ἢ ψυχῶν ἐδὲν ἄλλο ἢ δογματῶν. πῶς γὰρ τεῖχος ὅταν ἰσχυρὸν; ἢ πῶς οὐκ ἔστιν ἀδελφῶν; ἢ πῶς ἀναφαίρετες; ἢ πῶς ἀξίωμα ὅταν ἀναπύβουλον; πάντα παύλα γὰρ διητὰ, εὐδαιμόνως, δις τοῖς. τὸν ὅπως οὐκ ὡς ἐκείνων, πᾶσι ἀνάγκη ταῖς ταῖς, κακῶς εἶναι, οὐδὲν, πᾶσι δὲ ἢ ἀτελείας ἔχειν τὰς ὁρῶντες, ἀπὸ πᾶσι τοῖς ἔχειν τὰς ἐκκλίσεις. ἔτα ἢ ἡλόφω τῶν μόνων ἀσφάλεια διδοῦναι ἡμῶν θυρῶν πᾶσι; ἢ δὲ ἡσυχῶντες ὅτι διητὰ καὶ ἐδάν, τὰ ἀδανάτα καὶ φύσει ἐλαττεῖα ἐκπνεῖν; divina planè hæc.

Εἰς αὐτὸ συστρέφει] vide l. 7. § 28.

Ἀρκιῶν ἰαυτῶν] Senec. ep. 87. Nunquam major est animus, quàm ubi aliena posuit; et fecit sibi pacem nihil timendo; fecit sibi divitiis nihil concupiscendo. vide suprà § 6. & l. 5. § 14.

Καὶ ἀλόγως παρατάσσεται] vide l. 5. § 18. & l. 11. § 3. Epictet. l. 4. c. 7. ἔτα ὑπομανίας μὴ δύναται τις ὅταν διατεθῆναι ὡς ταῦτα, καὶ ὑποθεῖναι οἱ Γαλιλαῖοι ὑπολόγῳ ἢ ὑποδείξει, ὡς ἢ δύναται; quod autem παρατάσσεται Marcus hic, idem Epictet. l. 2. c. 1. ἀντιπατήδως dixit. ἢ ἡ παρατάξις, ἐκπιδέξει, τίνα δύναται λογικὸν ἡγεμονικόν, ὡς τὰς ἀπειραιστέρας δυνάμεις ἀντιπατάσσειν.

Ἀρετῶν ἐστὶν] Mens, inquit, cuiusque ratione munita est arx iustissima, ad quam ubi se quis receperit, in securo jam consistit, verùm tuncior nobis & inexpugnabilis revera, ad quam in omni discrimine confugere liceat, arx est, de qua Solomon Proverb. c. 18. v. 10. Turris robustissima est nomen fons; eo recipit se iustus, et in tuto collocatur. Et Marcus eremit. de leg. spirit. § 2. Ἡ βεβηλὰ πῆλη, πυρρὴ ἐστὶν ἰσχυρὴ. Epictet. l. 3. c. 26. Πᾶς ἐν ἀρετῇ κατὰ φύσιν ἢ σὺν ἡμῶν, ἢ δὲ πᾶσι, ἀλλὰ δογμασιν.

§ 49. Μὴδὲν αὐτὸς ἐνδεὲς ἐπιλέγει] Vide l. 4. § 7. & l. 5. § 36. & suprà § 40. & l. 11. § 37. Epictet. dissert. l. 3. c. 8. Ὅτι ἐπὶ ἀπώλειαν ἀλλο ἢ δὲν, ἢ δὲν τὸ πᾶσι ἀπώλειαν. εἰς φυλακὴν ἀπώλειαν. τί γινώσκεις [τὸ πᾶσι ἀπώλειαν] εἰς φυλακὴν ἀπώλειαν. τὸ ὅτι, ὅτι κακῶς πίπτει, ἐξ αὐτῶν ἐκείνων. & c. 17. Ἀλλ' ἡ γυνὴ μοι κακῶς χεῖται καλῶς. ὅταν τις συνιδανται, τί ἐστὶν τὸ πᾶσι λέγει, ἢ γυνὴ μοι κακῶς χεῖται. ἄλλο ἢ δὲν, ἢ δὲν. ὁ πατὴρ μοι δὲν δίδωσιν. [τί ἐστὶν τὸ πᾶσι, ὁ πατὴρ μοι δὲν δίδωσιν. ἄλλο ἢ δὲν, ἢ δὲν.] ὅτι ὅτι κακόν ἐστὶν τὸ πᾶσι, [τί] ἐξ ὧν αὐτὸ δὲν περὶ αὐτὸν καὶ περὶ αὐτὸν ἰσχυρῶς. Ità enim restatrandus locus ille videtur. Atque hoc est quod scripsit Marcus dixit; l. 7. § 64. περὶ ἐπιδόξου Epictetus. Hoc enim ex Epicteti ejusdem διαλέξεων ab Arriano digestarum l. 5. qui jam interdidit videtur, tanquam Stoicis familiare, & peculiā

re vocabulum, adducit Gellius l. 19. c. 1. ubi sapientem dicit objectis visis terrificis ὀνυχοπατῖδος, ὅν τι περὶ τοῦ ἐλάτου, nec adscitri, nec ultterius aliquid adjicere, & opinari, quā quod visum ipsum renunciat. Neque enim duo ista, quod Gellius fecisse videtur, confundenda prorsus & pro eodem habenda existimem. In hanc eandem sententiam Philemon Com. apud Stob. tom. 2. tit. 108.

Μαίω τὰ καὶ πῶς πολλοί, δίαυλα,

Ἄντι δὲ αὐτῶν, ἢ πῶς τὴ φύσιν.

Ἵον, πῶς τινος ὕδρ, ἢ μήτηρ τινί,

Ἡ, ἢ δὲ, ἄλλαν ὅλ ἀναχάσιν γὰ πρ.

Ἐι μὲν λέγει τὸτ, Ἀπὸ τῶ, ἀνδραγαθὸ γδ ἦν,

Τοῦτον γάρ τὸ καὶ τὸν, ἄλλαν τῶ πρ.

Ἐὰν δὲ ἀπὸ τῶτ ὁ εἶς, ἢ ἔτ ὁ λόγος,

Ἀπὸ τῶν, ἐν ταῦτ ἴαν τὸτο σκοπῶν,

Περὶ τοῖς καὶ τῶτ ἔτ πρὸς συλλέγει καὶ.

Ὁ δὲ πρὸς λόγος πῶς τὰ πρὸς ταῦτ σκοπῶν,

Τὰ καὶ τὸν ἀναχάσιν, ἀναχάσιν γὰ λαμβάνει.

Here, persape homines graviora efficiunt mala

Ipse sibi ipse, quā ea sunt natura sua.

Excessus vitæ natu, aut mater puta,

Aut proxima aliqñ ex necessitudine.

Id si quis sic accipias; Næpe obiti diem

Homō natu, quāntum fuerat, tantundem est malum.

Quod si sic Peris, non tuebor amplius;

Heu vita invita: qñ ista secum deputas,

It ad malum alia sibi confarcinas mala.

At qñ rationis cunctas ad arbitrium vocas,

It quod doles deducit, retinet quod juvat. Grot.

Senec. ep. 78. Levin dolor est, si nihil illi opinio adjuccit.

Γνωρίζων] vide l. 4. § 6. & l. 6 § 3. & l. 7.

§ 29.

§ 30. Τί δὲ καὶ ἐγένετο ταῦτα;] Vide l. 6. § 36. Epictet. dissert. l. 1. c. 6. Ἀλλὰ μὲν μοι βίωσι. τίς τὸ ἐν ἐνταῖς χεῖρας ἔχει, ἀνδραγαθὸν; ἢ ἢνα καὶ ἀπομύσσει σταντὸν; τὸτο ἐν ἑλωροῖς μὲν καὶ γένεσις ἐν τῶ κλαμῶς καὶ πῶς κρεῖττον ἀπομύσσει, σι, ἢ ἐγχαλῆν; vide qz sequuntur. Chrysostom. ser. de stat. 1. Μὰ λέγε μὲν, τίς τὸ ἐνταῖς σταντὸν ὁ Θεὸς τὰ καλὸν μάλιστ; διὰ τὸτο γδ σταντὸν ὁ Θεὸς τὰ καλὸν μάλιστ; πολλοῖς δείξει μάλιστ.

Ἐξω ἑδὲν ἔχει] Hoc est quod Seneca ep. 93. Omnia quæ usquam erant, clusis & seipsam sui finem fecit. de natura principalis. Et Empedocles pariter à Plutarcho laudatus, de placit. Philosoph. l. 1. c. 18. à Theodoro therapeut. l. 4 & à Stobæo tom. 1. l. 1. tit. 2. de mundo sive universo,

Οὐδὲ π τὰ παντὸς κατὰ πῶς, ἑδὲν ἀελοῖον.

Nil est in toto vacuumque supervacuum. Grot.

Ἐκ ταῦτ μάλιστ;] vide l. 7. § 23, 25.

§ 51. Μῆτε ἐν ταῖς περὶ τὸν ὀπότερον] Fluv. fluari, Xyl. tardum & remissum esse, Cal. havd malé. ὀπότερον, languide agere: tractum ab equis, qñ a-

pud Medicos veterinarios ὀπότερον dicuntur, cum illa trabentes languide incedunt, τὰ ὀπότερα ὀπότερον ἐπὶ τὰ ὀπότερα, καὶ ὀπότερον, ὅστις ἀλλήλοις συγκρίνται. uti Aristot. histor. animal. l. 8. cap. 24.

Κλείναι, κραταμῆσι.] Τὸ κραταμῆσι propriè de visceratione usurpatur, in quæ κραταμῆσι, carnes distribuuntur. Homer. Il. 1. v. 216.

Πάροχα] ἢ ὅτιον ἑλὸν ὀπότερον τραπεζῶν

10 Καλοῖς ἐν κραταμῆσι ἀπὸς κραταμῆσι. Ἀρχαῖος.

i. c. κραταμῆσι, inde enim κραταμῆσι. Eustath.

ibid. Verum Marcus noster istuc aliter accipit, de

immanium atqz effectorum hominum truculentia,

qñ congenere sibi mastræ, offiqz eorum diffri-

gunt tanquam ad ollam, carnes ἐν frustra secant, velut

ad lectorem ut Michæ loquitur, c. 3. v. 3. quod Cle-

oni minatur ille in Aristoph. agit.

Περὶ τῶν κραταμῆσι ἐν σι σι. i. c. καὶ μὲν

κραταμῆσι τὸ σι. Schol. Ità vocabulum usur-

20 pavit Constant. Manasses in breviario historico de

Demetrio, (παν

Δι-τὸν ἀμαλῶ καὶ σι, καὶ μὲν κραταμῆσι

Κραταμῆσι ἀμαλῶσι. Sed & Cle-

mens Alex. in hortis. ubi Penthei discriptionem

Νισαγγοῦ κραταμῆσι appellat: Idemqz de Bacchi-

cis orgiis ibid. & ex eodem Evlebius præpar. l. 2.

c. 5. ex Clementis codicibus emendandus. Δόν-

σον καὶ τῶν ὀπότερον βαλχοῖ, ἀμαλῶσι τῶν

κραταμῆσι ἀμαλῶσι, καὶ τῶν κραταμῆσι

30 ὅλ φων. Eodem sensu τὸ κραταμῆσι ab He-

rodoto usurpatur, l. 7. ubi de Pytheo Ischenoi filio,

ὁ ἐν τῶτ ἀντίχρ μαλῶσι, ἐν ὁ κραταμῆσι

γῶν ἀμαλῶσι. donec velut in laniena, frustratim con-

cisus est: κραταμῆσι.

Οἶον ἐν πρὸς πρὸς πρὸς, καὶ γλυ-

κῶσι, βλασφημία αὐτῶν] Senec. de benef. l. 7.

c. 31. Non est mihi relata gratia. quid faciam? quod

dii omnium rerum optimi auctores: qñ beneficia igno-

rantibus dare incipiunt, ingratu perseverant. Alius

40 illis objicit negligentiam nostri, alius iniquitatem, ali-

us illos extra mundum sumi projicit & ignavos, be-

betesqz, sine luce, sine ullo opere, destituit: Alius

solem, cui debemus, quod inter laborem quietemqz tem-

pus divisiimus, quod non tenebris immergi, confusionem

ætæna nostri effugimus, quod annum cursu suo tempe-

rat, & corpora alii, sata evocat, percipit fructus, sa-

rum aliquid, aut fortissimum ignium globum, & quid-

vis potius quā deum, appellat. Nihilominus tamen

more opsimorum parentum, qñ maledictis suorum

50 infantium arrident, non cessant dii beneficia con-

gerere de beneficiorum auctore dubitantibus: sed equali

tenore bona sua per gentes populosqz distribuunt, nam

potentiam sortiri, prodesse. Spargunt opportunis imbr-

ibus terras, maria flatu movent, siderum cursu notant

tempora, hyemes æstatēqz interveniū lenioris spiritus

modius: errorem labentium animarum placidi, atqz

prospici

propitii ferunt. imitemur illos. Meliusq; multo Dominus Christus. Mat. c. 5. v. 44. 45. Ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθρούς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς ὀνειδιστάς ὑμῶν, καλῶς ποιεῖτε τοῖς μισοῦσιν ὑμᾶς, καὶ περισσεύετε ὑπὲρ ὧν ἔπικραζόντων ὑμᾶς, καὶ διακόντων ὑμᾶς. ὅπως πληθεύει ὑοὶ τὸ πατρὸς ὑμῶν, τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἅλιον αὐτὸς ἀνατίλλει ἐπὶ πονηροῦς καὶ ἀγαθῶν, καὶ βράζει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. Sive ut Luc. c. 6. v. 35. καὶ ἐπειδὴ ὑοὶ τῷ ὑψίστῳ. ὅτι αὐτὸς χειρὸς ἔχει ἐπὶ τοῦ ἀγαθέως καὶ πονηροῦ. vide l. 7. § 14, 69. Minus est quod de lapide Epictet. l. 1. c. 25. quā quod Marcus hic de fonte; Παιδαγωγεῖ λίθον λοιδορεῖ, καὶ τί ποιήσεις; ἂν ἔν περ ὡς λίθος ἀκμῇ, ἢ ὀρεῖ τῷ λοιδορῶντι; ἂν δ' ἔχει πλὴν ἀδυνατεῖν τῷ λοιδορῶντι ἐπιβάδων, τότε ἀνὴρ π. Itā legomus cunctim, quod codices sed perperam divisim ἐπὶ βάδων exhibent. unde ver. lex. βάδων procudit, quod scilicet significet.

Πηγὴν αἰώναν] fontem perennem; q; non falat, ut torrentes Temz, Job. c. 6. v. 14, 20. Nafomced. l. 2.

* Flumine perpetuo torrens solet altius ire:

Sed tamen hac brevis est, illa perennit aqua.

Corys, apud Anton. Meliss. l. 2. c. 1. ἐὼς ἔσθαι χειμῶντι πολὺν μέγιστος ὅς ἐστιν αἰώναν, ἀλλ' ὀλίγον ἄρ' ὄρη. Senec. ep. 95. Non promittet talem in perpetuum, q; casu bonus est. facit huc quod de gratia divina, q; suos is imbuat, Christus. Joan. c. 4. v. 14. γνωστὸν ἐσ. αὐτῷ πηγὴν ὕδατος ἀλλοιῶν ἐστὶν ὡς αἰώναν.

Φύσιν σταυρῶν] compone te, Xyl. gigne te, Calphrasiduriuscula, & syntaxis insolens. itaq; suspecta mihi lectio. qam tamen si retinere libuerit, qia alia commoda non occurrunt, malim vertere, congnitam & qsi nativam fac tibi usu atq; industriā jugi libertatem. In hoc te assiduo exerce, ut virtus qsi in naturam transcat tibi. quod Clemens Strom. l. 7. τῷ ἄρ' ἀναπόδελκτον πλὴν ἀρετῶν δοκῇσι γνωστὴν πεπενημένην, φουστῶται ἢ ἔστιν καὶ κατὰ τὸν τῷ λίθῳ τὸ βάδων, ὅπως τῷ δὲ ἢ ὀπτασμένη ἀναποδελκτον.

§ 52. Τίς ἐν φαίνεται σοὶ ὁ πὺν ὅς κεστύντων ἔπαινον φεύγων ἡδίων ἢ δι' ἑδ'] Itā Basil. quod Xyl. & Lugd. in ἡδίων verterunt, Xyl. sic reddidit, uter verò tibi elegantior videtur, ἢ q; plaudendum fugit laudem, an illi, q; neq; ubi, neq; q; sint, cognoscunt; ergo juxta Xylandum etiam transponenda fuerint verba; legendumq; τίς ἐν ἡδίων φ. σοι. vel τίς ἐν φ. σ. ἡδίων &c. Calavb. qid legerit, havi est conjectu proclive. Ceterum, ἢ illud in clausula novissima excludit. Sic enim venit; Qualem ergo censet illum esse, q; tanquam rem momenti alicujus proponit sibi strepitum plausumq; hominum, q; nec ubi sint, nec q; sint, ipsi norint. Forlan, φεύγων ἢ δόκον fuerit. ut l. 11. § 10. ἢ φεύγων ἢ δόκον ὀρθῶς. itā legendo vel sic po-

test concipi; Quis ergo tibi ἢ videtur, q; vacuus hominum plausus vel averfus, vel aucupatur; (siquidem is ad qid natus sit non videtur attendere.) vel ἢ etiam, q; nec ubi sint, nec q; ipsi sint, norint; vel etiam Calavbonum legendo, q; v. h. p. v. av. v. avc. q; nec ubi sint, &c. Licet bona cum lectoris venia, aliam insuper de loco isto suspicionem meam proponere. Fieri potest, ut Marcus scripserit, ὁ πὺν ὅς κεστύντων ἔπαινον ἢ εὐφημίας δόκον, ut ex ἢ εὐφημίας, illud φεύγων ἢ enarum sit; vel etiam ὁ πὺν ὅς κεστύντων ἢ [δόκον] φεύγων, ἢ ἔπαινον δόκον, ut δόκον interciderit, ἢ alterum in proximam clausulam transierit, per exscriptoris oscitantiam. Sigidem ἔπαινον φεύγων, sive laudem vanorum hominum fugere, res est laudis potius qam vituperii. vide l. 10. § 13. Ceterum alii viderint. τίς autem, αὐτῷ τῷ πῶς ms frequentius est, qam ut multis moneri opus sit.

§ 53. Ὅς ἐν ἀρετῇ ἑαυτῷ] vide ad l. 3. § 4. Senec. de tranquill. c. 2. Innumerabiles proprietates sunt, sed unus effectus virtutis, displicere sibi. Διαφθερῶνται γὰρ ἑαυτοῖς (οἱ καλοὶ) καὶ ἑτέρων ἢ ἐπιθυμῶσιν, ἀλλὰ ὃ βύλονται. Aristot. etib. l. 9. c. 4. Senec. idem ep. 102. Putas tu posse sententiam unam omnium esse? Non est unus una. Flaccus epist. 1.

Idem eadem possunt horam durare probantes?

qasi dicat, non possunt.

§ 54. Συμμεῖν] Arnob. l. 2. Auras accipiunt naribus & per anhelitum recipiunt reddunt; & nos spiritum consimiliter, & respiramus commotibus crebris. vid. l. 9. § 8.

Συμμεῖν τῷ φεύγοντι πάντα νοεῖν] i. e. Deo sive numini divino, consentire; quod ὁμογενήμονα ἢ dixit, l. 9. § 1. συναρῶν. l. 10. § 21.

Πάντα κίχεται καὶ διαπορίσκει] animam mundi, sive mentem, vult in omnia diffusam, & permeantem universa; de q; ad l. 4. § 40. eam Deum esse agnoscunt Stoici ipsi, qem & Jeremias c. 23. v. 24. ait, caelum & terram implere, intra nimirum omnia, nec inclusum; extra omnia, nec exclusum; ut Hildebertus in symbol. Unde dictum Empedocli, Deum esse sphaeram intelligibilem, cujus centrum ubiq; circumferentia nusquam. Trithem ad Caesar. q. 1. quāquam Jo. Gerson' super Magnificat. conc. 3. supplendum monet, nisi in seipso. Ceterum Jul. Scalig. de subtil. exerc. 363. Trismegistum, sed pessime, dixisse, Deum esse, cujus medium in centro, circumferentia ubiq; Optime Hieron. ad Marcell. q. 5. In omnibus infusus, & circumfusus, ut cuncta penetret interior, & contineat exterior.

§ 55. Οὐδὲν βλάπτει τὴν κόσμον] itā l. 5. § 35. τίς βλάπτει τὴν κοινῶν;

Οὐδὲν βλάπτει τὴν ἐπερ] vide ad l. 2. § 1. Μένω ὃ βλαβερόν ἐστι] Maltia sive vitium, habenti

habenti solummodo malum est, & domino suo duntaxat nocet. Hierax Pythagoricus in lib. de justitia apud Stob. tom. 2. tit. 10. Ὁ κατάρχων αὐτὸς πρὸς τῷ ἀδικεῖν πολλοῦτον ἑαυτὸν ἀγνοῶν ἀδικεῖ. ἢ μὴ γὰρ μόνον ἐστὶ τὸ ἀδικεῖν ἐν παντί ἢ ψυχῇ τὸ δ' ἀδικεῖν, καὶ ἐπιβλεψὺν ἢ κακία, καὶ ἐν τῷ ἀδικεῖν, καὶ κατὰ τὸ ἀδικεῖν ἀδικεῖν. ἢ μὴ ἀδικεῖν, (βλάπτει,) καὶ τὸ πλεονεξῶν ἀδικεῖν μὴ τὸ ἀδικεῖν μάλιστα, πλεονεξῶν δ' ἀδικεῖν διανομέων. ἐπεὶ καὶ ἐπ' αὐτῇ τὸ κινῆσαι λαμψάνη καὶ τὸ ἔπαρσιν. 10 ὁ γὰρ κινῶν πίνω, καὶ τεκνῶντα φροντίζων ἀδικεῖ, καὶ πείν τιναν ἐν ταῖς ἀδελφαιῖς, καὶ διῶσα λυμνίσεται, καὶ τὸ ἐπ' αὐτῇ ἡ γὰρ ἐξ ὁδοῦ δόσον ποτὶ τῇ βαρύν. ἢ γὰρ τὸ πνεῦμα τὴν τελευτῶν ὕλην διαλθεῖν δυνατὸν [αὐτῇ] τὴν δ' ἄλλαν λυμνί, πείν παρ- 15 τήλας αὐτῇ διαλθεῖν. ἢ τὸ καὶ ἀδικεῖν, αὐτὸς τῆς κακίας φροντίζων γίνεταί, πείν εἰς ἄλλας φροντίζου. Itaque ceteros hocce animi affectus, sive πάθος, Themistius orat. quinquagesimam confert scholasticis νεοσμο- 20 σιν, αὐτῶν φροντίζων πικρῶν καὶ δειπνῶντα τὴν ψυχῇ, ἢ ἐντέτκα. ita siquidem Pantinus locum corruptum dubio procul censet restituendum. cetera forsan feliciter satis: ultimum illud ἢ ἐντέτκα, quod ille vertit, cui intabuit, minus placet, malum ἢ ἐντέτκα, cui innascitur; gemadmodum Aristoph. vesp. νότον ἀρχαίαν ἐν τῷ πῶς ἐντέτκα. Senec. epist. 81. Minimum ex nequitia levissimumque ad alios redundat: quod pessimum ex illa est, ὅς (ut ita dicam) prissimum, domi remanet, 30 ὅς premis habentem. gemadmodum Atilius noster dicere solebat, Malitia ipsa maximam partem veneni sui bibit. Illud venenum, quod serpentes in alienam perniciem profertur, sine sua continens, non est huic simile: hoc habentibus pessimum est. Verum ulterius istis Marcus noster progreditur. Maleficus quoque se primum, se precipue laedit, inquit illi: se solum, iste. Veni sui maximam partem exorbet ipse, aiunt illi, totum prius, iste. vide infra § 59.

Ὅπως φροντίζων ὅπως διαλθεῖν] In ipso, inquit, est arbitrio, quamprimum ipse voluerit, malitiam suam deponere. vide lib. 2. § 11. & l. 7. § 71. Senec. Hippolyt. 1. 2.

Pars sanitatis, velle sanari suis.

Ita Iacconus noster in symbol. part. 2. lib. 2. c. 6. § 3. pars est morbi nolle sanari: pars sanitatis, velle sanari. Secus nimirum, quam in corporis affectibus. ἢ γὰρ, εἰ βέλονται ὑγρῶν, ὑγρῶν. Aristot. eth. Eudem. l. 7. c. 2. Joan. Chrysost. in Gen. orat. 19. ἢ γὰρ κατὰ τὸ ἐπὶ τῷ σωματικῷ 50 σωματικῶν ὅτιν ἰδεῖν, ἢ τὸ καὶ τῆς σωματικῆς. ὅτι μὴ γὰρ τῷ σωματικῷ, ἀκίνητα ἐστὶ πολλὰ καὶ τῆς φύσεως πάθος ἐπὶ τῆς σωματικῆς ἰδέειν ποῦτον. ἀλλ' ἐστὶ πολλὰ καὶ διαλθεῖν καὶ τὴν σωματικῆς μεταβαλὼν αὐτομολῆσαι καὶ γινώσκων καλὸν, καὶ τὸν καλὸν βαδυνήσασθαι πρὸς τὴν κακί-

αν ἐξολιδεῖσθαι. ἐπὶ τῷ οὐ περὶ τῶν ἡμῶν τὴν φύσιν εἰργάσασθαι ὅς τῷ ὅλον διδῶν, — ἐκ ἀνάγκης ὁππότερον, ἀλλὰ τὰ φάρμακα κατὰ τὴν ἐπιθεῖς, ἀφίπνιν ἐν γνῶναι τὸ γινώσκον καὶ τὸ πᾶν. vide ad l. 10. § 13.

§ 56. Ἀλλήλων ἔνεκα γινώσκον] vide l. 2. § 1. & infr. § 59.

Ἡ τὸ πλεονεξῶν κακία ἐμὴν κακίαν] vide supra § 50. & l. 4. § 43. Epictet. l. 3. c. 18. Τί σοι καὶ τὸ ἀλλοτρίω κακί; & c. 24. τὴν δ' ἐστὶν τὸ ἀγνοεῖν καὶ τὸ κακί, ὥστε ἀξίον, τὸν κακίαν ἡμῶν καὶ παρτικῶς σωματικῶν, ἐν τοῖς ἰδίοις. ubi restituenda vocula una quae intercidit, δις, ut τὸ δις, quod praecesserat, respondeat, & ἐν τῷ κακί supplementum ὁ δις.

Οὐκ ἴδξει τὴν διῶν] vide l. 2. § 11.

Ἴνα μὴ ἐπ' ἀνθρώπῳ τὸ ἐμὴ ἀνθρώπῳ] Epictet. enchirid. c. 25. ἢ διῶνται ἐν κακί ἄνθρωποι ἀλλοι, ἢ μᾶλλον ἢ ἐν αἰσῶν. Senec. epist. 70. Bono loco res humanae sunt, quod nemo nisi visio suo miser est. 10 Jo. Chrysost. de statuis orat. 18. Οὐδὲν γὰρ ἡμῶς ἀδελφῶς ποιεῖν διῶνται, ἐάν μὴ ἡμεῖς πενήτωμεν ὥστε ἢ ἐπὶ μακροῦ, ἐάν μὴ ἡμεῖς ἐργασώμεθα μὴ τὴν τὸ διῶν καὶ εἶναι. vide l. 10. § 13.

§ 57. Ὁ ἡλιος κατακεκλιμένος δοκεῖ] Simile quiddam de Deo & mente humana, Senec. de beat. vit. c. 8. Mundus cuncta complectens, restitorem universi Dem, in exteriora quidem tendis, sed tamen in totum undique in se redit. idem nostra mens faciat: cum secuta sensus suos, per illos se ad externa porrexerit, ὅς illorum ὅς sui posens sit, ὅς in sese revertatur. Et epist. 41. Gemadmodum radii solis contingunt quidem terram, sed ibi sunt unde mittuntur: sic animus magnus, ὅς sacer, ὅς in hoc demissus ut propius divina nossemus, conversatur quidem nobiscum, sed haeret origini suae: illinc pendet, illuc spectat, ac nititur: nostris tanquam melior interest. Minut. in Octav. Deo cuncta plena sunt: ubique non tantum nobis proximus, sed infusus est. in solem adeo rursus intende. Caelo affixus est: sed terris omnibus sparsus est, pariter praesens ubique interest, ὅς miscetur omnibus.

Οὐ μὴ ἐκείνῳ] De sole itidem Julian. orat. 2. Τὸ φῶς δ' ἐστὶν αὐτῶν ἀφαιρέτω. ἀλλ' ἐπὶ αὐτῶν αὐτῶν ἀφαιρέτω φῶς, τὴν σιλικῶν ἐξ ἐλατῶν ἰσχυρῶν ἀφαιρέτω, καὶ μεταδίδως αὐτῇ τῆς αὐτῆς φύσεως. ἐπὶ τὴν μέγα καὶ θαυμαστὴν τὴν κόσμον ἐμπλησῶν αὐτῇ [αὐτῇ vulg. αὐτῇ emendandam perperam.] καὶ ἡμέρας. ἔξω ἐπὶ ἀνὴρ ἀγαθὸς ἀρετῆς μεταδίδως ἀνδρῶν, τὴν μεταδίδωμι μὴ ὅν ἔχον ἐφάνη ποτὶ. De face pariter Tatian. ad Græc. Ἀπὸ μᾶς δαδὲ ἀνάπτειται μὴ πυρὰ πολλὰ, τῆς γὰρ πρώτης δαδὲ θιάστω ἐξάγειν τῷ πολλῶν δαδὲν ἐκ ἐλατῶν τὸ φῶς. Quod Ennius apud Cicero. offic. l. 1.

Homo,

Homo, qui erranti comiter monstrat viam,
 Quasi lumen de suo lumine accendat, facit:
 Nihilominus ipsi lucet, cum illi accenderit.

Ἀκτῖνες ἀπὸ τοῦ ἐκλείνουσιν λέγονται.] In notati-
 onibus ludere, & conatu parum felici, Chrysippo
 Stoicisq; solenne fuit. Marcus istic ἀκτῖνας dici
 vult solis radios παρὰ τὸ ἐκτείνεσθαι ab extendendis
 minus probabiliter. Neque enim solent præpositio-
 nes in deductis hac ratione immutari. Melius
 Grammatici παρὰ τὸ ἀρῶν deducunt: ἀρῶ, ἀξῶ,
 ἤρῶ, ἤρμαι, ἡλῶ, ἀκτίς. Neque enim Etymologo
 accedo derivanti παρὰ τὸ ἀρῶ, τὸ φέρω, ὅτι πᾶν
 ἐκτείνεται (quod & Marcus istic) πᾶν τὸ ὀρεται.
 Malim παρὰ τὸ ἀρῶν ἢ τὸ ἀρῶν, τὸ ἀλῶν. i. e.
 frangere: unde & ἀκτῖν litus, ad quod undæ allisæ
 franguntur, & ἀκτῖνες solis radii, quod ὥς τὸ ἐκ-
 τείνεται ut Marcus loquitur, i. e. ad corpora solida re-
 fringantur.

Πρὸς τὰ ἀπαιτῶντα καλὴ μάλιστα.] Senec. epist.
 92. Sed quædam soli quæque obstant. At solis vis & lux
 integra est etiam inter opposita: & quævis: aliquid in-
 terjacet, quod nos prohibeat ejus aspectu, in opere est,
 cursu suo scitur. quoties inter nubila luxis, non est se-
 reno minor, nec tardior quidam; quoniam multum in-
 terest, utrum aliquid obstat tantum, an impediatur. Eo-
 dem modo virtuti opposita nihil detrahunt: non est
 minor, sed minus fulget: nobis forsitan non æquè ap-
 pareat ac nitet; sibi eadem est, & more solis obscuri, in
 occulto vim suam exercet. hoc itaque adversus virtutem
 possunt calamitates, & damna, & injuriæ, quod ad-
 versus solcm potest nebula.

Ἐπιλαμπρύν τὸ δαχρύβιον.] Tren. adu. baref.
 l. 4. c. 28. qui in lumine sunt, non ipsi lumen illumi-
 nant, sed illuminantur & illustrantur ab eo.

Ἀυτὸ δ' ἐαυτὸ σερπῶσι.] Corpus opacum solis
 radios non admitiendo, lucis beneficio sese privat,
 soli nihil detrahit. ita qui officium suum præstanti-
 se opponunt, bono, quo frui poterant, se privant, av-
 tori live auctori nihil obstant.

§ 58. Ἦτοι ἀναδυσσάντες οὐρανῶν, ἢ αἰθέριον
 ἐπερῶν.] Frigidum sanè, frivolumque nimis ad-
 versus mortis metum solamen; aut nullum es post
 mortem sensum habiturus, aut aliusmodi quàm nunc
 habes. Hoc est, quod Senec. epist. 82. adversus mor-
 tem minuta jaculari; subulâ leonem excipere. potest
 enim & sensus, qui nunc est, manere, manebitque in
 improbis, ut tamen aliusmodi cruciatus persenti-
 scant, quàm dum hic viveant, unquam experti fue-
 rint.

Ἀλλοῖον ζῶον ἔσθαι.] nihil hoc est necesse.

Τοῦ ζῆν ἢ πάσων.] Atqui hoc est ipsum miseri-
 arum omnium cumulus & culmen; quod improbis
 ἀπὸ τοῦ ἀποδοῦναι ἀποκεῖται. ad Hebr. c. 9. v. 27. se-
 mel tantum mortem obire liceat. quod Sophoel. a-
 pud Stob. tom. 2. tit. 120.

Θαυεῖν δ' αὖ ἐξ αὐτῶν τοῖς αὐτοῖσι δίδω.

Namque hominibus eisdem bis datum non est mori.

Post mortem semel obitam, in morte secunda, quæ
 sic dicitur Apoc. c. 20. v. 14. quæ ζῶντες ἐκλήθη-
 σαι εἰς λίμνην τοῦ νεκροῦ τῶν νεκρωμένων ἐσθ' ὅτι,
 ibid. c. 19. v. 20. iteratò mori non detur. Bern.
 ad Eugen. de consiler. l. 5. alludens ad illud Esajæ
 c. 66. v. 24. & Marci c. 9. v. 44. Ubi vermis
 nunquam moritur; nec ignis unquam extinguitur. Hor-
 reo vermem mordacem, & ignem vivacem. Horreo
 incidere in manus mortis viventis, & vitæ morientis.
 10 Hac est secunda mors, quæ semper occidit, nunquam per-
 occidit. quæ det illis semel mori, ut non moriantur in
 æternum? qui dicunt montibus, Cadite super nos, &
 collibus, Operite nos. (Luc. c. 23. v. 30. & Apoc.
 c. 6. v. 16.) quid nisi mortem mortis beneficio, aut fi-
 nire, aut evadere volunt? denique, invocant mor-
 tem, ait, & non veniet. Apoc. c. 9. v. 6. Quam
 miserum est autem, ut Adrianus Imper. olim, mor-
 tem optare, & mori non posse? live, ut chorus apud
 Senec. Agamem. 3. 2.

O quam miserum est nescire mori!

Imò, quid miserius, quàm, quod Bern. ibid. semper vel-
 le quod nunquam erit, & semper nolle quod nunquam non
 erit? Non est dubium multò fore deterius hi qui sic
 erunt, quàm hi qui omnino non erunt. Idem in Cant.
 serm. 35. siquidem anima in eo statu posita, & beata
 esse perdit, & esse non perdit. quæ ex re cogitur sem-
 per, ut & mortem sine morte, & defectum sine defe-
 ctu, & finem sine fine patiatur: quatenus ei & mors
 immortalis est, & defectus indeficiens, & finis infi-
 nitus. Gregor. Rom. dialog. l. 4. c. 45. live, ut
 30 idem, si utriusque auctor idem, in Job. l. 9. c. 48.
 Fit ergo miseris mors sine morte, finis sine fine, defe-
 ctus sine defectu; quia & mors semper vivit, & finis
 semper incipit, & defectus deficere nescit. Ità, erunt
 illi homines semper in morte, ac per hoc nunquam vi-
 ventis; nunquam mortui, sed sine fine morientes; vitæ
 morituri, & mortis sine fine victuri. Nunquam autem
 erit homini pejus in morte, quàm ubi erit mors ipsa sine
 morte. August. de civit. dei l. 13. c. 11. & bo-
 40 mil. 16. Atque hoc Joan. Chrysostomus opinatus
 est voluisse Apostolum, ad Cor. epist. 1. c. 3. v. 15.
 cum diceret, Σωθήσεται, ὅτις ὁ ἀπὸ νεκρῶν. ac si
 σωθήσεται ὁ ἀπὸ νεκρῶν, idem sit quod ἐκ νεκρῶν
 σωθήσεται. Verùm aliud prorsus illud est, de quo videtur
 Jos. Scaliger notis ad N. T. Cæterum hinc querelæ
 illæ apud Jobum c. 3. v. 18. Cur arummo lux
 amplius datur, & vitæ amari animo probabitur? qui-
 bus mortem postulantibus non adest illa, quævis eam
 præ thesauro abditissimò requirant: qui latarentur ac
 50 præ gaudio exultarent, si sepulcrum adire aut recipere
 liceret. Et Avson. idyl. 15.

—Futura reclamans,

Quod vitam dedit æternam? cur mortis adempta est
 Conditio? sic Cæcæscæ sub rupe Prometheus
 Testatur Saturnigenam, nec nomine cessat
 Incusare Foveam, data sit quod vita perennis.

Ita

Τὸ ἡγεμονικὸν] ita Bas. & Lugd. quod Xyl. reddidit, *recte tamen fertur ingredi in principem cuiusvis partem*. Verum nec grammaticam syntaxin ista satis sustinent, nec contextus verbis, prout exhibentur, respondent. Ego Marci verba & luxata & mutilata suspicor; legendumque existimo: *οἱ παρὰ τοῦ κυρίου ἡσυχία ἐπὶ τὸ παραινέον· καὶ εἰσίναι [πύριον] εἰς τὸ ἡγεμονικὸν ἐτέρου &c.* Cæterum D. Boot. & M. Cal. postrema ista à superioribus sejungunt, & ab εἰσίναι novam ordiuntur periocham, quæ monitum contineat, inspicendi, ac considerandi mentes aliorum, quæ & illud est. l. 7. § 61. & l. 9. § 17. hoc si admittere libuerit, leg. *παρὰ τοῦ κυρίου, non παρὰ τοῦ κυρίου, in clausula ultima, quod & Bootio visum est.*

Παρὰ τοῦ κυρίου καὶ ἐτέρου πᾶσι εἰσίναι] Hoc est quod l. 3. § 8. dixerat, *ἡσυχία ἐμφωλεῖται* & l. 10. § 9. *ὅχι κρυπτοῦμεθα*. Istorum avtem, quorum proximè mentionem feceram, de loci istius constitutione, in sententiam jam descendendo profus: ductus nimirum Epicteti istis, quæ Marci mentem apprime ex-

plicant. ex *differt.* l. 3. c. 9. εἴτ' ἐρεῖς, Σωκράτην Ἐπικλήτην, ὡς λιβν, ὡς ἀνδριάντην· εἰδὲς γὰρ με, καὶ πλεον ἔδην· ἀνδρῶν παρὰ τοῦ κυρίου συμβαλλομένων, ὁ τὰ δόγματα αὐτῶν καὶ λαμβανέμενον, καὶ ἐν τῷ μέλει τὰ ἴδια δεικνύων. καὶ λαμβανέμενον τὰ δόγματα, δειξέον μοι τὸ σῶμα καὶ ἡσυχία συμβαλλομένων μοι. ἐλέγχοντο ἀλλήλους· εἰ πῶς ἔχον κακὸν δόγμα, ἀφελαι αὐτῶν. εἰ πῶς ἔχον, δὲ εἰς τὸ μέσον. Hoc est quod Marcus εἰσίναι εἰς τὸ ἡγεμονικὸν ἐτέρου· παρὰ τοῦ κυρίου καὶ ἐτέρου πᾶσι εἰσίναι εἰς τὸ αὐτῶν ἡγεμονικόν. Aliud est quod Hesychius in *asceticis* cap. 1. § 23. *Ὡς περὶ ὁ κεφαλὴ ἐποπτεῖ ἐν χειρὶ, μέσον δ', εἰ πύριον, πολλῶν ἱσαμύων, ἀπὸ τοῦ πύριον ἐπὶ τοῦ πύριον, βλέπει μὲν τὸ ἴδιον πύριον ὅπου, βλέπει δ' καὶ ἄλλων πύριον ἐκ τῶν πύριον ἐν τῷ ἐπὶ τοῦ πύριον· ὅπως ὁ δ' ἔδην ἐκ τῶν πύριον εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν, βλέπει μὲν τὴν αὐτῶν κατὰ τὴν ἐν αὐτῇ, βλέπει δ' καὶ τὰ μέλη αὐτῶν πᾶσι ἡσυχία Ἀιδιότων. Aliud & quod Ambros. *offic.* l. 3. c. 16. de amicis: ostendamus illi nos rectius nostrum, et ille nobis aperiat suum.*

Ad Librum IX.

§ 1.

Ἀδελφὸν ἀσκέει] Nihil hoc axiomate est paginæ sacræ, pietatiq; Christianæ magis consentaneum. Siquidem ut Joannes

Apost. *epist.* 1. c. 4. v. 21. *ταῦτα πάντα ἐν πνεύματι ἔχοντες ἀγαπᾶμεν αὐτῶν, (τὸ εἶναι) ἵνα ὁ ἀγαπῶν τὸν θεόν, ἀγαπᾷ καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ.* Et Christus Dominus apud eundem *Evangel.* c. 13. v. 34. *Ἐν πολλῷ χαλεπῶ δίδωμι ὑμῖν, ἵνα ἀγαπᾶτε ἀλλήλους καὶ ὡς ἡγάπησα ὑμᾶς.* Unde Paulus ad *Thess.* cp. 1. c. 4. v. 9. *ἐπεὶ οἱ θεοὶ δὲ ἀγαπᾶν ἀλλήλους.* Proinde caritatis iustitiæq; quisq; legem violat, pietatis etiam læx eodem nomine tenetur, quia voluntatem divinam transgressus deprehenditur. Optime Dio Prus. *or.* 3. absq; hoc, quod Deos pro Deo dixerit. *Εἶναι γὰρ ἀγαπᾶν καὶ ἀσκέειν, ἢ μόνον τοῦ ἑαυτοῦ σκελετοῦ, ἢ λέγοντας πρὸς τοὺς βλασφημοῦντας πρὸς τοὺς θεοὺς· ἀλλὰ πολλὸν μάλλον τίς τε θεὸς, καὶ ἀδελφός, καὶ ἀκαταίτης, καὶ ἀσκέειν, καὶ κατὰ τὸν πνεύματι πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἀσκέειν, καὶ κατὰ τὸν πνεύματι πρὸς τὸν θεόν.* Potest his adjici, quod cum primis huc facit, & Philonis illud de *decalog.* 1. ad leg. 7. *Ὁ κτείνων πνεῦμα, ἵνα καὶ ἐκ τῆς ἐκείνου ἐκείνου, τὸ ἐκείνου πνεῦμα πρὸς τὸν θεόν ἀναδύμενον σπουδαίως. πῶς γὰρ σπουδαιότερον ἢ ἀνώτερον ἀνάστημα ἐκείνου;* Et de legib. *special.* *or.* 2. *ὄνομα μὲν ἀνδροφονία, καὶ τὸ κτείναν· ἀνθρώπου ὀνομαζέσθαι· τὸ δ' ἀλλοτρίως ἐργάζεσθαι ἐκείνου πνεύματι, καὶ ἐκείνου πνεύματι ἢ μερίσθαι διὰ τοῦ πνεύματος κτείναντος καὶ*

κατεκτείναντος. ἵνα καὶ ἐκ τῆς ἐκείνου ἐκείνου, τὸ ἐκείνου πνεύματι πρὸς τὸν θεόν ἀναδύμενον σπουδαίως. πῶς γὰρ σπουδαιότερον ἢ ἀνώτερον ἀνάστημα ἐκείνου; Et de legib. *special.* *or.* 2. *ὄνομα μὲν ἀνδροφονία, καὶ τὸ κτείναν· ἀνθρώπου ὀνομαζέσθαι· τὸ δ' ἀλλοτρίως ἐργάζεσθαι ἐκείνου πνεύματι, καὶ ἐκείνου πνεύματι ἢ μερίσθαι διὰ τοῦ πνεύματος κτείναντος καὶ*

κατεκτείναντος. ἵνα καὶ ἐκ τῆς ἐκείνου ἐκείνου, τὸ ἐκείνου πνεύματι πρὸς τὸν θεόν ἀναδύμενον σπουδαίως. πῶς γὰρ σπουδαιότερον ἢ ἀνώτερον ἀνάστημα ἐκείνου; Et de legib. *special.* *or.* 2. *ὄνομα μὲν ἀνδροφονία, καὶ τὸ κτείναν· ἀνθρώπου ὀνομαζέσθαι· τὸ δ' ἀλλοτρίως ἐργάζεσθαι ἐκείνου πνεύματι, καὶ ἐκείνου πνεύματι ἢ μερίσθαι διὰ τοῦ πνεύματος κτείναντος καὶ*

Sed & Clem. Roman. *recogn.* l. 5. ubi simulacrorum cultores introduxerat impietati suæ velamentum istud prætexentes; Nos ad honorem invisibilis Dei imagines visibiles adoramus. Responder: *Fatissimum.* si enim verè velitis Dei imaginem colere, homini benefatientes, veram in eo Dei imaginem coleritis, in omni enim homine est imago Dei. Mox ubi varia caritatis ac misericordiæ opera recensuerat; Hæc in tantum ad honorem Dei imaginis conduunt, ut qui ista non fecerit, contumeliam imagini divinæ intulisse credatur. Clemens Alex. ad Horistorii exitum, ipsissimum ferè Marci verbis, ἢ γὰρ

ἡδὺν πρὸς φιλοσόφον πᾶσι, πᾶσι δὲ πρὸς
τοὺς δι' ἀνθρώποις, ἀνοστορεῖν καὶ ἀπελθεῖν νομι-
ζουσιν.

[Ἐπειτα ἀλλήλων] vide l. 2. § 1. & l. 5. § 30.

Τὴν προσβυτάτιον ἥν' εἶπεν] τὴν ἥν' ὅλον
οὖν. vide ad l. 4. § 23. quam & τὴν ἀλήθειαν
postea indigitat. καὶ ἥν' ἄλλων ἀληθῶν ἀπάντων
πρὸς τὴν αἰτίαν. prout autem natura naturans, (ut
scholae lingvā loquamur) ita & prima veritas Deus
est. **Πῶς οὖν** i. e. Deus veritas, dictus

Jeremix. c. 10. v. 10. non **Πῶς οὖν** duntaxat
i. e. Deus veritatis. Psalm. 31. v. 5. cuius itidem

lex & sermo, **Πῶς οὖν** Psalm. 119. v. 142. non λό-
γος ἀληθείας tantum, Jacob. c. 1. v. 18. sed ἀλή-
θεια quoque, veritas ipsa. Joan. Evang. c. 17. v. 17.

Τὰ δὲ γὰρ ὅλα φέρει τὰ ὑπάρχοντα πάντα] Hac
autem omnia inter se. Xyl. ut idem profus valeat
utrumque, τὰ ὅλα καὶ τὰ ὑπάρχοντα. at Cal. quicquid
nunc est ad id quod prius fuerat, inivitumque illi dedit.
ut τὸ ὑπάρχον hic idem sit quod τὸ ὑπάρχον. Sicut
& τὸ ὑπάρχον in illis usurpat, qd ad l. 2. § 10.
laudavimus. Utrumvis conflare potest. illud sim-
plicius videtur.

Ὁ ἰδοὺς δὲ ἀπελθεῖ] Falsa, inquit, quicquid lo-
quitur, impietatis est reus; siue volens id, siue nolens
fecerit. Si volens sciensque quia fallere vult. Falle-
re autem est iniustitiae pars. si nolens, quia rerum
naturae veritatisque adversatur. Videantur Augustini
de mendacio, & contra mendacium, ad Consensum,
scripti libelli.

Ἀφορμαὶ] occasiones. Xyl. instinctus & oppor-
tunitates. Cal. Malim, subsidia. Subsidia & admini-
cula à natura accepit; ita usurpavit Xenoph. acon.
ἐρωμῶν ἐπιτήρησις πνῆς ἐχούσας καὶ ἀφορμαὶ, ἀφ'
ἧν δύναται αὐξάνει τὸς οἶκον. & adminicula ge-
dam unde rem familiarem augere possint. Demosth.
χεῖματα ἐκ ἐχόντων παρ' ὁμῶν, καὶ ἀφορμὰς ὅ-
θεν τὸ πολὺ. Nec subsidium ullum ad bol-
lium.

Ὁ τοῖς ἡδοναῖς ὡς ἀγαθὰς δισκῶν, τοῦ δὲ πῶ-
τος ὡς κατὰ οὐσίαν, ἀπελθεῖ.] Senec. epist. 74.
Ab hoc discede iudicio, (ut ullum praeter virtutem
bonum putes.) non pietas constabit, non fides. Mul-
ta utramque praestare cupienti patienda sunt, ex his
quae mala appellantur; Multa impendenda ex his quibus
indulgemus, tanquam bonis. & epist. 76. Si hanc
opinionem receperis, aliquid bonum esse praeter bone-
stum, nulla non virtus laborabit. nulla enim obtineri
poterit, si quidquam extra se respexeris.

Μέμφομαι πολλοὺς τῇ κοινῇ φύσει] vide l. 6.
§ 16. 40. vide & piorum etiam hac in parte que-
ras. Psalm. 73. & Jerem. c. 12. Sed & quicquid isti-
mumodo occurrentes; Senec. de provid. c. 2. &

Salvian. de gubernat. Dei. l. 1. c. 2. Πῶς δὲ καὶ ὅσον
ἀπεύχεται τὸ βελήσθαι τοῦ μετέωρον; Apollon.
Tyan. epist. 66. Itaque quod Epist. l. 1. c. 27. τὸ

σύνολον, ἐκείνη μεμνήσκει, ὅτι εἰς μὴ ἐν τῷ αὐτῷ
καὶ τὸ εὐσεβὲς καὶ συμφορὴν, ὅτι διώκεται σωθῆναι τὸ
εὐσεβές. Idemque epist. c. 30. ὅτι καὶ τὸ συμφο-
ρὴν, ἐκεῖ καὶ τὸ εὐσεβές. ὅτι ὅσοι ἐπιμαλῆται τὰ
ὀρέγαντες ὡς δεῖ, καὶ ἐκκλίπεται, ἐν τῷ αὐτῷ καὶ εὐ-
σεβείας ἐπιμαλῆται. & ibid. τῆς περὶ τοῦ θεοῦ

εὐσεβείας, ἰδὲ ὅτι τὸ κεινότερον ἐκείνῳ εἶναι, ὅ-
τι δὲ ἰσοπλήθεις περὶ αὐτοῦ εἶναι, ὡς ὄντων καὶ δι-
οικούντων τὰ ὅλα καὶ ὅλα καὶ δικαίως καὶ σωτῆρ ἐν
τῷ κατὰ ἑαυτὸν εἶναι, τὸ πᾶσι αὐτοῖς, καὶ οἷον
πᾶσι τοῖς μινούτοις, καὶ ἀκολουθεῖν ἐκείνῳ ὡς ἰσο-
πλήθεις γινώσκουσιν ἐπιμαλῆται. ὅτι καὶ ὅτι
μὴ μὴ ποτὲ τῆς εὐσεβείας, ὅτι ἐκκλίπεται, ὡς αὐ-
τῶν. ἀλλὰ καὶ ὅτι οἷον τὸ πᾶσι μινούτοις, εἰς μὴ
ἰσοπλήθεις ὅτι ἐκ ἐρ' ἡμῶν, καὶ ἐν τοῖς ἐρ' ἡμῶν μένοις δὲ
τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν. ὡς ἂν γὰρ τὸ ἐκείνῳ ἰσο-
πλήθεις ἀγαθόν καὶ κακόν, πᾶσι ἀνάγκη εἶναι ἐπι-
μαλῆται ὡς δὲ δέχεται, καὶ ἀπελθεῖται ὡς μὴ δέχεται,
μὴ μὴ αὐτοῖς καὶ μὴ μὴ τοῦ αὐτοῦ.

Ὁμογενόμενος ὅλῃς] Quid l. 8. § 54. συμφο-
ρὴν & l. 10. § 21. σωτῆραν dixit.

Ὅς ἐπισκῶν] vide l. 2. § 11.

Ὁρμὴ πνι ἀρχαῖα τῆς αἰσθητικῆς] Vide ad lib.
7. § 75.

§ 2. Ἀρκεῖν ἰδοὺς καὶ] ita Origen. adv.
Cels. l. 1. τῆς κακίας ἀρχαῖας. Sed de Christo.
At malitiae & pravitate expertem profus excedere
quod detur, cum ea inuncti etiam, & quidem diu-
πνῶ βαλῶν, καὶ ἀνεκπλήρωτος, non διακρίνω ταν-
tummodo, ex utero in lucem prodeamus. Psalm.
51. v. 5. & 58. v. 3. Job. c. 14. v. 4. Esai.
c. 48. v. 8.

Τὸ δὲ ἔν κοινῇ καὶ τῶν] vide infra § 37.
& ad l. 5. § 29. ita Lucret. l. 3.

Cur non ut plenus vita convivia recedat?

Flaccus sat. 1.

40 Rarus, qui exacto contentus tempore vitae

Cedit, ut convivia satur —

Talem tamen proficitur se Seneca. ep. 61. Vixi
quantum satis erat: mortem plenus expecto. Et Ci-
cer. de senect. Omnino rerum omnium satietas vita
facit satietatem. Vita autem satietas tempus matu-
rum mortis affert. Habes enim natura, ut aliarum
omnium rerum, sic vivendi modum. Verum vita sa-
tietatem loquuntur illi, vitii & malitia satietatem
Marcus hic. Nec minus ista quam illa expleri pati-
tur, anima pravitate penitus infecta. de qua Ber-
nardi illud usurpari potest, de consider. l. 5. Pecca-
tum in anima, avamentum in chara bibula. fa-
cilius chara deteritur quam litura eraditur. quae
ut Moses lib. 5. cap. 29. v. 19. ebriitati sitim ad-
ficere solet: temulentorum in morem; de quibus Si-
mocat. epist. 52. Διψῶσιν οἱ μέθυσοι ὅταν κορε-
σθῶσι

δῶσι τὸ ὄντι, καὶ σφρίζοντα τῇ μάδῃ μῆδης ἐπι-
τασιν. διὰ τὸ πλεονεξίαν ἐκείνων πρὸς τὴν ἐν-
αντίαν δὴ δὴσι μεταπέμψαι, ἀπεργασίοντο τὸ ὄντι
τὸν ἀνθρώπου καὶ ἐκκαίοντο. Itā de M. Antonio
verba habens Plin. major l. 14. c. 22. Ebrui jam
sanguine citium, ὥς tantō magis cum sitiens. Namque
ὥς hac necessitas vitium comitatur, ut bibendi con-
suetudo augetur aviditatem: Scitis utque est Scythiarum
legati, quanto plus biberint tanto magis sitire Par-
thos. Ab hac peccandi, quæ improborum animos oc-
cupat, aviditate inexplebili iustē sit quod Gregor.
dialog. l. 4. c. 44. ut culpa quæ cum sine perpetuata
est sine fine puniatur. Quoniam iniq̄i, qui idcirco cum
sine delinunt, quia cum sine vixerunt, voluissent
utique, si potuissent, sine fine vivere, ut potuissent sine
fine peccare.

[Ἀποπνύσαι] Vide ad lib. 5. § 4. Cypriani
nomine de dupl. marty. part. 1. Quidam pulmonis
officio attrahitur vicissim ac redditur halitus, cer-
tum vitæ indicium est: unde loquendi consuetudi-
ne spirare dicuntur, qui vivunt; & expirasse qui vitam
finierunt. id quod istic ἀποπνύσαι, lib. 4. § 33. ἀ-
πνύσαι dicitur. eodem sensu Lucian. in votis. ἀπο-
πνύσας τὸ ψυχρὸν ἀπέσιον. Et Homer. Il. δ'.
v. 524.

—Θυμὸν ἀποπνύειν.

[Ἀδύτρεος πῦς] formula proverbialis à navis
desumpta: πρὸς πῦς dicitur, ὁ ἕλεθ', ἢ τοι ἕ-
λεας cum vento favente ὥς adspirante, navigatio
instituitur. Ἀδύτρεος πῦς, ὅταν ἕλεας ἀποπνύοντες,
κῶπας πλείωσι quando vento destituti, ad remigium
se conferunt, ut docet ex PAVLANIA EUSTATH. ad
extremum Odys. β'. utriusque simul meminit Synes.
ep. 148. ἤλαστο γαῖς, πρὸς ἕλεον αὐτῶν, κῶπας
ἐκείνην. Usurpavit Placo in Phileb. Κῶπὸν μὲν, τὸ
ξύμακτα μηχανάειν τὰ σπέρων Ἀδύτρεος δ'
ἔστι πῦς δούει, μὴ λανθάνειν αὐτὴν αὐτὴν. Ari-
stot. ethic. lib. 6. c. 9. Ἐπεὶ ἔν τῷ μέτε πυχεῖν
ἄνθρωπος χαλεπὸν, καὶ τὸν Ἀδύτρεον φασὶ πῦν, τὰ
ἐλάττω λαμπρόν ἔστι κακόν. Synes. in Dionis. Οἱ
ἄδύτρεος ἔδ' οἰκοδὸν ἐκτινύουσιν, ἀλλ' ἔδδ', τὸν
Ἀδύτρεον λεγόμενον πῦν, ὑπὸ τῆς ὁρμῆς εἰς τὴν
διεγείρεται. Usus parcemiz docet Niceph. Gre-
goras bist. Rom. lib. 8. c. 11. Ἐντεύθεν εἰς παροι-
μίας καὶ ὁ Ἀδύτρεος πῦς ἐξηγήσεται, καὶ ἔστι πρὸς
τὸν ἀποπνύοντα ὅτι Ἀδύτρεον ἀπώμαδα, καὶ
τεκτονίῳ ἰσως ἰδὲ τῷ λαμπρῷ καὶ πυρσὺς κα-
λεῖται, ὅς ἐστι τὸν πῦν τὰ πάντα βοσκήσας
λαμπρὸς ὑπερχαυρὸς, ὅς ἐστι πῦν Ἀδύτρεον ἐκ μα-
χαίης ἡλίου προσηγορίας τῇ νυκτὶ. Et quæ sequun-
tur. Bodem sensu Ignatio Martyri epist. 1. Ἀδύ-
τρεος λιμὸν dicitur. Κρέττων μὲν γὰρ χαμῶδων ὄψις
πλεῖν Ἀδύτρεος φασὶ λιμὸν καὶ ὅτι χαμῶδων
τέρεος. Ubi notanda parcemia à parcemiographis,
quod meminī, ausquam observata.

Ἡ σερρήδης σερρήδης τῇ χαλκῇ] ante mi-

grave è vita, quàm illa vitia probare. Xyl. Imò mor-
tem potius optare, quàm moram in malo. itaque Lugd-
recte restituit, si distinctionem tantum adjecisset
σερρήδης ἢ σερραδῆδης. Spectat horum querebun-
da illa Apostoli exclamatio ad Rom. c. 7. v. 24.
Ταλαίπωρος ἔργῳ ἀνθρώπου, τίς με λύσει ἐκ τοῦ
σώματος τοῦ θανάτου τούτου. Possunt & huc trahi si
de malis istiusmodi morum mentisque accipiantur,
quæ referente Stobæo, tom. 1. tit. 122. supra ad-
ducta sunt ad l. 8. § 5. ex Philemone Com. &
Æschylo Tragic. cuius & illud ibidem est.

Βίη πορνῆς θανάτος ἐκκαίει τρεῖς

Ἡ βίη πορνῆς θανάτος ἐκκαίει τρεῖς

Et Euripid. Erechth.

—ἔργῳ ἢ τοῦ καλῶς τετινῆσας

Ζῆν φημι μάλλον τὸ βλάπτειν μὴ καλῶς

—Mibi illi morte quæ pulcrâ jacenti,

Quam vita quorum turpis est, vivunt magis. Grot.

Et Democrates (teste Porphyrio de abst. à car-
nib. lib. 4.) dicere solebat, τὸ κακὸς ζῆν καὶ μὴ
ρενήμους καὶ σωφρονεῖν καὶ δάσας, ἢ κακὸς ζῆν ἔστι,
ἀλλὰ πολλὰ χεῖρον ἀποδίδωκεν. Socrates itaque
apud Xenophontem in Apolog. Αἰρήσομαι τελευ-
τῇ μάλλον, ἢ ἀνελκόμενος τὸ ζῆν ἐπὶ σερραδῆδης,
καλῶς τὸν πολὺ χεῖρον βίον ἀντὶ θανάτου. Xe-
nophon ipse in Lacedæm. polit. Αἰρετότερον ἔστι
τὸν καλὸν θάνατον ἀντὶ τοῦ αἰσῆς βίου. Sed & Pla-
to de leg. l. 9. ad Marci mentem planissime, ubi
homini scelesti remedia quædam præscripsit: ἔδδ'
μὴ σοι δρῶντι ταῦτα λαφάρη τὸ νόσημα. Siqui-
dem bis adhibitis auxiliis morbus remisit, bene ha-
bebit. (id enim supplendum, ἔστι ellipse Atticis
familiaris, qualis Lucæ c. 13. v. 9. & alibi passim
vide Eustath. ad Il. α'. c.) εἰ ἢ μὴ, καλλίον θάνα-
τον σκελεμῶν, ἀπαλλάττει τὸ βίον. Et ibid. Τοῖς
ἀνθρώποις εἰς πλεονεξίαν ἔχουσιν, ἔδδ' αὐτοῖς ἐπὶ ζῆν
ἄμεινον. Et in Timæo, Ἐπιδόξω τὸ πλεονεξῆν βίον,
καυλοτέρη ἢ τὸν ἐλάττω ὄψις. * πάντῃ [* παν-
τῇ, al.] πάντως σερραδῆδης. Itaque Justin. dialog.
cum Tryph. Ἐρμῶν μὲν οἱ ἀληθεῖς τοῖς κακοῖς τὸ
ἀποδίδωκεν. In hanc eandem sententiam & The-
mist. in stat. quinquag. Πίνδαρον ἐπαυὸν τὸν ποικί-
λιν, οἱ ἄμα ἢ πᾶσιν ἀνθρώποις ὁμοίως ἐν ἀγα-
θῇ μοίρᾳ, τὸ σερραδῆν εἰς χεῖρον πλεῖον τὸν βίον,
ἀλλὰ μόνους τοῖς ζῆν καὶ δικαιοσύνης σερραδῆν
νοῖς καὶ τέτοις ἐκπῆς γλυκεῖα σιωδαίεται καὶ
ἀγαθὴ γνηστειῶν παρημπύματα μετ' ἐνφροσύνης
εἰς τὸ τίς οὖτος καταγόμενος. ἢ ἢ τίς κακὴ ἀπαλ-
λαγῇ, ὅσῳ ἂν δάσῃ ὑπερῆν, πῶς τῷ μάλλον
πᾶς καταληφθεὶς ὑπὸ αὐτῆς σιωδαίεται. ἢ ἢ
ἔδ' αὖ πλείους περὶ πλεονεξίας. At Chry-
sippum in hac parte notat Plutarchus de Stoic. con-
tradict. c. 10. & de commun. notis. c. 12. ut vari-
um, minisque sibi constantem; dum in libr. ἐπὶ τῷ
σερραδῆδης, modò Antisthenem laudat, qui dixerit,
δὴν κίωδης εἶναι ἢ βέλων, parandum autem mentem,

αὐτὸ λαρεῖται. Et Theognidem taxat, q̄i dixerat,

Χρὴ κακίῳ φέρωντα, καὶ ἐς βαθυκίττα πόντον

ῥίππειν, καὶ πηχῶν, Κύρνε, δὲ ἡλιότατον.

Modò è diverſo Platonem ſugillar, q̄i dixerit, ὅτι πῶς μὴ δὲ μάδοντι, μὴ δὲ ὀπταίῳ ζῆν, λυσιτελεῖ μὴ ζῆν. Natuſque ipſe, ὅτι καὶ τοῖς φαύλοις φερὸν μὴ ἐν τῷ ζῆν. & de natura lib. 3. ὅτι λυσιτελεῖ ζῆν ἀρετῶν, ἢ μὴ βίον, καὶ μὴ δύναμις μέλλει φερνίσαι. At contrà Marcus & iſtic, & alii lib. vide l. 10. § 8.

Οὕτως τε καὶ ἡ πείρα πείθει φέρειν ἐν τῷ λοιμῷ.] Diodor. Sicul. hiſt. lib. 12. ἡ κακία καὶ ἡ φαυλότης, καὶ ἀπὸ λοιμῶν νόσος, ἐπιγίνεται τὸν βίον ὅς ἐστι ἀνθρώπων, καὶ ῥοσπῶναι τὰς ψυχὰς ὅς ἀέτῳ. Joan. Chryſoſt. in Joan. orat. 57. Δεινὸν γὰρ δεῖναι, ἢ ὅς πονηρῶν συνήθεια. ὅς ἔστω ταχὺς λοιμὸς ἀπίστω, καὶ ψυχὰς διαφθείρει, ὡς ἢ ὅς πονηρῶν κακία ἀνδρῶν. φθείρει γὰρ ἡδὴ καὶ δὲ ὁμίλει κακίᾳ. q̄d & Apoſtol. ad Cor. epiſt. 1. c. 15. v. 33. adducit ex Menandri Tbeide, uti Schol. Græc. adnotavit. Itaque q̄d Gregor. Naz. in opulentiſ, q̄d pauperes, vitio vertit, de omnibus in univerſum, q̄d peſte correptos, reſpectu corporis, de pietatis, virtutiſque ſtudioſis, q̄d improbitatem, impuritatem, impietatem, palàm præferentes, animi reſpectu, non incommode uſurpatur; & q̄d illos quidem nullà mutatione factà. ὅς ἡμῶν ὁμιλίαν ἀσφάλειαν, τὴν τέτων φυλῇ νομίζουμ. ὅτι καὶ τὴν αὐτὴν ἀνὴρ ἀέσθ, μὴ καὶ διαφθείρει. q̄d iſtos, voculà unà immutari, & ψυχῶν vocabulo pro ſωμῶτων ſubſtituto. Atq̄ in eam mentem Senec. de tranq. c. 7. Serpenti vitia & in proximum q̄d tranſiunt. Itaque ut ἐν peſtilentia cavendum eſt, nē corruptis jam corporibus, & morbo ſtagnantibus afflictiſ, q̄a pericula trahemus, afflictiſque ipſo laborabimus; ità in amicorum legendis ingentiſ, dabimus operam, ut q̄am minimè ingratos aſſumamus. Adjicere lubet Marci ipſius verba ferè noviffima ad amicos, moribundum deſcētes; Quid me ſletis, & non magis de peſtilentia & communi morte cogitatis? q̄d res humanas ridendo protuliſſe eum dicit Capitolinus, cū deplorando potiùs dicere debuērit: q̄d & Joſ. Scaliger obſervavit.

Λοιμὸς γὰρ] Philo de provident: apud Evleb. præpar. lib. 8. c. ult. καταρτίσας ἡ λοιμῶν μάλλον, ἢ ὅς ἦσαν, φθοροποιὸς ὄντιν ἡ κακία.

Διαφθερὰ δυνάμει] Ità Paulus ad Tim. epiſt. 1. c. 6. v. 5. Διαφθερῶν τὸν νῦν. & Petr. ep. 2. c. 1. v. 4. ἀποδυνάμεις τῆς ἐν κόσμῳ ἐν ἐπιθυμίᾳ φθορῆς. Sed & ψυχῆς διαφθερῶν, ἀδίκια dicit Plaro apud Plut. de ſtoic. contradiſt. c. 12. Τὴν γὰρ δίκαιον μὴ αὐξάνει, καὶ οὐκ αὐξάνει, πῶς δὲ ἀδίκον μὴ καὶ ἀπολλύει. Epictet. l. 4. c. 1.

§ 3; Μὴ καταρτίζεαι θανάτῳ] Mortem con-

temni vetat. Unde & Scaliger Capitolinum notat, q̄d Marcum illa q̄z ſuperiùs retulimus mortem contemptam dixiſſe aſſerit. Verum q̄d dicemus ergò creberrimis illis philoſophorum, cū exierum, tum & noſtrorum, diſſertationibus, q̄ibus ad mortis contemptum mortales cohortantur, animantq̄? Reſponſio proclivis ſatis videtur; contemptam eſſe mortem, q̄aſi bonis ſaltem quicquid obſeſſe poſſit; Non contemptam, q̄atenus eſt naturæ munus, q̄d Marcus iſtic, vel q̄a divinæ diſpoſitionis, & diſpenſationis effectus.

Ἐυαρίσει αὐτῷ] Vide l. 2. § 3. & infr. § 6.

Ἐνθ' ὄντες, ὡς ἡ φύσις ἐθέλει] Vide lib. 2. §

§ 17. & l. 3. § 7. & l. 6. § 2.

Λελογισμένον] Hominem conſideratum. q̄omodo Cicero pro Cæcin. Illud conſiderati hominis eſſe putavit, q̄a de re jure deſervire oportebat, armis non contendere. Porphy. de abſtinent. l. 1. ταύτη διεννοεῖσθαι φαίνεται ὁ ἀπεδιδῶ. τὸ φαῖναι ὅτι ὁ μὴ πανταχῶ τὸν λογιζομὴν ἔχει παρεſτάτα καὶ κρατῦντα καὶ ἡνιονῦντα τὸ ἀλογεῖν ὅς πολλὰ πρῶτην παρὰ τοῖς λογισμῶν, καὶ οὐ τὰ τῶν πρῶτην ἀπὸ πρῶτης διὰ καὶ ὁ μὴ ἀλόγιστος λέγεται, ὅς ἡ λελογισμένον. q̄i locus parum integer videtur; ità ſorſan reſtituendus ὁ δὲ π. πρῶτην π. τὸν λογιζομὴν καὶ σ. τ. πρῶτην ἀ. π. multa facis ratione neglectà, & cum iſta (parte ſcil. irrationali) facis q̄a facit.

Μὴ ὁλοκαρῶς, μὴ δὲ ὀστικῶς, μὴ δὲ ὑπερφανῶς πρὸς τὸν θάνατον ἔχειν] Vide lib. 3. § 7. Senec. epiſt. 30. Vides quidam optantes mortem, & quidam magis q̄am rogari ſolet vitam. Neſcio utros exiſtimeſ majorem nobis animum dare; q̄i depoſcunt mortem, an q̄i hilares eam, q̄ictiq̄e oppeririuntur: q̄oniam illi ex rabie interdum ac repentina indignatione fit; hæc ex judicio certo tranquillitas eſt. Venis aliquis ad mortem iratus morti: venientem nemo hilaris excipit, niſi q̄i ſe ad illam diu compoſuerat. Multos ſpectavi abruptantes vitam; ſed plus momenti apud me habens, q̄i ad mortem veniunt ſine odio vitæ, & admittunt illam, non attrahunt. Idem epiſt. 24. Objurgat Epicurus non minus eos q̄i mortem concupiſcunt, q̄am eos q̄i timent; & ait; Ridiculum eſt, currere ad mortem radio vitæ, cū, genere vitæ, ut currendum eſſet ad mortem, eſſeſſetis. Item alio loco dixit: Quid tam ridiculum, q̄am appetere mortem, cū vitam tibi iniquam ſecceſſis, metu mortis? Hiſ adjicias & illud ejusdem nota licet; Tantam hominum imprudentiam eſſe imò dementiam, ut quidam timore mortis ad mortem cogantur. Ità Arceſilaus apud Plutarch. ad Apollon. Πολλοὶ διὰ τὸ ἐθελῆσαι, καὶ τὴν πρὸς τὸν θάνατον διαβολὴν, ἀποδύσκειν, ἵνα μὴ ἀποθάνωσι. Atq̄ ut Diogenes; Οἱ καὶ ἐν νυκτὶ χειμαζόμενοι, ὅς περὶ πάντας καὶ τὰ δὲ οὐκ αὐτῶν νυκτὶ, πρὸς τὴν αὐτῶν ἐπιφάſαν. Lucret. l. 3.

• *Es sape usque adeo mortis formidine, vita Percipit humanis odium, lucisq; videnda, Ut sibi consciscant marenti pectore letum.*

Atque, ut Martial. l. 2. epig. 80.

Hoc, rogo, non furor est, ne moriari, mori?

vel etiam motu mortis mortem precari? ut Plin. l. 6. epist. 20. Senec. epist. 70. Stultitia est, timore mortis, mori. venit q; occidas. expecta. qid occupas? qare suscipis aliena crudelitatis procuracionem? Utrum invidis carnifici tuo, an parci? Scribonia Drusi Libonis amita, consilium habenti, utram conscisceret sibi mortem, an expectaret, Quid te, inquit, delectat alienum negotium agere? Sed pergit idem ep. 24. Confirma animum vel ad mortis vel ad vita patientiam. In utrumq; monendi ac firmandi sumus, & ne nimis amemus vitam, & ne nimis oderimus. Etiam cum ratio suadet finire, non temere nec cum pro cursu capiendus est impetus. Vir fortis ac sapiens non fugere debet à vita, sed exire. (qanqam de Catone qid ibidem dicat, vide ad l. 2. § 17.) & ante omnia ille qog; vitetur effectus, libido moriendi. Est enim ut ad alia, sic etiam ad moriendum incon sulta animi inclinatio: q; sape generosus atq; acerrime indolis viros corripit, sape ignavos jacentesq; illi contem nunt vitam, higravantur. Vide amplius ad l. 6. § 46. Plinius min. lib. 1. ep. 22. de T. Aristone agens. Nam impetu qodam & instinctu prcurrere ad mor tem, commune cum multis; deliberare verò, & caussas ejus expendere, atq; suaseras ratio, vita mortisq; consilium suscipere vel ponere, ingentis est animi. Elegantissimè avtor libri de duplici martyrio, qod Cy priani nomen præfert, sive Erasmi is, sive alius qis fuerit: Plurimum interest inter barbaricam imma nitatem & Martyrium modestissimam constantiam, in se imbecille, in Christo fortem. Sunt q; certis arti bus corpus stupefaciunt, ne sentiant cruciatus: Sunt & affectus impotentes, q; sensum adimunt animo, ita ut vel mortem impavidi perferant. Sed placidum il lud ac mansuetum; illud humiliter sublime, & sub limiter humile, non videmus nisi in Christi martyri bus.

Μὴ ὀλοχαρῶς] Xyl. istic à Marci tum mente, tum & verbis, longissimè recessit: Accessit propius Mer. sed ὀλοχαρῶς istud prorsus omisit; de vocabu li sensu incertus forsitan. Mihi hoc loco ἀντὶ τοῦ σπε πτωῆς, temerè, positum videtur. de qo vide ad l. 5. § 36.

Μὴδὲ ὠσπῶς] Svid. ὠσπῶς, τὸ μὲν βίαις καὶ ὠδισμῷ. μὴδὲ ὠσπῶς καὶ μὲν βίαις πρὸς θάνατον ἔχει. Hunc Marci locum dubio procul adduxit, verum id καὶ μὲν βίαις, à Lexicographo; opinor esse, non ab avtore. Svidam ex parte secutus Mer. vio lentè vertit. Ego, impetuose, malim: qando cum impetu qis ad aliqd impellitur. Ità nec temerè vult hominem in moitem proflire, priusqam apud se se rio ac sedulo perpendit, iusta necne suppetat vitam

exponendi aut excludendi occasio, de qo vide ad l. 3. § 1. nec etiam ubi iusta causa id faciendi sube rit, cum impetu qodam ad mortem obundam ferri. Tractum ab eis, q; dum ad rem aliquam qam avidè expetunt, potiundam confertim ruunt, alii alios pro trudere, & propellere solent: hoc est qod Svidas, μὲν ὠδισμῷ ferri, cum, uti illi Adonia spectatum in avlam regiam confluentes.

Ὡς δὲ οὐδ' ὄντι οὐκ.

10. Theocrit. idyl. 15. sive ut Philosophiz nomen e mentiti, avri accipiendi spe impulsu, eis ἀκρόπολιν ὠδίζοιεν. in Luciani piscatore. vel etiam ut cives Athenienses in Pnycem καταβρόντες ἀπὸ τοῦ,

Ἀλλήλοισ ὠστύντου πρὸς πρῶτον ἔθλε,

atq; Ἐἰς τὴν σπερδεῖαν πᾶς ἀνὴρ ὠσίζετο.

Aristoph. Acharnan. ὠσπῶς itaq; πρὸς τὴν θάλασσαν ἔχουσ, q; spiritum, non placidè emittunt, sed cum impetu ejiciunt, ut de Catone ipso Seneca, ep. 25. vide ad l. 2. § 17. Potest & à belluis ferisq; tra

ctum videri, qz in ferram, qo impetuntur, sponte ipse ac cum impetu obviam feruntur. Ὡς γὰρ οἱ κέρως, οἱ πρὸς τὴν πληγὴν ὁρῶσι ἀδύνατοι. Mar ci mentem expressit optimè Gregor. Nazian. in Julian. orat. 2. Ἐπὶ Πύρρῳ πρῶτον, θεός τις ἀλο γία μᾶλλον ἢ ρώμης ἀσφαλεία, πρὸς δόσας καὶ ἐδ' ἐκείνο σιωπεῖν διωκθεὶς ὁ σφοδρῶτα, ὅτι θάρσος καὶ θεσμός, καὶ εἰ τοῖς νόμοις πλησιάζοι, πλεῖστον ἀλλήλων τῇ δυνάμει καυχόμεθα, ἀνδρεία τὴν φανερὴν καὶ ἀνδρεία. Τὸ μὲν γὰρ ἐν τοῖς πλεμ πόλεσι θάρρειν, ἀνδρεία εἶναι, ὡς γὰρ τὸ ὑπέρεδξ, δελίας ὁ δὲ πλείων ὁ κινδυνῶς, ὁμοῦς χερεῖν καὶ ὠδίζεσθαι, ἀλλὰ μὴ κατέρχεσθαι, θεσμός ὡς γὰρ τὸ ἀποχωρεῖν, ἀσφαλεία. qod & ferinum potius qam humanum idem censet, κατὰ τὸν οὖν τὸν θεσμο τύπος πρὸς τὸ ἐξίθαι ὠδίζεσθαι. Vide l. 11. § 3. Senec. de ira l. 3. c. 3. Hic barbaris fortè ruentibus in bella exitus est. aguntur, qd dolor traxit, incompo siti, interriti, incauti, pericula appetentes sua: gau dent feriri, & instare ferro, & tela corpore urgere,

40 & per suum vulnus exire. Μὴδὲ ὠσπῶς] hoc est, qod Senec. ep. 70. Qid est stultius qam fastidiose mori? Aliud est enim qod Tertullianus ad nation. l. 1. c. 19. fastidium mortis, est spes resurrectionis. Siquid huic fastidium mortis, non navleatio ad mortem, sed mortis cum saltu qodam, sed pio illo, despectus. Vide l. 3. § 7.

Πεπρωμέν] Vide ad l. 5. § 10.

Πρὸς ἐμπερὸν ἐν τῇ γαστρὶ] Senec. ep. 102. Quammodum novem mensibus nos tenet maternus uter, & præparat non sibi, sed illi loco, in qem vide mur emitti, jam idonei spiritum trahere, & in aperto durare: Sic per hoc spatium, qod ab infantia patet in senectutem, in alium naturæ sumimur partum: alia origo nos expectat, alius rerum status. vide ulterius ad l. 4. § 21.

δυναμῶν dixit. neque ita interpret uterque accipit.

Μὴ περὶ αὐτὸς ἐπιδεικνύμεται ἑμαυτῷ] Nè dum inter tot ingeniorum neque institutorum diffidia verfor, ipse proprii, meique etiam ipsius quodammodo oblitus, ab eodem deficiam & defecissem tandem. Vide ad l. 6. § 29. Est autem proverbialis formula ista, de iis qui à nativa indole degenerant. q̄a & Seneca usus est de clem. l. 1. c. 1. Nec enim periculum est, nè te subita tui capiat oblitio. Cicer. ad fam. l. 9. ep. 12. Gratulor Baii nostris: siquidem, ut scribis, salubres repente facta sunt: Nisi forte te amant, & sibi assentantur; & tam diu, dum tu ades, sunt oblita sui. Menander gubernatoribus, à Prisciano l. 28. laudatus.

Ἐπιδείκν' αὐτὸν, ὅπως εἶν.
Oblitus est se ipse q̄ fiet.

De viro probò πρῶτος, hinc Enoch, ut pluribus placet, Auctor sapientia Solomoni c. 4. v. 10. Ζῶν μεταξὺ ἀμαρτωλῶν μετετίθειν ἡρώτη, μὴ κακία ἀλλὰ ἐν σωσίῳ αὐτῷ, ἢ δὲ λ' ἀπατήσῃ ψυχῇ αὐτοῦ. βασιλεία γὰρ φαυλότατ' ἀμαρτίῃ τὰ καλὰ. & ῥημῶσιν ἐπιδεικνύμεται μὴ ἀλλὰ τοῦ ἀγαθοῦ. Alluserit fortèan hic Marcus ad historiam Messiae Corvini oratoris, quem nominis etiam sui oblitum ferunt. Plin. hist. nat. l. 7. c. 14.

§ 4. Ἐαυτὸν ἀμαρτάνει] Ità Augustinus post collat. cum Donat. c. 6. de verbis Apostoli ad Cor. ep. 1. c. 11. v. 19. agens. Judicium manducat & bibit sibi ipse, non alteri. vide l. 5. § 25, 35.

Ἐαυτὸν κακοῖ] vide l. 2. § 1. & l. 8. § 55. Epictet. l. 4. c. 5. Μεγάλη βλάβη τῷ ἀδικήτῃ αὐτῇ ἡ ἀδικία. Dio Prus. orat. 74. ἱκανὸς ἔχουσιν αὐτοὶ αὐτὰ βλαβερά. & orat. 75. Τὸν νόμον ἐδὲ εἰς οἶκόν τ' εἶν ἀδικήσαι. ἥ γὰρ παρὰ βαυόντων τὸν νόμον ἔχουσιν, ἢ ἐκείνων, ἀλλ' ἑαυτὸν βλάπτει. Clem. Alex. pad. l. 2. c. 10. Πῶς ὅς ἀμαρτάνει, & ἀδικεῖ, ἢ χ' ὕπαι τὸν πῖλαι βλάβη, ὡς ἑαυτοῦ. ὅτι πᾶν τὸ ἐαυτὸν χεῖρνα ἀποφάνει. ὁ γὰρ ἀμαρτάνων, καὶ ὅσον ἀμαρτάνει, χεῖρον & αὐτοῦ αὐτοῦ. vide de novissimo hoc Epicteti dissertationem insignem apud Arrianum, l. 2. c. 18. Festivè Simocat. epist. 40. Ἀδικεῖται μὴ ὑδὲ ἀδικῶσι ἢ πάντες, αὐτῶντος ἔχουσιν ἑαυτὸν ἀδικῶν ἀρετῇ γὰρ & κακίᾳ ἑσμέν αὐτοκράτορες. ἔκον ἀδικῶσιν, ἐκ ἀδικήτων οἱ ἀδράστοι. οἱ τὴν Ὀμηρικὴν πῆδαιμα Κύκλωπα. εἴνα γὰρ βλάβειν, ἀδικεῖν & ἔρασκε & ἔκ τῷ πικρῷ ἀδράσκει, ἢ τῷ ἀλνδεῖα κατὰφασε. Chrysippus in demonstrat. de justit. ἀδικεῖν ἀφ' ἑσμεν ὅτι ἑαυτὸν τὸν ἀδικῶντα, & αὐτὸν ἀδικῶν, ὅταν ἄλλοι ἀδικεῖ, ῥησμεν ἑαυτῷ τὸ παρνομεῖν ἄπιν, ἐλάττωτα παρ' ἀξίαν ἑαυτῶν. q̄i tamen idem in hoc repugnans sibi, in libris adversus Platonem scriptis, ἀτόπως ἐπὶ λέγειν τὸ ἀδικεῖν ἑαυτῷ γὰρ ὡς ἐπερ, & ὡς ἑαυτὸν & ἀδικίαν. Plac. de Stoic. con-

tradit. cap. 12. vide Aristot. ethic. lib. 5. a. 11.

§ 5. Ἀδικεῖ πελάγους ὁ μὴ ποιῶν τ]] Robert. Capito Lincoln. Episc. Pontificum Romanorum malleus nuncupatus, epist. 48. & q̄ iniquitas est non punire nocentes, ac punire innocentes. Et Bern. ad Eugen. de consider. lib. 2. Non eris innocens, si aut punias eum, cui parcendum esset, aut parcas ei, q̄ fuerat puniendus. Georg. Godvin. in epitaph. D. Jacob. Mauritiu,

Nec faciendo nocens, nec patiendo fui.

In mente forsitan habuit illud Publ. Syri;

Bonis nocet, q̄sq̄ pepercerit malis.

Qem & Avlon. imitatus in sap. lud. sub Cleobuli persona dixit; Parcis q̄sq̄ nocens, perdere vult malos. Cato apud Salust. in Catilin. Dum paucis sceleratis parcunt, bonos omnes perditum eunt. Et hisce omnibus prior longè Pythagoras, referente tom. 2. tit. 46. Stobzo: Οἱ μὴ κολλᾶσθαι τοῦ κακοῦ, βέλονται ἀδικεῖν, καὶ ἀγαθῶν. Agaper, παραινέσ. § 28. Ἴσον τῷ πλημμελεῖν, τὸ μὴ κωλύειν τοῦ πλημμελεῖντος λόγῳ. καὶ γὰρ τις πολιτὸνται μὴ ἐνδύσμεν, ἀνέχεται ἢ ἡ βίαντων ἀδύσμεν, σωφρῶν ἢ κακῶν παρὰ τῷ χρίσται. Hoc est q̄d Cato Censor. referente Plut. in arophi. τὸν διωκόμεν καλῶν τὸ κακοῦ ποιῶντα, ἐὰν μὴ κωλύσῃ, κατακαλεῖν. id est, ut Senec. Troad. 2. 2.

Q̄i non vetat peccare, cum possit, jubet.

Vel ut τὸ καλῶν illud disertius exprimatur,

Peccare q̄i non prohibet, cum possit, jubet.

30 Narrat Plut. in Lycurgo, Archelaum Spartanum cuidam regni sibi conforem Charilaum tanquam virum apprimè bonum probumq̄ collaudanti, regessisset Πῶς δ' [ἐκ.] ἀν εἰν Χαρίλαος ἀνὴρ ἀγαθός, ὅς ἐδὲ πονηροῖς χαλεπὸς ἐστ. Q̄i vero potest esse vir bonus Charilas, q̄i nō malis q̄idem durus & asper est? Expungendam enim esse negativam priorem, q̄d Erasmus in arophi. monet, aut è loco saltem ἔν (q̄d non disconvenit) substituendum, 40 clarè docet non uno loco Plutarchus ipse. q̄i in arophi. ubi Archidamidae dictum hoc tribuitur, & Charilas alter dicitur, eo nomine prædicatus, ὡς πρὸς ἀπαντὰς ὁμοίως πρᾶθ, sic extulit καὶ πῶς τις δικαίως ἀν ἐπανόπῳ, εἰ χ' πρὸς τὸν πονηρὸν πρᾶθ εἴη; Idemq̄ in lib. de amicis. & adulat. de Charillo Laconem dixisse; Πῶς γὰρ καλῶς, ἐς ἐδὲ τοῖς πονηρῶν πικρός; Eodemq̄ prorsus modo in frag. de invid. & odio, nisi q̄d pro Lacone τὸν σωαρχονία, pro πικρῶς, ut supra, χαλεπὸς posuit. 50 Q̄d autem & τὸ ἀδικεῖν Marcus, idem & τὸ ἀδικεῖν, Andocides de mystet. Νομίζετε πίνυν ἀσέβημα ἐδὲν ἐλαττον εἶν, καὶ μὴδὲν ἡδονήκατος ἀσεβεῖν καταγνώσκειν, ἢ τὸν ἡσέβηκατος μὴ πινω-
ρεῖδ. Doctores Hebræi עַל הַרְשָׁעִים הָיָה אֲכִירָה

Improbis parcere crudelitas est.
X 4 § 6. Ap

§ 6. Ἀρκὴ ἢ παρῶν] vide l. 6. § 2, 32. & l. 8. § 7, 26, 32, 36. Huc conclusio illa apud Lucianum dissertationis Menippi cum Chirone de vitæ tædio. πῶς ἂν πῶς περ; Ὅσοι δὲ καὶ φασί, σιωπῶν ὄντα, ἀρεσκῶς καὶ ἀγαπῶν τοῖς παρῶσι, καὶ μὴ δὲν αὐτῶν ἀρῶντων διεσθῆ. Sed & Epicteti illud l. 4. c. 5. τῶν μεμπῶν, καὶ αἰρε τοῖς παρῶσι, καὶ ἀγαπῶν ταῦτα, ὃν καλεῖς ἔτι. de se Æschines. epist. 5. ἡδονὰς τὰ παρῶντα.

Εὐαρεσκῆ σφίσι πάν τὸ παρῶν τὸ ἐκ τῆς αἰτίας συμβαῖνον] leg. vel σφίσι πάν τὸ παρῶν, vel τὸ παρῶν τῆς, expunctis particulis illis τὸ ἐκ. illud præterierim. Xyl. & Cas. qid legi voluerint, incertum est. Verba ipsa certè nevier expressit. expressit Lugd. vertendo; ut boni consulari omnia qæ accidunt. præter id qod est à causa profectum. qæ verba qid sibi velit, ipse viderit: Ego nullum assequor. ἔστιν γὰρ ἀναγκαῖον περὶ καὶ ἡρώδης. ut Plut. de Isid. & Osir. καὶ τὸ ἀναγκαῖον ὅλος ἀνυπαρκτὸν. Idem de Stoic. contradiçt. c. 20.

§ 7. Ἐξελείψαι φαντασίαν] vide l. 7. § 29. Ista superioribus atqæt Xyl. pro privo monito habet. M. Calaub. & hoc, opinor, potius fuerit.

§ 8. Μία ψυχὴ] Vide ad lib. 4. § 4, 29, 46.

Ἐπὶ ὧν ὁρῶν] Vide lib. 12. § 30. Τὸν ἵλιον ὁρᾷ πάντων τὸν αὐτὸν. Tatian. adv. Græc.

Ἐτα ἄλλα ἀναπαύων] Vide lib. 8. § 54. Gregor. Naz. orat. 16. de opulentis pauperes aversantibus; ἔπ' καὶ τὸν αὐτὸν ἀναπαύων ἄλλα, μικρὰ δὲ ἡδονὰς εἰσάγουσιν. Apud Philemonem, Comic. fastuolum aliquem nescio quis sic compellat,

Σὺ γὰρ τίς ἐσίν; εἰπὶ μοι παρρησία.

Σὺ λαρεῖς ἐπ' ἀνδρώποισιν, ἐκ ἀνδραπόσων;

Τὸ δ' ὅλον πειπατεῖς; ἢ τὸν αὐτὸν ἄλλα;

Ἐτίεσις σωλίκην, εἰπὶ μοι, τοῖστος ὦν;

i. e. vertente, qd & affectis medelam adhibuit, Grotio.

Effare nobis liberè, qem te putas?

Loquerisne hominibus ipse non homo, sed tenens

Orbem sub pedibus? an communi vesceris

Aurâ nobiscum, qd te tam magni faciunt?

qæ cur Stob. c. 6. sub Ἀκαλασία titulo collocarit, non video. De se Solomon rex in Sapient. c. 7. v. 3. Καὶ ἐγὼ ἡρώδης ἑσπασα τὸν κοινὸν ἄλλα. Menander apud Plutarch. ad Apollon.

— ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς νόμοις

Ἐὸ δὲ σφ' ἡμεῖς, ἑσπασας τὸν ἄλλα

Τὸν κοινόν. — lego tu

Communem eadem nobiscum aërem trabis.

§ 9. Περὶ τὸ ὁμογενὲς αὐτῶν] Macrob. Saturnal. lib. 7. c. 5. Singula autem similitudinem sui rapere testis est Empedocles, qd ait;

Ὅτι γλυκὺ μὲ γλυκὺ μάρτυς. πικρὸν δ' ἐπὶ πικρὸν ἀρκεῖ.

Ὅθεν δ' ἐπ' ὅθεν ἔστιν ἀρκεῖ δ' ἐποχάστα θρῆμα.

Qæ sunt ex Plutar. sympos. lib. 4. c. 1. mutuata, ubi corruptior habetur. qod avtem ibi pro θρῆμα δαλδῶν legitur, Leopard. μακρῶν rescribi posse opinatur, emend. lib. 8. cap. 10. qod est ignis epitheton apud Homerum. Il. φ. v. 316. & v. 375. Et Hesiod. aspid. v. 18. Cicer. de amic. Nihil est appetentius similitum sui, nihil rapacius, qam natura. Insignem in hanc mentem Democriti ἀποχρῶν exhibet nobis Sextus adv. Logic. l. 1. c. 2. Πῶς

10 πῆς, inquit, παρὰ τοῖς φυσικοῖς κολίσται δόξα σφί τὰ τὰ ὁμοία σφ' ὁμοίον ἢ γνῶσις; ὃ δ' Δημόκριτος ἐπὶ τε σφ' ἐμφύλων καὶ ἀφύλων ἴσκει τὸν λόγον. Καὶ γὰρ ζωᾶ, φησιν, ὁμογενῶς ζωῶσι συναγέλλεται, ὡς σφίσι σφίσι, καὶ γένοιτο γένοιτο, καὶ ἐπὶ τ' ἄλλων ἀλόγων ὡσπερ καὶ ἐπὶ τ' ἀφύλων καὶ ἐπὶ τ' ὁρῶν παρῶν ἐπὶ τε τ' κοσμικῶν οὐρανῶν ἀσπερματῶν, καὶ ἐπὶ σφ' παρὰ τῶν κοσμικῶν ἀσπερματῶν ὅτε μὲ γὰρ καὶ τὸν σφ' κοσμικῶν ἀσπερματῶν ἀσπερματῶν, καὶ

20 κριταὶ μὲ κριτῶν, καὶ πνεῖ μὲ πνεῦν ὅτε ἢ καὶ τῶν τῶν κοσμικῶν κίνησι αἰ μὲν ὁπμήκεσι φησὶ εἰς τὸν αὐτὸν τρέπον τῶς ὁπμήκεσι ἀθύνεται, αἱ δ' ὁπμήκεσι τῶς ἀθύνονται, ὡς ἂν συναγῶν π' ἐχέσιν σφ' ἀσπερματῶν τῶς ἐπ' αὐτοῖς ὁμοιότητι. Qibus adicias licet Hippocratis illud ex lib. de natura pueri: Ἐἰ δέλοις αὐλίσκος σφί

30 ἔδωκε τῇ κύτει, καὶ διὰ τὸ αὐλίσκος ἐμβόησιν ἐς τὴν κύτην γλῶ τ' καὶ ἡμῶν καὶ μολίβδου καὶ λεπτὰ, καὶ ὕδωρ ὁπμήκεσι, φυσὴν διὰ τὸ αὐλίσκος, πρῶτον μὲν ἐκείνα ἀναμειβεται τὰ ὕδατα ἔπειτα τὰ ἡμῶν φυσῶντα ἐλάσσει, τε μολίβδου ὡς τὸν μολίβδου, καὶ ἡ ἡμῶν ὡς τὴν ἡμῶν, καὶ ἡ γὰρ αἱ τῶν γλῶ καὶ τῶν περ αὐτὰ ἀναδύονται ἐκ σφ' ἀσπερματῶν τῶν κυτῶν σέφεται, ἐκείνη αὐτῶν τὸ ὁμοιον ἐς τὸ ὁμοιον ἐλκεῖται. ἔτω δὲ καὶ ἡ γονή καὶ ἡ σπέρμα διαδρῶνται, καὶ ἐχέτω ἑαυτὸν ἐν αὐτῇ τὸ ὁμοιον ὡς τὸ ὁμοιον.

Τὸ γένος πᾶν] Huic ex parte contradicere videtur Philosophus de celo l. 4. c. 3. τὸ δ' εἰς τὸν αὐτὸν τόπον φέρειται ἑαυτὸν, τὸ εἰς τὸ αὐτὸ εἶδος ἔτι φέρειται καὶ ταῦτα μάλον ἂν περ ἑσπασαί, ὃ ἐλεγον οἱ ἀρχαῖοι, ὅτι τὸ ὁμοιον φέρειται σφί τὸ ὁμοιον ὅτε γὰρ ὁ συμβαίνει πάντως: ἢ γὰρ ἐάν περ μεταβῇ τὸ γλῶ, ἢ τῶν ἢ σελῶν, οἰδίσταται σφ' μοεῖων ἑαυτὸν σφί αὐτῶν, ἀλλ' ὅπου σφ' καὶ γλῶ. Verum conciliat ipse verbis proximis. Ἐπεὶ πικρὸν ἐν π' ἐφ' ὅθεν μολίβδου, καὶ τὸ πᾶν. Εὐόκω σφ' terra moles integra, σφ' particula ejusdem. qualibet, fertur.

50 Τὸ ὕδωρ πᾶν σφ' ὅθεν] lego, ἐπὶ τὸν σφ'. inquit Annot. Lugd. sed nihil mirandum. nam & σφ' ὅθεν mox denao habetur: qod & ipse agnoscit.

Τὸ ἐλγφ' ἐκείνων ἐκείνων] Virgil. *En.* lib. 1.

Suscipite ignem foliis, atqæ arida circum Nutrimenta dedit, rapulqæ in somite flammam.

Gregor.

Gregor. Naz. in apolog. Δύσληπτον ἡνὲρ τὸ ἀγα-
θὸν τῇ ἀνθρώπινῃ φύσει ὡς περ καὶ πῦρ ἤλη τῇ
ὕδατι· ἐπιτοιοὶ δὲ πρὸς τὴν φύσιν καὶ μεταστάν-
οι παλαιοὶ καὶ ἐπιτηδείοι· καλὰ μιν περ πρὸς κοινὴν
ἐλθόντες, ἵδμεν, καὶ ἀνεκὲς ἐξαπλομέναν, καὶ διαφανή-
σαν ἐξερύπτει. Et Synef. de provident. i. 1. Ὅσοι
δὲ πάσκειν ἀνθρώπους ὑπὸ δαδῶν· δαπλὸν γὰρ ἐξ-
άπλυνται διὰ τὴν ἡδὴ πρὸς τὸ πῦρ ἐπιτηδεύον-
τα. Contrā ramen de igne coelesti Plur. sympos.
i. 4. c. 2. Ζῦλον αὐτὸν ἀλασι δεκτέον, τὰ δὲ χλω-
ρὰ καὶ ῥατὴν rationem ab ipso petas, licet.

Συμνή η ἀγέλαια] *Aristot. hist. animal. lib. 1. c. 3.* Τῶν ζῶων τὰ μὲν ὄντι ἀγελᾶα· τὰ δ' ἢ μο-
radix: τὰ δ' ἐπιμαρτοτεῖζι· καὶ τὰ μὲν πολιτῶ-
 κη, τὰ δ' ἑσποραδικά ὄντι. ἀγελᾶα μὲν ὄντι ἐν τοῖς
 ἰσθμοῖς τοῦ ἡπείρου γένεθ'· καὶ γέρονθ'· καὶ
 κύμηθ'· καὶ σπύ· πλωτῶν, πολλὰ γένη σπύ· ἰχθυῶν·
 ὁ δ' ἀνθρώπος ἐπιμαρτοτεῖζι· πολιτικὸς δ' ὅντι, ὃν
 ἐν τῇ καὶ κοινὴν γίνεται πάντων τὸ ἔργον. ὅσοι δ'
 πάντα ποιεῖ τὰ ἀγελᾶα· ἐστὶ τὰ τοῖσιν ἀνθρώ-
 ποις, μέγιστος, σφῆς, μύρμηξ, γέρονθ'. *De apibus*
Plin. lib. 17. c. 5. Illa ad usum vita laborem tole-
 rant, opera conficiunt, rempublicam habent, confilia
 privatim, ac duces gregatim. Vide Plutarch. in
Lycurg. de republ. *Spartana ad lib. 1. § 16.* κοι-
 νονομισσύν.

Ἐυρεθῆναι Inventa, reperta sunt, id est, existunt.
 & mox; ἐβλεστο. reperitur. i. e. existit. uti pav-
 lō post, ~~ἔστιν~~. formula Hebræis admodum fami-
 liaris, quibus in sacra pagina **נמצא** inveniri,
 pro esse; & in scriptis Doctorum **נמצא** τὸ ὄν,
 ens. Histor. Ester. c. 1. v. 5. *q̄i inventi sunt.* id
 est, q̄i fuerunt, *Susan. Annal. lib. 2. cap. 19.*
v. 3. bona in te inveniantur. id est, sunt. Hel-
 lenistæ pariter q̄i dicuntur, Lucas Evang. c. 17. v.
 18. *ἔχ' εὐρεθῆναι καὶ σωσθῆναι.* Non inven-
 ti sunt, i. e. non existēte, q̄i *revertentur & Aſſ. c.*
5. v. 39. μήποτε καὶ διαμαρτυρήσῃτε. nē Deo
 adversemini. Paulus ad Cor. epist. 1. c. 4. v. 1. *Ζη-
 τήτω ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς, ἵνα πρὸς πῃ εὐρεθῇ.* ut
 fidelis sit. ad Phil. c. 2. v. 7. *Ἐν ὁμοιωματι ἀν-
 τρώπου ἡυποβήθη, καὶ ἡμίματι εὐρεθεὶς ὡς ἀνθρώ-
 πος.* Ubi *ἡυποβήθη* & *εὐρεθεὶς* idem valent. Ad
 Hebr. c. 11. v. 5. ex Græcis interpretibus, de He-
 nocho dicitur, *οὐχ ἐβλεστο.* quod Moſes l. 1. c.
 5. v. 24. dixerat **נמצא** non erat. Petrus ep. 1.

c. 2. v. 22. "Ὁς ἀμαρτίαν ἐν ἐνομήσῃ, ἐδὲ ἐπέδωκεν
 ἡλ. 9. c. 33. v. 9. *Et in ore eius dolus non exiit.*
 Eadem formulā ulus est & Joannes Apoc. c. 14.
 v. 5. q1 & c. 16. v. 20. *ὃς ὄρν ἐχ. ἐπέδωκεν.*
Montesque non extiterunt. & c. 18. v. 21. de Baby-
 lone mystica, *ὃς ἔμν ἐπέδωκεν ἐν. Nec exhibuit*
ampliūs. Ignar. ad Roman. exhibitus ad l. 4. § 16.

ἴνα μὴ κοιμηθεῖς βαρὺς εὐερεθίσωμαι. Nē cui post mortem molestus sim. & ibid. ad l. 10. § 3. exhibendus, ἴνα καὶ βαρὺς ἀπὸ τοῦ θεοῦ εὐερεθῇ. ut putus Dei patiens fiam. Plur. sympos. lib. 4. c. 2. καὶ λαυρίων ἀργυρῶν ἑυλοῖς ἐν κεφαλῇς (leg. ἐκ κεφαλῇς) ἐλύτροις, τὸν μὲν ἀργυρὸν σωτῆσαι τακτικά, τὸ δὲ ἑύλον ἀδικῶν, καὶ ἀπάτης εὐερεθῆναι inatimul illafimulq; extitisse. Clemens Strom. lib. 1. Ἀρεταὶ δὲ τὸ γνωσκῶν, καὶ εἰς μὲν ἀκαρπῆς εὐερεθῇ. Si unum duntaxat auditorem habuerit. Denique elogium illud, quod Ezechize regi tribuitur, Regum biflor. l. 2. c. 18. v. 5. & Josifz ibid. c. 23. v. 25. Non fuit similis illi in regibus qui praeceperant. Observat Nic. Iiran. in Hymnis Ecclesiasticis, ubi de sanctis quibusdam enunciat, hanc formulā exprimi, Non est inventus similis illi. Qin & τὸ ἐξερεθῆναι eodem sensu usurpavit Marcus infr. § 35. pro extitisse.

Kai ὅς ἔρωτες] Ex Stoicorum sententia , qui
brutis animantibus affectus veros negabant, quasi af-
fectus nescio quos concedebant. Senec. de ira l. 1.
c. 3. Muta animalia humanis affectibus carent; habent
autem similes illis quosdam impulsus. Alioqui si amor
in illis esset, & odium esset; si amicitia; & simu-
las; si dissensio & concordia; eorum aliqua in illis quoque
extant vestigia. Ceterum humanorum pectorum prop-
pria bona malaque sunt. Ibid. Dicendum est, feras
irā carere; & omnia præter hominem. nusquam ea
nascitur, nisi ubi rationi locus est. impetus habent
feræ, rabiem, feritatem, incursum; iram quidem non
magis quam luxuriam. irasci non magis sciunt; quam
ignoscere. Eandem Stoicorum ferè omnium sen-
tentiam fuisse monet & Galenus de dogm. Hip. &
Plat. l. 3. c. 3. quia & operis ejusdem libro primo,
qui maxima ex parte jam interdicti, refutasse se di-
cit. Ceterum, hoc non tam refellens, quam ridens,
Plutarchus in collat. animal. & ex Plut. Porphyrius
de abstinent. l. 3. Ex quo Plutarchi codices reficiendi
& supplendi. Οἱ γὰρ τῶν οὐρανίων λέγοντες,
μὴτε ἡδίστα, μὴτε θυμώδη, μὴτε φοβέμεθα, μὴτε
παροικιάζομεθα, μὴτε μηχανώμεθα, ἀλλ' ὥσπερ μη-
μονόθεν ἢ μέλει πᾶν, καὶ ὥσπερ παροικιάζομεθα ἢ χε-
λιθία, καὶ ὥσπερ θυμώδη ἢ λένται, καὶ ὥσπερ φο-
βέμεθα ἢ ἐλαφοὶ ἐν δόξῃ τῇ χερσίν, τίς λέγει,
μὴτε βλάπτειν, μὴτε ἀκύνειν, ἀλλ' ὥσπερ βλάπτειν,
καὶ ὥσπερ ἀκύνειν. μὴ δὲ φοβέειν ἀλλ' ἀσπιὶ φανέειν
μὴ δὲ ὄλως ζῆν, ἀλλ' ὥσπερ ζῆν. τὰ τὰ γὰρ ἐμεί-
νων ἢ μῦθον ὅτι περιβόητα καὶ παρὰ τὴν ἐνδε-
ρειαν.

[*Ἐν τῇ προσηγορίᾳ*] *Apud praestantiorē partē.*
 Xyl. qasi diceretur, propensionem ad societatem
 apud animalia ista in parte praestantiori, h. e. ani-
 ma, deprehendi. cū hoc potius Marcus velit, in
 istis, utpote praestantioribus, qia sunt animata, pro-
 pensionem illam intentionem existere. hoc est enim
ἐμπεινόμενος; quod ille omisit.

Ἐπὶ δὲ τοῖς λογικῶν ζώων πολιτεία] Aristot. polit. l. 1. c. 2. φανερόν, ὅτι φύσις ἡ πόλις ἐστὶ, καὶ ὅτι ἀνθρώποι φύσει πολιτικὸν ζῶον. καὶ ὁ ἀπολις διὰ φύσιν, καὶ ὁ διὰ τύχην, ἢ τοι φαυλὸς ἐστίν, ἢ χρείστων ἢ ἀνθρώπων. διὸ καὶ πολιτικὸν ὁ ἀνθρώπων. ζῶον, πάσις μελίτῃς καὶ παντὶς ἀγέλης ζῶν μάλιστα, ἡ πόλις. Οὐδὲν γὰρ, ὡς φανερὸν, μάλιστα καὶ φύσις πλείον. ἄλλων γὰρ μόνον ἀνθρώπων. ὅχει τοῖς ζώων. quod supra Marcus. Πάντ τὸ νοσηρὸς φύσις μέτερον, ἢ καὶ μάλιστα. Juvenal. inter alia huc spectantia, sat. 15.

Senjum à caelesti demissum traximus arces;
Sive egeat prona, et terram spectantia: mundi
Principio indulsit communis conditor illis
Tantum animas, nobis animum quoque mutuum ut nos
Affectum petere auxilium, et prestare juberet,
Diversos trahere in populum. — &c.

Cicero de amicis. Quod si hoc apparet in bestiis, volucribus, natantibus, agrestibus, cicuribus, feris, ut requirant atque appetant, ad quas se applicant, ejusdem generis animantes, idque faciunt cum desiderio, et cum quadam similitudine amoris humanis, quanto id magis in homine fit natura? quocirca à natura, quae solitarius nihil amat, mihi videtur potius, quam ab imbecillitate aut indigentia orta amicitia. quae enim potest esse sine hac vita vitalis, ut ait Ennius? Quod Evripid. Orest.

— Τί γὰρ ζῆν ἐταίρειά ἀνθρώπων; ἐπὶ γὰρ τοῖς ἀνθρώποις οἰσθαι τὸ ζῆν ἀρδεύσις τῆς κοινωρίας. Porphyrius de abstinentia animal. l. 3. siquidem, ut Seneca ep. 6. Nullius boni sine socio jucunda possessio est. & Cicero. ibid. Societate sublata, omnis est vita sublata jucunditas. aufert enim fructus voluptatum omnium solitudo. Nec sine societate ulli potest esse jucunditas. Idem pro Plancio. Proinde Aristot. Eudem. l. 7. c. 1. Δεινότερον ἢ ἐρημία. Ἄνθρωπος γὰρ οἰσθὲν ἀνθρώπων ἐλοιτο ζῆν, ἔχων τὰ λοιπὰ ἀνθρώπων ἀπάντη. Idem ethic. Nicom. l. 8. c. 1. Nec in caelo etiam jucundè satis sine socio aliquo acturum se dicere solebat, Archytas Tarentinus, referente Cicerone. Porro, quodmodum solitudo in odio est, sic in dulcedine appetitio societatis, Seneca epist. 9. August. de bon. conjug. c. 1. Sociale quiddam est humana natura. Nihilque est homini amicum sine homine amico. Idem epist. 121. c. 2. Vide l. 5. § 16.

Ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις] vide l. 6. § 43. & l. 11. § 27.

Καὶ ἐνδεσνυμένων τῶν πᾶν] etiam ex diversis modis. Xyl. quasi disjunctim legerit, ἐκ ἐνδεσνυμένων, quod Lugd. ἐκ ἐνδεσνυμένων conjunctim legit. Et hoc malim. ut τὸ ἐκ vel redundet, ut in ἐκκαρπνύειν, ἐκκαρπνύειν. atque ita Marcus mox, ἐκ ἐνδεσνυμένων. quomodo & l. 7. § 13. vel intendat, ut in ἐκκαρπνύειν, ἐκκαρπνύειν, quod Clemens usurpavit Strom. l. 2. atque ita Calavb. cepit, quia, naturam longe à se invicem distantia, vertit. Ego simpliciter, loco distantia, sive distantia, dixerim. Hesych. Δίεσιν, διαχωρί-

σιν. Δίεσιν, διαχωρίσιν. Δίεσιν, διαχωρίσιν, ἐκκαρπνύειν. Certe quae noster istic ἐκ ἐνδεσνυμένων, eadem Sextus Empir. adv. Physic. l. 1. c. 2. nunc διέσιντα vocat, nunc ἐκκαρπνύειν. Unde τὸ ἐκκαρπνύειν verbi exemplum lumere poterat Lexicographorum princeps ille. Ex quo ad l. 7. § 13. aliisque ibidem laudatis, lux loco isti luculentissima dabitur. Astra autem quae hic διέσιντα, eadem l. 6. § 43. διέσιντα dicuntur. Verum ibi forsitan affectionum effectuumque differentiam, hic sitas locique distantiam designatam volebat. Hoc certe utrobique voluit. exercitum illum, (prout nuncupat sacra pagina) sive instructuram caelestem, licet astris constiteret innumeris, eisdemque loco dissitis, affectione disparatis, ad munus tamen suum obeundum pulchre ac concorditer conspirare. ut in eis verè censeretur posset, de quibus Seneca. epist. 102. Quidam ex distantibus constant, quorum adhuc membra separata sunt, tanquam exercitus, populus, senatus. Illi enim, per quos ista corpora efficiuntur, jure aut officio cohaerent, naturam diducit et singuli sunt.

Μόνα τὰ νοσηρὸν ἐν ἐπιλάληται τῆς αἰσῆς ἀλλήλων ἀνθρώπων] Lacrymarum non imbre sed fonte uberrimo & perennante, deplorari dignissima gerimonia de naturae humanae pravitae insignissima, ab institutione primavæ solitarie degenerantis. Homo, inquit, solus, ex omnibus creaturis originis officique oblitus est sui. Joan. Chrysost. in Genes. orat. 12. ubi docuisset creaturas ceteras creatori suo debitum obsequium jugiter praestare. Ὁ δὲ ἀνθρώπος, inquit, τὸ ἡμεῶν ζῶον, τὸ λογικόν, τὸ ἐπικαλὲς, τὸ ἐκκαρπνύειν τῇ οἰκείᾳ φύσει διαπεφύλακται, καὶ διὰ τὴν βαθυμύαν εἰς τὴν φύσιν ἀνελόντα ἀμύνηται [* ὁμορφύει, f.] ἐαυτὸν ἐξέχει. Idem deplorat Basil. Caesar. in Psalm. 49. v. 12. & in Esai. c. 2. v. 9. Verum hoc ipso in genere, de quo Marcus istic, hominem plus feris ipsis naturae legem transgredi, monet Juvenal. sat. 15.

Sed jam serpentum major concordia: parcis
Cognatis maculis similis fera. Quid leoni
Fortior eripuit vitam leo? quod nemore unquam
Expiravit aper majoris dentibus apri?
Indica tigris agit rabida cum tigride pacem
Perpetuam: saevius inter se convenit ursis.
At homini ferrum lethale includit nefanda
Produxisse parum est. &c. —

Objurgat Seneca epist. 95. Non pudet homines missimum genus, gaudere sanguine alterno, bella gerere, gerendūque liberis tradere, cum inter se etiam mutui ac feris pax sit? & epist. 103. Nunquam illas ad nocendum nisi necessitas inigit: aut famo, aut timore coguntur ad pugnam: Homini perdere hominem libet.

Ἄλλ' ὅμως καὶ τὴν ἐκκαρπνύειν ἀνθρώπων] Hoc est quod Cicero de amicis. Quinetiam si quis ea affectu est, et immunitate naturae, ut con-

gressus

gressus & societatem hominum fugiat atque oderit, qualem fuisse Athenis Timonem nescio quomodo accepimus, tamen si pati non possit, ut non acquirat aliquid, apud quem vivas acerbitatis suae. Sed inobsequiosissime Epictetus l. 2. c. 20. adversus Epicureos agens, qui dogmatibus suis societatem tollebant, cum ad proprium commodum cuncta referrent. 'Ὅς ἔχοντι πῇ ἀνικτόν ὄσιν ἢ εὐσείῃ ἢ ἀνδραπνίῃ πῶς γὰρ δυνάται ἀμυλᾶν μὴ ἀμυλικῶς κινῶν, ἀλλ' ἐλαϊκῶς; ἢ ἐλαία πάλιν μὴ ἐλαϊκῶς, ἀλλ' ἀμυλικῶς; ἀμυλᾶν, ἀδανῶνται. ἢ τοῖσι μὲν ἀνδραπνίῃ διὰ τὴν παρτελῶν ἀπὸ τοῦ τὰς κινήσεις τὰς ἀνδραπνίῃς. καὶ οἱ ἀποκαταβροῖ, τὰς γὰρ ἀνδραπνίῃς τὰς οὐκ ἀνδρῶν ἀποκαταβροῖς ἐδυνάται. ἔτι καὶ Ἐπίκουρος, τὸ μὲν ἀνδρῶν πᾶν ἀποκαταβροῖ, καὶ τὰ ἀποκαταβροῖ, καὶ πολλὰ καὶ οὐκ ἀνδρῶν τὰς ἀνδραπνίῃς ἐκ ἀποκαταβροῖ. ἢ γὰρ ἐδυνάται, ἢ μάλλον ἢ οἱ Ἀργοναυτικοὶ τὰς αἰθήρας τὰς αὐτῶν ἀποκαταβροῖ ἢ ἀποκαταβροῖ δυνάται, καὶ τοῖσι τῶν μάλιστα πᾶν τῶν ἀποκαταβροῖ. Ceterum & Stoicis idem dici poterit, qui affectus humanos à natura inditos, exuere & extirpare incassum conati & connixi sunt. Huc facit Varronis illud, longe fugit, qui suos fugit. de quo videndi Avl. Popma. & Turneb. advers. l. 15. c. 5.

§ 10. φέρει καρπὸν] vide l. 8. § 19. Nihil est in rerum natura otiosum, instructuosum nihil. Vide Eccles. c. 11. v. 1, 2, 3. ad Philip. c. 2. v. 11. Galat. c. 5. v. 22. Matth. c. 7. v. 15, 20. & c. 12. v. 33, 35.

Ἐν τοῖς οὐρανίοις ὄραις ἔχου] quod Psaltes Psal. 1. v. 3. יְהוָה ἐν τλαγμῶν ὄρα, Epictet. l. 3. c. 24. Inde illud Marci c. 11. v. 13. ἔδεν ἔνθεν εἰ μὴ φύλλα. ἢ γὰρ ἦν καρπὸς οὐκ ὄντων. de quo loco, quod difficultate se quādam expediat, D. Leifeldus nostras, ὁ μαγεῖται ita arguitur, ut δυνάμεν καρπὸν fuisse ajat, οὐκ ὄντων peculiariter sic dictorum neget. Verum ne sic quidem exolveri nodus videtur, more solenni dissimulant prorsus interpretes. V. Cl. Hejmsius, spiritu duntaxat accensus (ceteroqui ne literulā quidem immutatā) adjectis, notisq; eorundem indicibus appictis, sensum commodum satis ac contextui reliquo congruentem elicit, ut legeretur, ἢ γὰρ ἦν, καρπὸς οὐκ ὄντων. Ubi enim erat, tempus erat fructuum. vel tempestiva & matura erant fructus. quod ipse eruditus expendendum censendumque dimittit.

Ἐν γὰρ ἡ σωμθεῖα κυλῶν τέττορον] Itā Basil. sed Lugd. melius τέττορον, trivis. Sic Cicero. de fin. l. 3. Rerum nomina novarum, quae nunc consuetudo diuturna trivis. Xyl. autem ista non cepisse nil mirum; cum scripturam veram non animadvertisset.

Ὁ λόγος καὶ κοινὸν καὶ ἴδιον κερπὸν φέρει] quia nimirum, τὸν κερπὸν, ὃν φέρει, αὐτῇ κερπύται. l. 12. § 1.

§ 11. Ἐἰ μὲν δύναται, καὶ ἀδύνατον] Vide l. 5. § 28. & l. 8. § 59.

Πρὸς τὸτο ἡ ἐνδοξία] Itā infra § 42. ἀντιφάσματον ἢ παράδοξον.

Καὶ οἱ θεοὶ γὰρ ἐνδοξεῖς τοῖς πλείστοις] Vide l. 7. § 70. Bodem utitur argumento apud principem Poetarum Phoenix Achillem alloquendo, Iliad. l. v. 492.

Ἀλλ', Ἀχιλλεῦ, δάμασον θυμὸν μέγα. ἔδεν πρὸς Νηλεῖς ἦτορ ἔχειν, σπαστοὶ δὲ τε καὶ θεοὶ αὐτοῖς, τῶν φησὶ μείζων ἀρετῇ, πῶς τε, βίη τε.

Οὕτως εἰσι χερσοὶ] τῶν τῶν θεῶν χερσὶν ἴσται praedicat Apostolus ad Rom. c. 2. v. 4. & c. 11. v. 22. & ad Tit. c. 3. v. 4. sed cumprimis ad Rom. c. 5. v. 6, 10.

Ἐξῆς γὰρ καὶ σοι] quia nimirum πρὸς τὸτο ἡ ἐνδοξία σοι δέδοται. quod supra dixerit. sic Matth. c. 5. v. ult.

Ἐἰ εἴπῃ, τίς ὁ κλύων] lege ἢ εἴπῃ quod & Cal. vidit.

§ 12. Πόντος] Lepida illa Crateris epistola ordine 4. Ἐξ' αἰρετῶν ὁ πόντος, πόντος εἴτε φάκλον, πόντος, ἵνα μὴ πόντος. διὰ γὰρ τὸ μὴ πόντος ἢ φάκλον πόντος, τῷ γὰρ ἐναντίον καὶ δυνάται. forsan, τὸ γὰρ ἐναντίον.

Μὴ οὐκ ἀδύνατον] siquidem πόντος οὐκ ἀδύνατον ὄντι. l. 3. § 4. neque itaque miserum facere potest. De Hercule Dio Prus. st. 8. Πανέντα μὲν καὶ ἀγωνιστῶν ἄλλων, καὶ φρασας αὐτὸν ἀνδραπνίῃ ἀδύνατον καὶ διὰ τὸτο ἀδύνατον ἐκείνων τὸν πόντος αὐτὸ καὶ τὰ ἔργα, ὅς τὸν ἐπὶ πόντον βίον ἀδύνατον ὄντα. Verum istos obijcienti Lyco apud Senecam in Herc. furen. 2. 2. responderet Megara;

Quemcumque fortem videris, miserum neget. vide l. 1. § 15. ἢ χελιδὼν κατεργαστικὸν οὐκ ἀδύνατον.

Μὴ δὲ οὐκ ἐλεῖται ἢ δαυμάζειται ἄλλων] quod viciū in Diogene notavit Plato, qui cum is frigidā perfusus aliquando, aliquandiu consisteret, quod adstantium oculos ad se intuendum converteret, illi autem hominis quasi frigore rigentis misereri prae se ferrent, εἰ βέλονται αὐτὸν ἐλεῖται, σπαστη, si misereri hominis vultis, discedite, inquit. ἐπὶ δαυμάζειται ἐλεῖται αὐτὸν, inquit Laert. l. 6. vanitatem gloriolae cupidinem arguens in homine. upote qui nemine inspectante ipse sponte suā se vexare desincret. Vide l. 1. § 7.

§ 13. Ἐξῆς δὲ πάσης φεισάμενος] Vide ad lib. 1. § 12. & 15. φεισάμενος avtem vocabulum, etiam si laxius acceptum circumstantias quascunque casusve emergentes citra discrimen comprehendat, uti observant Sext. Empiric. Pyrrh. hypobes l. 1. c. 14. Hermogen. art. rhet. l. 3. c. 3. & Fabius instituit. l. 3. c. 5. & l. 5. c. 10. atque itā Democritus apud Athenzum l. 10. usurpavit ubi de Alcæo dixit, καὶ πῶς ὄραν, καὶ πᾶσαν φεισάμενος, πῶς ὄραν.

πῶν ὁ παντὶς ἔπος ἐνέλοκεται hoc est; veniente, qd Dalechampium corrigat, Calanbonos. Quamque anni tempore, & quocumque rerum suarum statu, live tristi, live læto, poeta hic posans reperitur. & ad Apollon. consol. Plur. "Ὅπως γὰρ ἐν φετοῖς, ποτὲ μὲν πελυκέραια γίνονται, ποτὲ δὲ ἀκαρπία, καὶ ἐν αἰσῶσι ποτὲ μὲν πελυκέραια, ποτὲ δὲ ἀκαρπία, καὶ ἐν θαλάττῃ, ἐν δὲ τῇ καὶ χειμῶνι ἔπος καὶ ἐν βίῳ πῶλαι καὶ πικρὰς φρεσίνους γινώσκουσι, ποτὲ τὰς ἐραντίας φρεσίνους τοῦ ἀνδρώπῃος πύχας. Eā tamen, qā hic Marcus adhibuit, loquendi formulā, in legiorem partem sumitur pro ejusmodi casibus qī molestiam nobis aliquā facessunt. qd & frequenter fieri Budzus moner. Itā Svidas. Συμφορὰν Θεοῦ καὶ δὲ τῶν φρεσίνων δυστυχίας, καὶ ἐκ ἐξ οἰκίας ἀβύθλους κακοφροσύνας. Et Phrynich. Πειρασμοὶ ἢ συμφορὰ. Stoicis familiare esse eo sensu adnotans. Maxim. Tyr. in titulo differt. 35. "Ὅτι ἔστι καὶ ἐν τῇ φρεσίνων ἀνελπίστῳ. Huc generalia illa gnostici vox apud Clem. Strom. lib. 4. "Ὁ κύριος, ὅς ἐστι φρεσίνων, καὶ λαὸς ἐπιθεῖν. qd latius paulo extulit Epictet. apud Arrian. differt. lib. 1. c. 6. φρεσίνων, ὃ Ζεῦ, μὴ δέλεος. φρεσίνων ἔχω γὰρ παρασκευάσει ἐν σὺ μοι διδωδύμῳ καὶ ἀφορμὰς ποτὲ τοῦ κομῆσαι διὰ τῇ ἐπιθεῖν ἑαυτῶν & ibid. c. 24. cujus & titulus, Πῶς ποτὲ πειρασμοὶ ἀγωνιστοῦ. Ai πειρασμοὶ εἰσὶν, αἱ τοῦ ἀνδρὸς δεινύουσαι. qd Nalo trist. l. 4. eleg. 3.

Quæ lætæ, inq; bonis cessat non cognita rebus, Apparet virtus arguiturq; malis.

Et Senec. Herc. fur. 2. 2.

Imperia dura tolle, qid virtus erit?

sed pergit Epictet. Λοιπὸν, ὅταν ἐμπόση πειρασμοὶ, μέμνηται, ἐπὶ ὁ δὲός σι, ὅς ἀνελπίστῳ, τραχέει νειανισκῶ βέλῃσκῃν ἵνα τίς φησὶν ἵνα ἀλυμποῦντος γὰρ δέλεος δ' ἰδρωτὲς ἔγινετο. Ibidemq; l. 2 c. 6. "Ὁ μὲν δ' ἑδὲ δέλεος, ἑδὲ δ' ἀνάγκης καλῶς ἐνύπνους ἑαυτοῦ αὐτῇ; ἀλλὰ κλαίοντες καὶ γένοντες πάρεμβῳ, ὃ πάρεμβῳ, καὶ φρεσίνους αὐτὰ καλῶντες, ποῖας φρεσίνους, ἀνδρώπῃ; εἰ φρεσίνους λέγεις τὰ φρεσίνους, πάντα φρεσίνους εἰσὶν εἰ δὲ δὲ δύσκολα καλῶντες, ποῖαν δύσκολαν ἔχει, τοῦ θυμῶντος φθαρῆναι; Clemens item Strom. l. 7. Ταῦτα ἑδὲ ποτὲ, πειρασμοὶ καὶ θυμῶντος, τῆς ἰδίας ἑξέως ὁ γνωστικὸς ἐξέστα. ἐμπόδος γὰρ καὶ ἀμεταβλήτου ἢ τῶ ἀγαθῷ ἐπιστημονικῷ κλῆσι. Plura adjici poterant: verum ista suffecerint, & vocabuli rationem explicando, & usum apud Stoicos bono sensu frequentem comprobando.

Ἐξέστατον] Vide l. 5. § 2. & l. 8. § 40. & l. 12. § 22, 25.

Ἐξω γὰρ ἐκ τῶν] Vide l. 7. § 16. & l. 8. § 47. & l. 10. § 38.

§ 14. Πῶντα ταῦτα] forsā potius πάντα τ' αὐτῶν omnia eadem sunt, qā prius fuerant. vide l. 4. § 42, & l. 7. § 1.

Συνήθη μὲν τῇ πείρᾳ] Vide l. 4. § 44.

Ἐρήμεια ἢ πῶς χεῖν] itā l. 4. § 35. Πῶν ἐρήμειν. & § 44. τὰ ἀνδρώπῃα ὡς ἐρήμεια, id est, diurna, non diuturna; live brevis aevi. ὀλιγοχρόνια. ut l. 7. § 1. itā enim τὰ ἐρήμειν ulurpatur. Clem. Padag. l. 2. c. 8. "Αὐτῶν δὲ μάλιστ' καὶ διελύχεται τὰ ἐρήμειν αὐτῶν ἄμφοι γὰρ μαρτυροῦνται, καὶ τὸ ἀνδρὸς καὶ τὸ κτλ. & Timæus de anim. Θανάτῳ τῇ ἐραμείᾳ ἑαυτοῦ.

Ῥυπαρά] Vide l. 5. § 10. & l. 8. § 24.

§ 15. Τὰ φρεσίνους ἔχω δυσὶν ἔσηκον] Itā lib. 4. § 3. Ἐξω ἔσηκον ἀφαιρῆντα. & lib. 5. § 19.

Τὸ ἡγμονικὸν] Vide l. 4. § 39.

§ 16. "Ὅν ἐν πείρᾳ, ἀλλ' ἐργασίᾳ] Vide l. 6. § 51. & l. 8. § 12.

§ 17. Τῶ ἀναρριπῶντι λίθῳ] Idem de pila. l. 8. § 20.

§ 18. Διέλθῃ ἑὸν εἰς τὰ ἡγμονικὰ αὐτῶν] Vide l. 4. § 38. & l. 7. § 34.

Τίνας κριτὰς ποτὲ] Pythagor. apud Stob. tom. 2. tit. 46. Ποῖα αὖ κρίνεις τῶν καλῶν, καὶ ποιῶν μάλιστ' ἀδελφῶν. παύλῳ γὰρ κριτῶν πατὴρ καὶ φρεσίνους, ὅχλῳ δὲ δέλεος ὡν αὐτῶν ἐπαίνων κατὰ φρεσίνους, καὶ τῶν ἰσχυρῶν κατὰ φρεσίνους. Cleanthes apud Clementem Strom. l. 5.

Μὴ ποτὲ δέλεος ὄρα, ἐδέλεον ποτὲ αἶψα γινώσκῃ.

Μηδὲ φοβῆ πολλῶν ἀκριτων καὶ ἀναλίσκῃ δέλεον.

"Ὅν γὰρ πολλὸς ἔχει σωτηρίῳ κείνῳ, ἔτι δικαίαν,

"Ὅν καλῶν ὀλίγῳ ἢ παρ' ἀνδράσι τὸ τοῦ καὶ ἑσθίου.

qod is à Comico γνωμικώτερον ἐν βραχὴν conceptum offerit his verbis,

Λιγὸν ἢ κείνῳ τὰ καλὰ τῶν πολλῶν ἰσόφῳ. itā enim qidam legi postulant, & cum Clementis scopo probè congruit. Cæterum lectio recepta,

Λιγὸν ἢ κείνῳ τὰ καλὰ τῶν πολλῶν ἰσόφῳ, aliud sonare videtur, eodè respicere, qd à Demosthene dictum est, ὡς τοῦ μὲν ἑσθίου καὶ τῆς φωνῆς, τοῦ δὲ ῥήτορος ἐκ τῆς γνώμης δὲ καλῶν.

Secius planè qām Philisco Marci nostri filius, referente Philostrato, τὸν μὲν ἀνδρῶν δεικνύον ἢ κόμην, τὴν δὲ ῥήτορα ἢ φωνή. Sed & qd Caphefias tibicen, cum μεγαλοῦδος πῃ prædicaretur, & post Caphefiam Zeno ac Demosthenes, ἐκ ἐκ τῶν μεγάλων τῶν ἐν κείνῳ, ἀλλ' ἐν τῶν ἐν τῶν μέγα. Referunt hoc Laërt. lib. 7. Athen. l. 14. Eustath. in odyss. 1. prius illud Stob. tom. 2. tit. 4. Svidas. Plur. in vita 10. rhet. Quidam & παλὶς ἰσόφῳ ille ad acclamantium, καὶ εὐφημῶν δεικνύοντων ἰσόφῳ, cui opponitur illud τὸ εὐφημῶν ἀφροσύνη lib. 1. § 9. non incommode referri potest. de ea vide sis Plinium min. l. 2. ep. 14. ubi inter cætera, si quando transibis per basilicam, & voles scire quomodo quisque dicat, nihil est qd tribunal ascendas, nihil qd præbeas aurum, facilis divinatio; scito cum pessimè dicere, qī lavabitur maximè. In Seneca excerptiis

Male

Malè de te loquuntur homines. sed mali. Moverer si de me M. Cato, si Lalime, si alter Cato, si duo Scipiones ista loquerentur. Nunc malis difficile laudari est. Non potest ullam auctoritatem habere sententia, ubi q̄i dammandum est, damnat. Malè de te loquuntur moverer, si iudicio hoc facerent; nunc morbo faciunt. benè nesciunt loqi. faciunt, non q̄d mereor, sed q̄d solent. q̄busdam enim canibus sic innatus est, ut non pro feritate, sed pro consuetudine laurent. vide ad l. 3. § 4. & l. 4. § 3. Tò ἀκριτον ἦν ἐυφημεῖν δυνάτων.

Ἄρας ἢ μετὰ αὐτῶν] Lib. 3. § 4 & lib. 8. § 53.

§ 19. Πάντα ἐν μέλας ὁλῶν] Ità lib. 4. § 3. & l. § 23. vide & Aristot. de gen. & cor. l. 2. c. 3. ad l. 7. § 25.

Ἄρας οὐ] Vide infr. § 21.

Ὁ κόσμος ὁλῶν] Lib. 4. § 3. Ὁ κόσμος ἀλλοίωσης.

§ 20. Ἐκεῖ δὲ καταλιπεῖν] Idem lib. 7. § 29. vide & infr. § 38. cum sequentibus avtem ista Xyl. absurdè connectit.

§ 21. Ὁρμῆς, ὑπολήψεις πᾶν καὶ ὅς δὲ ἀνὰ τὸν ἑνὲν κακόν] forsan ὁρμῆς καὶ ὑπολήψεις πᾶν καὶ, ὅς δὲ ἀνὰ τὸν ἑνὲν κακόν. Ἀσθονίᾳ finis ἔσται mortis, sive externi, sive interni, cessatio asthionis sive mortis, illius q̄si mors est. Nihil tamen mali subest. ut mox, τῶν πᾶσα μεταβολῇ δύνανται μὴ θνήσκειν; potest tamen sententiā continuatā legi, ὁρμῆς, ὑπολήψεις πᾶν καὶ, ὅς δὲ ἀνὰ τὸν ἑνὲν κακόν. ἀσθονίᾳ, mortis, ὁρμῆς cessatio ἔσται q̄si mors, nihil mali in se habet. illud Cas. hoc Xyl. securus est. vide l. 12. § 23. Diversa paulò ratione de aqua & aëre mortis vocabulum usurpavit Philo de mundo.

Ἐκεῖ μὴ ποιεῖν ἀνέμων ῥιπίζοντο τὸ ὕδωρ, ἐκίοντο ἑαδέν, ὑπὸ ἡνυχίας νεκρῶνται μεταβάλλει γὰρ, καὶ τὸ δυνάμεναι γίνεται, διαφυλάττει ἀπονεύοντων ζώων. αἱ γὰρ μὲν ἀέρος φθοραὶ, παντὶ τῷ ὁλῶν. νοσεῖν γὰρ καὶ φθίνειν καὶ τελεῖται πᾶσα ἀπονεύουσα πνεύματι. ἔπειτα τὸ ἀντὶ τοῦ, καὶ γὰρ ὁλῶν ὁρμῆς, ἀλλὰ τὸ ἀντὶ τοῦ, ἔπειτα μοι λοιμὸν ἔσται, πᾶν ἀέρος δύναντο, τὸ δικαίον πάθος ἀναχίνης ἐπὶ φθορᾷ ἀπίντων, ὅσα φυλάττει μεμύραται. Ceterum ad Marci mentem planè Augustinus in Joan. trañ. 38. Res quolibet, si mutabilis est, non verè est: non enim est ibi verum esse, ubi est & non esse. quicquid autem mutari potest, mutatum, non est q̄d erat. Si non est q̄d erat, mors q̄dam ibi facta est: sc̄p̄temum ibi aliquid, q̄d erat & non est. nigredo mortua est in capite albescens senis; pulcritudo in corpore fessit & incurvi: mortua sunt vires in corpore languenti: mortua est statio in corpore ambulanti; mortua ambulatio in corpore stanti; mortua locutio in lingua tacenti, quicquid mutatur, & est q̄d non erat, vilco ibi vitam quandam in eo q̄d est, & mortem in eo q̄d fuit. vide l. 10. § 18.

Τῶν πᾶσα μεταβολῇ, δύνανται] Plut. de EI Delph. Ὁ μόνον, ὅς Ἡρακλῆς εἰλεγε, πνεῦς δύνανται ἀεὶ γίνεσθαι, καὶ ἀέρος δύνανται ὕδατι γίνεσθαι ἀλλ' ἐπὶ σαφέστερον ἐπ' αὐτῶν ἰδὸς ἀν' ὁδοῖς τῶν ἀκμῶν ἡμεῖς γινώσκοντες: ἐφ' ὧν δ' ὁ νῦν εἰς τὸ ἀκμῶν, καὶ ὁ παῖς εἰς τὸ νέον, εἰς τὸ πᾶν τὸ νῦν ὅς τὰ χυδῆς εἰς τὸ σήμερον τὴν δύνανται, ὅς σήμερον εἰς τὸν αὔριον ἀποδύνανται: ὅς δ' ἔστιν εἰς. q̄z tamen ipse tanquam arguta magis, q̄am solida notat, in lib. de tranquill. & de tarda Num. vindict. Senec. ad Marc. c. 20. Ex illo q̄o primum lucem vidit, iter mortis aggressus est: & illi ipsi q̄i adjiciebantur adolescentie anni, vitæ detrahebantur. in hoc omnes errore versamur, ut non putemus ad mortem nisi senes inclinatosq̄e jam vergere: cum illò infantia statim, & juvenia, omnisq̄e ætas ferat. agunt opus suum fata: nobis sensum nostra necis auferunt: q̄oq̄e facilius obrepit mors, sub ipso vitæ nomine latet. Infantiam in se pueritia convertit, pueritiam pubertas: juvenisq̄e senectus abstulit. incrementa ipsa, si bene computes, damna sunt. vide ad l. 3. § 1. Hæc avtem luculentissime explicantem Nasonem, ab anni tempestatibus ad ætates hominis traductā imagine, habes metamorph. l. 15, & v. 199, ad 234. de se, & de Christianis sui temporis, Clemens Strom. l. 4. Καθ' ἑαυτὴν ἀλκίαν μεταβολῶν, ἔπω ὅς καὶ βίη ἐκταλαγῶν ὑπομένοις.

Οὐδὲ ἢ τὸ ὅλῶν σε βίη λήξει] Plut. ubi supr. Ἀλλ' ἡμεῖς ἔνα ποδῶντα γελοῖος δύνανται, ἢ πᾶσι τὴν δύνανται καὶ θνήσκοντες. Πότε γὰρ ἐν νῦν αὐτῶν καὶ ἔστιν ὁ δύναντος; Idem ad Apollon. Itaq̄e, si timenda mors est, semper timenda est. q̄d enim tempus mortis exemplum est Senec. epist. 30.

§ 22. Τίτλεται ἐπὶ τὸ ἡγεμονικόν] Videtur ista eodém spectare, q̄d illud periocha 19. & fortasse primò cohererant. Vult enim ut in offensis injuriisq̄e ab alio nobis illatis, respiciamus ad mentem triplicem; ad mentem propriam, q̄d eam in justitiæ tenore contineamus, nec nocenti odio innocentiam perdere velimus. prout l. 7. § 15. & l. 8. § 51. ad mentem universā, cuius cum pars sumus, æq̄o animo ferre debemus, quicquid illā dispensante nobis obtigerit, & in illius etiam usum bonumq̄e cesserit. l. 2. § 3. & l. 1. § 8. & l. 6. § 8, 44. & l. 8. § 5. & l. 10. § 6. Ad mentem injuriam inferentis, ut consideremus, πῶς δὲν ἀγνοία ἢ γνῶσις (ita enim legendum avtumo) utrum per ignorantiam meram, an de industria, pravo aliquo affectu, q̄i ex dogmate perverto provenire solet, seductus, peccaverit: in utroq̄e siquid casu est leniter habendus l. 2. § 1. & l. 3. § 11. & l. 6. § 27. & l. 7. § 26. & l. 11. § 18. subijcit item de cognitione comuni monitum, q̄am & locis eisdem sedulo inculcar.

§ 23. Ἦναι ἐὰν ἔν περὶ τοῦ σε] Edit. Lugd. 875

ἥτις ἐὰν ᾖ π. σ. corrupte. itaq; Annot. lego, ἐὰν ἡ π. σ. deleo ἥτις & ἱ. v. avdafter pariter ac infelicitet; ex formula loquendi non animadversa, ἥτις ἐὰν pro ἥτις ἄρ, q̄cūq; sicut Levit. c. 20. v. 2. ἂν ἢ ἢ ἢ ἐς ἐὰν λαβὴ ζωῶν. & Matth. c. 11. v. 36. πᾶν ῥῆμα ἀληθὲν, ὃ ἐὰν λαλήσωσιν, &c.

Ἐπὶ τὸ κοινωνικὸν τέλ.] vide l. 1. § 16. κοινωνιολογία. & l. 2. § 2. ὁμιλῶ ἀκοινώνητον. vide & l. 8. § 7. & infra § 31. ἐπ' αὐτὸ τὸ κοινωνικὸς πρῶτος.

Στασιώδης] vide l. 2. § 16. & l. 4. § 29.

Ἀπὸ τῆς τοιαύτης συμφωνίας] Asterisco ista, tanquam mutila, notavit in versione Xylander. D. Salmasius pro συμφωνίας ἀσυμφωνίας legi vult. & cum sequentibus, q̄cūq; ad argumentum superius pertinere censet, ita committit, ut post ὁ διιστάμενος sententiam clavata antegressam. Sic enim ille. Nihil magis sibi discordans, q̄m animus puerilis. Ludunt, irascuntur; & paulo momento huc illuc impelluntur: tales, inquit, sunt & homines, q̄ actiones suas non referunt. ὅς τὸ κοινωνικὸν τέλ., & vera sunt. Mihi tamen superioribus potius annectenda videntur; ut sit, ὁ διιστάμενος ἀπὸ τῆς τοιαύτης συμφωνίας: q̄cūq; sequuntur, aliò spectare existimo: eodē nempe, q̄d illa, q̄cūq; recensuerat itidem l. 5. § 33. ad vanitatem vilitatēq; insignem rerum omnium ferē humanarum designandam.

§ 24. Παιδείον ὄρα] ὄρα mavult D. Bootius, q̄cūq; πᾶν γινώσκω. Ego nihil mutarim. praesertim cum παιδία φιλονεικία legam loco superius indicato; ubi argumentum idem prorsus tangi videtur.

Πιδμάτια νεκρῶ βασιζόμενα] Spiritus q̄i cadavera gestant. Xyl. animulae miserae cadavera sustinentes. M. Casaub. q̄omodo ex Epicteto Marcus, l. 4. § 35. Ψυχᾶς αἰὲν βασιζόμεναι νεκρῶν. q̄d & D. Salmas. inclinat. Sed ut huc irrepsisse ista ex superioribus suspicetur. D. Boot. vult ὀχνημάτια v. β. q̄d si admittere placuerit, ὀχνημάτια malim.

Ὡς τε ἐν ῥήματι πρῶτος τὸ τῆς νεκρίας] Ut ne tam cito cadant: sicut in nania vulgari dicitur. sive. ut mortuorum numerum tardius compleatur. Cas. ut eo efficacius accidas id q̄d in Necyia. Xyl. atq; hoc malim. ut sensus sit: q̄d ea q̄cūq; in Necyia, sive eorum q̄cūq; apud inferos haberi existimantur, (unde Odyss. lib. 11. Νεκρίας nomen adhaesit) representatione aguntur, efficacius peragantur, spectantiumq; mentes vehementius afficiant. (Ita Platoni de legib. l. 1. νεκρίων πρῶτος τὰς ψυχὰς) vel q̄d Necyia, sive magica animarum evocationis op̄e efficacius procedat. ut Νεκρίας nomine mortuorum evocatio ope magica procurata intelligatur. (q̄omodo Herodianus l. 4. usurpavit, ubi de Antonino Severi filio, Materniano cum mandasse, νεκρὰ χρησιμώτερον, μαθεῖν περὶ τῶν τῶν βίῃ αὐτῶν) & πιδμάτια

q̄d praecesserat, ad spiritus impuros sive daemonas referatur. Verum illud malim, eo magis, q̄cūq; solennitatis ejusdem ad Græcis celebrari solite meminit Svidas, q̄cūq; Νεκρία dicta fuerit, in q̄a spectacula forsitan istiusmodi exhibebantur. Νεκρία, inquit, ἡ ἐστὶ νεκρῶν ἱερῶν. cur enim Νεκρία legat

Castellan. de Græc. festis ego nescio. Sed nec q̄a ratione Helysch. Νεκρία & Νεκύσια pro eisdem habeat: fieri tamen potest, ut utroq; illo nomine, & Νεκρία & Νεκύσια celebritas eadem dicta fuerit. Res itaq; humanas & occupationes mortalium, partim puerulorum lufibus dissidiisque, partim spectaculis vanis, q̄cūq; simpliciorum animos afficere consueverunt, consimiles, imò pares planè, pronunciat.

§ 25. Ἴδιον δὲ τῶν πούτων τῶ αὐτῶν] Vult in re q̄cūq; considerari, formam & materiam: vel formam seorsim à materia abstractam, & durabilitatem ejus. Vide l. 4. § 21. & l. 7. § 29. & l. 8. § 31. & l. 12. § 18.

Τὴν τὴν ἰδίαν πούρ] Vide l. 10. § 7.

§ 26. Διὰ τὸ μὴ ἀρκεῖν τὸ σὺ ἡγεμονικῶν] vide l. 6. § 41. & l. 8. § 48. Senec. epist. 20. Huc ergo cogitationes tuas tendant, hoc opta, omnia alia vota Deo remisimus, ut contentus sis tunc tunc, & ex te nascentibus bonis. Nullum enim bonum mansurum est, nisi q̄d ex se sibi invenis. Idem epist. 27. Epictet. l. 4. c. 6. Πῶς ἐπὶ ὁρᾷ δόγματα ἔχει. μὴ ἀρκεῖν ὅτι εἶναι ὅς εἶμι, ἀλλ' ἐπὶ τῶν πούρ τῶν δόξων]

Πούρ τὴν ταῦτα δια κληρονομίας] Argentinen. editio, q̄a usus D. Salmas. πούρ πούρ ταῦτα δια κληρονομίας. q̄d ipse reddit, q̄cūq; hac ex q̄cūq; finit] ut sit exclamatio: πούρ habes ἡγεμονικῶν, ex q̄o δια oriuntur? q̄cūq; illa vulgaris, δια ἐξ εἰναι; sed & Marci ista l. 10. § 25. ἐξ εἰναι; verum malim q̄d & Lugdunensem exhibere video, πούρ ταῦτα, vel etiam πούρ ταῦτα, δια κληρονομίας, πούρ εἶναι utiq; ex membro priori supplendum; vel ταῦτα εἶναι α. eodē utrumq; recidit: non ei consentus ἡγεμονικῶν tuo ea faciente ad q̄cūq; natum est. Lektionem hanc firmat, q̄d l. 8. § 45. habetur, ἀρκεῖν εἶναι ἔχει, κὶ ἐν ῥήματι κὶ τὸ εἶναι τῇ ἰδίᾳ κληρονομίᾳ.

Ἀλλὰ ἄλλῃ] Locus defectus; forsitan & depravatus. Hoc D. Boot. suspicatur, legitq; ἀλλ' ἀν' οἷα: indè multas tibi facessis molestias, q̄cūq; non acquiescis mentis tuæ operatione ea ad q̄cūq; nata est, sed aliina molientis. meam addo conjecturam, fuisse ἀλλὰ ἄλλῃ. Verum sufficit, q̄d haecenus hac in parte tibi ipsi injurius fueris. q̄madmodum infra § 37. ἄλλῃ τῇ ἀδελφῇ βίῃ. vel etiam, ἀλλὰ ἄλλῃ, sed hac fasti. Putat tamen Salmas. cum sequentibus jungenda ista, & scribendum, ἀλλ' ὅταν ἀλλ' ἄλλῃ σὺ &c. & expungendum illud ἄλλῃ.

§ 27. Ἡ τοιαύτη πᾶσα ἐκφανώση] leg. forsitan ἐκφανώση,

Et recedentibus denuo, quasi rotæ cuidam versatili alligati modò in sublime extollantur, modò ad infima rursus devolvantur. Adagii instar celebratur illud, Τερχὸς τὰ ἀνδρώπια· ἤνυν ἐνυπατάβολα. Apostolus prout. 1863. Phocylides.

Κοιτὰ πάνθ' ἐν πόντῳ, ὁ βίος τερχὸς, ἀστατος ἄλβος.

Fors eadem omni; vita rotæ; instabilis status omnis.

Cyro Cræsus apud Herodotum lib. 1. citante itidem Stobæo tom. 2. tit. 102. ὡς κύκλῳ ἔστ' ἀνδρώπια· ὅτι πρὸς μίαν, περιστρέφεται· ὃ ἐκ ἐξ αἰεὶ πάλιν αὐτὴν ἐντυχεῖν. Et priscus nescio quis apud Plut. ad Apollon.

Τερχὸν περιστρέφεται ἄλλοδ' ἥ τερα

Ἀλλ' ὅς τ' ἐστ' ἡ γένεσις, ἄλλοδ' ἥ τερα.

Qd facit, qd Selsotri Egyptio, ē regibus subactis, qos jumentorum loco currum sibi trahere quandoq cogebat, qidam regessisse fertur, totam cur tam crebro respiceret, à tyranno requisitus, Ἐκπλήρομαι ὅρων ἀστάτος περιστρέφειν τὸν τερχόν, ὃ ἄλλοτε ἄλλως κυλιόμενος· ὃ ποτὶ μὲν ταπεινὸν τὰ ὑψιλά, αὖθις ὃ τὰ ταπεινὰ ὑψιλά. Historiam eam Chagani Abarm. regi priscum Romanum recitasse tradit Nicephorus Callisti l. 18. c. 29. eāq reatione Chagani ferociam mitigatam; prout & responsione ip. à primitus Selsostrem inductum, nē reges deinceps jungeret. Imaginis ejusdem consideratione, Regis Franci, cujus in potestate tunc fuerat, delinivit animum Agarenorum Imperator. qum enim per biennium integrum ridere nunquam fuisset conspectus, in risum erupisse tandem aliquando accepto, accersitri hominem rex jussit. q. risus causam sciscitanti, his verbis respondit; uti Zonaras ea retulit annal. tom. 3. in Basilii historia: Τερχὸς ἀμείβεσι ἑώραν, ὃν τὸ μὲν περιστρέφειν μὲν, τὸ δ' ἥτορ μετατρέφειν· ἔτα τὸ μὲν μετατρέφειν κατὰ τὸν ὅρον, τὸ δ' ὃ περιστρέφειν μετατρέφειν· ἔτα δ' ἐν ἑαυτῷ καὶ τὰ ἀνδρώπια πρόσματα κινεῖται καὶ μετατρέφεται, ἐξ ἑαυτοῦ λογισμῶν, ὡς ἐκ ἀδυναμίας, ἔτα διατεθῆναι καὶ τὰ κατ' ἐμαυτὴν, καὶ ὡς ἐξ ὑψους κατεβῆναι εἰς ταπεινότητα, ἔτα αὖθις ἴσως ἐκ χαμηλότητος εἰς ὑψος ἐπαυθῆναι καὶ γινώσκει μετατρέφεται. Apud Sophoclem Menelaus, lavdante in Demetrii vita Plutarchos.

Ἀλλ' ἑμὸς αἰὼν πότμος ἐν πυκνῷ θύ

Τερχῷ κυκλεῖται, καὶ μεταλλάσσει εὐπν.

ὡς πρὸς αἰῶνος δ' ὅς τις εὐφροσύνην δίο

Στῆναι δύναιτ' ἂν ὅς τις ἐν μορῇ μῆ,

Ἀλλ' ἐξ ἀδύναμτος πρῶτον ἔρχεται νῆα

Πρόσωπα χαλκῶνται καὶ πληνεμένη

Χάταις ὅς αὐτῆς ἐνδύεται φανῆ,

Πάλιν διαρρεῖ, καὶ μὲν ἐοχέει.

Lunæ confert, mutabilitatis nomine, (sublunaria ista omnia qomodo & Joannes in Apocal. c. 12. v. 1. Gregor. Naz. ad suos ob Prafidis offensionem de- jectus. Κύκλῳ τις ὅτι ἔστ' ἀνδρώπια· πρόσματα· περιστρέφεται· ὃ τὰ πάντα βελόνης, καὶ μετατρέφεται

ρεῖ, καὶ ἀντιπαρατίθεται· ὡς αἰῶνις ἔστι μᾶλλον περὶ-
ειν, καὶ γραμμαῖς ταῖς κατὰ βελόνας, ἢ ἀνδρώπιον
ἐνυπατά. Et. ad Sorbtron. epist. 51. Ὅρας δια-
τὰ ἡμέτερα, καὶ ἔπος κύκλῳ τις ἔστ' ἀνθρώπων
περιστρέφεται· πρόσματα, νῦν μὲν ἔστ', νῦν δ' ἔστ'
ἀνδρώπιον, καὶ ἀποσπένδεται, καὶ ἔτι τὴν εὐφροσύνην
ἐξῶτος ἡμῶν, ἔτι τὰ δυσχρῶς, ἀλλὰ τὰ κατὰ με-
τακινεῖται, καὶ μετατρέφεται· ὡς αἰῶνις δε. ut
supra. & in orat. pro reueret. Οὐδὲν ἔστ' ἀνδρώ-
πιον βέλων, ὡς ὁμαλόν, ὡς ἐπὶ ἔστ' αὐτῇ ἐστ'
μῶν· ἀλλὰ κύκλῳ τις ἔστ' ἡμετέρων περιστρέφεται
πρόσματα, ἄλλοτε ἄλλως ἐπὶ μίας ἡμέρας περ-
λάμναι, ἐπὶ δ' ὅτε καὶ ὅρας, ὅρας μεταβολαί· &
qz sequuntur & mox: τὰ μὲν γὰρ ὅτι πάντα βελ-
όνας, καὶ περιστρέφεται, καὶ ὡς ἐπὶ τὰ πάντα βελ-
όνας, ἄλλοτε εἰς ἄλλως μετατρέφεται καὶ μετακινεῖται.
Agar. rati. 5. 11. Κύκλῳ τις ἔστ' ἀνδρώ-
πιον περιστρέφεται πρόσματα, ἄλλοτε ἄλλως ἑώραν
αὐτὰ καὶ περιστρέφεται. Diodor. Sicul. hist. lib. 18. Ὅ-
γδ κοινὸς εἶναι, ὡς πρὸς τὴν πᾶσαν τὴν οὐρανίαν
μῶν, καὶ ἀλλὰ ἐξ ἀνάγκης τε καὶ κατὰ τὴν
πάντα τὴν αἰῶνα. Trahit horum Clemens Strom.
lib. 5. ex Dionys. Thracis Grammatici in libro
qo trochiscorum sive rotularum mysticarum signifi-
cationem explicat; τὴν τε τροχόν, τὴν περιστρέφεται
ἐν τοῖς ἔστ' αὐτῶν ταπεινότητι, καὶ τὸ ἔστ' αὐτῶν ἔστ'
ἐν ταπεινότητι τοῖς περιστρέφεται. allatis in eam men-
tem Orphei versibus illis:

Θάμνην δ' ὅσα βροτοῖσιν ἐπὶ χθονὸς ἔργα μέμνηται,

Οὐδὲν ἔχει μίαν αἰῶνα ἐπὶ φρεσὶν, ἀλλὰ κυ-
κλεῖται.

Πάντα περὶ τῶν ἔστ' ἐν μέσῳ ὅτις ἐστίν.

Ἀλλ' ὅτι, ὡς ἔφαθ'· ὅτις ἐστίν· ἵπνον ἔχον.

Hinc & celebris ille fortuna rotæ, de q Cicero (qanqam à Fabio, an Tacito, in dialogo de causis corrupt. eloquent. eo nomine notatus) agit. in Pison. Nē tum qidem, cū illum suum saltatorum versaret orbem, fortuna rotam pertimescebas. Sed & alii non pauci. Senec. Hippolyt. 4. 2.

40 Lenti casus humana rotantur

Et Tibull. l. 1. eleg. 5.

Versatur celeri fors levis orbe rota.

Plautus item (si Dion. Lambino, & Joan. Guliellmo verisimil. lib. 2. cap. 17. credimus) in Trucul. 2. 1.

Vertis sese rota vicissim; stultus est q. id admiretur. Boeth. consol. lib. 2. c. 1, & 2. Hunc continuum ludum ludimus; rotam volubili orbe versamus; infima summis, summa infimis mutare gaudemus. Tu verò voluentis rota impertum retinere conaris. Ammian. hist. lib. 26. Quis beatus versa rotæ fortuna ante vespertam potest esse miserrimus. Vide ad lib. 4. § 42. ἐν μέρει. Qd autem illi rotam, Seneca etiam, adaciū pavlo, petaurum nuncupavit. Sic enim ille epist. 98. oblitus bujusce petauri, q. humana jactantur; sibi uni fortuitorum constantiam spondet

ponderet (unusquisque.) & Plutarch. in frag. de vi-
sioforum miseria; *πεινιχθεις κη σκοτοδινητας*
σος; τον τις τυχης παυεισμον. vide lib. 8. § 5.
Mericus autem noster *ἐγκύκλια* isthē ordinaria vertit.
hāv incommode prorsus, siquidem *ἐγκύκλια* dicuntur
vulgaria, communia, obvia quæq. Helych. *ἐγκύκλιον*,
τὸ παλαιὰ κικλιν. Et, *ἐγκύκλια, κη ἐγκύκλιον*
τὸ βίον κη σωτηρίαν. Nec malè igitur Cœl. Secundus
thes. Ordinarius, ἐγκύκλιος, qī in orbem redit, vulgaris.
Itā Aristoteles *polit. l. 2. c. 3. διακονίας ἐγκυκλίας*
dixit, *ορετας obvias ὅς vulgaris quæq.* *Ἐπὶ δ' ὅς*
δρακόντων τέτοις μάλασι σεσοκρίσθη, δις πλεί-
στα σεσοκρίσθη σος; τὰς διακονίας τὰς ἐγκυκλί-
ας. qæ & *ἐγκύκλια διακονήματα*, *ibid. lib. 1. c. 4.*
λαμβάναν τις μάδον, ἐδίδασκε τὰ ἐγκύκλια δια-
κονήματα τὸς παίδας. & unīā voce *ἐγκυκλή-*
ματα, *aconom. lib. 2. c. 1.* sed & *ἐγκύκλια* sim-
pliciter, *polit. lib. 2. c. 7.* ubi pronunciat, *τὴν δρ-*
σύπλη σος; ἔδεν ὅς ἐγκυκλίων χρησιμὸν ἔδ;
ἀλλ' ἔδεν σος; τὸν πόλεμον. Unde & *ἐγκύκλιοι*
dicuntur Isocrati de pace, *οἱ τυχόντες ἥτοι ἐπιτυ-*
χόντες; ἀδραπτοι, πλεβειί γινῆ. Πάλιν ἐν τῶν
ὅς ἐγκυκλίων ταφὰς ποιῆδς καδ' ἔχουεν ἐνιαυ-
τὸν. &, *ἐγκυκλίαν τὸ μυστήριον, mysterium divul-*
gare ὅς in profanorum aures siue notitiam efferre.
Clemens *strom. lib. 7.* ὃ *ἐφορχεῖδς* frequentius dicitur. nec est
verò vero absumile Marcum ed magis hoc vocabu-
lo usum qd rerum istarum, qas tanti faciunt miseri
mortales, non solum τὸ σωήδης κη τὸ γνώεμον, 30
ut alibi loquitur, sed & τὸ εὐτελές subindicaret.
vide l. 4. § 38, 42.

Ἄνω κῆτω] Itā Plato *Philb. Ἀεὶ δ' ἀπαντα*
ἄνω τε κη κῆτω πέ. Greg. Naz. *orat. pro pauperibus;*
Παίδεις ἡμῶς ἐς τοῖς ὁραθῶν, ἀλλοτ' ἀλλος μετα-
βληθῶν κη μεταβληθῶν, κη ἄνω κη κῆτω δρῶν
τε, κη περὶ περὶ τοῖς. & Philo in *vit. Mosi:* τυχῆς
δ' ἀσθενότῳ ἔδεν, ἄνω κη κῆτω τὰ ἀνδρώτεια
πῆδς. Indè qasius Diogeni jocus, qī cūm
ἐπὶ σῶσων deversā facie, sepeliri se mandāset, 40
cavissam qarentibus, respondit, ὅπ μετ' ὀλίγον μέλ-
λει τὰ κῆτω ἀνασφῶδς, qia pavb pōst futurum
est, ut qæ deorsum sita sunt, sursum vertantur. qo
loco malim ἄνω σῶσῶδς legere. qomodo & Cam-
byles minatus est, *Ἀργῶν τὰ μὲν ἄνω, κῆτω δ-*
σιν τὰ δὲ κῆτω, ἄνω. Herodot. *lib. 3.* Qanqam
potuit & allussisse Marcus ad Heraclitū illud, qd
τὴν μεταβολὴν dixit esse ὅδεν ἄνω κῆτω. Habes
ad lib. 4. § 40. indè Tertullianus *adv. Marc. l.*
2. c. 28. Qdā enim ait Heraclitū ille tenebro- 50
sus, eadem via sursum ὅς deorsum. vide lib. 6. § 44.
Ἐξ αἰών ὅς αἰών] qod Hebrzi dicere
solent, *עולם עולם* a seculo in
seculum. *Psal. 90. v. 2. & Psal. 103. v. 17. &*
עולם עולם in seculum ὅς seculum *Psal. 90.*

v. 1. & *Psal. 100. v. 5.* id est, per secula quæq.
Tertull. de *speſſac. c. 25.* Qale est, ex ore qo A-
men in sanctum protuleris, gladiatori testimonium
reddere? eis αἰώνος ἀπ' αἰών ὅς, alii omnino di-
cere nisi Deo ὅς Christo? doxologic formulas so-
lennes respexit; simul allusum & ad illud Com-
modo pugilem agentī acclamatum, referente *lib. 72.*
Dione. *Νίκας νικῆταις ἀπ' αἰών ὅς.* qod & Ri-
galtius observavit. Vult itaqe rerum istarum semper
& esse & fuisse sortem & naturam eandem; ut mu-
tationibus & vicissitudinibus essent obnoxia, & ver-
tiginē perpetuā sursum deorsum ferrentur; talēmq
elle earum conditionem, ut, qd de Forte ille cecit-
nit, *rist. l. 5. el. 8.*

Sit tantum constans in levitate sua.

Gregor. Naz. ad cives suos in august. constituit.
Οὐδὲν ἀκίνητον, ἔδεν ὁμῶδς, ἔδ' eis τὰ ὅς ὁμοιον,
ἔ τὸ παρὸν, ἔ τὸ μέλλον, ἔ τὸ νῦν, ἔ τὸ ἀλ-
λότῳ, ἔ μικρόν, ἔ μέγαν, ἔχ ὅ, τι ἂν εἴπῃ π-
κῆ τὸτο ἴσταν ἡ ἀνισότης ἔχει, τὴν σελ' πάντα με-
ταβολῶν.

Καὶ ἥτοι ἔρ' ἔχουον ὁμῶδς] vide ad l. 6. § 36.
& l. 7. § 75. & *supr. § 1.* Hinc autem Lugd. no-
vam orditur, sed absurdissimè, ut aliās sæpe, peri-
ocham.

Ἡ ἀπαξ ὁρμῶν] n leg. est enim alterum dis-
tributionis membrum.

Καὶ τί ἐν τίνι; τῶτον γάρ πνα ἄπμοι ἢ ἀμρῖ]
ὅς qid unum alicui. qodam enim modo atomi. Xyl.
qī & locum, ut mendosum, asterisco appposito nota-
vit. *cuncta indivise qodammodo ὅς inseparabiliter*
à se invicem pendent. M. Caf. qī qid legerit ex
versione ariolari non possum. D. Salmat. κη τί ἐν
τίνι. si semel, inquit, omnia ab æterno direxit, τὰ
λοιπὰ κατ' ἀναγκάσθον, reliqua ab illo sc̄mel con-
stituto ordine pendent, ὅς indivisibili serie invicem
connexa sunt, ὅς semper aliquid in alio est. qia qod
sequitur ab eo qod præcedit generatur, ὅς causa prior
sequentem producit; qia sic Deus ab initio omnia or-
dinavit, sic qodammodo atomi sunt, non illi Demo-
criti, ὅς Epicuri, sed alii: qia nimirum insecabilis
ille est atqē indivisibilis ordo rerum ac concatenatio
causarum, in qā semper segens à priore pendet,
ut divelli non possint nec separari. Mavult itaqe
ἄπμοι, qām ἄπμοι. Adjicere liceat & conjectu-
ram nostram. τῶτον γάρ πνα αἰὶ τὴ ἐν τίνι, vel,
κη ἐν τίνι τὸν πνα γίνετω, ἢ ἄπμοι κη ἀμρῖ. vel
reliqā à primis illis pendent, atqē ex serie hac conti-
nuū unum qid confit, atqē atomi atqē insecabilia cor-
pora pro rerum initiis substituenda crunt. In hanc
suspicionem ed magis propendeo, qia distributio
ista Marco solens est. vide *infr. § 37. & l. 4. § 3.*
ἥτοι σῶσῶτα ἢ ἄπμοι. & l. 10. § 6. D. Boor. καὶ
τὴ ἐν γίνετω, legit. ὅς unum qidam fit, sicut cate-
na scil. una constat ex annulis quamplurimis sibi invi-
cem annexis. itā de genere humano generationis

vi virtutēque perennante, Plato de leg. lib. 3.
τ' αὐτὴν καὶ ἐν ὄν ἀει ῥυήσεται.

Τέρον γάρ πνα] ita l. 6. § 38. τέρον γάρ
πνα πάλαι ἀλλήλοις ἐπιπλάκνται.

Εἰ τις θύει, ἢ ἔχει πάλαι] vide ad l. 2. § 11.

Εἰ γ' εἰκὴ μὴ καὶ σὺ εἰκὴ] vide l. 6. § 44. αἰγι
contrā planē Iocastis in Sophoclis Oedip. Reg.

Τί δ' ἂν φρονεῖτ' ἀνδραποῖς, ὅ τ' αὖ τῆς τύχης

Κεχρῆται, ἀφ' οὗτος δ' ὅστις ἔδενδ' ἀσφής

Ἐκὴν κεραιῶν ἔην, ὅπως δύνατο τις.

Quid quisque curet, quando fortuna omnia

Perstat, nec ulla superā est providentiae

Ἄσφα optimum est ergo vivere ut casus tulit.

Ἦδ' ἂν πάλαι ἡμᾶς γ' καλὸν] ita l. 6. § 19.
ἐ αἰὼν πάλαι καλὸν] Hesiod. aliquoties.

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τὸ πᾶν] καὶ γὰρ καλὸν]

Hanc Nicoclis dictum, εὐτυχέας ἔδ' αὖτ' ἰατρὸς,
felices esse medicos, ὅτ' αὖτ' ἰατρὸς εὐτυχίας αὐτῶν
ὁ ἡλίοσ' ὄρεα, τὰς γ' εὐτυχίας ἢ γ' καλὸν πλεῖν
Antonius collect. l. 1. c. 56.

Τὰς ἐπικυματώσεις] vide ad l. 7. § 34. Flac-
cus l. 2. ep. 2.

— Perpetuum nulli datur usus, et hares

Heredem alacrima, velut unda supervenit undam.
vide Nason. ad l. 6. § 15.

§ 29. Χειμῶντος ἢ τοῦ ὅλων αἰτία, πάντα φέρε]
vide ad l. 2. § 17. & l. 4. § 43. & l. 5. § 23. &
l. 7. § 19. Pertinent avtem huc imagines illae apud

Hom. Iliad. ε'. v. 87.

— πταμῶ πλῆθ' ὅντος ἐοικώς

Χειμῶντος, ὅς' ὅκα βίων, ἐκιδάσκει, γένεας.

Τὸν δ' ἔτ' ἀρ' τε γάρυες ἐργυρῶν ἰσχυρόσιν,

Οὐδ' ἄρα ἔκτα ἰσχυρὰ ἀλυσάων ἐκιδάσκει.

Ἐλθὼν ἔξαπνός, ὅτ' ἐπιβόησεν Διὸς ὄμβρος.

Πολλὰ δ' ἔτ' αὐτῶν ἔργα κατήριπτε καλ' αἰχμῶν.

& l. λ'. v. 492.

Ἄς δ' ὅποτε πλῆθ' ὅντος πταμῶς πιδύοντα κατέσπε

Χειμῶντος, κατ' ὄρεσιν ὀπαζόμενος Διὸς ὄμβρος

Πολλὰς γ' ὄρεας ἀλυσάων, πολλὰς δ' ἔτ' πύκας

Ἐσφράττει, πολλὰς δ' ἔτ' ἀνύσμετον εἰς ἄλλα

βόλλει. Et Mar. Aeneid l. 2.

Non sic aggeribus ruptis cum spumens amnis

Exiit, oppositisque cunctis gurgite moles;

Fertur in arva furens cumulo; camposque per omnes

Cum stabulis armenta trahit. —

& lib. 12.

Aut ubi decursu rapido de montibus altis

Dans sonitum spumosi amnes, et in agora currunt

Quisque suum populatus iter. —

Τὰ πολιτικά ταῦτα, καὶ ὅς' οἰεται, φιλοσόφως

περακτικῶς] Philosophicē agentes. Xyl. rectē sicut
l. 2 § 10. φιλοσοφῶς ὁ Θεοφράστης. Certē tam ra-
tione caret, quod illic φιλοσοφῶν, quā quod illic φι-
λόσοφος, legi postulat Annot. Lugd. nec Xylan-
dum tamen probō, quod illa à se invicem divellit,
quae conjungenda potius fuerant, cum de eisdem ef-

ferantur: probō, quod ex commate praegresso τὸ ὅς
ἐκ τῶ κοινῷ repetat, ut plenius expressum sic lega-
tur, καὶ ὅς' οἰεται, φιλοσοφῶν περακτικῶς ἀνδραποῖς,
ὅς' μὲν μᾶτα. Sophistas scilicet Marcus hic per-

stringere videtur, de quibus Julian. Imper. epist.
42. βύλονται γὰρ ἀπὸς τοῖς ἀλλοῖς, ἢ λέγειαν μόνον,
ἢ ὅν γ' ἔδ' διδάσκαλοι καὶ τὸ κατὰ σφᾶς εἶναι φασι
τῶν πολιτικῶν φιλοσοφίαν. εἰ μὴ ἦν ἀληθὲς ἢ μὴ,
ταῦτο ἀφ' οὗτοῦ καὶ, vel (quod magis reor) politicois

illos, qui sapientiae nomine laudari solent, quosque ideo
à Sophistis distingui vult Dio Prus. de regn. orat. 4.

Ξυναρῶν γὰρ καὶ σοφιστῶν καὶ δημαγωγῶν. λέγων γ' δια-
κρίνων στρατηγῶν καὶ σοφιστῶν, καὶ πολιτικῶν ἀν-
δραποῖς, κατὰ τὸν εἰρημόσιν. locum eō magis, quod ex-
purgem, adduxi. quos enim non videt, (nec vidit
interpretes tamen) vocabulum σοφιστῶν istinc furcil-
landum? quomodo enim Sophistas à Sophistis discre-
verit? vel hos certē quos Prodicus, referent in Eu-
thydemā Platone, μαθητὰ φιλοσοφῶν τε ἀνδρῶν καὶ
πολιτικῶν, utri philosophici ac politici conterminos,
dixerat. οἰοῦνται δ' ἔδ', inquit ille, πάντων σοφῶ-
ταται ἀνθρώπων ἀπὸς γ' τῶ ἔδ', καὶ δευτέρῳ πάλιν
παρὰ πολλοῖς. Putant se omnium hominum sapi-
entissimos esse, atque ita à plerisque etiam existimari.
ideo avtem & Philosophos & Sophistas etiam in-
fensos habebant, quod utrumque genus hoc, si in exi-
stimatione foret, luminibus suis obsecuturum vide-
retur. istis verò in ordinem reductis, ἀναμεισθί-
τως ἦδη παρὰ πᾶσιν τὰ νικητήρια εἰς ἑῶν οἰο-
ῦνται

30 Δοὶ σοφίας πᾶσι] καὶ γὰρ τῇ ἀληθείᾳ σφᾶς σφ-
ρατῆται, &c. habes μῦθον de qua Marcus. Et mox
Σοφοὶ γ' ἦν ὄντως, πάντων εἰκότως. μετρίως μὲν
γὰρ φιλοσοφίαν ἔχον, μετρίως γ' πολιτικῶν, πάντων
εἰκότως λόγῳ μετρίως γὰρ ἀμφοτέρων ὄντων ἔδει,
ἐκ τῶν γ' ὄντων κινδύνων καὶ ἀρῶντων κεραιῶν τῶν
σοφίαν. Itaque illud ὅς' οἰεται, ut videtur, duplici
ratione potest intelligi vel, ut ipsi de se opinantur,
aliisque volunt opinari, vel etiam, ut alii hanc pau-
cis, falsò tamen, videtur. Neque enim revera Phi-
losophos vivunt; sed Philosophos agunt: hoc est phi-
losophos simulant, & simularum more imitantur,
cum nihil sint minús. Ideo Plato in Sophist. πῶν
σοφιστῶν definitur μιμητῶν τῶν σοφῶν quasi philosophi
sive sapientiae simiam dixisset. quomodo Regulus ille
omnium bipedum ipse nequissimus, Rusticum, homi-
nem verè integerrimum, malitiosè infectatus, Stoi-
corum simiam appellavit. Plin. Min. l. 1. ep. 5.
sed & Lucianus istiusmodi homines vocat πιδύκων,
ἀπὸ ἀρχαίων χείλους φιλοσοφῶν, καὶ ἔπειτα μὲν ἐν
φρεσὶ γαυρόντας, ἄλλοι γ' λέγοντας quos coldem &
Greg. Nyss. orat. de profess. Christ. πιδυκώδεις
ψυχᾶς appellat, διὰ δὲ μιμήσεως ἐχρηματισμένης
τὸν χειρισμὸν ἰσοποιῶνται. μίμωσκον ἔχοντες
εὐσεβείας τῶν γ' δύναμιν αὐτῶν ἀρνημένοις uti
Apost. ad Timoth. ep. 2. c. 3. v. 5. vide ad l. 10.
§ 8. Tales D. Christus in Phariseis ἀποκατεῖ-
ciam

etiam nuncupavit Matth. c. 6. v. 2. & c. 23. v. 23, 25, 27. id est, *histriones, scenicos*. Basil. Cæf. orat.

1. ὑποκριτῆς, ὁ ἐν διατρῇ, ἀλλοτρίων σεβόμενος ὑπελθὼν. δῖλος πλὴν πολλοῖς τὸ τῷ λαῷ, καὶ ἰδιώταις τὸ τῷ βασιλεῖ. & Isidor. Pel. lib. 1. ep. 427. εἰ τις τοῖς μὲν πᾶσι ζῇ, τῷ δὲ ταῦτα νεκρῶσαι τὰ δῶκα φορεῖ, ὅμοιος τοῖς ἐν σκηνῇ ἀλλοτρίᾳ πᾶσι ὁμιλῶσα, οἷς ἐπεγγελλώμενος εἰ διαταῖς αἰς ἀρτυροῖς ἢ ὁμιλῶν τὰ σεβόμενα. Quid & Lucian. in epolog. Οἱ τραγικοὶ ὑποκριταί, ἐπὶ μὲν τῆς σκηνῆς, Ἀγαμέμνων ἔχουσιν αὐτοὶ ἢ Κλέων, ἢ αὐτοὶ Ἡρακλῆς εἶπον. ἔξω Πῶλος, ἢ Ἀεσθῆμιος, ὑποδιδάσκει τὰ σεβόμενα, γίνονται ὑπομῖμοι τραγικῶν, ἐκπύλοισι, καὶ σκεπτικῶν, οἷοι τε καὶ μαργαρίται, αἷς ἐν τῷ διατρῇ δοκῇ. & Joan. Chrysost. in Matth. orat. 20. rationem reddens nuncupationis Dominicæ; ὁ μὲν ὑποκριτῆς μᾶλλον τότε φαίνεται λαμψὸς, ὡς ἂν τὸ διατρῶν κῆρυξ μάλλον ἢ ὅτε τότε παρὰ πάντων. ἵσται γὰρ οἱ πάντες ὅτι φαίνονται, τίς ἂν τίνα ὑποκρίνεται; πλὴν ἀλλὰ τὸ διατρῶν κῆρυξ, σαφέστερον ἅπασιν ἀνακαλύπτειται, quod Senec. ep. 76. Hi, quibus scriptum est *chlamydem in scena fabula assignant*, cum præsentis populo clasi incesseunt, et cothurnati, simul exierint, excalescant, et ad statum suum redeunt. Dio. Pruf. q. & Chrysost. orat. 38. ἐν ταῖς δῖαις τῆς ἑμῆς ἀληθείας ἡ δοκῇ βασιλεὺς, ἢ πύραυρος ἢ θύει καὶ τοὶ ταῦτα πάντα καλύπτει, καὶ ἐκ ὀνόματι μόνον ἔχουσι δυνάμει, ἀλλὰ καὶ σεβόμενοι, καὶ σολῆς καὶ καλῶς πηλαῖται, αἷς οὐκ ἐπὶ τῷ πηλῷ οἷσι. Histriones igitur reges agunt, cum nihil in se regum habeant; at Sophistæ etiam βασιλεύειν διδασκῶν, alios *artem regendi edoctrinos* se profitentur, (quemadmodum & Protagoras Platonicus politicam, ὅπως τὰ τῆς πόλεως διατάσσεται, ἂν εἴη τις καὶ σεβόμενος, καὶ λέγειν.) οἱ ἔχ. ὅπως βασιλεύειν, ἀλλ' ὅτε ζῶντες, cum ipse interim nec vivere, nec regnare possint. Quid & quod Petrus Apost. ep. 2. c. 2. v. 19. de Pseudonymis doctoribus; ἐλδοῦντες ἀλλοῖς ἐπαγγελλόμενοι, αὐτοὶ δὲ οὐκ ὑπάρχοντες τῆς φθορᾶς. Aliis libertatem polliceri, cum sint ipse virorum mancipia. ita sapientiam pollicebantur sophistæ isti, cuius ipsi nec micam quidem penes se habebant; & eo minus, quod plus habere se opinabantur. quod rex sapientissimus monuit, Prov. c. 26. v. 12. ὅστις ἐν ἀμαθίᾳ οἷσι, περὶ σοφῶν σοφὸς ἔστι, οἷσι πᾶσι εἰσὶν ἀθλιώτεροι ἢ ἄλλων ἀπῶντων. καὶ οὗτοι πᾶσι τὸ ἑστῶς σοφῶν γένος. Dio. orat. 10. tales erant, talesque faciebant illos, qui in disciplinam eis sese dabant. vide ad l. 1. § 16.

Ἀνθρώπεια.] *homunciones*. Xyl. recte. leg. ergo ἀνθρώπεια. nam ἀνθρώπεια, humana

Μυῖαν μετὰ] *Muci pleni*. Xyl. *gravitatis affectata pleni*. M. Caf. ut alluserit Marcus ad proverbium illud, Βασιλὶς μύξου, οὗτος ἢ κομπίζου-

των καὶ μεγαλυχόντων, usurpatum; Svid. de quo Salmat. ad Terull. Pall. deducunt *perperam* (Svidam notat) ἀ Μυχο Cereris sacerdotε. at μύξου est μύξου. & μύξα, βλέννα, κόρυς. καὶ ὡς pro *superiore*, *superbia*, *jaſtantiâ* dixerit. Sed & μύξου pro eodem inde μύξου, ἀλαζον. itaque *arrogantie* ac *fastus*, malim reddere, sicut Marcus alibi, καὶ μὲν δὲ πύραυρος lib. 11. § 18. quæ *gravitatis affectata*, plenius quæquam *σπουδία*, quod sequitur horum spectare videatur. Cæterum habere locum hic possit alter vocabuli istius usus etiam proverbialis, quod μύξου καὶ βλέννης, & μύξου live κορυζῆς μύξου, fatui stupidique dicuntur; & μύξα live κορυζῆς pro stuporis indicio habetur. Itaque apud Platonem. polit. l. 1. Thrasymachus Socrati stuporem obiciens, percontatur illum, nutricem habere necne, ὅτι τις, inquit, οὐ κορυζῶντα σπασσῶ, καὶ ἐκ σπομύξου δέξω. In Luciani item *voræ*. Timolamum subannus Lucianus: Καὶ τοὶ ἐνδὲς τῷ ἀνακαταστάτῃ σεβόμενι, ὅς σι πᾶσι μωραίνοντο, τῷ πολλῷ ταῦτα κορυζῶν σπομύξου. Idemque in *Pseudomanti*. Τοῖς ἰδιώταις καὶ κορυζῆς μεσὶς τῷ βίῳ πρῶτον. Et in *Philosopho*. Ἐμὶ μὴ πάντῃ τῷ βίῳ κορυζῆς μεσὶς εἶναι. Nec secus fere Epictetus, lib. 2. c. 21. dixit; κορυζῆς μεσὶς εἰς τῷ ὁλῶν εἰσερχομαι, εἰς τῷ ὁλῶν εἰσερχομαι. Latinis pariter *mucidus* pro *stipido*, *stolido*, *fatuo*. Plaut. *Epid.* 3. 4. — homo es,

Si me emunxisti mucidum, minimi prest.

30 Frustra enim est *Pareus*, cum de *opulento* dici censet, cui *mucus* scilicet *es*. imò, tanquam de *humuncione*, cui *mucoris plenus nasus*, quique *consilii omnino expertus* est, ut recte Lambinus. prægressa docent.

Senex, tibi *es* est *sublitum planè* et *probe*. nec aliâ ratione ejusmodi hominem *blennium* dixerit. Festus.

Blennos stultos esse Plautus indicat. (*Bacchid.* 3. 1.)

40 *Stulti, stolidi, fatui, fungi, bardi, blenni, buccones*. Lucil. sat. 30. citante Nonio, apud quem *plenus*, pro *blennus* corruptè legitur;

Deblaterat blennus. —

nam *Blenna*, μύξα. *Blennus*, νοσήτης, *μωρὸς*. Hesych. Cum igitur pituitæ crassæ, quæ nares obstrui solent, copia nimia mentis aciem obviare sensibusque officere censeatur, inde natum; ut sicut *emunctæ naris* hominem, quod de Lucilio Flaccus, *serm lib.* 1. sat. 4. pro acris ingenii, exactique iudicii dicebant: ita contra *naris obesa*, quod idem *epod.* 12. usurpavit, pro stolido stupidoque in usu esset. Verum contextus series illud potius inclinat, eodemque ipse. Respexerit autem forsitan Marcus ad illud Epicteti, qui *dissert.* l. 3. c. 22. de Cynicam professionem ementito, cum revera nihil minus præstaret, μύξα γίνεται, ἄνθρωπος ὁ δὲ ἴδιος.

Τί ποτε ποίνων, ὃ νῦν σε φύσις ἀπαυτῇ] Post
τί ποτε distinguit Interpres Anglicanus, & ero-
maticè legit, π ποτε; O homo, q*ui*d negotiis facessis
tibi? Xylandrum forsan securus, q*ui* sic prior red-
didit; Q*ui*d faciendum? q*uod* nunc natura poscit, e*o*d
consente, &c. Verùm contextus series ista vix ad-
mittit, & distinctiones à Xyl. ipso in contextu
positæ respuunt omnino. Verto itaq*ue*, Facias tan-
dem, ὃ homo, eorum aliquid, q*uod* natura nunc à te exi-
git. De mente vide l. 6. § 2. & l. 7. § 54, 55.
& supr. § 6. & infr. § 41. & l. 10. § 12, 33.
nè eadem idemdem apposita denuo navisam pa-
riant.

Μὴ σεβάζεσθαι π*ρ*ὸς ἑστέα] Vide lib. 1. § 7,
9. & l. 7. § 58, 67. & l. 8. § 1. Epictet. lib. 3.
c. 24. Μὴ π*ρ*ὸς π*ρ*ωτοῦ αὐτῶν μὴδ' ἀλάζο-
νδ*ν* ἐπ' αὐτῶν ἀλλ' ἔργῳ δείκνυε καὶ μὴδεὶς
αἰδάνηται, ἀρκύ αὐτὸς υἱαδίων καὶ οὐδαιμονῶν.
Senec. epist. 79. Hæc nos oportet agere, & in hoc
π*ρ*οτε impetu τοιῶ, licet pauci sciatis, licet nemo vide-
at. Et, epist. 113. nihil ad rem pertinet, q*uam* multi
aquitatem tuam novimus. Optimè Plur. de perfect.
indic. 'Εἰ γ*ὰρ* ἀληθινὸς ἔσσις πινδὸς ἢ γυνικὸς, ἢ
ζητῇ μίτρυες, ἀλλὰ κατ' αὐτὸν τὸ π*ρ*ῶν, καὶ κ*ρ*ύ-
φα κατ' ἐργασίαν τὸν π*ρ*ῶτον ἐπ' μάλλον εἰκὸς ὅτι
τὸν σιλόκλον, καὶ φιλόσοφον σωῶντα διὰ τῆς περὶ
ἑστέα τῇ ἀρετῇ καὶ ἡρώδων, αὐτὸν ἐν αὐτῇ στα-
τῇ μέγα σεβάν, ἐπαινεῖ καὶ ἀκροατῇ μὴδ*ν*
δ*ε*ύδων. ὥστε ἔν ὃ ἀδύνατον ἀνέειπεν π*ρ*ὸς τοῦ
ἐκπαιδεύει, καὶ βούλ, θέσται, Διογυρία, πέπαιμα
πετυρωμένῳ, ὅπως ὁ ποιητὴς π*ρ*ὸς ἡστέα καὶ αἰτέα,
ἵτα ὅτι δι' ἡρώδων, καὶ ὁριφύων π*ρ*ωτῶν, δι-
κ*ρ*υς ὅτι ἐν βλέποντι τῇ π*ρ*ῶτῃ δ*ε*ξάν ἐλκόμενῳ,
ἵτα ὃ π*ρ*ὸς ἀρετῆς γεγνὸς δ*ε*ατῆς, καὶ ὕπαρ, ἀλλ'
ὅτι αὐτὸς ἐν εἰδύλοισ καὶ παλῆς μ*ε*μ*ε*νημένῳ, ἐν
ἵστωρ (ὡχρόσημα σερατῆς ὅτι δ*ε*ξάν τὸ π*ρ*ωτῶν
γ*ρ*ωμῶν. q*uod*madmodum avtem Plur. ab amantibus
iconem traxit ita Aristid. in Etern. à sitientibus.
ἄπειρ οἱ δι' ἑστέα στατῇ π*ρ*ωσαν. q*uod* Dio
Præf. orat. 27. 'Οἱ δι' ἑστέα τῆς ἀδύνατον ἵπ*ρ*
δ*ε*ξάν ἐλκόμεν ὅτι κ*ρ*ύλιν π*ρ*ῶ, π*ρ*ωσαν ἐπ' αὐτῶν
ἐμπληνδύτες ὃ, καὶ τὸ δι' ἑστέα στατῇ π*ρ*ωσαν, ἵπ*ρ*
γ*ρ* ἀπαλλοτρίωνται, ὅτι κ*ρ*ῶσαν, ὅτι ἐπ*ρ*ωσαν π.
vide Epictet. l. 3. c. 12. ad l. 1. § 7. q*ui* & illos
vanz gloriæ inhiantes, & famæ popularis aucupes
avidos, scenicis confert; q*ui* nisi timbâ infestante
non cantant, non agunt. l. 3. c. 14. 'Ὅς οἱ καλὸι
π*ρ*ωγ*ρ*ῶι μόνον ἴσαι ἢ δ*ε*ξάνται, ἀλλὰ καὶ π*ρ*ω-
λῶν. ubi, mali Tragedi, Volius cur redderet, nihil
video.

Μὴδ*ν* τὴν Πλάτων πολιτείαν ἄλπε] De
Catone Cicero, ad Attic. l. 2. ep. 1. Dicit tanq*uam*
in Platonis politia, non tanq*uam* in Romuli sæce,
sententiam. Q*uod* Plutarchus in Phocione sic reddidit,
ὡστε ἐν τῇ Πλάτων πολιτείᾳ καὶ ἐν τῇ
Ρωμαίων πολιτείας ὡσανύει. Plato cepit

q*uam* finxit politiz ideam, quicq*uam* unq*uam* reperta
est, aut repertam usq*uam* unq*uam* iri spes est. Theo-
doret. iherosol. l. 9. 'Αλλ' ὃ καὶ φιλόσοφος π*ρ*ὸς
δ*ε* νόμος ζωὴν ἡστέα καὶ ἡστέα π*ρ*ωτῆς ὅτι ἀν-
δ*ρ*ῶν π*ρ*ωτῶν καὶ πολιτῶν, ἢ ἑστέα, καὶ αἰτέα, καὶ ἡστέα π*ρ*ωτῶν,
ἢ ἡστέα, καὶ βασιβαρον, ἢ δ*ε*ξάν, καὶ ἐλκόμεν, καὶ
αἰτέα, καὶ γυνικῶν, ἢ π*ρ*ωτῶν, καὶ π*ρ*ωτῶν, καὶ λόγων
ἐντεδραμῶν, καὶ λόγων ἀμύνην, καὶ τ*ὴν* δ*ε*ξάν β*ρ*ῶν
τὸν νόμον. Hinc apud Athenæum ille diptoph.

l. 11. 'Βοίαν ἔν ὃ Πλάτων μ*ε*τ*ε*ρ*ε*ς ἔσσι ἀνδ*ρ*ῶ-
ν γ*ρ*ῶν τὸν νόμον, ἀλλὰ π*ρ*ὸς αὐτὸν δια-
πλαττόμεν. ὅτι καὶ ζητῶν τὸν ἡστέα π*ρ*ωτῆς
ἡστέα ἔν, καὶ π*ρ*ωτῆς λόγων, ταῦτα καὶ γ*ρ*ῶν, καὶ
μ*ε*τ*ε*ρ*ε*ς ταῦτα π*ρ*ωτῆς ἡστέα π*ρ*ωτῆς, ἀλλὰ π*ρ*ὸς αὐτὸν
δ*ε*ξάν π*ρ*ωτῆς ἀντ*ρ*ωπ*ρ*ῶν. q*uod* postrema enudius in-
terpres minimè effecutus est. debuit, inquit, 'Plato
imitari non vota facientes, q*ui* impossibilia sæpe optant
sibi, sed eos, q*ui* res perfici possibiles suscipiunt, ac
moliuntur. Q*uam*q*uam* iniqui forsan hoc nomine Pla-
toni atq*ue* aliis rerum publicarum ideas delineanti-
bus Gregorius Naz. (non solus tamen is) q*ui* in
Julian. inuoff. 1. Π*ρ*ὸς δ*ε* δ*ε*ξάν π*ρ*ωτῆς τ*ὴν*
π*ρ*ωτῆς, ὃι λόγῳ π*ρ*ωτῆς π*ρ*ωτῆς π*ρ*ωτῆς ἡστέα
μ*ε*τ*ε*ρ*ε*ς δ*ε*ξάν; Non possum avtem eruditi inter-
preti Anglic assentiri, q*ui* ista cum sequentibus tan-
q*uam* ex aliena persona à Marco prolata exilimat.
Sunt enim Marci ipsius, cum q*uam* alloquitur invi-
tantis ad id q*uod* est naturæ ipsius consentaneum
agendum & conandum, quantum in se est: monen-
tisq*ue* simul animum nè despondeat, etiam si non pos-
sit hominum mores ita refringere, ut reipub. Plato-
nicæ inducendæ spes detur, aut eam hominum in
bono promovendo conspirationem experiri, q*uod* in
ea, q*uam* Plato sibi finxit, republica expectari pore-
rat; sed successibus etiam leviusculis & processibus
perexiguus contentus agat, perq*uod*q*ue* nihilominus in
instituto. q*uod* idem & de se, profectūq*ue* suo, cuiq*ue*
svadere conatur, l. 5. § 9.

'Ὅς ἢ μ*ε*τ*ε*ρ*ε*ς π*ρ*ὸς ὅτι] Non est parum, inq*ui*t, si
vel p*er*um studio tuo proficere poteris, in tam am-
pla validaq*ue* hominum morūq*ue* corruptela; si vel
supprimere saltem valcas, q*uod* corrigere non daris.
Siquidem dogmata tepaciū animi medullis infixa,
imis de pulmonibus revellere p*er*corus, plus q*uam*
Herculeus labor fuerit; q*uod* tamen nisi fiat, nihil
liberè ac lubenter, sed servo fucatoq*ue* affectu pera-
gitur, q*uic*q*uod* à talibus prastatur. Malè ista cepit
acceptiq*ue* Xyl. dum legit Δόγμα γ*ὰρ* αὐτῶν π*ρ*ὸς
ταξάνει; veritq*ue*, Mutat aliquis illorum suum pla-
cium? sed & Xylandi vestigiis insiliens Anglus.
cum π*ρ*ὸς illud sit ἡστέα π*ρ*ωτῆς. Ecq*uod* enim dogma,
sive iudicium, illorum mutaverit? Senec. de ira l.
2. c. 10. Numq*uod* ille cuius navigium multis, un-
diq*ue* laxatis compagibus, aquam trahit, nautis ipsiq*ue*
navigio irascitur? Occurrit portus, & aliam exclu-
dit undam, aliam egerit, manifesta foramina perclu-
dit,

dit, latentibus, & ex occulto sentinam ducentibus labore continuo resistit: nec ideo intermittit, quia quantum exhaustum est, subnascentur. Lento adjutorio opus est contra mala continua & secunda; non ut definant, sed ne vincant.

Δὲν ἐστὶν ἑνὸς λόγου καὶ τοῦ ἑνὸς ὁμοῦ
 Hoc est quod unico verbo Hebræi שָׁנַח i. e. men-
 tiri, pro, *fictè* ac mendaciter in obsequium se dedere.
 Ità vates rex, Psal. 18. v. 44. — 46. Populus prius
 ignominus tibi, *ignarusque* mei, *seruiunt* mihi: ad ipsum
 mei auditum obediunt mihi: *alienigena mentiantur*
 (i. e. ut rectè Jun. mendaciter dedunt se) mihi; dum
 decedente eis (quasi in talos) animo, & conclauibus
 suis cohorrescunt. & Psal. 66. v. 3.) Propter am-
 plitudinem roboris tui, mendaciter se dedunt tibi ini-
 mici tui. & Psal. 81. v. 16. Osiores *Govæ* menda-
 citer se dedissent ei. sed & vate rege prior Moyses, re-
 gis instar & ipse, Deut. c. 33. v. 5. in solenni illa
 benedictione populi tui, ibid. v. 29. *Hostes tui men-
 daciter se dedent tibi.*

Kai Δημιουργοὺς τὸν ἄστυα.] Vide ad l. 8. § 25. Hunc autem, et si Philosophiam professum, Alexandrac Philippo adjungit, quia et ipse reipub. regimen gloriose laus Athenis tractaverat, ubi et statuz πρεξ 360. eidem publico populi suffragio erectæ sunt; qz tamen havi longo post intervallo omnes, unicâ duntaxat exceptâ, dejectæ, confractæ, conflatz sunt. Vide Laërt. l. 5. & Diodor. Sicul. l. 18. sed & Cicero de offic. l. 1.

⁷Εἰ ἔσθον, τί ἡ κοινὴ φύσις ἤθελε] Vide l. 8. 30
\$ 3.⁷

Οὐδεὶς με κατανέχρινε μωμῶν] Vide l. 5.
§ 36. & l. 7. § 58.

Ἀπλῶν ὄσι καὶ αἰδέμεν τὸ φιλοσοφίας ἔργον]
Simplex ac modestum. Adversus illud peccant, post
 Philosophos quodam, qui subtilitate nimia philoso-
 phiam totam deartuarent & delumbarent; Scho-
 lastici nostri, qui argutiis, tricis, & quæstiunculis
 spinosis Theologiam totam implexant & involutam
 nobis dederunt: adversus istud cum Sophistæ ἀλα- 40
 ζόρες, tum & Cynici ἀπαιδέες.

Σεμουτυρία] Σεμουτυρία, vocabulum vix alibi
 lectum, ἢ μὲν πῶς πρὸς σεμουτυρίαν. Philo in Flac-
 cum: Ἄ ὦ λαμπαυτέραν καὶ βασιλικὴν ἐδόξα
 φύσιν, μὲν πλείονα παῖρήσας ἐπιδείκνυτο· οἱ
 σεμουτέρες ἦσαν αὐτῶν· ἀρχοντὶ δὲ λυσitteλείαν
 ὁ πῶς. Graviter fastuosam, live σεμουτυρίαν
 in Constantio his verbis depingit Ammian. l. 16.
 Infidebat aureo solus ipse carpento; Augustusque sa-
 vissi vocibus appellatus, vocum liturorumq; insonante
 fragore, salem se, tamq; immobilem, gale in provin-
 ciis suis visebatur, ostendit. nam et corpus perbumi-
 le curvabat portas ingrediens celsas, et velut collo
 munito rectam aciem luminum tendens, nec dextra
 vultum, nec laeva flehebatur, tanquam signumq; bomi-
 nis: non cum rota conciteret niteant, nec spem, aut

os aut nasum tergens vel fricans, manūque agitan-
 est visus unquam. Quæ eadem per totam vitam obser-
 vasse, auctor est idem l. 21.

§ 30. "Ανδρῶν ἐμπειροτέρων] Vide l. 7. § 48. Est autem istud argumentum totius *dialogi* Lucianici illius, gem *ἐμπειροτέρων* ea de causa inscripsit. Sed & *somnii Scipionis* Ciceroniani partis non contemnendæ.

Καὶ πλοῦν παντῶν] Omnis generis divitias.
 10 Xyl. πᾶν. sed sequentia refutant, ἐν χειρῶν, ἐν
 γαλῶν.

⁷ Ἐπὶ τοῖς δὲ τὸν ὕμνον ἀλλων πάλαι βεβιωμένον βίον] vide l. 7. § 49. Hoc autem historice beneficium cumprimis datur; de qua Nicet. Chon. operis historici initio. ΒΙΣΑΛΟΝ ζώντων, ἢ ἱστειά, οὐ σὺλπιγγος περὶ τῆρας, τὰ γεσφύδρια, καὶ πάλαι περὶ τῶν οἷον σημάτων ἐξάντισσα, καὶ ὡς ὅτι νηδεύει τοὺς βελούθους. Verum Marcus hic potius vult nos animo complecti, quam immen-

sum temporis spatium nos antecesserit, quod trans-
actum sit illis, quia & nobis prorsus ignoti, rerumque
nostrarum iridem ignari fuerint. vide ad l. 4. § 3.
7^a *χ*^{ος}, sed & l. 6. § 18.

Ὅστι μὲν ἐδὲ ὁνομάσῃ] vide Boeth. *consol.*
l. 2. c. 7. ad l. 4. § 3. vide & l. 8. § 21.
Τάχιστα ἐπιλήσονται] vide *ibid.* & l. 3. § 10.
& l. 4. § 19.

Τάχιστα ψέξου] vide l. 4. § 3. τὸ ζυματά-
βολον.

"Οὐτε ἡ μύμη ἀξέρολον] vide *ibid.* τὸ κατόν.
 § 31. Ἀταραξία] Idem *l.* 7. § 54. & *supra* § 6.
 Καλῶς ἔστω αὐτῷ] ut nihil aliud requirat,
 qam recte fecisse. vide *l.* 3. § 6. & *l.* 5. § 34. &
l. 6. § 750. & *l.* 7. § 73. & *infra* § 42. καλῶς
 κλιῶς δίδουα.

§ 32. Ὅλα ἐπὶ τῇ ὑπολήψει κείμενα] vide
ad l. 8. § 40, 47.

Καὶ πολλοὶ ἐνρυχωθεὶς ἀπειποῖσιν ἥδη σται-
 τῶ τὴν ὅλον κόσμον ἀπειληθῆναι τῇ γνῶμῃ.] Ita
 perisse divellit & delumbar Lugd. dum ab illis
 ἥδη σταιτῶ novam orditur sententiam, cum su-
 perioribus adnecti mens auctoris liquidò postulat.
 Melius Angl. à sequentibus, τὴν ὅλον κόσμον. Nec-
 tri tamen assentior. articulum, q̃i deperisse videtur,
 interferendo, dictionis seriem continuandam sic sen-
 tio. π. ἐνρ' πεπεισθῆσιν ἥδη σταιτῶ [τῶ] τὸν
 ὅλον κόσμον ἀπειληθῆναι, &c. vide Platon. polit.
 l. 6. à Marco laudatum l. 7. § 35.

Πολλῷ στενωπῶν ἐξ ἁγῆς ἐκ ἀνιστοῦ ἐδύρε
τε πότις, & ἐν πατρίτῃ ἐκολλῶ. Ἰὰ Πάτ. Πς.
18. v. 20. *Eduxit me in locum patetent. eis ma-*
nuib. Græc. ἐν λατοῦ. & Πςαλ 31. v. 9. *Non*
conclussisti me in manibus inimicorum meorum; sed
in patente, sive, in lato, posuisti pedes meos. ἐν
στενωπῶν, Græc. cui opposuit στενωπῶν. ἄδ
Rom. c. 2. v. 9. *Θλῆτις ἐξ στενωπῶν.* Epist. 1. 1.

c. 25. Ὁρᾶς, ὅτι οὐ σαυτὸς στενοχωρεῖται παρῆχον, οὐ σαυτὸν θλίβεις; & μοχλ., καὶ δὴ καὶ ἐν αὐτῷ μύμῳ, ὅτι ἐαυτὸν θλίβεις, ἐαυτὸν στενοχωρεῖται. τῆς τῆς, τὰ ὄργανα ἡμῶς θλίβει & στενοχωρεῖται. Talem sibi procuraverat στενοχωρεῖται Pellaeus ille, q̄

Estuans infelix angusto limite mundi,

U. Gyarī clausus scopulis, parvāq̄ Scrip̄b.

Juvenal. sat. 10. atq̄ hoc est verē στενοχωρεῖν τὸν κόσμον, uti Epictetus idem, sed sensu paulō diverso dixit l. 3. c. 26.

Τὸν δλον κόσμον περιελθεῖναι τῇ γνώμῃ] q̄d ævum animo percurre, Senecæ ep. 71. vide l. 7. § 47. & l. 11. § 1.

Ἀχαιεὶς ὃ τὸ πρὸ τῆς χρίσεως] vide l. 4. § 3, 50. Greg. Rom. in Job. l. 7. c. 20. & im-
mensum est, q̄d sine termino sequitur, & parum est, q̄cquid finitur. Longum quippe nobis videri non debet, q̄d cursu sui temporis tendit ut non sit: q̄d dum per momenta ducitur, ipso hoc momenta sua q̄a differunt, impellunt. atq̄ unde scæri cernitur, inde agitur, ut non teneatur.

§ 33 Πᾶντα ὅσα ὁρᾶς, τίχιστα φθαρθῶντα] vide ad l. 2. § 12. & l. 4 § 48. & l. 7. § 25. Senec. epist. 71. Omne humanum genus, q̄dque est, q̄dque erit, morte damnatum est. Omnes q̄a usq̄am rerum potiuntur urbes, q̄aq̄ alienorum imperiorum magna sunt decora, ubi fuerint, aliquando caretur, & utro exitii genere tollentur. alias destruent bella, alias desidia paxq̄ ad inersiam versa consumet, & magnis opibus exposita res, luxus. Omnes hos fertiles campos repentina maris inundatio abscondet, aut in subitam cavernam concidentis soli lapsus abducat. q̄d est ergo care indignar, aut dolcam, si exiguo momento publica fata preccidit?

Ὁ ἐξαπὶ γήρας ἀποδαυδῶν] Vide ad l. 2. § 14. & l. 4. § 50. Hieron. in Nepot. Si non gemos excederemus annos, & Mebusala tempora nobis donarentur, tamen nihil esset praterita longitudo, q̄a esse desisset. etenim inter eum q̄i decem vixit annos, & eum q̄i mille, postq̄am idem vita finis advenerit, & irrecusable mortis necessitas, transactum omne tantundem est. Augustin. de verb. Dom. serm. 42. & homil. 1. & 28. & de 10. cherd. c. 2. Tota vita brevis est; & prima infantia usq̄ ad decrepita senectutem, spatium breve est. Q̄d tam diu vixerat, q̄d Ada profuisset, si hodie mortuus esset? Si adhuc viveret, & hodie moreretur, q̄d illi vita longitudo profuisset? q̄d enim diu, ubi finis est? q̄antum est in hac vita, q̄d erit aliquando finitum? q̄cquid fuit futurum, ubi prateritum factum est, jam tale habetur, ac si non fuerit. Gregor. in Job. l. 15. c. 2. Si ab ipso humani generis exortu usq̄ ad hoc tempus, in q̄o fumus, mentis oculos ducimus, omne q̄d finire potuit, q̄am breve fuerit videmus. Ponamus enim gemlibet hominem à primo die mundi conditum, usq̄ ad hodie-

crum diem vitam ducere, hodie tamen eandem vitam, q̄am q̄asi longam ducere videbatur, finire: ecce finis adest, praterita jam nulla sunt, q̄ia cuncta transierunt. futurum in hoc mundo nihil est, q̄ia nullum ad vitam vel brevissimum restat momentum. Ubi est ergo longum tempus, q̄d inter initium finemq̄ deprehensum ita consumitur, ac si nec breve unquam fuisset. Senec. epist. 49. Modò amississe te videor: q̄id enim non modò est, si recorderis? modò apud Sotionem philosophum puer sedi: modò caussas agere cepi; modò desii velle agere, modò posse. Infinita est velocitas temporis, q̄a magis apparet refficientibus. Nam ad presentia intentus fallis; adeo præcipitis fuga transitus levis est. Caussam huius rei q̄aris? q̄cquid temporis transiet, eodem loco est: pariter adflicti; una jaces: omnia inde in profundum cadunt. & alioq̄ non possunt longa intervalia esse in eare; q̄a tota brevis est. Idemq̄ ep. 99. Q̄mnes quantum ad brevitatem ævi, si universo compares, & juvenes, & senes, in æq̄o sumus. minus enim ad nos ex omni ætate venit, q̄am q̄d minimum esse q̄i dixeris. q̄oniam quidem minimum aliqua pars est; hoc q̄d vivimus, proximum nihil est.

§ 34. Δι' δια φιλεῖται] q̄a amant. Xyl. imò, propter q̄a amant, alios scil. atq̄ ita Cal. at Lugd. χολῶν. q̄ali mens esset, propter q̄a succensent aliis. q̄d χολῶν, tu potius diceretur.

Ἰνυρὰ νόμισ' τὴν ἰσχυρεῖα αὐτῶν] vide l. 2. § 12. & l. 3. § 11. & l. 7. § 62. Senec. ep. 47. (q̄am transcrip̄it, more suo, tacito auctoris nomine, Macrob. Saturn. l. 1. c. 11.) Q̄madmodum stultus est, q̄i empturus equum, non ipsum inspicit, sed stratum ejus & frenum: sic est, q̄i hominem ex veste, aut conditione, q̄a vestis modo nobis circumdata est, aestimandum putat. ἔτι δ' ἵππος ἐνυρὸς κτερεῖται, ὁ πολυτελὴς αὐτῶν ὄχλος, ἀλλ' ὁ τῇ φέρεται λαμπρότης. ἔτι δ' αὖθις αὐδῶνται, ὁ πολυτελὴς αὐτῶν κλυτὰ τεύχεα, ἀλλ' ὁ πλὴν ἰσχυρῶν γυναικῶν. Socrates apud Stob. tom. 2. tit. 1. q̄d Plutarchi nomine apud Anton. meliss. l. 1. c. 31. Senec. idem ep. 41. Q̄id est stultius, q̄m in homine aliena laudaret non facinus meliorem equum aurei frani. Et epist. 91. Q̄d de veste dixi, idem de corpore me existima dicere. Nam hoc quoque natura, ut quandam vestem, animo circumdedit. Velamentum ejus est. q̄is autem unquam vestimenta aestimavit arcu? nec bonum, nec malum vagina gladium facit. Itaq̄ ut idem epist. 80. Omnium istorum personata felicitas est. contentes illos, si despoliaveris. Equum empturus, solum jubet stratum, detrabit vestimenta venalibus, nē q̄a vitia corporis lateant. Hominem involutum aestimat Mangones q̄cquid est q̄d displiceat, aliquo lenacino abscondunt. itaq̄ emensibus ornamenta ipsa suspecta sunt. sive crus alligatum, sive brachium aspiceres, nudum juberes & ipsum tibi corpus ostendat. Vides illum Scythia, Sarmatia'v'e regem, insignit capitis decorum?

decorum? Si vis illam asfirmare, totamque scire quæ sit, fasciam solve. Si pendere se videris, sepone pecuniam, domum, dignitatem, intus seipsum considera. Quid ad rem pertinent mula saginata, unus omnes colores? quid ista vehicula celata?

-instrati ostro alipedes, pictisq; tapetis;

Aurea pectoribus demissa monilia pendunt;

Tectis atro futurum mandum sub dentibus aurum.

Ista nec dominum meliorem fucere possunt, nec mulam. Idem ep. 87. quod Flaccus, serm. l. 1. sat. 2.

Regibus hic mos est ubi equos mercantur,

* Ità Lips.

aperis, vulg. respiciam.

Inspiciunt: ne si facies, ut sape, decora molli fulta pede est, emptorem inducat hiantem;

Quod pulcræ clunes, breve quod caput, ardua cervix.

Hoc illi rectè, ne corporis optima Lynceis

Contemplerè oculis; Hypsæa caciore, illa

Quæ mala sunt spectes.---

quæ verè mala, quæ mentis malas; hæc enim sola verè mala Stoæ. Nec differunt nostri. Joan. Chrysost. edit. Savil. tom. 7. orat. 2. τί ποί ὅτιν ἴππε ἀρετή; ἀρετὴ τὸ χεῖρον ἔχειν χαλινόν, καὶ τελαμῶνας ποῖτους, καὶ τρομακτικὸν δισκὸν ἐν οὐρανῷ νημάτων συγκρατήτορας, καὶ τὰ πάντα ποικίλους καὶ χεῖρον πάσης καὶ φάλαγγα λιδοκόλλησι, καὶ πλοκάμους χεῖρον οἷς χοῖνις συμπαλεσγυμῶνες. ἢ τὸ δρεμικὸν ἔστι, καὶ εὐσκελὴ, καὶ βαδίζον ευρυδμία, καὶ ὅπλας ἔχειν ἱσχυρὰ σφαιροειδῆς ἡλυσσῶν, καὶ ἀνδρείαν καλῆνδ τὴν ἐν ὑποδμῆσι μακράς, τὴν ἐν πολέμοις ἀεμύουσαν, καὶ δύναμιν καὶ ἐκ παρατάξει μὲν πολλὰ φαίνεσθαι τῷ παρασκευάσει, καὶ τερπνῇ ἡμῶνδιν σωζειν τὴν ἀναβάτην; καὶ εὐδελον ὅτι ταῦτα ἴσως ἀρετῇ, ἐκ ἐκείνης; τί δὲ; ὅταν καὶ ἡμῶνδιν ποῖαν φαῖναι ἀρετῇ; ἢ τὸ δύνασθαι μετ' εὐκολίας ἀχθοφορεῖν, καὶ βαδίσαι τὰς ὁδοὺς διατρίβειν, καὶ πόδας ἔχειν εὐρόστη πύρας μωμῶνδιν; μὴ καὶ ἐξωδὸν αὐτοῖς ἀρκεῖν μῆρα σωλεῖν πὲρ τῶν οἰκείων ἀρετῶν αὐτῶν φησὶν; ἔσθαι μὲν ἀμύλλον καὶ ποῖαν δαυμασόμενδιν; τὴν ποῖς φύλλοις κρυμῶσαν, καὶ τοῖς κλήμασιν, ἢ τὴν τῷ καρπῷ βειδομῶνδιν; ποῖαν δὲ ἀρετῇ ἐλαίαν εἶναι φαῖναι; ὅταν μαγάλως ἔχει τὴν κλάδον καὶ πολλὰ τὴν τῷ σπῆρ φύλλον καὶ κλῆμα, ἢ ὅταν τὴν οἰκείον καρπὸν ἀνὰ πλῆθος καὶ πῶς αὐτῇ διαταμῶνδιν ἐμφαίνῃ; ἔτω δὲ καὶ ὅτι ἡ ἀνθρώπων ποῖα μὲν διακενῆσιν τὴν ἀρετῇ τὴν τῷ ἀνθρώπῳ, καὶ βαδῶν ἔστι ἐκείνῳ νομισμῶν, τὴν αὐτῇ λυμῶνδιν τὴν ἔνδιν ἀρετῇ ἀνθρώπων καὶ χερμῶν, ἵνα πνίαν δρῶνδιν; ἢ ἐν ὕμῳ σώματος, ἵνα φοβῶνδιν νόσον; ἢ δὲ ἢ τῷ πολλῶν ὑποτακῆς, ἵνα ὑποδῶνδιν δρῶνδιν; ἢ δὲ τὸ τῷ ἀπλῶς καὶ εὐκῇ, ἵνα φοβῶνδιν οἱ ἄνθρωποι ὁ δρῶνδιν; ἢ δὲ ἐλδομῆς, ἵνα δρῶνδιν εὐκῇ; ἀλλὰ ἢ τῷ ἀλυσῶν δογμάτων ἀκρίβεια, καὶ ἢ τῷ τὸν βίον ὁρῶνδιν. vide ad lib. 6. § 40.

Ὅση ἐστὶν] quæ est illa opinio? Xyl. imò, quod l. 11. § 17. ὡς ὅτι τὸν νότον; quanto cum fastu? & l. 12. § 27. μετ' ὀπίσθας; grande scilicet ac grave gippium, & quod magni faciendum sit, fecisse scilicet opinantur ac præ se ferunt, ubi aliquem vel perstrinxerint, vel collapsarint. atque hoc est quod Marcus l. 10. § 13. dicit, hos in aliorum laudibus vituperiisque perstrinxisse. Evripid. Glauco, referent Stob. tom. 2. tit. 22.

Βαρὺ τὸ φῶνδιν, ὁμοῖος ἀνθρώπῳ κακῷ.

Fastus mali hominù, res est intolerabilis.

§ 33. Ἡ Σατολὴ ὅτιν ἀπο ὅτιν, καὶ μεταβολῇ] Senec. ep. 71. Licquid est, non erit; nec peribit, sed dissolvetur. Nobis solvi, perire est. proxima enim intuemur; ad ulteriora non perspicit mens; bebes. vide lib. 7. § 18, 23, 25. & lib. 8. § 18.

Καθ' ἣν πάντα χαλῶς γίνεται] vide ad l. 3. § 4. ἀγαθὰ ἢ πῶς αἰσῶν.

20. Ὁ καὶ πάντα] id illud Lugd. eiecit. ego retineo & expleo; sed & in locum suum, unde excidit, restituo, legendo, καὶ ὅτι π.

Ἐν ποσέτοις στοῖς] inter tot Deos. Atque Stoicis μία νοηδὲς ψυχῇ, una anima universali intellectu prædita. l. 4. § 40. & l. 6. § 14. & l. 9. § 8. i. c. Deum πῶς. Vide Epiph. ad l. 4. § 18. Ità distert Laërt. l. 7. Zenon. si Lipsii distinctionem de Stoic. Physilog. l. 1. c. 9. Ambrosii Camald. versionem sequimur; ἐν τῇ ἑνὶ θεῷ. καὶ νῦν, καὶ εἰμαρμένῳ, καὶ Δία, πολλὰς τε ἐπείρας ὀνομασίας φησὶν οὐκ ἔσθαι. Verum ego, cur interpunkcio recepta sollicitetur, nihil video. ἐν τῇ ἑνὶ θεῷ, καὶ νῦν, &c. sin moveatur, ἵνα potius legerim. Ad manum interim adest conciliatrix ratio. Deum summum unicum agnoscebat, gem & Δία sive φῶνδιν nuncupabant, mundi istius conditorem, πάντων δημιουργόν, καὶ ἀσφατον μόνον. alios interrim Deos inferiores statuebant θνατοῖς, corruptelæ obnoxios, sive (ut Plut. de commun. notis eisdem deridens) τὰς ἡσυχίας, ὅσων κρείνους ἢ κατὰ γένος, tanquam si cerei καὶ flannei existerent. in his & astra ponebant. Ità Plut. de Philosoph. placit. l. 1. c. 7. Θεὸν δὲ καὶ τὸν κόσμον, καὶ τὸν ἀστέρας, καὶ τὸν γῆν, τὸν δὲ ἀναστῶν πάντων νῦν ἐκ αἰθέρος. Verum Epiph. hares. lib. 1. hares. 5. Deum asserit Stoicos in hæc quasi membra quedam dispersitos. Μετεῖται δὲ τὴν μίαν θεότητα εἰς πολλὰς μεμῶνδιν; εἰς αἰῶνα, εἰς πῶν, καὶ σελήνῳ, καὶ ἀστρά, εἰς ψυχῶν, καὶ ἀέρος, καὶ τὰ ἄλλα. vide l. 8. § 19. & l. 12. § 28. vide & Athenag. in legat. pro Christian.

Ἐξευρίθη] reperta est, extitit. ut supr. § 8.

§ 36. Τὸ σαπὸν] Vide supr. § 14. & l. 8. § 24.

Γράσσει] Ità l. 8. § 37. γράσσει πῶς τῶν.

Ἰσῶν γῆς τὰ μάρμαρα] nuclei terra. Cas. calli. Xyl. Aliâ ratione Philo de provid. γῆς εἰσι δοκοὶ

(terra tincta sunt) αὐτὴ δὲ οὐρανὸς καὶ ἀδιδάχα πόλεμος. Theodor. Prodrum. in providens.

Ἐυρημία κυνὸς ἢ οὐδασὴ πορφύρε.

Ὁ μάργαρος κύημα φαύλον ὄφρυς.

Λίθοι τὸ σύμπαν, οἱ χρυσάοντες λίθοι.

Ὁ λαμπρὸς διὰ τὸ ἐκ πύργου καὶ ἑλίου.

Ὁ πῶν τε πλῆθον, καὶ λίθων ἐξοικνών.

Τῆς τίτανος, γῆς ἑλίου, γῆς πάντες λίθοι.

Τῶν γῆν καὶ πύργων, καὶ οὐρανῶν, ἢ αἰσχύνης.

Augusti hominis purpura, inventum est canis;

Libido, margarita, villi ostrei:

Summa est lapillis, quod glabella saxa sunt.

Ex calce, lignis, splendida ornatu domus,

Costisq; latere, fossiliq; marmore est.

Calx nata terra, ligna, lapides terra sunt.

At terram honorans, erubescere haud velis? Svart.

Ἐποσάθμαι ὁ χρυσός, ὁ ἄργυρος] f. ὁ χρ. [κα]

ὁ ἄργυρος. faeces autem sive sedimentum terra illa

vocat, quia inter liqandum subsidit, quod est purissimum

metalli atq; pretiosissimum; quomodo in vino

& urina solet τὸ ὑπόσθμα, sive ἡ ὑποσάθμη, vo-

cabulum Henrici Stephani thesavo adjiciendum,

cum ex Marco; tum ex Hesychio, apud quem repe-

riat. Ἐποσάθμη, πρυγία, πρυγία, & Σκωδία, ἢ γαι-

ώδης ἐν τοῖς χυτοῖς] ὑποσάθμη, ita enim locum

illum defectum integrandum sentio. Sed & ex La-

ert l. 7. q. in Zenon. ait Stoicos eadem ratione dix-

isse ὑποσάθμην πάντων τῶν ὑλῶν. quancum nec hi

soli. nam & Porphy. de abstinent. l. 3. nos ait

mundi inferioris ὑποσάθμην ὀρεῖν. & Syncl. de

provident. l. 1. τῶν ὑποσάθμην ὅτι ὄντων, mundi

inferiora ista appellat. Leucippus item apud Her-

miam in Philo. irrisit. τὰ πρυγία καὶ τὰ ὑπο-

σάθμη ὕδωρ καὶ γῆν καὶ πῦρ. & Theodoret. q. the-

rap. l. 1. pravae improbosq; homines ait, ὑποσάθμη

πῶν παχέια ἰοικάναι, ὅτι τὰ δουλιχῆς ὁ δεικνύ-

μεν πόρον διὰ παχύτητα. de Cynico Julian de

crisist. orat. 2. ἐκείνους τὸ χρυσόν ἢ ἐστὶ χρυσόν,

ἢ ἡ ψάμμος ψάμμος, εἰ ποτε ἀμοιβὴν πε-

ρὶ αὐτὰ ἐξέτασται, καὶ τῆς ἀξίας αὐτῶν ἐπὶ τὴν

αὐτῶν πῦρ καὶ γῆν καὶ πῦρ αὐτῶν αὐτῶν ἀμφο-

τέρων τὸ ἀπαινώτερον ἢ καὶ τὸ ἐλάττω, ἀνθρώπων

ἢ κινωδίσια ταῦτα καὶ ἀμαθίας νενόηκεν ἔργα.

Qin & ideo potest metalla ista γῆς ὑποσάθμην

dixisse, quia in infimas terrae partes, quasi demersae

jacent, quomodo ad ima faeces, ac sedimenta subsi-

dunt. unde Senec. ep. 1. In imo pessimum. & epist.

108. gravissimum quodq; turbidumq; subsidit. Ita

enim de his avtor idem ep. 90. aurum & argentum,

quasi male nobis committerentur, natura abscondit.

nos in lucem, propter quae pugnaemus, extulimus. Nec

erubescimus summa apud nos haberi, quae fucrant

ima terrarum. vis scire, quam falsus oculos tuos de-

cipit fulgor? nihil est istud, quamdiu immersa & in-

voluta cano suo jacens, sedens; nihil obscurius. &

de benef. l. 7. c. 10. Laminas utriusq; materiae, ad

quae cupiditas nostra caligat, terra, quae quicquid utile

futurum nobis erat protulit, istas defodit & mer-

sitas & ut noxiis rebus, ac malo generum in medium

proditur, toto pondere incubuit. Quod Plinius nat.

bist. l. 33. praefat. Hac summi sui parte tribuit,

quae profunt. illa nos premunt, illa nos ad inferos a-

gunt, quae occultavit atq; demersit. Sed non aliter sa-

tis, si Senecae credimus, qui mox ibidem. Possunt de

rerum natura queri, quod aurum argentiūq; non in-

terius absconderit, quod non majus, quam quod detrabi

posset, pondus iniecerit. Idem denique ep. 92. de vi-

ro bono Aurum argentiūq; illis, in quibus jacere

tenebris dignissima, non ad hunc aestimat splendo-

rem, quod imperitorum verberant oculos: scit erui e ca-

eno, ex quo illa secrevit cupiditas nostra, & effodit. In

sacris literis, divitiarum, quae istis cumpimis constant,

וְכִנְיָו voce composita id est, densum lutum

sive caenum dicuntur. Abacuc. c. 2. v. 5. sed &

וְכִנְיָו i. e. faeces, sive ὑποσάθμη, ut Mar-

cus illic, Sophoniz. c. 1. v. 12. si Druso fides:

prev. class. l. 1. 2. prov. 58. quancum ed loci,

concretum esse super faeces: vel de securitate ac fi-

ducia, cum Piscatores vel de obstinatione in malis,

cum Junio, & pace tranquillitatemq; jugi nata, malim

intelligere: ex gemina ferè formula, quae Jeremiz

c. 48. v. 11. reperitur.

Τεργία ἢ ἑσπέρη] vide ad l. 6. § 12.

Τὸ πνευματικόν] etiam quae spiritu constant. Xyl.

etiam vita tua. Cal. i. c. anima, quasi πνευματικόν le-

gerit. τὸ πνευματικόν, est formale, sive quod formae

rationem obinet: Opponitur enim τῇ ὑποκειμένη

ὑλῇ τὸ πνευματικόν, sicut τῇ ὑλῇ τὸ αἰσθητικόν,

l. 4. § 16. & l. 5. § 13. ubi idem plane quod illic

argumentum tractatur; & l. 7. § 29. & l. 8. § 9.

quod l. 12. § 10. ὑλὴν καὶ αἶνον dixit. & ibid. §

18. αἶνον καὶ ὑλὴν. πνεύματα verò formae sunt.

l. 12. § 30. πνεύματα καὶ ὑποκειμένα.

Ἐκ τούτων εἰς ταῦτα μεταβάλλον] quia nimi-

rum elementa, ex quibus & spiritus ipse sive anima

juxta Stoicos constatur, in se invicem transmutan-

tur. vide l. 4. § 21, 46.

§ 37. Ἄλλος τὸ ἀθλὸν βίβη καὶ γυμνασμός] So-

crates apud Stob. tom. 2. tit. 4. τοῖς παιδείαις μι-

κρὰ σέβασται εἰς τὸ καλὸν ἰκάνη. Apost. ad Co-

rinth. ep. 1. c. 10. v. 10. Μὴδὲ γυμνάζετε, καὶ δα-

σκαί καὶ πνέσ αὐτῶν ἐν γυμνασίῳ.] de Israelitis loqi-

tur in eremo subinde ex occasione quavis murmu-

rantibus.

Πιθηκισμός] imitationis. Xyl. dissimulationis

Cal. at Svidz πθηκισμοὶ sunt ἀπάται καὶ χολακεί-

ματα. (apud quem pro μινικαῖς, ut νικαῖς leg.) ex

Aristoph. in Equit. ubi Cleon. adversario suo;

Ὅτι μοι πάλας, διοὶς πθηκισμοῖς με σκαλίσκεις;

& mox: Ἄλλ' ἔχ' ὑπερβαλεῖς με δωπίαν.---

Et apud eundem in *Vesp.*

Ταῦτα ἰδὼν, ὥσθ τι μικρὸν ἐπιθίκοι.
pavulum adularum sum. Verum Marco pithice
videtur esse *simiarum more*, qz gestulationibus va-
nulis ludos faciunt; *nugari*. qd Apollodor. in A-
delph. dixit

--ἐν πιδήκοις ὅττα δ'εἶν Πιθικὸν ἔδ'.--

hoc est, *inter nugas nugas esse*, five pariter
nugas meras agere. habes *supr.* ad l. 9. § 3.

siquidem sumia risus lusisque folius gratia in ædibus
habetur. Plutarch. in *adulat.* ὁρᾷ τὸν πιδηκὸν; ἢ
δύτα; τὴν δὲ δικίαν φυλάττειν, ὡς ὁ κωμῶν, ἔδ' βα-
σταίτην, ὡς ὁ ἱππὸς, ἔδ' ἀγρὺν τὴν γῆν, ὡς οἱ
βόες ὕβριν ἢ φόβον; ἢ βωμολοχίαν, ἢ παιδίας ἀνέ-
χεται, γέλωτος ὄργανον ἐμπαράχον. facere tamen
pro Xylindar versione videri possit Epicteti illud
enchir. c. 35. qd idem totidem ferè verbis habe-
tur & *dissert.* l. 3. c. 15. ταῦτα πάντα ὁπασ-
σάμεθα; ἔρχεσθαι τὸ ἀλλεῖν· εἰ δὲ μὴ, ὡς τὰ
παιδία, ἀναπαύσασθαι, ἢ νῦν μὴ παλαιότες παίζει,

νῦν δὲ αὐλητᾶς, νῦν δὲ μονομάχης, ἔτα σὺλπί-
ζει, ἔτα τραγῳδεῖ· ἔτι καὶ σὺ νῦν μὴ ἀδελφῆς,
νῦν δὲ μονομάχος, ἔτα ῥήτωρ, ἔτα φιλόσοφος,
ὅλη δὲ τῇ ψυχῇ ἔδ' ἐν, ἀλλ' ὡς πιδηκός, πᾶσι δέ-
αν, ἢν αὐτὸν ἰδῶν, μὴ μὴ, καὶ ἄλλο ἐξ ἄλλης σοὶ ἀγέ-
σκει, τὸ σύνδεσ δ' ἀπαύσκει. verum qd est hoc
vago & desultorio vitæ instituto nugasium? vide
l. 4. § 16. Idem l. 2. c. 4. de philosophiam pro-
fesso, sed vitæ iniquatissimæ homuncione: Ἀρχι-
δμου πέννυ τοῶν, μοιχῶς ἰδοῖ, καὶ ἀπιστος, καὶ ἀντι-
ἀνθρώπου λόκος ἢ πιδηκός. τί γὰρ διαφέρει; Dioge-
nes *epist.* 17. cuius initium, an inscriptio, cum in-
terciderit, ita potest restitui. [Ὁ Κύων τοῦ Ἑλλήνων
ὀνομαζομένου ὀνομαζέσθαι.] ὑπάρχει δὲ τῷ ὑμῶν,
καὶ ἐγὼ μὴ λέγω. ὅντες γὰρ ταῖς μὴ ὀφείλουσι δι-
δραστοί, ταῖς δὲ ψυχαῖς πιδηκοί, ἀπεποιεῖσθαι
πάντα, γνώσκετε ἢ ἔδ' ἐν. reliq̃a ferè tota epistolā
πιδηκισμῶν illorum graphice describit.

Τί τέτων κενόν] ad l. 7. § 1.

Τί σε ἐξίστη] qd terret te? Xyl. ad qd obstu-
pescit? Cal. Malim, qd te percellit? five de mensis
statu dimovetur?

Ἀλλὰ καὶ περὶ τοῦ διὸς ἔδ' ἐν ποτὶ ἀπλοῦς καὶ
χρηστῶς γινῇ] *Quin* ἔρ jam erga deos simplicior
ἔρ melior es factus. Xyl. qasi ἱγάν legeretur. at
Lugd. ἡγῶν. rectè. qem & Cal. securus est, esto
jam tandem erga Deos simplicius ac benignius as-
fectus.

Ἰσὺν τὸ ἐκείνῳ ἐστὶν] vide ad l. 3. § 7. & l. 6.
§ 23. & l. 12. § 35. potest avtem hæc clavfula
fuisse à prægressis se juncta; & hoc velle, opera na-
turæ lustris brevioris spatio an prolixiore, nihil in-
teresse; cum eadem vilis sis.

§ 38. Ἐκεῖ τὸ κακόν] vide *supr.* § 4. ἔρ 20.

§ 39. Ἀπὸ μᾶς πογῶς πογῶς πάντα]
vide l. 6. § 36.

Ὡς ἐνὶ σῶματι] vide ad l. 4. § 40.

Ἐπισυμπαίνει] vide ad l. 5. § 8.

Τί ἔν ταράσσῃ; τὸ ἡγεμονικὸν λέγει, τὴν δι-
κασίαν, ἔσθ' ὅσον, ἡσυχασίαν, σωφροσύνην, βίον;

Qid ergo perturbabis? menti tuæ dicis, mortuus es,
peristi, effectus es, simulas, es in cætu, aleris? Xyl.
illud advertit vocabulum *δνειώσις*, qd in periocha
segenti inferctum sensum facit extensum, istud esse
retrahendum. & est prorsus. sed τὴν δνειώσιν leg. &

me avtore, ultimo loco potius collocandum. At
Cal. (q̃i à præcedentibus, illa τὸ ἡγεμονικὸν λέγει
&c. divellit, tanqam aliò spectantia) *Dicis parti*

illi ratione prædita, mortua es, corruptio apprehendit
te? num ἔρ hac excrementa egeris? num pecudum ritu
depascitur? ut nimirum corporis instar morti
obnoxia sit. Itā τὸ φθίρεσθαι vult eā esse corruptiellā
effectum, qz interitum rei corruptæ afferat: qum de
mente aliā ratione τὸ φθίρεσθαι dicatur Marco *supr.*

§ 2. vult legi, ἀποκρίνη, βόσκε; (nam τὸ σωφρο-
σύνην rationem nullam habuisse videtur) & novum
ista conficere ἐρωτήματα. vult denique τὸ ἀποκρίνη il-
lud excernendi significatum habere. D. Boet. avtem
aliter ista interstingvit. siquidem argumentum su-
perius ad τὸ ἡγεμονικὸν claudidit. tanqam si scri-
ptum esset, τί ἔν ταράσσῃ τὸ ἡγεμονικόν; Qid
mente tuā conturbabis? indè avrumat & ipse no-
vam seq̃i materiam, cujus verba sic concipienda sint.

Λέγει, τὴν δνειώσιν; ἔσθ' ὅσον, ἡσυχασίαν, βίον. Dicis
contemplatum, five, in contemplatione versatum te.

verum corruptus es, simulas, pecudum ritu degis, effe-
ctus es. ἀποκρίνησθαι certe istic *histrionem* agere
mihi significare videtur; eo sensu nimirum qd ex
carmine Petron. Joan. Sarisber. dixit, *policrat.* l. 31.
c. 8. totum ferè mundum *histrionum exercere*. quan-
quam nec spreverim ipse prorsus, qd Cal. subindi-
cat, ut ἀποκρίνη in media forma significatu activo
legatur. eò magis qz Marcus ipse l. 6. § 14. τίμου-
ον, inquit, ἔτε τὸ συναγαλάττω, ἔτε τὸ πείσασθαι
ἑαυτὸν γὰρ ὁμοίον τῷ ἀποκρίνῃ τὰ σκεττομάτια τῆς
προσῆς. qd avtem τὴν δνειώσιν dicit, Epictetus for-
san explicabit, q̃i de evidentibus rerum oppugnantibus,
ait, *dissert.* l. 2. c. 5. ἐκτέτμνται τὸ ἀδύνατον·
αὐτὰ, καὶ ἐκτετμνόνται καὶ τὸ λογικόν ἐκ ἀντέτμν-
ται, ἀλλ' ἀποτὴν δνειώσιν. Vel Crantor etiam apud
Plur. ad Apollon. nam τὴν δνειώσιν τὸ ἡγεμονικόν
est idem Marco, qd Crantori τὴν δνειώσιν τὴν ψυ-
χῇ, in illis, τὴν δνειώσιν γὰρ εἰκός, ἐκεῖ μὴ σῶμα
τῆς ψυχῆς, ἐταυδᾷ δὲ ψυχῇ. Verum locus insi-
gniter depravatus videtur. Nec certi qd statuere
avim. D. Salmas. de hoc loco per literas consultus,
de δνειώσιν huc retrahendo consentit: periodum re-
ctum sic concinnandam censet. Τί ἔν ταράσσῃ, μή-
τι τὸ ἡγεμονικὸν λέγει, τὴν δικασίαν, ἔσθ' ὅσον, ἡσυχ-
ασίαν, σωφροσύνην, βίον; δνειώσιν; numquid
ἡγεμονικὸν τὸν δικασίαν qd mortuum est, qd corruptum,
qd aliud agit, aliud simulat, qd congregetur, pascatur.

Et supra § 27. δουλεία σκλάβων. Sic nimirum servi & mancipia sunt, ὥστεque revera earum rerum, quas tanta cum anxietate requirunt, & quibus ὅπως σωθήσονται, ut Marcus noster, l. 5. § 1. Flaccus l. 1. epist. 10.

Imperat aut servus collecta pecunia cuige,

Tortum digna sequi potius, quam ducere fuem.

Hoc est quod Seneca epist. 8. ex persona fortunae muneris enixe anxietate aucupantium. Hoc miserrimi fallimur: habere, nos putamus; habemur. i. e. putamus res esse in nostra potestate; cum nos potius in illarum potestate sumus; dum illarum servi & quasi mancipia sumus.

Καὶ οἱ τοὶ ἐπ' ἡμῶν οἱ θεοὶ συλλαμβάνουσιν] Avg. de grat. Christ. l. 1. c. 15. Cur petitur, quod ad nostram pertinet potestatem, si Deus non adiuvans voluntatem? & de pecc. meritis. Et remiss. l. 2. c. 6. Quis sperat, quod in potestate sic habet, ut ad faciendum nullo indigeat adiumento? Τῷ γὰρ ὅτι, ὃ ἐξ αὐτῆς τῆς ἔχει, πελοῦσι δεῖν καὶ μάταιος παρ' αὐτῶν λαμβάνει. Epictet. l. 1. c. 9.

Οἱ θεοὶ συλλαμβάνουσιν] Indè l. 1. § 17. συλλαβὴν τοῦτον ἡμεῖς ποιοῦμεν. Sed disertius paulò Marco Paulus noster ad Rom. c. 8. v. 26. τὸ πνεῦμα σὺναιπλάττειται. vicissim auxiliatur; quasi mutuas confert operas. Ità & nos Deo σὺνδρῶντες oportet: Ap. ad Cor. ep. 2. c. 6. v. 1. & nobis operantibus σὺνδρῶντες Deus. Marc. Evang. c. 16. v. 20. unde & Apost. de se ad Cor. epist. l. 1. c. 15. v. 10. Πειρώμενοι αὐτῷ πάντως ἐκπορεύσθαι· ἐκ ἐγὼ δὲ γὰρ οὐκ ἔχω; vel, non solus ego (quomodo ad Gal. c. 2. v. 20. Ζῶ ὃ, ἐκὼν ἐγὼ, quoniam de loci istius interruptione ambigi merito potest) ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ, ἡ ἐμὴ ἐμῶν. nec gratia Dei sola, nec ipse solus; sed ipse cum gratia, gratia cum ipso est cooperata. Bern. de grat. Et lib. arb. Ità nos gratia divina quam agnoscat, ingratum, nec opere fretus divinā, exstitit otiosus: verum et opus gratiam numini tribuit, et huic etiam operam suam contribuit. Huc Epicharmi illud;

Τῶν πάντων πωλοῦσιν ἡμῶν πάντα τὰ κατὰ τοὺς θεοὺς.

Dii suas labore dotes esse venales volumus. Grot.

Καὶ τ' ἐργαζέμεθα πολὺ φίλτερον ἀδυνατέμεν.

Τῷ δὲ θεῷ νεμεσῶσι καὶ ἀνέρες, οἱ καὶ ἀνδρῶν.

Ipsi fundantur et clementius afficiuntur Dii.

Ignavum oderunt, pariter superbi hominēque.

Heliod. oper. l. 1. Sed et Aeschyl. Pers.

Ἀλλ' ὅταν σπείδῃ τις αὐτὸς, καὶ ὃς θεὸς συνδράσκει.

Quod quis ultro properat, illuc adiuvat cursum Deus.

Idemque. Philē ὃ τὸ κέλευσεν σὺνδράσκει θεός.

Habet laborans collaborans Deum.

Et, τῷ δ' αὖ ποῦντι καὶ θεὸς συλλαμβάνει.

Adesse gaudet, sed laboranti, Deus.

quod Euripidi tribuit Stob. tom. 2. tit. 29. Et Clem.

strom. l. 6. & post Clementem Theodoretus Cle-

mentis compilator, ibidem. l. 1. Verum ille ex Ev-

rip. Hippolyto, hic ex Ekkimeno (sive ut Grotius avumat ex Clymene) esse vult: quod & illud Socratis in Minoe eodem refert:

Οὐκ ἐστὶ τοῖς μὴ δρῶσι σύμμαχοι τύχη.

Fortuna non est socia nil constantibus.

Indè proverbium apud Laconas, τὴν χεῖρα ποτὶ φέροντα δὲ τὴν τύχην ἐπιτελεῖν. Plut. in apoph. Lacon. sed & apud alios Graecos, referente Suidā,

Τὴν χεῖρα σπρωττόμεντα τὸν θεὸν κἀγαθόν.

Et, Αὐτοῖς τι νῦν δρῶν, ἔσται τὰς θεῶν χεῖρ.

Deum invocare oportet admodum manu.

Et, Molire primus ipse, mox Deum invoca.

Ἀρρὸς γὰρ ἐστὶς, θεὸς ἔχον ἀνὰ στῆμα.

Blen dūant' εἰς ἐκκλῆσιν ἀνὰ πῦρ.

Eurip. Electr.

Expers laboris atque inopi nemo potest

Rem facere, quoniam saepe compelles Deos. Grot.

Syncl. denique de provident. 1. Καὶ γὰρ σπρωττοῖς, δι' ἣν ἐξέρχεται μὴ βελούμεντας; ἀλλὰ χειρὸς τοῦ πατρὸς αὐτῆς ἔχει, πάντα πάντας ἐνδύμεντας ἔδω.

ἢ γὰρ δεῖν ἢ σπρωττοῖς καὶ τὴν μητέρα τὴν νεογνὴν βρέφος, ἢν δὲ σπρωττοῖς ἔχον, ἀποσβῆσθαι τὰ σπρωττοῖς καὶ λυπηνοῖς. ἐκείνο γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐπὶ καὶ οἰκοδὸν ἀποδίδωκε. ἀλλὰ κατ' ἐκείνου ἡπὶς αὐτοῦ καὶ γὰρ αὐτὸ καὶ οἰκοδομῶν, καὶ κατὰ ἀφύκναι. ταῦτα τὰ πάντα ἀξία ἀνθρώπου εἶναι καὶ γὰρ σπρωττοῖς νομῶν, καὶ ἐκείνῃ φρονήσιν, ἐκείνῃς τε καὶ ἐπιμαλῆς ἀμα γινώσκουσι καὶ ἔχ' ἡγούμενται διὰ τὴν σπρωττοῖς καὶ γινώσκουσι ἀρετῆς ἀποδίδωκεν καὶς ἀλλήλα. Pulcerrime.

Οὐκ ἔστι σπρωττοῖς τὰς ἐκείνῃς, καὶ δεῖν τι γίνεσθαι] Posce deum, inquit, bonam mentem, et videbis quid futurum sit, quod Dominus Christus Luc.

c. 11. v. 13. Πῶς πολλοὶ δίδωσι πνεῦμα ἄγιον τοῖς αὐτοῖς αὐτῶν. quanto magis gratiam spiritus eam poscentibus concedet? scilicet quod Joan. ep. 1. c. 5. v.

14. Ἐάν τις αἰτοῦμεθα καὶ τὸ δέλημα αὐτῶν, ἀκούει ἡμεῶν καὶ ἐάν οὐδαμῶς ἐπὶ ἀκούει ἡμεῶν, οὐδαμῶς ἐπὶ ἔχουσι τὰ αἰτήματα ἡμεῶν. Epictet. lib. 2. c. 18:

Μένων τέλος μὴ συναρπάσθαι. μήλας ὁ ἀγὼν δεῖ, δεῖον τὸ ἔργον, καὶ ἐρ βασιλείας, ἢ ἐρ ἐλπίδας, ἢ ἐρ εὐεστίας, ἢ ἐρ ἀπαρξίας. οὗτοι δὲ οὐκ ἀποσβῆσθαι ἐκείνους ἐκείνους καὶ παρασάπτει, οὗτοι δὲ οὐκ ἀποσβῆσθαι ἐκείνους ἐκείνους καὶ παρασάπτει. Videatur & Menandrianum illud superius paulò exhibitum.

§ 41. Τὰ σπρωττοῖς ἐκείνους ἐκείνους] Quae de rebus natura prius fuerant meditatur. Ità se explicat ipse apud Laert. in epist. de quo Marcus illi, Epictetus; καὶ γὰρ οὐκ ἔστιν ἡμῶν διαλογισμὸς. vide infra.

at Cal. σπρωττοῖς ἐκείνους, praestantiora; cum praestitiora, praecedentia, praegregra, priora, Epicurus vellet.

Πῶς ἡ διάνοια] etiam Epicurus inter decum-

bendum animi prius potiusque quam corporis, spiritus-

quam carnis, rationem habet curanteque gerit? quid Chrysippum? quid Christianum facere oportebit?

Ità Plantes. Psal. 41. vers. 4, 10. animae san-

tatem primo loco, tum corporis Deum poscit. *Καλαφρομένης*] Xyl. *καλαπρόμένης* legisse videtur. quasi Pindaricum illud voluerit, γούρις *μελαπύων πόσιν* *φάρμακα*. Pyth. od. 3. idemque medicum adhibitum omnino negare Epicurum frustra avumatur; cum negat duntaxat eo animo adhibitum, ac si magni momenti haberet illud, quod a medico praestaretur. Ego verò existimabam τὸ *καταφρομένης* istic esse *manere corpus* adversus vim morbi. Somnia nimirum mera comminiscimur nobis, ubi gemina non occurrat scriptura. Verum somnium istud excussit planè mihi Vir clariss. Salma- tius, dum legendum suggerit, *καταφρομένης*. quo verbo usus est & Marcus l. 7. § 3. & l. 10. § 13. unde & *φρύαγμα* pro *fastu*. *μετὰ δὲ οὐδὲ φρύαγμα* τ. 4. § 41. non *medicis*, inquit, *præbebam me*, ut de me magnos spiritus sumere possent, quasi aliquid opera pretium facturi, in sanitate mihi restituta. Nihil certius. Qod autem Marcus hic *καταφρομένης*, id in eodem planè argumento *ὁρῶν ἐπάραι* Epictetus dixit, *differt.* l. 3. c. 10. *πῦν καλακύνει τὸν ἰατρὸν; πὶ λῆγει, ἴαν δὲ λῆγει, κύριε, καλῶς ἔξω; τί παρέχει αὐτῷ ἀφορμὴν τὸ ἰσχυρὸν ὁρῶν;* hoc est, *ἐν καλαφρομένης*, de eisdem sensu diverso Marcus, τὰς ὁρῶς ὑπὲρ ἧς ἀρρώστων συστάται dixit. l. 4. § 42. Certè *ὁρῶν* & *καλαφρομένης* conjuncti & pro eodem usurpavit Epictetus l. 3. c. 26. ad l. 10. § 19. representandus. *καλαφρομένης* optime exprimit quod Hebræi dicunt **יָנִיחַ**

i. e. inquit Jairus ad Judic. cap. 7. vers. 2. **יָנִיחַ** *vauntur, to vaunt.*

Ἄν' ὁ βίῃ ἦτο ἔν' ἡ καλῶς] M. Casavb. *ἤρκατο*, legisse videtur. D. Boor. (cui accedo) *ἦτο* mavult. Senec. ep. 91. *Epicurus, cum illum hinc urina difficultas torqueret, hinc insanabile exulcerati dolor ventris, beatissimum, inquit, hunc est ultimum dicam ego. quod idem & ep. 66. tangit. Epicturi verba ipsa habes ex epist. ad Idomeneum apud Laërt. l. 10. πῶς μαχεῖαν ἀγαντες καὶ ἄμα πῶς ἀποτῶντες ἡμέραν τὴν βίην ἐχέμεν ὑμῶν ταυτὶ παραγνῶντα τε παρανοήθημεν, καὶ δυνάμεως πᾶσιν, ὑποβόλῃ ἐκ ὑπολείποντα τὸ ἐν ἑαυτοῖς μετὰ βίῃ ἀνταρῶντα πᾶσι τῶν τοῦ κατὰ φύσιν ψυχῆς καὶ ἐν, ἐπὶ τῇ ἧς γενομένων ἡμῶν διαλογισμῶν μήμη.* Eam Cicero, qui ad Hermacbum scriptam asserit, sic vertit, *Tuscul. l. 3. cum ageremus vitæ beatum, et eundem supremum diem, scribebamus hæc. tanti autem morbi aderant vesicae et viscerum, ut nihil ad eorum magnitudinem posset accedere.* 40 *compensabatur tamen cum his omnibus animi latissia, quam capiebat memoria rationum inventorumque nostrorum.* Meminit & Epictetus *differt.* l. 2. c. 23.

Ταῦτα] Leg. *τ' αὐτὰ. τ' αὐτὰ* *ἐκείνῳ*, eadem quæ ille, quod non advertens Xyl. sententiam mutilavit.

Μὴ ἀνίστασθαι φιλοσοφίας ἐν δὲ δὴ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις] Qod de Theoderico Gorho aleam tractante, Sidon. l. 1. ep. 2. *In bonis iactibus tacet, in malis ridet, in neutris irascitur, in utrisque phibet.*

Μὴτε τὸ δίδωται καὶ φυσιολόγῳ συμπληρῶν] at Epicurum supra aiebat dixisse, *ὅτι τὰ φυσιολόγῳ συμπληρῶν διέτελει.* & l. 10. § 30. monet Marcus ipse, *φυσιολόγῳ ὁρᾶν τὰ ἐν τῷ βίῃ*, itaque illud καὶ *φυσιολόγῳ* Xyl. proflus omisit. Verum potuit ibi speculationes naturales designasse, quæ ad rem præsentem mentemque firmendam faciebant, istic vanas, futiles, curiosas, inutiles, notare, quæ ad mores formandos nihil conducere. Suspicio tamen hæc proflus spernenda forsitan fuerit, scripsisse Marcum καὶ *μὴ φυσιολόγῳ*, vel καὶ *ἀντιστολόγῳ*, & totum naturæ imperito. vide l. 10. § 9. *μὴ συμπληρῶν* autem dixit, quomodo *συμπληρῶν*. l. 7. § 43.

Πρὸς μόνῳ τῷ νῦν παρανοήῃ] Vult nos, quod vulgò dicitur, *hoc agere*. Flaccus in *art.* *Ut jam nunc dicat, jam nunc debentia dici.*

Ita Marcus, ut jam nunc facias, jam nunc fieri debentia. vide ad l. 6. § 2. & supra § 6, 29. & l. 10. § 1.

§ 42. *Οὐ δύνανται* itaque ἐν τῷ κόσμῳ ἐξελθεῖν ὁρεῖσθαι, ut Apost. ad Cor. ep. 1. c. 5. v. 10. *ἐκ τοῦ κόσμου ἐμῖναι nos oportet, si ejusmodi vitare velimus homines, quales in mundo non possunt non esse frequentes.* Verum necessitatem illam, quam somniant Stoici, quasi citra malum bonum nè consistere quidem posset, Christiani nevtquam agnoscimus. vide ad l. 6. § 41. & l. 8. § 15.

Οὐς ἀνάγκη ἐν τῷ κόσμῳ εἶναι] Terrull. *adv. Prax. c. 10. Oportebit enim et mihi esse et hæreticos.* Alludit ad illud Apostoli, ad Cor. ep. 1. c. 11. v. 19. *Δὲ ἢ καὶ αἰρέσεις ἵναί*] sed & D. Christus, *Matt. cap. 18. v. 7. ἀνάγκη γὰρ εἶναι εἰσεῖν εἰς τὸ σκάνδαλον.*

40 *Τίνα ἴδωκεν ἡ φύσις ἀρετῶν πρὸς τὸ*] Vide supra § 11. *Epictet. enchir. c. 9. ἐφ' ἑκάστῃ τῇ ἀρετῇ πᾶσι τοῖς ἀνθρώποις, μνηστὸς ὁπότερον ἐπὶ ταυτῶν ἡτῶν, ἢνα δύναμιν ἔχει πρὸς τὴν κατὰ φύσιν αὐτῶν ἐν καλῶν ἰδῶν ἢ καλῶν, ἐνέσσει δύναμιν πρὸς ταῦτα ἐγκρατεῖαν. ἐάν ποτε πᾶσι ἀρετῶνται, ἐνέσσει καρτερίαν. ἐν λαοδραίᾳ, ἐν ἰσχυρίᾳ, καὶ ἑπὶ τῇ ἐνέσσει σι, ἢ συναρπάσει αἱ φαντασίαι.*

Πρὸς μὲν τὴν ἀγνώμονα τὴν ἀρετῆν] Ità Apost. ad Titum c. 3. v. 1. *πᾶσι ἐνδεκνυμένους ἀρετῆν πρὸς πάντας.* & quia objici poterat, multos esse ἀγνώμονας καὶ ἀνοήτους, mox subjicit, v. 3. *Ἡμῶν περὶ καὶ ἡμῶς ἀνοήτοι, ἀπειθεῖς, πλεονεξοῦντες, &c.*

Μεταδιδόσκον τὴν πηλαμνῶν] quod Jacob. Apost. ep. c. 5. v. 19. *τὴν ἀπὸ τῆς ἀληθείας σλαμνῶν*

τίνα

— quæ enim virtutem amplectitur ipsam

Pramia si tollas? — Sed pergit Seneca.

Quid est autem turpius, quam aliquem computare quanti vir bonus sit? cum virtus nec lucro invitetur, nec absterreatur damno; adeoque neminem spe ac pollicitatione corrumpi, ut contra se impendere jubeas, ac sapius in ultero - tributus sit. Quid conseqor, inquit, si hoc fortiter, si hoc grate facio? quod feceris. nihil tibi extra promittitur: si quid forte obveneris inter accessiones numerabis. rerum honestarum pretium in ipsis est. Idem de benef. l. 4. c. 1. ad qz Lipl. factum ipsum fuit merces. Idem epist. 113. Sacra res est justitia, alienum bonum spectans; nihil ex se petens, nisi usum sui. nec justum esse gravis oportet. parum est. me in hac pulcherrimam virtutem uliro etiam impendere juves. non est quod spectes, quod sit justa rei præmium majus, quam justum esse. Sed &, de clem. l. 1. c. 1. Rectè factorum verus fructus, fecisse. nec ullum virtutum pretium dignum illis extra ipsas est. Et de vit. beat. c. 9. Interrogas, quid petam ex virtute ipsam: nihil enim est melius; ipsa pretium sui est. Silius bell. Pun. l. 13.

Ipsa quidem virtus sibi mer pulcherrima merces.
& brevius adhuc Clavdian: de Mallii coff.

Ipsa quidem virtus pretium sibi —

& Tragicus nescio quis latius, apud Clem. Strom. lib. 4.

Ὅτι ἕνα ἀρετῇ ὅτι ἐν ἀνθρώποις μόνον
Οὐκ ἐν θύραιων τὰ πρὸς αὐτὴν λαμβάνει
Αὐτὴ δ' ἐαυτῷ ἀδελφὰ ὅτι πόνων ἔχει.
Hoc in tot una rebus humanis habet

Virtus, quod extra præmium non accipit;

Dignum laboris ipsa, sed pretium sui est. Grot.

Epictet. l. 3. c. 24. Τί ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ τῷ πρᾶ-
ξαι καλῶς; τὸ πρᾶξαι. ἐπαδλον ἐν ἑδόν; οὐ δὲ
ζητεῖς ἐπαδλον ἀνδρὶ ἀγαθῷ μείζον τῷ καλῷ καὶ
λίγῃ πρᾶξαι; vide l. 1. § 16. Spectat huc
planè illud Pavli Apost. ad Philip. c. 1. v. 21. Ἐ-
μοὶ γὰρ τὸ ζῆν Χριστῷ, καὶ τὸ ἀποθανεῖν Χριστῷ.
qo in loco (præficiendi dictum sit) solus interpretum
reverendus D. Airaus noster Apostoli mentem affec-
tus videtur. Parum, inquit, pensi habeo, quid de me
fiat, modo siue vitâ siue morte meâ Christo honor ul-
lus accrescat. mihi siquidem, cum in vita, tum et in
morte, quæstus est Christus. hoc est, quæstus omnis, si-
ve merces omnis, quem ego mihi vel vivendo vel mo-
tiendo propono expetôq; Christus est; siue is est,
ut Christo deserviam. vide p. 8. § 2. Malè autem

hic Annot. Lugd. quæ καλὰ καὶ κακὰ ἐκείνῃς ἐξ-
ponit, ita dare, ut in accipiente desinat. pejùs quod κα-
ταληπτικῶς, rescribi postulat. pessimè quod hoc ita
sumi vult, ut significet, seipsum spectando: quod est
Marci menti ex diametro adversum.

Τίτε μωδὸν ζητεῖς;] Θαυμάζεται γὰρ ἐν τοῖς
διατάξαι, (inquit Plut. de amore proli) τὸ,

Μιᾶ δὲ γὰρ ἀνθρώπων τὴν ἀνδραγαθίαν φιλεῖ;

Ergo hominem homo mercede quæquam diligit?

10 magna scil. laus est, si homo mansuetus homini est.

Senec. epist. 95. Cicero de legib. l. 1. Id enim ip-
sum injustissimum est, justitia mercedem querere. &

ibid. Si non ipso honesto movemur, ut boni viri si-
mus, sed utilitate aliquâ atque fructu, callidi sumus,

non boni. Quid liberalitas? gratuita est

an mercenaria? si sine premio benigna est, gratuita;

si cum mercede, conducta: nec est dubium, quin is qui

liberalis benignusque dicitur, officium, non fructum se-

quatur. Ergo item justitia nihil expetit præmii, nihil

20 pretii. per se igitur expeditur. Eademque omnium vir-

tutum causa atque sententia est. Idem academ. l. 4.

charitas, amicitia, justitia, reliqua virtus esse nulla po-

test, nisi erit gratuita: nam quæ mercede aliquâ ad officii-

um impellitur, ea non est virtus, sed fallax imitatio si-

mulatioque virtutis. Ἀμείδιος γὰρ ἡ ἀρετὴ ἵνα καὶ ἀρε-

τὴ μὲν, πρὸς τὸ καλὸν μόνον βλέπῃ. Gregor.

Naz. ad Episc. 130.

Ὅτι οἱ οὐ δοῦναι] vide ad l. 2. § 1. de cor-

poris membris, Ambros. hexam. l. 6. c. 9. Videas

30 su, singula gratuito stipendio militare.

Ἀπὸ τοῦ τοῦ ἰδίου] Insignis Annotatorem Lugd.

non emendandi, sed in deterius demutandi pruritus

tenuit, qui proverbii planè immemor, καλὸν ἐν κεί-

νῷ καὶ κινεῖν monentis, etiam καλὰ ἐν κείνῃς

passim sollicitat, nec sollicitat tantum, sed sedibus

luis pellit prorsus. Is hoc loco, Lego, inquit, ἔχουσιν

ἰδίον. qui idem tamen libro 11. ἀπὸ τοῦ pro ἔχω po-

situm vult. Locus is est, l. 11. § 1. ἐγὼ ἀπὸ τοῦ τὰ

ἑμὰ. sed & l. 4. § 49. ἡ οὐσία ἡ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ

40 τοῦ τοῦ ἰδίου. ad quem locum quæ adnotavimus si

consulere libuerit, Marci sensui mutatione istâ ner-

vos plurimum accisos faciliè deprehendes. nam nu-

merum mutari, ubi neutra sunt nomina, docere po-

terant eum & sub Orbiliî ferula adhuc agentes.

Consultius fecisset si pro ἀπὸ legisset ὁπ. neque

enim relatiuum illud ad ταῦτα, h. e. membra ope-

rantium, sed ad τὸς τι, siue opus; ad quod condita

sunt, respicit.

Ad Librum X.

§ 1. Σὴ ποτὶ] *Eris, spero, aliquando*: Cal. Ego malim ἱπποματικῶς legere. *Erine tandem aliquando expositulare siquidem videtur cum anima sua, quod ista nondum affecta sit. prout & l. 4. § 37. & infra § 9. ut receptam lectionem sequamur. sic Jerem. c. 13. v. 27. non mundabit se? quando tandem futurum est?*

Ἀπλὴ καὶ μία] vide ad l. 6. § 30. τὸ ὁμαλές.
Γυμνή] vide lib. 11. § 27. Flacc. *carm. lib. 1. od. 24*

Incorrupta fides, nudaque veritas.

Et Nalo amor. l. 1. cl. 3. *Nudaque simplicitas.* —

Φανερότερον τὸ ψευκινὸν σώματι] vide *infra*. § 37. & l. 12. § 2, 3. At Epictet. l. 3. c. 22. τὸ πλὴν καθαρότερον ἡμιονικόν, ait. & Joan. Chrysost. in ep. 1. ad Cor. orat. 40. πῶς τὸ βαπτισμὸν ψυχῇ αὐτῇ ἢ ἡλικίαν ἀλλήλων καθαροτέρως.

Πευκινόν] Itā Dio Prus. orat. 37. de Anaxarcho: ὁρῶν ὡς ψευκινόν. viso ad l. 8. § 34. corpus vestī, sive indumento, confert; qomodo & Apost. ad Cor. ep. 2. c. 5 v. 4. Joan. Chrysost. de statuis orat. 5. πὶ πῶς ἂν ὅτι θάνατον; ὁ δὲ εἰς ἡμάτιον ἀποδύμενος. καθάπερ γὰρ ἡμάτιον, τὸ σῶμα τῇ ψυχῇ ψευκίζεται· καὶ τῷ περὶ βραχὺ διὰ τῆς τελευταίας ἀποδέμενος, λαμπρότερον ἀπολυφόμαδα πόλλιν. Lucret. l. 3. Si immortalis, inquit, nostra foret mens, (quod esse nos novimus) vestem relinqueret, ut anguis, gauderet. At Tertull. de resurrectione. c. 7. carnis tunicam, cutem dicit. carnem, inquit, pellicea tunica, i. e. cutes superductae vestitione. usque adeo si detraxeris cutem, nudaveris carnem. Porphy. de abstinent. l. 1. Ἀπολυτίον ἄρα πῶς πολλὰς ἡμῶν χιτῶνας, τιν τι ὁρατὶν τυτὸν καὶ σάκειον, καὶ ὡς ἐσθδεν ἐμφύσσημα, περιεχόμενοι τοῖς δερματινοῖς. & l. 2. Ἐν ᾧ τὸ κατὰ τὸ πατρὸς, τὸ κοσμὸν τέτω, τὸν ἔχοντα καὶ ἐκτός ἡμῶν χιτῶνα τὸν δερματινον, ἔχοντες ἀγνοοῦμεν διατρεῖν. Certē Origenes tunicas pelliceas, quibus protoplastas Deus induisse Moysi dicitur Gen. c. 3. v. 21. corpora vult esse, quibus animae amictiuntur. Verum delirium hoc refutat Methodius apud Epiphani. *her. 64. § 23. Ambros. hexam. l. 6. c. 6. Caro hodie sumitur, cras deponitur. non igitur caro tu es. caro amictus est animae, quae se induit quodam corporis vestimento. non igitur tu vestimentum es, sed qui vestimento uteris. Gregor. Roman. in Job. l. 9. c. 29. vestimentum est corpus terrenum, quod induta anima tegitur, ne in subtilitate substantia sua nuda videatur. Senec. ep. 92. Quod de veste dixi, idem de corpore me existima dicere. nam hoc quoque*

natura, ut quandam vestem, animo circumdedit. velamentum ejus est.

Τῆς φιλικῆς καὶ εὐεργετικῆς] εὐεργετικῆς istud istice non concoquo. Xyl. omisit, Cal. de affectibus & desiderijs ab exterioribus istis penitus abstractis exposuit. Sed leviculā mutatione, lectio recta restituatur, εὐεργετικῆς rescribendo. dilectionem talem commendat sibi, qualis est εὐργία, sive naturalis affectio, quā prolem suam parentes diligunt; hoc est, veram, simplicem, gratuitam, non mercenariam, non fucantam, non effictam. de qua videatur Plut. περὶ τῆς εἰς τὰ ἔκγονα φιλοστοργίας.

Πλήρης καὶ ἀνεκδήν] vide ad l. 2. § 17. & l. 3. § 5, 7, 8. Apostol. ad Phil. c. 4. v. 18. ἀπὸ παντὸς καὶ σκεπτεύω, πληροῦμαι. Clem. Strom. l. 7. de Gnostico. Ἀυτάρκεις ὡς θύρα, ἀνεκδήν δὲ ἢ ἄλλων, Epictet. l. 3. c. 24. ἢ ἄλλοι δὲ ὄντι δόντι· εἰς τὸ ἄλλο εἰσελθεῖν, ἐνδραμνοῖαν καὶ πόνον ἢ ἢ παρρησίαν. τὸ γὰρ ἐνδραμνοῖαν ἀπὸ χειρὸς δὲ πάντα ἀ δόλιν, πληρωθῆναι πρὸς τοῖς αἰσθητοῖς δὲ περὶ αὐτῶν, εἰς αὐτῶν. vide l. 11. § 1.

Οὐδὲν ἐμπροσθεν] Vide l. 11. § 37.

Ἀρκασίαν τῇ παύσει] Vide l. 7. § 54. & l. 8. § 2. & l. 9. § 6. Apost. ad Philip. c. 4. v. 14. Ἐμασθον ἐν δὲ εἰς αὐτῶν εἶναι. Clemens Strom. l. 7. ὁ γνωσκὸς ἐστὶ ὁρῶναι πρὸς ἢ ἀποπνῶν, ἀρκασίαν τοῖς παύσει· eleganti imagine illustrat hoc Epictetus enchir. c. 15. ubi convivio vitam confert his verbis. Μέμπω, ὅτι, οἱ ἐν συμπόσι δὲ οἱ ἀναστρέφοντες· σκεπτεσθῆναι ἡγοῦνται κατὰ σὲ; ἐκτείναν πῶς χεῖρας, κοσμίως μετὰ λαβῆς παρέρχονται; μὴ κατὰ; ἔτω ἡκεῖ; μὴ ἐπὶ βαλὲ πῆρρον πῶς ὁρῶναι, ἀλλὰ σκεπόμενος, μίχρως ἀρῶνται κατὰ σὲ. ἔτω περὶ τέμνα, ἔτω περὶ γυναικας, ἔτω περὶ ἀρχαίς, ἔτω περὶ πάλυτον· καὶ ἐν ποτὶ ἀξίῳ ἢ δῶν συμποτικῆς. ἀν ᾧ καὶ παρατιθέντων σοι μὴ λάβῃς ἀλλ' ὑπερδίδως, τότε εἰ μόνον συμποτικῆς ἢ δῶν ἐσθ, ἀλλὰ καὶ συνάραγον. ita leg. ex Simplicii commentario, non παραθεντων, quod codices impressi proferunt. Hunc imitatus ex Charidemii persona Dio Prus. orat. 30. Παραρτίνεως εἰς τὸν κόσμον πῶς ἀνθρώπων ἐορτάσονται, ἐπὶ ἐσωχῶν πρὸς καὶ ἐνδρῶν λαμπρὰ κακλινδρῶς. tum de convivarum variis moribus differens, inter alia, πρὸς ἢ αὐτῶν, μὴ ἀρκείναι πῶς παύσειν, ἀλλὰ ὅτι τὰ πρῶτον διατείναν τὰς χεῖρας· ὅς μισογῶντες ὄντας, ἔχοντες ὁρῶναι, καὶ ἀράγματα εἶναι. Talis, monstrum id hominis, Heliogabalus, qui ad mare piscem nunquam comedit; in longissimo a mari locis omnia marina semper exhibuit. Lamprid. Synchysis de provident. 1. Ἀυτῶν τε καὶ πολλὰς εἰρηδῶς ἀξίους· ἀνθρώπων ἀπαυδυσίας.

σίαι καλὴν, μὴ σφαιρῶν βίον, ὥστε ἐν σφαίρῃ
μελεῖται, ἥτις σφαιρικὴν γένοιτο καὶ ἡμῶς, ἵνα
ἀνελώμεθα· ἀλλ' αὐτὸν εἶναι τὸν σφαιρῶντα καὶ
ὕψιμον· τυχὼν γὰρ οὐ τοῦτο καὶ ἀγαθὸς ἐστίν,
συμπότης ὡς ἄκοσμος, καὶ τὸ πᾶν τὸ συμ-
ποσιον ἀπὸ τῆς τυχῆς, τὴν ἐφ' ἑαυτὴν ταρασσὼν ἀν-
ελώμεθα πᾶν τῆσιν· μὴ τυχὼν δὲ ταῦτά τε, καὶ
σφαιρῶν κλωῦνται πινυμένῃ δίκῃ, τῆς σφαιρῶν-
σις καὶ ἐν τὸν πλησίον ἐλθόντες, αὐτὸς ἐξ-
χόμενος.

Ἡδίστη τοῖς παῦσι πᾶσι] Vide l. 3. § 4. &
lib. 4. § 23. Clem. Alex. Strom. l. 7. ἔπος ὁ π-
σος, ὁ πιπλημένον ἄετα διοικεῖς τὰ καὶ τὸν
κόσμον, αἰεὶ πᾶσιν ἐναρτῇ τοῖς συμβαίνουσιν.

Πάντα σοι παρῆσι] Apost. ad Cor. cp. 2. c. 6.
v. 10. ὡς μὴδὲν ἔχοντες, καὶ πάντα κατέχοντες.
qia ut Marc. leg. spirit. § 2. Ὁ Χρῆστος τὸ πᾶν
τὸ πᾶν πᾶν γίνεται· quod Pyladi Orestes Evripide-
deus,

— πάντα γὰρ πᾶν ἔστι σύ μοι.

Πάντα σοι εἶναι] Vide l. 4. § 39. Apost.
ad Rom. c. 8. v. 28. πάντα σωθήσονται εἰς ἀγαθόν.
Julian. orat. 8.

Ὅσον μέλει μοι· τὰ καὶ καλῶς ἔχει. ubi
pro καὶ malim γὰρ qia in compendiosa scriptura fa-
cile commutatur.

Παρά τῶν θεῶν παρῆσι] Vide ad lib. 3. § 11.
Ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν τελείων (καὶ)] Mundi scilicet. live
Dei Vide lib. 4. § 40. & lib. 5. § 8. Laert.
Zeno. l. 7. Θεὸν ἢ εἶναι ζῶν ἀθάνατον, λογικόν,
τέλειον, τοῦτον, ἐν ἐνδομῶνι, καὶ πᾶν ἀνθρώ-
πιν, φρονητικὸν κόσμον τε καὶ τῶν ἐν κόσμῳ.

Γενώμενος πάντα] Vide l. 4. § 23.

Καὶ σωτήριος] Vide lib. 12. § 30. De Chri-
stianis idem Justin. epist. ad Diognes. ὅτι ὅτι ἐν
σώματι ψυχῇ, τὰ εἶναι ἐν κόσμῳ χρεῖσται· ἵνα
καὶ πάντων τῶν σώματι καλῶν ἢ ψυχῇ, καὶ χρεῖ-
σται καὶ τὰς τῶν κόσμου πόλεις. οἰκεῖ γὰρ ἐν τῷ σώματι
ψυχῇ, ἐκ ἐστὶ ἢ ἐκ τῶν σώματι· καὶ χρεῖσται ἐν
κόσμῳ οἰκεῖν, ἐκ ἐστὶ ἢ ἐκ τῶν κόσμου· ἀρετῇ ἢ
ψυχῇ ἐν ὅσῳ φρενέται τῷ σώματι· καὶ χρεῖσται
τοῖς γινώσκουσιν μόνους (leg. divilium μόνους) ἔν
τῷ κόσμῳ, ἀρετῇ ἢ αὐτῶν ἢ θεοσέβεια μέ-
νει· ἐγκλίσεις μὲν ἢ ψυχῇ τῷ σώματι, σωθήσεται
ἢ αὐτὸ τὸ σῶμα· καὶ χρεῖσται κατέχοντα μὲν ὡς
ἐν τῇ τῷ κόσμῳ, αὐτοὶ ἢ σωθήσονται τὸν κόσμον.
vide reliqua: sunt enim elegantia.

Διδορυμῶνα εἰς γένεσιν ἐτέρων] Vide lib. 4. §
21. & l. 7. § 23, 25.

Θεοὶ τε καὶ ἀνθρώποι συμπολιτεύουσιν] Itā
mundus, ex Stoicorum sententia θεῶν καὶ ἀνθρώ-
πων ἄστυ κοινὸν σινονομοσυνδύων καὶ δίκης καὶ ἀρετῆς
οὐλογομενῶν καὶ μακαρίων· à Deo conditus, dicitur.
Plut. de commun. notis. c. 13. & Cicero. de
nat. Deorum l. 2. Mundum esse censent quasi com-
mune urbem esse civitatem hominum esse Deorum,

& Senec. ad Marc. c. 18. urbem diis hominibusque
communem. Diodorus à Scalig. ad Manil. lib. 5.
adductus. ὁ κόσμος ὅτι σύστημα ἐν θεῶν καὶ
ἀνθρώπων· ὡς εἰς τις λίθος, πᾶσι δὲ ἐν ἀρχόντων
καὶ ὀρχουμένων. Verum clarissimè Cicero. de leg. l.

1. Quid est, non dicam, in homine, sed in omni ce-
leste, atque terrā, ratione divinius? qia cum adolevit
atque perfecta est, nominatur ritè sapientia. Est igitur,
quoniam nihil est ratione melius, eade et in be-
mine et in Deo, prima homini cum Deorum rationis fa-
cultas. inter eos autem ratio, inter eosdem recta ra-
tio communis est. qia cum sit lex, lege quoque con-
ficti homines cum Deis putandi sumus. inter eos
porro est communio legis, inter eos communio juris
est. quibus autem haec sunt inter eos communia, et
civitatis ejusdem habendi sunt. unde etiam uni-
versus hic mundus una civitas communis decorum
atque hominum existimanda est. Vide Chrysipp. de
finib. ad l. 2. § 16.

Θεοὶ συμπολιτεύουσιν] De Christianis Paulus
ad Philip. c. 3. v. 20. ἡμεῖς γὰρ πολιτεύμεθα ἐν
caelis. Et Justin. ad Diognes. ὅτι γῆς διατρέχουσιν,
ἀλλ' ἐν ἑσπέρῳ πολιτεύονται. & ibid. τότε θεοὶ
πληροῦν ἐπὶ γῆς, ὅτι θεοὶ ἐν ἑσπέρῳ πολιτεύ-
ται. qo loco Sylburg. mavult, ὅτι θεοὶ ἐν ἀνθρώ-
ποις πολιτεύονται· et qid si legamus, ὅτι πληροῦν
ἐπὶ γῆς ἀνθρώποις, ἐν ἑσπέρῳ πολιτεύονται; alii
viderint. Clemens Alex. in protrept. Ὁ τῆς ἀγίας
καὶ μακαρίας ταύτης δυναμῆος, (pictatem ac reli-
gionem veram vult) δι' ἧς ἀνθρώποις συμπολιτεύ-
εται θεός. Qd & radag. lib. 2. c. 10. Joannem
Baptistam ait in eremo τῇ γαλιλαίᾳ τῷ θεῷ π-
πολιτεύει. vide l. 5. § 27. συζῆν θεοῖς.

Ὡς μήτε μέμφομαι π αὐτοῖς] qod Epictet.
l. 2. c. 19. ὁμιλοῦμαι τοῖς τοῖς καὶ μικρῶν, καὶ τοῖς
θεοῖς, μήτε ἀνθρώπων μέμφομαι. vide lib. 12. §
12, 24.

Μήτε καταγινώσκεις καὶ αὐτοῖς] hoc est qod
Apost. ad Rom. c. 14. v. 18. ἐνδύσιν τῷ θεῷ, καὶ
δοκίμοι τοῖς ἀνθρώποις.

§ 2. Τί σε ἢ εὐνοῖ ἐπιζητῇ, αἱ καὶ φύσιν
μόνον διοικεῖς] Observa qid natura tua requirit,
qippe qd tantum à natura gubernetur. Xyl. nec ab-
scedit multum Cal. ego malim, qatenus guberna-
tur à natura mera. i. e. anima vegetativa, qam φύ-
σιν meram appellat sapius Marcus. hoc est qatenus
nec sensu, ut bruta animantia, nec ratione, ut ho-
mo, ducitur. Sic infr. § 33. ὅσα καὶ φύσιν ἢ
ψυχῆς ἀλόγῳ διοικεῖται. De Stoicis Galenus lib.

qo animam differit corporis crasis sequi. c. 4. πνεύ-
μα τι τῷ ψυχῇ εἶναι ἐκόντα, καὶ τῷ καὶ τῷ
φύσιν· ἀλλ' ὑπερτερον μὲν καὶ ψυχρότερον τὸ πᾶν
φύσιν, ἐκέρτερον ἢ καὶ θερμότερον τὸ πᾶν ψυχῆς·
ὡς καὶ τῷ ὕλῃ μὲν πᾶν οἰκία τῆς ψυχῆς ἐστὶ τὸ
πνεῦμα, τὸ ἢ ὕλης εἶδος. Hæc ergo Marcus genui-
na. permittit tibi, inquit, et admittit in te ea qia na-
tura

natura tua possere videtur, quæ est vegetativæ facultate præditæ, nisi, si id tibi quæ animal, id est, vite tua sensusque, adversari videbitur. tum quod natura tua, quæ est animal, expectare visâ fuerit, nisi id tibi quæ est homo, et virtuti rationali, minus consentaneum existeris. Itâ nihil vult admitti, quod natura hominis, aut quæ vitam meram cum stirpibus, aut quæ sensum cum animantibus communem habet, si rationi rectæ, cuius imprimis ratio habenda est, repugnaverit: vide l. 12. § 3. Marco Seneca virtutem scenerabit epist. 92. Quid ergo, inquit, si virtutem nihil impeditura sit bona valetudo, et quies, et dolorum vastatio, non petes illa? quidni petam? non quia bona sunt, sed quia secundum naturam sunt, et quia bono à me iudicio sumuntur. Et luculentior adhuc Aristoteles, ethic. ad Eudem. l. 7. c. 15. Δὲ πρὸς τὸ ἀρχὸν ζῆν, καὶ πρὸς τὴν ἐξῆν καὶ τὴν ἐκείνην πλὴν τῶ ἀρχόντος· οὗ δὲ λόγος πρὸς διακρίσεις. ἐπὶ δὲ καὶ ἀνθρώπων φύσει συνίστηται ἐξ ἀρχῆς καὶ ἀρχοῦ, καὶ ἐκείνου δὲ ἵσται πρὸς τὴν αὐτοῦ ἀρχὴν ζῆν. Et mox. *Εἰ τίς ἐν αἰρεσί καὶ κλήσει οὗ φύσει ἀγαθὸν ποιήσει τὴν τῷ θεῷ μάλα διαφέρον, ἢ σώματι, ἢ χρημάτων, ἢ φίλων, ἢ οὗ ἀλλαν ἀγαθόν, αὐτὴ αἰεὶς, καὶ ἐπὶ οὗ δεῖς χάριτος· εἰ τις, ἢ δὲ ἐνδεῖας, ἢ δὲ ὑποκόλλω καλῶς τὸν διδόν διατηρεῖν καὶ διαφέρειν, αὐτὴ δὲ εὐαία.

Μὴδὲν φειδύλαξ· Nihil ages supervacaneum. Xyl. at verba monentis sunt, non promittentis. itaque Cas. rebus otiosis ne facebas negotium tibi. Malim simpliciter, nihil fatage, vel, nihil fategeris; de re nulla ulterius sollicitus sis.

§ 3. Φειδύλαξ· γὰρ σὶ ἐπιναλῶσαι· vide ad l. 7. § 33, 64. & l. 8. § 46.

Ἐπὶ τῇ ὑποκόλλει δὲ τῇ σὴ φορητὴν ποιῶσαι· Senec. epist. 78. Levem illum, dum putas, facies.

Τὸ συμπεριεῖν· quid enim valetudinis & sanitatis cavisa non sustineas? vide ad l. 5. § 8.

*Η τῷ καθήκον· officii causâ quid non debeas? vide Apollonum ad Roman. cap. 8. vers. 35, 36. ad Hebr. cap. 11. vers. 35, 36, 37. ad Phil. c. 1. v. 20, 21. & c. 2. v. 17. Lucam Act. c. 20. v. 23, 24. & c. 21. v. 13. vide & lib. 3. § 6.

§ 4. Σταυρὸν ἀπαῖμας, ἢ μὴδὲ σταυρὸν. Te (inquit) accusa, qui succenseas alteri ob illud, quod corrigere in ipso non vales: vel etiam nec te accusaveris, quod corrigere nequeas; sed feras quod corrigere non potes. Potest tamen aliter intelligi. Turam agnosce imbecillitatem, qui non potueris erroris illum convincere. quoniam nec hoc quidem vitio tibi vertendum fuerit. curam enim exegeris, non curationem; ut scitè Bern. ad Eugen. de confider. l. 4. Cavè itaque Epist. l. 3. c. 24. Ἐγὼ τὸ μὴ ἐμὸν παῖσω ἐξ ἀπειρίας· ἐπὶ ἐμοὶ γὰρ δὲ. τὸ δὲ ἀνὸςιον περὶσσομαι καὶ διώμα· ἐξ ἀπειρίας δὲ ὑπερῖσσομαι. qui etiam in eandem cum Marco

sententiam. l. 2. c. 24. Δεῖξον μὴ πλὴν, καὶ ἀπειρίας· σὺ γὰρ ἀνὸςιον καὶ μὴ δεκνύς, αὐτὸς αὐτὸς μᾶλλον ἐκείνῳ, ἢ τὸ μὴ περὶσσομαι. Et lib. cod. c. 12. Δεῖξον αὐτὸς τὴν ἀλήθειαν, καὶ ὅφει δὲ ἀπολογεῖται. μέλει δὲ ἀνὸςιον καὶ μὴ δεκνύς, καὶ ἐκείνῳ κατὰ μέτρα, ἀλλὰ μᾶλλον αὐτὸς τῆς ἀδυναμίας τῆς σωτῆ. Eudem vide & l. 4. c. 5. hoc idem differenter. vide ad l. 8. § 59. & l. 9. § 11, 48.

§ 5. Ἐξ αἰῶν· ita l. 5. § 8. ἐκ ἀπορροῦ τῶν αἰῶν. vide lib. 4. § 26. & lib. 8. § 20, 23.

Προκατακαταλέτο· vide ad l. 7. § 31. Apostol. apud Luc. Act. c. 4. v. 28. Ὅσα ἢ βολὴ σε περιέεισι· ἡρώδης. Et Petr. ibid. c. 2. v. 23. Τῇ αἰσθητῇ βολῇ καὶ περιέεισι τὸ θεῖον. Et Jacob. ib. c. 15. v. 17. Κύριε· ὁ ποιῶν τὰ πάντα πάντα, ἀδὲ γινώσκῃ ἀπὸ αἰῶν· αὐτὸς. Sive, ut alii codices exhibent; Γινώσκῃ ἀπὸ αἰῶν· δὲ τὸ θεῖον πάντα ἔργα αὐτοῦ. Gregor. in Job. l. 12. c. 1. Nulla, quæ in hoc mundo hominibus fiunt, absque omnipotentis Dei consilio occulto veniunt; nam cuncta Deus seculura præsciens, ante secula decrevit, qualiter per secula disponantur.

*Η ὀμπλοκή· i. e. Series implexa causarum: ut Senec. de benef. l. 4. c. 7. sive immutabilis causarum coherentium series, ut ad Helv. c. 8. Idem de provident. c. 5. Causa pendet ex causa; privata ac publica, longus ordo rerum trahit. sed & Cicero de divin. l. 1. Ἐμπαρμένη· i. e. fatum definit ordinem seriemque causarum, cum causa causa nexa rem ex se gignit. Et latius adhuc de Nat. Deor. lib. 1. fatalem quandam necessitatem, quæ quicquid accidit, id ex æterna veritate causarumque continuatione fluxisse dicitur. Idemque eodem respiciens de Fato: Nisi ex æternitate causa causam ferens hoc erit effectura. ut sit quasi eie-mus τῆς αἰῶν· sic dicta. Nec consulte satis H. Stephanus, cum in Lexic. Ciceron. aliam esse Græcæ, aliam Latinæ vocis notationem affirmat. sero enim Latinum, unde series & sortum est, omnino ἔρω Græcum. vide ad l. 7. § 9, 49, 75. Trahit autem huc I. Casavb. Persii illud, sat. 3. v. 66.

Discite, o miseri, et causas cognoscite rerum:

i. e. causas eorum, inquit, quæ homini eveniunt; quæ Stoici referebant ad legem factorum. quibus & Marci ista subiicit.

Συνέκλωθε· Vide l. 3. § 11. & l. 4. § 26.

§ 6. *Εἰ ἀπομοι, εἴτε φύσει· Malim φύσει, ut l. 11. § 18. *Εἰ μὴ ἀπομοι, φύσει ἢ τὰ ὅλα· 50 δοικῶσαι. at Xyl. φύσει legisse videtur. Sive naturâ constat mundus.

Μέγας εἰμὶ τῷ ὅλῳ· vide ad l. 2. § 3. & Casavb. ad Petr. sat. 3. v. 73.

*Οὐδὲν βλαβερὸν τῷ μέρει· vide l. 5. § 22. & l. 6. § 45. Τὸ αὐτὸ συμφέρει τῷ μέρει καὶ τῷ ὅλῳ. Aristot. polit. l. 1. c. 4. Sigidem in toto pars

est. itaque Periarum regi Agesilai amicitiam ambi-
entis, respondit is, "Ὅτι ἡ δωατὴν φίλον αὐτῶν Ἀ-
γιστὰς ἰδ' αὖτ' εἶδ' εἰ δὲ εἴη Λακεδαιμονίῳ κοινὴ
φίλῳ, δῆλον ὅτι αὐτῷ ἔσται" ἑρ' ἀπασί γὰρ καὶ ἐκεί-
νῳ ἀειδιμεύει. *Alia* l. 10. c. 20. *Qin &*, ut
Plato *Charm.* τὸ ὅλῳ καλῶς ἔχοντι, ἀδωατὴν
δὲ τὸ μέγεθ' ἔχει. *Potest* quod inutile reipub. sit
id cuiquam utile esse? *Cicer. offic.* l. 3. *Qi & ibid.*
Ergo unum debet esse omnibus propositum, ut eadem
sit utilitas uniuscujusque & universorum; quæ si ad se
gisse rapiat, dissolvitur omnis humana consociatio.

Τῆς δ' οὖν κόσμου σεστέληφθαι] *Insuper* acceper-
it, i. e. insuper habeat, insitum atque innatum habe-
at. accepisse, pro habere. Sic *Joan. Apoc.* c. 11. v.
17. de Deo, εἰληπας δωαμὴν μαχαλῶν. *potenti-*
am τῆς κατὰ φύσιν, i. e. habes, exeres, exeres.
Sic *Psal.* 24 v. 4. *Græc.* καὶ ἐλαβεν ἐπὶ ματαίῃ
τῷ ψυχῇ αὐτῇ. *Vulgat.* Non accepit in vanum
animam suam. i. e. non vanè habet. *Hebr.* ad va-
nitatem non effert. ut *Junius* i. e. vanitati non
addixit.

Τὸ μὴ δὲ ὑποπνῶν ἔξωδιν αἰτίας ἀναγκάζ-
ει] *Probat* hinc, nihil in mundo admitti, quod
universo, sive primæ cavissæ damnosum sit. Hoc
enim naturæ ejusque esse commune, ut nihil in se
habeat, quod non conducatur sibi; quod damnosum sit,
multo minus primam autem causam à nulla alia co-
gitari posse; nec omnino igitur istiusmodi aliquid admis-
suram; quia nec à se habeat, nec aliunde admittat.
vide l. 5. § 35. & l. 8. § 56.

Ὅτι δὲ ἀπὸ τοῦ πνῶν ἔξωδιν αἰτίας ἀναγκάζ-
ει] *Vide* ad l. 2. § 2. & l. 9. § 21.

Στοχαστομαί εἶναι ὁμογενῶν] *Non* animadver-
terunt *Interpretes* usum vocabuli huius apud *Mar-*
cum nostrum. itaque alter clavulam hanc prorsus
omisit, alter de deliberationibus interpretatus est. at
ἐκαστὸς *Marco* est rationem habere. *Vide* ad
l. 1. § 9.

Ἐννοεῖν] *vide* l. 2. § 5. & l. 5. § 34.

Πολύτις βίον] *vide* l. 5. § 22. & l. 2. § 16.

§ 7. Σημαντικὰς τὸ ἀλλοιῶν] *alterationem*
potius esse vult, quam corruptionem vulgariter dici-
mus. rationem petas licet ex l. 5. § 13. & l. 8. §
18. & l. 9. § 34. Idem planè *Hippocrates* de dia-
ta. l. 1. Ἀπολλυται μὲν ὑδὲν ἀπὸ τῶν χρημάτων,
ἔνθα γίνεται ὅ, πῶ καὶ πῶθεν ἢν. *Εὐμμοσθῆς* μὲν
καὶ διαλυθῆναι, ἀλλοιῶνται. νομίζεται ὅ, παρὰ τῶν
ἀνθρώπων τὸ μὲν εἶναι ὡς αὐτὸς αὐτῶν ἡβῶ-
ν. τὸ δ' ἐκ τῶν ὁσίων εἰς ἄλλῳ μεταδὲν ἀλλο-
ῖται. sed & ἐκ πρὶς philosophis habet parvis visum,
τῷ γένεσιν καὶ τῷ φθορῶν, ἀλλοιῶνται ἢ, monet
Aristot. de gener. & corrupt. l. 1. c. 1. αὐτὸ γὰρ μί-
νεν τὸ ἰσοκυμῶν τὰντὸ καὶ ἔν. τὸ δ' οὖν πῶθεν ἀλ-
λοῖται φαίνεται ὅ, τὸ ἀλλοιῶνται, ὅ, τὰντὸ ἰσοκυμῶν-
τος τὸ ἰσοκυμῶν, αὐτῶν ὄντος, μεταβάλλει ἐν
τοῖς αὐτοῖς πάσιν. *Ibid.* c. 4. Itaque *Calavb.* ad

Baronii annal. appar. exerc. 1. § 10. Fuit opinio
vetustissimorum *Græcorum*, nihil ē rebus creatis peri-
re, sed mutari dumtaxat. mortem inane esse nomen sine
re: nam revera mutationem esse, quam vulgus dicit
mortem; quippe nihil creatum insicrire, sed formam ali-
am assumere. (vide ad l. 9. § 35.) hoc est, ut illi
dicere solebant, ἀλλοιῶνται. Hoc avtem *Joan.* Philo-
ponus ad *Aristot.* de gener. & corrupt. l. 1. ab *Ho-*
merico illo *Odyss.* π. v. 181. sumptum existimat.

Ἄλλοιός μοι, εἶναι, ἐφ' ὧν νεόν, ἢ παλαιόν.
Ἄλλοιός, inquit, non ἀλλοῦ. ad quem locum *Eusta-*
thium ex *Grammaticis* quibusdam inter ἀλλοιῶνται,
ἐπερίστην, & μεταμόρφωσιν distinguentem visē sis.
nam quod ad illa *Aristotelis* *physic.* l. 5. c. 2. Ἡ
μὲν ἔν καὶ πῶθεν κινήσεις ἀλλοιῶσιν ἔσται. *Simplici-*
us; Ἐοικα τὸ τῆς ἀλλοιῶσιν ὅμοια αὐτῶν ἐπιδεί-
ναι τῇ καὶ πῶθεν κινήσει. non erat quod *Nogaro-*
la falsitatis argueret, adductis ex *Ocello* *Lucano*,
Timæo *Locro*, & *Platone*, (nam planum illum
Hermetis titulo indutum, cui larvam *Calavb.* ad
Baron. appar. exerc. 1. § 10. detraxit, nihil mora-
mur) locis quibusdam, quibus illi τῷ καὶ πῶθεν κί-
νησιν, ἀλλοιῶσιν nomine designant. Neque enim
hoc voluit *Simplicius*, neminem *Aristotele* priorem
de ista motus specie vocabulum illud usurpassē: sed
consulā generalique magis notione τὸ ἀλλοιῶσιν ἔσ-
ται priores illos usurpassē, dum non τῷ καὶ πῶθεν
tantum, quam φθορῶν dicimus, sed & τῷ καὶ πῶθεν
etiam, eodem hoc nomine comprehendebant; quod

30 *Aristoteles* accuratius ista distingvens, ad τῷ καὶ πῶθεν
κινήσιν dumtaxat restrinxit. itaque in locis ip-
sis à *Nogarola* adductis *Plato* duo tantum motus
genera statuit, τὸ ἀλλοιῶσιν, καὶ τῷ φθορῶν, &
τὸ κινήσιν καὶ τὸ φερεῖν, ἢ ἀλλοιῶσιν αὐτῶν
γὰρ, inquit, μὲναι κινήσιν καὶ ἀλλοιῶσιν nomine,
cum *Marco* istis, φθισιν τῇ καὶ φθορῶν etiam com-
prehendit. *Corruptionem* itaque nihil vult *Marcus*
aliud esse, quam alterationem quandam. Accedit *Apol-*
lonius *Tyan.* *epist.* 66. sed adhuc παραδοχότερας,
tam nec γένεσιν, quam φθορῶν inficiatus. Θάνατος
ἔστι ὑδὲν, ἢ μόνον ἐμφάνει, καὶ ἀπὸ ὑδὲν γί-
νεται ὑδὲν, ἢ μόνον ἐμφάνει. τὸ μὲν γὰρ εἶναι
πρατὴν εἰς φύσιν ἔστι γένεσις τὸ δὲ φύσιν εἰς
ύσιν καὶ τὰντὸ θάνατος, ὅ, πῶ γιγνόμεν κατ' ἀ-
λῦσιν πῶς ὅ, φθορῶν ποτε. μόνον δ' ἐμ-
φανὲς ὄντος, ἀφ' οὗ τε ὑστερον, τὸ μὲν διὰ πα-
ρῶν τὸ ὑδὲν, τὸ δὲ διὰ λείποντα τῆς ύσιν, ὅ, πῶς
μὲν αὐτῆς αὐτῆς, κινήσει δ' ἀφ' οὗ τῆς καὶ γί-
νεται. At è diverso *Tertull.* *adv. Prax.* c. 27. *Transfigu-*
ratio interemptio est pristini. omne enim quodcumque
transfiguratur in aliud, definit esse quod fuerat, & in-
cipit esse quod non erat. & clarius adhuc de resurr.
carnis c. 55. Interpretabimur itaque plenius &
vim & rationem demutationis, quæ ferme submini-
strat alterius carnis resurrectionem a presumptionem, quasi
demutari, desinere sit in totum, & de pristino perire.

Discer-

Discernenda est demutatio ab omni argumento perditionis. Aliud enim demutatio, aliud perditio. porro non aliud, si ita demutabitur caro, ut pereat. peribit autem demutata, si non ipsa permanserit in demutatione. Servius ad *Æncid.* l. 6. Elementorum perire, mutari est.

Εἰς ἀλλοτριώσων ὄντων] ἀλλοίωσιν Xyl. recte. qia ἀλλοιῶδες præcellerat.

Τὰ ταυτὴς μέρη κακῶν] Ratiocinatio gemina superiori; nisi quod ibi ab impotentia, istic ab ignorantia, quarum neutra universi naturæ compertat, argumentatio instituitur. Malum *est* damnosum aliquid, illa nec nolens, nec nesciens admisit. vide ad l. 6. § 41. & l. 8. § 15. & l. 9. § 34.

Εἰ δὲ περὶ τὴν ἀφαιρέσιν] Hæc recte satis ista interpretes cepisse videntur. Ex aliorum quasi mente ista supponit: Si quis, inquit, misis naturæ illius universalis ordinatione, quam ipse forsitan non agnoscit, ita res esse ex suapte natura constitutas dicat, ut eâ ratione corruptioni & mutationi sint obnoxia; si sanè ex suis ipsius rationibus stultitiæ redarguetur, quod miretur & indignetur mutari quippiam quod mutari natum sit. Vis autem consequentiæ minùs claret, nisi primum illud ex aliena sententia præsumptum & substratum intelligatur. vide ad l. 4. § 5.

Θαυμάζειν] Senec. ep. 101. Quid est stultius, quàm mirari nil ullo die factum, quod omni potest fieri? vide l. 8. § 13.

Τῆς διαλύσεως εἰς ταῦτα] forsitan, εἰς ταῦτα, in eadem. vide l. 4. § 5. Epictet. l. 3. c. 13. 'Εἰς ἑδὴν δεινὸν, ἀλλ' ὅθεν ἔγινε' εἰς τὰ φίλα καὶ σολησῶν, εἰς τὰ φοιχέα. δὸν ἦν ἔν σοι πῦρ, εἰς πῦρ ἀσπασίον. δὸν ἦν γυνὴν, εἰς γυνήδον. δὸν ἀνδράμιον εἰς ἀνδράμιον. ὅσον ἰδαίτην, εἰς ἰδαίτην. "Α-πῶλα γὰρ εὐδαιμονία εἰς ταῦτ' ἐξ ὧν ἔστιν. Aristot. metaphys. l. 2. c. 4. Itæ Gregor. Nyss. de homin. orific. c. 26. Ὁμολογεῖν τὴν διάλυσιν τῶ σώματι, εἰς τὰ ἐξ ὧν σωθήσεται γινέσθαι. καὶ ἡ μὲν τὴν γῆν εἰς τὴν γῆν ἀναλίσκῃ. ἀλλὰ καὶ τὴν αἵμα, καὶ τὸ ὕδωρ πρὸς ἑαυτὴν τὸ ὁμοφύλον καὶ ἡ κατὰ φύσιν ἐν ἡμῖν πρὸς τὸ συγγενὲς τὴν μετα-χώρησιν γινέσθαι.

Ἦτοι γὰρ σκεδάσμεν] vide l. 7. § 32. & 49.

Εἰς πῦρ ὅλην λόγον] vide ad l. 4. § 14, 21.

Κατὰ πείθεον ἐκ πυρὸς] vide l. 3. § 3. & l. 5. § 13, 32.

Ἐχθρὸς καὶ τεῖτερος ἡμῶν] Hæc *est* nudiustertius. i. e. nupertimè. proverbialis formula, de re hæc ita pridem gesta. Sed usitatis pro eadem χθρὸς καὶ τεῖτερος dicitur Aristophan. ranis:

-χθρῶμα τῆς τῆς πύργου καὶ χθρῶμα
χθρὸς τὸ καὶ τεῖτερος καὶ τεῖτερος καὶ τεῖτερος.

Plato de legib. l. 3. Τὰ δ' ἄλλα ἀλλοίωσι παμπόλαια, ὡς ἐπὶ εἰπεῖν, χθρὸς καὶ τεῖτερος γερνόντα. Idemqz Alcib. 2. Οἱμαί δὲ σὺ ἐκ ἀνθρώπων εἶ, ἐνὶ ἀγῶ χθρὸς καὶ τεῖτερος γερνόντα. qomodo Jobi 6.

8. v. 9. χθρὸς καὶ τεῖτερος. vide ad l. 4. § 42. Strabo l. 1. de Sydere Canopo: Καί τινι Κανόνων, ἐχθρὸς καὶ τεῖτερος κατωνομασμένον. Plut. de igne *est* aqua: "Ἦτοι γὰρ, ἐκ ἑστίν εἰπεῖν, ὅτι ἐκ τῶν ἀνθρώπων εἰς τὴν εὐρεσίαν λέγεται δῖον ἢ ἀνθρώπων ἢ πύργου καὶ χθρὸς καὶ τεῖτερος καὶ τεῖτερος καὶ τεῖτερος. δῖον [εὐρεσίαν] πρὸς τὴν [εἰπεῖν] πύργου, ἐκ ἀνθ' ὅθεν ἦν. ita enim locum illum supplendum avtumo. De Constantino Calamano Nicet. Chon. in Manuel. l. 4. c. 5. "Ὡς τὸ γένος ἀποσβεσμένον, καὶ χθρὸς καὶ τεῖτερος, εἰ ἑστίν ὅλος, ἐγνώμεται. nuper natus, nuper notus. Pro eodem vñ καὶ χθρὸς dixit Sophoc. in Antigona.

Ὁν γὰρ τὴν νῦν τε καὶ χθρὸς, ἀλλ' ἀπὸ ποτὲ Ζῆ ταῦτα, καὶ ἑδὴν εἰς ὅτου φάνη.

Hæc namqz jura non hodie ac heri vigens.

Sed avo ab omni: iniuria in occulto latent. Grot.

Ex qo emendandi Plutarchi codices, qz in sympos. l. 8. c. 9. & de commun. nor. c. 27. eodem allusit.

καὶ χθρὸς καὶ τεῖτερος, Heliodor. l. 7. Τὸ ξανὸν με-
τέωρον πρὸς τὴν πύργον ἡμῶν, χθρὸς καὶ τεῖτερος παρ-
εἰδεδόκη. Expressit hoc Catull. in epithalam.

Sordebant tibi villicæ

Concubinae hodie atqz heri.

νῦν καὶ νῦν, Aristot. polit. l. 7. c. 10. "Βοίκα δ' ἔν νῦν, ἑδὴν νῦν, τὴν τῇ γυνάμειν πῆς, πρὸς φι-
λοσοφίας φιλοσοφῶν. Hebræi dicunt, הָמָּה

sive הָמָּה הָמָּה quod Græci vertunt,

cum Marco nostro, χθρὸς, sive ἐχθρὸς καὶ τεῖτερος, & πῆτος ἡμῶν. Genes. c. 31. v. 2, 5. Dicit. c. 19. v. 6. Reg. l. 1. c. 4. v. 7. & c. 10. v. 11. & c. 21. v. 5. & lib. 2. c. 5. v. 2. Annal. l. 1. c. 11. v. 2. aliquando etiam ἐχθρὸς καὶ τεῖτερος. Reg. l. 4. c. 13. & 5. qanquam laxius isti, non pro nuper tantum, sed pro jam olim etiam usurpant. Moses Ex-
od. c. 4. v. 10. הָמָּה הָמָּה

quod Græc. πρὸς τῆς χθρὸς, & πρὸς τῆς τεῖτερος ἡ-
μῶν. Lat. ab heri *est* nudiustertius. sensus est, un-
quam antehac. Cæterum à priori illa formula hæc
multum abludit Platonis illud in Euthydem. πῆτος
ἢ πῆτος. Πῆτος ἢ ἢ πῆτος ἢ πῆτος ἢ πῆτος
σοφῶ. Posteriore Xenophontis illud Hellen. l. 3.
Νῦν τε καὶ πῆτος. ἰσχυρὸν δὲ αὐτῇ νῦν τε καὶ πῆτος.
est nunc *est* olim idem sumus.

Τὸ τοῦ δ' ὅθεν, μεταβάλλει, καὶ ἡ ἡμῶν
ἐτερος. Aliud, inquit, est quod nunc geris corpus, sed
est anima (cùm æquum quiddam hoc statuat) ab eis,
qz mater tua enixa est: cùm à cibo, qo velceris, æcre,
qem attrahis, maximam sui partem, ex qz ea nunc
constant, acceperint. vide ad l. 9. § 20.

Ἦτοι δ' ἐπὶ ὅθεν σὺ λίαν πρὸς πῆτος τὸ ἰδί-
ον ποτὲ, ἑδὴν ὅτι, ἔμειν, πρὸς τὸ νῦν λεγόμε-
νον.] Istis, ut vitii suspectis, Xyl. notam adfixit.
Caf. qid secutus fueris, non possūm ex versione af-

est. Epiphani. *heres.* 68. § 9. ἀδία δὲ δὴν λέ-
γειν ἡλόν τε καὶ σαλῶν. *Navigia dicit Solem et*
Lunam. Joan. *Evang.* c. 7. v. 17. Ἐάν τις θέλῃ
τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιῆν. Si quis voluerit facere. i. e.
Si quis fecerit. ita pro eo quod *Math.* c. 10. v. 26.
27. & *Marc.* c. 10. v. 43, 44. ὅς ἐάν θέλῃ ἐν ἱ-
μῶν μέγας ῥηθῆναι. & περὶ τοῦ ἔθ. *Luc.* c. 22.
v. 26. habet. ὁ μὲλλον ἐν ἡμῶν. & ὁ ἡγούμενος.
Disertissime *Aff.* c. 2. v. 12. τίς ἀν θέλει τῶτο ἔθ;
Quid hoc esse velis? Quid hoc sibi vult? live, Istud,
quid est? nos diceremus *What may this be.* Senec.
de ira. l. 2. c. 9. quid si quis irascitur? & mox, quid
si irasci velis? & c. 10. quid si mirari velis. i. e.
quid si miretur? uti mox ibidem. vide ad l. 4. § 6.
& l. 1. § 22.

Διαληπτὸν ἐπιστήσιν] scientiam de singulis
rebus percipiendi, *Xyl.* percipiendis, forsan scripse-
rat. melius *Cal.* obiecti cuiusvis exitum & intelli-
gentem considerationem. ἐπιστήσιν, non ἐπιστήμῳ
malim tamen *Διαληπτὸν* disceptationem reddere.
quomodo *Διαληψιν* pro disceptatione *Marcus* usurpa-
vit, l. 1. § 10. ἐν πρόπῳ συνδιαλήψας.

Ἀπαρνούμεν] Sine distractione. *Cal.* qui co-
gitationibus alienis non occupatur. *Xyl.* imò, anim-
adversionem sedulam, à negligentia & inadver-
tentia immunem. id est; ut nihil negligat, & minùs
animadversum transmittat, ita l. 1. § 5. μὴ παρ-
ουσιμῶμεν. non negligens, non neglectum habens.
& l. 6. § 10. πρὸς ἀπαρνούμεν. sedulo at-
tendere, atque animum adhibere. Sunt autem vocabu-
la ista porticus peculiaria, quæque vix alibi reperias.
aliud paulò videtur, quod l. 7. § 14. μὴ πᾶσι
ἀπορροῖς παρέρω.

Σύμμεν] Prudens, *Xyl.* Concors, potius, live
consentiens, quod & explicatio adjuncta docet.

Τὸ δὲ ὑπερφρον] in sequirem partem vocabulum
hoc sæpius usurpat. ita ὑπερφρον, ὁ ἀλαζών, in-
solens, arrogans. ὑπερφρον δὲ ὅστις ὁ Πολέμων, οὗ
πύλασιν ὑπὸ τῷ ἐπύρῳ, ὁ δὲ ἄλλος δὲ ὑπὸ τῷ
ὑπερφρον, δὲ ὅστις δὲ ὑπὸ τῷ ἰσὺ διαλύμενος. *Philo-*
strat. in vit. *Sophist.* quo loco & quam insolenter erga
Antoninum *Plin* se gesserit, narrat. Et inde ὑπερ-
φρον, ὑπερφρον καταφρονεῖν. contemnere despe-
ctui habere. *Thucyd.* l. 3. in *Cleon.* orat. Πύρῳ
καὶ ἄλλοις ἀνδράσιν τὸ μὴ διαφρονεῖν ὑπερ-
φρον, τὸ δὲ μὴ ὑπερφρον διαφρονεῖν. verum hic cum
de voluptatum, dolorum, mortis ipsius contemp-
tu ac quasi conculcatione, superatione saltem agatur,
quomodo & *Plut.* in *Lacem.* insit. ὑπερφρον ὑπερφρον
voluptates despiciere; & τὸ ὑπερφρον pro animi sub-
limitate. *Thucyd.* l. 2. dicitur: laudis ac decoris
potius significatio obtinet. nec diverso sensu τὸ
καταφρονεῖν καὶ τὸ καταφρονεῖν apud eundem *Thu-*
cyd. eodem lib. in *Pericl.* orat. usurpat: ubi suos
hortatur, ἵνα τοῖς ἐχθροῖς οὐκ ἐπὶ φρονήσει μί-
νον, ἀλλὰ καταφρονήματι. αὐχμηρὰ μὲν γὰρ καὶ ὑπὸ

ἀμαδίας ἐπὶ φρονήσει καὶ δὲ πρὶ ἐγγίνασθαι καταφρο-
νησιν δὲ, ὅς ἀν καὶ ἡρώματι πρὸς τὴν ἐνάρτησιν
προσέχον.

Τὸ δὲ ὑπερφρον τὸ φρονεῖν καὶ μολὶ ὑπὲρ λείαν
ἢ τεραχίαν κίνησιν] *Elevationem*, live *elevationem*
mentis supra omnem voluptatem & dolorem, usitata
enim est *Marco* periphrasis illa hoc sensu, λείαν καὶ
τεραχίαν κίνησιν. vide l. 4. § 3. & l. 5. § 26.
ὑπερφρον vocabulum satis infreqens. Verum ver-
bum ipsum ὑπερφρον crebrius usurpatur, eodem
ipso sensu, quo nomen hic sumitur. Sic enim *Ari-*
stot. *ethic.* l. 3. c. 1. ἀ καὶ τὸ ἀνθρώπου φύσιν
ὑπερφρον, καὶ μολὶς ἀν ὑπομένειν. quæ naturam
humanam transcendunt, nec sustinere quisquam possit.
Et *Thucyd.* lib. 2. ἀπὸ καραίων δύο ὑπερφρον
ὑπὲρ τὸ τέρας. Ex duabus antennis mirum tran-
scendentibus, live supra murum se attollentibus. &
inde ὑπερφρον, τὸ ὑπερφρον. *Svid.*

Μὴ γὰρ ὑπερφρον τὸ ὑπὲρ ἄλλων καὶ ταῦτα ὁ-
μοῦ] *Flaccus* pariter l. 1. epist. 66.

Vir bonus ac prudens dici delector. ego ac tu.

Quid dedit hoc hodie, cras, si volet, auferet; ut si
Detuleris fuscus indigno, detrabis idem.

Pone, meum est, inquit pono, tristisq; recedo.

Idem si clamet furem, neget esse pudicum,

Contendat laqueo collum pressisse puternum,

Mordeat opprobriis falsis? mutemve colores?

Falsus honor juvat, & mendax infamia terret,

Quem nisi mendosum & mendacem? —

Senec. ep. 59. Illud præcipue impedit, quod citò no-
bis placemus: si invenimus, qui nos bonos viros dicat,
qui prudentes, qui sanctos, agnoscimus. nec sumus mo-
dica laudatione contenti: quicquid in nos adulatio sine
pudore congestit, tanquam debium prendimus. optimos
nos esse, sapientissimos, affirmantibus assensimus;
cum sciamus illos sæpe mentiri. adeoque indulge-
mus nobis, ut laudari velimus in id, cui contraria
quam maxime facimus. *Lipl.* cent. 1. epist. 77.
Mibi sententia de me, nisi apud me, non fertur;
nec quis sim, alios rogo. hoc est quod *Apost.* ad *Cor.*
op. 1. c. 4. v. 2. Ἐμοὶ δ' ἐλδοχέσθαι δεῖν, ἵνα ὑπὸ
ὑμῶν ἀνακρινῶ, καὶ ὑπὸ ἀνθρώπων ἡμῶν.

Φιλοφύχου καὶ ὁμοῖς τοῖς ἡμετέροις ἀνεκρίμασθαι]
Alludit eodem Seneca, quod *Marcus* istic epist. 94.
videndus ad l. 4. § 47. Verum ille mortis tan-
tū brevitate nocens in mortis dilationem enixius
expetentibus; *Marcus* miseram foedamque vitæ for-
tem ipsa morte etiam minùs tolerabilem. de qua &
Senec. epist. 101. Inde illud *Marcianis* turpissi-
mum votum, quod & debilitatem non recusat, & de-
formitatem, & novissime acutam crucem, dummodo
inter hæc mala spiritus prorogetur.

Debilem facito manu,

Debilem pede, coxâ;

Tuber astrue gibberum;

Lubricos gate denies.

Vita dum superest, bene est.

Hanc mihi; vel acutam.

Subde sustineo crucem.

(ita restituit, Lipsio felicius, puto, Acidalius, qz corruptissima prius prostant) qd miserrimum erat, si incidisset, optaret; & tanquam vita posita, supplicii mora: condeperissimum putares, si vivere vellet usq ad crucem. Tu verò, inquit, me debilitas licet, dum spiritus in corpore fracto & inutili maneat: depraves licet, dum n monstruoso & distorto temporis aliquid accedat: suffragas licet, & acutam sessuro crucem subdas. est tanti, vulnus suum premere, & patibulo pendere districtum, dum differat id qd est in malis optimum, supplicii finem. est tanti, habere animam, ut agam. qd huic opter, nisi deus faciles? qd sibi vult ista carminis efaminata turpitudine? qd timoris demeritisimi passus? qd tam fada vita mendicatio? huic putas unquam recuisse Virgilium,

Usq adeone mori miserum est? —

optas ultima malorum, & qz pati gravissimum est, extendi & sustineri cupis: qd mortuode? scilicet, vitæ longioris. qd autem huius vivere est? diu mori. invenitur aliqz qz malis inter supplicia intesere, & perire membratim, & variens per stillicidia amittere animam, qm semel exhalare? inveniatur qz vitæ ad alius ad illud infelix lignum, jam debile, jam pravius, & in sudum scapularum ad postoris ciner elusus, cui multa moritendi curis etiam circa crucem fuerant, trahere animam tot tormentis trahatur? nega nunc magnam beneficium esse naturæ, qd necesse est mori. Multi peiora pacisci adhuc parati sunt: vident amicum prodere, ut dicitur videri, & liberat ad stuprum matris suæ trahere, ut coniungat lucem videre tot conficiam scelerum. Exacerbata vitæ cupido est: descendimqz nihil interesse, quando parare, qd quandoque precandum est, qm bene vivas referre, non gaudem. sæpe autem in hoc esse bene, ne diu. Vide ad l. 4. § 40. & lib. 8. § 98. & l. 9. § 2. Argustin. ep. 45. Quotis laboribus agitur, ut longiore tempore laboretur, & mors cum inpendere cuperis, ideo coveitur, ut diutius illicetur? quibus cruciatur doloribus, qz curantur à medicis, & focantur? nunquid ut non moriantur? non, sed ut aliquando serius moriantur. multi cruciatur suscipiunt verbi, ut pauci dies adjiciantur incerti. Et nonnuquam ipsi laboribus viti continud moriantur, qz mortis timore suscipiunt. Et tñ omnino non vident vitam finire ne doctam, sed docere ne finiam, accidit tñ ut doctam? finiant: non solum, qm & sancti aliqz vitam finiant post dolores, qz tantis comparata, nec sempiterna esse potest, qia mortali est, nec diuturna, qia vix brevis est; nec de ipso brevi spatio sui socera, qia semper incerta est: verum etiam, qd aliquando cam dolore finierunt, qm ne finiant, dolore voluerunt. Sophocl. Ajax:

Αἰγέῳ γὰρ ἀνδρῶν τὸ μακρὸν ζῆναι καὶ

Καλῶν ὄντων μᾶλλον ἐξελθόντων.

Τὶ γὰρ παρ' ἡμῶν οὐκ ἔστιν ὅτι

Προδοῖται, καὶ μετὰ τὴν πῆλιν καὶ κατὰ δαίμονα.

Ὅτι δὲ περὶ τοῦ αἵματος λόγος βροτῶν,

Ὅτι * καὶ αὖτις ἐλπίσιν διαμαρτυρεῖται. * καλῶν πᾶσι.

H. Sæph.

Ἄλλ' ἢ καλῶς ζῆν, ἢ καλῶς περὶ τοῦ αἵματος

τὸν ἐν ἡμῶν ζῆν. πᾶσι δὲ ἀνθρώποις λόγος.

Optare vitæ spacia longiora vito

Deforme, nullam cui levationem est mali.

Nam qd dici rursus & rursus dies

Adhuc prodest, amplius semper mori?

Ne iudice ille nullum pretii est homo,

Cui spes incertis credulam mentem fuit.

Pulcrum agere vitam, nobilem, aut pulcrè decet

Obire. habet quodcumqz dicendum fuit. Grot.

Idemqz Elestra:

Τὶ γὰρ βροτῶν ἀν τοῖς καλοῖς μαρτυρεῖται,

Ὅτι οὐκ ἐστὶν ὅτι μὴ καλῶς τὸ ζῆν καὶ κατὰ δαίμονα.

Morte sperare, qm cingant hominem mala,

Dil tis brevicula qd luri feras? Grot.

Ὅτι καὶ τὸ μὴ ζῆν προδοῖται ἐς τὸ ζῆν καλῶς.

Indecore vitæ scius est non vivere.

Euripid. Pirithoo, apud Sæb. tom. 2. tit. 122. com-

trā planè qm apud eundem Iphigenia in Aolide,

— μαλιστα δ' ὅτι ζῆν καλῶς

Θαυρῶν καλῶς ζῆν προδοῖται, ἢ θαυρῶν ἀνθρώπων.

— Desipit qz vult mori

Moliusqz vivere malè, qm mori bene. Lips.

30 Stve ut Grot. — qz mori propter, scius.

Molestia vita melior, qm pulcrè mori.

ubi modesta pro modesta perpetam prodest. Seneca.

epist. 77. Caesar, cum illum transeuntem per Latin-

nam vitam, unum ex custodiis agmina, demissa usqz

in pectus videre barbâ, rogaret mortem, Namqz vitam,

ingit, vivit. Et de Hierodico Plato polit. lib. 3. Et

ex Platone Plur. de card. animæ. vult, qz cum in

morbum insanabilem incidisset, γυναικὸς ἑταίρου

πρῶτον hominum adjunxit, obqz ratione vitam

diutius sustinuit, ὅτι μακρὸν ἐπὶ τοῖς τὸν δόμον

αὐτοῦ καὶ τοῖς ἐταῖροις πορεύσθαι. non vitam illam sed

mortem sibi, finitūqz laborum finem dimittit

restituisse. Etenim unum refert, vitam aliqz con-

cedat, an mortem. Seneca. epist. 68. Hinc Oedipi

querela illa de filie pietate impotenti in Seneca, si

Bonoe saltem, Theoid.

— Quid me, pater, possideretis

amore vobum? finem moritū mori,

Longiqz vivi ducti utiqz patris.

Adhuc vitam corpore in vitam vult.

Pecceat honesti à mente, pietatem vocat

Patrem insepulchrum trahere. qz cogit mori

Nolentem, in ego est, qzqz propitiam impedit.

Occidere est, vitam cupientem mori.

Non tamen in ego est: alteram gravius reor.

Malo imperari, qm eripi mortem mihi.

Gregor.

Gregor. Nysseni. orat. catech. c. 8. Τὸ ζῆν διὰ τῆς καταδυσίας ἀπὸ τῶν αἰρετῶν ἐστὶ τῆς βίης μὴ τέχνη· ὅς ἐστι πρὸς ἐκδυσίας διαβίῃ, παρὰ πολὺ τῷ τοῖσιν τὸ μὴ εἶναι τὴν ἀλγυνῶς εἶναι περιμύπτειν κρίνεται.

Θηριομαχοῖς] q̄ cum bestiis depugnaturi committebantur, vel eisdem laniandi obiciebantur, bestiariis. inde θηριομαχεῖν Paulo Apost. usurpatum, ad Corinth. epist. 1. cap. 15. v. 32. sed sensu, puto, diverso. de qo alibi, cum Deo bono dicturi sumus.

Τοῖς αὐτοῖς ἄνθρωποις καὶ δῶγμασι] Micyllus apud Lucian. in castro. πρῶτον ἢ πύματιν οἱ αὐτοὶ ὁδοῦντες φησὺσιν. vide ad l. 4. § 47.

Ἐμβισάσων ἔν σαυτὸν εἰς τὰ ὅλα ταῦτα ὀνόματα.] M. Cas. metaphoram esse avumtāt a navem consensuentibus ductam. atq̄ ita τὸ ἐμβισάσων quandoq̄ usurpat. Libanius de servis. orat. 31. ὡς τῆς μοίρας εἰς ταὶν ἐμβισάσων, ἀπὸ τῆς ἀρετῆς πλάσας τέμνει. Plato ἐμβισάσων σε εἰς ποῖον. Eo magis forsitan, qia de insulis subjunctum est. potest tamen & ab aqua, sive balneariis, sive sinistorii tractum videri. de his enim τὸ ἐμβισάσων quoq̄ dicitur. Dioscorid. lib. 1. c. 189. ἐμβισάσων ἐν βότανῳ & Galen. ad Glaucon. lib. 1. c. ἐμβισάσων σε τὸ ὕδατι. ut sit sensus, inde, immitte, ingre, immerge te penitus in istas ut eis, qasi tota vivas sis. Sicut δικαιοσύνη βεβήμαθον dixit l. 3. § 4. Ita Ilichomachus apud Xenophont. in aconom. περιόμῳ ἐμβισάσων εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ δικαίου. Syncl. de regn. Ἄντεις ἐαυτὸν ἐμβισάσων τὸ τοῖσιν τῆς ζωῆς εἶδει. Eligat qivis qod arriperit magis.

Εἰς μακάρων πᾶς νῆσος μετακισμένη] Ita Aristides orat. sacr. ἥδη μὲν πρὸς καὶ ἄλλῃς χρεῖς πνῶ αὐτὰ συμβᾶντος, καὶ βελτιώσας ἐνδείξασθαι τὴν ἡδονὴν, ἔπιν, ὡς ἀεὶ εἶναι πᾶσι ἢ διπλάσιον γυμνασίου· ἄλλῃ δὲ πρὸς, ὡς ἐν μακάρων νήσοις εἶναι δοκοῖν. Senem forsitan Aristophaneum in animo habuit, q̄ in Vespis

Ἡδυσίμῳ ἀκίαν·
Κᾶν μακάρων διμάζειν
Ἄντεις ἐδῶκα νήσοις,
Ἡδυσίμῳ ἀκίαν.

Liban. Naniā in Daphn. Apost. incend. ἄς δ' ἐν ἐπιδόσει τὰς τῆς μακάρων νήσους q̄ non beatorum insulis locum illum praestitisset? Alludit uterq̄ ad insulas illas, μακάρων Graecis dictas, fortunatas, & fortunatorum, Latinis: de qibus Strabo geograph. lib. 1. & 3. & ex eodem Eustath. ad Odyss. d. & Casavb. ad eund. Diodor. Sicul. lib. 5. extremo. Philostrat. vit. Apollon. lib. 5. c. 1. Plur. in Sertor. Plin. hist. nat. l. 6. c. 32. Mela l. 3. c. 7. Plavt. Trinummi. act. 2. c. 4. Eas depingit nobis Flaccus epod. 16. & Muret. var. lect. lib. 5. c. 1. Eo post mortem migrare credebant, an fingeant, animas co-

rum, q̄ hic pie probéq̄ degerant. q̄a de re visendi Hesiodus lib. 1. v. 169. Pindar. olymp. 2. Plato in Gorg. & ex horum utroq̄ Plur. ad Apollon. & Clem. Strom. l. 4.

Ἀπὸ θῆραων εἰς ζωῖαν πνᾶ] Simile quidam Epictetus lib. 2. c. 13. Philosophia nomen ambienti cuidam, q̄ qod profiteri volebat, praestare non poterat: Σὺ δ' ἐπὶ τὰς αὐτὰς βιάσεις, καὶ ἐκείνων ἀποσῆς μὴ δύνασαι εἰς τὴν ζωῖαν ἀπαλῶν κάθιστο, καὶ πλεονεξία, καὶ ἀλλὰ φασγάνῳ· ἐκ ἐστὶ δ' ἐν σοὶ πόλεως ἡγεμὼν ἀνὴρ.

Ἐξιδὶ τὸ βίη] vide ad lib. 9. § 2. Diogenes cuidam excusanti se, tanquam περὶ φιλοσοφίαν ἀνεπίθετον, Philosophia studio inidoneum; Τί ἐν ζῆσι, εἰ τὸ καλῶς ζῆν ἢ μέλει σοι; Quid igitur, inquit, vivis, si bene vivere non curas? Laert. lib. 6. Diogeni ex parte accedit Aristot. ethic. lib. 3. c. 9. ὅσῳ ἂν μᾶλλον πρὸς τὴν ἀρετὴν ἔχη πάσαν, καὶ ἐνδαιμονίᾳς ἢ, τὸ πᾶσι μάλιστα ζῆν ἀξίον. Cynicus idem humerum saevius, cur ē vita non excederet sciscitanti, respondit, πῶς εἰδὼς ἂν δεῖ περὶ σπινθὴν ἐν τῷ βίῳ, καὶ ἂν δεῖ λῆγειν, τότε γὰρ ζῆν περιήκειν· τοῖς δ' ἐκ εἰδὼς τὰ τε λεκτὰ καὶ τὰ περὶ κτῆα, ἀποδιδόναι ἐν καλῷ εἶναι. Aelian. l. 10. c. 11. id qod Flaccus l. 2. epist. 2.

Vivere si recte nescis, discere peris.

Ἐν γὰρ μόνον τὸ τοῦ περὶ εἶναι] cum id unum in vita egeris, ut eo modo discas. Xyl. atq̄ nihil minus in vita egit, q̄ ignavē prorsus insipienterq̄ se gesserit. melius itaq̄ Cas. (q̄ Xylandri tamen illud etiam in contextum suum admisit) cum hoc unicum in vita laude dignum gesseris, qod hoc modo ē vita exieris. id qod Othoni Sylvio competere possit; de qo Dio Cas. lib. 64. Κάκιστα γὰρ μὴ ἀνδρώπων ζῆσας, κάλλιστα ἀπιδαν· καὶ κακὴν γὰρ τὰ τῶν ἀρχῶν ἀπάσας, ἀείσα αὐτὴς ἀπὸλλαν. Itaq̄ ut Plur. in Oisbon. Ἀπιδαν ἢ, ἀπιδαν μὴ χεῖρας, μὴ ἐλάττωσαι, ὅτι τὸν βίον αὐτῶν ἡγεμονίᾳ, πῶς ἐπαυρῶντας τὸν θάνατον. βιωσας γὰρ ἐδὲν ἐπικύστερον Νέων, ἀπιδανεν ἐν γυμνασίοις. Per q̄ factum putem (inquit Sueton. l. 8. c. 12.) ut mors ejus minime congruens vitae, majori miraculo fuerit.

Οὐ κολακιδεύς ἐπι θάνατον] Deus a mortibus non adulationem, sed imitationem & obsequium poscit. Hinc reprehensiones illae, Psal. 50. v. 16, 17. & Psal. 78. v. 36, 37. Esaj. c. 1. v. 11, 16. & c. 66. v. 3. Jerem. c. 7. v. 9, 10, 21, 24. Ezech. c. 20. v. 39. Luc. c. 6. v. 46. Non possum continere me, qin subijciam insignes illos ē scena, q̄ cothurnum certē, non socum respiciunt, verus; qorum meminere Porphy. de non edend. animant. l. 2. & Clem. Strom. l. 7. & Cyrill. advers. Julian. l. 9.

Τίς ᾧδε μωρὸς καὶ λίαν ἀνευθύνος
Ἐν τῷ ἀνδρῶν, ὅστις ἐλάττει θῶς
Ζ 4

Ὅσῳ

Ζεφον. Τότε ἀλλήθις καὶ τὸ λεγόμενον διαμυγνόμενος
αὐτῆς, καὶ τὸ πιδανὸν τότε ἀμφοτέρωθεν λεγόμε-
νον διδκρινέσθαι. Cicero. ad Atticum lib. 7. epist.
10. simul hoc didκρινήσεις περὶ βλήμα. & epist. 3.
sed id philosophώτερον διδκρινήσμεν, verum accedo
potius D. Boetio nihil mutanti, sed copulativā tan-
tūm interjectā, legenti, καὶ μὴ σωραῖς, ἐμφορῶς
καὶ ἀμταρεπῆ τ. χ. ita opponitur τὸ ἐμφορῶς, πρὸς
μεδ' ἀπονοίας.

Ἀμταρεπῆ τὴν ταύτην χαρὴν] vide lib. 8. § 5.

Ἐμφορῶν δὲ παρομοίαν δικαίαν] Epictet. l. 1.
c. 2. Ταῦτα εἶδε Πείσοθ' Ἐλπίδι, καὶ ἰδὼν
ἐπίστασ' ὁρῶσιν ἑαυτῶν τὸ αὐτὸ Οὐκασσάμεν, ἵνα
μὴ εἰσελθὼν εἰς τὴν σύγκλητον, ἀπακρίνατο, ὅτι σοὶ
δοῖ μὴ εἶδαι με εἶδ' συγκλητικόν· μέγχι δ' ἂν ἔ-
δει με ἐκέρχεσθαι. ἄγε, ἀλλ' εἰσελθὼν, φησὶ, σὺ πῶ-
σον· μὴ μ' ἐξέτασθαι, καὶ σιωπῶσα· ἀλλὰ δεῖ με ἐξε-
τάσσει· καὶ μὴ εἰπὴν τὸ φανερὸν δίκαιον· ἀλλ'
ἂν εἴπῃς, ἀποκτενῶ σι· πῶς ἂν σοι ἔμπον, ὅτι ἀτά-
νατός εἰμι; καὶ σὺ τὸ σὺν ποιήσεις, καὶ γὰρ τὸ ἐμὸν
σὺν ὅσῃν ἀποκτείναν· ἐμὸν ἀποδανείν μὴ τρεῖς μὲν
σὺν, οὐρα δ' εὐσοι· ἐμὸν, ἐξελθόν μὴ λυπέμενον.
vide l. 3. § 6, 7. & l. 4. § 12.

Ἀεσον γὰρ κατὰ τὴν χάριν τύτῃ] optimum enim
est eum attingere scopum. Xyl. hoc est, ut id faci-
as, quod iustum & æquum est, quodcumque tibi inde ob-
venierit.

Ἡ γὰρ ἀποπῶσις ἀπὸ τύτῃ ἔστω] Mutila hæc
susplicatur Xyland. Editor Lugd. in versione pro-
fusus refecit. pro ἔστω D. Boet. legit ἔστ'. ab hoc,
inquit, iusto scilicet utique & æquo aberrare, lapsus nomen
meretur, non autem ob iustè factum odium incur-
rere, aut molestum aliquid perpeti, aut etiam, quod mi-
nus quod conaris, effectum des, impediri. ego si quis id
exhiberet codex, ἀπὸ τύτῃν γὰρ ἀπὸ πῶσιον malim,
prout Marcus l. 4. § 43. ἀπὸ τύτῃ dixit.

Σχολαῖον π καὶ ἄμα ἐκκίνητον] hoc est, quod l.
7. § 69. μήτε σφύζει, μήτε νερῶς. M. Cas. ista
à superioribus divellit, atque eroticaticè effert; ac-
si legeret, τί σχολαῖον τε καὶ ἐκκίνητον ἔστι; viderint
alii. Ego nullus assentior.

Ἐκκίνητον] non, mobile; quod τὸ πῶς γράμμις
ἐκκίνητον, in plebe, Romanā cumprimis, Herodi-
ano lib. 7. notatum, designet; unde & mobile vul-
gus, Statio sylv. lib. 2. poem. 2. sed agile, ad id quod
est officium suum aggrediendum agendumque prom-
ptum ac proclive; quodque in eisdem persequendis
modo iusto debitoque moveatur. Stoici siquidem in
dictionibus istiusmodi ἐκέργειαν & ἐμψασιον qan-
dam, ultra usum communem quod vulgare, affecta-
bant. vide infra ad § 21.

Φαυδρὸν ἄμα καὶ σιωπηρὸς] non galis stulto-
rum risus, quem ejusmodi esse ait Solomon Eccles.
c. 7. v. 6. galis est spinarum sub olla crepitus;

—Magno veluti cum flamma sonore
Virgea suggeritur costis undans abeni.

ut Maro. *de n. lib. 7.* sive ut Apul. in apolog. flam-
ma instar stipulæ accense, claro strepitu, largo ful-
gore, cito incremento; sed enim materia levis, cadu-
co incendio, nullis reliquiis. icon apertissima vitulaci-
onis stolidorum, quæ illi, non gaudent, sed gestunt,
ut Avg. de serm. Dom. in mont. l. 1. itaque risum
& letissimam istiusmodi pro insaniam mera, Solomon
habet. *ibid.* c. 2. v. 3. tanquam ἐξερνός, non σω-
ερνός π. Senec. ep. 23. *Animus debet esse alacer*
et fidens, et super omnia erectus. Res severa est
verum gaudium. cetera hilaritates non implent pe-
tus, sed frontem remittunt; levis sunt: nisi forte
tu illum judicas gaudere, qui ridet. vide ad l. 4. §
26. νῆφε ἀνεμῶς.

Ὁ πῶς λόγος καὶ πῶς ἐπιμφορῶ.] Dei, natura,
rationis, dictamen ductumque sequi, pro eodem Stoicis
habetur. vide ad l. 3. § 16. & lib. 7. § 31. &
supr. § 11. & lib. 4. § 12. & l. 12. § 31. Plato
epist. 2. Νῦν ὃ μέγας ἔγῳ εἰμι, ἡμῶντων παρῶντων
πῶς ἐμῶν λόγος ἐπιδέχεται.

§ 13. Εἰς ἄλλο γένει] in aliorum sine
potestate. Xyl. potius, ab aliis fiant, cum ipse ne-
queas, vel necesse non habeas. Epictet. lib. 1. c. 27.
ἀπαλθὼν, ἢ αὐτὸς ἀεὶ δίδωμι δέλω, ἢ ἄλλω παρῶ-
ντων ἀπορρίπτω τὸ ἀεὶ δίδωμι· εἰ μὴ δυνάμει κα-
ταδιδώσθαι π αὐτῶν, ἢ φθονῶσιν ἄλλω τὸ ποιῶσιν π
ἑαυτῶν.

Ὁν δίδωσι] quia alienæ vel mentes vel actiones
mihi sunt res medix. lib. 6. § 32. & lib. 8.
§ 55.

Οἱ ἐν τοῖς περὶ ἄλλων ἐπαίνοις ἢ λόγῳ φη-
σὶν] id est, ἐπαινεμένοι. translatio ab equi
petita, cum in alium pedibus sublevis anterioribus,
et subâ concussâ, φρουάησι. Salmast. inde & κα-
ταφρουάησιν. supr. l. 9. § 41. frustra autem in-
terpretes de eis intelligunt, qui alienis sermonibus &
lavdibus se iactant; ut alter, qui λόγῳ illud insu-
per habuit: vel qui aliorum lavdibus ac vituperiis
tantum tribuunt; ut alter, qui τὸ φρουάησιν signi-
ficatum non attendit. quomodo enim quis eò possit
φρουάησιν καὶ ἐπαίρεισιν, quod ab aliis vituperio affi-
ciatur? non eos loquitur qui lavdantur, vel vitupe-
rantur, aliorumque vel lavdibus elati animos sibi
sumunt, vel vituperiis percussis abijciunt: sed eos,
qui alios lavdibus, aut vituperiis prosequuntur, idque
faciendo attolluntur, & effertur se, ac si magni qui-
piam egissent. hæc enim est istorum ὁμοiosis illa, de
qua Marcus l. 9. § 32.

Ταῦτα μὲν ἐπὶ τῷ κλίνῃ εἰσι] Hinc apud
Lucianum in *Cataph.* Κλίνῃ, sive lectus, ad lecti-
monium adversus Tyrannum dominum suum fe-
rendum apud inferos accersitus, ἔγῳ μὲν πῶς ταῦτα
εἰπὴν αἰσχύνουμαι· ταῦτα πῶς ἂν εἰπὴν εἰμὶ διεπεί-
τετο. vide ad lib. 3. § 4. & lib. 11. § 18. ἐπὶ τῷ
κλινῇ εἰσι.

Ὅτι καὶ παῖσι] vide ad l. 6. § 59.

Ἀνδ

Ἄλλα τὸ πνεῦμα τῶν αὐτῶν μέρη] non corpore, tantum, sed animo etiam coguntur, q̄i aliorum favorem, famamve aucupantur, usq̄ ad conscientiam laesam, eis obsequi, quibus placere ambiunt.

Ὅπως δὲ αὐτῶν [Epictet. lib. 4. c. 9. εἴην ὅτιν ἐν ἀγορῇ τῶν ἀνθρώπων ἰσχυρῆς δειλότητος δει, καὶ λαλῶν, διαφύεται ὡς πάλιν, ἀπονεύσαι, καὶ ἀπολαύει. Synes. de insomn. Καταρμὴ τὸ μέγιστον μένος, ἢ βέλγησι, Sen. ep. 34. Pars magna bonitatis est, velle fieri bonum. & ep. 80. Quid tibi opus est, ut sis bonus? velle. Fabius insit. l. 12. c. 11. ut boni viri simus, voluntate maxime constat. Gregor. Naz. de sacr. bapt. ὁμιον τὸ τοῦ δειλότητος μόνον, τὸ ἀγαθόν. q̄anquam idem de theolog. 1. exagitat illos, οἱς ἀρκεί τὸ δειλότητος μόνον ὡς τὸ εἶναι σοφοί. Joan Chrysost. in Matth. hom. 49. Ἀρκεί δειλότητος καὶ τὸ πᾶν ἡγνῆται. Liban. orat. 4. Βαλὴνθη μόνον, καὶ πάλιν εἴεται. vide ad l. 8. § 35.

§ 14. Τῇ πάλιν διδασκῇ καὶ ἀπολαύσαντος φύσει] q̄od de natura, q̄i & Stoic. Deus, de Deo, Job. 6. 1. v. 21. Dominus dedit, Dominus abstulit.

Ἀπολαύσαντος] Epictet. enchir. c. 19. Μηδὲ ποτε ἐπὶ μηδὲν εἴσης, ἐπὶ ἀπώλῃ αὐτῆς, ἀλλ' ἐπὶ ἀπόδοκι. τὸ χαλεπὸν ἀφῆρθη; ἔκκεν καὶ τὸ ἀποδοδῆν; ἀλλὰ χαλεπὸν ὁ ἀφελόμενος. τί δὲ σὺ μέλει διὰ τίνος; οὐδὲ δὲ ἀπῆλθης; Idemq̄ differt. l. 3. c. 16. Ἔπειτα σύμπαντα εἰληφὼς παρ' ἄλλου (τὸ Θεοῦ δυνάμει) καὶ αὐτὸν σταυρῶν, ἀγαθὰ καὶ κακὰ, καὶ μέμνη δύναι, ἀνὰ τὰ ἀφῆλθης; ἐπὶ τῇ εἰληφῇ ταῦτα; χρεώμενος. μήχρη τίνος; μήχρη ἀνὰ ὁ χρεώσας δέλη. Et l. 4. c. 1. Ἀπαρτῆται τὸ θεῖον, ὃ δέδωκεν, ἐκ αἰδίσσης viciata scriptura. q̄od & Volsius videt; cui sic restituere visum est. ἐκὼν ἐκ ἀποδοδῆς; ἐκ αἰδίσσης. Verum interpolatione tam laciniosa, q̄e nec sensum admittit commodum, nec vitium tollit, nihil opus. literula immutata sufficet. leg. ἔχ. ἡδίστη; Stoicus est Laconismus. non Deo, q̄i dederat, repetente oblectaris? q̄. d. dans placet. repetens quidni placeat? vide eund. ad l. 2. § 3. vide & l. 12. § 26.

Ἀδὲ δὲ δέλης] hoc est, q̄od Rufus apud Epictetum differt. l. 1. c. 1. ἀρκείας τὸ δέδωκεν. vide ad l. 4. § 31, 34. & l. 5. § 25. & l. 7. § 57.

Ἀπόλαβε δὲ δέλης] Vide voces Demetrii Cynici magnanimas ex Senec. de provident. c. 5. ad l. 4. § 34. Epictet. l. 4. c. 10. Χάειν ἔχω, ὧν ἐδωκα. ἐρόσον ἐχρησάμεν τοῖς οἷσι, ἀρκεί μοι. πάλιν αὐτὰ ἀπόλαβε, καὶ χατὰ τὸν εἰς ἡμῶν δέλης ὁλοθῶν. πᾶν γὰρ ἡμῶν πᾶσι. σὺ μοι αὐτὰ δέδωκας. vide l. 12. § 26. Senec. de tranquill. c. 11. Sapiens non mancipia tantum possessionesq̄e & dignitates, sed corpus quoque suum & oculos & manus & quicquid est cbariorem vitam facturum, seque ipsum inter precaria numerat; vivitque ut commodatus sibi, & reposcentibus sine tristitia redditurus. q̄andocunq̄e ergo reddere jubebitur, non queretur cum fortuna: sed dicet; Grati-

as ago, q̄od possedi, habuige. Idem, epist. 64. Fas q̄od aequitatem tuam decet. define naturae beneficium male interpretari. abstulisti; sed dedit. & ad Polyb. c. 29. Gaude, q̄od talem habuisti; & usum fructum ejus, q̄amvis brevior voto tuo fueris, boni consule. Item ad Marc. c. 12. Si magnas ex filio percipisti voluptates, oportet te, non de eo, q̄od detractum est, geri; sed de eo gratias agere, q̄od collegisti. Nostri: Basil. Caesar. homil. 5. Συγνώμονες δεῖ διαβολῆς, ἐκ ἐπὶ τὸ χαλεπὸν δυσφύρας ἔχειν. ἀλλ' ἐπὶ τῇ ἐξ ἀρχῆς σωφροσύνῃ χάειν ἔχειν τὸ συγκαληρώσαν. Hieron. in Nepot. Nē doleas q̄od talem amisisti: sed gaudeas q̄od talem habueris. Idem in Paul. Non mœrenus, q̄od talem amisimus; sed gratias agimus, q̄od habuimus, imò habemus. Et ad Fulian. Tulisti liberos, q̄os ipse dederas. recepisti ancillam, q̄am mihi ob breve solatium commodaveras. non contristor, q̄od accepisti; sed ago gratias, q̄od dedisti. Bern. de Humbert. serm. 110. Tulisti quoniam tuus erat, nec pro nobis, quibus ille sublatus est, murmurandum: magis gratias agendum, q̄od tam diu concessus est nobis. Et in Cant. conc. 26. Et si dolemus ablatum, non obliviscimur tamen, q̄od datum fuit; & gratias agimus, q̄od habere illum meruimus. Verissime Gregor. Rom. in Job. l. 2. c. 42. Tunc verè ostendimus, q̄od accepta rectè tenuimus, cūm aequanimiter ad momentum sublata toleramus.

Ὁυ χατὰ τὸν ἀποδοδῆν, ἀλλὰ περὶ τῶν μόνων καὶ εὐνοῶν] De morte pariter l. 9. § 3. Itā Apoll. ad Philip. c. 2. v. 17. Χαίρων καὶ συγχαίρων σπουδμα. & ad Cor. ep. 2. c. 12. v. 15. Ἠδὲ δὲ δυνάμει, καὶ ἐν δυνάμει δυνάμει. Tertull. de patient. c. 2. Nobis exercendae patientiae auctoritatem non affectio humana canina aequanimitatis stupore formata, sed vivas ac celestis disciplinae divina dispositio delegat. Cyprian. de eadem: Apparet non esse illuc veram patientiam, ubi sit insolens affectata libertatis audacia, & exerti ac seminudi pectoris invrecondita jactantia.

§ 15. Ζῆσον ὡς ἐν ὄρε] vide infra § 22, 23. & l. 8. § 45.

Ὡς ἐν πύλει τὸ κάστω] vide ad l. 2. § 16. & l. 4. § 34.

Ἀνθρώπων ἀλγῶν] q̄i enim secus q̄am oportet, degit, quidvis potius q̄am homo est. Vide supra ad § 8. & l. 5. § 11. Stilpo, cūm turba ad ipsum contemplandum conflueret, dicenti cuidam, θαυμάζω σὺ ὡς ἀμείω, tanquam seram q̄andam, ὁ Stilpo, admirantur te. Ὁυ μὲν, ἀλλ' ὡς ἀνθρώπων ἀλγῶν. Neq̄quam verò, inquit, sed ut hominem verum. Laërt. l. 2. Flacc. arte. --Fiet homo. --Demonasti Proteus cūm diceret, εἰ κωαῖς, regessit ille, ἐκ ἀνθρώπων, non vivū hominem.

Κρεῖττον γὰρ ἢ ἔγωγε ζῆν] vide ad l. 9. § 2.

§ 16. Μηνάδ' ὁδὸς διαλέγεσθαι] forsitan δι. ὁ. Senec. ep. 16. Philosophia non in verbis, sed in re-

bus est. & ep. 20. Illud terogo atq; horro, ut philosophiam in praeordia ima demittas, & experimentum uti profectus capias, non oratione, nec scripto, sed animi firmitate, & cupiditatum diminutione. verba rebus proba. facere docet Philosophia, non dicere: & hoc exigit ut ad legem suam quisq; vivat, ut verbis opera contordent, ne orationi vitiis dissensiant. Et ep. 108. Sic isti tractantur, ut q; fuerint verba, sint opera: ut voces mox in rem transferantur. & ep. 24. Hec in animo voluta, q; sepe audisti, sepe dixisti: sed an verè audieris, an verè dixeris, effectus proba. hoc enim turpissimum est, quod nobis obijci solet, verba nos philosophia, non opera tractare. hoc est, philosophos esse àνδρ τῷ πρῶτῳ, μὴ τῷ λόγῳ, factis procul, verbis tenuis. ut Epictetus apud Gellium l. 17. c. 19. homines scil. ignava opera, & philosophia sententia. qos odisse se profitebatur Pacuvius. cujus verba in eam sententiam Macedo quidam Philosophus prae templorum omnium foribus scribenda censibat. nihil enim fieri posse indignum, neque intolerantius, quam quod homines ignavi ac desides, ornati barba & pallio, mores & emolumenta philosophia in lingua verborumq; artes converterent; & vitia facundissime accusarent, intercutibus ipsi vitiis madentes. Refert Gellius l. 13. c. 8. Ita (inter alia q; inde profuxerunt in vitam mala) q; philosophia fuit, facta philologia est. Senec. ep. 108. & de vita semper disputatur, nunquam vivitur. Idem epist. Vitium istud in Stoicis suis, ut familiare nimis, notat idem Epictet. dissert. l. 3. c. 7. Ἄλλ᾽ αὖ λόγῳ, inquit, ἀλλὰ ποιῶν. λόγῳ τὰ πάλ᾽ ποιῶν τὰ αἰχρῶ. ἀσυμπαθεῖς πρὸς τὸν λόγον μακρὰν ἀπὸ τοῦ ῥῆθὸς τίτεις ἃ λόγῳ, ἐφ' οἷς οἱ εἰδότες αὐτὰ πειραμένα. Idem l. 2. c. 9. & c. 10. Τοιγαρὶν μὲν λόγῳ εἰσὶν ὁμοῖοι ποσειδάωνι, ὡς δ' αὐτῷ, καὶ τὸ ἐλάττω. eundem vide sis ejusmodi homunculos fuisse simul ac acerrime exagitantem, encbir. c. 51. & dissert. l. 3. c. 26. imò passim eodem instantem. liquidem invectionem istam singulis ferè subjectis fecit intercalarem. Qm & elegantissimā usus imagine idem encbir. c. 44. Μὲν αὖ σαυτὴν εἶπες φιλόσοφον μὲν δὲ λάλει τὸ πολὺ ἐν ἰδιώταις περὶ τῶν θεωρημάτων. μῆλας γὰρ ὁ κινδυνεύει, εὐδὺς ἐξελίμναι, ὁ δὲ ἐπιψαλεί. ἐπεὶ καὶ τὰ πρῶτα, ἃ χέρτον φέρειν τοῖς πύμοισιν ἐπιεικύνει, πόσον ἔραρον ἀλλὰ τίς νομῶ ἔσω πύλας, εἰς οὗ ἔξω ἐξέρχεται καὶ γὰρ. καὶ οὐ τοῖσι, μητὰρ τοῖς ἡμίμας τοῖς ἰδιώταις ἐπιδεδυνον, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ποσειδῶν τὰ ἔργα. Senec. epist. 108. Omnia qe dicunt, qe turba audiente jassant, aliena sunt. quomodo probare possint sua esse, monstrabo. faciant qe dixerint. q; & epist. 117. claudat vocibus illis profectus indicium proferentibus clarissimum, Si fecero omne quod discō. sive uti Lipsius ex MS^{um} vestigiis. si vixerō. Præclare Gregor. Naz. orat. 15. Οὐ γὰρ ὁ ἐν λόγῳ σοφός, οὐδ' ἐμὸς σοφός, ἐδ'

ὅστις γὰρ ὁ σοφὸς εὐφροδὸν ἔχει, ψυχῇ δ' ἀσπῆται ἀπαλῶς. ἀλλ' ὅστις ὁλοῦ μὲν ἀρετῆς φθόνοςται, πολλὰ δ' οἱ ἐν ῥῆθι παρὰ δεικνύται, καὶ τὸ δεικνύται τὸ λόγῳ δὲ τὸ βίῃ πρῶτον. Verum quod Aristot. ethic. l. 2. c. 4. Οἱ πολλοὶ τῷτο μὲν ἡ πρῶτον ἐπὶ τὸν λόγον καταφρονεῖ, οἷον φιλοσοφῶν, καὶ ὅτι οἱ οὐκ ἀπὸ τοῦ ὁμοῖον πῶν ὄντων τοῖς ἡμίμοισιν, οἱ δ' ἰατρῶν ἀλλοιοὶ μὲν ὁμοῖοι, πῶν δ' ἐδὲν τῶν πρῶτων οὐκ ἔστιν ὁμοῖον. ὡς ἂν ἐδ' ἐκείνοι ἐν ἔξω τὸ σῶμα, ὅτι διαφύονται, ἐδ' ἐπὶ τῷ ψυχῇ, ὅτι φιλοσοφῶνται. Itaque verè Demosthenes: Ὡς ἀπ᾽ ὁ λόγῳ, ἀν' ἀπὸ τὰ πρῶτα, ματῶν πῇ καὶ κενὸν φαίνεται. Præclare siquidem Basil. Cesar. orat. 24. & ex eodem Simeon Cancellar. orat. 1. Ὁ μὲν γὰρ τῷ αἰσθητῶν παρὰ τοῖς ἀλλοιοῖς φιλοσοφίας ἐξέρχεται,

οἱ δὲ πῶν, πῇ δὲ οἱ αἰσθητῶν. ἐπεὶ τὸ γὰρ λαμβάνει μὲν ἐπαινεῖται τῷ ἀρετῇ καὶ τοῖς μῶν, καὶ μακρὰν ὡς αὐτῆς ἀποτέλειν λόγῳ. ἰδὲ δ' ὅτι τὸ πῶν πρὸς τῆς συρροῦς, καὶ τὸ πῶν ἔχειν πρὸς τῆς δικῆς πῶν. οἰκῆσαι πῶν ἂν ἔργῳ τοῖς ἐπὶ σκῆψι ἀσχετῶν τοῖς τὰ δρῶματα, οἱ δὲ βασιλεῖς πολλὰ καὶ διωκόμεναι εἰσέρχονται, ὅτι βασιλεῖς ὄντες, ἐδὲ μὲν πῶν ἔλδονται τὸ πρῶτον.

§ 17. Ὡς μὲν πρὸς ὅτιαν, καὶ χερσὶν] quod de terra l. 4. § 3. στυμ. de pelago. l. 6. § 36. σαγῶν. sunt autem καὶ χερσὶν, sicut grammata. pro quo καὶ χερσὶν apud Svidam vitiosè habetur.

Ὡς δὲ πρὸς χερσὶν, πρὸς τὴν περιστροφὴν tanquam pistilli circumvolutio. M. Cal. & sanè πρὸς περιστροφὴν, sive περιστροφῇ. l. c. pistilli circumvolutio, proverbialiter usurpatur, apud Platone philosopho in Theatet. Platone comic. in Adonid. & Philem. in Heroib. ἐπὶ τῶν αὐτῶν πῶν, καὶ μὲν πῶν πῶν. uti Hesych. Svid. Zenodot. Apost. Verum πρὸς περιστροφῇ. i. c. terebra vertigo, sive circumversio, ut Xyl. Marco istic de spatio temporis brevissimo: quemadmodum, ὅτι ὁ φθόγγος οὐκ ἔστιν, ut Beza, potius quàm istus. ut vulg. Apostolo ad Cor. ep. 2. v. 15. v. 51. qd pertinet illud poetæ nescio cuius apud Svidam,

Τρύπανα δ' ἐνδύονται, καὶ ὡκύντα τέρετρα. citius enim terebra circumvertitur, quàm animadverti ferè potest.

§ 18. Εἰς ἔξω τῶν ἡμιμοίων] De singulis rebus indaga, Xyl. Obijcto cuius animi advertite. Cal. non improbo. potest tamen, rerum presentium unamquamque considera, &c. τὰ ἡμιμοίων, presentia. Vide l. 8. § 22.

Ἐξασον πῶν καὶ ὁ δὲ θνήσκει] vide l. 4. § 48. & l. 9. § 21. Quæ nata sunt, ea omnia decessi autunt. Cassius Hemina annal. l. 2. i. c. ἀπογίνεσθαι, defungi, mori, non decrescere, ut Nonnius explicat. Senec. ep. 99. Cui nasci contigit, restat mori. Tertull.

tull. de Carn. Christ. c. 6. Mutuum debitum est inter se naturitatem, cum mortalitate. forma moriendi, causa nascendi est. non enim mori solet, nisi quod nascitur, id autem moritur, quod nascitur. Idem. de resur. c. 12. Dies moritur in noctem, et tenebris usqueque sepelitur: et tamen rursus cum suo cultu, cum dote, cum sole, eadem et integra, et tota, universo orbi reviviscit: interficiens mortem suam, noctem; rescindens sepulchram suam, tenebras; hares sibi met existens, donec et nox reviviscat, cum suo et illa suggestu. Et latius progressus Petrus Ravennas in symbol. serm. 59. crede homo, de morte resurgere te posse, cum tibi totum quod in rebus est, sic quotidie resurgas. Sol occidit et resurgit. Dies sepelitur et redit. Menses, anni, tempora, fructus, semina, cum transiunt, ipsa moriuntur; cum redeunt, sua ipsa morte reviviscunt. Ita quod Tertull. ibid. Totus hic ordo revolvibilis rerum, cessatio est resurrectionis mortuorum.

§ 19. Οἷός εἰσι τῶν ἐθίωντες, καθεύδοντες, ὀχεύοντες, ἀποπαύοντες. Hæc enim et summis cum imis quibusque communia sunt; et conditionis mortalis ac caducæ cumpimis nos admonent. Notum est, Menecratem medicum, qui Jovis sibi nomen adsciverat, Philippus Macedo quomodo exceperit, eduliorum loco appositis thure cum acerra. Narrat Ælian. var. hist. l. 12. c. 57. Qin et Alexander ex duabus præcipuè rebus, τὸ θνήσκον et θορῶν, sive mortalitatem suam, agnoscere se professus est, ἐν τῷ καθεύδοντι et τῷ συνυστάζοντι, somno nimirum ac coitu. Plut. in Alex. & de adulat. et in sympot. l. 8. c. 1. Antigonus itidem major, cum Hermodotus quidam ipsum in carmine per adulationem solis (non Ἰσχυρῶς, ut Erasmi. apophth. l. 4.) filium, Deumque indigitasset, ἐταῦτά μοι συνοιδὴν ὁ λαοπατορῶν, At verò, inquit, latent ista prorsum cum, qui matulam mihi porrigit. Plut. in apophth. & de Isid. et Ofriid.

Ἐγὼ δὲ οἷός εἰσι ἀνδρονόμοι, et γαυρούμενοι. Quæto se cum fastu efferant, ac si ne homines quidem aut mortali semine creti sint, ubi gloriantur, indignantur, interminantur etc. vide ad l. 6. § 28. illud ἀνδρονόμοις mihi suspectum habetur. ἀνδρονόμοι certe alibi legisse non memini. Xyl. aliis imperare, verit. ut sit hominibus leges ac jura præscribere. Cal. exultare. ita quid is legerit, hævδ satis licet. nisi forsan ἀδρυγνύμενοι, turgescētes, grandescētes; quod de stirpibus usurpatur. forsan ἀνδρονόμοις idem quod ἀνδραλογεῖν fuerit, quod de debili militari usurpatur: vel etiam quod κρανομεῖν, quod de viscerationibus, sive de carnibus viritum distributis adhibetur. in istis avtem non sine fastu gerere se solent, qui eas exhibent. vide l. 9. § 34. ὅση ὀνοισι.

Ἐβλάδον πόσις] quod illis inservire et obsequi necesse fuit, idque ὁ δόλγος, hævδ ita ἀνδρῶν quod

possent dignitatis honorisque gradum illum, in quo tanto cum supercilio se gerunt, adsequi. vide l. 8. § 3. Epictet. l. 3. c. 26. ἐγὼ δὲ ἰδὲ ζῆν ἐθέλον, εἰ δὲ θεοκρίονα εἶναι ζῆσαι, τῆς ἀρετῆς αὐτῶν et τῶ δολικῷ καταφρονήματι ἀνασχεθῶν. Vide id πῶς ἐστὶ δὲ ἐλθὼν ἐν τυχῶν ὡς δοκεῖ, et τετυρωμένῳ. quod tamen loco ego τετυρωμένῳ malim. scil. ut Clavian. in Eutrop. l. 1.

Asperius nihil est humili, cum surgit in altum.

—nec bellua testior ulla est,

Quam servi rabies in libera colla frementis.

Rufus Vibius apud M. Senecam controvers. 9.

Divite novitio nihil est insolentius. &

Pedisseque honoris est novi arrogantia. Salvian. epist. 2.

Ἀπας ὁ πρᾶξις, ὅστις ἀνὴρ κατὰ.

Æschyl. Prometheus. præ cæteris verò

Ἀφρόντος δὲ ἐν τυχεῖν μασιγίας.

Comicus, apud Dion. Cocce. l. 60. Quod & Isidor. Pelus. ubi adduxerat l. 2. ep. 297. qui ἐν τυχεῖν habet, pro eo quod ἐν τυχεῖν, Dyo, subjungit; καὶ τὸ ἐν τυχεῖν παρὰ τὴν δέξιν, ἀφορμὴν τῆς κακῆς φρενὸς τοῖς ἀνθρώποις γίγνεται. Avr. Victor. in Dioclet. Quantum ingenium est, comptum habeo, humilimos quoque maxime, ubi alta accesserint, superbi atque ambitione immodicos esse. Agur sapiens Ebraeus v. 20. Tria sunt, sub quibus commovetur terra: imò quatuor sunt, quæ ea ferre non potest. servus cum regnat, stultus, cum satur est; cæxos, cum maritatur; ancilla, cum heræ suæ hares evaserit. siquidem, ut Solon,

Τίτλει τοι κόρος ὕλειν, ὅτ' ἀνὴρ πλὺς ὄλεος ἐπὶ.

E nimis opibus petulantia nascitur ingens.

Sive ut Theognis; (quod Homero tamen tribuit. Schol. ad illud Pindari olim. 13. ὕλειν κόρε μνηστῆρ.)

Τίτκει τοι κόρος ὕλειν, ὅτ' ἀνὴρ κακῷ ὄλεος ἐπὶ τῷ.

Idemque,

Πόλλος τοι κόρος ἀνδρῶς ἀπώλειν ἀφραίνοντα.

Γινώσκαι γὰρ χαλεπὸν μέγιστον, ὅτ' ἐδὲ παρὶ.

Nascitur ex nimis opibus petulantia stultus.

Nec paucos satias evertit mentis egenos.

Difficile est, adsum cum bona, nosse modum.

Aristot. apud Stob. tom. 2. tit. 3. τίτκει γὰρ, ὡς ὅποιον, ἢ περιμῖα, κόρος μὲν ὕλειν, ἀπὸ τοῦ δόσια ἢ μὲν ἐξουσίας ἀνοίαν. Philistus apud Clem. Strom. l. 6. εἰώδασι γὰρ μέγιστον οἱ παρὰ τοῦ ἀσχετοκλήτους ἐν ἀπώλειν εἰς ὕλειν τρέπεται, quod illum Clem. à Thucydide mutuatum asserit, qui dixit; Ἐιδάσαι ἢ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, οἷς ἀν μέγιστον et ἐλαχίστον ἀσχετοκλήτης ἐν περὶ ἐλαχίστον, εἰς ὕλειν τρέπεται, locus est in Cleonis orat. l. 2. ubi tamen legitur, εἰώδα ἢ τῶν πλείων, αἷς ἀν, &c. Quod respexit tamen & Isidor. Pel. l. 2. ep. 296. εἰώδασι γὰρ ἀνθρώποις, οἷς ἀσχετοκλήτης μέγιστον ἐν περὶ ἐλαχίστον, εἰς ὕλειν τρέπεται. de Largio Macedone

cedone qid Plin. min. l. 3. ep. 14. vide ad l. 6. § 38. vide & qz de Gallo Cezare Ammian. lib. 14. initio.

Δι' δια] περιγνώμενα, scil. ut l. 6. § 59. ob qz adipiscenda, sive, qā mercede.

Καὶ μὴ ὀλίγον, ἐν τοῖς τοῖς ἔσσονται. Legend. ὁ τοῖς ἔσσονται. vide Psal. 82. v. 6, 7. Eiai. c. 14. v. 9, 10. & Ezech. c. 32. v. 18, 30. Verum quod Maro *de n. l.* 10.

Nescia mens hominum sati fortisque futura,
Nec servare modum rebus sublata secundis.

Sosiphanes apud Stob. tom. 2. tit. 22.

Ἄν δ' ἐντυχεῖτε, μὴδὲν ὄντες, οὐδέως.

Ἰσ' ἔρανό φρονεῖτε τὸν ὃ κλέων.

Ἀδὴν παρεῖται ἔχ' ὄρετε πλησίων.

Si fuerit fortuna, cum sitis nihil,

Cato levatis capita; nec de proximo

Respicitis ortum, regna qz in reges habet. Grot.

Plutarch. de Isid. & Osir. 'Εἰ δὲ πρὸς ἐξαιρεθῆν-
τες τῶν μεγαλοφύλων, ὡς φησὶν ὁ Πλάτων, ἀμὰ
νέοται καὶ ἀγνοία φλεγεῖσθαι τὴν ψυχὴν, μὴδ'
ὑβρεῖς, ἐδέξαντο θεῶν ἐπωνυμίας, καὶ τῶν ἰδρύ-
σας, βραχὺν ἥρδαν ἢ διὰ χρόνον, εἴτα κατόπιν
καὶ ἀλαζονείαν καὶ ἀσέβειαν καὶ παρανομίας ποιο-
φλοῦντες.

Ὡκυμέροι καπνοῖο δ' ἰκλῶ ἀρθέντες ἀπὸ πλῆ-
κ' οὐκ ὡς ἀγῶνιμοι δραπέται, ὅς τ' ἰερῶν καὶ ὅς
βωμῶν ἀποσπῶντες, ἔδωκεν ἄλλ' ἢ τὰ μνηστῆρα
καὶ τὴν πατρὸς ἐχούσιν. vid. lib. 6. § 24. & infr. ad
§ 31.

§ 20. Συμφέρει ἐκείνῳ, φέρει ἐκείνῳ ἢ ὅς δ'
λων φύσις] Præclara gnome. de qz vide amplius
ad l. 2. § 3. & l. 3. § 4. & l. 4. § 23, 29. & l. 7.
§ 27. Apollon Tyan. ep. 66. εἰ τὰς εἰς ὅς τ'
ἔντων, ἐστὶ δ', καὶ διὰς ὁπιασθε ταύτης, ὁ δίκαιος
καὶ βαλίσσεται τὰ ἀγαθὰ. πεπονηκίον δ' καὶ παρὰ
τὰς εἰς ἡγήσεται ὃ τὰ γνώμενα συμφέρειν. ubi ta-
men pro ἀγαθὰ malim ἀγαπῆτα, qz ἱπὶ sunt cordi.
Siquidem vir bonus τὰ ἑαυτοῦ ἐκ τ' ὅλων συγκλωθ-
μένα ἀγαθὰ ἐν πίπτει, ut Marcus noster l. 3. § 4.

Καὶ τότε συμφέρει, ὅτε ἐκείνῳ φέρει] vide ad l.
4. § 23. τὸ εὐκαρῶν. Avg. in Psal. 145. v. 15.
Profus, tanquam egrotum reficiens medicus, & quod
opus est, hoc dat; & quando opus est, tunc dat.

§ 21. Ἐρᾷ μὴ ὄμμεν γαῖαν] Evripidis versum
sunt ab Aristotele laudati, cithic. Nicom. l. 8. c. 1.
Eudem. l. 7. c. 1. & magn. l. 2. c. 11. ab Athen.
dipnosoph. l. 13. à Stob. tom. 1. l. 1. tit. 12. apud
qos duos novissimos integri habentur.

Ἐρᾷ μὴ ὄμμεν γαῖαν, ὅτ' ἂν ἐξερῶ πῆδον

Ἀκαρπον αὐχμῶν, νοτίῳ δ' ἐνδὸς ἔχει.

Ἐρᾷ δ' ὁ σιμὸς ἔρανος πληρῆμ' ὄμμεν

Ὀμμεν πῶσιν εἰς γαῖαν ἀφροδίτης ὄμμεν.

Ὅταν δ' ὁ σιμὸς ἔρανος εἰς τ' αὐτὴν δύο,

Τίλειον ἡμῶν πᾶν, κακὸν τ' ἔρανος.

Ὅταν βέλτερον ζῆ τε καὶ δάλλει γὰρ.

Cerne, amat ut imbrem terra, cum sterili solum
Squalore lugens pascit humectas opes.

Rursum amat & aether ipse, Venerisqz impetu
Factos madoris explet in terram sinus.

De federata mutuis amplexibus,

Quod ubique rerum est proferunt, ac nutriunt.

Hinc vita visqz seculis mortalibus. Grot.

Eis autem gemina adducit etiam Athenæus ex
Schyli Danaïdibus ista:

10 Ἐρᾷ μὴ ἔρανος ἔρανος γῆσαι χθόνα.

Ἐρῶς δ' γαῖαν λαμβάνει γάμον πυχῆν.

Ὀμμεν δ' ἀπ' ἐνοῦντος ἔρανος πῶσιν

Ἐκκοι γαῖαν ἢ τὴν τιττεται βροτῶν

Μήλων τε βόσκας καὶ βίον ἀνθρώπων.

Διόδωκεν δὲ ὁ θεὸς ἐκ νοτίου καὶ γάμον

Τίλειος δὲ ὅς δ' ἐγὼ παραῖπον.

Penetrare terram purus ille aether cupit:

Cupit vicissim terra conjugio frui.

Ab amante caelo defluens terram sinus

Fecundans imber: illa mortali parit

Cereale generi germen, & pastus gregum:

Maturitatem dat suam arboribus quæ

Mador maritus. caussa at his cunctis ego. Grot.

Proinde cum apud plures ista reperiantur, Plutar-
chus in *amatoris*, non poetæ huic vel illi, sed poetis
tribuit. Ἐρῶν οἱ ποιεῖται λέγεται καὶ γῆς ἔρανος ἢ
λιον ὃ σιμῶν, ἔρανος οἱ φυσικοὶ, καὶ συγγενὲς καὶ
κυνεῖδες καὶ γαῖαν ὃ ἀνθρώπων μνηστῆρα καὶ ὡς καὶ
ἔρῳ, καὶ ἀναγκαῖον ἀπολῶς ποτὲ καὶ σκεδῆναι πα-
τάσιν, ὅταν ὁ θεὸς ἔρανος ἢ ἡμεῖς τὸ θεὸν τὴν
ἡλὴν ἀπολῶν, καὶ ταῦσιν περὶ καὶ δάμωκα τ'
ἐκείνῳ ἀρῶν καὶ κίνησι; ita enim per interroga-
tionem si proferantur novissima illa, Xylandri alte-
risconihil opus erit. Indè Maronis illa *georg. l. 2.*

30 Vere tument terræ, & genitalis semina poscunt:

Tum Pater omnipotens facundis imbris aether

Conjugis in gremium læta descendit, & omnes

Magnus alit magno commistis corpore factus.

Et Statii *syll. l. 1. in epithalam.*

— Ipsam in connubia terra

Æthera, cum pluvius rarefcent nubila, solvo.

Sic rerum series mundiqz revertitur atas.

Adjicias licet & Lucretii illa l. 1.

Postremo percunt imbres, ubi eos pater aether

In gremium matris terræ precipitavit.

At nitida surgunt fruges, ramqz virescunt

Arboribus crescunt ipsæ, satiqz gravantur.

Hinc aliter porro nostrum genus atqz scerum.

50 Quin & Scythæ τὴν γαῖαν νομίζουσι τὸ διὰ τὴν

de potu festivè, suo more Anacreon, ode 19.

Ἡ γῆ μέλαινα πίειρα

Πίνει δ' ἔνδρα αὐτῶν

Πίνει δάλακα δ' αἰεας.

Ὅ δ' ἡλὸς δάλασται.

Τὸν δ' ἡλὸς σιμῶν.

*Fecunda terra potat:
Hanc arborēsq; potant:
Et potat agor autas:
Phœbūsq; potat agor:
Ipsūq; Luna Phœbūm.*

"Οπ σοι συνεῶν] Epiact. l. 2. c. 16. τέλει μιν, ἀναβλή[σαι] σεῖς τὸν δῖον, οἰκῶν, ὅπ[ω]ν ἡμῶν λοιπὸν εἰς ὃ ἀν ἑλθῶν· ὁμογενισμῶν σοι ὑδὲν παρῑτιμῶν ἢ σοι δοκῶντων. & l. 4. c. 7. σεῖς καὶ σῶμαι δῖον, & ἀκόλουθ[ον] ἐκείνῳ συνορμῶν, συνωφελισμῶν, ἀπλῶς συνβίω. ita enim lego, qod vulgō ὁρίσμαι tantum langvide legitur, ut dictio- ni vis constet sua. Sen. ep. 96. Non parco Deo, sed assentior. ex animo illum, non quia necesse est, sequor. vide ad l. 4. § 33. & sup. § 1.

"Οπ φιλεῖ τὸ πρῶτον] à vulgari sermonis usu argumentatur, argutius pavlō Marcus, ut alibi, l. 5. § 8. in verbis συμκαίρειν & φέρειν, ita. istic in verbo φιλεῖ· qod ἀρτὶ τῷ περὶνῶναι ἢ τοῖς εἰσθῆναι usurparur; qomodo & Latinis amat, pro solat; qod à Græcis tractum monuisse videtur Fabius. Instit. l. 9. c. 3. Qanqam diversum est pavlō Salustianum illud, qod ibi Fabius adduxit; *Vulgus amat fieri.* sicut & ejusdem illud, in *Fugitivis.* *Quæ ira fieri amat.* & ibid. rursus; *quæ secundæ res amant.* In istis enim sensus est, *quæ amant*, i. e. *quæ cupiunt* & quibus delectantur, vel, *quæ lubenter admittunt.* Saltem Syntaxis diversa est. neque enim, *ira fieri solet*, vel, *vulgus fieri solet*; sed *per iram*; &, vulgō, vel à vulgō, dixerit. qod viris magnis non est animad- versum. Cæterum sic Flaccus *carm. l. 3. ode 16.*

*Aurum per medios ire satelles
Est percurrere amat saxa potentius
Istu fulmineo.*

Ammian. hist. l. 16. ut in rebus amat fieri dubiū. & l. 17. ut rebus fieri amat dubiū & incertū. qomodo Herodot. l. 8. "Οἷα φιλεῖ πρῶτον ἐν πολέμῳ & Plato polēt. lib. 5. "Οἷα δὲ ἐν πολέμῳ φιλεῖ. & Polyb. lib. 6. "Ο δὲ φιλεῖ πρῶτον. Qin & τὸ ἐστὶν pari modo usurpatum invenias. Ita enim He- rodian. lib. 1. "Επὶ τὸ πρῶτον. ἢ ἐπὶ ταῖς πυχύσις ἀπορροαῖς ἵστα κινεῖται. Tacit. annal. l. 4. ut ferē amat posterior adulatione. Apul. florid. 3. Qod genus in comedia fieri amat.

§ 22. "Ητοι ἐστὶν αὐτῶν] Avt in eo vitæ genere manes, cui jam es assuetus; avt institutum mutas, qod nisi velis ipse non egeris; avt ē vitæ dilectio, munere defunctus: in his avtem omnibus nihil est qod xgrē te habeas. Gemina facit argumentatione utitur ad Lucilium suum Seneca *epist. 42.* Hoc per- iurum est. nempe adventitium *epist.* tam facile sine isto vitæ, qam vixisti. Si diu illud habuisti, perdis postqam facias es. Si non diu, perdis anteqam as- suecas.

Kai ὁδὸν ἀδύνατον] Notum est Pythagoræ ma- nimum illud: ἀδύνατον τὸν ἀείων. ἡδὺν δὲ αὐτῶν

ἢ συνήθεια ποιῶν. Referunt Galen. de affect. cur. c. 6. Stob. tom. 2. tit. 29. Anton. Meliss. l. 2. c. 80. Plur. in præcept. salubr. & de exil. qd idcirco lib. de profess. hoc insigne facit δύλεια σεραπῆς, τὸ μικρὰ σεραπῆς, μὴ δ' ὅρσιον ἀγῶν, ἀλλὰ ῥαδί- αν ἢ λείαν ἢ δι' ἐυπαθείας ἢ τῶν τῶς ἀρετῆς ὁδῶν, ὅς ἐκλεαυνοῦσθαι τῇ ἀσκήσει. Qod Hieron. an Pavlin. ad Celant. Affertam nobis & infuavet virtutum viam nimia facit visitorum consuetudo; qd si in alteram partem transferatur, invenitur semina justitiæ levis. Qanqam Plur. idem in tract. de tranquill. qasi Pythagoricum illud corrigens: ὅχ ἢ συνήθεια ποιῶν τοῦ ἐλαφροῦ τὸν ἀείων βίαν ἡδὺν, ἀς τῆς ἡμέρας ἀλλὰ τὸ φερεῖν ἅμα τὸν αὐτῶν βίαν ποιῶν ἢ ἀείων ἢ ἡδὺν. Nec diffitendum tamen multum conducere assuetudinem, ad vitæ, qæcunq; ea tandem fuerit, molestias allevandas. Plur. de audientia. Τὸν ἐγγεγραμμένον εἰς τὰς πολιτείας, ἢ μὴ ἀποδοκίμοι ἢ εἶναι καμῶν ποτὶς μὴ ποτὶς ἢ διαπολαίνουσι ἢ γαμίζονται. ἢ δ' ἐν μαθητικῶν σπουδαῖς ἢ συνήθειαι ὅντος ἢ τῶν νόμων ἢ ἡθελῶ- ποῖς σεραπῆς τῶν ἐπιβόλων ἢ σεραπῆς, & ibid. Εν γυμνασίοις, ἢ ἀπὸ παιδῶν, ἢ παλαιστῶν, αἱ σεῖς μαθητικῶν ἀρχαὶ πολλὰ εἴχου δόρυβον, ἢ πόνον, ἢ ἀσκήσιον. ἢ τα σεραπῆς ἢ μικρὸν, ὅσων σεῖς ἀνδράπων, συνήθεια πολλὰ ἢ γυνῶν ἐγγινομένη, πάντα φιλῶν ἢ χεῖρον ἢ ῥαδίαν. ἢ γυνῶν τε ἢ σεραπῆς παρῶν. Aristoteles rhet. l. 1. c. 10. "Εστὶ δὲ ἢ τὸ συνήθες, ἢ τὸ ἰδιῶδες, ἐν τοῖς ἡδέσι πολλὰ δὲ ἢ τῶν εἰσὶν μὴ ἡδέων, ὅταν ἐδι- δωσιν, ἡδὺς ποῖσιν. Jo. Chrysost. in *epist. 2. ad Tim. orat. 6.* Μεγαλὴ γὰρ ἢ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς, ἢ ἐν τοῖς κακοῖς, τῆς συνήθειας ἢ πνεύσεως. ἢ συνήθεια ποῖν λοιπῶν, αὐτῆς ἐλαφροῦ μίας. vide & qæ ten- quantur. Naso. *Artis. l. 3.*

Hac tibi consuecat. nihil assuetudine majus.
Et, Qod malè feci assuesce; feres bene multa vetustas
Lenis.

Arnob. lib. 2. Fiet familiaris, & more in naturam versa consuetudo. Cicero. in *Lælio.* Magna vis est vetustatis & consuetudinis. nemo est, ἢ nulla res impediat, q non eo, qo consuevit, ego libentius uti- tur, qam intratato & novo. nec modò in hoc qod est animal, sed in eis etiam qæ sunt inanimata con- suetudo valet, cum loquor etiam ipsis monstrosi delecter- mur & sylvestribus, in quibus diutius commorari sum- mus. Sic veteres inquilinos indulgentia loci & con- suetudo etiam inter injurias detinet. Seneca. *epist. 70.* Plinius minor l. 5. *epist. 2.* Mibi & graviora sunt bona (domestica,) qod perseverant; & le- viora incommoda, qod assuevi. Inde illud Campano- rum apud Livium l. 23. Notissimum qodq; malum maxime esse tolerabile. Et Philoctetes Euripideus, referente Dione Prus. *orat. 53.*

Kai ὁδὸν ἀδύνατον] Notum est Pythagoræ ma- nimum illud: ἀδύνατον τὸν ἀείων. ἡδὺν δὲ αὐτῶν

Sineas. Veram legem universi sine auctoritate Marcus
 hic vult, de qua l. 2. § 16. & l. 4 § 10. de qua &
 Dionysius major dixit, τοῦ μὲν τῆς πόλεως νόμος
 διναται, τοῦ δὲ τῆς πόλεως μὴ διναται βροταῖα.
 & Aristot. nomine, de mund. c. 6. Κόμος γὰρ μὲν
 ἰσοκλητὴς, ὁ δὲ δὲ, ἐδμειν ἰσοκλητὴς δὲ
 σπον, ἢ μεταδσιν χρεῖσιν δ, τιμῃ, & βολαοτ-
 τες δὲ ἐν κῆρσιν ἀναθεταμειν. & Philo de
 bon. hom. libet. Νόμος δ ἀλδιν, ὁ τῶς ἀ-
 ρος, ἔχ τῶς δὲ τῶς ἰν διν. ὁ τῶς φαρν-
 ἐς χαρτῶς ἢ σῆλως ἀλδιν ἀλδιν, ἀλλ' ὅτ
 ἀθανατος φύσιν ἀφάρ. ἐν ἀθανατος διανο-
 τυποθεῖς. Clemens denique Strom. lib. 1. ἐν δ τῶ
 Πίστιν κηρύγματι θεος ἀνθρώπ τῶν κῶ
 ἰσιν ἀφάρ. ἀφάρ. vide & l. 11. § 1.

ὁ παλαιὸς ἀπαιτῶν] Ital 4. § 19. *pyds.*
 & l. 11. § 9. *λεπτοτάτης*. vide sis apud Platonem
 Socratis disceptationem cum *Critone* fugam sva-
 dente.

"Αμα καὶ ὁ λυπόμενος. At dolorem aliquis con-
cipit, &c. Xyl. imò simul, vel similiter, hanc mi-
nus is gogit, si dolet, contristatur, &c.

nus is quod, qui auctor, contrarius, &c.
 "Ο βέλαισι π' *propter aliquid eorum quod factum*
est, vel fit, vel fit secundum voluntatem ejus, qui uni-
versum gubernat. Xyl. utlegisse videatur, ὅτι βέλ-
 αται π' γερνόμε. Xylandri vestigia premit Calva-
 bonus. Verum dictionis sic reconcinnata series in-
 terpretationem istam nulla videtur admittere, nisi
 trajectionem duram satis constituamuss; ut illud ὃ
 βέλαισι π', vel ὅτι βέλαισι, sensu saltem, subji-
 ciatur verbis illis, ἵνα ὅτι ταύτα διοικῆται. Negativa forsan particula intercidit; ut rescrib-
 endum sit ὃ [ὡς] βέλαισι π' γερνόμε &c. qui con-
 tristatur, irascitur, vel metuit, quod præter volunta-
 tem suam aliquid factum sit, fiat, vel futurum sit;
 five, quod quicquam, quod ipse nolit, factum sit, fiat, vel
 futurum sit, ex eo quod ab eo qui universa disponit con-
 stituta sunt. viderint alii.

Ὅς ἐστὶν ὁμοῦ νόμον ὅσα ἐνδύσῃ ἐπιβάλλει] vide l. 7. § 32. πάντα νομοῖσι. Plut. de Homer. ὁ νόμος λέγειν ἔσκειν ἐπὶ τοῖς νόμοις τὰ ἴσα πᾶσι, ἢ τὸ κατὰ ἅπαν ἐνδύσῃ. vide l. 8. § 67.

ὅσα ἐκδεῖται ἐπιβάλλει] five, τὸ ἐπιβάλλον, ut l.
 7. § 7. qd cuique conveniens, ut ad unumquemque per-
 tinent. Arist. polit. l. 1. c. 13. Δεῖ μὲν μεταχει-
 νάσθαι, ἀλλ' ἢ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἀλλ' ὅσον ἐκδεῖται
 τοῦς τὸ αὐτὸ ἔργον. διὰ τὸν μὲν ἀρχοῦντα πάλιν
 ἔχειν δεῖ ἡθικῶς ἀρεταῦ. ἥν δ' ἄλλον ἔχουσιν, ὅ-
 σον ἐπιβάλλει αὐτοῖς. quantum ἥν conveniit, vel ad
 ἑρῶς pertinet. & 4. 2. c. 3. Ἥμισυ γὰρ ἐπιμελείας
 πλῆκεν τὸ πλείονος κοινόν. ἥν γὰρ ἰδίαν μάχισ-
 θαι πῶς, ἥν δ' κοινῶν ἥπον, ἢ ὅσον ἐκδεῖται ἐπι-
 βάλλει. quantum ad unumquemque attinet. & l. 7. c. 1.
 Ἐκδεῖται τῆς εὐδαμονίας ἐπιβάλλει τοσούτων, ὅσον
 τῶν ἀρετῶν καὶ θεωρητικῶν, καὶ τῶν πρακτικῶν καὶ ταῖ-
 ται. tantum utilitatis theoreticæ contingit, quantum

vinctus et prudens. Basil. Conf. q. abbas ad Div-
 dor. ἵνα ὅλως ἐπιβάλλει ἡμῶν διαβάλλον ἀνθρώ-
 πους, ὅτι πρὸς γεμάτων ἀρετῆς. si totius tris mis-
 si personas perstringere nobis conveniat. Avocat l. 2.
 Maccab. c. 9. v. 24. ταῖς ἐπιβάλλουσιν ὡς τὰς
 θυοῖας προσέεικ. conveniunt ad sacrificia sum-
 ptus. Jun. pertinentes. Leo. Jud. & Vatabl. Por-
 phyry. de abstinent. l. 4. Καὶ ὅστις τοσούτος ὁ πε-
 μαίνει, ὡς μὴ πάντι ἐπιβάλλειν ἡγεῖσθαι ἀναδύ-
 ον τὸ προσδυμῆσθαι. nemo ita infansiverit, ut non
 existimet ad unumquemque pertinere, bonum esse luben-
 ter velle. Malim itaque cum Xyl. quod sum est. quon-
 cum Cal. q. unicuique eventum.

§ 26. Σπέρμα.] Semen pro'generata virili dixit. qmā feminatamen distinguit Attilor. degener. animal. l. 1. c. 18. Γὰρ σπὴ τῶ ἐκ τοῦ σπέρματος καλεῖται ἄνθρωπος, οὗα συνδυάζει πύργου, τὸ αὐτὸν τὸ εἶν ἀρχαίον φύσιν· αὐτίκα γ', τὸ εἰς αὐτοτίαν τὰς ἀρχαίαι εἶν ὅτι συνδυάδιτων. verum distinctionem hanc nec usus communis observat, nec sacrae paginae scriptores. vide Genes. c. 38. v. 9. & Levit. c. 15. v. 16. vide l. 12. § 24.

Εἰς μίτηραν ἀντίς ἀπὸ γάρουσι. Perinde de se-
mine in terram misso Christus Dominus. Marc. c.
4. v. 26. ὡς ἐάν τις σπείρῃ & βάλῃ τὸν σπέρμα ἐν
τῆς γῆς, & καθεύδῃ, & ἐγείρῃται νύκτα & ἡμέ-
ραν, & ὁ σπέρμα βλάσται, & μὲνόνται, & οὐ
δίδω, αὐτὸς αὐτομάτῃ ὡς ἡ γῆ καρποφορεῖ, αὐτὸς
ζῶν, ἔττα σάρον, ἔττα πᾶσι ὅτιον ἐκ τοῦ σπέρ-
ματος. sive ut Apostolus, ad Cor. ep. 1. c. 15. v. 38. ὁ
σπείρει, & τὸ σπέρμα τὸ ζῶντοσφορον σπείρει, ἀλ-
λὰ ζῶντον κῆρυον. ὁ δὲ ζῶντος αὐτοῦ δίδωσι σπέρμα,
καθὼς ἡδύνησι, & ἐκαστος ἐξ αὐτομάτων τὸ ἴδιον
σπέρμα. De homine pariter dictum sit. Ego te, in-
qit, formavi in utero. Jerem. c. 1. v. 5. Manus
quasdam auctoris tui in utero hominem formantis ad-
versis. Ambros. in Luc. l. 1. c. 6. Si primum ho-
minem fecit ex pulvere, omnes homines fabricatur
ex semine. Avgvst. adv. Jul. lib. 3. c. 17. & de
nupt. & concupisc. l. 2. c. 13. Idemque de verbo;
Ap. conc. 11. q. 12. creatus hominem sine ho-
mine, modd creat hominem ex homine. Ità David,
Psal. 119. v. 73. Manus tue fecerunt & formá-
runt me. & Psal. 139. 13-16 Tu obtegebas me
in utero matris meæ: massam meam viderunt oculi
tui: & in libro tuo descripta erant membra omnia
mea, qæ de die in diem artificiosè confecta fabrica-
bantur, cùm nulla priùs existerent. Job item, c. 10.
v. 8-12. Manus tue figuráront & fecerunt me;
figura argillam, efformásti me; sicut lac, fundisti me;
tanquam caseum coagulásti me: cute & carne indúisti
me: ossibus & nervis contexuisti me: Mater illa pta
filiis suis. Maccab. hist. l. 2. c. 7. v. 22. Nescio
ipsa, quomodo in utero meo comparueris: neque enim
ego spiritum vitæque largita sum vobis, neque prima-
riam ejusque informationem ego coaptavi; sed condi-

10r ille mundi, q̄ finxit hominum ortum, omninūq̄
naturam invenit. Qod Prudent, Stephan. od. 10.

*Quam atque nobis vivere intus ceperis,
Nihilámque & illud unde corpus nescio;
Novit animator solus & factor tui.*

*Impendere ipsi, cujus ortus munere es:
Bene in datorem, quod dedit, refuderis.*

Hermes Pazard.

Ὅταν ἡ γένεσις λαθροποιεῖται γόνον,
 Συμβαίνει πως εἰσπύειν ὃν τὸ σῶμα τ'
 Ὅλε μελῶν ὅσων πνῶ, καὶ θῖαν ἐνέργειαν,
 Ὃς τῶ αὐτῷ ἀνθρώπῳ γενεῖται.

Dei igitur opus istud, quo corporis fabrica conficitur: sed ad quod perficiendum ille animæ ministerio utitur; quam hic Marcus designavit, vide Jul. Scal. ad l. 11. § 1. Minus enim placet, quod Cretalliani de anima c. 26. *omnem hominem in utero scendi, fruendi, fingendi paraturam aliqis utique potestas divina voluntatis ministra modulator; quæcumque illam rationem agitare solet.* Angelorum scilicet ministerio peragi vult; sed: subjungit etiam; *Nos officia divina Angelos credimus; quos & exterorum, Alemona, Partule, Lucina substituit.* At Philo natura hoc tribuit, de mundi immortal. ἐξ ἀνδρώπων βλαστάντων ἀνθρώπων, ἀνίστησι ὡς εἰς μήτραν ἀνδρῶν, οὗτοι ἔφεραν, γυναικὸς δ' ἀποδοχούσης τὰ σπέρματα οὐτωλεως, τῆς δ' οὕτως ἀποστῆτος ἔκαστη καὶ ἐπὶ τοῦ σπυματος καὶ τῆς ψυχῆς διαπαράδοσις μάρων. naturam vult vel animam vegetatricem, vel vivacem facultatem semini à primordio divinitus indicam.

"Ἄλλα αἰτία παραλαβῶσα] vide Galenum de na-
 tural. potent. five facultat. l. 1. c. 3. Philo de creat.
 τὸ σπέρμα τῶν ζῶων ἡγουμένη ἀρχὴν τῇ συμπερι-
 καί. τὸ δὲ ὡς ἐστὶ φαυλοτάτων, τοιοῦτος ἀπὸ τῶν
 τῶν ἀλλ' ὅταν εἰς τὴν μήτραν καταβληθῇ ἐντε-
 τείη, κίνησιν οὐδὲν λαβόν, εἰς φύσιν τρέπηται. (qod
 Galen. uti suprà, l. 2. c. 3. ὁ γὰρ ἦν ἀπότερον
 σπέρμα, τὸ δὲ ὅταν ἀρξῇ φύσιν τε καὶ διακαταίῃ τὸ
 ζῶον, φύσις περ γίνεται) οὕτως ἢ βελτίων σπέρμα
 τῶν ἐπεὶ καὶ κινήσεις ἐκμηλίσθη ἐν γυναικί. ἢ δ' δια-
 τεχνίτι, ἢ κυριώτερον εἰπεῖν, ἀνεπισημασίου τέχνη,
 ζωοποιεῖ, τὴν αὐτὴν ὕλην ὅταν, εἰς τὰ τῶν σπέρ-
 ματῶν μέρη διατέμνεται, τὴν δ' ἀνιδιωμα-
 κίην, εἰς πᾶς τῆς ψυχῆς δυνάμεις, τὴν δὲ θρηπ-
 κίην καὶ τὴν αἰδαμένην. -- τὸ γὰρ οὐ μορμὴ τὰν
 ὑπὸ τῆς φύσεως, διὰ τὰς φασκίνας διέρχεται αὐτῇ
 ἐπιτείναν, θείαν καὶ αἰδίων ὄντα. ἐκ τῆς ἡρώδης μὴ
 γὰρ σπέρματῶν ἐντελής ἢ φύσις ἐλκεῖ δι' εἰς τὸ
 πτωτάτων, τὴν δὲ ζῶν καὶ ἀνθρώπων κατασκευήν.
 Vide & Clem. Alex. padag. l. 2. c. 6. ad lib. 4.
 § 16.

Ἐξ οὗ τοῦ ὅτι ἡ ἐνὶ μυξάλειον. l. 4. § 48. & l. 6. § 13. mox μέγα δαῖμα, ut Hermes suppositicius Ἀσκληπίο δεινὸν δαῖμα, ut Plato de leg. l. 1. unde Pfaltz illud Psal. 139. v. 14. Mirum in modum.

& Arg. bomil. 31. *Vides homo insolita & miratur? miratur alia, cum sit ipse mirator magnum miraculum. Omni enim miraculo quod fit per hominem majus miraculum est ipse homo. Idem da civis. Dei l. 10. c. 12. Similis illa Iphicratis vox, quod & Marcus forsan alluferit, fortunae eversionemque; (utam admirabonem, cum obscurissimis natalibus ortus fuisset. EE 2109 eis 2103 Arist. rhet. l. 1. c. 9. atque ut*

ibid. c. 7. ἐξ ὧν ἀπαρχὴ ταῦτα; Sicut avtem ele-
 10 ganter hic Marcus, ἐξ ὧν ὅς, ita Sophocles *Ajace*,
 led de demutatione in sequirem partem factā, Ὅρι-
 ος ἐξ ὧν; Longus *Psallor.* l. 4. Μαδύτω οὐ μαρῆς,
 δι᾽ ὧν διὰν ἔρα. Porphy. de abstinent. l. 1. ἀρ-
 ῶαν οἷς δια. Pfllasque πει δαυμένον ἐπελίας, ἀρῶ
 διὰν δια; sic mox denuo, ὅσα κ᾽ δια; scilicet, ex
 minutis feminibus nascuntur ingensia. Senec. de
 ira. c. 1. Polyb. bist. l. 3. φύεται ἐκ ὅς πυ-
 χότων πολλάκις τὰ μέγιστα ὅς περὶ ὅσων. Pluc.
 de stoic. contradisti. c. 37. πλεῖν γὰρ οὐκ ὀρέμεθα
 20 πῶς ἕως κ᾽ οὐτός [ἡμέρας τε] κ᾽ ἀφ᾽ ὧν ἀρχαί
 τὰ μέγιστα κ᾽ γλίσσχα κ᾽ μέγιστά τε ὅς μα-
 γίστων γενέσθαι λαμβάνουσι. ἐ γὰρ ἐκ πυρὸς αἶψα
 καὶ ἀμυλτον ἐκ χιτῶνός μινον, ἀλλὰ ἐκ πυρὸς ὃ
 βαλὼν πνὸς ὀρεῖον διαφύσσον, ὡς ἐκ μικρῶ
 πλεῖον ἀσπίνδρος, ἐξ ὧν ἄσας, κ᾽ ἡμίονον πλεῖν γένεσι,
 ἐρῶ ὃ ἢ βάλω, ἢ δρυὶς, ἢ φοινίκῃ, ἢ πάλιν ἀπ-
 ἐμικκιστον ἀναδιδωσι. Plin. bist. nat. l. 17. c. 10.
 Minimis id (cupressi semen) granis constat, ut vix
 perficere quædam possint; non omitendo natura mira-
 30 culosa, etiam parvo gigni arbores: his principis respu-
 entem secures materiem nasci, indomita ponderibus
 immensis prela, arbores velis, turribus murisque im-
 pellendis arietes. hæc est natura vis, hæc potentia.
 Et Senec. qæst. natur. lib. 2. c. 6. Confideremus,
 quæ ingentem vim per occultum agent parvula admo-
 dum semina; et quorum exilitas in commissura lapi-
 dum vix locum inveniat, in tantum convalescunt, ut
 ingentia fæsa detrahant, et in momenta dissolvant
 scopulos rupesque. De frumento Paulus ad Cor. ep.
 40 1. c. 13. v. 37. quod supra retulimus, unde Ter-
 tull. de reurr. c. 52. Scitur solummodo græstum,
 sine folliculi veste, sine fundamento spica, sine mu-
 nimento arista, sine superbia culmi. Exurgit autem
 copia funeratum, compagine adificatum, ordinæ stru-
 ctum, cultu munitum, et usqueque vestitum. August.
 epist. 3. Ipsa vis seminum quos numeros habet, et
 quæ vivaces, quæ efficaces, quæ laterem potentes,
 quæ in parvis magna molientes, quæ adeat animo, quæ
 promas eloquio? De sinapi videatur & quod Dominus
 50 Christus Matth. c. 13. v. 32. Et Marc. c. 4. v.
 31, 32. At de homine quanto majora dici possunt,
 & miranda magis?

*Ἐν ταύτῃ διελεύει γυνήδευα.] in abito sa-
 Et David, Psal. 139. v. 15. Et Solomon. Ec-
 clef. c. 11. v. 5. nescis ossa in gravida utero quomodo
 fingantur. Optime Lactant. de opific. c. 19. legem
 rationemque*

rationemque nascendi tenet Deus solus; siquidem solus efficit.

ἡ τὴν βέλγεον] ἡ βέλγεον. l. 12. § 30. (cuius *ἡ ἀντιπῶσι* opponit) hoc est, *vim deprimentem*, *ive divergentem*; formam fide principium internum, cuius vi deorum quædam feruntur, sicut sursum alia: siq̃ tamen corpora vi suâ sursum feruntur, quod negat Lucret, cuius hæc sunt, l. 2

—nullam rem posse suā vi

Corpoream sursum ferri, sursumve meare.

Nam quod *externum* nescio quam *depressionis* & *elevationis* *causam* *efficientem*, interpret. Angl. opinatus est hic intelligi, qz oculis corporeis objecta sit, quomodo illa aliter *efformationis* & *nutritionis* *mensis* conspectui, & ab authoris mente, & à rei ipsius veritate alienum est. Ità usurpavit Philo de mundo: το
μῶς ἢ πῶς *ἐννοήσας* γὰρ, καὶ οὐ θεῶν αἰτλῶν ἰδόντων, *βλέπων* ἀναλκτῶν, & Aristot. problem. l.
16. q. 11. Ὅτι αὖ βλεῖν ἐστὶ δύναιεν ὑπὲρ.

Οὐχὶ τοῖς ὁρθαδοῦσι, ἀλλ' ἔχ' ἥπλον ἐπ' αὐτῶν]
 Ambros. de sacram. l. 1. c. 2. *Mentis videntur, quæ
 non videntur, quæ quæ videntur.* Siquidem ut Joan.
 Chrysost. Genes. stat. 10. Οὐχ' οὐκ οἱ σωματι-
 καὶ τοῦ ὁρθαδοῦ τοῦ ὁρθαδοῦ. βλέπουν δ' αὖτις
 ὡς οἱ τῶ πνεύματι ὁρθαδοῦ τοῦ μὴ ὁρθαδοῦ,
 μὴδ' ὁρθαδοῦ. Quid & Plut. de consensu. notis. c. 19.
 [Ἀγαθὸν καὶ κακόν, αἰρετὰ τε καὶ φρονητὰ, οὐκ αἰσθάνεται
 ἀλλότριον, ἵνα ταῦτα μάλλον ἐπὶ διακρίσει καὶ ἡ-
 λωσται, λαλῶντα καὶ μελάνων, σφαιροειδὲς ἔχει τὴν
 ἐπάρχον. ἀκίνητον γὰρ γὰρ ἔξωθεν εἰσὶν αἱ φαντα-
 σίας ταῖς αἰσθήσεσιν ἐπενοῦσιν ταῦτα δ' ἐκ τῆς
 ἀγαθῆς καὶ ἐκ κακῆς σύμφορον ἔχει τὴν γένεσιν.
 vide l. 3. § 15. & l. 11. § 12.

§ 27. Πάγια τοιαῦτα] vide l. 4. § 32. & l.
7. § 1, 49. & l. 9. § 28.

Ὅλα δρῆματα καὶ οὐκ ὁμοειδῆς] Vide l. 6. § 44, 46. & l. 11. § 6. Pro fabulæ five dramaticæ, qz in scena agitur, vitæ hujusce actus habet. Sic & Apul. *metamorph.* l. 8. de Tlepolemi cæde, Thrasilla avore, per vltum nocturnum patefactâ, *omnénq; scenam scelcris illuminat.* De rebus Cæsaris ac Pompeli, Cælius *Cicero* l. 8. ep. 11. *Scena rei totius hæc.* ubi q; *summa* legi postulant, dicti elegantiz detrahunt. Vult enim Cælius nihil inter ambitiosos illos seridè, sed simulatè, ac velut in scena peragi. Cicero ipse *Bruto* epist. 9. *Tibi nunc populo, et scena (ut dicitur) serviendum.* De Domitiano Dio Cassius à Joan. Xiphilino in compendium redactus, histor. Roman. l. 67. Κατα καὶ οὐκ ὁμοειδῆς πῶς πῶς οὐκ ὁμοειδῆς αὐτῆς τῆ γῆ καὶ φιλεῖ τὸν ἀνδρῶν καὶ περὶ αὐτῶν ποιεῖται, καὶ τὰς ἐπαύρις τὰς ἐπ' αὐτὰς πρὸς ἀκρόαν ἐλεῖς, πάντα τὰ ἀναπλάττει, ὅν ἡδέετο, σκηναίει. vide eundem de Tiberio, ad l. 1. § 11, 14. Elegantissimè autem lingua nostrate expressit istud Tho. Morus noster sub finem *historiola* *Edwardi V.* qo loco, ubi

personam Ducis Buckinghamii & Richardi Pro-
gis actionem descriplerat; illius quasi procerum ple-
bisque nomine, qui nihil minus volebant, huic tanquam
negotii totius ignaro, diadema regium deferentis,
huius tanquam qui id noller, obstinare respuentis, nec
nisi prece improba & importuna, ut admitteret, ad-
acti : Multus, inquit, eras inter homines hic de rebus
ultrò citroq̃ sermo habitus ; mirari pleròsq̃, itè
utrinq̃ assidue, acsi neutra pars sua alteri com-
municasset consilia, cum nemo interimitam bebeti es-
set ingenio, qui ex composito rem geri non liquidò satis
pervideret. verùm ex adverso respondere alior ; Ne-
gotia istiusmodi à viris politicis, spectante populo, quasi
fabulam in scena, peragi, in dramate verò, etiamsi
nōrint satis spectatores, futores esse qui tyranni partes
agit, tamen si quē adeò boni moris expertus fueris, ut in
maiestatis sedejam situm, pro sodalitate prisca famili-
ariter compellere velis hominem, futurum forsitan, ut
satellitū manu caput comminuum meritò referas, qua
scenæ faciem conturbatum ieris. Videtur & Petron-
ius, & Joannes Sarisber policias. l. 3. c. 8. ad 1.
II. § 6. om̄ tñs meiζor& oclwñs, repræsentan-
dus uterq̃.

'Αυλὴ ὅλῳ Ἀδελφῶν] vide l. 8 § 23, 31.

Μόρον δ' ἑτέραν] Eadem planè, inquit, et ista et illa gymnasia, nisi quod alios actores habuerunt. q.d. fabula eadem utrobique fuit: histriones tantum subinde mutabatur. Rectè videtur vocula aliqua *παραβολα*, vel tale quid. Christ. Colerus *epist. de stud. politic.* Eadem fabula nunc luditur, quæ olim; tantum personæ mutatae sunt. Rectè avtem M. Cal. ista prioribus annexat; quæ Xyl. nullo sensu cum sequebantur commiserat.

§ 28. Ὅμοιον τῷ θυσιῶν χειρὶν λαλῶ-
 ζοντι καὶ κακῶν] Elegans imago. talis Tyrannus ille Lucianus in *casarib.* qd̄ fato trahente, Παρ' ὅλυν τῶν ὁδῶν ἀντίτειναι, καὶ ἀντίταλαι, καὶ τὸ πόδες ἀντιπρὶναι ὡς τὸ αὐτὸ, ἢ πῶτε λαλῶντες ἦν. Talis Flaccus de qo Philo: Πρὸς βίαν ἔλκεν ἀφ' ὧν ὁδῶν καὶ κακῶν, καὶ διαπαλαιότερα ὡς καὶ σὺν τῷ κατὰ τὴν πόλιν, ὡς ἱερῶν σφύρον καὶ τῶν ὁδῶν.

Τὴν ἐν ἄνθρωπῳ] *Miseria mortalis vita hu-*
jur. Cal. Alligationem nostram. Xyl. malim, illige-
tionem (nisi si vocabulum vitiarum sit, quod quis for-
 salis suspicetur) ut indicetur necessitas illa, quæ fato
 nos illegatos & obstrictos habeat, Siquid fatum
 Stoici definiunt necessitatem rerum omnium affec-
 tumque, quam nulla vis rumpat. Senec. *quæst. nat. l. 2. c. 36.* Idemque *epist. 77. Series invicta & nulli*
mutabilis opæ illegas & trahit cuncta. Habes discretè
in ἄνθρωποι nostris. Eodém respexisse videtur Homerus
Iliad. β. v. 111. & l. v. 18.

Ζάς με μέγα Κρονίδης ἄτη εἶδ' ἔσσι βαρεῖν.

Sed & apud Dionem Prus. orat. 30. ille nescio quis,
 μὲν παρὰ αὐτοῦ ἀλύσει δὲ λῖδου, contendit. qem vise

αὐτοὶ πάντες ἐν Συρακούσαις ὁμοία τέτοισ ἐπιπύ-
μαρ. Patienter hoc ferendum est: forsitan enim ὅ-
μος, cūm Syracusis ageremus, in gradu dignitatis ali-
cuius constituitur, aliquid tale fecimus. Narrant Plut.
in Dion. & Val. Max. lib. 4. c. 1. nisi quod ille
Πτολεμαῖον vocat, quem iste Theodorum. Plut. do-
utilit. ex inimic. Ὁ Πλάτων ὁπλῆς ἀρμυνοῦσαν
ἀνδρῶν πνευματικῶτα, πρὸς αὐτὴν ἀπὸν εἰσὶν
λέγειν, Μὴ ποῖ ἄρ' ἐγὼ τοῖς; & de evadend.
Τὸ τὸ Πλάτων & ἐκ ἀκρίτων αἰσ. πρὸς αὐτὸν ἐπὶ
ἡμᾶς ἀμαρτυρόντων ἀπορρήγνυς, ἢ πρὸς ἐγὼ τοῖ-
ς; Meminit & ejusdem idem, in monit. salubr.
& de irac. cohibend. quod Flaccus sic, satyr. 4.

—Hoc quidam non belle: numquid ego illi

Imprudens olim faciam simile? hac ego mecum

Compressis agito libris.—

Idemque sat. 3.

—quid tui

Nullane habes vitia? imò alia, haud fortasse minora.

Et mox;

—denique te ipsum

Concute, numquid tibi vitiorum inieceris olim

Natura, aut etiam consuetudo mala.

Epictet. lib. 4. c. 4. Περὶ τῶν τοῖς ἀνδράποισ τίνα
φασί, τίνα κινῶνται, ἢ ἐκ τῶνδε, ἢ ἐκ τῶνδε. ἢ
ζην ἢ καταγελᾶν. ἀλλ' ἐπ' αὐτὴν ἐπιτρέψω, εἰ
ταῦτά κ' ἀμαρτυρῶν. πῶς ἔν παύσασθαι; τότε
χ' ἐγὼ ἡμαρτανον νῦν δ' ἡμέτι, χρεῖς τὸ δῖον.
Vix Christianum magis dici poterat. Gemina certe
sunt novissima ista Apostoli illis, de Romanis, ad
ipsos epist. c. 6. v. 17. forsan autem legendum,
ἀμαρτυρῶν, ὅπως ἔν παύσασθαι. qo modo, live ut, id
ulterioris facere deesset. vide & ad lib. 7. § 26.
& lib. 11. § 18.

Ὅτι βιάσεται] & lib. 8. § 14. ἀναλκ' ἔγω.
Ita Clemens Strom. 1. 1. Στεροῖται τῆς ἀληθείας,
ἢ κλαπνίται, ἢ ρωτῶνδίνται, ἢ βιάσνται. Et
mox: βιάζεται πολλάκις ἑαυτὸν τε καὶ ἀληθῶν,
φιλονεικία τε αὐτὸν καὶ θυμὸς. & rursus: Ἀλλ' ἔχεις
αὐτὰς ἡμᾶς σοφῶν, ἢ μόνον ρωτῶνδίνται, κατέπλησι
ποῦ πολλὰς, βιάσνται ἢ ἐπ' ὅτι. Apud Gale-
num, de affect. dignosc. ὅς corrigen. c. 4. ἡμᾶς τὸ
καταστῆναι θυμὸν βιάσνται ἡμᾶς. vide l. 7. § 63:
& 63.

§ 31. Σατύρινα ἰδὼν Σαυραπνίον, γαρταλ' ἢ
Εὐτυχίον, ἢ Τυφία] Confusus nimis ista. Xyl.
reddidit. distinctius Cas. falsus tamen, opinor,
uterge, quod Socraticum pro nomine proprio habeas,
cūm sit sectæ denominativum, & ad Satyronem an
Satyriton potius, quod magis suspicor, referatur.

Καὶ Εὐφράτην ἰδὼν] Euphrates philosophus 50
Ægyptius, quem laudat Plinius min. lib. 1. c. 10.
Commemorat, nec sine laude, & Epictet. enchir. c.
35. & dissert. lib. 2. c. 15. & l. 4. c. 8. & Evnap.
in vitar. proam. vide ad lib. 7. § 57. perstringere
tamen videtur Philostrat. in vit. Apollon. lib. 5.
c. 11. ὅς 14. & lib. 6. c. 7. De morte hujus ita

Dio. lib. 69. Ἐν τῷ ἔτει ἐκείνῳ καὶ Εὐφράτης ὁ
φιλόσοφος ἀπὸ δαρεν ἐδελοῖτο, ἐπιτρέψαντος αὐτῷ
καὶ τῷ Ἀδριανῷ καίνοισι, καὶ διὰ τὸ γνῆναι, καὶ διὰ πλεον
νόστον, πένιν. ubi frustra Leunclav. poscit legi 'Eu-
φράτης' cūm Euphrates nomen agnoscant prater
suprà memoratos, etiam Evseb. in Chron. q. Stoicū
fuisse tradit, & Sidon. lib. 4. epist. 3. q. Aëro-
nomiz etiam peritiam tribuit.

Εὐτυχίονα] Eutychio Proculo Siccensi, Gram-
matico usum Marcum, monet Capitolinus. Verūm
Eutychio iste, quem hic Marcus, an is existat, ambi-
go; cūm inflexione levi discrepent nomina, Euty-
chius & Eutychio; eò magis, q. Grammaticum
cum Philosopho compopi, haud satis congruum vi-
deatur.

Σιλβανόν] Sylvanum, is forte fuerit quem & Σιλ-
βανόν Svidas, Σιλβανός, φιλόσοφος, & ὁπτικὸς μὲν
ἢ τὰ ἄλλα καὶ ἔστι, ἀπὸ τῶνδε ἢ τὰ ἡδὺ καὶ ὁπ-
πλου.

20 Καὶ Ἀλκίφρονα] deest ἰδὼν (quod Xyl. in fray-
dem induxit) vel librarij culpā deperditum; vel
ἐκ τῶ κοινῷ supplendum. Alciphronis philosophi
Magneſi meminit Svidas. sub ejus nomine epistolæ
quædam, q. sophistam magis q. philosophum sa-
piunt, ab Aldo aliisque sunt editæ.

Τροφαιοφῶρον] Trophæophorus iste quis extiterit,
ariolari non possum, sed nec nomen ipsum alibi le-
gisse memini.

Καὶ Ξενοφῶντα ἰδὼν] apparet hinc τὸ ἰδὼν,
considerandi, non conspiciendi, significat: cum illic ob-
tinere; cūm Xenophon, q. seculis aliquot Marcum
anteceſſerat, inter ceteros contemplandus propo-
natur.

Κεῖνονα] Criso Socratis familiaris amicus; ut
patet: ex Platonis dialogo. Sed & Xenophontis;
quod liquet ex epistola ad eundem Xenophontem; unde
excerpta quædam habemus apud Stob. tom. 2.
tit. 83.

Σάννον] forte Σάννον potius, ut lib. 1. § 14:
40 Severus Philosophus Maro cumprimis charus. de
q. ad locum illum diximus.

Πῶ ἢ ἀνέμεναι ἢ ἐδελεῖν, ἢ ἐπὶ τῷ] nusquam aut
ubicunque. Xyl. nusquam aut ubilibet. Cas. verūm
4eg. distinctum, ὅπου δὲ; nusquam, aut ubi videntur
sic lib. 7. § 57. Νῦν ἔν ἐκείνῳ πῶς; ἢ ἐδελεῖν.

Καπνόν] Itā l. 12. § 27, 33. quod lib. 7. § 17.
πῶς. Empedocles apud Plut. de Isid. ὅς Ὀφρ.
& Sext. Empir. adv. logic. lib. 1. c. 2.

Παῖρον ἢ ζωὸν εἰς μέγ' ἀδρήσας, 50
ἢ καμνῶν, καπνῶν δ' ἰδὼν ἀδρήσας, ἀπὸ τῶν.
versus prior haud satis integer videtur. H. Stephe-
nus, Παῖρον ἢ ζωὸν ἀδρ', legendum arguitur. Her-
vet. Π. ἢ ζωὸν. ego Π. δ' ἐν ζωῶσι, utriq. præ-
tulerim. Hoc idem in sacra pagina, P'sal. 37. v.
20. Ὅς ἢ ἐχθροὶ τῷ Κυρίῳ, ἢ καὶ τῷ δόξα δύνανται
αὐτῷ καὶ ἢ ἐχθροὶ, ἐκλείποντες ὡς καπνὸς ἐξέ-
σται.

λαπον. Interpres Graecus sic extulit. qo tamen in loco veritas Hebraica sic potius habet: Improbi peribunt; et inimici Dei, tanquam agnorum, live arictum, adeps, consumentur, et in fumum abibunt. allusione facta ad victimarum immolatarum rationem. de qibus II. a. v. 317.

Κρίων δ' ἄγανδ' ἴκλιν ἑλαιοειδὴν ἐπὶ χαπτῷ. Ibid. Ps. 102. v. 3. ἐξέλαπον, ὥσιν χαπτῷ, αἱ ἡμέραι μί. Jacob. epist. c. 4. v. 14. Ποία γὰρ ἡ ζωὴ ὑμῶν; ἀπ' αὐτῶν γὰρ ὄν, ἡ περὶ ὀλίγον φανερῶν, ἐπὶ αἰῶνα ἢ καὶ ἀθανάτου.

— τὸ πρὶν δὲ π, ἢ π, χαπτῷ, Ὡς πρὶν πρὸς τὴν — Iliad. I. v. 100. Senec. Troad. chor. 2.

Hec omnes petimur fata: nec amplius, furatos superis qz reigis lacus, Nilqum est. ut calidū fumus ab ignibus Vaneisit spatium per breve sordidus, Ne nubes, gravidas qas modō vidimus, Arctoi borea dāficis impetum: Sic hic qo regimur, spiritus effluet. Post mortem nihil est: ipsaqz mors nihil. Καὶ τὸ μὲν δὲ Euripides (Meleagro, opinor) apud Stob. tom. 2. tit. 122.

Τὴν ζῶντα ἢ δρῶν χαπτῶν ἢ πᾶς ἀνὴρ Ἰὴν ἢ οὐκ: τὸ μὲν εἰς ὑδὲν ῥέπει. Viventibus te impende: nam qz est mortuus, Nilus est et umbra nil qd erat in nil abis. Grot. unde refingenda sulphore qz apud etndem ex eodem, sed vitata, puto, tit. 98. sic exhibentur: Τὴν ζῶντα ἢ δρῶν χαπτῶν ὑδὲν ἀνὴρ. Ἰὴν ἢ οὐκ, τὸ μὲν εἰς ὑδὲν βλῆκει. Eth nōrim in interpretibus hanc aliā trahi. Sophocl. Ajax.

Ὅπῃ γὰρ ἡμᾶς ὑδὲν ὅντας ἄλλο πλὴν Ἑίδωλ, ὅστις ζῶντων, ἡ κῆρυς οὐκ. Nam video nil nos esse mortales, nisi Imaginosa somnia, aut umbram levem. Grot. Euripid. Medea.

Τὰ θνητὰ δ' ἢ νῦν πρῶτον ἡ γῆμας οὐκ. Humana nil nisi umbram ego nāram prius. E nostris quidam:

Bulla est omnis homo, flos, vapor, umbra, nihil.

hoc est qd Ebrzi. וְהָיָה וְכִיבָהּ vanitas & falsitas, live mendacium. Psal. 39. v. 6. & Ps. 62. v. 9.

Σὺ ἔν ἐν τίνι] tu autem in qo tempore es? Xyl. ut χροῶν subintelligatur. qm brevis es avit vide ad I. 4. § 33.

Ὅτιν ὅλων ἢ ὑποδισιν φεύγει;] Plut. de tranquill. Ἀλλ' ὡς πρὸς μουσικὴν βαρεῖς φθόγγος ἢ ὀξύς, ἐν ἢ χαρμματα φωνήντα ἢ ἀγωνα χαρμματα μουσικός ἢ χαρμματαπιδε, ἔχῃ ὁ θνητὸς λογισμὸν ἢ ὑποδισιν, ἀλλ' ὁ πᾶσι χροῶν ἢ μνηστῶν περὶ τὸ αἰεὶ ὁπταζόμενῃ ὥς ἢ ὅτι

μεταμῶν ἀντιστοιχίας ἔχοντων, ἢ δὲ τῶν ἑτέροις ἐκδημῶν, ἢ ἀπαρδεύειν, ἀλλ' ὡς πρὸς ἀρμονικὴν, ἀμειλύνοντας αὐτὴν τῶν κρείττοσι τὰ χροῶντα, ἢ τὰ φαῦλα τῶν χροῶν ἢ μεταμελῶντας, ἢ μεταλλάττειν τὴν βίαν μῦθον ποιεῖν ἢ οὐκ αὐτοῖς. Hoc est qd Marcus hic ὅλων ἢ ὑποδισιν, materiam subjectionem hanc facere, in q se exerceat, & artis suae specimen edat exeatqz.

Γυμνάσια] vide ad lib. 6. § 20. & infra 10 § 33. Crevis apud Euripidem Iones Περὶ τῶν ἀγῶνα πεινῶν ἀρετῆς; Ὅτι πῶς μὴ περὶ τῶν ἀγῶν; Στίριμα δ' ὅκων, στίριμα πῶς δὲ φρεσὶ δ' ἐλπίδες, αἱ διαδίδει Χρόνη καλῶς, ἢ ἐδωδῶν. Virtutis stadium qale paret mihi? Vir nonne ipse mihi proditor exiit? Expulsa adibus (beu) orbate libertis. Vana spes etiam, qas bene ponere Cum valde curiam, non datur exequi.

Joan. Chrysost. in Act. oras. 15. Ἐὰν σοι πάλασμα ἢ γυμνάσιον ἢ γυμν. πῶς γὰρ ἐν αὐτοῖς, γυμνάσια ὑδὲν ἀναδύσασθαι ὑδὲν κέρους ἔχοντα, ὡς δὲ ἀλλοτρίων τὸ σῶμα, γυμνάσια ἢ μὴ ποιεῖν διαδίδει ἢ περὶ τῶν ἀγῶνων ἐν αὐτοῖς ἡμῶν παρῆχεται; Euripides. I. 3 c. 24. Ἐπὶ τέτοις ἐδῶς με νῦν μὴ ἐσταῦδα ἀγῶν, νῦν ἢ ἐκείνῃ πῶς πᾶσι, πᾶσι δὲ πᾶσι τῶν ἀνθρώπων, δῖα ἀρχῆς, τοσούτα, ἐς τὴν ἀρετὴν πᾶσι, ἐς διαμνησιν εἰσάγει. ἢ μῶν μὴ γὰρ νοῦν τίς ἢ μῶν τὸν ἀρετὴν ἢ ὑπερῶν ἑαυτοῦ, ἢ δὲ ἀμειλύνει ἢ γὰρ ὑδὲν ἢ μικροτάτων πᾶσι ἀμειλύνει ἀλλὰ γυμνάζων, ἢ μαρτυρεῖ περὶ τῶν ἀλλῶν χροῶν. vide ad lib. 6. § 42.

Μέχρι ἐξοικειώσας σαρτῶν] Senec. de ira. lib. 2. c. 13. Nihil est tam difficile, et arduum, qd non humana mens vincat, et in familiaritatem perducas.

Ὅτι ἑρμηνεύει σαρτῶν πᾶσι ἐξοικειῶν] Badem imago, infra § 35. τὸ σαρτῶν ἑρμηνεύει τὸν τῶν, in animantibus quibusdam ad miraculum usque stupendum observarunt auctores celeberrimi. utpote in sturnis, coturnicibus, cervis, capreis. Aristotel. de plantis lib. 1. c. 5. Ὁ ὁσπύ-αμ, ἢ ὁ ἐλλοσπύ-αμ ἀνθρώπων ὑδὲν διληκτικῶν, περὶ ἢ τῶν ὁπύ. Sext. Empir. Pyrrhon. hypotib. lib. 1. c. 14. § 1. Τὸ γὰρ κῶνον πᾶσι τῶν ὁπύας ἢ ὁ ὁσπύ-αμ τῶν ὁπύ. αἱ δὲ χαίρουσι ἢ οὐλαμεινῶν ἐδῶνται ὡς πρὸς ἑαυτοῦ τὰ ἐδῶντα ἑαυτῶν, ἢ αἱ χαλιδόνες καυδαίνας. Alex. Aphrodisi. problem. praefat. ὁπύας τε σαρτῶν τῶν ἐλλο-σπύ-αμ, τῶν ἀνθρώπων διληκτικῶν ὅντα. ἑαυτοῦ τὸ κῶνον. Basil. in hexam. oras. 5. Τὸ ἑαυτοῦ ὁπύας βδοκαῖται, διὰ τὴν κατωκλειῶν τῶν σαρτῶν τῶν ἐν τῇ διληκτικῇ βδοκλειῇ κατωκλειῶν ὁπύας. ἐλλο-σπύ-αμ ἢ ὁπύων ἐδῶνται, ἰδῶνται κῶνται τῶν βδοκλειῇ κατωκλειῶν. qz eadem apud Eustathium Antioch. in Hexam. leguntur. uter ab utro accept-

rit, alii viderint. Ambros. *hexam.* l. 3. c. 9. sic reddidit. *Sturni vescuntur conio: nec fraudi est eis quoniam galiste sui corporis venenum succi letali evadunt. Helleborum autem plerique loquuntur escam esse & alimoniam coturnicum, eo quod naturali quodam temperamento sui corporis vim pabuli nocentis cuitant. denique, cervi cibum venenum est. Plin. *hist. nat. lib.* 10. c. 13. coturnicibus veratri semen grassissimum cibum. & c. 72. *Capprea* & coturnices venenii pinguescunt, placidissima animalia. Lucret. *de rer. nat.* lib. 4.*

Tantæque in his rebus distantia differentiæque est, ut quod aliis cibum est, aliis suas acre venenum, Sic etenim nobis veratrum est acre venenum. At capreæ adipem & coturnicibus auget.

Et l. 5. *Lippe* videre licet, pinguescere saepe cicuræ Barbigeras pecudes, homini quæ est acre venenum. Tum struthio ferrum, ossa, laxa, quidlibet ferè, comedit, concoquit, conficit. Plin. *lib.* 10. c. 1. concoquendi sine delectu devorata mira natura. Alex. Aptod. *probl. prasæ.* Στραδοκμυλ & ιδιότητι πινει σίδηρον πύλην. Elian. *de animal.* l. 14. c. 7. Αἰδωὶ καὶ ἀγρίοις ἢ σπυδαῖς, ἐν τοῖς ἐχθροῖς φυλάττει, καὶ πίνει τὸ χεῖρον. Qin & de hominibus ac gentibus etiam nonnullis, prioribus illis gemina prodidere. Sext. Empir. *Pyrrhon. hyp.* l. 1. c. 14. § 2. Ἀλλὰ καὶ Αἰθιοπῶν οἱ ἀνθρώπων τῆς μακρῆς παρὰ τὴν ἰσορροπίαν πταμένων δικύνται, σκορπίους καὶ ὄφεις, καὶ τὰ παρὰ πύλην ἀκινδύνως ἐδίωκον. Relert & Idem *ibidem* de Rufino quodam Chalcidense, ὅτι ἐλάβεον δὲ τὴν ἐπὶ σωτηρίᾳ σκορπίετο καὶ ἐπύον. de anu quâdam Attica quæ κοινῇ τριάντοισιν ἐλάβε ἀκινδύνως. de Lyfide, quæ μυκῶν τῶν περὶ αὐτῆς ἐλάμβαν.

Quæ τὸ λαμβάνειν πῦρ] Vide ad l. 4. § 1.

§ 32. Μηνεῖ ἐξέσω ἐπὶ τὴν ἀληθείαν φέει] Festivè Aristippus oratori, quæ in iudicio cavissimam ipsius egerat, postquam jam obtinuerat, interroganti quid Socrates illi profuisset, respondit, τὸ πρὸς λόγους, ὅς τις εἶπας ὑπὲρ ἐμῶν, ἀληθεῖς εἶ. Laert. l. 1. sed & Pindarus culeidam, quæ quod gratiam sibi ab eo deberi innueret, se aiebat ubique locorum apud cunctos illum collaudare, regessit, eidem sese prædicationis gratiam referres, faciendo nempe ut vera loquatur. Κράσι οὐ χεῖρον ἀποδίδωμι. πῶς γὰρ οὐ ἀληθεύει. Plut. *de laud. proppia.*

Ἀλλὰ ἁλίσθω] D. Christus suis, Matth. c. 5. v. 11. Μακάριοι ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς, καὶ εἰπωσιν πνεύρον ῥήμα κατ' ὑμᾶς, ἁλίσθητε, &c. neque enim, si ἀληθῶς τινος. Cato oras, de Coss. suo, apud Charis. *lib.* 2. Ei rei do operam, ut mihi falsò male dicatur. vide Philipp. Maced. quid de se, *supr.* ad § 11.

Ὅστι τῶτον τι φέει οὐ καλῶς] Ergò & in mente, non in lingua tantum, mendacium est.

Πᾶς ὃ φέει ὅτι οὐ] Flavi. *Trinum.* l. 2.

M. Omnes bonos bonisque accuratè addedit,

Suspicionem & culpam, ut ab se segregent.

C. Non potest utrumque fieri. M. Quapropter? C. Rogas?

Nè admittam culpam, ego meo sum promus pectori: Suspicio est in pectore alieno sita.

Lipl. *Cem.* 1. ep. 77. *Quis sim, in me situm est. quæ audiam, in vano est vulgo.* Erasm. *epist.* Innocentiam præstare possum: quid homines de me loquuntur, non possum. vide l. 11. § 14.

Τὸς ὁ καλῶν] Vide l. 2. § 9. & l. 3. § 12. & l. 8. § 32.

Κρίνον μὴ ἐπὶ ζῆν] Vide *supr.* ad § 8. Τὶ ζῆν ἐπὶ ζῆν δὴλες, π. ὅτις ὧν; Epictet. l. 3. c. 16.

Οὐδὲ γὰρ αἰρεῖ λόγος] Neque enim patitur ratio te nisi talem. Xyl. neque enim rationi consentaneum est, ut vivas, quæ talis non sit. Cal. ad verbum, neque enim possis, postulas, exigit ratio, (ut vivas, scilicet) nisi huiusmodi sis. Sic Plato *Phileb.* Διψῶν δὲ πρὸς τὸ σῶμα ἡδὺ ἢ πικρὸν, ἢ πὶ τούτων πᾶν, ὁ δὲ μὴ ὁ λόγος αἰρεῖ. Ratio non possit, vel non patitur etiam. Epictet. *lib.* 1. c. 29. Μόρεϊ τινος; μᾶλλον αὖ ὁ λόγος αἰρεῖ σωθῆναι μὴ τὸ σῶμα; ὅπως ἢ μὴ αἰρεῖ, λαβεῖται αὐτῷ. Quisve ista perperierit? quædam me corpusculo huic convertere ratio exegerit. Ubi autem hoc ratio non exegerit amplius, tollite illud sulsis à me. vide ad l. 4. § 24.

§ 33. Τὶ δὲ τὸ ἐπὶ ταῦτας τῆς ὕλης] vide ad l. 9. § 27. & *supr.* § 11, 12, 31. & l. 12. § 1.

Οὐ παρὰ τὴν αἰσάν] Ità l. 9. § 26. Διὰ τὴν αἰσάντων.

Ἀπολαύων γὰρ δὲ ἡ ἀπολαύσαν] Ità *lib.* 8. § 26. ἐπὶ φερσύνῃ. & l. 11. § 16. χαρῶν. & l. 3. § 6. ἀπολαύων. Psal. 112. v. 1. Easus vir quæ deum timet, delectatur in præceptis ejus. exequendis, scilicet. D. Christus; Mihi cibum & potus est, voluntatem paternam exequi. Joan. c. 4. v. 34. & Job c. 23. v. 12. Non recessi à mandatis ejus: verba oris illius demenso meo pratuli. Scitum, tritumque est Laco-

nis illud, quæ interrogatus, τί παρὰ τὴν αἰσάντων, quidnam institutione pectorum suæ præstaret respon-

dit, τὰ ἀπὸ τοῖς παρὰ τὴν αἰσάντων. Facio ut honesta illis jucunda fiant. Plut. *virt. doct.* live, ut idem, *de virt. mor.* ὅτι πρὸς τὴν αἰσάντων, τοῖς χα-

λοῖς ἡδονῆς, καὶ ἀχθῶν τοῖς αἰσάντων; factum se, ut honestis delectentur, turpia verò exosa habeant.

ἢ μᾶλλον ὅτι, ὅτι καλῶν, quod nihil majus meliusve, live præstantius: inquit ille. Liban. *orat.* 11.

de Antiochenis suis, ἡδονῆς, ἢ μᾶλλον, τὸ τῆς ὁ-

νείας ἀπορρέοντι τῶν ταῦτα. τὴν αἰσάντων ἀπαρᾶ μὴ

ὅτι πῶς ὁ δὲ ἀδελφῶν, τὸ δὲ ἐπὶ αὐτῶν μᾶλλον ἀγα-

πῶντες.

Πᾶσα καὶ ὃ ἐξέει] Vide ad *lib.* 5. § 16. & *lib.* 12. § 1. Senec. *epist.* 28. Quid tam turbidum fieri potest quàm forum? ibi quoque licet quicquid vivere si

necesse sit.

Τὸ μὲν ἐν καλῶν] Vide l. 8. § 17, 60.

Ὅσον

ὅσα ἐστὶν ἐνὶ τῇ ψυχῇ ἀλβύνη· διακρίνεται]
vide *supra* § 2. & l. 6. § 14.

Nis ὃ ἐν ἀλβύνη] vide l. 8. § 32, 41.

Τὴν σωματικὴν τὴν νεκρὴν] vide l. 4. § 45.

Ὅτι οὐδὲ πῦρ ἐστὶν] vide l. 4. § 7. & l. 9. § 41.

Κρίνεται γὰρ τὰ ἐν ἀνθρώπῳ] Malis externis
melior sit homo. q̄o sum æquus ἐν ἀλβύνην ἡμετέ-
ρηματ. *supra*. § 30. G. Georg. Naz. *adv. Julian.*
orat. 1. εἰλεῖ γὰρ τὰ γενναῖα φρονήματα περὶ τὸ
εἶναι κατὰ τὴν αὐθάδην ἐν τῇ ψυχῇ φιλῶν ἀ-
νὴρ ἐπιγινώσκων, τοσοῦτον μᾶλλον ἀνέστανται, ὅσην
αὖν σοφώτερον ἐκτελεσθῆναι. Qod Nalo *amor*. l.
1. eleg. 1.

Pidi oge jalkas motā facc, crescere flammam:

Et vidit nullo concussus mori.

Et mox: ἐν διαγυμῇ ποιοῦντες τὴν χειρουργίαν
πυκνῶνται δαίμονες ἢ ἀδινύστερον, βάσανται τὰς ψυ-
χαῖς εἰς ἐνστέβειαν, καὶ ὁμοῦ σίνδρον διαμῶν ὁ σαπ-
τοῖς κινδύνους συνωστίζονται. Idemque orat. 28. ἐστὶ
τι μῦθος φύσιν, ὃ δὲ ἄλλαν περικυβερτῶν, καὶ περὶ τὴν
σίνδρον ἀγνοῖται, καὶ εἰ δὲ περὶ ἀδινύστερον ἴσμεν πε-
ρὶ περικυβερτῶν, δυνάμεν, καὶ τοῦ μῦ-
θοῦ ἐστὶν, καὶ αὐτὸς ἀντιπαρῶν. τοῦτον τι η̄ φιλο-
σοφία. Qod Flaccus *carm.* l. 4. ode 4.

Ducis ut illic tunica bipennibus,

Per damna, per cades, ab ipso

Ducis opes animamque ferro.

Et Epictet. *enchir.* c. 24. ὅτι γὰρ ἂν τέτων ἀπο-
βαλὴν, ἐν τῇ αὐτῇ ὅταν ἀφελῶνται ἀπὸ αὐτοῦ. & l.
3. c. 10. Καὶ ἀπὸ νόσου ὅταν ἀφελῶνται (ita An-
tigonus, q̄i a morbo revaldescens, ὡς ἐν χεῖρ' in-
q̄it: ἀνέμωσι γὰρ ἡμᾶς ἡ νόσος ἢ μύξα φρονεῖν,
ὡς ὅτ' ἀνέμωσι. Plut. *Arph.*) ἐστὶν ἀπὸ πρὸς-
ῶν ἐστὶν ἀπὸ δυνάμεν. Hinc professiones illæ de se
Davidicæ, *Psal.* 119. v. 67, 71. Hinc casino, in
q̄o aurum argentumque expurgari solet, purum per-
fectiones atq̄e xrumæ conferuntur. *Psal.* 66. v. 10.
Esaie cap. 1. v. 25, &c. 48. v. 10. *Job*. c. 23. v.
11. καρπὸν ἐρρωτικὸν τοῖς δὲ αὐτῇ χειρουργί-
αυς ἀποδίδωσι δικαιοσύνης. vide l. 7. § 58.

Ἐπαινεταί τ' ἐστὶν] vide l. 5. § 15.

Τὸν οὖτοι πελίστω ὡς ἐν βλαπτικῇ] vide ad l. 5.
§ 22. & *supra* § 6.

Τὸν καλὸν ἀλκμήων ἀλκμήων] ἀλκμήματα,
συμφοραὶ, δυστυχίαι. Svidas: apud qem ἀλκμήματα
perpetram legitur pro ἀλκμήμασι, cum in vocabu-
lo ipso, qod litterarum series docet, tum & in scri-
ptoris nescio cujus verbis his *ibidem* adductis, διὰ
τοῦτο δοκεῖ μοι μάλιστα περὶ τῶν ἀλκμήματων,
διὰ τὸ πάντων βέλτερος τεχνολογίας καὶ μετ' ἑαυτοῦ
διὰ τὸ ἀλκμήων. unde mox apud eun-
dem, συμπαροῦσι τῇ τῇ ἀλκμήων ἀφελῶνται.

& Diodor. l. 16. De Philippo bello superatis in-
balante; ὡς ἐλθόντες διὰ λόγων τὰς τῇ ἀλκμήων
δυστυχίας. & de Thebis à Macedonibus directis;
ἐν τῇ ἐστὶν ἰδὼν, ἐκ τῇ, ἡλίκῃ τὰς τύχας τῇ ἀ-
λκμήων. & mox: τῇ ἰδὼν ἐκ τῇ ἐστὶν
ἀλκμήων ἀλκμήων ἐκ τῇ ἀλκμήων.

§ 34. Τὸ δὲ διαγυμῇ ἀπὸ τῇ ἀλκμήων ἀλκμή-
ων] Ita Basil. at Lugd. ἀλκμήων. Xyl. q̄i mor-
sus est à veris dogmatibus. tanquam q̄i à canerabio, &c.
inquit M. Cal. Verum ego ista concoquere non
possum. Lego igitur, τὸ δὲ διαγυμῇ, ei q̄i veris
dogmatibus infusus est. Sicut βαλαμῶν dixe-
rat, l. 3. § 4. atq̄e eodem sensu Plato dixit, *de leg.*
lib. 4. ἵνα δὲ δόσους αὐτῇ ἢ δὲ δὲ γινώσκω περὶ
δυνάμεν τε καὶ περὶ ἄλλων.

Ἀρκὴ καὶ τὸ βραχύνει] Hoc est qod vulgò dic-
citur, verbum, live, ut Terent. exultat, *Terent.*
3. 3. *Disium* sapientia sit est. Maxim. Tyr. *dis-*
sert. 27. ὡς γὰρ ὅτι μακρὸν καὶ λεπτὸν ἀδελ-
φόν, ὃ τὸν εὐεχέως κινεῖται, περὶ τῇ τῇ ἀλκμήων
καὶ πᾶσι τῇ ἀδελφῇ καὶ τῇ ἀλκμήων καὶ ὡς γὰρ
τῇ μακρὸν καὶ διατεταμένον καλὸν, ὃ διασείσται
τῇ ἀρχῇ, περὶ τῇ τῇ ἀλκμήων τῇ ἀλκμήων, βα-
δίζων ὅτι τὸ πῦρ ὡς τὸ τῇ βραχύνει ἀρ-
χῇ δὲ ἀπὸ ἀντοῦ τῇ ἀλκμήων ἀλκμήων, ὃ καὶ
δὲ τῇ περικυβερτῶν, καὶ περὶ ἀπὸ τῇ ἀλκμήων ἀλκμήων
τῇ, αὐτὸς τῇ τῇ ἀλκμήων τῇ ἀλκμήων, πο-
ρεῖται, καὶ ἀποδίδει, καὶ ἐκτελεσθῆναι, καὶ ἀναπυ-
κνῶνται τῇ μνήμῃ τῇ τῇ ἀλκμήων. Joan. Lencci-
us in *praef.* ad *observat. polit.* Ut *semper*, q̄mvis
sit exiguum, cum occupavit idoneum locum, vires su-
as expleat, & ex minimo in maximas altius diffun-
ditur: sic tametsi pauca sunt & angusta q̄a dicuntur,
tamen si illa animus bene cultus exceperit, radices
agunt, exurguntque alius, & undeque se expan-
dunt.

Ὅλλα τὰ μὲν] Ista non integra, sed concisæ
nec tam versu ipsos, q̄m versuum ἀπασματῶν
duo, representat hic editio Lugdunensis; & in ver-
sione sua reddidit Xylander; cum in Marcj con-
textu tamen integros exhibuisset: nempe,

Ὅλλα τὰ μὲν τ' ἀρκὴ καὶ χαλμῶν χεῖρ. ---
Et, ὡς ἀνδρῶν γινεῖν. ---

Nec est ab vero simile, Marcum ista duntaxat, po-
suisse, q̄ia τὸ βραχύνει prius dixerat; alium ali-
quem, Xylandrum forsitan ipsum, reliqua supplevisse.
Sunt autem Homeri *ex II.* l. v. 147. unde & pri-
mam imaginis istius, pulcherrimæ sanè, libet adji-
cere versiculum,

Ὅτι τῇ ὅλλα καὶ γινεῖν, πῶς καὶ ἐνδρῶν.

Lavdatum à Zenone apud *Laert.* l. 7. à Pythone
ibid. l. 9. à Strabone l. 14. à Schol. Apollon. ad l.
1. à Plutarcho ad Apollon. & de *card. num.* vindictæ.
q̄i & subjungit, ὅλλους εἰσάγει τὴν βίον, ἀπασμα-
τῶν πάντων, καὶ φθίναν ἐν ὅλλους. à
Luciano in *speculantib.* à Simonide (referente Stro-
bro

bzo tom. 2. tit. 98) qī & τὸν τῶν κελύσεων dixisse
Ghium Poetam asserit, sed quod pauci admodum se-
riō cogitant. à Clemente Strom. l. 6. qī Homerum
contendit & ista, & illa, Il. p. v. 464.

—Βροτῶν ἔσται πλοῦσιμαίω

Δαίμων, ὃ φύλλοισιν ὁμοῦται, ἄλλοτε μὲν τε
Ζαφλοῦς τελευτῶν ἀρέσκει καὶ τὸν ἑδόντες,

Ἄλλοτε δ' αὖ θορύβουσι δαίμονι—

à Musso accepisse, qī eadem prior sic extulerat.

Ὡς δ' αὖτος κ' φύλλα εὖτε ζῶντες ἀνθρώπων

Ἄλλα μὲν εὖ μελίοντι σποθθῆναι, ἄλλα δ' οὖν.

Ὡς δ' κ' ἀνθρώπων φύλιν κ' φύλλον ὁμοῦται.

ubi observanda παρανομία in φύλλον & φύλεν.
eisdem gemina ferē habet & Memnermus apud Stob.
idem.

Ἡμεῖς δ' ἰδὲ φύλλα εὖτε παλαιότερον ἔσται

Ἡμεῖς, ὅτ' αὖ. αὐτῶν αἰσθάνεται ἅπαντες

Τοῖς ἴκαλοι, πῆχυν ἐπὶ χεῖρον ἄνθρωπον ἴκεις

Τοῖς πῶντα, ὅτε δὴν, εἰδότες ὅτι κακόν

Ὅλ' ἀγαθόν κῆρος δ' παρὰ τὸν μελάνειον,

Ἡ μὲν ὄχλου τῆς γῆρας ἀρῶνται,

Ἡ δ' ἔσται δαδάνου. &c.

ubi versu 2. pro αὖ. Andr. Schott. observo. l. 2. c.
52: & legi vult, ut de Solis recurſu qī ab hyeme
vere sit, intelligatur. ego quāto pro ὅτε δὴν, quod
nec locum hīc habet, & metrum contumit, ὅτε δὴν
lēgerim, ut infans pueritiaeque tempora respiciantur,
qibus boni malique discrimen vix innoteſcit. unde
his hominem, ὅς ἐστιν ἡ, μὴ ὁρῶν αὐτὸν ait A-
schylus Inferius; sensu carere, Plin. l. 7. c. 52. to-
neros, rudes, inutiles annos, appellat Senec. epist.
99. & Aristophanes apud Clem. Strom. l. 5.

Ἄνδρες ἀμαυροῖσι, φύλλον φύλιν σποθθῆναι.

Plut. adv. Epicur. Tò δὲ ὁφθαλμοῦ καλὸν κ' ἀβί-
βαια κ' ἀσάβητα, φύλλον τε γυναικὸς ὅτε ὄρε
κ' ὀφθαλμοῦ εἰσέλθον τὸν βίον, τὴν παρὰ τὸν ἄλλο τοῖς
πῶντα, ἢ τὸ τῆς σαρκὸς ἐπιπλεον κ' πολυπλασί-
ον τοῦ σώματος; Quid & Jason Siracid. sap. c. 14 v. 19.

Ὡς φύλλον δαδάνου ἐπὶ δένδρῳ δεσφύ, τὸ μὲν κα-
ταβῆναι, ἄλλα δ' οὖν ὅτε γυναικὸς σαρκὸς κ' ἀβί-
ματ, ἢ μὲν πῶντα, ἔσται δ' γεννῶνται. Nec
est huic abūmiles quod Doctores Talmudici in

רמ"ם לעשבי השחר ההלך נוצרין בני האדם
הנחמין מן המיתה

Filii hominum similes sunt her-
bis agri; quorum alia florent, alia marcescunt. Av-
guſt. in Psalm. 101. conc. 2. ubi adduxerat So-
lomonis illud ex Eccles. c. 1. v. 4. Generatio va-
dit una, venit altera. Vides generationes hominum

sic esse in terra, tanquam in arbore folia; sed in arbore
oliva, vel lauri, vel cujuscumque alicuius, quāto tem-
pore fronde vestita est. Sic tanquam folia, genus hu-
manum terra portat. plena est hominibus, sed cum
aliis morientibus, alii nascendo succedunt. Semper
enim arbor illa veste viridi ornata est. Sed subter as-
sende quā multa calces arida folia. Vide Flaccum

ad lib. 4. § 33. Ab hominibus ad montes etiam
transiit Philo de mundo. ἐπὶ ἄνθρωπον ἔστιν αἱ
φύσεις ὅτι ἱσθὶ διακρίσιν· ἄλλα καὶ τὰς ἐλπίδας,
καὶ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν φαντασίαν, καὶ τὴν ἐλπίδα.
Ὡς κ' τὸ ποταμικὸν ἐν εἰρηται, φύλλα, τὰ μὲν τ'
κα. τὸν αὐτὸν πρὸς τὸν κ' ὅτι ὄρε, τὰ μὲν σποθθῆναι-
ται, τὰ δ' σποθθῆναι. Ceterum dicto Homericō
illo Stratonicus pro more suo joculariter est abusus.
eā enim Cavernum (Cariz id opidum est) appul-
sus, incolas à loci insalubritate vultu pallido admo-
dum lividōve incedere plerosque conspiceret, poeti-
cum illud protulisse fertur,

Ὅτι τὸ φύλλον ἔσται, πῆχυν κ' ἀνθρώπων.

reprehensus verò, qāsi locum insalubritatis notāſſet,
scommate etiam acerbiorē adjecto perſtringens, Μή
ποτ', inquit, διαρῶμαι μ' ἀνθρώπων νοσῶντων, ὅτι κ'
δι νεκροῖ ἀνθρώπων; An ego sustineam, inquit, ci-
vitatē morbidā, aut insalubrem dicere, in qā
morini quoque ambulanti? Refert Strabo. l. 14.

Φυλλοῖς δ' κ' τὰ τεχνία σ' Hinc Epictetus,
δύσχημον existimanti de periculo dicere, Ἄνθρωπον
σποθθῆναι, cras forsitan morietur; ἄλλ' δὲ δύσχημον
ἔστι κ' τὸ φαντασθῆναι. vide ad l. 11. § 33, 34. &
apud nos in patria lingua, infantes fasciculos esse,
vulgari diverbio dicitur. Ceterum quo modo φυλ-
λαεῖα Marcus Iſtic, irā βοῦλαεῖα ἢ κοχλῆαεῖα ux-
orem liberòque dixit Epictetus enchirid. c. 12. vel 7.
potius. Lucian. in speculari. Ἐκεῖ δ' ὁ χαί-
ρων, ἐπὶ ἄρῃνα πῶντα ἔτι καὶ αὐτὸς ἢ γυνή, ἢ
φίλος δια τὸ πῶντα, κ' τὸν νοῦν τὸν πατρὸς πῶν-
τα, κ' ἐπὶ τῇ, ὡς ἐπὶ τῇ γενεῇ, ὁ πῶν
πῶντα, ἄρα αὖ σὺ δοκῇ χαίρειν ὡς αὐτὸς
γενόμενος; ἄλλα τὸ αἰσθάν, ὅτι τὸ μὲν ἐπὶ τῇ
ἐπὶ τῇ πῶντα ἐκείνῳ ὄρε, πῶντα ἀλλήλῃ πατρί-
τα, τὰ Ὀλύμπια νεκρῶν τοῦ τὸν γένετα, τὸν ἐκ-
κομῶντα τὸ πῶντα ἔχ ὄρε, ἐπὶ δὲ δίδει, ὅφ' ὅ-
τι αὐτὸς κῆρος ἐκείνου. Senec. ad Marc. c. 9.
Tot praeter domum nostram ducuntur exequias; de mor-
te non cogitamus: tot acerba funeras nos togam no-
strorum infantium, nos militiam, & patrum here-
ditatē successionem animo agitam. tot divitum
subita paupertas in oculos incidit: & nobis nunquam
in mentem venit, nostras quoque opes aq̃e in lubrico
positas. Acerba cum dixit, poma alludebat, qibus
poeta ignobilis in scitio Hadriani & Epicteti col-
loquio, prout solitū Homerus & ex Homero Marcus
Iſtic, nos contulit disticho illo;

Poma ut in arboribus pendunt; sic corpora nostra,

Aut matura cadunt, aut citò acerba ruunt.

καὶ ταῦτα τὰ ἐμὲ ἐσθῆτα ἀνθρώπων scil. ut l.
9 § 29. ἀνθρώπων μὲν ἐν μέσῃ.

Σὺ πάντα ἀς αἰώνια ἐσθῆτα] Senec. epist.

120. At nos corpora tam putre sortiti, nihilominus
aeterna proponimus, & quantum potest aetas humana
protenā, tantum spe occupamus, nullā contenti pecu-
niā, nullā potentia. nihil scitis est morituri, imò
mori-

huc, qod de Tantalō Pindarus, *Olymp. od. 1.* Ἀλλὰ γὰρ καὶ ἀπὸ τοῦ μύθου ὄλεον ἐκ εὐωμένης κόρης δ' ἔλεον ἄταν ὑπέρροπον.

'Οφθαλμός ἐστὶ] *oculus est. i. e. instar oculi,*
vel sicut oculus. Sic Flaccus *l. 1. epist. 2.*

—*qi rectè vivendi prorogari hōrām,*

Rusticus expectans, dum defluat amnis. --

i. e. instar rustici expectantis. & in arteri-

Nec verbum verbo curabit reddere, fidus

Interpres.— i. e. instar fidi interpretis.

§ 36. Ἀναπνέουσι ὡς ποτε ἔτι τὴν τοῦ
παιδαγωγῶν] foras ἀναπνέουσιν ποτε. respirabi-
mus aliquid. vel ut scripturæ recepit nec literarum
mutum, ἀναπνέουσιν, respiramus. qui sequitur
ἡλικίῃ. nec τὸ ὡς illud sit superfluum. Festivè An-
nibal, referente Plutarcho, τὸν ὡς φέδοιο, ὡς παι-
δαγωγῶν, φερέειν τὸν ὃ Μάρκελλον, ὡς παιτα-
γιστῶν. ὡς ὃ ὡς καλῶν καλῶν τὸ ποιεῖν ὡς
ὃ ὃ πάδων. Vide nostrum *supra* l. 5. § 9. De
Henrico 5. Imp. Lambertus Schafnaburg. Is (He-
rimannus Archiep. Colon.) ubi se in sua recepit ;
Rex tanquam severissimo pedagogo liberatus, statim in
omnia flagitiorum genera precipitem se dedit. De
Arelvano Vopiscus : Senatus moriem ejus graviter
tulit : gravius tamen Populus Romanus, qui vulgo di-
cebat, Arelvianum pedagogum esse Senatorum.

"Ποῦχ' ἐκείνην ὁσκει ἡμῶν] Ἄντος (ap. Solom.
 c. 2. v. 14, 15. Ἐγένετο ἡμῖν οἷς ἐλεγχον ἐσο-
 ῶν καὶ ἐκασπύτῃ τοῖς ἔργοις ἡμῶν· βαρὺς ὄσιν ἡ-
 μῖν καὶ ἐλεπυδιῶ, ὅτι ἀνόμεν· τοῖς ἀλλοῖς ὁ-
 βίῃ αὐτῶ. Isidor. Pel. l. 2. ep. 50. Ἐλεγχον τῷ
 οἰκίῃ κίς, πῶν οἰκίῶν πῶν τῶν ἡγῶνται. & l. 4.
 ep. 220. ἐλεγχον ἡγῶνται ὅτι σφῶν καίαις τὰς ἡ-
 πύας ἀρετῆς. Itaque qd idem l. 3. ep. 221. Πᾶσι
 τῶν πῶν ἀρετῆς περὶ ὅτι σφῶν μυσῶνται, Di-
 on Prud. opat. 72. Οὐ δῶνται ἡδύας ὅραν πῶν
 φιλοσοφῶν γῶμα ἔχοντα, ὅτι περὶ τῶν καὶ ἐλεγ-
 χον περὶ τῶν ἀρετῶν λόγῳ, ἀλλὰ περὶ τῶν
 καὶ διαμῶνται. ὅσα ἐν τῷ πῶν ἡδύας ὅραν
 δῶνται, ἐν δ' ἂν * ἰδοσι [* ἰδοσι f.] πῶν τῶν
 γῶμα ἔχοντα, καὶ περὶ τῶν ἀρετῶν ὅσα ἐν
 τῶν ἡδύας αὐτῶν, καὶ ἐκ τῶν τῶν ἀρετῶν
 ἐν τῶν ἀρετῶν. Cyprian. epist. ad Donat. Malos qis-
 qis non imitatur, offendit. & castigare videtur, qis-
 que diffentis. Lactant. instit. l. 5. c. 9. Petron.
 (satyr. Non habet id est. Si qis utriusq. omnium
 inimicus rectum iter vitæ insistere cepit, primum
 propter morum differentiam odium habet. qis enim
 potest probare diversa? deinde qui solas extruere civi-
 tates curant, nihil voluit inter homines melius tradi-
 quam qd ipsi tenent.

'Εκ τούτου βίω ἀνέχομαι] vide ad l. 9. § 3.

Mὴ ἀποσπόμεναι.] Non avulsū vitæ. Senec.
epist. 30.

Ως δὲ ἐν τῇ ἐκδοταλῆτι De Augusto
Sveton. l. 2. c. 29. Sortitus est exitum facilem, &

galem semper optaverat. nam sæpe quies audisset ciud
ac nullo cruciatu defunctum quempiam, sibi et suis cu
Samaritanis similem (hoc enim et verbo ui solebat)
precabatur. Sortitus exitum facilem. hoc est, eu
Samaritanis. cui contrarium est rō Samaritanis quoque
est apud Hippocratem, ut declarat Galenus, rō Beg
Nas et suu ὁδὸν ἰσχυρόν & rō ἰσχυρόν
apud autorem questionum sub nomine Athanasii ad
Antiochum. Calabr. ad Suet.

10 Ἐυκόλος τὸ ψυχάειν ἀπὸ τοῦ σώματος· ἐξηλεί-
 τω] Ἰακ. 1. 9. § 3. τὸ ψυχάειν τοῦ ἐλεύθρου τότε
 ἐκπαιδεύω.

Συνήλθε ἡ συνάγωγη] Itā Epicharmus ad l. 7.
§ 50. Συνέειδεν. Tertull. de resurrect. c. 14. totum porro hominem ex utriusque substantia concretionem parere. vide l. 7. § 67.

'Αλλὰ νῦν διδύμει] vide l. 8. § 18 Carneades moribundus; Ἡ συστάσκει φύσις καὶ διαλύσει. Laert. l. 5.

20 'Ou μὲν ἀνδραγάδης Θ]. qod prius ἀνδραγάδης Θ].
vide l. 3. § 5.

§ 37. Ὅτι οὐτο ἔστι τὴν φέρειν ἴδε αἰ.
l. 2. § 16, & l. 11, § 21. Casaub. ad Perf. lat. 3.
scorpiis ei qui petuntur sagittas & tela sunt actiones vi-
tas. Philo Jud. de confus. lingu. Πάτερ ἡ δόξα
ἀγαθὸς αὐτῶν σκοπὸν περὶ αὐτομάτη, ὅτι ἔστι
ἐκείνη βέλαι, τὰς τοῦ βίου πράξεις ἀναστάς αὐ-
θιχου.

30 1. 2. c. 1. *ἑαυτῶν ἡλεῶν καὶ ἐξήταξεν.* Itā Sophron. c.
 2. v. 1. *Excusite vos, excusite vos, inquam.* live ut
 R. Camius explicat, *Inquire in vosmetipsos, tum*
in alios. Jerem. Thren. c. 3. v. 40. *Scrutemur*
excusatiūmas vias nostras. Paulus ad Cor. ep. 2. c. 13.
 u. 5. *Ἐαυτῶν πειρόσθε· ἑαυτῶν δοκιμάσθε.* &
 ep. 1. c. 11. v. 28. *Δοκιμάζετε ὃ ἀνδραγαθ-*
ἑαυτῶν. & ad Gal. c. 6. v. 4. *Τὸ δὲ ἔργον ἑαυ-*
τῶν δοκιμάζετε ἑαυτοί. Gregor. Naz. in Iamb.
Σαυτῶν δ' ἐρδύνα πείρεν, ἢ τὰ ἑστ' ἡμῶν.

Tò μὲν αὐτὸς κερδαίνει, τὸ δ' οἱ πῖλαι.
 Gregor. Rom. in Job. l. 14. c. 15. Ordo erectionis
 in bono, ut primum contra nos, tum contra alios eri-
 gamur. Sen ep. 66. Me prius scrutor; deinde hunc
 mundum. Spectat huc Heracliti illud, qđ interroga-
 mus, qđ ageret, respondit, ἐδῆκ' ἐμῶν ἐμαυτῶν
 meipsum exquirebam i. e. exueiebam. Refert Plu-
 tarch. adv. Colot. & Julian de cynism. erat s.
 Laert. etiam l. 9. sed gem Philosophi mentem non
 allecurum, docet Calaub. in not. Caterum hoc
 ille cum paycis. Persius sat. 4.

*Ut nemo in sese sentiat descendere, nemo?
Sed praecedenti spectatur mantica tergo.*

§ 38. Τὸ *ὑπερακούειν* ὅτιν ἐμείρο] de vocabulo isto vide sis *ad l. 2. § 2. & l. 7. § 3. If. Casaub.* *ad illud Pers. sat. 5. v. 129.*

--sed si intus & in iecore agro

Nescuntur domini— &c.

Si exteriorem dominum non habes, interiorem verò circumfers, non unum sed plures, q̄ fronte liberum te dices? hi sunt domini, q̄ domi nascuntur, & nervos intus agitant. ait Marcus sanè q̄m ἐμπαρ-
 αῖναι, illud occultum q̄d intus nos movet, id esse πρότερον, ὡς αὐτοῦ, hoc est, q̄d faciat nos hoc aut illud studiosè prosequi; exempli causà, elo-
 gentiam, id esse per q̄d vivimus; q̄ia ita vivimus, ut illud est, q̄d nos impellit: libidinose, si libido
 urget; meticolose, si metus; iracunde si ira. denique
 hīc velut alius quidam homo est, dominus illius intra
 qem habitat. hāc mens optimi imperatoris; q̄ sic ali-
 um hominem intra hominem collocat, ut Persius ait
 hic, intus nasci dominos. idem est enim. Hic ille.
 Ego tamen Mer. filio potius accedo, q̄i τὸ ὑδρα-
 κινῶν ἰστικῶς interpretatur opinionēs, sive dogmata
 in pectore sive mente delitescens, unde non actiones tantum, sed & affectiones illarū ortum suum
 habent. hoc enim passim inculcat Marcus. τὸ ὑδρα-
 κινῶν sive mentem illud ipsum esse, q̄d quocunq̄
 velit hominem impellit, q̄dque omnem prorsus cuiq̄;
 molestiam facessit. vide ad l. 7. § 15. Quāquam
 conciliari possunt ista, si illud adverterimus, Stoi-
 cis affectus nihil aliud videri q̄m δόξα ἡ δόξα
 ἡ ἡλίου νοητός, sive opinionēs falsas ac depravatas,
 uti ex Chrysippo docet Galenus passim. in
 libr. de dogmat. Hippocr. ac Plat. Plut. de virt.
 moral. & Cicer. Tuscul. l. 4. Verūm Marci men-
 tem expressit optimè, eādē planè abusus imagine,
 Tertullianus de anima c. 6. his verbis: Anima mo-
 vet corpus, & conatus ejus extrinsecus foris parent.
 ab illa est enim impingi, & peder in incessum, &
 manus in contactum, & oculos in conspectum, & lin-
 guam in effectum, velut sigillario motu, superficiem
 intus agitante. vide l. 2. § 3. Nec abscessit longè
 Varro, q̄i in satyra, cui titulus, Mutuum muli, a-
 nimam grillatori, corporis artus grallæ contulit. di-
 ctionem pessimè habitam, post aliorum conatus
 hanc infelices prorsus, nos sic reconcinnare tenta-
 vimus. Grillatores q̄m gradiuntur, pertica lignea,
 ab hominē vi, q̄i instat, agitantur. sic illi animi no-
 stri sunt grallæ, crura & pedes nostri; ex se anin-
 mæ, sed ab animo moventur.

Ἐκείνο ἀνδραγαθὸν] vide lib. 12. § 30. 33. R.
 Judas in Cozrao l. 1. c. 49. Anima revera ipsa est
 homo. illud enim ex Mose q̄d nobiscum loquitur, vel
 intelligit, & dirigit, non est lingua, vel cor, vel
 cerebrum ejus. Verūm ista sunt Moysi organa tan-
 tum; anima autem ipse Moses est. Philo de agricult.
 "Ανδραγαθὸς ὅς ἐστι ἐκείνῳ ἡμῶν τίς ἐστιν ἡ ψυχή
 ὅς τις ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἡ ψυχή θέντων ὡσεὶ ἐκεί-
 νου καραῦται. Et de barred. divin. "Ὅτι ὁ δὴ καὶ ἡ-
 σεν ἡμῶν νῦν κλειῶς ἡ ψυχή ἀνθρώπων ἀνθρώπων ἐστίν.
 & Plato in Alcib. 1. ἔτι τὸ σῶμα, ἔτι σωμα-
 τικὰ ἐστὶν ἀνθρώπου. & mox; λέγεται μὲν δὲ
 ἄλλο τὸν ἀνθρώπου ὃν ἡ ψυχή. q̄d ibi fulius

disseritur. τὸ πῶς ἔσται ὃ δὲ δόξα. Aristot. abic.
 l. 9. c. 4. Cicer. somn. Scip. mens cujusque, is est
 q̄isq̄, non ea figura, q̄a digito demonstrari potest.
 Idem. Academ. l. 4. Aristippus, q̄si animum nul-
 lum habeamus, corpus solum tuctur: Zeno, q̄si cor-
 poris finis expertes, animam solum complectitur.
 Macrobi. l. 1. c. 13. Ergo, q̄i videtur, non ipse ve-
 rus homo est; sed verus ille est, a q̄o regitur q̄d vi-
 detur. atq̄i Tertullianus de resurr. c. 33. tam cor-
 pus homo, q̄m & anima. Et fidentius paulo ex Mo-
 sis verbis Genes. c. 2. v. 7. adu. Marcion. l. 2. c.
 24. q̄id est homo aliud q̄m carō? Siquidem nomen
 hominis, materia corporalis, non animalis à creatore
 sortita est. Et fecit hominem Deus, inquit, limum de
 terra; non animam; anima enim ab afflatu.

Μηδιστοί] Annetti possunt superioribus ista:
 quāquam à Marco, quāquam seorsum habita, ponun-
 tur.

Συμπαράστασις] compositum Stoici comatis
 vocabulum satis insolens. Nē sollicitus sis de his.
 Cal. Nē animo sibi proponas. Xyl. nē junctim cum
 principali illo contemplare & intueri ista. παρὰ τὴν
 δαυ contemplari. Gregor. Naz. orac. de bapt. de
 Deo; οὗτος, ὅστις ἐν καὶ παρὰ μὲν, παρὰ τὴν δαυ
 ὅστις ἐν καὶ παρὰ μὲν, ἀναπαύεται.

Τὸ σῶμα ἡμῶν] Corpus nimirum,
 q̄d & ἀγρίον dixit, l. 3. c. 3. & τὸ σῶμα ἡμῶν,
 suprā § 1. & l. 12. § 2, 3.

Τὰ ὄργανα ταῦτα] instrumenta mentis corporis
 30 membra: ea enim est, q̄z eis omniū utitur. q̄a
 ratione & ὅμα eadem dicuntur Apostolo ad Rom.
 c. 6. v. 13. vide ad l. 5. § 22. & l. 7. § 35. Itā
 Alex. Aphrodis. de beatit. τὸ σῶμα ἡμῶν ὄργανον
 ἐν τῷ τῷ οὐρανῷ ἡδονῶν καὶ τῷ τῷ οὐρανῷ
 καὶ τῷ τῷ οὐρανῷ. Nemes. de natur. hom. c. 6. ἡ δύναμις
 ψυχῆς, τὸ ὅ ὄργανον σῶματος. & Gregor. Nyss.
 de homin. opific. c. 12. Καθὰ τὴν πνευματικὴν ὄργα-
 νον ἀπὸ τῷ σῶμα διδωμένηται. Plutarchi no-
 mine avtor Platonis. q̄si. q. 7. vult Platoni dicta
 in Timæo ψυχῆς ὄργανα, τὰ ὅ ὄργανον σῶματος
 atq̄e indè animam σῶματος φυσικῶ ὄργανικῶ ὄργα-
 νον εἶναι finitam Aristoteli, de anim. lib. 2. c. 1.
 Plut. ipse in sympos. ψυχῆς ὅ ὄργανον τὸ σῶμα,
 δεῖ ὅ ὅ ψυχῆς. & de Pyth. orac. Σῶμα ὅ ὄργα-
 νον καὶ τῷ πολλοῖς, αὐτῷ ὅ σῶμα ψυχῆς ὅ μί-
 ρον τῷ σῶματος. ψυχῆς ὅ ὄργανον δεῖ ὄργον.
 Plin. Hist. nat. lib. 11. c. 37. Animo videmus,
 animo cernimus; oculi, ceu vasa quadam, visibilem
 ejus partem accipiunt, atq̄e transmittunt. Ad Pers.
 sat. 3. Calavbon. Stoicorum est illud scitum, τὸν
 50 ἀνθρώπου ὅ ὄργανον καὶ τὸν λογικὸν ὡς αὐτῷ,
 ὅ ὄργανον ὅ ὄργανον. q̄d multis locis illustrat Sim-
 plicius in enchiridium sapientissimi sensus.

Μέτρα ὅ διατετατα, καὶ τὸν ὄργανον] Hoc tan-
 dum, inquit, interest inter membra corporis & in-
 strumenta externa; q̄d adgnata sint illa, ista non
 item.

item. contrā, qām de servis Aristot. polit. l. 1. c. 4. ὁ δὲ δούλος ὄργανον τοῦ κυρίου, καὶ μέγας τι τῷ δυνάμει, ὅς ἐστι τοῦ σώματος, καὶ χειρὶς τῷ πόδε. Atq; Simplicius in praefat. comment. in Epist. enchir. τὸν ἀληθῆς ἀνδρῶτα, αἵρεσι, τὸ σώματι, καὶ ὡς μοῖρα σώματος, ἀλλ' ὡς ὄργανον τοῦ κυρίου. ad quem locum vide sis qz in annot. Hieron. Volsus adversus Simplicium dissertit. Hoc avtem argumēto etiam, Tertulliano referente, de resurr. carn. c. 16. corpus excusatum quidam ibant, ne aut reatus in crimine, aut in iudicio supplicii cum anima particeps censeri deberet. carnem nihil sciētem nihil sentientem per semetipsam, non velle, non nolle de suo habentem, vice potius vasculi apparere anima, ut instrumentum, non ut ministerium. itaq; anima solius iudicium praestare, qualiter nra sit vasculo carnis: vasculum verò ipsum non esse sententia obnoxium. verum ista ille suffragant in legentibus refutatis qz transcribere integra molestum nimis foret. inter alia, quod suffecerit, hoc praescribitur: Ab exemplo vacare diversitatem rerum. Omne enim vas, inquit, vel instrumentum aliunde in usus venit, contra-

neat omnino materia à substantia hominū: caro autem ab exordio utri confata, conformata, congenita anima, et: am in omni operatione miscetur illi. nam et si vas apud Apostolum vocatur (ad Thess. ep. 1. c. 4. v. 4.) eadem tamen ab eodem homo exterior appellatur: ille scilicet timus, qui prior titulo hominū incisus est. (Gen. c. 2. v. 7.) non calicis, aut gladii, aut vasculi ultius. Vas enim capacitatis nomine dicta est, quā animam capis et continet. homo verò de communione natura, quae eam non instrumentum in operationibus praestat, sed ministerium. ita et ministerium tenebitur iudicio, et si de suo nihil sapiat; quia portio est eius quae sapit, non supplex. Quanta idem, de anim. cap. 40. Res est caro alterius plane substantia, et alterius conditionis: addita tamen anima, ut supplex, ut instrumentum, in officia utra. Neque enim de proprio sapit quid, aut sentit, ad suadendam vel imperandam peccatorem. quid, quae ministerium est? et ministerium, non quale servus, vel minor anticus, animatus nominis; sed quale calix, vel quid aliud ejusmodi corpus, non anima.

Ad Librum XI.

§ I.

Αὐτὸν ὁρᾷ] Theodoric. de S. Victor. ad frat. Mont. Dei. Egregium instrumentum corporis est oculus, sicut cetera, sic videre possit semetipsum.

quod cum interiori oculo concessum sit: si ad exterioris exemplum seipsum negligens, uscat circa aliena, etiam cum vult, ad seipsum redire non valet. Avgust. de Trinit. l. 9. c. 3. Mens ipsa se novit. neque enim ut oculus corporis videt alios oculos et se non videt; ita mens novit alias mentes, et ignorat semetipsam. per oculos enim corporis corpora videmus, quia radios qui per eos emittuntur, et quicquid cernimus tangunt, refringere et retorquere in ipsos non possumus, nisi cum specula innuamur. mens verò ipsa sicut corporatum rerum notitias per sensus corporis colligit; sic incorporatum rerum per semetipsam: ergo et semetipsam per semetipsam novit. Nec advertatur, quod Basil. 40. Cap. orat. 3. τὸ ὅτι χαλεπότερον ἔστιν ἑαυτὸν ὁρᾶν ἢ ἄλλους. καὶ μὲν οὐδὲν ἀλλοῦ τὸ εἶναι βλέπον, ἐφ' ἑαυτὸν δὲ καὶ ἑαυτὸν τὸ ὄρεσθαι. ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἑαυτὸν ὁρᾷ ὡς τὸ ἀλλοῦ τὸ εἶναι βλέπον, βεβῆκε δὲ τὸ ὄρεσθαι. Sed nec quod ex Cicero. Tusc. l. 2. Joann. Sarisber. Metalog. l. 4. c. 20. Non valet sapientem animam ut plene seipsum videat; sed ut oculus, sic animus se non videt; alia cernit. Ille enim de

uiditate mentis humanae ad errata sua advertenda; iste de plena et perfecta, quae revera illi non datur, sui cognitione loquitur.

Εὐαγγ. διαβεβῆκε] sese animam, inquit, et fingit mens. quod de fortuna Praxas Cap. 2. 2.

Fortuna humana fingit atq; ut lubet.

Non ita se corpus. istud format et articulatum est. Singit anima, non ipsum se. Si quidem ut ex Theodoric. de anim. l. 1. Jul. Scaliger. de subtil. exerc. 6. § 9. Anima sui est domesticus architectus. vide l. 10. § 26. Verum de parte animae principante Marcus illic.

Εὐαγγ. ὁρᾷ δὲ βλέποντι ποιεῖ] vide l. 6. § 8. et l. 8. § 9. et l. 10. § 13.

Τὸν καρπὸν, ὃν φέρει, αὐτὴν καρπῶτα] vide l. 9. § 9. Itā Joann. c. 4. v. 36. συνάγει καρπὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον. et ad Romi. c. 6. v. 22. ἔχετε τὸν καρπὸν τοῦ σώματος εἰς θάνατον, καὶ τὸ πλῆθος αἰώνιον. Epictet. l. 1. c. 29. τὸν νόμον οὐ τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ τοῦ σώματος διέκει; παρὰ σταυρὸν λάβε. et, c. 19. τὸ ζῆλον αὐτῶν ἔνεκεν πνεύματι καὶ τὸ λυπεῖν, αὐτοῦ τοῦ θεοῦ. vide infr. § 4.

Τὸ ἀνάλωτον ἐπὶ τῷ (καρπῷ) καὶ καρπῶτα de animalibus dici insolens sit. Verum Hobbeis nihil utilitarius, quā i. e. καρπὸν ὡς satum ani-

malium atq; adeo hominis etiam nominare. itā Moyses

Moses l. 5. c. 28. v. 4. *fructus pteri tui, & fructus
juniperorum tuorum. & Psaltes, Psal. 132. v. 11.
ex fructu ventris tui. Lucæ item evangel. c. 1. v. 42.
Elizabetha Mariz Στοιόροφ, εὐλογητὴς καὶ ὁ πατὴρ
τῆς κοιλίας σου.*

Ἰουχ ὁμοίως ἐπὶ ὀρχήσεως] Vide ad l. 3. § 8.
& l. 8. § 32. & l. 12. § 36.

"Εν ἑκόντι"] Siquid offendatur, Xyl. siquid intru-
peris, Caf. meliús. malim tamen, incidere. ut
Flaccus lib. 1. ep. 14. dixit, incidere ludum. &
Senec. ep. 101. qam premimus horam, casus incidit.

Ἄλλ' ἐπὶ πᾶσι μέγας πόθος] Senec. ep. 61.
Id ago, ut instar totius vitæ sit dies.

Ἐν τῷ ἐπιστολῇ τῷ Ἰμῳ.] Vide lib. 4. § 29, 49.
 & l. 9. § 42. in fine. & lib. 10. § 1. hinc Bi-
 antis sapientis illud, cujus Cicero meminit, in *pa-*
radox. 1. omnia mea mecum porto. Et Stilponis iu-
 dem apud Senecam *epist.* 9. & *de constant.* *cap.* c. 5.
 (licet aliter paulo referant alii. vide *infra* ad § 36.)
 omnia mea mecum sunt. qđ allusit Senario illius 20
 autor,

* Σὸ δὲ παρ' αὐτ.
Γροκ.

Et quod de Jobo Avg. de divers. 12. omnia perdid-
deras, & plenus eras. vide Epictet. ex lib. 3. c. 24.
ad l. 10. § 1.

Πασιῶχεται τὸν ὅλον κόσμον] Vide lib. 7. § 47, 48. vide & Platon. *ibid.* § 35. ex *polist. lib.* 6. 30
Idem in *Theates.* de philosopho genuino : Τῷ ὄντι τὸ σῶμα μέρος ἐν τῇ πόλει κείται αὐτῇ καὶ ἐπιθυμῇ· ἢ ἡ δianoia πανταχὺ φέρεται, καὶ Πινδαρον, κατεῖχαι ἐκείνην, καὶ τὰ ἐπιφάνειαν γαστριμαργίας, ἀρᾶν τε ὑπὸ ἀστρονομίας, καὶ πάσαν πάντη φύσιν ἀρδύουσαν ἐφ' ἑκάστων ὅλων, οὗς τε ἐφ' ἑγγυὸς ἐὼς αὐτῶν συλλαμβάνει. qem Platonis locum laudat & Porphyry. *de abstinent. anim. lib.* 1. sed & Clem. Alex. *strom. lib.* 5. & ex Clem. Evfieb. *præpar. lib.* 13. c. 13. & Theodoret. *therap. lib.* 12. nisi 40
quòd Clem. & Evfieb. pro ἢ δὲ δianoia πανταχὺ φέρεται, legunt αὐτὸς ἡ πέταται. α Theod. ἢ δὲ δianoia πανταχὺ πέταται. Allusit eodem, sed in alio argumento Marcus nonius *lib.* 2. § 13. in eodem planè & Galen. *botanior. c.* 1. Philo Jud. *de monarch.* Τέτων γ' (philosophus loquitur) ὁ λογισμὸς ἀπὸ τῆς γῆς ἀνω μετέωρος ἀρδεΐς αἰθεροβατῇ, καὶ συμπεριπλεῖ ἡλίῳ καὶ σελήνῃ καὶ τῷ σὺν-παντι οὐρανῷ, ταύτῃ πάντα γλιχλῶνται ἰδίῃν. Idemque de *malor. insid.* Πῶς ἀν σπητὶ φύσις κρύβεται καὶ ἀποδυμνὴν ἡδυνάπει; ἢ καὶ τὰ ἐργαζία καὶ τὰ σπέρματα καθορᾶν, ἢ θαλάσσης μὴ περικλυτῇ, ἀπασιν γλῶσφι ἀρχὴ πρεσβύτης ἐπερχομένη; ἢ διὰ τῶν ἐφ' ὅποιον αὐτὰ καὶ μεταρπια καταλαμβάνειν, ἀφ' ἧς, γροπὰς αὐτῇ, καὶ κρυπνὴν ἰδιότητα, καὶ οὐκ πᾶσι θηποίοις ὄραις, κρυμμένην τὴν κατὰ εὐδαιμόνιαν, ἀποτε-

λέγειται· ἢ πάλιν δι' αἰῶρος εἰς ὑπερβολὴν κατὰ γῆς ἀ-
νιψαυτός, καὶ τὰς ἐν ὑπερβολῇ φύσεις ἐξαστάζειν, οἷς ἐγκυ-
σι, οἷς κινεῖται, πένες ὅρει τῆς κινήσεως ἀρχῆς καὶ
τέλους αὐτῶν, πῶς ἀλλήλας τε καὶ τὸ παρτι κατε-
πὶ συγγενεῖας δέξινον ἀμφεσθῆναι· μόνον γὰρ αὐτὸς
παρ' ἡμῶν ὁ νῦν, ὅτι πάντων ἀνδρομομοντατος καὶ
τὸν χρονον ἐν ᾧ γίγνεται δοκεῖ, φάνει καὶ παρμεν-
εστει, καὶ τὰς ἀρεστὰς διωμάμεκ, ἀρχόντες οὗτοι
παρτοὺς καὶ μαρῶν, καὶ οὗ πείσαν ἀπὸν ἐπι-λαύον
ἡδὴ καὶ μόνον ἀχει τῆς γῆς καὶ θαλάσσης, ἀλλὰ
καὶ αἰῶρος καὶ ὑπερβ. πρὸς τὸν ἐλθὼν, καὶ ἐσταυθε-
σεν, βραχυῶ ὅσον τὴ συνταχίς καὶ ἀπαιῶνι δέξιν
νομίμεν τὸν κόσμον οὗ· σπεσιν τέρη καὶ ἐχάρησεν, γλι-
χιδίον καὶ τὴν ἀπαιτλησθὼν τῆς φύσιν, ὅτι μὴ
σπερὶ τὸ οὗ μόνον καταλαβεῖν, ἀν δυνήται. Sic ut
autem hoc argumentum animi immortalitatem præ-
struit Philo; ita gemino ejusdem ortum coelestem
& divinitatem etiam quandam adstruit Manilius
astronom. l. 2.

*Quis dubitet posthac hominem conjungere caelo,
Cui eximiam assura dedit linguaque, capaxque
Ingenium, volucrumque animum? quoniam denique in
unum*

**Descendit Deus atque habitat, ipsúmque
requirit?**

*Quis cælum possit, nisi * cæli munere, * ità lego,
nôsse ;   quod vulgò,*

Et reperire Deum, nisi qui pars ipsa. celi munera
Deorum est? nōset,

Atque hanc convexi molem sine fine
perennis,

Signorūque choros, ac mundi flam-
ma recta,

*Æternum & bellis adversus fœdera
bellum,*

Atque fretum & terras cælo, subje-
ctæque utrisque,

Cernere, & angusto sub pectore claudere possit;

Ni tantos animis oculos natura de-
disset,

Cognatamq; sibi mentem vertisset ad
* ipsam.

Et tantam ditâſſet opem; carloque ve-
nires,

*Quod vocat in cœlum, sacra ad com-
mercium rerum,*

Et * primas qas dant leges nascenti-
bus astra?

Cicero de nat. Deor. lib. 2. § 153. Quid verò? homo non in caelum usque penetravit? soli enim ex animantibus nos aëtherum ortum, obitus cursusque cognovimus. ab hominam genere finis est dies, mensis, annus; defectiones Solis & Lunæ cognita, prædictæque in omne posterum tempus, quæ, quæ futura sint, quæ contuentis animus accipit ab his cognitionibus Deorum.

rum. Senec. epist. 102. Magna & generosa res est humanum animus: in immensum se extendit: nec ullos sibi poni nisi communes & cum Deo terminos possunt. Hermes etiam Trismeg. ab animi vi ista ad divinam transcendens *Parmandr. c. 11. § 18.* Νόησον τὸν ἐφύχοντα τὰ πάντα· ἢ νόησον, ὅπν τὸ ἀνομάτῃ ἐδὲν ἐστὶ φηροειπὸν, ἐδὲ ταχύτερον, ἐδὲ διωπαύτηρον, αὐτὸ τὸ πάτην ἀφίβειον, ἢ ταχέτατον, ἢ διωπαύτατον. Καὶ ἔτω νόησον ἀποστατὴ κἀλδόν σε τῇ ψυχῇ εἰς * ἢν [* γυν ἢν δει, vel γινὼ ἐφάτω π. f.] δὲ ἢ περὶ δύναι· ἢ ταχύτερον σε τὸ καλδόν ἐκεί ἐστὶ μεταλλοδὲν ἢ αὐτῇ κἀλδον ἐπὶ τὸν ἀκαλδόν· ὅπως ἐκεί ἀλλιν ταχέτε ἐστὶ. ἢ ἢς μεταβάσῃ ἀπὸ τίτου εἰς τόπον ἀλλ' οἱ ἐκεί ὅσα. καλδόν ἢ αὐτῇ ἢ εἰς τὸ ἕρσεν ἀναβήναι· ἢ ἐδὲ πλεῶν διηδόν· ἀλλ' ἐδὲ αὐτῇ ἐδὲν ἐμποδόν, ἢ τὸ πῶ ἀλλιν πύρ, ἢ ἢ αἰδάρ, ἢ ἢ δίρη, ἢ ἢ τὰ πῶ ἀλλιν ἐστὼν σὺμαλ· πάντα ἢ διατημοσὶ ἀναβήσεται μῆχει τῇ ἐφάτω σὺματος. εἰ ἢ βυλιδείας ἢ αὐτὸ ὅλον διαρρῆαδς, ἢ τὰ ἐκτὸς, ἢ ἢ γε πὶ ἐκτὸς τῷ κόσμῳ διασῶς, ἢ ἐστὶ σὺ· ἢ δὲ ὅλον διωμῖν, ὅσον ταχέτε ἔχει· ἢτα σὺ μὲν διώσας ταῦτα, ὁ δὲ δὲ ἢ;

Καὶ τὸ φει αὐτὸν κινδόν] *Et vanitatem ejus.* Casarv. meiur. Xyl. eiqe inane circumdatum. hoc est quod Hermes, ἢ τὰ ἐκτὸς, ἢ ἢ γε πὶ ἐκτὸς. Ex Chrysipp. Plut. de Stoic. contradiet. c. 42. ὅπν τὸ κόσμῳ κινδόν ἐκτὸς ἀπτερόν ἐστ. contra qam Aristot. q. de celo. lib. 1. c. 9. Δῖλλον ὅπν ἐδὲ τόπος, ἐδὲ κινδόν, ἐδὲ χεῖρ· ὅπν ἔστω τὸ ἕραν. Dionysius Longinus de Oratione sublimi, an grandi, c. 31. Τῇ διωεία ἢ διωεία τῆς ἀνδραπῆς ὀπβολῆς, ἐδὲ ὁ σῶματς κόσμῳ ἀρτῇ· ἀλλὰ ἢ τὸ πῶ πειεῖχοντος πινδῆς ὅπως ἐκβαίνον αἰ φεινοται. ἢ ὅπν τῆς φηροειπῆς ἐκὸς κῶλον τὸν βίον, ὅς πλεον ἔχει τὸ φηροειπὸν ἐν πᾶσι ἢ μῆχα, ταχέτε εἴσεται πῶς ὁ γυναιμῶν.

Καὶ τὸ ὅσμη αὐτῷ] *Et speciem meram externam substantiæ soliditatēque inanem* Cal. ut sit ὅσμη idem hic Marco, quod Apostolo ferē ad Cor. 40 epist. 1. c. 7. v. 31. Verum res Xyl. figuram illius. quomodo Plut. de placit. rom. l. 2. c. 2. φηρὶ ὅσμη.

Ἔς τὴν ἀπτερίαν τὸ αἰῶν· ἐκλίνετω.] Seneca epist. 102. Atqam sibi aetatem dari non finit. omnes, inquit, anni mei sunt. nullum seculum magnis ingenis clusum est: nullum non cogitationi proprium tempus.

Τὴν φηροειπὴν καὶ παλιγγενεσίαν] Vide lib. 5. § 13, 32. & lib. 10. § 7. Aristoteles de philosoph. 50 l. 7. apud Evsebium. prapras. lib. 15. c. 11. ex Stoicorum sententia; κατὰ πνας ἐμπαρῶς ἢ ἀειομῶς χεῖρας ἐκπνέει τὸν σῶματῶν καὶ σῶματῶν. per certa praestituta definitiqe temporis intervalla mundum universum conflagrare. Et ibid. c. 16. Nummen. de bono lib. 1. ex eorumdem mente, post

ἀνάστασιν live everfionem rerum omnium ejusmodi· ἀναστάσιν καλὴν γινέσθαι, ficti denno restitutionem, live resurrectionem; qam & φῶ δλων παλιγγενεσίαν, universi regenerationem Evsebium ibidem nuncupat. eodem vocabulo de re eadem, ut Stoicis familiari, usus est & Philo Jud. de mundi. impior. Διωα) ἢ, inquit, καὶ Στωικῆς, ὁ μὲν πὶ κόσμῳ· ἀλλος, ὁ δὲ πὶ φθαρτῇ λήνδς· φθαρτὸς μὲ, ὁ καὶ διακόσμησιν· ἀλλος ἢ, ὁ μὲν τὸ ἐκπνέοντος παλιγγενεσίας ἢ φηροειπῆς ἀδασαπ· ἢ δὲ φηροειπῆς ληγῶσας. & rursus, Καὶ μὴν δι τῆ τῶς ἐκπνέοντος ἢ τῶς παλιγγενεσίας ἐκπνέοντος τὸν κόσμῳ, νομίζεσθαι ἢ ὁμολογεῖσθαι καὶ ἀσέρες διῶς ἢ, ἢ τὸν λόγῳ διαφείρειν ἐκ ἐρυδειῶσιν. & ex eorumdem sententia, τὴν ἐν τῶς ἐπὶ πνεύσῃ διωμῖν, χεῖρον μακράς φηροειπῆς ἀναλύνει τὰ πάντα εἰς αὐτῶν· ἢ ἢς πάλιν αὐ ἀναγόντος κόσμῳ ἰσῶς φηροειπῆς τὸν τεχρίτη. Basilus Caesar. in Hexam. orat. 3. de eisdem: δι τὸ πᾶν ἐκπνέει λήνδς, ἢ ἀναλύνει τὰ πάντα ἐκ τῶς σῶματῶν λήνδς ἐπὶ ἐκπνέοντος τῶς ἐκπνέοντος· ὅπν ἢ ἀπτερος φθαρτῆς κόσμῳ ἢ παλιγγενεσίας εἰσάγει. Nec abhorret ab utraque voce etiam nostri. Siquidem renovationem mundi illam, qam post resurrectionis universalis & iudicii novissimi diem expectamus, Petrus apud Luc. Act. 3. v. 21. Τὴν τὸ πᾶν ἀναστάσιν. & Dom. Christus apud Matth. c. 19. v. 28. Τὴν παλιγγενεσίαν, adstipulantibus veteribus plerisque, eandem appellat. Avg. certē ad Pelag. epist. l. 3. c. 3. Regenerationem hoc loco, ambigente nullo, novissimam resurrectionem vocat. Nec desunt tamen qui ambigunt. Verum hae alterius sunt loci. Interim ita Basilus ipse usurpavit de creat. orat. 1. ubi alludens, opinor, ad illud quod narrat Lucas Act. c. 17. v. 18. de Pavli praedicatione Athenis sanis excepta; ὁ δὲ πᾶν τὴν γλῶττα κατὰ χεῖρ ἢ φηρὶ σῶματῶν τῶν κόσμῳ τῶν ἢ παλιγγενεσίας αἰῶν· ἀπαγγελῶντων. Dionysius item personatus, ille de Hierarch. Eccles. c. 7. Αἰ μὲν γὰρ ἰσῶς ψυχῶν φηρὶ τὸ πᾶν χεῖρα καὶ τὸν τῶν βίον διωμῖν κατὰ πῶν πῶν, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ τὴν ἐπὶ τὸ ἀπτερόν ἔστω διωμῖν τὴν κατὰ πῶν. Epiphani. l. 1. tom. 3. bat. 37. Ἰνα αἰδὲς ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ ἀναγῶν δὲ τὸ ἀγγ· ἐν τῇ ἀναστάσει ἐκ τῶν ἀρχαίων φηροειπῆς.

Οὐδὲν νεώτερον ὁφοντα] Vide ad l. 6. § 37. & l. 7. § 1.

Ὁ πατακοντότης] Vide ad l. 2. § 14. & l. 7. § 50. & l. 12. § 35.

Τὸ μὴδὲν αὐτῆς φηροειπῆς] Itā Epist. l. 1. c. 14. αὐτῶν ἀπάντων φηροειπῆς. nihil in rebus creatis animā carius habere, Christiana etiam disciplina docet. Τί γὰρ τῆς ψυχῆς ἀντάλλαγμα; Matth. c. 16. v. 26. & Mar. c. 8. v. 36.

Ψυχῆς γὰρ ὅπν ἐδὲν πῶν πῶν.

Btrepid. Alcott. & Greg. Naz. in Julian. orat. 1.

voluptatibus erudiri. Idemque apoteles. c. 27. Sed quidam dementia existimant, quod cum possumus & sacrificare in presenti, & illas abire, manente apud animum proposito, obstinationem saluti praeferamus. Et mox: Cum erumpunt adversus nos, ingratis resistimus, ut aequales; & repugnamus, perseverantes in eo quod oppugnant, & illos nunquam magis detrimimus, quam cum pro fidei obstinatione damnatur. Et ibidem c. ult. Illa ipsa obstinatio, quam exprobratis, magistra est: item ad nation. l. 1. c. 17. De obstinationibus vero & presumptionibus, si qua proponitis, &c. &c. c. 18. Reliquam obstinationis in illo capitulo collocatis. quod neque gladios, neque cruces, neque bestias vestras, non ignem, non tormenta, ob duritatem & contemptum mortis animo recusamus. & c. 19. Hucusque opinor, horrenda obstinationum Christianarum, quamquam de persuasionibus omnis obstinatio nostra praefruiat. Non est itaque, quod Marcus hic, ἡλὴ παρὰ τὰς. Videndus idem, de patient. c. 2. ad l. 10. § 14. De Judaeis paria pronunciat Tacitus histor. l. 5. Apud ipsos fides obstinata. quae obstinationem tamen in meliorem partem usurpasse videtur, in oratione Thraseana, annal. l. 15. Quae imo virtutes odio sunt, severitas obstinata, invictus apud gratiam animus. Verbo autem παρὰ τὰς, unde παρὰ τὰς vocabulum Marco illic usurpatum, sed composito, de sancto Confessore & Martyre abusi sunt Viennenses & Lugdunenses in ep. ad Asiatic. apud Euseb. hist. eccles. l. 5. c. 1. Τοσαύτη ὑπερβολὴ ἀντιπαρὰ τὰς αὐτοῖς, ὥστε μὴ τὸ ἴδιον καλεῖσθαι δύναμα. Non est autem vero ab simile, quod M. Casaub. avum, respexit Marcum ad fervorem sui temporis Christianorum, quae tantae animi aviditate sese ad quaestiones & supplicia offerebant, vel ingerebant potius, ut Arrius Manuinus turbam, an turmam, eorum intuirus, quae manu facta ante tribunalia coierant: exclamaverit, ὦ θεοὶ, εἰ θέλετε ἀποδύνασθαι, χρημὲς ἢ βέλους ἔχετε. O miseri, siquidem mortem vultis, praecipitiorum, ac laqueorum abunde habetis. Refert Tertull. ad Scapul. Verum Clemens Strom. l. 4. negat id fuisse de disciplina Christiana, & haereticis imputat; quorum alii pro nomine Christiani mortem obire omnino detrectant; alii cædibus ultro se dedant. Τινὲς, inquit, ἢ αἰσθητῶν, ἀσθεῖς ἄμα καὶ δειλὰς φιλοφροσύνην μαρτυροῦντες ἀληθῶς ἔχοντες τὴν ὁρμήν ὅπως ὄντως γυνώσκοντες θεοῦ φοβία καὶ αὐτὴν αὐτῶν καὶ αὐθέντι τὴν διὰ θανάτου ὁμολογήσασθαι. Ἀλλὰ καὶ ἡ [ἰσχυρὴ, ἡ] καὶ ἡμῶν καὶ ὁμολογήσασθαι τὴν διὰ θανάτου εἰς χάριν, ἔχοντες, μόνον τὴν ἐνδομῶν κοινότητα, οἱ δὲ ἐκ τούτου παραδόντες. — τούτοις ἐξέστη αὐτοῦ ἀμαρτωλὸς ἀνθρώπος, καὶ ὁμοῖα καλεῖσθαι. θανάτου καὶ αὐτοῦ ἐπιδοῦσαι καὶ, καὶ ἄλλοι καὶ οἱ ἄλλοι Ἰουδαίων μυμολογοῦντες καταλύει. Vide ad l. 3. § 1. & l. 9. § 3.

Ἀλλοχομένως, σιμῶς] Apud Senecam epist.

77. Stoicus quidam. Non est res magna vivere. Omnes servi vivunt, omnia animalia. Magna est res bene se mori, prudenter, fortiter. Vide l. 9. § 3.

Ὡς τε καὶ ἄλλοι παῖσαι ἀπαραγὰς. In eandem sententiam, & ab eadem mente, Epictet. l. 4. c. 11. Δεῖ γὰρ μὴδὲ καὶ τὴν διὰ τὴν σώματος ἡμῶν ἀπὸ τῆς φιλοσοφίας ἀποστροφὴν τοῦ πολλοῦ ἀλλ' ὥστε τὰ ἄλλα, ὡς δυνάμεν καὶ ἀπαραγὰς ἐπιδεικνύειν αὐτῶν, ἔγωγε καὶ διὰ τὴν σώματος ἰδέτε, ὅτι ἀνθρώποι, ὅτι ἐσθλὸς θεομαί. ἰδέτε, πῶς δαίμων ὢν, ἀπολις καὶ θυγὰς, ἀν' ἑω τὴν καὶ ἀνέστη, πατρὶν ἢ εὐπατριδῶν καὶ πλουσίαν ἀταραχίαν ἐν δόλῳ καὶ ἐν ἐσθλῶν ἀλλὰ καὶ τὴν ἰμάντων ὁρᾷτε, ὅτι ἔχουσιν ἡμῶν τῆς ἀνθρώπου διαίτης. ἂν δὲ μοι ταῦτα λέγῃ τις ἀνθρώπου ἡμῶν καὶ ἀλλοτρίῳ ἔχον καὶ ἀνθρώπου, τίς μὲ πείσει θῶν ἀνθρώπου φιλοσοφία, ὥστε [ἡ τῆς] τοῦτο πείσει.

§ 4. Οὐκ ἔστιν ἀφελῆσαι] vide l. 7. § 13, 74. Solomon, Prov. c. 11. v. 17. Benefacit sibi ipse uti beneficus. Vide supra § 1. Epictet. dissert. l. 1. c. 19. Ὁ θεὸς καὶ δόξα τοιαύτην φύσιν τὴν λογικὴν ζωὴν κατεσκεύασεν, ἵνα μὴ θένος ἢ ἰσθίων ἀγαθῶν δυνάμει τὴν κατὰ φύσιν, εἰ μὴ πὶ εἰς τὸ καὶ ὡς ἐλπίμῳ ἀνθρώπου ἔσται ἡμῶν ἀποφύγετα. ἔσται ἡμῶν ἀποφύγετα, τὸ πᾶν αὐτῷ ἔνεκα ποιεῖν. Senec. ep. 48. Non potest beate degere, qui se tantum intuetur, qui omnia ad utilitates suas convertit: alteri vivas oportet, sibi vix tibi vivere.

Τὸ τοῦ ἡμῶν ἀνθρώπου ἀπὸ τῆς [δρα] ἡμῶν, &c. aliquid enim tale supplendum videtur.

§ 5. Τίς οὐκ ἡ τέχνη, ἀγαθὸν εἶ.] Seneca ep. 9. Ars est, bonum fieri. ad hoc, sed non cum hoc nascimur. August. de civit. Dei. l. 4. c. 21. Virtus ars est bene vivendi. Neque enim dat natura virtutem, neque contingit ea animo nisi instituto, & edocto, & ad summum assiduam exercitatione perducto. Sen. ibid. & Clem. Strom. l. 1. Ὁ γὰρ οὐδὲν μακάριον, ὅτι καὶ κατὰ φύσιν γίνονται, κατὰ φύσιν ἰατροῦ καὶ κυβερνήτου.

Ἐκ διαφωμένων] Plut. sympos. l. 1. c. 1. Βίη τέχνη, φιλοσοφία. live, ut Epictet. l. 3. c. 26. ὁπότε μὴ τὴν βίην. i. e. ars vitae. Cicer. Tusc. l. 2. ars bene vivendi. Senec. epist. 90. vel, vitae recte agenda. idem, ep. 94. Τί ἐν ἐλπίσιν; ὅτι πᾶν μεγάλῳ τέχνῳ ἀπὸ ὁλίων ὅτι ἀναλαβεί; Epictet. l. 1. c. 20.

§ 6. Πρῶτον αἱ τραγωδία] Tragediam ex dramaticis primam dicit existisse. Nec secus Auctor libell. de Tragæd. & Comæd. qui Donato tribuitur. Inde itaque orditur & Horat. art. poet.

Ignotum tragica genus invenisse Camæna,
Dicitur, & plausivi vexisse poemata, Thestia,
Quæ canerent agerentque peruncti sacibus ora.

• Et mox:

Carminibus quæ Tragico vilem certavit ob bircum,
Mox etiam agrestes Satyros nudavit.—

populo servitur quam in actionibus Magnatum, ubi quod plius potestate et ostentationis apparatus, eo minus solide veritatis subest. Potuit facit scriptoris nomine Joannem nostrum intelligere, qui polistraticeum suum, de pugis curialium, inscripsit. Rem ipsam Polybius plane suggerit bistore. lib. 3. Πλεον μὲν γὰρ τὸ παρὲν αἰεὶ πῶς ἀρμολογῶντες καὶ συνυποκαρπύοντες, τοιαῦτα καὶ λέγουσι καὶ περὶ πάντων. ὅτι διεκδορῶντων ἢ τῶν ἐξ αὐτοῦ προαίρεσιν, καὶ λίαν ἐκ πολλοῖς ὀπποκότεῖς τῶν ἀλλήλων. Ferè enim mortales rebus presentibus sese accommodantes, mimamque una cum aliis agentes, ea dicunt faciuntque, ut ex factis discere singulorum mentem animamque cognoscere arripere sit difficile, utriusque plerumque tenebris obtaeta delitescat, personam nimirum, quam gerit unanquamque, obvelata. quod & illud P. Syri,

Heredis stectus sub persona risus est.

Lucian. in Nescipiant. Δοκίμῳ μοι ὁ ὅτι ἀνδρῶν πῶν ἐστὶ πεμπὴ πῶς μακρὰ σεπτοκίνα· χορηγίην δὲ καὶ διατάξιν ἔχουσα ἢ πύχνη, διαρροὴ καὶ περικύλα τοῖς πεμπῶσι ῥήματα σεπτοκίνα. τὴν μὲν γὰρ λαβύσα βασιλικῶς διεκδοῦσα, πάρεσσι τὰ ὀπποκότεῖς καὶ δουροφόροι παρσέδουσα, καὶ τῶν καρῶν ἐξέλασα τὰ διεκδοῦσα· τὴν δὲ ὀκῆτα ῥήματα σεπτοκίνα. τὴν δὲ πῶς καλὴν ἢ ἐκδοῦσα, τὴν δὲ ἀμορφοῦ καὶ γυλοῖοι περσέδουσα. πῶς τοιαῦτα γὰρ, διμαί, δεινὴν ῥῆμα τῶν δεινῶν. πολλὰ καὶ δὲ διὰ μίση τοῖς πεμπῶσι μετέδουσα τὰ ἐνίων ῥήματα, ἢ ἐξ αὐτοῦ τὴν δὲ διαπομπῶνται, ὡς ἐπὶ χηρῶν ἀλλὰ μελαμῆσαι, τὴν μὲν Κερίσιν ἠδὲ γὰρ τῶν τὰ ὀκῆτα καὶ αἰχμαλωτῶν οὐδὲν ἀνδραγῶν, τὴν δὲ Μαιάνδρου, πῶς ἐν τοῖς οὐκίαις πεμπῶσι, τῶν Πολυκράτους περσέδουσα μετενέδουσα καὶ μακρὰ μὲν πῶς ἐκαστὴν περὶ ῥήματα ἐπιδόσαν δὲ πεμπῶντων καὶ παρὰ τῶν, τῶν καὶ τῶν ἀποδοῦσα τῶν οὐδὲν, καὶ ἀποδοῦσα τὸ ῥήμα μὲν τῶν οὐκίαις, ὡς πῶς ἢν σεπτοκίνα γίγνεται, ὡς τῶν πῶς ἀποδοῦσα. ἐνίοι δὲ ὡς ἀνθρωποσύνῃς, ἐπιδόσαν ἀπαιτῶν τὴν κόσμον ὀπποκότεῖς ἢ πύχνη, ἀχθονταὶ γὰρ καὶ ἀγανακτοῦντες, ὡς πῶς οὐκίαις πῶν σεπτοκίνα, καὶ ἔχουσα δὲ σεπτοκίνα ἐχέοντα ἀποδοῦσα. vide l. 6. § 12. Senec. epist. 80. Horum qui felices vocantur, bilisitas ficta est, aut gravis et suppurata tristitia: et quidem gravior, quia interdum non licet palam esse miserum, sed inter arumnas cor ipsum exultantes, necesse est agere felicem. (apud hoc exemplo mihi utendum est. Nec enim ullo efficacius exprimitur hic humana vita minus, qui nobis paries his, qui male agimus, assignat. Apud Vopiscum Probus de munere Imperatorio, Agenda est persona, quam mihi miles imposuit. quod idem & Augustus una cum vita jam depositurus, amicos admissus percomatus est. Ecquid iis videretur mimum vite commodè transexisse, adjectis clavulam,

Ὅσα κέρων, καὶ πάντες ὑμεῖς μὲν χάρις κλυτοῖς. Sueton. lib. 2. c. 99. quod Dio hist. l. 56.

Κέρων δὲ πῶς παρ' αὐτοῖς ὁμοίως τοῖς γυλοῖοις, ὡς καὶ ἐπὶ μῶν πῶς τῶν αὐτοῦ, αἰτίαι, καὶ πῶς πῶν πῶς τὴν ὅτι ἀνδρῶν πῶν δὲ πῶν. vide amplius ad l. 12, § 2, 36. sed & l. 10, § 27. & l. 7, § 3.

ὁμοῖον αὐτὰ καὶ κακῶντες, [Ἰω Κισσαίων] Epiet. lib. 1. c. 24. Μήνηται, ἐπὶ ἐν τοῖς πῶν καὶ βασιλεῦσι καὶ περσέδοις αἱ παραφῶναι τῶν ἔχουσιν ὅτις δὲ πῶς παραφῶναι συμπληροῦν, εἰ μὴ ὡς παραφῶν. ὡς δὲ βασιλεῖς, ἀρχοῦνται μὲν ἀπ' ἀγαθῶν, ἐξ αὐτῶν δὲ καὶ ἀπ' ἐπὶ τῶν ἢ τέταρτον μέγας, [Ἰω Κισσαίων, πῶς ἢ ἰδὲν καὶ] Oedipodis verba sunt ex Sophoclis Oedipo Rege. Hoc vult ergo Marcus, vel istiusmodi perpeti reges & tyrannos, non plebeios duntaxat, imò illos ipsos multo magis, in quam memem Libanii verba videre licet ex oras. 19. superius paulo adducta. Vel (quod potius opinor) eos quoque, qui cum indignatione animi ejulationeque ea ferunt, perferte tamen nihilominus, necessitate cogente, ad quæ tam opere indignantur. vide lib. 7. § 57. Citharon Boeotiz mons Oedipo exposito, Pentheo discripto, aliisque id genus facinoribus illustris, an infamis. Sotin. polyhist. c. 13. Apud Thebas Helicon lucus erat, Citharon saltus, amnis Ismenus, fontes Aganippe et Hippocrene. Et Mela de sit. orb. l. 2. c. 3. Citharon fabulis carminibusque celeberrimus. Sed & Clemens Alex. in hortat. de monte Sinæ, an Bione, an ecclesiâ potius isto designatâ ad Hebr. c. 12. v. 23. "Ὅτις ἐστὶ τὸ τῶν σεπτοκίνα, ἢ παραφῶν, ὡς Κισσαίων, ὡς Κισσαίων, ἀλλὰ τῶν ἀλλήλων ἀνακλῶντες δεσποῖν.

Ἀγεται δὲ πῶς καὶ τῶν δὲ σεπτοκίνα πῶν πῶν χηρῶν] Dio Pruf. oras. 18. Παλὸν δὲ ἐν ἔργῳ εἶναι τὸ λέγειν, ὅσα καὶ τῶν χηρῶν. De Epicharmo Theocritus epigr. 17.

Πολλὰ γὰρ πῶν τῶν πῶν πῶν πῶν χηρῶν. Μεγάλα γὰρ εἶναι αὐτῶν.

Flaccus lib. 2. ep. 1.

Os tenerum pueri balbiumque poeta figurat:

Torquet ab obscenis jam nunc sermonibus aurem:

Mox etiam peccus præceptis formæ amicis,

Afferitatis, et invidiæ corrector, et ira.

Relicte facta refert: orientia tempora notis

Instruit exemplis: Inopem solatur, et agrum.

Idem in Arte:

Sic etiam fidibus voces crevere severis,

Et tulit eloquium insolitum facundia præceptis:

Utiliumque sagax rerum, et divina futuræ

Sortilegis non discrepuit sententia Delphicæ.

Et rursus:

Omne vultu punctum qui miscuit utile dulci,

Lectorem delectando pariterque monendo.

Denique:

Aut potuisse volum, aut delectare poeta,

Aut somni et jucunda et iadnos discrete visa.

vide

vide Plutarch. de leg. Poet. & Hug. Grotii prolegom. ad dista. Poet. Stobaeana.

Εἰ δ' ἠμυλῶμεν] Vide ad l. 7. § 41.

Τοῖς ἀρχαίοις] Ibid. § 38.

Βίς δὲ αἰών] Ibid. § 40.

Μετὰ τὴν τραγῳδίαν ἡ ἀρχαία κωμῳδία παρῆλθεν] Flaccus art. poet.

Succesfit vetus his comædia, non sine multa Lavde.

Παυδαρχικὴν παρρησίαν ἔχουσα] Fabius, lib. 10. c. 1. Antiqua illa comædia, facundissima libertatis, infestandis vitiiis præcipua. & l. 12. c. 2. Liberrimum genus hominum Comici veteres.

—Sed in vitium libertas excidit & vim

Dignam lege regi. — Flaccus arte.

quem & vide epist. 1. l. 2. Vis illius ideam? habes à Jul. Scalig. poetic. l. 3. c. 97. veteris comædiæ argumenta omnia falso, festiva, mordacia, maledicæ ut quæcumque verbo pronunciato, illico capitur occasio ad aliquid subsannandum.

Δι' αὐτῆς τῆς ἐνδοξήμουσιν] dum non obliq̃, sed disertâ, directâ, extensâ oratione usâ, homines palam perstringebat.

Μετὰ ταῦτα τίς ἡ μὴ κωμῳδία, ἡ λεγόμενη ἡ ῥήξ] De media comædia, quæ choro duntaxat amoto, quæ libertati, an licentiæ potius, mordaci ac maledicæ præcipue attributus fuerat, à veteri, quam proximè est secuta, distabat maximè: unde Flaccus,

—lex est accepta, chorûsq̃

Turpiter obicit, sublato jure nocendi.

dæque nova, quæ huic successit eadêmque multo castigatior extitit, videri poterit Jul. Scaliger poetic. l. 1. c. 7.

Ἡ γὰρ δὲ ἀπὸ τῆς ἐν μὴ κωμῳδίας φιλότητις ἀρῶν] Vitiosa scriptura non animadvertita, interpretationum portentosa quædam hoc loco procedit. præcedentia illa, τίς ἡ μὴ, (quam lectionem editio utraque agnoscit, sed interpretes neque expressit) & οὗτος τὸ ποτὶ, satis monere poterant, continuandum esse sententiæ seriem ac tenorem ad illud usque ἐπίσπου, quod ἐὰ clauditur. Verùm obtrubabat ἡ ἰσχυρὰ quod spiritu tantum mutato, vel adscito, si ἡ extuleris, tam proclivia deinceps futura sunt omnia, quam est imber ipse cum pluit. Post ista, inquit, quam media fueris comædia, & nova quæ sine introducta sit; quæ paulatim ad mimetum artificium deflexit, consideres. nam & istic utilia etiam deprehendi posse nemo nescit. Julius Scaliger poet. lib. 1. c. 10. Sublato choro, introducti quæ modos facerent, quod omnia gestulatione imitarentur, Mimi nominati. tantum potuit aptior atque expressior actio, ut generis nomen, quod erat poefferis univcrse, ipsi soli sibi vendicarent. hoc in usu cum postea quædam impensius populo placuissent, evsi sunt seorsim suis avspiciis quam commoverant expectationem sustinere, atque in eo

laudem quæcere, & artificis propterea nomen vendicare. Hos Latini Mimos vocant ex Publio & Laberio, quæ in eo genere excelluerunt: & planipedes ob eam causam, quod cothurno tragici, socco autem comædi pedes inducant; ipsi autem nudis pedibus agebant. Hujus definitio proportionem habet cum comædia, quæ i fine patens existit, cui inter assus apponi cum esset solita, ex ea extractâ dicit assertâ servitute, justum sibi poena fecere. Est igitur Mimus, poema quodvis generis actionis imitans, ita ut ridiculum faciat. Cicero tamen Ethologos cum vocat à moribus quos exrimerent, ridiculi rationem non admiscuit. Sunt igitur duo genera, quæ etiam vicatim & oppidatim per universam Galliam mirifici artificibus circumferuntur, Morale & Ridiculum. Horatius negat esse pulchra poemata, nam & veri Mimi proprium est, quædam sordida ut affectet, hæc ille. Salmast. ad Solin. ubi Mimos peculiariter sic dictos à fabulis comædiâ scilicet & tragicâ differtinat (quo

modo & Mimos à comicis fabulis & tragicis historiis distingvit Lactant. l. 6. c. 20.) ad hunc locum respiciens Mimos, inquit, in locum comædiæ successisse scribit Marcus. & sanè quæ hodie agunt, & vocant Itali comædias, Mimi sunt & Planipedes veteris quam comædiæ. personarum tantum habent ex comædia. Apul. florid. 1. Cumprimis hoc spectandum, quid in theatro deprehendas. nam si Mimus est, riseris; si sunirepus, timueris; si comædia, faveris; si Philoponus, didiceris. Mimi ergo ridiculi. habent assatum quod rideas. sed & quod discas, exhibent: quod Marcus mox monuit. Neque verò ego cum Illustrissimo viro ethologum & ridiculum Mimi genera duo confluxerim, sed pro affectionibus Mimi duabus habuerim: cum ridiculum in Mimis perpetuum fuerit. quod & Horatius ipso illo, quem is attigit, loco subindicat, ferm. lib. 1. sat. 10. quæ ubi dixerat,

—nam sic

Et Laberi mimos, ut pulchra poemata mirer.

Subjunxit.

Ergo non satis est risu diducere risum

Auditoris. —

quod est Mimorum scilicet. unde & Arbiter partes ridendas Mimis tribuit. Quid nec id Cicero ipse siluit: cujus hæc sunt, de oratore l. 2. verba; Atque ita est totum hoc ipso genere ridiculum, ut acutissime tractandum sit. Mimorum est enim ethologorum, si nimia est imitatio, sicut obscenitas. Hinc est quod Naso, trist. l. 2. dixit,

—imitantes turpia Mimos.

Et, Mimos obscena jocantes.

Ceterum aliud est ab eo quod Marcus hic, illud Maximi Tyrii orat. 21. Ἡ μὲν παλαιὰ μῦθος, ἡ ἐπὶ παιδῶν ἡ καὶ ἀνδρῶν, γὰρ ἐργάται καὶ δούλοι στωικιστῶν, ἀπὸ ἀμύτης καὶ ἀεὶ κακωνιδῶν, ἀπομυθεύοντες αὐτογάλα μεταπεισῶν δὲ ἡ λυγρὴ ἐν τῇ γλῶσσῃ ἀκαρτερὸς καὶ οὐκ ἔχουσα καὶ δούλοισι,

τροι, ἀρὰ τῆς ἀπὸ πολιτείας αὐτοῖς πλημμελείας ἔχοντες. Malo tamen ascribitur, quod uterque dixit. Illud tantum adjicere liceat posse apud nostrum conjunctim legi, τὴν ἐκμυσθῆναι φιλοτιμίαν nam & ἐκμυσθῆναι dici solet, quod affione mimica representatur.

Λύγεται ὃ ἐπὶ τούτων πᾶσι χρίσιν. Itā Scenec. epist. 8. Quam multa poeta dicunt, quae à Philosophis aut dicta sunt, aut dicenda non attingunt tragicos, aut togatas nostras; habent enim haec quoque aliquid severitatis, et sunt inter commedias et tragedias mediae: quantum differantur inter verum inter Mimos jacet? quā multa Publii non exalceasti, sed cothurnatis dicenda sunt? & de tranquill. c. 11. Publius tragicis comicisque vehementior ingenii, quoties mimicas incipias, et verba ut vnam cavcam spectantia reliquit, multa habet cothurno, non tantum sperari, fortiora.

Πρὸς τίνα ποτὶ] gemnam finem respicit? Xyl. Ad gem alium scopum, quā gem diximus? Cal. ut ὡς τίνα [ἄλλον] legisse videatur. mihi non eromaticē, sed enunciative effertur videtur, & sententia prior continuari; considera gem finem totum hoc scenicum institutum aspicat.

§ 7. Τὸ μὴ εἶναι ἄλλω βίῃ ἑορδαῖν] De quoniam vitæ genere loquatur hoc loco Marcus, hanc latet liquet. forsā & nullum certum vitæ institutum designatum volebat, sed hoc monitum duntaxat, statum praesentem, quicunque tandem is existat, se cuique ad Philosophiae vel studium vel exercitium eidem maxime idoneum.

§ 8. Οὐ διωγεται μὲν τὸ δὲ φυτόν ἀποκατέσται] Ramus à ramo cui adnascitur avulsus, à toto plantæ corpore divellitur, ita quod à Christi corpore divellitur, nec caput ipsum tenet, ut Apostolus loquitur ad Col. c. 2. v. 19. Non potest concordiam habere cum Christo, qui discordare voluerit cum Christiano. Aug. de verb. Dom. conc. 57.

Ἀνδραγῶν δὲ αὐτὸν χρεῖται] Itā l. 4. § 29. Ὁ τὴν ἰδίαν ψυχὴν ἀποχρῶν. & l. 6. § 34. Ὁ ἀποχρῶν αὐτὸν. & Judas Apost. ep. v. 19. Οἱ ἀποχρῶντες αὐτοῖς. de quibus Auctor ad Hebr. c. 10. v. 39. Ἡμεῖς δὲ ἐκ ἐσθλῆς ὑποβολῆς εἰς ἀπίθειαν. alioque τὴν χρεῖται Apostolus ad Rom. c. 8. v. 35. ὃ περ κτίσις ἐσθλῆ, ibid. v. 39.

Ἐξέστ' ὃ πάλιν ἡμῖν συμφυῖται] Vide ad l. 8. § 34.

Καὶ πάλιν τὸ δὲ συμπαρηρωτικὸς γίνεσθαι] D. Jun. συμπληρωτικὸς manet. utrumvis constare poterit. Epicurus epist. ad Menec. Τὸ σωτῆριον ἐν ταῖς ἀπῆλαις καὶ ἐν παντὶ λατρίῃ, ὑγιείας δὲ συμπληρωτικόν. Marcus ipse l. 9. § 25. Ὡς ἂν αὐτὸς οὐ παλινκὸς συνηματὶ συμπληρωτικὸς εἴη ὅτι καὶ πᾶσι περὶ τὴν συμπαρηρωτικὴν ἐστὶ ζωὴς πολιτικῆς.

Δυσίγνωτον καὶ δυσανησυχῆτον] vocabulum hoc

posteriori more Stoico commentatum, parum frequens & durioris analogiae. Illustrat autem locum hunc Plutarchi illud de frat. dilect. Μαγάλα μὲν ὃν αἰτίαι μεγάλῃ διαλύσιν ὀνομαζομένης φιλίας. ὅθεν ὁ δὲ φάσις αὐτῆς ἐσθλὸς διαλύσιν. ὅθεν ὃ δὲ συμπληρωτικὴ, καὶ χαλὰς τὸ ἐχέμελλον, ἐσθλὸς καὶ πάλιν διδύμῃ καὶ σωλῶντι συμφορῆς ὃ σώματος παρὰ τὸ ὃ καὶ τὸ, ὅθεν ἐστὶν κἀκεῖν ὅθεν καὶ συμφορῆς. ὅθεν αὖ μὲν ὃ καὶ καὶ συμφορῆς καὶ φιλίας, καὶ διαλύσιν ὃ καὶ καὶ αὐτῆς ἀναλαμβάνει. ἀλλὰ δὲ τὸ καὶ φύσιν ἐκπαιδεύει καὶ τὴν φάσις σωλῶντι καὶ σωλῶντι, ὅθεν ὃ καὶ ὃ καὶ αὐτῆς ἐσθλῶν. ὃ καὶ Medius Sycofantha dicere solebat, καὶ διαλύσιν τὸ ἐλπίς, ὃ καὶ ἐλπίς. etiam si vultus ceteris, manet eadem cicatrix, quasi vestigium quoddam vulneris etiam jam coacti. ὃ καὶ ἐλπίς, inquit Marcus istuc. Quod autem de fratribus ac cognatis Plut. idem de omnibus in universum hominibus Marcus; quia συγκρίσις πᾶν τὸ λογικόν. l. 3. § 4. & infr. § 9.

Ὁμοθυμαδὸν μὲν καὶ ὁμοθυμαδὸν δὲ.] Non possum Xylandro istuc assentiri, quod verbis illis, ἐπὶ ἀγῶνι καὶ οὐτὶναι, omisit; reddidit; Operetur igitur in eadem arbore esse, etsi non idem cum omni-bus sentias. Sed nec Calarbone, quod contra quā editor etiam Lugd. clavulam hanc ab antegressis divulsam, periculis insequenti praefixit. Rusticorum dictum vulgare, sed depravatum, opinor. quid enim ὁμοθυμαδὸν fuerit ad plantas translatum? nam de hominibus, prout Marcus ipse l. 9. § 3, usurpatum, quid velit, quis nescit? D. Boet. suspicatur posse ὁμοθυμαδὸν, vel ὁμοιοπαδὸν legi, ut sit simul fructuari, sed non simul crescere, vel similiter affici. D. Salmas. ὁμοθυμαδὸν mavult. Ramus, inquit, qui corpore sua arboris avulsus aut recisus, ut inseratur in aliam, nunquam unum corpus facit cum illa arbore cui inseritur, quamvis partem faciat fructuum, et simul cum eo fructuet. In re fere desperata tentemus & nos aliquid, etiam si Hippocrates in arte veteri, ὅθεν ὃ ἀνέστην ἐκ ἐπὶ ἀνέστηναι. Ego nihil scripturam vulgatam propius comminisci possum, quā ὁμοθυμαδὸν. ut sit, pariter fructuari, sed non configurari non figuram speciemque eandem cum ramis reliquis obtinere. Siquidem innotum cum stirpe reliqua coalitio non sine cicatrice fieri solet. τὸ ὁμοθυμαδὸν eadem analogiā, quā τὸ ὁμοθυμαδὸν dictum; eadem sententiā, quā ὁμοθυμαδὸν, Aristoteli problem. l. 2. q. 5. Si quis probabilis aliquid afferre poterit, ei ego lubens concesserim.

§ 9. Εὐσυνείδητος καὶ περὶ τὸν] vide ad l. 5. § 18. & l. 6. § 10.

Πράσιτος] vide ad l. 9. § 11. 42.

Καὶ ὃ τὸ ἀνέστην τὸ χαλαραίνον] itā infra § 18. ὅθεν τὸ ἀνέστην ἀνέστην.

Δυσίγνωτον] & δεσπότην. l. 10. § 25.

§ 10. Ὅν.

§ 10. 'Ουκ ἔστι χείρων ὑδμήια φύσις τίχνης.] Ante siquidem nulla natura vincitur. Aristot. ethic. lib. 2. c. 11. 'Ουδὲν γὰρ φύσις ὄντων ἄλλως ἐδύναται ὅς ὁ λίδος φύσις κῆτον φρενύδου, ἢ ἐδύναται ἄνθρωπος φρενός, ἢ δ' ἂν μυελικὸς αὐτὸν ἐδύνηται, ἢ δ' ἂν ῥίπτων. ὑδὲν τὸ πῦρ κῆτον ἢ δ' ἄλλο ὑδὲν γὰρ ἄλλως περυκτόν, ἄλλως ἂν ἐδύναται Senec. epist. 11. Rem non naturam sapientia sub imperio non habes. quicunque attribuit conditio nascendi, & corporis temperatura, cum multam diuise se animam composueris, barebunt. scil.

— cultura natura potentior omni.

Quem licet expellas furcā tamen usque recurret. uti Flaccus l. 1. ep. 10. utpote quæ sit fixa, & mutari nescia. Juvenal. sat. 13. Proinde, Repugnante natura, quilibet cedit industria. Calliodor. l. 4. ep. 38. Nec fortior ergo ars natura; nec præstantior etiam; cum illa sit Creatoris opus, ista creaturæ.

Αἱ τίχνηαι τὰς φύσεις μῦνται.] Theophr. de causis plant. l. 2. c. 15. ἡ τίχνη μῦνται τῶν φύσιν. & Aphrodisi. problem. l. 1. g. 90. Sen. ep. 65. Omnis ars imitatio est natura sed & ἱατρὸν medicum, τῆς φύσεως ἀντιπῆται, ἢ μῦνται, natura ministrum ac imitatore dicit Hippocrates, teste Galeno de dogm. Hipp. & Plat. l. 9. c. 8.

Τῶν κρεττόνων ἔτι καὶ τὰ χείρων.] vide l. 5. § 16 & l. 7. § 55.

Ἐνδὲν μὲν γένους δικαιοσύνης.] Hoc enim jus fasque exigere videtur, ut præstantioribus deteriora inferviam. Καὶ δίκαιον, ἢ δὲ τὸ μὲν ἀρχαῖος, τὸ δ' ἀρχαῖος, ἢν περὶ αὐτὸν ἀρχαῖος Aristot. polit. l. 1. c. 4. quem vix prolixius istud ibidem disceptantem. sed & ad l. 7. § 55.

Ἀπὸ τῆς ταύτης αἰτίας ἀρετὰ ἐστίν.] Polus Pythagoricus de justis. apud Stob. tom. 2. tit. 9. Δοκεῖ μοι τὴν δικαιοσύνην μακρότερον τὴν καὶ πῶν ἄνθρωπος ἀρετῆς σεβασμῶν. ἀπὸ τῆς ταύτης ἔτι σεβασμῶν, ἢν ἀνδρείον, ἢν σεβασμῶν δίδωται. Julian. Imp. orat. in Constant. 2. etiam pietatis matrem vult esse justitiam. Ἐστὶ γὰρ ὁμοιότης τῆς δικαιοσύνης ἐκείνης. Jamblych. ep. ad Anatol. Τὴν δικαιοσύνην, αὐτὸ τὸ γὰρ δὴν ἀρετῆς τίλος, ἢ τὴν σωτηρίαν αὐτῆς συμπαροῦν, ἢ δὲ πᾶσαι ἔννοιαι συναρτῶνται καὶ τὴν παλαιὰν λόγον. παλαιὰν λόγον illum exhibet nobis Aristot. de justitia ethic. Nj. sm. l. 5. c. 1. Ἡ δικαιοσύνη ἀρετὴ μὲν ἐστὶ τελεία, ἀλλ' ἔχει ἀλλὰ ἀλλὰ πρὸς ἕτερον, ἢ δὲ τὸτο πολλὰς διὰ τὴν κρατῆν γὰρ ἀρετῆς ἢ δὲ δικαιοσύνη, ἢ δὲ ἱσχυρὸς, ἢ δὲ ἰσχυρὸς ἢ δὲ δαυμάτος, ἢ περὶ μαζούροι οὐδὲν.

Ἐν τῇ δικαιοσύνῃ συνάλλεται πᾶς ἀρετὴ. ἢ τελεία μάλιστα ἀρετὴ, ὅτι ὁ ἕκαστος αὐτῇ καὶ πρὸς ἕτερον διδάσκει τὴν ἀρετὴν καὶ ἕκαστος αὐτῇ. Quod ipsum & aliâ ratione asseruit ethic. magn. l. 1. c. 34. & Enchirid. l. 4. c. 1. Δοκεῖ δὲ δικαιοσύνῃ τελεία τις ἀρετὴ ἢ δὲ ἢ δὲ.

δίκαια μὲν ἐστὶν ἢ δὲ νόμος καὶ πᾶσι περὶ ὧν νόμος τὰ καὶ πᾶσι ἀρετῆς περὶ τῆς καὶ νόμον δικαιοσύνης ἡμῶν, τελεία ἀρετὴ ἀνδρείου δὲ δίκαιος ἢ δὲ δικαιοσύνη, τελεία τις ἀρετὴ ἐστίν. q. locus in mendo non uno cubare videtur. Legendumque opinor. Ὁ δὲ νόμος τὰ καὶ π. α. καὶ δὲ. vel περὶ τῆς καὶ δὲ. neque enim lex ipsa facit, sed facere jubet. cum novissima illa fixa restituta videntur. Ὡς τε τελεία ἀρετὴ καὶ δὲ δίκαιος, ἢ δὲ δικαιοσύνη τελεία τις ἀρετὴ ἐστίν. Vide infra ad § 20.

Ἐάν τις διαφωρῶμεθα πρὸς τὰ μὲν.] Si vel rebus iis nimium tribuamus. Xyl. Si mentes & affectus in istis figamus. Caf. ne ver vocabali vim satis expressit. Vero, Si ad ista temere anxieque seramur. vide ad l. 9. § 27.

Ἐν ἐκείνῃ τῇ καὶ πρὸς τῇ καὶ πρὸς τῇ.] vide l. 3. § 9. & l. 5. § 10.

§ 11. 'Οὐκ ἔρχεται ὅτι σὶ τὰ πρὸς τὰ.] vide ad l. 4. § 3, 39. & l. 9. § 15.

Καὶ ἐκείνη ἀρετὴ μὲν.] ista post ἔρχεται interserenda avtumo: qd dictionis series felicitis ac facilius fluat. Vide infra § 16.

Ὅτι δὲ δὲ, ἢ δὲ πρὸς τῇ καὶ πρὸς τῇ.] nec proficiens, nec fugiens videberis. i. e. nec prolegeris amplius, nec fugies.

§ 12. Σωφροσύνη αὐτοῦ.] vide ad l. 8. § 48. & ad l. 12. § 3.

Μὴτε ἐκείνηται ὅτι τ. μὴτε ἴσως σωφροσύνη.] Membrum alterum omisit Xyl. neque ad aliquid se extendis, neque se contrahis. Caf. verum τὸ συντρέχειν nusquam, opinor, in eo significato reperitur, & hic aliud plane sonat. nec ad exteriora prominet, nec cum ceteris concurrens, live consentiens. q. modo Philo dixit. de vita Mos. l. 2. Σωφροσύνη τῆς πρὸς τὰ σωφροσύνη. ἐκείνηται nomina rebus concurrentia & consentanea. & Plut. in Fabio, Σωφροσύνη ἔστι καὶ λογίων πρὸς τὰς τίχνας καὶ τὰς πρὸς τὰς οὐδὲν cum rebus concurrisse. Et Cic. Tuscul. l. 1. concurrant omnes plebei philosophi. ut sit illic τὸ συντρέχειν, idem quod τὸ συναρτῶν. l. 5. § 26. cum exterioribus live sensibus. live rerum specie & pompa concurrere & consentire. vide l. 2. § 12. & l. 6. § 13. & l. 7. § 56. extremâ.

Μὴτε σωφροσύνη.] neque subsidit. Caf. quod est ὑποκείμενον potius. q. nam & σωφροσύνη eo sensu quandoque sumitur. Itâ enim Lucian. ver. hist. l. 1. μαλακὸς ἐκείνηται τὸ πρὸς τὰ σωφροσύνη, languente ac subsidente venio. q. modum 50 Propert. dixit eleg. 8. subsidere ventos. malim tamen cum Xyl. contrahit se, vel, si hoc mavis, confidit ac comprimitur. q. modo σωφροσύνη καὶ σωφροσύνη conjunxit Philo de mund. immort. ad l. 4. § 46. adductus. & Galenus, Būdzo referente; τὸ συντρέχειν γὰρ πρὸς ἀντιπαρατίθεται. i. e. p. r. o. m. p. r. e. s. s. o. s. a. f. e. r. i. r. e, dixit. & Aptirodisi. probl. l. 2. q. 22.

jectus in carcerem triginta iussu tyrannorum, venenum ut sciens obbibisset, reliquum sic è poculo eiecit, ut id resonaret; qo sonitu rediit, videns, Propio, inquit, hoc pulcro Critia; q in eum fuit terribilissimus. Graeci enim in conviviis solent nominare, cui poculum tradituri sint. (habes, Cicerone clarissime exponente, qid sit η φιλοπτία.) Iusti vir egregius extremo spiritu, verèq; ei, q venenum praeberat, mortem est auguratus, qz brevi consecuta est. Secius pavo Xenophon retulit Hellenica. l. 2. το πύμων (τὸ κατέειν) σκοποῦσθαι αὐτὸν εἰπὼν Κερτὶα τὸτ' ἔστω τὸ καλὸν. fallus interim Erasmus apophth. l. 6. var. mist. diff. 238. q; Aelian relatio hist. var. l. 9. c. 21. dum negligentius percurrit, Theramenem è triginta tyrannis fuisse ratus est. Sed ut ad Phocionem redeamus. novissimum huius illud, opinor, respexit Marcus; et magis qia subicit, εἰ γὰρ μὴ σεβείηται, sicut & inf. § 18. ἔαν γνῶσκον ἢ καὶ μὴ σιγῆς. ambigua est enim illa Phocionis dictio: potèstq; etiam σιγῆσανδον satis aculeatum & mordacem continere, Atheniensem populum ejusmodi poculis amicos suos excipientem, & indicitis ejusmodi suam erga illos benevolentiam obfignantem notantis. qomodo Theopompus hist. l. 38. de Clearcho Heracleotarum tyranno, οἱ τοῖς πλείστοις ἐδίδου κώνιον πῖνον, q; cicutā propinatā qamplurimos sustulerat, Ἐπειδὴ ἔν πάντας ὄγνωσαν πῶν τῷ σαμάρκῃ ταυτίῳ φιλοπτίῳ, & σεβείηται ἢ οὐκ οἶκον, ὡς φησὶν Πλάτων. Athen. dipnosoph. l. 3. Lusit pariter Libanius emaculan-tem obiter, declamat. 11. ubi parastus, fratre ad vitam philosophicam desciscente, vitæ pertæsus, Δότι μοι, inquit, σεβείηται φιλοπτίῳ ἢ τύχη. leg. Δότι μοι, σεβείηται φιλοπτίῳ τῇ τύχῃ. concede mibi, ut liceat fortunæ benevolentia poculum propinare. hoc est, ut cicutam bibere licitum sit, qo me vitā eximem. vide ad l. 10. § 11. De Phocione verò præclarum ac disertum habetur Val. Maximi egi-um, qo suspicionem istam, qam Marci verba suscitare possint, ab eodem amolitur. l. 3. c. 8. Placidi & misericordes, & liberales, omniq; suavitate temperati mores Phocionis, qos optime profectò consensus omnium bonitatis cognomine decorandos censuit. itaq; constantia, q; natura rigidior videbatur, lenis & mansueti pectore fluxit.

Ἐσὼ δὲ δὴ τοιαῦτα ἔ] qod Plaltes Psal. 51. v. 6. in praeordis. Apoll. ad Rom. c. 2. v. 28. ἐν ἐν τῷ καρδίᾳ, ἀλλ' ἐν τῷ καρδίᾳ. contrā qām hypocritis solenne est, q; μύθοσαν pietatis & patientiæ externam gerunt, cum ὁσάνων utriusq; interioriam nullam habeant. Idem ad Timoth. ep. 2. c. 3. v. 5.

Καὶ ὡς δὴν βλέπει] Intrus oportet istiusmodi esse, ubi Deus ipse, qalis sis, vider; q; non speciem externam, sed cordis habitum inugetur. Hist. Reg. l. 1. c. 16. v. 7. ὁ δὲ δὴ ἐν ἀγνοίᾳ δὴ πῶ

πῶ ἐξέειπεν διδάσκον καὶ οὐκ ὄν, ἀπὸ δὴ τοῦ μάλ-λον ἢ σωματὸς αἰδανῶν πρὸς τοὺς. Plur. de tard. nimo vindictæ. Hoc est, qod in pagina sacra toties occurrit, ἐνῶπιον τῷ θεῷ. Ad qod Lucæ evang. c. 1. v. 6. de Zacharia sacerdote ac conjuge illius odur- parum, Ambrosi. Multi hominibus iusti videntur; facit Deo. aliter enim hominibus, & aliter Deo: hominibus secundum faciem & speciem externam; Deo secundum veritatem & virtutem internam. B. pichet. l. 2. c. 13. Θάλασσαν ἀρῶσαι αὐτὸς πῶν αὐτῶν. Θάλασσαν καλὸς φανῆναι τῷ θεῷ ἐπιθύμη-σὼν καὶ θεοῦ μὴ καὶ αὐτῶν αὐτῶν γὰρ ὁ θεός, καὶ ματὶ τῷ θεῷ.

Τὴ γὰρ σοι κακὸν, εἰ αὐτὸς νῦν πῶν τὸ ἐπὶ τῇ φύσει σου οὐκ ὀκνῶ] τὸ ἐπὶ illud forsan inducendum fuerit. assentior avtem M. Calavbono πῶν legenti. qid tibi inde mali accedit, si qod natura tua est consentaneum ipse facit?

Τῇ ἡδὲ δλον φύσει ἐκκαρῶν] vide l. 4. § 23.

Τετραγυλῶ] ὡς τὸ γινῶν δὲ ὅτι δὴ τὸ καὶ τῷ συμπαρῶ] duriuscula syntaxis, qam interpretes vix assecuti videntur. eo designatus, ut communis utilitati inservias. Xyl. designatus esse qod & qomodo postulabis commune bonum. Cal. ut orationem defectam opinatus videatur. Verum non hoc est qod Marcus voluit. homo, inquit, ad hoc compositus & aptus, ut id fiat, qocunq; tandem modo, qod in commune expedit. itā τὸ τετράγυλῶ & τετράγυλῶ u- surpant creberrimè & Marcus & Epictetus. aliter 30 tamen pavlò Cal. ὁ μαγεῖται ad Pers. sat. 3. v. 72. q; τετραγυλῶ] hic vult esse qod Persio loca- tus. idem γινῶν legi pro γινῶν. Verum id sen- sum nihil mutat.

§ 14. Ἀλλήλων καταφρονῶντες] notat diver- sa & inconstantia hominum ingenia, q; se invicem modò despiciunt, modò suspiciunt, modò sibi invicem arrogantissimè imperant, modò rursus abjectissimè inserviunt. vide ad lib. 4. § 32.

Ἀρεσκύνοντες] ἀρεσκύνειν qid sit vide ad l. 3. § 5.

Τῶν κατὰ κλινῶν] hoc est Svidā interprete, ὑποκρίνται κλινῶν inferiis confidunt, accumbunt. metaphorā ab eis q; ad mensam aliis priorem ac su- periorē locum concedunt. Subiungit Svidas ex auctore incerto: Κληθεὶς εἰς ἐξίον ὑποκατακλινῶ- ται πάντων κατὰ φρονῆσιν, ὡς πῶς ἐπὶ τῷ ἡλια- αὐ. at Plato polit. l. 1. ὑποκατακλινῶν ἀλλήλοις, uti Marcus istic, significatu laxiore dixit, ἀντὶ τῷ 30 ὑποκρίναι ἀλλήλοις, pro sibi invicem concedere, uti ipse ibidem se explicat, vel submittere se potius, si Marci mentem amandamus.

§ 15. Ἀὐτῷ φανήσεται] res ipsa indicabit. Xyl. ad verbum, ibi apparebit. ubi scil. ad rem ipsam verum fuerit. qod Architecton Atheniensis, ὡς δὲ τὸ εἰρηκας, ἐγὼ πῶν. & Eutripid.

Φεῦ φεῦ τὸ μὴ τῇ πρῶτῳ ἀνθρώποις ἔχειν
φανῶν. —

Heu, quod res ipsae vocem neutiquam obtinent.

Plut. in *praecip.* *folis.* vel qid si *αὐτὸ ἴστω* pro *αὐτὸν*, hoc est, *illico*, *consectim* fumatur? affectus? *ἰσθμισμοὶ* statim se proder. Verum subit animum suspicio, fuisse, *αὐτὸ ἐκρήντα*: illud *ἵψτω* *apparebit*; citra sermonem ullum se proder. qod & loquentia confirmare videntur. Alium viderur ad proverbum, qd *συντόμως* ἢ *ἐλλοτρίκως* (in adagiis nimirum usu communis tritis solenne hoc) *εἰσθῆ* solet, *Ἄντὸ δὲ* *ἴσθῃ*. atq; ita Plato in *Theaeteto* deprehenditur extulisse: Et ex Platone Aristotenus (si auctoris nomen id, qod M. Mercerus ambigit) *lib. 1. epist. 4.* ceterum Aristophanes in *Lystrata* integrum exhibuit,

Τὸ ἔργον πᾶν αὐτὸ δείξῃ.

Atque hoc est quod Svidas voluit, ubi dixit, Ἀντὶ δειξέαι παροιμίαν. ἐλλείπει τὸ ἔργον. desst, supplenda scilicet. vox erant. nam quod Mavfflacas in differt. στίσις. ἔργον censet apud Svidam eod loci idem esse, quod est Hefychio in πρᾶσις. ἱστορίας⁹ quo loco Diogenianum ait τὰς πλεῖστας οὐκ παροιμίας ἡμεῶν καὶ ἀνδρῶν ἱστορίων τι δεχόμενα. à Svidæ mente dubio procul quàm longissimè aberravit. Idem forsitan & cum Svidam voluit Hefychius, ubi αὐτὸ δειξέαι dixit esse παροιμίαν ἔξω τῆς ἐπιλόγου ἐφημερίῃς παρæκτιαν καὶ sine epilogo, sive extrema parte (sui enuncietur. quæquam nescius non sum, postè epilogi nomine subijunctam sive adjectam orationem aliquam intelligi, quæ paræκτιæ rationem explicatio-nemque contineat. Verùm τὸ ἔργον apud Svidam pro hypothesis sumi, nemo quiquam, opinor, καὶ ὁ οὐλοχαρῶς μόνον ἄφεινόςτοις, (ut cum Marco nostro loqar) Mavfflaco concesserit.

Εἰς τὴν κατὰ τὴν γὰρ ἐξέφραση] αἱς ἐνδύς συν-
 ἡμῶν καὶ τῶν τῆς ψυχῆς διδασκῶν δι' αὐτῶν. ut
 Galen. loquitur hortator. c. 2. Frons hominis tristi-
 tia, hilaritatis, clementia, severitatis index. Plin.
 lib. 11. c. 37. Cicero Antonio inter eas ad Atri-
 cum lib. 14. epist. 15. Quid necum per literas agi?
 unam ob causam mallet coram egisses. non enim
 solum ex oratione, sed etiam ex vultu, & oculis, &
 fronte (ut aiunt) necum erga te amore perfricere
 potuisses. Achilles an Neoptolemus Ennianus à Geli-
 o lib. 19. cap. 8. laudatus, Eo ingenio natus sum;
 amicitiam atque inimicitiam in fronte (live, in fron-
 tem, ut Nonius) promptam gero. vide l. 1. § 14.
 & l. 7. § 60.

Τοῦτον ἔχει ἐνδὺς ἐν τοῖς ὁμμασιν ἐξέχει] Itā so
continuum exhibet Lugd. nam Bal. post ἔχει
con. ma interferit. interpretes q̄ legerint, aut q̄d se-
cuti fuerint, havd est facile conjectare, forsā ὁπῶτον
ἔχει, ἐνδὺς ἐν τ. ὁ. ὁ. q̄modo se habeat, statim in
oculis extat. vel, τοῦτον ἔχει, ἐνδὺς, &c. itā se ha-
bit in oculis extat statim. forsā autem, τοῦτον

ἐπεὶ, live ἐν, ἐνδὺς &c. talem esse, live, sic af-
fectum esse, in oculis se statim prodit.

—in vultu pignora mentis habet.

ut Nalo *art. l. 2.* & apud Æschylum Clytemne-
stræ Agamemnon, sed specie falsâ deceptus,

Εὐ δὲ φεγγύσης ὄμμα σὺ πατρὸς γερῆ,

Nam prodit oculus esse te affectam probe.

oculi enim sunt animi indices. Cic. de orat. perfect. ut imago est animi vultus, sic indices oculi. Idemque de leg. lib. 1. Natura speciem istā formavit oris, ut in ea penitus reconditis mores effingeret. nam & oculi nimis arguti, quemadmodum animis affecti simus, loquuntur. & is, qui appellatur vultus, quo nullo in animante esse prater hominem potest, indicat mores. Ambros. hexam. lib. 6. c. 9. Imago quædam animi loquitur in vultu. Eryap. in Maximo. Τὰς δὲ ὀφθαλμοὺς τῆς ψυχῆς διεσθῆναι τὰ ὀμματα unde & quidam oculos animi portas quædam dicere. Adamantius physognom. lib. 1. c. 1. ὡς περ διὰ πυλῶν τῶν τῆς ψυχῆς διεσθῆναι. Alii fenestras per quas mens non prospicit tantum, sed se prodit quoque & per quas motus atque affectus animi transfluent quodammodo. Lactant. de opific. Dei c. 8. Mens est quæ per oculos ea, quæ sunt opposita transfigit, quasi per fenestras lucente vitro aut speculari lapide obductas. Et idcirco mens & voluntas ex oculis sæpe dignoscitur. & c. 9. Mens oculis tanquam fenestris uiuit. & Salvan. de providen. l. 3. c. 7. Sciens fenestras quodammodo esse nostrarum mentium lumen oculorum. Senec. de benefic. lib. 2. c. 2. Qui tam paratè fecit, non est dubium sibi libenter faciat. itaque locus facit, & induit sibi animi sui vultum. atque hoc est φανερῶναι αὐτὸν ἀπὸ τῆς ὀφθ. ut Marcus l. 7. § 31.

ὁ δὲ ἱερεὺς ἐν τῇ βλάβει Tibull. l. i.
eleg. 9.

Non ego celari possim, qid nutus amantiis,

Quidue ferans miti lenia verba sono.

Qd spectant & illa *Æschyli in Toxosid.* apud Plu-
tarch. *de profect. indic.* & in *amator.* & apud An-
tigon. *mirab. narrat.* 127. restituente Salmasio in
Solin.

Ἄδω μὴ ἀγνοῖς παρθένοις γαυρίαν
 Λύκων ἀπείπῃ βλεμμάτων ῥέπει βολή·
 Νῆας γυναικὸς δὲ ἔμε μὴ λάδῃ φλόγον
 Ὀφθαλμοῖς, ὅσος ἀνδρὸς ἢ γυναικὶν
 Ἔχω δὲ τέτων θυμὸν ἱππογνώμονα.

Ritu puellis nuptiali expertibus

Immotus oculus in terram defigitur.

Nec me puellae lumina exardentia

Fallant, experta siq̃a jam fueris virum.

Animus mibi istā discernendi gnarus est.

Nec sefellunt, q*i* *amorem* dixere non magis q*u*am
vinum aut ignem posse celari. Antiphanes apud A-
thenz*u*m 1, 2.

--κρύλαι, Φειδία,

Ἀπὸ τῆς πάλαι πρὸς Διῶντα τὸ πάλιν Διῶν,

Οὐδὲν τὸ πρῶτον, εἰς ἑρῶν τ' ἐμπροσθεν

Ἀμρόπτερον μὲν ἔστι τὸ πρὸς βλεμματικόν,

Καὶ τὸ λόγον τ' αὖ ὥστε τὸ ἀρρητικόν

Μάλιστα ταῦτα καταφανέως πολλοῖς ποιεῖν.

[ubi nihil opus cum Casavbono in sensu penultimo pro τ' αὖ, ταῦδ' rescribere.]

--celare, Phidia,

Præter duo aliqui reliqua possit omnia,

Amore captus si sit, aut sit ebrius.

Oculis ab ipsis etenim utrunque proditur,

Itemque verbis; ut negare q̄i volunt,

Ista evidenter arguas mendasii. H. Scep.

Cui affine est, q̄d Petr. Victorius var. lect. l. 18.

c. 23. pervulgatam esse apud suos vocem, Amorem

maximè celari non posse. de igne idem Naso epist.

12. ubi Medea Jasoni amorem suum exprobat;

Perfide, sensisti, q̄i enim bene celet amorem?

Eminet indicio prodita flamma suo.

Et Helenæ Paris epist. 15.

Sed male dissimulo, q̄i enim celaveris ignem,

Lumine q̄i semper proditur ipse suo?

Et ibid.

Quæ licet & possum latius celare furorem:

Sed tamen apparet dissimulatum amor.

Statius Achill. lib. 1.

Nec lateat brustus amor; sed fax vibrat medullis,

In vultus atq̄ ora redit, lucemq̄ genarum

Tingit.--

Τέχνη] Vide ad lib. 5. § 18.

Ἐπιπόθετος ὁ ἀπρόθετος] Affectatio simplici-

tatis, q̄a quis simplex aliis videri studet, sive pro sim-

plici se venditat. Dionys. Halic. in arte. O γὰρ

ὕμνος καὶ τὸ ἐξ ἐπιπόθετος ἀπαι, ἀντιποθετικόν.

Gregor. Naz. epist. 16. ad Euseb. Οὐ φίλος μοι τὸ

πικρικόν. ὃ γὰρ φίλος συγγινώσκει φαρτασία τε καὶ

ἀλγέχεια. Synes. de regno. Itaque Tatianus adv.

Græc. c. 46. ait scriptis propheticiis fidem habuisse,

ὅτι τὸ φιλίαν τὸ ἀποφρον, καὶ τὸ ἐπὶ πρὸς τὸ ἀντιπο-

θετικόν, καὶ τὸ πρὸς πρὸς τὸ ἀντιποθετικόν. &c.

Σκαλὺν ἔστιν] obturbat istud σκαλὺν. Σκα-

λὺν Pollux lib. 10. c. 38. ex Sophocle, ensis no-

men barbarum; Thracum scilicet: peculiaris: q̄d ex

Hesychio dicimus. Verum id istuc q̄d velit, nul-

lus assequor. Xyl. σκαλὺν, q̄omodo Plur. ἔστι σκα-

λὺν vocat. veritque, insidia testis. Sed & alicu-

bi Epiphanius, μυστὴν ὁρδόν, ἀλλὰ πάντα σκαλὺν

ἔστιν nihil, sed obliqa cuncta: D. Boet. vult

σκαλὸν, scilicet, sinistra. M. Casavb. nullo modo lau-

dabilis. ita q̄d legerit, incertum est. Verum cla-

ristimus Salmat. Omnia, inquit, rescribendum;

σκαλὺν ἔστι. Proverbium est Græcum, σκαλὸν ἔ-

στις ἔστι. (Habes apud Svidam, & A-

postolium proverb. 1801.) Latini hoc nomen eti-

am suum usus fecerunt. unde apud Sueton. Otho. c.

12. Scambus, & male pedatus. Rem nimirum ipsam acu tetigit. nec q̄æstu ulterius opus. Σκαμ-
-ῆ, διασκαμῆν. Svid. q̄d si locum hunc Marci ob oculos habuit?

Οὐδὲν ἔστιν ἀλγος λυκοφιλίας] λυκοφιλία q̄d sit, nescium se facietur Xyl. Explicabit ex Ælio Dionysio Eustathius ad Il. x'. ex Menandro Dionysius. Λυκοφιλίας, ἀπὸ τῆς ὡς φίλος, ὡς φίλος. suspecte subdole. Menander,

10 Λυκοφίλοι μὲν εἰσιν αἱ διδομαῖαι.

Suspecta pax hæc, tanquam amicitia est lupi. Grot.

Explicabit Plato, in epist. 2. ad Dionysium datæ:

Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, inquit, ταῦτη ἡμεῖς πρὸς ἑμὺν

καὶ σὺ λυκοφίλιον καὶ ἀκοινοφίλιον διὰ τὸ ἀπειρη-

σασθαι. Hæc autem sic gesta, tuam mecum amicitiam

lupinam diremit, nosq̄ tuâ culpâ dissociabiles red-

didit. Et Platonem imitatus, Cornelius Episc. Rô-

manus, epist. ad Fabium Antioch. apud Eusebium

lib. 6. c. 43. de Novato. ἔτι δὲ ἀνδρες κατανοή-

10 σαιτες αὐτῶν, καὶ καταφροσύνας πρὸς αὐτῶν πα-

νουργίαν τε καὶ καλῶς ἐλπίαν, τὰς τε ἐμπορίας καὶ

ἀποδοχάς, καὶ πρὸς ἀκοινοφίλιαν αὐτῶν καὶ λυκοφί-

λίαν. Viri isti illum observantes, & deprehensâ bo-

minis astutia & versutia, perjurisq̄ & menda-

ciis, affectu dissociabiles, & lupinâ, sive veteratoriâ,

amicitiâ. Λυκοφιλίας καὶ ἀκοινοφιλίας conjunctis;

quemadmodum & Plato, cujus codices hinc corri-

gendi: & pro ἀκοινοφίλιαν, q̄d est κέρματος φαί-

λυς, legendum ἀκοινοφίλιαν q̄a voce usus est &c.

30 Aristoteles polit. lib. 2. c. 3. Alluditur hoc voca-

buli ad apologum de induciis sive scederibus, q̄æ

cum ovibus lupi aliquando inire volebant, canibus

gregis custodibus ostidum loco sibi traditis, q̄orum

loco scilicet. catulos suos ipsi darent, q̄d liberius deinceps

grassarentur in greges. Eum Samiis narrasse

primò Æsopum, eum is à Cræso posceretur, avior

est Max. Planudes in vis. Æsop. recitasse denuo

Atheniensibus Demosthenem, cum ab Alexandro

(non ut Svidas, ab Antipatro) ipse cum oratoribus

40 aliis deposceretur, refert Plutarchus in Demosth.

eundem παρρησιασθῆναι extulit exhibuitq̄ Libani-

us in προφησίᾳ. fab. 1. pro eo avtem q̄d λυκο-

φιλίας Marcus, ἀλωπικὴν φιλίαν dixit Leo Imper-

ator sapientissimus dictus in oraculis suis.

Ἀλωπικὴν ὡς κριθεὶς πρὸς φίλους,

Καὶ μακροθύμως χερσίνους πρὸς φίλους,

Ὅς ὡς φίλος ἄλλοι καὶ πολλοὶ πρὸς ἑαυτὸν.

Vulpinâ amicium mente stimulus subdole,

Patienter ingenium cohibens, ut frano insitum;

50 Sic ut senex valde & canis sapientiâ.

vide Joan. Rutgeri. var. lect. l. 5. c. 8.

§ 16. Κάλυψα ὁ γὰρ] f. διαγιν. est enim

novi argumenti exordium.

Ἐάν τις αὐτῶν ὡς φίλος ἀνιπρῶν] vide su-

pra § 2. & l. 3. § 11.

Οὐδὲν αὐτῶν ὡς φίλος ἀνιπρῶν ἀνιπρῶν]

πρὸς φίλους]

γαλῶν, διὰ τὴν φύσιν αἰσθητικῶν ἀνθρώπων τὴν σωματικὴν φύσιν καὶ τὴν ψυχικὴν καὶ διαφύσιν, τούτων ἡγεσίης καὶ κρατεῖν καὶ ἀντι-
 κατεῖν ἐπὶ τοῖς ἄλλοις ἡρώων ὅς ἀδελφοποιήτων ζώων.
 Διαφύσιν τὴν χρεὶ φύσιν ἐργον ἀληθινάτατον νο-
 μίζουσιν παρ' οἷς διολογικῶς τὸν ἐκρυπτάτως ὁ-
 ραφῶν ἡρώων. λέγει ὅτι ταῦτα, ἡρώων, ἀλε-
 κτήριον, τὰ τέτατα παραπλήσια. Videtur autem
 Marcus hic ob mentem habuisse Epicteti illa, dis-
 sent. l. 3. c. 1. Σὺ ἔν τις εἶ ἐν ταῦτα; μήλα δὲν
 οἰκνῶν, ὅτι ἐπὶ εἰμι, ὅς εἰ μὴ ἐν ἀνθρώπων ἔ-
 νει δὲ λέωνι τὸ πῦρ βοῖδαν τομάξ ἀνίστηται
 αὐτῷ. ἂν δ' ὁ ταῦτα σερραλῶν ἀνίστηται λέει
 αὐτῷ, ἂν σοι δέξῃ, σὺ ὅς τις εἶ ἀνθρώπου, ἐν
 αὐτῷ γὰρ φύσιν τὴν ἐξαιρέτων, ἐν βοῖσι, ἐν κυ-
 σίν, ἐν μελίσσι, ἐν ἰσπίσι. μὴ δὲ λέγει τῷ ἐξ-
 αἰρέτῳ, Σὺ ἔν τις εἶ; εἰ ὅς μιν, ἐρεῖ σὺ φωνῶν
 λαβῶν, ἡρώ εἰμι τοῦτον, ὅς ἐν ἡρώων πορφυρα-
 μὴ μ' ἐξέλι θυμῶν ἢ τοῖς ἄλλοις ἢ τῇ φύσει μιν
 μέμνη, ὅτι μὴ διαφύσιν παρὰ τὸν ἄλλον ἐπολι-
 σι. Idem l. 1. c. 2. Σὺ ἐάν τὸν ἡρώ μίαν τινα ἢ
 χρόνῳ ὅς ἐν τῷ χρόνῳ; τίς ἔν οἱ εἶδε φερύ-
 ζεν, πῶς ἂν θυμῶν ἢ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις;
 αὐτῷ εἶδε ἢ κέρκη πρὸς τὰς ἄλλας κέρκας δέλει
 τὴν ἡρώ ἐξαιρέτων ἡρώ ὅς πορφυρα ἢ διολομαί,
 τὸ δὲ ἡρώ ἐκείτω, καὶ σιγῶν, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀγίτων
 τὸ ἐν αὐτῷ φανῶν καὶ καλῶ. τίς ἔν μοι λέγεις,
 ὅτι ἐξομοιωθῆτι τοῖς πολλοῖς; καὶ πῶς ἐτι περὶ
 ἐξομοίᾳ qem locum eo lubentior adduxi, qd ab
 interrupcione laborantem, qd interpreti imposuit,
 restituerem. Et paulo post ibid. Ὁ ταῦτα, λέ-
 οἱ ὅς ἐπαλῶν ὅς, μόνος αἰσθητικῶν τῇ αὐτῷ
 παραπλήσιος, καὶ σερραλῶν αὐτῶν ὑπὲρ τῆς
 ἀγίας.

[Εἰ μὴ ἄνθρωποι, εὐσις ἢ τὰ ὅλα διοικῶν] vi-
 de l. 9. § 39. & l. 10. § 6.

Τὰ χρεῖστα ὅς κρηττόνων ἐνεκα] vide supra
 § 10. & l. 1. § 30.

Ὅποιοι πνὺς εἰσιν] vide l. 3. § 4. & l. 10.
 § 13.

Ὅτις ἀνέλικας δογματῶν] vide l. 8. § 14.

Μεῖον οὐ πῶς] qd l. 9. § 34. ὅση ὁμοσι-
 qanqam hic malim prudentia opinionem, qam fa-
 ctum vertere: qanqam & ista factu suffrag. Vide ad
 lib. 2. § 15.

Ἀκοντες] vide l. 7. § 63. Πρώτας ἀκοντίας ὁ-
 μαρτάνειν, dogma Stoicum. Epictet. l. 1. c. 18.
 nec horum duntaxat, sed sapientum omnium si
 Platoni credimus; sic enim is in Protagor. Ἐγὼ
 γὰρ ἡρώ δέμας τῶτο, ὅπ' εἴδεις ὅς σὺ ὁρῶν ἀν-
 θρώπων ἡρώται, ὁρῶν ἀνθρώπων ἐξαιρέτων ἐξαμαρ-
 τάνειν, ὅς αἰσθητικῶν καὶ κατὰ ὁκόντα κρηττόν-
 τες. ἀλλ' ἐν ἡρώται, ὅτι πάντες, οἱ τὰ αἰσθητικῶν καὶ
 κατὰ πνὺντες, ἀκοντίας πνὺσι. qd & idem in Hipp.
 maj. Κατὰ δὲ γὰρ πᾶν πνὺν πνὺσι ἢ ἀγαθὰ
 πάντες ἀνθρώποι, ἀνέλικας ἐν κατὰν καὶ ἐξα-
 μαρτάνοντες ἀκοντες.

Ἀκοντες καὶ ἀγνοῦντες] Itaque hoc utroq; no-
 mine (si verum istud) venia ac misericordia di-
 gniores; vt l. 2. § 13. Οἱ πολλοὶ δοκεῖ συνινώμην
 εἶναι, ἐάν μὴ εἰδῶς τις ἀδικήσῃ, ἢ ἴδωσται, ἢ
 ἄλλο τι κακὸν ποιήσῃ καὶ οἱ νόμοι δὲ πᾶσι πᾶσι
 χαλεπότεροι εἰσι τοῖς ἐκείνῳ κατὰ ἐργαζομένοις, καὶ
 ἴδωσται, ἢ τοῖς ἀκονσι. Plato Hipp. & De-
 mosth. adv. Midiam. Οἱ αὖτε τῆς βλάδης νόμοι
 πάντες, ἀν ὁρῶν βλάδῃ, διπλῶν ἂν δ' ἀκον,
 ἀπλῶν τὸ βλάδῃ καλῶσιν ἐκτίνειν ὁ μὲν γὰρ
 πᾶσιν, πανταχῇ βοηθείας δέχεται ὅτι τῷ κατὰν
 τῷ δέχεται δ' ἐκ τοῦ τῷ ὁρῶν, ἂν δ' ἀκον,
 ἀντ' ἀκον, ἔταξεν ὁ νόμος οἱ δ' ὁρῶν, τῷ
 δ' ἐκ σερραλῶν ἀποκλινῶν, διατάξῃ καὶ αἰσθη-
 τῶν καὶ δημόσιον ὅς παρὰ τῶν, ζῆμιοι τῷ
 δ' ἀκοντίας, ἀνίσταται καὶ φιλανθρωπίας πολλῆς ἡρώ-
 σων.

Ἀκοντα σέρταται τῷ ἀληθῶς] Ex Platone. Vide
 l. 7. § 63.

Αὐτὸς πολλὰ ἀμαρτάνει] Hoc est qd primo
 loco cogitandum proposuit Antonius Epicureus in
 scripto suo περὶ τῆς τοῖς ἰδίοις πάσιν ἐφεσθίας,
 cujus meminit Galenus de affectib. dignoscend. ὅς
 curand. c. 1. ὅτι καὶ αὐτοὶ πολλὰ παραπλησίως
 τοῖς ἄλλοις ἀμαρτάνουσιν. Senec de ira l. 1. c. 14.
 Cogitet, qam multa contra bonum morem faciat, qam
 multa ex his qe egit, veniam desideret. jam irascetur
 etiam sibi. nunquam enim aequus iudex aliam de sua,
 aliam de aliena cavissa sententiam fert. nemo inven-
 ietur, qd se possit absolvere: ὅς innocentem qd se di-
 cit respiciens testem, non conscientiam. Aeschylus
 apud Stob. tom. 2. tit. 3.

Ἀμαρτάνει π καὶ σὺ σὺ σὺ σὺ σὺ.

Peccat aliquando, sapiente ὅς qd plus sapit.

Et ad Marcum propius accedens Jacob. ep. c. 3. v. 1.
 Πολλὰ γὰρ ἡρώων ἀμαρτάνει. In multis offendimus
 omnes. Ad qem locum Beda noīter; Non dixit of-
 fendit, sed offendimus, inquit: ὅς in multis, prae-
 mit; omnes, subjunxit. Et Avg. epist. 29. Non in
 uno, sed in multis; nec qdā, sed omnes dicit. Vide
 ad l. 7. § 26.

Καὶ ἄλλος τοῖς τοῖς εἶ] qd l. 7. § 79. εἰς ὅν
 ὅς φάσιν alius ejusmodi. qomodo in paroemia
 dicitur, ἄλλος ὅς Hegaliis. alius, sive, alter, iste
 Hercules est. i. e. alter ejusmodi talis Hercules. de
 Titorno usurpatum. Alian. l. 12. c. 23. qd facit
 Platoni illud adductum supra ad l. 10. § 30. for-
 tean tamen, ἄλλος legendum. aliis, sive aliis in re-
 bus, ipse paria peccat. ἄλλο π ὁμοίως. l. 7. § 26.
 παρὰ τῶν π. l. 10. § 30.

Vitia habes alia, etiam haud fortasse minora.

Flaccus sat. 3.

Ἄλλα πῶς εἶναι πνὺν εἶναι] Malim, ὅ-
 χεις. atq; ita reddidit interpres uterq; habes do-
 gmata gemina ut l. 7. § 26. vel affectus pariter
 vitiosos. & paria itaq; nō aliud obstar, pura sup-
 plicii

ἐν διασείδει μίσει, καὶ ἀπὸ ἰατρῶν πρὸς νοσή-
ταις ἐπὶ σωτηρίᾳ ἢ καμόντων, ἴδονται, ἢ ἰα-
τρὸς ἐρεῖ καὶ τὸν σοφιστῆν. non tam, inquit, mentio-
tur, q̄m mendacium dicit, uti subtilitatum periti
distingvere solent. Eodem trahit Origenes operis
dicti lib. 10. ejusdemq̄ œconomia, sive dispensa-
tionis, speciem vult esse disceptationem, vel incre-
pationem potius, illam, q̄ adversus Petrum Paulus
Antiochiæ usum se proficitur, ad Galat. c. 2. v. 11.
eundemq̄ securus, cūm Joan. Chrysostom. in Gal.
ἐκπρὸς ἡ μάχη ἦν τὰ ῥήματα, ἀλλὰ οἰκονομίας. εἰ
γὰρ οὐτως ἐμάχοντο, ἢ ἂν ἐπὶ ἡμῶν μάχοντο ἄλλοι-
στοις ἐπιτιμῶσαι. σφόδρα γὰρ ἂν αὐτοὺς ἐκαυδέλι-
σκον. vult ὅ λυσιτελεῖσα ἦν ἡ ἐν τῷ σφαιρῷ μάχη.
tum & Hieron. in comment. Novā bellator, inquit,
usus est arte pugnandi, ut dispensationem Petri, q̄
Judæos salvari cupiebat, novā ipse conditionis dis-
pensatione corrigeret, & resistere ei in faciem, non
arguens propositum, sed q̄si in publico contradicens.
q̄i & rabulis forensibus Apostolos comparat, q̄ pari
ratione, omittis sape negotiis in proprias contumeli-
as vertuntur, & joculari se invicem dente mordent,
ut populum circumstantem fallant, & aulicos reos præ-
varicationis suspicionem effugiant. Idemq̄ ad Au-
gust. ep. 1. Bene uterq̄ finxit. nec tamen defendi-
mus officiosum mendacium, sed ostendimus bonæ
dispensationem. Verūm Apostolum à nota hac uberi-
mè vindicat Augustinus epist. ad Hieron. ea de
re scriptā. & in lib. de mendac. q̄i tamen & ipse
ibidem Jacobi dictum, q̄o Elavum esse se affirma-
bat, vult mendacium videri, non esse, & dispensa-
tionis ratione non absumi excusat. οἰκονομίας revera
rationem habuit, eodemq̄ refert, q̄i & συμπεριφε-
ρῶν appellat, Clemens dictus, Timothei circum-
cisionem à Paulo procuratam, Act. c. 16. v. 3.
cūm tamen συμπεριμύλι χειροποιήτων ἐδὲν ἀφελῆν
prædicat. Rom. c. 2. v. 28. Galat. c. 5. v. 6. &
c. 6. v. 15. συμπεριφέρω Judæois. sed & q̄od
de se Apostolus idem ad Cor. ep. 1. c. 9. v. 19. 22.
Ἐλευθεροῦ γὰρ ὡς ἐκ πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν ἐδέ-
λωσα, ἵνα τοῦ πλείονος καρθῶν, & ἐγγύμωλ τοῖς
Ἰουδαίοις, ὡς Ἰουδαῖοι, ἵνα Ἰουδαίους καρθῶν τοῖς
Ἰσραὴλ νόμοις, ὡς Ἰσραὴλ νόμοι, ἵνα τοῦ Ἰσραὴλ νόμων καρ-
θῶν τοῖς ἀνθρώποις, ὡς ἀνθρώποι, μὴ ὅν ἀνθρώποι
Θεῷ, ἀλλ' ὡς νόμοι Θεοῦ, ἵνα καρθῶν ἀνθρώποις
ἐγγύμωλ τοῖς ἀνθρώποις ὡς ἀνθρώποις, ἵνα τοῦ ἀνθρώ-
ποις καρθῶν τοῖς πᾶσι γένηται τὸ πάντα, ἵνα
πάντας πᾶσι σώσω. Nec illud minùs, q̄od Chry-
sippus habet in lib. de rhetoric. referente Plut. de
contradiçt. Stoic. c. 7. ὅταν ῥητορῶσιν καὶ πολι-
τῶν περὶ τὴν σοφίαν, ὡς καὶ τὰ πᾶσι οὐτὶ ἀγαθὸν
καὶ τῆς δόξης καὶ τῆς ὑγιείας. cūm tamen ipse secus
omnino censet. Q̄od Epictet. enchir. c. 16. de homi-
nino in mœtistida luctuq̄ agentis ob infortunium
aliquid, q̄od eisdem obtigerit, μέγιστον καὶ τὸν λόγον μὴ
ὄκειν συμπεριφέρειν αὐτῷ, καὶ ἐπὶ τὸ χεῖρον, συνεπι-

συνάξαι. πρὸς τὰ κατὰ φύσιν, καὶ κατὰ τὸν αἰσθη-
σινάξαι. q̄em vide & ad l. 8. § 27. Idem & Senec.
epist. 5. Intus omnia diffimilia sint: frons nostra po-
pulo conveniat. & ep. 103. Non abhorreat à publi-
cis moribus; nec hoc agat, ut q̄icquid non facit, damna-
re videatur. q̄i & idem, Lactantio instit. l. 3. c. 15.
referente, unde dispensationis hujulce usum Stoicis
frequentem satis familiarémq̄ fuisse liqet. Facit,
inquit, sapiens, & q̄a non probabit, ut etiam ad ma-
jorū transitum inveniat: nec relinquet bonos mores,
sed tempori se aptabit: ut quibus alii utuntur in glo-
riam aut voluptatem, utatur agenda rei causā. &
ut q̄am latè pateat, auctoribus illis, dispensatio ista
videatur; Omnia, inquit, q̄a luxuriosi faciunt, q̄a
imperiti, facit & sapiens, sed non eodem modo,
eodémq̄ proposito. Horum itaq̄ exemplo dogmatéq̄;
Fabius instit. l. 12. c. 1. cavillarum minùs hone-
starum defensionem in oratoribus excusat. Nè hoc
quidem, inquit, est nudum intuendum, q̄alem causam
vir bonus, sed etiam q̄are, & q̄a mente defendat.
ac primū concedant mihi omnes oportet, q̄od Stoico-
rum q̄oq̄ asperrimi constituntur, facturum aliquando
virum bonum, ut mendacium dicat. & quidem non-
nunquam levioribus causis; ut in pueris egrotantibus
utilitatis eorum gratiā multa fingimus; multa non
facturi promittimus; necdum si ab homine occidendo
grassator averteendus sit, aut hostis pro salute patriæ
fallendus, ut hoc, q̄od aliàs in servū q̄oq̄ reprehē-
dendum est, sit aliàs in ipso sapiente laudandum. q̄i
& concludit, licere q̄andoq̄e usi arte dicendi, bonā
quidem, sed q̄a malis artibus similima sit. Certè
q̄od mendacium q̄andoq̄e diciturum virum bonum
sapientémq̄ ex Stoicorum sententia, affirmavit, id
diceret Stobæus tom. 1. l. 2. tit. 4. § 8. Λόγισθαι ὅτι,
μὴ ἰδίᾳ δὲ πιν σοφόν. — τὸ κατὰ φύσιν ἰδίᾳ πο-
τὲ συγχρησάτω νομίζουσιν αὐτὸν καὶ πολλὰς πρὸς αὐ-
τὸν γραφήναι ἢ ἀπὸ πάλιν, καὶ καὶ τὴν τὰ συμ-
φέρουσιν & σφαιρῶσιν, καὶ κατ' ἀλλὰ οἰκονομίας τὰ
βίβη πολλὰς. Vide ad l. 4. § 49. Plura istiusmodi
adjici poterant: sed ista suffecerint ad Marci men-
tem explicandam. vide & l. 4. § 19.

Πολλὰ δὲ σφαιρῶσιν κατὰ φύσιν] De alienis factis
non est temerè pronuntiandum. Gregor. Naz. περὶ
ἐν τῇ εἰσόδῳ. Πολλὰ δὲ γραφήναι καὶ παθεῖν σφαιρῶν ἄλλων
καταγνώσκειν διασφαιρῶν.

Ἀχρεϊαῖοι δὲ ὁ ἀνθρώπου βίβη] puniō minùs.
Senec. ep. 49. vide l. 5. § 24.

Μετ' ὀλίγον πάντες ἐξετάσθημι] q̄od l. 7. §
21. μετ' ὀλίγον ἀμφοτέρω ἐπιδόξασται. vide l. 4.
§ 3. & 48. ἐκτίτεται. In eandem ferè cum Mar-
co sententiam Euripid. Supplic.

— ὁ ταλαίπωρος βροτὸς,

Τί κατὰ λόγους, καὶ κατ' ἀλλήλων οἶνους
τίσθης; πάντας δ' ἀλλὰ λήξαντες πόνους,
Ἀσπυλάσθης, ἥσυχον μὲθ' ἡσυχῶν,
Σμικρὸν τὸ χεῖμα σὺ βίβη σφαιρῶν ὅτι καλῶν.
C c

Ἰοι μοι, τὸ μὲν νοσήει θυμὸς κακός.

Hec, fateor, huic q̄ agrotat irasci, malum est.

Senec. de constant. ap. c. 13. Qu phrenetico medicus irascitari q̄s febricitans, & frigida prohibuit maledicta in malam partem accipit? hunc affectum adversus omnes habet sapiens, q̄m adversus egros suos medicum: q̄orum nec obscura, si remedio egent, contrectare, nec reliquias & effusa intueri designatur, nec per furorem saevientium excipere convicia. scit sapiens, omnes hos, q̄i rogati purpuratq̄e incedunt, valentes coloratōsque, male sanos efficit: q̄os non aliter videt, q̄m agros intemperantes. Itaq̄ ne succenset quidem, si q̄id in morbo petulantius ausi sunt adversus medentem. vide Aug. ad lib. 7. § 22.

Μελαδιδόκης] vide lib. 5. § 28. & lib. 9. § 11. Δείξον τὴν παύλιν καὶ ἑλπί, πῶς ἀφίσταται ἀπ' ἀμαρτημάτων. Epictet. l. 1. c. 18.

Ἐυχαλῶν] Vacans huic rei. Xyl. imò, placide, imperturbate te habens. Epictet. lib. 3. c. 2. Ἐυχλῶ, ἡσυχίαν ἀγων. & c. 9. Ἐυχλῶν ἡ ἀπεισπῶ. ταὶ μὲν ἡ διάνοια. Marcus ipse lib. 4. § 19. Ἐυχαλῶτες καὶ ἀταραχτοῦτες ἔστω. vide & lib. 12. § 2.

Πρὸς ἄλλο πνεύματι] πρὸς σωματικῶν. lib. 2. § 1.

Ἰου μὴ βλασῶ] vide lib. 2. § 1. & lib. 10. § 33.

Σὺ δ' βλάπῃ] vide l. 9. § 4.

Ἐυαρώς] efficaciter Cal. apertè. Xyl. apertè, scitè, deceptè, affubtè, malim. Lucian. ὑποβάνειν πρὸ δακτύλου εὐαρώς. scitè digitos subficere. tractum à praxi Chirurgica; in q̄a multum refert, q̄a manu vulnera colligenda, vel ossa restituenda, tractentur. Pindar. Pyth. 4. Χρὴ μαλακὸν χεῖρα φειδομένην λατρεῖν. Ab eadem arte tractum est, & Apostoli illud ad Galat. c. 6. v. 1. ubi de fratre in peccatum prolapsio, καταρτίζετα τὸν πεισθέντα ἐν πεισμοῖς καὶ ὑποταγῇ. est enim τὸ καταρτίζειν (q̄od & Beza & Strigelius adnotarunt) membrum luxatum reconcinnavit, five, loco suo reponere, & adaptando rursus componere.

& καταρτισμὸς, μεταγωγὴ ἢ ἴσ' ὅσον ἐκ τοῦ παρὰ φύσιν πρὸς εἰς τὴν φύσιν. Galen. respexit eodem & Plutarch. in Catone minore, ubi Catoni Staiyilium juvenem nimis fervidum & precipitem, Apollinidi Stoico ac Demetrio Peripatetico curandum tradendi hæc verba tribuit: Τμήτερον ἔργον δεικνύται τὸν μαλακῆσαι, καὶ καταρτίσαι πρὸς τὸν σωματικόν. Siquidem, ut Gregor. in pastore lib. 2. c. 6. sapientem desertiis frangitur, cum fractura incavere colligitur, ita gravius q̄s scissuram sentiat, si hanc immoderatiùs ligamenta stringens. & q̄od Rad. Ardens, orat. Dom. post Trin. 6. Mansueta correctio peccatores emendat, intemperans etiam emendandos perturbat. Certè, q̄od Seneca de clement. l. 1. c. 17. Nullum animal est morosius, nullum majore arte tractandum, q̄m homo.

Ἰουδὲ μέλισσαι αὐτὸ πιῖον, ἢ ἂν ὅσα σωματικὰ λατρεῖ] Porphy. de abstinent. ab animal. lib. 3. Ταῖς δ' σωματικαῖς ὅπως πρὸς τὸ δίκαιον τὸ πρὸς ἀλλήλα, πρὸς ἀγροῖς, τὸτο μὲν μεμνημένων ἔσσαν, τὸτο δ' καὶ μελετῶν, καὶ ἴσ' ἐμείων.

Μήτε δεικνύσῃς] vide lib. 1. § 10. De Buphrate Philosopho, Plin. min. lib. 1. cp. 10. Insectatur vitia, non homines. nec castigat errantes, sed emendas. Senec. de clement. lib. 1. c. 17. Agat princeps curam, non tantum salutis, sed & bonestæ cicatricis. Et Avgustin. epist. 159. Sic succense iniquitati, ut consuleret meminere humanitati. vide & lib. 5. § 22. & supr. § 13.

Ἀδίκτως τῇ ψυχῇ] atq̄ ita ne cor morderetur. Xyl. citra sermonis asperitatem. Cal. δάμνει τὴν ψυχὴν, τὴν καρδίαν, τὸν θυμὸν, dicunt Greci, q̄od morderet & pungere cor alicui, id est, angere, dūcere, cruciari, Latini. & δάμνει τὸν θυμὸν, ἢ τὴν καρδίαν, corde morderi. i. e. angere, cruciari. Syncl. de regno. Ὅτι δ' ἔστω ἀσμενὸς ἔχουσιν, ὥστε, ἢ ἂν φασιν αὐτοῖς ἀσμενέσθαι, εἰ περὶ εὐχαριστίας μὴ πάντα ἐκ πάντων ἐπιβένειν τὰ βασιλείας καὶ βασιλείας. ἀλλ' ἔπειτα παρέκοι, καὶ λυπίσιν ἀνατρίνουνται, καὶ ἀπειλῶσι δεικνύει τὴν καρδίαν, ἢ ἐκ τῶν μόνων, ἀλλὰ καὶ μέσων, εἰ δὲ ἀπὸ ἀπὸ λήσσο. Idemq̄ de calvitie. μέσων αὐτῶν δεικνύει τὴν καρδίαν. Liban. orat. de pass. ἢ δεικνύει ἀπὸ τῶν πρὸς τὴν καρδίαν, εἰ δ' ἡ χεῖρ μαδνῆς, σήμερον ἐπὶ τῇ χεῖρτι, Aristoph. Acharn. Ὅσα δὲ δεικνύει τὴν καρδίαν.

Et in Nubib. — ὁ μὲν δ' τὸν θυμὸν δάμνει. Indè θυμοδακτεῖ, q̄od cor morderet. Julian. orat. 2. Ποταπὸν δ' ἡ χεῖρ λαοδελία; ὡς θυμοδακτεῖ ἀληθῶς, καὶ ἀμύητον ψυχὴν μάλλον, ἢ σιδνὸς χεῖρας Sed & δάμνει & δάμνει, & morderet, ac morderi, iidem simpliciter dicunt. Evrip. Thef.

Μή μοι νεαρὸν φερεσσὶν μόνον δάκοι. Plut. de Stoic. contradiſt. c. 9. Καὶ τοι μικρὸς ἐστὶ γένει τῶν καὶ Πλάτωνι καὶ τοῖς ἄλλοις τῶν Χρυσιππεύων δάκων. Cicero. ad Attic. lib. 13. cp. 12. Valde me momorderunt epistola tua: eadem tamen sanaverunt. Flacc. l. 1. ep. 16.

— Morderat opprobrii falsit Terent. cunuch. 3. 1.

— Par pari referto, q̄od eam morderat. Siden. lib. 5. cp. 8. vel pupugisse versu gemello, vel mordisse disticho. & ibidem, piperatum facundiam, pro morderi dixit. & lib. 8. cp. 11. epigrammata piperata. i. e. mordacia, ut exponit ipse; q̄æ melleis opponit: Hieronymum imitatus, q̄i in epist. ad Eulioch. ut te aliquid & piperis morderat. sed & acutum morderat, eadem mente Pers. sat. 1. Indè δίκτης λόγος, mordax oratio. Plutarch. de amic. & adul. λόγος δίκτης καὶ παρρησία κινδυνεύει καὶ ἀπαρτίζονται. Item δεικνύει, δεικνύει. Idem sympos. lib. 2. c. 1. Δεικνύει πρὸς τὸν αὐτὸν C c 2

τὸ σκώμματι. & μοχλ: τὰ σκώμματα μάλα δι-
κτα. καὶ ἀπὸ τὰ περιγραφεύα κέλη, πλείονα
χρῆνεν ἐκ φύσει, ἢ λυπεῖ τοῦ σκωθέντος. ita
enim relucendum pro eo quod μέλη sensu nullo co-
dices exhibent. Idem de amic. & adul. ἐλέγχω καὶ
λόγῳ δι' αὐτῶν ἐμπαινοῦ καὶ μετανοῶν. & in Lycurg.
'Αἱ δὲ παιδίων καὶ σκωμμάτων δόξα, ἐδὲν ἀμ-
βλυτοῖσι τῷ μὲν σκεδῆς νεότητάτων. Alia, nec
pauca, suppediat Hadr. Junius cens. 2. adag 58.
Inde ἀδύκτο, morsu immunis; q; oratione, live
sermone ejusmodi mordaci perstrictus non est. Ev-
nar. in Liban. ἔδειξεν τῷ συλλέγοντι Λιβανίῳ, καὶ
σωματικῇ ἀξιοθέτητον ἀπὸ τῶν ἀδύκτο. nemo
omnium q; Libani: alleci & in familiaritatem ac-
cepti fuerunt, abis a morsu immunis. ita legunt
vertuntque, cum Hadr. Junius, tum & Fed. Mo-
rellius. sed vera lectio, ἀδύκτο, non ἀδύκτο.
segentia firmant ἀλλὰ τίτε τῷ εὐθύς διδῶς τις
ἂν ἐγνώσκει &c. sed scitum, q; esset in dolo, dignosce-
batur. Verum inde ἀδύκτος apud Plut. in Pomp.
ubi Flora narrasse dicitur, ὅς ἐκ τῷ ἐκείνῳ σωμα-
τικῇ παύσει ἀδύκτος ἐπελθεῖν. nunquam quivisse
se a Pompeji consuetudine sine morsu aliquo discede-
re. h. e. ut non aculeum quasi aliquem in animo
residuum perferens. q; modo Periclis dictio ita
audientium animos affecisse perhibetur ὅς τὸ κιν-
ησθαι ἐγχεσθαι, ut Evpolis Tribubus. Ceter-
um hoc loco ego, qid ἀδύκτος τῇ ψυχῇ velis,
non satis assequor. malim ἀδύκτο τῇ ψυχῇ. nec de
reprehensi, sed de reprehendentis animo acceperim.
nec ita vel redarguat, vel admonet, ut animi injuriæ
illatæ apprehensione tacti & exulcerati indicium
præ se ferat. hoc est enim quod postea de sic censente
dicit, πῶς οὐκ, vulneratus est, vulnus accepit. Quan-
quam potest & ἀδύκτο τῇ ψυχῇ exponi, animo non
mordaci. q; modo Dioscoridi l. 1. c. 28. ἔλαον ἀδύ-
κτον dicitur, i. e. quod non mordet, ut Plin. l. 23.
c. 4. & Plutarch. de adulat. πῶς δὲ συνέχῃ τοῖς ἡσ-
ταῖς, καὶ τῷ σκεδῇ καὶ ἀνέκτον αἰεὶ καὶ ἀδύκτον
ὁμιλῶν ἀπονοῖν. ἀδύκτο ὁμιλῶν dicit, q; nihil
mordax habeat. verum prius illud aridet magis.

Μηδὲ ὡς ἐν σχολῇ] neve otio abuti videatur. Xyl.
forfan, qia prius ἐν σχολῇ dixerat. Ego simpliciter
malim, tanquam in schola, hoc est, vel ὡς παιδαγω-
γὸς τις, paedagogi cujusdam instar, q; imperiosè cum
agat, molestus esse solet, & gravis habetur. l. 5. §
9. & l. 10. § 35. unde παρρησιᾷ παιδαγωγικῇ
suprà § 6. vel etiam tanquam in schola, ubi ingenii
exercendi ostentandique causâ fieri assolent orati-
uncula. hoc est enim quod sequitur, μηδὲ ἵνα ἄλ-
λος παραστῇ δαυμάτῳ. & suprà § 13. ὡς ὀπ-
τεκνύμεθα. vide ad l. 1. § 16. σχολαστικός, q; si
exercitationis causâ. Caf. Ambros. offi. lib. 3. c.
16. objurget, non jactantia studio, sed affectu cha-
ritatis. quod Marcus hic exilosophat. Talia avtem,
q; alia Marcus hic notat, Senecæ scripta Cajus Cæ-

far esse volebat. cum commissiones meas esse dice-
ret, referente Svetonio, l. 4. c. 53. i. c. λόγους πρὸς
ταῖς ὀπιδεξίαις καὶ ἀγῶναι γυμνασίου, ut ex Ho-
crate in eum locum clariss. Calavb. vel etiam αὐτο-
λεξεί, ἀγωνίσματα. uti idem ex Thucyd. l. 1. &
Aristot. Poet. c. 9. sed & Polybio; cuius avtem
dictum dignissimum quod ubique, non ibi tantum,
legatur (ejusdem habes τὰ μαγεῖν elogium)
illud l. 3. ἐ codicibus Polybianis a vitio typpothe-
tarum incuriâ contradicō sic repurgatum. 'Ιστελας γὰρ
ἐὰν ἀφῇ τις τὸ διὰ τί, καὶ πῶς, καὶ τίς, καὶ πότε
ἐπεσχεῖ, καὶ τὸ περὶ τὸν πότμον εὐλογοῦν ἐκ τῶ
τίλ, τὸ ἐκταλιντοῦν αὐτοῖς, ἀγῶνισμα μὲν,
μύθημα δὲ γένετα. Quod Plinius l. 7. epist. 17.
Historia non ostentationi, sed fidei veritatisque com-
ponitur. Nec multo secius Fabius, l. 10. c. 1. in
viri clarissimi commentariis forde depravatus: To-
rum opus historia, non ad intuitum rei pugnantique
presentem, sed ad memoriam posteritatis & ingenii
firmam componitur.

Ἄλλ' ἦτοι σκεδῇ μόνον] quod Christus Matth.
c. 18. v. 15. ὕπαγε, καὶ ἐλεγξον αὐτὸν μετὰ σοῦ
καὶ αὐτὸ μόνον. Socrates in mensa cum familiarem
quendam vehementius paulo increpavisset, Plato, ἐκ
ἐμμενον ἦν ἰδὲ ταῦτα λελέχθαι; Annon, inquit,
hæc privatim dicta, præstiteras? cui ille vicissim,
Σὺ δὲ ἐκ ἐμμενον ἀνέπλησας, ἰδὲ σκεδῇ ἐκ ταῦ-
τα εἰπὼν; Annon & a te mihi privatim hoc dictum
præstiteras? deesse avtem viderur disjunctionis mem-
brum alterum, si recepta lectio admittatur, vel so-
lum convenias, vel ut solus advertat; (avt ejusmodi
gippiam) etiam plures adstiterint. sed ut cum solo
isâ loqi debes. Xyl. acsi esset, ἀλλ' αἱ σκεδῇ μόνον,
live, ἀλλ' ὅπως αἱ σκεδῇ μόνον. disjunctivæ cer-
te rationem nullam habuit: sed nec Caf. q; venit, sed
isâ semper ut solus confestat. ἀλλ' αἱ τοι. quod mihi
valde comprobatur. Optime Plut. de amic. & a-
dul. Δεῖ γὰρ, ὡς νοσηματῶ ἐκ ἐνερσιῶς, τῆς ἀ-
μύνης πῶς νεότητι καὶ ἀπαλύνειν ἀπορήτων ἐστὶ,
καὶ μὴ παρηγεῖν, μηδὲ ὀπιδεκτικῶν, καὶ δὲ
καρποῦ καὶ διατάς σωματικῶν; ἐ γὰρ φιλικόν, ἀλλὰ
σοφιστικόν, ἀλλοτρίοις εὐδοκίμειν σχολασμα, καλ-
λωπὶ ὀφείλον σκεδῇ τοῦ παρόντος, ὡς σκεδῇ οὐ
χρῆται ἐν τοῖς διατάς ἐστὶ σκεδῇ ἐργα-
σίαν.

Ὡς παρὰ τῷ Μουσῶν] qia pro numero Musarum,
monita novem. vide Plut. sympos. l. 9. c. 14.
de numero Musarum.

Ἀρξαι ποτὶ ἀνθρώπων] humanitatem colo-
mus, dum inter homines sumus Senec. de ira l. 3.
c. 43. vide l. 7. § 22. & l. 10. § 8.

Τὸ καλῶν] quod l. 4. § 31. μήτε πύρανος,
μήτε δύν. De Antonio Niceph. Callist. l. 8.
c. 40. Πᾶσι δ' ἐν καλῶν ἐαυτὸν παρέχων,
ἐπιμύλετο μήτ' ἀγῶν καὶ καλῶν ἐδύκτο, μήτε
σκεδῇ τύπον ἐξάγει τῷ διὰ πάντων νημάδων, καὶ
δὲ

ὅτι δὲ καλῶς περὶ τῆς ἰδὸρ. Pel. l. 3. epist. 121.
Ὡς δὲ ἔξω μὴ ἢ βαρὺ κομῶν ἐβήξατος ῥάδων,
εὖ ἢ μὲν πυχρὸν, μισκὺς δὲν ἔξωσι. ἔτω καὶ πρὶν
τὸ παρρησιόσασθαι, καὶ μὴ, λογιστὸν οἱ μὴ γὰρ ἔ
τῷ ἀφελῆσαι, ἀλλὰ τῷ ὑβρίσει μόνον. οἱ
ἢ τῷ καλῶσι, καὶ τῷ μὴ σπείνῃ ἐγκλίμα ὑ
φάνειν. οἱ δὲ μέγαν δέισιν χεῖρῶν, ἔτι ὑβρί
σει, ἔτι δὲ παρρησιόσασθαι, ἀλλὰ παρρησιόσασθαι τῷ παρρη
σιᾷ τῷ αἰδῶ καὶ τῷ ἐπιτηδεύει τῷ σπείνῃ, ἔτι
ἔτι οἱ τὸ ἰατρικὸν τῷ αἰσθῆναι ἀγνοῦντας ἐκ
χρῆται.

Τὸ ἄσπρον καὶ ἡμέρον, ὡς τὸ ἀνδραγαθώτερον, ἔ
τω καὶ ἀρρήνικότερον] Nālo, art. l. 3.

Candida pax homines, irux decet ira scras.
& trist. l. 3. eleg. 5.

Quo quisque est major, magis est placabilis ira;
Et facilis moris mens generosa capis.

Ὡς περὶ τῆς ἰσχυρῆς ἀδυνάτου, ἔτω καὶ ἡ ὀργῇ] Iram
dolerēteque copulat. ἡ γὰρ ὀργὴ καὶ λύπης. καὶ ὀρ
γῆ καὶ λύπης παρὶς ἀντίκειται. Aristot. rhet. l. 2. c. 4.
Ut quomodo facit imbecillitatis indicium. Itā & Se
nee. de ira l. 1. c. 16. tantum abest a magnitudine
animi ira, quantum a fortitudine audacia, et fiducia
insolentia, ab austeritate tristitia, et severitate cru
delitas. mihi videtur veteris ὀργῇ infelicis animi im
becillitatis sibi conscii, saepe indolere. ut exulce
rata & agra corpora ad ictus levissimos gemitus itā
muliebres maxime & puerile vitium est. at incidit
et in viros. nam viris quoque puerilia ac muliebria in
genia sunt. & de vit. beat. c. 3. omnis ex infirmi
tate feritas est. Menander apud Stob. tom. 2. tit. 20.

Τὸ δὲ ἐξυθιμὸν τῷτο καὶ λίαν πυχρὸν,
ὁφθαλμῷ δὲν εὐθὺς πᾶσι μικροῦς λυχαί.
Ira fci prompta amarulentaque inuolens
Indicium infirmis Floris cunctis facis.
Musonius apud Stob. Μικροῦς λυχαί γὰρ τὸ ἀνα
αἰεῖν καὶ ἐπιτηδεύειν περὶ τῶν τοιούτων. Juvenal. sat.
13. — minui

Semper et infirmi est animi exiguae voluptas,
Nisio. continuū sic collige, quod vindictā
Nemo magis gaudet quam femina. —

Ammianus hist. l. 27. c. 6. Iram definiunt esse ul
cus animi, nasci ex mentis molitiae consuetum; id as
serente argumento probabili, quod iracundiores sunt
incolumibus languidi, et femina maribus, et iuue
nibus senes, et felicibus arumposi. Aristot. rhetor.
l. 2. c. 2. Κόμῳντες, πανοῦχοι, ἐβῶντες, διψῶντες,
ἔλας ἐπιθυμῶντες, καὶ μὴ καλοῦσθαι, ἀρῖλοι εἰσι καὶ
ἐυπαρόμυτοι Plut. de irac. cohib. Ὡς γὰρ αἰσθῆμα μα
γάλως εἶναι ἐν σαρκὶ πληγῆς πόθος, ὥστε ἐν ταῖς
μαλακωτάταις ψυχαῖς ἡ σφοδρὸς τὸ * ἀντίσαι * [λι
πῶσαι] ἐνδοξος ἐκφέρει μείζονα θυμὸν ἀπὸ μείζονος
ἰδυνάμει. διὸ καὶ γυναικὸς ἀνδρῶν ἐργαζομένων καὶ
σοφῶν ὑπαικούστων, καὶ χεῖρῶν ἀμαλῶντων, καὶ
ἀλλὰς περὶ τῶν ἐντυγχέντων. ὥστε οἱ τῷ λυπα
ρῶνι μάλιστα τῆς ψυχῆς καὶ παρῶνι ἀνίσταται μά

λιστα δὲ ἀδινῶν δὲ θυμῶς, καὶ ἡ νδύει, ὡς περ ἔ
τω, τῆς ψυχῆς εἰκότως, ἀλλὰ ἐπιτηδεύει καὶ ἀν
στασιν ἐν ταῖς ἀμυντικαῖς ὁρμαῖς σφοδρῶτερον ἐξα
νσταλῶν. quod autem dicit ὡς περ ἔτω, Platonem
tangit, qui sicut Plutarch. idem, de virt. mor. refert,
νεύει τῆς ψυχῆς τὸν θυμὸν σπείνῃ.

Ἀδινῶν] τὸ γὰρ ἀδινῶν ἐπιτηδεύειν. Theophr.
de caus. plant. l. 4. c. 6. non ἀπαθῆσεν, ut codi
ces vulgati, etiam Heinsii editio, exhibent. sic
enim ipse lib. eodem c. 13. τὰ γὰρ ἀδινῶντες δὲ
λον [ὡς] ἐπιτηδεύει. & rursus c. 14. τὸ ἀδινῶν
ἐπιτηδεύειν.

Ἀμφότεροι γὰρ τέτρωται καὶ ἐν ἡδονῇ. Ut erge
vulnus accepit et herbam porrexit. Xyl. optimē. live,
manus dedit, et victus est uterque, & qui irascitur, &
qui dolet. Dio Prul. orat. 16. Ἀλλὰ διαπολεῖς ἰσ
χρῆς εἶναι χεῖρα, μάλιστα μὲν ἀπὸ τῆς καὶ σφοδρῆς
ἐκείνης. εἰ δὲ, μὴ γὰρ ῥαδίως, μὲν δὲ ὡς τῷ πυχρῷ
τῷ παρρησιόσασθαι, ubi in membro posteriori, de
fectus subesse videtur; supplendus hoc modo; εἰ δὲ
[μὴ,] μὴ γὰρ ῥ. &c. negativa iterata librarum vel
oscitantem, vel festinantem sefellit. Liban. in vita
sua: ἐποῦν ἢ ἔδιν αὐτῶν δίδως τῷ τῷ ὅτι σκαμ
μῶν. ὥστε ἐκ ἐπιτηδεύειν.

Παρά τῷ μισθῷ] ad duce sive praefide Musarum.
quia decimum addiderat. at quis iste Marco Musarum
auctor? M. Calv. Herculem vult. Herculem certe Evmenius
in oratione de scholis instaurandis, Musagetem, hoc est, comitem ducem Musarum
esse, accepisse ait Fulvium illum nobiliorem; qui ad
dem Herculis Musarum in circo Flaminio ex pecunia
Censoria fecit, cum in Gratia esset imperator. Qin &
Sveton. l. 2. c. 29. Ἐδίδετο Herculis Musarum
a Marcio Philippo sub Augusto extruenda meminit.
Nam quod Herculis et Musarum, legebatur, H. Calv.
bonus, codicum veterum fidem secutus, copulativam
sustulit. quoniam Plut. in quest. Rom. communem
fuisse aram quandam Herculis ac Musarum apud
Romanos, est auctor; instituta cavillam, ex
Jubae traditione, fuisse, quod Evandrum literas
Hercules docuisset. Ceterum Evmenius idem, Herculem
Musarum suscitare potius et defensorem, quam
auctorem et praecentorem habitum invenit, cum sub
jicit, Camenarum signa novem sub tusela numinis
fortissimi ab eodem Fulvio consecrata, quod mutui
operis praemissaeque juveni ornatae significaret, Musarum
quietem defensione Herculis, et virtutem Herculis voce
Musarum. De hoc Herculis Musarum, an Herculis
Musarumque templo, Nālo art. l. 3.

Nec rubor est emisse palam: venire videmus
Herculis ante oculos virginumque chororum.
& Fastor. l. 6. extremo.

Dicite Pierides, qui vos addixeris isti;

Cui dedit invitata vestra noverca manus.

Sic ego, sic Clío: clari monumenta Philippi

Aspici, unde trahit Martia casta genus. &c.

ματι σωφικταί, βραδύ ταχέα, κ' ἡγεῖται πω-
ρώδης, κ' ἀβροχῶ ἀιδνται.]

Παραφρατεύεται ἐνταῦθα ἐπὶ τοῦ συλκευματι.]
βλῃ γὰρ ἴσως ἢ οὐτως ἢ ὅτι ἐάν τις ποιῇ
σωφικτῆν, ἀ διαφέρει τοῖς δικείοις τοῖς. ἔστιν γὰρ
ἢ μὲν ἔχει τὴν αὐτὴν χάριν. Aristot. de celo
l. 2. c. 6.

Τὸ ἐνδοσιμον τῆς διαδοχῆς σημειῖται.] 'Ενδοσι-
μον, vel à re musica, vel à re nautica, vel à re mi-
litari etiam forsan translaturum videri queat: In re
musica usurpatur pro modulationis exordio, quo præ-
centor sive chori præfector cantandi, reliquis avspici-
um facit. Helych. 'Ενδοσιμον, τὸ πρὸ τῆς ψῆδης
κωδικοῦμα. & apud Svidam nescio quis? 'Ο γὰρ ἡ-
μῶν, διοσ ἐνδοσιμος ἦ] τῆς ψῆδης. Εἰς allusit Ari-
stot. polit. l. 8. c. 5. Περὶ τῆς μουσικῆς ἐστὶ, — ἵνα
διεσθ' ἐνδοσιμον γλῆν] τοῖς λόγους, ἔς ἀν τις εἰ-
ποιεν ὑποταγμένους πρὸ αὐτῆς. Eiusdem nomine,
de mundo c. 6. Μία ἂν ἐκ πάντων ἀρμονία σω-
φικτῶν κ' χοροδιδόντων κ' τὴν ἑσπέρην, ἐξ ἑνὸς τε
γίνεται κ' εἰς ἑνὸς ἀπλήρης καὶ ἀπὸ τῆς ἑσπέρης
καταρτίζεται, σωφικτῆς πᾶς ὁ χορὸς ἀν-
δρῶν, ἐδ' ὅτι κ' γυναικῶν, ἐκ διαφορῆς φωνῆς,
ἑξυτέραις κ' βαρυτέραις, μίαν ἀρμονίαν ἐμμελῆ
χορονοῦντων. ὅπως ἔχει κ' ἐπὶ τοῦ σύμπαντος δι-
επικύβητος διὰ κ' γὰρ τὸ ἀναδῆν ἐνδοσιμον ὑπὸ τῆς
φωταυρίας ἀν χοροῦμας ἀναγορεύουσιν, κινεῖται
μὲν τὰ ἀπὸ αἰετῶν, κ' ὁ σύμπας ἑσπέρης. &c. hoc
est, ut Plato Euthyd. 'Ομοῖα ὑπὸ διδασκαλίας χορὸς
ὑποσημαίνονται. Julian. item Imp. ad Jamblych. ep.
43. 'Επεὶ δ' αὐτὸς ἡμῖν τὰ μέλη τὸ ἐνδοσιμον
κινεῖται, κ' ὅτ' ἑμὲ βόλβω κινεῖται κ' διοχεῖται
καὶ ἀδιδόντας, φέρει σὺν, καὶ ἀπὸ τοῦ Διονύσου τὸν
δύνασον χρῆσται πρὸς τὴν χορείαν ἀναγει φέρει],
ὅπως κ' ἡμῖν ὑπὸ τῆς σφ' πλησίον τὸ εἶδος ἀντι-
χρῆσται, ἀπὸ τοῦ πρὸς τὴν χορείαν πρὸς τὸ ἀνάκλυ-
μα τῆς ῥυθμῆς σωφικτῶν. Et Liban. orat. 3.
in Constantinum & Constantem: 'Οπὶ νῦν τὰ σω-
φικτῆρα τῆς οἰκουμένης γλῆν, καὶ ἀπὸ τοῦ χορῶν, μὲν
ἀρμονίαν ἐκτείνουσιν, σωφικτῶν, δύο χοροῦμας
ἐνδοσιμον τὸ μέλ. In re nautica, pro Celestima-
te, sive carmine, incondito plerumque satis illo, quo
celestyta, i. e. hortator, sive porticus, remigibus
præit, eosdemque ad opus suum exequendum instigat.
Philosof. win. imag. l. 1. in Argo. 'Ο δὲ δὲ τὸ
ἐνδοσιμον τοῖς ἐρέταις φέρεται. Avtor innominatus à
Svida lavdatus: 'Οι γὰρ καλῶν τῶν ἐρέταις τὸ
ἐνδοσιμον ἐκτείνουσιν. οἱ δὲ ἐπὶ τῆς ἐνδοσιμον ἀδρῶ-
ν τῶν ῥυθμῶν ἐκτείνουσιν. In re militari, etiam
si nondum occurrat exemplum usurpationis isti-
us, potest idem tamen eodem sensu usurpari, quo
ἀνακλυτικὸν Svida exponitur, τὸ εἰς ἐπὶ τοῦ
scil. ut Pollux, l. 1. c. 10. § 19. classis illud, quo
prælii ineundi signum datur. (Siquid & τὸ ἀνά-
κλυμα τῶν ῥυθμῶν Julianus illud ἀνακλυτικὸν) qd
etiam statim post superiore illam usus est imagine,

avtor ille de mundo. 'Οπῶς ἔν ὁ πάντων ἡγεμόν τε
κ' ἡγεῖται, κ' ἀφ' ἑαυτοῦ ἐν ἄλλοις πάλιν λογισμῶν,
σημῆν πᾶσι φέρεται μέλ. ἐκτείνου τε κ' γὰρ ἐ-
κτείνου, κινεῖται πᾶσι ἐκτείνου ἐν κύκλοις κ'
πᾶσι ἐκτείνου ἐκτείνου ἐκτείνου τὸ δρῶν, τοῖς
ἐν πάλιν κινεῖται μέλ. κινεῖται κινεῖται, ἐπειδὴν ἡ
σάλλει σημῆν τῶν φρασεῶν. τότε γὰρ τῆς φρα-
σῆς ἐκτείνου κινεῖται, ὁ μὲν ἀπὸ τοῦ ἀνακλυτικῶν, ὁ γ'
δὲ ἀπὸ τοῦ ἐκτείνου, ὁ γὰρ κινεῖται, ὁ γὰρ κινεῖται, ὁ γ'
ἐκτείνου κινεῖται. κ' ὁ μὲν ἵππον χαλινῶν, ὁ γ'
ἐκτείνου ἀνακλυτικῶν πάλιν γὰρ ἵππον ἀνακλυτικῶν
κινεῖται κ' πρὸς τὴν ἐκτείνου ἐκτείνου κινεῖται
κινεῖται. ὅπως γὰρ ὁ μὲν τῶν συμπασι φέρει.
ὅπως γὰρ μίαν ῥυθμῶν ὁμοιοῦσιν ἀπάντων, γίγνεται
τὰ δικαία. ad quod vocabuli significatum allusit for-
sitam Lucian. in Lapsithis, cum ait Cleodemo, qd
Stoicos incessere avehat, ἐκτείνου πρᾶβουσε Hexa-
mochlis epistolam, qd pugnis tui bisque mod consecu-
tis classicum quoddam præcinebat. Potest & Marco
videri (quia διαλύσις, i. e. dissolutionis signum di-
citur) esse τὸ ἐκτείνου hoc loco, quod τὸ ἀνακλυ-
τικὸν (prout & constanter id usurpatur) eadem l.
3. § 5. idem enim planè utrobique argumentum agi-
tur; atque ita cum Xyl. tum & Casavbonus accepe-
runt. Marci autem mentem eximie illustrant, qd
ex avtore illo de mundo adduximus: ex quo & ista,
cum eodem faciant cumprius, subjunxisse non pi-
gebit. Καὶ δὲ γὰρ, ὅπως ἐν τῇ κυβερνήτῃ, ἐν ἀρ-
ματι γὰρ ἡγεῖται, ἐν χορῶν γὰρ χοροῦμα, ἐν πάλιν γ'
ἡγεῖται, ἐν φρασεῶν γὰρ ἡγεῖται. τὸ τὸ δὲ ἐν κινε-
τικῶν. πάλιν καὶ δὲ, τοῖς ἡμῶν καματῶν τὸ ἀρ-
χῆν, πολυκίνητον τε κ' πολυμέμον. τὸ γὰρ ἀντι-
πῶν τε, πᾶσι καματῶν σαματικῶν ἀδι-
νεῖται. ἐν ἀκινήτῳ γὰρ ἡγεῖται, πάλιν κινεῖται, κ'
ἀκινήτῳ ὅπως βέλεται κ' ὅπως. — ἡγεῖται γὰρ ἀκί-
νητος αὐτῶν, κ' ἐμμελῶς ὁ σύμπας διοικουμένηται
διακλυτικῶν ἐκτείνου κ' γὰρ.

'Ου δὲ τὸν τὸ νοῦν ἀπειθεῖς ἦ] de qui-
monia ista, vide ad l. 9. § 9.

'Ουδὲν γὰρ βίαιον τὸ ἐπιτίσεται.] Nihil à
Deo creaturæ rationali violentum injungitur, nihil
quod naturæ ipsius adversum, nihil quod non eodem
consentaneum planè sit. annen hoc est quod domi-
nus Christus, Matth. c. 11. v. 30. 'Ο γὰρ ζυγὸς μου
χρηστὸς, κ' τὸ φορτίον μου ἐλαφρὸν ἔσται;
Ἀλλὰ μόνα, κ' εὐσιν ἐστὶν αὐτῶν.] leg. vel
ἀλλ' ἂν μόνα κ. γ. vel, ἀλλὰ μόνα ἀ. κ. φ. vide
Fabium ex inst. l. 12. c. 11 ad l. 12. § 32.

'Ου μὲν τοι ἀνέχεται, ἀλλὰ τὴν ἀντίαν φά-
ρε] tamen ea non sustinet, sed in contrarium fer-
tur. Xyl. rectè. Et hoc est, quod Apost. ad Tim.
ep. 2. c. 2. v. 25. ἀντιπατάται, sive ἐναντίται.
quem vide & ad Rom. c. 8. v. 7. nam quod inter-
pres Angl. τὸ ἀνέχεται hic sursum ferri reddidit,
cum ab usu vocabuli, tum & ab avtoris mente
aberravit, & difficultatibus se supervacaneis im-
plicuit.

Ἀρεταὶ αὐτῆς οὗτως] ista enim omnia sunt humanitati, adeoque humanæ ipsi naturæ repugnantia.

Καὶ λαίπει καὶ τότε τὴν αὐτὴν χάριν] itaque lapidatus videtur. ut. *supr.* § 9. certe enim stationem suam deserit, cum spiritibus illis defensoribus, Judæ, v. 6. q. non per omnia divinæ sponte se subiecit voluntati. vide *lib.* 10 § 25.

Πεὶς ἐπὶ πᾶσι καὶ θεοσέβειαν καὶ περὶ δικαιοσύνης] non ad justitiam magis, inquit, quàm ad pietatem conditus est homo; imò ad istam etiam quulò magis. vide Paulum apud Luc. in *Act.* c. 17. v. 26, 27.

Τῆς κοινοῦταισίας] κοινοῦταισία (sicut *lib.* 1. § 16. κοινονομισμῶν) vocabulum, quod hanc temetè alibi reperias, affectionem illam designans propriè, q. q. est est *κοινοῦναι* &, ut *Aristot. ethic. lib.* 4. c. 1. sive *κοινότης* & *κοινωνικὸς*, ut *Pav.* ad *Tim.* ep. 1. c. 6. v. 58. *Communicare ac largire sus proclivis.* Verùm Marco istic passivatis significatum magis obtinet, affectumque eum denotat, q. promptus q. est ad communem factorum legem subeundam, eoque omnia æquo animo perpetuenda, q. ad universi rationes conducere videbuntur. vide *supr.* § 13.

Προσβυτεῖα καὶ διακρίσις] antiquior, inquit, justitia ipsa est pietas & θεοσέβεια. vide *lib.* 6. § 30. q. modo ergo antiquissima omnium justitia, ex qua reliquæ virtutes universæ procedunt? *supr.* § 10. Verùm ibi justitiam latiori sensu accepit, prout eam virtutem designat, q. suum cuique, sive Deo, sive homini, tribuitur; istic strictiore, q. homini quod est suum elargitur, & pignat, q. erga Deum est, ἀντιδωκίται. utriusque vocabuli hujus usus & significatus creberrima in sacris etiam codicibus occurrunt exempla. Vide ad *lib.* 12. § 1.

§ 21. Ὡς καὶ εἰς, καὶ ὁ αὐτὸς ὅτιν αἰετὶ τῷ βίῳ αἰσῶς] *Calavb.* ad *Pers.* sat. 3. v. 60.

Est aliquid quod tendit?

ἔχεις πῶς περὶ τοῦ τοῦ βίῳ σκοπῶν; finis ille ultimus est scopus ad quem tota viri collinandum; singule verò actiones instar sagittarum sunt, quæ eodem jaciuntur. *Philo de sacrific.* *Caj.* & *Abel.* *Σκοπῶν μὲν τὸ κατὰ λόγον, βέλουσιν ἢ σκοπῶν ἢ κατὰ σῶμα.* ita intellige sequentia *Persii* verba;

-- & in quod dirigis arcum.

Ἀπλῆς tamen & singula facta & dicta sagittæ assimilaveris. quàm arcus. *Virgil.* in *culice*

-- huc mittis, & omnes

Dirigit huc sensus,--

Vide ad *lib.* 2. § 16. & *lib.* 10. § 37. *Collineant* autem verbum, quod est usus ille, rei de qua agitur, eximie competere videtur. oportet enim omnes vitæ totius actiones in fine illo unico ultimòque concurrere, quemadmodum lineæ undique à circuli periphæria profectæ in centro desinunt ac conve-

niunt universæ. *Marcus* alter, *Bremita*; non Imperator, ἐν τῇ συμβουλῇ, ἵνα σκοπὸν ὁρεῖται ἔχειν ἐν παντὶ κατὰ τὸ νόμον, καὶ περὶ γυμνασίου. Mirum interim quod *Chrysippum* *Plutarchus* asserit, plures fines sive scopos statuisse. quoniam, prout codices exhibent, *Plutarchi* hoc ipse, non *Chrysippi* videatur. locum, quod restitutum, altius repetam. sic itaque legitur, de *commun. notion.* c. 20, & 21. Καὶ γὰρ ἄλλων ἔνεστι τῶν αἰετῶν ἀνδρῶν ἐν τοῖς σκοποῖς ἀξι-
 10 ον ἰσορροπῆσαι, πάντων ἀπλῶς περὶ γυμνασίου καὶ διδασκαλίας οὐκ αὐτῶν ἀλλὰ καὶ ἄλλοις ἀπὸ τοῦ πατρὸς τῶν ἑταίρων. ἐστὶ δὲ τῶν καὶ σκοπὸς περὶ τοῦ βίου, καὶ μὴ πάντων ὅσα περὶ τοῦ βίου ἐστὶν ἢ γινώσκῃ τῶν ἀναγορῶν ubi pro ἀπὸ τοῦ βίου legendum, vel ἀπὸ τοῦ βίου, nulli aut rei aut dogmati suo an alieno parentem; vel cum *Turnebo* ἀπὸ τοῦ βίου, à rebus omnibus dogmatibusque, cum suis, tum alienis, dissensionem, sive diffidentem. tum periodi consummatæ notula ibidem figenda, ut illa περὶ τῶν ἑταίρων ὅτι,
 20 novam periochen ordiantur. alioqui quod tanquam absurdum & à nozione, communi alienum notat, & *Chrysippo* appingit *Plutarchus*, *Plutarchus* ipse dixerit.

Οὗτος εἰς καὶ ὁ αὐτὸς δι' ὅλην τὴν βίαν ἔδ' ἐδιδόταται] *Senec. epist.* 20. *Vitium* est hæc vita diversitas, & signum vacillantis animi, ac nondum habentis tenorem suum. Etiamiam dicam unde sit ista inconstantia, & dissimilitudo rerum consiliorumque, nemo proponit sibi quid velit; nec si proposuit, per-
 30 severat in eo, sed transilit; nec tantum mutat, sed redit, & in ea quæ deseruit & damnavit, revolvitur.

Τὸν σκοπὸν δὲ τὸν κοινωτικὸν] vide *lib.* 5. § 8, 16. & *lib.* 1. § 23.

Ἀεὶ ὁ αὐτὸς] vide ad *lib.* 1. § 8, 16. Τὸ αἰετὶ ὁμοίον. & *infr.* § 27. *Elizabethæ* nostræ, p. x ac beatæ brandæque æternum memoriz, notum est nobile ac tantæ dignissimum heroinæ elogium, *Semper eadem.*

§ 22. Τὸν μῦθον, τὸν ὁρεῖν καὶ τὸν κατὰ λόγον] Fabulam Æsopicam de mure urbano ad agrestem aliquando excurrente, & illo vicissim in urbem revertente, habes ab *Horatio* festivissimè descriptam, *serm.* 1. 2. sat. 6.

Καὶ τὴν πόλιν] Allusit eodem & *lib.* 7. § 3. μυθολογίαν ἐπὶ τοῖς ἀνδράσι διαδραματίζεσθαι.

§ 23. Τὰ καὶ πολλὰ δὲ γυμνασίου καὶ παιδείας δεικνύει] *Socrates* certe apud *Platonem* in *Cratone* multis ostendit, τὰς καὶ πολλὰς δεικνύει, esse nihili faciendas. Idemque in *Phædone*, plerisque τῶν δεικνύειν σοφῶν, ὅσων δι' αὐτῶν τὰ μαθηματικά. & *Epictetus* eodem, opinor, respiciens, differt. *lib.* 2. c. 1. Ὁ γὰρ δεικνύει, ἢ πινῶν σοφῶν, ἀλλὰ τὸ σοφῶν πόρον ἢ δάνατον. -- εἰ μὴ ὅτι [&] ὥς μὴ τὸν δάνατον, τὴν φύσιν ποιεῖ καὶ τὸ κατὰ λόγον δόγμα, τὴν ἀντιστοιχίαν, καὶ τὸ ἀρετῆς, καὶ ἀδιαφορίαν. Ταῦτα καὶ ὁ *Σωκράτης* κα-
 50 λῶς

λαὸς πᾶν μορμολύκεια ἐκάλεσι: ὅς τ' οἱ τοῖς πα-
λαιοῖς τὰ φρονησιμὰ φαίνεται διὰ, καὶ φασκεῖ. δι'
ἀπειρίας, τοῦτέστι π. καὶ ἡμῖς παράμυρ φρεῖ τὰ
πράγματα, δι' ἑδὲν ἄλλο, ἢ ὅσων καὶ τὰ πα-
λῖα φρεῖ τὰς μορμολύκειας: τὴ γὰρ ἐστὶ παλαιοῦ;
ἀγνοία, ἀμαθία. δῖνατος ἢ ἐστὶ μορμολύκειον.
Socrates itaque non plebis dogmata laetis larvisque
conferrebat, sed idiotas eorumque dogmata puerilibus,
externa ista, quae illos tertere solent, larvæ. Episte-
tus ipse pariter lib. 3. c. 21. ὅπως ἐν περὶ δῖα τέ-
των αὐτὸν ἐκφοβῶν, λέγει αὐτῷ, "Γραφεῖ, ζήτην τὰ
παλῖα: ἐκείνοις τὰ φρονησιμὰ φασκεῖ. ὅθεν ἐγὼ
δ' ὀνόμα, ὅτι ὁραμὴν ἐστὶν, ἰσχυρὸν δ' ἑδὲν ἐχει.
vide ad l. 2. § 12.

§ 24. Λακεδαιμόνιοι τοῖς μὲν ξένοις ἐν ταῖς
δουλείαις ὑπὸ τῇ οὐκίᾳ τὸ βέλτερον] Scilicet pere-
grinis advenisque indulgebant ea Spartani, quæ con-
cessa volebant suis. Ideo, cum Chii quidam Spar-
tae aliquando agentes, dum à cœna redeunt ebri-
ati, in Ephorio vomuissent, & in Ephorum sellis
etiam ventris onus deposuissent, comperto non cives
suos, sed Chios contumelie illius auctores exitisse,
præconis ministerio publico denunciabant, τοῖς Χί-
οις ἐφ' ὅσων ἀπαιχταίνεν: Chii sese, ut lasciviant,
permittent. Plut. in apoph. Lacon. Cæterum Eli-
an. lib. 2. c. 15. pro Chii Clazomenios habet, &
sellas fuligine rinctas refert, edictumque ab Epho-
ris in hæc verba: ἐξέσω Κλαζομενίους ἀχαιοὺς.
Clazomeniis licitum esto indecorè se gerere. Adve-
nis itidem, quæ ad ludos solennes spectandi gratiâ
Spartam convenerant, in umbra sedes collocabant;
quod suis quoad duriciem omnem sustinendam ex-
ercitatos volebant, nevigam permittebant. Verum
istud ævi inferioris fuisse videtur. siquidem primis
reipublice illius temporibus advenas minimè ad-
mississe videntur. Plut. in instit. Lacon. Ἐσθλασί-
αι δ' εἰσὶν ἡσπατο, (de Lycurgo sermo habetur)
ὁπως οἱ περιεστέοντες μὴ διδασκαλοὶ κακῶ τινα
τῷ πλείωτις ὑπάρχωσι. de Lacedæmoniis interim
Tertull. apologet. c. 6. primos eos penulam ludis ex-
cogitasse, nè vel hyeme voluptas impudica (quæ in
theatris scilicet exercetur) frigeret. quod tamen riden-
do dixisse Tertullianum contendit Rigaltius.

§ 25. Τὸ Περδικκα ὁ Σωκράτης] De So-
crate Laert. l. 1. τὸ φασκεῖν ὅτι δ' Ἀρχελάου τὸ
Μαλαθ. ὅ, καὶ Σωκράτη τὸ Κερωνίον, καὶ Ἑυρύλοχον
τὸ Λακιστιανόν, μήτε χρῆματα ποσειδωνεῖν, ὅ
αὐτῷ, μήτε παρ' αὐτοῦ ἀπαθῶν. De Perdic-
ca nihil. Imò, quod de Perdicca Marcus, de Ar-
chelao Seneca, de benef. l. 5. c. 6. Archelaus rex
Socratae rogavit, ut ad se veniret: dixisse Socrates
traditur, Nolle se ad eum venire, à quo acciperet bo-
neficiâ, cum reddere illi paria non posset. Verum
subjicit Seneca: Primum in ipsius potestate erat non
accipere, deinde ipse dare beneficium prior incipie-
bat. Veniebat enim rogatus, & id dabat quod utige-

ille non erat Socrati redditurus. Etiamnum Archelaus
daturus erat aurum & argentum; recepturus
contemptum auri & argenti. non poterat ergo Ar-
chelao referre Socrates gratiam? & quid tandem erat
accepturus, quantum dabat? &c.

§ 26. Ἐν τοῖς ἑπτὰ ἐπιστολῶν χεῖμασι] Quam
ista Ephebia scripta? aut licet etiam Ephebia? nam
Magicos nescio quos characteres, & vocabula barbara
sub hoc titulo etiam proverbio celebrata, discimus
ex Diogeniano in paræmiarum collectione; & Hesy-
chio; Svidâ; Eustath. ad Iliad. π. Clemente Alex.
qi & Strom. l. 6. recenset & explicat: & lib. 1. ad
Dactylos Idæos auctores & inventores refert. Verum
nihil illis videtur cum præceptis istiusmodi, quæ ad
mores componendos spectant, commune fuisse. for-
san Marcus scripserat ἐν τοῖς ἑπτὰ ἐπιστολῶν, sive
ἐν ἑπτά χεῖμασι. Indè enim istiusmodi ali-
quid Seneca, uti mox videbitur, adducit. Et Epictetum
suprà laudaverat Marcus ipse l. 9. § 41.

Συνεχῶς ὑπομνήσκεις ἡς παλαιῶν πινος ἡς
ἀρετῇ χηνομύων] Seneca. epist. 11. Aliquis vir
bonus nobis eligendus est, ac semper ante oculos ha-
bendus, ut sic tanquam illo spectante vivamus, &
omnia tanquam illo vidente faciamus. Hoc Epicurus
præcepit: custodem nobis & pædagogum dedit: nec
immerito magna pars peccatorum tollitur si peccaturis
testis assistat. aliquem habeat animus, quem vireatur,
cujus auctoritate etiam secretum suum sanctius fa-
ciat. O felicem illum, qui non affectus tantum, sed
etiam cogitatus emendat! O felicem, qui sic aliquem
ceteri potest, ut ad memoriam quoque ejus se componat
atque ordinet! qui sic aliquem ceteri potest, citò erit
virendus. Elige igitur Catonem. si hic videtur tibi
nimis rigidus, elige remissioris animi virum, Laliu-
m. elige cum, cujus tibi placuit & vita & oratio: &
ipsius animum ante te sersens, & vultum illum sem-
per tibi ostende vel custodem, vel exemplum. opus est,
inquam, aliquo ad quem mores nostri se ipsi exigant.
nisi ad regulam, prava non corriges. Idem ep. 25.
Sic fac, inquit Epicurus, omnia, tanquam spectes Epi-
curum. Prodest sine dubio custodem sibi impositum, &
habere quem respicias, quem intusque cogitationibus
tuis judices. hoc quidem longè magnificentiis est, si
vivet, tanquam sub alicujus boni viri, ac semper præ-
sentis, oculis. sed ego etiam hoc contentus sum, ut
sic facias quæcumque facis tanquam spectes aliquem. omnia
nobis mala solitudo persuadet. cum jam profeceris
tantum, ut si tibi etiam tui reverentia, licebit dimis-
tas pædagogum. Interim te aliquorum auctoritate
custodi. aut Cato ille sit aut Lalius, aut ejus inter-
ventu perdit quod homines vestra supplicent, dum
te efficit eum coram quo peccare non audeas. cum hæc
effeceris, & aliqua cæperis apud te tui esse dignatio,
incipiam tibi te permittere. Idem. epist. 102. Scias
magnum virorum, non minus præsentia esse utilem
memoriam. Gemina habet his Theodorice. à S.
Viktore

meliss. l. 2. c. 1. Ἀρχὴς μὴ μαδῶν, ἄρχην μὴ
ἐπιχειρεῖν. Isocras. in Nicod. Ἐάν ἀρχὴς μαδῶσι
πολλῶ μάλλον ἀρχην διωήσονται. De se Tul-
lius rex apud Dionysium Halicarn. l. 4. Πε-
ρὶ σπουαί πούτου φανερόν ἐστι καὶ ἀρχην ἐπιταμαί
καλῶς, καὶ ἀρχὴς σωζέμενος διώσεται. Plato de
legib. l. 6. Δὲ δὴ πᾶσι τῶν ἀνθρώπων διανοητῶν
ἀπάντων ἀνθρώπων, ὡς ὁ μὴ δολέουσι καὶ
διαποικίαν γίνονται ἄλλοις ἐπὶ αὐτοῖς καὶ καλλιστῶν
τῶν καλῶν δολέουσι μὴ ὡς ἡ τῶν καλῶν ἀρξαι.
Aristot. polit. l. 3. c. 4. Δὲ καὶ λέγεται τὸ κα-
λῶς, αἷς ἔκ ἐστιν ἔν ἀρξαι μὴ ἀρχόντων. & ex
eodem Joan. Climach. ad Pastor. Οὐκ ἐστὶν ἔν
ἀρξαι, ἐάν μὴ ἀρχόντων. Idem ibid. l. 7. c. 14.
Τὸν τε γὰρ μύλλοντα κῆρος ἀρχην, ἀρχὴν δὲ αἰ-
δὲν ἀνθρώπων. Senec. de ira l. 2. c. 15. Nemo re-
gere potest, qui non & regi. Itaque de Agesilao Plut.
hoc illi profuisse ad rem in imperio bene gerendam,
τὸ εἰδέναι ὅτι τὸ ἀρχην, μὴ ἀπαίδευτον τὸ ἀρ-
χέως. Joseph. antiq. Πάντες οἱ ἀρχὴς καλῶς
ἐνμαρτυροῦνται, καὶ ἀρχην εἰσονται, παραδόξως οἱ
ἐξοῦσαι. Philo Jud. Ὁ μαδῶν ἀρχέως, καὶ ἀρχὴν
ἐνδὺς μαδῶνται· ἐδὲ γὰρ εἰ πάσης γῆς καὶ θαλάσ-
σης τὸ κέρδι ἀνὰ λατὸν πῆς, ἀρχων ἀν εἰν πῆς
ἀλῆθειαν, εἰ μὴ μάδῃ καὶ πῆς ἀλῆθειαν τὸ ἀρ-
χέως. Utrumque exhibet Maxim. collect. c. 46.
Cicer. de legib. l. 3. Qui bene imperat, paruerit
aliquando necesse est; & qui modestè parerit, videtur,
qui aliquando imperet, dignum esse. Isidor. Pelus. l.
5. ep. 455. Οὐδὲν ἔστι παρὶ νομῆς ἀρχην, αἷς
τὸ νομῆς ἡρχῶν. Ὁ γὰρ ἀρχὴς ἐν νομῆς,
ἀρχὴς ἐστὶ καὶ ἐν ἡγεμονίᾳ οἱ δ' ἐν τῇ ἰσχυ-
ρίᾳ. καὶ ἀνωτατοῦ ἐπιχειρεῖν, καὶ πῆς τὸ ἀρ-
χέως ἀνεπιτήδειοι, ἐπὶ καὶ εἰς ἀρχὴν ἀνεπιτήδε-
ύονται. quam sententiam claram satis sane, & concin-
nè conceptam, interpres scœdissimè ut multas alias
eiusdem auctoris, depravavit. Vide eundem & epist.
225. & 275. Ab alia mente, nec vera tamen cer-
tāve minùs, Plut. ad princip. incrud. Δὲ γὰρ ὡς πῆς
ὁ κῆρδον, αὐτὸς ἀσπῆς ἡμετέρας καὶ ἀδιδασκαλίας,
ἐπὶς ἀπαίδευται τὰ λοιπὰ τῇ πῆς αὐτὸν ἐφαρ-
μογῇ καὶ παραδείξῃ συμφορῶν, παραπλοῖας
τὴν ἀρχὴν πῆς αὐτὸν ἀρχὴν κλησάμενον ἐν
ἐαυτῷ, καὶ κατὰ διωκτοῖς πῆς ψυχῇ, καὶ κατὰ
ἐνομήν τὸ ἦδον, ἔτι συναρμόδιον τὸ ἀρ-
χόν· ἔτι γὰρ πῆς ὁδὸς ἐστὶν ὁδὸν, ἔτι διδασκαλίας
ἀγνοῦντος, ἔτι κοσμεῖν ἀκοσμεῖν, ἢ τῆς ἀ-
τακτικῆς, ἢ ἀρχην μὴ ἀρχέως. ubi non possum
probare quod Hen. Stephan. pro ὁδὸν vult τῆς ἀρχῆς
substitui: quem tamen M. Bernard. sequitur var. lect.
l. 3. c. 17. hoc autem fit, ut Plato polit. l. 9. Ὁ-
ταν ἐαυτὸς τις ἐν ἀρχῇ, ἄλλον ἐπιχειρήσῃ ἀρ-
χην. Neque enim exercitum continere potest impera-
tor, (aut populum princeps) qui se ipse non continet.
Cicer. ad Quint. frat. Tunc incipit aliis imperare,
cum ipse improbitur dominis, dedecori & turpitudi-

ni servire deficiat. Idem parad. 5. vide l. 1. § 15,
16. & l. 2. § 2.

Πολλῶ μάλλον ἐν τῇ βίῃ] liquidem, Ars est
artium regimen vitæ. Joan Gerson de recidiv. vide
suprà ad § 5.

§ 30. Δὲ καὶ πύρκα] Iambus est πύρκατος,
à Philone adductus in lib. de libert. viri boni: Ὁ-
δὲν, inquit, καὶ τὰ πύρκα μέγα φιλοσόφους ἐκείνῃ
φασιν εἶναι.

10 Ὁν γὰρ μέλλειναι τῇ νόμῳ δόλοισ ἔρη καὶ πῆς
Δὲ καὶ πύρκα, καὶ μέγιστοι σοὶ λόγῳ.
tria dixerat, sed ubinam tertium nullam comparet.
legas, me auctore, τὰ τελευτῶν, non πύρκα.
Quod autem præfixa cavissis superioribus annexit
ista M. Cæf. quasi ab ortu nativi ratione argumen-
tum duxerit Marcus; ideo scilicet. disciplina cuique ad
virtutem opus esse, quia servus quisque natus sit, hoc est,
sensibus brutisque affectibus addictus, cognitione au-
tem solidâ, rationeque rectâ destitutus; probare non
20 possum. Primum siquidem Stoics istud havâ placet,
vitia à natura, sive ingenta, esse; non magis quàm
virtutes. Tum non omnes in universum mortales,
sed servos solos spectare quod à poeta hic dicitur, ex
Philone liquet: & servos quidem ἀρχοντάς τε καὶ
αἰχμαλώτους, quæ ac vernas οἰκοφύεις. Itaque τὸ
πύρκα, hoc loco, non natum esse significare vi-
detur, sed eodem sumi sensu, quo in eodem ferè ar-
gumento, ab Evripide in Hecuba, ubi dixit;

30 Ἄς αὖ, τὸ δὲ καὶ αἷς κακὸν πύρκα αἷς
& à Theognide in illis;

Οὐποτε δολέῃ κατὰ τὴν ἐνδοῖα πύρκα,

Ἄς αἷς πολέῃ, καὶ αἷς κακὸν ἔχει.

Δὲ καὶ πύρκα, i. e. δὲ καὶ ἀρξαι, utriusque est. Ubi nec
speciendam planè duxerim Caroli filii conjecturam,
quod ista describendum animadvertit ipse, in pri-
ore versiculo vocabulum idem hoc forsan reponen-
dam, ut legatur,

Ὁν γὰρ μετῆναι τῇ νόμῳ δόλοισ ἔρη.

40 Οὐκ ἔρη μετῆναι, ἀντὶ τῆς, καὶ μέγιστοι, ἢ μέλλειναι
ἐκ ἐστῶ.

quomodo Evenus apud Aristot. eth. Eudem. l. 2. c. 7.

Πῶν γὰρ ἀναγκαῖον ἀρξαι ἀντιμετῆναι ἔρη.

Ingratum est quicquid necessarium est.

Et apud Herodotum l. 7. Thessali 3 ἡδμετῶ γὰρ ἀ-
δυνατοῖς ἀνάλκῃ χρέωνται ἔρη. Nunquam impotentia
potior est necessitas. Evripid. Orest.

M. Ἀπαρὶς θυγατρὸς φάσανον. O. Ψυδὲς
ἔρη.

M. Ἀλλὰ κατὰ μοῖ δὲ γὰρ τῆς O. Οὐ κατὰ
δὲς ἐστῶ.

Idem valet ἔρη & ἔρη. Denique λόγῳ istic ratio-
nem non significat, quasi de servis dicatur, quod Hom.
Odyss. p. v. 322. & ex Homero Plato de leg. l. 6. &
Athen. diplom. l. 6.

Ἡμεῖς γὰρ τῇ ἀρετῇ διακίνομεν τὴν εὐρύτητα τοῦ
ἀνθρώπου, ἔντ' ἀντὶ τῆς δόξης ἡμεῖς ἀρχοῦνται.

sed *sermonem*, sive *orationem* designat, uti & Philo ipse nos docet, q̃i verbis versibusq̃ illis ait *ἐλευσιν μετυσίας*, q̃od priora spectant, ἢ *ἰσηγείας*, q̃od posteriora respiciunt, i. e. *lege agendi facultatem*, & *liberam suffragii cum reliq̃i ferendi potestatem*, vel etiam, latius sumendo, *sermonis libertatem*, esse servis denegatam. q̃omodo παῖρσις eisdem interdīctam, Julianus de *cynism. orat.* 2. Τῷ δὲ αὐτῷ ὃ δὲ νόμῳ ἢ μὲν ἀδιδῶσι παῖρσις, q̃anquam ἰσονομίαν q̃am cum ἰσηγεία in confundere videtur, ἀ παῖρσις, sed secus sumptā, displicet Ilocrates, in *Arctopag.* ubi ait, Ὡς δὲ ἡγεῖσθαι πῶς ἢ ἀκολασίας, δὲ μὲν ὁμοῦ πῶς ἢ παρρησίαν, ἀλλὰ δὲ πῶς ἢ παῖρσις, ἰσονομίαν. Vult nimirum senarius ille, verum esse de *servis*, q̃od de *egentibz Theognis*,

Πᾶς γὰρ ὁ ἄνθρωπος πνίγη δειδμημένος, ὡς ἐπεί πειν
 ὄνυξ ἔσθην διωκόμενος, ὡς ἔστιν ὁ ὀπίσθιος.

Ὁυδὶ ἔφειν δυνάμει· γὰρ ὡς αὖτις οἱ δέδεται.

Nam cui paupertas est addita, nil facere audei,

Nil fari. linguam vincula sæva premunt.

Hinc apud Longinum *ἔτι ὅτι* nescio quis, *ἀλλὰ* 20
ἀπὸ πάντων, *ψυχῆς γλαῦκόμενος* & *δραστήριον*,
διὰ τὴν περικλυτὴν τοῖς ὅμοσι δαμνὲν, *servitute*
omnem, *cum ori fissellam obducas*, *esse anima* *cap-*
itulam at carcerem *quendam*. itaque *ὅλοιον μὲν* *ἐν*
ῥήτορα, *servum neminem unquam* *rethorem* *exti-*
sisse; *cum* *aliz* *tamen artes atque instituta* *humanio-*
ra *etiam in servos cadant*. Verum Svidas ubi *Si-*
bynnium *quendam* *Theodectē* *servum*, *ὁμολογῶν*
τοῦ ἑντεταμένου, *ἐς servū* *primum omnium* *rethoricam*
professum *ait*, *plures deinceps idem* *factitasse* *subindi-* 30
cat. Meminit & *Lucii Otacilii* *in rethoribus* *clarif.*
Svetonius, *quem cum servivisset*, *etiam ostiarius in ca-*
tena, *ἔπαινον*, *cui orationem scripserat* *manumissum*,
Cr. Pompeium *docuisse*, *testatur*. Certē philosophis
esse servis *licuit*; *quod multis* *exemplis* *docet* *Gellius*,
l. 2. c. 18. *cur non rethoribus* *licuerit*? De *parre-*
sia *interim* *istis* *negata* *occurrunt* *Tragicorum* *illa*,
Sophoclis *Ascrio* *apud Stob. tom. 2. tit. 40.*

Δούλον γὰρ ἐν δεσμοῖσι δραπέτης ἀνὴρ

Καὶ λὸν περὶ ταῦτα, πάν πρὸς ἡδονὴν λέγει.

Fugitivus artibus vinculis coercitus.

Serviles artus, sola fatur quæ placent.

Euripidis in *Busiride* apud Stob. itidem.

Δέλω γὰρ ἐγὼ διόντες τόληθῃ λέγειν

Ἐὶ δ' αὖτόπαισι μὴ ἀρέσυντα τυγχάνοι.

Servo profari qám libet verum nefas

Ufus heriles ferre si verum negant.

In *Phœnissis*, ubi Polynices de exilii malis à matre
requisitus, ait:

“Εν ἡμῖν μέγιστον, ὅτι ἔχει παρρησίαν.

Primum, loquendi nulla libertas adest.

112; Δύο τίς' εἶπας, μὴ λέγειν ἄ τις φρονεῖ.

Servile certe hoc, non loqui quid sentias.

Idemque Ione :

Καθαράν γ' ἄν τις εἰς πύλιν πύση· ξένῳ,

Καὶ τῶν λόγων αὐτῶν ἡ πύξις πέμα.

Δεῖλον πέπαιται, καὶ ἔχει παρρησίαν.

Hanc puram in urbem quisque externus uenit

Lamvis vocetur civis, os servum tamen

Gcrit, & loquendi non habet fiduciam.

qz refutatum tamen eunt; Plutarch. *de exilio*, & Mufon apud Stob. *tom. 2. tit. 40. fed* & Xenophon in *Athenienſium repub.* *longorais*, inquit, *ἡ τοῖς δούλοις πλείους τῶν ἐλευθέρων ἐπιποταμῶν, καὶ τοῖς μακροῖς πλείους τῶν ἀνδρῶν.* Cæterum in eandem cum illis ſententiam conveniunt & Plavtina illa; *Epidic. 1. 1.*

—plus scire satius est quam loqui

Servum hominem, ea sapientia est.—

Et milite 2, 5.

—plus oportet scire servum quàm loqui.

& *ibid.* sc. 6.

—namque hominem servum suos

Domitos habere oportet oculos & manus

Orationcmge

20 Qin & Apollolus ipse ad Titum epist. c. 2. v. 9.
servis interdicat, ne sint *παις δαούτους ἀντλήροντες*.
Quod Socrates itidem apud Platonem in *Criton*. &
30 *ἵνα κούον τοῖς δαούτοις ἡ πατὴρ χαλῶς ἀκούοντος*
ἀντλήρον. negat justum esse adversus verum patrémve,
eum qđ ab utrovis male audierit, obloq̃s. At Aristote-
les *pol. l. 1. c. 13*. illos redarguit, qđ i. v. rationis
exercitium, five orationis etiam libertatem servis ab-
judicant, & iussa herilia duntaxat excipere atq̃ ex-
eq̃, citra discepcionem ullam omnino volunt. *Λέ-
30 γούτες, ἢ ἰνq̃it, ἢ καλῶς οἱ λέγει τοῦ δούλου ἀποσε-
ρῦντες, ἢ φρόνοντες ἐπιτρέχει χαλῶς μόνον*. Et
videri posset trimetron illud, qđ hic Marcus posuit,
respexisse, nisi aliò potius spectare ex Philone disce-
remus, cuius ex his qđ dicta sunt mens, opinor, ge-
nuina liquidò satis comparebit. Marcum autem exi-
stinio hæc separatim posuisse, & consulanec poetica
qđdam fragmenta concessisse, qđ animadversione
aliqua digna censēbat; qđmodum idem *suprà* fecer-
at *l. 7. § 38, 43. & § 50*.

40 § 31. — ἐμὸν δ' ἐγίλασθαι φίλον κῆρ] *Ex o-*
dyf. 1. v. 413. Ulysses sunt verba narrantis, ut cor-

Ἦν δὲ ὄντως ἐξ ἀπείρου χρόνου, καὶ πάντες ἀνθρώποι
 gani felici astu, nomine conficto, Cyclopem illum
 inmanem scifelisset. Ita avtem segmenta in usum
 suum chartis suis illevisse videtur Marcus, qđd utili-
 us. ac sublimius aliquid mediandi avt commentandi
 aniam atq̃e occasionem dare possē viderentur. q̃a de-
 re etiam superius monitum dederat, l. 10. § 21.

50 § 32. Νέμελονται δὲ ἀπετιῶ] Hesiodi videtur,
ex op. l. i. v. 184. verum ibi legitur.

Μέμφοται δ' ἀρχὸν — τῶν, scil. de quibus
& versu precedente.

³ Αἰψὰ δ' ὑπὸ γόμφῳ ἀπὸ μύσσης τέκῃαι.

de hominibus seculi quinti loquitur impiis & nefariis.
Aut exscriptor itaque Marci scripturam depravavit,

cum sensum idoneum è verbis elicere nequiret, ait Marcus ipse παραδόντας, cum inflexione aliqua extulit, quod non existimo. Interim ex Marco Hesiodi novissima illa emaculari posse avtumo, quæ in codicibus vulgatis sic leguntur, — χαλεπαῖς βαλίζιτ' ἐπιτοῖσι — cum emendationis meliusque videatur, quod Marcus hic exhibet, — βαλίζοντες ἐπιτοῖσι — istius enim formæ & quæ antecesserunt, & quæ sequuntur, sunt omnia.

§ 33. Σῶλον χειμῶν [Ζητήν] Ex Epicteto decerpunt videtur, cuius hæc sunt *differt. lib. 3. c. 24.* "Ὅταν πρὶ χειμῶνος, οἱ ἔδωκεν ἀναπαύεσθαι, ἀλλὰ τούτω χρόνῳ, οἱ δὲ χιτῶνα, οἱ ὑάλινοι ποτιέουσιν· ἴν' ὅταν κατὰ τὴν μεμνημένην μὴ τὰ χειμῶνος ἔσται καὶ ἐκείνη, ἐάν ποδῶν σαυτῶ καταπλῆξῃ, ἐάν ἀδελφῶν, ἐάν φίλων, μηδὲ ποτὶ δουλοῦ τῶ κατὰ τὴν εἰς ἀπαν, μηδὲ τῶ διαχρῶν ἐλπίσιν περιελθεῖν ἐλπίσιν αὐτῶ δύναι, ἀλλ' ἀρπασσόν, κώλυον, οἱ τῆς δευτερεύουσιν ἐφεστώτης ὀπίσθιν καὶ ὑπομνησκούσιν, ὅτι ἀνθρώποι εἰσι τοιούτων π καὶ οὐδ' ὑπομνησκούσιν σταντῶν, ὅτι θνητὸν φιλεῖς, ἐάν ἦ σαυτῶ φίλος· ὅτι τὸ παρόντως σοι δίδεται, καὶ ἀσφαφέρεται, ἐάν εἰσάγῃς, ἀλλ' οἱ σὺ κόν, οἱ σαρυλλή, τὴν πείρασμόν, ὅρα τὸ ἔσται· ὅν ὁ χειμῶν ἐπαυδῆς, μωροὶς εἰ. ἔτω καὶ τὸν ὑόν ἢ τὸν φίλον τῶ κατὰ, ὅτι ἐ δίδεται σοι, ἴδω ὅτι χειμῶν σὺ κόν ὀπίσθιν. οἱ γὰρ ἐπὶ χειμῶνι ποτὶ σὺ κόν, ποτὶ τὸν ἐπὶ ἢ κατὰ ἦσαν ἐφίσεως ποτὶ τὰ κατ' αὐτῶ ἀναμνησκούσιν. quibus gemina monet & ἐπιβριδ. c. 3. Quod autem de sic Epictetus, idem de rosa ferè Seneca *epist. 122.* Non vivunt contra naturam, qui expectant ut pueritia splendeat tempore alieno? non vivunt contra naturam, qui hyeme concupiscunt rosam? fomentisque aquarum calentium, & colorum apud mutatione, brevium lilium florem vernam expriment? Gregor. item Naz. *adv. Eunom. orat. 1.* bonum intempestivum esse ait, ὡς αὐτὸν ἀνδρὸς ἐπὶ χειμῶνι, πρὸ τῶ κατὰ. Sed & Nicetas Chon. de Alex. Com. *lib. 1. c. 8.* qui miserimis tempestatibus splendidissime ornatus procedebat, ait illum, χειμῶνι μόνον χαλεπαῖς ἐπιτοῖσι. Boethius *consolat. l. 1. c. 6.*

Nunquam purpureum nectas,

Lecturus violas, petas,

Cum servis aquilonibus

Stridens campum inhorrui.

Παυδῶν Ζητήν, ὅτι ἐκείν δίδεται [pueritiam] gaudere prateritiam. Xyl. minus sanè. παυδῶν pueritiam, non pueritia. Sed nec minùs lapsus interpret Anglus, qui reddidit, Pueros desiderare, priusquam dentur. imò, postquam sublatis amplius jam non existunt. Hoc est autem quod proverbialiter dici solitum observat Schol. ad Aristophan. *Pha.* ab Hercule amissum Hylam desiderante & inclamante tractum:

Ποδῶν τὸν ἢ παρόντα, καὶ μάτην χαλεπῶν.

Desideras absentem & hunc frustra invocas. Plautus *Truc. act. 4. sc. 4.*

—quid illum geras, qui fuit?

Vetatur idem & proverbio illo altero,

Ῥόδον παρελθόν, μηκέτι ζῆται πλέον.

Nè geras iterum prateritiam semel rosam.

Meminere Zenobius in *collect. adag. 702.* Svidas

adag. 58. Apostolius *adag. 1621.* Scaliger *stromat. adag. 817.* Verum apud Svidam & Aposto-

10 lium vitiosè legitur, Ῥόδον παρελθόν· quod secuti

Schottus in versione *stromatei* Scaligeriani,

Nè geres, quando prateristi, iterum rosam.

Pantinus apud Apostolium,

Quam prateristi, nè amplius geras rosam.

Et Portas apud Svidam,

Rosam, quam prateristi, nè amplius geres denovo.

quæ à proverbii fonte abeunt procul. In ejusdem expositione Svidæ codices mutilati videntur. ἐπὶ

ἐπὶ κινδυνόστων πνῶ, inquit. deest, ἡδὴ ἀπελθόντα,

ἢ ἀπολαύοντα, ἢ ἀπολαύοντα. de eis qui celebrant

aliquem, qui utique jam abiit, vel obiit, aut aliud ejus-

modi. Zenobius, Ἐπὶ ἐπὶ μεταμνησκούσιν ἐπὶ π,

καὶ μὴ διωκόμεν π ἀνύσει. quod Pantinus, apud

Apostolium, qui utrumque & Svidam & Zenobium

transcripsit, sic reddidit & de negligentibus circa ali-

quid, quæ nihil efficere possunt. ἀμεληδῶν legisse

existimarem, nisi ὁ μεταμνησκούσιν alibi pariter ver-

tisse deprehendissem. vertendum potius, de eis qui

circa rem aliquam penitentia frustra tanguntur, cum

30 nihil proficiant. De rosa distichon apud eundem

in notis.

Τὸ Ῥόδον ἀμυλῶν βραχυὸν χρόνον ἢ ὁ παρόντα

Ζητῶν ἐνέουσι, ἢ Ῥόδον, ἀλλὰ βδαν.

Verna brevis rosa flore nisc: simul ille recessit,

Non rosa querenti, sed rubus asper eris.

Proinde, qui rerum istiusmodi desiderio intempesti-

vo se torquet, miseriam sibi meram creat.

Ὅς γὰρ ἀπολαύειν βύλας, ὅν ἀπολαύειται

διὰ τὸν χρόνον, πῶς ἐπὶ καὶ ἐπὶ ἀδελφῶ;

Nam qui ea potiri concupiscit, à gibus

Arcetur horis, quomodo non sit miser?

Menander *Εὐαρία*, referente Stobæo *tom. 2. tit.*

117.

§ 34. Καταρλύντα τὸ παυδῶν [Ex eodem

Epicteti loco & ista desumpta sunt. Τί καλόν ἐστι

μεταξὺ, καταρλύντα τὸ παυδῶν, ἐπιμνησκούσιν

λέγει, "Αυτεῖον ἀποδῶν; τὰ εἰρη ὡσαύτως, "Αυ-

τειον ἀποδῶν, ἢ σὺ, ἢ ἐγώ, καὶ κατὰ ἐφ' ἑμῶν

ἀλλήλων; ἀλλὰ δις ἐμῶν ἐπὶ ταῦτα, καὶ γὰρ ἐπὶ

ἐπὶ παυδῶν ἐπὶ ἀλλ' ἐπὶ ἀφελύσιν, καὶ ἐπὶ ἀφελύσιν

μόνον ὡφελῶν. σὺ γὰρ δις ἐμῶν καλῶς ἀλλὰ, ἢ τὰ

κατὰ πνῶ σηματοῦ; δις ἐμῶν δὲ μοι λέγεις

ὄνομα φυσικῶ πνῶ περὶ σηματοῦ; σηματοῦ; λέγεις

δις ἐμῶν ἐπὶ, καὶ τὸ διεκδῶν τὸν ἀρχόντα ἀπο-

λεῖται γὰρ σηματοῦ ἐπὶ, καλόν, ἀλλ' ἢ τὰ κίση.

Ista autem dissertatio enata est forsan ex occasione

illius

ἀφρονεῖν μαινέειν. hoc est, ut Cicerō Tuscul. lib. 4. Omnes stultos insanire. Siq̄dem, ut idem lib. 3. omnes perturbationes animi morbos esse. Multūq̄ neminem his morbis vacare. unde sic concludunt q̄i in morbo sunt, sani non sunt. omnium autem insipientium animi, in morbis sunt. omnes insipientes igitur insaniunt. Epictetus lib. 1. c. 28. τίς λέγει; οἱ περὶ τῶ φανερῶν ἀκολουθῶντες; μακρόθυμοι. ἡμεῖς ἔν τῃ ἄλλῃ παύμεθα; qem locum interpretes doctissimū perperam reddidit, dum avtoris mentem non attendit. Flaccus (qem & filis suis ista profecutum serm. l. 2. sat. 3.)

Quem mala stulticia, et quicumque inscitia veri Cæcum agit, insaniū hunc Chrysippi porticus & grex Aviumat. — vide & Epictet. l. 1. c. 22.

§ 39. Ὁ Σωκράτης ἔλεγε] ubi ista Socratis reperiantur ignoro. nec possum certō statuerē, an scriptum fuerit [ὡς] ὁ Σωκράτης ἔλεγε; & priora illa istud respiciat. Socrates certē in Plat. Alcib. 2. Πάσαι αἱ ἐν φάσις ἀφρονεῖν μαινέειν, ὁρῶντες αὐτοὺς φάνηται. Τί ἔν ζητεῖτε] leg. τί ἔν ἐ ζητεῖτε; itā & uerq̄e interpretes.

[Ὅτι ἐχέμεν] Nemo scil. id q̄erere & acquirere satagit, cuius compotem jam sese credit. In hanc mentem Dio Prus. orat. 69. Ὁ μὲν ἀργυρεῖ δίδωμεν, ἢ ἱματίων, ἢ οὐκίας, ἢ ἀνδρῶν, καὶ ὁπίσται τε καὶ ζητεῖ παρὰ τοῦ ἐχόντων λαβεῖν. ὁ δὲ νῦν ἐκ ἔχον, ἐπὶ αὐτὸ τὸτο ὁπίσται, ὅπῃ ἐκ ἔχον νῦν. Dionysiodorus apud Platon. in Euthydem. οὗ λαμβάνοντες εἰσὶν οἱ μακρόθυμοι, ἀλλ' ἐπὶ ἐχόντων. In eandem mentem & ex Platonis Alcibiad. 1. q̄dam lavdat Theodoret. therapeut. l. 1. cuius hæc sunt verba. ὅταν τὸν Ἀλκιβιάδην πείδει ὁ Σωκράτης μαθεῖν, τίς τῆς γνώσεως οἰσιν πρῶτον ἐξοείσας; πρῶτον δὲ τὸ αὐτὸν ἐξήλασεν ἐκ εἰδῶτα. εἰτ' ἐμείβετο εἰρηκότες, Ἀλλ' ἐκ ἀνέμεν με πῶς ἐπὶ πῶς, καὶ μάλα γε, εἰ ζητοῦμαι; ἐκείνη δ' αὐτοῦ φάνηται, εἰτα ζητοῦμαι με ἐκ ἀνέμεν; ὡς λαβὼν ἔπει, ἔγω γε, εἰ οἰσίν γε με εἰδέναι; ἀρχὴ ἀρα γνώσεως, τῆς ἀγνοίας ἡ γνώσις. Plato certē in Sophist. μαθεῖν ἔδειποι; ἀνέδεικναι τὸν οὐκ ὄντα σοφὸν εἶναι. Idemq̄e apud Anton. medic. lib. 2. c. 74. Δεῖ ἄν νεῖν ἐκπαρμαστὴν [μαλλόν] τὸ οἶμα καὶ τὸν πόρον, ἢ ἄσπιν τὸν ἀέρα, τοῦ ἐγχεῖν τὸ βελουδὲς χεῖρισμον. (itaenim legendum, supplendum ex Plutarcho de audiendis; non autem τὸ ἢ loco cum Gelsnero ὡς substituendum.) εἰ δὲ μὴ, γήμοντες ἔχον καὶ εὐσημασμένοι; & πρῶτον ἔχονται. Siq̄dem ut Socrates ibid. τὸ μὲν ἀσπιν, τὸ πνεῦμα διίστησι; τὸ δὲ ἀνοήτως ἀνδρῶν τὸ οἶμα. nec tam εὐστοί ἢ γνώσις, ut Apost. ad Cor. ep. 1. c. 8. v. 1. q̄am ἡ τῆς γ. ὡστας οἰσιν, καὶ ἡ ἰδῶν ὡς γνώσις, ut idem loquitur ad Tim. ep. 1. c. 6. v. 20. Facit huc & illud Domini Matt. c. 9. v. 12. Ὅτι χρεῖον ἔχον οἱ ἐχόντες; ἰατρῶν, ἀλλ' οἱ κακῶς ἐχόντες. opinione sua, non revera, sanos alloquitur. Clem. prd. l. 1. c. 1. τοῖς νοσῶσι τὸ σῶμα ἰατρῶν χρὴζει.

καὶ τοῖς ἀδυνάτοις τὴν ψυχὴν παιδαγωγῶν δὲ ἰσχυρῶς ὑγιεινὰ καὶ πόσις; ἀλλ' ἡ μὲν μαθήσεται, ἡ δὲ ἵσταται φησιν. Nalo Ponsi L. 3. el. 4.

Firma valens per se, nullūq̄e Machaona q̄erunt. Ad medicam dubius confugit ager opem.

Operatus, de schism. l. 1. Sanitas non flagitius medicinam. agroti est remedia q̄erere. Celsarius Arelat. serm. 37. Non requirit medicum, q̄i se non sentis agrotum. itaq̄e Gregor. Rom. in Psal. penitent. 4. Nemo est insaniibilior illo, q̄i sibi sanum videtur. Siq̄dem, ut Joan. Chrysost. edit. Saril. tom. 6. orat. 67. ὁ τῶ νόσον ἀγρῶν, ἐδελμα ποιήσεται τῆς ἀφρονείας ἐμπόλεμα. Et Ilidor. Pel. l. 2. ep. 238. τὸ ἐν νόσῳ χαλεπώτερον πρῶτον ἀνοήτως νομίζεν ὑγιάνειν, μάλιστα λατρεῖται, καὶ ἀνέμεν; πῶς γὰρ ὁ πρῶτος ἰατρὸν ζητοῖ, καὶ αὐτὸ τῶ ὅπῃ νοσῇ ἐπιστάμενος; vide Phariseorum arrogantiam, Luc. c. 18. v. 9. & Joan. c. 9. v. 40. sed & typum consimilem, typhum ecclesie Laodiceae satuosum illum apud Joannem Apocal. c. 3. v. 17. scitē Bio, ut Laert. l. 4. τίς οἰσιν, πρῶτον ἐγχοπῆν. Opinione dicebat esse professus impedimentum. & de philosophis Clemens Strom. l. 1. ἡ πρῶτη τῆς οἰσιν ἀπείν ἀναπείν. sed & Greg. Naz. apolog. τὸ οἰσιν τῶ εἶναι τὸ πρῶτον ἀραιεῖται; καὶ μάλιστα τοῖς ἀνδρῶν ἡ κενεδοξία πρὸς ἀρετὴν ἐμπόλον. Senec. epist. 69. Illud praeipue salutem impedit, q̄d citō nobis placemus. idco mulari nolumus, q̄ia nos optimos esse credimus. & epist. 50. De Harpacte farva. Incredibilem tibi narrorem, sed veram. subito videre desit, & nescit se esse cæcam. hoc q̄d in illa videmus, omnibus nobis accidere liqueat tibi. nemo se esse avarum intelligit, nemo cupidum. caci tamen ducem q̄arunt; nqs sine duce erramus; & idco difficulter ad sanitatem pervenimus, q̄ia nos agrotare nescimus. nec q̄arimus q̄idem medicum; erubescimus discere bonam mentem. Optimē ergo Epictet. l. 2. c. 11. Ἀρχὴ οὐ σοφίας, παρὰ γὰρ τοῖς ὡς δεῖ, καὶ καὶ τῶν ὑπερῶν ἀπλοῦς αὐτῆς, συνάγει δὲ πρὸς αὐτὰ ἀδυνάμει καὶ ἀδυναμία; πρὸ τῶ ἀγχαῖα. & mox; τὸ οἰσιν πρῶτον ἀπλοῦς αὐτῆς, διὰ γὰρ, φησιν, ἐκ διδῶ ἐπὶ τὸ καλὸν καὶ τὸ αἰσθῆν; ἐκ ἔχον ἰστοῖαν αὐτῆς &c. & ibid. c. 17. πρῶτον δὲ ἐπὶ τῶ φιλοσοφίᾳ, ἀποκαλῶν οἰσιν. ἀνέχον γὰρ, ἀ πρὸς εἰδέναι οἰσιν, ταῦτα ἐρῶντες μανθάνειν. & in fine dissertationis; ταῦτα ἐν τῶ οἰσιν τῶ δοκεῖν εἰδέναι πρὸς γρηγοῦσαν ἀποκαλῶνται ἐρῶντες δεῖ πρὸς τὸν λόγον. εἰ δὲ μὴ, ἐπὶ ἐγρῶς ἐστὶν αὐτῶν πρὸς γρηγοῦσαι, καὶ πᾶσι τῶς συνάγει καὶ τῶς συντάξιν διαδοχῆς. Qod Apostol. ad Cor. ep. c. 3. v. 18. Ἐπὶ τῶ δικῇ σοφίᾳ, μωρὸς γινώσκω. ἵνα γινώσκαι σοφός. Siq̄dem, ut Seneca, de tranquill. c. 1. Multi ad sapientiam potuerant pervenire, nisi se putassent jam pervenisse. vide l. 1. § 7.

Τί ἔν μάχεσθαι καὶ διαφέρεσθαι] Sunt enim ista animi parum sani indicia. vide Jacob. cap. 4. v. 1.

Ad Librum XII.

§ 1.

ἢ ἀδὲ θεοδὸν ἔνχρη ἐλθεῖν]
διὰ θεοδὸν, possibās, Calavb.
per circuitus temporum, Xyl.
Malim, per ambages θεοδὸν
div. Flaccus lib. 1. epist. 11.

*S*trenua nos exercet inertias navibus atq;
*Q*adrigis petimus bene vivere. quod petis, hic est,
*E*st Ulubris; animus si te non deficit aquas.

Senec. ep. 28. Non peregrinari, sed erras, & age-
ris, ac locum ex loco mutas; cum illud quod queris, bene
vivere, omni loco positum sit. Idemque ep. 31. *Q*u-
modo, inquit, istud pervenitur? non per Peninum Gra-
tūve montem, nec per desertā Candavia; nec Syrtis
tibi, nec Scylla, nec Charybdis, adunca sunt; quæ
tamē omnia transisti procuratituncula pretio. tutum
iter est, jucundum est, ad quod natura te instruxit. Li-
cet ad Philosophiam etiam sine viatico pervenire.
Idem. ep. 17 vide Moïsem, *D*icit. c. 30. v. 11.
— 14. & ex Mose Pavlum, ad Rom. c. 10. v. 6,
8. Non est itaque necesse, quod ille apud Clem. 20
strom. l. 5.

Πολλὰ παρηδῆναι δὴ ἡμῶν ἑμμέραι ἐσθλόν
vel ἐὺδαίμονα etiam, vide ad l. 11. & l. 5.
§ 16. & l. 10. § 33.

Τὸ μέλλον ἐπιτρέψῃς τῇ σενοῖα] Idem suos
monet Dom. Christus, Matth. c. 6. v. 34. Μὴ με-
ριμνήσκῃς εἰς τὴν αὐριον. vide l. 4. § 33, 34. &
l. 7. § 8. & l. 10. § 11.

Τὸ παρὸν μόνον ἀπαδύνης] vide l. 3. § 12.
& l. 6. § 2. & l. 8. § 44. Pindar. Pyth. od. 3.
τὸν δ' ἀμφίποιν' αἰεὶ φρεσὶ δαίμων' ἀσπάζω, κατ'
ἐμὰν διεσπάζων μαχανάν. & ibid. 8. περὶ ποδὸς
τὸ ἀρεῖον αἰεὶ χεῖμα παρ' φρεσὶν ὃ τὸ παρακλειόμενον.
idem Nem. 3. Μὴ πίνω παλυσταγμῶν τὸ μέλ-
λον' ἀλλὰ τὰ παρόντα πρὸς τὸ χρησίμῳ διατίθε-
σο. ἢ τὸ θεῖον ἐκ τῶ σεσλαβεῖν τὴν γυνῶν; εἰ
μὲν ἀγαθὸν ἔσται τὸ ἐσόμενον, ἢ εἰ καὶ μὴ σε-
γνῶς; εἰ δ' ἀσπέν, τί σοι τὸ κινεῖσθαι σεσλαβε-
νῶδες τῇ λύτῃ. Basil. Cæsar. in Esai. & apud Si-
meon. Logoth. orat. 21. vide l. 7. § 7.

Πρὸς ὁσιότητα καὶ δικαιοσύνην] Itā Zacharias
Luc. c. 1. v. 35. ἐν ὁσιότητι δικαιοσύνη. & Pav-
lus ad Ephes. c. 4. v. 34. ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι.
quarum altera Deum placat, altera hominem. cum
tamen *δικαιοσύνη* laxius sumpta quandoque utramque
comprehendat. ut Matth. c. 5. v. 20. & c. 6. v. 33.
& Luc. c. 1. v. 6. vide ad l. 14. § 10, & 20.

Ἴνα φιλήσῃ τὸ συνεμμέμενον] vide l. 3. § 15.
& l. 10. § 11, 20.

Σοὶ δ' αὐτὸ ἢ εὖντος ἔρεξε] Vide ad l. 3. § 4.
συνεμμέμεται τε καὶ συνεμμέμεται. & l. 5. § 8.

Χωεὶς σεσλαβεῖς] Siquidem, ut Æschyl. armor.
judic. à Stobæo tom. 2. tit. 11. lavdatus;

Ἀπλὰ γὰρ ἔστι τῆς ἀληθείας ἔκπ.

*S*implicia verba veritas simpliciter amat. Grot.

Et Euripid. Phœniss.

Ἀπλὸς ὁ μὲν τῆς ἀληθείας ἔκπ;

Κ' ὁ περικλίων δ' αὖτ' ἐπ' ἀντ' ἐρμηνευμάτων.

Ἐχει δ' αὐτὰ κατεῖν ὁ δ' ἀδικὸς λόγος

Νοσῶν ἐν αὐτῷ, φαρμάκων δ' αὖτ' οὐκ ἔστι.

*S*implex & infucata veri oratio est;

Nil indiget res æga sermonum ambitu,

Manifesta per se causis sed juris sui

Vitio laborans, queris à verbis opem. Grot.

Julian. Imp. orat. 7. Λέγεται δ' ὅτι Ἐυκρίδης

κλωῶς,

Ἀπλὸς ὁ μὲν τῆς ἀληθείας ἔκπ.

συναρπάζει γὰρ φησι τὸν ψαυδὴ καὶ ἀδικον δειδῶς.

& Theodoret. thesar. l. 1.

Ἀληθὺς ἄρα ὁ τραγικὸς λόγος ἐκείνῳ

— ὁ δ' ἀδικὸς λόγος

Νοσῶν ἐν αὐτῷ, φαρμάκων δ' αὖτ' οὐκ ἔστι.

Basil. Cæsar. orat. 14. & Simeon Cancellar. orat.

1. Ὁ μὲν δ' ἀληθὺς λόγος καὶ ἀπὸ ὕψους διανοίας

σερίων, ἀπλὸς ἔστι καὶ μορφοποιῶν ὁ δ' ἀδικὸς

καὶ ἐνταχθῶν, πολὺ τὸ ἐπιπλοκὸν καὶ ἐντεταχθῶν

ἔχον, μυεῖα καὶ σαρκωμάτῃς, καὶ σφίγγεται σφοδρῶς

ἀμυνθῆναι. ὅπως δ' ἄλλως μὲν φύσιν ἔχει τὰ σφί-
γματα, ἄλλως δ' οἱ λόγοι περὶ αὐτῶν ἀναπεί-
δωσι, σφοδρῶς τίς ἐστι, μᾶλλον δ' διασφορῇ, καὶ οὕ-
τως λόγος περὶ τῶ ἀλήθειαν γινώσκῃ καὶ ἄλλῳ μὲν

φανερὸν, ἄλλος δ' ὅν κατ' ἀλήθειαν σφοδρῶς κί-
νησιν λόγων, ἀπαρτῆς τοῦ συντόναι, ὡς καὶ τοῦ

κυνῶς λαγῶν καὶ ἀλώπεκος, ἔτι καὶ δευπύοντες, καὶ

ἐτί καὶ σφίγγοντες.

Πεπετασμένον σοι σαρκίνῳ] *a*ltitū massa, vel

*m*olli carne. Cal. ita περὶ vacabit. nisi forte inten-
tionis vim habere censcatur. *c*ircumdata tibi carne.

Xyl. ut πεπετασμένον legisse videatur. Itā scri-
ptura si retineatur, malim veteri coniectura & con-
jectata circum te carne. siquidem τὸ περιεῖν gram-
matici volunt aliquando significare τὸ περιεῖναι. &

indē Hefych. Πεπετασμένο, πεπετασμένο. habetur

illud ξ. v. 477. ubi de nive, quæ scutis adhærebat,

conglaciata,

— αὐτὰρ ἐπεὶ αὖτ' ἔστιν ἡντιπάρη, καὶ

ψυχῇ, καὶ σαρκίῳ πεπετασμένο χρυσάλλῳ.

Sed & *I*liad. c. v. 503. de lacte in caseum coaguli

vi concrecente, (πεπετασμένο)

Ὡς δ' ἐπ' ὅπως γὰρ λέων ἐπερήμερος συνέ-

τρεπὸν ἔδν, μάλα δ' ὄρεα πεπετασμένα κυκλῶντι.

Eam enim scripturam Herodianus restituit, & Ev-

stathius approbat; & tum ad rem ipsam, unde ima-

ginem eam mutuatus est poeta, tum & ad quam

translulit & accommodavit, vulneris scilicet. celerri-

mam coalitionem & curationem magis quadat, quam

D d

ἀεὶ ἔσται illud, quod prius legebatur. accedit, quod & ἡγοράσι; inde deducta ἐπὶ τῷ, de casco, & pro casco usurpatur, quod docent & Herodianus ab Evkathio adductus, & ex Anriphane atque Aristophane aliisque Athenæus lib. 10. & l. 14. Firmant insuper apud Marcum explicationem istam, cum quod Jobus etiam c. 10. v. 10. de humani corporis in utero compositione agens, à *luctu in casum coagulationis* similitudinem adhibuit, ad id negotii illustrandum: vide ad l. 10. § 26. tum quod Marcus ipse l. 7. § 68. quo loco hoc eodem vocabulo nititur; sed *εὐεργα* appellat quod illic *σπερμιον*: Ceterum, si quis, quia *σπερμιον* istud merè poeticum videtur, ad scripturam alteram illam potius inclinare voluerit, redditum malim, quod circum te mutationibus obnoxia est, *carnis*. ut sit το *τετραμμόιον*, τὸ ἐν ταῖς τετραῖς σωματικαῖς ὄν. quod corpori cumprimis competit. vide l. 7. § 15.

Ὁ *πῶς* ἂν τὸ *πῶς* ἴδωμεν? videtur id quod paritur. vide ad l. 11. § 13. sic l. 7. § 14. *μύμη*. & § 16. *μυμῶν*, *λεχίτω*. & l. 8. § 28. *ἀποφαινόμεν*. & § 40. *ἀποφαινόμεν*.

Τὸ *πῶς* ἴδωμεν? id quod paritur. corpusculum vult, τὸ *σπερμιον*. verum Cleantes, referente Gregorio Nyss. de anima, etiam animam unā cum corpore pari contendit. *Συμπαρεῖ*, inquit, ἢ *ψυχὴ* τῷ σωματικῷ νοσῶντι, ἢ *περιμνήσκει*, ἢ τὸ σῶμα τῇ *ψυχῇ*. sed *ψυχῆς* nomine. τὸ *πνευματικόν* intelligit, quod ἀπὸ τοῦ *νῦ* distinguit Marcus infr. § 3.

Τὸ *ἐν σοὶ θεῶν πνεύματι* vide lib. 5. § 21. & infr. § 18. 26. Cicero offic. l. 3. Mense nihil homini dedit Deus ipse divinum. Aristot. de gener. animal. l. 2. c. 3. Λειτουργεῖ τὸν ἑνὸς μόνου δύναμιν ἐπὶ σῶματι, ἢ θεῶν ἑῷ μόνου. Generalius Heraclit. ad Amphid. ep. 1. Θεῶν τι ἢ *ψυχῇ*.

Καὶ τὸ *μὴ παύεσθαι περὶ* [ἢν φοβήτης] transpositis vocalis leg. *ἢ μὴ* τὸ *π*. est autem monitum praeclarum. Nē timeas, nē quando vivere definās; sed illud metuas, nē dum de die in diem differas, fiat ut recte vivere nunquam incipias. hoc est, malè vivere magis, quàm mori formides. Ἀλλ' ἡμεῖς περικλόν πᾶσα φοβήματα φόβον, θάνατον μὲν δειδιόμεν, αἰσχροῦ ἢ μὴ δειδιόμεν. ἢ γὰρ τὰ παῖδια τῇ μικρᾷ, σαρκοπείᾳ μὲν δειδιώμεν, πῦρ ἢ ἑλθόντα ἀλλ' ἐάν βασιλεύοντα τύχη παρὰ λυχνίας λύχνον ἔχοντα, ἀποσπένοντα τῷ χεῖρα ἐπαίνοισι τῇ λυχνίᾳ ἢ τῇ φλογὶ, ἢ τὸ μὲν εὐκαταφρόνητον φεῖται σαρκοπείᾳ, τὸ δ' αὖ αὐτῶς φοβερὸν ἢ δειδιώμεν, τὸ πῦρ. ἔτι δὲ ἢ ἡμεῖς, θάνατον μὲν δειδιώμεν, ὅσοι δὲ σαρκοπείᾳ εὐκαταφρόνητον αἰσχροῦ ἢ δειδιώμεν, ὅσοι δὲ ἀληθῶς φοβερὸν, ἢ πνεῦμα δίκην ἐκτείνει τὸ σωματικόν. Joan. Chrysost. edit. Savil. tom. 6. orat. 43. quibus gemina habet & Isidor. Pelus. l. 2. ep. 257.

Ἀξίον τὸ *ἡμῶν* [ἢν φοβήτης] dignum mundo gēto genuit, i. e. Deo. vid. l. 4. § 23.

Τὸ γὰρ ἢ *ἡμῶν* ἴσως.

Aratus in Phanom. à Pavlo laudatus Ast. c. 17. vers. 28.

Αὐδὲ, ὅσπερ, contemptu operes, & te quoque dignum finge Deo. —

• Nemo alius est Deo dignus quàm qui operes contemptis. Sen. epist. 18. quàm qui montem quoque. Marcus hic. Idemque epist. 3. *subtiliter ad celum ex angulo licet: exurge modò & te quoque dignum finge Deo*. Huc phrales illæ in sacro codice frequentes: de eis qui Christo quicquam anteponunt, propinquo, parentes, victum, vitam; & ἐστὶ μὲν ἀξίον. Matth. c. 10. v. 37, 38. de iis, qui se à seculi sui iniquitatem inaminatos custodierint, *σπερμιον* ἐμὸν ἐν λευκοῖς, ὅτι ἀξίον εἶσι. Apoc. c. 3. v. 4. & de vita influenda monita Apostolica; ἀξίον τὸ θεῷ, ἢ τῷ κυρίῳ, ἢ τῇ κλήσει, *σπερμιον* εἶναι. ad Thess. epist. l. c. 2. v. 12. Col. c. 1. v. 10. Eph. c. 4. v. 1. & ἀξίον τὸ εὐαγγελίῳ Χριστοῦ πολιτεῖν. ad Phil. c. 1. v. 27. Agapetus parentes. § 3. Ὁ *ἐαυτὸν γνῶν, γνῶσται θεῷ*. Ὁ δὲ θεῷ γνῶν, ὁμοιωθῆται θεῷ, ὁμοιωθῆται δὲ θεῷ, ὁ ἀξίον *ἡμῶν* θεῷ. ἀξίον ἢ γινώσκαι θεῷ, ὁ μὲν ἐν ἀνάγκῃ περὶ τοῦ θεῷ, ἀλλὰ φρονῶν μὲν τὰ αὐτῷ λαλῶν, ἢ ἀφρονῶν, ποῶν ἢ ἀλαλῶν, ubi in colo tertio vitium subesse videtur scribendumque, quod membra sibi invicem neque gemino cohæreant; ὁμοιωθεὶς δὲ θεῷ, ἀξίον θεῷ *ἡμῶν*.

Παῦλον *ἐν* τῷ *πνεύματι* vide ad l. 4. § 29. & l. 8. § 14, 15.

Τὸ *πνεῦμα* vide ad l. 4. § 44. πῆλιν ἢ παρῆλιν.

Καὶ κραυγὴν ἐκ τοῦ *πνεύματος* quod Plato in Epitaph. dixit; ἢ μὴ ἐν ἄλλοις αἰσφίται. nec suspensa aliorum aut bono casu aut contrario, pendente ex aliorum eventu cogitur. Cicero Tuscul. l. 5. Galen. in horior. c. 2. ἐξ ἐλπίδων ὀχρῶν, eodem fere sensu dixit.

§ 2. Ὁ θεὸς πάντα τὰ ἡμῶν ἰδὼν ἰδὼν ἰδὼν. 40 διονῶς δίκην Petro Ast. c. 15. v. 8. & πᾶν καρδιονῶς ἰδὼν. c. 1. v. 24. ὅτι μονάτος διδὼν τῷ καρδίᾳ πάντων ἀνθρώπων. ut Solomon rex. Histot. Reg. l. 3. c. 8. v. 39. Idemque in Prov. c. 15. v. 11. Ἀδὴν ἢ ἀπόλεμα φανερὰ παρὰ κυρίῳ, πῶς ἔχῃ ἢ ἀκαρδίᾳ ὅτι ἀνθρώπων; Solus itaque perspicere potuit quid sit in homine, videns in eo & quod in se ipse non videt. Bern. in Psal. 90. conc. 15. Sed ἡμῶν ἀποκάλυψις Apostol. ad Hebr. c. 4. v. 12, 13. Ζῶν γὰρ ὁ λόγος τῷ θεῷ, ἢ ἐσφαλῆς, ἢ τωμῶντες, ἢ παρὰ πᾶσι μακάριον δίκην, ἢ διονῶν, ἀξίον μὲν *ἡμῶν* τῷ πνεύματι, ἀρῶν τε ἢ μὲν, ἢ κρημνὸς ἐνδομῶν, ἢ ἐνδομῶν καρδίᾳ, ἢ ἐκ ἐστὶ κλίσιν ἀρῶν ἐνδομῶν αὐτῷ. πᾶσι γὰρ ἡμῶν ἢ τετραχλιδῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῷ, ὅσοι ὄν ἡμῶν ὁ λόγος. Ad quem locum Schol. Πᾶσι γὰρ ἡμῶν αὐτῷ.

αὐτῶν καὶ ἐστὶν ἀναλύμεναι ἢ ἀποδοῦναι πρὸς
ἐαυτὸν ἀποκαταστήσει δύναται καὶ ὀφθαλμῶν κινήσει.
τετραχελισμῶς δ', καὶ ὑποκαταστήσει καὶ ἀποδοῦναι
καὶ ἐν τῷ τετραχελισμῶν καὶ γαμψοειδῶν τῆς
δεξιᾶς. quibus gemina ferē Jo. Chrysost. habet.
Tractum, inquit ab ovis, quum, pelle detractā,
corpora nudantur. qd facit lepidissimus ille de lepo-
re insigniter macilento jocus, apud Aelian. rustic.
epist. 11. ἐπεὶ γὰρ ἰδὲν, καὶ τὸ δέρμα ἀποδίδωται,
φανερὸς πτερυγαῖτα ἐγίνετο μάλλον δ' (καὶ γὰρ ὁρῶν
λέγω) ἀφανὴς ὅτι νῦν ἐπὶ πλέον. verum ampliū
aliquo insinuare videntur verba illa Apostoli. Est
enim proculdubio in totā illa dictione allegoria di-
fertiissima à leonismo sive viciissimarum ritu du-
cta, à quibus animalia immolanda τετραχελισμῶς, di-
cuntur, cum non solum à collo suspensa excoriantur,
sed per dorsa spinam etiam resupinata finduntur, ut
tota foris & intra oculis pateant; uti optime Beza
qd pertinet, qd Varin. Favorin. habet, τετραχελί-
ζον, τὸ διχοτομεῖν, ἢ γὰρ τὸ διὰ τῆς πλάτης ῥι-
ζῶν, vide ampliū ad l. 1. § 3. & l. 11. § 13.

Καὶ φλοιῶν] corticum nomine non externa tan-
tū, puta vestem, pompam, reliquū vitæ appara-
tum, sed & corpus ipsum, καὶ τὰ κραδία, (uti mox
loquitur) & hæc præcipue comprehendit. Varro pa-
riter in Titbō; sic invitata matura anima corpore-
um corticum faciliè relinquit. Qin & corticem Ni-
cander tam de hominis cute, qam & de angvū exu-
vio, usurpavit. sic enim in Alexiphar. v. 302. de
Marfya,

— φοῖτον καὶ φλόα δύσαστο γλῶν.

& in Theriac. v. 355.

Ἐξὸς νεγελίων καὶ καὶ φλόον ἐρπύτα βάλλει.
& v. 392.

Ἐστ' ἂν ἐπ' ἡλιόιο καὶ φλόον ἀψα βάλλη.
vide infr. § 8.

Τῶν ἐξ ἐαυτῶ ἐν ταῦτα ἐρρυνκτόν καὶ ἀπο-
χευόμενόν] Animam scil. mentem saltem, διὸ
ἀπὸρροῦν πνα opinabantur Stoici. Vide ad lib. 2.
§ 1. Cicero Tusc. lib. 4. Humanus animus decer-
ptus ex mente divina. Et hanc igitur magis attendit
& intuetur potius qam corpus, qd est istius integu-
mentum tantum & involucrem. Plur. de iardit.
vindict. divin. 'Αλλ' ὁ δεῖς ἔτι ἀγνοεῖ δὴ πνα ἢ
ἐκείνη διδόν, ἀπὶ δὴ ψυχῆς μάλιστ' ἢ σώματος
αἰδανόμενος περικύβ. &c. & Samuelus Deus ipse, Re-
gum histor. l. 1. c. 16. v. 8. Non specio, qd spe-
ctare solet homo. homo enim spectat qd est ob ocu-
los: sed Deus spectat qd est in animo. γυμνῶν ἑ-
σῶνεν τὴν ψυχὴν ἐλέων, ut Clemens Strom. 1. 6. sive, αὐτῇ τῇ ψυχῇ, αὐτῇ τὴν ψυχὴν γυ-
μνῶν, γυμνὸς αὐτῆς παρὰν, uti Plato in Gorgia.

Τὸν πλὴν ἀπαρτιομένην σταντὶ ἀραιορήσεις]
qd scil. ἀειμῶν, καὶ πύσων, καὶ πλάτ. ut Mar-
thæ Jesus Luc. c. 19. v. 41. Vide l. 2. § 7. & l.
6. § 22. & l. 9. § 31. Interpres nevetr commo-

dè satis reddidisse videtur. De Diogene, Julian. de
cynism. orat. 1. Τὸς δ' ἐν τῷ σώματι ἐμπίπτον-
ται τῇ ψυχῇ δουλοῦν, δια πολλῆς ἡμᾶς ἀνα-
κρίσει τῇ τῷ ἀραιορήσει αὐτῶ χάριν πολυεργ-
μονεῖν, ἔδδ' ἐν μέλει ἀραιοῖτο.

Ὁ γὰρ καὶ τὰ περικύβοντα κραδία ὁρῶν, ἢ πνα
ἐδῶτα, καὶ οἰκίαν, καὶ δεξάν, καὶ τὴν ποιαντὴν πο-
εῖσιν καὶ οὐλοῦν δαίμονα, ἀραιοῖται] Lo-
cus vitianus: qemq; Lugdunensis editor corrupit
ampliū, ἀραιοῖται, exhibendo. prout in Basiliensi
conciptur, contrarium planè avtoris menti sensum
nobis representat: eum scil. q circumiectum sibi cor-
pus non intuetur, vestitum, domicilium, ceteraq; ad
corporis usum spectantia respiciendo; molestiam nego-
tiumq; sibi comparaturum. At Marci mens aliorum
abit. cum nimium qd corporis curam non habet ista
multo minùs moraturum. Cas. ἢ πνα legisse vi-
detur, atq; ἢ illud disjunctivæ loco habuisse. vertit
enim; siquidem q nec corpus suum, nec vestitum suum,
nec ejusmodi administracula ulla respicit, multum qietis
otiiq; eum procurare sibi necesse est. 'Οικίαν καὶ δεξάν,
prorsus omisit. istam avtem interpretationem si ad-
miserimus, pro ἀραιοῖται, legendum erit, δουλοῖ-
σται: qd l. 4. § 19. δουλοῦστος ἐστὶ dixit.
tum ἐν τῷ κοινῷ in posteriore membro mō subintel-
legendum, qam καὶ δαίμονα diceretur. Ità Psal.
9. v. 18. Non enim oblivioni in æternum tradit-
ur egenus; expectatio pauperum in perpetuum peritura
est. pro, neq; expectatio pauperum in perpetuum peri-
tura est. & Pindar. Pyth. 10. Ναυοῖ δ', ἐν περὶ
ἰόν. i. e. nec naui, nec pedes iter faciēs. At Xyl.
erotematicè legit, ἢ πνα --- ἀραιοῖται, Qi enim
non aspiciat carnem circumiectam, isne occupetur, in
veste, domo gloriāq; reliquisq; exterioribus, ac qam ta-
bernaculo contemplando? forsitan μὴ πνα qd vel
negandi vel interrogandi vim habeat. nevigam oc-
cupabitur: vel, nuncubi occupabitur: i. e. negotium
facestet sibi. Vide Epictetum l. 3. c. 3. c. 9. ad l.
11. § 18. Qi idem & qd Marcus istic vult, scitā
satis imagine nobis depinxit, l. 30 c. 26. dum cor-
pus a se, reliqua vitæ instrumenta a se hujus instru-
ctui confert. 'Ολον, inquit, τὸ σῶμα ἔπος ἔχειν σι
δεῖ, ὡς ὁ δαίμων ἐπισταγνόμενός ἐστ' ὅσον ἂν δίδοντε
ἢ, ἐστ' ὅσον ἂν δίδωται ἂν δ' ἀγχαρεία ἢ, καὶ σπα-
πῶν ἐπιλαβῆται, ἀρεῖ, μὴ ἀντιπτεῖν, μὴ δὲ γυ-
γῆ. ὅταν δ' ἔπος τὸ σῶμα ἔπος ἔχειν σι δεῖ,
ὅσα τῇ ἀπαλείψει καὶ τὰ δῶτα, ὅσα τὸ σῶμα
ἐνεκα παρασπασθέντων ἔται ἐκείνο ὁρῶν ἢ,
πᾶντα γίνεται χαλινάει τοῦ δαίμονος, συγκράτῃ,
κατακτάται, καὶ δῶτα, χρεῖται. ἀρεῖ κακείνη ἀπὸ
δαίμονος καὶ ἐυκολώτερον ἢ τὸ δαίμονος.

Τὰ περικύβοντα κραδία] vide l. 10. § 1. 38.
& infrā § 3. sed & Julian. suprā Ambros. Hexam.
l. 6. c. 6. Non igitur caro tu es. caro enim amictus
est anima. & Varro Andabatis, citante Prisciano,
l. 6. sed quidvis possis, ὁ homo, qam carnicula.

Τὴν τοιαύτην μελομένην] μελομένη nomine comprehendit, quicquid exterius nos circumdat, sive munimentum, sive ornamentum nomine; metaphorā ab amictu ductā. Ita Herodian. l. 1. "Ουτε τὸν γένος μακροῖς διαδοχαῖς εὐπατρίδας, ἔτι τὸν πόντον μελολαῖς καμάρους. Xenophon. oeconomic. τὰ ἢ ἐμὰ ἱκανὰ ἔστιν ἐμοὶ παρῆχειν τὰ ἐμοὶ ἀρκούντα: εἰς ὃ τὸ σὸν ὅλημα ὁ σὺ μελοβέβλησαι, καὶ τὴν σὺν δόξαν, ἢ δ' εἰ τοῖς ὅσα τῷ κλέησαι περιγίνονται μοι, ἢ δ' ὅς ἂν ἱκανὰ μοι δοκῇ ἦ. Procop. Gothic. l. 4. Τὰς γὰρ διώμας μελοβέβλητους μεγάλως, καὶ βεβλῶν πᾶν ἔχοντα κήσεις ἀραιρεῖσθαι πολλὰς τὰ παρὲν αὐτοῖς ἴσους.

καὶ σκηνῶν] tabernaculum. Xyl. scenam, malim. Basil. in hexam. orat. 9. "Ο δ' εἶτα μελοβέβλητος ὅτι χρημάτων πενία: καὶ πλῆθος αὐτῶν κολλῶν. δρυοβοῖα φίλων περιποιῶν τὴν ἀπ' αὐτῶν χάριν δωρόντων. πλῆθος ευχρηστίας καὶ ταύτης κατεργασίας: ἐσθλὸς δ' ἐρεπιδόμων μυελαν, ἥτις τε ἐπὶ σπῆον καὶ ἥτις ἄλλας χρεῖας αὐτῶν περιδιδόντων, ἔς καὶ περιῶν, καὶ πάλιν ἐπαυῶν ἐπισυμφορῶν ἐπιφρονὸς ἐστὶ τοῖς ἐπιγυγνάντων. περιῶν τὸ πᾶν καὶ τὴν πολιτικὴν πνευματικὴν, καὶ τὰς ἐκ βασιλείων πινυμένας ἐπὶ αὐτῶν, ἢ κρατοῦσιν ἡγεμονίαν τὴν κερυκα μέγα βοῶντα περὶ αὐτῶν τὸν βασιλέα ἐνδον καὶ ἔνδον βαρυστάλῳ κατὰ πᾶν τοῖς ἀρχαίοις ἐμελλούσιν: τὰς πληγαῖς, τὰς δυνάμει, τὰς ἀπονομαῖς, τὰς δεισιπνείας, ἢ ὅν ἀδύρνητον ὁ παρὰ τὸν ὑποχρεῖσθαι ἀπορρίπτει φέβου. καὶ τὴν μὲν τῆς μισανθίας, ἢ περὶ τοῖς εἰς, ἢ πλάττει, ἢ περιτρίβει, ἀνδραστὲς ἢ ἀνδράπων ἀπύχνητα τὸν ἀνδραστὴν ἔχοντα, πᾶσαν τὴν κατ' αὐτὸν σκηνὴν ἐξ ἀνήτης ἀπορρύνοντα. Habes liberaliter delineatam scenam illam, de qua Marcus istic. Sed & Senec. ad Marc. c. 10. Quicquid est hoc, quod circa nos ex adventitio fulget, liberi, honores, opes, ampla atria, ex clausorum clientium turba referta vestibula, clara, nobilis, aut formosa conjux, ceteraque ex incerta et mobili forte pendencia; alieni commodatique apparatus sunt. nihil homini dono datur: collatisis, et ad dominos redituris, instrumentis scena adornatur. Idemque de beneficiis, l. 6. c. 31. Ingentia super se et suos regna frugerunt, nec intellexerunt in illa scena, et vanis et cito diffluentibus bonis resurgente, ex eo tempore ipsos nihil non aduersi expectare debuisse, ex quo nihil veri audire potuerunt. Vide l. 11. §. 6. scena pro apparatu. Syncl. de regno. Τὴν αὖ τὸ βασιλικὸν σῶμα σκηνῶν καὶ διασπείρει. De corpore Simocet. epist. 25. "Ουτος ἐλύσκει τὸν οὐλόσορον τὸ δυνάστην τὸ τοιοῦτον μελοκλίον. quod & οὐκ ἐπὶ πᾶσι, Paul. Apost. ad Cor. ep. 2. c. 5. v. 1. & σκηνώμα, Petr. ep. 2. c. 1. v. 13.

§. 3. Τεῖα ἔστιν ἐξ ὧν σωθήσεται] Vide l. 2. §. 2. & l. 3. §. 16.

Τὰλλα μὲν τὸ ἐπιμελεῖσθαι δέον, οὐ δὲ] μέ-

χει τὸ ἐπιμελεῖσθαι. hoc est quod eleganter Syncl. ep. 11. τὰς τὸν ὁμιλήσαντα φροντισίν, δὸν ἀποσώσεται τὴν μὲν σῶμα καὶ βίον. necque enim corporis, aut animae etiam, quae rationis est experta, cura omnis abjicienda est. Vide l. 10. §. 2. Crates Cynic. epist. 3. Μελέτω ὑμῶν τῆς ψυχῆς: σὺ γὰρ σώματος, ὅσον ἀνέγκη σὺ δ' ἔχεις, μὴ δὸν. Ex Platon. polie. l. 3. Clem. Strom. l. 4. "Επιμελεῖσθαι σώματος δύν, ψυχῆς ἐνταῖς ἀρμονίας, δι' ἃ βίον τε ἐστὶ, καὶ ὁρῶν βίον. & mox de externis illis: τῶν ἔν ἂν δυνάμει, ἢ δ' αὐτὰ, ἀλλὰ διὰ τὸ σῶμα ἢ τὸ σῶμα καὶ ἐπιμελεῖσθαι διὰ τὴν ψυχὴν γίνεσθαι, ἐπὶ ἢ ἀναφορῶν. Gregor. in idem Nyssen. de anim. χρεῖαι καὶ τῇ ψυχῇ τῆς ἐπιμελείας τὴν σῶμα, ἢ κατὰ τὴν αὐτὴν ὅργανον ἐπιμελῶν ταύτην. Et Tertull. de anim. c. 38. Certè domus anima caro est, et ingulimus carnis anima: desiderabis itaque ingulimus ex cossa et necessitate huius nominis profutura domui, toto ingulimus sui tempore: non ut ipse substruendus, nec ut ipse loriscandus, nec ut ipse tibi candus, sed tantummodo continendus: quia non aliter contineri possit quam domo fulta. Senec. ep. 92. de viro bono: Corporis quod, velut oneris necessarii, non amator, sed procurator est: nec se illi, cui importus est, subijcit.

Τὸ γὰρ τείνον μόνον κτελεῖ σὺν] vide l. 8. §. 56. & l. 10. §. 38. Ambros. hexam. l. 6. c. 7. Aliud enim sumus nos; alia sunt nostra; alia quae circa nos sunt. nos sumus, hoc est anima et mens. nostra sunt corporis membra et sensus ejus. circa nos pecunia est, 30 servi sunt, et vite istius apparatus.

Ὁ δὲ ἰδὼν χρεῖας ἀπὸ σταλῆς] lege δ' ἰδὼν & mox, pro ὅσα ἄλλα, ὅσα ἄλλοι. pro ταράχαις, ταράχαις σι. nihil mutavit editor Lugd. cum ex Xylanti versione tamen satis advertere potuisset.

Τὸ μεμελεῖσθαι σὺ σωματίῳ] ut supra §. 2. & l. 10. §. 1.

Τὸ σωματίον μεμελεῖσθαι] vide l. 2. §. 2. & l. 5. §. 4. & l. 6. §. 15.

Ἡ ἐξωθεν μεμελεῖσθαι δύν] vide l. 4. §. 43. & l. 2. §. 14. ἀνακωκλήματα. ad vertiginem interim illam respexisse videtur, quae raptari videntur corpora coelestia, à quibus pendent inferiora ista.

Καθ' ὅσον τὴν νοεῶν διώμας ἀποκλίσκει] desiderari videtur copula [καὶ] ἀποκλίσκει. Ita de Domino Christo, quem Christianis imitandum proponit Clemens Alexand. paedag. l. 1. c. 2. ἀποκλίσκει εἰς τὸ παρταλῆς ἀνδραστῶν παρταλῶν.

Εὖ ταύτης (ἦν)] i. e. ταύτης ἀρκεῖσθαι, scripta contentam; quod felicitatem suam attinet. Πάρτα ἔχουσιν παρ' ταύτης τὸ εἶναι τὸν βίον χρεῖμα: l. 4. §. 23. non ut sibi soli vivat. necesse est enim ut vivat et alteri qui vult sibi. Senec. epist. 48. & τὸ ἀποιωνήτων νούσαν non damnat Marcus. Vide l. 8. §. 48. & l. 9. §. 6. & l. 10. §. 1. & l. 11. §. 1.

Τὰ περιηρημένα ἐκ περιουσίας] quae ei (men-

ti scilicet.) consensu quodam natura adhaerent. Xyl. quicquid per sympathiam ei possit adherere. Cael. ut *προσαυδέα* idem hic sit, quod *συμπάθεια*, de qua l. 5. § 26. Verum nec *συμπάθεια* illa excuti prius queat, ut ibi ostensum est; & aliud quiddam sonat *ἡ προσαυδέα*, affectionem nimirum eam, quae rei alicui addicti sumus, eamque quodammodo deperimus. hoc est enim tunc *προσαυδέα*. Itaque quod Basil. Cael. an Eustath. Sebast. in *ascetic.* Αὐθιῶναι δὲ τῆς δρομῶν τῆς προσαυδέας τὴν βίην, τὴν γὰρ ἀληθινὰς ἀκολουθεῖν μέλλοντα τῷ δυνά. Id Dionys. Areopag. citante Budzo; "Οποῖοι γὰρ ἐκ ἐνέριονται τῆς γήινης προσαυδέας. Idemque epist. 10. ἐπειδὴ ἀληθείας ὄντες ἱεραὶ, τῆς προσαυδέας ἀναχωρεῖς τῆς ὑλικῶν ἀγγελοσχεπῶς ἐν μέσῳ ἀνθρώπων πολυτάλῳτοι οὖν ἀπαθεία παύσιν. Synes. Dione: Καὶ δὴτα τῆς ἀρετῆς ὄνατο ἀντὶς τῆς, τὸ ἀπὸ ἀλλοχθῆ τῆς ὑλικῆς προσαυδέας. Obiter asteriscum tollo minus necessarium ex Socratis historiae editionis *Stoebrianae*, lib. 1. c. 10. πολλὰ παρελείποντο, ἢ περὶ πᾶσαν τὴν πονηρίαν, ἢ περὶ τὸν πᾶσαν χρεῖζόμενοι. lege meo periculo, defectus nota furcillata, *προσαυδέας πονηρίας*. Cicero ad *Attic.* l. 2. ep. 19. se nimirum τῷ καλῷ περιποιηθῆναι proficere. Isidor. *Pelusi.* l. 1. ep. 3. 10. Προσαυδέα ἢ ἐκ ἐξουδυνεῖν ἀνὴρπάθεια ἢ ὅλως ὕχρεα. Affectus addictus caecus, adversus plañ caecus est. Eustath. ad *Il.* β'. Ἐπὶ δὲ αὐτῶν ἀνθρώπων ἐν ὑποκρίσει αὐτοῖς ἐπιπλύνει φαντάζεις, * αὐτοῖς [δὲ] c. f.] *προσαυδέας* πᾶσι ἔχουσιν. Epictetus etiam l. 3. c. 24. ad l. 1. 1. § 31. adductus: "Οταν πῶς προσαυδέας, αὐτοῖς ἐν τῇ ἀναγκαστικῇ. Idemque l. 2. c. 16. ad lib. 10. § 27. representatus; *περὶ μόνον τὸν θεὸν ἀποβλέποντα, ἐκείνῳ μόνῳ προσαυτείνοντα*. Restituenda Athenagorae eadem vox de *resur. mort.* in fine. Καὶ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐμπαθέστερον καὶ σφοδρότερον πᾶσι τῇδε προσαυτείνοντες, (perperam vulgari, *προσπεν.*) αὐτοὶ τότε διατελῶσι. Clement. *Alex. Strom.* lib. 1. Μηδὲ προπαθεία νικᾷ, καὶ ὁβόφω ἀλλόως, μηδὲ ἡδονὴ ἐπαίρει. Idemque l. 7. explicans illa D. Christi, *Lucæ evang.* c. 14. v. 26. "Εὰν μὴ μισήσῃτε τὸν πατέρα, καὶ τὴν μητέρα, προσπεν ἢ καὶ τὴν ἰδίαν ψυχὴν. τὰς τε γὰρ, inquit, *προσαυδέας* τὰς σαρκινὰς, πολλὰ τῆς ἡδονῆς τὸ φίλτρον ἔχουσι, μιμῶσκιν. &c. q. i. & lib. 2. de affectibus istiusmodi, Προσαυτείνοντες τὸ σῶμα τὴν ψυχὴν, τῶς μὴ ἀφαιρῶντες καὶ ἀποσπᾶντες ἢ ἐαυτὴν τῇ σαρκὶ. q. d. lib. 4. vocat *ἀπροσαυδέας* ἡδονὰς. Et rursus ἀπροσαυδέας ἀπολιπεῖν. Vide ad l. 2. § 3. Itaque Synes. de *insomn. iugis* συγκαταθέσεις, καὶ προσαυδέας conjungit. καὶ γὰρ ἐν ἀπαθείᾳ διακείμεθα δεῖ τὴν δεξιότητα. ἀλλὰ ἰσχυρῶς αὐτοῖς ἐκταθείς τε καὶ προσαυδέας ἀποσπᾶντες ἢ ἐκ ἡμῶν. ubi vides etiam opponi sibi invicem τὸ προσαυτεῖν καὶ τὸ ἀποσπᾶν. quemadmodum Evagrius, *τίς προσαυδέας καὶ τὴν ἀνίστασθαι, hist. Eccles.* lib. 1. c. 15. αὐτὴ καὶ παρὰ γρηγο-

αὐτῶν δαυμάδηναι, τῆς μὴ προσαυδέας, ἢ ἀνπαθείας κρινόντων τὰ ὁράματα. i. e. vertente Joanne Christophorono, q. nec amore, nec odio ducti, &c. De Synesio loquitur, q. i. & idem epist. 57. ἐῖς διωκτὴν ἢ ἀγγέλου σιωπῶντα θροονδίσταται μὴδὲν ἀπολαύσει τῆς ἡλικίας καὶ οὐκ εἰς προσαυδέας. quod mox explicans. Ἀλλ' ἐστὶ φησὶς διωκόμενος, ἐμὴν τὰ τοῖς χείρεσι μὴδὲνα τρέπον ποδῶν. Et rursus: τὸ προσαυτεῖναι δὲ δεῖ τὸ δεινόν. itaque τὸ προσαυτείνοντα est παθαίνεσθαι καὶ προσαυτείνοντα. prout & Marcus lib. 5. § 1. ὅταν προσαυτείνω, συγκατατίκω τῷ τοῖς κατ' αὐτὰς ἔργοις. Nec illud praeter eundem quod Plutarch. prout in *Pompejo*, τοῖς μετρητοῖς προσαυτείνω. ita in amator. idem τοῖς ἔργοις προσαυτείνω, pro additum esse *ἑ* affectu adhaerescere dixit. Sunt itaque τὰ προσηρημένα ἐκ προσαυδέας ea, quibus ex affectu propensione nimia animus adhaerescit. Epictet. lib. 3. c. 28. Μὴ τι προσηρητῶς σοι τῶν ἢ σῶν, μήτι προσαυτείνω, μήτι ὀδυνῶσι σ' ἀποσπᾶν. Q. i. & affectus iplos, τὰ πᾶσα, προσηρημένα nuncupare, Basilidæ ejusque affectis solenne fuisse, docet Clemens *Strom.* lib. 2. adducto ex Isidori *ἐπὶ περὶ φωνῆς ψυχῆς* insigni testimonio; quod ad Marci mentem illustrandam etiam non parum conducit. Q. i. & (ut H. Stephani Thesavro avctarium leviulculum saltem contri buamus) τὸ προσηρημένα gemino ferè sensu usurpavit Galenus de *Hipp. & Plat. placit.* lib. 4. c. 10. Ceterum neque τὸ ἀλλόως προσηρητῶς ταῦτα, de quibus Marcus hic, in vitio habetur; istud enim à natura est: verum τὸ προσηρητῶς προσαυτείνοντα. Itaque q. d. Diogene Epictetus lib. 3. c. 26. Πάντα εὐλута εἶχε, πάντα μὴδὲν προσηρητῶς. non & προσαυτείνοντα quod supra dixerat. vide l. 3. § 5. & lib. 4. § 44. & l. 8. § 30. Adjici possunt his Porphyrii illa, de *abstinent.* lib. 1. "Αὐτὸ ἐκ τῆς διπλῆς προσηρητῶς εὐτεως, ἀπὸ δὲ πάντα μετὰ τῆς περὶ αὐτὰ προσαυδέας. Et mox: καὶ τῶν ἔργων ἀποσπᾶντες καὶ τῆς περὶ αὐτὰ προσαυδέας, καὶ πᾶσιν τῇ γὰρ ὀρεῖ τῶν ἔργων ἀφαιρῶν, τὰς αἰτίας, ἀρ' ὅν καὶ τὰ ἔργα, προσηρητῶς. ubi vides τὴν προσαυδέαν etiam ἀπὸ τῶν πᾶσιν distingvi. Ponantur ergo distinctionis caviss, tanquam gradus quidam, quibus ἀπὸ τῆς ἀπαθείας in partem leuiorem fiat declinatio, *προπαθεία*, *παθος*, *προσαυδέα*. Est itaque ἀπαθεία integra *ἑ* absoluta ab omni affectione vitiosa immunitas; quod pro summo bono habebant Stoici. *προπαθεία* levissima ab hac declinatio, & affectus vitiosus quasi praeludium quoddam. *παθος* affectus vitiosus, sive morbus ipse. Hieron. in *Matth.* c. 5. v. 28. Inter *παθος* & *προπαθείας*. i. e. inter passionem *ἑ* passionem, hoc interest; quod passio reputatur in vitium, *προπαθῖς* licet vitii culpam habeat, non teneatur in crimine. Ergo q. i. videris mulierem, *ἑ* anima ejus fuerit vitiosa, hic *προπαθῖς* percussus est. Si vero consen-

serit, & de cogitatione affectum fecerit, de propensione transit ad passionem. προσηύδα denique ubi morbus invaluert, & affectus radices adeo altas egerit, ut nec ex animo evelli facile queat, nec evelli à re defiderata, cui προσηύδα quodammodo videtur.

Καὶ ἔτι τὰ ἐπιμένα] qd ultra sunt. qd supra dixerat, ὅτι οἱ μάλιστα παύονται σι. Flaccus, *carm.* l. 1. oie 16.

Latus in praesens animus, qd ultra est

Oderis curare. vide l. 6. § 32. & l. 7. § 7.

Τὰ ἐπιμένα ἢ τὰ παρωχημένα] Senec. *epist.* 78. circumcidenda ergo duo sunt, & futuri timor & veteris incommodi memoria. hoc ad me jam non pertinet, illud nondum.

Οἱ δ' ἐμπόλων, & σφῆρες κυκλοτερὲς πρὸ φειδύλῃ γαίῳ] Ad verum quendam, qm Empedocles esse vult, alludit. ut & ante non sapel l. 8. § 44. & lib. 11. § 12. Eum Parmenidæ videtur tribuere Stob. *rom.* s. l. 1. tit. 18. Stobæanorum excerptor Grotius saltem. Sub cuius nomine ista apud hunc representantur:

Ἄμ' ὅτ' ἐπ' ἀνδρῶν ἴσος ἰών, ἢ πάμπαν ἀνείρων, Σφαῖρες κυκλοτερὲς, μὴ μὲν φησὶν χαίρων. pollentiorum verum & ibi, & apud Marcum, istic foedissime depravatum nemo non viderit, medelam Grotius conatus est, rescribendo, (rom.)

Σφαῖρες κυκλοτερὲς μὴ μὲν φησὶν χαίρων. Verum hæc à scripturæ veteris vestigiis longiusculè abscedunt. Salmasius felicitus relaxasse videtur in exercit. *Plinian.* ad Marci codices propius sic accedens:

Σφαῖρες κυκλοτερὲς δὴν φησὶν γαίῳ. Τὸ σφαῖρες autem vocabulum cum non alibi, nisi in Marci illis bis, legatur, quamquam possit, inquit Salmasius, dici σφαῖρα & σφαῖρες, ut αἰῶρες & αἰῶρες possit & σφαῖρες pro σφαῖρεσιν, rotundus ut sphaera. hæc tamen si minus placuerint, fortæ non displicebit, qd aliquando mihi venit in mentem scribendum, Σφαῖρ' οἷς κυκλοτερὲς, &c. sic Ἄνδρ' οἷς, propter poëtam & alia multa. ex illo, Σφαῖρ' οἷς, inepti libarii fecerunt Σφαῖρες. idem igitur valet ac κυκλοτερὲς οἷς σφαῖρες. Mihi verò istud perplacet. Sic de Echina qm alluisse Marcum diximus l. 7. § 28. Eustathius Antioch. (si is saltem) in *hæc* αἰῶρες. οἷς σφαῖρες ὅτι τὰ σῶματα, ἢ οἱ κατὰ δὲν αὐτῶ ἀδελφοί. οἷς σφαῖρες dixit, qd σφαῖρεσιν Clemens *strom.* l. 5. αὐτῶν οἱ ἐγγὺς σφαῖρεσιν εἰσέμνοι. hanc autem scripturam si admiserimus, in illis δι' οὗ δ' ἐμπόλων subintelligendum erit πόμος. qlem orbem sive mundum describit Empedocles; & Parmenides itidem uti est supra indicatum. De viro bono pariter Avlonius *idyll.* 16.

Securus, mundi instar habens, teres atq; rotundus, Externa nō qd labio per lavia fidat.

Horatium imitatus; qd de sapiente dixit; *form.* lib. 2. sat. 7.

In seipso totus teres atq; rotundus.

Vide l. 8. § 48. Cæterum Viri cl. primum illud ipse omnino admittendum existimaverim, qia apud Eustathium Homeri εἰς ἡντιῶν ad *odys.* ζ. σφαῖρον ἐμπόλων reperio in usu communi olim frequentem extitisse. Παρὰ τὴν σφαῖραν, inquit, ἢ παρωχημένον δ' ἐμπόλων σφαῖρες, &c. qd & Arati Scholiastes confirmat, qd istud tamen Hesiodo tribuit, dum σφαῖρον huic τὴν σφαῖραν dictam ait, 10 sic ut Homero ἐπείρεν ἢ ἐπείρεσιν. idem pro eo qd καὶ Marci codex, & d' ἰν Salmasius, μὴν exhibet, & μὴν. Verum ista qia alibi letius excussumus, actum hic agere ulterius nolumus.

Μόνον τὴν (ἢ οὗ) vide lib. 2. § 14. & infra § 26. Senec. *epist.* 101. si vita nostra non prominebit, si in se colligitur.

§ 4. Πολύμικτος ἐθαίμασται] Eis maxime placere & approbare nos studemus, qd imprimis diligimus ac suspicimus. mirum igitur Marco, nec Immoctid, 20 videtur, homines, cum semetipsos maxime diligant, aliis potius qm sibi semetipsos approbatores se velle.

Ἐαυτὸν μὲν ἑαυτοῦ μάλλον πάντων φιλεῖ] Eutripides *Cresphontes* à Schol. ad ejusdem *Medeam* laudatus:

Ἐκδο γὰρ πένονθ' ὅσῃ πάντες θεογί-
φιλων μάλας ἑμαυτὸν, ἢ κίοντομαι.
Mibi hæc, qd cum sit infirmum est mortalibus
Amare semetipsum maxime, non me pudes.

30 Siquidem, qd φίλων legunt, qd codices vulgò exhibent, sensum corrumpunt prorsus; qd nec Grotius advertit, cum vertit,

Minimam, inter omnes, qd amo, noceo mibi.
— τίς γὰρ ἐδιδόξ' ἔχ' αὐτῷ φίλος;
— namq; qd bonum neqam sibi?

Sophocl. *Oedip.* Colon.

Οὐδ' ἐστὶν ἑαυτοῦ, ὅστις ἔχ' αὐτὸν φιλεῖ.
Nemo est, amicis ipse qd non sit sibi.

Et Eutrip. *Med.*

Τίς δ' ἔχ' ἑαυτῷ ἀπὸ γυναικὸς τὸδε;
Ὅς πᾶς τις αὐτὸν ὅτ' ἰπλάς μάλλον φιλοῖς.
Ἐἴ istud nempe non novit mortalium,
Diligere sese ceteris plus quamlibet
φιλεῖ δ' ἑαυτὸν πᾶσι φιλεῖ ἑαυτὸν.
Nec quisquam charior alteri qm ipse est sibi.

40 Τὴν δ' αὐτοῦ φιλεῖ αὐτὸν ἑαυτὸν ἢ ἐλαττοῦ λόγῳ πένονθ'] Nam qm eadem honestatis cura secretò, qd palam multi famam, conscientiam pauci verentur. Plin. *min.* l. 3. ep. 20. Hinc & illa Pelagii ad Demostrianum querela. Non cogitamus qd ipsi simus, sed qd alteris esse videmur. unde eò perducta res est, ut neglecta veritate meriti, de sola opinione curamus, qd testimonium vita nostra, non à conscientia nostra, sed à fama petimus. Nec dissimilis Bernardi querimonia, de gradibus humil. & superb. *part.* 2. gr. 6. Quid de omni alia re plus sibi credit;

credit, quam alii; de se solo plus alii credit, quam sibi. Adversus morem morbūque malum hunc, salutare monitum ab Apostolo habemus, ad Galat. c. 6. v. 4. τὸ ἔργον ἑαυτοῦ δοκιμαζέτω ἕκαστος· καὶ τότε εἰς ἑαυτὸν μόνον τὸ καὶ ἔργον ἔξει, καὶ ἐκ εἰς τὸν ἑτερον. De se Cicero, verē, necne, ipse viderit, ad Attic. l. 12. ep. 27. Mea mibi conscientia pluris est, quam omnium scitmo.

O μὴ ἀμαρτὰν γινώσκων ἐξολοτῇ] Vide ad lib. 3. § 4.

Τὸς πάλαι πᾶλλον αἰδέμαθα] contrā nimirum monitum illud Pythagoricum in aut. carm.

— Πόθεν τῷ ψυχῆς αἰσθάνομαι σουτῶ.

Tu plus quam cunctis alios te discere vereri. cui consonat Democriticum illud monitum, quod supradictum aliis ejusdem notae attulimus ad l. 2. § 6. vide & ad l. 11. § 16. & l. 10. § 9.

§ 5. Ἐπειδὴν ἀπὸ τοῦ ἀποθανῶτος, μνηστὴ αὐτῷ ἔσται] Itā de animæ statu post mortem incertus fluctuat passim Marcus. de corporis resurrectione multo magis ascensionem cohibetur. quod, nihil est itaque mirum, si δόγμα ἔξω nec παραδέξω, tantum, sed, παρόλαρον etiam, Stoicis Atheniensibus est visum, prædicante Paulo, Act. c. 17. v. 18, 19. Nos melius edocti, eā bonitate prædictum novimus esse Deum nostrum, universi conditorum, ut nollit fervorem suorum, qui fidele ipsi obsequium in hac vita præstiterint, vel animas, vel corpora in morte prorsus intercideret, sed præmiis futuris utrumque reservari.

Εἰ γὰρ δίκαιον ὡς καὶ δίκαιον ἐστίν, sacra attestatur Scriptura. Εἰ γὰρ δίκαιον παρὰ Θεοῦ Apostol. ad Thess. epist. 2. c. 1. v. 6. & δίκαιοσύνῃς ἐξέταρον ἀποθανόντες ὡς δίκαιον κερτῆς. ad Tim. ep. 2. c. 4. v. 8. & εἰ γὰρ δίκαιον ὁ Θεὸς ἐπικρατεῖται τῶ ἐργῷ αὐτοῦ, καὶ τὸ κῆπος τῆς ἀγάπης. ad Hebr. c. 6. v. 10. Nec tamen hinc sequitur, quod Pontificii statuunt, hominum opera bona dignitatis suæ ratione vitam æternam, gloriamque cœlestem itā promereri, ut Deus injustus futurus sit nisi eam illis rependat. prout Rhemen. nostri annot. in Luc. c. 21. v. 35. ad Thess. ep. 2. c. 1. v. 5. & Hebr. c. 6. v. 10. Ut omittam enim τὸ ἀξίωμα, quod illi tantopere urgent, aliud planē sonare, prout nōrunt qui linguam Græcam vel primoribus tantum labiis degustarunt. Rectē Durand. in sent. l. 2. dist. 27. q. 2. Meritum de condigno strictē & propriē sumptum, videlicet pro actione voluntaria, propter quam operanti debetur merces ex justitia sic, quod si non reddatur, ille ad quæ pertinet reddere, injustē facit, & est simpliciter & propriē injustus, non est hominis ad Deum. quod ille cū multis argumentis confirmasset, concludit tandem, sentire & dicere oppositum esse temerarium seu blasphemum. Quid si quid, inquit, pro bonis operibus nostris datur vel redditur, potius & principaliter est ex liberalitate Dei dantis, quam ex

merito nostri operis. Esi dicatur, quod quovis Deus, non constituitur nobis debitor ex aliquo nostro opere, constituitur tamen debitor ex sua promissione: sciendum est, quia quod redditur ex promissione præcedente, non redditur ex merito operis de condigno, sed solum vel principaliter ex promissione. Unde patet responsio ad id quod justum esse dicitur. Siquidem ut pie pariter ac præclare Bernard. de grat. & lib. arb. Jussum apud Deum est ut reddat quod debet; debet autem quod

pollicitus est. promissum quidem ex misericordia, sed ex justitia jam præstandum. justē enim & ex debito requiritur, quodcumque vel gratis promittitur. Et Bel-laim. ipse de penit. l. 3. c. 4. explicans Joannis verba illa ex epist. 1. c. 1. v. 9. ἵνα ὅτι καὶ δίκαιος. Verba illa, inquit, fidelis est & justus, referuntur ad promissionem divinam. ideo enim Deus justus & fidelis dicitur, quia stat promissis, nec fidem fallit. quod & de justis. l. 5. c. 15. confirmat ex illis Nehem. c. 9. v. 8. verbis, Implesti verba tua, quoniam justus es. Siquidem veritas sive veracitas pars est justitiæ. ut ex Cicero. de invent. Thom. Aquin. sum. part. 2. 2æ q. 109. art. 3. Denique potest aliquid iusto atque æquo consentaneum esse, quia justitiæ nullā ratione repugnat, quod tamen nihil injusti, si non fiat, inducat. justum fuit quod Solomon rex à Shimeio mandati violari de Hierosolymis continendo se, prenas exegit: Regum hist. l. 3. c. 2. v. 46. quibus tamen remissis, nihil injusti admisisset. justum & æquum, quod Abiatharo læsæ majestatis reo, patris causā vitam condonavit. ibid. v. 16. quem tamen si sustulisset, adversus justitiam nihil peccasset.

Ἦν δὲ καὶ δυνατὸν] τί ἀποκρίνεται, εἰ ὁ Θεὸς νεκρὸς ἐγείρει; Paulus, Act. c. 26. v. 8. Athenagoras de resurrect. ἢ οἱ ἀδυνατοῦν, ἢ οἱ ἀέλωπιν. ἀλλ' ἐπεὶ ἀδυνατοῦν, ἐπεὶ ἀέλωπιν. ἢ ἐκ τῆς καὶ γινώσκουσιν τὸ ἡμῶν δυνάμει, ἢ ἐκ τῆς δυνάμει ἀρκῶσαι μὴ ἔχειν σοφίαν τὸ πῶς τοῦ ἐγνώσκουσιν ἀλλ' ἐπ' ἀγνοεῖν πὺν τὸν θεὸν δυνατὸν καὶ τὴν δυνάμει, οἱ δὲ ἀρκῶσαι σοφίαν τὴν ἑαυτῶν ἀνέλεον, δεικνυσιν ἢ τῶν αὐτῶν γίνεσθαι. ἐκ ἀδυνατοῦ ἀρετῆς. ἀλλὰ μὴν ἐπ' ἀέλωπιν. εἰ γὰρ ἀέλωπιν, ἢ ὡς ἀδύνατον, ἢ ὡς ἀνέλεον. ἀλλ' ἐκ τῆς δυνάμει. δίκαιον γὰρ συναμφότερον, πῶς ἐκ ψυχῆς καὶ σώματος ἀνθρώπων πάντων γίνεσθαι πᾶσι πνεύματων ἀποδοκῶν, πῶς τε ἐπὶ τύπῃ δέχεται πῶς, ἢ πνεύματι. ἐπεὶ ἀνέλεον. εἰ γὰρ τὸ χεῖρον ἐκ ἀνέλεον, τυτῆσι, τὸ φθαρτὸν πῶς σώμα, καὶ παθῆναι πᾶσι καλλόν τὸ χεῖρον ἐκ ἀνέλεον, ὅσοι δὲ φθαρτὸν καὶ ἀπαθεί. ὡς καὶ ἐν ὅτι καὶ δυνατὸν, καὶ βελήν, καὶ δίκαιον, καὶ ἔλεον, ἢ τὸ διαλυθῆναι τῶν σωμάτων ἀνέλεον. verum de mente sola fatagit Marcus; de corpore nihil sollicitus, quod nec se, nec suum, nec sui quicquam à quocumque censeri volebant Stoici.

Ἐκ γὰρ τῆς καὶ ὅπως ἔχειν] Æquior certe erga numen divinum Marcus, licet Ethnicus, qui nihil in-

iusti aut iniqui Deo vult imputari, etiam si viros bonos in morte proflus intercideret pateretur, quam Patrologae, qui Deum iniustitiae diserte et γυνὴ καταλῆ, quod aiunt, inculatum eunt, nisi ipsis ob labores missellos in hac vita decuraturissima exantlatos, tanquam probissimè plenissimèq; commeritis, praeemia aeterna retribuat.

Πιστεύω σὺ ὅτι μὴ δίδως] Idem hoc, cum illo à Marco cumprimis laudato, l. 11. § 6. ἐχει λόγον καὶ τούτο.

Δικαιολογία πρὸς τὸν θεόν] Hoc est quod Apost. ad Rom. c. 9. v. 10. Μωϋσῃς, ὁ ἀνθρώπος, σὺ τίς εἶ, ὁ ἀνταπεκρινόμενος τῷ θεῷ; vult [αὐτὸ ἀπάντων τῷ θεῷ (i. e. ὑπὲρ τῷ θεῷ) ἀπολογεῖσθαι, cum Epist. l. 2. c. 16. πῶς μὴ δύνῃς δικαιοσύνην πρὸς τὸν θεόν. Ità pieti prisci, etiam si conturbabantur nonnunquam, cum bonis hic malè esse, malis bene, animadvertent; illud tamen pro certo ac immoto statuunt fundamento; *Attamen Deus corde rectus bonus est.* Psal. 73. v. 1. & Tu certe, Domine, iustus es. Jerem. c. 12. v. 1. & Apost. ad Rom. c. 9. v. 14. Τί ἐν ἐρώδῃ καὶ ἀδικία παρὰ τοῦ θεοῦ; καὶ γένοιτο. & ibid. c. 3. v. 4, 5. Μὴ ἀδικῶς ὁ θεός; καὶ γένοιτο. γινώσκω ὅ ὁ θεὸς ἀληθὴς, πᾶς δὲ ἀνθρώπος ψεύδης, καὶ θεὸς γέγραπται, ὅπως αὐτὸν δικαιοσύνη ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ νικῶν ἐν τῷ κρίματι σὺ. ex Psal. 51. v. 4. vide infra § 12.

Οὐκ ἂν εἴ τις διλεγεῖτο τοῖς ἀνθρώποις] non auderes ita cum eis differere. Cas. malim, non ita differeres, & de xpo iustis; cum eis ageres, nisi optimos iustissimòsque esse praesumeres.

§ 6. Ἐδεῖξέ ἐν τῷ ἀπομνημονεύει] qid est enim quod usus & indultia non possit? Horum spectant tot poetarum illustrium monita. Menandri, apud Stob. tom. 2. tit. 29

— πάντα γὰρ

ταῖς ἐπιταχέαις καταπονέται σφεγγμαῖα.

— totum omnium

Nihil est quod non conficiat assiduum labor.

Alexandridis,

Τὸ σωτὴρ ἔργον, παντὶς ἐνείκει τέλει.

Obique finem assequitur consuetum labor.

Philemonis,

Ἐκ τῷ φιλοπονεῖν γίγνεται, ὃν δίδως, κρατεῖν.

Datur laboris cupido quidvis assequi.

Aniphanis,

Τῆς ἐπιμελείας δὲλα πάντα γίγνεται.

Labori assiduo, nihil est quod non cesserit.

Sophoclis Oedip. reg. à Plut. laudatum de fortun.

& à Clement. Strom. lib. 5.

— πάν δὲ τὸ ζῆτιον

ἄλωτον ἐκφέρει καὶ τὸ ἀμειβόμενον.

— quicquid paritur,

Spes deprehendi est. omne neglectum perit.

& huic vicinum incerti alicujus:

Ἄλωτα γίγνεται ἐπιμελεία καὶ πόνος.

Ἄλωτα.

Laboriosa diligentia assequi

Nihil est negatum.

& ad Marci verba proximè, Menandri in moroso,

— ὁ δὲν καὶ σφῆγμα,

Τὸν ἐν πόνῳ δὲ ὅλων ἀπομνημονεύει.

— quæ laborum non piget,

Nihil arbitrari se debet infestabile.

Socrates Alcibiadi miranti, qd posset Xanthippen tam rixolam sustinere, & intolerandam esse distanti,

10 Ἄλλ' ἐργα σφῆγμα καὶ σφῆγμα προχίλιας ἀκῶν σωτὴρ. At ego, inquit, ascriptus ei sum: nec me magis offendit, quam tota stridor aquæ educens eos qd assidue audimus. Nec filieri dignum hic Æschyli illud, à Plur. de legend. poet. & de perfect. indic. à Stob. tom. 2. tit. 29. & tit. 117. à Cæl. Rhodig. antiq. lect. l. 8. c. 7. Lil. Gyrard. de poet. l. 6. Erasmi. apoph. l. 6. relatum: qd dum in Isthmii pugilum certamen spectabat, cum altero eorum frontem percussio, corona tota exclamaret; Ioni Chio, qd proximè assidebat,

10 latus fodiens, Ὁρᾶς, ὅς ἡ ἐκκῆσις δύνῃ; ὁ πᾶσι γὰρ σωτὴρ οἱ δὲ σφῆγμα βοῶσιν. Vide, inquit, quanta sit vis exercitationis? istius ipse filius: spectatores vero vociferantur. ubi ὕψος malui, latus fodiens, Flaccum imitatus, epist. 7. veteres; quæ, autem vellicans, cum Paul. Leopardo; qd emend. l. 2. c. 21. Stob. tom. 2. tit. 29. hic emaculat, Cælum, Lilium, Erasum castigat. De Cyro Xenophon lib. 1.

Οὐκ ἀποδιδόσκειν ἐκ τῷ ἡπῶν, εἰς τὸ μὴ ποιεῖν ἢ ἡπῶν ἄλλ' ἐκλυσιδύει, ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ ἀμεινον ποιεῖν. Verum Marco gemina protus Plur. de tranquill. Δεῖ μὴ δὲ ἀπομνημονεύειν, μὴ δὲ ἀπαιτεῖν, ἀλλὰ θαυμάζειν καὶ ζηλεῖν καὶ σπουδάζειν, ὅτι ὅλα λαμβάνει αὐτὸ καὶ καλὴν, ἐν τοῖς ἐλάτοις πρὸς τὰ μέγιστα, καὶ φέρναι, μὴ δὲ ἀποδύειν τῷ ψυχῇ τὴν ἐπιμελίαν αὐτῇ, μὴ δὲ διαδιδόσκειν τὰ κατὰ τὴν ἐξουσίαν αὐτῇ. ἀνὰ γὰρ ἐμποιοῖ καὶ μαλακίας ἀγύμναστον ἢ. καὶ τὸ ῥᾶστον αἰετὶ διατρέχει, καὶ πρὸς τὸ ἡδύστον ἐκ τῇ ἀδύστη ἀναχωρεῖ γλυκυδύμια τῆς ψυχῆς. ἢ δὲ καὶ ὅσον, καὶ πόνον, καὶ σφῆγμα μελετῶσα φαντασία ὑπὸ αὐτοῦ, καὶ σφῆγμα ἡμῶν τῷ λογισμῷ πρὸς ἑαυτὸν, εὐρίστον πολὺ τὸ καλὸν ἀπομνημονεύει καὶ διακρίνει καὶ σφῆγμα ἐν τοῖς δοκίμοις χαλεποῖς καὶ φοβεροῖς. Diogenes denique referente Laetio, l. 6. Διπλὴν ἐλεγον τὴν τὴν ἀσκήσιν καὶ τὴν ψυχῇ, τὴν ὅτι σφῆγμα τῶν κατὰ τὴν ἐξουσίαν αὐτῇ ἐν γυμναστικῇ σωτὴρ γενόμενα φαντασία, εὐλύστον πρὸς τὰ τῆς ἀρετῆς ἔργα παρέχεται. παρτίδιον ὅτι τεκμήρια τῶν ἐξουσίων ἀπὸ τῆς γυμνασίας ἐν τῇ ἀρετῇ καλὰ γίνονται. ὅταν τὸν ὅντε τὰς τέχνας, τὰς βασιλείας καὶ τὰς ἄλλας, ὅτι τὴν ψυχῇ ὁμοειδέαν τὸν τεχνίτην ἀπὸ τῆς μελέτης πᾶσι μὴ δὲ τῆς αὐτῆς καὶ τῶν ἀδελφῶν, ὅσον ὑποφύονται ἐκ τῆς τῆς ἰδίας πύλης τῇ σωτὴρ, εἰς τὴν, εἰ μετὰ τὴν τὴν ἀσκήσιν καὶ ἐπὶ τῇ ψυχῇ, ἐκ αὐτῆς ἀποφύονται καὶ ἀτελεῖς

40 Οὐκ ἀποδιδόσκειν ἐκ τῷ ἡπῶν, εἰς τὸ μὴ ποιεῖν ἢ ἡπῶν ἄλλ' ἐκλυσιδύει, ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ ἀμεινον ποιεῖν. Verum Marco gemina protus Plur. de tranquill. Δεῖ μὴ δὲ ἀπομνημονεύειν, μὴ δὲ ἀπαιτεῖν, ἀλλὰ θαυμάζειν καὶ ζηλεῖν καὶ σπουδάζειν, ὅτι ὅλα λαμβάνει αὐτὸ καὶ καλὴν, ἐν τοῖς ἐλάτοις πρὸς τὰ μέγιστα, καὶ φέρναι, μὴ δὲ ἀποδύειν τῷ ψυχῇ τὴν ἐπιμελίαν αὐτῇ, μὴ δὲ διαδιδόσκειν τὰ κατὰ τὴν ἐξουσίαν αὐτῇ. ἀνὰ γὰρ ἐμποιοῖ καὶ μαλακίας ἀγύμναστον ἢ. καὶ τὸ ῥᾶστον αἰετὶ διατρέχει, καὶ πρὸς τὸ ἡδύστον ἐκ τῇ ἀδύστη ἀναχωρεῖ γλυκυδύμια τῆς ψυχῆς. ἢ δὲ καὶ ὅσον, καὶ πόνον, καὶ σφῆγμα μελετῶσα φαντασία ὑπὸ αὐτοῦ, καὶ σφῆγμα ἡμῶν τῷ λογισμῷ πρὸς ἑαυτὸν, εὐρίστον πολὺ τὸ καλὸν ἀπομνημονεύει καὶ διακρίνει καὶ σφῆγμα ἐν τοῖς δοκίμοις χαλεποῖς καὶ φοβεροῖς. Diogenes denique referente Laetio, l. 6. Διπλὴν ἐλεγον τὴν τὴν ἀσκήσιν καὶ τὴν ψυχῇ, τὴν ὅτι σφῆγμα τῶν κατὰ τὴν ἐξουσίαν αὐτῇ ἐν γυμναστικῇ σωτὴρ γενόμενα φαντασία, εὐλύστον πρὸς τὰ τῆς ἀρετῆς ἔργα παρέχεται. παρτίδιον ὅτι τεκμήρια τῶν ἐξουσίων ἀπὸ τῆς γυμνασίας ἐν τῇ ἀρετῇ καλὰ γίνονται. ὅταν τὸν ὅντε τὰς τέχνας, τὰς βασιλείας καὶ τὰς ἄλλας, ὅτι τὴν ψυχῇ ὁμοειδέαν τὸν τεχνίτην ἀπὸ τῆς μελέτης πᾶσι μὴ δὲ τῆς αὐτῆς καὶ τῶν ἀδελφῶν, ὅσον ὑποφύονται ἐκ τῆς τῆς ἰδίας πύλης τῇ σωτὴρ, εἰς τὴν, εἰ μετὰ τὴν τὴν ἀσκήσιν καὶ ἐπὶ τῇ ψυχῇ, ἐκ αὐτῆς ἀποφύονται καὶ ἀτελεῖς

50 Οὐκ ἀποδιδόσκειν ἐκ τῷ ἡπῶν, εἰς τὸ μὴ ποιεῖν ἢ ἡπῶν ἄλλ' ἐκλυσιδύει, ἐν τῷ περὶ αὐτοῦ ἀμεινον ποιεῖν. Verum Marco gemina protus Plur. de tranquill. Δεῖ μὴ δὲ ἀπομνημονεύειν, μὴ δὲ ἀπαιτεῖν, ἀλλὰ θαυμάζειν καὶ ζηλεῖν καὶ σπουδάζειν, ὅτι ὅλα λαμβάνει αὐτὸ καὶ καλὴν, ἐν τοῖς ἐλάτοις πρὸς τὰ μέγιστα, καὶ φέρναι, μὴ δὲ ἀποδύειν τῷ ψυχῇ τὴν ἐπιμελίαν αὐτῇ, μὴ δὲ διαδιδόσκειν τὰ κατὰ τὴν ἐξουσίαν αὐτῇ. ἀνὰ γὰρ ἐμποιοῖ καὶ μαλακίας ἀγύμναστον ἢ. καὶ τὸ ῥᾶστον αἰετὶ διατρέχει, καὶ πρὸς τὸ ἡδύστον ἐκ τῇ ἀδύστη ἀναχωρεῖ γλυκυδύμια τῆς ψυχῆς. ἢ δὲ καὶ ὅσον, καὶ πόνον, καὶ σφῆγμα μελετῶσα φαντασία ὑπὸ αὐτοῦ, καὶ σφῆγμα ἡμῶν τῷ λογισμῷ πρὸς ἑαυτὸν, εὐρίστον πολὺ τὸ καλὸν ἀπομνημονεύει καὶ διακρίνει καὶ σφῆγμα ἐν τοῖς δοκίμοις χαλεποῖς καὶ φοβεροῖς. Diogenes denique referente Laetio, l. 6. Διπλὴν ἐλεγον τὴν τὴν ἀσκήσιν καὶ τὴν ψυχῇ, τὴν ὅτι σφῆγμα τῶν κατὰ τὴν ἐξουσίαν αὐτῇ ἐν γυμναστικῇ σωτὴρ γενόμενα φαντασία, εὐλύστον πρὸς τὰ τῆς ἀρετῆς ἔργα παρέχεται. παρτίδιον ὅτι τεκμήρια τῶν ἐξουσίων ἀπὸ τῆς γυμνασίας ἐν τῇ ἀρετῇ καλὰ γίνονται. ὅταν τὸν ὅντε τὰς τέχνας, τὰς βασιλείας καὶ τὰς ἄλλας, ὅτι τὴν ψυχῇ ὁμοειδέαν τὸν τεχνίτην ἀπὸ τῆς μελέτης πᾶσι μὴ δὲ τῆς αὐτῆς καὶ τῶν ἀδελφῶν, ὅσον ὑποφύονται ἐκ τῆς τῆς ἰδίας πύλης τῇ σωτὴρ, εἰς τὴν, εἰ μετὰ τὴν τὴν ἀσκήσιν καὶ ἐπὶ τῇ ψυχῇ, ἐκ αὐτῆς ἀποφύονται καὶ ἀτελεῖς

ἀτελὲς ἐμὸς χυλὸν. ἔστιν γὰρ μὴ ἐλεῖν τὸ παρῶν
 ἐν τῷ βίῳ χρεῖς ἀσκήσεις καὶ ὁρῶντες. δῶκα τὸν
 ὃ τῶν τῶν πᾶν ἐκινῆσαι. Vide ad l. 3. § 6.
 Senec. ep. 30. Nihil est, quod non expugnet pertinax
 opera, & intentia ac diligens cura: robora in rectum
 quavis flexa, revocabis; curvatas trabes calor expli-
 eat; & aliter nata in id finguntur, quod usus noster ex-
 igit. quanto facilius animus accipit formam, flexibilis &
 omni humore obsequensior? & ep. 80. de athletis agens.
 Illud maxime revolvit mecum, si corpus perducere exerci-
 tatione ad hanc patientiam potest, quā & pugnos pariter
 & calces non unius hominis ferat, quā solem ardentissi-
 mum in ferventissimo pulvere sustinens aliquid, & san-
 guine suo madens, dicam ducat: quanto facilius animus
 corroborari possit, ut fortuna idem invictus excipiat,
 ut projectus & conculcatus exurgat? Idem de ira l.
 2. c. 12. Nihil est tam difficile & arduum, quod non
 humana mens vincat, & in familiaritatem perducas
 assidua meditatio: nullique sunt tam feri & sui juris
 affectus, ut non disciplina perdomentur. Mox, ubi
 varia hujus rei exempla protulerat; Mille sunt alia,
 in quibus pertinacia impedimentum omne transcendit,
 ostenditque nihil esse difficile, cuius sibi ipsa mens pati-
 entiam indiceret.

[H χεῖρ· ἢ ἀειρεῖς] Τὴν δεξιὴν τῆς ἀειρεῖς
 εἶναι χρῆσθαι ἔστι, multis locis inculcat, multisque
 rationibus contendit Aristoteles de partib. animal.
 l. 3. c. 4. & l. 4. c. 8. de animal. iness. c. 4. e-
 thic. Nicom. l. 5. c. 7. & Eudem. l. 4. c. 5. & in
 problem. l. 21. q. 12, & 13. & 19, & 31. Idem
 tamen, καὶ περὶ, inquit, ἐνδεχεται πάντας ἀμειδι-
 εῖναι ἄλλους. Ἐν γὰρ πάντες τῇ ἀειρεῖς μαλετῶ-
 ντο αὐτὸ βάλλειν, ἡμεῖς δὲ αὖ ἀμειδιεῖσιν ἀλλὰ
 φύσει γὰρ ἀειρεῖς ἐστὶ καὶ τὰ δεξιὰ ἔστιν ἡ πῶν φέ-
 ρει βελτίον ἐστὶ τῇ ἀειρεῖς, καὶ πάντα ποιῶντο
 τῇ ἀειρεῖς, καὶ δὲ τῇ δεξιᾷ. Vult omnino dex-
 tra naturā fortiora ac validiora sinistris esse. At Pla-
 to, (quem & hoc nomine is notat, polis. l. 2. c. 10)
 de legib. l. 7. hoc tanquam delirium exagitat, ὅτι
 ἀρετὰ τὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀειρεῖς διαφέρουσι ἐὰν ἡ
 μὴ φύσει περὶ τὰς χεῖρας εἰς ἐκείνας τῇ περ-
 ξίαν, τὰ χεῖρ χεῖρας. quod & refutare conatur pri-
 mo membrorum reliquorum exemplo, ἐπεὶ τὰς
 περὶ πόδας τε καὶ τὰ πόδας τῇ μακρὴν ἔστιν διαφέ-
 ρειν εἰς πᾶν πᾶν φαίνεται. quod idem de oculis
 avibusque dici poterat; & nutrimentum matrumque ma-
 xime inscitia usuique pravo adscribit. Tā δὲ χεῖρ
 χεῖρας ἀνοία [* ἀνοία alii] τρυφῶν καὶ κατῶ-
 ρον ὅς χαλὸν γυμνασίου ἔσται. τῆς εὐπίας γὰρ
 ἀκατερεῖς τῇ μακρῇ ὁρῶν ἰσορροπίας, αὐτοὶ δὲ
 τὰ * ἔστιν [* ἔστιν fortan] διάφορα αὐτὰ πεποίη-
 καμέν, ἕκ ὁρῶν χεῖρες. Dein rejicit etiam ope-
 rum quorundam instantiis: ἐν δούσι μὴ γὰρ ἔργων
 μὴ μάλα διαφέρει, ἔστι μὴ ἐν ἀειρεῖς χεῖρας
 ὅς, πλὴν γὰρ ὅς ἐν δεξιᾷ, περὶ γὰρ ἔστιν, καὶ ἔστι
 ταῦτα. τούτοις δὲ παραδείγμασι χεῖρες, καὶ εἰς

ἀλλα, μὴ, δὲ, ἔστι, ὅτι χεῖρας ὁρῶν ἀνοία. Siquidem
 in quod quibusque operibus utraque utamur nihil referi, si-
 cut inter lyram tangendam, lyram sinistram, plectrum
 dextram, an & converso teneamus, nullius momenti res
 est. aliāque ejusdem rationis, quicunque animadverteris, is
 his exemplis doctus, nisi ad alia etiam negotia, ubi opor-
 tebit utraque pariter citra discrimen usus fueris, insano
 certe parum distabit. quæ verba ideo lubentior verto,
 cum quia Serranus ita reddidit, ut sensum auctoris
 10 hanc clarè satis expresserit; tum ut locum ab inter-
 punctione prius laborantem restitutum explicetque.
 demum ratiocinatur à ritu gentium quorundam.
 Ἐδεῖξαι δὲ ταῦτα ὅτι Σικυδῶν νόμος, ἕκ ἐν ἀ-
 εῖρεσιν μὴ τῶν ἀνδρῶν, ἐν δεξιᾷ δὲ οὖρον
 ἀμειδιεῖσιν μόνον. ἀλλ' ὁμοίως ἐκείνους ἐπ'
 ἀμειδιεῖς χεῖρας. quibus accenseri possunt &
 Benjamitæ illi funditores ἀμειδιεῖς, insigni in eo
 genere artificio præditi. Judic. c. 20. v. 16.

Διὰ τὸ ἀνέστιον] ita Plato supra, διὰ τὰ ἔστιν,
 20 vel ἔστιν, potius.

Τὴν χαλινὴν ἱπποκρίτεσιν ἢ ἢ δεξιᾷ κρατεῖ.]
 Neque hoc Plato penitus tacuit. Πάμπαντα δ' ἔπ-
 ρα πᾶντα παρὰ δεξιὰ καὶ ἐν ἡνιοχίας τὴν δε-
 ξὴν ἐν ἔπρῳ. ἐν δὲ διο μαδῶν δῶκα τὸν, ὅτι παρὰ
 φύσιν καὶ ἀνέστιον οἱ ἀειρεῖς δεξιῶν ἀνέστιον.
 καὶ ἀνέστιον.

Τὸ γὰρ ἔστιν] Itaque Plato, διαφέρει δὲ πᾶν-
 πολυ μαδῶν καὶ μαδῶν, καὶ ὁ γυμνασίου
 καὶ γυμνασίου. Multum interest inter eum, qui
 utraque manu uti didiceris, asueneritque, & cum qui al-
 terutri tantum. quod & à re athletica, & à militari,
 30 mox comprobatur. Ideo autem ulram obtinuit, ut ad
 frangum sinistra adhibeatur, quod dextra vel virgæ, quæ
 equus regitur, vel armis, quæ gerenda ac utenda fuerint,
 putà ensi hactenus exerendis, exercendisque immunis
 relinquitur. Xenophon de re equestri. Ὁ ἵππευς τῇ
 μὴ ἀειρεῖς ἀρετὴν τὴν ἵππον, τῇ δὲ δεξιᾷ τὸ δῶκα
 ἔχει. quoniam posset & alia assignari ratio, cur fra-
 num fortius sinistra teneatur; si verum foret, quod So-
 linus habet, polybist. c. 1. Parti dextræ habilior a-
 scribitur motus, læva firmitas major. Verum in
 hoc Solinum rejicit merito Cl. Salmastus. quæ-
 visile sis in exercitationum theatro illo ποδῶν
 40 δῶκα.

§ 7. Ὅτιον δὲ καὶ ἀλλοθῶν καὶ τὸ δῶκα
 τῇ γαλὲν ipse se velit à morte deprehendi. Vide
 l. 6. § 30. ad finem. Estque hæc lectio satis commo-
 da. non celabo tamen suspicionem meam; legi posse
 non minus commode καὶ ἀλλοθῶν, γαλὲν te à
 morte relinqui oportet; si bene necesse sit, & quod ani-
 50 mum, & quod corpus attinet. Siquidem gales nos,
 quod corporis statum, mors deprehensura sit, ἔστι
 ἐφ' ἡμῖν ἕκ ἔστιν, ut cum Stoicis loquamur.

Τὴν βραχὺν καὶ τὸν βίον] vide ad l. 2. § 17. &
 l. 4. § 26. & l. 5. § 24.

Τὴν ἀχάνειαν] vide ad l. 4. § 3. 50.

§ 8. Τυμὰ

§ 8. Γυμνάσιον ὁλοῶν] vide lib. 3. § 11. & supr. § 2. Mat. Casimirus Lyric. l. 3. ed. 12. Si primum vacuus demore corticem Resus, Fusce, velis, cetera diffinuit, Verne more nivis, q̄a modo nubium Leni tabuit balium.

Τίς ἐστὶν ἀρχαίος ἀπὸ] Foran [πῶς πᾶς] πῆ, vel [ὅτι πᾶς] πῆ. q̄a sequitur, πῶς ὑδὲς ἄλλοι ἐμπροσθέντες. (de q̄o vide l. 5. § 34.) hoc est, q̄od ille apud Plur. de tranquill.

Οὐκ ἐστὶν ἀλλὰ ἐμπροσθέν, ἀλλ' ἐπὶ αὐτῶν. ita enim legendum, non ἄλλων. vide lib. 7. § 16.

§ 9. Παιχρὰ παρὰ, ἢ μοιμαχία] pugili, sive pancratiastra, non gladiatori. q̄ia alter armis natis ἢ παρὰ παρὰ, lib. 10. § 38. alter depugnat adictitiis. itaq̄e alter gladium si deposuerit, statim occiditur; alter manum praestō semper habet; nec q̄icq̄am ampliùs, nisi ut dextrè utatur, est opus.

Αἰεὶ ἔχει] De virtute pariter Antisthenes, Ὅταν ἀναπαύετον, ἀρετῇ. Laert. l. 6. at q̄od de baculo Aristot. de motu animal. c. 8. idem de enē, vel alio q̄ovis telo, dici potest. Τίναται ὡς ἀπορρίπον μί-ερος, ἢ βακτηρία. vide lib. 11. § 36. sed & Cle-anthis placitum ibid. lib. 7. in Zenon. διαπαντὶς ῥητὴς τῇ ἀρετῇ ἀναπόβλητος γὰρ ὅτι ἢ παρὸ-τι τῇ λυγρῇ ῥητῇ ὡς πελὶα ὁ ἀποδύει.

§ 10. Τοιαῦτα τὰ περὶ γυμνάσια] leg. πῶτα αὐτὰ τὰ περὶ γυμνάσια. q̄alia sint ipsa per se nuda. ut supr. § 8. & l. 8. § 11.

Διακρίνα] de distributione ista, vide lib. 2. § 12. & l. 4. § 21.

§ 11. Ἠλίκεν ἐξουσία] Vide lib. 7. § 53, 54.

§ 12. Τὸ ἐξῆς τῇ φύσει μὴτε θεοῖς μὴ πῶτον] τὸ illud D. Boet. vult esse casus primi. ut sit τὸ ἐξῆς τῇ φύσει, clavula, superioribus periocham istam annexens, sensumq̄e hunc exhibeat; Q̄od ex rei natura ad ea q̄a supra posita sunt consequitur. At interpretes urentes in casu q̄anto accepit. Q̄od ad naturam consequitur. Xyl. Sicq̄id in serie ac seque-la eventuum naturalium ordinaria contingit. Cal. Ego malim, siq̄id contingit natura consentaneum, de eo nec Dii culpandi nec homines. hoc est, nulla de re. πάντα γὰρ ἢ πῶτον τῷ θεῷ ὅτι φύσιν. τὸ ἐξῆς τῇ φύσει. sicut lib. 7. § 54. τὸ ἐξῆς τῇ φύσει. Idem q̄od lib. 2. § 9. τὸ ἀκλόουν τῇ φύσει. Syntaxis avtem est, q̄alis apud Gregor. Naz. in Basil. Τί τῶτο ἢ ἐπὶ πῶτον μᾶλλον, ἢ μὴ πῶτον; vide supr. § 5.

Ἀκοντες] Vide lib. 11. § 18. confid. 3. Δεῖ δ' ὅς ἐν χειρὶ ἄκων, συγγνώμην ἔχον. Hippias apud Platon.

Οὐδὲν μὴ μὴ πῶτον] Epictet. lib. 3. c. 26. Ὁυδὲν μὴ μὴ πῶτον, ἐγγεῖν ὅτι, ἀρετῆς ἢ τῇ διοικήσει ἢ ὅλων. ita enim legend. non ἀρε-τῆς. Et ibid. c. 10. Μὴ δὲ δὲν μὴ μὴ πῶτον, μὴ

ἀνδραπον. Idemq̄e epictet. c. 5. Ἀπὸ δὲ τῆ ἔργου τὸ ἄλλοις ἐγγεῖν, ἐφ' ὅτι αὐτὸς περὶ αὐτῶν καὶ ἡγεμονία παρὰ δὲ τῶν, τὸ αὐτῶν. περὶ αὐτῶν, τὸ μὴ δὲ δὲν, μὴ δὲ αὐτῶν.

§ 13. Πῶς γὰρ οὐ] Plaut. Trucul. 2. 1.

Versis sese tota vicissim: Sultum est, q̄i id admiratur.

§ 14. Antisthenes apud Laert. lib. 6. τὸ σπῆ ἔχον ὑδὲν, ὅδ' ἀπο. locus mendii manifestus, in q̄o tol-10 lendo frustra operam posuerunt viri magni. Am- brosi. Camald. novum q̄asi χερὶν legerit. q̄idam, ὅδ' ἀρετῆς. q̄od Henr. Stephan. non probat. ἀπο tolerari posse putat; sed suspectum tamen habet. Is. Casavb. q̄id si ἀπο legatur? ut sapienti nihil deesse velit. verum hoc, ut aliquid videretur, non sa- tisfacere tamen ipse proficitur. havd infelicioz istis saltem forsan futura est conjectura nostra, si ὅδ' ἀρετῆς δὲν rescribamus. conjunxit hanc certe Marcus noster supr. § 1. ἔχον ὅτι πῶτον καὶ 20 δὲ δὲ δὲ δὲ, ὅς ἀρετῆς δὲ δὲ, τὰ καὶ ἡμέτερον γ-γνώμια.

§ 14. Ἦτοι ἀνάγκη εἰμαρμένη ἀπαράβατος τῆς, ἢ περὶ οὐκ ἀλάστος] Cal. aut fatum, (idq̄e vel necessitas absoluta, & decretum inevitabile, vel placabilis flexibilisq̄e providentia.) aut confusio for-30 tuita: &c. ut videatur legisse, ἢ τῶ εἰμαρμένη, [ἢ] ἀνάγκη [ἢ] ἀπ. τ. &c. At Xyl. aut necessi- tas fatalis, atq̄e ordo inevitabilis, ut. [ἢ] alterum tantum insertum voluerit, cui accedo potius, q̄an-30 quam malim ἀπαράβατος inevitabilem, q̄am inevi- tabilem reddere. Certè fato τὸ ἰάσθαι nullo mo- do convenit. Marx & N. l. 6.

Define fata Deum scilicet sperare precando.

ad q̄em locum Servius: locusus est secundum Epi- cureos q̄i dicunt;

Nec bene promeritis capitur, nec tangitur ira.

Est Lucretii lib. 1. q̄anquam & Stoicos adjicere po- tuerat, & hos magis, q̄ia fata illi nulla agnosce- bant.

§ 15. Φυρμὸς εἰκαδότης] confusio inanis. Xyl. con-40 fusio merè fortuita. Cal. sive temeraria. φυρμὸς εἰ- καδότης, confusio temeritatis; q̄o vocabulo usus est Marcus & lib. 2. § 13. ἀντὶ τῶ εἰκαδότης, temeraria, fortuita. Lugd. edit. φυρμὸς ἀκλόουτος pro q̄o Annot. ἀκλόουτος substituit; vertitq̄e confusio du- rissima. Helych. certè, Ἀκλόουτος, ἀκλόουτος. καὶ γὰρ δὲ δὲ δὲ δὲ. ex Hesiodi oper. l. 1. v. 433.

Δαρυῖς δ' ἢ πῶτον ἀκλόουτος ἰσχυρῶς.

Verum τὸ ἀκλόουτος illuc non magis locum habet, q̄am 50 δὲ δὲ δὲ, aut etiam δὲ δὲ δὲ, & ἰσχυρῶς, vermibus illi scil. à q̄ibus vocabulum id desumptum est. confusio ni- mirum dura planè, q̄am corrødere cossi noqueunt. Ego siq̄id mutandum (q̄od nihil est necesse) videretur, εἰκαδότης mallet. q̄od optime convenit cum eo q̄od sequitur, ἀρετῆς δὲ δὲ δὲ. siq̄idem, q̄a rectore ca- rent, temerè feruntur.

Ἀρετῆς-

Ἀπερσάτω] id est, χρεῖς τῷ περσάτω, sive ἀνηγαμένω. uti ipse sc. mox explicat. Hefych. ἀπερσάτωτος, ὁ μὴ ἔχων περσάσαι πνός, cui ne-
mo praest; vel etiam, q̄ nulli. utrovis enim modo
famī possunt Hefychii verba. verum istic ἀπερσά-
πτος passivē sumitur; quomodo eidem ἀνερσάτη-
τον est ἀφύλακτον, ἀνεπισκοπὸν, cui cūctos & in-
spector nullus est.

Εἰ ὅψι ἀπαρξάλας ἀνέγκω] Senec. epist. 16.
Quid mihi prodest philosophia, si factum est? q̄d
prodest, si Deus rector est? q̄d prodest, si casus impe-
rat? nam & mutari certa non possunt: & nihil
præparari potest adversus incerta, si aut consilium
meum Deus occupavit, decrevitq̄ q̄d facerem, aut
consilio meo nil fortuna permittit. Sicq̄d est ex
his, vel si omnia hæc sunt, philosophandum est. sive
nos inexorabili lege sata confringunt, sive arbitri
Deus universi cuncta disponis, sive casus res humanas
sine ordine impellit & jactat, philosophia nos tueri
debet. hæc adhortabitur, ut Deo libenter partemur,
ut fortuna contumaciter resistamus: hæc docebit, ut
Deum sequar, feras casum.

Ἀξίον αὐτὸν πίνειν τῆς ἐκ τοῦ θεοῦ βονδείας]
vide supr. ad §. 1. & l. 9. §. 28.

Ἀσπιδέ] gratum habet, gratulare tibi. Cal.
contentus esto. Xyl. sat. habet. vide l. 5. §. 9. ἀ-
σπιδέειν εἰς τὰ πόδια.

Καὶν ἀφίερη σὶ ὁ κλόδων] Melius saniusq̄
consilium, q̄m Marcus hic, suggerit nobis Augu-
stinus de divers. serm. 19. Transcunt omnia cum
diebus; noli tu transire cum illis. est q̄d te teneas,
ut non transcas. res humana tanquam fluvius decur-
rit, tene te ad lignum ne traharis. q̄ mo teneo?
verbo Dei, q̄d manet in æternum. Petr. epist. 1. c.
1. v. 23, 24. & ibid. serm. 24. Vis comprehendere
verbum manens? noli sequi flumen carnis. q̄s com-
prehendat verbum manens, nisi q̄ in ipso manet?
Idemq̄ de verb. Apost. 4. In Deo spem pono. si
posueris spem in ipso spiritu, q̄ homo es, (q̄d Mar-
cus hic monet) iterum spiritus tuus in carnem rela-
bitur, q̄a non dedisti eum illi à q̄ suspendatur. ut
contineas te, noli remanere in te, transcede te; in
illo te pone, q̄ fecit te.

§. 15. Τὸ ὅψι τῷ λύχνῳ φαῖς] collatio gemina
Christi illi, Matth. c. 6. v. 22, 23.

§. 16. Ὅτι ἡμαρτε] forsan, ὅτι ἡμαρτέ τις. ut
per exscriptori minus cavto exciderit, dum in τί,
q̄d proximē sequebatur, oculum intendit.

Τί σου δίδω, εἰ τὸτο ἀμάρτημα] Vide l. 11.
§. 18. considerat. 5.

Εἰ ὅ ἢ ἡμαρτην] etiamsi peccarit quis, poenit-
entiam satisfactionis iusta loco haberi postulat.
videl. l. 1. §. 7. Arrian. de gest. Alex. l. 7. Μὲν
γὰρ ἡμῶς γὰ ἀνὰ ἰσας ἀμαρτίας ὁμολογεῖν τὴν
ἀμαρτηνότητα, καὶ δὴλον ἔστι ἐν αὐτῷ μὴ ἀμνη-
σῶνται. ἀς τοῖς παθεῖσιν πᾶσαι, ἢ πάντῃ χα-

λεπὰ τὰ παθήματα φανερῶρα, εἰ δὲ δεῖσται αὐτὰ
ἐυγχαρεῖν, ὅτι ἢ καλὰ ἔδωκεν. Petron. satyr. Sa-
vi quoq̄ implacabilēsq̄ domini crudelitate suam
impediunt, quando poenitentia fugitivos reduxit; &
dedititū hostibus parcimus.

Κατέκρινεν αὐτὸς ἑαυτὸν] q̄d Galen. de affect.
corrig. 6. 4. κατέκρινεν ἑαυτὸν. vide lib. 8. §. 10.
Juvenal. sat. 13.

Exemplo quocunque malo committitur, ipse
Difficet auctori. prima est hac ultio, q̄d se
Judice, nemo nocens absolvitur. --

Ομοίον τὸτο τῷ καλῷ δούλει τῷ ἑαυτοῦ ὄψιν]
Plut. de sanis. conserv. Ὅ γὰρ ἐκ τοῖς τῶν ἀνέλο-
γισμῶν δὴ μὲν ἀμάρτην τῷ ψυχῷ. Et de tran-
sill.

Ἡ σωῖσις, ὅτι σωῖσις δὲν εἰρασιμὸς,
(ex Euripid. Orest. l. c. τὸ σωῖσις, ut Stob. ex-
plicat tom. 2. tit. 24.) ὅς ἐλκος ἐν σαρτί, τῇ ψυ-
χῇ τῷ καταμείδων, αἰμάτωσαν αἰεὶ καὶ νόσους
καταπλέπει. Senec. de ira lib. 3. c. 26. Maxima
est facta injuria pœna, fecisse: nec q̄quam gravius
afficitur, q̄m q̄ ad supplicium poenitentia traditur.

Nulla major pœna nequitia est, q̄m q̄d sibi displi-
cet. Idem epist. 42. Est autem δούλειον καὶ κα-
τὰ δούλειον de arboribus proprie dictum, ἐν τῷ δού-
λειον κατὰ δούλειον δούλειον, ut Grammatici volunt, q̄bus
cortex dilacerando detrahatur. nam q̄d Etymolo-
gus addit, de hominibus victis gratiā, cum glan-
dibus primò sececerentur, ad mutuam ulq̄ sui dila-
cerationem secum invicem depugnantibus, q̄d ver-
bo originem dederit, merum est nugamentum. In-
dè ad homines traductum & ἐπὶ θρόνῳ plurimum
usurpatum. ὅπως τις ἑαυτὸν κατατλήνῃ ἐπὶ θρόνῳ.
Hefych. De athletis usurpavit Marcus l. 6. §. 19.
& Apollonius ibi relatus. de hastā vulnerato, Ho-
mer. Il. π. v. 324.

—πρυμνὸν ὃ βραχίονα διωγὸς ἀκωνῇ
ἀφύ. ἀπὸ μυνων.

de naviravgo ad scopulum alliso, odyss. ε. v. 426.

—Εἰδ' ἀπὸ πινὸς τε δούρειον.

de aq̄illis, sese invicem, an eos, q̄orum ora involave-
rant incertum, lacerantibus; odyss. β. v. 153.

Δρυ-καμῶν δ' ὀνύχῳσι παρείας ἀμὰ τε διεγῆς.
de mulieribus luctu & mœrore correptis, Hesiod.
in fœst. Herc. v. 243.

—καὶ δ' ἐδρύσσαντο παρείας.

de Hecuba Evripides;

—δρύσεται τὴν παρείαν,

Δίαμον ὄνυχῳσι παρείας ἀμὰ τε διεγῆς.

--dilatantēq̄ genas,

Unguem cruentum lacerationibus adhibens.

Et in epigram. anthol. --καλὰ δούρειον παρείας.

Indè, ἀμὰ δούρειον ἀλγος, sive γυν. Il. β. v. 700.

cui --ἀμὰ δούρειον εἰσι παρείας. Il. λ. v. 393.

Utrāsq̄ lacerata, sive laniata, genas. ut Maro & En.

l. 12. Et roscas laniata genas.

καλὰ

Καταδρύνων itaq; τὴν ψυχὴν ἐστὶν, quod Silius
bell. Pun. l. 8. Ora manu lacrans. ---
Et Naso metam. l. 11.

Ora, comam, vestem lacrans. ---

qz omnia in luctu fieri assolent. sed nec in prae-
nitentia remorsu, ubi acrius is urget, minus. Sic
enim de Alexandro post Clitum interfectum, Cur-
tius l. 8. c. 2. laniare deinde os unguibus. hanc in-
epitē ergo Marcus pariter ait habere se, si prae-
nitentia, ac si id fecisset, quod per doloris vim à prae-
nitentia abortam, fieri etiam non raro solet.

Τὴν μὴ δάλον τὴν ψυχὴν ὅτιν ἀν τῆς σῶκας
ἐξέρει] Itā l. 4. § 6. δάλει τὴν ψυχὴν ὅτιν μὴ
ἔχει. Ad Marci mentem Senec. de ira l. 2. c. 10.
Non irascitur sapiens peccantibus. qare? qia sūt ne-
minem sapientem nasci, sed fieri. scis paucissimos
omni aeo sapientes evadere. qia conditionem huma-
na naturae perfectam habet: nemo autem natura sa-
piens irascitur. qid enim si mirari velis, non in sylve-
stribus dumis roma pendere? qid si miretur, spine-
ta sentēq; non utili aliqā fruge compleri? nemo
irascitur, ubi vitium natura defendis. Illud ve-
ro ἐν σῶκας suspēctum forsan alicui esse possit,
tanquam ab interpolatoris cuiuspiam manu, non
à Marco ipso exiterit. cū non tam in fru-
ctu sicus ὅτος iste, qām in frondibus & stirpe
ipsa deprehendatur. Synes. de provident. 2. Καὶ
τῆς σῶκας ὁρῶν γλυκύτατον μὲν τὸν καρπὸν
εὐλὰ δὲ καὶ ἐλαιοὶν καὶ ῥίζαν καὶ τρυμνον, ἀπὸ
ὁπωδύστερος. Plutarch. item sympos. l. 5. c. 9. Γλυ-
κὺς ὅτος καρπὸς ἀπὸ δένδρε εὐεται πικροτάτε. τῆς
δὲ σῶκας τὸ εὐλον ὁπωδὺς ὄντι. ὅτε καὶ ὁ δένδρον
ἐκδιδόναι δριμύτατον καρπὸν, καὶ ἀκαυθεῖσθαι δὲ τὴν
ἐκ τῆς τρυφῆς κοίαν βυρρικνωτάτῃ παρέρχεται. ὅτι
δριμύτη. verum nec fructus quoq; lacteo isto hu-
more, antequam maturitatem consequatur, immunis
est; quem ideo pomi infantiam vocat Plinius. l. 15.
c. 19. Idēq; ibid. c. 28. succus lactem in capite
fici, in corpore non item. & l. 23. c. 7. Exprimitur
ante maturitatem pomi. Plutarch. ipse ibid. lib. 6.
c. 10. τὸ φύττον ἀπάντων ὁπωδύστατον. ὅτε καὶ τὸ
σῶκον αὐτὸ, καὶ τὸ εὐλον, καὶ τὸ ἔργον ἀναπληρῶται.
leg. καὶ τὸ φλοῖον, vel καὶ τὸ ὅριον ἀναπληρῶται.

Ἡ τὰ βέρον καυθεῖσθαι] Senec. de ira. l.
2. c. 9. Si irascens juvenibus senibusq; qd pec-
cant; irascere infantibus, qd peccaturi sunt. Nam
qis irascitur pueris, quorum aetas nondum novit rerum
discrimina? major est excusatio, eo justior hominem
esse qām puerum. qd autem de infantium vagitu
Marcus, idem de gruium clangore Liban. orat. 12.
Ὡστερ ἐκ ἀν ἐκλασε γροῦνος διὰ τὴν κλαγγὴν
ἔπος ὅτι ἐκείνους [διὰ τὴν αἰσὶν καὶ τὴν ὕβριν].

Τὶ γὰρ πάθῃ] qd lib. 10. § 30. τὶ γὰρ ποιήσει;
qid enim facias? Lucian. ad eum qd dixerat, Pro-
metheus es. τί γὰρ πάθοιμι; ἐμμερετίον γὰρ δὲ ἀπαξ
σεμειβόμεν. qid enim faciam? &c. Idēq; in spe-

culantib. τί γὰρ ἀν πάθος τις, ὅποτε φίλῳ ἀνὴρ
βιάζοιτο; qid enim faciat qis, ubi vir amicus urse-
rit? Laco apud Aljanum l. 9. c. 27. qd lacrymas
mitteret, reprehendenti, τί πάθος ἐ γὰρ αἰσῶ
τότος. ὁ εὖσις δὲ με ρῆσι. Joan. Chrysost. in 2. ep.
Cor. orat. 1. Καὶ τί πάθος, ὅτι μὴ τυχεῖς καὶ
ἀδραστὶ νῦν; Qid faciam, cū martyrii iam tempus
non sit? Galen. method. l. 10. τί ἀν ἐν τις πάθος
ἔσθι ἀνθρώπου μὴτε ἔργον μὴτε λόγον περὶ δύναν-
ται; Terent. Heautontim. 4. 1.

Qid cum illis agas, qd neq; jus, neq; bonum atq;
aequū sciunt?

Ἐν γὰρ γοργὸς ἐ] si igitur trux es. Xyl. imò, si
acer ipse validiusq; es.

§ 17. Ἐν μὴ καὶ δῆλον] vide ad l. 3. § 6, 7.
sed & Epictet. dissert. l. 1. c. 2.

Ἡ γὰρ ὁρμή σου ἐστὶν εἰς τὸ πᾶν ἀεὶ ὁρᾶν] Senten-
tia defecta. Cas. Teneas semper propositum tuum ab
omni necessitate ac coactione liberum. ac si scribere-
tur. ἡ ὁρμή σου ἀδίστατος ἐστὶν. At Xyl. hanc sequen-
tibus conglutinat. Tui animi motus itā fiat compo-
siti, ut omnia circumspicias. mihi nec istud placet,
nec, qd censent sentiamve, probabile aliqd im-
praesentiarum occurrit. forsan ἡ γὰρ ὁρμή σου ἐστὶν
εἰς [τὰς] πᾶσι. etenim conditus tuus ad ista,
τὸ καὶ δῆλον scilicet. καὶ τὸ ἀλθὲς, omnino tenet. ut τὸ
ἀεὶ ὁρᾶν ad sequentia pertineat. vel etiam si ἀδίσ-
τος illud admittere liberis; ἡ ὁρμή σου ἀδίστατος
εἰς τὸ πᾶν. impetus enim, sive conatus tuus non est co-
actioni aut vi ulla ex parte obnoxius, qd minus ab
eis abstinere te possis; vel qz officio tuo adversan-
tur, agendis, vel qz veritati repugnant, dicendis.
vide l. 10. § 33.

§ 18. Τὸ τὴν φαντασίαν σου ποιῶν] qd se ob-
iicit tibi. Calaub. qd cogitationem tuam commo-
vet. Xyl. imò, qd phantasiam tibi afficit. ut lib. 3.
§ 11.

Ἀναπληρῶν διαρρῶν] vide supr. § 8. 10.

§ 19. Κρεττόν τι καὶ δαιμονιώτερον] τὸ ἐν σοι
δύλον. supr. § 1. & l. 11. § 19. τὸ ἐν σοι δαιμόνιον
μῆρ. vide Julian. infrā ad § 16. Epictet. l. 1.
c. 3. τὶ γὰρ εἰμὶ ταλαίπωρον ἀνθρώπου δειλὸν καὶ τὸ
δυστυχὲς καὶ σαρκιδία. ἀλλ' ἔχεις τι καὶ κρείσσον
σαρκιδίων. τὶ ἐν ἀφῆσι ἐκείνῳ, τέτοις σεστέδη-
ται; leg. περὶ τέμπερος. de q voce vide Synes. epist.
57. suprā ad § 3. & Marcum l. 10. § 24.

Τὸν νόσον ἀνέναντον σι] vide ad l. 2. § 2. &
l. 10. § 38. Clemens Strom. l. 4. Δεῖ γὰρ κτερον ἢ
τὸν κατὰ τῆς αἰσῆς γνώμης. μὴ νεύσας
μῶρον, ἀλλ' ὅσον δίκην ὀργάνων, ἀπορμῆς ἰσως μῶ-
ρον παρὰ τῆς ἑσθῆς αἰτίας λαμβάνοντα.

Τὶ μοι νῦν ὄντι ἡ διανοία] vide l. 5. § 11. &
l. 10. § 24.

§ 20. Τὸ μὴ εἶκν] vide l. 2. § 16. & infrā § 24.

Ἐπὶ τὸ κινανικόν] vide l. 5. § 16. & l. 7.
§ 55. & l. 8. § 34. & l. 11. § 21.

Nec q̄ Paonias agris mortalibus herbas
 Sape erraturam ferre laborat opem.
 Sape dolor tenuis morbos produxit acerbos,
 Tollere q̄s nullis sit medicaminibus:
 Sape diu saevo iactatum corporis astu,
 Constatu sanum reddidit una manus.
 Sic fato fors lata venit, contraria fato:

Nec visare datur, q̄ placere Deū. Grot.
 Indē Propertio l. 3. eleg. 3. mortis dies parca, hoc
 est, *παραρρήν*, ut rectē Scaliger. vide ad l. 2. § 4.
 & ad l. 4. § 23. & ad l. 8. § 20. & infr. § 36.

Ποτὲ μὲν καὶ ἡ ἰδέα] Datur hinc conciliatio
 distorum illorum, q̄z adversari superioribus videri
 poterant: homines violentia deditos, non dimidiandos
 dies suos; hoc est, nē dimidium quidem dierum su-
 orum exacturos esse, Psal. 55. v. 23. quidam etiam
 defungi יָמָי בְּלֵא Job. c. 15. v. 32. hoc est,
 ἐν ἡμέραις ἡμέραις Sept. in die non sua. Vatabl. &
 Pagn. & חַיָּי בְּלֵא Job. c. 22. v. 6. i. e. a-
 gēs, Sept. ante tempus suum. Vulg. siquidem si na-
 turæ propriæ rationem habemus,

Nota pars moritur tempore fasit

Sen. Herc. Oet. 2. 1. q̄z, pauci ad senectutem per-
 veniunt. Cic. de sen. pauci eum vitæ terminum
 assequuntur, q̄m constitutionis nativæ virtute pote-
 rant, si finitri nihil intervenisset. verum, si natura
 communis, uti Marcus loquitur, hoc est, numinis di-
 vini dispositionem ac dispensationem spectamus; ne-
 mo nisi suo die moritur. Sen. ep. 69. etiam q̄ im-
 maturus maximē obiisse videtur,

tulit suum, — methēq̄ dati pervenit ad avi.

Idem ad Marc. c. 20. ex *Æn.* l. 10. Itaq̄ non
 fuit necesse, ut Servius q̄d Virgiliana duo illa con-
 ciliaret, *Æn.* l. 10. — Stat sua cuiq̄ dies. —
 & de Didone l. 4.

— nec fato, meritā nec morte peribat,

Sed misera ante diemz —

ad illud confugeret, poetas secundum *Scettas* varias
 loq̄z illud ex Stoicorum, hoc ex Epicureorum senten-
 tia protulisse. Videmus enim, Marco auctore, u-
 trumq̄ etiam Stoicorum placitis esse satis consen-
 taneum. alia Servii conciliatio videri poterit ad l. 4.
 q̄m q̄ia prolixior est, nec ad nostri mentem, c-
 mitto.

Νεαρὸς αἰὶ] vide supr. § 21. & l. 7. § 25.

Καλὸν δὲ αἰὶ πῶν καὶ ὠραίων] vide l. 4. § 23. &
 d. 10. § 20.

Οὐδὲ αἰχρὸν] vide l. 2. § 11. & l. 4. § 3. &
 l. 8. § 1.

Συμφέρον καὶ συμφερόμενον] vide l. 2. § 11. &
 l. 3. § 4. συμφέρεται καὶ συμφέροι. verito autem
 istis, conducent, q̄ congruunt. συμφέρεται congruen-
 ire, congruunt esse. Liban. oras. 11. Θάυμα πᾶν ὡς
 ἔπεσον ἐπὶ τῆς αὐτῆς βασιλείας παραπλήσιον τὸ καὶ
 παραπλήσιον τῷ φερόμενῳ τῷ μὲν δὲ τῷ φε-
 ροῦ συμφέρεται τῷ δὲ τῷ ζῆλον αὐτοῦ μεταστάσει

δύσκη. aliud sub eodem regno miraculum contigit,
 priori gemitum, nec gemitum tamē. in hoc enim
 convenit, q̄d circa Deos fiebat: in hoc discrepat,
 q̄d in Deū peregrinū istuc translatū: cum prius
 pimirum in patriis restitutus exhibeatur. at Fed.
 Morellius hic, ut alibi saepenumero, non dormita-
 vit, sed altum dormivit; cum venit, Regē enim cir-
 ca Deos, ad cultum confert hospitium: huic autem est,
 q̄d peregrinarium migratione distet.

Θεοφόρητος ὁ φερόμενος καὶ τ' αὐτὰ θεῶ] ista
 cum sequentibus Xyl. venter neglexit; vitiosa suspi-
 catus, an de sensu ambiguus, incertum. Θεοφόρητος
 quemadmodum & *θεοφάνης* in seq̄iorem partem su-
 mitur havd rarē, pro arreptitio, sive *lymphatico*.
 itaq̄ apud Plut. Adulator, q̄d eum cui se accom-
 modat, *θεοδαίμονα* ὄντα, superstitionibus constri-
 ctum, hac etiam in parte superare videatur, Θεοφ-
 ὦρος, sive arreptitium se simulat. ut τὸ θεοφάνησιν,
 sit etiam τὸ θεοδαίμονος excessus, aut affectus
 saltem illo vehementior. Verum à Marco accipi-
 tur in meliorem partem, pro eo, q̄i numini ferendum
 agendum se totum permisit. nec aliter ferē à Phil-
 lone Judæo, & Dionysio illo, q̄i Ateopagitæ tim-
 lum præfert, usurpatur. est autem tralatio ab eis
 desumpta, q̄i instinctu quodam divino agitantur; cu-
 iusmodi vates sunt, καὶ οἱ ἑρμῆες. itā de Æschine
 Philostratus in *imagia*. 2. Οὐ ποικίλῃ δὲ καὶ λογι-
 κῶν πρῶτον τῶν καὶ ἐπὶ γλώσσῃς ἐκ θεῶν θεο-
 ασίαν πεποιθὲς ἀλλὰ καὶ τῇ διμυρίαν αἱ χεῖ-
 ρες διαπύρων πνεύματων ἐξαρτῶν ἀφαιρῶν, κατ-
 ἄνα καὶ καὶ μάλιστα φερόμενοι τὰ πνεύματα. ὁ δὲ
 δὲ Σόκρας ὡς ἐπὶ ἐκ πνός ἐμπνοίας κινηθεῖς, eis
 τῶν τῶ ἀγάλματος διμυρίαν τῶν θεοφῶρος ἐ-
 φῆκα. Θεοφῶρος perinde Marco, q̄i non linguam
 tantum, sed & manum mentēq̄ suam ad nutum
 numinis divini per omnia prorsus itā contradidit
 regendam dirigendāq̄, ut nihil aliud agat, dicat,
 cupiat, cogitet, q̄m q̄d Deo ipsi visum fuerit. In-
 dē Clementi *strom.* l. 7. Θεῶς ἀεὶ ὁ γνῶσκός
 καὶ ἡδὲ ἄλλος θεοφῶρος καὶ θεοφῶρος.

Θεοφῶρος καὶ τ' αὐτὰ τῷ θεῷ] q̄i viā cā-
 dem q̄a Deus fertur. i. q̄i Deo consensit, convenit.
 Epiphan. l. 1. tom. 3. *heres.* 38. τὰ μὲν καὶ τὰ
 αὐτὰ φερόμενον, τὰ δὲ διηλαστέμενον. partim cum
 illis convenientem, partim ab eis discrepantem.

Ἐπὶ τ' αὐτὰ τῇ γνῶμῃ φερόμενος] q̄d Epictet.
 l. 2. c. 16. Deum ipsum alloquendo, ἐμωγῶμαι
 σοι. vide l. 10 § 21.

§ 24. Ὡς αὖν ἡ δίκη αὐτῇ ἐνέστη] neq̄d aliter
 q̄m iustitia agitāq̄ exigit. Calavb. minis plenē.
 melius Xyl. neq̄d scius q̄m iustitia ipsa egisset.
 formula diserta, & ἀνεκδοχικῶς π. insinuat.

Οὐτε

*Ουτε ὅ τῃ ἐπιθυμίᾳ μεμνησθῶν] vide l. 8. § 17.
 *Οποῖον ἔσται τὸ σπέρμα] Quid unum-
 godlibet à privatione fuerit. Xyl. ut idem sit τὸ
 σπέρμα, quod ἢ σπέρμα. cuius exemplum frustra qzro.
 Cal. cuiusmodi corpora nostra sint adhuc rudia &
 imperfecta. unde quid legerit havi satis liquet. ego
 ἀσπέρμα] omnino legendum censeo. vel, si cui id
 minus ardet, ἀσπέρμα] quod propius accedit ad
 scripturam priorem, & apud Nicandrum reperitur
 (si pro semine ibi sumi, quod quidam censent, com-
 pertum haberetur. vel ἀσπέρμα] etiam, siue ἀσπ-
 ματώσας (ut τῇ ψυχῇ respondeat ἢ ἀσπέρμα-
 τωσι) qz assum ipsum seminandi designant. sensus
 patet; idemque est, quodcumque ex istis legere libuerit,
 quod Tertull. ex seminis sparsione dixit, apologet. c.
 9. Nec silentio prætereundum videtur, quod Plut.
 nos docet de commun. notit. c. 31. Stoicis auctori-
 bus, qui in notationibus plus satis ineptire solebant, τὸ
 μὲν σπέρμα τῷ ἐπὶ μυχρὸν ὄντων ἐν πολλῇ ἀσπ-
 ερσιν ὀνομαζέσθαι τῷ δὲ φύσιν ἐμυώσῃσιν ὄντων, καὶ
 διαχρῆσθαι τῷ αὐτῷ ἀνοργανῶν καὶ λυαυθῶν
 λόγων καὶ ἀειδιμῶν. qo loco miror ego, quid Lipsium
 impulerit, ut pro ἐμυώσῃσιν ἐν φύσιν legi volue-
 rit, & in spiritibus & inflationibus, verterit. Stoic.
 physilog. l. 3. c. 6. cum locus sincerus sit, sensusque
 proclivis satis. Semen ideo dictum, quod in eo quasi con-
 spiratione & colligatione quadam in exiguum molem
 vis virtutisque multum compingatur; naturam vero,
 quod ejus ore operāge, quasi in sufflatione quadam, vis vir-
 tutisque illius excitetur, diffundatur, & ex potentia in
 assum producat & prodeat. verum hoc ἐν σπέρμα-
 τω. A semine, inquit Marcus, siue seminatione, usque
 ad animationem. σπέρμα. itaque siue ἀσπέρμα] (id
 si scripserat) idem est hic Marco, quod ἀσπέρμα] ὁ
 ἡλιακό] Apollolo, ad Hebr. c. 11. v. 11. Vide ad
 l. 4. § 36. & l. 10. § 26.

Μάχεται ψυχώσας] quod in ipso partu fieri avu-
 mabant Stoici. qui & factum ad partum usque animal
 esse negabant, sed utero muliebri, tanquam plantam
 telluri, adfixum, vel potius tanquam arbori fructum,
 agnatum, veluti partem ejusdem, ab eo cumque eo
 nutriti censebant. Plut. de placis. philos. l. 5. c. 15.
 *Οἱ Στωικοί μέγας εἶναι αὐτὸ τῆς γαστρὸς, ἢ ζῶον.
 (contra planè quàm Plato, ibid.) ἀσπέρμα] γὰρ τοῦ καρ-
 πῆς, μέρη δὲ τοῦ σπέρματος, πεποιημένους ἀπορρεῖν,
 εἶναι καὶ τὸ ἐμυώσῃ. Idemque de Stoic. contradiçt. c.
 38. de Chrysippo locutus; Τὸ βρέφος ἐν τῇ γασ-
 τρὶ φύσιν τρέφεται νομίζε, καὶ αὐτὸς οὗτος ὅτι καὶ
 τῇ ψυχῇ ψυχρῶν ὡς τὸ αἶμα καὶ σπέρμα, τὸ
 πρῶτον * μελαχρόν [* μελαχρόν Salmat. ad
 Epiçt. c. Simplic.] καὶ γίνετα ζῶον. ὅταν ἐκ τοῦ
 τρέφεται τῷ ψυχρῷ ὀνομαζέσθαι παρὰ τῷ ζῴῳ.
 Et Philo eodem respiciens, lib. de inſomn. Γεννά-
 μῃσιν οὕτως, ἢ ἐξ αὐτῶν εἰσέλθεται; ἢ ὡς τὰ πε-
 ριέχοντα αἶμα ἢ ἐνδρυμῶν ἐν ἡμῖν φύσις, δια-
 σίδεσθαι, ἐκ χαλκῶς πεπυρωμένης ὕδατος ψυχρῶς

αἶμα τὸ κραταιότερον σωματι, δὴ καὶ παρὰ τὴν
 ζῴῳ ὀνομαζέσθαι δὴ καὶ ψυχῇ. Vide ad l. 6. § 16.
 Tertull. de anim. c. 25. Sunt qui præsumunt, non in
 utero concipi animam, nec cum carnis figulatione com-
 pingi atque produci; sed & effuso jam partu, nondum
 vivo infanti extrinsecus imprimi. Ceterum semen ex
 concubitu, muliebribus locis sequestratum, compingue-
 scere in solam substantiam carnis; eam edisam, & de
 uteri fornace fumansem, & calore solutam, ut ferrum
 ignitum, & ibidem frigida immersum, ita aeris re-
 gore percussam, & vim animale[m] rapere, & vocalem
 sonum reddere. hæc Stoici cum & Enesidemo. Addit
 idem ex medicis idem sensisse Hicetum, & naturam
 & artis suæ prævaricatorem. Sed & Platonem alicubi
 dixisse. Perinde animam extraneam aliis, & ex-
 torem uteri; primâ adspiratione nascentis infantis
 adduci, sicut expiratione novissimâ educi. incertum
 tamen, an ex sententia fixerit, (ita legit Rigalt)
 an ex alterius persona id protulerit. Absurda lanè
 sententia quæ pluribus refutatur, indigna. Itaque
 Septimius, dogmatis istius patronos, παροδόντων τῇ
 & à sensu communi diffutim, in eo affectasse, con-
 tendit; sed quod à mulierculis quibusvis pòssit refelli.
 Puduus, inquit, opinor, illos hoc statuere quod femina
 agnoscerent. at quanto ruborator exitus à feminis re-
 vinci, quàm probari? Laçant. de opific. c. 17. Ani-
 ma non est (quod Varro dixerat) à re conceptus; quia
 multò prius gignitur anima, quàm concipi aer possit.
 non enim post partum infinuatur in corpus, ut quibus-
 dam philosophis (Stoicis scilicet) videtur, sed post con-
 ceptum protinus, cum factum in utero necessitas divi-
 na formavit. Verum varias nostrorum hac de re sen-
 tentias videas licet apud Hieron. adv. Ruffin. apolog.
 2. Ruffin. in apolog. Pampbili nom. pro Origen-
 vide & l. 2. § 2.

*Ανα μετῴψας ἐξαρδέσθαι] vide l. 7. § 49. &
 l. 9. § 28. nam de sursum elato animo, Xyl. fru-
 strà hæc accepit.

Τῷ πολυτεχνίῳ, ὅση] quod l. 7. § 48. τὸ
 συμμυγῆς.

Ὅσον τὸ ἀειοκῆν ἐναελων καὶ ἐναετείων] scilicet.
 universas mundi totius regiones ætheriam, æream,
 aquatilem, terrestrem, incolis suis refertas censebant,
 cum Stoici, tum & Platonici. Alcinoüs, de doctrin.
 Platon. *Εἴη καὶ ἄλλοι δαίμονες, ἢ καὶ χαλκοὶ ἀν-
 τὶς ἡμετέρῳ θέντες, γὰρ ἐκ τῶν στοιχείων, οἱ
 δὲ θεοὶ, οἱ δὲ αἰσέται, ἢ ἐκ τῶν αἰσέτων, καὶ πνεύ-
 ματι, καὶ ὕδατι. οἱ μὲν δὲ κόσμον μέγας ψυχῆς
 αἰσέται, οἱ δὲ ζῶντες καὶ κρείττονες τῶν στοιχείων.
 Apul. de deo Socrat. Quid igitur tanta vis aeris, quæ
 ab humillimis Luna anfractibus usque ad summum O-
 lympi verticem interfacet, vacabine animalibus suis
 atque erit ista natura pars mortua ac debilis? & ne
 volucres cogites, qui aerem pervolant. ipse enim, in-
 quit, aves, si sedulo advertas, terrestre animal, non ac-
 ceptum, rectius perhibeantur. est enim semper illis omnis
 visus

victus in terra. ibidem pabulum, ibidem cubile. tantum quod aeri proximum terra voltando transverberant. Ceterum cum illi fessa sunt remigia pennarum, terra seu portus est. Itaque aeri daemones attribuit, tertia quaedam, ut loquitur, animalia, neque tam bruta, quam terra, neque tam levia quam aetheria. Porphyriem de abstinent. l. 3. ζῷα λογικὰ διτίθεται ἐν τεσσάρων κλάσιν, ἐναέτια, ἐναεσία, ἐνδρεια, ἐπιγεια.

Καὶ ὅτι ὁπότες] καὶ istud παράκειται, & inducendum videtur. nam ὅτι, ad τέτοιον refertur. quam dictionis seriem non advertentes interpretes, alter Marci mentem pervenit, alter ad rem minùs pertinentia infercit.

Ταῦτά ὄψες] *eadē te visurum. Xyl. eadē te*
visurum. ταῦτά, non ταῦτα.

Ἐν ταῖς δὲ πύξιν] Lugd. erotematically legitt.
 ὁ δὲ ταῖς δὲ πύξιν] hisse superbum? Cal. enun-
 ciativé. rectius, opinor. hac sunt, de quibus ranto-
 peré superbum. forsan ramen deest aliquid. ὁ δὲ
 ὁ πύξιν. ὁ δὲ οὐκ τὸ ἔριον. ὁ δὲ vel de. rebus
 istis intelligatur. sitae idem hic δὲ πύξιν quod l. 6.

§ 13. ἡ ἰσπελά ἐφ' ἧ σμάνονται, qam & τύρον
ibidem nuncupat. ita Xyl. tum qk in eis fastus.
 vel de hominibus, qi istorum ratione inolefcunt.
 quod lib. 11. § 18. μεθ' οὖν τύρον. & l. 9. § 34.
 ὅση ὀησι. Sed illud mavelim. Apud Strobæum
 eot. 2. tit. 4. Socrates: τῶ ἄφ' ἀπαιδιδωτων εἰς
 καδία φ' ἰσχυροτῆ, πολλὰ τύρον μετεδιδύματα ἐφί-
 κειται. leg. ἐπεδιδύματα, vel etiam μετεδιδύματα.
 Sic enim Lucian. *peyomant. τῶ πεγαγνίδα μετε-*
ἐνέλωσε. qo loco tamen in vulgatis μετενέλωσι per-
 peram editur. εἴηγε qod Synes. *de providens. με-*
τανοήσας dixit. vide ad l. 4. § 1.

§ 25. Βαθμὴ εἴω πλὴν ὑπολήφιν] Vide *supr.*
§ 22. & l. 4. § 7. & l. 8. § 40.

§ 26. Ἐπὶ λέγει] Itā Avtor ad Hebr. c. 12. v. 5. ἐκλήθητε τῆς παρακλήσεως. Scilicet, qd Bern. de confider. lib. 2. Sic se habent corda mortalium. qd scimus cū necesse non est, in necessitate ne-
scimus.

Πάντα καὶ πρὸ τοῦ ὅλων φύσιν] Vide l. 5. § 8, 10, & l. 8. § 4.

Τὸ ἀμαρτανόμαζον ἀλλότριον] vide l. 9. § 38.

Πάν το γένος σου ἔπος αἰεὶ ἔχοντο] vide lib 7.
§ 1. & l. 8. § 46.

"Ὅση ἡ συγγένεια.] Ἄνθρωπος γὰρ ἀνθρώπου καὶ
ἔκων καὶ ἄκων πᾶς ἐστὶ συγγενής. Julian. Imp. in
epist. ἀπεφάνη. vide ad l. 2. § 1. & l. 3. § 4.

[Ὁ ἑρμῆς τῆς Σιδεῖς] Hermes Pœmand. c. 12. 6.
 τῆς ἐν ἀνδροπατί, Σιδεῖς ἔστιν. Atque indè Synef. in
 caluist. encom. de capite. ἐκεῖ ὅπου ἐστὶ κατὰ σφύρας
 καὶ τὴν τῶν ἐνελύων τῶν κεφαλῶν τῶν πρὸς τὴν
 Σιδεῖ. Dei templum caput, quia mentis sedes. Cicero
 offic. 1. 3. § 44. à Lactantio laudatus infistit. l. 7.
 c. 24. cùm verò jurato dicenda sententia sit, memi-
 nerit Deum adhibere testem; id est, si ego arbitror

mentem suam. Euripid. apud Theon. Soph. in
progymn.

Ὁ νῦν γὰρ ἡμῶν θεὸν ἐν ἡμέρᾳ θεός.
Mortaliū cuiq̃ sua mens est Deus.

god Panegyrista Constantinianus vertit,
Sua cuique prudentia Deus est.

Menand. apud Plut. in *Platon.* qast. 1.

‘O ἡδὺς καὶ ἡμῶν ὁ πατήρ.--

Mens qippe nostra Deus est.

10 Idémge in *Adelpb.* citante Justin. de *Monarch.*

--θεός ὅτι τοῖς ἄνθρωποις αἰ

Ὁ γὺς ἄρ', ὡς εἶπες τοῖς σφοδράτοις.

—Numen est verè bonis mens ipsa

Hinc Nemef. *de natur. homin. c. 44.* Ἐπειδὴ δὲ
 ὁ Μένανδρος ἐν ἐπιγρ. τῶν ὅντων ἐστὶν ἡ ἀνάγκη παρὰ
 τοσοῦτον ἰσχυρῶς, ὅθεν ὁ μὲν δὲνα. Verum plus for-
 san Nemefius affingit & affigit illis q̃am volebant
 ipfi: q̃i nihil aliud, opinor, innuebant, q̃am quod
 Senarius ille.

20 Βερεπῖς ἀπανταν ἡ σωείδης Ζιός.

*Dei instar habere mentem & conscientiam in homi-
ne debere, ejusdemque dictamen bonum qumque ran-*

gam oraculum quoddam seqi. At Epistler. l. 2. c. 8.
 'Οὐκ ἴδιδας ὅτι θεὸν τρέφεις; θεὸν γυμνάζεις; θεὸν
 σφριάζεις, πάλας, καὶ ἀγνοεῖς; δοκεῖς με λαθεῖν ἀρ-
 γυρεῖν πνῆ ή χρυσὸν ἐξωθεν. ἐν σαυτῷ εἶπες αὐ-
 τῷ, καὶ μολύνων ἐκ αἰδάνῃ, ἀεὶ διατρέπεις μὲρ δια-
 ῆμισσι, ῥυπαροῖς καὶ σφελῆστοι. καὶ ἀράλματ' αὖ ἐν σὺ
 θεῷ παρήλθῃ, ἐκ αὐτῷ ταλμύσας τι τέτυκται ποιεῖν,
 ὡς ποιεῖς. αὐτῷ δὲ θεῷ παρήλθῃ ἔσπασεν, καὶ ἐθο-
 ρώλθῃ πάντα, καὶ ἐπακούσθῃ, ἐκ αἰσχύνῃ ταῦτα
 ἐσθυμιέμερος καὶ ποιῶν, ἀναλίδιος τῆς σαυτῷ φύσεως.
 καὶ στεροῦσθε. vide lib. 2. § 2. & l. 3. § 5. & A-
 pul. ad l. 7. § 17.

4. Cur autem ἐν τέττα potius quàm ἐν εἰς λέγει

velit Annot. Lugd. nec ego quicquam video, nec iple
(puto) facile dixerit. Naso, art. l. 3.

40 *Est Deus in nobis; sunt & commercia cæli:
Sedibus æthereis spiritus ille venit.*

Et Pastor. *l. 6.*
Est Deus in nobis, agitante calescimus ipse:

Impetus hic sacra femina mentis habet.
hoc est quod Synes. epist. 101. τὸ δὲ αἰσθητικὸν
τοῦ εἶναι αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς. Julian. de Cynism. orat. 1.
ὅτι τὸ λῶν καὶ τὸ ἐν ἡμῖν δῶν, τὸτ' ἐστὶ, τὸ
νῦν, ταῦτα δὲν ἀντίστανται. mox tamen quasi con-
gens quod prius dixerat; τὸτο διαμαρτυροῦν τὸ δῶν
(affectum vult) καὶ πείσασθαι ἀποκρίναι τὸ παρ'
ἡμῖν δῶν, μᾶλλον ὅ δῶν. vide supr. § 19. Ce-
terum de Stoicis Laërt. lib. 7. in Zen. δῶν τὸ
ἔν τῳ σφάσι· ἔχειν γὰρ ἐν ἑαυτοῖς ὁρᾶν δῶν τὸν
ὅ παῖλον, ἄδεν. quod de Ephesii in statu naturali
constitutis Apostolus. ad eisdem c. 2. v. 12.

'Οὐδὲν ἴδιον ἀνθρώπου.] Lucil. l. 27. *cum sciam
nihil esse in vita proprium mortali datum.* Sic Ter-

q[ui] sub Marco ad annum U. C. 931: consolatum
gessit, Fasti meminere. Verum Velius Rufus ille
q[ui]s exiit, mihi nondum occurrit. Sed nec locus
satis integer videtur, cum nec ubi *Sterinius* aut
Rufus ille egerint, quod in reliquis discretè expressum
est, quicquam dicitur.

H *αρεῖς ὄντων διαπορεῖ*] *διαπορεῖ*, eminentia,
excellencia, discrepantia ab aliis insignior, sive stu-
dium in re aliqua diligentius positum, q[uam] ab aliis
poni solet. Ità Plato *epist.* de Athenis; εἰσι γὰρ καὶ
ἐκεῖ πάντων ἀνθρώπων διαφέροντες αρεῖς ἀγέρτω.
Terent. *Andr.* 1. 1.

Horum nihil ille egregiè præter cetera
Studebat, & tamen omnia hac mediocriter.
hoc est ἵδεν μὲ διαπορεῖς.

Met' *οἰσεως*] q[uod] l. 11. § 18. μὲ πῶς. vide
suprà § 24. malè enim, opinionis causà, Xyl.
Apud Theodoretum *therap.* l. 2. Timon in *filiijs*
Ἀνθρώπων κατὰ τὴν οἰσίν & ἡμετέροις ἀρεταῖς.

Παύ το κατηντημένον] vide lib. 4. § 2. καὶ
κατηντημένον.

Τὸ ὅτι τῆς ὁδοῦ ὅλων] vide l. 4. § 1. & l. 7.
§ 38, 67.

Θεοῖς ἐπὶ μὲνον] vide l. 7. § 31. & l. 10. § 28,
& infra § 31.

Ὁ ἄνθρωπος πῶς τοῦτο ποιεῖ] leg. vel ἄν-
θρωπος, vel potius ὅτι ἄνθρωπος. par mendum sustu-
limum l. 6. § 12. ubi ὅς ἢ συμμίσχεται scriptum
fuerat: cum *σεμνυμένω* ἄνθρωπος. Græcum non sit.
Est autem gnome ista notatu dignissima, pessimum
esse fastus genus illud omniumque minime toleran-
dum, quando è fastu spreto fastus emascitur. & de
hoc ipse superbit fescè effert animus, quod super-
biam conculcasse videatur. August. *confess.* l. 10.
c. 38. Sæpe homo de ipso vana gloria contemptus
vanius gloriatur; idcirco non jam de ipso gloria con-
temptu gloriatur. non enim eam contemnit, cum glo-
riatur insus. Idemque *epist.* 39. q[uestio] 7. Fit enim
miris modis in anima hominis, ut de falsa humilitate
magis inflectur, q[uam] si apertius superbiret. Notavit
vitium hoc Socrates in Antisthene: q[uoniam] tamen ἐν
τῇ ἀτυφίᾳ summum bonum statuisse vult Theodo-
ret. *therap.* l. 11. q[uia] Platonem ὡς τυφλωμένον
ἐκπαύειν. unde & ægrotum invisens, cum pelvim
conspiceretur, in q[uam] Plato vomuerat, χαλκὸν μὲν
ὄρω ἐνταῦθα, πῶρον δ' ἐχ' ὄρω. Bilem quidem, in-
quit, istic video, fastum verò non video. q[ua]si bile se
liberasset, fastu non item. Ceterum ipse cum la-
tearum pallii partem ad obviatorum conspectum obver-
teret, ὅρα οὐ δὴ τέλειανος καυδοῦσιν. Per pallii
fissuram, aiebat Socrates sese Antisthenis vanita-
tem intueri. Laert. l. 2. & l. 6. sive ut Alianus refert
lib. 9. c. 35. ἢ πάλιν ἐγκλημάτων ὁμοῖον ἦν.
Anpon defines, inquit, ostendat te nobis: laet argu-
tia, q[uam] latinè vix commodè expresseris, in voce
καλλωπίζω, q[uia] οὐραῖος significacionem habet;

q[uam]que in eodem argumento usurpavit *Epistola* *en-*
chir. c. 45. ἔστιν οὐταῖς ἀρμολογίᾳ & ἡ καὶ ἡ
οὐρα, καὶ καλλωπίζω ὅτι τέταρτον. Notavit & Plao
in Diogene, q[uod] cum Platonis ædes ingressus, ara-
gula pretiosiora conculcasset, adiecit, Πάτρ' οὐ
Πλάτωνος καυδοῦσιν. Calco Platonis vanitatem
sive studium inane; regeffit Plato, Ὅσον, ὃ Δι-
σχυς, οὐ πῶς διαφασίς, δὴ οὐκ ἔστιν ἡ τυφλωδὴς, q[uod]
fastus, ὃ Diogenes, ostendit ipse, dum minime
fastuosus ambis videtur. Sive, ut alii referunt; Πάτρ'
τὸν Πλάτωνος πῶρον. Calco Platonis fastum; ille:
Ἐτέρω γὰρ πῶρον. Calco, sed alio fastu; ille: Laert.
l. 6. Non erat itaq[ue] quod Julianus orationem de Cy-
nismo suam tam atrociter ordiretur. Ἀνὰ ποταμῶν,
τὸτο δὲ τῆς ποταμῶν. Ἀνὰ Κυνίᾳς Διογῆν' ὅ-
τι καυδοῦσιν. Neque enim Diogenes vanitatis arces-
sim, novum adeo aut invidium. q[uod] & q[ua]renti
πῶς ἂν τις ἰδῇ & γίγνηται, respondit (ut Luci-
an. *pro imag.* refert) εἰ δέ τις καλαρομένης. per
gloria contemptum ad gloria mundiciendam viam aliis
monstravit, eandemque ipse ingressus est. Q[uod] &
Flaccus Aristippum inducit sic Diogenem allo-
quentem, l. 1. *epist.* 17.

Scurro ego ipse mihi, populo tu. --
hæd frustra sanè. Scurram enim agebat ille, im-
probum admodum sæpenumero & impurum, nec
ob obsecratione hæd sermonis duntaxat, sed actus
etiam ipsius, alienum, vitium idem hoc in Lacedæ-
monis quoque Cynicis idem notavit; siquidem in
Olympia cum Rhodios quidam splendide vestitus
videret, πῶς & τὸτο ἔστι. Hoc fastus est, dixit mox,
ubi in Laconas tunicis vilibus sordidisque amictus
inciderat, Ἄλλος ἐστὶ πῶς. Alius, inquit, istic
fastus est. Alian. l. 9. c. 34. Suum ipsius utiq[ue]
in illis morbum animi deprehendit, atq[ue] carbo-
ne notavit imprudens. Q[uoniam] itaq[ue] non immerito
taxans Petrus Blesens. in *invektiv.* melior, inquit,
est purpurata humilitas q[uam] raris superbia. Opti-
mè Flux. de *profectus indicatura.* Ἀρεῖ δ' ἢ τις ὁ
καυδοῦσιν. ῥῖπον ἢ καλλωπίζω, ἢ ἡ δὴ ἡ
καυδοῦσιν, καλλωπίζω αὐτὸς αὐτὸς ὡς καυδοῦσιν, ἢ
ὡς καυδοῦσιν, διεται νεανεύδης, τὰ δὲ ὡς αὐτὸς αὐτὸς
τῆς ψυχῆς, καὶ τὰ δὲ τὸν βίον ἐγκληματά, καὶ
ἐθῶς, καὶ κακοθῶς, καὶ κακοθῶς, καὶ κακοθῶς,
ὡς ὅτι ἔστιν, ὡς ὅτι ἔστιν, ὡς ὅτι ἔστιν, ὡς ὅτι ἔστιν,
αὐτὸς ὡς ὅτι ἔστιν, αὐτὸς ὡς ὅτι ἔστιν, αὐτὸς ὡς ὅτι ἔστιν,
αὐτὸς ὡς ὅτι ἔστιν, αὐτὸς ὡς ὅτι ἔστιν, αὐτὸς ὡς ὅτι ἔστιν,
(ut id obiter adnotem) etiam si Stephanus ἐγκλη-
ματα legat, q[uod] exponit, cum in aliquem extra-
mam; suspicor tamen ἐγκληματά potius fuisse, q[uod]
offensiones & incursationes designat: siquidem ἐγκλη-
ματά, ἐνομήσιον, & ἐγκλημάτῃς est ἐνομήσιον.
Hesych. q[uod] autem ait Plut. Διακατέτιον αὐτὸν,
ὡς καυδοῦσιν, ad Craterem respexit, cuius & vitam
conscriptus, ætate Juliano, illi etenim istud solenne
fuit.

τιὸ Νάουσταν μὴ τῆς αὐτῆς ἐπιδικάζου μωσῆς·
 καὶ ὅ, πᾶν ἐφιδῆται προσωποῦν, τὸ χαλῶς αὐτὸν
 ὁ χορηγὸς τοῦ δράματος ἀπειλεῖ· ὅπως ἡμῶν θεὸς καὶ
 πῶς ἐφιδῆται, ὡς αὐτὸν προσωποῦν, τοῦ βίβει ἐν
 τῷ μεγάλῳ τοῦ κόσμου δράματι· καὶ ἔστιν ὁ μᾶλλον
 ἔτιος ἐπὶ τῇ βίῃ· βελτίων ἢ χείρων· καὶ τῇ, ὡς
 ἡμεῖς βίβεται· δύναται ὁ ἀπειλεῖ· ἀπειλαχῶ
 καλῶς διακρίνας, καὶ τὸν πτωχόν, καὶ τὴν μόνον
 χορὴν προσωποῦν· φησὶν οὖν καὶ ἔστιν ἐφιδῆται τοῦ προσω-
 ποῦ· ἐπὶ καὶ ὁ τραγικὸς γαλῶς ἀνέχεται, τὸ
 μὲν φησὶν, τῇ ὁ αἰρεῖσθαι· καὶ γὰρ ἐν τῇ τῆς τραγ-
 οῦδου μὲν, τραγῶνται τῇ καὶ κηρύσσεται, καὶ ἐν τῇ
 τοῦ βασιλέως ἀρμονίᾳ, κλάσεται, καὶ σκεῖσθαι.
 Dio denique Prul. orat. 38. ad Nicomedienses, "Ἡδὴ
 ποτὶ δέας μεταλλάσσει, μᾶλλον ὅ μόνον καὶ κα-
 τὰ δέας ἡμῶν δέας· ἀρα ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ ἀλη-
 θῆς ἢ δυνάμει βασιλέως, ἢ πλεονεξίας, ἢ δεινῆς καὶ
 τοῦ πάντα ταῦτα καλῶνται· καὶ οὐκ ὁνόμαζα μόνον
 ἔχουσι θεῶν, ἀλλὰ καὶ προσωποῦν, καὶ σολῶς, καὶ καλῶν-
 ναι πολλά· οἷς ἐκείνους τῇ ὁ ποιήματος συντελεσθῆ-
 σαι, ἀπαιτοῦν τὸ μὲν ὅτις. Vide amplius ad l. 4.
 § 1. videatur & Aristides in Euseb. ad l. 6. § 46.
 Petron. item aliosque ad l. 11. § 6. Verum illi de
 agendi modo maxime, Marcus de termino præci-
 piue hic agit.

Οὐκ εἶπον τὰ πᾶντε] Allusit ad actuum in
 dramatibus numerum, de quo, Flaccus in art.

Neve minor, neu sis quinto productior æstu,

Fabula, quæ posci vult, exspectata reponi.

Nam quod Donatus, personam eandem negat plus
 quingies prodire in prosecutionem: refutat id Jul. Sca-
 lig. poet. l. 1. c. 9.

Ἐν ὁμοίᾳ τῷ βίβει τὰ πᾶν ὅλον τὸ δράμα]
 vide l. 3. § 8. & l. 11. § 1. Senec. epist. 77. Eam
 viam ingressi sumus, quam peragere non est necesse.
 iter imperfectum erit, si in media parte, aut citra pe-
 situm locum steteris. vita non est imperfecta, si bo-
 nesta est. Ubiqueq; desines, si bene desinis, tota est.
 & ibid. non finitur officiorum certus numerus, quem
 debeas implere.

Τὰ γὰρ τέλειον ἐκείνῳ ἐκείνῳ] quod sup. § 23.

καρὸν καὶ ἀεὶν ἀίδωον. Ita Job. c. 14. v. 4. καρὸν
 ἰδῶν, ὃν καὶ μὴ ἰδῶν ὅπως melius reddidissent. nam

Hebr. יָדָה idem hoc loco valet quod יָדָה

de mari usurpatum, Psal. 104. v. 9. terminos, limi-
 tes descriptos. Scilicet quod Senec. ad Marc. c. 10. Tem-
 pus ille arbiter mortis sui temperas.

Ὁ πότε μὲν τῆς συγκρίσεως] Hoc est, quod So-
 lomon Eccles. c. 3. v. 2. Tam nascendi, quam do-
 nascendi tempus, cuique esse à Deo praestitutum. vide
 sup. § 23.

Σὺ δὲ ἀνάτη ἀμφοτέρων] Non es, inquit,
 mortis tuæ arbiter magis, quam ortus tui suc-
 ras. David, Psalm. 31. v. 16. מָוֶן יְמִיךָ

In manu tua sunt tempora mea. & Psalm. 68. v. 20.

Domini Dei מָוֶן יְמִיךָ mortis sunt ex-
 itus, nec potest quisquam aut sibi ipsi, aut alteri, citra
 ipsius permissionem ac voluntatem, vitam eripere.
 Potest interim tamen mortis, vel sibi, vel alteri con-
 scire homo ipse hanc ἀνάτη. i. e. infans esse.
 quod nec Marcus ipse diffitebitur.

Ὁ καλῶν ἵλαος] vide l. 2. § 3.

Ἀμῆν ἔν ἵλαος] imò non semper ἵλαος, hoc
 est, propitius, placatus. placidus nam semper in se
 Deus, quia immotus, & immutabilis; non quod il-
 los tamen semper, quos hinc abripit, propitius. ne-
 cesse est ergo, dum hic vivunt, sibi concilient ipsum
 mortales, si in morte propitium experiri voluerint.
 neque enim ἵλαος ipse i. e. placidus letisq; defuncti
 poterit, nisi quia Deum sibi ἵλαος i. e. propitium, quia
 in Christo suo reconciliatum, habuerit. ὅτι ἐν
 εὐσυνειδήτῳ μοι (ut Marci nostri verbis utar, ex
 l. 6. § 30.) ὅτις ἢ τὴν δόξα ἀπὸ τοῦ μὲν ἵλαος
 sit affecto, idque mihi probe conscio, supervenias bona
 novissima. bona, inquam, illa decretoria, (ut Seneca
 vocat epist. 102.) quam senio iam consecutus serē,
 cum Jobo, cap. 14. vers. 14. quotidie expecto.
 Et tu, Domine Jesu, ὁ ἄμω, voto servuli tui,
 inutilis licet, Amen tuum subicere nō dedi-
 gneris.

*In Commentario admissa & omissa momenti alicujus nonnulla
(qæ etiam alicui fortasse levissima viderentur)
restitui ac suppleri sic poterunt.*

Pag. 10 col. 2 l. 17 Bayanus
 p. 28 c. 1. l. 11. qid n
 p. 24 c. 2 l. 25 Agaspetus
 p. 26 c. 1 l. 3 lib. 67
     c. 2 l. 5 impetum
 p. 34 c. 2 l. 9 aditus
 p. 43 c. 2. l. 5 S
 p. 53 c. 2 l. 38 ουσία
 p. 57 c. 1 l. 9 ΝΕΥ
 p. 67 c. 1 l. 19 οὐκ ἐπιστάντων
 p. 73 c. 1 l. 40 Εὐφει
 p. 77 c. 1 l. 36 respexisse
 p. 82 c. 1 l. 4 furvus
 p. 83 c. 1 l. 26 Scania
 p. 90 c. 1 l. 43 ceterum
 p. 92 c. 2 l. 24 vaniloquia
 p. 96 c. 2 l. 15 Hugo
 p. 101 c. 2 l. 44 aliorum
 p. 115 c. 1 l. 36 propositum
 p. 116 c. 2 l. 31 Calav.
 p. 118 c. 2 l. 16 absint
 p. 122 c. 2 l. 10 sollicitudinem
 p. 128 c. 1 l. 20 cedant
 p. 129 c. 2 l. 36 ut in
 p. 147 c. 2 l. 7 denique
 p. 150 c. 2 l. 33 τὰς αὐτῶν
 p. 152 c. 1 l. 3 Anaxinus
 p. 156 c. 1 l. 46 malleum
     l. 48 emend.
 p. 159 c. 1 l. 43 est in rebus
 p. 164 c. 2 l. 40 Pythagore
 p. 171 c. 2 l. 33 nomine
 p. 175 c. 1 l. 11 Et cum
 p. 187 c. 2 l. 15 Is lib.

ib. l. 52 καὶ αὐτῶν
 p. 191 c. 2 l. 1 designaret
     ibid. verto
 p. 193 c. 1 l. 44 non ē.
 p. 196 c. 1 l. 1 συμφορῇ
 p. 199 c. 1 l. 25 ἀποκατεῖν
     l. 41 ἐλάσσειν
 p. 203 c. 2 l. 33 βάλειν καὶ ἄλλοι
 p. 205 c. 2 l. 32 ἀφ' ἑ
 p. 211 c. 2 l. 33 τῶν αὐτῶν
 p. 212 c. 2 l. 15 qd istud?
 p. 214 c. 1 l. 2 epigr.
 p. 215 c. 1 l. 21 recedisse
 p. 220 c. 1 l. 5 4. 5 20
 p. 226 c. 2 l. 25 ἐπὶ τοῦ ἐκτελέσειν
 p. 230 c. 1 l. 4 εἴτε ἤν
 p. 234 c. 1 l. 31 Græc.
 p. 238 c. 2 l. 31 novè dictum
 p. 252 c. 1 l. 46 posteris
 p. 253 c. 2 l. 37 Necy-
 p. 256 c. 2 l. 50 Infantes
 p. 263 c. 1 l. 24 de pace
 p. 284 c. 2 l. 38 σπουδαίον
 p. 285 c. 1 l. 2 ἐπισκοπῆται
 p. 286 c. 2 l. 13 existit
 p. 296 c. 1 l. 40 familie
 p. 306 c. 1 l. 32 καὶ τῶν
 p. 307 c. 2 l. 40 in feb
 p. 308 c. 2 l. 30 quidem
 p. 309 c. 1 l. 7 scripterant
     l. 8 -se lib. 1.
     c. 2 l. 18 ἐπὶ τῶν
 p. 310 c. 1 l. 9 in versione
     l. 32 loqor

p. 313 c. 1 l. 49 ipse
 p. 317 c. 1 l. 32 Iren.
 p. 325 c. 2 l. 4 Atq
 p. 326 c. 2 l. 30 Porus
 p. 328 c. 2 l. 31 Eux
 p. 331 c. 2 l. 17 dixerat
 p. 333 c. 1 l. 14 l. 7. 5
     c. 2 l. 32 τοῦτοι
     l. 36 periocha 18
 p. 336 c. 1 l. 5 Apostolius
     l. 22 Abarum regi Pr
 p. 337 c. 2 l. 16 agnosc.
 p. 339 c. 2 l. 19 substantia
 p. 344 c. 2 l. 18 ἐπὶ τῶν
 p. 345 c. 1 l. 5 variis
 p. 346 c. 1 l. 30 afficiant
 p. 352 c. 2 l. 55 Marci mens gen
 p. 356 c. 1 l. 43 ac concl.
     c. 2 l. 54 Euripid. Troad
 p. 364 c. 1 l. 50 ac Vulgarem
 p. 367 c. 2 l. 24 compertum
 p. 372 c. 2 l. 24 Pléllusq
 p. 377 c. 1 l. 31 ἐπὶ αὐτῶν
 p. 381 c. 2 l. 40 ἰδὲ αὐτῶν
 p. 384 c. 1 l. 46 philosophos
 p. 390 c. 1 l. 52 admissos
 p. 395 c. 1 l. 37 maximam
 p. 396 c. 1 l. 14 Jol. Mercerus
     l. 23 ἰδὲ αὐτῶν
 p. 397 c. 1 l. 54 Apostolium
 p. 400 c. 1 l. 43 tunc
 p. 423 c. 2 l. 21 affectionem

In calce Præloqii, lege Rotherithiensis.

*Syllabus Locorum Scriptura Sacra, quae in Commentariis istis vel
explicantur, vel illustrantur.*

Genesis.

Cap. 1 vers. 2 pag. 151 col. 2 lin. 41
v. 11 p. 300 c. 1 l. 31 v. 16, 27
p. 119 c. 1 l. 8 p. 360 c. 1 l. 51
C. 2 v. 7 p. 289 c. 1 l. 46 p.
382 c. 1 l. 10 p. 383 c. 2 l. 7
v. 24 p. 185 c. 1 l. 24. C. 3
v. 19 p. 222 c. 1 l. 18 v. 21
p. 351 c. 1 l. 42 v. 22 p. 148
c. 1 l. 6 C. 4 v. 9 p. 97 c. 1 l. 2
C. 5 v. 24 p. 211 c. 1 l. 31
C. 9 v. 4 p. 227 c. 2 l. 23
C. 11 v. 4 p. 148 c. 1 l. 6
C. 15 v. 2 p. 306 c. 2 l. 44
C. 17 v. 13 p. 35 c. 1 l. 13
C. 20 v. 6 p. 42 c. 2 l. 26 C.
27 v. 19 p. 400 c. 2 l. 41
C. 31 v. 2, 5 p. 355 c. 2 l. 31
C. 38 v. 9 p. 371 c. 2 l. 21
C. 42 v. 4 p. 148 p. 1 l. 7
C. 47 v. 9 p. 78 c. 1 l. 14
C. 49 v. 11 p. 224 c. 2 l. 2
C. 50 v. 2 p. 175 c. 1 l. 55

Exodus.

Cap. 1 vers. 5 pag. 214 col. 2 lin. 19
C. 4 v. 10 p. 352 c. 2 l. 38
C. 20 v. 10 p. 104 c. 2 l. 32
C. 34 v. 10 p. 104 c. 2 l. 35

Levit.

Cap. 15 vers. 16 pag. 371 col. 2 l. 22
C. 17 v. 11, 14 p. 227 c. 2 l. 23
C. 19 v. 2 p. 360 c. 1 l. 38

Num.

Cap. 16 vers. 3, 7 p. 178 col. 2 l. 39
C. 23 v. 10 p. 242 c. 2 l. 47

Deut.

Cap. 2 vers. 27 pag. 137 col. 2 lin. 10
C. 5 v. 8 p. 104 c. 2 l. 40 v. 52
p. 137 c. 2 l. 10 C. 6 v. 5 p.
157 c. 1 l. 14 v. 13 p. 48 c. 1
l. 8. C. 10 v. 4 p. 123 c. 1 l. 53
C. 12 v. 8 p. 254 c. 1 l. 38
C. 17 v. 11 p. 98 c. 2 l. 25 v.
11, 20 p. 137 c. 2 l. 11 C. 19
v. 6 p. 353 c. 2 l. 32 C. 22 v.
1 p. 349 c. 1 l. 9 C. 28 v. 4
p. 384 c. 1 l. 1 v. 14 p. 137 c. 2

l. 11 C. 29 v. 19 p. 322 c. 2 l.
34 C. 30 v. 11 p. 417 c. 1 l. 18
C. 32 v. 24 p. 224 c. 2 l. 3 C. 33
v. 5, 29 p. 341 c. 1 l. 18, 19

Josh.

Cap. 1 vers. 7 pag. 137 col. 2 lin. 12
C. 8 v. 15 p. 400 c. 2 l. 17 C. 23.
v. 6 p. 137 c. 2 l. 12 C. 24 v. 14,
15 p. 254 c. 1 l. 18 p. 263 c. 2
l. 54

Judic.

Cap. 7 vers. 2 pag. 348 col. 1 lin. 31
C. 11 v. 35, 37 p. 306 c. 2 l. 45

Regum.

Lib. 1 Cap. 2 v. 19 p. 311 c. 2 l. 49
C. 3 v. 13 p. 311 c. 2 l. 50 v. 17
p. 161 c. 1 l. 12 C. 6 v. 12 p. 137
c. 2 l. 12 C. 10 v. 11 p. 352 c. 2
l. 32 C. 16 v. 7 p. 395 c. 1 l. 56
p. 419 c. 1 l. 47 C. 25 v. 31, 33
p. 45 c. 2 l. 52

Lib. 2 Cap. 2 v. 19, 21 p. 137 col. 2
l. 13 C. 3 v. 36 p. 27 c. 2 l. 11
C. 10 v. 12 p. 161 c. 1 l. 14 C.
13 v. 15 p. 33 c. 2 l. 46 C. 15
v. 26 p. 156 c. 2 l. 54 C. 16 v. 22
p. 114 c. 1 l. 44 p. 210 c. 2 l. 20
p. 233 c. 2 l. 5

Lib. 3 Cap. 1 v. 6 pag. 311 c. 2 l. 50
C. 3 v. 25 p. 400 c. 2 l. 22 C. 4
v. 5 p. 22 c. 2 l. 29 C. 8 v. 39
p. 418 c. 2 l. 3 C. 12 v. 9 p. 296
c. 1 l. 28 v. 24 p. 114 c. 1 l. 33
C. 19 v. 4 p. 201 c. 1 l. 37

Lib. 4 Cap. 5 v. 13 p. 154 c. 2 l. 41
C. 8 v. 13 p. 360 c. 2 l. 13 C. 10
v. 19 p. 400 c. 2 l. 21 C. 13 v. 5
p. 352 c. 1 l. 35 C. 22 v. 2 p.
137 c. 2 l. 14

Annal.

Lib. 1 Cap. 11 vers. 2 p. 352 c. 2 l. 34
C. 29 v. 11, 16 p. 433 c. 2 l. 4
v. 14 ibid. l. 43

Lib. 2 Cap. 1 vers. 11 p. 157 c. 2 l. 26

C. 19 v. 3 p. 329 c. 1 l. 33 C. 34
v. 2 p. 137 c. 2 l. 14

Esdra.

Cap. 7 vers. 27 pag. 45 col. 1 lin. 55

Nehem.

Cap. 2 vers. 12 pag. 45 col. 2 lin. 2
C. 7 v. 5 ibid.

Ester.

Cap. 1 vers. 5 pag. 329 col. 1 lin. 30
C. 5 v. 8 p. 400 c. 1 l. 51

Job.

Cap. 1 vers. 21 pag. 114 col. 1 lin. 37
p. 304 c. 2 l. 7 p. 365 c. 1 l. 20 p.
438 c. 1 l. 41 C. 2 v. 10 p. 114
c. 1 l. 41 C. 3 v. 18 p. 319 c. 2
l. 46 C. 6 v. 15, 20 p. 317 c. 1
l. 20 C. 7 v. 1 p. 57 c. 1 l. 9 p. 77
c. 2 l. 44 p. 429 c. 2 l. 20 C. 10
v. 4 p. 322 c. 2 l. 34 p. 439 c. 2
l. 1 v. 5 p. 429 c. 2 l. 26 v. 5, 14
p. 47 c. 1 l. 10, 11 v. 8, 12 p. 371
c. 2 l. 49 v. 9 p. 289 c. 1 l. 49
C. 15 v. 21 p. 242 c. 1 l. 25 v. 32
p. 430 c. 1 l. 17 v. 33 p. 180 c. 1
l. 36 C. 22 v. 16 p. 430 c. 2 l. 19
C. 23 v. 12, 13 p. 305 c. 1 l. 35
p. 377 c. 2 l. 36 C. 24 v. 13, 17
p. 105 c. 2 l. 42 C. 28 v. 28 p.
240 c. 1 l. 29 C. 30 v. 23 p. 251
c. 2 l. 44 C. 38 v. 25, 26, 34, 38
p. 191 c. 1 l. 48

Psalms.

Psal. 1 vers. 3 pag. 331 col. 1 lin. 32
Psal. 8 v. 13 p. 302 c. 1 l. 23 Psal. 12
v. 1 Psal. 14 v. 2 p. 300 c. 1 l. 48
Psal. 16 v. 12 p. 254 c. 1 l. 39 Psal.
18 v. 20 p. 341 c. 2 l. 50 v. 32,
35 p. 254 c. 1 l. 39 v. 39, 40 p.
304 c. 2 l. 7 v. 44, 46 p. 341 c. 1
l. 8 Psal. 19 v. 1, 2, 6 p. 302 c. 1 l.
4 Psal. 22 v. 15 p. 222 c. 1 l. 20 Psal.
34 v. 5 p. 321 c. 1 l. 12 v. 9 p. 348
c. 2 l. 52 v. 16 p. 439 c. 2 l. 14
Psal. 34 v. 1 p. 221 c. 2 l. 50 Psal. 36
v. 3 p. 489 c. 1 l. 54 Psal. 37 v. 5
p. 156 c. 2 l. 56 v. 10 p. 297 c. 1
l. 10 v. 20 p. 220 c. 2 l. 24 Psal. 38
F f v. 13

v.13,14 p.233 c.1 l.4 v.33 p.363 c.2 l.16 Pl.39 v.6 p.159 c.1 l.47 p.376 c.1 l.45 v.9 p.214 c.1 l.46 Pl.41 v.4,10 p.347 c.2 l.56 Pl.44 v.1,8 p.304 c.2 l.8 Pl.49 v.11,14 p.307 c.1 l.32 v.12,20 p.202 c.1 l.34,52 c.2 l.45 v.18 p.283 c.2 l.5 Pl.50 v.16,17 p.359 c.2 l.56 Pl.51 v.4 p.414 c.1 l.37 v.5 p.322 c.2 l.34 v.10 p.219 c.1 l.43 Pl.55 v.6,7 p.281 c.1 l.35 v.22 p.157 c.1 l.1 v.23 p.430 c.1 l.16 Pl.57 v.4 p.181 c.1 l.35 Pl.58 v.3 p.322 c.2 l.34 Pl.62 v.9 p.376 c.1 l.45 v.12 p.227 c.1 l.32 l.65 v.10,12 p.191 c.1 l.56 Pl.66 v.3 p.341 c.1 l.14 v.10 p.378 c.1 l.37 Pl.68 v.20 p.439 c.2 l.15 Pl.73 v.1 p.424 c.1 l.20 v.3 p.322 c.1 l.55 Pl.74 v.16,17 p.300 c.1 l.24 Pl.77 v.1,2 p.354 c.1 l.39 Pl.78 v.36,37 p.359 c.2 l.47 Pl.81 v.16 p.341 c.1 l.16 Pl.82 v.6,7 p.235 c.2 l.38 p.368 c.2 l.7 Pl.87 v.3 p.147 c.1 l.27 Pl.90 v.1 p.337 c.1 l.456 v.2 ibid. l.55 Pl.100 v.5 p.337 c.2 l.1 Pl.103 v.17 p.337 v.1 l.55 l.100 v.9 p.419 c.2 l.4 v.19 p.300 c.1 l.25 Pl.109 v.18,19 p.49 c.1 l.7 Pl.112 v.1 p.305 c.1 l.34 p.377 c.2 l.33 v.7 p.222 c.2 l.14 Pl.116 v.1 p.253 c.2 l.53 Pl.118 v.23 p.114 c.1 l.31 Pl.119 v.18 p.117 c.2 l.43 v.67 p.378 p.1 l.35 v.71 ibid. v.73 p.371 c.2 l.43 v.75 p.133 c.1 l.37 v.139 p.133 c.1 l.36 v.142 p.322 c.1 l.13 v.176 p.349 c.2 l.53 Pl.120 v.5,6 p.181 c.1 l.35 Pl.127 v.5 p.56 c.2 l.21 Pl.132 v.11 p.384 c.1 l.2 Pl.139 v.5 p.119 c.1 l.9 v.13,16 p.371 c.2 l.44 v.14 p.372 c.1 l.55 v.15 p.372 c.2 l.54 Pl.140 v.3 p.202 c.1 l.55 v.9 p.56 c.2 l.24 Pl.144 v.4 p.159 c.2 l.47 Pl.145 v.15 p.368 c.1 l.42 v.17 p.233 c.1 l.39 p.411 c.2 l.51 Pl.146 v.4 p.222 c.1 l.22 Pl.147 v.4 p.252 c.1 l.46 v.20 p.104 c.2 l.37.

Pactem.

Cap.1 vers.7 pag.240 col.1 lin.28 v.22 p.189 c.1 l.53 C.4 v.22 p.284 c.1 l.9 v.25,27 p.137 c.2 l.11 C.6 v.6,7 p.182 c.2 l.23 C.9 v.10 p.240 c.1 l.27 C.10 v.1 p.293 c.1 l.34 C.12 v.17 p.387 c.2 l.19 C.13 v.1 p.154 c.2 l.27 C.14 v.15 p.169 c.1 l.34 p.360 c.1 l.17 v.21 p.321 c.1 l.29 v.31 p.321 c.2 l.26 C.15 v.11 p.418 c.2 l.44 v.20 p.275 c.1 l.34 C.16 v.3 p.157 c.1 l.3 v.32 p.26 c.2 l.6 C.17 v.5 p.321 c.2 l.27 v.21 p.273 c.1 l.43 C.18 v.10 p.315 c.2 l.33 C.19 v.11 p.233 c.2 l.7 C.23 v.5 p.277 c.1 l.27 v.15,16 p.275 c.2 l.30 C.24 v.24 p.56 c.2 l.17 C.25 v.22 p.221 c.1 l.23 C.26 v.19 p.134 c.1 l.24 C.27 v.11 p.273 c.1 l.30 C.30 v.16 p.121 c.2 l.30 v.20 p.367 c.2 l.27 v.27 p.183 c.1 l.44

Ecclef.

Cap.1 vers.2 pag.159 col.1 lin.36 v.4 p.379 c.1 l.48 v.9 p.257 c.1 l.56 v.11 p.78 c.1 l.43 v.13 p.60 c.2 l.52 C.2 v.2 p.61 c.2 l.23 v.3 p.364 c.2 l.8 v.17 p.61 c.2 l.24 C.3 v.2 p.429 c.2 l.11 v.1 p.439 c.2 l.9 C.4 v.5 p.220 c.1 l.1 v.9 p.296 c.1 l.22 C.7 v.6 p.363 c.1 l.53 v.21 p.233 c.1 l.56 v.26 p.61 c.2 l.36 C.9 v.2 p.86 c.1 l.29 p.297 c.1 l.46 v.11 p.46 c.2 l.50 C.10 v.14 p.112 c.2 l.38 C.11 v.13 p.331 c.1 l.28 v.5 p.372 c.2 l.54 C.12 v.7 p.51 c.1 l.48 p.136 c.1 l.14 p.222 c.1 l.19 v.8 p.159 c.1 l.36 v.13 p.294 c.2 l.33.

Blaj.

Cap.1 vers.11,16 p.359 col.2 l.47 v.25 p.378 c.1 l.38 C.2 v.22 p.227 c.2 l.27 C.6 v.9,10 p.71 c.1 l.34 p.147 c.2 l.52 C.10 v.5,7 p.246 c.1 l.45 v.5,19 p.308 c.1 l.49 v.6,11 p.246 c.2 l.22 C.14 v.9,10 p.368 c.1 l.7 C.30 v.21 p.137 c.2 l.15.

C.33 v.22 p.333 c.2 l.44 C.35 v.6 p.306 c.1 l.20 C.39 v.8 p.96 c.1 l.26 C.40 v.15 p.242 c.1 l.42 C.42 v.18,19 p.71 c.1 l.35 C.44 v.5 p.394 c.1 l.25 v.6 p.248 c.1 l.7 C.45 v.7 p.114 c.1 l.23 p.219 c.1 l.37 C.46 v.8 p.129 c.1 l.8 C.48 v.8 p.322 c.2 l.35 v.10 p.378 c.1 l.38 C.49 v.4 p.314 c.1 l.16 C.53 v.6 p.349 c.1 l.55 C.56 v.10 p.202 c.1 l.50 C.58 v.13 p.305 c.1 l.34 C.64 v.8 p.289 c.2 l.28 C.66 v.14 p.319 c.2 l.6

Jerem.

Cap.1 vers.5 pag.371 col.2 lin.36 C.2 v.14 p.35 c.2 l.9 C.4 v.14 p.148 c.2 l.16 v.22 p.191 c.1 l.47 C.5 v.8 p.202 c.1 l.34,51 C.7 v.9,10,21,29 p.319 c.2 l.48 C.9 v.2,3 p.181 c.1 l.36 p.300 c.1 l.29 C.10 v.10 p.322 c.1 l.11 C.12 v.1 p.133 c.1 l.41 p.424 c.1 l.21 v.12 p.322 c.1 l.55 C.13 v.17 p.314 c.2 l.17 C.23 v.23 p.299 c.2 l.56 v.24 p.165 c.1 l.30 p.317 c.2 l.39 C.31 v.35,36,38 C.33 v.20,23 p.410 c.1 l.46 C.44 v.17 p.169 c.1 l.2

Thren.

Cap.2 vers.33 pag.312 col.1 lin.5 v.37,38 p.114 c.1 l.6 p.300 c.2 l.10 v.40 p.371 c.2 l.33

Ezek.

Cap.18 vers.11,13 p.104 c.2 l.15 C.20 v.39 p.359 c.2 l.49 C.32 v.18,30 p.368 c.1 l.8

Dan.

Cap.7 vers.15 pag.326 c.1 lin.45 C.11 v.35 p.378 c.1 l.39

Hos.

Cap.1 vers.6 pag.320 col.2 lin.7

Amos.

Cap.3 vers.6 pag.114 col.1 lin.29 p.219 c.1 l.38

Jon.

Cap. 4 vers. 3, 9 pag. 201 col. 1 l. 39

Mic.

Cap. 3 vers. 3 pag. 316 col. 2 lin. 16

C. 4 v. 11, 13 p. 308 c. 1 l. 50

C. 7 v. 1 p. 300 c. 1 l. 49

Habbak.

Cap. 2 vers. 5 pag. 344 col. 2 lin. 19

Zephan.

Cap. 1 vers. 12 pag. 344 col. 2 lin. 21

C. 2 v. 1 p. 381 c. 2 l. 30

Zacar.

Cap. 10 vers. 1 pag. 191 c. 1 lin. 49

Malac.

Cap. 3 vers. 3 pag. 378 col. 1 lin. 39

Manth.

Cap. 3 vers. 7 pag. 202 col. 1 lin. 3

C. 4 v. 10 p. 48 c. 1 l. 5 C. 5 v.

11 p. 377 c. 1 l. 47 v. 20 p. 417

c. 1 l. 46 v. 28 p. 88 c. 1 l. 41 v.

44, 45 p. 317 c. 1 l. 2 v. 44 p. 267

c. 2 l. 21 v. 45 p. 291 c. 2 l. 24

v. 48 p. 360 c. 1 l. 37 C. 6 v. 25

p. 178 c. 2 l. 27 p. 339 c. 1 l. 1

v. 2 p. 190 c. 1 l. 36 v. 6 p. 190

c. 1 l. 1 v. 10 p. 161 c. 1 l. 24 v.

16 p. 268 c. 2 l. 44 v. 22, 23

p. 427 c. 1 l. 26 C. 7 v. 12 p. 230

c. 2 l. 32 v. 15, 20 p. 331 c. 1 l.

29, 33 v. 16 p. 360 c. 2 l. 2 v. 26

p. 300 v. 1 l. 23 v. 27 p. 233 c. 1

l. 22 C. 10 v. 19, 30 p. 220 c. 1

l. 3 p. 256 c. 1 l. 45 p. 272 c. 1 l.

38 p. 300 c. 2 l. 31 v. 37, 38 p.

418 c. 2 l. 13 C. 11 v. 30 p. 405

c. 2 l. 44 C. 12 v. 33, 35 p. 331

c. 1 l. 30 v. 34 p. 148 c. 2 l. 22

v. 36 ibid. l. 15 v. 43 p. 61 c. 1

l. 1 C. 13 v. 13, 15 p. 71 c. 1 l. 1

34 v. 13 p. 147 c. 2 l. 49 v. 32

p. 172 c. 2 l. 50 C. 15 v. 14 p.

71 c. 1 l. 35 p. 154 c. 1 l. 33

v. 19 p. 148 c. 2 l. 23 C. 16 v.

4 p. 61 p. 1 l. 3 v. 17 p. 143

c. 2 l. 47 v. 26 p. 381 c. 2 l.

l. 53 C. 18 v. 7 p. 348 c. 2 l.

l. 38 v. 15 p. 212 c. 2 l. 5 p. 404

c. 2 l. 22 C. 19 v. 5 p. 185 c. 1

l. 24 v. 17 p. 63 c. 2 l. 15 v. 22

p. 311 c. 2 l. 44 v. 28 p. 385 c. 2

l. 27 C. 20 v. 26, 27 p. 257 c. 1

l. 5 C. 21 v. 25 p. 161 c. 1 l. 20

C. 22 v. 37 p. 157 c. 1 l. 20 v. 45

p. 289 c. 2 l. 36 C. 23 v. 23, 25,

27 p. 339 c. 1 l. 1 C. 25 v. 9 p.

148 c. 1 l. 7 C. 26 v. 24 p. 320

c. 1 l. 22 v. 39 p. 161 c. 1 l. 27

C. 27 v. 50 p. 186 c. 2 l. 27 p.

228 c. 1 l. 23

Marc.

Cap. 3 vers. 21 pag. 398 col. 1 lin. 48

C. 4 v. 26 p. 371 c. 2 l. 24 v. 31,

32 p. 372 c. 2 l. 50 C. 7 v. 33 p.

125 v. 1 l. 29 C. 8 v. 36 p. 385

c. 2 l. 54 C. 9 v. 21 p. 7 c. 1 l. 47

v. 44 p. 319 c. 2 l. 6 C. 10 v. 43,

44 p. 357 c. 1 l. 6 C. 11 v. 13

p. 331 c. 1 l. 33 C. 12 v. 30

p. 157 c. 1 l. 19 C. 14 v. 36 p.

161 c. 1 l. 27 v. 41 p. 178 c. 2 l.

34 C. 15 v. 37, 39 p. 186 c. 2

l. 26 p. 228 c. 1 l. 25 C. 16 v.

19 p. 136 c. 1 l. 4 v. 20 p. 347

c. 1 l. 28

Luc.

Cap. 1 vers. 3 pag. 188 col. 2 lin. 50

v. 6 p. 417 c. 1 l. 47 v. 42 p. 384

c. 1 l. 3 v. 75 p. 417 c. 1 l. 42 C.

2 v. 29 p. 386 c. 1 l. 53 C. 4

v. 2 p. 61 c. 1 l. 6 C. 6 v. 24 p. 178

c. 2 l. 28 v. 34, 35 p. 189 c. 2 l. 47,

48 p. 291 c. 1 l. 31 p. 317 c. 1 l.

9 v. 36 p. 360 c. 1 l. 3 v. 44 p.

300 c. 1 l. 38 v. 46 p. 359 c. 2 l. 44

C. 7 v. 25 p. 44 c. 1 l. 5 C. 9 v.

31 p. 63 c. 1 l. 47 v. 51 p. 136 c.

1 l. 7 C. 10 v. 27 p. 157 c. 1 l. 19

v. 29, 37 p. 97 c. 1 l. 16 v. 41 p.

419 c. 1 l. 53 C. 11 v. 2 p. 161

c. 1 l. 24 C. 12 v. 17 p. 203 v. 1

l. 53 C. 15 v. 21 p. 161 c. 1 l. 20

C. 17 v. 3, 4 p. 11 c. 1 l. 33

v. 3 p. 283 c. 2 l. 43 v. 18

p. 329 c. 1 l. 35 C. 20 v. 19 p. 61

c. 1 l. 9 C. 21 v. 16, 18 p. 48 c. 2

l. 40, 45 v. 34 p. 283 c. 2 l. 43 v.

35 p. 423 c. 1 l. 41 C. 22 v. 20 p.

92 c. 1 l. 28 v. 40 p. 291 c. 2 l. 56

C. 23 v. 30 p. 319 c. 2 l. 15 v. 36

p. 186 c. 2 l. 26 v. 46 p. 228 c. 1

l. 25 C. 24 v. 18 p. 154 c. 1 l. 5

Joan.

Cap. 1 vers. 9 pag. 394 col. 1 lin. 20

v. 14 p. 92 c. 1 l. 34 v. 18 p. 143 c.

2 l. 48 p. 435 c. 2 l. 6 C. 3 v. 20

F f 2

p. 107 c. 2 l. 13 C. 4 v. 14 p. 317

c. 1 l. 28 p. 377 c. 2 l. 35 v. 36 p.

383 c. 2 l. 38 C. 6 v. 60 p. 231 c.

1 l. 20 p. 380 c. 1 l. 5 C. 7 v. 17 p.

357 c. 1 l. 3 C. 9 v. 34, 40 p. 71

c. 1 l. 35 C. 12 v. 40 p. 71 c. 1 l. 36

C. 13 v. 1 p. 63 c. 1 l. 45 v. 34 p.

321 c. 1 l. 28 C. 14 v. 9 p. 436 c.

1 l. 11 C. 15 v. 18 p. 154 c. 1 l.

11 C. 16 v. 12 p. 380 c. 2 l. 8 v.

33 p. 154 c. 1 l. 11 C. 17 v. 17 p.

322 c. 1 l. 18 C. 19 v. 10 p. 170

c. 1 l. 48 v. 30 p. 228 c. 1 l. 24 v.

39 p. 175 c. 1 l. 55 C. 21 v. 19 p.

195 c. 2 l. 7

A8.

Cap. 1 vers. 1, 2, 22 pag. 136 col. 1 l. 5

v. 34 p. 154 c. 1 l. 40 v. 24 p. 438

c. 2 l. 41 C. 2 v. 12 p. 357 c. 1 l.

9 v. 23 p. 273 c. 1 l. 40 p. 308 c.

1 l. 51 v. 25 p. 1 c. 1 l. 25 C. 3 v.

14, 18 p. 308 c. 1 l. 91 v. 21 p. 385

c. 2 l. 26 C. 4 v. 13 p. 17 c. 1 l. 49

v. 28 p. 273 c. 1 l. 40 C. 5 v. 39

p. 148 c. 1 l. 8 p. 329 l. 39 v. 41 p.

284 c. 2 l. 52 C. 7 v. 14 p. 214 c.

2 l. 22 v. 35 p. 283 c. 1 l. 44 v. 39

p. 148 c. 1 l. 8 v. 42 p. 61 c. 1 l. 12

v. 54 p. 297 c. 1 l. 2 C. 13 v. 36

p. 390 c. 1 l. 15 v. 50 p. 2 c. 1 l. 42

C. 14 v. 10 p. 136 c. 2 l. 8 v. 14,

15 p. 291 c. 2 l. 32 v. 14 p. 300

c. 1 l. 25 v. 15 p. 231 c. 2 l. 20 C.

15 v. 8 p. 418 c. 2 l. 40 C. 16 v.

1 p. 2 c. 1 l. 39 v. 3 p. 401 c. 1

l. 35 v. 11 p. 137 c. 2 l. 3 C. 17

v. 23 p. 254 c. 1 l. 40 v. 18, 19 p.

385 c. 2 l. 34 p. 423 c. 1 l. 24 v.

26 p. 47 c. 2 l. 22 v. 28 p. 208 c.

1 l. 6 p. 211 c. 1 l. 36 p. 418 c. 2

l. 1 C. 20 v. 23, 24 p. 353 c. 1 l.

42 p. 370 c. 1 l. 23 v. 28 p. 383 c.

2 l. 44 v. 35 p. 46 c. 1 l. 12 C. 22

v. 1 p. 137 c. 2 l. 3 v. 13 p. 253 c.

1 l. 42 v. 14 p. 161 c. 1 l. 21 C.

25 v. 23 p. 8 c. 1 l. 45 C. 26 v. 8

p. 423 c. 2 l. 33 C. 27 v. 27 p.

335 c. 2 l. 36 v. 37 p. 214 c. 2 l.

24 C. 28 v. 4, 6 p. 136 c. 2 l. 14

v. 18 p. 117 c. 2 l. 44 v. 25 p. 386

c. 1 l. 40 v. 26, 27 p. 71 c. 1

l. 45

Roman.

Cap. 1 vers. 20 pag. 277 col. 2 lin. 1

p. 435

p.435 c.2 l.56 C.2 v.9 p.341
c.2 l.56 v.17 p.156 c.2 l.47
v.19 p.134 c.1 l.35 v.28 p.
395 c.1 l.47 C.3 v.4 p.414
c.1 l.2 C.4 v.9 p.48 c.1 l.9
C.5 v.24 p.378 c.1 l.40 v.5
p.443 c.2 l.53 v.15 p.254 c.2
l.91 C.6 v.5 p.308 c.1 l.32
v.13 p.382 c.2 l.31 v.17 p.375
c.1 l.30 C.7 v.24 p.323 c.2
l.5 C.8 v.14,8 p.254 c.1 l.41
v.7 p.407 c.2 l.53 v.14 p.143
c.2 l.53 v.28 p.96 c.1 l.13 p.
246 c.1 l.2 v.29 p.360 c.1 l.
27 v.35,36 p.352 c.1 l.39 v.
36,39 p.392 c.1 l.44 C.9 v.
14 p.414 c.1 l.22 v.17,22 p.
308 c.1 l.52 v.20 p.424 c.1 l.
12 v.21 p.209 c.1 l.37 v.22 p.
308 c.1 l.52 C.10 v.6 p.457 c.1
l.19 C.11 v.20,23 p.308 c.1 l.
16 v.36 p.53 c.1 l.44 p.146 c.1 l.
53 C.12 v.5 p.264 c.1 l.15 v.16
p.32 c.1 l.52 v.19 p.104 c.1
l.24 v.20 p.221 c.1 l.24 v.21
p.236 c.2 l.52 p.402 c.1 l.27,
23 C.13 v.1 p.214 c.2 l.25
v.12 p.105 c.2 l.39 v.14 p.296
c.1 l.19 C.14 v.18 p.352 c.2
l.39 v.21 p.233 c.1 l.16 p.361
c.2 l.46 v.22 p.283 c.2 l.13

1 Corinth.

Cap.1 vers.14 pag.298 col.1 lin.54
v.15 p.436 c.1 l.10 v.18 p.298
c.1 l.55 C.2 v.10 p.143 c.2
l.49 C.3 v.8 p.314 c.1 l.35 v.
13 p.120 c.2 l.31 v.15 p.319 c.2
l.41 C.4 v.1 p.154 c.2 l.10 v.2
p.357 c.2 l.4 v.7 p.309 c.2 l.30
C.5 v.7,10 p.291 c.1 l.8 p.329
c.1 l.40 v.18 p.348 c.2 l.27
C.6 v.19 p.120 c.2 l.14 C.7
v.2 p.45 c.2 l.3 v.20,24 p.154
c.2 l.25 v.23 p.157 c.1 l.30
v.31 p.227 c.1 l.23 v.35 p.104
c.1 l.32 C.9 v.19,22 p.405
c.1 l.39 v.20 p.17 c.2 l.43 p.
292 c.2 l.29 C.10 v.6,7 p.
254 c.1 l.41 v.10 ibid. v.17
p.264 c.2 l.17 v.31,32 p.116
c.2 l.38 v.33 p.304 c.2 l.4
C.11 v.19 p.348 c.2 l.36 v.28
p.382 c.2 l.36 v.29 p.327 c.1
l.29 C.12 v.12 p.264 c.2 l.18
p.308 p.113 v.27 p.264

c.2 l.25 C.13 v.4 p.158 c.1
l.24 v.5 p.31 c.2 l.20 C.14
v.10 p.347 c.1 l.25 v.38 p.371
c.2 l.30 v.58 p.314 c.2 l.9 C.
16 v.13 p.128 c.1 l.10

2 Corinth.

Cap.2 vers.15 pag.314 col.2 lin.6
C.3 v.18 p.363 c.1 l.25 C.4
v.4 p.154 c.1 l.30 v.7 p.289
c.2 l.38 C.5 v.1 p.420 c.1 l.
53 v.4 p.351 c.1 l.24 v.6,8
p.78 c.1 l.31 p.386 c.2 l.18
v.12 p.4 c.1 l.36 v.18 p.53 c.
2 l.45 p.304 c.2 l.9 p.433 c.1
l.48 C.6 v.1 p.246 c.1 l.1
p.347 c.1 l.27 v.8 p.298 c.1
l.24 C.9 v.10 p.162 c.2 l.10
p.352 c.1 l.15 C.12 v.15 p.
365 c.2 l.31 C.13 v.5 p.382
c.2 l.34

Galat.

Cap.2 vers.11 pag.401 col.1 lin.9
v.14 p.137 c.2 l.1 v.20 p.
347 c.1 l.32 C.3 v.16 p.264
c.2 l.23 C.4 v.26 p.113
c.2 l.30 C.5 v.6 p.241 c.1 l.
41 v.22 p.331 c.1 l.29 C.6
v.1 p.154 c.2 l.14 p.403 c.2
l.37 v.4 p.381 c.2 l.37 v.9
p.292 c.1 l.47 v.10 p.97 c.1
l.43 p.137 c.1 l.41

Ephef.

Cap.1 vers.18 pag.117 col.2 l.45
p.154 c.1 l.29 C.2 v.10 p.219
c.1 l.43 v.12 p.438 c.2 l.54
C.4 v.1 p.418 c.2 l.18 v.4
p.264 c.2 l.14 v.14 p.13 c.1
l.28 v.17 p.13 c.1 l.4 v.18 p.
71 c.1 l.36 v.24 p.417 c.1 l.
43 v.26 p.45 c.2 l.54 v.27 p.
104 c.1 l.20 C.5 v.11 p.105
c.2 l.40 v.12,13 ibid. l.19 p.
119 c.2 l.44 v.14 p.258 c.1
l.52 v.16 p.150 c.1 l.9 v.31
p.185 c.1 l.25 v.31 p.1 c.1
l.26 C.8 v.11,12,13 p.77
c.2 l.47 p.285 c.1 l.5

Philip.

Cap.1 v.12,13 pag.207 col.2 l.15
v.14 p.308 c.1 l.53 v.20 p.195
c.2 l.8 p.353 c.1 l.41 v.21,
22 p.241 c.1 l.44 p.350 c.1
l.38 p.23 p.176 c.1 l.34 p.201

c.1 l.40 p.385 c.2 l.46 v.17
p.418 c.2 l.18 C.2 v.7 p.329
c.1 l.42 v.11 p.331 c.1 l.18
v.17 p.365 c.2 l.30 v.21 p.31
c.2 l.18 C.3 v.14 p.92 c.2 l.1
v.19,20 p.278 c.2 l.16 p.352
c.2 l.21 C.4 v.11 p.298 c.2
l.18 v.12 p.42 c.1 l.3 v.14
p.251 c.2 l.25 v.18 p.179 c.1
l.13 p.351 c.2 l.14 v.22 p.205
c.1 l.40

Colof.

Cap.1 vers.10 pag.418 col.2 l.18
C.2 v.19 p.392 c.1 l.36 C.3
v.1,2 p.278 c.2 l.16 v.16 p.92,
c.1 l.39

1 Thessal.

Cap.2 vers.12 pag.418 col.2 lin.18
v.19 p.314 c.2 l.13 C.4 v.4
p.157 c.1 l.27 p.383 c.2 l.4
v.9 p.321 c.1 l.31 C.5 v.6 p.
34 c.2 l.42 v.6,7 p.104 c.2 l.
41 v.21 p.106 c.2 l.19

2 Thessal.

Cap.1 vers.5 pag.413 col.1 lin.42
v.6 ibid. l.43 C.2 v.4 p.104
c.2 l.10 C.3 v.11 p.292 c.1
l.48

1 Timoth.

Cap.1 vers.1 pag.192 col.1 lin.54
v.17 p.435 c.2 l.9 C.2 v.15
p.56 c.2 l.29 C.4 v.6 p.2 c.
1 l.40 p.189 c.1 l.4 v.7 p.92
c.2 l.29 v.10 p.1 c.2 l.14 v.
12 p.394 c.1 l.39 C.5 v.21
p.239 c.2 l.54 C.6 v.5 p.324
c.1 l.49 v.12 p.94 c.1 l.52
p.240 c.1 l.14 v.16 p.435 c.2
l.6 v.17 p.239 c.2 l.29 p.307
c.2 l.17 v.18 p.2 c.1 l.50 p.
408 c.1 l.19 v.19 p.153 c.1
l.34

2 Timoth.

Cap.1 vers.5 p.2 c.1 l.48 v.
6 p.258 c.1 l.20 C.2 v.16
p.92 c.2 l.8 v.23 ibid. l.29
v.25 p.147 c.2 l.41 p.407
c.2 l.52 v.26 p.243 c.1 l.32
C.3 v.5 p.338 c.2 l.5
p.395 c.1 l.51 v.10 p.189
c.1 l.5 v.15 p.2 c.1 l.41

p. 7 c. 1. 48 C. 4 v. 3 p. 380
c. 2 l. 10 v. 5 p. 34 c. 2 l. 42
v. 6 p. 386 c. 2 l. 12 v. 7 p. 94
c. 1 l. 54 p. 240 c. 1 l. 15 p.
p. 423 c. 1 l. 34

Titus

Cap. 2 ver. 15 p. 394 c. 1 l. 38
C. 3 v. 2 p. 348 c. 2 l. 50
v. 9 p. 92 c. 2 l. 11

Hebr.

Cap. 4 ver. 12, 13 p. 418 c. 1
l. 42 C. 5 v. 11, 12 p. 380
c. 2 l. 3 C. 6 v. 10 p. 423 c. 1
l. 36, 43 C. 9 v. 27 p. 319 c.
1 l. 53 C. 10 v. 24 p. 205 c. 1
l. 1 v. 39 p. 392 c. 1 l. 42
C. 11 v. 1 p. 143 c. 2 l. 54
v. 5 p. 329 c. 1 l. 46 v. 11 p.
162 c. 2 l. 25 p. 431 c. 1 l. 35
v. 13 p. 154 c. 1 l. 18 v. 35
-37 p. 253 c. 1 l. 40 C. 12 v.
4 p. 94 c. 1 l. 7 v. 5 p. 319
c. 2 l. 53 p. 432 c. 1 l. 36
v. 9-11 p. 195 c. 1 l. 1 p. 378
c. 1 l. 42 v. 22 p. 113 c. 2
l. 30 v. 32 p. 240 c. 1 l. 32
Cap. 13 ver. 17 p. 314 c. 2
l. 26

Jacobi

Cap. 1 v. 2, 3 p. 378 c. 1 l. 40
v. 11 p. 268 c. 2 l. 23 v. 13
p. 64 c. 1 l. 1 p. 219 c. 2 l. 35

v. 14 p. 98 c. 2 l. 38 v. 18 p.
323 c. 1 l. 13 v. 25 p. 122
c. 2 l. 42 v. 27 p. 239 c. 2 l. 55
C. 2 v. 8 p. 133 c. 2 l. 45
C. 3 v. 1 p. 399 c. 2 l. 25 v.
12 p. 300 c. 1 l. 21 C. 4 v. 1
p. 77 c. 2 l. 48 C. 5 v. 17
p. 231 c. 2 l. 21 v. 19 p. 348
c. 2 l. 56

1 Petr.

C. 1 v. 16 p. 360 c. 1 l. 29 v.
18 p. 168 c. 2 l. 54 v. 23, 25
p. 427 c. 1 l. 34 C. 2 v. 5, 9
p. 93 c. 2 l. 37 v. 8 p. 233 c. 1
l. 17, v. 11 p. 77 c. 2 l. 47 p. 18
c. 1 l. 29 p. 154 c. 1 l. 19
v. 22 p. 329 c. 1 l. 48 v. 23
p. 236 c. 2 l. 50 v. 25 p. 349
c. 1 l. 56 C. 3 v. 13 p. 402 c.
1 l. 41 C. 4 v. 10 p. 433 c.
1 l. 18 v. 12 p. 154 c. 1 l. 7
p. 300 c. 2 l. 13 p. 378 c. 1 l. 40
v. 14 p. 195 c. 1 l. 9 v. 15
p. 61 c. 2 l. 42 C. 5 v. 7 p.
157 c. 1 l. 4

2 Petr.

C. 1 v. 4 p. 324 c. 1 l. 50 v. 9
p. 71 c. 1 l. 37 p. 154 c. 1 l.
31 v. 15 p. 63 c. 1 l. 48 v. 19
p. 143 c. 2 l. 45 C. 2 v. 13
p. 241 c. 1 l. 37 v. 14 p. 88
c. 1 l. 39 C. 3 v. 1 p. 56 c. 2
l. 42 v. 7, 10, 12 p. 89 c. 1 l. 46

1 Joan.

C. 1 v. 9 p. 423 c. 2 l. 14 C. 2
v. 17 p. 227 c. 1 l. 33 C. 3
v. 3 p. 360 c. 1 l. 30 v. 10
ibid. l. 31 C. 4 v. 2 p. 117
c. 1 l. 3 v. 12 p. 435 c. 2 l. 7
v. 21 p. 321 c. 1 l. 26 C. 5
v. 3 p. 305 c. 1 l. 33 v. 18 p.
239 c. 2 l. 56

2 Joan.

V. 2 p. 297 c. 2 l. 14 v. 8 p. 254
c. 1 l. 43

Jud.

V. 16 p. 157 c. 1 l. 42

Apoc.

C. 1 v. 5 p. 92 c. 1 l. 30 v. 6
p. 93 c. 2 l. 35 v. 17 p. 248 c.
1 l. 8 C. 2 v. 8 p. 248 c. 1 l. 8
C. 3 v. 4 p. 418 c. 2 l. 15 v.
12 p. 147 c. 1 l. 28 v. 17 p.
71 c. 1 l. 38 p. 154 c. 1 l. 37,
47 C. 5 v. 10 p. 93 c. 2 l. 35
C. 6 v. 16 p. 319 c. 2 l. 15
C. 12 v. 1 p. 336 c. 1 l. 53
v. 11 p. 277 c. 1 l. 24 C. 14
v. 5 p. 329 c. 1 l. 52 v. 13 p.
270 c. 1 l. 33 C. 16 v. 20 p.
329 c. 1 l. 53 C. 17 v. 21
p. 329 c. 1 l. 54 C. 19 v. 20
p. 319 c. 2 l. 4 C. 20 v. 6 p.
93 c. 2 l. 36 p. 258 c. 1 l. 55
v. 14 p. 319 c. 2 l. 2 C. 22 v.
13 p. 248 c. 1 l. 9

**Syllabus Auctorum, quorum scripta obiter in hoc opere *explicantur*,
supplentur, *emendantur*.**

† 160. c. 2. v. 10.

Æ *Lianus* emend. pag. 131. col. 2. lin. 54

Æneas *Gay*. em. p. 172. c. 1. l. 37

Agapetus em. p. 408. c. 1. l. 27

Anaxagoras apud *Laert.* em. p. 125. c. 2. l. 50

Antonine Abbas em. p. 309. c. 1. l. 11

Apollon. Tyas em. p. 368. c. 1. l. 37

Apulejus explic. p. 244. c. 1. l. 4

Aristoteles explic. p. 286. c. 2. l. 1.

supplet. p. 129. c. 1. l. 12. p.

183. c. 1. l. 38. p. 290. c. 2. l. 6.

emend. p. 245. c. 2. l. 41. p.

250. c. 2. l. 4. p. 392. c. 2. l. 5.

p. 425. c. 2. l. 47. 50

Athenaus expl. p. 156. c. 1. l. 49

Asibenagoras em. p. 236. c. 1. l. 51.

p. 421. c. 2. l. 26

Augustinus em. p. 277. c. 2. l. 47

Bio apud *Laert.* em. p. 124. c. 2. l. 25

Cicero em. p. 175. c. 1. l. 31. p. 374.

c. 1. l. 15

Clemens Alexandr. expl. p. 83. c. 2.

l. 2. p. 95. c. 2. l. 39. suppl. p.

13. c. 2. l. 48. emend. p. 2. c. 2.

l. 49. p. 83. c. 2. l. 9. p. 168.

c. 1. l. 6. p. 172. c. 1. l. 36. p.

229. c. 2. l. 27. p. 332. c. 2. l. 34

Cydomirus suppl. p. 194. c. 2. l. 25.

Dio. Caff. expl. p. 173. c. 2. l. 47.

Dio Prus. expl. p. 197. c. 1. l. 47.

emend. p. 310. c. 1. l. 6. p. 338.

c. 2. l. 14. p. 381. c. 1. l. 40. p.

405. c. 2. l. 20

Diodorus Sic. emen. p. 389. c. 1. l. 53

Diogenes Cyn. suppl. p. 345. c. 1. l. 31

Empedocles emend. p. 375. c. 2. l. 53.

p. 423. c. 2. l. 33. 40

Ennius apud *Gel.* em. p. 147. c. 2. l. 22

Epicharmus apud *Plut.* em. p. 280.

c. 1. l. 4. p. 281. c. 1. l. 26

Epictetus expl. p. 91. c. 1. l. 45. p.

121. c. 1. l. 6. p. 167. c. 1. l. 43.

expl. & emend. p. 9. c. 1. l. 7.†

p. 293. c. 1. l. 36. 44. expl. &

suppl. p. 318. c. 2. l. 14. emend.

p. 8. c. 2. l. 51. p. 94. c. 2. l. 23.

p. 100. c. 1. l. 5. p. 104. c. 1. l. 51.

† pag. 58. col. 2. 50.

Marinus in Procli Vita, cap. 3. *Heraldis in Iamblichum* cap. 4.

p. 105. c. 1. l. 14. p. 196. c. 2. l. 44.

p. 213. c. 1. l. 13. p. 216. c. 1. l. 34.

p. 217. c. 1. l. 8, 12, 27. p. 233. c. 2.

l. 26. p. 237. c. 1. l. 47. p. 277. c. 1.

l. 13. p. 294. c. 1. l. 36. p. 304. c.

1. l. 38. p. 313. c. 2. l. 6. p. 315. c.

2. l. 50. p. 365. c. 1. l. 37. p. 367.

c. 2. l. 7. p. 369. c. 1. l. 11. p.

375. c. 1. l. 30. p. 399. c. 1. l. 21.

p. 403. c. 2. l. 54. p. 415. c. 2. l. 38.

p. 426. c. 1. l. 54. p. 428. c. 2. l. 45

Epicurus apud *Laert.* emend. p. 33.

c. 1. l. 20. p. 52. c. 2. l. 11

Epigrammatar. exp. p. 155. c. 1. l. 46

Epiphanius em. p. 155. c. 2. l. 34.

Eunapius em. p. 404. c. 1. l. 17

Euripides apud *Plut. Gell. Grot.* expl.

& emend. p. 174. c. 2. l. 23. 52. a.

apud *Plut. Clem. Stob.* em. p. 275.

c. 1. l. 3. 44. apud *Clem. G. Phil.*

em. p. 279. c. 2. l. 27, 31. em. &

expl. p. 280. c. 2. l. 5. em. p. 376.

c. 1. l. 31

Eustathius em. p. 275. c. 1. l. 16.

p. 421. c. 1. l. 28.

Etymologus em. p. 127. c. 1. l. 25

Favorinus apud *Stob.* expl. p. 172.

c. 2. l. 53.

Frontinus em. p. 259. c. 1. l. 14

Galenus em. p. 286. c. 2. l. 58. p.

361. c. 2. l. 56. p. 362. c. 1. l. 6

Gnomologus em. p. 309. c. 1. l. 5

Gregor. Naz. em. p. 324. c. 1. l. 30

Horaceo em. p. 103. c. 1. l. 33

Hermes em. p. 385. c. 1. l. 10

Hesiodus expl. p. 133. c. 1. l. 3. em.

p. 134. c. 1. l. 2. 53

Hesychius em. p. 268. t. 2. l. 14

Hierocles ap. *Stob.* em. p. 49. c. 2. l. 49

Hippocrates explic. p. 43. c. 1.

Homerus expl. p. 103. c. 1. l. 28

Horatius em. p. 189. c. 1. l. 48

Io Irreg. apud *Artem.* expl. p. 271.

c. 1. l. 56

Iustinus em. p. 352. c. 1. l. 42

Iuvenalis em. p. 300. c. 2. l. 5

Laertius expl. p. 112. c. 1. l. 23.

p. 197. c. 2. l. 1. em. & expl. p.

187. c. 2. l. 15. p. 197. c. 2. l. 17.

31. em. p. 199. c. 2. l. 31. p. 309.

c. 1. l. 53. p. 343. c. 2. l. 31. p.

426. c. 2. l. 18

Libanius expl. p. 295. c. 2. l. 49. em.

p. 388. c. 2. l. 36. p. 395. c. 1. l. 33

Lucianus em. & exp. p. 175. c. 2. l. 4.

35. em. p. 432. c. 1. l. 30

Manilius em. p. 211. c. 2. l. 23.

p. 384. c. 2. l. 15, 24, 48

Maxim. Tyr. suppl. p. 287. c. 2. l. 37

Menander expl. p. 89. c. 1. l. 28. em.

& exp. p. 74. c. 1. l. 9

Mimnermus em. p. 379. c. 1. l. 16

Pacuvius apud *Non.* em. p. 56. c. 1.

l. 49

Palaphatus em. p. 257. c. 2. l. 39

Philo suppl. p. 311. c. 2. l. 3. em.

p. 150. c. 2. l. 9. p. 411. c. 2. l. 13

Plato em. p. 286. c. 2. l. 42. p. 309.

a. 1. l. 23. p. 323. c. 2. l. 33. p. 416.

c. 1. l. 43

Plinius expl. p. 238. c. 2. l. 38. suppl.

p. 172. c. 1. l. 18. em. p. 74. c. 1. l. 12

p. 110. c. 1. l. 54

Plutarchus expl. p. 180. c. 1. l. 29.

em. & exp. p. 103. c. 1. l. 20. em.

p. 31. c. 1. l. 9. p. 103. t. 1. l. 41.

p. 111. c. 1. l. 7. p. 199. c. 2. l. 50.

p. 215. c. 2. l. 15. p. 222. c. 1. l. 28.

p. 239. c. 1. l. 1. p. 248. c. 1. l. 11. p.

270. c. 2. l. 25. p. 298. c. 2. l. 44.

p. 327. c. 2. l. 37. p. 355. c. 2. l. 18.

p. 380. c. 2. l. 39. p. 404. c. 1. l. 2.

p. 405. c. 2. l. 51. p. 406. c. 2. l.

33. p. 408. c. 2. l. 14. p. 432. c. 1.

l. 50. p. 434. c. 2. l. 51.

Polybius expl. p. 236. c. 1. l. 26. 40.

em. apud *Suid.* p. 239. c. 1. l. 33.

Porph. ap. *Stob.* em. p. 63. c. 1. l. 8. em.

p. 226. c. 2. l. 15. p. 324. c. 2. l. 35

Procopius expl. p. 259. c. 1. l. 32. em.

ibid. l. 37

Prudentius em. p. 87. c. 1. l. 50

Seneca phil. expl. p. 173. c. 2. l. 46.

em. p. 22. c. 1. l. 8. p. 61. c. 1. l. 42.

p. 93. c. 1. l. 48. p. 112. c. 1. l. 52.

p. 134. c. 2. l. 31. p. 142. c. 2. l. 33.

landantur p. 181. col. 1. f. p. 168.

p. 168. c. 1. l. 37. p. 198. c. 2. l. 47.
p. 251. c. 1. l. 47. p. 358. c. 1. l. 1.
p. 366. c. 1. l. 55
Senec. trag. eunt. p. 52. c. 1. l. 3. p.
117. c. 1. l. 43 p. 200.
Sextus empir. expl. p. 103. c. 1. l. 7
Socrates hist. em. p. 421. c. 1. l. 22
Sophocles expl. p. 248. c. 2. l. 22. em.
p. 306. c. 1. l. 54. p. 358. c. 2. l. 5
Stobaeus em. p. 140. c. 2. l. 34. p. 207.
c. 2. l. 30. p. 298. c. 2. l. 31.

p. 313. c. 1. l. 16. p. 328. c. 1. l. 48
Suetonius em. p. 433. c. 2. l. 50
Suidas em. p. 12. c. 1. l. 15. p. 66.
c. 1. l. 9. p. 71. c. 2. l. 18. p. 366.
c. 2. l. 30. p. 414. c. 2. l. 10, 26
Synesius em. p. 277. c. 2. l. 9
Tacitus em. p. 175. c. 1. l. 54
Tatianus em. p. 141. c. 2. l. 42
Tertullianus expl. p. 174. c. 1. l. 21.
em. p. 170. c. 2. l. 48. p. 174. c. 2.

l. 31. p. 431. c. 2. l. 18
Themistius em. p. 242. c. 1. l. 56.
c. 2. l. 1. p. 318. c. 1. l. 21
Theophrastus em. p. 73. c. 1. l. 41.
p. 86. c. 1. l. 51. p. 405. c. 1. l. 7
Tragicus apud Clem. & Cyril. em.
p. 360. c. 1. l. 15. apud Porphy.
& Cyril. supp. ibid. l. 18
Varro apud Non. em. p. 85. c. 2.
l. 43. em. p. 261. c. 1. l. 1

Syllabus vocum Græcarum (Hebræis Latinisque paucis interitis) quæ in hoc opere explicantur.

Α Γαπῶν Ἰῆα pag. 253 col.
2 lin. 33. 53
Ἀρχαῖον p. 197 c. 1. l. 50
Ἀδελφῆς Opi p. 186 c. 2. l. 41
Ἀδελφῆς Ἀδελφῆς p. 404 c. 1. l. 10.
20
Ἀδελφῆς p. 112 c. 1. l. 38.
Ἀδελφῆς p. 29 c. 1. l. 22
Ἀδελφῆς p. 29 c. 1. l. 40 p. 30
c. 1. l. 41
Ἀδελφῆς p. 243 c. 1. l. 52
Ἀδελφῆς p. 178 c. 1. l. 45
Ἀδελφῆς p. 27 c. 2. l. 14.
Ἀδελφῆς p. 17 c. 2. l. 39
Ἀδελφῆς p. 222 c. 1. l. 16
Ἀδελφῆς p. 305 c. 2. l. 18
Ἀδελφῆς p. 147 c. 1. l. 26
Ἀδελφῆς p. 180 c. 1. l. 5
Ἀδελφῆς p. 147 c. 1. l. 48
Ἀδελφῆς p. 198 c. 1. l. 40
Ἀδελφῆς, ἀδελφῆς infecabile p. 72
c. 1. l. 44 p. 112 c. 2. l. 55
Ἀδελφῆς p. 30 c. 2. l. 24
Ἀδελφῆς p. 5 c. 2. l. 49
Ἀδελφῆς p. 426 c. 2. l. 46
Ἀδελφῆς Ἀδελφῆς p. 378 c. 1. l.
41
Ἀδελφῆς p. 53 c. 1. l. 49 p. 98 c. 1.
l. 49
Ἀδελφῆς p. 76 c. 2. l. 41 & 52 p. 125
c. 1. l. 53
Ἀδελφῆς p. 1319 c. 1. l. 4
Ἀδελφῆς p. 12 c. 2. l. 42
Ἀδελφῆς, ἀδελφῆς p. 354 c. 1.
l. 15, 39
Ἀδελφῆς p. 24 c. 1. l. 15

Ἀδελφῆς p. 200 c. 2. l. 6
Ἀδελφῆς p. 28 c. 1. l. 2
Ἀδελφῆς p. 258 c. 1. l. 50
Ἀδελφῆς p. 258 c. 1. l. 15
Ἀδελφῆς p. 343 c. 1. l. 33
Ἀδελφῆς p. 11 c. 2. l. 9 p. 99. c.
2. l. 5
Ἀδελφῆς p. 176 c. 1. l. 33
Ἀδελφῆς p. 386 c. 2. l. 6
Ἀδελφῆς, ἀδελφῆς p. 136 c. 1.
l. 3, 5, 7, 11
Ἀδελφῆς, receptate p. 123 c. 1. l. 22,
29 p. 124 c. 2. l. 46
Ἀδελφῆς p. 243 c. 1. l. 27
Ἀδελφῆς p. 81 c. 2. l. 40
Ἀδελφῆς p. 99 c. 2. l. 4
Ἀδελφῆς ὡς ὡς p. 129 c. 1.
l. 89
Ἀδελφῆς p. 118 c. 2. l. 41
Ἀδελφῆς p. 367 c. 1. l. 48
Ἀδελφῆς p. 43 c. 1. l. 43
Ἀδελφῆς, ἀδελφῆς p. 51 c. 1. l. 41
Ἀδελφῆς p. 98 c. 2. l. 4 p. 102 c. 2.
l. 25
Ἀδελφῆς p. 25 c. 2. l. 6
Ἀδελφῆς p. 19 c. 1. l. 25 p. 27
c. 2. l. 14
Ἀδελφῆς, ἀδελφῆς p. 246 c. 1. l. 8, 9
Ἀδελφῆς p. 19 c. 2. l. 10
Ἀδελφῆς p. 407 c. 2. l. 50
Ἀδελφῆς p. 98 c. 2. l. 36
Ἀδελφῆς p. 280 c. 2. l. 36
Ἀδελφῆς p. 104 c. 2. l. 2
Ἀδελφῆς & ἀδελφῆς p. 181 c.
1 l. 37 c. 2. l. 16
ibid. c. 2. l. 16
Ἀδελφῆς p. 337 c. 1. l. 23

Ἀδελφῆς, ἀδελφῆς p. 115 c. 1. l. 40
Ἀδελφῆς p. 423 c. 1. l. 23
Ἀδελφῆς p. 57 c. 1. l. 27
Ἀδελφῆς p. 88 c. 2. l. 34 p. 180.
c. 1. l. 6 p. 190 c. 2. l. 7
Ἀδελφῆς p. 75 c. 1. l. 12
Ἀδελφῆς p. 188 c. 2. l. 30
Ἀδελφῆς p. 255 c. 1. l. 4 p. 357.
c. 1. l. 23
Ἀδελφῆς p. 412 c. 1. l. 30
Ἀδελφῆς p. 12 c. 1. l. 25
Ἀδελφῆς p. 104 c. 1. l. 31
Ἀδελφῆς p. 178 c. 2. l. 22
Ἀδελφῆς ibid. l. 35
Ἀδελφῆς p. 6 c. 1. l. 30
Ἀδελφῆς p. 283 c. 1. l. 9
Ἀδελφῆς p. 238 c. 2. l. 32
Ἀδελφῆς p. 46 c. 2. l. 32
Ἀδελφῆς p. 238 c. 1. l. 4
Ἀδελφῆς p. 123 c. 2. l. 11
Ἀδελφῆς p. 238 c. 2. l. 4
Ἀδελφῆς p. 125 c. 1. l. 27
Ἀδελφῆς p. 102 c. 1. l. 41
Ἀδελφῆς p. 21 c. 2. l. 39
Ἀδελφῆς p. 370 c. 1. l. 14
Ἀδελφῆς, ἀδελφῆς p. 385 c. 2.
l. 38, 42
Ἀδελφῆς p. 297 c. 1. l. 43
Ἀδελφῆς p. 52 c. 1. l. 40
Ἀδελφῆς p. 323 c. 1. l. 16
Ἀδελφῆς p. 6 c. 2. l. 17
Ἀδελφῆς p. 177 c. 2. l. 56 p.
178 c. 1. l. 3, 29
Ἀδελφῆς p. 104 c. 1. l. 37
Ἀδελφῆς p. 112 c. 1. l. 15, 28
Ἀδελφῆς p. 111 c. 2. l. 36
Ἀδελφῆς p. 407 c. 1. l. 7
Ἀδελφῆς

ἀπειλὴ p. 45 c. 2 l. 32
ἀρεσκῆς, ἀρεσκέων p. 187 c. 1
l. 46, 49
ἀρεσκία p. 188 c. 1 l. 6
ἀρεσκῆς p. 82 c. 2 l. 37 p. 83 c. 1
l. 10 p. 236 c. 2 l. 46
ἀστυλογία p. 9 c. 2 l. 48
ἀστυρ p. 21 c. 1 l. 14
ἀστυρ p. 21 c. 1 l. 51
ἀστυρ p. 106 c. 2 l. 41
ἀστυρ p. 179 c. 1 l. 23
αὐδαδῆς p. 252 c. 2 l. 25
αὐδαδῆς p. 361 c. 2 l. 30
αὐδαδῆς p. 157 c. 2 l. 18
αὐταρῆς p. 34 c. 1 l. 13
αὐταρῆς p. 114 c. 1 l. 8
αὐτὸ δὲ p. 346 c. 1 l. 12
αὐτὸ γὰρ p. 4 c. 2 l. 14
αὐτὸ ἑαυτὸ λέγειν p. 406 c. 1 l. 50
αὐτὸ δὲ p. 326 c. 2 l. 20
αὐτὸ δὲ p. 34 c. 1 l. 3
αὐτὸ δὲ p. 39 c. 1 l. 25

Βασιλῆς p. 230 c. 2 l. 41 tingi
p. 131 c. 1 l. 7
βαρὴν p. 309 c. 1 l. 33
βαρὴς p. 312 c. 2 l. 45
βαρὴς ibid. l. 42, 51
βαρὴς Menelaus factio p. 3 c. 2
l. 51

βλάνης p. 339 c. 2 l. 44
βλάνης p. 380 c. 1 l. 17
βλάνης p. 288 c. 1 l. 33
βλάνης, παρὴν p. 356 c. 2 l. 38

Γαλῶν p. 305 c. 2 l. 18
γάλα p. 129 c. 1 l. 29
γαυεῖν p. 29 c. 2 l. 42
γλαυκῆς p. 187 c. 2 l. 10
γλαυκῆς p. 179 c. 1 l. 54
γλαυκῆς, γλαυκῆς p. 158 c. 1
l. 48, 50
γραμμῆς, linea p. 137 c. 1 l. 46
γροῦς, γροῦς p. 211 c. 2 l. 36
γροῦς p. 376 c. 2 l. 9
γροῦς p. 175 c. 2 l. 21

δαίς, terra p. 186 c. 2
l. 55 p. 187 c. 1 l. 1
δαίς, δαίς p. 403 c. 2
l. 15, 35
δαίς p. 359 c. 1 l. 11
δαίς p. 19 c. 1 l. 26
δαίς p. 95 c. 1 l. 3
δαίς p. 323 c. 1 l. 26
δαίς, δαίς, δαίς, δαίς p.

403 c. 2 l. 93, 95
δημοκρατία p. 34 c. 2 l. 18
διαδοχῆς p. 124 c. 1 l. 4
--- οὐκ ἔστι p. 258 c. 2 l. 25
διαδοχῆς, διαδοχῆς p. 81
c. 1 l. 5, 33 p. 82 c. 1 l. 2
p. 228 c. 1 l. 31 p. 229 c. 2
l. 34
δορὸν p. 83 c. 1 l. 45
δορὸν p. 295 c. 2 l. 25
δορὸν, διαδοχῆς p. 245 c. 2
l. 43, 47, 51 p. 393 c. 2 l. 15
p. 434 c. 1 l. 7
δορὸν p. 45 c. 2 l. 3
δορὸν p. 137 c. 2 l. 5
δορὸν p. 363 c. 2 l. 55
δορὸν p. 417 c. 1 l. 45
δορὸν p. 287 c. 1 l. 6
δορὸν, διαδοχῆς p. 427 c.
2 l. 24
δορὸν, διαδοχῆς p. 46
c. 1 l. 39, 42, 46
δορὸν p. 381 c. 2 l. 5
δορὸν p. 200 c. 1 l. 1
δορὸν p. 130 c. 2 l. 18
δορὸν, διαδοχῆς p. 188 c. 2 l. 29
δορὸν p. 216 c. 1 l. 54

Εὐκαρπία p. 185 c. 1 l. 4
εὐκαρπία p. 12 c. 2 l. 55
εὐκαρπία p. 122 c. 2 l. 43
εὐκαρπία, manuale p. 116 c. 2
l. 55
εὐκαρπία, εὐκαρπία p. 434
c. 2 l. 51, 53
εὐκαρπία, εὐκαρπία p. 1 c. 1 l.
24, 28, 39 p. 12 c. 2 l. 9
εὐκαρπία p. 353 c. 2 l. 29
εὐκαρπία, series p. 353 c. 2 l. 41
εὐκαρπία p. 330 c. 1 l. 50
εὐκαρπία p. 220 c. 1 l. 19
εὐκαρπία p. 303 c. 1 l. 34
εὐκαρπία p. 122 c. 1 l. 5
εὐκαρπία p. 124 c. 1 l. 51 p.
174 c. 1 l. 28
εὐκαρπία p. 225 c. 1 l. 56 p. 226
c. 1 l. 16

εὐκαρπία p. 217 c. 2 l. 7
εὐκαρπία p. 326 c. 1 l. 1
εὐκαρπία p. 30 c. 1 l. 47
εὐκαρπία p. 359 c. 1 l. 17
εὐκαρπία, λαοφία p. 218 c. 1 l. 9
εὐκαρπία p. 19 c. 1 l. 1
εὐκαρπία p. 66 c. 2 l. 55
εὐκαρπία p. 189 c. 1 l. 50
εὐκαρπία p. 282 c. 2 l. 4

εὐκαρπία p. 374 c. 1 l. 7
εὐκαρπία p. 407 c. 2 l. 39
εὐκαρπία p. 2 c. 2 l. 39
εὐκαρπία p. 42 c. 2 l. 8
εὐκαρπία p. 337 c. 1 l. 4
εὐκαρπία p. 7 c. 1 l. 27
εὐκαρπία p. 12 c. 1 l. 33
εὐκαρπία p. 58 c. 1 l. 39
εὐκαρπία p. 145 c. 1 l. 13
εὐκαρπία p. 140 c. 2 l. 20
εὐκαρπία p. 2:2 c. 2 l. 41
εὐκαρπία p. 298 c. 1 l. 49
εὐκαρπία p. 225 c. 2 l. 54 p. 226 c. 1
l. 3, 8 c. 2 l. 8
εὐκαρπία p. 30 c. 2 l. 24
εὐκαρπία, εὐκαρπία p. 155 c. 2 l. 50, 53
εὐκαρπία p. 111 c. 2 l. 34
εὐκαρπία p. 40 c. 1 l. 29
εὐκαρπία p. 294 c. 1 l. 40
εὐκαρπία p. 266 c. 2 l. 51
εὐκαρπία, εὐκαρπία p. 85
c. 2 l. 9 p. 244 c. 2 l. 31
εὐκαρπία p. 157 c. 2 l. 48
εὐκαρπία p. 38 c. 1 l. 38
εὐκαρπία p. 268 c. 2 l. 9
εὐκαρπία p. 274 c. 1 l. 50
εὐκαρπία p. 43 c. 2 l. 50
εὐκαρπία p. 91 c. 1 l. 40
εὐκαρπία, εὐκαρπία p. 39 c. 1 l. 50
p. 45 c. 1 l. 35
εὐκαρπία p. 308 c. 1 l. 42
εὐκαρπία p. 45 c. 1 l. 38
εὐκαρπία p. 232 c. 2 l. 43
εὐκαρπία p. 233 c. 1 l. 5
εὐκαρπία, supercilium p. 86 c. 2
l. 45 p. 87 c. 1 l. 2
εὐκαρπία p. 20 c. 1 l. 44
εὐκαρπία p. 157 c. 2 l. 48
εὐκαρπία p. 316 c. 1 l. 14
εὐκαρπία p. 305 c. 2 l. 48
εὐκαρπία p. 369 c. 1 l. 39
εὐκαρπία p. 133 c. 2 l. 36
εὐκαρπία p. 11 c. 1 l. 5, 15
εὐκαρπία p. 27 c. 2 l. 41
εὐκαρπία p. 403 c. 1 l. 29
εὐκαρπία p. 266 c. 2 l. 1
εὐκαρπία p. 11 c. 1 l. 20
εὐκαρπία p. 141 c. 2 l. 39
εὐκαρπία p. 9 c. 1 l. 39
εὐκαρπία, εὐκαρπία, εὐκαρπία
320 c. 2 l. 14
εὐκαρπία p. 116 c. 1 l. 43
εὐκαρπία p. 231 c. 2 l. 4
εὐκαρπία p. 137 c. 2 l. 3
εὐκαρπία p. 438 c. 1 l. 25
εὐκαρπία p. 27 c. 1 l. 14

εὐκαρπία

ἑνὸς p. 100 c. 1 l. 14 p. 109
 c. 2 l. 47
 ἐνυμνήσας p. 123 c. 1 l. 9
 ἐνυμνήσας p. 218 c. 2 l. 47 p. 219
 c. 2 l. 4
 ἐνυμνήσας p. 408 c. 1 l. 14
 ἐνυμνήσας p. 115 c. 1 l. 1
 ἐνυμνήσας p. 363 c. 2 l. 54
 ἐνυμνήσας p. 230 c. 2 l. 15
 p. 297 c. 2 l. 10
 ἐνυμνήσας p. 37 c. 1 l. 48
 ἐνυμνήσας p. 21 c. 1 l. 14
 ἐνυμνήσας p. 219 c. 1 l. 12
 ἐνυμνήσας p. 360 c. 1 l. 16
 ἐνυμνήσας p. 329 c. 1 l. 28
 ἐνυμνήσας p. 59 c. 1 l. 20
 ἐνυμνήσας p. 216 c. 1 l. 52
 ἐνυμνήσας p. 341 c. 2 l. 49
 ἐνυμνήσας p. 206 c. 2 l. 53 p. 222
 c. 2 l. 21
 ἐνυμνήσας p. 137 c. 1 l. 7 ἐνυμνήσας
 p. 148 c. 2 l. 6
 ἐνυμνήσας p. 403 c. 1 l. 18
 ἐνυμνήσας p. 281 c. 2 l. 29
 ἐνυμνήσας p. 299 c. 1 l. 12
 ἐνυμνήσας p. 161 c. 2 l. 3 p. 332
 c. 2 l. 1
 ἐνυμνήσας, animalculum p. 161 c. 2
 l. 8 planta p. 174 c. 1 l. 4 ve-
 nepata ibid. l. 53
 ἐνυμνήσας p. 178 c. 2 l. 39
 ἐνυμνήσας p. 174 c. 2 l. 8
 Ζητησιμὸν p. 33 c. 1 l. 48 c. 2 l. 8
 * Η, πῆ p. 197 c. 2 l. 40
 ἡμετέροις p. 162 c. 1 l. 3
 ἡμετέροις p. 155 c. 2 l. 30
 Θάλασσαν παρὰ τὸν p. 336 c. 2 l. 51
 θεοῦ p. 59 c. 1 l. 39
 Θεοφάνης, Θεοφάνης p. 430 c. 2
 l. 11, 30
 Θεοφάνης p. 359 c. 1 l. 8
 Θεοφάνης p. 45 c. 2 l. 42
 Θεοφάνης p. 309 c. 2 l. 36
 Θεοφάνης p. 306 c. 2 l. 35
 * Ἰδῶται p. 17 c. 1 l. 47 p. 243
 c. 2 l. 41
 Ἰδῶται p. 122 c. 2 l. 18
 Ἰσότης, ἰσότης p. 23 c. 2
 l. 9, 33
 Καβαλαῖος p. 280 c. 2 l. 56
 p. 181 c. 1 l. 28

καβαλαῖος p. 16 c. 2 l. 37
 καβαλαῖος p. 60 c. 2 l. 56 p.
 61 c. 1 l. 1
 καβαλαῖος p. 43 c. 1 l. 29
 καβαλαῖος p. 256 c. 1 l. 31
 καβαλαῖος p. 434 c. 1 l. 56
 καβαλαῖος p. 146 c. 2 l. 34 p. 241
 c. 1 l. 11 p. 383 c. 2 l. 45
 καβαλαῖος p. 197 c. 1 l. 25
 καβαλαῖος p. 316 c. 2 l. 30
 καβαλαῖος p. 380 c. 1 l. 4
 καβαλαῖος p. 192 c. 1 l. 35
 καβαλαῖος p. 149 c. 2
 l. 38
 καβαλαῖος p. 176 c. 1 l. 33
 καβαλαῖος p. 197 c. 1 l. 15
 καβαλαῖος p. 403 c. 1 l. 39 κα-
 βαλαῖος ibid. l. 42
 καβαλαῖος, καβαλαῖος p. 357
 c. 1 l. 53
 καβαλαῖος, ΤΗΝΗΤΗ p. 348
 c. 1 l. 13, 30
 καβαλαῖος p. 128 c. 2 l. 37
 p. 157 c. 2 l. 37 p. 236 c. 1 l. 32
 καβαλαῖος p. 27 c. 1 l. 32
 καβαλαῖος, καβαλαῖος p. 204
 c. 1 l. 35, 36
 καβαλαῖος p. 110 c. 1 l. 34
 καβαλαῖος p. 258 c. 2 l. 3
 καβαλαῖος p. 366 c. 2 l. 29
 καβαλαῖος p. 17 c. 1 l. 32
 καβαλαῖος p. 175 c. 1 l. 30
 καβαλαῖος p. 31 c. 2 l. 9
 p. 32 c. 1 l. 20 scilicet com-
 mune ibid. l. 27
 καβαλαῖος p. 110 c. 1 l. 48, 51, 52
 καβαλαῖος p. 98 c. 2 l. 52 p. 182
 c. 2 l. 4
 καβαλαῖος p. 183 c. 2 l. 24
 καβαλαῖος p. 26 c. 1 l. 42
 καβαλαῖος p. 316 c. 2 l. 6, 12
 καβαλαῖος p. 123 c. 2 l. 17, 20
 καβαλαῖος p. 51 c. 1 l. 17
 Λελοισιμὸν, consideratum p. 324
 c. 2 l. 15
 Λελοισιμὸν p. 139 c. 1 l. 4, 8
 Λελοισιμὸν, Λελοισιμὸν p. 51 c. 1 l. 2, 7
 Λελοισιμὸν p. 397 c. 2 l. 5
 Λελοισιμὸν p. 256 c. 1 l. 3
 Μαγγάνη p. 280 c. 2 l. 5
 μακαρίων p. 359 c. 1 l. 48
 μέλι p. 264 c. 2 l. 47, 50
 μέλι p. 265 c. 2 l. 11
 μέλι p. 264 c. 2 l. 48, 50

μέλι p. 252 c. 2 l. 39
 μέλι p. 300 c. 2 l. 13
 μέλι, transnominari p.
 356 c. 1 l. 31
 μέλι p. 216 c. 2 l. 30
 μέλι, μέλι p. 8 c. 1 l. 1
 μέλι, μέλι p. 33 c. 1 l. 43, 45
 μέλι p. 339 c. 1 l. 54
 μέλι p. 174 c. 2 l. 13 p. 235
 c. 1 l. 56
 Νάπην p. 91 c. 1 l. 46
 Νάπην p. 258 c. 1 l. 10
 Νάπην p. 334 c. 1 l. 41
 Νάπην p. 53 c. 1 l. 48
 Νάπην p. 260 c. 1 l. 9
 Νάπην p. 237 c. 2 l. 22
 Νάπην p. 53 c. 1 l. 20, 54
 p. 118 c. 2 l. 39 p. 229 c. 2 l. 48
 Νάπην p. 260 c. 1 l. 7
 Νάπην p. 382 c. 1 l. 15
 Νάπην p. 34 c. 2 l. 41 Νάπην ib.
 l. 45
 Νάπην p. 74 c. 1 l. 46
 Νάπην p. 355 c. 2 l. 13
 Νάπην p. 258 c. 2 l. 25
 * Οὐδὲ p. 18 c. 2 l. 33
 * Οὐδὲ p. 355 c. 2 l. 8, 9
 Οὐδὲ p. 138 c. 1 l. 35 c. 2
 l. 38 p. 182 c. 2 l. 29 p. 400
 c. 2 l. 8
 Οὐδὲ p. 187 c. 2 l. 33
 Οὐδὲ p. 17 c. 2 l. 25
 Οὐδὲ p. 200 c. 2 l. 37
 Οὐδὲ p. 11 c. 2 l. 5, 12 p. 217
 c. 1 l. 37 p. 325 c. 1 l. 42
 Οὐδὲ p. 24 c. 1 l. 24
 Οὐδὲ p. 19 c. 2 l. 28
 Οὐδὲ p. 108 c. 1 l. 24
 Οὐδὲ p. 124 c. 1 l. 29
 Οὐδὲ p. 101 c. 2 l. 55 p. 258 c. 1
 l. 28
 Οὐδὲ p. 6
 c. 2 l. 35
 Οὐδὲ p. 294 c. 2 l. 7
 Οὐδὲ, vernaculus, vernaculus p. 35
 c. 2 l. 8, 17 vernaculus ib. l. 41
 Οὐδὲ, frons p. 87 c. 2 l. 39
 Οὐδὲ p. 210 c. 1 l. 8 p.
 311 c. 1 l. 1 p. 394 c. 1 l. 28
 Πάρις, Πάρις p. 287 c. 2 l. 42
 Πάρις p. 7 c. 1 l. 39 Πάρις
 ibid. l. 47
 Πάρις p. 385 c. 2 l. 5
 G g

παρακαλεῖσθαι, *Paracalariu* p. 4
 c. 1 l. 16 *Parma* ibid. l. 26
 c. 2 l. 40
 παραμυθία 278 c. 2 l. 25
 παρ. 72 *ulium, qicqum* p. 104
 c. 2 l. 24
 παρακαλυπτικὸν p. 99 c. 1 l. 20
 παρακαλεῖσθαι p. 309 c. 2 l. 11
 παρακαλυπτικὸν p. 61 c. 2 l. 49 p.
 75 c. 1 l. 11 p. 88 c. 2 l. 37
 p. 189 c. 1 l. 6, 7
 παρακαλύπτειν p. 122 c. 2 l. 43
 παρασφύδης p. 43 c. 2 l. 1
 παρασημαίνειν p. 78 c. 1 l. 46
 p. 361 c. 1 l. 12
 παρασημαίωμα p. 326 c. 2 l. 16
 παρασημασι, παρασημαία p. 113
 c. 1 l. 28, 34
 παραστῆσις p. 386 c. 2 l. 23
 παρασφύδης p. 26 c. 2 l. 48
 παρήγειν p. 186 c. 1 l. 26
 παρηγοριάζω p. 115 c. 2 l. 1
 παρηνδυμῶν p. 189 c. 1 l. 24
 p. 233 c. 1 l. 52
 παρηνδυμῶν p. 19 c. 2 l. 40
 παρὰ, ὅτι παρὰ p. 197 c. 1 l. 21
 πῆσις p. 102 c. 2 l. 41, 44 p.
 254 c. 2 l. 23 p. 210 c. 1 l. 55
 πείση, πείσμα p. 103 c. 1 l.
 36, 38
 πειθαρχεῖν p. 59 c. 2 l. 5
 πειθαρχία p. 420 c. 1 l. 1
 πεινῶν p. 256 c. 2 l. 51
 πεινῶναι p. 91 c. 2 l. 35
 πεινῶναι p. 353 c. 1 l. 29
 πεινῶν p. 163 c. 2 l. 15 c. 2 l. 11
 πεινῶν p. 92 c. 2 l. 8
 πεινῶν p. 305 c. 2 l. 8
 πεινῶν p. 12 c. 1 l. 6
 πεινῶν p. 153 c. 2 l. 10, 30
 πεινῶν p. 267 c. 2 l. 2
 πεινῶν, πεινῶν, πεινῶν
 p. 21 c. 2 l. 17 p. 27 c. 1 l. 9
 p. 223 c. 2 l. 39 p. 331 c. 2
 l. 49
 πεινῶν, πεινῶν p. 26 c. 1
 l. 55 p. 27 c. 1 l. 1
 πεινῶν, πεινῶν, πεινῶν p.
 188 c. 1 l. 21 c. 2
 πεινῶν p. 412 c. 2 l. 16
 πεινῶν p. 21 c. 1 l. 31
 πεινῶν, πεινῶν p. 88 c. 2 l. 2
 πεινῶν p. 345 c. 1 l. 3
 πεινῶν p. 197 c. 1 l. 20
 πεινῶν p. 2 c. 2 l. 52 p. 3 c. 1
 l. 1

πρῶτα δὲ πρῶτων, ἀρίστα p. 186
 c. 2 l. 11
 πρῶτα μὲν p. 244 c. 2 l. 30
 πρῶτος p. 276 c. 2 l. 17
 πρῶτα p. 181 c. 2 l. 22 p. 213
 c. 2 l. 12
 πρῶτα p. 21 c. 2 l. 19, 44
 πρῶτος. Πρῶτος factio p. 3 c. 2
 l. 51
 πρῶτα, producta, promota p.
 115 c. 1 l. 19 p. 121 c. 1 l. 14
 πρῶτα p. 92 c. 2 l. 7
 πρῶτα p. 296 c. 1 l. 13
 πρῶτα, πρῶτος p. 42 c. 2
 l. 53 p. 112 c. 1 l. 1
 πρῶτος p. 58 c. 1 l. 51 ἔργον,
 ὅς p. 207 c. 2 l. 21
 πρῶτος p. 73 c. 2 l. 1 p. 282 c. 1
 l. 14
 πρῶτος p. 335 c. 2 l. 7
 πρῶτος p. 421 c. 2 l. 27
 πρῶτος p. 287 c. 1 l. 9
 πρῶτος p. 315 c. 2 l. 53
 πρῶτος p. 250 c. 1 l. 28, 48
 πρῶτος p. 233 c. 1 l. 13
 πρῶτος p. 354 c. 1 l. 39
 πρῶτος, πρῶτος p. 186 c.
 1 l. 7 p. 421 c. 1 l. 6, 8 δὲ
 πρῶτος distinguitur ibid.
 c. 2 l. 42, 51
 πρῶτος p. 346 c. 1 l. 2
 πρῶτος p. 28 c. 1 l. 5
 πρῶτος p. 141 c. 2 l. 35,
 37
 πρῶτος p. 185 c. 1 l. 4
 πρῶτος p. 268 c. 2 l. 22
 πρῶτος p. 282 c. 1 l. 14
 πρῶτος p. 110 c. 2 l. 18
 Ραμνῶν, recentatus p. 123
 c. 1 l. 40
 ραμνῶν, rector ibid. 42
 ραμνῶν, p. 61 c. 1 l. 53 p. 76 c. 2
 l. 11
 ραμνῶν, ἀπορραμνῶν p. 61 c. 1
 l. 26 p. 145 c. 2 l. 19
 ραμνῶν p. 217 c. 2 l. 47
 ραμνῶν, διαρραμνῶν, rumpi p.
 295 c. 2 l. 26, 41
 ραμνῶν momentum p. 75 c. 2 l. 50
 Σικωτίων, securiorum, secur
 p. 4 c. 2 l. 42
 σικωτίων p. 341 c. 1 l. 42
 σικωτίων, ringi, renidere p. 28 c. 1
 l. 10

σπαρδς p. 402 c. 1 l. 30
σημαίνον p. 126 c. 2 l. 32
σημαιοίσι, & *σημαινέτης* ἐδώτες
 p. 44 c. 1 l. 2
στηλλασια p. 260 c. 1 l. 7
σκλημή p. 397 c. 1 l. 42
σταυρή p. 397 c. 2 l. 2
σχελετός p. 214 c. 2 l. 41
σκιμπου p. 7 c. 2 l. 12 *scimpu-*
-um, ib. l. 26
σκέεαλα p. 258 c. 2 l. 39
σκωιοιρχιμπτ, *ciliump* p. 87 c. 1 l. 44.
σποισα p. 35 c. 1 l. 9 p. 338 c. 2
 l. 4
σπῆδς p. 50 c. 2 l. 13
σπίγμα p. 162 c. 1 l. 45 c. 2 l. 23
 p. 226 c. 2 l. x p. 371 c. 2
 l. 14
σπειμαίνος λόγος p. 141 c. 1 l. 24
σπείδεν p. 241 c. 2 l. 45
σποός p. 214 c. 2 l. 41
στῆλῶν, *στηλή* p. 266 c. 2 l. 28
στειλάς p. 34 c. 1 l. 34
στεροχάεια p. 341 c. 2 l. 55
στέρην p. 195 c. 2 l. 14 p. 248
 c. 2 l. 3 p. 253 c. 2 l. 31
στηλή p. 75 c. 2 l. 37
στοχῆϊον, *στοχῆϊδες* p. 123 c. 1
 l. 48, 55.
στόλη, *stola* p. 10 c. 1 l. 27 *στόλον*
 ib. c. 2 l. 28
στορη p. 22 c. 1 l. 51
στορέων, *στορεσκόν* p. 16 c. 2
 l. 51 p. 17 c. 1 l. 2 p. 302 c.
 1 l. 46 p. 354 c. 1 l. 37
συγγινωμονικόν p. 28 c. 1 l. 42
συγκάτωτα p. 161 c. 1 l. 47
συγκολλάς ΡΒΓ p. 185 c. 1
 l. 23, 24
συγχρίνει p. 393 c. 2 l. 41
συνην σφρ p. 211 c. 1 l. 28
συμβαίνειν p. 192 c. 2 l. 42
συμμετρέται p. 161 c. 1 l. 47
συμμετή p. 195 c. 2 l. 30
συμπολιτείας στοίς p. 352 c. 2
 l. 22
συμφέρει p. 430 c. 1 l. 52
συμπίπτουσιν p. 269 c. 1 l. 53
συνήναι p. 191 c. 1 l. 4
συνμεφέρεται, *συνμεφέρεως* p. 96
 c. 1 l. 23
συνήζων p. 393 c. 2 l. 46
συνίστας, & *διασυνίστας* p. 87
 c. 2 l. 24
συντηρέειν p. 57 c. 1 l. 30
συννήστα p. 161 c. 1 l. 47

σωτάτην p. 192 c. 1 l. 50
σωτητηκῶναι p. 285 c. 1 l. 13

סנהיב ibid. l. 22

συνιτῆται p. 393 c. 2 l. 31

σύμμα, *Symma* p. 10 c. 1 l. 33

συνοχῆς p. 215 c. 1 l. 46

σφύζεν, σφυγμὸς p. 276 c. 2 l. 17

p. 290 c. 2 l. 40

σῆσις p. 21 c. 2 l. 1 p. 305 c. 2 l. 7

σῆμα p. 385 c. 1 l. 39

σολαστικὸς p. 36 c. 1 l. 16 c. 2.

p. 37 c. 1 l. 1

σώματα p. 39 c. 2 l. 4 p. 214 c. 2 l. 18

τάτληδς p. 395 c. 2 l. 28

πιδνήκω, πιδνήζομαι p. 72 c. 2

l. 51 p. 73 c. 1 l. 4

τίδρα p. 174 c. 2 l. 50

τιφρῶς, *cinefici* p. 124 c. 2 l. 13

τόπον δίδναι p. 104 c. 1 l. 20

τὸ δῖς σοι p. 267 c. 1 l. 4

τρεσφδῆν p. 108 c. 1 l. 27 p. 212 c. 2 l. 33

τρεσφδῆ p. 388 c. 1 l. 1

τρενός, & πειτρενός p. 305 c. 2

l. 40 p. 306 c. 1 l. 8, 14

τραχυλῖδς p. 419 c. 1 l. 15

τρεφειν p. 417 c. 2 l. 38

τριγυρῶν p. 182 c. 1 l. 22

τροπῇ p. 110 c. 1 l. 28

τυπῶς p. 118 c. 1 l. 10 p. 229 c. 2 l. 35

τύφ p. 73 c. 2 l. 43 p. 77 c. 2 l. 18 p. 225 c. 2 l. 12

τύχη *υἱδ* p. 46 c. 2 l. 46, 51

τὸ δῖα τὸ p. 85 c. 1 l. 20

ἴγνις λόγ p. 306 c. 1 l. 48

ἴης, ἴαν, ἴαν p. 191 c. 1 l. 26

ἴπδρον p. 322 c. 1 l. 23

ἴπδρον, *exceptio* p. 120 c. 2 l. 27

ἴπδρον, ἴπδρον p. 357 c. 2 l. 9, 10

ἴπδρον *ibid.* l. 18

ἴπδρον, ἴπδρον p. 357 c. 1 l. 36, 42

ἴπδρον p. 76 c. 2 l. 42

ἴπδρον p. 53 c. 2 l. 15

ἴπδρον *ακλίνεν* p. 395 c. 2 l. 45

ἴπδρον p. 303 c. 2 l. 40

ἴπδρον 345 c. 2 l. 31

ἴπδρον p. 338 c. 2 l. 56

ἴπδρον p. 45 c. 2 l. 3

ἴπδρον p. 344 c. 1 l. 21

ἴπδρον p. 362 c. 1 l. 29

ἴπδρον p. 110 c. 2 l. 34

φαιδρὸν p. 34 c. 1 l. 23

φαιδρῶς p. 8 c. 2 l. 12 p. 382 c. 2 l. 22

φαιδρῶς p. 8 c. 1 l. 44 p. 258 c. 1 l. 4

φαιδρῶς p. 8 c. 2 l. 8

φαιδρῶς p. 8 c. 1 l. 38

φαιδρῶς p. 118 c. 1 l. 10

φαιδρῶς p. 38 c. 1 l. 30 p. 197 c. 2 l. 16

φαιδρῶς, *penula* p. 40 c. 2 l. 33, 38

φαιδρῶς p. 345 c. 2 l. 16

φαιδρῶς p. 369 c. 1 l. 19

φαιδρῶς p. 22 c. 2 l. 53

φαιδρῶς p. 23 c. 1 l. 23

φαιδρῶς p. 23 c. 2 l. 41

φαιδρῶς p. 5 c. 2 l. 40

φαιδρῶς p. 19 c. 1 l. 4

φαιδρῶς p. 394 c. 2 l. 42

φαιδρῶς p. 19 c. 1 l. 34

φαιδρῶς p. 277 c. 1 l. 18

φαιδρῶς p. 364 c. 1 l. 32

φαιδρῶς p. 74 c. 2 l. 3 *vomica*, *tubercula* l. 34

φαιδρῶς p. 289 c. 1 l. 35

φαιδρῶς p. 97 c. 2 l. 39

φαιδρῶς p. 226 c. 1 l. 44

φαιδρῶς, *φαιδρῶς*, *carina* p. 29 c. 2 l. 9, 22, 28, 49

φαιδρῶς, *φαιδρῶς*, *φαιδρῶς* p. 355 c. 1 l. 20, 50

φαιδρῶς p. 174 c. 2 l. 9

φαιδρῶς p. 136 c. 2 l. 55

φαιδρῶς p. 104 c. 1 l. 5

φαιδρῶς p. 148 c. 2 l. 41

φαιδρῶς p. 236 c. 2 l. 40

φαιδρῶς p. 332 c. 2 l. 48

φαιδρῶς p. 242 c. 1 l. 15

φαιδρῶς p. 214 c. 2 l. 15 p. 226 c. 1 l. 48 c. 2 l. 4

φαιδρῶς p. 381 c. 2 l. 7

φαιδρῶς p. 43 c. 1 l. 12, 27 p. 51 c. 2 l. 56

φαιδρῶς p. 305 c. 1 l. 48

Syllabus rerum præcipuarum, quæ hoc scripto continentur.

Prior numerus paginam denotat, secundus columnam, tertius lineam.

Abscessus instar habet, quæ fatum, quæ fratrem aver-
satur pag. 34 col. 1 lin. 50 pag. 154 col. 1
lin. 55
Absentia, amissa, præterita requirere fatuum 414
1 10, -2 40
Accommodatio comoda non vituperanda 17 2 41.
18 1 quantum expedias ib. 2. quando & quomodo
devergas ib.
Adulatio nec adhibenda, nec admittenda 34 1 32
Adulator galis 18 1 16. 2 1. vermiculis compar
90 1 9
Adversa invicem ad universi bonum conspirant 54
1 10
Æqualitas agitatio pars prima 23 2 17. hac quan-
doque nihil iniquum ib. 10
Ær ambicus satis, animansiam quam variè afficiat 163
1. 16 2
Æstimatione iusta ratio in rerum usu habenda 21
2 1. 31 1 55. 2 3. 115 1 9. 158 1 7. 297
2 27. 352 1 41. 353 1 26
Ætatis flos, res lubrica 43 1 20
Ævum rapide decurrens, secum omnia abripit, in
se absorbet 165 2 49. 167 2 56. 209 1 3.
2 1. 267 1 44. 278 1 34. 338 1 26. 341
2 4. 342 1 12. 343 1 45. 424 1 19
Affectionibus naturalibus frustra obnoxiatur 210
2 1
Afflictum animum miserè distrabunt 53 1 30. 103
1 53. 2 1. 104 1 31. 381 2 13. 381 1 49.
428 2 47. vum faciunt 299 2 31. rationem ex-
trudunt 223 1 52. 214 1 18. hic abripi non
oportet 92 2 36
Afflictum tenerrimi, prudenter, sed difficulter, haberi
possunt 19 1 424
Alia aliis placent 313 1 33
Alienis intendens animus se negligit 61 2 40. 68
2 50. negotium frustrà facessit sibi 137 1 7. 10
Alteratio est, quam corruptionem dicimus 355 1 46.
415 1 14
Amas maximè se quisque 422 2 23
Amicitia nec demere contrabenda, nec faciliè dissol-
venie 33 2 5, 44
Amicorum absentium etiam ratio habenda 33 1 1
Amor celari non potest 356 1 50. amorem concil-
liat 25 2 5. 397 1 30
Amantibus & odiosissimis, in artibus probatissi-
mis deprehensa 92 1 6. 174 1 4
Androgynum hominem conditum, fabula 129 1 1
Anima flatus 51 1 41. 227 2 24. 228 1 20.
323 1 17. exhalatio à sanguine 51 1 43. 215

2 38. sanguis quæ ratione dictum 52 1 20 de ca-
dem variè veterum sententia 140 2 5. 141 2 56
Animus contumeliosè quibus modis se habeat 59 2
1, 7. 74 1 48. 93 2 50. de animi immortalita-
te quam ambiguit sententia philosophi plerique
68 1 50. 2 1. 90 2 3. 138 2 21. 140 1 1,
27. 2 1 20. 141 2 10, 49. 143 2 44. 215
2 38. 423 1 18. 424 1 10
Antoninus Pius Imperator galis 31 1 15. 40 1 20
Apam industria 183 2 3
Aquam pavent duodecim 256 1 3
Aranea indoles 183 1 44
Ars naturam imitatur 393 1 19
Ars hominis bonum esse 387 2 31. ea nisi discat-
ur, non habetur 412 2 3. in quibus consistat
415 2 18.
Artem ut nòrit quis, discat oportet 411 1 35. 2 52.
quam nòrit, exerceat, & intra fines ejus se contineat
156 1 16, 28. c. 2 1. 248 1 15. 261 1 15
Artifex quisque artem suam diligit, & enixè affecta-
tur 184 2 28. 185 1 27. 186 1 20. adver-
sus quosvis tuetur 243 2 46. 244 1 1. imperi-
torum judicium non moratur 214 1 32
Artificia studique inania reprehensa 5 2 50. 611
Astrorum contemplatio, quævis usus 277 2 4. 410
1 32. quævis inutilis 9 2 40
Aulica vita, mores tales 205 1 30. 238 1 8. in-
ficere solent 230 2 40. 231 2 50. in aula sa-
men rectè vivere est 205 1 38. 298 1 3
Aurupia probata & collaudata 4 2. 5 1
Aurelia non spernenda 261 2 9. 263 1 24. 269
1 26
Beatitudinem mens bona sola facit 266 2 16 citra
externa aut alienaulla 65 1 15. 2 41. 79 2 3.
102 1 6, 32. 254 2 19, 27. 334 2 22. 419
2 53. 422 2 44. at Deum qui excludunt, impie-
faciunt 65 1 40. 2 44. quod sine nec vir bonus,
nec mens bona 65 2 21. 347 1 15. 2 31. ad
eam via recta compendiosissima 180 1 28
Benefacere juvat 265 1 11. benefacienti i; si pro-
dest ibid. 29. 292 1 41. -2 28. 387 2 18.
jugiter benefaciendo vitâ fruimur 436 2 5. be-
nefacientem malè audire regium 274 2 14
Beneficii dandi ratio genuina 189 1 29. 190 1.
191 1 23. minus proba 189 1 1. dextrè tam
accipienda, quam largienda, ars est 15 1 7. 307
2 13
Beneficium nullum nisi gratuitum, quod in se definit
167 1 7. 349 2 37. 350 2 48
Benignitas, re exhibenda, non specie aut voce solâ 395
2 53.

2 51. - 396 1 35. *benignitas & beneficentia*
divina nobis in exemplum data 291 2 28. 292
 1 1. 316 2 35. 317 1. 331 2 5. 335 1 27
Bona non sunt, qd bonos non faciunt 66 1 27. 202
 2 41. 294 2 41. *qz nimis esse possunt* 204 2
 34. 40. *qz condemnare, qorum damna libenter*
sustinere, laudem habet 204 2 20. 34. 40
Bono malum vincere praclarum 402 1 43. 2 48
Bonum nihil, nisi honestum 47 2 6. 49 1 11. *nisi*
tempestivum 438 1 14
Bonus verè est, qz conditioni suae respondet 245 1
 31. *qz intus talis* 395 1 46. *sacerdos is & ser-*
uus: Dei 93 2 30. 40. *athleta* 94 1 10. *pan-*
cratiasta 428 1 13. *aspera, multa exercitii*
causa, citra offensionem, subiurus 232 1. 233
 2 36. *virtute alie instans* 94 2 12. *nec mu-*
tatu facili 95 2 14. *rupis instar, immotus* 176 1
 46. 177 2 18. *mensura citram antiquissimam habet*
 225 2 41. 226 2 41. *hac bona oblectatur* 312 2 27.
rectè facti contentus, latus, agis 102 1 40.
 135 2 3. 288 1 46. 292 1 25. 294 1 3.
 305 1 30. 39. 384 1 14. *Deo se probas* 394
 1 53. *sponsa obsequitur* 369 1 13. *huic regen-*
dum, agendum totam se dat, iudice dispensanda
permittit universa 103 2 14. 133 1 10. 153
 2 44. 156 2 49. 159 1 34. 161 1 46. 180
 2 35. 288 1 50. 430 2 21. *praesentibus, con-*
cessis, destinatis acquiescit 34 1 12. 53 2 4.
 57 2 47. 79 2 8. 95 2 56. 96 1 2. 120 1
 13. 253 1 37. 270 1 41. - 271 1 37. 328 1
 1. 351 2 24. - 352 1 14. *ne necessarii* 54 1 1.
 153 1 19. 159 2 19. *iustus* 133 1 27. *boni*
 96 1 8. 248 1 24. *congruus* 145 2 24. 192
 2 10. 41. 245 1 28. *commodis* 146 2 30.
tempestivus ibid. 24. *divinitus dispensatus* 159
 2 38. 281 2 52. *rationi consentaneis* 276 1 9.
in eisq rectè excipiendis ac exegendis virtutem
exercet suam 58 1 39. 115 1 47. 147 1 43.
 210 1 23. 220 1 13. 248 2 18. 274 2 7.
 348 2 40. 417 1 29. 422 1 7. *nec lege in-*
diget 100 2 56. 101 1 1. *nec teste* 101 1 53.
 286 1 53. 288 2 32. 340 1 14. *nec furamen-*
to 27 1 31. 100 2 5. 101 1 16. *nihil nomen*
poscit, qd alios latere velit 107 2 45. *nihil*
clam agit, qd palam innotescere nolit 361 2 50.
 362 1. & *solus, & cum aliis pariter se gerit*
 108 1 38. *vitam, ut Deo consors, divinam agit*
 59 1 39. 211 1 28. 352 1 50. c. 2 40. 418
 1 45. 2 18. *aliorum de se iudicia, diffia, nihil*
moratur 363 1 12. 2 16. *sereno, placido, com-*
positio semper est animo 57 1 27. 101 2 18.
 429 1 37. 50. *nec nomen incusat, nec homines*
 426 1 13. *de vita vel produciore vel contrahi-*
ore nihil fasagit 109 2 44. 110 2 51. 118 2 24.
morrem nec metuit, nec optat 108 2 15. *nihil*
purulentum, minusve fucatum in polidre fovet

110 2 18. 34. *malis est pedagogi instar* 381 1
 11. *qia vta illis censura est. ibid.* 28.
Calamitas virtutis excedenda, excedenda, occasio 122
 1 11. 283 1 51. 287 2 18. 316 1 41. 332
 1 20. *rectè ferre, virtutis & felicitatis est* 177
 2 23. 55. 179 1 42
Calumniatores averfandi 5 1 50. 52 1. *pedi-*
culis, vermiculis, verperis pares 89 2 55
Censura examen sedulum sequatur 33 1 48. 401 1
 1, 42
Circulus est rerum omnium 72 1 42. 2 1. *cujus*
particula sibi invicem innexa, 245, 1 51. orbis
instar rotantur 335 2 48. 337 2 21
Civilitas in magnatibus laude digna 32 1 23. c. 2
 44 2 1, 21
Celum civitas, patria nostra 119 2 13. 130 1 41
Coactum nihil gratam 98 1 31. 341 1 6
Cogitatorum ratio habenda 2 2 9. 148 2 37. *Deo*
reddenda, qem non latent 2 2 18. *reos faciunt*
ibid. 1. 4. *animum singunt* 105 1 16 24. *facti*
crimen habent 2 2 14. *affectuum, sermonum,*
actuum fontes, radices 148 2 18. 205 1 16.
vitanda vana 92 2 4. *recidenda non necessaria*
 148 2 11. *cogitantium nihil, qd prologi pudeat.*
 92 2 38. 93 2 11
Comitas severitati juncta quantum valet 18 2 20. 30
Comedia vetus, media, nova; quatenus utilis 391 1
 6, 36
Conatus etiam effecta destitutus, inaniter non est 314
 1 8. c. 2 26
Conscientia sua cuique maxime verenda 62 2 10.
 92 1 34. *fama (cum parvis, 402 2 46) per-*
ferenda 39 1 14. *huic qd consulas sustinenda*
infamia 186 1 20. 36. 220 1 4. 234 2 22.
 398 1 8. *hac contentum agere oportet* 135 2 45
Constantia in bono tenenda 154 1 9. 265 2 52.
 297 1 19. *aliud ea à perveracia* 29 1 22.
 30 1 39. c. 2 3. 236 2 41. *hac nihil fedi-*
us, nocentius 133 1 12. 134 2 16
Continencia sui, virtus eximia 26 1 42. 42 1 1.
Corpus, è luto effectum 289 1 49. *ex se cadaver mcrum*
 165 2 23. *terra & sanies* 91 2 45. *sacculus, uris,*
folliculus 309 2 36. 310 1 46. *anima amittit*
 305 2 8. *qalis* 51 1 17. *vagina* 326 2 40. *vascu-*
lum 92 1 49. *qale* 383 2 8. *membra organa*
 282 2 29. *nullius pra anima praestantia* 50 2 3.
 51 2 96. *huic ergo inservire natum* 91 2 14. 43.
hanc quatenus afficiat 163 2 18
Corporis habitus & gestus gravis & fixus 284 1
 25. *nec affectatur tamen ibid.* 43. *ut spectacu-*
menti sit ibid. 2 5. *refectio non impossibilis*
Deo 423 2 32
Cunctatio, & dilatio, in vita rite instituenda dam-
nosa 55 2 15. 93 2 21. 117 1 43. 136 2
 38. 50. 137 1 3. 304 1 12. 351 1 1
Deus summe bonus 63 2 14. *à qo nihil mali qz di-*
 catur.

catur, quia tamen corrigendo & puniendo aspera
 infligat 62 2 24. 64 1 3. mala ordinat, non
 facit 219 1 34, 46. natura prima 146 2 49.
 mens incorporea 164 2 41. corpus praeiis qd
 notione distat 165 1 18. visibilis, invisibilis
 quatenus 435 1 40. 436 1 14. unde imotescant
 436 1 15. - 2 4. mundi quasi anima 145 2 16.
 146 1 2. 164 2 35. omnia permeat 207 2 40.
 317 2 40. 318 2 28. temperat 207 2 39.
 ubique adest, omnia intuens, 119 2 47. 120 1.
 nudas etiam mentes ipsas 418 2 39. 419 1 52.
 res humanas curat 64 1 16. c. 2 1. singulorum
 etiam 65 1 1. 248 1 25. ab ipso, per ipsum, in
 ipso, ad ipsum omnia 146 2 41. 147 1 1. 144
 2 14. ipsius providentia, ab initio designata,
 149 1 5. dispensantur, 114 1 13. 220 1 1.
 272 1 50. 273 1 48. 302 1 43. - 2 47.
 433 1 46. eidemque inserviunt universa 245 2
 55. 247 2 56. pra omnibus verendus 240 1 24.
 - 2 17. per omnia tam minoris, quam maioris mo-
 menti negotia, cogitandus, 221 2 25, 52. 222
 1 1. & respiciendus 116 2 43. quocumque ducit,
 sequendus 112 1 44. 272 1 43. statio, quam ille
 assignaverit, tuenda, tenenda 277 1 1. ad omnia
 advocandus 234 2 44. 235 1 48. in omnibus
 agnoscendus 42 2 12. 46 2 42. 304 2 5. de
 omnibus celebrandus 221 2 27. 245 2 22.
 huic, qd salvi sumus, ut medico, gubernatori, auscul-
 tandum jugiter 255 1 14. - 2 1. hunc non ad-
 mittentes, sibi, non ipsi, nocent 319 1 2. patiens
 est, ad penas tardus 312 1 4. malis & ingra-
 tis benignus 291 2 28. 316 2 35. 331 2 5.
 non adulationem, sed imitationem exigit 359 2 4.
 360 1 56. injuste nihil agit 424 1 11
 Dispensatio qualis licita 178 2 6. 182 2 29.
 400 1 52. 401 2 41
 Documenta pauca sufficiens 58 2 54. 59 1. brevia
 & summaria 123 1 44, 48. in promptu modo
 sunt 116 1 49. c. 2 18. 122 2 36. 133 2 36
 Dolor, longus, levis, gravis, brevis 273 2 28.
 274 1 38
 Ellipsis frequens 147 2 40
 Emendatione opus habere se, non emendatur, qd non
 credit 7 1 43. nemo querit, qd jam natum se
 putat 416 1 24
 Epistola quales esse debeant 10 2 45
 Error multiplex 263 1 2. 264 1 4. erroris admo-
 nitus, corrigere fit promptus 233 2 36. 234 2
 21. 300 2 32. 306 2 15. errantem reducere
 conandum 348 2 55. 349 2 3. sed placide
 403 1 14. 404 2 45. errata nec leviora ne-
 gligenda 15 1 56. c. 2 1.
 Examen sui, primitus, sedulum, iuge prodest 370 2
 16. 381 2 29. 437 2 16
 Exempla quantum prosunt 231 2 40. viva valeant
 14 1 13

Externis quaeque bonis, malis pariter obveniunt 66 1 27.
 200 2 41. Media ergo 66 1 54, &c. vilia
 200 2 39. 304 2 12. 309 2 32, 34. caduca
 66 2 38. 100 2 36. diurna, non durant 161
 2 3. 174 1 36. c. 2 50. 332 2 1. ad eorum
 retrò, porrò, angustissima 181 2 40. ut perituris
 utendum 414 2 44. tragica larva, scenica in-
 structura eis demenda 66 2 33. 67 1 2. 225
 2 3. 289 2 54. 303 1 29. 420 1 15. mo-
 deste habenda, placide tingenda 307 2 2, 39.
 in pretio habere, invidentia, injustitia, impie-
 tia est radix 230 1 31, 33. 245 2 10. 322
 1 53
 Fama, extra nos 254 2 18. alienum, non nostrum
 292 2 29. inane quiddam 125 1 41. 159 1 34.
 c. 2 10. 229 2 55. 230 1 1. iudicii expertus
 76 2 51. 77 1 1. 125 1 33. inconstans 125
 2 46. sectari stolidum 19 1 26. 135 2 50.
 292 1 26. superstes, res nihili 113 1 10. quam
 angusta 126 1 19. evanida 78 1 40. 125 1 35.
 132 2 15. 159 1 23. de ea sollicitum agere,
 quatenus fusile 137 2 24. 138 2 3, 19. even-
 pantium iniquitas, vanitas 230 2 29
 Fatum quid 193 1 33. 195 2 20. 353 2 25.
 an philosophiae studium inane facias 427 1 9
 Festivitas quatenus adhiberi queat 9 2 49. 10 1
 98 2 43. 99 1
 Fides habita fidem facit 25 2 1. 428 1 12, 23.
 fidem fallere nihil adigit 107 1 14
 Filius sapiens, parenti res lata 275 1 33
 Fluxa istis universis, consistens nihil 75 2 54. 76
 1. 77 1 6. 209 1 19, 23. 227 1 21. sumi
 instat evanida 72 2 17. his ergo affici sapientis
 non est 209 2 3. 227 2 36. sed querere, inter
 fluctuantia haec, qd se comineas 427 1 28
 Fors incerta 76 2 37. fortuita divinitus dirigun-
 tur 53 2 20. fortunam fingit quisque sibi 218
 2 46.
 Fratres diffidia non decent 50 1 48
 Frons animi index esse debet 25 2 13. 396 1 36
 Fructum nihil non fert, & suum quodque 331 1 37.
 his onusta speciosissima 86 2 9. fugientia gra-
 vissima ibid. 1.
 Futuri ut nihil certum, 112 2 38. praesagiri ta-
 men multa possunt 279 1 42. frustra torquent
 262 2 35. 308 1 56. 309 1 39. aut solici-
 tos habent 417 1 25
 Gloriam de preta gloria aucupari vanissimum 434
 1 26. 435 1 39
 Gravitate affectata, fastuosa, nihil gravius 16 2 22.
 58 1 56. 341 1 42
 Homo corpore, animâ, mente constat 52 2 3. 118
 1 5. 420 1 34. homines omnes cognati 47 2 17.
 69 2 1. 267 2 40. 335 1 24. 432 1 46.
 semine caelesti pariter oriundi 48 1 16. 130 1
 28, 43, 48. 155 1 4. rationis ejusdem partici-
 pes

pes 96 2 46. luce communi fruantes, aere spi-
 rantes 328 1 26, 28, corporis ejusdem membra
 264 2 47, 50. ad opem mutuam nati 48 2 7.
 49 2 7. 50 1 123. c. 2 25. qæ sit omnibus
 præstanda 96.2 52. 97 1. 103. 2. 23. 123 1
 29. 344 2 43. ut in commune boni sint 53 1
 10. 98 1 49. 133 2 50. 200 2 19. homo ne-
 minem edisse debet. 49 1 50. nec peccantes
 267 2 13. sed mitis esse etiam immitibus 287 2 8.
 non ad otium status est 182 1 47. nec ad vo-
 luptatem 183 1 4. sed ad opus 182 1 36.
 183 2 49. 299 1 5. prout & alia universa.
 302 1 6. hominis munus, Numen venerari, ce-
 lebrare, homines juvare, servare 215 2 44. 240
 2 20. 241 1 7. opus, cælestia contemplari 277
 2 42. 278 1 9. 305 1 49. humanitatem co-
 lere 464 2 49. ars, bonum fieri 387 2 3. hæc
 q̃ non præstat, nec hominis nomine dignus est.
 182 2 50. 360 2 13, 15. 361 1 41. homi-
 nem enim internum, extrinsecum, considerare
 oportet 342 2 48. 343 1. nec ab homine aliud,
 qm̃ quod est hominis, exigitur 204 1 49. ni-
 hilque homini despondendum posse, quod homo potuit
 189 1 10, 34. 230 2 42. 424 1 32. aut per-
 ferre, quod homo pertulit 206 1 12. 207 1 30.
 nec impotentia ignavia prætexenda 187 2 6, 34.
 c. 2 1. 188 2 24. 189 1 20. 231 1 3. c. 2
 54. cum voluntas in causa est 51 2 30. nec
 affectui huic indulgendum 189 1 10. sed usu &
 industria contra pro viribus obitendum ib. 34.
 homo animal ebberon. 161 2 4. 262 1 20.
 anima cadaver gestans 165 2 23. ipse, & hu-
 mana omnia, vanitas mera 77 2 34. 78 1 45.
 294 2 1. bullarum instar 303 1 5. mortales
 natos 131 1 48. pacem invicem colere, non dis-
 fidia fovere, nedum iras & inimicitias immor-
 tales gerere decet 132 1 37. c. 2. 400 2 46.
 402 1 9. divisus à corpore, cui coaluerat,
 restitui potest 361 1 36, 46.
 Hericis mel amarum 255 2 33
 Ignis natura 121 2 19. principibus prælatus 44
 1 19
 Imaginativa vis galis 118 1 10. 229 2 25.
 Imitatio dextra rerum ingratarum, grata 87 2 31
 Impatiencia malorum omnium mater 216 1 3. 287
 1 21
 Imperiti peritis ferendi 17. 1 55.
 Imperceptibilia quibus omnia habeantur 198 1 40.
 199 2 52. perceptu difficilia pleræque quibus ibid.
 46. 200 2 35
 Impius omnis injustus, mendax, lascivus, mollis 321
 1 21. 322 2 22
 Impossibilia scitari, velle, insanum 205 2 17. 206
 1 8.
 Iugeni recti amicitia anxia 25 2 20
 Inimicorum laudes perniciose 21 1 11.

Injuria fructus inlasi sensu 133 2 28
 Injustitia, jus non exequi 327 2 2
 Insani, stulti quæ 415 2 55
 Invidia emulacionis proles 38 1 32
 Ira ira non reponenda 236 1 40. 237 1 13. in-
 juria plus lædit 402 1 15. vincere iram, res
 virilis 405 1 12
 Irasci anticeat 267 1 28, 34. rebus stolidum 279
 1 1.
 Justitia, virtutum omnium genetrix 393. 2 34.
 ad superos hinc abiit 215 1 2. redisse quando
 habita ibid. 50 2.
 Justum est, bonis rependi bona 423 1 34
 Labori assuescendum 331 2 21
 Lædere quæquam, nisi ipse se, nemo potest 48 2 22
 Laus à bonis, non à quibusvis 97 1 19. c. 2 44.
 98 1. aliena quid ad nos 138 1 30. nihil eâ
 melius fit 139 1 14
 Læssio accurata prædest 11 1 42. varia distrahitis
 54 2 36
 Lege certa obveniunt omnia 119 2 14. 429 2 9.
 Legi parendum 370 2 35. 371 1 19
 Liberalitas profusione distat 281 1 8
 Libido & voluptas non minus quam labor & dolor
 molesta 90 2 31
 Librorum supellex. citra usum rectum inutilis 117
 2 19.
 Literatura professoribus salaria liberaliter assignan-
 da 3 1 29. c. 2
 Loco nullo non bene vivere licet 43 2 56. 44 1 1.
 122 1 26. 205 1 47. 281 2 46. 313 1 1.
 370 1 39. 417 1 1
 Loto intempestiva, noxia 39 1 25.
 Magnates ἀσπύργοι 21 1 14. 22 1 53
 Mali semper fuerunt, semper erunt 257 1 24. mi-
 seratione magis quam indignatione digni 69 2 4.
 208 2 30. 252 1 8, 37, 50. juvandi & susti-
 nendi 207 1 39
 Malum nihil nisi inhoneustum. 48 2 6. 49. 1 12.
 habenti soli noxium 317 2 56. 318 1 38. ni-
 hil ergo lædit, quod verè bono non destituit 46 2
 22. 49 1 4. 133. 1 15. 162 2 41. malo ab-
 stinere, ubi nil obstat, virtutis est; ex metu
 vero, non est, 400 1 1
 Malum an volens quæ 286 1 56. c. 2 53. se non
 diligit 184 2 5. malum quæquam nemo, nec De-
 us, fecerit 49 1 4. 63 2 9
 Mare guttula 244 1 22
 Materia universi galis 219. 1 12. varias sub-
 inde formas induit 267 2 51. 268 1.
 Mediocritas in cunctis observanda 31 2 1. 33
 2 40. 34 1 1. c. 2 41. 37 1 54. c. 2 5.
 41 1 10. 44 2 50. 45 1 17. 241 2 43.
 290 2 37
 Mendacio sapiens quatenus immunis 178 1 45.
 c. 2 17

Mens divinitus derivata 48 1 42. 141 2 25. 211
 1 47. 414 1 24. *hanc præter nostrum nihil* 210
 1 10. *est ipse quisque* 265 2 18. 382 1 44. *so-*
la est in homine assimilatione digna 228 1 28. 230
 1 43. *principatum obtinens* 120 1 26. 207 2
 30. 281 1 14. *servire corpori aut cupidini non*
debet 52 2 17. 79 1 5. *hac Deum attingimus*
 67 2 54. 68 1. 420 2 25. *numinis seu demonis*
instar habet 65 1 30. 69 1 25. 79 1 44. 99 1
 44. 200 1 55. 207 2 46. 266 2 38. *fons vita*
 284 1 4. *affektuum, dogmatum* 305 2 26. *hac in-*
primis curanda, colenda 69 1 38. 78 1 43. 115
 2 52. 120 2 2. 207 2 42. 208 2 12. 230 1 43.
 300 1 16. *pura servanda* 239 2 53. *huic sanan-*
da asperum nihil non sustinendum 193 1 53. 195
 1 5. *huic nihil præferendum* 385 2 50. *hanc*
contra nihil admittendum 104 1 52 c. 2. *hanc po-*
tius quàm vultum componere per est 278 2 18. *huic*
nihil impervium 68 2 18. 384 1 29. 385 1 48.
omnia permiscet & perlustras 278 1 15. 51. c. 2 l. 1
vaga nescis 61 1 24 c. 2 117 1 13. *alla scru-*
tando sape se negligis 68 2 30. *visis temere ne*
concedas 210 2 42. 211 1 37. *recte semper*
feritur 230 2 1. *nec impeditur* 62 1 17. 207
 2 1. 216 2 21. 313 2 48. *quia cum exceptione*
aggredditur 120 2 37. *& obstantia quæ in rem*
suum vertit ibid. 1 36. 131 1 10. 20. c. 2 l. 30.
 207 2 6. 316 1 41. *motu levi aut aspero non af-*
ficitur 125 1 14. 210 1 33. *invicta sit, ubi*
aliis subdacta, suâ se virtute involverit 271 1 38.
 c. 2 l. 32. 211 1 22. c. 2 l. 31. 393 2 27.
 420 2 31. 422 2 16. *se intuscut, se pro libitu*
artat, se fruitor 383 1 23. c. 2 l. 26, 35, 37.
molestiam sola fide facessit 426 1 7. *mente bonâ*
nil melius 103 2 26. *hujus morbi gravissimi* 71
 1 28. *cæcitas* ibid. l. 34. 154 1 27. 314 1 10.
penuria 156 1 56. *de mentis sede sensa varia*
 126 2 37. 128 2 34
Methodus recta plurimi in cunctis habenda 18 2 24
Migratio frequens minus commoda 38 2 20
Mimica quæ, nec inutilis ea 391 1 35. 392 1 2
Minima non negligenda 34 1 24. 75 1 33. 104 2
 44. 106 1 51. 122 1 30, 34
Mirari, philosophia initium 27 2 32
Mirum sapienti nihil ibid. 16 56. c. 2 l. 51. 57 1.
 355 1 26. *quæ miratur stultus est* 426 2 5
Misericordiam sapienti quatenus negent Stoici 69 2 40
 70 2 56
Mores, candidi 153 1 6. *nigri* ibid. 22. *præfracti*
 ibid. 2 l. 10. *morosi* ibid. l. 20. *serini, pecuini*
 ibid. l. 54. 201 2 50. 202 2 53. *pueriles* 153
 2 55 201 2 48. *muliebres* ibid. l. 49
Morosiæ, & in dolente, & in discente, officit 15 1
 52, 57
Mors non est malum 66 1 34. 333 1 26. *sed malè*
mori 179 1 30. *vitâ turpi melior* 323 2 2.

314 1 10. *natura opem* 67 2 19. 79 2 46.
 99 2 51. 131 1 20. *debitum* 136 2 55. *non*
timenda 67 2 23. *nec crubescenda* 131 1 43.
nec contemnenda, id quatenus 324 1 56 c. 2 9 437
 2 31. *nec fastuose, 325 2 41. nec fastidiose, ib.*
 42. *nec negligenter, ib. 1 42. nec precipitanter,*
 ibid. l. 17 48. *nec rabidè, 324 1 35. c. 2 l. 10. nec*
jastranter, 365 2 28. nec discipulenter, 323 1 31.
nec reluctanter, 373 2 34 sed consideratè, 324
 2 14. *compositè, 110 1 20. facillè, 100 1 4. 109*
 1 47. 381 1 51. *placidè, 79 2 16. lubenter,*
 260 2 20. *quod pauci faciunt* 179 1 54. 180 1
 50. 222 2 40. *decenter, 109 2 52. 110 1 21.*
gratulatoriè obsecunda, 176 1 38. expectanda 215
 2 33. 225 2 48. *excipienda* 55 1 34. 176 1
 34. *admittenda* 260 2 20. *consciscenda* 213
 1 43. *quod quibus de causis permittunt Stoici* 83
 2 53. 85 1 19. 211 2 49. 213 2 20. 314
 2 26, 32. *sed jure rejicitur & repellitur dogma*
istud 84 1 20. c. 2 l. 50. *ritè mori, res magna*
 387 2 20. *mori non posse, volenti miserum* 319
 1 31. 320 2 9. *mors migratio* 63 1 19. 21.
 c. 2 l. 2. 314 2 32. 386 1 38 c. 2 *reditum*
rei ad principium suum 136 1 11. *compagis dis-*
solutio 79 2 26. 381 2 17. *resolutio in ele-*
menta prima 131 1 24. 186 1 12, 32. 279 2
 34. 280 1 18. 289 2 5. 435 1 29. *in eodem*
statu potere, quod retro succramus, nonnullis (sed fal-
so) visum 142 2 32. 303 1 21. *potius* 90
 1 22. 213 2 16. *regem dat* 90 2 12. 91 1.
 186 2 15. *messis* 275 1 54. 276 1 51. 415
 1 7. *imperatores, magnates, medicos, mathemati-*
cos, philosophos, poetas, artifices, pariter tollit 88 2
 46. 89 1 2. 152 2 29, 46. 158 2 38. 159 1.
 170 1 9. c. 2 l. 4. 251 2 29. 252 2 54. 267
 2 15. 304 2 23. 305 1 29. 306 2 20. 307
 2 8. *omnes ægat* 295 4 12. 256 1 46. *hanc*
nemo ratione ullâ effugerit 222 1 35. 223 2 2.
 277 1 18, 35. *mortis dilatio, res ferè nihil* 169
 2 12, 23. 178 1 20, 22. 181 2 25. 357 2
 44. 359 2 1. *mors verè nulla nonnullis* 131 1 6.
rerum omnium aliis 333 1 22, 26. c. 2 l. 34.
urbium etiam 172 2 11. *ortus unius, mors alie-*
rius 167 15. c. 2 l. 1. 274 1 50
Multis immiscere se baud expedit 99 1 26. 147 1
 29. 280 1 39. *supervacuis præsertim, minusque*
necessariis 148 1 9. 150 1
Mundus quasi animal, 147 1 19. 249 1 50 c. 2 u-
num quodammodo, 163 2 56. 164 1 2. corpore
uno, animâ unâ prædito, constans, ibid. 2 10, 14
licet, cinni instar, 278 2 25. ex natura sua dis-
cordibus, 152 1 14. c. 2. 278 2 48. 279 1
 40 *sicè admodum compaſſo & contrinnato* 151
 c. 1, 2. *cujus membra ad congenita sibi sponte se-*
runtur 436 2 38. 437 1 39. *cum lubentia*
sibi invicem inserviunt 368 2 45. 369 1 43.
 cedunt

cedunt sibi invicem in totius usum 406 2 3. 407
 2 37. homo solus ex omnibus hic officio suo deest
 ibid. 38 49. mundus civitas quadam 75 1 45.
 113 1 43. 125 1 3. 130 1 32. 147 1 19.
 249 1 50. scena instar 398 1 32. 90 2 5.
 malis moribus frui 300 1 53. mutationibus ob-
 noxiis 129 2 39. 53. 132 1. 269 2 16.
 297 1 25. eisdemque consistens 54 2 5. 67 2
 48. 79 2 36. 161 1 31. 226 2 45. 227 1 5.
 267 1 39. 269 2 41. mundana omnia quam
 nibili 366 2 27. percuncta & peritura 66 2 38.
 mundi conflagrationes 89 1 39. 204 1 2. 385
 1 48. c. 2 45
 Nihil ex nihilo, in nihilum 150 1 51. c. 2 16, 22.
 203 2 7. 301 1 45. 343 2 12
 Nominibus quæ gerimus, respondendum 356 1 16.
 6. 2 29
 Novum insolensve nihil 72 1 33. c. 2 16. 154
 1 1. 166 1 48. 250 1 44. 257 1 23. 313
 2 27. sapienti fortive 159 2 20. 205 2 14.
 290 2 11. stultis secus 167 2 52. 268 1 47
 Obsessio mera Christianis immerito objecta 386
 1 28. 387 1 54
 Occupationes fingere, ineptum 9 1 40. 21 1 51, 55
 Oculorum continentia 88 1 18
 Officiis pro relationibus & personis præstanda 21 2 1.
 officii divini humanæ ratio pariter in quibusque
 habenda 116 2 32. 117 1. 305 2 7, 50
 Opinio quantum valeat 73 1 30. c. 2 34. 111 2
 16. 130 1 26. 256 2 3, 38. 265 2 23. 353
 1 35. ea nos, non res ipsa, turbat 129 2 24, 29.
 133 1 51. 287 1 7. 313 2 6. 315 2 39.
 316 1 32
 Orbi quibus ministeriis demerentur 256 2 4. 257
 2 13
 Offensio vitanda, huiusque vanitas 8 2 21. 9 1 19.
 c. 2 10. 30 2 24. 38 2 13. 39 1 8. 283
 2 13.
 Otium, uti nescitis, negotio molestius 147 2 11.
 287 1 13, 40
 Parentum virtus ad eandem proli calcar 2 1 27.
 241 1 48. horum vestigia, citra examen, non in-
 sistendum 168 2 38. 169 2 11
 Parere prius quam imperare 411 2 52. 412 2 1
 Parvo via ferenda 6 2 45
 Parsimonia iusta, etiam in principe, probanda 39
 1 42. Vide Publica.
 Paterfamilias quare dicatur; qualis esse debeat 15 1
 41. 16 1 44
 Patria sapienti nulla non terra 313 2 25
 Pax subdola qualis 397 2 5
 Peccandi malis satietas nulla 322 2 49. 323 1
 Peccantes citra iracundiam aut asperitatem corrigo-
 re conandum 212 1 8. c. 2 30. 237 1 18.
 c. 2 14. 304 1 52. 402 2 49. 403 1 14.
 juvandi & sustinendi 215 2 47. vel corrigen-

di, vel ferendi 320 2 12. peccanti nescii, invitii,
 quatenus 399 1 46. c. 2 1. peccare nemo coege-
 rit 200 2 8. 318 2 17
 Peccata Stoicis paria 62 1 55. graviora, quæ ad li-
 bidine, quam quæ ab ira. ibid. 2 4. aliena placide
 sustinenda 47 1 12. nobis non obsunt 148 2
 55. 210 1 1. 273 1 24. 318 2 8
 Peccati abstinentia à procuracione divini 42 2 22.
 43 1 12. c. 2 32, 52
 Peritia verè bonum aut sapientem non facit, nec
 plurimi ex se bibenda 14 2 9. 19 2 25, 30
 Perseverantia iugis in vita rectè instituenda 22 1 4.
 240 1 10
 Pertinacia fastus, insectia, stultitia proprium 30 1
 41, 47
 Philosophia studio ætas nulla non incumbere debet
 52 1 44. c. 2 13. huic aliis missis vacandum.
 112 1 45. 292 1 9. 2 41. nec aliud quicquam
 præ principali hoc intendendum 115 1 54. se-
 nectæ occupato præcipue 52 1 49. in actione ea,
 non in sermone consistit 365 2 55. 366 1 10.
 hanc professi plerique titulo, non re sales 37 1 28.
 293 1 6. 338 1 50. 339 1 51. 366 1 12.
 huius partes quæ 299 2 2
 Philosophari licet, sine tunica, 155 1 7. sine li-
 bro c. 2 8. seminudo ibid. 30. sine comætu
 156 1 41
 Phocionis indoles qualis 394 2 9. 395 1 45
 Pietas iustitia iuncta 417 1 41. hac antiquior eti-
 am 408 1 26
 Platonis politia 340 1 51. c. 2 38
 Plausus nec aucupandus, nec importunè exhibendus
 19 1 51
 Præceptoribus quantum debeamus 22 1 6
 Præsentem imaginari, quæ vercare, prodest 409 2
 20. 410 1 31
 Præstantioribus viliora concedere & inservire nata
 sunt & debent 205 2 30. 207 2 56
 Præstantissima quæque eligenda, prosequenda, tenenda
 104 1 39. 106 1 52. c. 2
 Prævisæ minis efficiunt 285 1 4
 Prece nil à Deo petendum, quod homines latere velle
 93 1 7. verè bona imprimis petenda 346 1 55.
 347 1 14. c. 2 31. preces liberaliter, simplici-
 ter concipiendæ 291 1 25, 30. 292 1 49. pre-
 cibus praxis pro viribus jungenda 346 2 7.
 347 1 14. c. 2 30
 Principia duo, cavissa & materia 145 1 48. c. 2 5
 Progressus in bono perfectus 104 2 44. quos facia-
 mus, observandum ibid. 40. modici non spernen-
 di, sed fovendi 340 2 39
 Proprium quicquam quatenus nemo habeat 432 2 54.
 433 1 45
 Publica privatis, cum paucis, præferenda 31 1 9.
 32 1 15. publici suntus moderanti 32 2 18.
 34 1 45. 52 2 1. 38 2 37, 42
 H h Reſa

Resti semper accuratè, quasi ad lineam ductam, progrediendum 137 1 46, 53. c. 2 5 145 2 19. 185 1 26, 49
Redeundum præpere, ubi deviâsse senseris 196 1 9, 13. 224 1 35. *solitus in firmabit magis* ibid. 19
Reflectiones necessariae, sed modicè & sobriè habendae 150 1 20. c. 2 56. 184 1 1. c. 2 4
Regere qui queat alios, qui se non regit 450 1 39
Regibus philosophantibus beantur regna 24 1 30. 21 1 54. *cujusmodi subditis parum instar* 15 2 21. *libera satis subsidem servitus* 23 2 45. 24 1 14
Regum ipsum servitus 295. 2 26. 296 2 16
Religio citra superstitionem 242 2 21
Res ipse, formis & apparatu sepositis, perpendenda 128 2 45
Romani, gravitas, strenuitas 58 1 24, 36
Sapere se solum qui putat, desipit 31 1 9
Sapientiae gradus qui, lapsus moneri velle. 133 2 45. 135 1 50
Scelera lucem averfantur 107 2 13. 108 1 4
Secessus per se parum prodest 121 1 42. c. 2 46. in se secedere prodest 122 2 21, 48. 123 1 15. *secessus amœnus conscientia proba* 122 2 38. *borvidus mala ibid.* 52. 123 1 1
Semina accepta vis occulta effingit 371 2 14. 373 1 33
Seni ab actu non desistendum 237 2 28. 238 1 4
Sententia temerè non ferenda 242 1 9. *aliena meliori cedendum* 30 2 40. 31 1. 242 1 44
Servi suos quali 412 2 6. 413 2 35. *servitia speciosa* 39 2 11
Soboles sollicitè requisita, & ipsa decessura 303 2 42
Socrates, unde magnus 287 2 17. 288 2 3
Somnus, cum pecude nobis communis, actionem incipit 299 1 30
Somno, a. i. somnio similis plurimum vita 168 1 48. c. 2 1. *somniorum spectra mera sunt, quæ nos perturbant* 77 1 41. c. 2 16. 243 1 39. 256 1 50
Sophista gales 8 1. 35 1 9, 20
Sors communis non recusanda 282 2 32. 283 1 39
Species Christiana qualis 143 2 55
Temerè nihil admittendum, agendum 98 2 4. 102 2 24. 106 2 21. 123 1 30. 128 2 45. 169 1 1. 216 2 35. 217 1 1. 260 2 41
Temperamentum probum animi, morum, motuum, laude dignum 18 2 20, 30. 19 1 4. 27 2 56. 31 1 55. c. 2 2
Tempus præsens, quo solo utimur, fruimur, sedulo advertendum, ritè disponendum 58 1 39. 115 1 47. 147 1 41. *temporis opportunitas, res magni momenti* 42 1 29
Terra tota ad universum puncti instar 126 1 8
Tragedia quæ usus 388 1 48. 391 1 31. *an co-*

modi antiquior 387 2 47. c. 2 47. 388 1 47
Tranquillitas bene agendo, non nihil agendo, acquiritur 148 1 40
Transitio à numero ad numerum 56 1 45. 154 2 4. 254 2 35. à persona ad personam ibid. 36. 300 1 10
Tyranni interdum alii, alii servi 157 1 39. c. 2 1. *fastuosissimi, qui è servitio emerunt* 367 2 9. *tyrannorum hypocritæ* 20 1 55. c. 2 27 *invidentia* ibid. c. 2 6. *tyrannum regemque quantum intersit* 20 1 55
Unionis genera varia 264 1 12
Urbes integra quasi morte sublata & sepultæ 170 2 14. 174 1 23
Usus quantum valeat 424 1 32. 425 2 24. *gravis primis levis, ingrata grata facit.* 369 1 55. 370 1 7
Utile nihil, nisi honestum 115 2 28. 298 2 41. 299 1 14
Varietas juvat 250 1 55. 251 2 28
Velle sanari sufficit 318 1 40. 365 1 5
Ventum quatenus admittant Stoici 28 2 27. *percantibus haud difficulter habenda* 11 1 30. 28 1 43. c. 2 1. 270 1 19. *ab eis præsertim, qui ipsi eâ opus habent* ibid. & 399 2 20. *invidi delinquentibus delectar* 98 1 33. 285 1 54. 426 1 51. *ignarus quatenus* 70 2 52. 71 1 24. 426 2
Venter quam vorax 144 1 3. c. 2 30. 145 1 12
Verbofosa vitanda 99 1 32
Veritas una 263 1 38. 264 1 7. *res divina* 322 1 5. *huius sermo simplex* 417 1 55. c. 2 32. *eâ nemo volens destituitur* 286 1 55. c. 2 53
Verrantur medicacitate delebantur demini 35 2 24. 36 1
Vestis familiaris à forensi alia 10 1 43. *citra splendidam in aula agere licet* 43 1 2. 44 2 1
Vitiis ratio valetudini conducit, tenuis potior 2 2 39. 5 1 30
Vindicta modus optimus 220 2 44. 221 2 20
Vix vixit qui 128 2 54. 129 2 23
Viribus majora non molienda 261 1 4
Virtus sola in pretio habenda, & studiose affectanda 103 2 26. 104 2 22. 159 2 15. 230 1 14. 252 2 55. 253 1 15. *sola permanens immota* 103 2 41. *sola ad posteritas, ad superos transmissa* 78 1 46. 79 1 47. *rectè semper fertur* 230 2 1. *vitâ per se, vitii vitâ minus ardua, minus molestâ* 198 1 9. *mascula* 58 1 24. 99 1 50. 128 2 44. *nisi gravitas, nulla* 135 2 5. *ipsa sibi sufficit* 271 2 27. *ipsa pretium & premium est sibi* 39 1 13. 296 1 30. 350 1 20. *virtutes in aliis agnoscere & suspicere, candore est* p. 153 c. 1 l. 20
Vita brevis p. 60 2 4. 136 1 21. 149 1 43. 182 1 1. *incerta* 295 1 28. *puncti instar ad avum*

209 2 40. 342 1 15, 36. c. 2 l. 33. *præfens*
tantum vivitur. Et hoc punctum insecabile 71 1
 19. 72 1 6. 79 2 33. 112 2 6, 53. 149 2
 1. 422 1 4. *fugis* 97 2 14. 149 2 48. *nec*
redit denud 57 2 34. 59 2 20. 60 1 55. *in-*
dies diminuitur 80 1 48. 81 1 52 85 1 19.
 c. 2 l. 8. *peregrinatio* 78 1 11. *navigatio* 85
 1 53. 90 1 19. *militia* 77 2 43. *lucta* 285
 1 4. *molestiæ referta* 180 2 27. 181 1 40.
cum dissimulantibus transigenda 326 2 27. *fa-*
bula 389 1 56. 390 1 3. *in qua personam et*
terminum assignat choragus deus 438 1 37 439
 2 10. *non quàm longa, sed quàm bene acta inter-*
est 111 1 37. *sibi per omnia debes esse consenta-*
nea 13 2 6. 18 1 48. 24 1 24. 32 2 47.
 41 1 42. 42 2 47. *sibi, natura, rationi, legi,*
numini consentanea, eadem 16 1 47. c. 2 l. 21.
 61 1 6. 97 1 36. 111 2 23. 115 1 51. 186
 1 52, 51. 197 2 4. 241 1 9. c. 2 l. 14. 264
 1 11. 437 1 30. *vita scopus certius aliquis pro-*
priendus, nò vaga sit 74 2 17. 75 1 3, 16. 157
 2 27. 381 2 23. 408 1 37. c. 2 l. 48. *fructus*
quæ verus 241 1 11. *præterita ad examen revo-*

canda 233 1 55. 234 2 10. *probd acta in se-*
necta, morte, solamen 142 2 43. 436 2 10.
malè, morte peior 438 1 40. *vita spatium à deo*
præstitutum 57 1 7. 58 1. 429 2 20. 430 1
 44. *eo contentus agere quisque debet* 251 1 37. c. 2
 l. 29. *dies ultimus jugiter cogitandus* 58 2 25.
 63 1 5. 116 1 6. 271 2 41. *tangam ultimus*
quisque habendus 212 2 35. 272 1 1. 282 1 55.
 c. 2 l. 20. 290 2 32. 384 1 13. 385 1 33.
qualem in eo deprehendi oporteat 243 1 4. *vita*
saritas 322 2 36
Vitii contagia 324 1 12, 46, 49. *inconstans* 98
 1 23. 317 1 19
Vocabula olim usitata, post obsoleta 158 1 37
Voluptas bonum quare non sit 243 2 21. 299 1 16.
 310 2 15. *inescat* 191 1 24. *aqd ac dolor*
differt, distrabit 90 2 31. *câ pessimi etiam fru-*
untur 243 2 20
Vulgus inconstans, mutabile 125 1 46. 136 1 47.
 c. 2 35. *judicii expers* ibid. 2 53. *hujus cen-*
sura nibili habenda 135 2 8, 53. 332 2 20.
 335 1 9
Vultus species affectata, genuinâ exterminat 268 2 40

FINIS.

